

New Testament

Limbum Language

Limbum - Bible - New Testament

Ñwaè' Matïyoè	3
Ñwaè' Maêk	67
Ñwaè' Luèk	106
Ñwaè' Joân	175
Ñwaè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès	227
Ñwaè' Ruêm	292
Ñwaè' Beâe Koreèn Ce Entombïi	322
Ñwaè' Beâe Koreèn Ce Embenjïi	352
Ñwaè' Gaèláshaè	371
Ñwaè' Áfásoès	382
Ñwaè' Fileèpaèi	392
Ñwaè' Koèlosïi	399
Ñwaè' Táesaèlonikaè Ce Entombïi	406
Ñwaè' Táesaèlonikaè Ce Embenjïi	413
Ñwaè' Timotïi Ce Entombïi	417
Ñwaè' Timotïi Ce Embenjïi	426
Ñwaè' Taitoès	432
Ñwaè' Fïlemúèn	436
Ñwaè' Hïbruès	438
Ñwaè' Jáêms	461
Ñwaè' Pitaè Ce Entoembïi	468
Ñwaè' Pitaè Ce Embenjïi	476
Ñwaè' Joân Ce Entombïi	481
Ñwaè' Joân Ce Embenjïi	488
Ñwaè' Joân Ce Elúèsimbuèu	489
Ñwaè' Juèd	490
Ñwaè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni	493

Limbum - Bible - New Testament

Ñwaè' Matiiyoè

Ñwaè' Matiiyoè 1

- ¹Ñwaè' ca yi ce suñ aèmboè raèraâ Jisos Kraâis ce e m ba muu Dávüid, Dávüid aè ba muu Abraèhaêm.
- ²Abraèham aè m bi Aisiik, Aisiik aè bi Jakoèp, Jakoèp aè bi Judaè ba bfúr vi.
- ³Judaè aè m bi Páraès ba Saràè ce yaèp ma aè m ba Tamaèr. Páraès aè bi Ásiroèm, Ásiroèm aè bi Raêm.
- ⁴Ram aè m bi AÈminadaèp, AÈminadaèp aè bi Nashoèn, Nashoèn aè bi Sarmoèn.
- ⁵Sarmoèn aè m bi Buwaès ce yïi ma aè m ba Rahaèp, Buwaès aè bi Obàèd ce yïi ma aè m ba Ruêr, Obàèd aè bi Jáásü.
- ⁶Jáásü aè m bi ñkúú Dávüid. Dávüid aè bi Solomúèn ce yïi ma aè m ba ñgwa Yurüyaè naè,
- ⁷Solomúèn aè bi Rábuèwaèm, Rábuèwaèm aè bi AÈbijaè, AÈbijaè aè bi Asaè.
- ⁸Asaè aè m bi Jásafer, Jásafer aè bi Joraèm, Joraèm aè bi OÈsayaè,
- ⁹OÈsayaè aè bi Jotaèm, Jotaèm aè bi Áhaèr, Áhaèr aè bi Háèsüikayaè.
- ¹⁰Háèsüikayaè aè m bi Maènasiüs, Maènasiüs aè bi Amoèn, Amoèn aè bi Joèsayaè.
- ¹¹Joèsayaè aè m bi Jáèkonaèr ba bfúr vi aè nfeè' ce a m ce koo beèe Judaè aè rkoèñ ce du aègho aè to' Babiloèn naè.
- ¹²A ka' koo woweèe duè aègho aè to' Babiloèn, Jáèkonaèr aè bi Shálatáèr, Shálatáèr aè bi Sáèrobabáèr,
- ¹³Sáèrobabáèr aè bi AÈbiyuèr, AÈbiyuèr aè bi Álayikiim, Álayikiim aè bi Asoèr.
- ¹⁴Asoèr aè m bi Sadoèk, Sadoèk aè bi Akiim, Akiim aè bi ÁÈliyuèr.
- ¹⁵ÁÈliyuèr aè m bi ÁÈlisaè, ÁÈlisaè aè bi Mataèm, Mataèm aè bi Jakoèp,
- ¹⁶Jakoèp aè bi Josáèf ce e m ba nduu yïi Máèári ce e m bi Jisoès ce a ce too ená Kraêis.
- ¹⁷Baná ñgúè beèe aè m ba ncoèp-kyeèe-aè-rrúèú ká' embe nfeè' yïi Abraèhaêm, du ba' mbe nfeè' yïi Dávüid, a ker ba ncoèp-kyeèe-aè-rrúèú ká' embe nfeè' yïi Dávüid du ba' mbe nfeè' a m ce koo beèe ce duè aègho aè to' Babiloèn naè, a ba ncoèp-kyeèe-aè-rrúèú ká' embe nfeè' ce a m duè neè beèe aè to' Babiloèn du ba' mbe nfeè' yïi Kraâis anaè.

18A mboè rbi Jisos Kraâis li m ba aè njáèá enáê. Yìi ma ce aè m ba Máèári aè m koo kwaèñ ese Josáèf ená e bo duè bguèu a ye. Tá a ye a ka' keèe riiñni mnyor aèmbòe nduu a nje, e ba neè rbúè aè ñger Yú' Rara. Josáèf aè lo a riñ ená e yu neè rbúè.

19Josáèf ce e m ba nduu yìi aè m ba ñwáâ nyáániì, a ke' ce koèñ ená e coosi ye aè múè beèe ka', a ce kwaè'shi ená e be kwesi guèu tá ñwáè moè' riñ ka'.

20E ka' ce kwaè'shi aè rgeèe wa'a, a yá rlo aèmbòe nciìndap Tata Nyúè aè vùè a laa neè ye enáê, “Josáèf muu Dávìid, fa wáp aè rloèr ñgwa woâ Máèári ka', njobeè' muu ce e yu njep yeâ rbúè naè aè loè ba ese Yú' Rara.

21E be bi muu mbañruè tá aè fa li rlii ená Jisoès, njobeè' e be geèe tá yìi beèe a luñ efa yaèp buu bbelep.”

22Buu ca wááwá vi m ba wa'a tá yuu ce Tata Nyúè aè m laèa njìi enjep yìi ñwáè ncep ntuu yi bo ghááte njo. E m laèa enáê,

23“Muu ñgoèñgoè be ba neè rbúè, bi muu mbañruè tá a fa li rlii ená ÁÈmanuwáèl.”

24Josáèf aè ka' lá' efa mmirloèè, a gee yuu ce nciìndap Tata Nyúè aè m suñ ye aè rlo naè, a lor ñgwa yìi a du a ye fa yeâ laè'.

25A ye a m riiñni mnyor aèmbòe nduu ba nje ka' caar e bi muu mbañruè anaè. E ka' bi, Josáèf aè fa rlii muu ená Jisoès.

Ñwáè' Matiiyoè 2

1AÈ m ba mbe nfeè' ce a m bi Jisoès aè rla' Bátáèlàèháêm, aè ñgoèñ Juèdiyaè aè nfeè' ce Hároèd aè m ba ñkúú, ñgaâa bfee mo' a lo ekuè mbuèuntii a du aè rla' Jáèrusaláèm,

2a bipshi enáê, “Muu ce a bi ye aè ñkúú Jus naè yuê? Weèr aè yá li rkaèñsìi kuè mbuèuntii, a vù aè rgú'shi neè ye.”

3Ñkúú Hároèd aè ka' yu' ca, yi fa ye ñgá' seè, a fa ñgá' foñ neè beèe wááwá aè rla' Jáèrusaláèm.

4E ká' beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshiì ba ñgaâa ryá'ni mncir, a bipshi neè woweèe ená yi m ba ená a be bi Kraâis anaè ba fá lá?

5Woweèe a beesìi enáê, “AÈ rla' Bátáèlàèháêm, aè ñgoâñ Juèdiyaè. Ñwáè ncep ntuu Nyúè aè m sañ enáê,

6Wáè ce Bátáèlàèháêm, ce aè yu aè ñgoâñ Judaè, aè yu ñwáâ múcaèr aè múè ñgaâa rsa' aè ñgoèñ Judaè ka' koo-múcaèr, njobeè' ñwáè rsa' be fúú efa múè yoè beèe, ciñ yaè beèe Isràèl aèmbòe ñwáè nciñ njeèe.' ”

7Hároèd aè ká' ñgaâa bfee anaè mbe diì' ce e m ku ba mimñgi', a bipshi neè woweèe, a yu' nfeè' ce rkaèñsìi li m yáati seeseè.

- ⁸A ka' yu', a tuu woweèe àè rla' Bátáèlàèháêm, a laa enáê, “Duè nèè du roo muu anaè boèñboñ, weâe roèò yá ye, weèe gee tá m ríññ, tá m bo duè caè'ni ye foñ.”
- ⁹Woweèe a ka' yu' yuu ce ñkúú àè laèa, a nati a ce duè, a ku yá aèm boè rkaèñsìì ce woweèe a m yá kuè mbuèuntii naè li ce duè kuèntombiì nèè woweèe caar a ba' a táá mbe dîi' ce muu anaè àè m ba.
- ¹⁰Woweèe a ka' yá aèmboè li táá, a lu'shi magoèr seê.
- ¹¹Woweèe a niñ mbe ndaèp, a yá muu a yîi ma ce Máèári, a gú'shi nèè ye. A ka' gú'shi nèè ye wáá, a mú' waêp bbaèa, a fúr bco' mo' ce a too ená guêl, ba nráèá, ker ba njáèá mgúr mo' ce mi m ce rúèú boèñboñ seê, a fa nèè ye.
- ¹²Nyúè àè báá woweèe àè rlo ená a fa kúti caèa yá Hároèd ka'. Woweèe a kúti a woá to' àè njiú jáá.
- ¹³Woweèe a ka' duè, Tata Nyúè àè tuu yîi nciìndap nèè Josáèf àè rlo a laa nèè ye enáê, “Naèti mbekîì lor muu ca ba yîi maê, cañ du aègho àè to' Ijîip, cu aèfo caar tá m ke laèa nèè wáè ená àè kúti, njobeè' Hároèd táá àè rroèò muu ca tá e bo yú.”
- ¹⁴Josáèf àè lá' efa mmirloèè, a lor muu ba ma muu neètú', a du àè to' Ijîip,
- ¹⁵a cu aèfo caar Hároèd àè ke kwe. Ca yi m ba wa'a tá yuu ce Tata Nyúè àè m laèa njiì enjep yîi ñwáè ncep ntuu enáê, “Máè m ká' muu waè e fúú e àè to' Ijîip” naè yi bo ghááte njo.
- ¹⁶Hároèd àè ka' yá ená ñgaâa bfee ekuè mbuèuntii a bo' ye, ntee yi yañ ye seê, e fa rsa' ená a yúshi boo mmbañruè wááwá ce a káè' embe bfeâ' bbaa kúti njîinjiì ce a yu àè rla' Bátáèlàèháêm, ker ba àè mú mla' ce mi yu aègee rla' ca. E m fa rsa' wa'a, njobeè' bfeè' vi m ba aèmboè bbaa, ká' embe nfeè' ce ñgaâa bfee ekuè mbuèuntii a m yá rkaèñsìì ce a m suñ ye ená a yá naè.
- ¹⁷Yi ka' ba wa'a, yuu ce Jáèrîimiyaè ñwáè ncep ntuu Nyúè àè m laèa naè, yi ghááteè njo. E m laèa enáê,
- ¹⁸“A m yu' njeendoñ ñwáè àè rla' Ramaè, ñgaèñ àè ce war a ce koosimnse magoèr seê, Racáèl àè ce war njo' boo vi, a kani ená e be cip ka' njobeè' boo vi a m kweñger wááwá.”
- ¹⁹Hároèd àè ka' kwe, Josáèf àè yá nciìndap Tata Nyúè àè rlo àè to' Ijîip.
- ²⁰E laa nèè ye enáê, “Naèti, lor muu ba yîi maê, tá weèe woweèe kúti àè ñgoañ Isráèl, njobeè' beèe ce a m ce roèò àè ryú muu ca, a kweñger.”
- ²¹E natîi a lor muu ba ma a du aègho àè ñgoañ Isráèl.
- ²²E ka' baè' yu' ená AÈkálóè àè ye kúú yîi ta Hároèd a ce sa' àè ñgoañ Juèdiyaè, e wáp àè rduè cu aèfo. Nyúè àè ka' báá ye àè rlo, e natîi a du àè ñgoañ Galeèleè.
- ²³A ka' baè', a cu àè rla' mo' ce a m too ená Nasaráèt. Yuu ce ñwáè ncep ntuu Nyúè àè m laèa enáê, “A be too ye ená ñwáâ àè rla' Nasaráèt” naè yi ghááteè njo.

Ñwàè' Matiiyoè 3

- ¹AÈ m ba àè nfeè' anaè Joân ñwàè baèptir beèe àè ká' a ce feè'shi blaâa Nyúè àè ntee riiñ àè ñgoañ Juèdiyaè.
- ²E m laèa enáê, “Kupse-neè yeè ndeèe, ma' yeè buu bbebep njobeè' nfeè' ce kúú Nyúè yi be kàè', ce gháá.”
- ³Ñwàè ca yu ñwàè ce AÈsayaè ñwàè ncep ntuu Nyúè àè m laèa yuu a kuu ye. E m laèa enáê, “Ñwàè moè' ce fuñ àè ntee riiñ a ce laèa enáê, ‘Kupshi neè nduunjii nèè Tataê, nashi tá yi ba kuèyáá.’ ”
- ⁴Joân àè m yar bcàè' ce a m ba' neè mnyoâr Kaèmáêl, a cúú ñguèp nyaèa njep mbuèu. Vi byee àè m ba mñguu ba bluè.
- ⁵Beèe a m ce loâ àè rla' Jáèrusaláèm, ba àè ñgoañ Juèdiyaè, ker ba àè mla' ce mi m ba aègee rdip Jodaèn, a ce duè ce yá ye.
- ⁶Woweèe a m suñ yaèp buu bbebep ce a m geèe, e baptiir woweèe njep rdip Jodaèn.
- ⁷E ka' yá aèmboè beèe magoèr efa múè beèe Fariisi, ba beèe Saduèsiñ, a vùè ená e bo baèptir woweèe, e laa neè woweèe enáê, “Boo bfiñ, ñwàè ce e báá weèe tá weèe bo cañ soèrti efa rshentee ce Nyúè be ko'si neè beèe naè àè báá nda?”
- ⁸Geèe laè neè buu ce vi be ce duèñshi ená weèe àè kupse, a ma' yeè buu bbebep.
- ⁹Weèe fa loèr weená weèe àè ka' ce laèa enáê, ‘Abraèham yu yeèr taè,’ weèe fúr wee btu efa ñgá' ka'. M ce suñ weèe ená aède' Nyúè ku lor bluèr ca beesii àè boo Abraèhaèm.
- ¹⁰A láè njaèa njep mbuèu ce wáá. Ce ce yi ka' tá yú boèñboñ ka', baná a be gwaèr, maè' njep mor.
- ¹¹M ce baèptir ya weèe neè mdip àè rduèñshi ená weèe àè kupse, a ma' yeè buu bbebep. Geewa'a, ñwàè ce e ce vùè embe máá njiñ naè yu ñwàè ce e túr ñnger a caa máè. Máè ghááte àè ñwàè ce aède' m byá' vi blaba' ka'. E be baèptir weèe neè Yú' Rara, ba neè mor.
- ¹²Yiì guèe yu mba yeâ boè tá e bo fyápshi mi msañ aègho, baashi láè njep koo, àè ka' ba yi aèmboè bbùèshii efa gho, e be ghuèp toèo njep mor ce aède' yi liitii ka'.”
- ¹³AÈ m ba àè nfeè' anaè, Jisoès àè loâ àè ñgoañ Galeèleè, a du mbaè rdip Jodaèn tá Joân bo baèptir ye.
- ¹⁴Joân àè ce roèo njiñ àè rkanii, a laa enáê, “Yu ba wàè ce wàè ba baèptir máè, wàè vú wáná m baptir wàè àè njááá ká?”
- ¹⁵Jisoès àè beesii enáê, “Maè'shi tá yi ba wa'a seè'ni na. Yi yu boèñboñ ená seèe gee ca tá seèe bo geèe buu wááwá ce vi yu yáániì.” Joân àè byemiì.
- ¹⁶E ka' baèptir Jisoès wáá, e ku fúú enjep roè. Awá rbuu li mú'tii, e yá aèmboè Yú' Nyúè yi suèu mbe yeâ nduèu aèmboè beèñ wa'a.

¹⁷Njeendoñ aè laa embe buèu enáê, “Cena yu muu waè ce máè koèñ seê, a ce yu' rboèñ neè ye.”

Ñwaè' Matiiyoè 4

¹Awá Yú' Nyúè yi lor Jisoès a du aègho aè ntee riññ tá Sataèn bo moèoshi ye.

²E ji mdip aè mnoèñ mñkyeèe, njeè aè ká' a ce yañ ye.

³Sataèn aè vúê, a laa neè ye enáê, “Wáè ka' ba Muu Nyúè, aè laa tá bluèr ca vi beeñger aè bráêd.”

⁴E beesii enáê, “A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, ‘Ñwáè e ke cu nteèe ba njo' bráâd caè'caè' ka'. E ke cu ba njo' blaèa ce vi ke fúú ekuèèèè cuâu Nyúè.’ ”

⁵Sataèn aè lor ye a du aègho aè rla' Jáèrusaláèm ce yu rla' rrara, a ko' neè ye a tár mbe tu Nyúè ce yi m saèp mbekii seê, a laa neè ye enáê,

⁶“Wáè ka' ba Muu Nyúè, aè nyáá ka embe na cáá aè nsheè, njobeè' a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, ‘Nyúè be laèa tá vi bcïndap a ke'ni wáè, yaè wáè mbe mmboè faè dii' aè láá yo kuèu aè luèr ka'.’ ”

⁷Jisoès aè laa neè ye enáê, “A ker sañ enáê, ‘Fa moèoshi Tata ce e yu yoè Nyúè ka'.’ ”

⁸Sataèn aè ker lor ye a du aègho mbe rtuèu ce li m saèp seê, a duñshi ye bto' wááwá enjep ñgoèñ na, ker ba ku' buu bboèñboñ enjo,

⁹a laa enáê, “Wáè ka' gú'shi neè máè baná m be fa buu ca wááwá neè wáè.”

¹⁰Jisoès aè laa neè ye enáê, “Loè efa máâ geñ, Sataèn, njobeè' a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, ‘Gú'shi neè Tata ce e yu yoè Nyúè, fa' ba neè ye caè'caè'.’ ”

¹¹Awá Sataèn aè ma'shiì ye a duê, bcïndap Nyúè a vúê, a ke' aè ye.

¹²Jisoès aè ka' yu' ená a fa Joân aè shañ, a kúti aè ñgoâñ Galeèleê.

¹³E m loâ aè rla' Nasaráèt, a du a cu aè rla' Kaèpanuèm ce li m ba aèwaâa roè aè ñgoâñ Sábuloèn ba Naptaleè,

¹⁴tá yuu ce AÈsayaè ñwáè ncep ntuu Nyúè aè m laèa yi bo ghááte njo.

¹⁵E m laèa enáê, “Ntáè' Sábuloèn, ba ntáè' Naptaleè ce vi yu aè mbeèp rdip rgoèr, neèñguu rdip Jodaèn, ce vi yu aè ñgoâñ Galeèle yi beèe enje jáá.

¹⁶Beèe ce a m cu aè túè'nji a yá ma rraa. Rraa li raa mbenduè beèe ce a ce cu aè ñgoâñ túè'nji ce e caèa ñger.”

¹⁷Ká' embe nfeè' anaè, Jisoès aè ká' a ce feè'shi, a ce laèa enáê, “Kupse-neè, ma' yeè buu bbebep njobeè' nfeè' ce kúú Nyúè yi be káè', ce gháá.”

¹⁸Jisoès aè ka' ce jáèr aèwaâa túè ce aè ñgoâñ Galeèleê, a yá beèe mo' a baa, Saimúèn ce li rlii mo' li m ba ená Pitaè, ba Andruè ce e m ba nfúr yiì. Woweèe a m ba ñgaâa ñkoo nca, a ce maè' rraa njep roè, tá a bo koo nca njo.

¹⁹Jisoès aè laa nèè woweèe enáê, “Vúè nèè fa máâ mbuèu tá m gee tá weèe ba ñgaâa ñkoo nca ce be ba beèe.”

²⁰Woweèe a ku lá map mraa, a du a yeâ mbuèu.

²¹E ka' loè embo ce duè, a ker yá beèe mo' a baa ce aè m ba Jáêms, ce e m ba muu yïi Sábáediï, ba nfúr yïi ce Joân. Woweèe a m ba mbe keñ a yaèp ta weèe a ce cúushi map mraa. Jisoès aè ká' woweèe.

²²Woweèe a ku ma'shi yaèp keñ ba yaèp taê, a du a yeâ mbuèu.

²³Jisoès aè m jáèr aè mú bbu' mla' wááwá aè ñgoâñ Galeèleê, a ce yá'ni beèe aè mndap mloo, a ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèmbòe kúú Nyúè, a ce geèe beèe ce a m ce yañ byañ jáá jáèá jáá a ce keè'se.

²⁴Yïi nsuñ aè du aè bbu' mla' wááwá aè ñgoâñ Sirïiyaè, beèe a vú nèè beèe wááwá ce a m ce yañ byañ jáá jáèá jáá, ba beèe ce mnyor vi m ce yañ woweèe, ba beèe ce byú' mnyúâmkaè' vi m ba njep woweèe, ba beèe ce a m ce gweè kaè', ker ba beèe ce mñgúè' nyor mo' vi m kweñger. Jisoès aè gee woweèe a ke'seèe.

²⁵Bkúr beèe a m loâ aè ñgoâñ Galeèleê, ba aè Mla' Rúéú, ba aè rla' Jáèrusaláèm, ba aè ñgoâñ Juèdiyaè, ba neèñguu Jodaèn, a du a yeâ mbuèu.

Ñwae' Matïyoè 5

¹Jisoès aè ka' yá ku' beèe, a ko' mbe rtuèu, a ka' baè' mbo, a cu aè nsheè. Ñgaâa yá'ni yïi buu a vúseè,

²e ká' a ce yá'ni woweèe a laa enáê,

³“Mboâñtu mi yu nèè beèe ce a yu ñgaâa fuèp aè yú', njobeè' kúú Nyúè yu yap.

⁴Mboâñtu mi yu nèè beèe ce a ce koosimnse, njobeè' a be keèe geèe tá nyor wase woweèe.

⁵Mboâñtu mi yu nèè beèe ce a ce naèa nyor ka', njobeè' Nyúè be keèe fa ñgoèñ ca nèè woweèe.

⁶Mboâñtu mi yu nèè beèe ce njeè ce yañ woweèe, ntee yi ce yuushi woweèe aè rgeèe buu ce vi yu yáániï, njobeè' Nyúè be keèe geèe tá woweèe a yu' rboèñ.

⁷Mboâñtu mi yu nèè beèe ce a ce koosimnse nèè beèe mo', njobeè' a be keèe koosimnse nèè woweèe.

⁸Mboâñtu mi yu nèè beèe ce yap ntee yi yu rara, njobeè' woweèe a be keèe yá Nyúè.

⁹Mboâñtu mi yu nèè beèe ce a ce geèe beèe a ce cu nèè cumúnyañ-ñwáè, njobeè' a be keèe too woweèe ená boo Nyúè.

¹⁰Mboâñtu mi yu nèè beèe ce a ce fa woweèe ñgá' njobeè' woweèe a ce geèe buu ce vi yu yáániï. Kúú Nyúè yu yap.

- 11 Mboâñtu mi yu neè weè ce beè a ka' cáp weè, fa ñgá' neè weè, ker nya' mnde' laa ku' buu bbebep aèmbòè weè njo' máè.
- 12 Yu'-neè rboèñ ce lu'shi njobeè' wee blaè' embe buèu vi yu goèr seè. Woweè a m ku fa ñgá' neè ñgaâa ncep ntuu Nyúè ce a m ba entombiè neè weè naè wa'a.
- 13 "Weè yu mgwañ enjep ñgoèñ na. Ka' yi yu wa'a, mgwañ mi ka' cir, aède' a gee eká mi ka' ker leê? Mi be keèr ba yuu ñgeè yuu ka', tá a cu' tá beè a ce caèa ce nyáèñshi neè mkuèu.
- 14 Weè yu rraa enjep ñgoèñ na. A ka' ba'ri rla' mbe rtuèu, aède' beè a buu efa ryá li ka'.
- 15 Yi yu foñ ená aède' ñwáè cú' laêm, lor ghee kúpshi aègho ka'. Ñwáè aè ka' cú' laêm, baná e be tár ba mbe tábuèr tá ndap bo raa neè beè wááwá ce a yu mbe ndaèp.
- 16 Baná wee weè ma'shi tá le rraa li raa aè bsii beè, tá woweè a bo yá me mfaâ' mmoèñmboñ, kuè'si yeè Ta ce e yu mbe buèu.
- 17 "Weè fa ce kwaè'shi ená máè vùè aè rsiñsi mncir ker ba yuu ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m laèa ka'. Máè vùè aè rsiñsì ka'. Máè vùè ba aè rgeè tá buu embe mñwaè' anaè vi bo ghááte njo.
- 18 M ce laèa neè weè neè mini-ñwáè ená, tá rbuu li ka' keè mïl, tá ñgoèñ yi mi foñ, aède' mú yuu mo' embe ñwaâ' mncir yi ke du faè yuu ka', caar tá buu wááwá ghááte njo.
- 19 Baná ñwáè ce e ka' lor mú ncir efa mncir ca aetàèr, yá'ni beè mo' foñ ená a gee wa'a, baná ñgaèñ be keè ba ñwáâ ñká' mbe diû' kúú Nyúè. Ñwáè ce e ka' lá mncir ca, ce yá'ni beè vi, baná ñgaèñ be ba ñwáâ ñgoèr mbe diû' kúú Nyúè.
- 20 M ce suñ weè máná ye ñgeâe yáánì yi ka' tá caèa yïù ñgaâa ryá'ni mncir ba yïù beè Fariisi ka', baná aède' weè niñ mbe diû' kúú Nyúè ka'.
- 21 "Weè aè yu' ená a m laèa neè beè eluâñgoèñ enáé, 'Fa yú ka', ñwáè ce e ka' yú ñwáè baná a be loèr ye aè mnsa'.'
- 22 M ce laèa ya neè weè máná ntee yi ka' yañ ñwáè neè nfúr yïl, baná a be loèr ñgaèñ aè mnsa'. Ñwáè ce e ka' laa neè nfúr yïl enáé, 'AÈ yu yuu cicìl' baná a be loèr ñgaèñ aè mnsa'. Ñwáè ce e ka' laa neè ñwáè enáé, 'AÈ yu lúr', baná aède' ñgaèñ ke du njep diû' ñgá' ce mor yi yu njo.
- 23 Baná wáè ka' ce duè neè rfa mbe diû' ntoèò rfa, kuushi ená nfúroè túr wáè aè ntee bebep,
- 24 aè lá lo rfa anaè mbe gee diû' ntoèò rfa, be du yá ye tá weè ye nashi bcuèu, tá aè ka' kúti fa lo rfa anaè.
- 25 "Ñwáè aè ka' somir wáè, weè ye ce duè mbe koêr, aè yá ená weè ye aè seèsi a ba cuâu mo'sir, faè diil' e du neè wáè, fa wáè neè ñwáè nsa' mnsa' tá ñwáè nsa' mnsa' fa wáè neè ñwáè ncir tá ñwáè ncir fa wáè mbe shañ ka'.

- 26M ce suñ wáè neè mini-ñwáè ená aè be kuè cu mbe shañ anaè caar, laè' yi mbaèa ce yi yu neè wáè wááwá, ka' fúú embo.
- 27“Weèe aè yu' weená a m laèa enáê, ‘Fa koo ñgwa ñwáè moè' káè nduu ñwáè moè' ka'.’
- 28M ce laèa ya neè weèe ená ñwáè aè ka' yá njeñwáè ce kwaè'shi ená a ye a ba noèñ, baná e koo njeñwáè anaè wáá.
- 29Lo rliir maè' li ka' gee wáè aè gee yuu bebep, aè so'nñi li enje tuè, ma'. Yi yu aèndeèe ená aè buu ñgúè' moè' efa wáâ nyoèr neè ce ená a ma' yoè nyor wááwá njep mor.
- 30Yo bo maè' yi ka' gee wáè aè gee yuu bebep, aè tee yi ma'. Yi yu aèndeèe ená aè buu ñgúè' moè' efa wáâ nyoèr neè ce ená yoè nyor wááwá du njep mor.
- 31“A m laèa foñ enáê, ‘Ñwáè aè ka' juu ñgwa yïi, baná e fa ye ñwáè' aè rduèñshi ená e juèu ye.’
- 32M ce laèa ya neè weèe ená ñwáè aè ka' juu ñgwa yïi, ke' ba njobeè' ñgwa yïi anaè aè noèñ a mbañruèñwáèè moè' ka', baná e geèe ñgwa yïi anaè aè noñ a nduu ñwáè moè'. Ñwáè ce e ka' lor njeñwáè ce e fúú bguèu, baná e koo ñgwa ñwáè moè'.
- 33“Weèe aè ker yu' foñ ená a m laèa neè beèe eluâuñgoèñ enáê, ‘Ñwáè aè ka' ye leè' aè rgeèe yuu mo' neè Tata Nyúè, ñgaèñ fa buu efa rgeèe yuu anaè ka'.’
- 34M ce laèa ya neè weèe ená ñwáè fa kaèa ka', koo múcaèr. Ka' ce ená e kaa aè rlii rbuu áè, e fa kaèa ka', njobeè' rbuu yu kaèbaèraè' Nyúè.
- 35Ka' ce ená e kaa aè rlii nshe áè, e fa kaèa ka', njobeè' nshe yu dii' ce Nyúè e ke tár mi mkuèu. Ka' ce ená e kaa aè rlii Jáèrusaláèm áè, e fa kaèa ka' njobeè' rla' Jáèrusaláèm yu rla' ñkúú ñgoèr.
- 36Fa kaèa aè yo tu ka', njobeè' aède' aè gee mbúè nyúè'tu moè' fúú káè sii ka'.
- 37Kuè laa ba wáná, áèno, tá yi ba wa' ghup, laa wáná, kaka', tá yi ba wa' ghup. Wáè ka' ker laa yuu mo' caa embo naè, baná yïi anaè yi loè ba ese Sataèn ce e yu ñwáà mbembep.
- 38“Weèe aè yu' ená a m laèa enáê, ‘Ñwáè aè ka' bú' ñwáè rliir, baná a be bú' li foñ. Ñwáè aè ka' co' ñwáè rsoèñ baná a be co' li foñ.’
- 39M ce laèa ya neè weèe ená, ñwáè fa kúúsi yuu bebep neè yuu bebep ka'. Ñwáè aè ka' lip wáè neè bo aè geè', aè beesii geè' mo' neè ye foñ tá e liip.
- 40Ñwáè aè ka' ce koèñ ená weèe ye sa' mnsa', koo cáè' ese wáè, aè ma'shiì tá e koo yoè kur foñ.
- 41Ñwáè aè ka' ku koo wáè aè ñger ená weèe ye jár mar moè'sir, aè jár weèe ye mar baa.

⁴²Ñwàè àè ka' laa ená àè fa ye yuu, àè fa ñgaèñ yuu anaè. Ñwàè àè ka' ce koèñ àè rfoèò yuu ese wáè, àè fa sheè ka'.

⁴³“Weèe àè yu' ená a m laèa enáè, ‘Koèñ nfúroè, baa ñwàè ce e baèa wáè’.

⁴⁴M ce laèa ya neè weèe ená, koèñ neè beèe ce a baèa weèe, loo neè neè beèe ce a ce fa weèe ñgá',

⁴⁵tá weèe bo ba boo yeè Ta ce e cu mbe buèu. E ke geèe nyùè sañ mbenduè beêe bbebep ba beêe bboèñboñ, gee mbeèñ gwe àè mnsuu beèe ce a cu rcu yáánì ba beèe ce a cu rcu yáánì ka'.

⁴⁶Weèe àè ka' ku koñ ba beèe ce a koèñ weèe, aède' weèe koo ba njáèá blaè' ká? Mboè ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè' a ke geèe wa' foñ a?

⁴⁷Weèe àè ka' ku ce caè'ni ba bfúr wee, baná yuu ce weèe àè geèe a caa beèe mo' yu ba ká? Mboè beèe enje jáá a ke geèe wa' foñ a?

⁴⁸Baná weèe ba yáánì seè, aèmboè yeè Ta embe buèu yu yáánì foñ naè.

Ñwàè' Matiiyoè 6

¹“Loèr neè nfeè' faè diì' weèe gee ñgeâe yáánì àè bsii beèe tá a bo yá yuu ce weèe àè geèe ka'. Weèe àè ka' gee wa'a, baná aède' yeè Ta ce e yu mbe buèu la' weèe ka'.

²Baná weèe àè ka' ce fa yuu neè beèe ce a buu yuu, weèe fa fyáp msoèñ tá beèe a bo riñ yuu ce weèe àè geèe ka'. Ñgaâa mbo'ni a ke geèe wa'a àè mndap mloo ker ba àè btase tá beèe a bo ce yoèñshi woweèe. M ce suñ weèe neè mini-ñwàè ená woweèe a koni wap blaè' wáá.

³Weèe ka' ce fa yuu neè beèe ce a buu, weèe fa maè'shi tá ye bo ñkoèp yi riñ yuu ce ye bo maè' yi ce geèe ka',

⁴tá ñwàè moè' bo riñ yuu ce weèe àè fa ka'. Weèe àè ka' gee wa'a, baná yeè Ta ce e ke yá buu ce beèe a geèe àè bsúèti, be laè' weèe.

⁵“Weèe àè ka' ce geèe rloo, weèe fa geèe aèmboè ñgaâa mbo'ni a ke geèe naè ka'. Woweèe a ke koèñ àè rtáá mbekìi àè mndap mloo ker ba àè btase, gee rloo tá beèe a bo yá woweèe. M ce suñ weèe neè mini-ñwàè, woweèe a koo wap blaè' wáá.

⁶Wáè ka' ce loo, àè du mbe wáâ rum ndap, cete keèñ, loo neè yoè Ta ce a ke yá ye ka', tá yoè Ta ca ce e ke yá buu ce beèe a geèe àè bsúèti bo laè' wáè.

⁷Weèe ka' ce loo, weèe fa ce laèa blaâa bcicìi aèmboè beèe enje jáá a ke geèe naè ka'. Woweèe a ke geèe wa'a ce kwaè'shi ená Nyùè be yu' map mloo njobeè' woweèe a loo laa buu goèr.

⁸Weèe fa ba aèmboè woweèe ka', njobeè' yeè Ta riñ yuu ce weèe àè buu wáá, tá weèe ka' keèe bipshi ená e gee yi neè weèe.

- ⁹Baná weèe ce loo ba àè njáèá enáè, 'Yeèr Ta ce e yu embe buèu, tá lo rlii li ba rrara,
- ¹⁰tá yo kúú yi ká', tá beèe a gee yuu ce àè ce koèñ njep ñgoèñ na aèmbòe a ce geèe mbe buèu.
- ¹¹Fa weèr byee ce vi ghááte neè weèr ntĩni.
- ¹²Foèosi weèr efa yeèr buu bbebep aèmbòe wee weèr àè foèosi beèe ce a geèe buu bbebep neè weèr.
- ¹³Fa maè'shi tá rmoèoshiì li vù neè weèr ka', fúr weèr embaè mmbo Sataèn ce e yu ñwáà mbembep. [Geèe buu ca neè weèr njobeè' kúú yu yo, ñger àè ba yo, bkuè' àè ba wo nfeseè. Yi yu wa'a.]
- ¹⁴Weèe àè ka' foosi beèe ce a geèe buu bbebep neè weèe, baná yeè Ta embe buèu be foèosi weèe foñ.
- ¹⁵Weèe àè ka' tá foèosi beèe ce a geèe buu bbebep neè weèe ka', yeè Ta embe buèu foosiì weèe yeè buu bbebep ce weèe àè geèe foñ ka'.
- ¹⁶"Weèe àè ka' ce jìi mdip, weèe fa ce koosimnse aèmbòe ñgaâa mbo'ni a ke geèe naè ka', njobeè' woweèe a ke jìi mdip wa'a, su'si mmir ka', tá beèe a bo yá ená woweèe a ce jìi mdip. M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená woweèe a koo wap blaè' wáá.
- ¹⁷Weèe àè ka' ce jìi mdip, weèe yo' mgúr mbe tuè, yár mmir,
- ¹⁸faè diì' beèe a bo riìñ ená weèe ce jìi mdip ka', tá ku riìñ ba yeè Ta Nyúè ce beèe a ke yá ye ka', tá yeè Ta ca ce e ke yá buu ce beèe a geèe àè bsúèti bo laè' weèe.
- ¹⁹"Weèe fa láè wee bkuè' njep ñgoèñ njep diì' ce aède' mfyáp vi ye, nlo ye, byáèá vi kep ndap yáá ka'.
- ²⁰Láè neè wee bkuè' ba mbe buèu mbe diì' ce aède' mfyáp vi ye ka', nlo ye ka', byáèá vi kep mbo yáá buu ka'.
- ²¹Faèdiì' ce yoè buu yu, a faèdiì' ce yo ntee yi yu foñ.
- ²²"Rlir li yu aèmbòe lam neè nyor. Me mmir mi ka' ba yáániì, baná rraa li yu àè yeè nyoèr wááwá.
- ²³Me mmir mi ka' tá ba yáániì ka', baná yeè nyor wááwá be ba àè túè'nji. Ka' ba ená rraa enjep weèe yu túè'nji, baná túè'nji anaè be sii aèmbòe ká?
- ²⁴"AÈde' ñwáè fa' neè mmasaâ bbaa ka'. E ka' gee wa'a, baná e be baèa moè', koèñ moè', yu'ni neè moè', loèr moè' àè yuu ka'. AÈde' àè ce faè' neè Nyúè ker ce faè' neè mbaèa ka'.
- ²⁵"Baná m ce suñ weèe ená mluè mi fa ce koo weèe neè yeè nyor ená weèe be ye ká, káè no ká ka'. Mluè mi fa ce koo weèe neè yeè nyor foñ ená weèe be yar ba ká ka'. Mboè ryoâñ ñwáè li caèa byee, nyor ñwáè àè caa bcáè' a?

²⁶Fyá' ka neè bsiñ. Vi ke byeè buu káè kep buu káè lá aè bcaèñ ka'. Ka' yi yu wa'a, yeè Ta embe buèu ku ce nyañ woweèe. Mboè yeè ntaa luèu seè, a caa yï bsiñ a?

²⁷Ñwàè efa weêe mú ce mluè mi ka' ce koo ye, e kyeseè noèñ mo' mbenduè vi mnoèñ enjep ñgoèñ na a nda?

²⁸Mluè mi ce koo weèe aèmboè bcáâ' byar njoká? Kwaè'shi ka neè aèmboè bfúèlawaâ aè rïñ vi ke kuè'. Vi ke faè' ka', ce ba' bcáè' ka'.

²⁹Ka' yi yu wa'a, m ce suñ weèe máná ka' bcáè' kúú ce Solomúèn aè m ce yar ce vi m boèñ se naè, mo' yi m boèñ aèmboè fúèlawaè ka'.

³⁰Nyúè ka' ce suèsi mjáá efa rïñ ce mi ke yááti ntïini, e fúú aèyaèñseè, a too njep mor, baná e be suèsi yi weèe goèr aèmboè ká? Le rbyemï li yu múcaèr.

³¹Baná mluè mi fa ce koo weèe tá weèe ce laèa weenáê, 'Weèr be ye ba ká?' káè enáê, 'Weèr be no ba ká?', káè ená 'Weèr be yar ba ká?' ka'.

³²Beèe ce a rïñ Nyúè ka' a ke duè yap ba aèmbuèu buu ca, yeè Ta embe buèu aè rïñ ená weèe aè ba túr buu ca.

³³Baná weèe roèo entombïi ba kúú Nyúè, gee ñgeâe yááni aèmboè e ce koèñ, tá e fa weèe buu ca wááwá foñ.

³⁴Baná mluè mi fa ce koo weèe aè buu ceâ aèyaèñseè ka'. Be ba aèyaèñseè tá buu ku ba ce mluè mi koo weèe aègho. Ñgá' ñwàè ce aè noañ mo'sir aè ghááte neè ñgaèñ aè noèñ anaè.

Ñwàè' Matïyoè 7

¹"Weèe fa sa' beèe mo' ka', tá a bo sa' weèe ka',

²njobeè' njáèá njï ce weèe ce sa' beèe mo' ku ba njáèá njï ce a be keèe sa' weèe. Njáèá njï ce weèe aè geèe yuu neè beèe mo' ku ba njáèá njï ce a be geèe neè weèe foñ.

³Wàè maè'shi ntaañguu nje rliir njep wàè, a ce fyá' ba ñkúè' ce ce yi yu nfúroè nje rliir njoká?

⁴AÈde' aè laa neè nfúroè enáê, 'Naèa rliir tá m koo wàè ñkúè' ce enjo,' ce ntaañguu yu wàè nje rliir, aè njááá ká?

⁵Wàè ce aè yu ñwàè mbo'ni, fúr ntaañguu ce e yu nje rliir nje wàè wáá, tá aè bo yá ñkúè' ce ce yi yu nje rliir nje nfúroè boèñboñ, ka' fúr.

⁶Fa fa yuu ce yi yu rara aè bsii Nyúè neè ñgwe ka'. Fa maè' yo yuu boèñboñ se neè ñkuânyaèm ka'. Wàè ka' ma' neè ñkuânyaèm baná ñkuânyaèm yi be nyáèñshi neè mkuèu, beèeñger koo wàè, ceeshi aè btete aè btete.

⁷"Bipshi neè tá a bo fa neè weèe. Roèo neè tá weèe bo yá. Kuèushi neè tá a bo múè' keèñ neè weèe.

- ⁸Yi yu wa' njobeè' ñwàè wááwá ce e ka' ce loo, baná e be koni. Ñwàè ce e ka' ce roèò, baná e be yá. Ñwàè ce e ka' ce kuèushi, baná a be múè' keèñ neè ye.
- ⁹Ñwàè efa weâe mú ce muu yïl àè ka' loo bráéd, e fa ye ba luèr yu nda?
- ¹⁰Waè' muu àè ka' loo nca, e fa ye ba nyo a?
- ¹¹Weèe ce weèe yu ñgaâa ñgeèe buu bbelep, weèe ka' riñ àè rfa buu bboèñboñ neè boo wee, yi ba yi ká aèmbòè yeè Ta embe buèu. Mboè e be fa yi buu bboèñboñ se neè beèe ce a loo ená e fa woweèe a?
- ¹²Baná yuu ce weèe ka' ce koèñ ená beèe mo' a gee neè weèe, weèe gee yuu anaè neè beèe mo' foñ, njobeè' yi yu mbe ñwaâ' mncir ba mñwaâ' ñgaâa ncep ntuu Nyúè wa'a.
- ¹³"Niñ njiû àè cuâu ñka' ce yi yu yi'seè, njobeè' cuâu ñka' ce yi yu báèbár ba nduunjii ce yi yu báèbár yi ce duè ba àè dii' rkwe ce nfeseè, beèe ce a ce niñ àè cuâu ñka' anaè a ba goèr.
- ¹⁴Cuâu ñka' yïû yi'seè ba nduunjii yïû yi'seè yi ce duè ba àè dii' rcu ce nfeseè, beèe ce a ce yá yi, a ba múcaèr.
- ¹⁵"Loèr neè nfeè' neè beèe ce a ce nya' mnde' ená a woweèe ñgaâa ncep ntuu Nyúè. Woweèe a ce vùè àè ryá weèe, ma' ñguèp njeèe, wáâ fyá' njep mú, woweèe a ba aèmbòè bkuura ce vi ce roèò yuu ye.
- ¹⁶Weèe be riñ woweèe neè yaèp ndeèe. Waè' aède' beèe a kúú leèemú embe mnoèò a? Waè' aède' beèe a kúú piyaè embe msini a?
- ¹⁷Yi ku ba foñ ená mbaâñ boèñboñ yi ke yú mbe ce boèñboñ, mbaâñ bebep yi yú mbe ce bebep.
- ¹⁸Aède' mbaâñ bebep yi yú mbe ce boèñboñ ka', aède' mbaâñ boèñboñ yi yú mbe ce bebep ka'.
- ¹⁹Ce ce yi ka' tá yú boèñboñ ka', baná a be gwaèr, maè' njep mor.
- ²⁰Baná weèe be riñ ñgaâa nya' mnde' ca neè yaèp ndeèe.
- ²¹"Yu ñwàè wááwá ce e ce laèa neè máè enáè, Tataê, Tataê, ce e be keèe niñ mbe dii' kúú Nyúè ka'. Ñwàè ce e be keèe niñ mbo yu ba ñwàè ce e ce geèe yuu ce yaè Ta embe buèu ce koèñ.
- ²²Be keèe ba àè noèñ anaè tá beèe magoèr a laa neè máè enáè, 'Tataê, Tataê, mboè weèr àè m cep yo ntuu a wáâ rlii, a fúr byú' mnyúâmkaè' enjep beèe, a gee buu bghagha' a wáâ rlii a?'
- ²³Woweèe a laèa wa'a, tá m laa neè woweèe enáè, 'Máè riñ weèe ka'. Loè neè efa máâ geñ, weèe ce weèe yu ñgaâa ñgeèe buu bbelep.'
- ²⁴"Baná ñwàè ce e ka' yu' buu ce máè laèa na, gee vi, ñgaèñ yu aèmbòè ñwàè bfee ce e m baè'ri yïl ndap mbenduè ryáá,

²⁵mbeëñ aè gweê, mdip mi ruu, fu' yi caa a ci' ndap anaè seê, e ke' gwe ka' njobeè' a m boo kuèu efa gho mbenduè ryáá.

²⁶Ñwáè ce e ka' yu' buu ce máè laèa na, ke' gee vi ka', baná ñgaëñ yu aèmbòè lúr ce e m baè'ri yïi ndap mbenduè nsaruñ,

²⁷mbeëñ aè gweê, mdip mi ruu, fu' yi caa a ci' ndap anaè, e gweê, a koo yuu efa gho ka'."

²⁸Jisoès aè ka' laèa buu ca mïisi, ku' beèe anaè a bááñgeèr aè ryá'nüi ce e m yá'ni anaè seê,

²⁹njobeè' e m yá'ni aèmbòè ñwáè ce e m túr ñger, a ke' yá'ni aèmbòè yaèp beèe ce a m ba ñgaâa ryá'ni mncir naè ka'.

Ñwáè' Matiiyoè 8

¹Jisoès aè ka' suèu embe rtuèu, ku' beèe a du a yeâ mbuèu.

²Ka' cu, ñwáè msaèasiì aè vú a gú'shi njep yeâ tïi, a laa enáê, "Tataê, wáè ka' ce koèñ, aè gee m ke'seè, ba nrara."

³Jisoès aè naa bo a joo ye aègho, a laa enáê, "M ce koèñ wa'a, keè'se, ba nrara." Ñwáè anaè aè ku ke'se aè nfeè' anaè, a ba nrara.

⁴Jisoès aè ciisiì neè ye enáê, "Yáê, fa suñ ñwáè ka'. Duè duñshi yoè nyor neè ñwáè tañshi tañshi embe Ndaèp Nyúè, gee tañshi ce Musiis aè m laèa ená ñwáè yañ msaèasiì gee tá beèe a bo rüñ ená ñwáè anaè aè keè'se naè."

⁵Jisoès aè ka' niñ aè rla' Kaèpanuèm, ñwáè ce e m ba tu neè bsoogáè rjeèe aè vúè, a yá ye a bu' mmbo neè ye,

⁶a laa enáê, "Tataê, yaè ñwáè rfaè' noèñ aè laè', yïi ñgúè' nyor moè' aè kwe, e ce yu' ryañ seê."

⁷Jisoès aè laa neè ye enáê, "M be vúè geèe tá e ke'se."

⁸Ñwáâ ñgoèr ca aè laa neè ye enáê, "Tataê, máè ghááte aè ñwáè ce aède' aè niñ mbe máâ ndaèp ka'. Kuè laa ba mbúè nlaèa moè'sir tá yaè ñwáè rfaè' ke'se.

⁹Má máè yu ñwáè ce m ce faè' njeptii beèe ce yap nta' yi caèa ya. M túr bsoogáè ce a yu njep máâ tïi foñ. M ka' laa neè moè' enáê, 'Duè', baná e be duè. M ka' laa neè moè' enáê, 'Vúè', baná e be vúè. M ka' laa neè yaè ñwáè rfaè' enáê, 'Geèe cá', baná e be geèe yi."

¹⁰Jisoès aè ka' yu' blaèa ca, a bááñger seê, a laa neè beèe ce a m ce duè a yeâ mbuèu naè enáê, "M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená máè be yá ñwáè moè' ce e túr njáèá rbyemiì ca ka', ka' aè to' Isráèl.

¹¹M ce suñ weèe máná beèe magoèr a be keèe vúè ekuè mbuèuntii ba embaè mbuèuntii cute a Abraèhaêm, ba Aisiik, ba Jakoèp weèe aè ñkaè', mbe nto' Nyúè.

- 12AÈ ka' ba yi aèmboè boo ñkúú, a be keèe fúr woweèe embo, maè' aè dii' ce ku ba ba túè'nji, ce beèe a ce warse ce kúr msoèñ aèfo."
- 13Jisoès aè laa neè ñwàè ñgoèr anaè enáè, "Duè, yi be kuè ba aèmboè wàè byemi ená yi be ba naè." Yìi ñwàè rfaè' aè m ku ke'se aè nfeè' anaè.
- 14Jisoès aè ka' duè mbe ndaèp mbe Pitaè, a yá aèmboè malu yìi Pitaè noèñ, tu yi ce luu ye.
- 15Jisoès aè joo bo ese ye, tu anaè yi tetiì, e natiì mbekii, a fár buu neè ye.
- 16AÈ ka' ba aè mbuèuñkuèr, beèe a vú neè beèe magoèr ce byú' mnyúâmkaè' vi m ba njep woweèe. Jisoès aè laèa, byú' bbebep anaè vi fúú enjep woweèe, a ker gee beèe wááwá ce a m ce yañ a ke'seè.
- 17Ca yi m ba wa'a, tá yuu ce AÈsayaè ñwàè ncep ntuu Nyúè aè m laèa yi bo ghááte njo. E m laèa enáè, "E m koo viseèe bsáè, a ker byá' viseèe byañ."
- 18Jisoès aè ka' yá ená ku' beèe a siir ye, e laa neè ñgaâa yá'ni yìi buu ená a woweèe a tuu neèngu roè.
- 19Ñwàè ryá'ni mncir moè' aè vúê, a laa neè ye enáè, "Ñwàè ryá'nii, wàè ka' ce duè ba fá, baná m be kuè ba fa wáâ mbuèu."
- 20Jisoès aè laa neè ye enáè, "Bsiìi vi túr bto, bsiñ vi túr mndap, Muu Ñwàè aè ke' túr dii' ce aède' e lá yi tu ka'."
- 21Ñwàè moè' ce e m ba ñwàè yá'ni yìi buu foñ, aè laa neè ye enáè, "Tataê, maè'shi tá m du tuñ yaè ta wáá."
- 22Jisoès aè laa neè ye enáè, "Vúè fa máâ mbuèu, ma'shi tá bgúáú beèe a tuñ waèp bgúáú beèe."
- 23E ka' laèa wa' wáá, a niñ mbe keñ, ñgaâa yá'ni yìi buu a du a yeâ mbuèu mbo.
- 24Ka' cu, ma fu' mo' yi ká' a ce caèa aè rdip anaè, mdip mi ce ko' mbekii, a ce niñ mbe múè keñ, Jisoès aè ce buumi yi yu.
- 25Ñgaâa yá'ni yìi buu a duè, a yáá ye, a laa neè ye enáè, "Tataê, jaè' weèr, seèe aè kwe."
- 26E laa neè woweèe enáè, "Weèe ce wáp ba ká wa'a? Le rbyemiì li yu múcaèr seè." E ka' laèa wa'a, a nati mbekii, a waa fu' ba rdip, ñgoèñ yi táá nyañ.
- 27Woweèe a bááñgeèr seè, a laa enáè, "Njàèá ñwàè ca yu ba njàèá ñwáâ ká, ce ená fu' yi yu'ni neè ye, rdip li yu'nii neè ye foñ?"
- 28Jisoès aè ka' tuu neèngu roè, ba seè'ni ba aè ñgoèñ beèe Gáèrasaè, a yá beèe a mmbaa ce byú' mnyúâmkaè' vi m ba njep woweèe, aèmboè a ce vúè efa dii' ce a m ce tuñ beèe. Woweèe a m ce fa ñgá' se aèmboè mñgaèa-baa wa', ñwàè aè ker ce baèp njep nduunjii ce yi m caèa aè dii' anaè ka'.

²⁹Woweèe a waa, a laa enáê, “Muu Nyúè, yuu ce seèe túr a ká? Wáè vùè aèfa aè rfa weèr ñgá' tá nfeè' ka' keèe gháá a?”

³⁰Kúr ñkuânyaèm mo' goèr seê, yi m ba aèfo a ce yeñger, a ba aè njiisaèp ka'.

³¹Byú' mnyúâmkaè' anaè vi bu' mmbo neè Jisoès, a laa enáê, “Wáè ka' ce fúr weèr, aè laa tá weèr du niñ njep kúr ñkuânyaèm ca.”

³²E laa neè vi enáê, “Duè neè.” Byú' anaè vi fúú a du a niñ njep ñkuânyaèm anaè, kúr ñkuânyaèm anaè wááwá yi káátì a cañ a du mbaè baa, a gweñger njep roè, a no mdip a kweñger.

³³Beèe ce a m ce ciiñ ñkuânyaèm ca a cañseè, a du aè laè', a suñ buu ca wááwá, a ker suñ yuu ce yi m koni neè beèe ce byú' mnyúâmkaè' vi m ba njep woweèe naè.

³⁴A ka' suñ, beèe wááwá aè rla' anaè a fúú, a du aè ryá Jisoès, a ka' yá ye, a bu' mmbo neè ye ená e lo efa yap ñgoèñ.

Ñwaè' Matiiyoè 9

¹Jisoès aè niñ mbe keñ, a ker tuu neèñguu roè, a du a ba' fa yeâ laè'.

²Beèe mo' a vù neè ñwáè moè' ce yìi ñgúè' nyor moè' aè m kwe, e noñ mbe keèñ. Jisoès aè ka' yá lap rbyemii, a laa neè ñwáè ce yìi ñgúè' nyor moè' aè m kwe naè enáê, “Kur ntee muu waè, máè foèosi wáè efa yoè buu bbelep.”

³E ka' laèa wa'a, beèe mo' efa múè ñgaâa ryá'ni mncir a laa fa waâp mú enáê, “Ñwáè ca ce bepsi rlii Nyúè.”

⁴Jisoès aè riñ yuu ce woweèe a m ce kwaè'shi, a laa neè woweèe enáê, “Weèe ce kwaè'shi njáèá buu bbelep ca wa' njoká?”

⁵Yuu ce yi yu aètàèr yu ba yìu fá? Yu ba aè rlaèa ená, ‘Máè foèosi wáè efa yoè buu bbelep’, káè aè rlaèa ená, ‘Loè mbekii, jáêr’?

⁶Baná aè rgeèe tá weèe bo riñ ená Muu Ñwáè túr ñger njep ñgoèñ aè rfoèosi beèe efa yaèp buu bbelep.” E laa neè ñwáè yañ ca enáê, “Naèti mbekii, lor yo keèñ, du aè laè'.”

⁷E natii mbekii, a du aè laè'.

⁸Beèe a ka' yá ca, a wáp seê, a yoñshi Nyúè aè njáèá ñger ce e fa neè beèe naè.

⁹Jisoès aè ka' loè embo ce duè, a yá ñwáè moè' ce a m ce too ená Matiiyoè aèmbòè e cu mbe dii' rfaè' ce e m ce koo mbaèa baèraè'. E laa neè ye enáê, “Vùè fa máâ mbuèu.” Matiiyoè aè ku nati a du a yeâ mbuèu.

¹⁰Jisoès aè m duè a cu mbe ndaèp mbe Matiiyoè, a ce yeñger. Ku' ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè', ba ñgaâa ñgeèe buu bbelep a vùè, a cute, a ce yeñger a Jisoès ba ñgaâa yá'ni yìi buu weèe.

¹¹Beèe Fariisi a ka' yá, a laa neè ñgaâa yá'ni yìi buu enáê, “Yeè ñwáè ryá'nii ce ye buu a ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè', ba ñgaâa ñgeèe buu bbelep njoká?”

- 12 Jisoès aè ka' yu', a laa enáê, "Beè ce a ke roèò ñwáè mcáèp e ke ba ñgaâa byañ, ke' ba beâe btatap ka'.
- 13 Duè neè du fyá', yá ka ená yuu ce Ñwaâ' Nyùè yi ce laèa enáê, 'Yuu ce m ce koèñ yu ñkoosimnse, ke' ba ba tañshii ka' naè, yi yu ba ená ká lá? Máè vùè aè rká' beâe byáánii ka'. Máè vùè aè rká' ba ñgaâa ñgeèe buu bbebep."
- 14 Ñgaâa yá'ni buu viû Joân, a vùè, a yá ye a bipshi enáê, "Weèr beèe Fariisi weèe e ke jii mdip, geewa'a ñgaâa yá'ni yoè buu a ce jii yap ka' njoká?"
- 15 Jisoès aè beesii enáê, "Aède' beèe ce a duè aè ñkaâ' bguèu, a ba aè nduu-guèu weèe ker ce koosimnse aè njááá ká? Geewa'a, nfeè' moè' be ba ce a be koo nduu-guèu ese woweèe, tá woweèe a ka' koosimnse aè nfeè' anaè.
- 16 Aède' ñwáè saa cáâ' fi, tar mbenduè yiû rúèú ka'. E ka' gee wa'a, baná cáâ' fi ca yi be saèa yiû rúèú tá toto raa caèa yiî entoembii naè.
- 17 Aède' ñwáè lor mruâ' mfi foñ lá njep mñguèp mruè' viû brúèú ka'. E ka' gee wa'a baná mruâ' mfi anaè mi be loè koo, to'shi mñguèp mruè' anaè, tá mruè' mi kúte aè nsheè, tá mñguèp mruè' anaè vi bú aè ciciî. Yi ke ba ená a lá mruâ' mfi ba njep mñguèp mruè' viû bfi tá mi bo kúete ka', tá mñguèp mruè' vi to'ñger ka'."
- 18 Jisoès aè ka' ce laèa buu ca neè woweèe, ñwáâ ñgoèr moè' embe ndaèp rloo aè vùè, a gú'shi njep yeâ tii, a laa enáê, "Muu waè aè ku kwe seè'ni seè'ni na. Ka' yi yu wa'a, vùè la' mo mmbo mbe yeâ nduèu tá e bo kúti nteèe."
- 19 Jisoès aè natii a du a yeâ mbuèu a ñgaâa yá'ni yiî buu weèe.
- 20 Njeñwáè moè' ce e m cu mbe kuèu aè bfeè' ncoèp-baa-aè-rrúèú, aè vù njii embe yeâ njii, a joo mcúèñcúñ cáè' ese ye.
- 21 E m laèa neè yiî nyor enáê, "M ka' ku joo ba yi cuèu cáè', m ku ke'se."
- 22 Jisoès aè karsii nyor, a yá ye, a laa neè ye enáê, "Muu waè, kur ntee, lo rbyemii li geèe wáè ke'seè." Njeñwáè anaè aè ku ke'se aè nfeè' anaè.
- 23 Jisoès aè duè, a ba' mbe ndaèp ñwáâ ñgoèr ca a yá aèmboè ñgaâa mndoñ a ce fyáp mndoñ, beèe a ce warse seè.
- 24 E laa enáê, "Duè neè, muunje ca aè kwe kwe ka', e ce buumi buumi." E ka' laèa wa'a, woweèe a vúshii ye.
- 25 A ka' fúr beèe anaè embe ndaèp, e niñ mbo, a koo muunje anaè aè boè, e natii mbekii.
- 26 Nsuñ kuu yuu ce Jisoès aè m geèe na aè du aè bdii' wááwá aè ñgoèñ anaè.
- 27 Jisoès aè ka' loè embo ce duè, mmbañruè mo' beèe a mbaa ce a m ba mnfeèp, a natii, a du a yeâ mbuèu a ce waa enáê, "Muu Dáviiid, koosimnse neè weèr."
- 28 E ka' niñ mbe ndaèp, mmbañruè ca a vù a yá ye. E laa neè woweèe enáê, "Weèe aè byemi ená aède' m gee weèe yá buu a?" Woweèe a beesii enáê, "ÁÈno, Tataê."

²⁹A ka' beèsi wa'a, e joo map mmir nèè mmbo, a laa enáê, “Tá yi ku ba nèè weèe aèmbòè weèe aè byemi ená yi be ba naè.”

³⁰Woweèe a ká' a ce yá buu. E laa nèè woweèe tatap se enáê, “Weèe fa geèe tá ñwáè moè' riñ ka'.”

³¹Woweèe a nati a du a du a suñ yap yu yuu ce Jisoès aè m geèe nèè woweèe naè aè bdiì' wááwá aè ñgoèñ anaè.

³²Jisoès weèe a ka' naèti ce duè, beèe a vú nèè ñwáè moè' ce e m ba lúr, yú' nyúèrkaè' yi ba njep ye.

³³Jisoès aè ka' fúr yú' nyúèrkaè' anaè, ñwáè anaè aè ká' a ce laèa. Beèe ce a m ba aèfo a bááñgeèr seè, a laa enáê, “Njáèá yuu ca yi m be koni aè ñgoèñ Isráèl ka'.”

³⁴Beèe Fariìsi a laa yap enáê, “E ce fúr byú' mnyúâmkaè' enjep beèe ba aè ñger ñkúú mnyúâmkaè'.”

³⁵Jisoès aè m jáèr aè mla' mñgoèrñgoèr ba aè mla' mñká'ñká' a ce yá'ni beèe aè wap mndap mloo, a ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèmbòè kúú Nyúè, a ce geèe beèe ce a m ce yañ byañ njáèá jáá jáèá jáá, a ce keè'se.

³⁶E ka' ce yá ku' beèe, nse yi koo ye nèè woweèe, njobeè' woweèe a m jep, a riñ yuu ce a ce geèe ka', aèmbòè njeèe ce yi buu ñwáè nciiñ njeèe wa'a.

³⁷E laa nèè ñgaâa yá'ni yïl buu enáê, “Buu aè bi aè mñkúè goèr, ñgaâa rkep a ba múcaèr.

³⁸Baná weèe loo nèè Taèr ce e túr ñkúè ená e tuusi ñgaâa mfaè' tá a du kep yïl buu efa mñkúè.”

Ñwáè' Matïyoè 10

¹Jisoès aè m ká' ñgaâa yá'ni yïl buu ce ncoèp-baa-aè-rrúèú, a fa woweèe ñger ená woweèe a ce fúr byú' bbebep enjep beèe, ker gee tá beèe ce a ce yañ byañ njáèá jáá jáèá jáá a ke'se.

²A mlïi ñgaâa ntuu ce ncoèp-baa-aè-rrúèú anaè na: Ñwáè entombïi aè m ba Saimúèn ce a ce too ená Pitaè, ba nfúr yïl ce Andruè, ba Jáèms, muu Sábáèdïi, ba nfúr yïl ce Joân,

³ba Feleêp, ba Baètoèlomïl, ba Tomaês, ba Matïyoè ce e m ba ñwáè ñkuèu mbaâa baèraè', ba Jáèms, ce e m ba muu Alfïyoès ba Taèdiyoès,

⁴ba Saimúèn ce e m ba moè' efa múè beèe Siloèt ba Judas Îlskarïyoèt ce e m loè a fyeni Jisoès naè.

⁵Jisoès aè m tuu beèe ncoèp-baa-aè-rrúèú ca, a laa nèè woweèe enáê, “Weèe fa duè aè ñgoâñ beèe enje jáá, káè aè mla' beêe aè ñgoâñ Saèmariïyaè ka'.

⁶Duè nèè yá ba njeèe embe ndúè' Isráèl ce yi m bú naè.

⁷Weêe ce duè, weèe ce fe'shi weená kúú Nyúè embe buèu yi yu aètútú.

- ⁸Geèe neè tá ñgaâa byañ a ke'se, gee tá beèe ce a kweñger a kúti bteèe, gee tá ñgaâa byañ msaèasii a ke'se, raa, fúr neè byú' mnyúâmkàè' enjep beèe. Weèe aè m laè' a ka' koni ka', weêe geèe neè beèe wa'a, weèe fa koo blaè' ka'.
- ⁹Wee ce duè, ñwàè fa loèr mbaèa, ka' múcaèr áè, láè njep posaè tá e bo duè aègho ka'.
- ¹⁰Ñwàè fa loèr baèa káè bcáâ' bbaa, káè blaba' káè mbaèñ ka', njobeè' yi yu yáánii ená a la' ñwàè rfaè'.
- ¹¹“Weèe aè ka' niñ aè rla' rgoèr, káè aè rla' rká' áè, weèe fyá' ñwàè ce e yu ñwàè nyáánii aèfo, cu weèe ñwàè anaè weèe caar tá yeè nfeè' ce weèe be loâ aè rla' anaè du gháá.”
- ¹²Weèe aè ka' niñ mbe ndaèp, weèe ca'niñ beèe embo.
- ¹³Ndap anaè aè ka' ba ndap nyáánii, weèe ma'shii tá yeè cumúnyañ ba mbe ndaèp anaè. Ndap anaè aè ka' tá ba ndap nyáánii ka', baná e bá bghoèniñ anaè.
- ¹⁴Ñwàè ce e ka' tá koni weèe káè yu' yuu ce weèe be laèa ka', weèe ka' ce fúú embe ndaèp ñwàè anaè, káâ aè rla' anaè áè, weèe kashii nfúènfú efa weêe mkuèu.
- ¹⁵M ce suñ weèe neè mini-ñwàè ená be keèe ba aè noañ mnsa' tá ñgá' aè rla' Sodoèm ba Goèmoraè ba aèndeèe neè ñgá' aè rla' anaè.
- ¹⁶“Yáê, m ce tuu weèe tá weèe du ba aèmboè njeèe aè múè bkuura. Baná weèe feese aèmboè mnyo, ba neè rbornii-ñwàè aèmboè bbeñ.
- ¹⁷Loèr neè nfeè' weèe beèe weèe njobeè' woweèe a be loèr weèe du aègho aè bkansuèr, liip weèe neè mñgwaèa aè wap mndap mloo.
- ¹⁸A be koo weèe duè aègho njeptii bgovanoè ba bkúú njo' máè, tá weèe bo suñ woweèe ker ba beèe enje jáá buu kuu máè.
- ¹⁹A ka' lor weèe du aègho, mluè mi fa koo weèe ená weèe be laèa ba ká aè njáâá ká lá ka', njobeè' Nyúè be geèe tá weèe ku riñ yuu ce weèe be laèa aè nfeè' anaè.
- ²⁰Be ba aè nfeè' anaè tá ce laèa weèe ka', be laèa ba Yú' yeè Ta neè weèe.
- ²¹Ñwàè be keèe loèr nfúr yiñ fa tá a yú, tá taèr lor muu yiñ fa tá a yú. Boo a be keèe teèe btu neè waèp taê, ba waèp maê, loèr woweèe fa tá a yúshi.
- ²²Beèe wááwá a be keèe baèa weèe njo' máè. Geewa'a, ñwàè ce e ka' táá tatap du ba' aè lúèsimbuèu, ñgaèñ be luèñ.
- ²³A ka' fa weèe ñgá' aè rla' mo', weèe cañ du aè rla' mo' jáá. M ce suñ weèe neè mini-ñwàè ená weèe be jáèr aè mla' Israèl wááwá ka', tá Muu Ñwàè vúè.
- ²⁴AÈde' ñwàè ce a ce yá'ni ye caa yiñ ñwàè ryá'niñ ka'. AÈde' ñwàè rfaè' caa yiñ masaè ka'.

- 25 Yi yu yáánì ená ñwáè yá'ni buu ba aèmboè ñwáè ce e yá'ni ye buu anaè, tá ñwáè rfaè' ba aèmboè yìi masaè. A ka' too masaè ñwáè ndap ená Básábuèl (Sataèn), baná a be too beè embe ndaèp yìi ená ká?"
- 26 "Baná weè fa wáp woweè ka' njobeè' yuu mo' yi yu ce a tá'shi ce yi be keè buu efa ryááti aèwañ ka', yuu mo' yi ba ce a sùèti ce beè a be keè buu efa rriñ ka'.
- 27 Buu ce m ce suñ weè neètú', suñ neè aè mmir wañ. Buu ce a cúèúni neè weè, suñ neè embe btu mndap.
- 28 Weè fa wáp beè ce a ke yú ñwáè wáá, moo aè ryú ryoèñ ñwáè laèr naè ka'. Wáp neè ba ñwáè ce aède' e yú ryoèñ ba nyor njep mor.
- 29 Mboè a ke fyeèni bbe' bbaa aè fraañ mmbaa a? AÈde' moè' efa bbe' ca gwe aè nsheè ce yeè Ta aè buu efa rbyemii ka'.
- 30 Ka' nyúè'tu ce yi yu mbe weê tuè, a beè' wááwá.
- 31 Baná weè fa wáp ka'. Weè luèu ntaa aè bsii Nyúè a caa bbe' aèñgoo.
- 32 Ñwáè ce e ka' suñ aè bsii beè ená e yu yaè ñwáè baná má máè foñ be suñ aè bsii yaè Ta embe buèu ená e yu yaè ñwáè.
- 33 Ñwáè ce e ka' máñni máè aè bsii beè baná má máè foñ be máñni ye aè bsii yaè Ta embe buèu foñ.
- 34 "Weè fa ce kwaè'shi ená máè m vùè ba neè cumúnyañ njep ñgoèñ na ka'. Máè m vùè ba neè cumúnyañ ka'. Máè m vùè ba neè kaèafaè'.
- 35 Máè m vùè tá m bo geèe tá ñgaèpni yi ba mbetar muu mbañruè a yìi taê, ba muunje a yìi maê, ba ñgwa muu a maluâ.
- 36 Beè ce a be baèa ñwáè be kuè ba beè embe yeâ ndaèp.
- 37 "Ñwáè ce e ka' koñ yìi taê, káè yìi ma áè, caa máè, baná ñgaèñ aè ghááte aè rba yaè ñwáè ka'. Ñwáè ce e ka' koñ muu yìi, baná ñgaèñ aè ghááte aè rba yaè ñwáè ka'.
- 38 Ñwáè ce e ka' tá loèr yi kiintaa vùè fa máâ mbuèu ka', baná ñgaèñ aè ghááte aè rba yaè ñwáè ka'.
- 39 Ñwáè ce e ka' ce roèo ba li ryoèñ, baná e be bá li. Ñwáè ce e ka' bá li ryoèñ njo' máè baná e be koni li.
- 40 "Ñwáè ce e ka' koni weè baná e koni máè. Ñwáè ce e ka' koni máè, baná e koni ñwáè ce e m tuu máè.
- 41 Ñwáè ce e ka' koni ñwáè ncep ntuu Nyúè njobeè' ñwáè anaè yu ñwáè ncep ntuu Nyúè baná ñgaèñ be koni blaè' ñwáè ncep ntuu Nyúè. Ñwáè ce e ka' koni ñwáè nyáánì njobeè' ñwáè anaè yu ñwáè nyáánì aè bsii Nyúè, baná ñgaèñ be koni blaè' ñwáè ce e yu yáánì aè bsii Nyúè.

⁴²Ñwáè ce e ka' fa ndoñ mdip ce e ce fúte neè ñwáè moè' efa beâe bká'ká' ca njobeè' e yu ñwáè yá'ni yaè buu, m ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená aède' e bá vi blaè' ka'."

Ñwáè' Matiiyoè 11

¹Jisoès aè ka' fa ncep neè ñgaâa yá'ni yîi buu ce ncoèp-ba-aè-rúèú mîisi, a lo embo, a du a ce yá'ni a ce feè'shi blaâa Nyúè aè mlaâ' aè ñgoèñ anaè.

²Joân aè m ba mbe shañ. A ka' yu' mfaè' ce Kraâis aè m ce geèe, a tuu ñgaâa yá'ni yîi buu ená,

³a du bipshi neè ye enâe, "A wáè ñwáè ce yi m ba ená e be vùè naè káè weèr cu ce ke' ba ñwáâ jáá?"

⁴Jisoès aè beesîi a laa neè woweèe enâe, "Kúti neè du suñ Joân buu ce weèe aè yu' a ker yá.

⁵Beèe ce a feèp a ce yá buu, mntáèñ a ce jáèshi yááni, ñgaâa msaèasîi a ce keè'se, ce ba brara, mnfuñtuè' a ce yu' buu, beèe ce a kweñger a ce kúti bteèe, ñgaâa fuèp a ce suñ Nsuñ Mboèñmboñ.

⁶Rboâñtu li yu neè ñwáè ce e ce tarni máè tarni ka'."

⁷Ñgaâa yá'ni buu Joân a ka' naèti ce duè, Jisoès aè ká' a ce suñ ku' kúr beèe ca buu kuu Joân. E m laèa enâe, "Weèe aè m fúú a du aè ntee riññ ba aè ryá ká? Weèe aè m duè aè ryá aèmboè fu' yi ce cîi' ñke' a?"

⁸Yi ka' tá ba wa' ka' baná weèe aè m duè aè ryá ká? Weèe aè m duè aè ryá ñwáè ce e suèsi nyor neè bcáè' yoèò, a? Yi yu wa' ka'. Beèe ce a ke suèsi nyor neè bcáâ' yoèò, a ke cu ba aè mnto'.

⁹Baná weèe aè m fúú a du ba aè ryá ká seè? Weèe aè m duè ba aè ryá ñwáè ncep ntuu Nyúè a? ÁÈno, m ce suñ weèe máná ñwáè ce weèe aè m yá anaè caèa ñwáè ncep ntuu Nyúè.

¹⁰E yu ñwáè ce a sañ aèmboè ye mbe Ñwáâ' Nyúè enâe, 'Yáè, m be tuu yaè ñwáè ntuu tá e du entombîi neè wáè, duè kupshi nduunjîi neè wáè.'

¹¹"M ce suñ weèe neè mini-ñwáè máná efa múè beèe wááwá ce bbyeèñge a bi, moè' a be caa Joân ñwáè baèptir beèe ka'. Geewa'a, ñwáè ce e yu yi múcaèr se mbe dîû' kúú Nyúè aè caèa ye.

¹²Ká' embe nfeè' Joân ñwáè baèptir beèe vú ba' seè'ni na, beèe a ce fa ñgá' neè kúú Nyúè, ñgaâa ñger a ce faèp kúú anaè.

¹³Mñwáè' ñgaâa ncep ntuu Nyúè wááwá ba ñwáè' mncir vi m suñ aèmboè buu ce vi be ka' ba caar a ba' aè nfeè' yîi Joân.

¹⁴Weèe aè ka' ce koèñ aè rbyemîi, weèe riñ weená e yu AÈlajaè ce a m laèa ená e be keèe vùè naè.

- 15 Ñwáè ce e ka' túr btuè', ñgaèñ yu'.
- 16 “Baná aède' m be'nñi beèe eluèuni na ba aè ká? Woweèe a yu aèmbòè bghaèrbeèe ce a cute aè ntaa a ce ká' bghaèrbeèe mo', a ce laèa enáè,
- 17 Weèr aè fyáp mndoñ neè weèe, weèe aè bii bii ka', weèr aè fa nceâ rkwe, weèe aè war ka'.
- 18 M ce laèa wa'a njobeè' Joân aè m vùe a ce ye yuu ka', a ce no yuu ka', beèe a laa enáè, 'Nyúèrkaè' yu njep ye.'
- 19 Muu Ñwáè aè vùe yi, a ka' ce ye buu ce no buu, beèe a laa enáè, 'Ñwáè ca yu ñkuñri, a koo ñkar a ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè' ba ñgaâa ñgeèe buu bbebep.' Yi yu ená bfee vi ce duèñshi nyor aè njáèá njii ce boo ñgaâa bfee a ce geèe yaèp buu.”
- 20 E ka' laèa wa'a, a ká' a ce lapni mla' faèdii' ce e m geèe ku' buu bghagha' naè, njobeè' beâe aèfo a m kupse a ma' yaèp buu bbebep ka'.
- 21 “Ndoèò aè co' weèe ce weèe yu beâe aè rla' Koèrasiìn! Ndoèò aè co' weèe ce weèe yu beâe aè rla' Báètsaidaè, njobeè' a m ba gee buu bghagha' ce a m geèe fa weâe mú naè ba aè rla' Tayaè ba aè rla' Sidoèn, beâe aèfo a m ba neè kupse e sese', a ma' bcáâ' njii rkwe, a yo' bú aè nyoèr a cute aègho.
- 22 M ce suñ weèe máná be keèe ba aè mnoèñ mnsa' tá ñgá' beâe aè rla' Tayaè ba Sidoèn ba yi aèndeèe neè yeè.
- 23 AÈ ka' ba yi aèmbòè weèe ce aè rla' Kaèpanuèm, waè' a be ko'si weèe mbe buèu a? Yi yu wa' ka'. A be duè neè weèe ba mbaè yir, njobeè' a m ba gee buu bghagha' ce a m geèe neè weèe na ba aè rla' Sodoèm, rla' anaè li ba bii aègho gháá ntiiini.
- 24 M ce suñ weèe máná be keèe ba aè noèñ mnsa' tá ñgá' beâe a rla' Sodoèm ba aèndeèe neè yeè.”
- 25 AÈ m ba aè nfeè' anaè Jisoès aè laa enáè, “Taèr, Tata ce aè túr rbuu ba nshe, m ce yoèñshi wáè njobeè' wáè súèti buu ca ese ñgaâa bfee ba beèe ce a riññ buu, a duñshi ba neè boo bká'.
- 26 ÁÈno, Taèr, ca yu ba yuu ce wáè m ce yu' rboèñ aè rgeèe.
- 27 “Yaè Ta aè fa buu wááwá mba máâ mmoè. Ñwáè moè' riññ muu caa efa Taèr ka', ñwáè moè' aè riññ Taèr caa efa muu ker ba beèe ce muu aè koèñ aè rduèñshi ye neè woweèe ka'.
- 28 Vùe neè yá máè, weèe wááwá ce weèe ce faè' a byá' mntàèr vi ce riñr weèe, tá m gee tá weèe lúshii.
- 29 Loèr neè ya buè', taa ku weâe ndoñ, yá'ni neè buu ese máè njobeè' m yu ñwáâ múnyañ, a ba neè rbornii-ñwáè, tá weèe bo koni nduunjii aè rlúèshii.
- 30 Ya buè' yi yu aètàèr, ya ntàèr yi ba fáfáp.”

Ñwaè' Matiiyoè 12

- ¹AÈ m ba nfeè' anaè Jisoès aè ce jáèr nyúè mmbomntaa Nyúè, a caa aè ñkúè msañ moè'. Njeè aè m ce yañ ñgaâa yá'ni yìi buu. Woweèe a tee btu msañ a ce ye.
- ²Beèe Fariisi a ka' yá wa'a, a laa neè ye enáê, “Yáê, ñgaâa yá'ni yoè buu a ce geèe yuu ce ncir yi byemi ená a gee nyúè mmbomntaa Nyúè ka'.”
- ³E laa neè woweèe enáê, “Weèe aè be be' yuu ce Dáviid aè m geèe aè nfeè' ce njeè aè m ce yañ ye ker ba beèe ce a woweèe a m ba naè ka' a?”
- ⁴E m duè mbe Ndaèp Nyúè a lor bráâd ce a m fa neè Nyúè a ye, a fa bár neè beèe ce a woweèe a m ba. Ncir yi m byemi ená e ye ka', káè ená beèe ce e m ba a woweèe a ye foñ ka'. Beèe ce yi m ba ená a ye aè m ku ba ba ñgaâa tañshi tañshii.
- ⁵Mboè weèe aè be be' foñ mbe ñwaè' mncir ená ñgaâa tañshi tañshii embe Ndaèp Nyúè a ke bú' ncir mmbomntaa Nyúè ke' ba faèa neè woweèe ka' a?”
- ⁶M ce suñ weèe máná yuu mo' ce yi caèa Nyúè yi yu mbena.
- ⁷Weèe aè m ba riñ mbuèu efa blaèa ce Ñwaâ' Nyúè yi laèa enáê, ‘Yuu ce m ce koèñ yu ñkoosimnse, ke' ba tañshii ka' naè, weèe aè m ba laèa weená ñwáè ce e geèe yuu bebep ka' yu ñwáè mbembep ka'.
- ⁸Yi yu ená Muu Ñwáè yu Taèr ce e túr mmbomntaa Nyúè.”
- ⁹E m loè embo, a du a niñ mbe yaèp ndap rloo.
- ¹⁰Ñwáè moè' aè m ba mbo ce li rkoo mo' li m kwe. Beèe mo' ce a m ba mbo a bipshii neè Jisoès enáê, “Waè' ncir yi byemi ená a gee tá ñwáè ke'se nyúè mmbomntaa Nyúè a?” Woweèe a m bipshi wa'a ená e ka' faa nlaèa tá woweèe a bo sa' ye ená e bú' ncir.
- ¹¹E laa neè woweèe enáê, “Yu nda efa weâe mú ce e ka' túr njeèe, e gwe njep beè'teè nyúè mmbomntaa Nyúè, e ke' koo enjo, fúr mbe ñkúè ka'?”
- ¹²Ñwáè aè luèu ntaa a caa njeèe. Baná ncir yi byemi ená ñwáè gee yuu boèñboñ nyúè mmbomntaa Nyúè.”
- ¹³E ka' laèa wa'a, a laa neè ñwáè ce li rkoo li m kwe naè enáê, “Maè' lo rkoo kuèyáá.” E ma', li kútiì rboèñboñ, a ba aèmboè lii ce li m kwe yi ka' naè.
- ¹⁴Beèe Fariisi a fúú njepmbeè a cu mcúè, a seesi aèmboè a be koo Jisoès yú.
- ¹⁵Jisoès aè ka' riñ ená a ce cu mcúè tá a bo yú ye, a loâ aèfo. Beèe magoèr a m duè a yeâ mbuèu, e gee beèe wááwá ce a m ce yañ a ke'seè.
- ¹⁶E laa neè woweèe ená a fa duè suñ beèe ená e yu Muu Nyúè ka'.
- ¹⁷Ca yi m ba wa' tá yuu ce AÈsayaè ñwáè ncep ntuu Nyúè aè m laèa, yi bo ghááte njo.

- 18E m laèa enáê, “Yáê, yaè ñwáè rfaè' ce máè ce, ñwáè ce máè koèñ seê, a ce yu' rboèñ neè ye. M be suèusi ya yú' mbe yeâ nduè tá e suñ aèmbòè la rsa' neè beèe enje jáá.
- 19E be sár mnsár a beèe, káè waani ka'. Ñwáè moè' be yu' yìi njeèndoñ aè btase ka'.
- 20E be kep ñke' ce yi búúti ka', káè liisi lam ce e ce fa ñgá' ka', caar tá e gee tá rsa' mini li so.
- 21Bto' wááwá vi be láè yap ntee ba njep ye.”
- 22Beèe a m vùè neè ñwáè moè' ce e m feèp, a ba lúr, yú' nyúèrkaè' yi ba njep ye. Jisoès aè gee e ke'seè, a ká' a ce laèa, a ce yá buu foñ.
- 23Beèe wááwá a m báèáñger seê, a laa enáê, “Waè' ñwáè ca yu Muu Dáviid a?”
- 24Beèe Fariisi a ka' yu' wa'a, a laa enáê, “Ñwáè ca ce fúr byú' mnyúâmkaè' enjep beèe ba aè ñger Básábuèl ce e yu ñkúú mnyúâmkaè'.”
- 25Jisoès aè m ku riñ yuu ce woweèe a ce kwaè'shi, a laa neè woweèe enáê, “To' yi ka' gapni, ke' ba cuâu mo'sir ka' baná to' anaè yi be saè'ñger, gweè. Rla' li ka' gapni, ke' ba cuâu mo'sir ka', ndap gapni, ke' ba cuâu mo'sir ka' baná aède' rla' anaè li táá ka', ndap anaè táá ka' foñ.
- 26Sataèn ka' ce fúr Sataèn enjep beèe baná ñgaèpni yi yu nje nyoèr Sataèn. Yi ka' ba wa'a, baná aède' yi to' yi ka' táá aè njááá ká?
- 27M ka' ba ce fúr byú' mnyúâmkaè' anaè ba aè ñger Básábuèl, baná beèe wee a ce fúr yap byú' anaè enjep beèe ba aè ñger nda? Baná be kuè sa' ba yeè beèe sa' weèe.
- 28M ka' ce fúr byú' mnyúâmkaè' enjep beèe ba aè ñger Yú' Nyúè baná kúú Nyúè yi vùè neè weèe.
- 29Yi yu ená aède' ñwáè niñ mbe ndaèp ñwáè ñger kwá' yìi buu du aègho ka', ce ka' tá ba ená e ba ká' a kur ñwáè anaè wáá, ka' niñ mbo kwáè' yìi buu, duè aègho ka'?
- 30Ñwáè ce e ka' tá ba weèr ye ka', baná ñgaèñ yu yaè ñwáè bbaèa. Ñwáè ce e ka' tá ce baashi weèr ye ka', baná ñgaèñ ce da'si da'si.
- 31Baná m ce suñ weèe máná Nyúè be foèosi beèe efa buu bbebep wááwá ce woweèe a geèe, ker ba buu bbebep ce woweèe a laèa. AÈ ka' ba yi aèmbòè ñwáè ce e bepsi rlii Yú' Rara, aède' Nyúè foosii ñgaèñ ka'.
- 32A be foèosi ñwáè ce e ka' laa yuu bebep kuu Muu Ñwáè. Ñwáè ce e ka' laa yuu bebep kuu ba Yú' Rara baná a be foèosi ñgaèñ ka', ka' aè nfeâ' seè'ni na, káè aè nfeè' ce e bii ka' ba áè.

- 33 “Weèe àè ba riĩn ená mbaèñ ce yi ka' ba boèñboñ, baná ce yi yu boèñboñ. Mbaèñ ce yi ka' ba bebep, baná ce yi yu bebep foñ. A ke riĩn ce ba neè mbaèñ ce anaè.
- 34 Weèe ce weèe yu boo bfíî, aède' weèe ce weèe yu beâe bbebep, laa yuu boèñboñ àè njááá ká? Yi yu wa' njobeè' ñwáè e ke laèa ba efa ku' buu ce vi ruu njep yeâ ntee.
- 35 Ñwáâ mboèñmboñ e ke fúr buu bboèñboñ efa buu bboèñboñ ce vi yu njep yeâ ntee, ñwáâ mbembep fúr buu bbebep efa buu bbebep ce vi yu njep yeâ ntee.
- 36 M ce suñ weèe máná be keèe ba àè noãñ mnsa' tá beèe a laa yuu kuèu blaèa bcicĩ wááwá ce woweèe a m laèa,
- 37 njobeè' wo blaèa vi be keèe fúr wáè efa mnsa' tá wo blaèa vi gee tá àè gwe mnsa'.”
- 38 Ñgaâa ryá'ni mncir ba beèe Fariĩsi a laa neè ye enáê, “Ñwáè ryá'ni, weèr ce koèñ werná àè duñshi ncoèò moè' tá weèr yá.”
- 39 E beesii a laa neè woweèe enáê, “Ñgúè beèe ce a yu ñgaâa bsaèrbuu, a ba mini neè Nyúè ka' na a ce laèa ená m duñshi woweèe ncoèò. M be duèñshi woweèe ncoèò moè' caa efa ncoèò yĩi Jonaè ñwáè ncep ntuu Nyúè ka'.
- 40 AÈmboè Jonaè àè m cu njep rbúâ nca ce e m kuè' seè, àè mnoãñ btaar naè, Muu Ñwáè ye ye be cu njep múè nshe àè mnoãñ btaar.
- 41 Beâe àè rla' Nenávii a be keèe táá àè noèñ mnsa' a ñgúè beèe yĩu seè'ni na, laèa ená woweèe a geèe yuu bebep njobeè' Jonaè àè m feè'shi blaâa Nyúè neè woweèe, woweèe a kupseè a ma' yaèp buu bbebep. Yá neè, yuu mo' yi yu mbena seè'ni na ce yi caèa Jonaè.
- 42 Njeñwáè ce e m ce sa' to' embaè mbuèu-ñgoèñ be keèe naèti táá mbekii àè noèñ mnsa', laèa ená ñgúè beèe e seè'ni na a geèe yuu bebep, njobeè' e m vúè yi ba àè njĩsaèp seè, àè ryu' blaâa bfee ce Solomúèn àè m ce laèa. Yá neè, yuu mo' yi yu mbena seè'ni na ce yi caèa Solomúèn.
- 43 “Yú' bebep yi ke fúú enjep ñwáè kashi àè ñgoãñ yuur àè rroèò diũ' rlúèshii. Yi ka' roo yá ka',
- 44 yi laa enáê, ‘M be kúti mbe ndaèp ce máè m fúú embo naè.’ Yi ce kúti, yá ndap anaè ba mboèmmbo, a yâèr, kupshi, e ce raa.
- 45 Yi yá wa'a, ker du vú neè byú' mmo' vi saèambaê, ce vi bep a caa yi, a woweèe a niñ cu mbo, ñgaèñ misi bep caa aèmboè e m ba entombii. A mboè yi be keèe ba neè ñgúè beâe bbebep e seè'ni wa'a.”
- 46 Jisoès àè ka' kuè bii ce laèa neè beèe, yii ma ba bfúr vi a vúè, a táá njepmbeè a ce koèñ àè rlaèa yuu neè ye.
- 47 Ñwáè moè' àè laa neè ye enáê, “Yáê, yoè ma ba bfúr wo a táá njepmbeè a ce roèò àè ryá wáè.”

⁴⁸E beesìi a laa neè ñwáè anaè enáê, “Yaè ma yu nda, bfúr wa aè ba weèe ká?”

⁴⁹E naa yi bo a duñshi ñgaâa yá'ni yïi buu aègho, a laa enáê, “Yáê, a yaè ma ba bfúr wa na.

⁵⁰Ñwáè ce e ka' gee yuu ce yaè Ta ce e yu mbe buèu ce koèñ, baná ñgaèñ yu nfúraè, a ba njar yaè, a ba yaè maê.”

Ñwáè' Matiiyoè 13

¹Jisoès aè m fúú embe Ndaèp Nyúè anaè a du a cu aèwaâa roè.

²Ku' beèe a vúê, a sir ye a tarte, e niñ mbe keñ a cu mbo, beèe anaè a táá nje waâa túè.

³E suñ woweèe buu magoèr aè mñgaèa. E m laèa enáê, “Ñwáè moè' aè m duè aè rbyeè buu,

⁴a ka' ce byeè, ñgúè buu moè' aè gweñgeèr aèwaâa nduunjìi, bsiñ vi vúê, a ye.

⁵Ñgúè buu moè' aè gweñgeèr yi ba mbenduè nshe ce e m ba mbenduè ryáá. Ñgúè buu anaè aè yañseè a fúú njobeè' nshe e mbenduè ryáá anaè aè m ba goèr ka'.

⁶Nyúè aè ka' sañ, a too ñgúè buu anaè, e yoprìi njobeè' mñgaèñ vi m niñ njep nshe boèñboñ ka'.

⁷Ñgúè buu moè' aè m gweñger aè múè msini, msini mi ku', a kur.

⁸Ñgúè buu moè' aè gweñgeèr mbe nshe mboèñmboñ, a fúú, a gee mbúè, moè' aè gee mbúè rjeèe, moè' mntuunfu, moè' mntaar.

⁹Ñwáè ce e túr btuè', ñgaèñ yu'.”

¹⁰Ñgaâa yá'ni yïi buu a ko'shii a yeâ geñ a bipshi neè ye enáê, “AÈ ce suñ buu neè beèe ba aè mñgaèa njoká?”

¹¹E beesìi enáê, “Buu ce aède' beèe a riñ kuu kúú Nyúè ka' na, Nyúè aè geèe weèe aè riñ. AÈ ka' ba yi aèmboè woweèe, Nyúè aè geèe woweèe a riñ ka'.

¹²Ñwáè ce e ka' túr yuu, baná a be keèr fa ye buu moè', tá e misi túr buu goèr. Ñwáè ce e ka' tá túr yuu ka', baná a be koo, ka' mú yïi ce e túr naè ese ye.

¹³A mbuèu ce m ce suñ buu neè woweèe ba aè mñgaèa. M ce geèe wa'a tá woweèe a ce keè' ce yá ka', a ce yu'shi, ce yu' ka', a riñ buu foñ ka'.

¹⁴Woweèe a geèe yuu ce AÈsayaè ñwáè ncep ntuu Nyúè aè m laèa naè yi gháátee njo. E m laèa enáê, ‘Beèe ca a be ce yu', ce riñ yuu ce woweèe a ce yu' anaè ka'. Woweèe a be ce yá, ce riñ yuu ce a ce yá anaè ka',

¹⁵njobeè' ntee yi yini woweèe, woweèe a riñ buu ka'. Woweèe a kani aè ryu' buu, a cete map mmir faè dii' woweèe a bo yá buu neè map mmir, yu' buu neè wap btuè', riñ buu, beèeñger vúè yá máè tá m gee tá woweèe a luñ ka'.

- 16 Mboâñtu mi yu yi neè weèe njobeè' me mmir mi ce yá buu, wee btuè' vi ce yu' buu.
- 17 M ce suñ weèe neè mini-ñwàè ená ku' ñgaâa ncep ntuu Nyúè magoèr, ba beèe ce a m ba yáániì aè bsii Nyúè a m ce koèñ aè ryá yuu ce weèe ce yá na, a yá ka', a koñ aè ryu' yuu ce weèe ce yu' na, a yu' ka'.
- 18 “Baná weèe yu' laè mbuèu efa ñgaèa ñwàè mbyeè buu.
- 19 Ñgúè buu ce e m gweñger aèwaâa nduunjii táá aètu ñwàè ce e m yu' yuu ce a ce laèa aèmboè kúú Nyúè, a ke' yu' ka', Sataèn aè vú a fúr yuu anaè enjep yeâ ntee.
- 20 Ñgúè buu ce e m gweñger yi ba mbe nshe e mbenduè ryáá naè táá aètu ñwàè ce e yu' blaâa Nyúè ku yu' rboèñ aègho seè,
- 21 blaèa anaè vi ke' taa mñgaèñ njep ye ka', ku cu ba aè nfeè' múcaèr. E ba aè nfeè' ce beèe a ce fa ye ñgá', kàè buu vi ba btatap neè ye njo' blaèa anaè, e ku kúti njiiñjii.
- 22 Ñgúè buu ce e m gweñger aè múè msini naè, táá aètu beèe ce a yu' blaâa Nyúè, ku byemi, mluè ce aè buu enjep ñgoèñ na, ba broñ buu, vi kur blaèa anaè, yi gee ñgúè ka'.
- 23 Ñgúè buu ce e m gweñger yi ba mbe nshe mboèñmboñ naè táá aètu ñwàè ce e yu' blaâa Nyúè, yu' boèñboñ seè, gee ñgúè, moè' ba rjeèe, moè' ba mntuunfu, moè' ba mntaar.”
- 24 Jisoès aè ker ma' ñgaèa moè' neè woweèe enáê, “Kúú Nyúè embe buèu yi yu aèmboè ñwàè ce e m byeè ñgúè buu bboèñboñ aè mñkúè.
- 25 Beèe a ka' ce buumi, yii ñwàè bbaèa aè vú a bye ñke' aè múè msañ ce ñgaèñ aè m byeè, a du yi yu.
- 26 Msañ mi ka' kuè', buèr, ñke' caè yi yáátii seè'ni aè ñke'.
- 27 Ñgaâa mfaè' aè vúê, a laa neè ñwàè ñkúè ca enáê, ‘Masaè, mboè wàè m byeè ñgúè buu bboèñboñ a wâ ñkúè a? Ñke' yi ka' lo yi ba efá?’
- 28 E beesii neè woweèe enáê, ‘Yuu ca aè geèe yaè ñwàè bbaèa moè'.' Ñgaâa mfaè' a laa neè ye enáê, ‘Aè ce koèñ wáná weèr du co'ni ñke' anaè a?’
- 29 E laa enáê, ‘Máè kani. Weèe aè ka' ce co'ni ñke' anaè, seemoè' weèe co'nii msañ aè múè mo.
- 30 Maè'shi neè tá msañ anaè ba ñke' a ku ce kuè' caar tá nfeè' ntee msañ gháá. Nfeè' anaè e gháá tá m laa neè ñgaâa ntee msañ enáê, “Káè' neè co'ni ñke', kur aè bbyáè' aè bbyáè', tá a toèo, baashi neè msañ, vú aègho lá njep caèñ.” ’ ’
- 31 Jisoès aè ker ma' ñgaèa moè' neè woweèe enáê, “Kúú Nyúè yi yu aèmboè ñgúè mostaè ce ñwàè aè m loèr a bye fa yeâ ñkúè.

- 32 Ñgúè mostaè ca ñwáási a caa ñgúè buu wááwá. Ka' yi yu wa'a, a ke byeè, e ku' caa buu wááwá ce a byeè aè mñkúè, ba seè'ni ba aè ce, bsiñ vi vú ba'ri mndap aè mnta' efa gho."
- 33 E m ker ma' ñgaèa moè' neè woweèe enáê, "Kúú Nyúè yi yu aèmboè yis ce njeñwáè aè m loèr, a fe' mkúãñ bráâd mñkaâa btaar, a top aègho caar mkúèñ anaè mi ko'."
- 34 Jisoès aè m suñ buu ca wááwá neè beèe ce a m ba a woweèe, a ma' ba aè mñgaèa. Yuu mo' yi yu ce e m laèa neè woweèe a buu efa rmaè' ba aè ñgaèa ka'.
- 35 E m geèe wa'a tá yuu ce ñwáè ncep ntuu Nyúè aè m laèa, yi bo ghááte njo. E m laèa enáê, "M be múè' ya cuèu, maè' mñgaèa. M be suñ buu ce Nyúè aè m sùèti ese beèe káà' aè nfeè' ce e m geèe ñgoèñ."
- 36 E ka' laèa wa' mïisi, a ma'shi beèe caè, a niñ mbe ndaèp. Ñgaâa yá'ni yïi buu a du a yá ye mbo, a laa neè ye enáê, "Suñ ka weèr mbuèu efa ñgaèa ñke' ce yi m kuè' aè múè msañ naè."
- 37 E beesïi enáê, "Ñwáè ce e m byeè ñgúè buu bboèñboñ naè a Muu Ñwáè,
- 38 ñkúè aè ba ñgoèñ ca, ñgúè buu bboèñboñ aè ba beèe ce Nyúè yu yaèp ñkúú, ñke' aè ba beèe ce a yu beèe Sataèn.
- 39 Ñwáè bbaèa ce e m byeè yi ba ñke' naè aè ba Sataèn. Nfeè' ntee msañ yu nfeè' ce ñgoèñ yi ce mïi, ñgaâa rtee a ba bcïindap Nyúè.
- 40 AÈmboè a ke baashi ñke' too neè mor naè, yi be keèe ba wa'a aè nfeè' ce ñgoèñ yi ce mïi.
- 41 Muu Ñwáè be keèe tuu vi bcïindap tá woweèe a baashi buu ce vi ke geèe beèe a ce geèe buu bbebep, ker ba ñgaâa ñgeèe buu bbebep wááwá embe dïi' yi kúú,
- 42 maè' njep mor ce beèe a be keèe ce warse ce kúr msoèñ njo.
- 43 A ce maè' woweèe njo wa'a tá beèe ce a yu byáániì aè bsii Nyúè a sañ aèmboè nyúè wa' mbe dïi' kúú yaèp taê. Ñwáè ce e ka' túr btuè', ñgaèñ yu'.
- 44 "Kúú Nyúè yi yu aèmboè yuu boèñboñ ce a sùèti aè mñkúè, ñwáè moè' aè ka' vùè yá, a lor a sùti foñ, a lu'shi seè, a duê, a fyeni yïi buu wááwá a yuu ñkúè anaè.
- 45 Kúú Nyúè yi yu foñ aèmboè ñwáè ntaa ce e m ce roèo sibañ,
- 46 a ka' yá mo' ce e luèu ntaa seè, a du a fyeni yïi buu wááwá a yuu aègho.
- 47 "Kúú Nyúè yi yu foñ aèmboè rraa ce a m maè' njep roè, a koo nca njo njáèá jáá jáèá jáá.
- 48 Yi ka' ruu njo, ñgaâa ñkoo nca a sùñ a ko'si mbe ñkúè, a cu aè nsheè, a capshi nca yïu boèñboñ a lá aè mñkaèa, a lor yïu bebep a ma'.
- 49 A mboè yi be keèe ba wa'a aè nfeè' ce ñgoèñ yi ce mïi. Bcïindap Nyúè a be keèe vùè, fúshi beêe bbebep efa múè beèe ce a yu yáániì aè bsii Nyúè,

- ⁵⁰maè' woweèe njep mor ce beèe a be keèe ce warse ce kúr msoèñ njo.”
- ⁵¹Jisoès aè bipshìi nèe woweèe enáê, “Waè' weèe aè yu' buu ca wááwá a?” Woweèe a beesìi enáê, “ÁÈno.”
- ⁵²E laa nèe woweèe enáê, “Baná ñgaâa ryá'ni mncir wááwá ce a yá'ni buu kúú Nyúè, a yu aèmboè ñwáè ndap ce e fúr buu bfi ba buu brúèú embe dîi' ce e ke laèe yîi buu.”
- ⁵³Jisoès aè ka' maè' mñgaèa ca nèe woweèe mîisi, a loâ aèfo,
- ⁵⁴a duè fa yeâ laè', a yá'ni beâe aèfo mbe yaèp ndap rloo, woweèe a bááñgeèr seê, a laa enáê, “Ñwáè ca aè geèe bfee ca ba efá, a koni ñnger aè rgeèe buu bghagha' ca ba efá?”
- ⁵⁵Mboè ñwáè ca yu muu kapintaè caè a? Mboè a too yîi ma ená Máèári a? Mboè bfúr vi aè ba Jáms ba Josáèf, ba Saimúèn ba Judaès a?
- ⁵⁶Mboè bjar vi wááwá a ce cu aèfa seèe woweèe a? Baná ñwáè ca aè geèe bfee ca ba ñnger ca efá?”
- ⁵⁷A ka' laèa wa'a, a kanîi ye. Jisoès aè laa nèe woweèe enáê, “A ke yu'ni nèe ñwáè ncep ntuu Nyúè aè bdîi' bsîip, geewa'a beèe efa yeâ laè' ba beèe embe yeâ ndaèp a ke yu'ni nèe ye ka'.”
- ⁵⁸E m geèe buu bghagha' aèfo goèr ka' njobeè' woweèe a m byemi nèe ye ka'.

Ñwáè' Matîiyoè 14

- ¹AÈ m ba aè nfeè' anaè, Hároèd ce e m ce sa' aè ñgoâñ Galeèle aè yu' nsuñ Jisoès,
- ²a laa nèe beèe ce a m ce faè' nèe ye enáê, “Ñwáè anaè yu Joân ñwáè baèptir beèe. E fúú efa rkwe. A mbuèu ce e túr ñnger aè rgeèe njáèá buu bghagha' ca.”
- ³Hároèd aè m koo Joân, a kur, a fa mbe shañ. Hároèd aè m fa ye mbe shañ aètu Háèrodiïyaè ce e m ba ñgwa nfúr yîi ce Feleèp.
- ⁴Joân aè m ba nèe laa nèe Hároèd enáê, “Ncir yi byemi ená aè fap ñgwa nfúroè, beesìi aè yoè ka'.”
- ⁵Ka' e m ce koèñ aè ryú Joân wa'a, geewa'a njîi yi buèu, njobeè' beèe anaè a m byemi ená Joân yu ñwáè ncep ntuu Nyúè.
- ⁶E m geèe ñkaè' aè rkuushi noèñ ce a m bi ye, muu Háèrodiïyaè aè bii bii aè bsii beèe ce a m vúè ñkaè', nyor aè boñ ye seê,
- ⁷e ye leè', a ka' ená e be fa ye yuu ce e ka' laa ená e fa ye.
- ⁸E du a yá yîi maê, yîi ma aè suñ ye yuu ce e geêe. E vúè, a laa enáê, “Fa tu Joân njep kañ seè'ni na.”
- ⁹Mluè mi koo ñkúú seê, aè ka' ba njobeè' e m ye leè' aè bsii beèe ce a m vúè ñkaè' ca, e laa ená a fa yuu ce e laèa ená a fa nèe ye naè.

- 10**E m tuu bsoogàè mbe shañ, woweèe a du a tee tu ese Joân,
- 11**a vú aègho njep kañ a fa neè muu anaè, e du aègho, a fa neè yïi maê.
- 12**Ñgaâa yá'ni buu Joân a ka' yu' wa'a, a duê, a lor gúèú a tuñ, a du a suñ Jisoès.
- 13**Jisoès aè ka' kuè yu' yuu ce yi koni, a loâ faèdïi' ce e m ba, a niñ mbe keñ, a du faè dïi' mo' ce ñwàè moè' aè m ker ba aèfo caa efa ye ka'. Beèe a ka' yu', a fúúse efa mla' wááwá, a jár neè mkuèu, a du a yeâ mbuèu.
- 14**Jisoès aè ka' duè fúú nje waâa roè, a yá ku' beèe, a koosimnse neè woweèe, a gee beèe efa waâp mú ce a m ce yañ, a ke'seè.
- 15**Nyúè aè ka' coo, ñgaâa yá'ni yïi buu a du a yá ye, a laa neè ye enáê, “Seèe yu aèñjïisaèp efa mla', nyúè aè ce coo. Laèa tá beèe ca a duse aè mlaè' tá a bo duè yuu byee, ye.”
- 16**Jisoès aè laa enáê, “Mbuèu moè' yu aègho neè woweèe aè rduè ka'. Fa neè woweèe yuu tá a ye.”
- 17**Woweèe a beesïi enáê, “Yuu ce weèr túr ku ba bráâd taê, ba nca baa.”
- 18**E laa enáê, “Vúè neè aègho fa neè máè.”
- 19**E laa neè beèe ená a cute aè mjáá, a lor bráâd ta ba nca baa caè, a ke' mbe buèu, a yoñshi Nyúè, a bá'shi, a fa neè ñgaâa yá'ni yïi buu, ñgaâa yá'ni yïi buu a gapshïi neè beèe anaè.
- 20**Woweèe wááwá a ye a yu'. Ñgaâa yá'ni yïi buu a baashïi bbábá' ce vi m báti, vi ruu aè mñkaèa ncoèp-baa-aè-rrúéú.
- 21**Mmbañruè wááwá ce a m ye, a m ba aèmboè beèe ncúèkïi taê, ka' lor bbyeèñge ba bghaèrbeèe.
- 22**E m laèa neè ñgaâa yá'ni yïi buu ená woweèe a niñ mbe keñ, tuu neèñguu roè entombïi, tá e laasi beèe anaè.
- 23**E ka' laèasi woweèe, a ko' mbe rtuèu mimñgi' aè rgeèe rloo. AÈ ka' ba aè mbuèuñkuèr e ku bii mbo mimñgi'.
- 24**AÈ m ba aè nfeè' anaè keñ aè duè neè yi yu aèñjïisaèp seê, mdip mi ce ko' mbekïi ce suèu, a ce túú nyor nje keñ njobeè' fu' yi m ce caèa magoèr.
- 25**AÈ ka' ba aè mú ñgaèptú', e du a waâp mbuèu, a ce jáèr mbenduè rdip.
- 26**Ñgaâa yá'ni yïi buu a ka' yá aèmboè e ce jáèr mbenduè rdip, woweèe a wáp seê, a laa enáê, “Yu nyir”, a ka' laèa wa'a, a waa njobeè' woweèe a m ce wáp.
- 27**Jisoès aè ku laèa neè woweèe aè nfeè' anaè enáê, “Kur neè ntee, a máè. Weèe fa wáp ka'.”
- 28**Pitaè aè laa neè ye enáê, “Tataê, ka' ba wáè, aè laa tá m jár mbenduè rdip vúè yá wáè.”

- ²⁹E laa neè ye enáê, “Vúè.” Pitaè aè fúú embe keñ a jár mbenduè rdip a ce duè aè ryá Jisoès.
- ³⁰E ka' yá aèmboè fu' yi ce caèa neè ñger-ñwáè, a wáp, a ká' a ce suèu njep múè roè, a waa a laa enáê, “Tataê, jaè' máè.”
- ³¹Jisoès aè ku fa bo a koo ye aègho, a laa neè ye enáê, “AÈ yu ñwáè ce lo rbyemi li yu múcaèr. Wáè ba ce tarni njoká?”
- ³²Woweèe a ka' niñ mbe keñ, fu' yi tetiì.
- ³³Beèe ce a m ba yap mbe keñ naè, a gú'shiì neè ye, a laa enáê. “AÈ yu Muu Nyúè ghup.”
- ³⁴Woweèe a ka' tuu neèñguu roè wáá, a cúú keñ aèwaáa roè, a ba seè'ni ba aè ñgoañ Gáènásaràèt.
- ³⁵Beêe aèfo a ka' yá ye a riññ, a cep ntuu neè beèe ce a m ba aè mla' wááwá aè ñgoèñ anaè. Woweèe a vú neè beèe wááwá ce a m ce yañ,
- ³⁶a bu' mmbo neè ye ená e ma'shi tá woweèe a ku joèo ba yi cuâu cáè'. Ñgaâa byañ wááwá ce a m joèo ye, a m keè'se.

Ñwaè' Matiiyoè 15

- ¹Mú nfeè' moè' aè ka' tuuse, beèe mo' efa múè beèe Fariìsi ba ñgaâa ryá'ni mncir a loà aè rla' Jáèrusalàèm, a vú a yá Jisoès, a bipshi neè ye enáê,
- ²“Ñgaâa yá'ni yoè buu a fúú enjep ndeèe ce viseèe bta a m yá'ni seèe njoká? Woweèe a ke suè'si mmbo aè njiù yááni ka' ye byee ka'.”
- ³Jisoès aè beesì enáê, “Wee weèe e ke fúú enjep mncir Nyúè njo' ndeèe weèe bta njoká?”
- ⁴Nyúè a m laèa enáê, ‘Yu'ni neè yoè ta ba yoè maè.’ A ker laa enáê, ‘Ñwáè ce e ka' cáp yì taè, kàè yì ma áè, baná a be yú ñgaèñ.’
- ⁵Weèe ce laèa ye weená, ñwáè aè ka' lor yuu ce yi ba jaè' yì ma kàè yì ta aègho, laa enáê, ‘Máè fa neè Nyúè’,
- ⁶baná ñgaèñ be keèr jaè' yì ta ba yì ma aègho ka'. Baná weèe aè loèr ndeèe weèe bta a siñsi mncir Nyúè aègho.
- ⁷Weèe ce weèe yu ñgaâa mbo'ni. AÈsayaè ñwáè ncep ntuu Nyúè aè m laèa yuu mini se a kuu weèe aè nfeè' ce e m ce cep ntuu Nyúè,
- ⁸a laa enáê, ‘Beèe ca a ku ce yu'ni neè máè ba neè cuèu, yap ntee yi ba aènjìsaèp ese máè.
- ⁹Woweèe a ce geèe rloo neè máè ba aè ciciì, njobeè' a ce yá'ni beèe mncir ce aè láè beèe, aèmboè a lá mncir Nyúè wa'a.’ ”
- ¹⁰E ká' beèe ce a m ba aèfo, a laa neè woweèe enáê, “Yu'shi neè boèñboñ.

- 11Yuu ce ñwáè e ke ye, a yuu yi ke geè ñwáè e bep aè bsii Nyúè ka'. Yuu ce yi ke geè ñwáè e ba jaèpri e ke ba yuu ce yi ke fúú ekuè cuáu ñwáè."
- 12Ñgaâa yá'ni yîi buu a vú a yá ye, a laa enáê, "Waè' aè riñ wáná beè Fariisi a ba yu' yuu ce wáè ba laa naè, ntee yi bep woweè se a?"
- 13E beesîi a laa enáê, "Yuu wááwá ce aè byeè ba yaè Ta embe buèu ka', a be keè co'.
- 14Maè'shi neè woweè. Woweè a yu mnfeèp. Nfeèp ka' ce duèñshi nfeèp moè' nduunjîi, baná woweè a be gweñger njep beè'teè bsîip."
- 15Pitaè aè laa neè ye enáê, "Saèr mbuèu efa ñgaèa ca neè weèr."
- 16Jisoès aè laa enáê, "Wee weè aè be riñ buu foñ ka' a?"
- 17Mboè weè riñ weená yuu wááwá ce ñwáè e ke ye yi ke duè njep rbúè, lo fúú a?"
- 18Yuu ce yi ke fúú ekuè cuèu, yi ke loè ba enjep ntee. A njáèá yuu ce yi ke geè ñwáè e ba jaèpri aè bsii Nyúè.
- 19Buu bbebep aèmbòè aè ryú ñwáè, koo ñgwa ñwáè moè' káè nduu ñwáè moè', bsaèkîi, byáèá, táá njîinsa' mnaèñ, laa yuu bebep kuu ñwáè moè', yu buu ce beè a ke kwaè'shi aè rgeè ba enjep ntee.
- 20Buu ca a buu ce vi ke geè ñwáè, e ba jaèpri. AÈ rye yuu ke' su'si mmbo ka', a yuu ce aède' yi gee ñwáè e ba jaèpri ka'."
- 21Jisoès aè m loâ aèfo a du aè ñgoâñ Tayaè ba Sidoèn.
- 22Ka' cu, njeñwáè moâ' aè ñgoèñ anaè ce aè m ku ba njeñwáè efa múè beè Kánaèn aè vúê, a waa, a laa enáê, "Tataê, Muu Dávîid, koosimnse neè máè! Yú' nyúèrkaè' yi m niñ njep muu waè, e ce yu' ryañ seê."
- 23Jisoès aè laa yuu ka'. Ñgaâa yá'ni yîi buu a ko'shîi a yeâ geñ, a laa neè ye enáê, "Laèa tá e duê, njobeè' e ce war a seâe mbuèu."
- 24E beesîi enáê, "A m tuu máè ená m vú yá ba njeèe embe ndúè' Isráèl ce yi m bú."
- 25Njeñwáè anaè aè vú a gú'shi njep yeâ tîli, a laa enáê. "Tataê, jaè' máè."
- 26E beesîi enáê, "Yi boèñ ená a lor byee boo ma' neè ñgwe ka'."
- 27Njeñwáè anaè aè laa enáê, "Yi yu mini wa'a, Tataê, to ñgwe yi ke kuè ce ye mkúè' baa ce mi gweñger embe tábuèr yaèp ta foñ."
- 28E ka' laèa wa'a, Jisoès aè beesîi a laa neè ye enáê, "Haba! Njeñwáè caè, lo rbyemîi li tap seê. Tá yi ba neè wáè aèmbòè aè ce koèñ na." Muu yîi aè ku ke'se aè nfeè' anaè.
- 29Jisoès aè loâ aèfo, a caa aèwaâa roâ aè ñgoèñ Galeèlèè, a ko' mbe rtuèu, a cu aè nsheè.

³⁰Ku' beèe a vùê, a yá ye mbo. Woweèe a m vùè neè beèe ce a m ba mntáèñ, ba beèe ce a m kepñger, ba mnfeèp, ba blúr, ker ba beèe magoèr ce a m ce yañ, a lá njepe yeâ tìi, e gee woweèe a ke'seè.

³¹Beèe a ka' yá aèmbòè blúr a ce laèa, beèe ce a m kepñger a ce jáèr, mntáèñ a ce jáèr boèñboñ, mnfeèp a ce yá buu, a bááñgeèr seê, a ku'si Nyúè beèe Isráèl.

³²Jisoès aè ká' ñgaâa yá'ni yìi buu, a laa neè woweèe enáê, “M ce koosimnse neè beèe ca seê. Weèr woweèe aè cu aè mnoâñ btaar, woweèe a ke' koni yuu ye ka'. M ce koèñ aè rlaèa tá woweèe a du neè njeè ka' faè dïi' woweèe a du gweè njeè aè nduunjìi ka'.”

³³Ñgaâa yá'ni yìi buu a laa neè ye enáê, “AÈde' weèr koni bráâd ba efá ka' nyañ ku' beèe ca aègho, ce aèfa ku ba riiñ na?”

³⁴Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Weèe túr bráâd sá'?” Woweèe a beesii enáê, “Weèe túr bráâd saèambaê, ba mú nca mo'.”

³⁵E laa neè beèe caè ená woweèe a cute aè nsheè.

³⁶A ka' cute, e lor bráâd saèambaê ba nca caè, a yoñshi Nyúè, a bá'shi a fa neè ñgaâa yá'ni yìi buu, woweèe a gapshii neè beèe anaè.

³⁷Beèe wááwá a ye, a yu'. Ñgaâa yá'ni yìi buu a baashii bbábá' ce vi m báti, vi ruu aè mñkaèa saèambaê.

³⁸Mmbañruè wááwá ce a m ye, a m ba ncúèkiìi kyeèe, ka' lor bbyeènge ba bghaèrbeèe.

³⁹Jisoès aè laasii beèe, a niñ mbe keñ a du aè ñgoâñ Magadaèn.

Ñwaè' Matiiyoè 16

¹Beèe Fariisi ba beèe Saduèsiì, a m duè aè rmoèoshi Jisoès, a laa neè ye ená e duñshi woweèe ncoèò embe buèu.

²E beesii a laa neè woweèe enáê, “Wee ke yá aèmbòè rbuu li baèñ aè mbuèuñkuèr, weèe laa weená ñgoèñ yi be fúú boèñ,

³e ba aè ñgaèptú', weèe yá aèmbòè rbuu li ce baèñ neè mmbaè'-ñwáè, weèe laa weená, ñgoèñ yi be bep neè fu' ntìini seê. Weèe riiñ aè rfyá' rbuu, riiñ aèmbòè ñgoèñ yi be ba. Ka' yi yu wa'a, aède' weèe riñ yuu ce ncoèò yíu seè'ni na táá aètu mo ka'.

⁴Ñgúè beèe ce a yu ñgaâa bsaèrbuu, a ba mini neè Nyúè ka' ce a ker ce roèò ená e duñshi woweèe ncoèò. M be duèñshi woweèe ncoèò moè' caa efa ncoèò yìi Jonaè ka'.” Jisoès aè ka' laa wa'a, a ma'shii woweèe mbo a duè.

⁵Ñgaâa yá'ni yìi buu a m tuu neèñguu roè a lese aè rloèr bráèd.

⁶Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Loèr neè nfeè' neè yis beèe Fariisi ba beèe Saduèsiì.”

- ⁷Woweèe a ká' a ce laèa fa waâp mú enáê, "E laèa wa'a njobeè' seèe àè vùe nèe bráâd ka'."
- ⁸Jisoès àè riñ yuu ce woweèe a ce laèa, a laa nèe woweèe enáê, "Weèe ce le rbyemïl li yu múcaèr, weèe ce laèa fa weêe mú ená weèe túr bráâd ka' njoká?"
- ⁹Weèe àè be riñ buu ka' a? Mboè weèe ce kuushi bráâd ta ce a m nyañ beèe ncúèkïl ta aègho ker ba mñkaèa ce weèe àè m baashi bbábá' aègho naè ka' a?
- ¹⁰Mboè weèe ce kuushi bráâd saèamba ce a m nyañ beèe ncúèkïl kyeèe aègho naè, ker ba mñkaèa ce weèe àè m baashi bbábá' aègho naè ka' a?
- ¹¹Weèe àè ba riñ weená m ce laèa nèe weèe ba aèmboè bráâd ka' ka' njoká? Loèr nèe nfeè' nèe yis beèe Fariïsi ba beèe Saduèsïl."
- ¹²Ñgaâa yá'ni yïl buu a riñ seè'ni ená e ba ce laèa nèe woweèe ba ená woweèe a lor nfeè' nèe yis bráâd ka', e ba ce laèa ba ená woweèe a lor nfeè' nèe ryá'nïl beèe Fariïsi ba beèe Saduèsïl.
- ¹³Jisoès àè m duè, a ka' baè' àè múe mla' ce mi m ba aègee rla' Sisaèriyae Fileèpaèi, a bipshi nèe ñgaâa yá'ni yïl buu enáê, "Beèe a ce laèa ená Muu Ñwàè yu ba nda?"
- ¹⁴Woweèe a beesïl enáê, "Beèe mo' a ce laèa ená yu Joân ñwàè baèptir beèe, beèe mo' a ce laèa ená yu AÈlajaè, beèe mo' a ce laèa ená, ka' tá ba Jáèrïmiyae ka' baná yu ñwàè ncep ntuu Nyúè moè'."
- ¹⁵E laa nèe woweèe enáê, "Yi yu yi eká aèmboè weèe? Weèe ce laèa ye weená m yu nda?"
- ¹⁶Saimún Pitaè àè beesïl enáê, "A wàè Kraâis anaè ce e yu Muu Nyúè ce e yu nteèe."
- ¹⁷Jisoès àè beesïl a laa nèe ye enáê, "AÈ yu ñwàè rboâñtu, Saimúèn, muu Jonaè, njobeè' àè geèe ñwàè wàè ka' riñ yuu ce wàè laèa na ka', àè geèe ba yaè Ta ce e yu mbe buèu.
- ¹⁸M ce suñ wáâ Pitaè ená àè yu ryáá. M be baè'ri yaè cor mbenduè ryáá anaè ce aède' ka' rkwe áè, li gee yuu mo' aègho ka'.
- ¹⁹M be fa wàè bki embe dïû' kúú Nyúè embe buèu. Yuu ce wàè ka' kur njep ñgoèñ na, baná a be kur yi mbe buèu. Yuu ce wàè ka' fyááshi njep ñgoèñ na baná a be fyáèáshi yi mbe buèu."
- ²⁰E m cïlisi nèe ñgaâa yá'ni yïl buu ená woweèe a fa suñ ñwàè moè' ená e yu Kraâis anaè ka'.
- ²¹Ká' ese àè nfeè' anaè, Jisoès àè ká' a ce raasi nèe ñgaâa yá'ni yïl buu ená e be kuè duè àè rla' Jáèrusaláèm, yá ñgá' mbaè mmbo bleebeèe ba beêe bgoèrgoèr efa múe ñgaâa tañshi tañshïl, ba ñgaâa ryá'ni mncir goèr seê, tá a yú ye, mnoèñ vi ba btaar e fúú efa rkwe.

²²Pitaè aè koo ye, a ye a lá'siì nyor, a ká' a ce lapni ye a ce laèa enáê, “Tataê, Nyúè fáási! AÈde' njàèá yuu ca yi ke' koni neè wáè ka'.”

²³E karsii nyor, a laa neè Pitaè enáê, “Loè efa máâ geñ, Sataèn! AÈ ce jepsi máè. Mo mkwaè'shiì mi yu ba mi ñwáè, yu mi Nyúè ka'.”

²⁴E ka' laèa neè ye wa' wáá, a laa neè ñgaâa yá'ni yiì buu enáê, “Ñwáè aè ka' ce koèñ aè rvúè a máâ mbuèu baná ñgaèñ kani yiì nyor, byá' yi kiìntaa vú a máâ mbuèu,

²⁵njobeè' ñwáè ce e ka' ce koèñ aè rboñshi li ryoèñ baná ñgaèñ be bá li. Ñwáè ce e ka' tá boñshi li ryoèñ ka', njo' máè, baná ñgaèñ be koni li.

²⁶AÈde' ñwáè koniì ba njàèá sá' ká, ce e ka' túr buu enjep ñgoèñ na wááwá, lo bá li ryoèñ? Yuu ce aède' ñwáè fa aètu li ryoèñ a ká?

²⁷M ce suñ weè buu ca njobeè' Muu Ñwáè be vúè neè foèò yiì Taê, a vi bciìndap weè, laè' ñwáè wááwá aè buu ce e m ce geèe.

²⁸M ce suñ weè neè mini-ñwáè ená beè mo' a yu aè múè beè ce a tááte mbena ce rkwe li be joèò woweè ka', tá woweè a ku cu caar, yá Muu Ñwáè aèmbòè e ce vúè neè yi kúú-ñwáè.”

Ñwáè' Matiiyoè 17

¹Mnoèñ vi ka' caèa ntuunfu, Jisoès aè lor Pitaè ba Jáêms, ba Joân ce e m ba nfúr Jáêms, a woweè a ko' mbe rtuâu rsaèsap, aè ku ba woweè mbo caè'caè'.

²A m baè' mbo, Jisoès aè kupseè a ba aè njááá jáá, vi bsii vi raa aèmbòè nyúè, vi bcáè' vi ce laè'ñger.

³Ka' cu, AÈlajaè ba Musiis a nyáá, a ce de' a Jisoès.

⁴Pitaè aè laa neè Jisoès enáê, “Tataê, yi boèñ aèmbòè seèe yu aèfa na. Maè'shi tá m ba'ri btaèp vi btaar, tá mo' ba yo, tá mo' ba yiù Musiis, tá mo' ba yiù AÈlajaè.”

⁵E ka' kuè bii ce laèa, mmbaè' ce rraa li m ce fúú enjo vi vú a cete woweè, njeèdoñ aè laa embe múè mmbaè' anaè enáê, “Cena yu muu waè, ce máè koèñ seè, a ce yu' rboèñ neè ye. Ce yu' neè yuu ce e ce laèa.”

⁶Ñgaâa yá'ni yiì buu a ka' yu', a wáp seè, a gweñger neè bsii njep nsheè.

⁷Jisoès aè vúè, a joo woweè, a laa enáê, “Naèti neè mbekii, weè fa wáp ka'.”

⁸Woweè a ka' naèa map mmir, a ker yá ñwáè moè' caa efa Jisoès ka'.

⁹Woweè a ka' ce suèu embe rtuèu, Jisoès aè laa neè woweè enáê, “Weè fa suñ ñwáè moè' yuu ce weè aè yá ka' caar tá Muu Ñwáè ke fúú efa rkwe.”

¹⁰Ñgaâa yá'ni yiì buu a bipshiì neè ye enáê, “Baná ñgaâa ryá'ni mncir a ce laèa ená AÈlajaè be vúè entoèmbii njoká?”

¹¹E beesii a laa enáê, “Rtarniì li yu njo ka', AÈlajaè be vúè. E be vúè geèe tá buu wááwá kúti aèmbòè vi m ba.

- 12**M ce suñ weèe ená AÈlajaè aè vùè wáá, beèe a riĩn ye ka', a ku ce geèe buu ce a m ce koèñ aè rgeèe neè ye. Yi yu ená Muu Ñwáè ye ye be yá ñgá' mbe waâp mmoèe."
- 13**E ka' laèa wa'a, ñgaâa yá'ni yìl buu a riĩn seè'ni ená e ba ce laèa neè woweèe ená AÈlajaè aè vùè wáá wa'a, a ce laèa ba aèmmoèe Joân ñwáè baèptir beèe.
- 14**Woweèe a ka' kúti, yá beèe caè, ñwáè moè' a vùè, a gú'shi njeptii Jisoès,
- 15**a laa neè ye enáê, "Tataê, koosimnse neè muu waè, njobeè' e ce gweè kaè', a ce yá ñgá' seè. E ke loè ku gwe njep mor, ba njep mdip.
- 16**Máè ka' vùè neè ye, fa neè ñgaâa yá'ni yoè buu, woweèe a moo aè rgeèe tá e ke'se laèr."
- 17**Jisoès aè beesii a laa enáê, "Haba! Weêe beèe eluèuni ce weèe buu rbyemii, a beesii mini tútúèñ na. M be cu weèe seèe duè baè' fá? M be kur ntee neè weèe duè baè' fá? Vùè neè muu anaè fa neè máè mbena."
- 18**Jisoès aè lapniì yú' nyúèrkaè' anaè, yi fúú enjep muu anaè, e ku ke'seè aè nfeè' anaè.
- 19**Ñgaâa yá'ni buu Jisoès a vùè, aè ku ba Jisoès a woweèe, a bipshi neè ye enáê, "Weèr aè ba moo aè rfúr yú' anaè laèr njoká?"
- 20**E beesii enáê, "Weèe aè ba moo laèr njobeè' le rbyemii li yu múcaèr aèmmoèe ñgùè mostaè. M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená le rbyemii li ka' ba múcaèr se aèmmoèe ñgùè mostaè, aède' weèe ku laa neè rtuèu ca enáê, co'ti embe na, du mbena, tá li ku co'ti, tá yuu mo' yi ker ba tatap neè weèe ka'.
- 21**AÈ ka' ba yi aèmmoèe njáèá yú' ca, aède' a fúr yi enjep ñwáè ka', ce a ka' tá geèe rloo, jii mdip ka'."
- 22**Ñgaâa yá'ni buu Jisoès a ka' vùè aèbee aè ñgoañ Galeèleè, Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "A be loèr Muu Ñwáè fa mbaè mmoèe beèe,
- 23**tá a yú ye, mnoèñ vi ba btaar, tá e fúú efa rkwe." E ka' laèa wa'a, yi bep woweèe seè.
- 24**Woweèe a ka' duè baè' aè rla' Kaèpanuèm, ñgaâa ñkuèu mbaèa embe Ndaèp Nyúè, a vùè, a yá Pitaè, a bipshi neè ye enáê, "Yoè ñwáè ryá'ni e ke laè' mbaèa embe Ndaèp Nyúè a?"
- 25**Pitaè aè beesii enáê, "ÁÈno". A ka' niñ mbe ndaèp, Jisoès aè ká' a laa yuu neè ye entombii. E m laèa enáê, "AÈ ce kwaè'shi yo wáná ká Saimúèn? Beèe ce a ke laè' mbaèa neè bkúú enjep ñgoèñ na e ke ba weêe ká? E ke laè' ñgaâa to' káè bkiiiloè?"
- 26**Pitaè aè beesii enáê, "E ke laè' bkiiiloè." Jisoès aè laa neè ye enáê, "Baná aède' ñgaâa to' a la' ka'.

²⁷Ka' yi yu wa'a, seèe ce koèñ ená nyor bep beèe ca neè seèe ka'. Duè mbaè roè, ma' yoè huk njep roè, nca ce wáè ka' koo entombiì, aè mú' cuèu efa gho. Wáá múè', tá aè yá mbaèa koáo. Wáá yá, aè fúr, la' mbaèa ya ba yo aègho."

Ñwáè' Matiiyoè 18

¹AÈ m ba aè nfeè' anaè ñgaâa yá'ni buu Jisoès a vúè, a yá ye, a bipshi enáè, "Ñwáè ce e yu ñwáá ñgoèr seè mbe diù' kúú Nyúè yu nda?"

²E ká' mú ghaèrñwáè, a tár mbe waâp mú,

³a laa enáè, "M ce laèa neè mini-ñwáè ená weèe aè ka' tá kupse, ba aèmbòè boo bká' ka', aède' weèe niñ mbe diù' kúú Nyúè ka'.

⁴Baná ñwáè ce e ka' lor yiì nyor njep nsheè aèmbòè muu ñká' ca, ñgaèñ yu ñwáá ñgoèr se mbe diù' kúú Nyúè.

⁵Ñwáè ce e ka' koni muu ghaèrñwáè aèmbòè ca a máâ rlii, baná ñgaèñ aè koni máè.

⁶Ñwáè a ka' gee moè' efa boo bká' ce a byemi neè máè na a gee yuu bebep, baná yi be ba aèndeèe neè ñgaèñ, ce a ka' lor ma luâr ñgoè' baa, cúú ye kuè ndoñ, ma' ye njep rdip rgoèr, tá e no mdip kwe.

⁷Ndoèo aè co' ñgoèñ njobeè' buu yu njep ñgoèñ ce vi ke geèe beèe a ce geèe buu bbebep. Buu ca vi be kuè ce ba. Ka' yi yu wa'a, ndoèo be co' ñwáè ce buu ca vi be vùè njo' ye.

⁸Yo bo káè yo kuèu áè, yi ka' gee wáè, aè gee yuu bebep, aè tee ma'. Yi yu aèndeèe ená aè niñ mbe diù' rcu ce nfeseè, buu bo káè kuèu áè, neè ce ená a ke koo wáè maè' njep mor ce aède' yi liitì ka'.

⁹Lo rlii li ka' gee wáè, aè gee yuu bebep, aè so'nii enje tuè, ma'. Yi yu aèndeèe ená aè ba ntoè' rlii, niñ mbe diù' kúú Nyúè neè ce ená aè túr mmir mmbaa, tá a ke koo wáè maè' njep beè'teè ñgá' mor.

¹⁰"Yá neè ená weèe fa loèr moè' efa boo bká' ca aè yuu cicì ka'. M ce suñ weèe máná wap bcìindap ce a yu mbe buèu, a ke kuâ ba aè bsii yaè Ta ce e yu mbe buèu aè nfeè' sùp.

¹¹[Muu Ñwáè aè m vùè aè rgeèe tá beèe ce a m bú, a luèñ.]

¹²Weèe ce kwaè'shi wee ká? Ñwáè aè ka' túr njeèe rjeèe, moè' da' bú, mboè e be maè'shi yiù ncoèp-bùè'ú-aè-mmbùè'ú aè rtuèu duè roèo yiì ce e daè' na a?

¹³M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená e ka' roo yá, baná e be lu'shi aè njeèe yiù moè'sir ce e yá na, caèa yiù ncoèp-bùè'ú-aè-mmbùè'ú ce yi daè' yi ka' naè.

¹⁴Yi ku ba wa'a neè yeè Ta ce e yu mbe buèu. E ce koèñ ená moè' efa boo bká' ca bú ka'.

- 15“Nfúroè aè ka' gee yuu bebep neè wáè, aè du yá ye, suñ ye. Suñ ye aè nfeè' ce ku ba weèe ye beèe a mmbaa. E ka' byemii ená e geèe yuu bebep, baná wáè geèe weèe ye aè ker kúti bfúr.
- 16E ka' tá yu' ka', aè lor ñwáè moè'sir káè beèe a mmbaa áè, tá yi bo ba ená beèe a mmbaa káè beèe a mntaar áè, a táá njìinsa' aè yuu wááwá ce weèe ye aè laèa.
- 17E ka' tá keèr yu' ka', aè suñ neè coèr. E ka' kani foñ efa ryu' yuu ce cor aè laèa, aè lor ye tá e ba aèmoè ñwáè ce e riiñ Nyúè ka', káè aèmoè ñwáè ñkuèu mbaâa baèraè' wa'a.
- 18“M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená yuu ce weèe aè ka' kur njep ñgoèñ na, baná a be kur yi mbe buèu. Yuu ce weèe aè ka' fyááshi njep ñgoèñ na, baná a be fyáèáshi yi mbe buèu.
- 19M ker ce suñ weèe ená beèe a mmbaa efa weêe mú ce weèe yu njep ñgoèñ na, a ka' ce loo, byemi aè yuu ce woweèe ce loo ená Nyúè gee neè woweèe baná yaè Ta ce e yu mbe buèu be geèe yuu anaè.
- 20Yi yu wa'a njobeè' faèdii' ce beèe a mmbaa káè beèe a mntaar áè, a ka' vú aèbee a máâ rlii, baná m be ba aèfo weèr woweèe.”
- 21E ka' laèa wa'a, Pitaè aè bipshi neè ye enáè, “Tataê, nfúraè aè ka' ce geèe buu bbebep neè máè, m foosi bkaâñ sá'? AÈde' m foosi ye caar ba' ñkaèraè' saèamba a?”
- 22Jisoès aè beesii enáè, “M ce laèa neè wáè ená aè ku foosi ye ba ñkaèraè' saèamba caè'caè' ka'. Foèosi ye ñkaèraè' msaèambaè, bdiì' saèambaè.
- 23M ce laèa wa'a njobeè' kúú Nyúè yi yu aèmoè ñkúú ce e m ce koèñ aè rfyá' ñwaâ' mñkaa ñgaâa mfaè'.
- 24E ka' káè' ce fyá', a vú neè ñwáè rfaè' moè' ce e m túr rkaa a ye aè mmalaèr aèñgoo.
- 25E ka' túr yuu ce e la' rkaa anaè aègho ka', yii masaè aè laa ená a koo ye ba ñgwa yii ba boo vi, ker lor yii buu wááwá, fyeni la' li rkaa aègho.
- 26Ñwáè rfaè' anaè aè gwe njep yeâ tii, a bu' mmbo neè ye, a laa enáè, ‘Fa máè mú nfeè' moè' tá m roo mbaèa, laè' rkaa anaè wááwá.’
- 27Yii masaè aè koosiimnse neè ye, a laa ená e duè, e maè'shi mbaèa anaè neè ye.
- 28Ñwáè rfaè' anaè aè ka' fúú embe ndaèp, a tarte a ñwáè rfaè' moè' ce a ye a m ba neè rkaa foñ aè baèa mbaèa, a koo ye, a kaa aè ndoñ, a laa enáè, ‘Laè' ya mbaèa.’
- 29Ñwáè rfaè' moè' anaè aè gwe njep yeâ tii, a bu' mmbo neè ye, a laa enáè, ‘Fa máè mú nfeè' moè' tá m roo mbaèa, laè' wáè aègho.’
- 30E kaniì, a fa ye ba aè shañ ená e keèe laè' yi mbaèa wáá ka' fúú embo.
- 31Ñgaâa mfaè' mo' a ka' yá yuu ce yi m koni na, yi bep woweèe seè, woweèe a duè, a suñ yaèp masaè buu wááwá ce vi m koni anaè.

³²Yaèp masaè aè ká' ñwáè rfaè' anaè a laa neè ye enáê, 'Ñwáè bsaèrbuu caê, wáè ba bu' mmbo neè máè, máè laa máná máè maè'shi ku' mbaèa anaè neè wáè.

³³AÈde' wáè ke' ba koosimnse foñ neè ñwáè rfaè' moè' ca aèmboè máè ba koosi neè wáè naè ka' a?'

³⁴Ntee yi yañ yìl masaè, e fa ye mbe mmbo ñgaâa ñkeè'ni ñgaâa shañ ená a fa ye ñgá' caar tá e la' yi mbaèa wááwá.

³⁵A mboè yaè Ta embe buèu be geèe neè ñwáè wááwá efa weâe mú wa'a, ce weèe a ka' tá ce foèosi bfúr wee enje ntee ka'."

Ñwáè' Matiiyoè 19

¹Jisoès aè ka' laèa buu ca mïlsi, a loâ aè ñgoâñ Galeèleè, a du aè mbeèp ñgoâñ Juèdiyaè ce e yu neèngu rdiip Jodaèn.

²Ku' beèe a du a yeâ mbuèu, a ka' baè' aèfo, e gee ñgaâa byañ a ke'seè.

³Beèe Fariïsi mo' a vú a mooshi ye, a bipshi neè ye enáê, "Ncir yi byemi ená ñwáè juu ñgwa yìl ka' aètu ká a?"

⁴E beesïl a laa enáê, "Mboè weèe aè beè' Ñwáè' Nyúè a yá weená ñwáè ce e m boo beèe efa rkáè', e m boo mbañruèñwáè ba njeñwáè a?"

⁵E m laèa enáê, 'AÈ ka' ba njobeè' máè m boo mbañruèñwáè ba njeñwáè, mbañruèñwáè be maè'shi yìl ta ba yìl maè, cu a ñgwa yìl, tá a ye a ba ñwáè moè'sir.'

⁶Baná woweèe a ker ba a baa ka'. A yu ba ñwáè moè'sir. Baná yuu ce Nyúè aè tarshi, ñwáè moè' fa gaèpse ka'."

⁷Woweèe a laa neè ye enáê, "Musïis aè m ka' ba laa ená mbañruèñwáè fa ñwáè' neè njeñwáè aè rduèñshi ená e saè'si guèu, ka' juu ye njoká?"

⁸E laa neè woweèe enáê, "Musïis aè m maè'shi ená weèe juu wee bbyeènge njobeè' weèe teèe btu seè. Yi m ba wa'a efa rkáè' ka'.

⁹M ce suñ weèe máná ñwáè ka' juu ñgwa yìl, ke' ba njobeè' ená ñgwa yìl aè noèñ a mbañruèñwáè moè' ka', ker lor ñgwa moè', baná ñgaèñ aè koo njeñwáè ce yu ñgwa yìl ka'."

¹⁰Ñgaâa yá'ni yìl buu a laa neè ye enáê, "Yi ka' ba wa'a neè mbañruèñwáè ba ñgwa yìl, baná yi boèñ ená ñwáè lor ñgwa ka'."

¹¹E laa neè woweèe enáê, "AÈde' ñwáè wááwá byemïl yuu ca ka'. Beèe ce aède' a byemïl ku ba beèe ce Nyúè aè geèe ená woweèe a byemi.

¹²Beèe mo' a yu bkar njobeè' a m bi woweèe a ku ba bkar, beèe mo' a ba bkar njobeè' beèe a geèe woweèe a ba bkar. Beèe mo' a yu bkar njobeè' aè geèe woweèe a gee wap mnyor aè bkar njo' kúú Nyúè. Ñwáè ce aède' e byemïl yuu máè laèa na, ñgaèñ byemi yi."

- 13 Beèe mo' a m vùè nèè bghaèrbeèe ená Jisoès bo la' mmbo mbe waâp nduè, loo nèè woweèe. Ñgaâa yá'ni yïi buu a lapniï beèe anaè.
- 14 Jisoès aè ka' yá wa'a, a laa enáê, “Maè'shi nèè tá bghaèrbeèe anaè a vú yá máè. Weèe fa jepsi woweèe ka', njobeè' kúú Nyúè yi yu nèè beèe ce a yu aèmbòè bghaèrbeèe ca.”
- 15 E la' mi mmbo mbe waâp nduè, a loo, a nati a duê.
- 16 Ñwáè moè' aè m vùè a yá Jisoès, a bipshi nèè ye enáê. “Ñwáè ryá'nïi, yuu boèñboñ ce aède' m gee ka' koni ryoèñ ce nfeseè yu ba ká?”
- 17 E laa nèè ye enáê, “Wáè bipshi nèè máè aèmbòè yuu boèñboñ njoká? Ku ba ñwáè moè'sir ce e yu ñwáâ mboèñmboñ. Wáè ka' ce koèñ aè rkoni ryoèñ ce nfeseè, aè lá mncir.”
- 18 E laa enáê, “Mncir viû fá?” Jisoès aè beesïi enáê, “Fa yú ka', fa koo ñgwa ñwáè moè' káè nduu ñwáè moè' ka', fa yáèá ka', fa táá njïinsa' mnaèñ ka',
- 19 yu'ni nèè yoè ta ba yoè maê, ker ce koñ nfúroè aèmbòè aè koèñ yoè nyor.”
- 20 Muu nsuènsuè ca aè laa nèè ye enáê, “Máè láè mncir ca wááwá, baná yuu ce aède' m ker gee yu ba ká?”
- 21 Jisoès aè beesïi enáê, “Wáè ka' ce koèñ aè rba yáániï se aè bsii Nyúè, aè du fyeni yoè buu wááwá, lor mbaèa efa gho, gapshi nèè ñgaâa fuèp, tá aè bo túr bkuè' mbe buèu. Wáâ geèe wa' wáá, vú a máâ mbuèu.”
- 22 Muu nsuènsuè ca aè ka' yu' wa'a, a sá seê, a nati a du njobeè' e m túr ku' buu seê.
- 23 Jisoès aè laa nèè ñgaâa yá'ni yïi buu enáê, “M ce suñ weèe nèè mini-ñwáè ená yi yu tatap nèè ñwáè mbaèa aè rniñ mbe diû' kúú Nyúè.”
- 24 M ker ce suñ weèe máná yi yu aètàèr nèè kaèmál aè rtose njep rlr nsaèraè' nèè ñwáè mbaèa aè rniñ mbe diû' kúú Nyúè.”
- 25 Ñgaâa yá'ni yïi buu a ka' yu' wa'a, a báánger seê, a laa enáê, “Baná ñwáè ce aède' e luèñ, yu ba nda?”
- 26 Jisoès aè fyá' woweèe, a laa enáê, “Ca yi yu tatap se nèè beèe, aè ka' ba yi nèè Nyúè, buu wááwá yu aètàèr.”
- 27 Pitaè aè beesïi a laa enáê, “Yáè, weèr aè maè'shi yeèr buu wááwá a vú a wáâ mbuèu. Baná yuu ce weèr be koni yu ba ká?”
- 28 Jisoès aè laa nèè woweèe enáê, “M ce suñ weèe nèè mini-ñwáè ená be keèe ba aè nfeè' ce a geèe buu wááwá vi kútiï bfi, a nfeè' ce Muu Ñwáè be keèe cu mbe kaèbaèraè' nèè yi foèo embe buèu-ñwáè naè, tá weèe ce weèe aè vùè a máâ mbuèu na, cu mbe bkaèbaèraè' ncoèp-baa-aè-rruèú, ce sa' mntáè' Isráèl ce ncoèp-baa-aè-rruèú.

²⁹Ñwàè wááwá ce e ka' ma'shi vi mndap, káè bfúr vi, káè bjar vi, káè yìi taê, káè yìi maê, káè boo vi, káè yi ñgoèñ ce e túr áè, njo' máè, e be koni ku' buu seê, caèa aèmbòè e m túr naè kaèñ rjeè, keèr koni ryoèñ ce nfeseè foñ.

³⁰Beèè magoèr ce a yu entombiì seè'ni na, a be keèè ba elúèsimbuèu, tá beèè magoèr ce a yu elúèsimbuèu seè'ni na, a ba entombiì.

Ñwàè' Matiiyoè 20

¹“Kúú Nyúè yi yu aèmbòè ñwàè moè' ce e m fúú aè mú ñgaèptú' moè' a du a roèò beèè tá a bo faè' yi nsuu.

²A woweèè a m kapni ntaa rfaè', a byemiì ená e be laè' woweèè mbúè mbaèa aè noèñ, e tuu woweèè ená a du fa' yi nsuu.

³Aè ka' ba aèmbòè nyúè búè'ú wa'a, e ker fúú a duê, a yá beèè mo' a tááteè aè ntaa, a túr yuu geèè ka',

⁴e laa neè woweèè enáè, 'Duè neè foñ du fa' ya nsuu tá m la' weèè aè ntaa yáániì.'

⁵E ka' laèa wa'a, woweèè a duê. Aè ka' ba aè nyúè ncoèp-baa ker ba aè nyúè taar, e ker duê, a yá beèè mo', a ker laa neè woweèè wa'a.

⁶Aè ka' ba aèmbòè aè nyúè ta wa'a, e ker fúú a duê, a ker yá beèè mo' aèmbòè a tááteè aè ntaa, e laa neè woweèè enáè, 'Weèè ku tááteè mbena, nyúè aè ce coo, a ce geèè yuu ka' njoká?'

⁷Woweèè a beesìi enáè, 'Ñwàè moè' aè loèr weèr aè rfaè' ka'.' E laa neè woweèè enáè, 'Duè neè foñ du fa' ya nsuu.'

⁸Aè ka' ba aè mbuèuñkuèr, ñwàè nsuu aè laa neè yìi ñwàè rfaè' ce e m ba tu neè ñgaâa mfaè' enáè, 'Ká' ñgaâa mfaè', la' woweèè. Káè' la' beèè ce máè ba lor elúèsimbuèu naè, ka' la' bár beèè, misi neè beèè ce máè ba lor entombiì naè.'

⁹Beèè ce a m loèr woweèè aè rfaè' aèmbòè aè nyúè ta naè, a vúè, a la' ñwàè wááwá mbúè mbaèa.

¹⁰Beèè ce a m loèr woweèè aè rfaè' entombiì naè, a ka' vúè, a ce kwaè'shi ená a be laè' woweèè goèr caèa beèè wááwá, a ku la' woweèè foñ ba mbúè mbaèa aèmbòè a m laè' bár beèè naè.

¹¹Woweèè a ka' koo, a súsú a kuu ñwàè nsuu,

¹²a laa enáè, 'Beèè ce wáè ba lor elúèsimbuèu naè a ba ku fa' ba aè awaè moè'sir, wáè ku la' weèr ce weèr aè faè' aè noèñ biìi, nyúè aè too weèr na weèr woweèè yáániì.'

¹³E beesìi a laa neè moè' efa woweèè enáè, 'Ñkaraè, máè geèè ba yuu mo' bebep neè wáè ka'. Mboè wáè ba byemi ená aè be koo mbúè mbaèa aè noèñ a?'

¹⁴Koo yo mbaèa duê. Aè kwaè'shi ba máè aè rlaè' weèè ñwàè ce e ba vú rfaè' elúèsimbuèu yáániì.

- 15 Mboè m túr ñger aè rgeèe yuu ce m ce koèñ neè ya mbaèa a? Kàè aè ce ko'ndoñ njobeè' m yu mmbo-mtoo láê?'
- 16 Yi yu ená beèe ce a yu entoembïi a be keèe ba elùèsimbuèu, tá beèe ce a yu elùèsimbuèu a ba entombïi."
- 17 Jisoès aè m ce duè aè rla' Jáèrusaláèm, a ka' ce duè, a lor ñgaâa yá'ni yïi buu ce ncoèp-baa-aè-rrúèú, a woweèe a lá'siï nyor, e laa neè woweèe enáê,
- 18 "Yá neè, Seèe ce duè aè rla' Jáèrusaláèm, tá a du fa Muu Ñwáè mbaè mmbo beêe bgoèrgoèr efa múe ñgaâa tañshi tañshiï, ba ñgaâa ryá'ni mncir. Woweèe a be sa' ye, teni ená a yú ye,
- 19 keèr loèr ye fa ye mbaè mmbo beèe enje jáá tá woweèe a bo coosi ye, liïp ye neè byáánsòè, taa ye mbe kiïntaa, mnoèñ vi ba btaar, e fúú efa rkwe."
- 20 Ma boo vi Sábàèdi aè m vùè a boo vi weèe, a yá Jisoès. E m gweè njep yeâ tiïi, a laa ená e gee yuu neè ye.
- 21 Jisoès aè laa neè ye enáê, "Wáâ koèñ ená m gee ba ká neè wáè?" E beesïi enáê, "M ce koèñ máná aè laa tá moè' efa boo wa ke cu aè yo bo maè', tá moè' cu aè yo bo ñkoèp, aè nfeè' ce aè ce sa' yo kúú."
- 22 Jisoès aè beesïi enáê, "Weèe yi yuu ce weèe ce bipshi ka'. AÈde' weèe no enjep ndoñ ce m be no enjo a?" Woweèe a beesïi enáê, "AÈde' weèr no enjo."
- 23 E laa neè woweèe enáê, "Weèe be no enjep ndoñ ce m be no enjo ghup. Ka' yi yu wa'a, máè túr ñger aè rlaèa ená ñwáè cu a máâ bo maè' káè a máâ bo ñkoèp ka'. Bdïi' anaè vi yu ba neè beèe ce yaè Ta aè m kupshi a lá neè woweèe."
- 24 Bár ñgaâa yá'ni yïi buu ce beèe nrúú a ka' yu' yuu ce a bipshi na, yi bep woweèe seê.
- 25 Jisoès aè ká'shïi woweèe aèbee, a laa enáê, "Weèe riïñ weená ñgaâa rsa' beèe enje jáá a ke sa' yap beèe neè ñger-ñwáè seê, beêe bgoèrgoèr mo' a lor yap ñger, nyú' beèe aègho foñ.
- 26 Njáèá ñgeèe ca yi fa keèe ba fa weêe mú ka'. Yi yu ba ená ñwáè efa weêe mú ce e ka' ce koèñ aè rba ñwáâ ñgoèr, baná ñgaèñ ba ñwáè rfaè' neè weèe,
- 27 tá ñwáè ce e ce koèñ aè rba entombïi ba ye ñkwaèa.
- 28 Muu Ñwáè ye ye aè m vùè ená beèe a bo faè' neè ye ka'. E m vùè yi tá e bo faè', keèr fa li ryoèñ, tee beèe magoèr efa rkwe."
- 29 Woweèe a m loâ aè rla' Jáèrikuè a ce duè, beèe magoèr a ce duè a yeâ mbuèu.
- 30 Ka' cu, mmbañruè mo' beèe a mmbaa ce a m ba mnfeèp a cu aèwaâa nduunjiï. A ka' yu' ená Jisoès ce caèa, woweèe a waa, a laa enáê, "Tataê, Muu Dávïid, koosimnse neè weèr."
- 31 Beèe caè a lapniï woweèe, a laa ená woweèe a cu nyañ. Woweèe a ker misi a waa, a laa enáê, "Tataê, Muu Dávïid, koosimnse neè weèr."

³²Jisoès aè táá, a ká' woweèe, a laa enáê, “Weèe ce koèñ weená m gee má ká nèè weèe?”

³³Woweèe a beesii enáê, “Tataê, weèr ce koèñ ená aè gee tá weèr yá buu.”

³⁴Jisoès aè koosimnse nèè woweèe, a joo map mmir, woweèe a ku ká' a ce yá buu, a nati a du a yeâ mbuèu.

Ñwàè' Matiiyoè 21

¹Woweèe a ka' vùè baè' aètútú rla' Jáèrusaláèm, ba seè'ni ba aè rla' Bátáfáè ce li m ba aègee rtuèu Oleèf. Jisoès aè tuu ñgaâa yá'ni yìi buu beèe a mmbaa,

²a laa nèè woweèe enáê, “Duè nèè nje rla' enje weêe cuèu na. Weèe be baè' njo tá weèe ku yá aèmbòè a cúú jaèaki', muu aè táá aègee mo. Fyáèá nèè vù aègho fa nèè máè.

³Ñwáè moè' aè ka' laa yuu mo' nèè weèe, weèe suñ ye enáê, “Tata ce taè' geèe yuu aègho,' tá e ku maè'shi tá weèe vù aègho.”

⁴Ca yi m koni wa'a, tá yuu ce Nyúè aè m laèa njiì enjep yìi ñwáè ncep ntuu yi bo ghááte njo.

⁵E m laèa enáê, “Suñ nèè beêe aè rla' Sayoèn enáê, ‘Yáê, yeè ñkúú ce vùè aè ryá weèe, a ba nèè rborniì-ñwáè, a cu mbenduè muu jaèaki'.' ”

⁶Ñgaâa yá'ni buu Jisoès, a duè, a gee yuu ce Jisoès aè m laèa nèè woweèe.

⁷Woweèe a m vùè nèè jaèaki', ba muu, a co'ni bcáè' a laashi mbenduè mo, Jisoès aè ko' a cu mbo.

⁸Ku' beèe magoèr se a laashi bcáè' njep nduunjìi, beèe mo' a gwar mnta' ce, a laashi njo.

⁹Ku' beèe ce a m ce duè entombiì, ker ba ku' beèe ce a m ce vùè embe yeâ njiì, a ká' a ce yoèp enáê, “Seèe ku'si Muu Dávìid! Nyúè ghoni ñwáè ce e vùè aè rlii Tataê! Seèe ku'si Nyúè embe buèu!”

¹⁰Jisoès aè ka' niñ aè rla' Jáèrusaláèm, rla' wááwá li ci'tiì, beèe a ce bipshi enáê, “Ñwáè ca yu nda?”

¹¹Beèe ce a woweèe a m ba naè a beesii enáê, “Ñwáè ca yu Jisoès, ñwáè ncep ntuu Nyúè ce aè rla' Nasaráât aè ñgoâñ Galeèleè.”

¹²Jisoès aè m niñ mbe Ndaèp Nyúè a juu beèe wááwá ce a m ce fyeèni buu, ba beèe ce a m ce yuu buu mbo, a bute btábuèr ese beèe ce a m ce kupse mbaèa, a bute mnta' ese beèe ce a m ce fyeèni bbeèñ.

¹³E m laèa nèè woweèe enáê, “A sañ mbe Ñwáè' Nyúè enáê, ‘A be too yaè ndap ená ndap rloo.' Ka' yi yu wa'a, weèe aè geèe yaè ndap aè kútiì ba aè mbúè' byáèá.”

¹⁴Beèe ce a m ba mnfeèp, ba beèe ce a m ba mntáèñ a m vùè a yá ye mbe Ndaèp Nyúè anaè, e gee woweèe a luèñ.

- 15** Beêe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii, ba ñgaâa ryá'ni mncir, a ka' yá buu bbáéá ce e m geèe na, keèr yu' aèmbòè bghaèrbeèe a ce yoèp mbe Ndaèp Nyúè enáê, “Seèe ku'si Muu Dávüid”, ntee yi yañ woweèe seê.
- 16** Woweèe a laa neè ye enáê, “AÈ ce yu' yuu ce boo ca a ce yoèp a?” Jisoès aè beesii enáê, “ÁÈno, aèmbòè weèe aè be be' dii' mo' embe Ñwaâ' Nyúè ce yi ce laèa enáê, ‘Weèe aè yá'ni bghaèrbeèe, ba boo ce a bii nyoñ mmbee, woweèe a ce kuè'si Nyúè boèñboñ se' naè a?”
- 17** E ma'shiì woweèe a fúú efa rla' Jáèrusaláèm a du aè rla' Bátaniì, a noñ aèfo.
- 18** AÈ ka' ba aè mú ñgaèptú', e ka' naèti ce kúti aè rla' Jáèrusaláèm, njeè aè ce yañ ye.
- 19** E m yá ce fik aèwaâa nduunjii, a du a fyá' mbo, a yá yuu mo' mbo caa efa bfuè caè'caè' ka'. E laa neè yi enáê, “AÈde' aè ke yú mbaèñ aè nfeè' moè' ka'.” Ce fik anaè yi ku yopri.
- 20** Ñgaâa yá'ni yiì buu a ka' yá wa'a, a bááñger seê, a laa enáê, “Ce fik ca yi ba yopri cárcár wa'a ba aè njááá ká?”
- 21** Jisoès aè beesii a laa neè woweèe enáê, “M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená, weèe aè ka' byemi ke' ce tarni ka', aède' weèe ku gee ba yuu ce máè geèe neè ce fik na caè'caè' ka', aède' weèe ku laa neè rtuèu ca foñ ená, ‘Co'ti embo naè du gwe njep rdip rgoèr’, yi ku ba wa'a.
- 22** Weèe aè ka' byemi, baná weèe be koni buu wááwá ce weèe aè ka' bipshi neè Nyúè aè rloo.”
- 23** E ka' baè' aè rla' Jáèrusaláèm a niñ mbe Ndaèp Nyúè, a ce yá'ni beèe mbo. Beêe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii, ba bleebeèe, a vú a yá ye, a bipshi neè ye enáê, “Ñger ce aè ce geèe buu ca aègho yi loè efá, ñwáè ce e fa wáè ñger ca aè fa nda?”
- 24** Jisoès aè beesii a laa neè woweèe enáê, “M be bipshi yuu mo' neè weèe foñ. Weèe aè ka' beesii, baná m be suñ weèe ñwáè ce e fa máè ñger aè rgeèe buu ca.
- 25** Ñger ce Joân aè m túr aè rbaèptir beèe naè yi m loè ba efá? Yi m loè ba ese Nyúè káè ese beèe?” Woweèe a du mcúè, a seesi a laa enáê, “Seèe aè ka' laa seenáê, yi ñger anaè yi m loè ese Nyúè, baná e be bipshi neè seèe enáê, ‘Weèe aè m ka' ba byemi yuu ce e m laèa ka' njoká?’
- 26** Seèe ka' laa ba seenáê, ‘Yi m loè ese ñwáè’, baná beèe a be baèa seèe njobeè' beèe wááwá a byemi ená Joân aè m ba ñwáè ncep ntuu Nyúè.”
- 27** Woweèe a kútiì a laa neè Jisoès enáê, “Weèr riñ ka'.” E laa neè woweèe enáê, “Baná má máè be suñ weèe ñwáè ce e fa máè ñger aè rgeèe buu ca ka'.
- 28** “Weèe ce kwaè'shi wee ká aèmbòè ca? Ñwáè moè' aè m túr boo a baa. E m duè, a yá ñwáâ nlee a laa neè ye enáê, ‘Muu waè, duè fa' nsuu ntìni.’

- 29**E beesii a laa enáê, 'Yaè taê, m be duè ka', a ka' laèa wa'a, a ker lo a kwa'shi a kupse yi ntee, a duê.
- 30**E du a yá ñwáè embenjiì ñwáâ nlee, a laa yuu ce e ba laa neè ñwáâ nlee naè neè ye. E beesii a laa enáê, 'M be duè.' A ka' laèa wa'a, a du ka'.
- 31**Baná ñwáè efa boo a baa ca ce e m geèe yuu ce yi ta aè m koèñ aè m ba nda?" Woweèe a beesii enáê, "Muu nlee." Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè' ba bkwaèraè a ce duè mbe diù' kúú Nyúè entombii neè weèe.
- 32**Joân aè m vùè a yá weèe a ce duèñshi weèe nduunjiù yáániì, weèe aè byemiì yuu ce e m ce laèa ka', ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè' ba bkwaèraè, a byemiì yap yu. Weèe aè ka' yá wa'a, a ke' kupse, byemi ka'.
- 33**"Yu' neè ñgaèa moè'. Ñwáè moè' aè m faè' yi nsuu, a bye njàèá msini ce a ke geèe mruè' aègho mbo, a bee ñka' a sir nsuu anaè aègho, a tuñ diì' ce a bo geèe mruè' mbo a boo taè'taè' mbo foñ. E ka' geèe wa' wáá, a lá nsuu anaè neè beèe mo', a du aè mbeè.
- 34**Nfeè' ce a ke tee msini anaè aè ka' gháá, e tuu yi ñgaâa mfaè' ená a du yá beèe ce e m láè nsuu neè woweèe naè, koo msini mi.
- 35**Beèe anaè a koo ñgaâa mfaè' anaè a lip moè' a yú moè', a túúshi moè' neè bluèr.
- 36**E ker tuu ñgaâa mfaè' mo' aèñgoo a caa beèe ce e m tuu entombii naè, beèe anaè a koo woweèe a ku gee neè woweèe aèmboè a m geèe neè ñgaâa mfaè' ce entombii naè.
- 37**E lo a tuu muu yi aè lúèsimbuèu, a laa enáê, 'Woweèe a be yu'ni neè muu waè.'
- 38**Beèe anaè a ka' yá muu anaè, a laa a waâp mú enáê, 'A ñwáè ce e be ye bti' na, vùè neè tá seèe yú ye, ye vi bti' anaè.'
- 39**Woweèe a koo ye, a fúr embe múè nsuu, a yú.
- 40**Baná ñwáè nsuu aè ka' kúti, e gee eká neè beèe ce e m láè nsuu neè woweèe anaè?"
- 41**Woweèe a beesii enáê, "E be yúshi beâe bbebep ca aè njiù mbembep seê, láè yi nsuu anaè neè beâe jáá ce nfeè' ce a ke tee msini aè ka' gháá tá woweèe a bo tee mi fa neè ye."
- 42**Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "Mboè weèe aè be be' mbe Ñwáâ' Nyúè enáê, 'Luèr ce ñgaâa mboo mndap a m maè', aè m kúti ba luèr rbuu ndap' a? 'Ca aè m geèe Tata Nyúè, aè ba yuu báèá neè seèe.'
- 43**Baná m ce suñ weèe ená a be koo kúú Nyúè ese weèe, fa neè to' ce yi be geèe ndeèe kúú anaè.
- 44**[Ñwáè ce e ka' gwe mbenduè luèr ca, baná ñgaèñ be ceeñger aè btete aè btete. Ñwáè ce luèr ca aè ka' gwe ba mbe yeâ nduè, baná e be bú'shi ye.]"

⁴⁵Beâe bgoèrger efa múè ñgaâ tañshi tañshii ba beèe Fariisi a ka' yu' mñgaèa ce e maè', a riñ ená e maè' mñgaèa anaè ba aèmbòè woweèe.

⁴⁶Woweèe a m ce roèo aè rkoo ye, a ce wáp beèe njobeè' beèe a m byemi ená e yu ñwáè ncep ntuu Nyúè.

Ñwaè' Matiiyoè 22

¹Jisoès aè m ker laa buu neè woweèe aè mñgaèa. E m laèa enáè,

²“Kúú Nyúè yi yu aèmbòè ñkúú ce e m geèe ñkaâ' bguèu neè muu yii.

³E m tuu yi ñgaâ mfaè' ená a du laa neè beèe ce a m be aè ñkaè' anaè ená woweèe a vúè. A ka' duè laèa, woweèe a kaniì efa rvúè.

⁴E ker tuu ñgaâ mfaè' moè', a laa neè woweèe enáè, ‘Duè neè suñ beèe ce máè be naè ená máè fáèr buu ñkaè' wáá. Máè sháshi ya naè', ba ya njeèe ce yi kuè'ñger a ce foo, a fár buu ñkaè' a misii. Woweèe a vú lá ñkaâ' bguèu ca.’

⁵Woweèe a ka' duè cep, beèe anaè a lor yap yu ntuu anaè aetàèr, a du ba aè rgeèe yaèp ntaè'teè, beèe mo' aè du aè mñkúè, beèe mo' a du aè rkap yaèp ntaa.

⁶Bár beèe ce a m be naè, a koo ñgaâ mfaè' anaè, a fa ñgá' neè woweèe, a yúshi woweèe.

⁷Ntee yi yañ ñkúú seè, e tuu vi bsoogáè, woweèe a du a yúshi beèe ce a m yúshi yi ñgaâ mfaè' naè, a too lap rla'.

⁸A ka' geèe wa' wáá, e laa neè yi ñgaâ mfaè' enáè, ‘Máè fáèr buu ñkaè' a misii, beèe ce máè be a ghááteè aè beèe ce a ba vúè ñkaè' anaè ka'.

⁹Duè neè aè btase, be ñwáè wááwá ce weèe aè ka' yá.’

¹⁰Ñgaâ mfaè' anaè a fúú a jár aè mnduunjii, a vú neè beèe wááwá ce a m yá. Woweèe a m vúè neè beâe bbebep, ba beâe bboèñboñ, ndap ñkaè' aè ruu neè beèe.

¹¹“Ñkúú aè ka' niñ mbe ndaèp aè ryá ñgaâ ñkaè' ce e m be naè, a yá ñwáè moè' mbo ce e m yar cáè' ñkaè' ka'.

¹²E laa neè ye enáè, ‘Ñkaraè, wáè yar cáè' ñkaè' ka', a gee wáká a ka' niñ taâa? Ñwáè anaè aè túr yuu laèa ka'.

¹³Ñkúú aè laa neè yi ñgaâ mfaè' enáè, ‘Kur neè ye mkoo ba mkuèu ma' aè dii' ce ku ba ba túè'nji. Beèe a be keèe ce warse ce kúr msoèñ aèfo.’

¹⁴Yi yu ená Nyúè aè ká' beèe magoèr, a ce ce ba beèe múcaèr.”

¹⁵Beèe Fariisi a m naèti a du a cu mcúè aèmbòè a be geèe tá Jisoès ka' faèa nlaèa.

¹⁶Woweèe a tuu ñgaâ yá'ni yaèp buu, ker ba beèe mo' efa múè beèe vi Hároèd ená woweèe a du laa enáè, “Ñwáè ryá'nii, weèr riññ werná aè yu ñwáè mini, a ce yá'ni beèe mnduunjii Nyúè neè mini-ñwáè. Wá ke loèr ñwáè moè' jáá ka'.

- 17Suñ ka weèr yuu ce àè ce kwaè'shi. Ncir yi byemi ená seè ma' mbaâa baèraè' nèè ñkwe Rum kàè seè ma' ka'?"
- 18Jisoès àè m riiñ yuu ce woweè a m túr àè mbúè, a laa enáê, "Weè ce weèe yu ñgaâa mbo'ni, weè ce moèoshi máè njoká?"
- 19Naèa nèè mbúè mbaèa ce a ke maè' mbaâa baèraè' aègho." Woweè a vú nèè mbúè mbaèa, a fa nèè ye.
- 20E laa nèè woweè enáê, "Tu ñwáè embo a yïù nda, rlii ce a sañ mbo àè ba li nda?"
- 21Woweè a beesii enáê, "Tu embo a yïù ñkwe Ruêm, rlii embo àè ba li foñ." E laa nèè woweè enáê, "Baná weè fa buu ñkúú nèè ñkúú, fa viù Nyúè nèè Nyúè."
- 22Woweè a ka' yu' wa'a, a báánger seè, a ma'shi ye, a duse.
- 23Beèè Saduèsi ce a ce kani ená aède' ñwáè kwe ker fúú efa rkwe ka' naè, a vú a yá ye nyúè anaè, a bipshi nèè ye enáê,
- 24"Ñwáè ryá'nii, Musiis àè m laèa ená ñwáè àè ka' lor ñgwa, a ye a bi boo ka', ñgaèñ kwe, baná nfúr yii be laasi ye, tá a ye a bi boo nèè nfúr yii ce e kwe anaè.
- 25Bfúr mo' ce weèr woweè àè m ce cu, a m ba beèè nsaèambaê. Ñwáâ nlee àè loèr ñgwa, a kwe, a bi boo a ye ka', a ma'shi ñgwa nèè nfúr yii.
- 26Yuu ce yi m koni ñwáâ nlee naè, yi m koni nèè ñwáè embe yeâ njii, a koni nèè ñwáè embe njii ñwáè embe yeâ njii, a caasi moè' efa bfúr beèè nsaèamba anaè ka'.
- 27Aè ka' ba àè lúèèsimbuèu, njeñwáè ca ye ye àè kwe.
- 28Baná be keèè ba àè nfeè' ce beèè a fúú efa rkwe, tá njeñwáè ca ba ñgwa nda, aèmbòè yi yu ená bfúr beèè nsaèamba ca wááwá a m ba bduu vi naè?"
- 29Jisoès àè beesii a laa nèè woweè enáê, "Weè ce laèa wa'a, a ce faèa faèa njobeè' weèè riiñ yuu ce Ñwáâ' Nyúè yi ce laèa ka', a riñ ñger Nyúè foñ ka'.
- 30Be keèè ba àè nfeè' ce beèè a fúú efa rkwe tá beèè a ker loèr bbyeènge, kàè guèusi boo ka'. Beèè a be keèè ba aèmbòè bciiindap Nyúè embe buèu.
- 31Aè ka' ba aèmbòè rfúú ce beèè ce a kweñger a be keèè fúú efa rkwe, mboè weèè àè be be' yuu ce Nyúè àè m laèa nèè weèè a? E m laèa enáê,
- 32'A máè Nyúè Abraèhaêm, a ba Nyúè Aisiik, a ker ba Nyúè Jakoèp.' E yu Nyúè bgúâú beèè ka', e yu ba Nyúè beèè ce a cu bteèè."
- 33Beèè a ka' yu' wa'a, a báánger àè ryá'nii ce e m yá'ni anaè seè.
- 34Beèè Fariisi a ka' yu' ená Jisoès àè cipsi cuèu ese beèè Saduèsi, woweè a kuu nyor a vú a yá ye.
- 35Moè' efa woweè ce e m riiñ mncir seè, àè mooshi ye, a bipshi nèè ye enáê,
- 36"Ñwáè ryá'nii, ncir ce yi caèa mncir wááwá embe ñwáè' mncir yu yïù fá?"

³⁷Jisoès aè beesìi a laa neè ye enáê, “Koèñ Tata ce e yu yoè Nyúè neè yo ntee-ñwáè, ba neè lo ryoèñ-ñwáè, ker ba neè wo bfee-ñwáè.

³⁸Ncir ca yu ncir ce goèr, aè ba ncir ce entombiì.

³⁹Ncir yìi embenjìi mo yi yu aèmboè yi foñ. Yi yu enáê, ‘Koèñ nfúroè aèmboè aè koèñ yoè nyor.’

⁴⁰Buu wááwá ce a sañ mbe ñwáè' mncir ba mbe mñwáè' ñgaâa ncep ntuu Nyúè, vi táá ba mbenduè mncir bbaa ca.”

⁴¹Beè Fariìsi a ka' ce vùè aèbee, Jisoès aè bipshìi neè woweèe enáê,

⁴²“Weè ce kwaè'shi wee ká aèmboè Kraâis anaè? E yu muu nda?” Woweèe a beesìi enáê, “E yu muu Dávìid.”

⁴³E laa neè woweèe enáê, “Yi ka' ba yi ká ce ená Yú' Nyúè yi m geèe Dávìid aè too ye ená Tataê? E m laèa enáê,

⁴⁴Tata Nyúè aè m laèa neè Tata yaè enáê, “Cu aè la rkoo maè' caar tá m gee tá aè tár mo mkuèu mbenduè beè ce a baèa wáè.”

⁴⁵Dávìid aè ka' too ye ená Tataê, baná aède' e ker ba muu yìi aè njáâá ká?”

⁴⁶Ñwáè moè' aè túr yuu mo' aè rbeèesi neè ye ka'. Ká' e nyúè anaè, ñwáè moè' aè ker túr cuèu aè rbipshi yuu mo' neè ye ka'.

Ñwáè' Matìyoè 23

¹Jisoès aè laa neè beè ker ba ñgaâa yá'ni yìi buu enáê,

²“Ñgaâa ryá'ni mncir ba beè Fariìsi a cu mbe nta' Musiìs.

³Baná weèe yu'ni neè woweèe, gee yuu ce woweèe a ce suñ weèe. Weèe fa geèe yuu ce woweèe a ce geèe ka' njobeè' woweèe a ke geèe yuu ce woweèe a ke feè'shi ka'.

⁴Woweèe a ke kur mntáèr ce vi ce riìr seè, lá mbe mkáâámbáè' beè, ke' koñ aè rnaèa ntubo jaè' woweèe aègho ka'.

⁵Buu wááwá ce woweèe a ce geèe, a ce geèe ba ená beè a bo yá woweèe. Woweèe a loè tar bbaèa guru wap ce a ke lálè Blaâa Nyúè njo, cúú nje tuè, vi bárñgeèr seè, gee mcúèñcúñ efa wap bcáè' vi sapñgeèr seè.

⁶Woweèe a koèñ aè rcu aè mnta' beâe bgoèrgoèr aè mñkaè', a koñ aè rcu aè mnta' bboèñboñ aè mndap mloo.

⁷Woweèe a koèñ ená beè a ca'ni woweèe aè mntaa, a ker koñ foñ ená beè a too woweèe ená Rabaèi.

⁸Weèe fa maè'shi tá beè a too weèe ená Rabaèi ka', njobeè' weèe túr ñwáè ryá'nìi moè'sir caè'caè'. Weèe yu ba bfúr.

- ⁹Weèe fa too ñwáè moè' enjep ñgoèñ na ená Taèr ka', njobeè' weèe ku túr Taèr moè'sir caè'caè', e ba mbe buèu.
- ¹⁰Weèe fa maè'shi tá ñwáè moè' too weèe ená ñwáè ryá'nii ka', njobeè' weèe ku túr ñwáè ryá'nii moè'sir caè'caè', ce yu Kraâis anaè.
- ¹¹Ñwáâ ñgoèr se efa weâe mú be ba ba ñwáè rfaè' neè weèe.
- ¹²Ñwáè ce e ka' naa yïi nyor mbekii baná a be suèusi ñgaèñ njep nsheè. Ñwáè ce e ka' suusi yïi nyor njep nsheè baná a be naèa ye mbekii.
- ¹³“Ndoèò aè co' weèe ce ñgaâa ryá'ni mncir ba beèe Fariisii. Weèe yu ñgaâa bo' wee btu njobeè' weèe aè cete ncùèúndùè' ce yi ce duè mbe diù' kúú Nyúè aè bsii beèe. Weèe ce duè mbo ka', a ma'shi ená beèe ce a ce gheèter aè rduè mbo naè a du ka'.
- ¹⁴Ndoèò aè co' weèe ce ñgaâa ryá'ni mncir ba beèe Fariisii, weèe yu ñgaâa mbo'ni. Wee ke bo' byepkúú, ye yaèp buu wááwá. Wee ke geèe mloo msaèsap aè rduèñshi neè beèe ená weèe riñ aè rloo seè. Baná yeè ñgá' be keèe ba goèr seè.
- ¹⁵Ndoèò aè co' weèe ce ñgaâa ryá'ni mncir ba beèe Fariisii. Weèe yu ñgaâa mbo'ni njobeè' weèe ce jáèr aè mñgoèñ a ce jáèr aè bkeñ tá weèe bo geèe ka' ñwáè moè'sir áè, kupse byemi neè Nyúè. E ce kupse, weèe gee ye e misiì bep caa weèe ñkaèraè' baa.
- ¹⁶Ndoèò aè co' weèe ce mnfeèp ce weèe ce duèñshi beèe nduunjii. Weèe ce laèa weená ñwáè aè ka' ye leè', kaa aè rlii Ndap Nyúè, yïi anaè ba yuu ka'; ñwáè aè ka' ye leè', kaa ba aè rlii buu embe Ndaèp Nyúè ce a geèe neè njáèá bco' mo' ce a too ená guèl, baná leè' anaè yi kur ñgaèñ.
- ¹⁷Weèe ce weèe yu blúr, a ba mnfeèp, yuu ce yi yu goèr yu ba yïù fá? Yu ba buu embe Ndaèp Nyúè ce a geèe neè gul káè yu ba Ndap Nyúè ce e geèe buu ca aè ba buu Nyúè?
- ¹⁸Weèe ce laèa foñ ená ñwáè aè ka' ye leè', kaa aè rlii diù' ntoèò rfa, yïi anaè ba yuu ka'; ñwáè aè ka' ye leè', kaa ba aè rlii rfa embe diù' ntoèò rfa, leè' anaè yi kur ye.
- ¹⁹Weèe yu mnfeèp ghup. Yuu ce yi yu goèr yu ba yïù fá? Yu ba rfa káè yu ba diù' ntoèò rfa ce yi geèe rfa li ba yuu Nyúè?
- ²⁰Baná ñwáè ce e ka' ye leè', kaa aè rlii diù' ntoèò rfa baná e kaèa aè rlii diù' ntoèò rfa ba aè rlii buu embo.
- ²¹Ñwáè aè ka' ye leè', kaa aè rlii Ndap Nyúè, baná e kaèa aè rlii Ndap Nyúè ba aè rlii ñwáè ce e ce cu mbo.
- ²²Ñwáè ce e ka' ye leè', kaa aè rlii rbuu, baná e kaa aè rlii kaèbaèraè' Nyúè, ba aè rlii ñwáè ce e cu mbo.
- ²³Ndoèò aè co' weèe ce ñgaâa ryá'ni mncir, ba beèe Fariisii. Weèe yu ñgaâa mbo'ni. Wee ke fa ñgùè' moè'sir efa rruú efa mú buu jáá jáèá jáá ce a ke làè njep

njaèp. Ka' yi yu wa'a, weèe àè loèr buu mncir Nyúè ce vi yu tatap a caa rfa anaè aetàèr. Buu anaè yu àè rgeèe ñgeâe mini, ba ñkoosimnse ker ba àè rba mini àè buu. Weèe àè ba geèe buu ca keèr geèe mmo' ca foñ.

24Weâe mnfeèp ce a ce duèñshi beèe nduunji! Wee ke kaèr buu wááwá ce wee ke no, faè dii' weèe no mú yuu teèe njo ka', ce mi juè'.

25Ndoèo àè co' weèe ce ñgaâa ryá'ni mncir, ba beèe Fariisii. Weèe yu ñgaâa mbo'ni njobeè' weâe ke suè'si ndoñ ba kañ embe nduè, geewa'a, a fyá' njep mú vi ruu neè buu ce weèe àè koo ese beèe àè ñger, ker ba buu ce weèe ku ce geèe ba aëmboè weèe àè gwáá.

26Weâe beèe Fariisi ce weèe àè feèp, suè'si ndoñ ba enjep mú entoembii tá e bo ba nrara embe nduè.

27Ndoèo àè co' weèe ce ñgaâa ryá'ni mncir, ba beèe Fariisii. Weèe yu ñgaâa mbo'ni njobeè' weèe yu aëmboè msheè ce a boo a yo' mi ce keè' mmboèñmboñ enjep mbeè, wá fyá' njep mú, mi ruu neè bvúp beèe ce a kweñger, ba buu ce vi yu bjaèpri.

28A mboè weèe ku ba wa' foñ. Beèe a yá weèe efa mmiir, weèe yáátii àè beâe byááni, a fyá' enjep mú, weèe ba ñgaâa mbo'ni, a ba ñgaâa bsaèrbuu.

29Ndoèo àè co' weèe ce ñgaâa ryá'ni mncir, ba beèe Fariisii. Weèe yu ñgaâa mbo'ni njobeè' weèe àè boo msheâ mmboèñmboñ neè ñgaâa ncep ntuu Nyúè, ba beèe ce a m ce cu rcu yááni, a kupshi mi, mi ba yááni.

30A laa weenáê, 'Weèr àè m ba ba àè ñgoèñ àè nfeè' ce weêr bta a m ba naè, weèr àè m ba cú' mmbo weèr woweèe, yúshi ñgaâa ncep ntuu Nyúè ka'.'

31Baná weèe ce laèa weená weèe yu boo beèe ce a m yúshi ñgaâa ncep ntuu Nyúè.

32Geèe neè yuu ce weêe bta a m káè' a ce geèe naè, misi yi.

33Weèe ce weèe yu aëmboè mnyo, a ba boo bfií, weèe be geèe weeká ka' cañ ñgá' mor?

34Baná m ce tuu ñgaâa ncep ntuu Nyúè neè weèe, ba ñgaâa bfee, ba ñgaâa ryá'ni mncir, tá weèe yúshi beèe mo' efa woweèe, taa beèe mo' mbe kiintaa, liip beèe mo' efa woweèe àè wee mndap mloo, fa woweèe ñgá' àè mla' jáá jáéá jáá,

35tá weèe yá ñgá' njo' beèe ce a yúshi àè cicií njep ñgoèñ na, ká' embe nfeè' ce a m yú Ábáèl ce e m geèe faèa ka' naè, du ba' àè nfeè' ce weèe àè m yú Saèkaèriyaè muu Baèraèkuyaè mbetar diû' rara ba diû' ntoèo rfa embe Ndaèp Nyúè naè.

36M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená ñgá' be koni ñgúè beèe ce e seè'ni na njo' buu ca.

37"Jáèrusaláèm, Jáèrusaláèm, wee ke yúshi ñgaâa ncep ntuu Nyúè, a ce túúshi beèe ce a tuu ená a vú yá weèe neè bluèr, yu nfeè' sá' ce máè koèñ àè rbaashi boo wee aëmboè mañgúp e ke ku'ri boo naè, weèe àè koñ ka'.

³⁸Yáê, a maè' yeè Ndap Nyúè e táá mboèmmbo.

³⁹M ce suñ weèe máná weèe be keèr yá máè ka', caar tá nfeè' gháá ce weèe be laèa enáê, 'Nyúè ghoni ñwáè ce e vùè aè rlii Tata Nyúè.' '

Ñwáè' Matiiyoè 24

¹Jisoès aè m fúú embe Ndaèp Nyúè, a ka' ce duè, ñgaâa yá'ni yîi buu a du a yá ye, a duñshi ye Ndap Nyúè.

²E laa neè woweèe enáê, "Mboè weèe ce yá ndap ca a? M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená luèr moè' be cu nje Ndap Nyúè ca ka'. A be káèáshi vi wááwá."

³E du a cu mbe rtuèu Oleèf, ñgaâa yá'ni yîi buu a du a yá ye, a ku ba a woweèe mbo caè'caè'. Woweèe a laa neè ye enáê, "Suñ weèr nfeè' ce buu ca vi be koni. Yuu ce yi be duèñshi ená aè ce vùè, ñgoèñ yi ce mîi foñ yu ká?"

⁴Jisoès aè beesîi a laa neè woweèe enáê, "Weèe lor nfeè' faè dîi' ñwáè moè' bo' weèe ka'.

⁵Beèe magoèr a be vùè a máâ rlii ce laèa enáê, 'A máè Kraâis anaè', bo' beèe magoèr tá a da'.

⁶Weèe be yu' ená a ce maè' bîir, keèr yu' aè mñoo ená a ce maè' bîir aè bdîi' mo' foñ. Weèe ka' yu' wa'a, mluè mi fa koo weèe ka'. Buu ca vi be kuè koni, vi koni wa'a, yi ke' ba ba ená nfeè' ce ñgoèñ yi be mîi aè gháá ka'.

⁷To' yi be maè' bîir a to' mo', ñkúú ma' bîir a ñkúú moè'. Njeè be koo, tá ñgoèñ yi ci'ti aè bdîi' jáá jáèá jáá.

⁸Buu ca be ba neè beèe aèmoèe aè nfeè' ce njeñwáè e ke káè' ce luuti muu naè.

⁹A be koo weèe fa mbe mmbo beèe mo' tá a fa weèe ñgá', yúshi weèe. Beèe wááwá a be baèa weèe njo' máè.

¹⁰Beèe magoèr a be kúti njîinjîi, baèa wap btu, fyeèni wap btu,

¹¹tá beèe ce a ce nya' mnde' ená woweèe a yu ñgaâa ncep ntuu Nyúè a nyáá, bo' beèe magoèr tá a da'.

¹²Buu bbebep vi be kuè' goèr, tá rkoèñniî beèe magoèr li wánîi.

¹³Ñwáè ce e ka' ku táá tatap du ba' aè lúèsimbuèu baná ñgaèñ be luèñ.

¹⁴A be feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèmoèe kúú Nyúè ca aè ñgoèñ wááwá tá bto' wááwá a yu', tá ñgoèñ yi ka' mîi.

¹⁵"Baná weèe ka' ke yá yuu bsaèrbuu ce yi bepsi Ndap Nyúè e táá mboèmmbo ce Daniÿyáèl ce e m ba ñwáè ncep ntuu Nyúè aè m laèa aèmoèe yi naè, aèmoèe yi táá mbe dîú' rara embe Ndaèp Nyúè (Ñwáè ce e ce beè' ñwáè' ca rîiñ),

¹⁶baná beèe ce a yu aè ñgoñ Juèdiyaè a cañ duse aè mtuèu.

- 17Ñwáè ce e ka' ba mbe tu-ndap, ñgaèñ fa keèr suèu embo aè rloèr yìi buu embe yeà ndap ka' cañ ka'.
- 18Ñwáè ce e ka' ba aè mñkùè, ñgaèñ fa keèr kúti aè rloèr yi cáè' ka' cañ ka'.
- 19Be ba aè mnoèñ anaè tá mluè mi koo bbyeèñge ce a yu neè mmbúè, ba bbyeèñge ce a ce nyoñsi boo.
- 20Loo neè ená weèe fa cañse aè cuèu saa káè nyúè mmbomntaa Nyúè ka'.
- 21Be ba aè nfeè' anaè tá ñgá' ba goèr seè, ba ba njáèá ñgá' ce e m be ba ka', káá' aè nfeè' ce Nyúè aè m geèe ñgoèñ, ba' seè'ni na, tá ñgá' moè' ke ba wa' ka'.
- 22Nyúè aè m geèe nfeè' ñgá' e ba nlúè'shi. E m tá baè geèe wa' ka', mbúè ñwáè aè m ba luèñ ka'. Nyúè aè m geèe e ba nlúè'shi wa'a njobeè' yìi beèe ce e m ce.
- 23“Ñwáè aè ka' ke laa neè weèe aè nfeè' anaè enáè, ‘Yáè, a Kraâis anaè’ na, káè ená ‘A ye naè’, weèe fa byemi ka'.
- 24Beèe ce a be bo'shi ená a woweèe Kraêis, káè ená a woweèe ñgaâa ncep ntuu Nyúè, a be nyáá, duèñshi mncoèò, geèe buu bghagha' ce beèe a báèá, ená njìi yi ka' ba tá woweèe a bo bo' ka' neè beèe ce Nyúè aè m ce naè-ñwáè.
- 25Yáè, máè suñ weèe buu ca tá nfeè' ka' gháá.
- 26Baná woweèe a ka' laa neè weèe enáè, ‘Yáè, e yu aè ntee riññ’, weèe fa duè aèfo ka'. Woweèe a ka' laa enáè, ‘Yáè, e yu mbaè múè ndap’, weèe fa byemi ka'.
- 27Aè mboè mbeèñ e ke baèp ekuè mbuèuntii ñgoèñ yi raa ba' mbaè mbuèuntii naè, a mboè Muu Ñwáè be vúè aè njááá wa'a.
- 28E ke ba faèdìi' ce gúáú yuu yi yu, baná bjìlkaawaè vi be kaari aèfo.
- 29“Ñgá' aè mnoèñ anaè be caèa tá nfeè' tuuse ka', tá nyúè liiti, tá ñwáá yi ker sañ ka', tá mkaèñsìi mi gweñger embe buèu, tá buu ñger embe buèu ci'tìi.
- 30Vi cìi'ti wa'a, tá ncoèò ce e ce duèñshi ená Muu Ñwáè ce vúè yááti mbe buèu tá bto' enjep ñgoèñ na wááwá vi warse. Woweèe a be yá Muu Ñwáè aè mboè e ce vúè mbe múè mmbaè' embe buèu neè ñger-ñwáè, ker ba neè ku' foèò-ñwáè.
- 31Ma rsoèñ li be laèa, tá e tuu vi bcìindap aè mmbuu ñgoèñ kyeèe tá woweèe a baashi yìi beèe ce e m ce efa bdìi' wááwá.
- 32“Yá'ni neè yuu efa ce fiik. E ke baè' aè nfeè' ce yi ka' karñger, top, weèe riñ weená nfeè' mbeèñ yu aètútú.
- 33Baná wee weèe ka' ke yá buu ca ce koni, weèe riñ weená nfeè' anaè yu aètútú seè.
- 34M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená ñgúè beèe e seè'ni be kweñger wáá tá buu ca ka' ba ka'.
- 35Rbuu ba nshe a be keèe mìi, geewa'a wa blaèa vi be keèe mìi aè nfeè' moè' ka'.

- 36“AÈ ka' ba aèmboè noèñ ba nfeè' ce buu ca vi be koni, ñwàè moè' riĩñ ka', ka' bcĩndap Nyúè, kàè Muu Nyúè àè. Ñwàè ce e riĩñ, ku ba ba Taèr caè'caè'.
- 37Nfeè' ce Muu Ñwàè be vùè, be ba aèmboè nfeè' yìi Nowa aè m ba naè.
- 38Tá nfeè' ce mbeèñ aè m gweè mdip mi ruu a cete ñgoèñ naè ka' gháá, beèè a m ce ye buu, a ce no buu, bbyeèñge a ce duè bguèu, mmbañruè a ce loèr bbyeèñge, a ku ce geèè wa'a caar a ba' nyúè ce Nowa aè m niñ mbe keñ ñgoèr.
- 39Woweèè a riñ yuu ce yi be koni ka', caar mdip mi ruu aè ñgoèñ, a yúshi woweèè wááwá. A mboè yi be ba wa'a, aè nfeè' ce Muu Ñwàè ce vùè.
- 40Mmbañruè aè baa a be ba aè mñkúè, tá a lor moè', maè'shi moè'.
- 41Bbyeèñge a baa a be ce goè' baa, tá a lor moè', maè'shi moè'.
- 42Baná weèè ce ke'ni wee btu njobeè' weèè riĩñ noèñ ce yeè Tata be vùè ka'.
- 43Riĩñ neè ená ñwàè ndap aè ka' ba riñ nfeè' ce nyáèá be vùè neètú' yáèá yìi buu, e ba ce keè'se, keè' maè'shi tá nyáèá kep yìi ndap ka'.
- 44Baná wee weèè aè ba tami nyor njobeè' Muu Ñwàè be vùè aè nfeè' ce weèè ce kwaè'shi ená e be vùè ka'.
- 45“Ñwàè rfaè' ce e yu ñwáâ mini, a ba ñwàè bfee foñ yu nda? Mboè yu ñwàè ce yìi masaè be láè yìi ndap ená e ce fyá', ce fa byee neè yi ñgaâa mfaè' mo' njep nfeè' a?
- 46Rboãntu li be ba neè ñwàè rfaè' ce yìi masaè aè ka' kúti, yá aèmboè e ce geèè li rfaè' aè njááá wa'a.
- 47M ce suñ weèè neè mini-ñwàè ená masaè anaè be fa yìi buu wááwá mbe yeâ mboè.
- 48Ka' ba ená ñwàè rfaè' anaè yu ñwáâ mbembep, laa neè yìi nyor enáé, 'Yi be loèr nfeè' seê, tá yaè masaè ka' vùè',
- 49ká' ce liip ñgaâa mfaè' mo', ce yeñger, ce noñger a no ñkoo weèè,
- 50baná yìi masaè be vùè aè noãñ mo', aè nfeè' ce e ba riñ ka',
- 51gwaète ye aè btete aè btete, fa ye dii' ba aè múè beèè ce a yu ñgaâa bo' wap btu. Beèè a be ce warse ce kúr msoèñ aèfo.

Ñwàè' Matiiyoè 25

- 1“Be ba aè nfeè' anaè tá kúú Nyúè yi ba aèmboè nfeè' ce boo mñgoèñgoè mo' beèè nrúú a m loèr wap blaêm, a du aè rkoni nduu-guèu.
- 2Bee nta efa waâp mú a m ba blúr, beèè nta a túr bfee.
- 3Beèè ce a m ba blúr naè a m loèr blaêm, a lor káèroèsin ka',
- 4beèè ce a m riĩñ buu naè a lá káèroèsin aè mú bgaloèn, a túr aègee waêp blaêm.
- 5Nduu-guèu a cu seê, mmirloè mi koo woweèè, woweèè a buumii.

- ⁶AÈ ka' ba nè ntee-tú', ñwáè àè fuñ, a laa enáê, 'A nduu-guèu e ce vùè naè, Fúú nèè koni ye.'
- ⁷Boo mñgoèñgoè anaè a lá'seè efa mmirloè, a ko'si waêp blaêm.
- ⁸Beè ce a m ba blúr naè, a laa nèè beè ce a m túr bfee naè enáê, 'Fa nèè weèr yeè káèroèsin anaè moè' njobeè' weêr blam vi ce liiti.'
- ⁹Beè ce a m túr bfee naè a beesii enáê, 'Weèr àè ka' gee wa'a, e ghááteè nèè seè wááwá ka'. Duè nèè yá beè ce a ce fyeèni, yuu yeè.'
- ¹⁰Woweè a ka' duè àè ryuu, nduu-guèu àè ba'sii, beè ce a m tami nyor naè a du a nduu-guèu weè mbe ndaèp àè rye Ñkaâ' bguèu, a cete keèñ.
- ¹¹Boo mñgoèñgoè mo' caè a lo a vùê, a laa enáê, 'Masaè Masaè, múè' keèñ nèè weèr.'
- ¹²E beesii yi yu enáê, 'M ce laèa nèè weè nèè mini-ñwáè ená m riiñ weè ka'.'
- ¹³Baná weè fa ce buumi ka' njobeè' weè riiñ noèñ káè awaè ka'.
- ¹⁴"Kúú Nyúè yi be ba foñ aèmoè àè nfeè' ce ñwáè moè' àè m ba àè rduè àè mbeè, a ká' yi ñgaâa mfaè', a lá yii buu nèè woweè.
- ¹⁵E m fa buu nèè ñwáè aèmoè ñger ñgaèñ yi m ba. E m fa moè' ncúèkii taê, a fa moè' ncúèkii baa, a fa moè' ncúèkii moè'sir. E ka' fa, a du àè mbeè.
- ¹⁶Ñwáè ce e m koo ncúèkii ta naè àè loèr mbaèa anaè a ku ká' a ce geè ntaa aègho, a ye sá' àè ncúèkii taê.
- ¹⁷Ñwáè ce e m koo ncúèkii baa naè àè gee ntaa foñ, a ye sá' àè ncúèkii baa.
- ¹⁸Ñwáè ce e m koo yi ncúèkii moè'sir naè àè du a tuñ beè'teè a súti mbaèa anaè njo.
- ¹⁹Yaèp masaè àè m cu àè mbeè seè, a ka' kúti, a fyá' ená woweè a m di' gee eká nèè mbaèa ce e m fa nèè woweè naè lá.
- ²⁰Ñwáè ce e m koo ncúèkii ta naè, àè vù nèè ncúèkii ta moè', a laa enáê, 'Masaè, wáè m fa máè ncúèkii taê. Yáê, máè geè ntaa aègho a ye sá' àè ncúèkii taê.'
- ²¹Yii masaè àè laa nèè ye enáê, 'Yaè ñwáè rfaâ' mboèñmboñ, àè yu ñwáâ mini. Wáè geè yááni seè. Wáè fyá' àè yuu ce yi yu múcaèr boèñboñ, baná m be fa wáè ñger mbenduè yii goèr. Vùè tá weè yoè masaè lúshi aèbee.'
- ²²Ñwáè ce e m koo ncúèkii baa naè, àè vù foñ, a laa enáê, 'Masaè, wáè m fa máè ncúèkii baa. Yáê, máè geè ntaa aègho a ye sá' àè ncúèkii baa.'
- ²³Yii masaè àè laa nèè ye enáê, 'Yaè ñwáè rfaâ' mboèñmboñ, àè yu ñwáâ mini. Wáè geè yááni seè. Wáè fyá' àè yuu ce yi yu múcaèr boèñboñ, baná m be fa wáè ñger mbenduè yii goèr. Vùè tá weè yoè masaè lúshi aèbee.'

- 24Ñwàè ce e m koo ncùèkii moè'sir naè aè vù foñ, a laa enáê, 'Masaè, máè m riñ máná aè yu ñwáâ ntatap seê. Wáâ ke kep yuu ce wáè m byeè ka', kap yuu ce wáè m ñwañ ka'.
- 25Máè m wáp, a du a tuñ beè'teè a sùti yo mbaèa njo. Yáê, a yo mbaèa na.'
- 26Yi masaè aè laa neè ye enáê, 'Aè yu ñwàè rfaâ' mbembep, a ba mbor. Wáè m riñ wáná máâ ke kep yuu ce máè m byeè ka', kap yuu ce máè m ñwañ ka'.
- 27Baná wáè m ba láè ya mbaèa mbe baêñ, máâ kúti, tá m bo koo ya mbaèa neè sá'-ñwáè.
- 28Baná weè koo ncùèkii anaè ese ye, fa neè ñwàè ce e túr ncùèkii rúú naè.
- 29Yi yu ená ñwàè ce e ka' túr yuu, baná a be keèr fa ye buu moè', tá e misi túr buu goèr. Ñwàè ce e ka' tá túr yuu ka', baná a be koo ka' mú yi ce e túr naè ese ye.
- 30Koo neè ñwàè rfaè' ce e yu ñwáâ ciciì naè, ma' aè diì' ce ku ba ba túè'nji ce beèe a be ce warse ce kúr msoèñ aèfo.'
- 31"Be keèe be aè nfeè' ce Muu Ñwàè aè vùè neè yi foèò-ñwàè a bciiñdap Nyúè wááwá naè, tá e cu mbe yi kaèbaèraè' foèò,
- 32tá beâe aè bto' wááwá a kaari, táá njep yeâ tii, tá e gapse woweèe nto' baa aèmbòè gaèy e ke fúr njeèe efa múè mbú-ndoñ naè.
- 33E be tár njeèe aè yi bo maè', tár mbú-ndoñ aè yi bo ñkoèp.
- 34Ñkúú e geèe wa' wáá, laa neè beâe aè yi bo maè' enáê, 'Weèe yu beèe ce yeè ta aè ghoèni. Vùè neè koo bti', niñ mbe diù' kúú ce Nyúè aè m kupshi a lá neè weèe káâ' aè nfeè' ce a m geèe ñgoèñ,
- 35njobeè' njeèe aè m ce yañ máè, weèe aè fa máè byee. Ntee yi m yuushi máè, weèe aè fa máè yuu no. Máè m ba kiiìlòè, weèe aè konii máè.
- 36Máè m ba mbuèuriñ, weèe aè fa máè bcàè'. Máè m ce yañ, weèe aè vù a ca'ni máè. Máè m ba mbe shañ, weèe aè vù a ca'ni máè.'
- 37E ce laèa wa'a, beâe byáániì caè a laa neè ye enáê, 'Tataê, weèr aè m yá wáè ba aè se'ká, njeèe aè ce yañ wáè, weèr aè fa wáè byee, káè ntee yi ce yuushi wáè weèr aè fa wáè yuu no?
- 38Weèr aè m yá wáè ba aè se'ká, wáè ba kiiìlòè, weèr aè konii wáè, káè wáè ba mbuèuriñ, weèr aè fa wáè bcàè'?
- 39Weèr aè m yá wáè ba aè se'ká, wáè ce yañ, káè a ba mbe shañ áè, weèr aè ca'ni wáè?'
- 40Woweèe a ce laèa wa'a, ñkúú beesi neè woweèe enáê, 'M ce suñ weèe neè mini-ñwàè ená aèmbòè weèe aè m geèe buu ca neè ñwáâ ñká' efa múè bfúr wa ca na, weèe aè m geèe ba neè máè.'

⁴¹E laèa wa' mĩisi, laa neè beâe àè bo ñkoèp enáê, 'Ndoèò àè co' weèe, loè neè efa máâ geñ, du njep mor ce àède' yi liitĩ ka', ce a toèò neè Sataèn ba vi bcĩndap,

⁴²njobeè' njeè àè m ce yañ máè, weèe àè fa máè byee ka'. Ntee yi m ce yuushi máè, weèe àè fa máè yuu no ka'.

⁴³Máè m ba kĩiloè, weèe àè konĩ máè ka', a ba mbuèuriñ, weèe àè fa máè bcáè' ka', a ce yañ a ker ba mbe shañ, weèe àè ca'niĩ máè ka'.'

⁴⁴E laèa wa'a, woweèe a bipshi neè ye enáê, 'Tataê, weèr àè m yá wáè àè se'ká, njeè àè ce yañ wáè, káè ntee yi ce yuushi wáè, káè wáè ba kĩiloè, káè wáè ba mbuèuriñ, káè wáè ba mbe shañ áè, a ke' ja' wáè ka'?'

⁴⁵Woweèe a bipshi wa'a, tá e beesì enáê, 'M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená aèmbòè weèe àè m jaè' ka' mú ñwáâ ñká' efa múè bfúr wa ca ka' na, baná weèe àè m jaè' máè ka'.'

⁴⁶E laèa wa'a, tá woweèe a du niñ njep ñgá' ce nfeseè, tá beâe byáánĩ a du cu rcu ce nfeseè."

Ñwaè' Matiiyoè 26

¹Jisoès àè ka' laèa buu ca mĩisi, a laa neè ñgaâa yá'ni yĩ buu enáê,

²"Weèe rĩĩn weená ku báti mnoâñ bbaa tá a ye ñkaâ' caèasi-mndap. A be koo Muu Ñwáè fa neè beèe tá a taa mbe kĩintaa."

³Beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshĩ ba bleebeèe, a tarteè mbe ndaèp mbe Kaifaès ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshĩ,

⁴a seesi aèmbòè a be geèe ka' koo Jisoès àè bfee, yú.

⁵Woweèe a m laèa enáê, "Seèe fa koo ye ba àè múè ñkaè' ka', faè diĩ' beèe a lo lapni, reè bkoèr ka'."

⁶Jisoès àè m ba àè rla' Bátanĩ, mbe ndaèp Saimúèn ñwáè msaèasiĩ.

⁷Njeñwáè moè' àè vúê, a yá ye, a túr mú ntúñ bluèr, njáèá mgúr mo' ce mi luèu ntaa seê, mi ba njo, e cu'niĩ ye mbe tuè àè nfeè' ce e m ce ye byee.

⁸Ñgaâa yá'ni yĩ buu a ka' yá, nyor àè bep woweèe, woweèe a laa enáê, "A jarsi mgúr ca àè cicĩ wa'a njoká?"

⁹A ba fyeèni àè mbaèa goèr seê, loèr mbaèa efa gho fa neè ñgaâa fuèp."

¹⁰Jisoès àè m rĩĩn yuu ce woweèe a m ce laèa, a laa enáê, "Weèe ce fa njeñwáè ca ñgá' wa' njoká? E geèe ba yuu boèñboñ neè máè.

¹¹Ñgaâa fuèp a ku ba weèe woweèe àè nfeè' siĩp, àè ka' ba yi aèmbòè máè, seèe be ba àè nfeè' siĩp ka'.

¹²E cuè'ni máè mgúr ca àè nyoèr wa'a, a ce kupshi yaè nyor, tá a ka' tuñ máè.

- 13**M ce suñ weèe nèè mini-ñwáè ená faèdiì' wááwá ce a ka' fe'shi Nsuñ Mboèñmboñ ca njep ñgoèñ na, a be suñ yuu ce e geèe na, ce kuushi ye.”
- 14**Ca yi ka' miì, ñwáè moè' efa múè beèe ce ncoèp-baa-aè-rrùèú, ce a m ce too ená Judas Iłskariıyoèt, aè du a yá beêe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshi, aè du a yá beêe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshi,
- 15**a laa nèè woweèe enáê, “M ka' fa Jisoès mba weêe mmboè, weèe fa máè ká?” Woweèe a be' mbaèa mntaar a fa nèè ye.
- 16**E ká' ese aè nfeè' anaè a ce roèò nduunjìl aè rfyèèni Jisoès.
- 17**AÈ ka' ba aè noèñ entombiì efa ñkaè' ce a m ce ye bráâd ce a láè yis njo ka', ñgaâa yá'ni buu Jisoès a vú a yá ye, a bipshi nèè ye enáê, “AÈ ce koèñ ená weèr fár byee ba fá tá aè bo ye ñkaâ' caèasi-mndap aègho?”
- 18**E beesìl enáê, “Duè nèè du yá ñwáè moè' aè múè rla', laa nèè ye enáê, ‘ñwáè ryá'nii aè laèa enáê, “Yaè nfeè' aè gháá. M be ye ñkaâ' caèasi mndap weèr ñgaâa yá'ni yaè buu mbe wáâ ndaèp.” ’ ’ ”
- 19**Ñgaâa yá'ni yiì buu a ku gee aèmmoè e m laèa, a fár byee ñkaè' anaè.
- 20**AÈ ka' ba aè mbuèuñkuèr, e cu a yiì beèe ce ncoèp-baa-aè-rrùèú, tá a bo ye byee.
- 21**Woweèe a ka' ce ye byee, e laa enáê, “M ce suñ weèe nèè mini-ñwáè ená moè' efa weèe be fyeèni máè.”
- 22**Woweèe a koosimnse seê, a ká' a ce bipshi aè moè'sir aè moè'sir enáê, “Tataê, waè' a máè a?”
- 23**E beesìl enáê, “Ñwáè ce yi bo yi be tarte a ya njep kañ, yu ñwáè ce e be fyeèni máè.
- 24**Muu ñwáè be kuè duè aèmmoè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè naè. Ka' yi yu wa'a, ndoèò be co' ñwáè ce e be fyeèni ye. Yi yu aèndeèe nèè ñwáè anaè ená a m ba bi ye ka'.”
- 25**Judaès ce e m ba aè rfyèèni ye naè, aè laa enáê, “Ñwáè ryá'nii, waè' a máè a?” Jisoès aè laa nèè ye enáê, “AÈ laèa yo cuèu.”
- 26**Woweèe a ka' ce ye byee, Jisoès aè lor bráêd, a yoñshi Nyúè, a bá'shi, a fa nèè ñgaâa yá'ni yiì buu a laa enáê, “Koè nèè ye, ca yu yaè nyor.”
- 27**E lor ndoñ, a yoñshi Nyúè, a fa nèè woweèe, a laa enáê, “Ñwáè wááwá no mruè' enjep ndoñ na.
- 28**Ca yu wa bláá ce vi kur leâ' Nyúè, ce vi be fúú, suèu aètu beèe magoèr, tá Nyúè bo foèosi woweèe efa buu bbebep ce woweèe a geèe.
- 29**M ce suñ weèe máná m be keèr no mruè' ce a geèe nèè mbaèñ ce na ka' caar baè' aè noèñ ce m be no miù mfi weèe seèe weèe mbe diù' kúú yaè Taê.”
- 30**Woweèe a yop yáá, a nati a ce duè mbe rtuèu Oleèf.

- 31A ka' ce duè mbo Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Be ba neètú' e ntìini na, tá weèe wááwá cañse ma' máè. Ñwaâ' Nyùè yi laèa enáê, ‘M be liip ñwàè nciĩñ njeèe tá njeèe yi da'se.’
- 32Ka' yi yu wa'a, m be fúú efa rkwe duè aè ñgoaã Galeèle tá weèe vú koni máè aèfo.”
- 33Pitaè aè laa enáê, “Beèe ca wááwá a ka' ma' wáè, m ma' wáè ka'.”
- 34Jisoès aè laa neè ye enáê, “M ce suñ wáè neè mini-ñwàè ená tá nduñgúp ka' toñ neètú' e ntìini na, aè be kani ñkaèraè' taar ená aè riiñ máè ka'.”
- 35Pitaè aè beesii enáê, “Yi ka' ku ba ba ená soè kwe aèbee, m kani ka'.” Bár ñgaâa yá'ni yii buu wááwá a ku laa wa' foñ.
- 36Jisoès a ñgaâa yá'ni yii buu weèe a du mbe dii' mo' embe rtuèu anaè ce a m ce too ená Gàetsámani, e laa neè woweèe enáê, “Cu neè mbena tá m du nje na duè geèe rloo.”
- 37E lor Pitaè ba boo Sábáèdi a baa, a du a woweèe. E m káè' a ce señ buu, mluè mi ce koo ye seè,
- 38e laa neè woweèe enáê, “Ñkoosimnse ce e yu njep máâ ntee yu ba yii ce aède' e ku yú máè. Cu neè mbena tá seèe ce keè'ni.”
- 39E lo embo a du aè njiiisaèp ka', a gwe kúkúèp a loo a laa enáê, “Yaè Taê, yi ka' ba aetàèr, aè gee tá ndoñ ñgá' ca caa embe máâ tuè. Geewa'a, ke' ba ená aè gee ba aèmboè m ce koèñ ka', geèe ba aèmboè wáè koèñ.”
- 40E ka' naèti embe dii' ce e ba ce geèe rloo naè kúti, a yá ñgaâa yá'ni yii buu a ce buumi. E laa neè Pitaè enáê, “Baná aède' weèe aè ke' ba cu mbekii tá seèe ce keè'ni aèmboè awaè moè'sir ka' a?
- 41Ke'ni neè ce loo, faè dii' weèe gwe rmoèoshii ka'. Ntee njep rbúè, bsáè nje nyoèr.”
- 42Jisoès aè ker duè, a loo a laa enáê, “Yaè Taê, yi ka' ba ená aède' ndoñ ca caa embe máâ tuè ka', baná aè gee tá yuu ce aè ce koèñ yi geetii.”
- 43E ka' kúti, a ker yá woweèe a ce buumi, mmirroè mi ku ce duè neè woweèe duè.
- 44E ker ma'shi woweèe mbo, a ker du a ker loo, a ku laa aèmboè e ba laa naè.
- 45E ka' miisi, a kúti a yá ñgaâa yá'ni yii buu a laa neè woweèe enáê, “Weèe ku bii ce buumi, a ce lúèshi a? Yáê, nfeè' aè gháá. A be fa Muu Ñwàè mbe mmo ñgaâa ñgeèe buu bbebep.
- 46Loè neè tá seèe ce duè. Ñwàè ce e fyeni máè naè yu aètútú.”
- 47E ka' kuè bii miisi efa cuèu, Judaès ce e m ba moè' efa beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú, aè toseè. E m ba a ku' beèe ce beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii ba bleebeèe a m tuu. Woweèe a m túr bsaè' ba mmbaèñ.

- 48Judaès ce e m fyeèni ye naè aè m suñ woweèe wáá enáê, “Ñwáè ce m ka' baa nje nyoèr, baná a ye; weèe koo.”
- 49E ka' tose, a ko'shi aègee Jisoès, a laa neè ye enáê, “Máè caè'ni wáè, Rabaèi.” E ka' laèa wa'a, a baa ye nje nyoèr.
- 50Jisoès aè laa neè ye enáê, “Ñkaraè, geèe yuu ce wáè ba vú aèfa aè rgeèe.” Beèe anaè a vúê, a koo ye a ba'ni.
- 51Yi ka' koni wa'a, moè' efa beèe ce a m ba a Jisoès weèe, aè co' yìi saè' a tee tuè' ese ñkwaèa ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii.
- 52Jisoès aè laa yi yu neè ye enáê, “Kúsi saè' mbaè ruèu njobeè' ñwáè ce e co' saè', be keèe kuè kwe aè saè'.
- 53AÈ ce kwaè'shi wáná aède' m ke' laa neè yaè Ta tá e ku tuusi máè vi bciiindap bkúr aèngoo ka' a?
- 54Yaè Ta ka' gee wa'a, baná yuu ce Ñwaa' Nyúè yi ce laèa aèmboè buu ca yi gháateè njo aè njáâá ká?”
- 55Jisoès aè laa neè beèe aè nfeè' anaè enáê, “Weèe aè vúè aè rkoo máè, a túr bsaè' ba mmbaèñ aèmboè m yu lá nyáèá wa'a njoká? Máè m ce vúè mbe Ndaèp Nyúè aè mnoèñ wááwá ce cu aè nsheè ce yá'ni beèe, weèe aè ke' koo máè ka'.
- 56Ka' yi yu wa'a, buu ca wááwá vi koni tá yuu ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m sañ yi bo gháate njo.” Ñgaâa yá'ni yìi buu wááwá a ma' ye, a cañse.
- 57Beèe ce a m koo Jisoès naè a m loèr ye a du aègho mbe ndaèp Kaifaès ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii. Ñgaâa ryá'ni mncir ba bleebeèe a m kaari mbo.
- 58Pitaè aè du a yeâ mbuèu, a ba yi encaèñ. E du a ba' mbe cuèu mambe ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii, a niñ mbo, a cu aè nsheè a beèe ce a m ce keè'ni Ndap Nyúè, tá e bo yá yuu ce yi be ba.
- 59Beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii ba ñgaâa kansuèr, a roo beèe tá a bo vúè táá njìinsa' mnaèñ, tá a koo ye yú. Geewa'a, a yá faèa ka'.
- 60Ku' beèe a vúê, a ke' laa yuu mo'sir ka'. AÈ ka' ba aè lúèsimbuèu, beèe mo' beèe a mmbaa a vúê,
- 61a laa enáê, “Byá ca aè m laèa ená aède' e ku sa'sii Ndap Nyúè ca, ker ba'ri aè mnoañ btaar.”
- 62Ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii aè natii mbekii, a laa neè ye enáê, “Wáè túr yuu aè rbeèesi kuu buu ce beèe ca a laèa a kuu wáè na ka' a?”
- 63Jisoès aè laa yuu ka'. Ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii aè laa neè ye enáê, “M ce laèa neè wáè ená aè kaa aè rlii Nyúè ce e yu nteèe, suñ ka weèr ená aè yu Kraâis anaè, ce e yu Muu Nyúè naè láê.”

⁶⁴Jisoès aè laa neè ye enáê, “AÈ laèa yo cuèu. M ce suñ weèe wááwá máná ká' e seè'ni na, weèe be yá Muu Ñwáè aèmoè e cu aè rkoo maè' Nyúè ce e túr ñger wááwá, keèr yá foñ aèmoè e ce suèu mbenduè mmbaè' embe buèu.”

⁶⁵E ka' laèa wa'a, ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii aè sasiì bcáè' efa nyoèr, a laa enáê, “E bepsi rlii Nyúè. Mbuèu moè' ker ba neè seèe aè rlaèa ená ñwáè moè' ker laa yuu kuu ñwáè ca ka'. To weèe aè yu' aèmoè e bepsi rlii Nyúè.

⁶⁶Weèe aè laèa wee ká?” Woweèe a beesii enáê, “Yi yu ená a yú ye.”

⁶⁷A ka' laèa wa'a, a ce ye neè mce nje mmïir, a túúshi ye neè bdúè'. Beèe mo' a lip ye neè mmo,

⁶⁸a laa enáê, “Wáè ce aè yu Kraâis anaè, to' ka ená aè liip nda wáè lá.”

⁶⁹Pitaè aè m cu njep mambe, muunje moè' ce e m ba ñwáè rfaè' aè vúè, a yá ye, a laa enáê, “Wá wáè aè m ba weèe Jisoès ce aè ñgoañ Galeèleè.”

⁷⁰E kaniì aè bsii beèe wááwá, a laa enáê, “M riin yuu ce aè ce laèa ka'.”

⁷¹E ka' laèa wa'a, a du a táá njep cuèu ñka' embe mambe anaè, muunje moè' ce e m ba ñwáè rfaè' aè ker yá ye, a laa neè beèe ce a m ba aèfo enáê, “Ñwáè ca aè m ba a Jisoès ce aè rla' Nasaráèt.”

⁷²Pitaè aè ker kani, a kaêa, a laa enáê, “Máè riin ñwáè anaè ka'.”

⁷³Mú nfeè' moè' aè ka' tuuse, beèe ce a m ba aèfo a ko'shii aègee Pitaè, a laa neè ye enáê, “AÈ yu moè' efa woweèe ghup njobeè' njáèá njii ce aè ce laèa yi ce duèñshi wa'a.”

⁷⁴Pitaè aè ye leè', a laa enáê, “Ndoèo co' máè ce ka' tá ba ená m ce laèa ba yuu mini ka'. M riin ñwáè anaè ka'.” Nduñgúp aè ku toñ aè nfeè' anaè.

⁷⁵Pitaè aè kuushi yuu ce Jisoès aè m laèa neè ye enáê, “Tá nduñgúp ka' toñ, aè be kani ñkaèraè' taar ená aè riin máè ka'.” E ka' kuushi wa'a, a fúú njep mbeè, a bú' rwar.

Ñwáè' Matiiyoè 27

¹AÈ ka' ba aè mú ñgaèptú', beèe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii, ba bleebeèe a cuteè, a seesi aèmoè a be geèe ka' yú Jisoès.

²Woweèe a kur ye, a lor ye a du aègho, a fa neè Pailáèt ce e m ba govanoè.

³Judaès ce e m fyeèni ye naè, aè ka' yá ená a teni mnsa' ená a yú Jisoès, a kupse yi ntee, a lor mbaèa mntaar caè, a du aègho, a kúsi neè beèe bgoèrgoèr ba bleebeèe caè,

⁴a laa enáê, “Máè geèe yuu bebep, a fyeni ñwáè ce e geèe yuu mo' bebep ka'.” Woweèe a laa enáê, “Yii anaè yi túr yuu mo' aè rgeèe neè weèr ka'. A yoè nsa'.”

⁵Judaès aè ma' mbaèa anaè mbe Ndaèp Nyúè, a fúú, a du a kárníi.

- ⁶Beâe bgoèrgoèr ca, a kwá' mbaèa anaè, a laa enáê, “Ncir yi byemi ená a lá mbaèa ca aè múè mbaèa embe Ndaèp Nyúè ka' njobeè' yu mbaèa bláá.”
- ⁷Woweèe a seesiì, a lor mbaèa anaè, a du a yuu ñkúè ñwáè mboo mkiìñ aègho tá a bo ce tuñ bkìlloè aèfo.
- ⁸A mbuèu ce a ce too ñkúè anaè ená ñkúè bláá, caar ba' ntìini na.
- ⁹Ca yi ka' ba wa'a, yuu ce Jáèrìimiyaè, ñwáè ncep ntuu aè m laèa naè yi gháátee njo. E m laèa enáê, “Woweèe a m loèr mbaèa mntaar ce aè m ba mbaèa ce beèe Isráèl a m byemi ená a be laè' yi tu aègho,
- ¹⁰a yuu ñkúè ñwáè mboo mkiìñ, aèmboè Tata Nyúè aè m laèa neè máè.”
- ¹¹Jisoès aè ka' táá njeptii govanoè, govanoè aè bipshìi neè ye enáê, “A wáè ñkúú Jus a?” Jisoès aè laa enáê, “AÈ laèa wáè wa'a.”
- ¹²Beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshìi, ba bleebeèe a ka' toshi ye aè buu moè', e beesìi yuu ka'.
- ¹³Pailáèt aè laa neè ye enáê, “Mboè aè ce yu' ku' buu ce a laèa ená wáè geèe na a?”
- ¹⁴Jisoès aè laa yuu ka' koo múcaèr, govanoè aè bááñgeèr seè.
- ¹⁵A m ce ye Ñkaâ' caèasi-mndap aè bfeè' wááwá baná govanoè be fúr ñwáè shañ moè' embe shañ. E m ce fúr ba ñwáè ce aè laèa beèe ená e fúr.
- ¹⁶AÈ m ba aè nfeè' anaè, ñwáè moè' ce beèe wááwá a m rìiñ ye, aè ba mbe shañ. A m too ye ená Baèrabaès.
- ¹⁷Beèe a ka' kaari aèbee, Pailáèt aè bipshìi neè woweèe enáê, “Ñwáè ce weèe ce koèñ ená m fúr embe shañ fa neè weèe yu nda? M fúr ba Baèrabaès kàè Jisoès ce a too ená Kraâis naè?”
- ¹⁸E m rìiñ ená woweèe a m ce ko'ndoñ neè Jisoès, a ka' koo ye a vú aègho a fa neè ye.
- ¹⁹Yi m ba foñ ená aè m ba aè nfeè' Pailáèt aè m ce sa' mnsa' ca, ñgwa yìi aè cep ntuu neè ye, a laa enáê, “Fa geèe yuu mo' neè ñwáè ce e geèe yuu bebep ka' naè ka', njobeè' máè yá rlo ntìini aèmboè ye, li fa máè ñgá' seè.”
- ²⁰Beâe bgoèrgoèr ba bleebeèe ca, a barsiì beèe ená woweèe a laa neè Pailáèt ená e laa tá a fúr Baèrabaès, yú Jisoès.
- ²¹Govanoè aè bipshìi neè woweèe enáê, “Ñwáè efa beèe a mmbaa ca ce weèe ce koèñ weená m fúr embe shañ fa neè weèe yu nda?” Woweèe a beesìi enáê, “Baèrabaès.”
- ²²Pailáèt aè bipshìi neè woweèe enáê, “Baná m be geèe má ká neè Jisoès ce a too ená Kraâis na?” Woweèe wááwá a beesìi enáê, “Taa yi mbe kùntaa.”

- 23**E ker bipshi neè woweèe enáê, “M taa ye mbe kïntaa njoká? Yuu bebep ce ñwáè ca aè geèe seeseê, yu ba ká?” Woweèe a ku ce waani, a ce laèa enáê, “Taa lá ye mbe kïntaa.”
- 24**Pailàèt aè ka' yá ená yuu geèe yi ker ba ka', bghaa vi ce roèo ko' aè múè beèe, e lor mdip a su'si mi mmbo aègho aè bsii beèe, a laa enáê, “Ya bo yi yu njep rkwe ñwáè ca ka', kwaè' weèe.”
- 25**Beèe wááwá a beesïi a laa enáê, “Maè'shi tá vi bláá vi ba mbe weâr tuè keèr ba mbe tu boo wer.”
- 26**E fúr Baèrabaès embe shañ, a fa neè woweèe, a laêa, a lip Jisoès neè yáánsòè. A ka' liip wáá, a fa ená a taa ye mbe kïntaa.
- 27**Bsoogàè viû govanoè, a lor Jisoès a du aègho mbe dii' mnsa' embe nto' ce govanoè aè m ce cu mbo, bár bsoogàè wááwá a niñ mbo, a sir ye a tarte,
- 28**a co'ni ye bcàè' efa nyoèr, a lor cáâ' beer a yarsi ye aè nyoèr,
- 29**a gee rtaa kúú neè bsoèpsïi a sop ye mbe tuè, a lor mbaèñ a fa neè ye mbaè bo maè'. A ka' geèe wa'a, a gú'shi njep yeâ tïi, a vúshi ye, a ká' a ce buèu ye aèmboè ñkúú wa'a, a ce laèa enáê, “Nyaèr, ñkwe Juês.”
- 30**Woweèe a ce ye neè mce, a koo mbaèñ caè ese ye, a lip ye aègho mbe tuè.
- 31**Woweèe a ka' vúeshi ye wáá, a co' cáâ' beer caè efa yeâ nyoèr, a lor vi bcàè', a kúsi ye aè nyoèr, a lor ye a du aègho aè rtaa mbe kïntaa.
- 32**Woweèe a ka' ce duè, a tarte a ñwáè moâ' aè rla' Saèireên, ce a m ce too ená Saimúèn. A koo ye aè ñger ená e byá' kïntaa.
- 33**Woweèe a ka' baè' mbe dii' ce a m ce too ená Golgotaè, ce mbuèu efa rlii ca yu enáê, “Dïû' keèkeèp tu.”,
- 34**a fa ye mruè' ce a m fiñshi neè ñgúè-cece' ená e no. E ka' yu'shi, a kani efa rno.
- 35**Woweèe a ka' taa ye mbe kïntaa, a lor vi bcàè' a ma' kaèñ aègho tá a bo yá aèmboè a be gaèp. A ka' gaèp wáá,
- 36**a cu aè nsheè a ce keè'ni ye.
- 37**A sañ mbuèu ce a taa ye mbe kïntaa, a la' mbe tu kïntaa. A m sañ mbo enáê, “Ñwáè ca yu Jisoès ce ñkúú Juês.”
- 38**A m taa byáèá a baa a Jisoès weèe mbe bkiïntaa, moè' aè ba aè bo maè', moè' aè ba a yeâ bo ñkoèp.
- 39**Beèe ce a m ce caèa yap caèa, a kor btu, a su' ye neè mcáp,
- 40**a laa enáê, “Wáè ce aède' aè sa'siï Ndap Nyúè, baè'ri aè mnoañ btaar, jaè' laè yo tu. Yi ka' ba ená aè yu Muu Nyúè, suèu laè embe kïntaa.”
- 41**Beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshïi, ba ñgaâa ryá'ni mncir, ba bleebeèe, a ku vúshi ye aè njáâá wa' foñ.

- 42 Woweèe aè m laèa enáê, “E m jaè' beèe mo', a moo aè rjaè' yi tu laèr. E yu ñkúú beèe Isràèl; e suu laè embe kīntaa seè'ni na, tá seèe bo byemi neè ye.
- 43 E láè ntee njep Nyúè, baná Nyúè ka' koñ ye, e fúr laè ye efa ñgá', njobeè' e m laèa ená a ye Muu Nyúè.”
- 44 Byáèá ce a m taa a Jisoès weèe mbe bkīntaa naè, a su' ye neè mcáp aè njááá wa' foñ.
- 45 Nyúè aè ka' kuèu ñgoèñ, túè' aè sii.
- 46 AÈ ka' ba aèmboè aè nyúè taar wa'a, Jisoès aè waa, a laa enáê, “ÁÈloèi, ÁÈloèi, Lama Saèbaètaniì?” ce mbuèu efa gho yu enáê, “Yaè Nyúè, Yaè Nyúè, wáè leèse máè njoká?”
- 47 Beèe mo' ce a m tááte aèfo, a ka' yu', a laa enáê, “Ñwáè ca ce ká' AÈlajaè.”
- 48 Moè' efa woweèe aè ka' yu' wa'a, a cañ a lor kúèsha, a fúú njep mruè' ce mi ce bañshi, a fapte aè ñke', a fa neè ye ená e bo nyoñ.
- 49 Bár beèe a laa yap enáê, “Beè táá ka wa' láê; seèe yá ka ená waè' AÈlajaè be vúè jaè' ye lá.”
- 50 Jisoès aè ker waa, a ma'shi li ryoèñ neè Nyúè.
- 51 Cáè' ce a m teni diù' mo' embe Ndaèp Nyúè aègho yi ku sati aè nfeè' anaè tītīyáá, ká' embe tuè, ba' njep mbuèu, ñgoèñ yi ci'tiì, myáá mi wañgeèr,
- 52 msheè mi mú'ñgeèr, beèe Nyúè magoèr ce a m kweñger a fúú, a ba bteèe.
- 53 Jisoès aè ka' loè fúú efa rkwe, woweèe a fúúseè enjep msheè, a niñ aè Rla' Rrara, a duñshi yaèp nyor neè beèe magoèr.
- 54 Ñwáè ce e m ba tu neè bsoogáè rjeèe, ba bsoogáè ce a woweèe a m ce keè'ni Jisoès aè ka' yá aèmboè ñgoèñ yi ci'ti, keèr yá buu ce vi koni, a wáp seè, a laa enáê, “Ñwáè ca aè m ba Muu Nyúè ghup.”
- 55 Bbyeèñge a m ba aèfo aèñgoo, a táá aè njìsaèp a ce fyá'. AÈ m ba bbyeèñge ce a m loà aè ñgoañ Galeèleè, a du a Jisoès weèe, tá a bo jaè' ye aè buu.
- 56 Beèe mo' efa woweèe aè m ba Máèári ce aè rla' Makdalaè, ba Máèári ce e m ba ma yìì Jáèms ba Josáèf, ker ba ma boo vīu Sábáèdīì.
- 57 AÈ ka' ba aè mbuèuñkuèr, ñwáè mbaèa moè' ce aè rla' AÈrimaètiyaè aè vúè. A m too ye ená Josáèf, ye ye aè ba moè' efa ñgaâa yá'ni buu Jisoès.
- 58 E m duè a yá Pailáèt, a laa neè ye ená e fa gúáú ñwáè neè ye tá e tuñ. Pailáèt aè byemīì.
- 59 Josáèf aè koo gúèu ñwáè, a kur njep ma cáâ' boèñboñ,
- 60 a lá njep li rsheê rfi ce e m soè' nje ryáá, a biñsi ma luèr, a cete ncuâu rsheè aègho, a nati a duè.
- 61 Máèári ce aè rla' Makdalaè, ba Máèári moè' caè, a m cu aè ncuâu rsheè.

⁶²Túè' aè ka' raa, ce noèñ ce a m ce fáèr buu mmbomntaa Nyúè yi m caèa yi wáá, beàe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii ba beèe Farïisi a du a yá Pailáèt,

⁶³a laa enáè, “Masaè, weèr ce kuushi ená aè m ba aè nfeè' ce ñwáè mbo' beèe ca aè m bii nteèe, e m laèa enáè, ‘Mnoèñ vi be caâa btaar, tá m fúú efa rkwe.’

⁶⁴Baná wáè ba laèa tá a ke'ni rsheè anaè boèñboñ caar tá mnoèñ vi caâa btaar, faè dii' ñgaâa yá'ni yïi buu a vú yáèa gúáú ñwáè, suñ beèe ená e fúú efa rkwe, tá mnde' ce a nya' elúèsimbuèu na mi caa mïi entoèmbii ka'.”

⁶⁵Pailáèt aè laa neè woweèe enáè, “Loèr neè ñgaâa rkeè'ni ca tá weèe woweèe duè, du yá ená woweèe a keè'ni rsheè anaè boèñboñ.”

⁶⁶Woweèe a duè, a fa ncoèo aè luèr embe nduè ncuâu rsheè, faè dii' ñwáè moè' bo joèo ka', a lá ñgaâa rkeè'ni caè aèfo.

Ñwáè' Matiiyoè 28

¹Mmbomntaa Nyúè mi ka' caèa wáá, ce túè' be raa tá ba noèñ entombii embe múè ñgaèa naè, aè ku bii aè mú ñgaèptú' seè, Máèári ce aè rla' Makdalaè, ba Máèári moè' caè, a du aè rfyá' rsheè.

²Ka' cu, ñgoèñ yi ci'tii tatap seè, nciindap Tata Nyúè aè suu embe buèu, a biñsi luèr embe ncuèu rsheè, a cu mbenduè mo.

³E m ce baèpñger aèmboè sa'mbeèñ wa'a, vi bcàè' vi ce fúp aèmboè mmbaè' wa'a.

⁴Beèe ce a m ce keè'ni rsheè a wáp, a kañ seè, a ba aèmboè bgúáú beèe wa'a.

⁵Nciindap Nyúè aè laa neè bbyeèñge anaè enáè, “Weèe fa wáp ka'. M riññ máná weèe ce roèo ba Jisoès ce a mú taa mbe kiintaa naè.

⁶E yu mbena ka'. E fúú efa rkwe aèmboè e m laèa naè. Vúè neè yá mbe dii' ce yi gúèú yi mú noèñ.

⁷Weèe du cárcár du suñ ñgaâa yá'ni yïi buu ená e fúú efa rkwe. E ce duè lá aè ñgoañ Galeèle entombii neè woweèe. Woweèe a be baè' aèfo tá a yá lá ye. A yuu ce máè suñ weèe.”

⁸Woweèe a naètii aè ncuâu nsheè cárcár seè, neè bwáp-ñwáè ker ba neè rlu'shii-ñwáè, a cañ a du aè rsuñ ñgaâa yá'ni yïi buu.

⁹Ka' cu, Jisoès aè tarteè a woweèe, a laa neè woweèe enáè, “Máè caè'ni weèe.” Woweèe a du a gwe njep yeâ tii, a gú'shi neè ye.

¹⁰Jisoès aè laa neè woweèe enáè, “Weèe fa wáp ka'. Duè neè suñ bfúr wa ená woweèe a du aè ñgoañ Galeèleè. Woweèe a be baè' aèfo, yá máè.”

¹¹Woweèe a ka' ce duè, beèe mo' efa múè beèe ce a m ce keè'ni rsheè a du aè múè rla', a suñ beàe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii yuu ce yi koni.

¹²Woweèe a ka' yu', a yá bleebeèe a woweèe a cuteè a fa ntañ, a lor ku' mbaèa a fa neè bsoogàè caè,

- 13** a laa neè woweèe enáê, “Weâe duè, weèe laa weená ñgaâa yá'ni yîi buu a vúe neètú' a yáá gúâú ñwáè, weèe aè ce lá buumi.
- 14** Govanoè aè ka' yu' nsuñ ca, weèr yá ye nashi neè ye, faè dii' weèe niñ aè ñgá' ka'.”
- 15** Woweèe a koo mbaèa, a gee aèmbòe a m laèa neè woweèe. Jus a ku bii ce suñ nsuñ ca aè njáâá wa'a caar ba' ntîini na.
- 16** Ñgaâa yá'ni yîi buu ce ncoèp-moè'sir-aè-rrúèú, a du aè ñgoâñ Galeèleè, a du a ko' mbe rtuèu ce Jisoès aè m laèa ená woweèe a ko' mbo naè.
- 17** Woweèe a ka' yá ye, a gú'shi neè ye, beèe mo' a tarnîi yap tarni.
- 18** Jisoès aè vúê, a laa neè woweèe enáê, “A fa ñger embe buèu ba enjep nsheè wááwá neè máe.
- 19** Duè neè du gee tá beâe aè bto' wááwá a ba ñgaâa yá'ni yaè buu. Baèptir neè woweèe aè rlii Taèr, ba Muu, ba Yú' Rara,
- 20** yá'ni woweèe tá a gee buu wááwá ce máe laèa neè weèe. Riîñ neè ená m be ba weèe seèe aè nfeè' wááwá caar duè baè' aè nfeè' ce ñgoèñ yi be miì.”

Ñwaè' Maêk

Ñwaè' Maêk 1

- 1**Nsuñ Mboèñmboñ kuu Jisoès Kraâis ce e yu Muu Nyúè àè kàè' embe na.
- 2**A sañ mbe ñwaè' AÈsayaè ce ñwàè ncep ntuu Nyúè enáè, “M be tuu ya ñwàè ntuu tá e du entombii neè wáè, duè kupshi nduunjii neè wáè.
- 3**Ñwàè moè' ce fuñ àè ntee riñ a ce laèa enáè, ‘Kupshi neè nduunjii neè Tataè, nashi tá yi ba kuèyáá.’ ”
- 4**Joân ñwàè baèptir beèe àè m nyáá àè ntee riñ, a ce feè'shi ená beèe a kupse, ma' yaèp buu bbelep tá a baptir woweèe, tá Nyúè bo foèosi woweèe.
- 5**Beàe àè to' Juèdiyaè ba beàe àè rlaè' Jáèrusaláèm bsüip a m duè àè ryu' yuu ce e m ce feè'shi. Woweèe a m ce suñ yaèp buu bbelep, e ce baèptir woweèe njep rdip Jodaèn.
- 6**Joân àè m yar bcàè' ce a m ba' neè mnyoâr kaèmáèl, a cúú ñguèp nyaèa njep mbuèu. Vi byee àè ba mñguu ba bluè.
- 7**E m ce feè'shi a ce laèa enáè, “Ñwàè moè' be vùè embe máâ njii ce e túr ñger a caa máè. AÈde' m ghááteè àè rbaè'shi vi bkúè blaba' ka'.
- 8**M ce baèptir weèe neè mdip, geewa'a e be baèptir yi weèe ba neè Yú' Rara.”
- 9**AÈ m ba àè nfeè' anaè Jisoès àè natiù àè rla' Nasaráèt ce àè ñgoèñ Galeèlèè, àè du a yá Joân, e baptiir ye njep rdip Jodaèn.
- 10**Jisoès àè ka' kuè fúú enjep roè, a yá aèmbòè rbuu li mú'tii, a ker yá aèmbòè Yú' Rara yi ce suèu mbe yeâ nduè aèmbòè beñ wa'a.
- 11**Njeèndoñ àè laa embe buèu enáè, “A wáè muu waè ce m koèñ seè. M ce yu' rboèñ neè wáè seè.”
- 12**E ka' kuè fúú enjep roè, Yú' yi ku lor ye a du aègho àè ntee riñ.
- 13**E m cu aèfo àè mnoèñ mñkyeèe, Sataèn àè ce moèoshi ye. Mnyaâa àè riñ vi m ba àè dii' anaè, bcìndap Nyúè vi ce keè'ni ye.
- 14**AÈ m ba àè nfeè' ce a m koo Joân a fa àè shañ, Jisoès àè du àè ñgoñ Galeèlèè, a ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ yii Nyúè neè beèe.
- 15**E m ce laèa neè beèe enáè, “Nfeè' àè gháá, kúú Nyúè yi yu aètútú seè'ni, kupse neè, ma' yeè buu bbelep, byemi Nsuñ Mboèñmboñ.”
- 16**Jisoès àè ka' ce jáèr aèwaâa rdip rgoèr ce àè ñgoñ Galeèlèè, a yá Saimúèn ba nfúr yii ce Andruè, ce a m ba ñgaèa ñkoo nca, aèmbòè a ce maè' rraa njep roè.
- 17**E laa neè woweèe enáè, “Vùè neè fa máâ mbuèu, tá m gee weèe tá weèe ba ñgaâa ñkoo nca ce be ba ba beèe.”
- 18**E ka' laèa wa'a, woweèe a ku lá map mraa caè, a du a yeâ mbuèu.

- 19E ka' duè múcaèr, a ker yá Jáêms, ba Joân ce a m ba boo Sábáèdi mbe keñ, a ce túúshi map mraa. E ká' woweèe.
- 20Woweèe a ma'shiì yaèp ta ce Sábáèdi a yi ñgaâa mfaè' weèe mbe keñ, a du a yeâ mbuèu.
- 21Woweèe a m duè ba' aè rla' Kaèpanuèm. AÈ ka' ba nyúè mmbomntaa Nyúè, Jisoès aè ku niñ mbe ndaèp rloo, a ká' a ce yá'ni beèe.
- 22Beèe anaè a m báèá li ryá'ni njobeè' li m ba aèmboè li ñgaâa ryá'ni mncir ka', li m túr ñger.
- 23Ñwáè moè' aè m ba mbe ndap rloo anaè ce yú' bebep yi m ba njep ye. Yú' ana yi m waa, a laa enáê,
- 24“Habai, Jisoès ce aè rla' Nasaráèt, yuu ce aè ce roèo ese weèr yu ba ká? Wáè vúè aè ryúshi weèr a? M riññ njáèá ñwáè ce aè yu. AÈ yu ñwáâ nrara ce e loè ese Nyúè.”
- 25Jisoès aè lapniì yú' anaè enáê, “Cu nyañ! Fúú enjep ye!”
- 26Yú' bebep ca yi m nyár ñwáè anaè a ma' aè nsheè, a waa, a fúú enjep ye.
- 27Beèe anaè a bááñgeèr, a ce bipshi a waâp mú enáê, “Yu ba njáèá ká ce yi koni na?” Woweèe a m laèa enáê, “Cena yu ryá'ni ce rfi ce li túr ñger mo'. E ce laèa nèè byú' bbebep vi ce yu'ni nèè ye.”
- 28Yi ka' ba wa'a, beèe a yu' yiì nsuñ aè bdiì' bsiip aè ñgoâñ Galeèleè.
- 29Jisoès weèe a m fúú embe Ndaèp Nyúè, a ka' kuè fúú wa'a, e lor Jáms ba Joân a woweèe a du mbe ndaèp mbe Saimúèn ba Andruè.
- 30Malu yiì Saimúèn aè noñ mbe bkuu, tu yi ce luu ye. A ka' kuè niñ wa'a, woweèe a suñ Jisoès.
- 31E du a koo ye aè boè, a naa mbekii, mbáp caè aè bornii, e ká' a ce fáèr byee nèè woweèe.
- 32AÈ ka' ba aè mbuèuñkuèr anaè, beèe mo' a vú nèè ñgaèa byañ ba beèe ce byú' mnyúâmkaè' vi m niñ njep woweèe, a vú aègho aè ryá Jisoès.
- 33Beèe wááwá efa laè' anaè a vú a táá njep ncúèúndúè'.
- 34E gee beèe magoèr ce a m ce yañ byañ njáèá jáá jáèá jáá, a ke'seè, a ker fúshi byú' mnyúâmkaè' enjep beèe magoèr. E m sheè ená byú' anaè vi fa laèa yuu ka' njobeè' vi m riññ njáèá ñwáè ce e yu.
- 35AÈ ka' ba aè mú ñgaèptú' seè, Jisoès aè nyáá a du aè diì' mo' ce beèe a m ba ka', a gee rloo aèfo.
- 36Saimúèn ba beèe ce a woweèe a m ba, a fúú a ce roèo ye.
- 37A ka' yá ye, a laa nèè ye enáê, “Ñwáè wááwá ce roèo wáè.”

- ³⁸E laa neè woweèe enáê, “Seèe du aè mla' mo' tá m du feè'shi aèfo foñ. A yuu ce máè m vùè aètu mo.”
- ³⁹Awá Jisoès aè ce jáèshi aè ñgoañ Galeèleê, a ce feè'shi aè mndap rloo, a ce fúshi byú' mnyúâmkaè' enjep beèe.
- ⁴⁰Ñwáè msaèasiì moè' aè m vùè a yá Jisoès, a gú'shi njep yeâ tìi, a loo ye, a laa enáê, “Wáè ka' koèñ, aè gee m ke'seè, ba nrara.”
- ⁴¹Jisoès aè koosiimnse neè ye, a naa bo a joo ye aègho, a laa enáê, “M koèñ wa'a. Keè'se, ba nrara.”
- ⁴²E ka' laèa wa'a, msaèasiì mi ku lo ye efa nyoèr, e ba nrara.
- ⁴³E ka' ce duè, Jisoès a ciisiì neè ye enáê,
- ⁴⁴“Yáê, fa suñ ñwáè ka'. Duè duñshi yoè nyor neè ñwáè tañshi tañshi embe Ndaèp Nyúè, gee tañshi ce Musiis aè m laèa ená ñwáè yañ msaèasiì gee tá beèe a bo riñ ená ñwáè anaè aè keè'se naè.”
- ⁴⁵Geewa'a ñwáè ca aè duè, a ká' a ce suñ yuu anaè neè beèe aè bdiì' wááwá. Nsuñ ca aè m geèe Jisoès aè ker ce fúú aè múè beèe ka'. E m ce cu aè riñ, beèe a ce vúa aè bdiì' wááwá, a ce yá ye aèfo.

Ñwáè' Maèk 2

- ¹Jisoès aè ka' loè kúti aè rla' Kaèpanuèm, beèe a yu' ená e kúti.
- ²Ku' beèe a vùseè a ruu mbe ndaèp, fáñ yi ke' ba ka'. E fe'shiì blaâa Nyúè neè woweèe.
- ³Beèe mo' beèe ñkyeèe, a byá' ñwáè ce yi ñgùè' nyor mo' aè m kwe, a vú aègho.
- ⁴Beèe a m ba magoèr, woweèe a ke' yi aè rcaèa neè ñgaèñ duè yá Jisoès ka'. Woweèe a ko' a to' toto mbe tu ndap aè ñkeè'nii embe diì' ce Jisoès cu. A ka' to', a suusi ye mbe ndaèp njíú aè toto anaè mbe keèñ.
- ⁵Jisoès aè ka' yá lap rbyemiì, a laa neè ñwáè ce mbeèp nyor aè m kwe naè enáê, “Muu waè, máè foèosi wáè efa yoè buu bbelep.”
- ⁶Ñgaâa ryá'nii mncir mo' a m cute aèfo, a ce kwaè'shi enáê,
- ⁷“E laèa wa'a njoká? E bepsi rlii Nyúè. Ñwáè ce aède' e foosi beèe efa buu bbelep caa efa Nyúè, a nda?”
- ⁸Jisoès aè m ku yi enjep yeâ ntee ená a buu ce woweèe a ce kwaè'shi, a laa neè woweèe enáê, “Weèe ce kwaè'shi buu ca njoká?”
- ⁹Yuu ce yi yu aètáèr a yiì efá? Yu ba aè rlaèa neè ñwáè yañ ca ená, ‘Máè foèosi wáè efa yoè buu bbelep’, ká aè rlaèa ená, ‘Lo mbekiì, lor yo keèñ, jáêr.’?
- ¹⁰M be duèñshi weèe máná Muu Ñwáè túr ñger njep ñgoèñ na aè rfoèosi beèe efa yaèp buu bbelep.”

- 11**E m laèa nè ñwáè yañ ca enáê, “M ce laèa nè wáè máná aè nati mbekiì, lor yo keèñ du aè laè'.”
- 12**E natii mbekiì, a lor yi keèñ a ce fúú aègho. Beè wááwá aè ce fyá', a bááñger, a ku'si Nyúè, a ce laèa enáê, “Weèr a m be yá njáèá yuu ca ka'!”
- 13**Jisoès aè m ker du aèwaâa rdip rgoèr, ku' beèe a vùè, e yá'nii woweèe.
- 14**E ka' ce duè, a yá Lávii ce aè m ba muu Alfiiyoès aèmbòe e cu mbe dii' rfaè' ce e m ce koo mbaèa baèraè'. Jisoès aè laa nèe ye enáê, “Vùè fa máâ mbuèu.” E natii a du a yeâ mbuèu.
- 15**Jisoès aè m duè a cu mbe ndaèp mbe Lávii a ce yeñger. Ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè', ba ñgaâa ñgeèe buu bbebep a ce ye byee a ye ba ñgaâa yá'ni yii buu. Ku' njáèá beèe ca a m ce duè a yeâ mbuèu.
- 16**Ñgaèa ryá'ni mncir ce a m ba beèe Fariisi a ka' yá aèmbòe e ce ye byee a ñgaâa ñgeèe buu bbebep, ba ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè', a bipshi nèe ñgaâa yá'ni yii buu enáê, “E ce ye byee a ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè' ba ñgaâa ñgeèe buu bbebep njoká?”
- 17**E ka' yu' wa'a, a laa nèe woweèe enáê, “Beèe ce a ke roèò ñwáè ncáèp e ke ba ñgaâa byañ, ke' ba beâe btatap ka'. Máè vùè aè rká' beâe byáanii ka'. Máè vùè aè rká' ba ñgaâa ñgeèe buu bbebep.”
- 18**Ñgaâa yá'ni buu vi Joân ba beèe Fariisi a ce jii mdip, awá beèe a du a laa nèe Jisoès enáê, “Ñgaâa yá'nii buu vi Joân ba viû beèe Fariisi a ke jii mdip, wo a ke' jii yap ka' njoká?”
- 19**Jisoès aè beesii nèe woweèe enáê, “AÈde' beèe ce a duè Ñkaâ' bguèu a ba aè nduu-guèu weèe ker ce jii mdip a? Nduu-guèu aè ka' ku ba a woweèe aède' woweèe a ji mdip ka'.
- 20**Geewa'a, nfeè' moè' be ba ce a be koo nduu-guèu tá woweèe a ji mdip aè nfeè' anaè.
- 21**AÈde' ñwáè saa cáâ' fi tar mbenduè cáâ' rúèú ka'. E ka' gee wa'a baná cáâ' fi caè yi be saèa yii rúèú tá toto raa caèa yii entombii naè.
- 22**AÈde' ñwáè lor mruâ' mfi foñ lá njep mñguèp mruè' viû brúèú ka'. E ka' gee wa'a baná mruâ' mfi anaè mi be loè koo, to'shi mñguèp mruè' anaè, tá mruè' mi kúte aè nsheè tá ñguèp mruè' anaè bú aè ciciì.” Yi ke ba ená a lá mruâ' mfi ba njep mñguèp mruè' viû bfi tá mi bo kúète ka', tá mñguèp mruè' vi to'ñger ka'.
- 23**Jisoès ba ñgaâa yá'ni yii buu a m ce caèa aè ñkúè msañ moè' nyúè mmbomntaa Nyúè, woweèe a ce tee tu msañ a ce ye.
- 24**Beèe Fariisi a bipshii nèe ye enáê, “Ñgaâa yá'ni yoè buu a geèe yuu ce ncir yi kani ená ñwáè fa geèe nyúè mmbomntaa nyúè ka' njoká?”
- 25**E beesii nèe woweèe enáê, “Weèe aè be be' yuu ce Dáviið aè m geèe aè nfeè' ce njeè aè m ce yañ ye ker ba beèe ce a woweèe a m ba naè ka' a?”

²⁶E m duè mbe Ndaèp Nyùè àè nfeè' ce AÈbiiyataè àè m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshiï, a lor bráâd ce a m fa neè Nyùè, a ye, a fa bár neè beèe ce a woweèe a m ba. Ncir yi m byemi ená ñwáè moè' jáá ye caa efa ñgaâa tañshi tañshiï ka'."

²⁷Jisoès àè laa neè woweèe enáê, "Nyùè àè m lée mi mmbomntaa tá mi bo jaè' ñwáè, ke' ba ená ñwáè ba ñkwaèa neè mmbomntaa ka'.

²⁸Baná Muu Ñwáè yu Taèr ce e túr mmbomntaa Nyùè."

Ñwáè' Maêk 3

¹Jisoès àè m ker niñ mbe ndap rloo. Ñwáè moè' àè m ba mbo ce li rkoo li m kwe.

²Woweèe a roo àè ryá ená Jisoès be geèe tá e ke'se nyùè mmbomntaa Nyùè lá, tá woweèe a bo sa' ye ená e bú' ncir.

³Jisoès àè laa neè ñwáè ce rkoo li m kwe ye anaè enáê, "Naèti vú mbena!"

⁴E bipshii neè beèe anaè enáê, "Yiseèe ncir yi byemi ená seèe gee ba yuu boèñboñ nyùè mmbomntaa Nyùè kàè yuu bebep? Yi byemi ená seèe ja' ñwáè jaè' kàè seèe yú ñwáè yú?" Woweèe a beesii yuu neè ye ka'.

⁵Nyor àè bep Jisoès àè ryá njáèá nteèe-tu ca. E fyá' woweèe àè rshentee, a laa neè ñwáè yañ caè enáê, "Maè' lo rkoo kuèyáá." E ma', li kútii boèñboñ.

⁶Beèe Fariisi a ka' yá, a ku fúú, a du a yá beèe ñkúú Hároèd moè', a woweèe a ká' a ce seèesi aèmboè a be koo Jisoès yú.

⁷Jisoès a ñgaâa yá'ni yii buu weèe a m loè a du aèwaâa rdip rgoèr. Beèe magoèr a du fa waâp mbuèu. AÈ m ba beâe àè ñgoâñ Galeèle ba Juèdiyaè,

⁸ba beâe àè rla' Jáèrusaláèm, ba beâe àè ñgoâñ Ildumiiyaè ba mla' mo' ce mi m ba aènguú rdip Jodaèn, ker ba Tayaè ba Sidoèn. Woweèe a m vùè magoèr se àè ryá ye njo' njáèá mfaè' ce woweèe a m yu' ená e m ce geèe.

⁹Jisoès àè laa neè ñgaâa yá'ni yii buu ená a fyá' keñ tá e bo niñ mbo faè dii' ku' beèe anaè a bo fate ye ka'.

¹⁰E m laèa wa'a njobeè' e m geèe ñgaâa byañ magoèr a ke'se, ñgaâa byañ mo' a ce gheèter àè rjoèo ye ená a bo keè'se foñ.

¹¹Byú' bbebep vi m ce yá Jisoès àè nfeè' wááwá ku gweñger àè nsheè kuèntombii neè ye, ce waani ce laa ená, "A wáè Muu Nyùè."

¹²Jisoès àè ciisii neè vi ená vi fa suñ ñwáè ená e yu Muu Nyùè ka'.

¹³Jisoès àè m ko' mbe rtuèu a ká' beèe ce e m koèñ, woweèe a vú a yá ye.

¹⁴Woweèe a ka' vùè, e co' beèe ncoèp-baa-aè-rrúèú àè yi ñgaâa ntuu tá a woweèe a bo ce ba, tá e bo ce tuu woweèe, tá a du ce feè'shi,

¹⁵keèr túr ñger àè rjuèu byú' mnyúâmkaè' enjep beèe.

¹⁶Beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú ca àè m ba Saimúèn ce e m too ená Pitaè,

- 17**ba Jáms ce e m ba muu yïi Sábàèdîî, ba nfúr yïi Joân ce Jisoès aè m too woweèe ená Boanàrgáès, ce mbuèu efa gho yu ená “Boo sa'mbeèñ”,
- 18**Andruè, Feleêp, Baètoèlomîi, Matîyoè, Tomaês, Jáms ce e m ba muu Alfîyoès, ba Taèdiyoès. Saimúèn ce e m ba moè' efa múè beèe Siloèt,
- 19**ba Judas Îlskarîyoèt ce e m loè a fye ni Jisoès naè.
- 20**Jisoès aè m kúti mbe ndaèp. A ka' kúti, ku' beèe a ker kaarîi, a ñgaâa yá'ni yïi buu weèe a ke' túr njîi aè rye yuu ka'.
- 21**Yïi beèe a ka' yu' wa'a, a du aè rkoo ye njobeè' woweèe a m ce kwaè'shi ená tu yi ce kar ye.
- 22**Ñgaâa ryá'ni mncir ce a m vûâ aè rla' Jáèrusaláèm a m laèa ená Básábuèl yu njep ye, a ker ce laèa ená e ce fúr byú' mnyúâmkaè' aè ñger ñkúú mnyúâmkaè'.
- 23**Jisoès aè ká' woweèe a laa buu neè woweèe aè mñgaèa enáê, “AÈde' Sataèn fúr Sataèn enjep ñwáè aè njáâa ká’?”
- 24**Ñgaèpni yi ka' ba aè to', aède' to' anaè yi táá ka'.
- 25**Ñgaèpni yi ka' ba mbe ndaèp, aède' ndap anaè táá ka'.
- 26**Baná Sataèn ka' ce reè bkoèr a yïi nyor, ñgaèpni yi ba, baná e be táá ka', tá ba yi wa' wáá.
- 27**“Yi ku ba foñ ená aède' ñwáè niñ mbe ndaèp ñwáè ñger, kwá' yïi buu du aègho ka', ce yi ka' tá ba ená e kur ñwáè ñger anaè ka'. E ka' kur ye wáá, e ka' kwá' buu embe yeâ ndaèp.
- 28**M ce suñ weèe neè mini-ñwáè máná Nyúè be keèe foèosi buu bbebep ce beèe a m geèe, ka' buu bbebep ce woweèe a laèa.
- 29**Geewa'a, ñwáè aè ka' bepsi rlii Yú' Rara, aède' Nyúè ke foosi ye ka'. Ñgaèñ be niñ aè mnsa' njo' yi yuu bebep, nfeseè.”
- 30**Jisoès aè m laèa cena njobeè' wee mo' a m ce laèa ená yú' bebep yi yu lá njep ye.
- 31**AÈ m ba aè nfeè' ca ma Jisoès ba bfúr vi a vú a tááte njep ncúèúndúè', a ce ká' ye.
- 32**Ku' beèe ce a m cute a Jisoès weèe naè, a m laèa neè ye enáê, “Yáê, yoè ma ba bfúr gho ba bjar gho a yu njepmbeè a ce roèo wáè.”
- 33**E beesîi neè woweèe ená, “Yaè ma a nda? Bfúr wa aè ba weèe ká’?”
- 34**E m fyá' beèe ce a m cute a sir ye mbe mú naè, a laa enáê, “Yáê, a yaè ma ba bfúr wa na.
- 35**Ñwáè aè ka' ce geèe yuu ce Nyúè ce koèñ, baná ñgaèñ yu nfúraè, ba njar yaè, ba yaè maê.”

Ñwaè' Maèk 4

- ¹AÈ ka' keèr ba aè nfeè' moè', Jisoès aè ká' a ce yá'ni beèe aèwaâa roè. Ku' beèe aèngoo se a vú a sir ye a tarte, e niñ mbe keñ a cu mbo. Beèe anaè a tááteè nje waâa roè.
- ²E yá'nii woweèe buu magoèr aè mñgaèa. E m laèa neè woweèe enáê,
- ³“Yu' neè, ñwáè moè' aè m ce duè aè rbyeè buu,
- ⁴a ka' ce byeè, ñgúè buu moè' aè gweñgeèr aèwaâa nduunjii, bsiñ vi vúê, a ye.
- ⁵Ñgúè buu moè' aè gweñgeèr mbenduè nshe ce e m ba mbenduè ryáá, nshe anaè aè ba mbo goèr ka'. E m yaèñse a fúú njobeè' e m niñ njep nsheè goèr ka'.
- ⁶Nyúè aè ka' sañ, a toêo, e yoprii njobeè' mñgaèñ vi m niñ njep nsheè boèñboñ ka'.
- ⁷Moè' aè m gweèñger aè múè msini. Msini anaè mi ku', a kur, e ke' gee ñgúè ka'.
- ⁸Ñgúè buu moè' aè gweñgeèr mbe nshe mboèñmboñ a fúú, a ku' a gee ñgúè. Moè' aè gee mntaar, moè' aè gee mntuunfu, moè' rjeèe.”
- ⁹Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Ñwáè ce e ka' túr btuè', ñgaèñ yu'.”
- ¹⁰E ka' ba mimñgi' beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú ba beèe mo' a vúê, a laa neè ye ená e suñ woweèe mbuèu efa ñgaèa ca.
- ¹¹E laa neè woweèe enáê, “Buu ce aède' beèe a riñ kuu kúú Nyúè ka' naè, Nyúè aè geèe weèe aè riññ. AÈ ka' ba yi aèmboè beèe ce a yu yïiseèe beèe ka' naè, a ce suñ woweèe buu wááwá ba aè mñgaèa.
- ¹²Yi yu wa'a, tá woweèe a ce keè' keèr keè', yá ka', a ce yu'shi ce yu' ka', faè dii' a bo kupse, maè' yaèp buu bbebep tá Nyúè foosi woweèe ka'.”
- ¹³Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Weèe yi mbuèu efa ñgaèa ca ka' a? Weèe aè ka' tá yi ka', baná aède' weèe gee wee ká ka' yi mbuèu efa mñgaèa wááwá?
- ¹⁴Yuu ce ñwáè mbyeè buu ca ce byeè, yu nlaèa Nyúè.
- ¹⁵Ñgúè buu ce e m gweèñger aèwaâa nduunjii naè, yu beèe ce a yu' nlaèa Nyúè, Sataèn ku vú fúr enjep waâp ntee.
- ¹⁶Ñgúè buu ce e m gweèñger mbenduè nshe ce e m ba mbenduè ryáá naè yu beèe ce a ke yu' nlaèa Nyúè, ku yu' rboèñ aègho seè,
- ¹⁷geewa'a vi ke' taa mñgaèñ njep woweèe ka', ku cu ba nfeè' múcaèr. E ba aè nfeè' beèe a ce fa woweèe ñgá', káè buu vi ba btatap neè woweèe njo' nlaèa anaè, woweèe a ku kúti njiiñjii.
- ¹⁸Ñgúè buu ce e m gweèñger aè múè msini naè, yu beèe ce a yu' nlaèa Nyúè,
- ¹⁹mluè ce aè buu enjep ñgoèñ na, ba broñ buu, ba ntee ce beèe a ke túr aè buu moè', vi kur blaèa anaè, yi ke' gee ñgúè ka'.
- ²⁰Yii ce e m gweèñger mbe nshe mboèñmboñ táá aètu beèe ce a yu' nlaèa Nyúè, byemi, yi gee ñgúè, moè' ba mntaar, moè' ba mntuunfu, moè' ba rjeèe.”

- 21E m ker laa neè woweèe foñ enáê, “AÈde' ñwáè cú' laêm, lor ghee kúpshi aègho, kàè tár mbaè kaèasi a? AÈmboè e be tár ba mbe dïi' ce lam e ke táá a?”
- 22Riñ neè ená yuu ce a sùèti, yi be keè yááti aèwañ, tá yuu ce a tá'shi yi yááti aèwañ foñ.
- 23Ñwáè ce e ka' túr btuè', ñgaèñ yu'.”
- 24E m ker laa neè woweèe enáê, “Yu' neè buu ce a suñ weèe boèñboñ. Nfeè' ce wáè feè' yuu njo, ku ba yïl ce Nyúè be keè feè' njo fa neè wáè, feè' caèase embo.
- 25Ñwáè ce e ka' túr yuu, baná a be fa ye buu moè'. Ñwáè ce e ka' tá túr yuu ka' baná a be koo ka' mú yïl ce e ce kwaè'shi ená e túr naè ese ye.”
- 26E m ker laa enáê, “Kúú Nyúè yi yu aè njáèá enáê, yi yu aèmboè ñwáè ce e m byeè kwaa aè múè nsuu.
- 27E m ku ce noèñ, túè' ce raa, nyúè ce coo. Kwaa ce e m byeè naè aè fúú a ce kuè', e ke' yi aèmboè e geèe a ka' ce kuè' ka'.
- 28Yu ba nshe ce e ke geèe kwaa ku', bate. Yuu entoèmbiì e ke ba nceèe, e loè embenjiìmo sop mú saè' ka' bate.
- 29E ka' bi, baná e be kep njobeè' nfeè' rkep aè gháá.”
- 30E m laèa neè woweèe enáê, “AÈde' seèe laa seená kúú Nyúè yi yu aèmboè ká? Yu njáèá ñgaèa ce efá ce aède' seèe ma' ka' riñ aèmboè kúú Nyúè yi yu?”
- 31AÈde' seèe laa seená yi yu aèmboè ñgúè mostaè ce e ñwáási seè.
- 32Geewa'a, a byeè e fúú, ku', ntii efa gho ba magoèr, ba seè'ni ba aè ce ce aède' bsiñ vi ba'rïi mndap mbo.”
- 33Jisoès aè m maè' ku' mñgaèa mo' aèmboè bca, a fe'shi nlaèa Nyúè neè woweèe aè ndeèe ce aède' woweèe a m ba yu'.
- 34E m laèa yuu mo' neè woweèe, buu efa rmaè' ba ñgaèa ka', e ba a ñgaâa yá'ni yïl buu weèe, sar buu wááwá neè woweèe.
- 35AÈ m ba aè nyúè anaè aè mbuèuñkuèr, Jisoès aè laa neè ñgaâa yá'ni yïl buu enáê, “Seèe tuu neèñguu roè.”
- 36Woweèe a ma'shiì ku' beèe ce a woweèe aè m ba naè, a niñ mbe keñ ce Jisoès aè m ba mbo, a woweèe a ce tuu. Bkeñ mo' vi m ce tuu foñ.
- 37Fu' tatap yi ká' a ce caèa, a doo mdip, mi niñ mbe keñ a sáni ruu mbo.
- 38Jisoès aè m ba mbaè njìl keñ, a lá yi tu mbe mbuu, a ce buumi. Ñgaâa yá'ni yïl buu a yáá ye, a laa neè ye enáê, “Ñwáè ryá'nìi, aè ce yá wáná weèr ce kweñger njep roè na ka' a?”
- 39E lá' efa mmirloè, a waa fu', a laa neè rdip enáê, “Táá nyañ, fa cùl'ti ka'.” Fu' yi teetìi, ñgoèñ yi ba neè rfúteè-ñwáè.

⁴⁰E laa neè ñgaâa yá'ni yîi buu enâê, “Weèe ce wáp ba ká wa'a? Weèe aè be túr rbyemîi ka' a?”

⁴¹Woweèe a wáp seê, a laa fa waâp mú ená, “Ñwáè ca a nda seê, ce fu' yi ce yu'ni neè ye, rdip li ce yu'ni neè ye foñ na?”

Ñwáè' Maêk 5

¹Jisoès a ñgaâa yá'ni yîi buu weèe a m duè ba' aè ñgoèñ beèe Gáèrasaè ce yi m ba neèngu rdiip rgoèr.

²E ka' kuè fúú embe keñ, ñwáè moè' ce yú' bebep yi m niñ njep ye aè vú efa dii' ce a m ce tuñ beèe, aè ryá ye.

³Ñwáè anaè aè m ce cu ba aè dii' anaè. Yi ke' ba aètàèr aè rkur ye, ka' neè bkwaèñ ka'.

⁴A m ce loè kur ye mkoo ba mkuèu neè bkwaèñ, e ku ceeshi. Ñwáè moè' aè ker túr ñger aè rkoo ye kur ka'.

⁵E m ce kar aè mnduè sheè ba aè mtuèu neètú' ba neèmootîi a ce war, ker ce sháshi yîi nyor neè bluèr.

⁶E ka' yá Jisoès aèmbòe e nyáá, e cañ a du a gú'shi njep yeâ tîi,

⁷a waa, a laa enâê, “Jisoès, Muu Nyúè embe buèu, yuu ce soè túr a ká? M ce loo wáè aè rlii Nyúè ená aè fa fa máè ñgá' ka'.”

⁸(E m laèa wa'a njobeè' Jisoès aè m laèa enâê, “Fúú enjep ñwáè ca, wáá yú' bebep.”)

⁹Jisoès aè bipshîi neè ye enâê, “Lo rlii a nda?” E beesîi enâê, “La rlii a Ncúèkîi, njobeè' weèr yu aèñgoo.”

¹⁰E m bu' mmbo neè Jisoès ená e fa juèu woweâe aè dii' anaè ka'.

¹¹Kúr ñkuânyaèm mo' goèr se yi m ba aèfo, a ce yeñger aèwaâa rtuèu.

¹²Byú' bbebep ca vi bu' mmbo neè Jisoès enâê, “Maè'shi tá weèr du niñ aè múè ñkuânyaèm ca, niñ njep múè mo.”

¹³Jisoès aè byemîi, byú' ca vi fúú enjep ñwáè ca, a niñ njep múè ñkuânyaèm. Ñkuânyaèm ce yi m ba aèmbòe ncúèkîi baa yi káátîi a suu mbaè baa, a gweñger njep rdiip rgoèr, a no mdiip a kweñger.

¹⁴Ñgaâa cîiñ ñkuânyaèm ca a m cañ, a du a suñ beèe aè laè', a ker suñ neè beèe ce a m ba aè mñkúè, awá beèe a duseè aè ryá yuu ce yi m koni.

¹⁵Woweèe a m duè ba', a yá Jisoès ba ñwáè ce byú' mnyúâmkaè' vi m niñ njep ye aèñgoo naè aèmbòe e cu, a yar bcáè' aè nyoèr. Vi bfee vi baniîi kúti mbo. Woweèe a m wáp seê.

¹⁶Beèe ce a m ba, a yá yuu ce yi m koni neè ñwáè ca ba ñkuânyaèm ca a m suñ neè beèe anaè.

- 17Woweèe a ká' a ce bu' mmbo neè Jisoès ená e lo efa yap ñgoèñ duê.
- 18Jisoès aè ka' ce niñ mbe keñ, ñwáè ce byú' mnyúâmkaè' vi m fúú enjep ye naè aè loo ená e be duè a ye.
- 19E kaniì, a laa neè ye enáê, “Duè fa wáâ laè' du suñ yoè beèe buu ce Tata aè koosimnse a gee neè wáè.”
- 20Ñgaèñ aè du a ce kar aè Mla' ce Rúêú, a ce suñ buu ce Jisoès aè m geèe neè ye. Beèe wááwá a bááñgeèr seê.
- 21Jisoès aè m ker niñ mbe keñ, a tuu neèñguu roè. A ka' baè' njo, ku' beèe a vú a kaari aèwaâa roèo.
- 22Ñwáè moè' ce a m ce too ená Jairoès, ce aè m ba ñwáâ ñgoèr moè' embe ndaèp rloo, aè vúê, a ka' yá Jisoès, a gwe njep yeâ tili,
- 23a bu' mmbo, a laa neè ye enáê, “Muu waè ce muunje ku ba yiù ñkwe, vùè la' mo mmbo mbe yeâ nduè tá e bo keè'se, cu nteèe.”
- 24Jisoès aè du a ye, ku' beèe moè' foñ a du a yeâ mbuèu, a ce nyoèrni, a fate ye.
- 25Njeñwáè moè' aè m ba aèfo ce e m cu mbe kuèu aè bfeè' ncoèp-baa-aè-rrúèú.
- 26E m yá ñgá' mbe mmbo ñgaâa mcáèp magoèr, a too mbaa seê, a ke' ke'se ka'. Yañ yi ku ce duè ba kuèntombiì.
- 27E m yu' nsuñ Jisoès, a vú a niñ mbe múè beèe, a vú mbe yeâ njii, a joo ye cáè',
- 28njobeè' e m laèa enáê, “Máè ka' ku joo ba yi cáè', m ku ke'se.”
- 29E ka' joèo cáè' Jisoès, yañ ca yi ku borni, e ku yu' nje yeâ nyoèr ená e keè'se.
- 30Jisoès aè m ku riñ ená ñger mo' yi fúú ye enje nyoèr, a karsi nyor a laa enáê, “AÈ joèo nda wa bcáè'?”
- 31Ñgaâa yá'ni yiì buu a laa neè ye enáê, “Wáâ yá aèmboè ku' beèe a ce nyoèrni enáê, aè bipshii wáná aè joèo nda wáè lá a?”
- 32Geewa'a e m ku ce fyá' aè ryá ñwáè ce e joèo ye anaè.
- 33Njeñwáè anaè aè m riñ yuu ce yi m koni ye, a ká' a wáp, a ce kaèñ, a vú a gwe njeptii Jisoès, a suñ yiì mini.
- 34E laa neè ye enáê, “Muu waè, lo rbyemii li geèe wáè ke'seè. Duè neè rfúteè-ñwáè, yoè ñgá' aè miì.”
- 35E ka' bii ce laèa, beèe mo' embe ndaèp Jairoès a vú neè ntuu ená muu yiì aè lá kwe, e fa keèr fa lá Jisoès ñgá' tá e vú aè cicii ka'.
- 36Jisoès aè ka' yu' yuu ce woweèe a ce laèa, a laa neè Jairoès enáê, “Fa wáp ka', kuè byemi neè máè.”
- 37E m byemi ená ñwáè moè' du fa yiù mbuèu caa efa Pitaè ba Jáêms, ba Joân ce e m ba nfúr Jáms ka'.

³⁸A ka' baè' aè rla' ñwáâ ñgoèr anaè, a yá bjep vi ba aèfo, beè a ce warse seê, a ce koosimnse.

³⁹E niñ mbe ndaèp, a laa nè beè anaè enáê, “Weè ce warse ba ká, a ce koosimnse? Muu ca aè kwe kwe ka'. E ce buumi buumi.”

⁴⁰Beè a vúshìi ye. E fúshìi woweèe wááwá njepmbeè, a lor tar muu ba ma muu, ba ñgaâa yá'ni yìi buu ce a woweèe a m ba, a woweèe a du mbe dìi' ce muu anaè aè m noèñ.

⁴¹E m koo ye aè boè, a laa nè ye ená, “Taèlitaè, kumìi,” ce mbuèu efa gho yu enáê, “Muunje, m ce laa nè wáè, loè mbekìi.”

⁴²Muunje anaè aè ku lo mbekìi a ce jáèshi. E m ba bfeè' ncoèp-baa-aè-rrúèú. Beè a m báèáñger seê.

⁴³Jisoès aè laa nè woweèe ená a fa suñ ñwáè moè' ka'. A ker laa nè woweèe ená a fa muu anaè byee tá e ye.

Ñwáè' Maèk 6

¹Jisoès aè m loâ aè to' anaè, a du fa yeâ laè'. Ñgaâa yá'ni yìi buu a du fa yeâ mbuu.

²Aè ka' ba nyúè mmbomntaa Nyúè, e ká' a ce yá'ni beè mbe ndaèp rloo. Beè ce a m yu', a m báèáñger, a laa enáê, “Ñwáè ca aè geèe njáèá ryá'nìi ca efá? A njáèá bfee ká ce a m fa nè ye wa'a? E geèe njáèá mfaè' mghagha' ca aè njáâá ká?”

³Mboè a ye kapintaè ce muu Máèári a? Mboè e yu nfúr Jáêms, ba Joseès, ba Jud ker ba Saimúèn a? Mboè bjar vi a yu seèe woweèe aèfa a?” A ka' laèa wa'a, a kani ye.

⁴Jisoès aè laa nè woweèe enáê, “A ke yu'ni nè ñwáè ncep ntuu Nyúè aè bdìi' wááwá, geewa'a beèe efa yeâ laè', ba yìi ndap, a ke yu'ni nè ye ka'.”

⁵Aètaè e m ba gee mfaè' mghagha' fa yeâ laè' ka'. E m ku naa mi mmbo mbenduè ñgaâa byañ múcaèr, woweèe a ke'seè.

⁶E m ba nè rgha'nìi-ñwáè aè ryá ená beèe a byemi ka'. E m naèti, a ce kar aè mla' mo', a ce yá'ni beèe blaâa Nyúè.

⁷E m ká' beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú ce e m ce naè, a tuu woweèe a baa a baa, a fa woweèe ñger ená woweèe a ce fúr byú' bbelep enjep beèe.

⁸E m laèa nè woweèe ená a ku lor ba mbaèñ, a fa loèr byee, ba baèa ba mbaèa ka'.

⁹E m laèa nè woweèe ená aètaè a yar blaba', geewa'a, a fa yar bcáè' aè nyoâr bbaa ka'.

¹⁰E m laèa nè woweèe enáê, “Weèe aè ka' du niñ ka' mbe ndaèp yìi fá áè, weèe ku cu ba mbo caar, ba' aè nfeè' ce weèe be fúú efa rla' anaè.

- 11**Weèe aè ka' niñ aè rla', a ke' koni weèe, kàe yu'shi yuu ce weèe ce laèa ka', weèe kashii nfùènfú efa me mkuèu aè to' anaè, duse, aè rduèñshi ená woweèe a geèe yuu bebep.”
- 12**Woweèe a duè, a ce feè'shi neè beèe ená a kupse, ma' yaèp buu bbebep.
- 13**Woweèe a m fúshi ku' byú' mnyúâmkaè' enjep beèe, a ker yo' ñgaâa byañ magoèr neè mgúr, woweèe a ke'seè.
- 14**Beèe a m ce suñ aèmoè Jisoès goèr, ñkúú Hároèd aè yu'. Beèe moè' a m ce laèa ená a Joân ñwáè baèptir beèe ce e fúú efa rkwe, a mbuèu ce e túr ñger aè rgeèe njáèá buu bghagha' ca wa'a.
- 15**Beèe mo' a m ce laa yap ená a AÈlajaè; beèe mo' ená a ñwáè ncep ntuu Nyúè ce e yu aèmoè ñgaâa ncep ntuu Nyúè ce entoèmbii naè.
- 16**Hároèd aè ka' yu' wa'a, a laa enáè, “Joân ce máè m tee ye tu naè, aè fúú efa rkwe.”
- 17**Hároèd ca aè m ba ñwáè ce e m tuu beèe, a du a koo Joân, a kur, a fa ye mbe shañ aètu Háèrodiïyaè ce e m ba ñgwa nfúr yii ce Feleèp.
- 18**Joân aè m baniï laa neè Hároèd enáè, “Ncir yi byemi ená aè fap ñgwa nfúroè beesii aè yoè ka'.”
- 19**Háèrodiïyaè aè ka' yu', a baa Joân seè. E m roèò aè ryú Joân, geewa'a njii yi buu,
- 20**njobeè' Hároèd aè m ce wáp Joân. E m yi ená Joân yu ñwáâ nyáániï, a ker ba ñwáâ nrara, a ce tá'shi ye. Joân aè m ce laèa yuu, yi ce fa Hároèd ñgá' seè, geewa'a, e ku ce koèñ aè ryu' yuu ce e m ce laèa.
- 21**Fáñ yi m loè a yááti mbe nfeè' ce Hároèd aè m ká' ñkaè' yi noèñ ce a m bi ye. E m be beèe bgoèrgoèr embe yeâ nto', ba bsoogáè ce bgoèrgoèr, ba boèò mlii mo' ce aè ñgoañ Galeèleè.
- 22**Muu Háèrodiïyaè ce njeñwáè aè m vùè a bii bii, nyoèr aè boñ Hároèd ba beèe ce a m vùè ñkaè'. Awá Hároèd aè laèa neè muu ana enáè, “Wáè ka' bipshi ka' njáèá ká ce wáè koèñ, m ku fa neè wáè.”
- 23**E m ye leè', a laa enáè, “Wáè ka' bipshi ka' njáèá ká, m ku fa neè wáè, ka' nto'nii efa ya ñgoèñ.”
- 24**Muu ca aè duè, a bipshi neè yii ma enáè, “M be bipshi ba ká?” Yii ma aè beesii neè ye enáè, “Tu Joân ñwáè baèptir beèe.”
- 25**Muu anaè aè ku cañ a kúti, a du a laa neè ñkúú enáè, “M ce koèñ ená aè fa máè tu Joân ñwáè baèptir beèe njep kañ seè'ni.”
- 26**Mluè mi koo ñkúú seè, aè ka' ba njobeè' e m ye leè' aè bsii beèe ce a m vùè ñkaè' naè, e moo aè rsheè laèr.
- 27**E m ku tuu ñwáè soogáè ená e du vùè neè tu Joân. E du mbe shañ, a tee tu ese Joân,

- 28a vú aègho njep kañ, a fa neè muu anaè, e fa neè yïi maê.
- 29Ñgaâa yá'ni buu Joân aè ka' yu' wa'a, a du a lor gúèú a tuñ.
- 30Ñgaâa ntuu Jisoès a m kúti a yá ye, a suñ ye buu ce woweèe a m geèe, ker ba buu ce woweèe a m duè a yá'ni beèe.
- 31Beèe a ce vùe magoèr, ñgaâa ntuu Jisoès a ke' túr njïi aè rye yuu ka'. Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "Seèe du aè dïi' mo' ce beèe a yu ka' tá weèe lúshi múcaèr."
- 32Woweèe a niñ mbe keñ, a du aè dïi' ce beèe a m ba ka'.
- 33Beèe a yá aèmboè woweèe a ce duè, a riñ woweèe, a fúúse efa mla' wááwá, a cañse a du a ba' aè dïi' anaè entombïi.
- 34Jisoès aè ka' kuè fúú embe keñ, a yá ku' beèe aèwaâa roè, a koosimnse neè beèe anaè magoèr njobeè' woweèe a m ba aèmboè njeèe ce yi buu ñwáè rcïiñ wa'a. E ká' a ce yá'ni woweèe ku' buu.
- 35Nfeè' aè m káè' a ce caèa, ñgaâa yá'ni yïi buu a vùe, a laa neè ye enáê, "Seèe yu aè njïisaèp efa mla', nyùe aè ce coo.
- 36Laèa tá woweèe a duse aè mla' ce mi yu aètútú, ba mïi ce mi yu aè mñkúè, duè yuu byee, ye."
- 37Jisoès aè beesïi a laa neè woweèe enáê, "Fa neè woweèe yuu tá a ye." Woweèe a beesïi enáê, "Baná weèr lor baèa mbaâa bbaa, du yuu bráâd aègho neè woweèe a?"
- 38Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "Weèe túr bráâd yi sá'? Duè fyá' ka neè." Woweèe a ka' duè fyá', a laa neè ye enáê, "Weèr túr bráâd taê, ba nca baa."
- 39E laa ená woweèe a laa tá beèe anaè a cute aè mjáá aè bkúr aè bkúr.
- 40Woweèe a laèa, beèe anaè a cuteè aè bkúr aè bkúr. Bkúr mo' beèe rjeèe rjeèe; bkúr mo' beèe mta mtaê.
- 41E lor bráâd taê, ba nca baa caè, a ke' mbe buèu, a yoñshi Nyùe, a bá'shi bráêd, a fa neè ñgaâa yá'ni yïi buu ená a gapshi neè beèe anaè, a ceeshi nca anaè foñ a gapshi neè woweèe.
- 42Ñwáè wááwá aè ye, a yu'.
- 43Ñgaâa yá'ni yïi buu a baashïi bbábá' bráâd ba btete nca, vi ruu aè mñkaèa ncoèp-baa-aè-rrúèú.
- 44Mmbañruè ce a m ye byee anaè a m ba beèe ncúèkïi taê.
- 45Jisoès aè m ku laa neè ñgaâa yá'ni yïi buu ená a niñ mbe keñ, tuu neèñguu roè entombïi, tá e laasi beèe anaè.
- 46E ka' laèasi woweèe wáá a ko' mbe rtuèu aè rgeèe rloo.
- 47AÈ ka' ba aè mbuèuñkuèr, keñ aè ba mbe ntee rdip, Jisoès aè ba nje waa ñkúè mimñgi'.

⁴⁸E yá aèmbòè ñgaâa yá'ni yïi buu a ce ni'ni neè keñ, njobeè' fu' yi m ce caèa magoèr. AÈ ka' ba aè mú ñgaèptú', e du a waâp mbuèu, a ce jáèr mbenduè rdip, a ce roèo caèa woweèe.

⁴⁹Woweèe a ka' yá aèmbòè e ce jáèr mbenduè rdip, a ce kwa'shi ená a nyir, a warse,

⁵⁰njobeè' woweèe wááwá a m yá ye, a ce wáp. E ku laa neè woweèe aè nfeè' anaè enáê, “Kur neè ntee, a máè, fa wáp neè ka'.”

⁵¹E niñ a cu a woweèe mbe keñ, awá fu' caè yi teetii. Woweèe a bááñgeèr seê,

⁵²njobeè' woweèe a m be riñ aèmbòè Jisoès aè m geèe, a ka' nyañ ku' beèe ca neè bráâd taê, ba nca baa ka'.

⁵³Woweèe a ka' tuu neèñguu roè, a cúú keñ aèwaâa roè, a ba seè'ni ba aè ñgoâñ Gáènásaráèt.

⁵⁴Jisoès aè ka' ku fúú embe keñ, beèe a yá ye, a rïñ.

⁵⁵E m ce jáèr aè dii' anaè, beèe a ce yu' faè dii' e yu, byá'se ñgaâa byañ, vú aègho, yá ye.

⁵⁶Bdii' wááwá ce e m duè, káè aè mlaè' mká'ñká' ba aè mla' mñgoèrñgoèr áè, beèe a vúè neè ñgaâa byañ aè ntaa, ce bu' mmbo neè ye ená e ku ma'shi tá a joo ka' yi cuèu cáè'. Ñgaâa byañ wááwá ce a m joèo ye a m ke'seè.

Ñwaè' Maèk 7

¹Beèe Fariisi ba ñgaâa ryá'ni mncir mo' ce a m vúâ aè rla' Jáèrusaláèm a m vú aè ryá Jisoès.

²Woweèe a m yá aèmbòè ñgaâa yá'ni yïi buu mo' a ce ye byee neè mmbo msii.

³Beèe Fariisi ba Jus wááwá a ka' tá suè'si mmbo aèmbòè ndeèe waêp bta aè m ba ka', a ye yuu ka'.

⁴A ka' vú efa ntaa, a ku su'si mmbo wáá ka' ye yuu. Woweèe a ker túr ndeèe moè' foñ ce waêp bta a m kwe, a lá neè woweèe, aèmbòè aède' woweèe a su'sii mndoñ ba mkiiñ, ker ba bkañ aè njiû yááni.

⁵Beèe Fariisi ba ñgaâa ryá'ni mncir a bipshii neè Jisoès enáê, “Ñgaâa yá'ni yoè buu a lée ndeèe viseèe bta ka', a ce ye buu neè mmbo msii njoká?”

⁶Jisoès aè beesii neè woweèe enáê, “AÈsayaè ce ñwáè ncep ntuu Nyúè aè m laèa yuu mini kuu weèe ce ñgaâa mbo'ni aèmbòè a m sañ enáê, ‘Beèe ca a ku ce yu'ni neè máè ba neè cuèu. Yap mntee yi yu aènjiiisaèp ese máè.

⁷Woweèe a ce geèe rloo neè máè aè ciciï, njobeè' a ce yá'ni beèe mncir ce aè lée ba beèe.’

⁸Weèe aè maè' ncir Nyúè a lor ba ndeèe to'.”

- ⁹E m laèa nè woweèe enáê, “Weèe túr njiì bfee àè rkani mncir Nyúè tá weèe bo loèr yeè ndeèe to’.
- ¹⁰Musiis àè m laèa enáê, ‘Yu’ni nèe yoè ta ba yoè maê.’ A ker laa enáê, ‘Ñwàè ce e ka’ cáp yìi ta kàè yìi ma áè, baná a be yú ñgaèñ.’
- ¹¹Weèe ce laèa weená ñwàè àè ka’ lor yuu ce e ba jaè’ yìi ma ba yìi ta aègho, laa ená, ‘Yuu ce máè túr ce máè ba jaè’ wáè aègho naè, yu Kobaèn’, ce yi yu enáê, ‘Máè fa nèe Nyúè,’
- ¹²weèe ker byemi ená e ja’ yìi ma ba yìi ta aègho ka’.
- ¹³Weêe gee wa’a, baná weèe àè loèr yeè ndeèe a siñsi mncir Nyúè aègho. Ku’ buu moè’ yu foñ aèmbòè bca, ce weêe ke geèe.”
- ¹⁴Jisoès àè m ker ká’ ku’ beèe ce a m ba aèfo a laa nèe woweèe enáê, “Yu’shi nèe boèñboñ.
- ¹⁵Yuu ce yi ke niñ njep ñwàè, yi ke geèe ñwàè e ba jaèpri àè bsii Nyúè ka’. Yuu ce yi ke geèe ñwàè e ba jaèpri àè bsii Nyúè yu ba yuu ce yi fúú enjep ye.
- ¹⁶Ñwàè ce e ka’ túr btuè’, ñgaèñ yu’.”
- ¹⁷E ka’ maè’shi beèe, niñ mbe ndaèp, ñgaâa yá’ni yìi buu a bipshìi nèe ye ená ñgaèa anaè yu ená ká lá.
- ¹⁸E beesìi nèe woweèe enáê, “Wee weèe àè be riñ buu foñ ka’ a? Mboè weèe yi weená aède’ yuu ce yi ke niñ njep ñwàè yi gee ñwàè e bep àè bsii Nyúè ka’ ka’ a?
- ¹⁹Yi yu wa’a njobeè’ yi ke niñ ba njep ntee ka’, yi ke niñ ba njep rbúè, fúú enjo.” E ka’ laèa wa’a a raasi ená byee wááwá vi yu bboèñboñ àè bsii Nyúè.
- ²⁰E m ker laa enáê, “Yuu ce yi ke fúú enjep ñwàè, àè yìi ce e ke geèe ye e ba jaèpri àè bsii Nyúè.
- ²¹Njáèá buu bbebep ca vi ke loè ba enjep ntee: bsaèkìi, byáèá, nyúshi beèe, àè rkoo ñgwa ñwàè moè’ kàè nduu ñwàè moè’,
- ²²àè rbaèñ mmir àè buu, bsaèrbuu, mbo’ni, ndeêe mbembep, ñko’ndoñ, mnsa’ni, naèanyor ba blúr.
- ²³Buu bbebep ca bsìip vi ke fúú enjep ñwàè, gee ye e ba jaèpri àè bsii Nyúè.”
- ²⁴Jisoès àè m naètìú àè aèfo, a du àè dîi’ ce rla’ Tayaè li m ba. E m duè a ba’ aèfo, a niñ mbe ndaèp, a koñ ená ñwàè moè’ riñ ená e yu mbo ka’. Geewa’a beèe a ku rîiñ.
- ²⁵Njeñwàè moè’ ce nyúèrkaè’ àè m niñ njep muu yìi, àè m yu’ ená Jisoès yu aèfo, a vúè, a gwe njep yeâ tîi.
- ²⁶Njeñwàè anaè àè m ba ñwàè enje jáá. A m bi ye àè ñgoañ Sìiroèfoènisìiyyaè. E m bu’ mmbo nèe Jisoès ená e fúr yú’ nyúèrkaè’ ca enjep muu yìi.

- ²⁷Jisoès aè laa neè ye enáê, “Maè'shi tá a nyañ boo entoembii njobeè' yi boèñ ená a lor byee boo ma' neè ñgwe ka'.”
- ²⁸Njeñwàè ca aè beesii enáê, “Yi yu mini wa'a, Tataê, to ñgwe yi ke ye mkúè' baa boo ce mi gweèñger foñ.”
- ²⁹Jisoès aè laa neè ye enáê, “AÈ ka' ba njo' yuu ce wàè laèa na, yú' nyúèrkaè' ca yi fúú enjep muu ghoè. Duè yo yu.”
- ³⁰E m kúti aè laè', a yá aèmoè muu yiì noèñ mbe bkuu, yú' nyúèrkaè' anaè yi baniì fúú enjep ye.
- ³¹Jisoès aè m naètiù aè dii' ce rla' Tayaè li m ba naè, a to'ni rla' Sidoèn, a caa Mla' ce Rúèú, a du a ba' aè rdip rgoèr ce aè ñgoâñ Galeèleê.
- ³²Beèe mo' a m vùè neè ñwàè moè' ce e m fuñre a ke' yi aè rlaèa yuu boèñboñ foñ ka', a bu' mmbo neè Jisoès ená e naa mi mmbo mbenduè ñwàè anaè, ja' ye.
- ³³Jisoès aè fúr ye embe múè beèe, a fa ye mntummo mbaè btuè', a ce mce, a joo ye rlee aègho,
- ³⁴a ke' mbe buèu a shoo, a laa neè ye enáê, “Efataè.” Efataè ca yu ená, “Múè'ti.”
- ³⁵Vi btuè' vi mú'ñgeèr, rlee li ba'ñgeèr ye, e ká' a ce laèa yáániì.
- ³⁶Jisoès aè ciisii neè woweèe ená a fa suñ ñwàè ka'. E ka' ciisii wa'a woweèe a misii a suñ beèe goèr.
- ³⁷Beèe a m báèáñger seè, a ce laèa enáê, “E geèe buu wááwá yáániì; e geèe mnfuñtuè' a ce yu' buu, blúr a ce laèa.”

Ñwàè' Maèk 8

- ¹AÈ m ba aè mnoèñ anaè, ma kúr beèe yi ker vú a kaari, a ke' koni yuu ye ka'. Jisoès aè ká' ñgaâa yá'ni yiì buu a laa neè woweèe enáê,
- ²“M ce koosimnse neè beèe ca seè, weèr woweèe aè cu aè mnoâñ btaar, woweèe a ke' koni yuu ye ka'.
- ³M ka' kúsi woweèe aè mlaè' neè njeè, woweèe a du gwe njeè aè nduunjiì. Weèe mo' efa waâp mú a vùè efa njìisaèp seè.”
- ⁴Ñgaâa yá'ni yiì buu a beesii neè ye enáê, “Bráâd yi be ka' loè efá aè ntee riñ ca, ce aède' yi ghááteè aè ryañ woweèe?”
- ⁵Jisoès aè bipshii neè woweèe enáê, “Weèe túr bráâd bsá'?” Woweèe a beesii enáê, “Weèe túr bráâd saèambaè.”
- ⁶Awá e laa beèe anaè a cuteè aè nsheè. E lor bráâd saèamba caè, a yoñshi Nyúè, a bá'shi a fa neè ñgaâa yá'ni yiì buu a gapshii neè beèe anaè.
- ⁷Woweèe a m túr mú nca foñ. E yoñshii Nyúè, a fa neè ñgaâa yá'ni yiì buu ená a gapshi neè beèe anaè foñ.

- ⁸Woweèe a ye a yu', a baashi bbábá' ce vi m báti, vi ruu aè mñkaèa saèambaê.
- ⁹Beèe ce a m ye, a m ba aèmbòè ncúèkii kyeèe. E laa woweèe a duseè,
- ¹⁰e niñ mbe keñ a ñgaâa yá'ni yii buu weèe, a tuu aè mbeèp Daèlmaènutàè.
- ¹¹Beèe Fariisi a m vùè, a ce taase Jisoès. Woweèe a m ce roèo aè rmoèoshi ye, awá a laa neè ye ená e duñshi woweèe ncoèo embe buèu.
- ¹²E shoo, a laa enáê, "Beèe e luèuni a ce roèo mncôô bghagha' wa'a njoká? AÈi', m suñ weèe máná aède' m duñshii ncoèo neè beèe ca ka'."
- ¹³E ma'shii woweèe, a niñ mbe keñ, a tuu neèngu roè.
- ¹⁴Ñgaâa yá'ni buu Jisoès a m leèse aè rloèr bráêd, a ku túr ba ntu' bráâd mo'sir mbe keñ.
- ¹⁵Jisoès aè ciisii neè woweèe enáê, "Loèr neè nfeè' neè yis beèe Fariisi ba yii Hároèd."
- ¹⁶Woweèe a ká' a ce laèa fa waâp mú enáê, "E laèa wa'a njobeè' seèe aè ba vú neè bráâd ka'."
- ¹⁷Jisoès aè m yi yuu ce woweèe a ce laèa. A laa neè woweèe enáê, "Weèe ce laèa fa weâe mú ená weèe túr bráâd ka' njoká? Weèe aè be riñ buu ka' a? Waè' weèe aè be riñ mbuèu efa gho ka' a? Waè' ku ba nteèe-tu a?"
- ¹⁸Weèe aè túr mmir, a ke' ce yá buu ka' a? A túr btuè', a ke' ce yu' buu ka' a? Káè yu ba ená weèe ce kuushi buu ka' a?"
- ¹⁹AÈ nfeè' máè m bá'shi mtu' bráâd taê, a fa neè beèe ncúèkii ta naè, woweèe a m ye, weèe a kwá' bbábá' aè mñkaâa bsá'?" Woweèe a beesii enáê, "Weèr aè m kwáè' aè mñkaèa ncoèp-baa-aè-rrúèú."
- ²⁰E ker bipshi neè woweèe enáê, "AÈ nfeè' máè m fa mntu' bráâd saèamba neè beèe ncúèkii kyeèe naè, woweèe a m ye, weèe aè kwá' bbábá' aè mñkaâa bsá'?" Woweèe a beesii enáê, "Weèr aè m kwáè' bbábá' aè mñkaèa saèambaê."
- ²¹Awá Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "Baná weèe aè be riñ mbuèu efa yuu ce m ce laèa ka' a?"
- ²²Woweèe a m vùè a ba' aè rlaè' Báètsaidaè, beèe mo' a vú neè nfeèp ená Jisoès joo ye neè bo tá e ke'se.
- ²³E ghashii ye aè rkoo a ye a fúú efa laè' anaè. A ka' duè baè', a ce ye neè mce nje mmiiir, a la' mmbo mbe yeâ nduè, a bipshi neè ye enáê, "AÈ ce yá buu seè'ni a?"
- ²⁴E fyá' mbekii, a beesii enáê, "M ce yá aèmbòè beèe a ce jáèshi, a ba aèmbòè bce wa'a."
- ²⁵Jisoès aè ker la' ye mmbo nje mmiiir, e tuñsii mmir, a misi a yá buu seè'ni boèñboñ.

²⁶Jisoès aè ma'shii ye ená e du mbe yeâ ndaèp, a laa neè ye ená e fa keèr duè aè múè la' ka'.

²⁷Jisoès a ñgaâa yá'ni yii buu weèe a m ce duè aè bu' mla' ce mi m ba aè to' Sisaèriyaè Fiiìlepaèi. A ka' duè baè' aè nduunjii e bipshii neè woweèe enáê, “Beèe a ce laèa ená m yu nda?”

²⁸Woweèe a beèesi neè ye enáê, “Beèe mo' a ce laèa ená aè yu Joân ñwáè baèptir beèe, beèe mo' ená aè yu AÈlajaè, beèe mo' ená aè yu moè' efa ñgaâa ncep ntuu Nyúè.”

²⁹E ker bipshi neè woweèe enáê, “Yi yu yi ká aèmoè weèe, weèe ce laèa ye weená m yu nda?” Pitaè aè beesii enáê, “A wáè Kraâis anaè.”

³⁰E ciisii neè woweèe ená a fa suñ ñwáè moè' ená a ye Kraâis anaè ka'.

³¹Jisoès aè m káè' a ce yá'ni ñgaâa yá'ni yii buu ená Muu Ñwáè be kuè yá ñgá' goèr seè, tá bleebeèe ba beâe bgoèrgoèr efa ñgaâa tañshi tañshii ker ba ñgaâa ryá'ni mncir a kani ye. A be keè yú ye, mnoèñ vi ba btaar, e fúú efa rkwe.

³²E m laèa buu ca neè woweèe rara seè. Pitaè aè koo ye, a ye a lá'sii nyor, a ká' a ce lapni ye kuu yuu ce e laèa anaè.

³³Jisoès aè beesii nyor a fyá' ñgaâa yá'ni yii buu a laa neè Pitaè enáê, “Loè efa máâ geñ, Sataèn! Mo mkwaè'shii yu ba miû ñwáè, yu miû Nyúè ka'.”

³⁴Jisoès aè ká' ku' beèe ba ñgaâa yá'ni yii buu a laa neè woweèe enáê, “Ñwáè aè ka' ce koèñ aè rvúè fa máâ mbuèu, baná ñgaèñ kani yii nyor, byá' yi kiintaa, ce vú fa máâ mbuèu.

³⁵Ñwáè ce e ka' ce koèñ aè rboñshi li ryoèñ baná ñgaèñ be bá li, ñwáè ce e ka' tá boñshi li ryoèñ ka' njo' máè, baná ñgaèñ be koni li.

³⁶AÈde' ñwáè konii ba njáèá sá' ká ce e ka' túr buu enjep ñgoèñ na wááwá, bá li ryoèñ?

³⁷Yuu ce aède' ñwáè fa aètu li ryoèñ yu ká?

³⁸Ñwáè ce riitu yi ce koo ye neè máè, ker ba neè wa blaèa embe njáèá nfeè' e seè'ni ce beèe a ce kani Nyúè, a ker ce geèe buu bebep na, baná riitu yi be keè koo Muu Ñwáè neè ye foñ mbe nfeè' ce e be keè vúè a bcïndap Nyúè ce brara weèe neè foèò yii Taè.”

Ñwáè' Maèk 9

¹E m laèa neè woweèe enáê, “M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená beèe mo' a yu aè múè beèe ce a tááte na ce rkwe li be joèò woweèe ka'. Woweèe a be kuè cu caar yá kúú Nyúè aèmoè yi vúè neè ñger-ñwáè.”

²Mnoèñ vi ka' caèa ntuunfu, Jisoès aè lor Pitaè ba Jáèms, ker ba Joân, a ko' a woweèe mbe rtuâu rsaèsap, aè ku ba woweèe mbo caè'caè'. A m baè' mbo, Jisoès aè kupseè a ba aè njááá jáá.

- ³Vi bcáè' vi beetiì bbúú, a ce laè'ñger seê, a fúp ce aède' ñwáè aè m ba su'si vi fúp wa' ka'.
- ⁴Ka' cu, AÈlajaè ba Musiis a nyáá, a ce de' a Jisoès.
- ⁵Awá Pitaè aè laa neè Jisoès enáê, “Rabaèi yi boèñ aèmboè seèe yu aèfa na. Maè'shi tá weèr ba'ri btaâp btaar, tá mo' ba yo, tá mo' ba yi Musiis, tá mo' ba yi AÈlajaè.”
- ⁶E m yi yuu ce e laa ka' njobeè' woweèe a m ce wáp seê.
- ⁷Mmbaè' vi vúê, a cete woweèe, njeendoñ aè laa enjep múè mo enáê, “Cena yu muu waè ce m koèñ seê. Ce yu' neè yuu ce e ce laèa.”
- ⁸Woweèe a ke'seè ñgoèñ, a ker yá ñwáè moè' caa efa Jisoès ka'.
- ⁹Woweèe a ka' ce suèu embe rtuèu, Jisoès aè ciisii neè woweèe ená a fa suñ ñwáè yuu ce woweèe a yá naè ka', caar tá Muu Ñwáè ke fúú efa rkwe.
- ¹⁰Woweèe a m suñ ñwáè ka', geewa'a, a ce tarni ená nfúú efa rkwe ca yu ba ká lá.
- ¹¹Woweèe a m bipshi neè ye enáê, “Ñgaâa ryá'ni mncir a ce laèa ená AÈlajaè be vúè entombii njoká?”
- ¹²E beesii a laa enáê, “Rtarnii li yu njo ka', AÈlajaè be vúè wáá, geèe tá buu wááwá kúti aèmboè vi m ba. Baná a sañ mbe Ñwaa' Nyúè ená Muu Ñwáè be kuè yá ñgá' seê, tá beèe a jaasi ye njoká?”
- ¹³M ce suñ wee máná AÈlajaè aè vúè war, beèe a gee buu ce a m ce koèñ aè rgeèe neè ye, aèmboè a sañ mbe Ñwaa' Nyúè.”
- ¹⁴Woweèe a m vúè a yá bár ñgaâa yá'ni yiì buu, ku' beèe a sir woweèe, ñgaâa ryá'ni mncir a ce sár nsár a woweèe.
- ¹⁵Ku' beèe ca a ka' kuè yá ye, a bááñger seê, a cañse a du aè rcaè'ni ye.
- ¹⁶E bipshii neè ñgaâa yá'ni yiì buu enáê, “Weèe ce sár ba ká weèe woweèe?”
- ¹⁷Ñwáè moè' efa múè beèe anaè aè beesii enáê, “Ñwáè Ryá'nii, máè ba vú neè muu waè aè ryá wáè. Yú' bebep yi yu njep ye, a geêe, e ke' ce laèa ka'.
- ¹⁸Yi loè gee ye, e gwe aè nsheè, bdúdú' vi fúú ye aè cuèu, e ce kúr msoèñ, tee mbaè yáá. Máè laa neè ñgaâa yá'ni yoè buu máná a fúr yú' anaè, woweèe a moo laèr.”
- ¹⁹E laa neè woweèe enáê, “Haba! Weâe beèe e luèuni ce weèe buu rbyemii! M be cu weèe seèe duè baè' fá? M be kur ntee neè weèe duè baè' fá? Vúè neè muu anaè fa neè máè.”
- ²⁰A m vúè neè muu anaè a fa neè ye. Yú' caè yi ka' yá Jisoès, a geêe, muu anaè aè gwe kaè', a ce biñri a ce fúr bdúdú' aè cuèu.
- ²¹Jisoès aè bipshi neè tar muu enáê, “Muu ca aè m káè' yañ ca aè se'ká?” E beesii enáê, “Yi m ku ká' aè nfeè' e m bii ñká'.

- 22**Yi m loè ku ce maè' ye njep mor ba njep roè aè ryú ye. Ka' ba ená aède' aè gee yuu mo', aè koosiimnse neè weèr, ja' weèr."
- 23**Jisoès aè laa neè ye enáê, "AÈ ce laèa wáná, 'ka' ba ená aède' aè gee yuu mo' wa'a, a ce laèa ba ená ká? Buu wááwá yu aetàèr neè ñwáè ce e byemi."
- 24**Tar muu anaè aè ku waa aè cuèu anaè, a laa enáê, "Máè byemi. Geèe tá la rbyemii li tap."
- 25**Jisoès aè m yá ená ku' beèe a ce vùese, e waa yú' bebep anaè a laa enáê, "Wáâ yú' ce yi ke geèe ñwáè e fuñrèe ker ba lúr, máè laa neè wáè: fúú enjep ye. Fa keèr niñ njep ye nyúè moè' ka'."
- 26**Yú' anaè yi waa, e ker gwe kaè', yi fúú enjep ye, e noñ aèmboè gúèú ñwáè wa'a. Weèe mo' a ce laèa ená e kwe.
- 27**Jisoès aè ghashii ye aè rkoo, a naa mbekiì, e natii a táá.
- 28**E ka' niñ mbe ndaèp, ñgaâa yá'ni yii buu aè ku ba Jisoès a woweèe, woweèe a bipshii neè ye enáê, "Weèr aè ba moo a rfúr yú' anaè enjep ye laèr njoká?"
- 29**E laa neè woweèe enáê, "Yuu ce aède' yi fúr njáèá yú' ca enjep ñwáè ku ba rloo rtatap caè'caè'."
- 30**Woweèe a m naèti a caa njiû aè ñgoañ Galeèleè. Jisoès aè koñ ená ñwáè moè' yi ka',
- 31**njobeè' e m ce yá'ni ñgaâa yá'ni yii buu, a ce laa neè woweèe enáê, "A be loèr Muu Ñwáè fa mbaè mmbo beèe, tá a yú ye, tá e fúú efa rkwe mbenjii mnoañ btaar."
- 32**Geewa'a woweèe a m riin yuu ce e m laèa ka', a ce wáp aè rbipshi neè ye.
- 33**Woweèe a m duè a ba' aè rla' Kaèpanuèm, a ka' niñ mbe ndaèp, e bipshii neè woweèe enáê, "Weèe aè ba ce sár ba ká aè nduunjii?"
- 34**Woweèe a beesii ka', njobeè' woweèe a m ce sár ená ñwáè ce e yu ñwáâ ñgoèr efa woweèe a nda lá?
- 35**E cu aè nsheè, a ká' yii beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú, a laa neè woweèe enáê, "Ñwáè ce e ka' ce koèñ aè rba ñwáè e kuèntombii, baná e be loèr yi tu aè ñwáè embaè lúèsimbuèu, ba aè ñwáè rfaè' neè beèe wááwá."
- 36**E m loèr mú ghaèrñwáè a tár mbe waâp mú, a koo ye nje nyoèr, a laa enáê,
- 37**"Ñwáè ce e ka' koni mú ghaèrñwáè aèmboè ca fa máâ rlii, baná ñgaèñ aè koni máè. Ñwáè ce e ka' koni máè, baná e koni ba máè ka', e koni ba ñwáè ce e m tuu máè."
- 38**Joân aè laa neè Jisoès enáê, "Ñwáè Ryá'nii, weèr aè mú yá ñwáè moè' e ce fúshi byú' mnyúâmkaè' enjep beèe fa wáâ rlii. Weèr aè laa neè ye ená e fa keèr geèe wa' ka' njobeè' e yu mo' efa seâe mú ka'."

- ³⁹Jisoès aè laa nè woweè enáê, “Weè fa laèa ená ñgaèñ borni ka'. Ñwáè ce e ka' gee rfaâ' rghagha' fa máâ rlii baná aède' e laa yuu bebep kuu máè ka'.
- ⁴⁰Ñwáè ce e ka' ba yïiseè ñwáè bbaèa ka', baná e yu yïiseè ñwáè.
- ⁴¹M ce suñ weè nè mini-ñwáè máná ñwáè ce e ka' fa weè ndoñ mdip njobeè' weè yu beè Kraêis, aède' e bá vi blaè' ka'.”
- ⁴²“Ñwáè ce e ka' gee moè' efa boo bká' ce a byemi nè máè na, e gee yuu bebep, baná yi be ba aèndeè nè ye ce a ka' lor ma luâr ñgoè' baa cúú ye kuè ndoñ, ma' njep rdip rgoèr.
- ⁴³Yo bo yi ka' gee wáè aè gee yuu bebep, aè tee yi ma'; yi yu aèndeè ená aè niñ mbe diû' rcu ce nfeseè, buu bo, nè ce ená aè túr mmbo mmbaa duè njep mor ce aètaè a liisii ka'.
- ⁴⁴⁻⁴⁵Yo kuèu yi ka' gee wáè aè gee yuu bebep, aè tee yi ma'; yi yu aèndeè ená aè niñ mbe diû' rcu ce nfeseè, buu kuèu, nè ce ená aè túr mkuèu mmbaa, tá a ma' wáè njep mor.
- ⁴⁶Mor anaè yi be keè liiti nyúè moè' ka'.
- ⁴⁷Lo rlii li ka' gee wáè aè gee yuu bebep, aè so'ni li enje tuè, ma'; yi yu aèndeè ená aè ba ntoè' rlii, niñ mbe diû' kúú Nyúè nè ce aè túr mmir mmbaa tá a ke koo wáè, maè' njep mor.
- ⁴⁸Mñgúâr ce mi ce ye woweè njo mi be kweñger ka', tá mor anaè yi liiti ka'.
- ⁴⁹A be keè yo' ñwáè wááwá nè mgwañ ce yu ba mor.
- ⁵⁰Mgwañ mi boèñ. Geewa'a mi ka' cir, aède' weè gee weeká mi ka' ker leèe? Baná weè ba aèmboè mgwañ mleèlee. Cu nè nè rfúteè-ñwáè.”

Ñwáè' Maêk 10

- ¹Jisoès aè natii a du aè ñgoâñ Juèdiyaè, a ker du aè ñgoâñ neèñguu rdip Jodaèn. Ku' beè a ker vúse aè ryá ye, e yá'ni woweè aèmboè e m ku ce yá'ni beè naè.
- ²Beè Fariisi mo' a vúè, a mooshi ye, a bipshi nè ye enáê, “Waè' ncir yi byemi ená ñwáè juu ñgwa yii a?”
- ³Jisoès aè beesii nè woweè enáê, “Musiiis aè m laèa nè weè ená ká?”
- ⁴Woweè a laa enáê, “Musiiis aè m fa njii ená ñwáè aè ka' koèñ aè rjuèu ñgwa yii, e sañ ñwáè' fa nè ye aè rduèñshi ená e saè'si guèu, ka' juèu ye.”
- ⁵Jisoès aè kúsii nè woweè enáê, “Musiiis aè m sañ ncir ca nè weè njobeè' weè teè btu.
- ⁶Geewa'a aè m ba efa rkáè' Nyúè aè boo mbañruèñwáè ba njeñwáè.
- ⁷A mbuèu ce yi yu ená mbañruèñwáè be maè'shi yii ta ba yii maè, cu a ñgwa yii,

- 8**tá a ye a ba aè ñwáè moè'sir. Baná woweèe a ker ba a baa ka', a yu ba ñwáè moè'sir.
- 9**Baná yuu ce Nyúè aè ka' tarshi, ñwáè moè' fa gaèpse ka'."
- 10**Woweèe a ka' kúti mbe ndaèp, ñgaâa yá'ni yïi buu a ker bipshi yuu kuu yuu ce e m laèa anaè.
- 11**E beesïi neè woweèe enáê, "Ñwáè ce e ka' juu ñgwa yïi, lor moè', baná e koo njeñwáè ce e yu ñgwa yïi ka',
- 12**njeñwáè ye ye ka' ma'shi nduu yïi du bguèu a mbañruèñwáè moè', baná e noèñ a mbañruèñwáè ce yu nduu yïi ka'."
- 13**Beèe a m vúè neè bghaèrbeèe ená Jisoès bo joèo woweèe, ñgaâa yá'ni yïi buu a lapniï beèe anaè.
- 14**Jisoès aè ka' yá wa'a, nyoèr aè bep ye seê. E laa neè woweèe enáê, "Maè'shi tá boo anaè a vú yá máè, weèe fa jepsi woweèe ka', njobeè' kúú Nyúè yi yu ba neè beèe ce a yu aèmboè boo ca.
- 15**Máâ suñ weèe neè mini-ñwáè máná, ñwáè ce e ka' tá koo kúú Nyúè aèmboè muu ñká' ka', aède' e ke niñ mbe diû' kúú Nyúè anaè ka'."
- 16**E ka' laèa wa'a, a koo woweèe nje nyoèr, a la' mmbo mbe waâp nduè, a ghoni woweèe.
- 17**Jisoès aè ka' ce duè rjáèr, ñwáè moè' aè cañ a vú a gú'shi njep yeâ tïi, a bipshi neè ye enáê, "Ñwáè ryá'niû mboèñmboñ, yuu ce aède' m gee ka' koni ryoèñ ce nfeseè a ká?"
- 18**Jisoès aè beesïi neè ye enáê, "Wáâ too máè ená ñwáâ mboèñmboñ njoká? Ñwáè moè' yu ñwáâ mboèñmboñ ka', ñwáâ mboèñmboñ ku ba Nyúè caè'caè'.
- 19**To aè ku riñ mncir ce vi laèa enáê, 'Fa yú ka', fa koo ñgwa ñwáè kàè noèñ weèe nduu ñwáè ka', fa yáèá ka', fa táá njïinsa' mnaèñ ka', fa fiip ñwáè ka', yu'ni neè yoè ta ba yoè maè.' "
- 20**Ñwáè anaè aè beesïi neè ye enáê, "Ñwáè ryá'niï, máè láè mncir ca wááwá káâ aè nfeè' ce máè m ba muu ñká'."
- 21**Jisoès aè fyá' ye, a koñ ye. A laa neè ye enáê, "Yuu mo' yi báti ce aè túr aè rgeèe. Duè fyeni yoè buu wááwá, lor mbaèa efa gho gapshi neè ñgaâa fuèp, tá aè bo túr bkuè' mbe buèu. Wá geèe wa' wáá, aè vú fa máâ mbuèu."
- 22**Ñwáè ca aè ka' yu' yuu ce Jisoès aè laèa, a sá seê, a kar bsii a duê, njobeè' e m túr ku' buu seê.
- 23**Jisoès aè fyá' ñgoèñ, a laa neè ñgaâa yá'ni yïi buu enáê, "Yi yu tatap se neè ñgaâa mbaèa aè rniñ mbe diû' kúú Nyúè."
- 24**Ñgaâa yá'ni yïi buu a bááñgeèr. E ker laa neè woweèe enáê, "Boo waê, yi yu tatap se aè rniñ mbe diû' kúú Nyúè.

- 25**Yi yu aetàèr nèè kaemáèl aè rtose nje rlr nsaèraè' caa nèè ñwáè mbaèa aè rniñ mbe dĩù' kúú Nyúè."
- 26**E ka' laèa wa'a, woweèe a bááñgeèr seè, a laa fa waâp mú enáê, "Baná ñwáè ce aède' e luñ yu ba nda?"
- 27**Jisoès aè fyá' woweèe, a laa enáê, "Buu ca vi yu btatap se nèè ñwáè, ke' ba nèè Nyúè ka', njobeè' buu wááwá vi yu aetàèr nèè Nyúè."
- 28**Pitaè aè laa nèè Jisoès enáê, "Yáê, weèr aè maè'shi yeèr buu wááwá, a vú fa wáâ mbuèu."
- 29**Jisoès aè beesìl nèè ye enáê, "M suñ weèe nèè mini-ñwáè máná, ñwáè ce e ka' ma'shi yìl ndap, káè bfúr vi, káè bjar vi, káè yìl taê, káè yìl maê, káè boo vi, káè vi mñkúè, aètu máè, ker ba njobeè' Nsuñ Mboèñmboñ,
- 30**e be koni buu aè nfeè' e seè'ni caèa aemboè e m túr naè kaèñ rjeèe. E be koni mndap, bfúr, bjaèr, mma, boo, ba mñkúè. Geewa'a beèe a be kuè ce fa ye ñgá'. E ba mbe nfeè' ce e be keè vúè, e koni ryoèñ ce nfeseè.
- 31**Beèe magoèr ce a yu entombiì seè'ni na, a be keè ba elùèsimbuèu, tá beèe magoèr ce a yu lùèsimbuèu seè'ni na, a ba entombiì."
- 32**Woweèe a m ce duè aè rla' Jáèrusaláèm. Jisoès aè ce duè kuèntombiì nèè woweèe. Ñgaâa yá'ni yìl buu a ce báèáñger. Beèe ce a m ce jáèr mbe waâp njiì a ce wáp. Jisoès aè ker fúr yìl beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú embe múè beèe, a ká' a ce suñ woweèe buu ce vi be koni ye.
- 33**E m laèa nèè woweèe enáê, "Seèe ce duè wa'a tá a du fa Muu Ñwáè mbaè mmbo beâe bgoèrgoèr efa mú ñgaâa tañshi tañshiì ba ñgaâa ryá'ni mncir. Woweèe a be sa' ye, teni ená a yú ye, keèr loèr ye fa mbe mmbo beèe enje jáá.
- 34**Woweèe a be coosi ye, ce ye nèè mce, liip ye nèè byáánsoè, yú ye. Mnoèñ vi ba btaar e fúú efa rkwe."
- 35**Jáms ba Joân ce boo Sábáèdi a vú a laa nèè Jisoès enáê, "Ñwáè Ryá'nii, weèr ce koèñ werná aè gee yuu mo' nèè weèr."
- 36**E beesìl nèè woweèe enáê, "Weâe koèñ ená m gee máká nèè weèe?"
- 37**Woweèe a laèa nèè ye enáê, "Wer ce koèñ werná e ba aè nfeè' ce aè cu mbe wáâ kaèbaèraè' naè, tá weèr cute aègee wáè, moè' cu a yo bo maè', tá moè' cu aè yo bo ñkoèp."
- 38**Jisoès aè beesìl nèè woweèe enáê, "Weèe yi yuu ce weèe ce bipshi ka'. AÈde' weèe no enjep ndoñ ce m be no enjo a? Káè aède' weèe koo njáèá baèptir ce m be koo a?"
- 39**Woweèe a beesìl nèè ye enáê, "AÈde' weèr no." E laa nèè woweèe enáê, "Weèe be no enjep ndoñ ce m be no enjo, koo njáèá baèptir ce m be koo.

- ⁴⁰Ka' yi yu wa'a, máè túr ñger aè rlaèa ená ñwàè cu a máâ bo maè' káè a máâ bo ñkoèp ka'. Bdïì' anaè vi yu ba neè beèe ce Nyúè aè kupshi a lá neè woweèe.”
- ⁴¹Bár yìl beèe ce rúú a ka' yu' yuu ce Jáms ba Joân a m laèa na, nyor aè bep woweèe seê.
- ⁴²Jisoès aè ká'shìl woweèe aèbee, a laa neè woweèe wááwá enáê, “Weèe yi weená ñgaâa rsa' beèe enje jáá a ke sa' yap beèe neè ñger-ñwàè seê. Beâe bgoèrgoèr mo' a loèr yap ñger nyú' beèe agho foñ.
- ⁴³Njàèá ñgeèe ca yi fa keè ba fa weêe mú ka'. Yi yu ba ená ñwàè efa weêe mú ce e ka' koèñ aè rba ñwáâ ñgoèr, baná ñgaèñ ba ñwàè rfaè' neè weèe,
- ⁴⁴tá ñwàè ce e koèñ aè rba entombiì ba ñkwaèa neè beèe wááwá.
- ⁴⁵Njobeè' Muu Ñwàè ye ye aè m vùè ená beèe a bo ce faè' neè ye ka', e m vùè tá e bo faè', keèr fa li ryoèñ, tee beèe magoèr efa rkwe.”
- ⁴⁶Woweèe a m vùè ba' aè rla' Jáèrikuè. E ka' ce loâ aèfo a ñgaâa yá'ni yìl buu ker ba ku' beèe mo', nfeèp moè' aè cu aèwaâa nduunjiì, a ce loo buu. A m too nfeèp ca ená Baètimoès ce muu Timoès.
- ⁴⁷E ka' yu' ená a Jisoâs aè rla' Nasaráèt, e ká' a ce laèa mbekìl enáê, “Jisoès, Muu Dáviid, koosimnse neè máè.”
- ⁴⁸Beèe magoèr a m lapni ye ená e cu nyañ. E ker misi a waa seè'ni magoèr seê, a laa enáê, “Muu Dáviid, koosimnse neè máè.”
- ⁴⁹Jisoès aè táá, a laa enáê, “Ká' neè ye.” Woweèe a laa neè nfeèp anaè enáê, “Kur ntee, nati mbekìl, e ce ká' wáè.”
- ⁵⁰E ma' yi cáè' njep nsheè, a nyáá mbekìl, a du a yá Jisoès.
- ⁵¹Jisoès aè bipshìl neè ye enáê, “AÈ ce koèñ ená m gee ba ká neè wáè?” Nfeèp anaè aè beèesi neè ye enáê, “Ñwàè ryá'nìl, geèe tá m ker yá buu.”
- ⁵²Jisoès aè laa neè ye enáê, “Duè, lo rbyemìl li gee wáè ke'seè.” E ku ká' a ce yá buu, a nati a du a yeâ mbuèu.

Ñwàè' Maèk 11

- ¹Woweèe a ka' baè' aètútú rla' Jáèrusalàèm, a ba aè rla' Bátáfáè ker ba aè rla' Bátaniì, ce mi m ba aègee rtuèu Oleèf. Jisoès aè tuu ñgaâa yá'ni yìl buu a baa,
- ²a laa neè woweèe enáê, “Duè neè nje rla' enje weêe cuèu na. Weèe be duè niñ tá weèe ku yá muu jaèaki' ce ñwàè aè m be cu mbo ka' aèmboè a cúu. Wee yá, weèe fyáá vù aègho.
- ³Ñwàè aè ka' bipshi ená weèe ce fyàèá njoká lá, weèe suñ ye ená, Tata ce taè' geèe yuu aègho, ka' kúsi.”
- ⁴Woweèe a du a yá muu jaèaki' aèmboè a cúu njep ncúèúndúè', aèwaâa nduunjiì. A ka' ce fyàèá muu jaèaki' ca,

- ⁵beèe ce a m tááte aèfo a bipshii nèè woweèe enáê, “Weèe ce fyáèá muu jaèaki' anaè njoká?”
- ⁶Woweèe a suñ beèe anaè yuu ce Jisoès aè m laèa, beèe anaè a ma'shii, woweèe a du aègho.
- ⁷A ka' baè' aègho, a co'ni bcáè' a laashi mbenduè mo, Jisoès aè ko' a cu mbo.
- ⁸Beèe magoèr a laashii bcáè' njep nduunjii, weèe mo' a sañsii yap ba mmba' ce mká'ñká' ce a m faèashi.
- ⁹Beèe ce a m ce duè kuèntombii ker ba beèe ce a m ce vùè embe yeâ njiì a ce yoèp mbekiì enáê, “Rluèñ li vùè! Nyùè ghoni ñwáè ce e vùè aè rlii Tataê.
- ¹⁰Nyùè ghoni kúú yïiseèe ta Dáviiid ce yi ce vùè na! Seèe ku'si Nyùè embe buèu!”
- ¹¹Jisoès aè niñ aè rla' Jáèrusaláèm, a du mbe Ndaèp Nyùè, a fyá' buu wááwá, a ka' yá ená nyùè ce coo, a nati a yii beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú weèe, a du aè rla' Bátaniì.
- ¹²Túè' aè ka' raa, woweèe a natiú aè rla' Bátaniì, a ka' ce duè, njeè aè ce yañ Jisoès.
- ¹³E ka' yá ce fik aèmboè yi táá aè njiisaèp, a túr ku' bfuè seê, e du a fyá' ená yi yú lá. A ka' baè', a yá yuu mbo caa efa bfuè caè'caè' ka', njobeè' nfeè' fik e ke yú aè m gháá ka'.
- ¹⁴Jisoès aè laa nèè ce fik anaè enáê, “AÈ be keèr yú mbaèñ tá ñwáè bo ye ka'.” Ñgaâa yá'ni yii buu a yu' aèmboè e laèa wa'a.
- ¹⁵Woweèe a du a ba' aè rla' Jáèrusaláèm, Jisoès aè ka' niñ mbe Ndaèp Nyùè, a yá beèe mo' aèmboè a ce fyeèni buu, weèe mo' a ce yuu. E m juèu woweèe e mbo. E m buète btábuèr ese beèe ce a m ce kupse mbaèa, ker ba mnta' ese beèe ce a m ce fyeèni bbeèñ.
- ¹⁶E m byemi ená ñwáè ker byá' yuu to'ni aègho aè mambe Ndap Nyùè ka'.
- ¹⁷E m yá'ni beèe a laa enáê, “Mboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyùè ená, ‘A be too yaè ndap ená ndap rloo nèè bto' wááwá' a? Ka' yi yu wa'a, weèe aè gee yaè ndap aè kútiì ba mbúè' byáèá.”
- ¹⁸Beâe bgoèrgoèr efa ñgaâa tañshi tañshii ba ñgaâa ryá'ni mncir a ka' yu' yuu ce Jisoès aè m geèe na, a ce roèu nduunjii aè ryú ye, a ker wáp njobeè' beèe wááwá a m túr rgha'nii aèmboè li ryá'nii.
- ¹⁹Nyùè aè ka' coo, Jisoès weèe a fúú aè múè rla' anaè.
- ²⁰Woweèe a ka' ce caèa aè mú ñgaèptú' a yá ce fik caè aèmboè yi ku yopri nèè mñaèñ-ñwáè.
- ²¹Pitaè aè kuushii yuu ce yi mú ba, a laa nèè Jisoès enáê, “Rabaèi, yá ce ce wáè mú cáp naè aèmboè yi yuushi.”

- ²²Jisoès aè beesìi nè woweèe enáê, “Byemi nè Nyúè.
- ²³M ce suñ weèe nèe mini-ñwáè máná ñwáè ce e ka' byemi nèe Nyúè, ke' ce tarni ka', e ka' laa nèe rtuèu ca enáê, ‘Rtuèu caê, co'ti embo naè, du gwe njep rdip rgoèr’, baná yi be kuè ba wa'a.
- ²⁴Yi ka' ba wa'a, máâ suñ weèe máná buu wááwá ce weèe ka' bipshi nèe Nyúè aè rloo, byemi weená weèe aè koni, baná Nyúè be fa nèe weèe.
- ²⁵Weèe aè ka' ce geèe rloo, túr ñwáè moè' aè ntee bebep, weèe foosi ye tá yeè Ta embe buèu bo foèosi weèe yeè buu bbebep foñ.
- ²⁶[Weèe ka' tá foèosi beèe ce a geèe buu bbebep nèe weèe ka', baná yeè Ta embe buèu be foèosi weèe yeè buu bbebep foñ ka'.”]
- ²⁷Jisoès a ñgaâa yá'ni yìi buu weèe a m ker kúti aè rla' Jáèrusaláèm. E ka' ce jáèshi mbe Ndaèp Nyúè, beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii ba ñgaèa ryá'ni mncir ker ba bleebeèe a vú a yá ye,
- ²⁸a bipshi nèe ye enáê, “Ñger ce aè ce geèe buu ca aègho li loè efá? Ñwáè ce e fa wáè ñger ca aè fa nda?”
- ²⁹Jisoès aè beesìi a laa nèe woweèe enáê, “M be bipshi yuu mo'sir nèe weèe. Weèe aè ka' beesii, baná m suñ weèe ñwáè ce e fa máè ñger aè rgeèe buu ca.
- ³⁰Ñger ce Joân aè m túr aè rbaèptir beèe naè yi m loè ba ese Nyúè káè ese beèe? Beèesi aè nèe máè.”
- ³¹Woweèe a du mcúè, a seesi enáê, “Seèe aè ka' laa seená yi ñger anaè yi m loè ese Nyúè, baná e be bipshi nèe seèe enáê, ‘Weèe aè m ka' ba byemi yuu ce e m laèa ka' njoká?’
- ³²Waè' seèe be laèa seená yi m loè ba ese beèe a?” Woweèe a m wáp beèe njobeè' ñwáè nsìp aè m byemi ená Joân aè m ba ñwáè ncep ntuu Nyúè ghup.
- ³³Woweèe a kútii a laa nèe Jisoès enáê, “Weèr yi ka'.” Jisoès aè laa nèe woweèe enáê, “Baná má máè foñ be suñ weèe ñwáè ce e m fa máè ñger aè rgeèe buu ca ka'.”

Ñwáè' Maêk 12

- ¹Jisoès aè ká' a ce suñ buu nèe beèe ca aè mñgaèa enáê, “Ñwáè moè' aè m faè' yi nsuu, a bye njáèá msini ce a ke geèe mruè' aègho, a bee ñka' a sir nsuu anaè aègho, a tuñ dii' ce a be geèe mruè' mbo, a boo taè'taè' mbo foñ. A ka' geèe wa'a wáá, a lá nsuu anaè nèe beèe mo', a du aè mbeè.
- ²Nfeè' ntee msini anaè aè ka' gháá, ñwáè ca aè tuu yìi ñwáè rfaè' moè' ená e du yá beèe ce e m láè nsuu nèe woweèe naè, koo msini mi.
- ³E duè, a ka' baè', beèe anaè a koo ye a liip, e kútii mboèmmbo.

- ⁴Ñwáè nsuu àè ker tuu ñwáè rfaè' moè', woweèe a ker koo a liïp, a to' tu, a koosi ye riïtu.
- ⁵E ker tuu moè', woweèe a koo a yú, awá e ker tuu weèe mo', woweèe a lip weèe mo', a yúshi weèe mo'.
- ⁶E m ku túr seè'ni ba ñwáè moè'sir àè rtuu, ce àè m ba muu yïi ce e m koèñ magoèr. E m loè a tuu ye aèlùèsimbuèu, a ce kwaè'shi ená a be yu'ni neè muu yïi ca.
- ⁷Beèe ce a m láè nsuu neè woweèe na, a ka' yá ye, a laa fa waâp mú enáê, 'A ñwáè ce e be ye bti' na. Seèe koo yú, tá vi bti' vi bo ba viseèe.'
- ⁸A koo ye a yú, a fúr embe múè nsuu, a ma' njepmbeè.
- ⁹Baná yuu ce aède' ñwáè nsuu gee neè woweèe yu ká? E be vùè yúshi woweèe, láè nsuu neè beâe jáá.
- ¹⁰Weèe àè m be be' nlaèa Nyúè ca ka' a? Enáê, 'Luèr ce ñgaâa boo mndap a m maè', àè m kútiï ba luâr rbuundap.
- ¹¹Ca àè m geèe Tata Nyúè, àè ba yuu báèá neè seèe."m'
- ¹²Beâe bgoèrgoèr anaè a m roèo àè rkoo Jisoès, njobeè' woweèe a m yi ená e m maè' ñgaèa ca ba neè woweèe. Geewa'a woweèe a m wáp beèe, a ma'shi Jisoès a duse.
- ¹³Woweèe a lo a tuu beèe Fariïsi mo' ba beèe vi ñkúú Hároèd ená a vú bipshi buu neè Jisoès tá a bo roèo njïi ce a be geèe tá e ka' faèa nlaèa.
- ¹⁴Woweèe a vú a laa neè ye enáê, "Ñwáè ryá'nïi, weèr yi werná a wáè ñwáè mini ce wá ke loèr ñwáè moè' jáá ka'. Wá ke yá'ni nduunjiû Nyúè neè mini-ñwáè aèmboè yi yu. Suñ ka neè weèr láè, ncir yi byemi ená seèe ma' mbaâa baèraè' neè ñkwe Rum káè seèe ma' ka'?"
- ¹⁵Jisoès àè yá taa ce woweèe a ce leè', a bipshi neè woweèe enáê, "Weèe ce moèoshi máè njoká? Naèa neè mbúè mbaèa ce a ke maè' mbaèa aègho."
- ¹⁶Woweèe a vú neè mbúè mbaèa a fa neè ye, e bipshïi enáê, "Tu ñwáè embo na a yi nda, rlii ce a sañ mbo na àè ba rlii nda?" Woweèe a beèesi neè ye enáê, "Tu embo a yïû ñkwe Ruêm, rlii embo àè ba li foñ."
- ¹⁷E laa neè woweèe enáê, "Fa neè buu ñkúú neè ñkúú, fa viû Nyúè neè Nyúè." Woweèe a ba neè rgha'nïi-ñwáè àè ryu' njáèá laèa ca.
- ¹⁸Beèe Saduèsi ce a kani ená aède' ñwáè kwe ker fúú efa rkwe ka' a vú a bipshi neè Jisoès enáê,
- ¹⁹"Ñwáè ryá'nïi, Musiïs àè m sañ ncir neè seèe ená ñwáè àè ka' lor ñgwa, a ye a bi boo ka', ñgaèñ kwe, baná nfúr yïi be laasi ye tá a ye a bi boo neè nfúr yïi ce e kwe naè.

- 20**Bfúr mo' a m ba beèe nsaèambaê, ñwáâ nlee aè lor ñgwa, a bi boo a ye ka', a kwe.
- 21**Ñwáè embe yeâ njiì aè laasiì ye, a ke' bi muu a ye ka', a kwe. Ñwáè embe njiì ñwáè embe yeâ njiì aè ku gee wa'a foñ.
- 22**Woweèe beèe nsaèamba anaè wááwá a m bi muu a njeñwáè ca ka'. AÈ ka' ba aèlúèsimbuèu njeñwáè ca aè kwe foñ.
- 23**Baná be keè ba aè nfeè' ce beèe a fúú efa rkwe, tá njeñwáè ca ba ñgwa nda, aèmoèe yi yu ená bfúr beèe nsaèamba ca wááwá aè m ba bduu vi naè?"
- 24**Jisoès aè beesii nèe woweèe enáê, "Weèe ce laèa wa'a, a ce faèa faèa njobeè' weèe yi yuu ÑWaâ' Nyúèe yi laèa ka', a riñ ñger Nyúèe foñ ka'.
- 25**Be keè ba aè nfeè' ce beèe a fúú efa rkwe tá beèe a ker loèr bbyeènge káèe guèusi boo ka'; beèe a be keè ba aèmoèe bciiindap Nyúèe embe buèu.
- 26**AÈ ka' ba yi aèmoèe beèe ce a kweñger a be keè fúú efa rkwe, weèe aè m be be' embe ñwáè' Musiis embe dii' ce yi ce suñ aèmoèe ce ce mor yi m ce káti mbo naè ka' a? Nyúèe aè m laèa mbo nèe Musiis enáê, 'A máè Nyúèe Abraèhaêm, a ba Nyúèe Aisiik, a ker ba Nyúèe Jakoèp' a?"
- 27**E yu Nyúèe bgúâú beèe ka', e yu ba Nyúèe beèe ce a cu bteèe. Weèe ce faèa seê."
- 28**Ñwáèe ryá'ni mncir moè' ce e m ce yu'shi aèmoèe Jisoès ce de' a weèe mo' ca weèe, aè yá ená Jisoès aè beèesi buu nèe woweèe yáaniì seê. E bipshii nèe ye enáê, "Ncir ce yi yu kuèntombii nèe mncir wááwá a yiì efá?"
- 29**Jisoès aè beesii nèe ye enáê, "Ncir entombii yu ca: 'Beèe Israèl, yu' nèe! Yiiseèe Tata Nyúèe ku ba moè'sir.
- 30**Baná aè koñ Tata ce e yu yoè Nyúèe nèe yo ntee-ñwáèe, ba nèe lo ryoèñ-ñwáèe, ker ba nèe wo bfee-ñwáèe wááwá, ker ba nèe yo ñger wááwá.'
- 31**Ncir ce embenjiì yi yu enáê: 'Koèñ nfúroèe aèmoèe wáèe koèñ yoèe nyor.' Ncir mo' yi yu ce yi caèa bca ka'."
- 32**Ñwáèe ryá'ni mncir anaè aè laa nèe ye enáê, "Wáèe laèa yáaniì seê, ñwáèe ryá'ni. Wáèe laèa mini wáná, Nyúèe ku ba moè'sir, moè' ker ba ka', ku ba ye.
- 33**Baná ñwáèe koñ Nyúèe nèe yi ntee wááwá, ba nèe vi bfee-ñwáèe, ker ba nèe yi ñger wááwá, koñ nfúr yiì foñ aèmoèe e koèñ yiì nyor. Yi boèñ magoèr aè rláè mncir a caa aè rgeèe btañshii ce btoèo, ker ba btañshii wááwá."
- 34**Jisoès aè ka' yá ená ñwáèe anaè aè beèesi nèe bfee-ñwá, a laa nèe ye enáê, "Wáèe yu njiisaèp efa kúú Nyúèe ka'." Ká' embo naè ñwáèe aè ker túr cuèu aè rbipshi yuu nèe ye ka'.
- 35**AÈmoèe Jisoès aè m ce yá'ni beèe mbe Ndaèp Nyúèe, e lo a bipshi nèe woweèe enáê, "Ñgaâa ryá'ni mncir a laèa ená Kraâis anaè yu muu Dáviiid aè njáââ ká?"

³⁶Yú' Rara yi m geèe Dáviid àè laèa enáê, "Tata Nyúè àè m laèa neè Tata yaè enáê, "Cu àè la rkoo maè' caar tá m gee tá àè tár mo mkuèu mbenduè beèe ce a baèa wáè." "

³⁷Dáviid ce too ye ená Tataê, baná aède' e ker ba muu yìl àè njááá ká?" Beèe magoèr a m lu'shi àè ryu' cena.

³⁸Jisoès àè ka' ce yá'ni beèe, a laa neè woweèe enáê, "Lor neè nfeè' neè ñgeèe ñgaâa ryá'ni mncir. Woweèe a koèñ àè ryar mñgaèbúlaè ce kar aègho, ker koñ ená beèe a ce ca'ni woweèe àè mntaa.

³⁹Woweèe a niñ àè mndap mloo, koñ àè rcu àè mnta' beâe bgoèrgoèr, a baè' àè mñkaè', ce ba mnta' bboèñboñ.

⁴⁰Woweèe a ke bo' bbyepbkúú, ye yaèp buu wááwá, ce geèe mloo msaèsap àè rduèñshi beèe ená woweèe a riññ àè rloo seê. Yap ñgá' be keè ba goèr seê."

⁴¹Jisoès àè m cu àè mbeèp dii' ce a m ce fa mbaèa mbe Ndaèp Nyúè, a ce fyá' aèmboè beèe a ce láè mbaèa njep ñkuèp rfa. Ñgaâa mbaèa a m fa mbaèa seê.

⁴²Ñgwañkúñwáè ce e m ba ñwáè fuèp àè vú a fa mbaèa njo baa. Mbaèa baa ca yi yu aèmboè bfraañ ta wa'a.

⁴³Awá Jisoès a ká' ñgaâa yá'ni yìl buu a laa neè woweèe enáê, "M ce suñ wee neè mini-ñwáè máná, ñgwañkúñwáè ce yu ñwáè fuèp na àè fa mbaèa a caa beèe wááwá ce a fa mbaèa njo.

⁴⁴Beèe ca wááwá a gaèpni buu moè' efa ku' yaèp buu ce a túr, a fa rfa aègho, ñgwañkúñwáè ca ce e túr yuu ka' àè loèr mú yuu wááwá ce e túr àè ba yìl ce yi ba jaè' ye, a fa."

Ñwáè' Maêk 13

¹Jisoès àè ka' ce fúú embe Ndaèp Nyúè, moè' efa ñgaâa yá'ni yìl buu àè laa neè ye enáê, "Ñwáè Ryá'ni, yá aèmboè bluèr ca ba mndaèp ca vi kuè'ñger naè."

²Awá Jisoès àè beesìl neè ye enáê, "Wáè yá ku' mndap bgoèrgoèr ca a? Luèr moè' be cu nje ndap ka'. A be káéáshi vi wááwá."

³E du a cu mbe rtuèu Oleèf, a ce keè' Ndap Nyúè. Awá Pitaè ba Jáêms, ker ba Joân ba Andruè a ku ba a woweèe mbo caè'caè', a bipshi yuu mo' neè ye.

⁴A m bipshi enáê, "Ñwáè Ryá'ni, suñ weèr nfeè' ce buu ca be koni. Yuu ce yi be duèñshi ená nfeè' ce buu ca be koni àè gháá, yu ká?"

⁵Jisoès àè ká' a ce suñ woweèe enáê, "Lor neè nfeè' faè dii' ñwáè moè' bo' weèe ka'.

⁶Beèe magoèr a be vùè a máâ rlii ce laèa enáê, a máè ye, bo' beèe magoèr tá a da'.

- ⁷Weèe àè ka' yu' ená a ce maè' bìir, ker yu' àè mñoo ená a ce maè' bìir àè bdìi' moè', mluè mi fa koo weèe ka'. Buu ca vi be kuè koni; geewa'a nfeè' ñgoèñ yi be mii àè be gháá ka'.
- ⁸To' yi be maè' bìir a to' mo', ñkúú moè' ma' bìir a moè', tá ñgoèñ yi ci'ti àè bdìi' mo', tá njeè koo. Buu ca vi be ba neè beèe aèmboè àè nfeè' ce njeñwáè e ke káè' ce luuti muu naè.
- ⁹“Weèe lor nfeè', njobeè' a be loèr weèe duè aègho àè bkansuèr, lìip weèe àè mndap mloo. A be tár weèe njeptii bgovanoè ba bkúú njo' máè, tá weèe suñ woweèe buu kuu máè.
- ¹⁰Bto' wááwá vi túr àè ryu' Nsuñ Mboèñmboñ entombiì.
- ¹¹A ka' koo weèe ce duè aègho tá a bo duè sa' weèe, mluè mi fa koo weèe ená weèe be duè laèa ba ká ka'. Nfeè' e gháá, weèe ku laa yuu ce yi vùè weèe kuè cuèu, njobeè' ce laèa weèe ka', ce laèa ba Yú' Rara neè weèe.
- ¹²Ñwáè be loèr nfúr yìi fa tá a yú, tá tar muu fa muu tá a yú. Boo a be teèe btu neè waèp bta ba waèp maê, geèe tá a yúshi woweèe.
- ¹³Beèe wááwá a be keè baèa weèe njo' máè. Geewa'a ñwáè ce e ka' táá tatap du ba' aèlúèsimbuèu baná ñgaèñ be luèñ.”
- ¹⁴“Weèe àè ka' yá yuu bsaèrbuu ce yi ce bepsi Ndap Nyúè (ñwáè ce e ce beè' ñwáè' ca riìñ), baná beèe ce a yu àè ñgoañ Juèdiyaè a cañ duse àè mtuèu.
- ¹⁵Ñwáè àè ka' ba mbe tu ndap, e fa suèu embo àè rloèr yuu ka' cañ ka'.
- ¹⁶Ñwáè ce e yu àè mñkúè, e fa keèr kúti àè rloèr yi cáè' ka' cañ ka'.
- ¹⁷Mluè mi be ba neè bbyeèñge ce a yu neè mmbúè, ba byeèñge ce a ce nyoñsi boo.
- ¹⁸Weèe loo weená buu ca vi fa koni àè cuâu saa ka'.
- ¹⁹Be ba àè nfeè' anaè tá ñgá' ba goèr seè, ba ba njáèá ñgá' ce e m be ba ka', ká' embe nfeè' ce Nyúè àè m geèe ñgoèñ, ba' seè'ni na, ñgá' moè' be keèr ba wa' ka'.
- ²⁰Nyúè àè m geèe nfeè' ñgá' e ba nlúè'shi. E m tá baè geèe wa'a ka', mbúè ñwáè àè m ba luèñ ka'. Nyúè àè m geèe nfeè' anaè àè lú'shii wa'a njobeè' yìi beèe ce e m ce.
- ²¹Ñwáè àè ka' ke laa neè weèe àè nfeè' anaè enáè, ‘Yáè, a Kraâis na’, káè enáè, ‘A ye naè’ áè, weèe fa byemi ka',
- ²²njobeè' beèe ce a be bo'shi ená a woweèe Kraêis, káè ená a woweèe ñgaâa ncep ntuu Nyúè áè, a be keè nyáá, duèñshi mncoèo keèr geèe buu bghagha' ená a bo bo' ka' neè beèe ce Nyúè àè m ce naè-ñwáè.
- ²³Baná weèe lor nfeè', njobeè' máè suñ weèe buu ca tá nfeè' ka' gháá.
- ²⁴“Be ba àè mnoèñ ce ñgá' ca àè caa tá nyúè liiti, tá ñwáá yi ker sañ ka'.
- ²⁵Mkaèñsìi mi be gweèñger embe buèu, tá buu ñger embe buèu bsiiip vi ci'ti.

- ²⁶Be ba aè nfeè' anaè tá beèe a yá Muu Ñwáè aèmbòè e ce vùè mbe múè mmbaè' embe buèu neè ñger-ñwáè, ker ba neè foèo-ñwáè.
- ²⁷E be tuu bcìndap aè bdiì' wááwá aè mmbuu ñgoèñ kyeèe tá a baashi yìi beèe ce e m ce naè ñgúè' moè'sir.
- ²⁸“Yá'ni neè yuu ese ce fik ca: Bfuè efa gho vi ke kaèrñger, e ba aè nfeè' ce yi ka' karñger, top, weèe riñ weená nfeè' mbeñ yu aètútú.
- ²⁹Weèe aè ka' yá aèmbòè buu ca vi ce koni, weèe yi weená Muu Ñwáè yu aètútú seê.
- ³⁰M ce suñ weèe neè mini-ñwáè máná ñgúè beâe seè'ni be kweñger wáá tá buu ca ka' ba ka'.
- ³¹Rbuu ba nshe a be keè miì, geewa'a wa blaèa vi be keè miì aè nfeè' moè' ka'.
- ³²Ñwáè yi noèñ káè nfeè' ce buu ca vi be koni ka', ka' bcìndap Nyúè embe buèu, ka' Muu, ku yi Taèr noèñ ba nfeè' anaè.
- ³³Loèr neè nfeè'! Fa buumi neè ka', njobeè' weèe riñ nfeè' ce buu ca vi be koni ka'.
- ³⁴Yi yu aèmbòè ñwáè ce e maè'shi li rla' a du ñkar aè to' mo', a ma'shi yìi ndap neè yi ñgaâa mfaè' a laa neè ñwáè rcìiñ ndap ená e ce ke'niì.
- ³⁵Baná weèe fa buumi ka' njobeè' weèe riñ nfeè' ce ñwáè ndap be vùè ka'. Seemoè' e be vùè aè mbuèuñkuèr, káè neè ntee-tú', káè aè nfeè' ntooñgúp yi toñ, káè aè nfeè' túè' aè raa áè.
- ³⁶E ka' lá'si vùè, e fa yá weèe aè mmirloè ka'.
- ³⁷Yuu ce m ce laèa neè weèe, m ce laèa neè beèe wááwá. Fa buumi neè ka'.”

Ñwáè' Maèk 14

- ¹Mnoèñ vi m báti bbaa tá a ka' ye Ñkaâ' caèasi mndap, ba ñkaè' ce a ke ye bráâd ce a láè yis njo ka'. Beâe bgoèrgoèr efa ñgaâa tañshi tañshiì ba ñgaâa ryá'ni mncir a ce roèo njìi tá a bo koo Jisoès aè bfee, yú.
- ²Woweèe a laa enáè, “Seèe fa koo ye aè múè ñkaè' ka' njobeè' seèe ka' koo ye aè múè ñkaè', beèe a lo ká' ñgá'.”
- ³Jisoès aè m ba aè rla' Bátaniì mbe ndaèp mbe Saimúèn ñwáè msaèasiì. A ka' ce ye byee, njeñwáè moè' aè niñ neè mú njáèá ntúñ bluèr moè'. Njáèá mgúr mo' ce mi m ce rúèú boèñboñ, a luu ntaa seè, mi ba njo jiñ. E bú' ndoo mú ntúñ anaè a cu'ni mgúr enjo mbe tu Jisoès.
- ⁴Ntee yi yañ beèe mo' ce a m ba mbo, woweèe a ká' a ce laèa a waâp mú enáè, “A jarsi mgúr ca aè ciciì njoká?”
- ⁵A ba fyeèni mgúr ca tá yi caa btosiìn mjeèe mtaar tá a lor mbaèa anaè fa neè ñgaâa fuèp.” Woweèe a ka' laèa wa'a, a lapni njeñwáè ca seè.

- ⁶Awá Jisoès aè laa neè woweè enáê “Láè neè ye nyañ. Weè ce fa ye ñgá' njoká? E geè ba yuu boëñboñ neè máè.
- ⁷Ñgaâa fuèp a be kuè ba weè woweè aè nfeè' sùp. AÈde' weè ja' woweè aè nfeè' weè aè gwáá. Geewa'a, seè be ba aè nfeè' sùp ka'.
- ⁸Njeñwáè ca aè geè yuu ce yi ghááte aè ndeè yi ñger. E cuè'ni mgúr ca fa máá nyoèr aè rkupshi yaè nyor tá a ka' tuñ.
- ⁹M ce suñ weè neè mini-ñwáè ená faèdii' wááwá ce a ka' ce feè'shi Nsuñ Mboëñboñ njep ñgoëñ na, a be suñ yuu ce njeñwáè ca aè m geè naè, keè ce kuushi ye.”
- ¹⁰Judas Ìskariïyoèt ce aè m ba moè' efa beè ncoèp-baa-aè rrúèú aè m duè a yá beè bgoèrgoèr efa ñgaâa tañshi tañshii tá e bo fyeèni Jisoès neè woweè.
- ¹¹Woweè a yu' rboëñ neè yuu ce e suñ woweè, a ka'ni ená a be fa ye mbaèa. Judaès aè ká' a ce roè nduunjii aè rfyèni Jisoès.
- ¹²Noëñ entombii efa Ñkaâ' ye bráád ce a láè yis njo ka' yi m gháá. AÈ m ba noëñ ce a m ce sháshi bya' ce a be ye ñkaè' aègho. Ñgaâa yá'ni yi buu a bipshi neè ye enáê, “AÈ ce koëñ ená weèr fár byee ba fá, tá aè bo ye?”
- ¹³E tuu beè a mmbaa efa waâp mú a laa neè woweè enáê, “Duè neè aè múè rla', weè be baè' tá weè tarte weè mbañruèñwáè moè' ce e byáè' ntúñ mdip. Duè neè fa yeâ mbuèu,
- ¹⁴e niñ mbe ndaèp, weè niñ mbo foñ, laa neè ñwáè ndap ená ñwáè ryá'nii aè laèa enáê, 'Dii' ce m be ye Ñkaâ' caèasi mndap weèr ñgaâa yá'ni yaè buu weè ye yuè?”
- ¹⁵Weè be laèa wa'a, tá e duñshi weè rum ndap moè' ñgoèr mbenduè ndap anaè, ce a kupshi, a fa buu mbo wááwá. Weè fár byee ñkaè' ca mbo.”
- ¹⁶Woweè a ka' duè, a yá buu wááwá aè ku ba aèmbòè Jisoès aè m suñ woweè naè. Woweè a fár byee ñkaè' anaè mbo.
- ¹⁷AÈ ka' ba aè mbuèuñkuèr, Jisoès aè vú a yi beè ce ncoèp-baa-aè-rrúèú.
- ¹⁸Woweè a ka' cu mbe tábuèr ce ye byee, Jisoès aè laa neè woweè enáê, “M ce suñ weè neè mini-ñwáè ená moè' efa weè be fyeèni máè, moè' ce e ce ye byee weèr ye.”
- ¹⁹Woweè a ká' a ce koosimnse, a ce bipshi neè ye moè'sir moè'sir enáê, “Waè' yu máè a?”
- ²⁰Jisoès aè beesii neè woweè enáê, “Moè' efa weè ce ncoèp-baa-aè-rrúèú ce e ce cùè' bráád weèr ye njep kañ na, be fyeèni máè.
- ²¹Muu Ñwáè be kuè kwe aèmbòè Ñwaâ' Nyúè yi laèa. Ka' yi yu wa'a, ndoè be co' ñwáè ce e be fyeèni ye. Yi yu aèndeè ená a m ba bi ñwáè anaè ka'.”
- ²²AÈmbòè woweè a m ce yeñger anaè, e lor bráád a yoñshi Nyúè, a bá'shi, a fa neè woweè, a laa enáê, “Koè neè. Ca yu yaè nyor.”

- 23E lor ndoñ, a ka' yoèñshi Nyúè, a fa neè woweèe, woweèe wááwá a noê.
- 24E laa neè woweèe enáê, “Cena yu wa bláá ce vi kur leá' fi ce vi be fúú, suèu aètu beèe magoèr.
- 25M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená m be keèr no mruè' ce a geèe neè mbaèñ ce na ka', caar duè baè' aè nfeè' ce m be no miû mfi mbe diû' kúú Nyúè.”
- 26Woweèe a yop yáá, a natiñ, a du mbe rtuèu Oleèf.
- 27A ka' baè', Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Weèe wááwá be loè cañse maè' máè aèmboè Ñwaâ' Nyúè yi laèa. Yi laèa enáê, ‘M be liip ñwáè nciñ njeèe tá njeèe yi da'se.’
- 28Ka' yi yu wa'a, m be fúú efa rkwe, du aè ñgoâñ Galeèleè, tá weèe vú koni máè aèfo.”
- 29Pitaè aè laa neè ye enáê, “Beèe ca wááwá a ka' ma' wáè, m ma' wáè ka'.”
- 30Jisoès aè laa neè Pitaè enáê, “M ce suñ wáè neè mini-ñwáè ená tá nduñgúp ka' toñ neétú' e ntìini nfeè' baa, aè be kani ñkaèraè' taar ená aè riññ máè ka'.”
- 31Pitaè aè ku luñ enáê, “Yi ka' ku ba ba ená soè kwe aèbee, m kani ka'.” Woweèe wááwá a ku laa wa' foñ.
- 32Woweèe a du mbe dii' mo' ce a m ce too ená Gáètsámani. A ka' baè' mbo, Jisoès aè laa neè ñgaâa yá'ni yìi buu enáê, “Cu neè mbena tá m gee rloo.”
- 33A ka' laèa wa'a, a lor Pitaè ba Jáêms, ker ba Joân, a woweèe a duè. E ká' a ce señ buu, mluè mi ce koo ye seê.
- 34E laèa neè woweèe enáê, “Ñkoosimnse ce e yu njep máâ ntee yu yìi ce aède' e ku yú máè. Cu neè mbena ce ke'niñ.”
- 35E lo embo a du aè njìsaèp ka', a gwe kúkúèp, a loo neè Nyúè ená yi ka' ba aètàèr e gee tá nfeè' ñgá' ce e ce vùè naè caa embe yeâ tuè.
- 36E loo enáê, “Yaè taê, aède' aè gee buu wááwá. Geèe tá ndoñ ñgá' ca caa embe máâ tuè. Geewa'a, ke' ba ená aè gee ba aèmboè m ce koèñ ka', geèe ba aèmboè wáè koèñ.”
- 37E ka' kúti, a yá aèmboè ñgaâa yá'nii yìi buu a ce buumi. E laa neè Pitaè enáê, “Saimúèn, aè ce buumi a? AÈde' aè ke' ke'seè mú teèteè ka' a?”
- 38Keè'se neè ce loo faè dii' weèe gwe rmoèoshii ka'. Ntee njep rbúè, bsàè nje nyoèr.”
- 39Jisoès aè ker du a ker loo aèmboè e ba loo naè.
- 40E ka' kúti, a ker yá aèmboè woweèe a ce buumi, mmirlo mi ku ce duè neè woweèe duè. Woweèe a túr yuu ce a laa neè ye ka'.

- ⁴¹E ka' keèr duè kúti, a laa neè woweèe enáê, “Weèe ku bii buumi a ce lúèshi a? Yi gháá seè'ni, nfeè' aè gháá. A be fa Muu Ñwáè mbe mmbo ñgaâa ñgeèe buu bbelep.
- ⁴²Loè neè mbekii tá seèe duê. Ñwáè ce e fyeèni máè naè yu aètútú.”
- ⁴³Jisoès aè ka' kuè bii mĩisi efa cuèu, Judaès ce e m ba moè' efa yìl beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú naè aè toseè. E m ba a ku' beèe ce a m túr bsaè' ba mmbaèñ. Beèe ce a m tuu woweèe aè m ba beêe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii, ba ñgaâa ryá'ni mncir, ker ba bleebeèe.
- ⁴⁴Judaès ce e m fyeèni ye naè aè m suñ woweèe wáá enáê, “Ñwáè ce m ka' baa nje nyoèr baná a ye. Koo neè ye du aègho, ke'ni boèñboñ faè dñi' e cañ ka'.”
- ⁴⁵A ka' vùè, a ko'shi aègee Jisoès, a laa enáê, “Rabaèi”, a baa ye nje nyoèr.
- ⁴⁶Beèe anaè a koo Jisoès a ba'ni.
- ⁴⁷Ñwáè moè' efa múè beèe ce a m ba a Jisoès aè co' saè', a tee tuè' ese ñkwaèa ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii.
- ⁴⁸Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Weèe aè vùè aè rkoo máè a túr bsaè' ba mmbaèñ aèmoè m yu lá nyáèé wa'a njoká?
- ⁴⁹To máè m ku ce yá'ni weèe mbe Ndaèp Nyúè aè mnoèñ wááwá. Weèe aè ke' koo máè mbo ka'. Geewa'a, tá yuu ce Ñwaâ' Nyúè yi laèa yi ghááte njo.”
- ⁵⁰Beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú caè wááwá a ma' ye, a cañse.
- ⁵¹A ka' koo Jisoès ce duè aègho, muu nsuènsuè moè' ce e m ku wap ba cáè' aè nyoèr aè ce duè a yeâ mbuèu. Beèe ca a koo ye aè cáè',
- ⁵²e ma'shii neè woweèe a cañ a du mbuèuriñ.
- ⁵³A m duè neè Jisoès njeptii ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii. Beêe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii, ba bleebeèe, ker ba ñgaâa ryá'ni mncir, a vù aèbee.
- ⁵⁴Pitaè aè du a yeâ mbuèu a ba yi encaèñ, a du a ba' mbe mambe ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii. E ka' baè' a cu njepmbeè a ce yár mor a beèe ce a m ce keè'ni Ndap Nyúè weèe.
- ⁵⁵Beêe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii ba beèe wááwá embe kansuèr a m roèo beèe tá a bo vùè táá njìinsa' tá a koo Jisoès, yú. Geewa'a, a yá faèa ka'.
- ⁵⁶Ku' beèe a m táá njìinsa' mnaèñ. Nlaèa ñwáè yi tarteè a yi moè' ka'.
- ⁵⁷Beèe mo' a natii mbekii a nya' mnde' enáê,
- ⁵⁸“Weèr aè m yu' aèmoèe e ce laèa enáê, ‘M be saè'si Ndap Nyúè ce beèe a baè'ri neè mmbo na, loèr mnoañ btaar baè'ri njáèé moè' ce aède' ñwáè ba'rñi ka'.”’
- ⁵⁹Ka' yuu ce woweèe a m laèa foñ na yi m tarte a yi moè' ka'.

⁶⁰Ñwàè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii àè natii mbekii a bipshi neè Jisoès enáè, “AÈ túr yuu àè rbeèsi kuu yuu ce beèe ca a ce laèa kuu wáè na ka' a?”

⁶¹Jisoès àè ku cip, a laa yuu ka'. E ker bipshi neè ye enáè, “A wáè Kraèis, Muu Nyúè ce weèr ce gú'shi neè ye naè a?”

⁶²Jisoès àè beesii enáè, “A máè ye. Weèe be yá Muu Ñwàè aèmbòè e cu àè bo maè' Nyúè ce e túr ñger wááwá, keèr yá foñ aèmbòè e ce suèu àè mùè mmbaè'.”

⁶³Ñwàè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii àè shashii bcàè' efa nyoèr, a laa enáè, “Mbuèu moè' ker ba neè seèe àè rlaèa ená ñwàè moè' ker laa yuu kuu ñwàè ca ka'.

⁶⁴Weèe àè yu' aèmbòè e bepsi rlii Nyúè. Weèe àè laèa wee ká?” Beèe wááwá a laa ená a yú ye.

⁶⁵Beèe mo' a ká' a ce ce ye neè mce, a cete ye mmir, a túshi ye neè bdúè' a laa neè ye enáè, “To' ka' ñwàè ce e túshi wáè neè bdúè'.” Beèe ce a m ce keè'ni Ndap Nyúè a koo ye, a liip.

⁶⁶Pitaè àè ku bii njep mambe anaè, muunje moè' ce e m ce faè' neè ñwàè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii,

⁶⁷àè vú a yá Pitaè aèmbòè e ce yár mor. A fyá' ye ená ntuñ, a laa neè ye enáè, “Wáè m ba weèe Jisoès àè rla' Nasaráèt foñ.”

⁶⁸Pitaè àè kaniì, a laa neè ye enáè, “M riin ye ka'. M riin yuu ce àè ce laèa anaè ka'.” A ka' laèa wa'a, a lási nyor embe mambe a táá njep mntosiì. [E ka' táá njo, nduñgúp àè toèñ.]

⁶⁹Muunje ca àè ker yá Pitaè, a ker laa neè beèe ce a m ba aèfo enáè, “Ñwàè ca yu moè' efa woweèe.”

⁷⁰Pitaè àè ker kani. Mú nfeè' àè ka' tuuse, beèe ce a m ba aèfo naè a laa neè Pitaè foñ enáè, “A wáè moè' efa woweèe ghup njobeè' àè yu ñwáà àè ñgoañ Galeèleè.”

⁷¹Pitaè àè ye leè', a laa enáè, “M riin ñwàè ce weâe laèa na ka'.”

⁷²Nduñgúp àè ker toñ àè nfeè' anaè. Pitaè àè kuushi yuu ce Jisoès àè m suñ ye enáè, “Tá nduñgúp ka' toñ nfeè' baa, àè be kani ená àè riin máè ka', ñkaèràè' taar naè.” E ka' kuushi wa'a, a bú' rwar.

Ñwàè' Maèk 15

¹AÈ ka' ba àè mú ñgaèptú', beâe bgoèrgoèr efa mùè ñgaâa tañshi tañshii, ba bleebeâe àè to', ba ñgaâa ryá'ni mncir, ba bár ñgaâa kansuèr wááwá a seesii aèmbòè a be geèe neè Jisoès. A ka' seèesi wáá, a kur ye, a du aègho a fa neè Pailáèt.

²Pailáèt àè bipshii neè ye enáè, “A wáè ñkúú Jus a?” Jisoès àè beesii enáè, “AÈ laèa yo cuèu.”

- ³Beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii a toshii ye aè ku' buu goèr.
- ⁴Pailàèt aè ker bipshi nèè ye enáê, “AÈ túr yuu laèa ka' a? AÁ yu' ku' buu ce a ce laèa aèmboè wáè na lañ?”
- ⁵Jisoès aè ker laa yi yu yuu ka'. Pailàèt aè bááñgeèr seê.
- ⁶AÈ m ce ba aè ñkaè' ca, Pailàèt fúr ñwáè shañ moè'sir efa shañ. E m ce fúr ba ñwáè ce beèe a koèñ.
- ⁷AÈ m ba aè nfeè' anaè ñwáè moè' aè ba mbe shañ. A m too ye ená Baèrabaès. E m ba mbe shañ a beèe mo' ce a woweèe a m yúshi beèe aè nfeè' woweèe a m taè' buèr gopmáèn.
- ⁸Ku' beèe a vùè, a yá Pailàèt a laa nèè ye ená e fúr ñwáè shañ moè' embe shañ aèmboè e ke geèe aè nfeè' ñkaè' ca naè.
- ⁹E bipshii nèè woweèe enáê, “Weâe koèñ ená m fúr ñkúú Jus fa nèè weèe a?”
- ¹⁰E m bipshi wa'a njobeè' e m riiñ ená beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii a m ce ko'-ndoñ nèè Jisoès a ka' koo ye a vù aègho a fa nèè ye.
- ¹¹Beâe bgoèrgoèr ca a cepshii beèe ená a laa tá Pailàèt fúr ba Baèrabaès fa nèè woweèe.
- ¹²Pailàèt aè ker bipshi nèè woweèe enáê, “Baná m gee má ká nèè ñwáè ce weâe too ená ñkúú Jus na?”
- ¹³Woweèe a waa enáê, “Taa ye mbe kiintaa.”
- ¹⁴Pailàèt aè bipshii nèè woweèe enáê, “M taa ye mbe kiintaa njoká? Yuu bebep ce ñwáè ca aè geèe seeseê, yu ba ká?” Woweèe a ku ce waani, a ce laèa enáê, “Taa lá ye mbe kiintaa.”
- ¹⁵Pailàèt aè m koèñ aè rgeèe tá nyor boñ kúr beèe anaè. E fúr Baèrabaès embe shañ a fa nèè woweèe, a laa ená a lip Jisoès. A ka' liip ye nèè byáánsòè wáá, a fa ye tá a bo duè taa mbe kiintaa.
- ¹⁶Bsoogàè mo' a m loèr Jisoès a niñ aègho mbe dii' mnsa' embe nto' ce govanoè aè m ce cu mbo, a ká' bsoogàè wááwá mbo.
- ¹⁷Beèe a ka' vùè, a lor cáâ' beer a fa ye aè nyoèr, a gee rtaa kúú nèè bsoèpsii a sop ye mbe tuè,
- ¹⁸a ká' a ce caè'ni ye, a ce laèa enáê, “Nyaèr, ñkwe Juês.”
- ¹⁹A ka' laèa wa'a, a lip ye nèè ñke' mbe tuè, a ce ye nèè mce, a gú'shi a ce bo'shi ená a ce caè'ni ye.
- ²⁰Woweèe a ka' vùèshi ye miisi, a co' yap cáâ' beer caè, a lor bcáè' vi, a kúsi ye aè nyoèr, a lor ye a du aègho aè rtaa mbe kiintaa.

- 21 Woweèe a ka' baè' aè nduunjii a yá Saimúèn ce aè rla' Saèireên, aèmboè e ce kúti efa mñkúè. AÈ m ba taèr yii AÈláèksandaè ba Rufoès. Woweèe a koo ye aè ñger ená e koo kiintaa ese Jisoès byá'.
- 22 A woweèe a du neè Jisoès faèdii' ce a m ce too ená Golgotaè. Mbuèu efa rlii ca yu enáê, "Dii' keèkeèp tu."
- 23 A ka' baè', a lor mruè' a fiñshi neè máêr, a fa neè Jisoès ená e no, e kaniï.
- 24 Woweèe a taa ye mbe kiintaa, a lor vi bcáè' a ma' kañ aègho, tá a bo yá aèmboè a be gaèp.
- 25 A m taa Jisoès mbe kiintaa aè nyúè búè'ú aè ñgaèptú'.
- 26 A m sañ mbuèu ce a m taa ye mbe kiintaa. A m sañ enáê, "Ñkúú Juês."
- 27 A m taa byáèá a baa mbe bkiintaa foñ. Moè' aè ba aè yi bo maè', moè' aè bo ñkoèp.
- 28 [A ka' geèe wa'a, blaâa Nyúè ce a sañ enáê, "A m beè' ye aè mú ñgaâa bú'shi mncir" naè vi ghááteè njo.]
- 29 Beèe ce a m ce caèa yap caèa a m ce koèr btu, a ce suè' ye neè mcáp, a ce laèa enáê, "AÈhaè! Wáè ce aède' aè sa'sii Ndap Nyúè baè'ri aè mnoãñ btaar,
- 30 jaè' laè yo tu suu embe kiintaa."
- 31 Beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii, ba ñgaâa ryá'ni mncir a ce vùeshi ye foñ, a ce laèa a waâp mú enáê, "E m jaè' beèe mo' a moo aè rjaè' yi tu laèr.
- 32 Seèe yá ka aèmboè Kraêis, ñkúú aè to' Isráèl be suèu embe kiintaa seè'ni na tá seèe bo byemi neè ye." Beèe a mmbaa ce a m taa a Jisoès weèe mbe bkiintaa naè, a cáp ye foñ.
- 33 Nyúè aè ka' kuèu ñgoèñ, túè' aè sii, ká' aè nyúè ncoèp-baa du ba' aè nyúè taar.
- 34 AÈ ka' ba aè nyúè taar anaè, Jisoès aè waa enáê, "ÁÈloèi, ÁÈloèi, Lama Saèbaètaniï", ce e yu enáê, "Yaè Nyúè, yaè Nyúè, wáè leèse máè njoká?"
- 35 Beèe mo' ce a m tááte aèfo a ka' yu', a laa enáê, "Yu' neè, e ce ká' AÈlajaè."
- 36 Ñwáè moè' aè cañ a du a fúú kùèsha njep múè njáèá mruè' mo' ce mi m ce bañshi, a fapte aè ñke', a fa neè Jisoès ená e bo nyoñ. E ka' fa, a laa enáê, "Seèe yá ka ená waè' AÈlajaè be vùè suèusi ye embe kiintaa na lá."
- 37 Jisoès aè waa tatap aè nfeè' anaè, a kwe.
- 38 Cáè' ce a m teni dii' mo' embe Ndaèp Nyúè aègho yi m saèti, ká' embe tuè du a ba' njep mbuèu.
- 39 Ñwáè ce e m ba tu neè bsoogáè rjeèe ce e m táá a ce keè'ni Jisoès, aè ka' yá aèmboè e kwe, e laa enáê, "Ñwáè ca aè m ba Muu Nyúè ghup."

⁴⁰Bbyeèñge mo' a m ba aèfo foñ, a táá aè njiisaèp a ce fyá'. Máèári aè rla' Makdalaè, ba Máèári ce aè m ba ma yïi Jáms ce ñká' ba Joseès, a m ba aè múè bbyeèñge ca a Saèlomeè weèe.

⁴¹Woweèe a m ce kar aèmbuèu Jisoès a ce jaè' ye aè nfeè' e m ba aè ñgoañ Galeèleè. Ku' bbyeèñge mo' foñ ce a m vùè a Jisoès weâe aè rla' Jáèrusaláèm a m ba aèfo.

⁴²⁻⁴³AÈ ka' ba njobeè' beèe a m ce tami nyor ená túè' be raa tá a cu mmbomntaa Nyúè, Josáèf ce aè rla' AÈrimaètiyaè aè du aè mbuèuñkuèr anaè, a du a yá Pailàèt. Josáèf ca aè m ba moè' efa múè ñgaâa kansuèr ce beèe a m ce yu'ni neè ye seê. E m ce keè' nfeè' ce Nyúè be vùè sa' aèmboè ñkúú. E kur ntee a du a yá Pailàèt, a laa ená e fa gúâú ñwàè neè ye tá e tuñ.

⁴⁴Pailàèt aè ka' yu' ená Jisoès aè ba kwe wáá, a tarni seê. A ká' ñwàè ce e m ba tu neè bsoogàè rjeèe caè. E ka' vùè, e bipshïi neè ye ená Jisoès aè ba kwe wáá lá.

⁴⁵E ka' suñ ye ená Jisoès aè ba kwe wáá, e laa neè Josáèf ená e du lor gúâú Jisoès.

⁴⁶Josáèf aè du a yuu cáâ' boèñboñ, a suusi gúâú ñwàè embe kiintaa, a kur neè cáè' anaè a lá njep rsheè ce a m soè' nje ryáá. A ka' láè a biñsi ma luèr a cete ncuèu rsheè aègho.

⁴⁷Máèári e aè rla' Makdalaè ba Máèári ma yïi Joseès a m ba aèfo, a yá mbe dii' ce a tuñ Jisoès.

Ñwàè' Maèk 16

¹Noèñ mmbomntaa Nyúè yi ka' caèa, Máèári e aè rla' Makdalaè, ba Máèári ma yïi Jáèms, ba Saèlomeè a yuu njáèá mgúr mo' tá a bo yo' gúâú ñwàè aègho.

²AÈ ka' ba aè noèñ entombïi embe múè ñgaèa, aè nfeè' nyúè aè baèp e kuèmbuèuntii, woweèe a ce du faèdïi' rsheè li m ba naè.

³A ka' ce duè a ce bipshi a waâp mú enáè, “Ñwàè ce e be duè biñsi luèr embe ncuèu rsheè neè seèe a nda?”

⁴Luèr anaè aè m kuè' seê. Woweèe a ka' vùè baè' aèfo, a yá ená a ba biñsi luèr anaè embe nduè ncuèu rsheè wáá.

⁵Woweèe a ka' niñ njep rsheè, a yá muu nsuènsuè moè' aèmboè e cu aè ñgúè' bo maè', a yar ñgaèbúlaâ mbúú. Nyor aè bañ woweèe seê.

⁶Muu nsuènsuè ca aè laa neè woweèe enáè, “Weèe fa wáp ka', m riïñ máná weèe ce roèò Jisoès ce aè rla' Nasaráèt ce a mú taa ye mbe kiintaa naè. E yu mbena ka'. E fúú efa rkwe. Yá neè, a mbe dii' a mú lá ye na.

⁷Baná weèe du suñ ñgaâa yá'ni yïi buu ba Pitaè ená e duè aè ñgoañ Galeèle entombïi neè weèe. Weèe be yá ye aèfo aèmboè e m suñ weèe naè.”

⁸Woweèe a saa enjep rsheè a cañ, njobeè' woweèe a m ce wáp, a ker jep foñ. Woweèe a laa yuu neè ñwàè ka' njobeè' woweèe a m ce wáp.

- ⁹[Jisoès aè ka' fúú efa rkwe aè noèñ entombiï embe múè ñgaèa, a duñshi yïi nyor entombiï neè Máèári e aè rla' Makdalaè ce e m fúr byú' mnyúâmkaè' saèamba enjep ye naè.
- ¹⁰Máèári aè ka' yá ye, a du a suñ beèe ce a m ce ba a Jisoès weèe. Woweèe a m ce cu rkwe, a ce warse.
- ¹¹Woweèe a ka' yu' ená Máèári aè yá ye e cu nteèe naè, woweèe a byemi ka'.
- ¹²AÈ ka' ba aè nfeè' embenjïi, e duñshïi yïi nyor neè beèe a mmbaa ce a m ce duè aè rla' mo', a yáati aè mmïr aè njááá jáá.
- ¹³Woweèe a kútiï a suñ bár beèe, woweèe a ker byemi ka'.
- ¹⁴AÈ ka' ba aè nfeè' elúèsimbuèu, e duñshïi yïi nyor neè ñgaáa yá'ni yïi buu ce a m bati ncoèp-moè'sir-aè-rrúèú, aè nfeè' ce woweèe a m ce ye byee. E m lapni woweèe njobeè' woweèe a m teèe-btu, a byemi ka'. E m lapni woweèe wa'a njobeè' beèe ce a m yá ye a m suñ woweèe ená e fúú efa rkwe, woweèe a kanïi.
- ¹⁵Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Duè neè aè bto' wááwá fe'shi Nsuñ Mboèñmboñ neè ñwáè wááwá.
- ¹⁶Ñwáè ce e ka' byemi a baptiïr ye, ñgaèñ be luèñ. Ñwáè ce e ka' tá byemi ka', baná ñgaèñ be gweè mnsa'.
- ¹⁷Beèe ce a byemi a be geèe buu ghagha' ca. Woweèe a be fúr byú' mnyúâmkaè' enjep beèe fa máâ rlii, laèa bli bfi,
- ¹⁸koo mnyo neè mmbo, a ka' no nli' e gee yuu neè woweèe ka'. Woweèe a be joèo ñgaáa byañ neè mmbo tá a ke'se.”
- ¹⁹Tata Jisoès aè ka' laèa neè woweèe wa'a, Nyúè aè lor ye a du aègho mbe buèu. E ka' baè' mbo a cu aè bo maè' Nyúè.
- ²⁰Woweèe a duè, a ce fe'shi aè ñgoèñ wááwá. Tata aè m jaè' woweèe a fa woweèe ñger aè rgeèe buu bghagha' tá beèe a bo riïñ ená blaèa ce woweèe a ce feè'shi vi yu mini.]

Ñwaè' Luêk

Ñwaè' Luêk 1

- ¹Beèe magoèr a loèr nfeè' a sañ buu ce vi m koni a seâe mú.
- ²Buu ce woweèe a sañ, ku ba buu ce beèe ce a m ce yá neè map mmir efa rkàè', ce a m ba ñgaâa feè'shi blaâa Nyúè a m suñ weèr.
- ³Maèsaè Tiiyofiloès, má máè foñ aè ka' fyá' buu ca wááwá boèñboñ aèmboè vi m ba efa rkàè', a yá máná yi yu boèñboñ foñ neè máè aè rsañ buu anaè yáániì aèmboè vi m ba, fa neè wáè,
- ⁴tá aè bo riĩñ ená buu ce a yá'ni wáè vi yu mini ghup.
- ⁵AÈ m ba mbe nfeè' ce Hároèd aè m ba ñkúú aè ñgoañ Juèdiyaè, ñwáè tañshi tañshii moè' aè ba, a ce too ená Saèkaèriyaè. AÈ m ba ñwáè embe ñgoo ñgaâa tañshi tañshii embe ndaèp AÈbijaè. A m ce too ñgwa yii ená ÁÈlisabáèt. Ye ye aè m ba ñwáè embe ndúè' Ároèn ce aè m ba ñwáè tañshi tañshii.
- ⁶Woweèe a m ce cu yáániì aè bsii Nyúè, a ce geèe buu wááwá ce Tata Nyúè aè m laèa, a bár mo' ka'.
- ⁷Woweèe a m túr boo ka' njobeè' ÁÈlisabáèt aè m ba kar, woweèe a ker rúú seè.
- ⁸AÈ ka' ba aè nfeè' ce beèe embe ñgoo Saèkaèriyaè a ce faè' mbe Ndaèp Nyúè, Saèkaèriyaè aè ce geèe li rfaè' aèmboè ñwáè tañshi tañshii neè Nyúè.
- ⁹Ñgaâa tañshi tañshii neè Nyúè a m sañ mlíi beèe, a lá njep lá', a cu' aèmboè yaèp ndeèe aè m ba. A ka' cuè', rlii Saèkaèriyaè li fúú enjo ená e niñ mbe Ndaèp Tata Nyúè, too nráèá neè ye.
- ¹⁰AÈ ka' ba nfeè' ce a ce too nráèá, beèe wááwá a táá njepmbeè a ce geèe rloo.
- ¹¹Saèkaèriyaè aè ka' ba mbo wa'a, nciindap Tata Nyúè aè nyáá, a táá aè ñgúè' bo maè' diù' ntoèo nráèá.
- ¹²Saèkaèriyaè aè ka' yá ye, mluè mi koo ye, e wáp seè.
- ¹³Nciindap Nyúè aè laa neè ye enáé, "Fa wáp ka', Saèkaèriyaè, Nyúè aè yu' lo rloo. Ñgwa woâ ÁÈlisabáèt be bi wáè muu mbañruè. AÈ be fa rlii muu anaè ená Joân.
- ¹⁴AÈ be keè lu'shi, yu' rboèñ, tá beèe magoèr a lu'shi foñ, aè nfeè' ce a bi muu anaè,
- ¹⁵njobeè' e be keè ba ñwáâ ñgoèr aè bsii Tata Nyúè. E be keè no mruè' ka', no yuu tatap ka'. E be keè ruu neè Yú' Rara, ká' enjep rbúè yii maè.
- ¹⁶E be keè geèe tá beèe magoèr efa múè beèe Isráèl a kúti njeptii Tata ce e yu yaèp Nyúè.
- ¹⁷E be keè duè entombiù neè ye neè njáèá yú' ker ba ñger ce AÈlajaè aè m túr, tá e bo geèe tá btar boo a boo wap weèe a kúti aèbee, geèe tá beèe ce a teèe btu a túr

bfee aèmbòè beèè ce a yu yááni a túr, tá beèè Nyúè a bo tami nyor aè rkoni Tataê.”

¹⁸Saèkaèriyaè aè laa neè nciìndap Nyúè anaè enáê, “Máè rúèú seê, ñgwa waè foñ aè rúèú. AÈtaè m riñ neè ká ená yuu ce aè ce laèa na yi be ba mini?”

¹⁹Nciìndap Nyúè aè beesì enáê, “A máè Gaberyaè ce má ke táá aè bsii Nyúè. Nyúè aè tuu máè ená m vú cep ntuu boèñboñ ca neè wáè.

²⁰Yuu ce máè suñ wáè na yi be keè geèeti aè nfeè' ce yi ba geèeti, geewa'a, aèmbòè wáè byemi ka' baná aè be keèr laèa ka' kââ', ntìni du ba' mbe nfeè' ce yuu ca yi be geèeti.”

²¹Saèkaèriyaè aè m cu mbe Ndaèp Nyúè anaè teèteè seê. Beèè ce a m cu ce keè' ye naè a ce tarni ená aè koni ba ká lá.

²²Saèkaèriyaè aè ka' fúú embo, a moo aè rlaèa neè woweèe laèr, a ká' a ce suñ buu neè woweèe ba neè mmbo. Woweèe a ka' yá wa' a ku riñ ená e yá njàèá rlo mo'.

²³Yì nfeè' rfaè' aè ka' mìi, e kútìi mbe yeâ ndaèp.

²⁴Mnoèñ mo' vi ka' caèa, ÁÈlisabáèt aè koo rbúè, a cu mbe ndaèp mñwáá taè, a ker ce fúú aè múè beèè ka'.

²⁵E m laèa enáê, “Ñwáè ce e geèe ca neè máè aè geèe Tataê. E fyá' máè a bur máè rìtu ce yi m ce koo máè aè múè beèè naè embe tuè.”

²⁶Rbúâ ÁÈlisabáèt li ka' ba mñwáá ntuunfu, Nyúè aè tuu yì nciìndap ce a too ená Gaberyaè, aè rla' Nasaráèt aè ñgoâñ Galeèleê.

²⁷Nciìndap Nyúè ca aè m túr ntuu aè rcep neè muunje moè', ce ñwáè moè' ce a m ce too ená Josáèf aè m ce niñ guèu aègho. Josáèf aè m ba ñwáè embe ndúè' ñkúú Dávìid. A m too rlii muunje anaè ená Máèári.

²⁸Nciìndap Nyúè anaè aè vúè, a laa neè ye enáê, “Máè caè'ni wáè! Tata yu weèe ye, aè túr rboâñtu weèe Nyúè!”

²⁹Máèári aè ka' yu' ntuu ce nciìndap Nyúè aè m cep na, bfee vi jep ye, e ce señ ená yuu ce nciìndap Nyúè aè laèa anaè yi yu ba ená ká lá.

³⁰Nciìndap Nyúè anaè aè laa neè ye enáê, “Fa wáp ka' Máèári, njobeè' aè túr rboâñtu weèe Nyúè.

³¹AÈ be koo rbúè, bi muu mbañruè, fa rlii ená Jisoès.

³²Muu anaè be keè ba ñwáâ ñgoèr, tá a too ye ená Muu Nyúè embe buèu. Tata Nyúè be fa kúú yì ta Dávìid neè ye.

³³E be keè sa' mbe ndúè' Jakoèp aè nfeè' wááwá, tá yi kúú yi mi ka'.”

³⁴Máèári aè laa neè nciìndap Nyúè anaè enáê, “Máè be riñ mbañruèñwáè ka'. Baná aètaè ca yi ba wa' aè njââ ká?”

- 35 Nciïndap Nyúè aè beesì enáê, “Yú' Rara yi be vùè mbe wáâ nduè, tá ñger Nyúè embe buèu yi tá'shi wáè. Baná a be keè too muu nrara anaè ená Muu Nyúè.
- 36 Yáê, nfúroâ ÁÈlisabáèt aè koo rbùè aè nfeè' ce e yu nleeñwáè seê. Ñwáè ce a m ce too ená kar yu neè rbùè seè'ni aè mñwáá ntuunfu.
- 37 Ca yi yu wa' njobeè' yuu mo' yi yu ce aètaè yi gha' Nyúè aè rgeèè ka'.”
- 38 Máèári aè laa enáê, “A máè ñwáè rfaè' Tataê. Tá yuu ce wáè laèa anaè yi ku ba aèmboè wáè laèa.” E ka' laèa wa'a, nciïndap Nyúè aè ma'shiì ye a duè.
- 39 Mú mnoèñ mo' vi ka' caèa, Máèári aè natìi a du cárcár mbe rla' mo' ce li m ba mbe mtuâu aè ñgoâñ Juèdiyaè.
- 40 E ka' baè', a niñ mbe ndaèp mbe Saèkaèriyaè, a ca'ni ÁÈlisabáèt.
- 41 ÁÈlisabáèt aè ka' yu' aèmboè e caè'ni ye, muu enjep yeâ rbùè aè karsiì nyor. ÁÈlisabáèt aè ruusiì neè Yú' Rara,
- 42 a waa, a laa enáê, “Wáè túr rboâñtu a caa bbyeèñge wááwá. Nyúè aè ghoèni muu ce aè be bi anaè.
- 43 Yi loè efa ká, ma yìi Tata yaè aè ka' vù aè rcaè'ni máè?
- 44 AÈ ba aè nfeè' ce máè ba yu' aèmboè wáè caè'ni máè naè, muu enjep máâ rbùè aè karsiì nyor neè rlu'shiì-ñwáè.
- 45 AÈ yu ñwáè rboâñtu njobeè' wáè byemi ená yuu ce Tata aè laèa neè wáè yi be kuè ba aèmboè e laèa.”
- 46 Máèári aè laa enáê, “Ya ntee yi ce náèsi Tata Nyúè.
- 47 Ya yú' yi ce lu'shi neè Nyúè ce e geèè máè luèñ,
- 48 njobeè' e kuushi máè ce m yu yìi ñwáè rfaè', ka' m yu ñwáè aè mùè beèè ka' wa'a. Káâ' ntìini na, ñgúè beèè wááwá enjep ñgoèñ a be ce too máè ená ñwáè rboâñtu,
- 49 njobeè' Nyúè ce e túr ñger wááwá aè geèè ku' buu bboèñboñ neè máè. Li rlii li yu rrara.
- 50 E ke koosimnse neè beèè ce a ce wáp ye ká' embe ñgúè beèè moè' du ba' mbe moè'.
- 51 E duèñshi yi ñger, a da'si ñgaâa naèatu.
- 52 E suèusi beâe bgoèrgoèr embe mnta', a ku'si beâe bká'ká'.
- 53 E fa buu bboèñboñ neè beèè ce njeè ce yañ woweèè, a juu ñgaâa mbaèa, woweèè a duseè mboèmmbo.
- 54 E m láè mi mkaè'ni ce e m geèè, a ja' Isràèl ce e m ba yìi ñwáè rfaè'.
- 55 E m geèè wa'a, a ce kuushi mkaè'ni ce e m geèè neè Abraèham ker ba neè yìi ñgúè beèè aè nfeè' sùp.”

- 56Máèári aè m cu a ÁÈlisabáèt aèmbòè mñwáá btaar wa'a, a ka' kúti fa yeâ laè'.
- 57Nfeè' rbi aè ka' gháá, ÁÈlisabáèt aè bi muu mbañruè.
- 58Beèe ce a woweèe a m ce cu, ker ba yïi beèe, a ka' yu' ku' yuu boèñboñ ce Tata Nyúè aè m geèe neè ye na, a lu'shi a woweèe.
- 59Muu aè ka' baè' mnoèñ waami, a vú aè rgeèe búè muu. Beèe a m ce kwaè'shi ená a be cu' ba yïi taè.
- 60Yïi ma aè sheê, a laa enáê, "A be too ye ená Joân."
- 61Woweèe a laa neè ye enáê, "Riñ wáná ñwáè moè' embe wáá ndúè' túr njáèá rlii ca ka'."
- 62Woweèe a ka' laèa wa'a, a de' a Saèkaèriyaè weèe neè mmbo, a bipshi neè ye ená e koèñ aè rcu' ba nda lá.
- 63Saèkaèriyaè aè laa neè mmbo ená a fa ye ñwáè'. A ka' fa ye ñwáè', e sañ mbo enáê, "Li rlii li yu ená Joân." Beèe wááwá a bááñgeèr seê.
- 64Nfeè' aè ke' tuuse ka', e ker ká' a ce laèa, a ce yoèñshi Nyúè.
- 65Beèe ce a woweèe a m ce cu a m wáp seê. Beèe ce a m ba aè bdiì' wááwá aè rla' embe mtuáu aè ñgoáñ Juèdiyaè a m suñ buu ca.
- 66Beèe wááwá ce a m yu' vi a m ce kuushi vi, a ce laèa enáê, "Njáèá muu ca be keè ba njáèá muu ce ká?" Bo Tata Nyúè yi m ba mbe yeâ nduè neè mini-ñwáè.
- 67Saèkaèriyaè ce e m ba tar muu ca, aè m ruu neè Yú' Rara, a cep ntuu Nyúè neè beèe enáê,
- 68"Seèe ku'si Tata ce e yu Nyúè beèe Isráèl. E m vúè a yá yïi beèe, a tee woweèe efa ñgá'.
- 69E fa seèe ñwáá ñgoèr ce e be geèe tá beèe a luèñ, aè ba ñwáè embe ndúè' Dávüid ce e yu yïi ñwáè rfaè'.
- 70E m laèa eluâñgoèñ ekuè cuèu yi ñgaâa ncep ntuu ce a m ba brara ená,
- 71e be jaè', fúr seèe embaè mmbo beèe ce a baèa seèe,
- 72aè rduèñshi yïi ñkoosimnse neè viseèe btarkú, keèr kuushi yi leâ' rara
- 73ce e m ye a Abraèham ce e yu yïiseèe tarkú.
- 74E m ye leè' ená e be fúr seèe embaè mmbo yiseèe ñgaâa bbaèa, tá seèe bo faè' neè ye, ce wáp yuu mo' ka',
- 75ba brara, keèr ba byáániì a yeâ bsii, caar keè caèa kweñger.
- 76AÈ ka' ba yi aèmbòè wáè, muu wáè, a be keè too wáè ená ñwáè ncep ntuu Nyúè embe buèu, njobeè' aè be duè entombiì neè Tataê, kupshi nduunjii neè ye.
- 77AÈ be geèe tá yïi beèe a riñ ená Nyúè be foèosi yaèp buu bbelep, geèe tá woweèe a luèñ.

⁷⁸Yiiseèe Nyúè yu ñwáè ñkoosimmse, a boñ ñgeèe foñ. E be geèe tá nyúè bap embe buèu sañ mbe seâe nduè.

⁷⁹E be sañ mbenduè beèe ce a cu àè túè'nji, njeptii rleèñshi rkwe naè, tá e bo duèñshi seèe nduunjii cumúnyañ."

⁸⁰Muu ca àè m kuè' àè nyoèr, a ker ku' àè yú'. E ka' kuè', a ku ce cu ba àè riñ caar a ba' àè noèñ ce yi m ba ená e be fúú àè múè beèe Isráèl.

Ñwáè' Luêk 2

¹Aè m ba àè nfeè' anaè ñkúú Kayisaro OÈgostoè àè fa rsa' ená beèe wááwá a yeâ ñgoèñ a sañ mlii tá e bo beè' beèe.

²Aè m ba nfeè' entombii ce a m ce beè' beèe. Kuèránoè àè m ba govanoâ àè ñgoâñ Sirílyaè àè nfeè' anaè.

³Ñwáè wááwá àè m duè fa yeâ laè' àè rsañ li rlii aèfo.

⁴Josáèf ye ye àè m naètiû àè rla' Nasaráèt àè ñgoâñ Galeèleê, a du a ba' àè rla' Bátáèlàèhám àè ñgoâñ Juèdiyaè. Rla' ca àè m ba rla' Dávïid. E m duè aèfo njobeè' e m ba ñwáè embe ndúè' Dávïid.

⁵E m duè a Máèári ce e m ce niñ guèu aègho tá a ye a bo duè sañ mlii. Máèári àè m ba neè rbúè.

⁶Woweèe a ba' a cu àè rla' anaè, nfeè' rbi àè gháá.

⁷E m bi muu rñgoèu, àè ba muu mbañruè. E m kur muu anaè njep bcàè', a noñsi njep rghii njeèe njobeè' ndap àè m ruu neè woweèe.

⁸Beèe mo' ce a m ce ciñ yap njeèe a m ba àè rla' anaè a ba àè mñkúè, a ce ciñ yap njeèe neètú'.

⁹Nciindap àè nyáá mbe waâp nduè, rraa Tata li suu mbe waâp nduè, woweèe a wáp seê.

¹⁰Nciindap Nyúè anaè àè laa neè woweèe enáè, "Fa wáp neè ka', máè vúè weèe neè nsuñ mboèñmboñ, àè ba nsuñ ce beèe wááwá a be yu', lu'shi seê.

¹¹A bi yeè ñwáè rjaè' àè rla' Dávïid ntïini na. A ye Kraâis anaè ce e yu Tataè.

¹²Yuu ce yi be geèe tá weèe riñ ená nsuñ ca yu mini yi yu ená, weèe be duè yá muu aèmbòè a kur njep bcàè', a noñsi njep rghii njeèe."

¹³Woweèe a ka' keè' a yá aèmbòè ku' bcïindap Nyúè a vúè, a kyese nyor aègee nciindap Nyúè caè, a ce kuè'si Nyúè, a ce laèa enáè,

¹⁴"Foèu yi ba neè Nyúè embe buèu, tá cumúnyañ ba njep ñgoèñ neè beèe ce Nyúè ce yu' rboèñ neè woweèe."

¹⁵Bcïindap Nyúè ca a ka' maè'shi woweèe kúti mbe buèu, ñgaâa nciñ njeèe ca a ká' a ce laèa fa waâp mú enáè, "Seèe du àè rla' Bátáèlàèhám du yá ka yuu ce Tata àè suñ seèe ená yi koni na."

- 16**Woweèe a natii, a du cárcár seê, a du a yá Máèári ba Josáèf, a yá muu aèmbòè e noèñ njep rghii.
- 17**A ka' yá muu ca, a suñ Josáèf ba Máèári yuu ce ncìndap Nyúè aè suñ woweèe aèmbòè muu anaè.
- 18**Beèe wááwá ce a m yu' nsuñ ce ñgaâa nciiñ njeèe a m suñ na, a m báèáñger seê.
- 19**Máèári ye ye aè m ce kuushi buu ca a ce kwaè'shi aèmbòè vi.
- 20**Ñgaâa nciiñ njeèe a m kúti, a ce yoèñshi Nyúè, a ker ce kuè'si ye aè buu wááwá ce woweèe a m yu' a ker yá, njobeè' buu anaè aè m ku ba aèmbòè ncìndap Nyúè aè m suñ woweèe.
- 21**Ñgaèa aè ka' kuèu, nfeè' ce a be geèe muu búè aè gháá. E ka' gháá, a fa rlii muu ená Jisoès. Rlii ca aè m ku ba rlii ce ncìndap Nyúè aè m fa muu wáá tá yii ma ka' keè koo rbúè.
- 22**Nfeè' ce a be mĩsi geèe yuu ce ncir yi laèa ená njeñwáè ce e bi muu gee tá e bo ba nrara aè bsii Nyúè aè ka' gháá, Máèári ba Josáèf a lor muu a du aègho aè rla' Jáèrusaláèm aè rfa neè Tata Nyúè,
- 23**aèmbòè a sañ mbe Ñwaâ' Mncir Tata enáè, “A be fa boo rñgoèo ce yu boo mmbañruè wááwá neè Nyúè.”
- 24**Woweèe a m duè foñ aè rgeèe tañshii aèmbòè ncir Tata Nyúè yi ce laèa. Yi yu mbo ená ñwáè ka' tá geèe tañshii ca neè bbeañ bbaa ka', e gee neè byoo buâu bbaa.
- 25**Ñwáè moè' aè m ba aè rla' Jáèrusaláèm aè nfeè' anaè a ce too ená Simiyoèn. E m ba ñwáè nyááni, a ce wáp Nyúè foñ, a cu a ce keè' nfeè' ce Nyúè be geèe tá beèe Isràèl a túr rfúteè. Yú' Rara yi m ba a ye.
- 26**Yú' anaè yi m geèe e riñ ená e be yá Kraâis yii Tata Nyúè wáá, ka' kwe.
- 27**Yú' ca yi lor ye a du aègho mbe Ndaèp Nyúè. Ma muu ba tar muu a ka' vúè neè muu mbe Ndaèp Nyúè aè rgeèe yuu ce ncir yi m ce laèa ená a gee aètu muu,
- 28**Simiyoèn aè koo muu mbe mboè, a yoñshi Nyúè a laa enáè,
- 29**“Yaè masaè, wáè láè mo mkaè'ni, maè'shi laè seè'ni tá yoè ñwáè rfaè' du yi yu neè rfúteè-ñwáè.
- 30**Ma mmir mi yá ñwáè rjaè'
- 31**ce wáè tuusi, a duñshi neè beèe wááwá.
- 32**E yu rraa ce li bo duèñshi yo nduunjii neè beèe enje jáá keèr geèe tá beèe a ku'si yoè beèe ce yu beèe Isràèl.”
- 33**Tar muu ba ma muu a m yu' buu ce Simiyoèn aè m laèa a kuu muu anaè, a bááñger seê.

- 34** Simiïyoèn aè ghoñi woweèe a laa neè yïi ma ce Máèári enáê, “Muu ca aè láè Nyúè tá e bo geèe tá beèe magoâr aè to' Isràèl a kweñger, keèr geèe tá beèe magoâr aè ñgoèñ anaè a natïi. E be ba ncoèo ce beèe magoèr a be koèñ ka', laèa bebep se aèmboè ye.
- 35** Yi ba wa'a, tá mkwaè'shïi beèe magoèr mi bo yáati aèwañ. Ñkoosimnse ce e be keè ba aèmboè kaèafaâ' ncáncáp wa'a, be keè soèp yo ntee foñ.”
- 36** Njeñwáè moè' aè m ba ñwáè ncep ntuu Nyúè a ce too ená Anaè. E m ba muu Fánuèwáèr embe ndúè' Ashaè. E m ba nleeñwáè seê. E m duè bguèu, a nduu a ku cu ba aè bfeè' saèamba caè'caè', nduu aè kwe.
- 37** E m cu aè ñgwañkúñwáè a ba' bfeè' ncoèp kyeèe-aè-mwaami. E m ce buu mbe Ndaèp Nyúè aè nfeè' moè' ka', ka' neètú' áè, ka' neèmootïi áè, e m ku ba mbo a ce jïi mdip, a ce geèe rloo neè Nyúè.
- 38** Aè ka' ba aè nfeè' a m vúè neè muu mbe Ndaèp Nyúè anaè, ye ye aè ku tose foñ, a yoñshi Nyúè, a laa aèmboè muu ca neè beèe wááwá ce a m ce keè' ená Nyúè fúr rla' Jáèrusaláèm efa ñgá'.
- 39** Woweèe a ka' geèe buu wááwá ce ncir Tata Nyúè yi m ce laèa ená a geèe, a kúti aè lap rla' Nasaráèt aè ñgoañ Galeèleè.
- 40** Muu ca aè m kuè' a túr ñger, a ker túr bfee foñ seê. Nyúè aè túr ye aè ntee boèñboñ.
- 41** Yïi ta ba yïi ma a m ce duè ñkaâ' caèasi-mndap aè rla' Jáèrusaláèm njep feè' wááwá.
- 42** Jisoès aè ka' ba bfeè' ncoèp-baa-aè-rrúèú, a woweèe a du ñkaè' ce a m ce duè njep feè' njep feè' naè.
- 43** Ñkaè' yi ka' mïi, woweèe a natïi a ce kúti aè laè', Jisoès aè cu yi mbenjïi aè rla' Jáèrusaláèm. Yïi ta ba yïi ma a riñ ka'.
- 44** Woweèe a m ce kwaè'shi ená e yu mbe ñgoo beèe ce a woweèe a m ce duè. A ka' jáèr aè noèñ bïi, a yá ye ka', a ká' a ce roèo ye aè múè bfúr wap ba bkar wap.
- 45** Woweèe a ka' yá ye ka', a kúti aè rla' Jáèrusaláèm aè rroèo ye.
- 46** Mnoèñ vi ka' caâa btaar woweèe a yá ye mbe Ndaèp Nyúè aèmboè e cu mbe múè ñgaâa ryá'ni, a ce yu'shi buu ce woweèe a m ce yá'ni, a ce bipshi buu neè woweèe.
- 47** Beèe wááwá ce a m yu' buu ce e m ce laèa, a m báèáñger aè ryu' aèmboè e m ce bipshi buu, a ker ce beèesi buu neè bfee-ñwáè.
- 48** Yïi ta ba yïi ma a ka' yá ye a bááñger seê. Yïi ma aè laa neè ye enáê, “Muu waè, wáè geèe neè weèr wa' njoká? Weèr yoè ta aè roèo wáè, tu yi korñgeèr weèr.”
- 49** E laa enáê, “Weèe aè ba ce roèo máè njoká? Weèe aè ba rïñ weená yu ya dii' aè rba mbe Ndaèp yaè ta ka' a?”

⁵⁰Woweèe a m riĩn mbuèu ce e m laèa wa' ka'.

⁵¹E natii a du a woweèe aè rla' Nasaráèt, a cu a woweèe, a ce yu'ni neè woweèe. Yiĩ ma aè m láe buu ca wááwá njep yeà ntee.

⁵²Jisoès aè m ce kuè' aè nyoèr ba aè bfee, a túr bsii wañ a Nyúè ker ba beèe.

Ñwaè' Luèk 3

¹AÈ m ba aè nfeè' ce Tiĩbáriiyyaès aè m cu mbe kúú, a sa' aè bfeè' ncoèp-ta-aè-rrúéú, Nyúè aè laa neè Joãn muu Saèkaèriyaè aè ntee riĩn. AÈ m ba aè nfeè' anaè, Pontos Pailáèt aè ba govanoâ aè ñgoãñ Juèdiyaè. Hároèd aè ce sa' ñgoãñ Galeèleè, Felep ce e m ba nfúr yiĩ, aè ce sa' ñgoãñ Ituraè ba ñgoãñ Taèkonitiĩs, Lesanaès aè ce sa' ñgoãñ Abiláèn.

²Anaès ba Kaifaès a m ba btu neè ñgaâa tañshi tañshiĩ neè Nyúè.

³Joãn aè m jáèr aè bdii' wááwá ce vi m ba aè ñgoãñ faèdii' ce rdip Jodaèn li m ba, a ce feè'shi blaâa Nyúè neè beèe, a ce laèa ená woweèe a kupse, ma' yaèp buu bbelep tá a baptir woweèe, tá Nyúè bo foèosi woweèe.

⁴Yi ku ba aèmboè a sañ mbe ñwaâ' AÈsayaè ñwàè ncep ntuu Nyúè. A sañ mbo enáè, “Ñwàè moè' ce fuñ aè ntee riĩn a ce laèa enáè, 'Kupshi neè nduunjii neè Tataè, nashi tá yi ba kuèyáá.

⁵A be ruusi mntoèñ wááwá, káèáshi mtuèu wááwá tá mi kúti mmbo'. A be naèshi mnduunjii ce vi gooñger tá vi ba kuèyáá, kupshi viĩ ce vi yu koteè-koteè tá vi ba nfáãñ.

⁶Tá beèe wááwá a bo yá rluèñ Nyúè.' ”

⁷Beèe a m vúè aè bkúr aè bkúr a yá Joãn ená e baptir woweèe. Joãn aè laa neè woweèe enáè, “Boo bfiĩ, ñwàè ce e báá weèe ená weèe cañ soèrti efa rshentee ce Nyúè be ko'si neè beèe naè, aè báá nda?

⁸Geèe laè neè buu ce vi be ce duèñshi ená weèe aè kupse, a ma' yeè buu bbelep. Weèe fa ce laèa fa weâe mú enáè, 'Abraèham yu yeèr taè' ka'. M ce suñ weèe ená aède' Nyúè ku lor bluèr ca beesi aè boo Abraèhaèm.

⁹A láe njaèa njep mbuèu ce wáá. Ce ce yi ka' tá yú boèñboñ ka', baná a be gwaèr, maè' njep mor.”

¹⁰Ku' beèe anaè a bipshiĩ neè ye enáè, “Yi ka' ba wa'a, baná weèr be geèe wer ká?”

¹¹Joãn aè beesii enáè, “Ñwàè ce e ka' túr bcáâ' bbaa, e fa mo' neè ñwàè ce e túr ka'. Ñwàè ce e ka' túr byee, e ku gee wa' foñ.”

¹²Ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè' a m vúè foñ ená e baptir woweèe, a bipshi neè ye enáè, “Ñwàè ryá'nii, weèr be geèe wer ká?”

¹³E laa neè woweèe enáè, “Weèe ka' ce kuèu mbaâa baèraè', weèe fa koo caèa embe diĩ' ce ncir yi laèa ka'.”

- 14**Bsoogàè foñ a bipshii nèè ye enáè, “Yuu ce aède' weèr gee foñ yu ká?” E laa nèè woweèe enáè, “Weèe fa koo mbaèa ese ñwáè moè' aè ñger ka', káè nya' mnde' mbe tu ñwáè moè' ka'. Weèe fa cáèñ mbaèa ce a ce laè' weèe aègho ka'.”
- 15**Beèe a m cu a ce keè', a ce tarni ená Joân yu Kraâis anaè lá.
- 16**Joân aè laa nèè woweèe wááwá enáè, “M ce baèptir weèe nèè mdip, geewa'a, ñwáè moè' ce yi ñger yi caèa ya ce vùè. Máè ghááte aè ñwáè ce aède' m ba'shii vi bkúè laba' ka'. E be baèptir yi weèe nèè Yú' Rara ba mor.
- 17**Yii gúè yu mba yeâ boè, ce e be fyápshi msañ aègho, baashi msañ láè njep koo. AÈ ka' ba yi aèmboè bbúèshii efa gho, e be baashi toèo njep mor ce aède' yi liitii ka'.”
- 18**Joân aè fa ncep nèè beèe aè mnduunjii jáá jáèá jáá wa'a, a ce feè'shi ba Nsuñ Mboèñmboñ nèè woweèe.
- 19**E m lapni ñkúú Hároèd njobeè' e m fúr Háèrodüyaè ce e m ba ñgwa nfúr yüü muu ma naè, ker ba njobeè' ku' buu bbebeb mo' ce e m geèe.
- 20**E m ker gee yuu mo' ce yi m bep a caa ñger. E m koo Joân a fa aè shañ.
- 21**Joân aè ka' baèptir beèe wááwá, a baptir Jisoès foñ. Jisoès aè ka' ce geèe rloo, rbuu li mú'tii.
- 22**Yú' Rara yi suu mbe yeâ nduè, a ba aèmboè beèñ. Njeèndoñ aè laa embe buèu enáè, “AÈ yu muu waè ce m koèñ seè. M ce yu' rboèñ nèè wáè seè.”
- 23**Jisoès aè m ce káè' li rfaè', a ba aèmboè bfeè' mntaar. Beèe a m ce kwaè'shi ená a ye muu Josáèf ce e m ba muu Hálii.
- 24**Hálii aè m ba muu Mataèr, Mataèr aè ba muu Lávii, Lávii aè ba muu Málákii, Málákii aè ba muu Jáènayii, Jáènayii aè ba muu Josáèf,
- 25**Josáèf aè ba muu Maètaètiyaèr, Maètaètiyaèr aè ba muu Ámoès, Ámoès aè ba muu Nahuèm, Nahuèm aè ba muu Ásileè, Ásileè aè ba muu Naègayii,
- 26**Naègayii aè ba muu Maêr, Mar aè ba muu Maètaètiyaèr, Maètaètiyaèr aè ba muu Sámáèn, Sámáèn aè ba muu Josáèf, Josáèf aè ba muu Jodaè,
- 27**Jodaè aè ba muu Joanaèm, Joanaèm aè ba muu Rásaè, Rásaè aè ba muu Sáèrobabáèr, Sáèrobabáèr aè ba muu Shálatáèr, Shálatáèr aè ba muu Nárii,
- 28**Nárii aè ba muu Málákii, Málákii aè ba muu Adii, Adii aè ba muu Kosaèm, Kosaèm aè ba muu ÁÈlimadaèm, ÁÈlimadaèm aè ba muu ÁÊr,
- 29**Ár aè ba muu Joshuèwaè, Joshuèwaè aè ba muu ÁÈlisaè, ÁÈlisaè aè ba muu Joraèm, Joraèm aè ba muu Mataèr, Mataèr aè ba muu Lávii,
- 30**Lávii aè ba muu Simüyoèn, Simüyoèn aè ba muu Judaè, Judaè aè ba muu Josáèf, Josáèf aè ba muu Jonaèm, Jonaèm aè ba muu ÁÈliyakiim,

- ³¹ÁÈliyakìim aè ba muu Málìiyyaè, Málìiyyaè aè ba muu Mánaè, Mánaè aè ba muu Maètataè, Maètataè aè ba muu Nataèn, Nataèn aè ba muu Dáviid,
- ³²Dáviid aè ba muu Jáásiì, Jáásiì aè ba muu Obáèd, Obáèd aè ba muu Buwaès, Buwaès aè ba muu Salmoèn, Salmoèn aè ba muu Nashoèn,
- ³³Nashoèn aè ba muu AÈminadaèp, AÈminadaèp aè ba muu AÈdimiìn, AÈdimiìn aè ba muu Arnii, Arnii aè ba muu Hásroèn, Hásroèn aè ba muu Páraès, Páraès aè ba muu Judaè,
- ³⁴Judaè aè ba muu Jakoèp, Jakoèp aè ba muu Aisiik, Aisiik aè ba muu Abraèhaèm, Abraèham aè ba muu Táraè, Táraè aè ba muu Nahoèr,
- ³⁵Nahoèr aè ba muu Sáruèk, Sáruèk aè ba muu Rugaè, Rugaè aè ba muu Páláèk, Páláèk aè ba muu Ábáèr, Ábáèèr aè ba muu Shálaè,
- ³⁶Shálaè aè ba muu Kaèyinaèn, Kaèyinaèn aè ba muu AÈfasaèr, AÈfasaèr aè ba muu Sháèm, Shám aè ba muu Nowaè, Nowaè aè ba muu Lamáèk,
- ³⁷Lamáèk aè ba muu Máetusálaè, Máetusálaè aè ba muu Ánoèk, Ánoèk aè ba muu Járaèr, Járaèr aè ba muu Maèhaèláláèr, Maèhaèláláèr aè ba muu Kaèyinaèn,
- ³⁸Kaèyinaèn aè ba muu Ánoès, Ánoès aè ba muu Sáèr, Sár aè ba muu Adaèm ce e m ba muu Nyúè.

Ñwaè' Luêk 4

- ¹Jisoès aè m ruu neè Yú' Rara. E m kúti efa rdip Jodaèn, Yú' Rara anaè yi lor ye a du aègho aè ntee riiñ,
- ²e cu aèfo aè mnoèñ mkyeèe, Sataèn aè ce moèoshi ye. E m ye yuu ka' aè mnoèñ anaè. Mnoèñ anaè vi ka' miì, njeè aè yañ ye seè.
- ³Sataèn aè laa neè ye enáê, “Wáè ka' ba muu Nyúè, aè laa ka tá bluèr ca vi beeñger aè bráèd.”
- ⁴Jisoès aè beesii neè ye enáê, “A sañ mbe Ñwaà' Nyúè enáê, ‘Ñwaè e ke cu nteèe ba njo' bráâd caè'caè' ka'.’”
- ⁵Sataèn aè lor ye a du aègho mbe tu rtuèu, a duñshi ye bto' wááwá enjep ñgoèñ na njaè' moè'sir,
- ⁶a laa neè ye enáê, “M be fa wáè ñger ba bkuè' ce aè bto' enjep ñgoèñ na wááwá. A m fa buu ca wááwá neè máè, aède' m fa neè ñwáè ce máè koèñ.
- ⁷Baná wáè ka' gú'shi neè máè, buu ca wááwá ba wo.”
- ⁸Jisoès aè beesii enáê, “A sañ mbe Ñwaà' Nyúè enáê, ‘Gú'shi neè Tata ce e yu yoè Nyúè, fa' ba neè ye caè'caè'.’”
- ⁹Sataèn aè ker lor ye a du aègho aè rla' Jáèrusaláèm, a du neè ye mbe tu Ndap Nyúè ce yi saèp mbekiì seè, a laa neè ye enáê, “Wáè ka' ba Muu Nyúè, aè nyáá ka embe na cáá njep nsheè,

- ¹⁰njobeè' a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, 'Nyúè be laèa tá vi bciìndap a ke'ni wáè.'
- ¹¹A ker sañ foñ enáê, 'Woweèe a be yaè wáè mbe mmboè faè dïi' aè túú yo kuèu aè luèr ka'.' "
- ¹²Jisoès aè beesii neè ye enáê, "Ñwaâ' Nyúè yi laèa enáê, 'Fa moèoshi Tata ce e yu yoè Nyúè ka'.' "
- ¹³Sataèn aè ka' moèoshi ye aè mnduunjii jáá jáèá jáá mïisi, a ma'shi ye a duè, ená nfeè' moè' e gháá, tá e ka' keèr kúti.
- ¹⁴Jisoès aè kúti aè ñgoañ Galeèle neè ñger Yú' Rara. Nsuñ aèmboè ye aè duè aè bdiì' wááwá aè ñgoèñ anaè.
- ¹⁵E m yá'ni beèe a waâp mndap mloo. Beèe wááwá a yu' rboèñ seê, a ku'si ye.
- ¹⁶E m duè foñ aè rla' Nasaráèt faèdii' ce e m kuè'. AÈ ka' ba nyúè mmbomntaa Nyúè, e du mbe ndaèp rloo aèmboè e m ce duè aè nfeè' wááwá naè. A ka' baè' mbo, a nati mbekii aè rbeè' embe Ñwaâ' Nyúè.
- ¹⁷A m fa ye ñwaè' ce AÈsayaè ñwáè ncep ntuu Nyúè aè m sañ. E múè' ñwaè' anaè a fyá' mbe dïi' ce a m sañ enáê,
- ¹⁸"Yú' Tata yi yu weèr ye, njobeè' Nyúè aè ce máè ená m fe'shi nsuñ mboèñmboñ neè ñgaâa fuèp. E tuu máè ená m du suñ beèe ce a yu mbe shañ ená nfeè' aè gháá ce a be fúr woweèe efa shañ, tá beèe ce a feèp a yá buu, tá beèe ce beèe a ce jar neè woweèe a luñ efa ñgá',
- ¹⁹ker suñ aèmboè nfeè' ce Tata Nyúè be ghoèni yii beèe."
- ²⁰Jisoès aè ka' yá mbe dïi' ana, beè', a ceteè ñwaè', a kúsi neè ñwáè ce e ba koo ese ye, a cu aè nsheè. Beèe embe ndaèp rloo wááwá a m ku ce fyá' ba ye.
- ²¹E ká' a ce laèa neè woweèe enáê, "AÈmboè máè beè' nlaâa Nyúè ca neè weèe ntïini, weèe aè yu' na, yi ku ghááte njo."
- ²²Woweèe wááwá a yu' rboèñ neè ye, a báánger se aè nlaâa boèñboñ ce e m laèa anaè. Woweèe a m laèa enáê, "AÈmboè a ye muu Josáèf a?"
- ²³E laa neè woweèe enáê, "M riñ máná weèe be maè' ñgaèa ca neè máè, 'Ñwáè mcáèp báèá mo mcáèp luèñ. Geèe laè njáèá buu ce weèr aè m yu' ená wáè m geèe aè rla' Kaèpanuèm naè fa wáá laè' na foñ.' "
- ²⁴E m ker laa enáê, "M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená aède' a yu'ni neè ñwáè ncep ntuu Nyúè fa yeâ laè' ka'.
- ²⁵Weèe riñ weená byepkúú a m ba aè to' Isráèl aè nfeè' yii AÈlajaè seê, mbe nfeè' ce mbeèñ aè m gweè ka' aè bfeâ' btaar ba nto', njeè aè koo aè bdiì' wááwá aè ñgoañ Isráèl aè nfeè' anaè naè.
- ²⁶Geewa'a, Nyúè aè m tuusi ye neè moè' efa woweèe ka'. E m tuusi ye ba neè ñgwañkúñwáè moè' ce e m ba aè rla' Sáráfaèr aè ñgoañ Sidoèn.

- 27**Yi yu foñ ená ku' ñgaâa msaèasiì a m ba aè to' Isràèl aè nfeè' yìi ÁÈleshaè ñwáè ncep ntuu Nyúè. Geewa'a, Nyúè aè m geèe moè' efa woweèe aè ke'seè ka'. Ñwáè ce Nyúè aè m geèe e ke'seè aè m ku ba Namaèn ce aè m ba ñwâa aè to' Siriïyaè.”
- 28**Beèe wááwá embe ndaèp rloo a ka' yu' wa'a, nyor aè bep woweèe seè.
- 29**Woweèe a natìi mbekìi, a fúr yeâ aè rla' a ko' aègho mbe tu rtuèu ce a m baè'ri lap rla' mbo naè, tá a bo maè' ye njep rbar.
- 30**E toseè yi yu aè btar beèe a duê.
- 31**E m ker du aè rla' Kaèpanuèm aè ñgoâñ Galeèleê, a yá'ni beèe nyúè mmbomntaa Nyúè.
- 32**Woweèe a bááñgeèr se aè ryu' buu ce e m ce yá'ni, njobeè' vi blaèa vi m ba neè ñnger-ñwáè seè.
- 33**Ñwáè moè' aè m ba mbe ndaèp rloo anaè ce yú' nyúèrkaè' yi m ba njep ye. Ñwáè anaè aè m waa tatap seè, a laa enáè,
- 34**“Habai, Jisoâs aè rla' Nasaráèt, yuu ce aè ce roèo ese weèr yu ba ká? Wáè vùè aè ryúshi weèr a? M riññ njáèá ñwáè ce aè yu, aè yu ñwâa nrara ce e loèe ese Nyúè.”
- 35**Jisoès aè waa yú' anaè enáè, “Cu nyañ, fúú enjep ye.” Yi nyár ñgaèñ a ma' aè nsheè a waâp bsii, a fúú enjep ye, a ke' báási ye ka'.
- 36**Woweèe a bááñgeèr seè, a laa a waâp mú enáè, “Blaèa ñwáè ca vi yu ba aè njááá ká? E ce laèa neè byú' bebep neè ñnger-ñwáè, vi ce fúúse enjep beèe.”
- 37**Nsuñ aèmboè Jisoès aè m duè aè bdiì' wááwá aè ñgoèñ anaè.
- 38**Jisoès aè m fúú embe ndaèp rloo a du mbe ndaèp mbe Saimúèn. Tu yi ce luu malu yìi Saimúèn seè, woweèe a laa neè Jisoès ená e ja' ye.
- 39**E duê, a táá mbenduè njeñwáè anaè a laèa, mbáp anaè aè borniì. Nfeè' aè ke' tuuse ka', njeñwáè anaè natìi mbekìi a fár byee a fa neè woweèe.
- 40**Nyúè aè ka' ce coo, beèe wááwá ce yaèp beèe aè m ce yañ byañ njáèá jáá jáèá jáá a vùseè neè ñgaâa byañ anaè, e lá mi mmo mbe waâp nduè, a gee woweèe a ke'seè.
- 41**Byú' mnyúâmkaè' vi m fúse enjep beèe magoèr, a ce waani seè, a ce laèa enáè, “A wáè Muu Nyúè.” Jisoès aè waa byú' ca, a ke' fa vi njìi ená vi laa yuu ka' njobeè' vi m riññ ená e yu Kraâis anaè.
- 42**Túè' aè ka' raa, Jisoès aè fúú efa rla' anaè a du aè diì' ce e be kuè ba mimñgi'. Beèe a ká' a ce roèo ye, a ka' yá ye, a koñ ená e ku cu a woweèe.
- 43**Geewa'a, e laa neè woweèe enáè, “M be kuè feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèmboè kúú Nyúè aè mla' mo' foñ njobeè' a yuu ce Nyúè aè tuu máè ená m vú geèe.”
- 44**E m duè a ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ ca aè mndap mloo wááwá ce vi m ba aè ñgoâñ Juèdiyaè.

Ñwaè' Luêk 5

- ¹AÈ m ba nyúè moè' Jisoès aè táá aèwaâa ma túâ Gàenásaráèt, kúr beèe a sir ye a kaari a tarte tá a bo yu' blaâa Nyúè.
- ²E m yá bkeñ bbaa aèwaâa túè anaè. Ñgaâa ñkoo nca a m tár bkeñ anaè a du aè rsuè'si map mraa.
- ³E niñ mbe moè' ce aè m ba yïi Saimúèn, a laa neè ye ená e doo du aègho nje múè roè múcaèr. E cu mbo a ce yá'ni ku' beèe ce a m táá nje waâa túè naè.
- ⁴E ka' yá'ni mïlsi, a laa neè Saimúèn enáé, “Doèo neè keñ du aègho mbe dïi' ce yi coomi, ma' me mraa njep roè, koo nca.”
- ⁵Saimúèn aè beesïi enáé, “Masaè, weèr aè faè' neètú' tatap seê, caar túè' aè raa, a ke' koo yuu ka'. Geewa'a, aèmboè wáè laèa na, baná m be maè' mraa njep roè.”
- ⁶Woweèe a ka' maè', nca yi niñ njo ku' goèr seê, mraa mi ká' a ce ceeñger.
- ⁷Woweèe a lap ñgaâa ñkoo nca mo' ce a m ba mbe keñ moè' naè ená woweèe a vú ja' woweèe. Woweèe a vú a ja' woweèe, a woweèe a koo nca yi ruu aè bkeñ bbaa anaè jiñ, keñ aè ce sáni niñ njep múè roè.
- ⁸Saimún Pitaè aè ka' yá yuu ce yi m ba na, a gwe njeptii Jisoès, a laa enáé, “Tataê, naèti efa máâ geñ. M yu ñwáâ ñgeèe buu bbelep.”
- ⁹Saimúèn ker ba beèe ce a woweèe a m ce koo nca naè, a bááñgeèr seê, aè ryá ku' njáèá nca ce woweèe a m koo.
- ¹⁰Jáms ba Joân ce a m ba boo Sábáèdïi, ce a Saimúèn weèe a m ce koo nca, a m báèáñger foñ seê. Jisoès aè laa neè Saimúèn enáé, “Fa wáp ka', káá' seè'ni na, aè be ce koo ba beèe.”
- ¹¹E ka' laèa wa'a, woweèe a doo bkeñ a du aègho aè waâa roè, a ma'shi buu wááwá a du a yeâ mbuèu.
- ¹²AÈ m ba aè nfeè' moè' Jisoès aè ba aè rla' mo', mbañruèñwáè moè' aè ba aèfo ce msaèasiï mi m koo ye aè nyor wááwá. E ka' yá Jisoès a gwe njep nsheè neè bsii, a bu' mmbo neè ye a laa enáé, “Tataê, wáè ka' koèñ, aè gee m ke'seè, ba nrara.”
- ¹³Jisoès aè naa bo a joo ye aègho, a laa enáé, “M ce koèñ wa'a, keè'se, ba nrara.” E ka' laèa wa'a, msaèasiï mi ku lo yeâ aè nyoèr.
- ¹⁴Jisoès aè ciisiï neè ye enáé, “Fa suñ ñwáè moè' ka'. Duè duñshi yoè nyor neè ñwáè tañshi tañshi embe Ndaèp Nyúè tá aè bo geèe tañshi ce Musiis aè m laèa ená ñwáè gee tá e bo ba nrara, tá beèe a bo riïñ ená ñwáè anaè aè keè'se naè.”
- ¹⁵Ka' e m laèa ená e fa suñ ñwáè ka' wa'a, nsuñ aè ker misi a du aè bdiï' wááwá, beèe a ce vúè aè bkúr aè bkúr tá a bo yu' buu ce e m ce yá'ni, tá e bo gee woweèe a luñ efa wap byañ.
- ¹⁶E m ce fúú efa múè beèe, ce duè aè ntee riïñ, ce geèe rloo.

17AÈ ka' ba nyúè moè', Jisoès aè ka' ce yá'ni beèe, beèe Fariìsi ba ñgaâa ryá'ni mncir ce a m vúâ aè bu' mla' aè ñgoâñ Galeèleê, ba aè ñgoâñ Juèdiyaè wááwá ker ba aè rla' Jáèrusaláèm a cuteè aèfo. Tata Nyúè aè m fa Jisoès ñger aè rgeèe tá ñgaâa byañ a ke'se.

18Beèe mo' a byá' ñwáè moè' mbe keèñ ce yìl ñgúè' nyor moè' aè m kwe, a gheter aè rniñ neè ye mbe ndaèp, láè njeptii Jisoès.

19Beèe a m ruu magoèr, nduunjìl yi ke' ba neè woweèe aè rniñ neè ñwáè ca mbo ka'. Yi ka' ba wa'a, woweèe a ko' neè ye mbe tu ndap, a co'ni dii' mo' embo, a suusi ye mbe keèñ caè mbe múè beèe embe ndaèp, a lá njeptii Jisoès.

20Jisoès aè ka' yá lap rbyemìl, a laa neè ñwáè yañ anaè enáè, “Ñkaraè, máè foèosi wáè efa yoè buu bbelep.”

21Ñgaâa ryá'ni mncir ba beèe Fariìsi a ká' a ce laèa enjep ntee enáè, “Ñwáè ce e ce bepsi rlii Nyúè na a nda? Ñwáè ce aède' e foosi ñwáè efa buu bbelep caa efa Nyúè yu nda?”

22Jisoès aè ku riñ yuu ce woweèe a m ce kwaè'shi, a laa neè woweèe enáè, “Weèe ce kwaè'shi njáèá buu ca wa'a njoká?”

23Yuu ce yi yu aetàèr yu ba yìu fá? Yu ba aè rlaèa enáè, ‘Máè foèosi wáè efa yoè buu bbelep’ káè aè rlaèa enáè, ‘Loè mbekìl, jáêr’?

24Baná aè rgeèe tá weèe bo riiñ weená Muu Ñwáè túr ñger njep ñgoèñ na aè rfoèosi beèe efa yaèp buu bbelep.” E laa neè ñwáè yañ ca enáè, “M ce laèa neè wáè ená aè nati mbekìl, lor yo keèñ du aè laè'.”

25Nfeè' aè m tuuse ka', e natìl mbekìl aè bsii beèe wááwá, a lor yi keèñ a ce yoèñshi Nyúè a ce duè fa yeâ laè'.

26Woweèe a bááñgeèr seè, a yoñshi Nyúè, a ce wáp seè, a ce laèa enáè, “Weèr aè yá buu bghagha' ntìini.”

27Ca yi ka' mìl wáá, Jisoès aè fúú, a ka' ce duè a yá aèmoè ñwáè ñkuèu mbaâa baèraè' moè' ce a m ce too ye ená Lávìl cu mbe yi dii' rfaè'. Jisoès aè laa neè ye enáè, “Vúè fa máâ mbuèu.”

28Lávìl aè natìl, a ma'shi yìl buu wááwá, a du a yeâ mbuèu.

29Lávìl aè m geèe ma ñkaè' neè ye mbe yeâ ndaèp. Ku' ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè' ker ba beèe mo' a m ba mbo foñ a cute a sir tábuèr a woweèe a ce yeñger.

30Beèe Fariìsi ba beèe mo' efa waâp mú ce a m ba ñgaâa ryá'ni mncir a rú'ñgeèr, a laa neè ñgaâa yá'ni buu Jisoès enáè, “Weèe ce yeñger a ce noñger weèe ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè' weèe ker ba ñgaâa ñgeèe buu bbelep njoká?”

31Jisoès aè beesìl neè woweèe enáè, “Beèe ce a ke roèo ñwáè mcàèp e ke ba ñgaâa byañ, ke' ba beêe btatap ka'.

³²Màè vùè àè rká' beâe byáánii ka'. Màè vùè àè rká' ba ñgaâa ñgeèe buu bbebep tá woweèe a bo kupse, màè' yaèp buu bbebep anaè."

³³Beèe a m laèa neè Jisoès enáê, "Ñgaâa yá'ni buu Joân ba ñgaâa yá'ni buu beèe Fariïsi, a ke jii mdip, ce geèe rloo àè nfeè' wááwá, geewa'a ñgaâa yá'ni yoè buu a ce yeñger yap ker ce no buu."

³⁴Jisoès àè beesii enáê, "Weèe ce kwaè'shi weená aède' weèe ma'shii beèe ce a vùè ñkaâ' bguèu neè njeè ce nduu-guèu ku ba aèfo a?"

³⁵Geewa'a, nfeè' moè' be ba ce a be koo nduu ese woweèe tá woweèe a ji mdip àè nfeè' anaè."

³⁶Jisoès àè m màè' ñgaèa ca neè woweèe foñ enáê, "AÈde' ñwáè saa cáâ' fi la' mbenduè cáâ' rúèú tarshi ka'. E ka' gee wa'a, baná a saèa cáè' fi anaè àè cicii. Wáè ka' tar yi mbenduè yiù rúèú, yi ghááte ka'.

³⁷AÈde' ñwáè lor mruâ' mfi lá njep mñguèp mruè' viù brúèú ka'. E ka' gee wa'a baná mruâ' mfi anaè mi be loè koo, to'shi mñguèp mruè' anaè, tá mruè' mi kúte àè nsheè, tá mñguèp mruè' anaè vi bú àè cicii.

³⁸Yi ke ba ená a lá mruâ' mfi ba njep mñguèp mruè' viù bfi tá mi bo kúete ka', tá mñguèp mruè' vi to'ñger ka'.

³⁹Yi yu foñ ená ñwáè àè ka' no mruè' ce mi koo, e ker koñ àè rno msáân mruè' ka' njobeè' e ka' no baná e be laèa enáê, 'Mruè' ce mi koo mi yu aèndeèe neè msáân mruè'.' "

Ñwáè' Luèk 6

¹AÈ m ba nyúè mmbomntaa Nyúè moè', Jisoès ba ñgaâa yá'ni yii buu a caa àè ñkúè msañ moè'. Ñgaâa yá'ni yii buu a tee msañ anaè a ce si'si mbaè mmboè a ce ye.

²Beèe Fariïsi mo' a laa enáê, "Weèe ce geèe yuu ce ncir yi kani ená a fa geèe nyúè mmbomntaa Nyúè ka' njoká?"

³Jisoès àè beesii enáê, "Weèe àè be be' yuu ce Dávïld àè m geèe àè nfeè' ce njeè àè m ce yañ ye ker ba beèe ce a woweèe a m ba naè ka' a?"

⁴E m duè mbe Ndaèp Nyúè, a lor bráád ce a m fa neè Nyúè, a ye, a fa bár neè beèe ce a woweèe a m ba. Ncir yi byemi ená ñwáè moâ' jáá ye caa efa ñgaâa tañshi tañshii ka'."

⁵Jisoès àè m laèa neè woweèe enáê, "Muu Ñwáè yu Taèr ce e túr mmbomntaa Nyúè."

⁶AÈ ka' keèr ba nyúè mmbomntaa Nyúè moè', Jisoès àè du mbe ndaèp rloo, a ce yá'ni beèe mbo. Ñwáè moè' àè m ba mbo, li rkoo màè' li m kwe.

⁷Ñgaâa ryá'ni mncir ba beèe Fariïsi a ce fyá' ená e be geèe tá ñwáè yañ moè' ke'se nyúè mmbomntaa Nyúè lá, tá woweèe a bo sa' ye ená e bú' ncir.

- ⁸Jisoès aè ku riñ yuu ce woweèe a m ce kwaè'shi, a laa neè ñwàè ce li rkoo li m kwe naè enáê, “Naèti mbekii vú táá mbena.” E natii a táá mbo.
- ⁹Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “M ce bip ca neè weèe. Yiseèe ncir yi byemi ená seèe gee ba yuu boëñboñ nyúè mmbomntaa Nyúè káè yuu bebep? Yi byemi ená seèe ja' ñwàè jaè' káè ená seèe yú ñwàè yú?”
- ¹⁰E ka' bipshi wa'a, a fyá' woweèe wááwá a kaari a tarte, a laa neè ñwàè yañ anaè enáê “Maè' lo rkoo kuèyáá.” E gee wa'a, li rkoo li boëñ, a kúti aèmbòè li m ba.
- ¹¹Rshentee li ko' woweèe seè, woweèe a ká' a ce seèesi njáèá yuu ce aède' a gee neè Jisoès.
- ¹²Aè m ba aè mnoëñ anaè, Jisoès aè ko' mbe rtuèu aè rgeèe rloo, a cu mbo, a loo neè Nyúè caar túè' aè raa.
- ¹³Túè' aè ka' raa, e ká' ñgaâa yá'ni yii buu, a ce beèe ncoèp-baa-aè-rrúèú efa waâp mú, a too woweèe ená ñgaâa ntuu.
- ¹⁴Beèe anaè aè m ba Saimúèn ce e m too ená Pitaè, ba Andruè ce e m ba nfúr Saimúèn, ba Jáêms, ba Joân, ba Feleêp, ba Baètoèlomii,
- ¹⁵ba Matiiyoè, ba Tomaês, ba Jáms muu Alfiiyoès, ba Saimúèn ce a m ce too ená ñwàè ntee luèu-luu,
- ¹⁶ba Judaès muu Jáêms, ba Judas Iiskariïyoèt ce e m loè a fyeni Jisoès naè.
- ¹⁷Jisoès aè m suèu a woweèe embe rtuèu a táá aè mbo'. Ñgaâa yá'ni yii buu a m ba aèfo aè ku' ñgoo seè, beèe a vúâ aè bdiil' wááwá aè ñgoañ Juèdiyaè, ba aè rla' Jáèrusaláèm, ker ba aè bu' mla', aè mla' Tayaè ba Sidoèn ce mi m ba aèwaâa roè.
- ¹⁸Woweèe a m vúè aè ryu' yuu ce e m ce yá'ni, a ker vú foñ tá e bo geèe woweèe a ke'se efa wap byañ. Beèe ce byú' bbebep vi m ce fa woweèe ñgá' a m vúèse foñ, e gee woweèe a ke'seè.
- ¹⁹Beèe wááwá a m ce gheèter aè rjoèu ye njobeè' woweèe a m riñ ená ñger yi m ce fúú ye enje nyoèr, a ce geèe beèe wááwá ce a m joèu ye a ce keè'se.
- ²⁰Jisoès aè ka' naèa mmir fyá' ñgaâa yá'ni yii buu, a laa enáê, “Mboañtu mi yu neè weèe ce weèe yu ñgaâa fuèp, njobeè' kúú Nyúè yu ye.
- ²¹Mboañtu mi yu neè weèe ce njeè ce yañ weèe seè'ni na, njobeè' weèe be keè ye yu'. Mboañtu mi yu neè weèe ce weèe ce warse seè'ni na, njobeè' weèe be keè vúèshi.
- ²²Mboañtu mi yu neè weèe ce beèe a ka' baa weèe, beesi njiil' neè weèe, cáp weèe, bepsi me mlii njobeè' Muu Ñwàè.
- ²³Lu'shi neè aè njáèá noëñ anaè, nyáshi mbekii neè rlu'shiil'-ñwàè njobeè' wee blaè' embe buèu vi yu magoèr seè. Wap btarkú a m ku gee buu ca neè ñgaâa ncep ntuu Nyúè foñ.

- 24**Geewa'a, ndoèò aè co' weè ce weè yu ñgaâa mbaèa njobeè' weè aè yu' le rboèñ wáá.
- 25**Ndoèò aè co' weè ce weè ce ye seè'ni na a ce yu', njobeè' njeè be keè yañ weè. Ndoèò aè co' weè ce weè ce vùèshi seè'ni na, weè be keè koosimnse ce warse.
- 26**Ndoèò aè co' weè ce beè wááwá a ku ce suñ ba buu bboèñboñ aèmbòè weè. Waèp btarkú a m ku gee nè beè ce a m ce nya' mnde' ená a woweè ñgaâa ncep ntuu Nyúè naè wa' foñ.
- 27**“AÈ ka' ba yi aèmbòè weè ce weè ce yu' yuu ce m ce laèa, koèñ nè beè ce a baèa weè, gee buu bboèñboñ nè woweè.
- 28**Laèa nè nè beè ce a ce laèa ená ndoèò co' weè naè ená Nyúè ghoni woweè, ker loo foñ nè beè ce a ce fa ñgá' nè weè.
- 29**Ñwáè aè ka' lip wáè nè bo aè geè', aè beesì geè' mo' nè ye foñ tá e líip. Ñwáè aè ka' koo yoè kuêr, aè ma'shii e koo cáè' yi enjep mú foñ.
- 30**Ñwáè aè ka' loo yuu ese wáè, aè fa ye yuu anaè. Ñwáè aè ka' koo yo yuu, aè fa keèr laèa ená ñgaèñ kúsi nè wáè ka'.
- 31**Baná weè gee nè beè moè' aèmbòè weè ce koèñ ená a gee nè weè.
- 32**Weè ka' ku koñ ba beè ce a koèñ weè, a yoñshii weè aè njááá ká? To ñgaâa ñgeè buu bbebep foñ a koèñ beè ce a koèñ woweè.
- 33**Weè ka' ku gee buu bboèñboñ ba nè beè ce a ke geè buu bboèñboñ nè weè, a yoñshii weè aè njááá ká? To ñgaâa ñgeè buu bbebep a ke geè wa' foñ.
- 34**Weè ka' ku ce foèosi buu ba nè beè ce weè ce kwaè'shi ená a be kúsi buu anaè nè weè, a yoñshii weè aè njááá ká? To ñgaâa ñgeè buu bbebep a ke foèosi buu nè ñgaâa ñgeè buu bbebep, tá a bo fúú koo yaèp buu ce a m foèosi anaè.
- 35**Weè aè ba koñ yeè beè ce a baèa weè, geè ñgeê boèñboñ nè woweè. Ñwáè aè ka' foosi yuu, e fa keèr ce keè' ená a be kúsi nè ye ka'. Weè ka' gee wa' baná wee blaè' vi be ba goèr, tá weè ba boo Nyúè embe buèu njobeè' e ke geè ñgeê boèñboñ nè beè bbebep ker ba nè beè ce a ke yoèñshi yap yu ñwáè ka'.
- 36**Koosi nè mnse nè beè aèmbòè yeè Ta Nyúè e ke koosi naè.
- 37**“Weè fa sa' beè mo' ka', tá a bo sa' weè ka'. Weè fa bepsi beè mo' ka', tá a bo bepsi weè ka'. Weè foosi beè mo' tá a bo foèosi weè foñ.
- 38**Weè fa, tá a bo fa weè foñ. A be feè' tá yi ruu boèñboñ, a ciishi tá yi ruu baèati tá a fa njep yo baèa. Yuu ce weè ka' fe' buu njo, ku ba yi ce a be feè' njo kúsi nè weè.”

³⁹E m maè' ñgaèa neè woweèe foñ enáê, "AÈde' nfeèp duñshii nfeèp moè' nduunjii a? E ka' gee wa'a, woweèe bsiiip a ke' gweñger njep beè'teè a?"

⁴⁰AÈde' ñwáè ce a ce yá'ni ye, caa ñwáè ryá'nii ka'. Geewa'a, a ka' yá'ni ñwáè boèñboñ baná ñgaèñ be ba aèmbòè ñwáè ce e yá'ni ye.

⁴¹Wáè maè'shi ntaaŋguu nje rliir nje wáè, a ce fyá' ba ñkúè' ce ce yi yu nfúroè nje rliir njoká?

⁴²AÈde' aè laa neè nfúroè enáê, 'Nfúraè, naèa rliir tá m koo wáè mú ñkúè' ce enjo,' ke' yá ntaaŋguu ce e yu wáè nje rliir naè ka' aè njááá ká? Wáè ce aè yu ñwáè mbo'ni, fúr ntaaŋguu ce e yu nje rliir njep wáè wáá tá aè bo yá mú ñkúè' ce ce yi yu nje rliir nje nfúroè boèñboñ, ka' fúr.

⁴³"Yi yu ená aède' mbaèñ ce bebep yi yú mbe ce ce boèñboñ ka', a ker ba foñ ená aède' mbaèñ ce boèñboñ yi yú mbe ce ce bebep ka'.

⁴⁴A ke riin ce neè mbaèñ ce anaè. AÈde' ñwáè kú rbii embe ráp ka', káè leèemú embe rgúè ka'.

⁴⁵Ñwáâ mboèñmboñ e ke fúr buu bboèñboñ efa buu bboèñboñ ce vi yu njep yeâ ntee, ñwáâ mbembep fúr buu bbebep efa buu bbebep ce vi yu njep yeâ ntee. Yi yu wa'a njobeè' ñwáè e ke laèa ba efa ku' buu ce vi ruu njep yeâ ntee.

⁴⁶"Weèe ce ká' máè enáê 'Tataê, Tataê', a ce geèe buu ce m ce suñ weèe ka' njoká?"

⁴⁷Ñwáè ce e ka' vú yá máè, yu' yuu ce m ce laèa, gee yi, baná m be duèñshi weèe njáèá ñwáè ce ñgaèñ yu.

⁴⁸E yu aèmbòè ñwáè ce e m ce baè'ri yi ndap, a tuñ kuèu yi suu boèñboñ seè, a táá mbenduè ryáá, e boo kuèu ndap mbo. Rdip li ka' ruu cirshi ndap anaè, a gee yuu mo' aègho ka' njobeè' a m baè'ri ye yááni.

⁴⁹Geewa'a, ñwáè ce e ka' yu' yuu ce m ce laèa, gee yi ka', baná ñgaèñ yu aèmbòè ñwáè ce e m ce baè'ri yi ndap, a tuñ kuèu ka'. Rdip li ka' ruu ciir ndap anaè, e ku kááñger a gweê, a koo yuu efa gho ka'."

Ñwáè' Luêk 7

¹Jisoès aè ka' laèa buu ca neè beèe anaè miisi, a du aè rla' Kaèpanuèm.

²Ñwáè moè' ce e m ba tu neè bsoogáè rjeèe aè m ba aèfo, a túr yi ñwáè rfaè' ce e m koèñ seè, e ce yañ a táá yiú ñkwe.

³E ka' yu' nsuñ aèmbòè Jisoès, a tuu bleebeèe mo' efa múè Juês, ená a du laa neè Jisoès ená e vú gee tá yi ñwáè rfaè' ke'se.

⁴Woweèe a ka' duè yá Jisoès, a bu' mmbo neè ye neè mini-ñwáè a laa enáê, "Ñwáè ca aè ghááte aè ñwáè ce wáè ba geèe yuu ce e laèa na neè ye,

⁵njobeè' e koèñ yiseèe to' seè, a ba'ri ndap rloo neè weèr."

- ⁶Jisoès aè du a woweèe, a ka' baè' aètútú ndap ñwàè soogáè anaè, a tarte a beèe ce e ba tuu. E m tuu woweèe ená a du laa neè ye enáê, “Tataê, fa fa ñgá' neè yoè nyor ka' njobeè' máè ghááte aè ñwàè ce aède' aè niñ mbe máâ ndaèp ka'.
- ⁷A mbuèu ce máè ba kwa'shi máná máè ghááte aè rvúè yá wàè ka'. Kuè laèa ba mbúè nlaèa moè'sir tá yaè ñwàè rfaè' ke'se.
- ⁸Má máè yu ñwàè ce m ce faè' njeptii beèe ce yap nta' yi caèa ya, a túr bsoogáè ce a yu njep máâ tìi. M ka' laa neè moè' ená 'Duè', baná e be duè. M ka' laa neè moè' ená 'Vúè', baná e be vúè. M ka' laa neè yaè ñwàè rfaè' ená, 'Geèe ca', baná e be geèe yuu anaè.”
- ⁹Jisoès aè ka' yu' blaèa ca, a bááñger seê, a karsi nyor a laa neè kúr beèe ce a m ce duè a yeâ mbuèu naè enáê, “M ce suñ weèe ená máè be yá njáèá ñwàè moè' ce e túr njáèá rbyemiï ca ka', ka' aè to' Isráèl.”
- ¹⁰Beèe ce a m tuu anaè a ka' kúti baè' mbe ndaèp, a yá ená ñwàè rfaè' anaè aè keè'se wáá.
- ¹¹Mú nfeè' aè ka' tuuse, e natii a du aè rla' mo' ce a m ce too ená Náên. Ñgaâa yá'ni yïi buu ba ma kúr beèe a du a woweèe.
- ¹²E ka' baè' aètútú cuâu ñka' aè rla' anaè, a yá aèmoèe a byáè' gúâú ñwàè a ce fúú aègho. Ñwàè ce e m kwe anaè aè m ku ba muu mbañruè ce yïi ma aè m túr caè'caè'. Yïi ma ca aè m ba ñgwañkúñwàè. Kúr beèe efa rla' anaè ce yi m baè'ti yi m ba a ñgwañkúñwàè anaè weèe.
- ¹³Tata aè ka' yá ye, nse yi koo ye neè ye seê, e laa enáê, “Fa war ka'.”
- ¹⁴E ka' laèa wa'a, a du a joo ñkuèp gúâú ñwàè anaè, beèe ce a m byáè' ñkuèp anaè a táá, e laa enáê, “Muu nsuènsuè, m ce laèa neè wàè ená aè nati mbekii.”
- ¹⁵Ñwàè ce e m kwe na aè natii mbekii, a ká' a ce laèa. Jisoès aè koo ye a fa neè yïi maê.
- ¹⁶Woweèe wááwá a wáp, a ku'si Nyúè, a ce laèa enáê, “Ñwáâ ncep ntuu Nyúâ ñgoèr aè fúú efa seêe mú,” a ker ce laèa enáê, “Nyúè aè vúè aè rjaè' yïi beèe.”
- ¹⁷Nsuñ kuu yuu ce Jisoès aè m geèe na aè m duè aè ñgoâñ Juèdiyaè wááwá ker ba aè mla' ce mi m siïr ñgoâñ Juèdiyaè a kaari a tarte.
- ¹⁸Ñgaâa yá'ni buu Joân a m yá buu ca a suñ Joân. E ká' beèe a mmbaa efa waâp mú,
- ¹⁹a tuu woweèe ená woweèe a du yá Tataê, bipshi neè ye enáê, “A wàè ñwàè ce yi m ba ená e be vúè naè káè weèr cu ce ke' ba ñwáâ jáá?”
- ²⁰Woweèe a ka' vúè yá Jisoès, a laa neè ye enáê, “Joân ñwàè baèptir beèe aè tuu weèr ená weèr vú yá wàè, bipshi neè wàè ená a wàè ñwàè ce yi m ba ená e be vúè naè káè weèr cu ce ke' ba ñwáâ jáá lá?”

- 21 AÈ m ba aè nfeè' anaè, Jisoès aè gee beè a ke'seè efa byañ njáèá jáá jáèá jáá, a gee beè ce a m túr byú' bbebep a ke'seè, a gee beè ce a m feèp, a ker ce yá buu.
- 22 E beesì a laa neè woweè enáê, "Kúti neè du suñ Joân buu ce weè aè yá a ker yu'. Beè ce a feèp a ce yá buu, mntáèñ a ce jáèshi yááni, ñgaâ msaèsi a ce ke'seè, ce ba brara, mnfuñ-tuè' a ce yu' buu, beè ce a m kweñger a ce kúti bteè, ñgaâ fuèp a ce suñ Nsuñ Mboèñmboñ.
- 23 Rboãntu li yu neè ñwáè ce e ce tarni máè tarni ka'."
- 24 Ñgaâ ntuu ce Joân aè m tuu naè a ka' duè, Jisoès aè ká' a ce suñ ku' kúr beè ca buu kuu Joân. E m laèa enáê, "Weè aè m fúú a du aè rìñ ba aè ryá ká? Weè aè m duè aè ryá aèmoè fu' yi ce cii' ñke' a?
- 25 Yi ka' tá ba wa' ka', baná weè aè m duè ba aè ryá ká? Weè aè m duè aè ryá ñwáè ce e suèsi nyor neè bcáè' yoèò a? Yi yu wa' ka'. Beè ce a ke suèsi nyor neè bcáâ' bboèñboñ, ce ye rboèñ, a ke cu ba aè nto'.
- 26 Baná weè aè m fúú a du ba aè ryá ká seê? Weè aè m duè ba aè ryá ñwáè ncep ntuu Nyúè a? ÁÈno, m ce suñ weè máná ñwáè ce weè aè m yá anaè caèa ñwáè ncep ntuu Nyúè.
- 27 E yu ñwáè ce a sañ aèmoè ye mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, 'Yáê, m be tuu yaè ñwáè ntuu tá e du entombi neè wáè, duè kupshi nduunjii neè wáè.'
- 28 M ce suñ weè máná efa beè wááwá ce bbyeèñge a bi, moè' caèa Joân ka'. Geewa'a, ñwáè ce e yu yi múcaèr se mbe diù' kúú Nyúè aè caèa ye."
- 29 Beè wááwá, ka' neè ñgaâ ñkuèu mbaâa baèraè'-ñwáè, a m yu' yuu ce Jisoès aè m laèa, a byemi ená Nyúè ce geèe yi buu aè njiù yááni, a byemi ená Joân baptir woweèe.
- 30 Geewa'a, beè Fariisi ba ñgaâ ryá'ni mncir a m kani yuu ce Nyúè aè m koèñ aè rgeè neè woweèe, a kani foñ ená Joân fa baèptir woweèe ka'.
- 31 "Baná aède' m be'ni beè eluèuni na ba aè ká? Woweèe a yu aèmoè ká?
- 32 Woweèe a yu aèmoè bghaèrbeè ce a cute aè ntaa, beè a ce ká' beè, beè anaè wowo a ker ce ká' woweèe, a ce laèa enáê, 'Weè aè fyáp mndoñ neè weè, weè aè bii bii ka', weè aè fa nceâ rkwe, weè aè war ka'.'
- 33 Máè laèa wa'a njobeè' Joân ñwáè baèptir beè aè m vùè a ce ye yuu ka', a ce no mruè' ka', weè aè laa weená nyúèrkaè' yu njep ye.
- 34 Muu Ñwáè aè vù yi a ka' ce ye buu, ce no buu, weè aè laa weená, 'Yá neè, ñwáè ca yu ñkuñri, a koo ñkar a ñgaâ ñkuèu mbaâa baèraè', ba ñgaâ ñgeèe buu bbebep.'
- 35 Yi yu ená bfee vi ce duèñshi nyor aè njáèá njii ce boo ñgaâ bfee a ce geèe yaèp buu."

- 36**Ñwáè Fariìsi moè' aè laèa neè Jisoès ená a ye a du yeñger. Jisoès aè du a niñ mbe ndaèp mbe ñwáè anaè, a cu, tá a ye a bo yeñger.
- 37**Njeñwáè moè' aè m ba aè rla' anaè ce e m ba ñwáâ ñgeèe buu bbebep. E ka' yu' ená Jisoès ce yeñger mbe ndaèp ñwáè Fariìsi ca, a lor mú ntúñ bluèr ce njáèá mgúr mo' ce mi m ce rúéú boèñboñ seê, mi m ba njo,
- 38**a vú a táá mbe yeâ njì aègee mi mkuèu a ce war, mñgoommir mi ce cáácá mbe mkuèu Jisoès, e ce siñsi neè yi nyúè'tu. E m nyoè'shi mkuèu Jisoès, a cu'ni mgúr ce e m túr naè aègho.
- 39**Ñwáè Fariìsi ce e m be Jisoès naè, aè ka' yá ca, a laa neè yìi nyor enáê, “Ñwáè ca aè ba ba ñwáè ncep ntuu Nyúè, e ba rìlñ njáèá ñwáè ce njeñwáè ce e ce joèò ye na yu, njobeè' e yu ñwáâ ñgeèe buu bbebep.”
- 40**Jisoès aè laa enáê, “Saimúèn, m túr yuu aè rsuñ wáè.” E laa enáê, “Suñ laè máè, ñwáè ryá'nìi.”
- 41**Jisoès aè laa enáê, “Beè mo' beè a mmbaa a m túr rkaa a ñwáè moè' ce e m foèosi woweèe mbaèa. Moè' aè m túr rkaa a ye aè bbaèa mbaèa taê, moè' aè túr li a ye aè nto'nìi baèa mbaèa.
- 42**Moè' efa woweèe aè m túr mbaèa ce aède' e m ba la' rkaa anaè aègho ka', yi ka' ba wa'a, ñwáè anaè aè ma'shìi mbaèa anaè neè woweèe. Baná ñwáè efa beèe a mmbaa ca ce e be koèñ ñwáè mbaèa anaè goèr yu ba nda?”
- 43**Saimúèn aè beesìi enáê, “M kwaè'shi máná yu ñwáè ce rkaa li li m ba goèr naè.” Jisoès aè laa enáê, “Wáè beèesi yáánìi.”
- 44**E ka' laèa wa'a, a karsi nyor a ke' njeñwáè ca, a laa neè Saimúèn enáê, “Wáè yá njeñwáè ca a? Máè vúè mbe wáâ ndaèp, wáè fa máè mdip ená m su'si mkuèu aègho ka', geewa'a, njeñwáè ca aè suè'si ma mkuèu neè mñgoommir, a siñsi neè yi nyúè'tu.
- 45**Wáè ba koni máè a baa máè nje nyoèr ka', ká' embe nfeè' máè ba niñ mbe ndaèp na njeñwáè ca aè be borni efa rnyoè'shi máè mkuèu ka'.
- 46**Wáè ba cu'ni máè mgúr mbe tuè ka', e cu'nìi mgúr ce mi ce rúéú boèñboñ se aè ma mkuèu.
- 47**Baná m ce suñ wáè máná ku' njáèá rkoèñnìi ce e duèñshi neè máè na li ce duèñshi ená a foèosi ye efa ku' buu bbebep ce e m geèe. Ñwáè ce a foèosi yìi buu bbebep múcaèr ce duèñshi rkoèñnìi múcaèr.”
- 48**E ka' laèa wa'a, a laa neè njeñwáè ca enáê, “Máè foèosi wáè efa yoè buu bbebep.”
- 49**Beè mo' ce a woweèe a m cute a ce ye byee naè, a ká' a ce laèa a waâp mú enáê, “Njáèá ñwáè ce e ce foèosi beèe efa yaèp buu bbebep na a nda?”
- 50**Jisoès aè laa neè njeñwáè anaè enáê, “Lo rbyemìi li geèe wáè ke'seè, duè yo yu neè rfúteè-ñwáè.”

Ñwàè' Luêk 8

¹Mú nfeè' aè ka' tuuse, Jisoès aè jár aè mla' mñgoèrñgoèr ba aè mla' mñká'ñká', a ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèmboè kúú Nyúè. Yìi beèe ce ncoèp baa-aè-rrúèú a m duè a ye.

²Bbyeèñge mo' ce e m geèe woweèe a luñ efa byú' bbelep, ba byañ, a m duè foñ a woweèe. Moè' efa woweèe aè m ba Máèári ce a m ce too ená Maèkdaèleên, ce byú' bbelep vi m fúú enjep ye vi saèamba naè,

³moè' aè ba Joèanaè ce e m ba ñgwa Kusaè ce e m ba tu rfaè' embe ndaèp Hároèd. Suèsanaè aè ba moè' foñ, ker ba bbyeèñge mo' aèñgoo. Bbyeèñge ca a m jaè' Jisoès weèe neè yap mbaèa ba yaèp buu ce a m túr.

⁴Beèe a m ce vúâ aè bbu' mla' jáá jáèá jáá aè ryá Jisoès. A ka' vúè kaari aè ma kúr, Jisoès aè ma' ñgaèa enáè,

⁵“Ñwàè moè' aè m ce duè aè rbyeè yìi buu, a ka' ce byeè, ñgúè buu moè' aè gweñgeèr aèwaâa nduunjii, beèe a ka' caèa a nyáñshi neè mkuèu, bsiñ vi vú a ye.

⁶Ñgúè buu moè' aè gweñgeèr ba mbenduè ryáá, a ka' fúú, a yopri, njobeè' nshe anaè aè m ba ncoèñ se ka'.

⁷Ñgúè buu moè' aè gweñgeèr aè múè msini, a ka' kuè' aè múè mo, msini mi kur.

⁸Ñgúè buu moè' aè gweñgeèr yi ba mbe nshe yìu mboèñmboñ, a fúú, a ku' boèñboñ, mbúè yuu wááwá ce a m byeè aè geèe moè' rjeèe.” Jisoès aè ka' laèa buu ca miñsi, a waa enáè, “Ñwàè ce e ka' túr btuè', ñgaèñ yu'.”

⁹Ñgaâa yá'ni yìi buu a bipshii neè ye ená ñgaèa ca yu ba ená ká lá?

¹⁰E laa enáè, “Buu ce aède' beèe a riñ aèmboè kúú Nyúè ka' naè, Nyúè aè geèe weèe aè riñ. AÈ ka' ba yi aèmboè beèe mo', a ce suñ woweèe buu ca ba aè mñgaèa tá woweèe a ce keè' ce yá ka', a ce yu'shi, ce yu' ka'.”

¹¹“Ñgaèa ca yu ená, ñgúè buu yu nlaâa Nyúè.

¹²Ñgúè buu ce e m gweñger aèwaâa nduunjii naè táá yi ba aètu beèe ce a yu' blaâa Nyúè, Sataèn ku fúr blaèa anaè enjep waâp mntee, faè dii' woweèe a bo byemi, luèñ ka'.

¹³Ñgúè buu ce e m gweñger mbenduè ryáá naè táá aètu beèe ce a yu' blaâa Nyúè, yu' rboèñ aègho seè, geewa'a, blaèa anaè vi ke' taa mñgaèñ njep woweèe ka'. Woweèe aè loè ku byemi ba aè mú nfeè' moè', e ba aè nfeè' ce rmoèoshii li vúè neè woweèe, woweèe a ku kúti njiiñjii.

¹⁴Ñgúè buu ce e m gweñger aè múè msini naè táá aètu beèe ce a yu' blaâa Nyúè ku byemi, a ce cu, mluè ce aè buu enjep ñgoèñ na, ba broñ buu, ba buu ce beèe a ke yu' rboèñ aègho, vi kur blaèa anaè, vi ke' yú mbaèñ ce yi teèe ka'.

- 15 Ñgùè buu ce e m gweèñger yi ba mbe nshe yïù mboèñmboñ naè táá aètu beèe ce a yu' blaâa Nyúè, lá njep ntee boèñboñ seê, neè mini-ñwáè, ku', táá tatap, gee ñgùè.
- 16 “AÈde' ñwáè cú' laêm, ker lor ghee kúpshi aègho káè tár mbaè kaèasi ka'. Ñwáè aè ka' cú' laêm, baná ñgaèñ be tár ba mbe tábuèr, tá beèe ce a ce niñ mbe ndaèp a bo yá rraa.
- 17 Yi yu foñ ená yuu mo' yi yu ce a sùèti ce yi be keè buu efa ryááti aèwañ ka'. Yuu mo' yi yu ce a tá'shi ce a be keè buu efa rriñ tá yi yááti aèwañ ka'.
- 18 Baná weèe lor nfeè' aè njáèá njii ce weèe ce yu' buu. Ñwáè ce e ka' túr yuu baná a be fa ye buu moè'. Ñwáè ce e ka' tá túr yuu ka', baná a be koo ka' mú yii ce e ce kwaè'shi ená e túr naè ese ye.”
- 19 Ma yii Jisoès ker ba bfúr vi a m vùè aè ryá ye, nduunjii yi ke' ba neè woweèe aè ryá ye ka' njobeè' beèe a m ba goèr seê.
- 20 Ñwáè moè' aè laa neè Jisoès enáè, “Yoè ma ba bfúr wo a táá njepmbeè a ce koèñ aè ryá wáè.”
- 21 E beesii enáè, “Yaè ma ba bfúr wa yu beèe ce a ce yu' blaâa Nyúè, a ce geèe buu ce Nyúè ce laèa.”
- 22 AÈ m ba nyúè moè' Jisoès aè niñ mbe keñ a ñgaâa yá'ni yii buu, a laa neè woweèe enáè, “Seèe tuu túè ca du neèñguñ.” E ka' laèa wa'a, a woweèe a ká' a ce tuu.
- 23 A ka' ce tuu, e buumi. Ka' cu, fu' mo' yi vù neè ñger-ñwáè seê, mdip mi ká' a ce niñ mbe keñ, yi ba bebep neè woweèe.
- 24 Ñgaâa yá'ni yii buu a du a yáá ye, a laa enáè, “Masaè, Masaè, seèe aè kwe.” E lá' efa mmirloè, a waa fu' ba rdip, fu' anaè yi tetii, rdip li táá nyañ, ñgoèñ yi ba seè'ni neè rfúteè-ñwáè.
- 25 E laa neè woweèe enáè, “Le rbyemii li yu ba fá?” Woweèe a wáp a ker bááñger foñ seê, a ce laèa fa waâp mú enáè, “Ñwáè ca yu nda seê? E waa fu', yi yu'nii neè ye, rdip li yu'nii neè ye foñ.”
- 26 Woweèe a m tuu, a ba' aè ñgoañ beèe Gáèrasaè. Wáè ka' táá aè ñgoèñ anaè, ñgoañ Galeèle yi kútii neèñguu roè.
- 27 Jisoès aè ka' ce fúú embe keñ, a yá ñwáè moâ' aè rla' anaè ce byú' mnyúâmkaè' vi m ba njep ye. E m kar mbuèuriñ káá' aè nfeè' njüsaèp seê, a ce cu mbe ndaèp ka'. E m ce cu yi ba faèdii' ce a m ce tuñ beèe.
- 28 E ka' yá Jisoès, a waa, a gwe njep yeâ tii, a ce war enáè, “Jisoès, Muu Nyúè embe buèu, yuu ce soè túr a ká? M ce loo neè wáè ená aè fa fa máè ñgá' ka'.”
- 29 E m laèa wa'a njobeè' Jisoès aè m laèa neè yú' bebep caè ená yi fúú enjep ye. Yú' anaè yi m ce loâ koo ye aèmboè mruè' wa'a nfeè' aèñgoo seê. A m ce loâ kur ye

neè bshañ aè mkoo ker ba aè mkuèu ce keè'ni ye. Yi geèe wa'a, e ceeshii bshañ anaè, nyúèrkaè' lor ye du aègho aè ntee riñ.

³⁰Jisoès aè bipshii neè ye enáè, “Lo rlii a nda?” E beesii enáè, “La rlii a Mncúèkii.” E m laèa wa'a njobeè' byú' mnyúâmkaè' vi m niñ njep ye aèñgoo.

³¹Byú' anaè vi m bu' mmbo neè Jisoès ená e fa laèa ená woweèe a fúú du njep beè'teè ñgá' ka'.

³²Kúr ñkuânyaèm mo' goèr se yi m ba aèfo a ce yeñger mbe rtuèu. Byú' mnyúâmkaè' ca vi bu' mmbo neè Jisoès ená e ma'shi tá a niñ ba njep ñkuânyaèm anaè. Jisoès aè ma'shii.

³³Byú' anaè vi ka' fúú enjep ñwáè anaè, a niñ njep kúr ñkuânyaèm caè, yi káátii a cañ a du mbaè baa, a gweñger njep túè, a no mdip, a kweñger.

³⁴Beèe ce a m ce ciñ ñkuânyaèm ca a ka' yá yuu ce yi m koni, a cañ a duè, a suñ yuu ce yi m koni na aè laè', a ker suñ neè beèe ce a m ba aè mñkúè.

³⁵Beèe a fúú a du aè ryá yuu ce yi m koni. Woweèe a du a yá Jisoès, a ker yá ñwáè ce byú' mnyúâmkaè' vi m fúú enjep ye naè aèmboè e cu njeptii Jisoès neè bcáè' aè nyoèr, vi bfee vi baniñ kúti mbo. Woweèe a wáp seè.

³⁶Beèe ce a m ba aèfo a yá yuu ce yi m koni, a suñ beèe ce a m vúè naè aèmboè a m geèe ñwáè anaè aè luèñ.

³⁷Beèe wááwá aè ñgoañ Gáèrasaè a m laèa ená Jisoès duè, njobeè' woweèe a m ce wáp magoèr seè. Yi ka' ba wa'a, e niñ mbe keñ tá e bo kúti.

³⁸Ñwáè ce byú' mnyúâmkaè' vi m fúú enjep ye naè aè bu' mmbo neè Jisoès ená a ye a duè. Jisoès aè kaniñ, a laa neè ye enáè,

³⁹“Kúti fa wáâ laè' du suñ beèe yuu ce Nyúè aè geèe neè wáè.” Ñwáè anaè aè du a jár aè rla' anaè wááwá a ce suñ beèe yuu ce Jisoès aè geèe neè ye.

⁴⁰Jisoès aè ka' kúti, kúr beèe a konii ye, njobeè' woweèe wááwá a m cu a ce keè' ye.

⁴¹Ka' cu, ñwáè moè' ce a m ce too ená Jairoès aè vúè. E m ba ñwáâ ñgoèr embe ndaèp rloo. E m vúè a gwe njeptii Jisoès a bu' mmbo neè ye ená e vú mbe yeâ ndaèp,

⁴²njobeè' e m túr muunje moè'sir caè'caè', e ce yañ, a ba yiú ñkwe. Muu anaè aè m ba aèmboè bfeè' ncoèp-baa-aè-rrúèú wa'a. Jisoès aè ka' naèti ce duè, beèe a fatee ye mbetar.

⁴³Njeñwáè moè' aè m ba aèfo ce e m cu mbe kuèu aè bfeè' ncoèp-baa-aè-rrúèú, ñwáè mcáèp moè' aè ke' ba ce aède' e m ba kupshi ye e ke'se ka'.

⁴⁴E m vúè njii embe njii Jisoès, a joo cuâu cáè' ese ye, a ku ke'se mbe diñ'.

- ⁴⁵Jisoès aè bipshi enáê, “AÈ joèò nda máè?” Beèè wááwá a kanìi ená a joèò ye ka'. Pitaè aè laa enáê, “Masaè, yu ba beèè ce a yu goèr a ce nyoèrni a ka' ce cìrshi wáè mbetar.”
- ⁴⁶Jisoès aè laa enáê, “Ñwáè moè' aè joèò máè, njobeè' máè yu' aèmbòè ñger yi fúú máè enje nyoèr.”
- ⁴⁷Njeñwáè anaè aè ka' yá ená e yááti aèwañ, e ká' a ce kaèñ, a vú a gwe njeptii Jisoès. E m suñ mbuèu ce e m joèò ye a ker suñ aèmbòè e m ku ke'se aè nfeè' ce e m joèò ye anaè aè bsii beèè wááwá.
- ⁴⁸Jisoès aè laa neè ye enáê, “Muu waè, lo rbyemiì li geèè wáè ke'seè. Duè yo yu neè rfúteè-ñwáè.”
- ⁴⁹Jisoès aè ka' kuè bii laèa, ñwáè moè' embe ndaèp ñwáá ñgoèr embe ndaèp rloo aè vúè, a laa enáê, “Muu woè aè kwe. Fa keèr fa ñwáè ryá'nii ñgá' ka'.”
- ⁵⁰Jisoès aè ka' yu', a laa neè Jairoès enáê, “Fa wáp ka', kuè byemi byemi, muu woè be luèñ.”
- ⁵¹Jisoès aè duè, a ka' baè', a ma'shi ená ñwáè moè' niñ mbe ndaèp a ye caa efa Pitaè ba Joân ba Jáêms, ker ba tar muu ba ma muu ka'.
- ⁵²Beèè wááwá a m ce warse a ce koosimnse. E laa neè woweèè enáê, “Fa war neè ka'. Muu ca aè kwe kwe ka', e ce buumi buumi.”
- ⁵³Woweèè a vúshii ye, njobeè' woweèè a m riiñ ená muu anaè aè kwe.
- ⁵⁴Geewa'a, e koo ye aè boè, a laa enáê, “Naèti mbekii, muu.”
- ⁵⁵E kúti nteèè, a nati mbekii njaè' moè'sir. Jisoès aè laa ená a fa muu anaè yuu tá e ye.
- ⁵⁶Yii ma ba yii ta a bááñgeèr seè. Jisoès aè laa ená woweèè a fa suñ ñwáè moè' yuu ce yi koni anaè ka'.

Ñwáè' Luèk 9

- ¹Jisoès aè m ká' yii beèè ce ncoèp-baa-aè-rrúèú a fa woweèè ñger aè rfúr byú' mnyúâmkaè' enjep beèè, ker ba aè rgeèè tá ñgaâa byañ a ke'se.
- ²E m tuu woweèè ená woweèè a du fe'shi aèmbòè kúú Nyúè, ker gee tá ñgaâa byañ a ke'se.
- ³E m laèa neè woweèè enáê, “Weâe ce duè, ñwáè fa loèr yuu mo' ka', ka' mbaèñ, ka' baèa, ka' bráêd, ka' mbaèa, ka' cáè' áè, ñwáè fa loèr ka'.
- ⁴Weèè aè ka' du niñ ka' mbe ndaèp ce efá, weèè ku cu ba mbo, nati ba embo ka' du aè rla' mo'.
- ⁵Faèdii' ce beèè a ka' tá koni weèè ka', weèè kashii nfúènfú efa weâe mkuèu aè nfeè' ce weèè ce loè, aè rduèñshi ená woweèè a geèè yuu bebep.”

- ⁶Woweèe a natii a du aè bbu' mla' jáá jáèá jáá a ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ, a ce geèe ñgaâa byañ a ce keè'se aè bdiì' wááwá ce woweèe a m ce duè.
- ⁷Hároèd ce e m ce sa' ñgoâñ Galeèleê, aè m yu' buu ce vi m ce koni na bfee vi jep ye seê, njobeè' beèe mo' a m ce laèa ená Joân aè fúú efa rkwe,
- ⁸beèe mo' a ce laèa yap ená AÈlajaè aè ker nyáá, beèe mo' a ker ce laèa yap ená ñwàè ncep ntuu Nyúè moè' eluâũgoèñ aè fúú efa rkwe.
- ⁹Hároèd aè laa enáê, “Máè m tee tu ese Joân. Baná ñwàè ce máè ka' ce yu' ku' buu aèmbòè ye naè yu ba nda?” E ka' laèa wa'a, a ce gheèter aè ryá ye seê.
- ¹⁰Ñgaâa ntuu Jisoès a ka' kúti a suñ ye buu wááwá ce woweèe a geèe. E lor woweèe a woweèe a lá'siì nyor a du aè rla' mo' ce a ce too ená Bàèrsaidàè.
- ¹¹Beèe magoèr a ka' yu' ená e duè aèfo, a du a yeâ mbuèu, e koniì woweèe, a suñ woweèe aèmbòè kúú Nyúè, a gee beèe ce a m ce yañ a ke'seè.
- ¹²Nyúè aè ka' káè' ce coo, beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú a vú a yá ye, a laa nèè ye enáê, “Laèa tá beèe ca a duse aè mla' ce mi yu aètútú, ker ba aè mla' ce mi yu aè mñkúè, yá ená aède' aè koniì diì' rnoèñ, ker koni yuu ye foñ lá, njobeè' seèe yu aèñjìsaèp efa mla'.”
- ¹³E laa nèè woweèe enáê, “Weèe fa woweèe yuu tá a ye.” Woweèe a beesii enáê, “Weèr ku túr ba mntu' bráád vi taê, ba nca yi baa. Baná weèr du yuu byee nèè ku' beèe ca wááwá a?”
- ¹⁴Mmbañruè ce a m ba aèfo a m ba aèmbòè ncúèkii taê. Jisoès aè laa nèè ñgaâa yá'ni yii buu enáê, “Laèa nèè tá woweèe a cute aè nsheè aè bkúr aè bkúr tá beèe a ba mbe kúr e mo'sir aèmbòè beèe mta wa'a.”
- ¹⁵Woweèe a gee wa'a, beèe wááwá a cuteè aè nsheè.
- ¹⁶Jisoès aè lor bráád ta ba nca baa ca, a ke' mbe buèu, a yoñshi Nyúè, a bá'shi, a fa nèè ñgaâa yá'ni yii buu ená a gapshi nèè beèe anaè.
- ¹⁷Woweèe wááwá a ye a yu', ñgaâa yá'ni yii buu a baashii bbábá' ce vi m báti, vi ruu aè mñkaèa ncoèp-baa-aè-rrúèú.
- ¹⁸AÈ m ba nyúè moè', Jisoès aè ce geèe rloo mimñgi', ñgaâa yá'ni yii buu a ba a ye. E bipshii nèè woweèe enáê, “Ku' beèe ce a ke vúè na, a ke laèa ená m yu nda?”
- ¹⁹Woweèe a beesii enáê, “Beèe mo' a ce laèa ená aè yu Joân ñwàè baèptir beèe, beèe mo' ená aè yu AÈlajaè, beèe mo' ená aè yu moè' efa ñgaâa ncep ntuu Nyúè eluâũgoèñ ce e fúú efa rkwe.”
- ²⁰Jisoès aè bipshii nèè woweèe enáê, “Yi yu yi ká aèmbòè weèe? Weèe ce laèa ye weená m yu nda?” Pitaè aè beesii enáê, “A wáè Kraâis yii Nyúè.”
- ²¹E ciisii nèè woweèe tatap seê, ená woweèe a fa suñ ñwàè moè' ka',

- 22**a laa neè woweèe enáê, “Muu Ñwáè be kuè yá ñgá' goèr seê, tá bleebeèe ba beêe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshiì ba ñgaâa ryá'ni mncir a kani ye, a be yú ye, mnoèñ vi ba btaar, tá e fúú efa rkwe.”
- 23**E m laèa neè woweèe wááwá enáê, “Ñwáè aè ka' ce koèñ aè rvúè fa máâ mbuèu, baná ñgaèñ kani yìl nyor, byá' yi kùntaa aè mnoèñ wááwá, ce vú fa máâ mbuèu,
- 24**njobeè' ñwáè ce e ka' ce koèñ aè rboñshi li ryoèñ baná ñgaèñ be bá li, ñwáè ce e ka' tá boñshi li ryoèñ ka', njo' máè, baná ñgaèñ be koni li.
- 25**AÈde' ñwáè koniì ba njáèá sá' ká, ce e ka' túr buu enjep ñgoèñ na wááwá, lo bá li ryoèñ?
- 26**Ñwáè ce rìitu yi ce koo ye neè máè, ker ba neè wa blaèa, baná rìitu yi be koo Muu Ñwáè neè ye foñ, aè nfeè' ce Muu Ñwáè be keè vúè neè yi foèò-ñwáè, ba foèò yìl Taê, ker ba foèò bcìindap Nyúâ brara.
- 27**M ce suñ weèe yuu mini ená beèe mo' a táá mbena ce rkwe li be joèò woweèe ka', tá woweèe a cu, caar yá kúú Nyúè.”
- 28**Mnoèñ vi caa aèmbòè waami wa'a, ká' e nyúè ce Jisoès aè m laèa buu ca, e lor Pitaè ba Joân ba Jáêms, a du a woweèe mbe rtuèu aè rgeèe rloo.
- 29**E ka' ce loo, vi bsii vi kupseè a ba aè njáâá jáá, vi bcáè' vi fúp a ce laè'ñger.
- 30**Ka' cu mmbañruè mo' a baa a ce de' a Jisoès. Mmbañruè ca aè m ba Musiis ba AÈlajaè.
- 31**Woweèe a m nyáá neè foèò-ñwáè a ce de' a Jisoès aèmbòè li rkwe ce yi m ba ená e be kwe aè rla' Jáèrusaláèm, msiìs li rfaè'.
- 32**Mmirloè mi m ce koo Pitaè ba beèe ce a woweèe a m ba naè, a ka' wañ woweèe efa mmiir boèñboñ, a yá foâo Jisoès, a yá mmbañruè a baa caè aèmbòè a táá a Jisoès.
- 33**Mmbañruè ca a ka' maè'shi Jisoès ce duè, Pitaè aè laa neè ye enáê, “Masaè, yi boèñ aèmbòè seèe yu aèfa na. Maè'shi tá weèr ba'ri btaèp viú btaar, tá moè' ba yo, mo' ba yìl Musiis, tá mo' ba yìl AÈlajaè.” E m laèa wa'a, a riñ yuu ce e m ce laèa ka'.
- 34**E ka' kuè bii ce laèa, mmbaè' vi nyáá, a ce cete woweèe, vi ka' ce cete woweèe wa'a, woweèe a wáp seê.
- 35**Njeèndoñ aè laa embe múè mmbaè' ca enáê, “Cena yu muu waè. A ye ñwáè ce máè m ce. Ce yu' neè yuu ce e ce laèa.”
- 36**Njeèndoñ ca aè ka' laèa msiìs wáá, woweèe a ka' keè' a ku yá Jisoès mimñgi'. Woweèe a m suñ ñwáè moè' yuu ce woweèe a m yá naè ka'.
- 37**Túè' aè ka' raa woweèe a suu embe rtuèu, ku' beèe a du aè ryá ye.
- 38**Ka' cu, ñwáè moè' efa múè beèe anaè aè fuñ enáê, “Ñwáè ryá'nii, m ce bu' mmbò neè wáè ená aè fyá' muu waè ca. Ku ba muu ce m túr caè'caè'.

- 39**Yú' mo' yi ke loè niñ njep ye, koo ye, e war, yú' anaè yi ma' ye aè nsheè, e búúñgeèr, bdúdí' vi ce fúú ye ekuè cuèu. Yú' anaè yi ke geè wa'a, e sá seê, yi ce koèñ aè rmaè'shi ye ka'.
- 40**Máè mú bu' mmbo neè ñgaâa yá'ni yoè buu ená woweèe a fúr yú' anaè enjep ye, woweèe a moèo aè rfúr yi laèr."
- 41**Jisoès aè beesìi a laa enáê, "Haba! Beèe eluèuni ce weèe buu rbyemìi, a beesìi mini tútúèñ na. M be cu weèe seèe, kur ntee neè weèe duè baè' fá? Vúè neè muu woè mbena."
- 42**Muu anaè aè ka' ce vúè, nyúèrkaè' anaè aè ma' ye aè nsheè, e búúñgeèr. Jisoès aè lapnìi yú' bebep anaè a gee muu anaè aè luèñ, e kúsìi ye neè yìi taè.
- 43**Beèe wááwá a m báèáñger seê, aè ryá ku' ñger Nyúè ca. Woweèe a ka' ce báèáñger wa'a, Jisoès aè laa neè ñgaâa yá'ni yìi buu enáê,
- 44**"Múè' neè wee btuè', yu' yuu ce m ce suñ weèe na boèñboñ. A be loèr Muu Ñwáè fa mbaè mmbo beèe."
- 45**Geewa'a, woweèe a m riññ yuu ce e m laèa anaè ka'. A m súèti mbuèu efa yuu ce e m laèa anaè ese woweèe faè dñi' woweèe a bo riññ yi ka'. Woweèe a wáp aè rbipshi yuu kuu yuu ce e m laèa anaè.
- 46**Ñgaâa yá'ni buu Jisoès a m káè' a ce sár mnsár ená ñwáèe efa waâp mú ce e yu ñwáâ ñgoèr a nda lá.
- 47**Jisoès aè riñ yuu ce woweèe a m ce kwaè'shi, a koo mú ghaèrñwáè a tár a yeá geñ,
- 48**a laa neè woweèe enáê, "Ñwáè ce e ka' koni muu ghaèrñwáè aèmbòe ca a máa rlii, baná ñgaèñ aè koni máè. Ñwáè ce e ka' koni máè, baná ñgaèñ aè koni ñwáè ce e m tuu máè. Yi yu ba ená ñwáè ce e yu ñwáâ ñká' seê a weêe mú wááwá yu ñwáâ ñgoèr."
- 49**Joân aè beesìi a laa enáê, "Masaè, weèr aè yá ñwáèe moè' e ce fúr yú' mnyúâmkaè' enjep beèe a wáâ rlii, weèr aè laa neè ye ená e fa keèr geèe wa' ka' njobeè' e yu moè' efa seêe mú ka'."
- 50**Jisoès aè laa neè ye enáê, "Weèe fa laèa ená ñgaèñ borni ka' njobeè' ñwáèe ce e ka' ba yeè ñwáèe bbaèa ka', baná ñgaèñ yu yeè ñwáèe."
- 51**Nfeè' ce a be loèr Jisoès duè aègho mbe buèu aè ka' gháá, e kur ntee a nati a ce duè aè rla' Jáèrusaláèm.
- 52**E m tuu beèe mo' entombiì. Woweèe a du a niñ aè rla' moâ' aè ñgoâñ Saèmariïyaèè tá a bo fyá' dñi', kupshi buu neè ye.
- 53**Geewa'a, beêe aè ñgoèñ anaè a m kani aè rkoni ye njobeè' e m ce vúè aè rcaèa duè aè rla' Jáèrusaláèm.

⁵⁴Jáms ba Joân ce ñgaâa yá'ni yïi buu, a ka' yá ca, a laa enáê, “Tataê, aâ koèñ ená weèr laa tá mor yi suu embe buèu, toèo woweèe tá a kweñger a?”

⁵⁵Jisoès aè karsii nyor a lapni woweèe,

^{56a}woweèe a natii a du aè rla' jáá.

⁵⁷Woweèe a ka' ce duè, ñwáè moè' aè yá Jisoès a laa neè ye enáê, “Wáè ka' ce duè ba fá, baná m be kuè ba fa wáâ mbuèu.”

⁵⁸Jisoès aè laa neè ye enáê, “Bsiïi vi túr bto, bsiñ vi túr mndap, Muu Ñwáè aè ke' túr diï' ce aède' e lá yi tu ka'.”

⁵⁹E m laèa neè ñwáè moè' enáê, “Vúè a máâ mbuèu.” Ñwáè anaè aè beesii enáê, “Tataê, beè ma'shi tá m du tuñ yaè ta wáá.”

⁶⁰Jisoès aè laa neè ye ená, “Maè'shi tá bgúáú beèe a tuñ wap bgúáú beèe. Duè yo du fe'shi kúú Nyúè neè beèe.”

⁶¹Ñwáè moè' ye ye aè ker laa enáê, “Tataê, m be duè a wáâ mbuèu. Kuè ma'shi tá m du daèasi beèe embe máâ ndaèp wáá.”

⁶²Jisoès aè laa neè ye enáê, “Ñwáè aè ka' lor soo ká' rfaè', ker ce keè' mbenjii, baná ñgaèñ aè ghaáte aè rgeèe rfaè' ce li kuèu kúú Nyúè ka'.”

Ñwáè' Luèk 10

¹Ca yi ka' mii wáá, Tata aè ce ñgaâa yá'ni yïi buu moè', beèe ncoèp-baa-aè-
msaèambaê, a tuu woweèe a baa a baa ená a du entombii neè ye, du du aè mla'
wááwá ker ba aè bdiï' wááwá ce e m ba aè rduè aèfo.

²E m laèa neè woweèe enáê, “Buu aè bi aè mñkúè goèr, ñgaâa rkep a ba múcaèr.
Baná weèe loo neè Taèr ce e túr ñkúè ená e tuusi ñgaâa mfaè' tá a du kep yïi buu
efa mñkúè.

³Duè neè! M ce tuu weèe tá weèe du ba aèmboè njeèe aè múè bkuura.

⁴Ñwáè fa loèr posaè, káè baèa, káè blaba' ka'. Ñwáè fa caè'ni ñwáè aè nduunjii ka'.

⁵Weèe aè ka' du ba', ndap ce weèe aè ka' niñ mbo, weèe ká' laa weenáê,
'Cumúnyañ ba mbe ndaèp na.'

⁶Ñwáè cumúnyañ aè ka' ba mbe ndaèp anaè baná yeè cumúnyañ be duè neè
ñgaèñ. Ñwáè cumúnyañ aè ka' tá ba mbo ka', yeè cumúnyañ kútiï neè weèe.

⁷Kuè cu neè ba mbe ndaèp anaè, ce ye ker ce no njáèá ká ce a ka' fa weèe, njobeè'
yi yu yááni ená a la' ñwáè rfaè'. Weèe fa loè embe ndaèp moè' duè mbe moè' ka'.

⁸Weèe aè ka' du niñ aè rla' mo', káè yu mbe liú fá áè, beèe aèfo a ka' koni weèe,
weèe ye yuu ce a ka' fa weèe.

⁹Geèe neè tá ñgaâa byaâñ aèfo a ke'se, laa neè neè beèe wááwá enáê, 'Kúú Nyúè yi
vúè, a ba aètútú neè weèe.'

- 10**Weèe àè ka' niñ àè rla', kàè yu ba liû fá, a ka' tá koni weèe ka', weèe du àè btase àè múè mla' anaè laa enáê,
- 11'**Weèr ce kashi nfúènfú ce weèr àè koo àè mkuèu fa weêe laè' na, àè rduèñshi ená weèe àè geèe yuu bebep. Ka' yi yu wa'a, riññ neè ená kúú Nyúè yi vùè aètútú.'
- 12**M ce suñ weèe máná be keè ba àè noèñ anaè tá ñgá' yïi beêe àè rla' Sodoèm ba aèndeèe neè ñgá' yïi beêe àè rla' anaè.
- 13**“Ndoèò àè co' weèe ce weèe yu beêe àè rla' Koèrasiin, ndoèò àè co' weèe ce weèe yu beêe àè rla' Báèrsaidaè njobeè' a m ba gee buu bghagha' ce a m geèe fa weêe mú naè ba àè rla' Tayaè, ker ba àè rla' Sidoèn beêe aèfo a m ba neè kupse e sese', a ma' bcàè' njii rkwe, a yo' bú àè nyoèr, a cute aègho.
- 14**Geewa'a, be keè ba àè noèñ mnsa' tá ñgá' beêe àè rla' Tayaè ba àè rlaè' Sidoèn ba aèndeèe neè yeè.
- 15**AÈ ka' ba yi aèmbòè weèe ce weèe yu beêe àè rla' Kaèpanuèm, waè' a be ko'si weèe mbe buèu a? Yi yu wa' ka'. A be duè neè weèe ba mbaè yir.
- 16**Ñwáè ce e ka' yu' yuu ce weèe ce laèa baná ñwáè anaè àè yu' ya nlaèa. Ñwáè ce e ka' kani baná ñgaèñ àè kani ya nlaèa. Ñwáè ce e ka' kani ya nlaèa baná ñgaèñ àè kani nlaèa ñwáè ce e m tuu máè.”
- 17**Beèe ncoèp-baa-aè-msaèamba caè a du a kúti neè rlu'shi-ñwáè a laa enáê, “Tataê, mnyúâmkaè' foñ a yu'ni neè weèr njo' lo rlii.”
- 18**Jisoès àè laa neè woweèe enáê, “Máè mú yá aèmbòè Sataèn àè gweè embe buèu aèmbòè mbeèñ àè baèp wa'a.
- 19**Yáè, máè fa weèe ñger àè rnyáèñshi mnyo ba mnyobsaa, a fa weèe ñger mbenduè ñwáè bbaèa. AÈde' yuu mo' yi joo weèe ka'.
- 20**Ka' yi yu wa'a, weèe fa ce lu'shi ená mnyúâmkaè' vi yu'ni neè weèe ka', weèe lu'shi ba njobeè' a sañ me mlii mbe buèu.”
- 21**AÈ m ba àè nfeè' anaè Yú' Rara yi gee Jisoès àè ce lu'shi seè, a laa enáê, “Taèr, Tata ce e túr rbuu ba nshe, m ce yoèñshi wáè njobeè' wáè sùèti buu ca ese ñgaâa bfee, ba beèe ce a riññ buu, a duñshi vi ba neè boo bká'. ÁÈno Taèr, ca yu ba yuu ce wáè m ce yu' rboèñ àè rgeèe.”
- 22**“Yaè ta àè fa buu wááwá mba máâ mmboè. Ñwáè moè' riññ ñwáè ce muu yu caa efa Taèr ka'. Ñwáè moè' riññ ñwáè ce Taèr yu caa efa muu ker ba beèe ce muu àè koèñ àè rduèñshi ye neè woweèe ka'.”
- 23**E ka' laèa wa'a, a karsi nyor a laa ca ba neè ñgaâa yá'ni yïi buu caè'caè'. E m laèa neè woweèe àè bsùèti enáê, “Mboâñtu mi yu neè beèe ce a ce yá buu ce weèe ce yá na.
- 24**M ce suñ weèe máná ñgaâa ncep ntuu Nyúè magoèr ba bkúú magoèr a m ce koèñ àè ryá buu ce weèe ce yá na, a yá ka', a koñ àè ryu' buu ce weèe ce yu' na, a yu' ka'.”

- 25 Ñwàè ryá'ni mncir moè' aè naèti mbekii aè rmoèoshi Jisoès, a bipshi enáê, “Ñwàè ryá'nii, yuu ce aède' m gee ka' koni ryoèñ ce nfeseè a ká?”
- 26 Jisoès aè beesii enáê, “A sañ mbe ñwaa' mncir ená ká? Wá ke beè' mbo ená ká?”
- 27 Ñwàè anaè aè beesii a laa enáê, “Koèñ Tata ce e yu yoè Nyúè neè yo ntee-ñwàè, ba neè lo ryoèñ-ñwàè, ba neè yo ñger wááwá, ba neè wo bfee wááwá, ker koñ nfúroè aèmoè wáè koèñ yoè nyor.”
- 28 Jisoès aè laa neè ye enáê, “Wáè beèesi yááni. Geè wa'a tá aè bo cu nfeseè.”
- 29 Ñwàè anaè a m ce koèñ ená tá beè a riñ ená yuu ce e bipshi anaè yi yu yááni, a bipshi neè Jisoès enáê, “Nfúraè yu ba nda seè?”
- 30 Jisoès aè beesii enáê, “Ñwàè moè' aè m loá aè rla' Jáèrusaláèm a ce duè aè rla' Jáèrikuè, a ka' baè' aè nduunjii, a gwe mbe mmbo ñgaáa byáéa. Ñgaáa byáéa anaè a fapshii buu ese ye wááwá, a lip ye, a cañse a duse, e noñ mbo a ba yiü ñkwe.
- 31 Ñwàè tañshi tañshii moè' aè lo a ce suèu njep nduunjii anaè aè nfeè' anaè foñ, a ka' yá ye, a lá' yi yu a caa a duè.
- 32 Ñwàè moè' embe ntáè' Lávii ye ye aè ka' vúè baè' mbo yá ye, a lá' a caa a duè.
- 33 Ñwáá aè ñgoañ Saèmariiyaè ce e m ce duè aè mbeèp anaè foñ aè vú a búú a yeá nduè, a ka' yá aèmoè e noèñ, nse yi koo ye.
- 34 E du a su'si vi mnfur neè mruè', a fa mcàèp mbo, a kur. A ka' kur, a ko'si ye mbe yi jaèaki', a lor a du aègho mbe hoetàèl, a ke'ni ye.
- 35 Túè' aè ka' raa, e fúr mbaèa baa, a fa neè ñwàè ce e m ce faè' mbo, a laa neè ye enáê, ‘Keè'ni ye boèñboñ, ka' ba ená mbaèa ca yi sáè, wáè kyeseè mbaèa mo', baná m be kúti tá m kúusi yi neè wáè.’
- 36 Baná ñwàè efa beèe a mntaar ca ce aè ce kwaè'shi ená e m ba nfúr neè ñwàè ce e m gweè mbe mmbo byáéa naè aè m ba nda?”
- 37 Ñwàè ryá'ni mncir ca aè beesii enáê, “Yu ñwàè ce e m koosimnse neè ye naè.” Jisoès aè laa neè ye enáê, “Duè gee wa' foñ.”
- 38 Jisoès ba yi ñgaáa yá'ni yi buu a ka' naèti ce duè, e du a ba' aè rla' mo', njeñwàè moè' ce a m ce too ená Maataè aè konii ye, a niñ a ye mbe ndaèp.
- 39 E m túr nfúr yi moè' a ce too ená Máèári. Máèári ca aè cu njeptii Tata Jisoès a ce yu'shi buu ce e m ce laèa.
- 40 Maataè aè m láè ntee ba aè rfáèr byee. E vú a laa neè Jisoès enáê, “Tataê, nfúraè aè maè'shi mfaè' wááwá ba mbe máâ mmboè, wáè ke' ce loèr aè yuu ka' a? Laèa neè ye ená e vú ja' máè.”
- 41 Tata aè beesii a laa neè ye enáê, “Maataè, Maataè, mluè mi ce koo wáè aè buu magoèr,

⁴²geewa'a, yuu mo' yi yu ce ñwàè aè ba túr. Máèári aè ce yuu boèñboñ ce a be keèr koo ese ye ka'."

Ñwàè' Luêk 11

¹AÈ m ba nyúè moè' Jisoès aè ce loo mbe diû' mo', a ka' loo miisi, ñwàè moè' efa múè ñgaâa yá'ni yï buu aè laa neè ye enáê, "Tataê, yá'ni weèr aè rgeèe rloo aèmboè Joân aè m yá'ni ñgaâa yá'ni yï buu foñ naè."

²E m laèa neè woweèe enáê, "Weèe aè ka' ce geèe rloo, weèe laa weenáê, 'Taèr, tá lo rlii li ba rrara, tá yo kúú yi ká'.

³Fa weèr byee aè mnoèñ wááwá.

⁴Foèosi weèr yeèr buu bbebep, njobeè' wer weèr e ke foèosi ñwàè wááwá ce e geèe yuu bebep neè weèr. Fa maè'shi tá rmoèoshi li vú neè weèr ka'."

⁵E m ker laa neè woweèe enáê, "Yu nda efa weèe ce e ka' túr ñkar yï, ñkar yï anaè vú yá ye neè ntee tú', laa neè ye enáê, 'Ñkaraè, foèosi máè mntu' baa btaar,

⁶njobeè' ñkaraè moè' ce e ce caèa caèa a niñ máè, máè túr yuu ce m tar ye aègho ka',

⁷ñgaèñ beesi embe ndaèp enáê, 'Fa fa máè ñgá' ka', máè li' ya keèñ wáá, weèr boo wa weèe aè noènte, aède' m ker nati mbekii tá m bo fa yuu mo' neè wáè ka'.'

⁸M ce suñ weèe máná ñgaèñ aè ka' tá naèti mbekii fa neè ye njobeè' e yu ñkar yï ka', baná e be naèti mbekii fa ye yuu wááwá ce e ce roèo njobeè' e laèa a tambú.

⁹Baná m ce laèa neè weèe ená weèe bipshi tá a bo fa neè weèe. Roèo neè tá weèe bo yá. Kuèushi neè tá a bo múè' keèñ neè weèe.

¹⁰Yi yu wa'a njobeè' ñwàè wááwá ce e ka' ce bipshi, baná e be koni. Ñwàè ce e ka' ce roèo, baná e be yá. Ñwàè ce e ka' ce kuèushi baná a be múè' keèñ neè ye.

¹¹Yu ba njáèá tar muu ká efa weêe mú ce muu ka' loo nca, e fa ye ba nyo?

¹²Waè' muu ka' loo rbuèuñgúp, e fa ye ba ñgaa a?

¹³Weèe ce weèe yu ñgaâa ñgeèe buu bbebep, aè ka' riñ aè rfa buu bboèñboñ neè boo wee, yi ba yi ká aèmboè yeè Ta embe buèu. Mboè e be fa Yú' Rara neè beèe ce a loo ená e fa woweèe a?"

¹⁴Jisoès aè m ce fúr yú' nyúèrkaè' ce yi m geèe ñwàè moè' e ce laèa ka'. Yú' nyúèrkaè' anaè yi ka' fúú, ñwàè anaè aè ká' a ce laèa, ku' beèe ce a m ba aèfo a bááñgeèr seê.

¹⁵Beèe mo' a laa yap enáê, "Ñwàè ca ce fúr byú' mnyúâmkaè' enjep beèe ba aè ñger Básabuèl ce e yu ñkúú byú' mnyúâmkaè'."

¹⁶Beèe mo' a mooshi ye, a laa neè ye ená e duñshi woweèe ncoèo embe buèu.

- 17**Jisoès aè ku riñ yuu ce woweèe a m ce kwaè'shi, a laa neè woweèe enáê, “To' yi ka' gapni, ke' ba cuâu mo'sir ka', baná to' anaè yi be saè'ñger. Ndap ka' gapni, ke' ba cuâu mo'sir ka', baná ndap anaè be gweè.
- 18**Baná Sataèn ka' ce fúr Sataèn enjep beèe baná ñgaèpni yi yu nje yeâ nyoèr. Yi ka' ba wa'a, aède' yi to' yi táá aè njááá ká? M ce laèa wa'a njobeè' weèe aè laèa ená m ce fúr byú' mnyúâmkaè' enjep beèe ba aè ñger Básábuèl.
- 19**M ka' ce fúr byú' mnyúâmkaè' enjep beèe ba aè ñger Básábuèl baná beèe wee a ke fúr yap byú' anaè ba aè ñger nda? Baná be kuè sa' ba yeè beèe sa' weèe.
- 20**Ka' ba ená m ce fúr byú' mnyúâmkaè' ca wa'a, ntubo Nyúè ba njo, baná kúú Nyúè yi vùè neè weèe.
- 21**Ñwáè ñger ce e túr buu biìr yáániì aè ka' ce keè'ni yìi ndap, baná yuu mo' embe yeâ ndaèp yi be duè aè yuu ka'.
- 22**Geewa'a, ñwáè moè' ce e túr ñger a caa ye aè ka' koñge a ye, gha' ye, baná e be faèpshi yìi buu biìr ce e m yá'ti yìi nyor njo naè, kwáè' buu embe ndaèp ñwáè anaè wááwá, gaèpshi neè beèe.
- 23**Ñwáè ce e ka' tá ba weèr ye ka' baná ñgaèñ yu yaè ñwáè bbaèa. Ñwáè ce e ka' tá ce baashi weèr ye ka' baná ñgaèñ ce da'si da'si.
- 24**Yú' bebep yi ke fúú enjep ñwáè, kashi aè ñgoañ yuur aè rroèò dīū' rlùèshīì. Yi ka' roo yá ka', yi laa enáê, ‘M be kúti mbe ndaèp ce máè m fúú embo naè.’
- 25**Yi ce kúti yá aèmboè a yár ndap, a kupshi e ce raa.
- 26**Yi yá wa'a, ker du vùè byú' mmo' vi saèambaê, ce vi bep a caa yi, a woweèe a niñ cu mbo, ñgaèñ misīì bep caa aèmboè e m ba entombīì naè.”
- 27**Jisoès aè ka' laèa buu ca wa'a, njeñwáè moè' aè laa efa múè ku' beèe ca enáê, “Rboañtu li yu neè ñwáè ce e m bi wáè, a nyoñsi wáè.”
- 28**Jisoès aè beesīì enáê, “Mboañtu mi yu ba neè beèe ce a ce yu' blaâa Nyúè, ce geèe yuu ce Nyúè ce laèa.”
- 29**Ku' beèe a ka' vùè goèr, e laa neè woweèe enáê, “Ñgúè beèe ca yu ñgúè bsaèrbuu. Woweèe a ce roèò ená a duñshi woweèe ncoèò, geewa'a, a be duèñshi woweèe ncoèò moè' caèa efa yìi Jonaè ka'.
- 30**Aèmboè Jonaè aè m ba ncoèò neè beâe aè to' Nenávīì naè, Muu Ñwáè ye ye be ba ncoèò neè ñgúè beâe seè'ni na.
- 31**Njeñwáè ce e m ba ñkúú embaè mbuèu ñgoèñ, be keè naèti táá aè noèñ mnsa', laèa ená ñgúè beèe yīū seè'ni na aè geèe yuu bebep njobeè' e m vùè yi ba aè njīisaèp seê, aè ryu' blaèa bfee ce Solomúèn aè m ce laèa. Yá neè! Yuu mo' yi yu mbena seè'ni ce yi caèa Solomúèn.
- 32**Beâe aè rla' Nenávīì a be keè naèti táá aè noañ mnsa', laèa ená a ñgúè beèe yīū seè'ni aè geèe yuu bebep njobeè' Jonaè aè m feè'shi blaâa Nyúè neè woweèe,

woweèe a kupse a ma' yaèp buu bbebep. Yá neè! Yuu mo' yi yu mbena seè'ni na ce yi caèa Jonaè.

33“AÈde' ñwáè cú' laêm, tár ba mbe dii' ce beèe a be buu efa ryá kàè lor ghee kúpshi aègho ka'. Ñwáè aè ka' cú' laêm, baná e be tár ba mbe tábuèr tá beèe ce a ce niñ mbe ndaèp a bo yá aèmbòè ndap ce raa.

34Mo mmir mi yu aèmbòè lam wa'a neè yoè nyor. Mo mmir mi ka' ba mmoèñmboñ baná rraa li yu aè yoè nyor wááwá. Geewa'a, mo mmir mi ka' bep baná yoè nyor wááwá yu aè túè'nji.

35Baná weèe lor nfeè' yá weená rraa enjep weèe na li fa ba ba túè'nji ka'.

36Baná rraa li ka' ba aè yoè nyor wááwá, ñgúè' moè' ke' ba aè túè'nji ka', baná rraa anaè li be raa wáè aè nyoèr wááwá aèmbòè a ke cúè' lam e raa ñwáè aè nyoèr wááwá naè.”

37E ka' laèa miñsi, ñwáè Fariñsi moè' aè be ye ená a ye a du yeñger. E du a niñ mbe ndaèp ñwáè anaè a cu aè nsheè a ye a bo yeñger.

38Ñwáè Fariñsi anaè aè ka' yá ená Jisoès aè ba su'si mmo a ka' ká' a ce yeñger ka', e bááñgeèr seè.

39Tata aè laa neè ye enáè, “Beèe Fariñsi caè, weêe ke suè'si mndoñ ba bkañ embe nduè, a fyá' weèe enjep mú, wee mntee vi ruu neè mkwaè'shii ce ená weèe aè ba ce koo buu ese beèe aè ñger, ker ba bsaèrbuu.

40Blúr caè, mboè ñwáè ce e geèe yuu embe nduè, ku ba ñwáè ce e geèe yuu anaè enjep mú foñ a?

41Weèe lor buu enjep mú, gaèpshi neè ñgaâa fuèp, tá buu wááwá bo ba brara neè weèe.

42“Ndoèo aè co' weèe, beèe Fariñsi, njobeè' wee ke fa ñgúè' moè'sir efa rúêú, efa mú buu jáá jáèá jáá ce a ke láè njep njaèp, a ma' ñgeâe mini, a koñ Nyúè ka'. Weèe aè ba geèe buu ca keèr geèe mmo' ca foñ.

43Ndoèo aè co' weèe, beèe Fariñsi, njobeè' wee ke duè aè mndap mlou, koñ aè rcu aè mnta' beâe bgoèrgoèr, wee baè' aè ntaa, koñ ená beèe a ce vú ce ca'ni weèe.

44Ndoèo aè co' weèe njobeè' weèe yu aèmbòè msheè ce mi ce yááti ka', beèe a jáèr ce caèa mbo, riñ ka'.”

45Ñwáè ryá'ni mncir moè' aè beesii a laa neè ye enáè, “Ñwáè ryá'ni, wáè laèa buu ca wa'a a ce cáp weèr foñ.”

46Jisoès aè laa neè ye enáè, “Ndoèo aè co' weèe ce weèe yu ñgaâa ryá'ni mncir foñ njobeè' wee ke láè mntáèr ce vi ce riñr seè, mbenduè beèe moè'. Weêe ke naèa ntubo la' woweèe aè mntáèr anaè ka'.

47Ndoèo aè co' weèe njobeè' weèe ce boo msheè neè ñgaâa ncep ntuu Nyúè ce aè m yúshi ba weèe btaè, a yúshi woweèe.

⁴⁸Baná weèe àè riĩñ, a byemi yuu ce weêe bta a m geèe. Woweèe a m yúshi ñgaâa ncep ntuu Nyúè, weèe àè ce boo ye ba msheè.

⁴⁹A mbuèu ce bfee Nyúè vi m laèa enáé, 'M be tuusi ñgaâa ncep ntuu Nyúè ker ba ñgaâa ntuu neè woweèe tá woweèe a koo beèe moè' efa woweèe yúshi, fa ñgá' neè beèe mo' efa woweèe,'

⁵⁰tá ñgùè beâe seè'ni a bo laèa yuu kuèu ñgaâa ntuu Nyúè ce a m yúshi, ká' embe nfeè' ce a m geèe ñgoèñ ca.

⁵¹A be káè' embe nfeè' ce a m yú Ábáèl duè ba' mbe nfeè' ce a m yú Saèkaèriyaè mbetar diũ' ntoèò rfa ba diũ' rara. ÁÈno, m ce suñ weèe máná ñgùè beâe seè'ni a be laèa yuu kuu buu ca.

⁵²Ndoèò àè co' weèe ce ñgaâa ryá'ni mncir njobeè' weèe àè loèr ki ce a ke múè' ndap bfee, a du aègho. Weèe àè niñ mbo ka', a kani beèe ce a ce gheèter àè rniñ mbo naè efa rduè mbo."

⁵³Jisoès àè ka' loè embe ndaèp anaè, beèe Fariĩsi ba ñgaâa ryá'ni mncir a ká' a ce laèa bebep se aèmboè ye, a bipshi ku' buu neè ye,

⁵⁴a ce keè' ená e laa mú yuu mo' bebep tá a bo koo ye.

Ñwàè' Luêk 12

¹Buu ca àè ka' koni wa'a, ku' beèe àè mncúèkii àè mncúèkii, a kaariĩ a ce nyoèrni, a ce nyáèñshi beèe mo' neè mkuèu. Jisoès àè ká' entombii a laa neè ñgaâa yá'ni yiĩ buu enáé, "Loèr neè nfeè' neè yes beèe Fariĩsi ce yu ñgaâa mbo'ni naè.

²Yuu mo' yi yu ce a tá'shi, ce yi be keè buu efa ryáati aèwañ ka'. Yuu mo' yi yu ce a súèti, ce beèe a be keè buu efa rriĩñ ka'.

³Baná a be yu' yuu ce weèe àè laèa neètu' ba àè mmir wañ, suñ yiĩ ce weèe àè cete keèñ a cúuni ñwàè mbaè tuè' ba àè btu mndap.

⁴Bkar waê, m ce laèa neè weèe máná weèe fa wáp beèe ce a ke yú ñwàè e kwe wáá, a ker túr yuu mo' àè rgeèe ka' naè ka'.

⁵M be suñ weèe ñwàè ce aède' weèe wáp. Wáp neè ñwàè ce e ka' yú ñwàè wáá, e ker túr ñger àè rmaè' ye njep mor foñ naè. ÁÈno, m ce suñ weèe ená weèe wáp ba ye.

⁶Mboè a ke fyeèni bbe' ta àè bfraañ mmbaa a? Ka' yi yu wa'a, Nyúè àè leèse moè' efa múè bbe' anaè ka'.

⁷Ka' nyúè'tu ce yi yu mbe weêe tuè áè, e beè' yi wááwá. Baná weèe fa wáp ka' njobeè' weèe luèu ntaa àè bsii Nyúè, a caa bbe' aèngoo.

⁸M ce laa neè weèe ená ñwàè ce e ka' suñ àè bsii beèe ená e yu yaè ñwàè, baná Muu Ñwàè be suñ aèmboè ye foñ àè bsii bcĩndap Nyúè.

- ⁹Ñwáè ce e ka' máñni máè àè bsii beèè baná m be keè máñni ye àè bsii bciïndap Nyúè foñ.
- ¹⁰Ñwáè àè ka' laa yuu mo' bebep kuu Muu Ñwáè baná a be foèosi ye. Geewa'a, ñwáè ce e ka' bepsi rlii Yú' Rara baná a be foèosi ñgaèñ ka'.
- ¹¹A ka' lor weèè du aègho àè mndap mloo, káè neè ñgaâa rsa' ce a túr ñger naè àè, weèè fa ce kwaè'shi ená weèè be duè beèesi káè laèa wee ká lá ka',
- ¹²njobeè' Yú' Rara yi be fa weèè blaèa ce yááni àè rlaèa àè nfeè' anaè."
- ¹³Ñwáè moè' efa múè kúr beèè caè àè laa neè ye enáè, "Ñwáè ryá'nii, laèa tá nfúraè gap bti' weèè ye."
- ¹⁴Jisoès àè beesii enáè, "Mbañruèñwáè caè, ñwáè ce e fa máè ñger ená m sa', káè ená m gap buu neè weèè àè fa nda?"
- ¹⁵E ker laa neè woweèè enáè, "Loèr neè nfeè' efa rgani buu. Ryoèñ ñwáè li ke ba ku' buu ce ñwáè túr ka'."
- ¹⁶E ma' ñgaèa neè woweèè enáè, "Ñwáè mbaèa moè' àè m túr yi nsuu, byee vi ku' àè nsuu anaè boèñboñ seè.
- ¹⁷E kwa'shiì a laa neè yìi nyor enáè, 'M be geèè má ká? M túr diì' ce m be láè byee ca wááwá ka'.'
- ¹⁸E ka' kwaè'shi wa' wáá a ker laa enáè, 'A yuu ce m be geèè na. M be saè'si wa bcaèñ, sáá viù bgoèrgoèr, láè yaè kwaa ba yaè buu njo.
- ¹⁹Máa geèè wa' wáá, laa neè yaè nyor enáè, Wáè túr ku' buu bboèñboñ ce àè be ye àè bfeè' aèñgoo seè. Loèr ñgoèñ aètàèr, yeñger, noñger, yu' rboèñ neè yoè nyor.'
- ²⁰E ka' ce kwaè'shi wa'a, Nyúè àè laa neè ye enáè, 'Lúr caè, m be koo lo ryoèñ neètú' e ntiiini na, tá ku' yoè buu ce wáè kupshi a lá na ba viù nda?'
- ²¹A mboè yi be kuè ba wa'a neè ñwáè ce e loèr yìi buu wááwá a lá ba neè yìi nyor, a ke' túr buu àè mbeèp yìi Nyúè ka'."
- ²²E m ker laa neè ñgaâa yá'ni yìi buu enáè, "Baná m ce suñ weèè máná mluè mi fa ce koo weèè neè yeè nyor ená weèè be ye ba ká ka', káè neè yeè nyor ená weèè be yar ba ká lá ka'.
- ²³Ryoãñ ñwáè li caèa byee, nyor ñwáè àè caa bcáè'.
- ²⁴Kwaè'shi ka neè aèmbòè bkaâañkoè' ce vi ke byee buu ka', kep buu efa mñkúè ka', túr btaèp káè bcaèñ ka', geewa'a, Nyúè ku ce nyañ woweèè. Yeè ntaa àè luèu seè, a caa yìi bsiñ.
- ²⁵Ñwáè efa weêe mú ce mluè mi ka' ce koo ye, e kyeseè noãñ mo' mbenduè vi mnoèñ enjep ñgoèñ na a nda?
- ²⁶Ka' ba ená aède' weèè gee yuu ce yi ku ba múcaèr aèmbòè yìi anaè ka', mluè mi ka' ce koo weèè àè bár buu mo' caè njoká?

- 27 Kwaè'shi ka nè aèmboè bfúèlawaè vi ke kuè'. Vi ke faè' kàè ba' bcàè' ka', ka' yi yu wa'a, m ce suñ weèe máná ka' bcàè' kúú ce Solomúèn aè m ce yar ce vi m boèñ se naè, mo' yi m boèñ aèmboè fúèlawaè ka'.
- 28 Nyúè ka' ce susi mjáá efa riiñ, ce mi yááti ntiiñi, e fúú aèyaèñseè, a too njep mor, baná e be suèsi yi weèe goèr aèmboè ká? Le rbyemii li yu múcaèr.
- 29 Weèe fa roèò ba yuu ce weèe be ye, ba yii ce weèe be no ka'. Fa geèe tá mluè mi ce koo weèe ka'.
- 30 Beèe enje jáá ce a riiñ Nyúè ka' a ke duè yap ba aèmbuèu buu ca, yeè Ta aè riiñ ená weèe aè ba túr buu ca.
- 31 Baná weèe roo ba kúú Nyúè tá e fa buu ca nè weèe foñ.
- 32 "Fa wáp nè ka', mú ya njeèe, njobeè' yeè Ta ce yu' rboèñ se aè rfa weèe kúú anaè.
- 33 Fyeèni nè yeè buu, lor mbaèa efa gho gap nè ñgaâa fuèp. Tar nè bposaè ce aède' vi bep ka', láè nè yeè buu ba mbe buèu mbe dii' ce aède' vi du aè yuu ka'. AÈde' nyáèá ba' mbo ka'. AÈde' mfyáp vi ye ka'.
- 34 Yi yu ená faèdii' ce yeè buu yu, a faèdii' ce ye ntee yi yu foñ.
- 35 "Cúú nè mñkaènda mbenduè bcàè', cú' wee blaêm, tá vi ce raa.
- 36 Ba nè aèmboè beèe ce a cu a ce keè' ená yaèp masaè kúti efa Ñkaâ' bguèu, e ce kúti, kuèushi keèñ, tá woweèe a bo kuè múè' nè ye aè nfeè' ce e kuèushi anaè.
- 37 Rboâñtu li be ba nè ñgaâa mfaè' ce yaèp masaè aè ka' vú yá aèmboè woweèe a tami nyor. M ce laèa nè weèe nè mini-ñwáè ená e be cúú cáè' rfaè', laèa tá woweèe a cute aè nsheè tá e caasi byee nè woweèe.
- 38 Rboâñtu li be ba nè woweèe ce yaèp masaè aè ka' vú nè ntee-tú', kàè tá túè' ka' raa áè, ku yá aèmboè woweèe a tami nyor.
- 39 Riiñ nè ca ená ñwáè ndap aè ka' ba riñ nfeè' ce nyáèá ce vúè, e ba maè'shi tá nyáèá kep yii ndap ka'.
- 40 Baná wee weèe foñ tami nyor njobeè' Muu Ñwáè be vúè aè nfeè' ce weèe ce keè' ye ka'."
- 41 Pitaè aè laa enáè, "Tataè, aè ce maè' ñgaèa ca ba nè weèr kàè nè beèe wááwá?"
- 42 Tata aè beesii enáè, "Baná ñwáè rfaè' ce e yu ñwáâ mini a ker riñ buu foñ seè, yu nda? Yu ñwáè ce yii masaè aè láè yii ndap ená e ce fyá', ce fa byee nè ye ñgaâa mfaè' njep nfeè'.
- 43 Rboâñtu li be ba nè ñwáè rfaè' ce yii masaè aè ka' kúti, yá aèmboè e ce geèe li rfaè' aè njááá wa'a.

- 44M ce suñ weèe neè mini-ñwàè ená masaè anaè be fa yïi buu wááwá mbe yeá mmoè.
- 45Geewa'a, ñwàè rfaè' anaè aè ka' laa neè yïi nyor enáè, 'Yi be loèr nfeè' seê, tá yaè masaè ka' vùè, 'ká' seè'ni ce liip mmbañruè ba bbyeèñge ce a yu ñgaáa mfaè', ce ye yïi buu, ce no buu, vi ce koo ye,
- 46yïi masaè be vùè aè noâñ mo' ce e ce keè' ka', ker ba aè njáèá nfeè' ce e ba riñ ka', gwaète ye aè btete aè btete, fa ye dïi' ba aè múè beèe ce a byemi ka'.
- 47Ñwàè rfaè' ce e ka' riñ yuu ce yïi masaè ce koèñ, ke' tami nyor, gee yuu ce yïi masaè ce koèñ ka', baná a be liip ye neè mñgwaèa aèñgoo.
- 48Ñwàè rfaè' ce e ka' tá riñ yuu ce yïi masaè ce koèñ ka', ka' gee yuu mo' ce a ba liip ye aètu mo, baná a be liip ye neè mñgwaèa múcaèr. Ñwàè ce a ka' fa ye buu goèr, a be keè' ená ye ye fa goèr. Ñwàè ce a ka' lá buu mbe yeá mmoè goèr, baná a be keè' keè' ená e fa buu goèr foñ.
- 49“Máè m vùè aè rmaè' mor njep ñgoèñ, a ce koèñ máná yi ba káè' war ce she.
- 50Njáèá baèptir moè' yu ce m be baèptir. Tá m ka' baèptir njáèá baèptir anaè, m be yá mluè.
- 51Weèe ce kwaè'shi weená máè m vùè ba neè cumúnyañ njep ñgoèñ na a? Yi yu wa' ka'. M ce suñ weèe máná máè m vùè ba neè mñgaèpni.
- 52Ká' e seè'ni na, beèe a ka' ba mbe ndaèp beèe ntaê, mñgaèpni mi ba fa waâp mú, tá beèe a mntaar a baa beèe a mmbaa, tá beèe a mmbaa a baa beèe a mntaar.
- 53Mñgaèpni mi be ba mbetar taèr ba muu mbañruè, tá mñgaèpni mi ba mbetar ma ba muunje. Mñgaèpni mi be ba mbetar maluê, ba ñgwa muu yïi.”
- 54E laa foñ neè beèe ce a m ba aèfo naè enáè, “Weêe ke yá aèmboè mmbaè' vi ko' embaè mbuèuntii weèe ku laa weená mbeèñ be gweè, mbeèñ ku gwe ghup.
- 55Fu' yi loè ce ko' embaè mbuèuñgoèñ, weèe laa weená ñgoèñ yi be luèu seê, yi ku luu ghup.
- 56Weèe ce weèe yu ñgaáa mbo'ni, weêe riñ aè rfyá' buu, riñ aèmboè ñgoèñ yi be ba, ker yá aèmboè rbuu li yu, weèe ku riñ yuu ce yi be ba. Weèe aè ka' ke' riñ aè rfyá' buu ce vi ce koni aè nfeè' yïi seè'ni, riñ yuu ce yi be ba ka' njoká?
- 57“AÈde' weèe ke' sa' neè wee btu, riñ yuu ce yi yu yáániì ka' njoká?
- 58Yi yu ba ená ñwàè aè ka' lor wáè aè mnsa', weèe ye ka' ce duè mbe koêr, aè gheteèr weèe ye seesi mïisi aè nduunjïi faè dïi' e bo loèr wáè duè aègho fa neè ñwàè nsa' mnsa', tá ñwàè nsa' mnsa' lor wáè fa neè ñwàè ncir, tá ñwàè ncir fa wáè mbe shañ ka'.
- 59M ce suñ wáè ená aè be kuè cu mbe shañ anaè caar, laè' yi mbaèa ce yi yu neè wáè wááwá ka' fúú embo.”

Ñwaè' Luêk 13

- ¹Beè mo' a m ba aèfo aè nfeè' ce Jisoès aè m ce laèa neè kúr beè anaè, a suñ Jisoès aèmboè beè moâ' aè ñgoañ Galeèle, ce Pailàet aè m yúshi, wap bláá vi fiñshii nyor aè múè bláá mnyaèa ce woweè a m vùè aègho, a tañshii tañshii aègho neè woweè.
- ²Jisoès aè beesii a laa neè woweè enáê, "Waè' weè ce kwaè'shi weená beè aè ñgoañ Galeèle ca a m yá ñgá' ca wa'a yi ba ená woweè a m ba yap ñgaâa ñgeè buu bbebep a caa beè wááwá aè ñgoañ Galeèle a?"
- ³Yi yu wa' ka', m ce suñ weè ená weè aè ka' tá kupse, maè' yeè buu bbebep ka', baná weè wááwá be kweñger wa' foñ.
- ⁴Yi yu yi ká aèmboè beè ncoèp-waami-aè-rrúèú ce ma ñgúè' ndap moè' ce e Siloèm aè m káèáti a yúshi naè? Waè' weè ce kwaè'shi ená woweè a m ba yap ñgaâa ñgeè buu bbebep a caa beè wááwá aè rla' Jáèrusaláèm a?"
- ⁵Yi yu wa' ka'. M ce suñ weè ená weè aè ka' tá kupse, maè' yeè buu bbebep ka', baná weè wááwá be kweñger wa' foñ."
- ⁶E ma' ñgaèa ca neè woweè enáê, "Ñwáè moè' aè m túr ce fik mbe yeâ ñka'. E m naèti a du a ce fyá' ená yi yú lá, a ka' fyá', yi yú ka'.
- ⁷E laa neè ñwáè ce e m ce fyá' yi ñka' enáê, 'Yáê, yu seè'ni bfeâ' btaar aèmboè máè vùè a fyá' mbe ce ca a yá yi yú ka'. Gwaèr yi, yi ce bepsi nshe ca aè cicii njoká.'
- ⁸E beesii a laa neè ye enáê, 'Masaè, maè'shi tá yi ku beè táá aè feè' ca, tá m tuñ bgeñ efa gho, fa bbaèr mbú aègho.
- ⁹Yi ka' yú mbaèñ aè feè' e koâo, yi ba yááni. Yi ka' neè yú ka', aè gwaêr.'"
- ¹⁰AÈ m ba nyúè mmbomntaa Nyúè, Jisoès aè ce yá'ni mbe ndaèp rloo moè'.
- ¹¹Njeñwáè moè' aè m ba mbo ce yú' mo' yi m ba njep ye a gee ye e yañ aè bfeè' ncoèp-waami-aè-rrúèú, a gú'mi seê, a moo aè rnaèa nyor mbekii laèr.
- ¹²Jisoès aè ka' yá ye, a ká' ye a laa neè ye enáê, "Njeñwáè, wáè luèñ efa yo yañ."
- ¹³E ka' laèa wa'a, a lá mi mmo mbe yeâ nduè, e ku naa nyor mbekii, a yoñshi Nyúè.
- ¹⁴Nyor aè m bep ñwáè ce e m ba ñwáâ ñgoèr embe ndaèp rloo njobeè' Jisoès aè m geè njeñwáè anaè aè ke'seè nyúè mmbomntaa Nyúè, e laa neè beè enáê, "Mnoèñ nfaè' buu vi yu ntuunfu. Baná weè aè ba vùè aè mnoèñ anaè tá a gee tá weè ke'se, ke' ba ená weè vú ba nyúè mmbomntaa Nyúè ka'."
- ¹⁵Tata aè beesii a laa neè ye enáê, "Weè ce weè yu ñgaâa mbo'ni, waè' ñwáè moè' yu fa weê mú ce e ke buu efa rfyáèá yi naè' káè yi jaèaki' embe ñka' nyúè mmbomntaa Nyúè du aègho aè roè aè rnosii a?"
- ¹⁶AÈmboè yi ba ba yááni ená a fyáèáshi muu Abraèham ca ce Sataèn aè kur neè yañ aè bfeè' ncoèp-waami-aè-rrúèú na efa yi yañ nyúè mmbomntaa Nyúè a?"

- 17E ka' laèa ca, riïtu yi koo beèe wááwá ce a m baèa ye, bár beèe wááwá a yu' rboèñ aè buu bboèñboñ wááwá ce e m geèe.
- 18Jisoès aè laèa neè woweèe enáê, “Kúú Nyúè yi yu aèmboèe ká? AÈde' m be'nii yi aè káâ naè?”
- 19Yi yu aèmboèe ñgúèe mostaè ce ñwáè aè m byeèe mbe yeâ ñka', yi lo a ku' a ba aè ce, bsiñ vi ba'rii mndap aè mnta' efa gho.”
- 20E ker laa enáê, “AÈde' m be'nii kúú Nyúè ba aè káâ naè?”
- 21Yi yu aèmboèe yes ce njeñwáè aè m loèr a fe' mkúèñ bráâd mñkaâa btaar, a top aègho caar mkúèñ anaè mi ko'.”
- 22Jisoès aè m ker nati a ce duè aè rla' Jáèrusaláèm. A ka' ce duè, a ce jár aè mla' mñgoèrñgoèr ba aè mla' mká'ká', a ce yá'ni beèe.
- 23Ñwáèe moè' aè bipshii neè ye enáê, “Tataê, waè' ku ba ba beèe múcaèr ce a be keèe luèñ a? E laa neè woweèe enáê,
- 24Gheèter neè niñ aè ncúèúndúè' ce yi yu yi'seè, njobeè' m ce suñ weèe máná beèe magoèr se a be gheèter aè rniñ, moèo laèr.
- 25Ka' ba aè nfeè' ce ñwáèe ndap aè naèti mbekiï a cete keèñ, a li', tá weèe táá ba njepmbeèe ce kuèushi keèñ ce laèa weenáê, ‘Tataê, múè' keèñ neè weèr,’ tá e beesi yi yu enáê, ‘M riïñ faèdii' ce weèe ce vùè ka'.’
- 26Tá weèe ká' ce laèa weenáê, ‘To seèe aè m ce yeñger a ker ce noñger aèbee. Wáè m jáèr aè wer btase a ce yá'ni beèe.’
- 27Weáèe laèa wa'a, tá e beesi ená, ‘M riïñ faèdii' ce weèe ce vùè ka'. Loèe neè efa máâ geñ wááwá, weèe ñgaâa ñgeèe buu bbelep.’
- 28Mwarseèe mi be keèe ba, tá mkúrmoèñ ba aè nfeè' ce weèe aè yá Abraèham ba Aisiik, ba Jakoèp, ker ba ñgaâa ncep ntuu Nyúèe wááwá mbe nto' Nyúèe, a fúr yi weèe embo aè ñger naè.
- 29Beèe a be keèe vùè ekuè mbuèuntii ba embaè mbuèuntii, ker ba ekuè tuñgoèñ ba embaè mbuèuñgoèñ wááwá cute tá a bo ye ñkaè' mbe nto' Nyúèe.
- 30Be keèe ba aè nfeè' anaè tá beèe mo' ce a yu beèe elúèsimbuèu seè'ni na, a ba beèe entombii, tá beèe mo' ce a yu beèe entombii seè'ni na, a ba beèe elúèsimbuèu.”
- 31Beèe Fariisi mo' a ku vùè aè nfeè' anaè a yá Jisoès a laa neè ye enáê, “Loâ aèfa du aè diû' jáá njobeè' ñkúú Hároèd ce taè' aè ryú wáèe.”
- 32E laa neè woweèe enáê, “Duè neè du suñ kwáèé anaè ená m be fúr byú' mnyúâmkaè' enje beèe, geèe tá ñgaâa byañ a ke'se ntiiini na ker ba aèyaèñseè, túè' moè' e keèr raa, tá m misi la rfaè'.

³³M be kuè ce jáèr ce duè ya yu ntìini na, ba aèyaèñseè, ker ba aèyaèñseè caè njobeè' aède' ñwàè ncep ntuu Nyúè kwe aè diì' mo' jáá caa efa aè rla' Jáèrusaláèm ka'.

³⁴Jáèrusaláèm, Jáèrusaláèm! Weè ce weê ke yúshi ñgaâa ncep ntuu Nyúè, ce túúshi beè ce a tuu ená a vú yá weè neè bluèr. Yu nfeè' sá' ce máè koèñ aè rbaashi boo wee aèmboè ma ñgúp e ke ku'ri boo naè, weè aè koñ ka'.

³⁵Yáê, a maè' yeè Ndap Nyúè e táá mboèmmbo. M ce suñ weè máná weè be keèr yá máè ka', caar tá nfeè' gháá ce weè be laèa weenâê, 'Nyúè ghoèni ñwàè ce e vùè aè rlii Tata Nyúè.' "

Ñwàè' Luèk 14

¹Aè m ba nyúè mmbomntaa Nyúè moè', Jisoès aè du aè ryeñgeèr mbe ndaèp ñwàè Fariìsi moè' ce e m ba ñwàè rlii, beè a ce ker ye boèñboñ seè.

²Mbañruèñwàè moè' ce bko' vi m koo ye aè táá njeptii Jisoès.

³Jisoès aè bipshii neè ñwàè Fariìsi anaè ba ñgaâa ryá'ni mncir enâê, "Ncir yi byemi ená seèe gee tá ñwàè yañ ke'se nyúè mmbomntaa Nyúè káè yi byemi ka'?"

⁴Woweèe a laa yuu ka'. Jisoès aè koo ñwàè anaè a gee e ke'seè, a laa neè ye ená e duè.

⁵E ka' geè wa' wáá, a laa neè woweèe enâê, "Moè' efa weè aè ka' túr muu mbañruè káè naè' áè, e gwe njep rwee nyúè mmbomntaa Nyúè, aède' e caasii nfeè' efa rfúr enjo a?"

⁶Woweèe a m túr yuu laèa ka'.

⁷E ka' yá aèmboè beè ce a m be naè a ce tañni aè rcu ba mbe mnta' bboèñboñ, e ma' ñgaèa neè woweèe enâê,

⁸"Ñwàè aè ka' be wáè aè Ñkaâ' bguèu, aè fa cu ba mbe nta' yîú boèñboñ ka', njobeè' aède' yi ku ba ená ñgaèñ aè ba be ñwàè moè' ce e yu ñwàâ ñgoèr neè wáè.

⁹Yi ka' ba wa'a baná ñwàè ce e ba be weèe ye naè be vùè laèa neè wáè enâê, 'Naèti mbekii tá ñwàè ca cu.' E ce laèa wa'a, baná aè be naèti mbekii neè riitu-ñwàè duè cu mbe mú nta' ká'.

¹⁰A ka' be wáè aè ñkaè', aè cu ba mbe mú nta' ká', ñwàè ce e ba be weèe naè ka' vùè, tá e bo laèa neè wáè enâê, 'Ñkaraè, naèti embo naè, cu mbe nta' boèñboñ ca.' E ka' gee wa'a baná e naèa wáè mbekii aè múè beè ce e ba be naè.

¹¹Yi yu ená ñwàè ce e ka' naa yii nyor mbekii baná a be suèusi ye njep nsheè. Ñwàè ce e ka' suusi yii nyor njep nsheè baná a be naèa ye mbekii."

¹²E m ker laa foñ neè ñwàè ce e ba be ye naè enâê, "Wáè ka' fár byee viú neèemootii, káè viú aè mbuèuñkuèr áè, aè fa be ba bkar wo káè bfúr wo, káè beè ce weèe woweèe aè raète, káè ñgaâa mbaèa ce weèe woweèe ce cu aè diú' mo'sir

ka'. Wáè ka' be ba woweèe baná aède' woweèe foñ a ku be wáè, tá yi ba seè'ni ená woweèe a laè' yoè ntar ce wáè m tar woweèe aègho naè.

¹³Wáè ka' ce geèe ñkaè', aè be ba ñgaâa fuèp, ba beèe ce a kepñger, ba mntáèñ, ba beèe ce a feèp.

¹⁴Wáè ka' gee wa' baná aè be ba ñwáè rboâñtu njobeè' woweèe a túr yuu mo' ce aède' a la' wáè aègho ka'. Nyúè be keè laè' wáè aè nfeè' ce beèe ce a yu yááni aè bsii Nyúè a be keè fúú efa rkwe."

¹⁵Ñwáè moè' efa múè beèe ce a m cute a sir tábuèr naè aè ka' yu' wa'a, a laa neè ye enáè, "Rboâñtu li yu neè ñwáè ce e be keè ye ñkaè' embe nto' Nyúè embe buèu."

¹⁶Jisoès aè laa neè ye enáè, "Ñwáè moè' aè m ce geèe ma njáèá ñkaè' mo' goèr, a be ku' beèe seè.

¹⁷Nfeè' ñkaè' aè ka' gháá, e tuu yìl ñwáè rfaè' ená e du laa neè beèe ce e m be naè ená woweèe a vúse, njobeè' e fár buu ñkaè' a misiî.

¹⁸Ñwáè wááwá aè ká' a ce suñ yuu ce e be jepsi ye efa rduè ñkaè' anaè. Ñwáè entombiî aè laa enáè, 'Máè yuu ñkúè, aè ba yìl ce m be kuè duè ba seè'ni na duè yá aèmboè ñkúè anaè yu. Duè laa neè ye ená ntee yi fa yañ lá ye ka'.'

¹⁹Moè' aè laa yi enáè, 'Máè yuu naâ' nfaè' mnsuu yi rúéú, a ce duè aègho seè'ni na aè rmoèoshi ená yi be faè' boèñboñ lá. Duè laa neè ye ená ntee yi fa yañ lá ye ka'.'

²⁰Moè' aè ker laa yi enáè, 'Máè loèr ñgwa, baná aède' m vú ka'.'

²¹Ñwáè rfaè' aè kútiî a suñ buu ce woweèe a m laèa neè yìl masaè. Ntee yi yañ masaè ñwáè ndap ca, e laa neè yìl ñwáè rfaè' ca enáè, 'Duè neè aè btase ba aè btar mndap vú neè ñgaâa fuèp, ba beèe ce a kepñger, ba beèe ce a feèp, ker ba mntáèñ.'

²²Ñwáè rfaè' anaè aè kútiî, a laa enáè, 'Masaè, máè geèe yuu ce wáè laèa. Ndap aè be ruu ka'.'

²³E laa neè ye enáè, 'Keèr du aè mnduunjìl aè múè rla' ker ba aè mú mnduunjiû aè mñkúè, koo beèe aè ñger, tá a vúè, tá yaè ndap bo ruu.

²⁴M ce suñ weèe máná aède' moè' efa beèe ce a be anaè joo yuu kuè cuèu aè ya ñkaè' ka'."

²⁵Ma kúr beèe yi m ce jáèr a Jisoès weèe, e karsiî nyor a laa neè woweèe enáè,

²⁶"Ñwáè aè ka' vú a máâ mbuèu, ke' baa yìl ta ba yìl maè, ba ñgwa yìl, ba boo vi, ba bfúr vi ba bjar vi, ker ba neè yìl nyor-ñwáè foñ ka', baná aède' ñgaèñ ba ñwáè yá'ni yaè buu ka'.

²⁷Ñwáè ce e ka' tá byáè' yi kiîntaa, vúè fa máâ mbuèu ka', baná aède' ñgaèñ ba ñwáè yá'ni yaè buu ka'.

²⁸Ñwàè moè' efa weâe mú ka' ce koèñ aè rbaè'ri ndap ce e saèp mbekii seê, baná e be cu aè nsheè, kwaè'shi aèmbòè mbaèa ce aède' e ba'rîi ndap anaè aègho tá e bo yá ená e túr buu ce aède' e ba'ri ndap anaè aègho misi lá,

²⁹buwa'laèr, e ka' boo kuâu ndap, lo moo aè rbaè'ri ndap mîisi laèr, baná beèe ce a ka' yá ndap anaè a be vùèshi ye ce laèa enáê,

³⁰Ñwàè ca aè m káè' a ce baè'ri ndap a moo aè rmîisi laèr.'

³¹Yi yu foñ ená ñkúú aè ka' ce duè aè rmaè' bîir, túr bsoogáè ncúèkii rúéú, ñkúú ce a ye a be maè' bîir túr yi bsoogáè ncúèkii mmbaa, baná e be káè' entombii cu aè nsheè, kwaè'shi ená yi ñger yi ghááte aè rmaè' bîir a ñkúú anaè lá.

³²E ka' yá ená e túr ñger aè rmaè' bîir a ye ka', baná e be tuu beèe tá a du yá ñkúú anaè aè nfeè' ce e ku bii aènjîisaèp, laèa neè ye ená a ye a seesi seèesi ba cuâu mo'sir, borni bîir.

³³Yi ku ba wa' foñ neè weèe. Ñwàè ce e ka' tá maè'shi yîi buu wááwá ce e túr ka', baná aède' ñgaèñ ba ñwàè yá'ni yaè buu ka'.

³⁴"Mgwañ mi boèñ, geewa'a, mi ka' cir, aède' a gee eká mi ka' ker leêe?

³⁵Mi ka' cir, baná mi be keèr túr rfaè' mo' neè nshe káè neè maènyo ka'. A be loèr mi maè'. Ñwàè ce e ka' túr btuè', ñgaèñ yu'."

Ñwàè' Luêk 15

¹Ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè' ba ñgaâa ñgeèe buu bbebep a m ce vùè aètútú neè Jisoès aè ryu' buu ce e m ce yá'ni.

²Beèe Fariîsi ba ñgaâa ryá'ni mncir a ká' a ce de'ñger a ce laèa enáê, "Ñgaâa ñgeèe buu bbebep a vùè, ñwàè ca aè konii woweèe, a ce yeñger a woweèe."

³A ka' laèa wa'a, Jisoès aè ma' ñgaèa neè woweèe enáê,

⁴"Ñwàè efa weâe mú ce e ka' túr njeèe rjeèe, moè' efa gho bú, e ke' ma'shîi njeèe yîu ncoèp-bùè'ú-aè-mmbùè'ú aè rtuèu duè roèo yîi ce e bú naè, caar yá ka', a nda?

⁵E ka' yá, baná e be lu'shi seê, koo, byáè' mbe ntuèumbáè' kúti aègho.

⁶E duè ba' aègho aè laè' baná e be ká' bkar vi, ba beèe ce a woweèe a ce cu mbe diû' mo'sir, laèa neè woweèe enáê, 'Seèe lu'shi njobeè' máè yá yaè njeèe ce e m bú naè.'

⁷M ce suñ weèe máná rlu'shîi li be ba mbe buèu wa'a njo' ñwàè moè'sir ce e kupse a ma' yîi buu bbebep, caa beèe ncoèp-bùè'ú-aè-mmbùè'ú ce a yu yap beêe byáánîi, mbuèu moè' aè ker ba aègho neè woweèe aè rkupseè ka' naè.

⁸"Yu ba njáèá njeñwàè ká ce e ka' túr mbaèa rúéú, búsi mbùè mbaèa, e ke' cú' laêm, yáèr yîi ndap, tambú roèo caar yá ka'?

⁹E ka' yá, baná e be ká' bkar vi, ba beèe ce a woweèe a ce cu mbe diû' mo'sir, laèa neè woweèe enáê, 'Seèe lu'shi njobeè' máè yá yaè mbùè mbaèa ce e m bú naè.'

- 10**M ce suñ weèe máná bciindap Nyúè embe buèu a ke lu'shi wa' foñ, ka' neè ñwáâ ñgeèe buu bbebep moè'sir ce e kupse, a ma' yïi buu bbebep.”
- 11**E m ker ma' ñgaèa moè' enáê, “Ñwáè moè' aè m túr boo mmbañruè a baa.
- 12**Ñwáâ ñká' aè laa neè yïi ta enáê, ‘Yaè taê, gaèp bti' fa wa.’ E ka' laèa wa'a, e lor yïi buu a gap neè woweèe.
- 13**Mú mnoèñ vi ka' tuuse, ñwáâ ñká' aè lor buu wááwá ce e m túr, a du aè to' mo' ce yi m ba aènjïisaèp seê, a jarsi buu anaè aèfo aè buu bcicïi.
- 14**E ka' jarsi buu anaè wáá, njeè aè koo aè to' anaè seê, e ke' túr yuu ye ka'.
- 15**E du a ce cu a ñwáè moâ' aè to' anaè, ñwáè anaè aè tuu ye ená e du aè mñkúè du ce nyañ yi ñkuânyaèm.
- 16**E m ce koèñ aè rye ka' byee ñkuânyaèm, ñwáè moè' aè ke' fa ye ka'.
- 17**Bfee vi ka' vùè ye mbo, e laa neè yïi nyor enáê, ‘Ñgaâa mfaè' ce yaè ta e ke laè', ce a ke ye byee vi ce gha' woweèe, a yu beèe a m sá', m àè cu ya mbena ce kwe njeè!
- 18**M be naèti duè yá yaè taê, laèa neè ye enáê, Yaè taê, m àè geèe yuu bebep neè Nyúè, ba neè wáè foñ,
- 19**m ker ghááte ce aède' aè too m àè ená muu woè ka', loèr m àè tá m ba ba aèmboè yoè ñwáè rfaè' moè'.
- 20**E ka' laèa neè yïi nyor wa' wáá, a nati a du a yá yïi taê. A ka' nyáá aènjïisaèp, yïi ta aè yá ye, a koosimnse neè ye, a cañ a baa ye nje nyoèr, a nyo'shi ye.
- 21**Muu yïi ca aè laa neè ye enáê, ‘Yaè taê, m àè geèe yuu bebep neè Nyúè, ba neè wáè foñ. M ker ghááte ce aède' aè too m àè ená muu woè ka'.
- 22**Taèr aè laa neè yi ñgaâa mfaè' enáê, ‘Duè neè cárcár du lor mñgaèbúlaè viû bboèñboñ vù aègho ma' ye aè nyoèr, fa ye tee kuè ntubo, yarsi ye blaba' aè mkuèu.
- 23**Weâe mïisi wáá, vù neè naè' ce e ruusi, sáá, tá seèe ye ce lu'shi,
- 24**njobeè' muu waè ca aè m kwe a ker kúti nteèe, e m bú, a ker yááti.' Woweèe a ka' geèe wa' wáá, a ká' a ce ye ñkaè'.
- 25**“Muu nlee aè m ba yi aè mñkúè aè nfeè' anaè, a ka' vùè baè' aètútú, a yu' aèmboè beèe a ce bu' mncuèu a ce bii bii.
- 26**E ká' ñwáè rfaè' moè' a bipshi neè ye ená a ce geèe ba ká lá.
- 27**E laa neè ye enáê, ‘Nfúroè aè vùè, yoè ta aè fyá' naè' ce e ruusi, a sáá njobeè' e kúti a ku ba yáániï.'
- 28**Nyor aè bep muu nlee ca, e kaniï aè rniñ mbe ndaèp. Yïi ta aè fúú njepmbeè a boose ye ená e niñ.

²⁹E beesii a laa neè yii ta enáê, 'Yáê, máè faè' neè wáè aèmbòè ñkwaèa wa'a aè bfeè' aèngoo, a be tee-tu neè wáè ka', koo múcaèr. Geewa'a, wáè m be fa máè ka' mú fuâu mbú ená m gee ñkaè' aègho neè bkar wa ka'.

³⁰Muu woè ca aè koo bti', a ye a bkwaèraè weèe, a ker kúti, wáè koo naè' ce e ruusi a sáá neè ye.'

³¹Taèr aè laa neè ye enáê, 'Muu waè, soè ku cu yi soè aèfa aè nfeè' wááwá, buu wááwá ce máè túr, a yoè buu.

³²Yi yu yááni ená seèe gee ñkaè', lu'shi njobeè' nfúroè ca aè m kwe a ker kúti nteèe, e m bú a ker yááti.'"

Ñwaè' Luèk 16

¹E m ker ma' ñgaèa neè ñgaâa yá'ni yii buu enáê, "Ñwáè mbaèa moè' aè m ba a túr yii ñwáè rfaè' moè', beèe a vú a suñ ye ená yii ñwáè rfaè' anaè ce jarsi yii buu.

²E ká' ye a laa neè ye enáê, 'Yuu ce máè yu' a kuu wáè naè yu ba ká? Beè' yaè buu wááwá, sañ tá m bo riñ aèmbòè vi yu, njobeè' aè be keèr ba yaè ñwáè rfaè' ka'.'

³Ñwáè rfaè' ca aè laa neè yii nyor enáê, 'Yaè masaè be fúr máè efa rfaè'. M be geèe má ká? M túr ñger aè rfaè' nsuu ka', riitu yi ce koo máè aè rloo buu. M be geèe má ká?

⁴M riñ yuu ce m be geèe tá beèe a bo koni máè a waâp mndaèp aè nfeè' a ka' fúr máè efa rfaè'.'

⁵E ka' laèa neè yii nyor wa' wáá, a ká' beèe wááwá ce a m túr mkaa a yii masaè. E m ká' woweèe moè'sir moè'sir, a bipshi neè ñwáè entombii enáê, 'Weèe yaè masaè yu neè rkaa ba aè ká?'

⁶E beesii enáê, 'Weèr ye yu neè rkaa aè bgaloèn mgúr mjeèe waami.' E laa neè ye enáê, 'Koè yo ñwaè' cu aè nsheè cárcár sañ mbo ba ená bgaloèn mjeèe kyeèe.'

⁷E ká' ñwáè embenjiì a laa neè ye enáê, 'Weèe yaè masaè foñ yu neè rkaa ba aè ká?' E beesii enáê, 'Weèr ye yu neè rkaa aè ñkaèa msañ ncúèkii.' E laa neè ye enáê, 'Koè yo ñwaè' sañ mbo ená mñkaèa mjeèe waami.'

⁸Masaè ñwáè rfaè' ce e m ba ñwáâ mini ka' naè aè yoèñshi ye aè yuu ce e m geèe neè bfee-ñwáè naè. A mboè beèe enjep ñgoèñ na a geèe buu neè yaèp beèe neè bfee-ñwáè wa'a, caa beèe ce a yu aè rraa.

⁹Baná m ce suñ weèe máná weèe lor wee bkuè' ce vi bep na, koo bkar aègho, e ba aè nfeè' ce bkuè' anaè vi ker ba ka', tá a bo koni weèe mbe rla' ce a ke cu mbo nfeseè.

¹⁰"Ñwáè ce e ka' riñ aè rfyá' aè yuu ce yi yu múcaèr neè mini-ñwáè, baná aède' e fyá' aè yîu goèr neè mini-ñwáè foñ. Ñwáè ce e ka' riñ aè rfyá' aè yuu ce yi yu múcaèr ka', baná aède' e riñ aè rfyá' aè yîu goèr foñ ka'.

- 11** Baná wáè ka' tá rĩĩn àè rfyá' àè bkuè' ce vi bep na nèè mini-ñwáè ka', àède' fa nda bkuè' mini nèè wáè.
- 12** Wáè ka' tá fyá' àè yuu ce yu yĩũ ñwáè moè' boèñboñ ka', àède' fa nda wáè yuu ce yu yoè nèè ñwáè?
- 13** AÈde' ñwáè rfaè' fa' nèè mmasaè bbaa ka'. E ka' gee wa'a, baná e be baèa moè', koèñ moè', yu'ni nèè moè', loèr moè' àè yuu ka'. AÈde' àè fa' nèè Nyúè ker fa' nèè mbaèa ka'."
- 14** Beèè Fariĩsi a ka' yu' wa'a, a vúshi ye njobeè' woweèe a m koèñ mbaèa seê.
- 15** E laa nèè woweèe enáê, "A weèe beèe ce weèe ce duèñshi ená weèe yu beêe mini, geewa'a, Nyúè rĩĩn yuu ce yi yu njep weêe mntee wááwá. Yuu ce beèe a loèr àè yuu goèr yu yuu ce Nyúè baèa.
- 16** Buu ce a sañ mbe ñwaâ' mncir ba mbe mñwaâ' ñgaâa ncep ntuu Nyúè vi m túr ñger a ba' mbe nfeè' yĩ Joân ñwáè baèptir beèe. Ká' ese àè nfeè' anaè a ce feè'shi Nsuñ Mboèñboñ aèmoè kúú Nyúè, ñwáè wááwá àè ce gheèter àè rniñ mbe dũũ' kúú Nyúè anaè àè ñger.
- 17** Geewa'a, yi yu aètáèr nèè rbuu ba nshe àè rmĩ, nèè yĩ ce ená a co' mbúè nlaèa moè' embe Ñwáè' Mncir.
- 18** Ñwáè àè ka' juu ñgwa yĩ, lor ñgwa moè' baná e koo ñgwa ñwáè moè'. Ñwáè ce e ka' lor njeñwáè ce nduu àè juèu, baná e koo ñgwa ñwáè moè' foñ.
- 19** "Ñwáè mbaèa moè' àè m ba ce e m ce suèsi nyor nèè bcáâ' mbaèa, a ce yu' rboèñ nèè yĩ nyor àè mnoèñ wááwá.
- 20** Ñwáè fuèp moè' ce a m ce too ená Lasoèroès àè m noèñ àè yi cuèu ñka', bkoètá vi koo ye àè nyor nsĩp.
- 21** E m ce koèñ àè rye mkúâ' buu ce mi m ce gweèñger embe tábuèr ñwáè mbaèa anaè. Ñgwe yi m ce vúè ce báèñshi vi mnfur.
- 22** Ñwáè fuèp ca àè m loè a kwe, bcĩindap Nyúè vi lor ye a du aègho a lá mbe mmo Abraèhaêm. Ñwáè mbaèa àè m loè a kwe foñ, a tuñ ye.
- 23** E m duè njep mor a ce yá mluè njo. A ka' naèa mmir fyá' mbekũ a yá Abraèham aènjĩsaèp seê, a yá aèmoè Lasoèroès cu a yeâ geñ.
- 24** E ká' Abraèham a laa nèè ye enáê, "Ta Abraèhaêm, koosimnse nèè máè, tuu Lasoèroès tá e fúú ntubo njep mdip, cáási máè mbe rlee, tá li fúte, njobeè' m ce yá mluè njep mor na seê.'
- 25** Abraèham àè beesĩ enáê, 'Muu waè, kuushi ená wáè m koni ku' yoè buu bboèñboñ àè nfeè' ce wáè m ba njep ñgoèñ. Lasoèroès àè konĩ yi ba buu bbebep, àè ka' ba seè'ni na Lasoèroès àè cu nèè rfúteè-ñwáè, wáè ce yá ñgá'.

²⁶Yi yu foñ ená ma beè'teè yi yu mbe seê tar, tá ñwáè ce e koèñ àè rtuu yá weè njo naè bo túr njìl ka', tá ñwáè ce e koèñ àè rtuu yá weè mbena bo túr njìl foñ ka'.'

²⁷Ñwáè mbaèa ca àè laa enáè, 'Yaè taê, baná m ce bu' mmbo neè wáè ená àè tuu Lasoèroès mbe ndaèp yaè taê,

²⁸njobeè' bfúr wa a yu mbo beè ntaê. Maè'shi tá e du báá woweè faè dïi' woweè foñ a vú mbe dïi' ñgá' na ka'.'

²⁹Abraèham àè laa neè ye enáè, 'Woweè a túr ñwáà' Musiis ba mñwáà' ñgaàa ncep ntuu Nyúè, maè'shi tá woweè a yu' yuu ce woweè a ce laèa mbo.'

³⁰E beesì enáè, 'Yi yu wa' ka', ta Abraèhaêm, ñwáè àè ka' lo ba embaè yir, du suñ woweè, woweè a ku kupse ma' yaèp buu bbelep.'

³¹Abraèham àè laa enáè, 'Woweè a ka' tá yu' yuu ce a ce beè' embe ñwáà' Musiis ba ñgaàa ncep ntuu Nyúè ka', baná ñwáè àè ka' ba fúú efa rkwe, woweè a byemii yuu ce ñgaèñ be suñ woweè ka'.' "

Ñwáè' Luêk 17

¹Jisoès àè m laèa neè ñgaàa yá'ni yìl buu enáè, "Buu ce aède' vi gee ñwáè gee yuu bebep vi be kuè ce vùè, geewa'a, ndoèo be co' ñwáè ce buu anaè vi ka' vú njo' ye.

²Yi yu aèndeè ená a loèr ñgoè' luèr cúú ye kuè ndoñ, lor ye ma' njep rdip rgoèr, neè yìl ce ená e gee moè' efa boo bká'ká' ca tá e gee yuu bebep.

³Baná weè ke'ni wee btu. Nfúroè àè ka' gee yuu bebep, àè lapniè ye. E ka' kupse, ma' yi yuu bebep anaè, àè foosii ye.

⁴E ka' gee yuu bebep neè wáè àè noañ mo'sir ñkaèraè' saèambaè, ce vùè ce laèa neè wáè àè ñkaèraè' saèamba anaè enáè, 'Máè kupse a ma' ya yuu bebep,' àè foosii ye."

⁵Ñgaàa ntuu a laa neè Tata enáè, "Kuè'si ler rbyemii."

⁶Tata àè beesì enáè, "Le rbyemii li ba ba múcaèr se aèmbòè ñgúè mostaè, weè àè ba laèa neè ma ce ca enáè, 'Co'ti embe na táá njep rdip rgoèr,' tá yi ku yu'ni neè weè.

⁷"Yi ka' ba ená moè' efa weè túr ñwáè rfaè' ce e ce faè' nsuu, káè e ce ciiñ ba njeè neè ye áè, e ka' kúti efa mñkúè, waè' àè be laèa neè ye enáè, 'Vùè cárcár vú cu àè nsheè yeñger' a?

⁸Aèmbòè àè be laèa neè ye ba enáè, 'Fàèr máè byee, yar cáá' rfaè' caasi byee neè máè tá m ye no yuu, máá mii si wáá, wá wáè ka' ye yuu, ker no yuu' a?

⁹Waè' àè be yoèñshi ñwáè rfaè' anaè njobeè' e ba gee yuu ce wáè ba laa ená e gee a?

- 10**Baná wee weèe foñ aè ka' gee buu wááwá ce a laèa ená weèe geêe, weèe laa weenáê, 'Weèr ku ba ba ñgaâa mfaè', weèr aè ku gee ba yuu ce weèr aè ba geèe.' ”
- 11**Jisoès aè ka' naèti ce duè aè rla' Jáèrusaláèm, a caa njep ndeèe ñgoâñ Saèmariïyaè ba Galeèleê.
- 12**E ka' ce niñ aè mú rla' mo', ñgaâa yañ msaèasïi beèe nrúêú a vú aè ryá ye. A ka' vùè, a táá encaèñ seê,
- 13**a waa, a laa enáê, “Masaè Jisoès, koosimnse neè weèr.”
- 14**E ka' yá woweèe, a laa enáê, “Duè neè du duñshi wee mnyor neè ñgaâa tañshi tañshi.” Woweèe a ka' ce duè, a ke'se aè nduunjïi.
- 15**Moè' efa woweèe aè ka' yá ená e keè'se, a kúti a ce yoèp mbekïi seê, a ce yoèñshi Nyúè.
- 16**E m gweèe njeptii Jisoès a yoñshi ye. Ñwáè anaè aè m ba ñwáâ aè ñgoâñ Saèmariïyaè.
- 17**Jisoès aè bipshïi neè ye enáê, “Aèmbòè beèe ce a ba ke'se a ba ba beèe nrúú a? Beèe mbúè'ú a yu ba fá?”
- 18**Waè' ñwáè moè' aè ba ker ba ce aède' e ba vú yoñshi Nyúè caa efa ñwáè nfuu ca ka' a?”
- 19**E m laèa neè ye enáê, “Naèti mbekïi du yo yu, lo rbyemiï li geèe wáè, wáè ke'seè.”
- 20**Beèe Fariïsi a m bipshi neè Jisoès ená kúú Nyúè yi be keè vùè ba aè se'ká lá. Jisoès aè beesïi a laa enáê, “Kúú Nyúè yi be vùè aè njáèá njïi ce beèe a ce yá neè mmir ka'.
- 21**Aède' beèe a laa enáê, ‘A yi mbena’ na, káè enáê, ‘A yi njena’ na ka', njobeè' kúú Nyúè yi yu fa weâe mú.”
- 22**E m laèa neè ñgaâa yá'ni yïi buu enáê, “Be keè ba aè nfeè' moè' tá weèe ja'ni mnyor weená weèe aè ba yá noèñ mo' efa mnoèñ ce Muu Ñwáè be keè vùè neè ñger-ñwáè, keè' yá ka'.
- 23**Beèe a be laèa neè weèe enáê, ‘Yáê, a ye njena’ na, káè ená ‘Yáê, a ye mbena’ na. Weèe fa naèti duè a waâp mbuèu ka',
- 24**njobeè' noèñ yïú Muu Ñwáè yi be ba aèmbòè mbeèñ ce e ke baèp rbuu li raa, káâ' a mbuèu rbuu mo' du ba' aè rmo' naè.
- 25**Ka' yi yu wa'a, e be káè' entombïi yá ñgá' goèr seê, tá ñgúè beâe seè'ni na a kani ye.
- 26**Nfeè' yïi Muu Ñwáè be ba aèmbòè nfeè' yïi Nowa aè m ba naè.

- ²⁷Beèe a m ce ye buu, a ce no buu, mmbañruè a ce loèr bbyeèñge, bbyeèñge a ce duèse bguèu, ku ce geèe wa' caar a ba' nyúe ce Nowa aè m niñ mbe keñ, mdip mi ruu aè ñgoèñ a yúshi woweèe wááwá naè.
- ²⁸Yi m ku ba aè nfeè' yìl Lot wa' foñ. Beèe a m ce ye buu, a ce no buu, a ce yuu buu, a ce fyeèni buu, a ce byeè buu, a ce baè'ri mndap.
- ²⁹AÈ ka' ba aè noèñ ce Lot aè m fúú aè rla' Sodoèm, mor ba bluâr mor vi she a suu embe buèu aèmoè mbeèñ e ke gweè naè, a yúshi woweèe wááwá.
- ³⁰Yi be kuè ba wa'a, aè noèñ ce Muu Ñwàè be yááti naè.
- ³¹Ka' ba aè noèñ anaè, ñwàè aè ka' ba mbe tu ndap, yìl buu ba mbe ndaèp, e fa keèr suèu embo aè rloèr buu anaè ka'. Ñwàè ce e ka' ke ba aè mñkúe foñ, e fa keèr kúti aè rloèr yuu mo' embo ka'.
- ³²Kuushi neè ñgwa Loêt.
- ³³Ñwàè ce e ka' ce boñshi li ryoèñ, baná e be bá li. Ñwàè ce e ka' tá boñshi li ryoèñ ka', baná e be koni li.
- ³⁴M ce suñ weèe ená be keè ba neètú' anaè, tá beèe a mmbaa a noñ mbe bkuu, tá a lor moè', ma'shi moè'.
- ³⁵Bbyeèñge a baa a be keè ce goè' baa aèbee, tá a lor moè', ma'shi mo'.
- ³⁶[Mmbañruè a baa a be keè ba aè mñkúe, tá a lor moè', tá moè' cu aèfo.]”
- ³⁷Ñgaâa yá'ni yìl buu a bipshii neè ye enáê, “Tataê, ca yi be keè koni ba fá?” E beesii enáê, “E ke ba faèdii' ce gúâu yuu yi yu, baná bjiikaawaè vi be kaari aèfo.”

Ñwàè' Luêk 18

- ¹E m maè' ñgaèa neè woweèe aè ryá'ni woweèe ená woweèe a ba ce loo aè nfeè' wááwá, keè' ce koosi bsáè aè nfeè' moè' ka'.
- ²E m maè' ñgaèa anaè enáê, “Ñwàè nsa' mnsa' moè' aè m ba aè rla' mo' a ce wáp Nyúe ka', a ker ce loèr beèe aè yuu ka'.
- ³Ñgwañkúñwàè moè' aè m ba aè rla' anaè foñ. E m ku ce vúe ce bu' mbo neè ye, ce laèa enáê, ‘Jaè' máè sa' mnsa' ce weèr yaè ñwàè bbaèa túr na, teni mi yáániì.’
- ⁴Ñwàè nsa' mnsa' ca aè ku ce kani. A ka' loè a laa neè yìl nyor enáê, ‘Ka' m ce wáp Nyúe ka', a ce loèr beèe aè yuu ka' wa'a,
- ⁵aèmoè njeñwàè ca aè fa máè ñgá' goèr na, m be sa' mi mnsa', teni mi yáániì, buwa'laèr e ku ce vúe, tá m misi sáè.’ ”
- ⁶Tata aè laa enáê, “Yu' yuu ce ñwàè nsa' mnsa' ce e m ba ñwàè mnaèñ na aè m laèa.
- ⁷Mboè Nyúe be sa' mnsa' tá vi ba yáániì aè mbeèp yìl beèe ce a ce war neè ye neèmootii ba neètú' foñ a? Waè' aède' e caasii nfeè' efa rteni wap mnsa' a?

- 8**M ce suñ weèe máná, e be sa' wap mnsa' tá vi ba yáániì aè mbeèp yaèp, sa' vi cárcár seê. Ka' yi yu wa'a, waè' Muu Ñwáè be keè vùè, tá e yá beèe enjep ñgoèñ ce a byemi, aèmboè a táá tatap a?"
- 9**Jisoès aè m ker ma' ñgaèa neè beèe mo' ce a m riñ yap ená woweèe a yu beêe byáániì, a ce fyá' beèe mo' aè yuu ka' enáê,
- 10**"beèe a mmbaa a m duè mbe Ndaèp Nyúè aè rgeèe rloo, moè' aè ba ñwáè Fariisi, moè' aè ba ñwáè ñkuèu mbaâa baèraè'.
- 11**Ñwáè Fariisi aè táá, a loo neè yìi nyor, a laa enáê, 'Nyúè, m ce yoèñshi wáè njobeè' m yu aèmboè beèe mo' ka'. M yu ñwer ka', a ba ñwáè nfiip ka', a ce koo bbyeèñge beèe ka'. M ce yoèñshi wáè ená m yu aèmboè ñwáè ñkuèu mbaâa baèraè' ca ka'.
- 12**Máa ke jii mdip nfeè' baa njep ñgaèa, ce geèe rloo, ce fa ñgúè' moè'sir efa rúú efa yaè buu wááwá.'
- 13**Ñwáè ñkuèu mbaâa baèraè' aè táá yi yu encaèñ, a naa yi yu mi mmir a ke' mbe buèu ka'. E m la' mi mbo mbe yeâ ntee a laa enáê, 'Nyúè, koosimnse neè máè ce m yu ñwáè ñgeèe buu bbebeep.'
- 14**M ce suñ weèe ená ñwáè ce e m duè mbe yeâ ndaèp a ba yáániì aè bsii Nyúè aè m ba ñwáè ñkuèu mbaâa baèraè', aè ke' ba ñwáè Fariisi ka'. Ñwáè ce e ka' naa yìi nyor mbekii baná a be suèusi ye njep nsheè. Ñwáè ce e ka' suusi yìi nyor njep nsheè baná a be naèa ye mbekii."
- 15**Beèe a m vùè neè bghaèrbeèe foñ ená Jisoès joo woweèe, ghoni woweèe. Ñgaâa yá'ni yìi buu a ka' yá wa'a, a lapni beèe anaè.
- 16**Jisoès aè ká' woweèe a laa enáê, "Maè'shi neè tá boo ca a vú yá máè. Weèe fa jepsi woweèe ka' njobeè' kúú Nyúè yi yu ba neè beèe ce a yu aèmboè boo ca.
- 17**M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená ñwáè ce e ka' tá koo kúú Nyúè aèmboè muu ñká' ka' baná aède' ñgaèñ niñ mbe diù' kúú Nyúè anaè ka'."
- 18**Ñwáè rsa' moè' aè m bipshi neè ye enáê, "Ñwáè ryá'nii ce mboèñmboñ, yuu ce aède' m gee ka' koni ryoèñ ce nfeseè yu ká?"
- 19**Jisoès aè laa neè ye enáê, "Aâ too máè ená ñwáâ mboèñmboñ njoká? Ñwáè moè' yu ñwáâ mboèñmboñ ka', ñwáâ mboèñmboñ ku ba Nyúè caè'caè'.
- 20**To aè ku riñ mncir wááwá. Fa koo ñgwa ñwáè káè noèñ weèe nduu ñwáè ka', fa yú ñwáè ka', fa yáèá ka', fa táá njiiinsa' mnaèñ ka', yu'ni neè yoè ma ba yoè taè."
- 21**E laa neè Jisoès enáê, "Máè láè mncir ca wááwá ká' aè nfeè' ce máè m ba muu ñká'."
- 22**Jisoès aè ka' yu' wa'a, a laa neè ye enáê, "Yuu yi báti yi mo'sir ce wáè ba geèe. Fyeèni buu wááwá ce a túr, lor mbaèa efa gho, gapshi neè ñgaâa fuèp, tá aè bo túr bkuè' mbe buèu. Wáâ geèe wa' wáá, vú fa máâ mbuèu."

- 23**E ka' yu' wa'a, nyor aè bep ye seê, njobeè' e m túr ku' buu seê.
- 24**Jisoès aè ka' yá wa'a, a laa enáê, “Yi yu tatap seê, neè ñgaâa mbaèa aè rniñ mbe diû' kúú Nyúè.
- 25**Yi yu aetàèr neè kaèmál aè rtose nje rlr nsaèraè' neè ñwáè mbaèa aè rniñ mbe diû' kúú Nyúè.”
- 26**Beèe ce a m yu' yuu ce e m laèa na, a bipshii enáê, “Baná ñwáè ce aède' e luñ yu ba nda?”
- 27**Jisoès aè beesii enáê, “Yuu ce yi yu btatap se neè ñwáè, yi yu aetàèr neè Nyúè.”
- 28**Pitaè aè laa neè ye enáê, “Yáê, weèr aè maè'shi yeèr buu wááwá a vú fa wáá mbuèu.”
- 29**E laa neè woweèe enáê, “M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená ñwáè ce e ka' ma'shi li rla' káè ñgwa yii àè, káè bfúr vi àè, káè yii ma ba yii ta àè, káè boo vi àè, njobeè' kúú Nyúè,
- 30**baná ñgaèñ be koni ku' buu se aè nfeè' e seè'ni na, keèr koni ryoèñ ce nfeseè aè nfeè' ce e bii ka' vúè.”
- 31**E loèr beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú, a lá'si nyor a woweèe, a laa neè woweèe enáê, “Yáê, seèe ce duè aè rla' Jáèrusalàèm tá buu wááwá ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m sañ aèmboè Muu Ñwáè naè, vi bo ghááte njo.
- 32**A be fa ye mbe mmbo beèe enje jáá. Woweèe a be jaèasi ye, cáp ye, ce ye neè mce.
- 33**A be liip ye neè byáánsoè, yú ye, mnoèñ vi ba btaar tá e fúú efa rkwe.”
- 34**Ñgaâa yá'ni yii buu a m riiñ yuu mo' efa buu ce e m laèa anaè ka'. A m sùèti mbuèu efa yuu ce e m laèa anaè ese woweèe, woweèe a ke' riñ yuu ce e m ce laèa anaè ka'.
- 35**Jisoès aè m loè a ce duè, a ka' baè' aètútú rla' Jáèrikuè, nfeèp moè' a cu aèwaâa nduunjii a ce loo buu.
- 36**E ka' yu' aèmboè kúr beèe a ce caèa, e bipshii ená yu ba ká lá?
- 37**A suñ ye enáê, “Jisoès ce aè rla' Nasaráèt ce caèa.”
- 38**E waa, a laa enáê, “Jisoès, Muu Dávïd, koosimnse neè máè.”
- 39**Beèe ce a m ba yap entombii naè, a lapnii ye a laa ená e cu nyañ. E ker misi yi yu a waa goèr a laa enáê, “Muu Dávïd, koosimnse neè máè.”
- 40**Jisoès aè táá, a laa ená a vú neè ñwáè anaè fa neè ye. E ka' vúè baè' aètútú, e bipshii neè ye enáê,
- 41**“Wáè ce koèñ ená m gee máká neè wáè?” E beesii enáê, “Tataê, m ce koèñ máná aè gee tá m ker yá buu.”
- 42**Jisoès aè laa neè ye enáê, “Yá buu, lo rbyemii li geèe wáè, wáè ke'seè.”

⁴³E ku ká' a ce yá buu, a nati a du a yeâ mbuèu, a ce yoèñshi Nyúè. Beè wááwá a ka' yá, a yoñshi Nyúè foñ.

Ñwàè' Luêk 19

¹Jisoès aè m niñ aè rla' Jáèrikuè a to'ni rla' anaè a ce caèa.

²Ñwàè moè' aè m ba aè rla' anaè a ce too ená Saèkiyoès. E m ba tu neè ñgaâa ñkuèu mbaâa baèraè', a túr mbaèa foñ seè.

³E m ce gheèter aè ryá njáèá ñwàè ce Jisoès yu, a yá ye ka' njobeè' e m ba ñwáâ nlúè'shi, kúr beèe a tá'shì ye.

⁴E cañ a du entombiì, a ko' mbe ce Siikamoè ená Jisoès e ce caèa naè, e bo yá.

⁵Jisoès aè ka' vùè baè' mbe dīì' ce ce anaè yi m ba, a ke' mbekīì, a laa neè ye enáê, "Saèkiyoès, suèu embe ce anaè cárcár, njobeè' m be kuè noèñ mbe wáâ ndaèp ntīini na."

⁶Saèkiyoès aè suu embe ce anaè cárcár, a koni ye neè rlu'shī-ñwàè.

⁷Beèe wááwá a ka' yá yuu ce yi m koni na, a ká' a ce de'ñger ená, e duè aè rnoèñ mbe ndaèp ñwàè ñgeèe buu bbelep.

⁸Saèkiyoès aè natīì mbekīì a laa neè Tata enáê, "Tataê, yáê, m be to'ni yaè buu tītīiyáánīì, fa mbeèp moè' neè ñgaâa fuèp. Ka' ba ená máè m koo yuu ñwàè moè' aè ñger, baná m be laè' yi yuu ce máè m koo anaè bkaèñ kyeèe."

⁹Jisoès aè laa neè ye enáê, "Ndap ca aè luèñ ntīini njobeè' ñwàè ca ye ye yu muu Abraèham foñ.

¹⁰Yi yu ená Muu Ñwàè aè m vùè aè rroèo beèe ce a m bú, tá e bo geèe tá woweèe a luèñ."

¹¹Woweèe a ka' ce yu'shi yuu ce Jisoès aè m laèa na, Jisoès aè ker ma' ñgaèa neè woweèe njobeè' e m baè' aètútú rla' Jáèrusaláèm, woweèe a ce kwaè'shi ená nfeè' be tuuse ka' tá kúú Nyúè yi ká'.

¹²E m laèa enáê, "Muu ñkúú aè m duè aè to' mo' aènjīisaèp seè, ená a bo duè ghar ye aè ñkúú tá e ka' kúti.

¹³E m ká' yi ñgaâa mfaè' beèe nrúèú, a fa woweèe ncúèkīì moè'sir, moè'sir, a laa enáê, 'Geèe neè ntaa neè mbaèa ca caar tá m ke kúti.'

¹⁴Yīì beèe aè m baèa ye seè, a tuu beèe a yeâ mbuèu ená a du laa neè ñgaâa ghar kúú enáê, 'Weè ce koèñ ená ñwàè ca ba yeèr ñkúú ka'.'

¹⁵A m ku ghar ye aè ñkúú. E ka' kúti a ká' ñgaâa mfaè' ce e m fa mbaèa neè woweèe naè, tá e bo yá ená woweèe a m di' gee ntaa neè mbaèa anaè a ye sá' aè mbaèa sá' lá.

¹⁶Ñwàè entombiì aè vùè, a laa enáê, 'Masaè, máè geèe ntaa neè ncúèkīì ce wàè m fa neè máè naè, a ye sá' aè ncúèkīì rúèú.'

- 17E laa neè ye enáê, 'Yaè ñwáè rfaè' ce mboèñmboñ, wáè geèe yááni. AÈ ka' ba njobeè' wáè fyá' aè yuu ce yi yu múcaèr boèñboñ seê, baná máè fa wáè ñger aè rsa' mla' rúêú.'
- 18Ñwáè embenjii mo aè vúê, a laa enáê, 'Masaè, máè geèe ntaa neè ncúèkii ce wáè m fa neè máè naè, a ye sá' aè ncúèkii taê.'
- 19E laa neè ye foñ enáê, 'Máè fa wáè ñger aè rsa' mla' taê.'
- 20Ñwáè rfaè' moè' aè ka' vúè, a laa yi enáê, 'Masaè, a yo mbaèa caè na. Máè m ku kur njep kaâa cáè', a kupshi a noñsii.
- 21Máè m ce wáp wáè seê, njobeè' aè yu ñwáâ ntatap. Wáâ ke kep yuu ce wáè m byeè ka', kap yuu ce wáè m ñwañ ka'.'
- 22Yii masaè aè laa neè ye enáê, 'AÈ yu ñwáè rfaè' ce mbembep. M be loèr nlaèa ce yi fúú ekuè wáâ cuèu na, sa' wáè aègho. Wáè m yi wáná a máè ñwáâ ntatap ce má ke yá yuu ce ñwáâ jáá aè láè ku loèr, máâ yá yuu ce ñwáâ jáá aè byeè ku kep.
- 23Wáè m ka' baè riin wa'a, a ke' duè neè ya mbaèa duè láè njep baèñ, máâ vúè tá m bo koo ya mbaèa neè sá'-ñwáè ka' njoká?'
- 24E ka' laèa wa'a, a laa neè beèe ce a m táá a yeâ geñ enáê, 'Koo neè ncúèkii anaè ese ye, fa neè ñwáè ce e túr ncúèkii rúú naè.'
- 25Woweèe a laa neè ye enáê, 'Masaè, e túr ncúèkii rúú wáá.'
- 26'M ce suñ weèe máná ñwáè ce e ka' túr yuu, baná a be keèr fa ye buu moè'. Ñwáè ce e ka' tá túr yuu ka', baná a be koo ka' mú yii ce e túr naè ese ye.
- 27AÈ ka' ba yi aèmboè beèe ce a baèa máè naè, ce a m ce koèñ ená m ba yaèp ñkúú ka' naè, vúè neè neè woweèe mbena, sháshi a máâ bsii.' "
- 28Jisoès aè ka' laèa ca miisi, a nati a ce duè aè rla' Jáèrusaláèm entombii neè woweèe.
- 29E ka' duè baè' aètútú rla' Bátáfáè ba rla' Bátaniì aègee rtuèu Oleèf, a tuu ñgaâa yá'ni yii buu beèe aè baa, a laa neè woweèe enáê,
- 30"Duè neè nje rla' rká' enje weâe cuèu na. Weèe be baè' tá weèe yá aèmboè a cúú muu jaèaki' ce ñwáè aè m be cu mbo ka'. Wee yá, weèe fyáá vú aègho mbena.
- 31Ñwáè aè ka' bipshi neè weèe enáê, 'Weèe ce fyáèá jaèaki' anaè njoká?' weèe suñ ye enáê, 'Tata ce taè' geèe yuu aègho ka' kúsi.' "
- 32Beèe ce e m tuu naè a du a yá buu aè ku ba aèmboè e m suñ woweèe naè.
- 33Woweèe a ka' ce fyáèá muu jaèaki', ñgaâa jaèaki' a bipshii neè woweèe enáê, "Weèe ce fyáèá muu jaèaki' anaè njoká?"
- 34Woweèe a beesii enáê, "Tata ce koèñ aè rgeèe yuu aègho."
- 35Woweèe a du aègho a fa neè Jisoès, a co'ni bcáè' a laashi mbenduè mo, a ko'si Jisoès mbo.

- ³⁶E ka' cu mbo ce duè, beèe àè co'nii bcàè' a laashi njep nduunjii.
- ³⁷E ka' baè' aètútú rla' Jáèrusaláèm faèdii' ce nduunjii yi suèu embe rtuèu Oleèf naè, ku' beèe ce a m ba ñgaâa yá'ni yii buu a ká' a ce yu' rboèñ, a ce yáá mbekiì seè, a ce náèsi Nyúè njobeè' ku' buu bghagha' ce woweèe a m yá.
- ³⁸Woweèe a m ce yoèp enáê, “Nyúè ghoni ñkúú ce e ce vùè àè rlii Tataê, tá cumúnyañ ba mbe buèu. Seèe ku'si Nyúè embe buèu.”
- ³⁹Beèe Fariisi mo' ce a m ba àè múè ku' beèe ca, a laa neè Jisoès enáê, “Ñwàè ryá'nii, lapni ñgaâa yá'ni yoè buu ca.”
- ⁴⁰Jisoès a beesii enáê, “M ce suñ weèe máná beèe ca a ka' cumúnyañ, bluèr ca vi ku yoèp.”
- ⁴¹E ka' vùè baè' aètútú, yá rla' Jáèrusaláèm, a war,
- ⁴²a laa enáê, “Wee weèe foñ àè ba riñ yuu ce aède' yi ba gee cumúnyañ ba aègho ntii ni na, geewa'a, a sùèti yi ese weèe.
- ⁴³Mnoèñ mo' vi be keè ba ce beèe ce a baèa weèe a be keè boo ñka' siir weèe aègho kaari tarte, gaèñ weèe fa mbetar,
- ⁴⁴koo weèe, ba boo wee ce weèe woweèe yu mbe ñka', liipshi àè nsheè. Woweèe a be maè'shi tá luèr moè' cu mbenduè moè' ka', njobeè' weèe àè m riñ nfeè' ce Nyúè àè m vùè àè rfúr weèe efa ñgá' naè ka'.”
- ⁴⁵E m niñ mbe Ndaèp Nyúè, a ká' a ce juèu beèe ce a m ce fyeèni buu mbo,
- ⁴⁶a laa neè woweèe enáê, “A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, ‘Yaè ndap be ba ndap rloo. Ka' yi yu wa'a, weèe àè gee yaè ndap àè kútii ba mbúè' byáèá.’”
- ⁴⁷E m ce yá'ni mbe Ndaèp Nyúè àè mnoèñ wááwá. Beêe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii ba ñgaâa ryá'ni mncir ker ba beèe ce a m ba boo mlii, a m ce gheèter àè ryú ye.
- ⁴⁸Geewa'a, woweèe a m koni nduunjii ka' njobeè' beèe wááwá a m ku ce yu' ba yuu ce e m ce laèa.

Ñwàè' Luèk 20

- ¹AÈ m ba nyúè moè' Jisoès àè ka' ce yá'ni beèe mbe Ndaèp Nyúè, ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ, beêe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii, ba ñgaâa ryá'ni mncir a bleebeèe weèe a vùè,
- ²a bipshi neè ye enáê, “Ñnger ce àè ce geèe buu ca aègho yi loè efá? Ñwàè ce e fa wáè ñnger ca àè fa nda?”
- ³Jisoès àè beesii a laa enáê, “M be bipshi yuu mo' neè weèe foñ.
- ⁴Ñnger ce Joân àè m túr àè rbaèptir beèe naè yi m loè ba ese Nyúè káè ese beèe? Suñ àè neè máè.”

- ⁵Woweèe a du mcùè, a seesi enáê, “Seèe ka' laa seená yi ñger anaè yi m loè ese Nyúè, baná e be bipshi neè seèe enáê, ‘Weèe aè m ka' ba byemi yuu ce e m laèa ka' njoká?’
- ⁶Seèe aè ka' laa seená ñger anaè yi m loè ese ñwáè, baná beèe wááwá a be túúshi seèe neè bluèr, njobeè' woweèe a byemi ená Joân aè m ba ñwáè ncep ntuu Nyú.”
- ⁷Woweèe a kútii a beesi enáê, “Weèr riĩñ ka'.”
- ⁸Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Baná má máè foñ be suñ weèe ñwáè ce e fa máè ñger aè rgeèe buu ca ka'.”
- ⁹E m maè' ñgaèa neè beèe enáê, “Ñwáè moè' aè m faè' yi nsuu, a bye njáèá msini ce a ke geèe mruè' aègho mbo, a lá neè beèe mo' ená a di' ce fa' nsuu anaè ce fa ye mú yuu. E ka' láè neè woweèe, a du aè mbeè, a du a cu taètaè seè.
- ¹⁰Nfeè' tee msini aè ka' gháá, e tuu ñwáè rfaè' ená e du yá beèe anaè, koo msini mi. Beèe anaè a koo ñwáè anaè, a liĩp, a kúsi ye njĩnjĩ, e du mboèmmbo.
- ¹¹E ker tuu ñwáè rfaè' moè', woweèe a ker lip ye foñ, a coosi ye, a koosi ye riĩtu, e du mboèmmbo.
- ¹²E ka' keèr tuu moè', woweèe a báásii ye, a fúr embe múè nsuu a ma'.
- ¹³Ñwáè nsuu aè laa seè'ni enáê, ‘M be geèe máká? M be tuu muu waè ce máè koèñ se na. Seemoè' woweèe a be yu'ni neè ye.’
- ¹⁴Woweèe a ka' yá ye, a laa a waâp mú enáê, ‘A ñwáè ce e be ye bti' na. Seèe koo yú, tá vi bti' bo ba viseèe.’
- ¹⁵Woweèe a koo ye a fúr embe múè nsuu, a yú. Baná yuu ce aède' ñwáè nsuu gee neè woweèe yu ba ká?
- ¹⁶E be vùè yúshi woweèe, láè nsuu anaè neè beâe jáá.” Beèe a ka' yu' ca, a laa enáê, “Yuu mo' yi fa keè koni wa' ka'.”
- ¹⁷Jisoès aè fyá' woweèe a laa enáê, “Baná yuu ce a sañ mbe Ñwáâ' Nyúè enáê, ‘Luèr ce ñgaâa mboo mndap a m maè', aè kúti ba luèr rbuu-ndap' naè yi yu ba ená ká?
- ¹⁸Ñwáè ce e ka' gwe mbenduè luèr anaè baná ñgaèñ be ceeñger aè btete aè btete. Ñwáè ce luèr anaè aè ka' gwe mbe yeâ nduè, baná e be bú'shi ye.”
- ¹⁹Ñgaâa ryá'ni mncir, ba beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii, a ce roèe nduunjii aè rkoo Jisoès aè nfeè' anaè njobeè' woweèe a m riĩñ ená e maè' ñgaèa anaè ba neè woweèe. Geewa'a, woweèe a m wáp beèe.
- ²⁰Woweèe a ká' a ce ker ye, a tuu ñgaâa ñker ená a du bo'shi ená a yu ñgaâa laèayá. Woweèe a ka' duè a ce keè' ená Jisoès laa mú yuu mo' bebep, tá a bo koo ye fa mbe mmbo govanoè.

- 21**Woweèe a m laèa neè Jisoès enáê, “Ñwáè ryá'nii, weèr riĩn werná aè ce laèa, ker ce yá'ni ba yuu ce yi yu yáánii. Weèr riĩn werná wáâ ke loèr ñwáè moè' jáá ka', a ce yá'ni beèe mnduunjii Nyúè neè mini-ñwáè.
- 22**Suñ ka weèr. Ncir yi byemi ená seèe ma' mbaâa baèraè' neè ñkwe Rum káè seèe ma' ka' aè?”
- 23**Jisoès aè yá taa ce a m leè' neè ye, a laa neè woweèe enáê,
- 24**“Naèa neè mbúè mbaèa ce a ke maè' mbaâa baèraè' aègho.” Woweèe a vú neè mbúè mbaèa a fa neè ye, e laa enáê, “Tu ñwáè embo a yíú nda, rlii ce a sañ mbo aè ba liú nda?” Woweèe a beesii enáê, “Tu embo a yi ñkwe Ruêm, rlii embo aè ba li foñ.”
- 25**E laa neè woweèe enáê, “Baná weèe fa buu ñkúú neè ñkúú, fa vi Nyúè neè Nyúè.”
- 26**E m laèa yuu mo' aè múè beèe ce aède' woweèe a m ba koo ye aètu mo ka'. Woweèe a m báèáñger aè njáèá njii ce e m beèesi yuu ce woweèe a m bipshi, a baate yap cuèu.
- 27**Beèe Saduèsi mo' ce a m kani ená aède' ñwáè kwe ker fúú efa rkwe ka', a vú a yá Jisoès tá a bo bipshi yuu neè ye. Woweèe a laa neè ye enáê,
- 28**“Ñwáè ryá'nii, Musiis aè m sañ ncir neè seèe ená ñwáè aè ka' lor ñgwa, a ye a bi boo ka', ñgaèñ kwe, baná nfúr yii be laasi ye, tá a ye a bi boo neè nfúr yii ce e kwe anaè.
- 29**Bfúr mo' a m ba beèe nsaèambaè. Ñwáâ nlee aè loèr ñgwa a bi boo a ye ka', a kwe.
- 30**Ñwáè embe yeâ njii aè laasii ye, a kwe foñ.
- 31**Ñwáè embenjii ñwáè embe yeâ njii aè ker laasi ye, a kwe. Yi m ku koni neè woweèe wááwá wa'a, moè' efa woweèe aè bi boo a njeñwáè anaè ka'.
- 32**Aè ka' ba aèlúèsimbuèu, njeñwáè ca aè kwe foñ.
- 33**Baná be keè ba aè nfeè' ce beèe a fúú efa rkwe, tá njeñwáè ca ba ñgwa nda, aèmoèe yi yu ená bfúr beèe nsaèamba ca wááwá a m ba bduu vi naè?”
- 34**Jisoès aè beesii enáê, “Mmbañruè enjep ñgoèñ na a ce loèr bbyeèñge, bbyeèñge a ce duèse bguèu.
- 35**Aè ka' ba yi aèmoèe beèe ce a ghááte aè beèe ce a be keè fúú efa rkwe, cu aè ñgoèñ ce yi bii ka' ba naè, a be keè loèr bbyeèñge káè guusi boo ka',
- 36**njobeè' aède' woweèe a ker kweñger ka'. Woweèe a be keè ba aèmoèe bciiindap Nyúè wa'a. Woweèe a be keè ba boo Nyúè njobeè' woweèe a fúú efa rkwe.
- 37**Aè ka' ba aèmoèe rfúú ce beèe ce a kweñger a be keè fúú efa rkwe, Musiis ye ye aè m duèñshi ená ca yi yu wa'a. Mbe dii' ce e m sañ aèmoèe ce ce mor yi m ce káti

mbo naè, e ce too Tata Nyúè mbo naè ená Nyúè Abraèhaêm, ba Nyúè Aisiik ker ba Nyúè Jakoèp.

³⁸E yu Nyúè bgúâú beèe ka', e yu ba Nyúè beèe ce a cu bteèe. E riiñ yi ená beèe wááwá a cu bteèe."

³⁹Beèe mo' efa múè ñgaâa ryá'ni mncir a laa enáê, "Ñwáè ryá'nii, wáè laèa boèñboñ."

⁴⁰Woweèe a m ker túr cuèu àè rbipshi yuu mo' neè ye ka'.

⁴¹Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "AÈde' beèe a laa ená Kraâis anaè yu muu Dávïid aè njáâá ká,

⁴²ce Dávïid ce laèa yi mbe Ñwáè' Byáá enáê, 'Tata Nyúè aè m laèa neè Tata yaè enáê, "Cu aè la rkoo maè',

⁴³caar tá m gee tá aè tár mo mkuèu mbenduè beèe ce a baèa wáè."

⁴⁴Dávïid ce too ye ená Tataê, baná aède' e ker ba muu yïi aè njáâá ká?"

⁴⁵Jisoès aè m laèa ca neè ñgaâa yá'ni yïi buu, beèe wááwá a ce yu'.

⁴⁶E m laèa enáê, "Loèr neè nfeè' neè ñgeèe ñgaâa ryá'ni mncir. Woweèe a ke koèñ aè ryar mñgaèbúlaè ce kar aègho, koñ ená beèe a ca'ni woweèe aè mntaa. Woweèe a niñ aè mndap mloo, ce ba mnta' beêe bgoèrgoèr, a baè' aè mñkaè', ce ba mnta' bboèñboñ.

⁴⁷Woweèe a ke bo' byepkúú, ye yaèp buu wááwá, ce geèe mloo msaèsap aè rduèñshi neè beèe ená woweèe a riiñ aè rloo seê. Yaèp ñgá' be keè ba goèr seê."

Ñwáè' Luèk 21

¹Jisoès aè naa mmir a yá aèmboè ñgaâa mbaèa a ce fa rfa njep ñkuèp rfa embe Ndaèp Nyúè.

²E m yá ñgwañkúñwáè moè' ce e m ba ñwáè fuèp aèmboè e fa mbaèa baa njep ñkuèp anaè.

³E m laèa enáê, "M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená ñgwañkúñwáè ce e yu ñwáè fuèp na, aè fa a caa beèe wááwá.

⁴Beèe ca wááwá a gaèpni buu moè' efa ku' yaèp buu ce a túr, a fa rfa aègho, ñgwañkúñwáè ca ce e túr yuu ka' aè lor mú yuu wááwá ce e túr, aè ba yïi ce yi ba jaè' ye, a fa."

⁵Beèe mo' a m ce suñ buu aèmboè Ndap Nyúè, a ce laèa ená a baè'ri ndap anaè neè bluâr bboèñboñ, buu ce beèe a m fa neè Nyúè a susi ndap anaè aègho vi boñ foñ seê. Jisoès aè laa enáê,

⁶"Buu wááwá ce weèe ce yá na, nfeè' moè' be keè ba tá luèr mo' cu nje Ndap Nyúè ca ka'. A be keè káéáshi vi wááwá."

- ⁷Woweèe a bipshii nèe ye enáê, “Ñwáè ryá'nii, buu ca vi be ba ba aè se'ká? Yuu ce yi be duèñshi ená nfeè' ce buu ca be koni aè gháá, be ba ká?”
- ⁸E laa nèe woweèe enáê, “Loèr nèe nfeè' faè dii' ñwáè moè' bo' weèe ka', njobeè' beèe magoèr a be vùe a máâ rlii ce laèa enáê, ‘A máè Kraâis anaè,’ keèr laèa foñ enáê, ‘Nfeè' ce gháá.’ Weèe fa duè aèmbuèu woweèe ka’.
- ⁹Weèe aè ka' ke yu' ená a ce maè' biiir, ker yu' aèmbòè ñgaâa ñgá' a ce káè' ñgá', weèe fa wáp ka'. Buu ca be kuè ke ká' koni, vi koni wa'a, ke' ba ená nfeè' ce ñgoèñ yi be miì aè gháá ka'.”
- ¹⁰E m ker laa nèe woweèe enáê, “To' yi be maè' biiir a to' mo', tá ñkúú moè' ma' biiir a moè'.
- ¹¹Ñgoèñ yi be cii'ti seê, tá njeè koo, tá byañ vi gwe aè nduè beèe aè bdiì' jáá jáèá jáá. Buu bwáp, ker ba mncoâo btatap seê, vi be yááti mbe buèu.
- ¹²“Tá buu ca ka' koni, a be koo weèe fa weèe ñgá', duè nèe weèe aè mndap mloo, fa weèe aè bshañ, duè nèe weèe njeptii bkúú ba bgovanoè njo' máè.
- ¹³Ca yi be geèe tá weèe koni fáñ aè rsuñ woweèe buu kuu máè.
- ¹⁴Tá nfeè' ka' gháá, weèe fa maè'shi tá mntee vi ce bu' weèe tá weèe ce kwaè'shi ená weèe be duè laèa wee ká lá ka',
- ¹⁵njobeè' m be fa weèe blaèa kuè cuèu, ba bfee aè njáèá ce aède' moè' efa beèe ce a baèa weèe riñ yuu ce e beesi ka'.
- ¹⁶Weèe bta ba weèe mmaê, ba bfúr wee ba beèe ce weèe woweèe aè raète, ba bkar wee, a be fyeèni weèe, tá a yúshi beèe mo' efa weèe.
- ¹⁷Beèe wááwá a be baèa weèe njo' máè.
- ¹⁸Geewa'a, mbúè nyúè'tu embe tu moè' efa weèe be bú ka'.
- ¹⁹Weèe aè ka' táá tatap baná weèe be so me myoèñ.
- ²⁰“Weèe aè ka' yá aèmbòè bsoogáè a siir Jáèrusaláèm a fa mbetar, weèe riñ weená nfeè' ce a be saè'si rla' anaè ce gháá.
- ²¹Nfeè' anaè aè ka' gháá baná beèe ce a yu aè ñgoâñ Juèdiyaè a cañ duse aè mtuèu, tá beèe ce a yu aè múè la' a fúú, tá beèe ce a yu aè mñkúè a ker kúti aè laè' ka',
- ²²njobeè' nfeè' ca be ba nfeè' ce Nyúè be kúsi mcucu' aètu buu bbebep ce beèe a m geèe, tá yuu ce a sañ mbe Ñwaa' Nyúè yi bo ghááte njo.
- ²³Mluè mi be koo bbyeèñge ce a yu nèe mmbúè ba bbyeèñge ce a ce nyoñsi boo. Mluè mi be ba nèe beâe aè ñgoèñ ca, tá Nyúè bepsi ntee nèe woweèe.
- ²⁴A be yúshi beèe mo' nèe bkaèafaè', tá a koo beèe mo' aè rkoèñ, duè aègho aè bto' jáá jáèá jáá, tá beèe enje jáá a nyáñshi Jáèrusaláèm nèe mkuèu caar tá yaèp nfeè' mi tá a ka' borni.

- ²⁵“Mncoèò vi be yááti mbe rliir nyúè, ba mbe ñwáá, ba mbe mkaèñsüi, tá mluè mi ba njep ñgoèñ na, tá bjep vi ba njo' rcoèò ce rdip rgoèr li be ce coèò, keèr ce bañti ce ko' mbekiì ce gweè.
- ²⁶Beèè a be kwe bwáp, aèmbòè woweèè a be cu ce fyá' yuu ce yi be koni ñgoèñ aè nfeè' anaè, njobeè' buu ñger embe buèu na vi be cii'ti.
- ²⁷Buu ca vi ce koni wa'a, tá a lo yá aèmbòè Muu Ñwáè ce vùè mbe múè mmbaè' neè ñger-ñwáè ba neè foèò-ñwáè.
- ²⁸Buu ca aè ka' ká' ce koni, weèè táá mbekiì, naa btu, njobeè' nfeè' ce Nyúè be tee weèè efa ñgá' ce gháá.”
- ²⁹E m maè' ñgaèa neè woweèè enáè, “Fyá' neè ce fiìk, ker ba bce wááwá.
- ³⁰Weáè ke yá aè nfeè' ce bce anaè vi káè' a ce top, weèè ku riñ weená nfeè' mbeèñ yu aètútú.
- ³¹Baná weèè aè ka' ke yá aèmbòè buu ca vi ce koni, weèè riñ weená nfeè' kúú Nyúè aè gháá.
- ³²M ce suñ weèè neè mini-ñwáè ená ñgúè beèè ca be kweñger wáá tá buu ca ka' koni ka'.
- ³³Rbuu ba nshe a be keè miì, geewa'a, wa blaèa vi be keè miì aè nfeè' moè' ka'.
- ³⁴Loèr neè nfeè', buwa'laèr weèè lo fa nyor aè buu bcicìi, ba buu mno ba buu ce mluè mi ke koo beèè aègho njep ñgoèñ na, tá noèñ anaè yi lo búèú weèè búèú aèmbòè taa yi búèú nyaèa wa'a.
- ³⁵Noèñ anaè yi be keè ba neè beèè wááwá enjep ñgoèñ na.
- ³⁶Ce ke'ni neè aè nfeè' wááwá, ce loo ená Nyúè fa weèè ñger, buu ca vi loè koni bo joèò weèè ka', tá weèè bo táá njeptii Muu Ñwáè.”
- ³⁷Jisoès aè m ce yá'ni mbe Ndaèp Nyúè aè mnoèñ wááwá, e ba aè mbuèuñkuèr e du mbe rtuèu Oleèf cu mbo túè' raa.
- ³⁸Túè' e raa, beèè wááwá a du mbe Ndaèp Nyúè aè mú ñgaèptú' tá a bo yu' buu ce e ce yá'ni.

Ñwáè' Luèk 22

- ¹Nfeè' aè káè' a ce gháá ce a be ye ñkaè' neè bráád ce a láè yes njo ka', ce a m ce too ená Ñkaâ' caèasi-mndap.
- ²Beáè bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshüi, ba ñgaâa ryá'ni mncir a m ce roèò mú njáèá nduunjüi mo' aè ryú Jisoès njobeè' woweèè a m ce wáp beèè.
- ³Sataèn aè niñ njep Judaès ce a m ce too ená Iìskarüyoèt, ce e m ba moè' efa beèè ce ncoèp-baa-aè-rrúèú.

- ⁴Judaès aè natii a duê, a yá beâe bgoèrgoèr efa múe ñgaâa tañshi tañshii ba beèe ce a m ba btu neè beèe ce a m ce keè'ni Ndap Nyúè, a seesi a woweèe aèmbòe aède' e gee ka' fyeni Jisoès neè woweèe.
- ⁵Woweèe a yu' rboèñ, a ka'ni ená a be fa ye mbaèa.
- ⁶E byemii, a ká' a ce roèò nduunjii aè rfyèèni Jisoès neè woweèe aè nfeè' ce beèe a yu aèfo ka'.
- ⁷Noèñ entoèmbii efa mnoèñ ce a m ce ye bráâd ce a láè yes njo ka' yi m gháá. Noèñ anaè aè m ba noèñ ce a m ce sháshi njeèe ce a be ye Ñkaâ' caèasi-mndap aègho.
- ⁸Jisoès aè tuu Pitaè ba Joân, a laa neè woweèe enáê, “Duè neè fár byee tá seèe bo ye Ñkaâ' caèasi-mndap aègho.”
- ⁹Woweèe a bipshii neè ye enáê, “AÈ ce koèñ ená weèr fár byee ñkaè' anaè ba fá tá aè bo ye?”
- ¹⁰E beesii enáê, “Yáê, weèe be duè niñ aè múe rla', tá weèe tarte weèe mbañruèñwáè moè' ce e byáè' ntúñ mdip. Duè neè fa yeâ mbuèu, niñ mbe ndaèp ce e be niñ,
- ¹¹laa neè ñwáè ndap enáê, ‘Ñwáè ryá'ni aè laèa ená weèr bipshi neè wáè ená dii' ce e be ye byee Ñkaâ' caèasi-mndap mbo a ñgaâa yá'ni yii buu weèe yu ba fá lá?’
- ¹²E be duèñshi weèe ma rum ndap embe ndap ce a baè'ri mbenduè ndap anaè, a kupshi boèñboñ seè. Fáèr neè byee ñkaè' mbo.”
- ¹³Woweèe a ka' duè, a yá, yi ku ba aèmbòe Jisoès aè m suñ woweèe naè. Woweèe a fár byee ñkaè' anaè.
- ¹⁴Nfeè' aè ka' gháá, Jisoès ba yi ñgaâa ntuu a cuteè a sir tábuèr.
- ¹⁵E laa neè woweèe enáê, “Máè mú ce koèñ se ená seèe ye Ñkaâ' caèasi-mndap ca, tá m ka' yá ñgá'.
- ¹⁶M ce suñ weèe máná m be keèr ye ñkaè' ca ka', caar tá yuu ce ñkaè' ca yi táá aètu mo yi ke ghááte mbe rla' Nyúè embe buèu.”
- ¹⁷E ka' laèa wa'a, a lor ndoñ, a yoñshi Nyúè, a laa enáê, “Koè neè no.
- ¹⁸M ce suñ weèe ená m be keèr no mruè' ce a geèe neè mbaèñ ce ca ka', caar baè' aè nfeè' ce kúú Nyúè yi be keè vúè.”
- ¹⁹E m loèr bráêd, a yoñshi Nyúè, a bá'shi, a fa neè woweèe, a laa enáê, “Ca yu yaè nyor ce máè fa a weâe btuè. Ce gee neè aèmbòe seèe ce geèe na tá weèe bo ce kuushi máè.”
- ²⁰A ka' ye byee miisi, e lor ndoñ aèmbòe e m loèr bráâd naè, a laa enáê, “Ndoñ ca yu leâ' fi ce Nyúè aè kur a beèe neè wa bláá.
- ²¹Geewa'a, ñwáè ce e be fyeèni máè ce yeñger weèr ye mbe tábuèr na.

- 22Muu Ñwáè be kuè kwe aèmboè yi m ba àè rba, geewa'a, ndoèo be co' ñwáè ce e be fyeèni ye.”
- 23Woweè a ká' a ce bipshi fa waâp mú ená ñwáè ce e be geèe njáèá yuu ca yu ba nda lá?
- 24Woweè a káè' a ce sár mnsár foñ ená ñwáè ce e yu ñwáâ ñgoèr efa waâp mú yu nda lá?
- 25Jisoès aè laa neè woweèe enáè, “Bkúú beèe enje jáá a ke sa' yap beèe neè ñger-ñwáè, beèe a ce too ñgaâa rsa' anaè ená ñgaâa rjaè'.
- 26Weèe fa ba àè njáâá wa' ka'. Yi yu ba ená ñwáâ ñgoèr se efa weâe mú ba aèmboè muu ñká'. Ñwáè ce e yu tu neè beèe ba aèmboè ñwáè rfaè'.
- 27Ñwáè ce e yu ñwáâ ñgoèr yu ba nda? Yu ba ñwáè ce e ye byee káè yu ba ñwáè ce e ce caèasi byee neè ye aè? Mboè yu ñwáè ce e ce ye byee a? M yu ya fa weâe mú aèmboè ñwáè rfaè'.
- 28A weèe ce weèe aè ku táá tatap, a ma' máè aè nfeè' rmoèoshi ka'.
- 29Máè fa kúú neè weèe aèmboè yaè Ta aè m fa neè máè naè,
- 30tá weèe bo yeñger keèr noñger mbe yaè tábuèr embe máâ nto', cu mbe bkaèbaèraè' ce sa' mntáè' Israèl ce ncoèp-baa-aè-rrúèú.
- 31“Saimúèn, Saimúèn, yáè, Sataèn aè loo njï aè rfyápshi weèe aèmboè aè ke fyápshi msañ naè.
- 32Geewa'a, máè geèe rloo neè wáè ená lo rbyemiï li fa müi ka'. E ba aè nfeè' ce lo rbyemiï li kúti a ba rtatap, aè tapsi bfúr wo.”
- 33E beesii enáè, “Tataè, máè tami nyor aè rduè shañ weèe soè, keèr kwe weèe soè.”
- 34Jisoès aè laa enáè, “Pitaè, m ce suñ wáè máná tá nduñgúp ka' toñ neètú' e ntïni na, aè be kani ñkaèraè' taar ená aè riïñ máè ka'.”
- 35E m ker laa neè woweèe enáè, “Aè m ba mbe nfeè' ce máè m tuu weèe, a laa máná weèe fa loèr posaè káè baèa, káè blaba' ka' naè, waè' weèe aè m buu yuu mo' a?” Woweèe a beesii enáè, “Weèr aè m buu yuu mo' ka'.”
- 36E laa neè woweèe enáè, “M ce laèa neè weèe seè'ni na ená ñwáè ce e ka' túr posaè káè baèa áè, e loèr. Ñwáè aè ka' tá túr kaèafaè' ka', ñgaèñ fyenii yi cáè', yuu yïi.
- 37M ce suñ weèe ená yuu ce a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, ‘A m beè' ye aè múè ñgaâa ñgeèe buu bbebep' naè, yi be koni neè máè, ghááte njo. Neè mini-ñwáè, yuu ce a sañ aèmboè máè yi ce ghááte njo.”
- 38Ñgaâa yá'ni yïi buu a laa enáè, “Tataè, yáè, a bkaèafaâ' bbaa na.” E beesii enáè, “Vi gháá wa'a.”

- 39E fúú efa múè rla' a du mbe rtuèu Oleèf aèmbòè e m ce duè aè nfeè' wááwá naè. Ñgaâa yá'ni yï buu a du a yeâ mbuèu.
- 40E ka' duè baè' mbe dii' anaè, a laa nèè woweèe enáê, “Loo nèè, faè dii' weèe gwe rmoèoshii ka'.”
- 41E m fúú efa waâp mú a du mbe dii' ce ñwáè aè m ka' ba ma' luèr e ku ba', a gú'shi nèè mñkúúshi, a gee rloo, a laa enáê,
- 42“Yaè Taê, wáè ka' koèñ, geèe tá ndoñ ñgá' ca caa embe máâ tuè. Geewa'a, ke' ba ená m ce laèa máná aè gee ba aèmbòè máè koèñ ka', geèe ba aèmbòè wáè koèñ ená yi ba.”
- 43Awá ncïindap Nyúè embe buèu aè yáátì, a fa ye ñger.
- 44Mluè mi ka' ce koo ye seê, e gee rloo nèè yi ntee-ñwáè, mlii' mi suu ye efa nyoèr aèmbòè bláá wa'a, a cáácá aè nsheè.
- 45E ka' natii embe dii' ce e ba ce geèe rloo naè, kúti, a yá ñgaâa yá'ni yï buu aèmbòè a ce buumi njobeè' woweèe a m koosimnse goèr a sáê.
- 46E laa nèè woweèe enáê, “Weèe ce buumi ba ká? Naèti nèè mbekiì, gee rloo, faè dii' weèe bo gweè rmoèoshii ka'.”
- 47E ka' kuè bii ce laèa, kúr beèe a vúê. Ñwáè ce a m ce too ená Judaès, ce e m ba moè' efa beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú naè, aè táá kuèntombii nèè woweèe. E m vúè a ba' aègee Jisoès tá e bo baa ye nje nyoèr.
- 48Jisoès aè laa nèè ye enáê, “Judaès, aè be fyeèni Muu Ñwáè nèè rbaa ce aè ce baa ye nje nyoèr a?”
- 49Yii beèe ce a woweèe a m ba a m yá yuu ce yi be koni, a laa nèè ye enáê, “Tataê, weèr gwate woweèe nèè saè' a?”
- 50Moè' efa woweèe aè co' saè', a tee tuè' maè' ese ñwáè ce e m ba ñkwaèa nèè ñwáè ce e m ba tu nèè ñgaâa tañshi tañshii. Jisoès aè laa enáê, “Yi gháá wa'a.”
- 51E ka' laèa wa'a, a joo tuè' ñwáè anaè, yi kútii aèmbòè yi m ba.
- 52E laa nèè beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii, ba beèe ce a m ba btu nèè beèe ce a m ce keè'ni Ndap Nyúè, ba bleebeèe ce a woweèe a m vúè aè rkoo ye naè enáê, “Weèe aè vúè aè rkoo máè nèè bsaè' ba mmbaèñ aèmbòè m yu lá nyáèá wa'a njoká?”
- 53To máè m ku ba weèe seèe mbe Ndaèp Nyúè aè mnoèñ wááwá, weèe aè m be naa bo joo máè aègho ka'. Geewa'a, nfeè' ca yu yeè nfeè', nfeè' ce túè'nji be túr ñger.”
- 54Woweèe a m koo Jisoès, a du aègho mbe ndaèp ñwáè ce e m ba tu nèè ñgaâa tañshi tañshii. Pitaè aè m ce duè a waâp mbuèu, a ba yi encaèñ.
- 55A m toèò mor mbe mambe koêr, beèe a cu a ce yár, Pitaè aè cu fa waâp mú foñ.

- ⁵⁶Muunje moè' ce e m ba ñwàè rfaè' aè yá aèmbòè e cu a ce yár mor, e fyá' ye mbe mmïir, a laa enáê, “Ñwàè ca aè m ba a Jisoès foñ.”
- ⁵⁷Pitaè aè kaniì, a laa enáê, “Njeñwàè caê, m riìñ ye ka'.”
- ⁵⁸Mú nfeè' aè ka' tuuse, ñwàè moè' aè ker yá ye a laa enáê, “A wàè moè' efa woweèe foñ.” Pitaè aè beesì enáê, “Mbañruèñwàè caê, a máè moè' ka'.”
- ⁵⁹Nfeè' aè ka' tuuse aèmbòè awaè moè'sir wa'a, ñwàè moè' aè ker laa tatap enáê, “Neè mini-ñwàè, ñwàè ca aè m ba a ye. E yu ñwàâ aè ñgoâñ Galeèleê.”
- ⁶⁰Pitaè aè beesì enáê, “Mbañruèñwàè caê, máè riìñ yuu ce aè ce laèa na ka'.” E ka' kuè bii ce laèa wa'a, nduñgúp aè toñ.
- ⁶¹Tata aè karsì nyor a ke' ye mbe mmïir. E ka' kuushi yuu ce e m laèa neè ye enáê, “Tá nduñgúp ka' toñ neètú' e ntìini na, aè be kani ñkaèraè' taar ená aè riìñ máè ka'.” naè.
- ⁶²Pitaè aè fúú njep mbeè a bú' rwar.
- ⁶³Beèe ce a m ce keè'ni Jisoès, a m vùèshi ye, a lip ye.
- ⁶⁴A m kur ye mmir, a bipshi neè ye enáê, “Suñ ka ená aè liip nda wàè lá?”
- ⁶⁵Woweèe a m suè' ye neè mcáp seê.
- ⁶⁶Tùè' aè ka' raa, bleebeèe efa mùè Juès, ba beâe bgoèrgoèr efa mùè ñgaâa tañshi tañshì, ba ñgaâa ryá'ni mncir, a cuteè mbe kansuèr, a lor Jisoès a vú aègho mbo, a laa neè ye enáê,
- ⁶⁷“Wàè ka' ba Kraâis anaè, aè suñ weèr.” Jisoès aè beesì enáê, “M ka' suñ weèe, weèe byemì ka'.
- ⁶⁸M ka' bipshi yuu neè weèe, weèe beesì ka'.
- ⁶⁹Ká' e seè'ni na, Muu Ñwàè be cu aè rkoo maè' Nyúè ce e túr ñger wááwá.”
- ⁷⁰Woweèe wááwá a bipshì enáê, “Baná a wàè Muu Nyúè a?” E laa neè woweèe enáê, “AÈ laèa weèe neè wee bcuèu ená a máè ye.”
- ⁷¹Woweèe a laa enáê, “AÈde' seèe ker ce roèo beèe mo' ená a vú táá njìinsa' aè njááá ká? To seèe aè yu' yuu ce e laèa neè yi cuèu.”

Ñwàè' Luêk 23

- ¹Woweèe wááwá a natì mbekì, a lor Jisoès a du aègho a fa neè Pailáèt.
- ²Woweèe a m káè' a ce toshi ye enáê, “Weèr aè yá ñwàè ca aè ce karsi btu ese yeèr beèe. E ce laèa neè beèe ená woweèe a fa maè' mbaâa baèraè' neè ñkwe Rum ka', a ce laèa foñ ená a lá ye Kraâis ce e yu ñkúú.”
- ³Pailáèt aè bipshì neè ye enáê, “A wàè ñkúú Jus a?” Jisoès aè beesì a laa neè ye enáê, “AÈ laèa wàè wa'a.”

- ⁴Pailàèt àè laa nèè beâe bgoèrgoèr efa mùè ñgaâa tañshi tañshii, ba ku' beèe ce a m ba aèfo naè enâê, “Màè yá yuu mo' ce m taa ñwàè ca aètu mo ka'.”
- ⁵Woweèe a ker laa tatap enâê, “E karsi btu beâe àè ñgoâñ Juèdiyaè wááwá nèè li ryá'ni káè' efa ñgoâñ Galeèleè, a daa aègho a ba' aèfa.”
- ⁶Pailàèt àè ka' yu' wa'a, a bipshi enâê, “Ñwàè ca yu ñwáâ àè ñgoâñ Galeèle a?”
- ⁷E ka' yu' ená e yu ñwáâ àè ñgoèñ ce Hároèd ce sa', e tuusii ye nèè Hároèd ce e m ba àè rla' Jáèrusaláèm àè nfeè' anaè foñ.
- ⁸Hároèd àè ka' yá Jisoès, a yu' rboèñ seê, njobeè' e m ce koèñ àè ryá ye ká' ese àè nfeè' njìsaèp. E m yu' buu ce Jisoès àè m ce geèe, a ce koèñ àè ryá yuu ghagha' mo' ce e be geèe.
- ⁹E ka' yá Jisoès wa'a, a bipshi ku' buu nèè ye, e laa yuu ka'.
- ¹⁰Beâe bgoèrgoèr efa mùè ñgaâa tañshi tañshii ba ñgaâa ryá'ni mncir, a m toshi ye nèè ñger-ñwàè seê.
- ¹¹Hároèd ba vi bsoogàe a m vùeshi ye, a lor ye àè yuu cicii, a lor cáâ' boèñboñ a ma' ye àè nyoèr, a kúsi ye nèè Pailàèt.
- ¹²Hároèd ba Pailàèt a m koo ñkar nyúè anaè. Tá a ye a ka' koo ñkar nyúè anaè, a ye a m baèni seê.
- ¹³Pailàèt àè ká' beâe bgoèrgoèr efa mùè ñgaâa tañshi tañshii, ba ñgaâa rsa', ker ba beèe ce a m ba aèfo,
- ¹⁴a laa nèè woweèe enâê, “Weèe àè vùè nèè ñwàè ca ená e ce karsi btu ese beèe. Màè fyá' njep mùè mo a weâe bsii, a yá máná e geèe yuu mo' efa buu ce weèe àè laèa ená e geèe na ka'.
- ¹⁵M riiñ máná Hároèd ye ye àè yá ená e geèe yuu bebep ka'. A mbuèu ce e kúsi ye nèè seèe. Yi yu rara ená e geèe yuu mo' ce aède' a yú ye aètu mo ka'.
- ¹⁶Baná a be lip ye, tá m ma'shi tá e duê.”
- ¹⁷[A m ce ye Ñkaâ' caèasi-mndap, yi ba ená Pailàèt be fúr yaèp ñwàè moè' embe shañ, fa nèè woweèe.]
- ¹⁸Ku' beèe ca wááwá a waa a laa enâê, “Yú ñwàè ca, fúr Baèrabaès embe shañ, fa nèè weèr.”
- ¹⁹A m fa Baèrabaès àè shañ njobeè' e m barsi beâe àè rla' anaè ená a tee tu nèè ñkwe Ruêm, a ker yú ñwàè foñ.
- ²⁰Pailàèt àè m ce koèñ àè rmaè'shi Jisoès, a ker laa yuu nèè woweèe.
- ²¹Woweèe a waa, a laa enâê, “Taa ye mbe kiintaa! Taa ye mbe kiintaa!”
- ²²Pailàèt àè ker laa nèè woweèe enâê, “Yuu bebep ce ñwàè ca àè geèe seeseê, yu ba ká? Màè yá yuu mo' ce e geèe ce aède' a yú ye aètu mo ka'. Baná a be liip ye tá m ma'shi ye.”

- 23**Woweèe a ku ce waani, a ce laèa ená a taa lá ye mbe kiïntaa. A ka' waani wa'a, a so.
- 24**Pailàèt aè boñlaèr a teni mnsa' ená a taa ye mbe kiïntaa aèmboè woweèe a laèa naè.
- 25**E m fúr ñwáè ce woweèe a m ce koèñ ená e fúr embe shañ, aè ba ñwáè ce e m duè shañ njobeè' e m barsi beèe ená a tee tu neè ñkwe Ruêm, a ker yú ñwáè foñ naè. E ka' fúr, a fa Jisoès ená a gee yuu ce woweèe a m koèñ naè neè ye.
- 26**Woweèe a lor ye a ce duè aègho, a ka' baè' aè nduunjii, a tarte a ñwáè moè' ce a m ce too ená Saimúèn ce aè rla' Saèireên, ce e m ce vùè efa mñkúè. A m koo ye a fa kiïntaa neè ye ená e byá', ce jár mbenjii Jisoès.
- 27**Ku' beèe magoèr a m ce duè a yeâ mbuèu. Bbyeèñge a m ba a waâp mú, a ce koosimnse a ce warse njo' ñgá' ce Jisoès aè m ce yá.
- 28**Jisoès aè karsiï nyor, a laa enáê, "Bbyeèñgeâ aè rla' Jáèrusaláèm, weèe fa war neè máè ka', war neè ba neè wee btu, ker ba neè boo wee,
- 29**njobeè' nfeè' moè' be ba tá beèe a laa enáê, 'Rboâñtu li yu neè bbyeèñge ce a yu bkar, ce a m be bi boo ka', a ker nyoñsi boo ka'.'
- 30**Woweèe a be keè laèa neè mtuâu mñgoèrñgoèr enáê, 'Gweèñger neè mbe weâr nduè,' laèa neè mtuâu mñká'ñká' enáê, 'Gúèúshi neè weèr.'
- 31**Beèe a ka' ce geèe buu ca neè máè aè nfeè' ce ce yi bii coèñ, baná yi ka' yuushi, yi ba aè njááá ká?"
- 32**A m loèr mmbañruè mo' beèe a mbaa ce a m bú' ncir, a ce duè aègho a Jisoès weèe tá a bo duè taa mbe kiïntaa.
- 33**Woweèe a ka' baè' mbe diï' ce a m ce too ená Keèkeèp-Tu, a taa Jisoès mbe kiïntaa mbo, a taa beèe moè' ce a m bú' ncir naè mbo foñ. Moè' aè m ba mbe kiïntaa a yeâ bo maè', moè' aè ba mbe kiïntaa a yeâ bo ñkoèp.
- 34**Jisoès aè laa enáê, "Ya Taê, foèosi woweèe, njobeè' woweèe a riïñ yuu ce a ce geèe ka'." Woweèe a m loèr vi bcàè', a ma' kaèñ aègho, beèe ce a m so a du neè bcàè' anaè.
- 35**Beèe a m táá a ce fyá', ñgaâa rsa' a ce vùèshi ye, a ce laèa enáê, "E m jaè' beèe moè' efa ñgá', e ja' laè yi tu foñ, ce e ka' ba Kraâis anaè ce Nyúè aè m ce."
- 36**Bsoogàè foñ a m coosi ye. Woweèe a m vùè a fa ye mruè' ce mi ce bañshi,
- 37**a laa enáê, "Wàè ka' ba ñkúú Juès, aè ja' ka yo tu efa ñgá'."
- 38**A m sañ mbe yeâ tuè enáê, "A ñkúú Jus naè."
- 39**Moè' efa beèe ce a m bú' ncir a taa woweèe a Jisoès weèe naè, aè m suè' ye neè mcáp. E m laèa enáê, "Mboè a wàè Kraâis anaè a? Jaè' laè yo tu efa ñgá' tá aè bo jaè' weèr foñ."

- ⁴⁰Ñwàè moè' ce e m ba mbe kiĩntaa foñ naè aè lapniì ye, a laa enáê, “AÈ ce wáp Nyúè ka' a? To wá wàè ku ba ñwàè rkwe foñ aèmbòè ye.
- ⁴¹Yi yu yáániì ená soè yá ñgá'. Soè ce yá ñgá' njo' buu bbelep ce soè aè geèè, ñwàè ca aè geèè yi yu yuu mo' ka'.”
- ⁴²E ka' laèa wa'a, a laa enáê, “Jisoès, kuushi máè aè nfeè' ce wàè ka' vú ce sa' yo kúú.”
- ⁴³Jisoès aè laa neè ye enáê, “M ce suñ wàè neè mini-ñwàè ená, aè be ba weèè soè aè ñgoãñ Paraèdaèis ntĩni.”
- ⁴⁴Nyúè aè ka' kuèu ñgoèñ, túè' aè sii caar a ba' aè nyúè taar.
- ⁴⁵Cáè' ce a m teni dñi' mo' embe Ndaèp Nyúè aègho yi m saè'ti tĩtĩyáá.
- ⁴⁶Jisoès aè waa tatap seê, a laa enáê, “Yaè Taê, máè fa la ryoèñ mbe wáâ mmoèè.” E ka' laèa wa'a, a ko'si ryoèñ, a kwe.
- ⁴⁷Ñwàè ce e m ba tu neè bsoogàè aè ka' yá yuu ce yi m koni na, a ku'si Nyúè, a laa enáê, “Yi yu ghup ená ñwàè ca aè m ba ñwáâ nyáániì.”
- ⁴⁸Beèè ce a m kaari aèfo aè ryá, a ka' yá yuu ce yi m koni, a la' mmo mbe waâp mntee a duse.
- ⁴⁹Bkar vi wááwá ba bbyeèñge ce a m loâ aè ñgoãñ Galeèle a du a yeâ mbuèu, a m táá aènjĩsaèp, a ce yá buu ca.
- ⁵⁰Ñwàè moè' aè m ba ce a m ce too ená Josáèf. E m ba ñwáâ aè rla' Jus ce a m too ená AÈrimaètiyaè. E m ba moè' efa beèè ce a m ce sa' Kansuèr, a ba ñwáâ mboèñmboñ, a ker ba ñwáâ nyáániì.
- ⁵¹E m cu a ce keè' nfeè' ce kúú Nyúè yi be káè'. E m byemi yuu ce a m geèè neè Jisoès na ka'.
- ⁵²E m duè a yá Pailáèt, a bu' mmo neè ye ená e fa gúáú ñwàè neè ye tá e tuñ.
- ⁵³Pailáèt aè byemiì, e suusiì gúáú ñwàè embe kiĩntaa, a kur njep bcáâ' bboèñboñ, a lá njep rsheè ce a m soè' nje ryáá, aè ba rsheè ce a m be tuñ ñwàè njo ka'.
- ⁵⁴AÈ m ba aè noèñ ce beèè a m ce tami nyor aè noãñ mmbomntaa Nyúè.
- ⁵⁵Bbyeèñge ce a m loâ aè ñgoãñ Galeèle a du aèmbuèu Jisoès naè, a m duè a Josáèf weèè, a yá rsheè, a yá aèmbòè a m láè gúáú ñwàè njo.
- ⁵⁶Woweèè a m kúti aè laè', a kupshi mgúr mo' tá a bo yo' gúáú ñwàè aègho. AÈ m ba nyúè mmbomntaa Nyúè, woweèè a lúshìi aèmbòè ncir yi m laèa.

Ñwàè' Luèk 24

- ¹AÈ ka' ba aè noèñ entoèmbiì embe múè ñgaèa, aè mú ñgaèptú' seê, bbyeèñge anaè a lor mgúr ce a m kupshi, a du faèdñi' ce rsheè li m ba.
- ²Woweèè a ka' baè' a yá aèmbòè a biñsi luèr embe nduè ncuâu rsheè.

- ³Woweèe a niñ njo, a yá gúáú Tata Jisoès ka'.
- ⁴Woweèe a ka' ce báeáñger aèmbòe ca, beèe a m baa a nyáá, a táá fa waâp geñ. Bcáè' ce beèe anaè a m maè' vi m ce laè'ñger seè.
- ⁵Bbyeèñge anaè a wáp seê, a búú btu njep nsheè. Beèe a mmbaa anaè a laa neè woweèe enáê, "Weèe ce roèò ñwáâ nteèe àè múè bgúáú beèe njoká?"
- ⁶E yu mbena ka'. E fúú efa rkwe. Kuushi neè yuu ce e m laèa neè weèe àè nfeè' ce e m ba àè ñgoañ Galeèle enáê,
- ⁷A be kuè fa Muu Ñwáè neè ñgaâa geèe buu bbebep, tá woweèe a taa ye mbe kiiñta, mnoèñ vi ba btaar tá e fúú efa rkwe' naè."
- ⁸A ka' laèa wa'a, woweèe a kuushii yuu ce e m laèa anaè.
- ⁹Woweèe a kúti, a suñ buu ca neè beèe ce ncoèp-moè'sir-aè-rrúèú, ker ba bár beèe.
- ¹⁰Beèe ce a m kúti anaè àè m ba Máèári ce àè rla' Makdalaè, ba Joèanaè, ba Máèári ce e m ba ma yiñ Jáêms. Woweèe ba bbyeèñge mo' ce a woweèe a m ba naè a m suñ buu ca neè ñgaâa ntuu anaè.
- ¹¹Geewa'a, woweèe a byemii yuu ce bbyeèñge ca a m suñ woweèe ka' njobeè' yi m ce yááti neè woweèe ená yuu ce a m suñ anaè àè m ba yuu cicii.
- ¹²Ka' yi m ba wa'a, Pitaè àè natii a cañ a du faèdii' ce rsheè li m ba, a ka' fyá' njo, a ku yá bcáè' ce a m kur ye njo naè aèmbòe vi noèñte. E natii a kúti, a ba neè rgha'nii-ñwáè àè yuu ce yi m koni na.
- ¹³Aè m ba nyúè anaè beèe a mmbaa efa waâp mú a ce duè àè mú rla' mo' ce a m ce too ená Ámayoès. Aè rnaètiú àè rla' Jáèrusaláèm duè àè rla' ca yi yu aèmbòe mar saèambaê.
- ¹⁴Woweèe a m ce duè, a ce de' aèmbòe buu ca wááwá ce vi m koni.
- ¹⁵Woweèe a ka' ce duè ce de' aèmbòe buu ca, Jisoès àè vúê, a koni woweèe, a ce duè a woweèe.
- ¹⁶Nyúè àè geêe, woweèe a ke' riñ ye ka'.
- ¹⁷E laa neè woweèe enáê, "Weèe ce jáèr ce de' ba aèmbòe ká?" Woweèe a táá neè ñkoosimnse-ñwáè.
- ¹⁸Ñwáè moè' efa waâp mú ce a m ce too ená Kiiñlopaès, àè bipshii neè ye enáê, "Waè' ku ba ba wáè efa múè beèe wááwá ce a vúè àè rla' Jáèrusaláèm ce e riñ buu ce vi koni aèfo àè mnoèñ ca ka' a?"
- ¹⁹E bipshii enáê, "Aè koni ká?" Woweèe a laa neè ye enáê, "Buu ce vi koni yu buu ce vi kuè Jisoàs àè rla' Nasaráèt ce e m ba ñwáè ncep ntuu Nyúè ce e m ce laèa, ce geèe buu bghagha', a ba ñwáâ ñgoèr àè bsii Nyúè ba beèe.

- ²⁰Yiiseèe beâe bgoèrgoèr efa mùè ñgaâa tañshi tañshii, ker ba ñgaâa rsa', a m koo ye a fa ye mbe mmbo govanoè tá a bo sa' ye, yú. A ka' sa', a taa ye mbe kiĩntaa.
- ²¹Weèr àè m ce keè' yer ená a ye ñwáè ce e be tee beèe Israèl efa ñgá'. Ku ba ca caè'caè' ka', mnoèñ vi yu seè'ni vi btaar káâ' nyúè ce buu ca àè m koni.
- ²²Bbyeèñge mo' efa weâr mú a suñ weèr yuu mo' weèr àè bááñgeèr seê. Woweèe a ba du faèdii' ce rsheè li yu aè ñgaèptú' e ntiiini na,
- ²³a ka' baè', a yá gúâú ñwáè njep rsheè ka'. A ka' yá ka', a kúti a laa ená woweèe a yá njáèá rlo mo' aèmboè bciĩndap Nyúè, bciĩndap Nyúè anaè a suñ woweèe ená e ku cu nteèe.
- ²⁴Beèe mo' efa weâr mú a ba du faèdii' rsheè li yu, a ka' baè', a yá buu aè ku ba aèmboè bbyeèñge ca a suñ woweèe naè, a ke' yá ye ka'."
- ²⁵Woweèe a ka' laèa wa'a, e laa neè woweèe enáê, "Weèe yu blúr, a ce siĩrni aè rbyemi yuu ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m laèa.
- ²⁶Mboè yi m ba yááni ená Kraâis anaè yá ñgá' ca, tá a ka' kuè'si ye a?"
- ²⁷E m káè' embe mñwaè' ce Musiis aè m sañ, a du mbe mñwaè' ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè wááwá a m sañ, a nashi buu ce Ñwaâ' Nyúè yi laèa aèmboè ye neè woweèe.
- ²⁸Woweèe a ka' duè baè' aètútú rla' ce woweèe a m ce duè aèfo naè, Jisoès aè gee aèmboè e ce caèa rla' anaè caèa wa'a.
- ²⁹Woweèe a bu' mmbo neè ye ená e fa duè ka', a laa neè ye enáê, "Seèe noñ aèfa njobeè' nyúè aè coo, mraèñrañ mi káè' a ce koshi." Awá e du mbe ndaèp tá a woweèe a bo noèñ mbo.
- ³⁰Woweèe a ka' cu tá a bo ye byee, e lor bráêd, a yoñshi Nyúè, a bá'shi a fa neè woweèe.
- ³¹Map mmir mi mú'ñgeèr, woweèe a riñ ye. A ka' riĩñ ye wa'a, e bú, woweèe a ker yá ye ka'.
- ³²Woweèe a laa enáê, "Mboè ntee yi ba ce luèu soè se aè nfeè' ce e ba ce laèa neè soè aè nduunjii, a ce naèshi yuu ce Ñwaâ' Nyúè yi laèa naè a?"
- ³³Woweèe a natii mbekii njaè' moè'sir, a kúti aè rla' Jáèrusaláèm, a ka' baè', a yá beèe ce ncoèp-moè'sir-aè-rrúèù, ba beèe ce a woweèe a m ba, aèmboè a cute aèbee,
- ³⁴a ce laèa enáê, "Tata aè fúú efa rkwe neè mini-ñwáè, a duñshi yiĩ nyor neè Saimúèn."
- ³⁵beèe a mmbaa ca a suñ yuu ce yi m koni woweèe aè nduunjii, a ker suñ aèmboè woweèe a m riĩñ ye aè nfeè' ce e m bá'shi bráâd a fa neè woweèe naè.
- ³⁶Woweèe a ka' kuè bii ce suñ buu ca, Jisoès aè ku nyáá mbe waâp tar, a laa neè woweèe enáê, "Cumúnyañ ba neè weèe."

- 37Woweèe a m lá', a wáp seê, a ce kwaè'shi ená woweèe a yá ba nyir.
- 38E laa neè woweèe enáê, “Mluè mi ce koo weèe njoká? Weèe ce tarni njoká?”
- 39Fyá' neè ma mmbo ba ma mkuèu tá weèe bo riĩn ená ku ba máè seeseê. Joèo neè máè, fyá' máè, njobeè' nyir e ke túr nyaèa nyor ba bvúp aèmboè weèe àè yá máè túr na ka'.”
- 40E ka' laèa wa'a, a duñshi woweèe mi mmbo ba mi mkuèu.
- 41Woweèe a ku bii tarni a ke' be byemi ka', a ce yu' rboèñ, a ce báèáñger seê. E bipshìi neè woweèe enáê, “Weèe túr yuu ye taáa a?”
- 42Woweèe a fa ye tete nca ce a m laa.
- 43E koo a ye a waâp bsii.
- 44E ka' ye, a laa neè woweèe enáê, “Buu ca yu buu ce máè m suñ weèe àè nfeè' ce máè m ku bii weèe seèe naè. Máè m laèa máná buu wááwá ce a sañ aèmboè máè mbe ñwaâ' mncir Musiis, ba mbe mñwaâ' ñgaâa ncep ntuu Nyúè, ker ba mbe mñwaâ' byáá vi be kuè ghááte njo.”
- 45E ka' laèa wa'a, a mú' waêp bfee, tá woweèe a bo riĩn buu ce Ñwaâ' Nyúè yi ce laèa.
- 46E m laèa neè woweèe enáê, “A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè ená Kraâis anaè be yá ñgá', mnoèñ vi ba btaar, tá e fúú efa rkwe,
- 47tá a káâ' àè rla' Jáèrusaláèm feè'shi neè bto' wááwá àè li rlii ená beèe a kupse, ma' yaèp buu bbebep tá Nyúè bo foèosi woweèe.
- 48Weèe àè yá aèmboè buu ca àè ghááte njo, baná weèe be suñ beèe.
- 49Yáè, m be duè tá m tuusi yuu ce yaè Ta àè m kaè'ni naè neè weèe. Baná weèe cu àè rla' ca, caar tá ñger embe buèu yi suu mbe weêe nduè.”
- 50E lor woweèe a fúú aègho efa múè rla', a du a ba' aèwaâa rla' Bátaniĩ. E ka' baè', a naa mi mmbo mbekiĩ, a ghoni woweèe.
- 51E ka' ghoèni woweèe, a ma'shi woweèe, Nyúè àè lor ye a du aègho mbe buèu.
- 52Woweèe a gú'shìi neè ye, a nati a kúti àè rla' Jáèrusaláèm neè rlu'shìi-ñwáè seê.
- 53Woweèe a m ku cu mbe Ndaèp Nyúè àè nfeè' wááwá a ce yoèñshi Nyúè.

Ñwàè' Joân

Ñwàè' Joân 1

- ¹AÈ m ba efa rkáè', Nlaèa yi ku ba. Yi m ba aèbee a Nyúè. Nlaèa anaè yi m ba Nyúè.
- ²Yi m ku ba efa rkáè' a Nyúè.
- ³Buu wááwá aè m geèe yi aè ñger Nyúè. Yuu mo' yi yu ce yi m buu efa rgeèe ka'.
- ⁴Ryoèñ li m vùè ba ese yi. Ryoèñ anaè li m ba rraa neè beèe.
- ⁵Rraa anaè li ke raa aè túè'nji. Túè'nji aè m be liisi rraa anaè ka'.
- ⁶Ñwàè moè' aè m ba ce Nyúè aè m tuu. Li rlii li m ba ená Joân.
- ⁷E m vùè tá e bo suñ beèe aèmbòè rraa anaè tá beèe a bo byemi njobeè' e suñ woweèe.
- ⁸E m ba rraa anaè ka'. E m ku vù yi ba aè rsuñ beèe aèmbòè rraa anaè.
- ⁹Rraa mini ce li ke raa mbenduè beèe wááwá naè li m vùè njep ñgoèñ.
- ¹⁰E m ba njep ñgoèñ. Ñgoèñ ca aè m geèe ye aè ñger Nyúè. Ñgoèñ yi m riññ ye ka'.
- ¹¹E m vùè fa yeâ laè', yìl beèe a koniì ye ka'.
- ¹²AÈ ka' ba yi aèmbòè beèe ce a m koni ye a ker byemi neè ye foñ naè, e fa ñger ená woweèe a beeñger ba boo Nyúè.
- ¹³Boo ce a bi ba aèmbòè a ke bi boo naè ka'. Yu ba boo ce a bi ba aèmbòè Nyúè koèñ.
- ¹⁴Nlaèa anaè yi m beèeñger aè ñwàè ghup, a cu a weâr mú. Weèr aè m yá yi foèò ce yi m loè ba ese yìl Taê. Nyúè aè m fa njáèá foèò ca ba neè muu yìl ce e ku ba moè'sir. Weèr aè m yá rboañ Nyúè ba mini Nyúè ba njep ye.
- ¹⁵Joân a ñwàè ce e m suñ beèe aèmbòè ye. E m laèa enáê, “Ñwàè ca yu ñwàè ce máè m suñ weèe ená e bii ka' vùè naè. Máè m suñ weèe ená nta' ñwàè anaè yi caèa ya, njobeè' tá a ka' keè bi máè, e m ku ba.”
- ¹⁶AÈ ka' ba njo' ku' li rboèñ, seèe wááwá aè koniì bghoèniì ese ye ñkaèraè' aèñgoo.
- ¹⁷Nyúè aè m fa seèe mncir ba njìl enjep Musiis, aè ka' ba njìl enjep Jisos Kraèis, seèe aè riññ rboañ Nyúè ba mini Nyúè.
- ¹⁸Ñwàè moè' aè m be yá Nyúè ka'. Muu Nyúè ce e ku ba moè'sir, a ker ba mntee Nyúè, a ye ce e duèñshi seèe njáèá ñwàè ce yìl Ta yu.
- ¹⁹Jus ce aè rla' Jáèrusaláèm a m tuu beèe moè' efa múè ñgaàa tañshi tañshiì ba beèe Láviì ená a du yá Joân, bipshi neè ye enáê, “A wàè nda?”
- ²⁰Joân aè m kani efa rbeèesi yuu ce woweèe a m bipshi na ka'. Cena a yuu ce e m laèa neè woweèe aè bsii beèe wááwá. E m laèa enáê, “A máè Kraèis anaè ka'”

- 21**Woweèe a ker bipshi neè ye enáê, “Baná a wáè nda? A wáè AÈlajaè a?” E beesii enáê, “A máè AÈlajaè ka'.” Woweèe a ker bipshi enáê, “A wáè ñwáè ncep ntuu Nyúè anaè a?” Joân aè kanii.
- 22**Woweèe a ker bipshi neè ye enáê, “Baná a wáè nda seê? Suñ weèr njáèá ñwáè ce aè yu tá weèr bo kúti suñ beèe ce a ba tuu weèr.”
- 23**Joân aè beesii enáê, “A máè ñwáè ce AÈsayaè aè m laèa aèmbòè ye eluâuñgoèñ enáê, ‘Njeèdoñ moè' ce fuñ aè ntee riñ enáê, Kupshi neè nduunjii neè Tata.”
- 24**Beèe moè' ce beèe Fariisi a m tuu
- 25**a m bipshi neè Joân enáê, “Wáè ka' tá ba Kraâis anaè ka', ba AÈlajaè ka', ba ñwáè ncep ntuu Nyúè ce Nyúè aè m laèa ená e be tuu naè ka', wáè ka' ce baèptir beèe njoká?”
- 26**Joân aè beesii neè woweèe enáê, “M ce baèptir beèe ba neè mdip. Ñwáè moè' yu a weêe mú, ce weèe aè be riñ ye ka'.
- 27**A ye ce e ce vùè embe máâ njii. Yi nta' yi caèa ya. Máè ghááte aè ñwáè ce aède' m co'ni vi blaba' ka'.”
- 28**Buu ca vi m koni ba aè rla' Bâtaniì ce li yu neèngu rdiip Jodaèn. A faèdii' Joân aè m ce baèptir beèe.
- 29**Túè' aè ka' raa, Joân aè yá aèmbòè Jisoès ce vùè aè ryá ye, a laa enáê, “Yá neè Muu Njeèe Nyúè ce e be siñsi buu bbelep enjep ñgoèñ.
- 30**A ñwáè ce máè m ce laèa mánáê, ‘Ñwáè moè' ce vùè embe máâ njii ce yi nta' yi caèa ya njobeè' a m bii ka' bi máè, e ku ba naè.’
- 31**Máè m riñ máná a ye Kraâis anaè ka'. Geewa'a, mbuèu ce máè m vùè ya ce baèptir beèe aè to' Isráèl aè m ba ená woweèe a bo riñ ye.”
- 32**Joân aè m suñ beèe ba yuu ce e m yá, a laa enáê, “Máè m yá aèmbòè Yú' Rara yi ce suèu embe buèu aèmbòè beèñ wa'a, a cu mbe yeâ nduè.
- 33**AÈ m ba aè nfeè' anaè máè be riñ ye ka'. Geewa'a Nyúè ce e m tuu máè ená m vù baptir beèe aè m laèa neè máè wáá enáê, ‘Ñwáè ce aè be yá aèmbòè Yú' yi be suèu embe buèu, cu mbe yeâ nduè, a ñwáè ce e be baèptir beèe neè Yú' Rara.’
- 34**Máè yá neè mini-ñwáè, a ce suñ weèe rara ená ñwáè anaè yu Muu Nyúè.”
- 35**Túè' aè ka' keèr raa, Joân aè táá a beèe a mmbaa ce e m ce yá'ni woweèe.
- 36**E ka' yá aèmbòè Jisoès ce caèa, a laa enáê, “Yá neè muu njeèe Nyúè.”
- 37**beèe a mmbaa anaè a ka' yu' aèmbòè Joân aè laèa wa'a, a nati a du aèmbuèu Jisoès.
- 38**Jisoès aè ka' karsi nyor yá aèmbòè woweèe a ce vùè a yeâ mbuèu, e bipshii neè woweèe enáê, “Weèe ce roèò ba ká?” Woweèe a laa neè ye enáê, “Rabaèi (ce yi yu ená Ñwáè Ryá'niì), aè ce cu ba fá?”

- ³⁹Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Vúè neè yá.” Woweèe a du a yá faèdii' e m ce cu, a cu a Jisoès weèe, ká' embe nfeè' nyúè aè m káè' a ce coo.
- ⁴⁰Moè' efa beèe a mmbaa ca ce e m yu' yuu Joân aè m laèa a du aèmbuèu Jisoès foñ naè aè m ba Andruè nfúr Saimún Pitaè.
- ⁴¹E m naèti a du cárcár seê, a du a yá nfúr yîu Saimún Pitaè a laa neè ye enáê, “Weèr aè yá Máèsayaè.” Rlii ca li yu ená Kraêis (ñwáè ce a ghar).
- ⁴²E m loèr ye a ye a du a yá Jisoès. Jisoès aè ke' Saimúèn a laa enáê, “Wáâ Saimúèn ce aè yu muu Joân, a be too wáè ená Káfaès.” Rlii ce ená Káfaès na li ku ba foñ aèmboè rlii ce li yu ená Pitaè naè.
- ⁴³Túè' moè' aè ka' keèr raa, Jisoès aè natîl ená e ce duè aè ñgoâñ Galeèleê. E m roèo Feleêp, a yá ye, a laa neè ye enáê, “Vúè fa máâ mbuèu.”
- ⁴⁴Felep ca aè m ba ñwáâ aè rla' Báètsaidaè aèmboè Andruè ba Saimún Pitaè a m ba.
- ⁴⁵Felep ye ye aè m yá Naètaniïyáèl a laa neè ye enáê, “Weèr aè yá ñwáè ce Musiis aè m sañ aèmboè ye mbe ñwaè' mncir, ñgaâa ncep ntuu Nyúè a ker sañ aèmboè ye foñ naè. A ye Jisoès muu Josáèf ce aè rla' Nasaráèt.”
- ⁴⁶Naètaniïyáèl aè laa neè ye enáê, “Waè' aède' yuu boèñboñ yi fúú aè rla' Nasaráèt a?” Felep aè laa neè ye enáê, “Vúè yá.”
- ⁴⁷Jisoès aè ka' yá aèmboè Naètaniïyáèl ce vúè aè ryá ye, e laa yuu a kuu ye. E m laèa enáê, “Ñwáè ca yu ñwáè Isráèl ghup, a ba ñwáè nlaèayá.”
- ⁴⁸Naètaniïyáèl aè bipshîl neè ye enáê, “Wáè rîlñ máè aè njááá ká?” Jisoès aè beesîl enáê, “Tá Felep ka' ká' wáè, máè ba yá wáè aè nfeè' ce wáè ba cu njep mbuèu ce ce a too ená fik naè.”
- ⁴⁹Naètaniïyáèl aè laa neè ye enáê, “Rabaèi, a wáè Muu Nyúè. A wáè ñkúú aè to' Isráèl.”
- ⁵⁰E ka' laèa wa'a, Jisoès ye ye aè laa neè ye enáê, “Wáè ku byemi ba njobeè' máè ba laa máná máè ba yá wáè aè nfeè' wáè ba cu njep mbuèu ce ce a too ená fik naè a? AË be yá buu mo' ce vi be caèa cena.”
- ⁵¹E m ker laa enáê, “M ce suñ wáè neè mini-ñwáè ená weèe be yá aèmboè rbuu li be múè'ti tá bciindap Nyúè a ce ko' ce suèu mbenduè Muu Ñwáè.”

Ñwáè' Joân 2

- ¹Mnoèñ vi ka' ba btaar, beèe mo' a ce geèe Ñkaâ' bguèu aè rla' Kánaè aè ñgoâñ Galeèleê. Ma yîi Jisoès aè m ba aèfo.
- ²A m be Jisoès ba ñgaâa yá'ni yîi buu aè ñkaè' ca foñ.
- ³Mruè' ñkaè' ca mi ka' mîi, ma yîi Jisoès aè laa neè Jisoès enáê, “A no mruè' mi sáè.”

- ⁴Jisoès aè laa neè ye enáê, “Njeñwáè, aè ce laèa ba neè máè njoká? Nfeè' yaè aè be gháá ka'.”
- ⁵Yìi ma aè laa neè ñgaâa mfaè' enáê, “Geèe neè yuu ce e ka' suñ weèe ená weèe geèe.”
- ⁶Mntúñ bluèr vi m ba aèfo vi ntuunfu. AÈ m ba mntúñ ce Jus a m ce tár mdip njo tá a bo ce suè'si nyor aègho, ce ba brara aè bsii Nyúè. AÈde' bgaloèn mdip vi m ba ku du njep ntúñ moè'sir aèmboè mmbaa du ba' mntaar wa'a.
- ⁷Jisoès aè laa neè ñgaâa mfaè' enáê, “Tu' neè mdip cu'ni njep mntúñ ca.” Woweèe a m tu' mdip a cu'ni njep mntúñ anaè mi ruu aègho wááwá.
- ⁸Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Sápsi neè mdip anaè du fa neè ñwáè ce e ce gaèpshi buu ñkaè'.” Woweèe a m ku gee aèmboè e m laèa.
- ⁹Ñwáè rgaèpshii aè yu'shii mdip ce mi m beèeñger aè mruè' na, a riñ faèdii' mi loè ka'. Geewa'a ñgaâa mfaè' a m riñ faèdii' mi m loè. E ká' nduèu guèu,
- ¹⁰a laa enáê, “Beèe a ke tar beèe, vú neè mruâ' mboèñmboñ entombii, beèe a no yu' wáá, e ka' vú neè mi ce mi boèñ goèr ka'. Wáè geèe yo jáá. Wáè loèr mruâ' mboèñmboñ a tar beèe aègho ba aèlúèsimbuèu.”
- ¹¹Yuu ghagha' ce Jisoès aè m geèe aè rla' Kánaè aè ñgoâñ Galeèle na, aè m ba ncoèo entombii ce e m duèñshi njáèá foèo ce e túr. Ñgaâa yá'ni yii buu a ka' yá, a byemi neè ye.
- ¹²A ka' ye ñkaè' miisi, Jisoès ba yii ma ba bfúr vi ba ñgaâa yá'ni yii buu a natii a du aè rla' Kaèpanuèm a cu aèfo aè mú mnoèñ mo'.
- ¹³Nfeè' aè m káè' a ce gháá ce beèe Jus a ke ye Ñkaâ' caèasi-mndap. Jisoès aè du aè rla' Jáèrusaláèm tá e bo ye ñkaè' anaè foñ.
- ¹⁴E ka' duè baè', a niñ mbe Ndaèp Nyúè a yá aèmboè beèe a ce fyeèni naè', ba njeèe, ba bbeèñ a ker yá aèmboè beèe a ce kupse mbaèa mbo.
- ¹⁵E lor kúè a gee ñgwaèa aègho, a juu beèe anaè aègho, a ker juu yap njeèe ba yap naè' embe Ndaèp Nyúè. E m buète btábuèr ese beèe ce a m ce kupse mbaèa naè, a da'si yap mbaèa anaè aè nsheè.
- ¹⁶E m laèa neè beèe ce a m ce fyeèni bbeèñ naè enáê, “Loèr neè buu anaè duse aègho. Weèe aè geèe ndap yaè Ta aè kútiì ndap ntaa njoká?”
- ¹⁷Ñgaâa yá'ni yii buu anaè a ka' yá aèmboè e geèe wa'a, woweèe a kuushii yuu ce a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, “Njáèá rkoèñniì ce máè túr neè yoè ndap li be yú máè” naè.
- ¹⁸Jus a laa neè ye enáê, “Yuu ce aède' aè gee aèmboè ncoèo aè rduèñshi weèr ená aè túr ñger aè rgeèe buu ca, yu ká?”
- ¹⁹Jisoès aè beesii neè woweèe enáê, “Weèe ka' sa' Ndap Nyúè ca, m lor mnoâñ btaar ba'rii.”

- ²⁰Woweèe a laa enáê, “Habai! A m baè'ri Ndap Nyúè ca aè bfeè' ncoèp-ntuunfu-aè-mñkyeèe. AÈde' aè gee wá ká ka' ba'ri aè mnoâñ btaar?”
- ²¹Geewa'a Jisoès aè m ce laèa aèmboè Ndap Nyúè ca, a ce laèa ba aèmboè yïi nyor.
- ²²E ka' loâ fúú efa rkwe, ñgaâa yá'ni yïi buu a kuushi yuu ce e m laèa anaè. A ka' kuushi, a byemi yuu ce Ñwaâ' Nyúè yi laèa, a ker byemi yuu ce Jisoès aè m laèa anaè.
- ²³Jisoès aè ka' ce ye Ñkaâ' caèasi-mndap aè rla' Jáèrusaláèm, a duñshi mncoèò, vi gee beèe magoèr a byemi neè ye seè.
- ²⁴Geewa'a, e m fa yïi nyor neè woweèe ka' njobeè' e m riñ mntee beèe wááwá.
- ²⁵Mbuèu moè' aè m ker ba aègho ená a suñ ye aèmboè ñwáè ka', njobeè' e m riñ buu ce beèe a ce kwaè'shi wáá.

Ñwaè' Joân 3

- ¹Ñwáa ñgoèr moè' aè m ba aè múe Juès, a too ye ená Nïikoèdámoès. E m ba moè' efa múe beèe Fariisii.
- ²AÈ ka' ba neétú' moè', e du a yá Jisoès, a laa neè ye enáê, “Rabaèi, weèr riñ werná a wáè ñwáè ryá'nii ce Nyúè aè tuu, njobeè' Nyúè aè ka' tá fa ñwáè ñger ka', aède' ñgaèñ duñshi mncoèò ce aè ce duèñshi na ka'.”
- ³Jisoès aè laa neè ye enáê, “M ce suñ wáè neè mini-ñwáè ená a ka' tá bi ñwáè nfeè' baa ka', aède' ñgaèñ yá kúú Nyúè ka'.”
- ⁴Nïikoèdámoès aè bipshii enáê, “Ñwáè aè ka' ba nleeñwáè wáá, aède' a gee eká ka' ker bi ye? Waè' aède' e ker kúti njep rbúè yïi maè, a bi ye ñkaèraè' baa a?”
- ⁵Jisoès aè beesii enáê, “M ce suñ wáè neè mini-ñwáè ená a ka' tá bi ñwáè neè mdip ker ba neè yú' ka', aède' ñgaèñ niñ mbe diù' kúú Nyúè ka'.”
- ⁶Yuu ce ñwáè aè bi, yu yi ñwáè. Yuu ce yú' yi bi, aè ba yiù yú'.
- ⁷Fa báèánger njobeè' máè laèa neè wáè ená a be kuè keèr bi ñwáè nfeè' baa ka'.
- ⁸Fu' yi ke caèa, kashi aèmboè yi gwáá, aè yu' aèmboè yi coèò. Wáá yu' wa', riñ faèdii' yi loè káè faèdii' ce yi ce duè ka'. Yi ku ba wa'a neè ñwáè ce Yú' yi bi ye.”
- ⁹Nïikoèdámoès aè laa neè ye enáê, “AÈde' buu ca vi ba wa'a aè njááá ká?”
- ¹⁰Jisoès aè laa neè ye enáê, “Wáè ce aè yu ñwáè ryá'niú aè to' Isráèl, wáè riñ buu ca ka' a?”
- ¹¹“M ce suñ wáè neè mini-ñwáè ená weèr ce laèa ba buu ce weèr riñ, a ce suñ weèe ba buu ce weèr aè yá neè mer mmir. Weèr aè ka' ce suñ weèe buu ca, weèe aè ke' byemi ka'.
- ¹²Máè suñ weèe aèmboè buu enjep ñgoèñ na, weèe aè byemi ka', m ka' suñ weèe aèmboè buu embe buèu, weèe gee wee ká ka' byemi?”

- 13Ñwàè moè' yu aègho ce e m be du mbe buèu caa efa Muu Ñwàè ce e m loè embo a suu njep ñgoèñ na ka'.
- 14AÈmboè Musiis aè m naèa nyo ce a m toèo nèè bco' mbekiì aè nfeè' woweèe a m ce jáèr aè riìñ naè, a mboè a be kuè keè naèa Muu Ñwàè wa'a,
- 15tá ñwàè ce e ka' byemi nèè ye, e bo koni ryoèñ ce nfeseè.
- 16Nyúè aè m koèñ beèe enjep ñgoèñ magoèr seê, a tuu Muu yìi ce e ku ba moè'sir ená ñwàè ce e ka' byemi nèè ye, e bo kwe ka', koni ryoèñ ce nfeseè.
- 17Nyúè aè m tuu Muu yìi njep ñgoèñ ená e vù sa' beèe enjep ñgoèñ ka', e m tuu Muu yi ená woweèe a bo luèñ njo' ye.
- 18Baná ñwàè ce e ka' byemi nèè ye, e luèñ efa mnsa'. Ñwàè ce e ka' tá byemi nèè ye ka', baná ñgaèñ aè gweè mnsa' njobeè' e kani efa rbyemi nèè Muu yìi ce e ku ba moè'sir.
- 19A mboè mnsa' anaè vi yu aè njáèá enáè: Rraa li vùè njep ñgoèñ, beèe a koñ ba túè'nji a caa rraa njobeè' woweèe a ce geèe buu bbelep.
- 20Ñwàè ce e ka' ce geèe buu bbelep baná ñgaèñ koèñ rraa ka', a koñ aè rbaè' faèdii' rraa li yu ka', tá yìi buu bbelep bo yááti aèwañ ka'.
- 21Ñwàè ce e ce geèe yuu mini, e ke vùè faèdii' rraa li yu tá beèe a bo yá rara ená e ce geèe ba yuu ce Nyúè koèñ."
- 22Buu ca aè ka' miì wáá, Jisoès ba ñgaâa yá'nii yìi buu a natii a du aè ñgoâñ Juèdiyaè, e cu a woweèe aèfo, a baptir beèe.
- 23AÈ m ba aè nfeè' anaè, Joân aè m ce baèptir beèe aè rla' Ánoèn aègee rla' Salìim. Mdiip mi m ba aèfo seê. Beèe a m ce vùè, e ce baèptir woweèe.
- 24AÈ m ba aè nfeè' anaè a be nèè fa Joân aè shañ ka'.
- 25Ñgaâa yá'nii buu Joân mo' a m káè' a ce sár mnsár a ñwàè moè' efa múè Jus aèmboè aède' ñwàè su'sii nyor ba nrara aè bsii Nyúè.
- 26Woweèe a du a yá Joân a laa nèè ye enáè, "Rabaèi, ñwàè ce weèe ye aè m ba neèngu rdiip Jodaèn, wàè suñ beèe aèmboè ye naè, ñwàè anaè ce baèptir beèe, beèe wááwá a ce duè yeâ mbuèu."
- 27Joân aè beesii a laa enáè, "AÈtaè ñwàè túr yuu mo' caa efa yìi ce Nyúè aè fa nèè ye ka'.
- 28Wee weèe foñ aè m yu' aèmboè máè m laèa ená a máè Kraâis naè ka'. M yu ya ba ñwàè ce a tuu ená e du entombii nèè ye.
- 29Ñwàè ce e ke túr ñgwaguèu yu ba nduu. Ñkar nduu ka' táá ce yu' aèmboè nduu anaè ce laèa, baná e be lu'shi magoèr seê. A mboè yi ku ba nèè máè wa'a. M ce lu'shi se njobeè' m yu ñkar nduu anaè.
- 30Yi nta' yi be kuè ce duè entombii, tá ya yi ce kúti njìnjii.

³¹“Ñwàè ce e suèu embe buèu a ñwàè ce e yu mbenduè buu wááwá. Ñwàè enjep ñgoèñ ku ba ñwàè enjep ñgoèñ, a ce laèa yi ba aèmbòè buu enjep ñgoèñ. Ñwàè ce e suèu yi ba embe buèu naè yu mbenduè buu wááwá ce Nyúè aè m geèe.

³²E ce laèa ba buu ce e m yá neè mi mmir, a yu' neè vi btuè'. Geewa'a beèe a byemi yuu ce e ce laèa ka'.

³³Ñwàè ce e ka' byemi yuu ce e laèa, baná ñgaèñ ce duèñshi ená yuu Nyúè aè laèa yi yu mini.

³⁴Ñwàè ce Nyúè aè tuu ce suñ beèe blaâa Nyúè, njobeè' Nyúè aè loèr yi Yú' a fa neè ye a bár yuu mo' ka'.

³⁵Taèr koèñ Muu yïl, a fa buu wááwá mba yeâ mmboè.

³⁶Ñwàè ce e ka' byemi neè Muu baná ñgaèñ be koni ryoèñ. Ñwàè ce e ka' kani efa rbyemi neè Muu yïl baná ñgaèñ be koni ryoèñ ka'. Nyúè be cápshi nteèe neè ñwàè anaè nfeseè.”

Ñwàè' Joân 4

¹Beèe Fariïsi a m yu' ená ñgaâa yá'ni buu Jisoès ker ba beèe ce Jisoès aè m baèptir naè a m ba goèr a caa ñgaâa yá'ni buu Joân.

²Gee ne wa'a, Jisoès a ñwàè ce e m ce baèptir beèe ka'. Ñgaâa yá'ni yïl buu ca a beèe ce a m ce baèptir beèe neè ye.

³Tata Jisoès aè ka' riïñ ená beèe Fariïsi a yu' buu ca, e natiû aè ñgoâñ Juèdiyaè a ce kúti aè ñgoâñ Galeèleè.

⁴Aèmbòè e m ce kúti anaè, yi m ba ená e be kuè duè ba njïû aè ñgoâñ Saèmarïiyaè.

⁵E ka' ce jáèr ce caèa aè ñgoâñ Saèmarïiyaè anaè, a ba' aè rla' mo' ce a m ce too ená Sikaè. Rla' ca li m ba aègee ñkúè ce Jakoèp aè m fa neè muu yïû Josáf.

⁶Jakoèp aè m túr rdip rtuñ aèfo. Jisoès aè ka' baè' fa rdip anaè, a lúshi aègee mo njobeè' e m jáèr a sáè. Aè m ba aè nfeè' anaè nyúè aè ká' a ce kuèu ñgoèñ.

⁷Njeñwàè moâ' aè ñgoâñ Saèmarïiyaè aè m vùè aè rtu' mdip. Jisoès aè laa neè ye enáè, “Fa máè mdip tá m no.”

⁸Aè m ba aè nfeè' anaè, ñgaâa yá'ni buu Jisoès a m ba neè du aè ryuu byee aè múè rla'.

⁹Njeñwàè anaè aè laa neè Jisoès enáè, “Haba! Mboè a wàè ñwàè Jus a? Yi loè efaè ká, wàè ka' ce loo mdip ese máè ce m yu njeñwáâ aè ñgoâñ Saèmarïiyaè?” Jus ba beèe aè ñgoâñ Saèmarïiyaè a ke geèe buu aèbee ka'. è

¹⁰Jisoès aè beesïi a laa neè ye enáè, “Wàè ba riñ yuu ce Nyúè e ke fa neè beèe, ker riñ njáèá ñwàè ce e ce loo mdip ese wàè tá e bo no, aè ba loo ba wàè ená e fa wàè mdip ce mi ke miï ka', tá e fa wàè mdip anaè.”

- 11 Njeñwáè anaè aè laa enáê, “Yaè taê, rdip rtuñ ca li coomi seê. AÈ túr yuu ce aè be tu' mdip aègho ka', baná aè be tu' mdip ce mi ke miñ ka' efá?”
- 12 Waè' aè caèa yeèr ta Jakoèp ce e m tuñ rdip ca neè weèr a? E m no mdip enjep rdip rtuñ ca a boo vi weèe ker ba yi nyaèa.”
- 13 Jisoès aè laa neè ye enáê, “Ñwáè aè ka' no mdip enjep rdip rtuñ ca, ntee mdip yi ku lo luu ye.
- 14 Ñwáè aè ka' no mdip ce aè fa máè a fa ye, aède' ntee mdip yi ker luu ye aè nfeè' moè' ka'. Mdip ce m be fa ñgaèñ mi be ba neè ye aèmboè rdip ce li be ce fúú aè nfeè' wááwá, geèe tá e koni ryoèñ ce nfeseè.”
- 15 Njeñwáè anaè aè laa neè ye enáê, “Yaè taê, fa máè njáèá mdip anaè tá m no, faè dii' ntee mdip yi bo keèr luèu máè tá m ker ce vùè aè rtu' mdip aèfa ka'.”
- 16 Jisoès aè laa neè ye enáê, “Duè vù neè nduu woè.”
- 17 Njeñwáè anaè aè laa enáê, “M túr nduu ka'.” Jisoès aè laa neè ye enáê, “AÀ laèa mini ghup ená aè túr nduu ka'.
- 18 Wáè m duè bguèu mndap taê. Ñwáè ce weèe ye ce cu seè'ni na, a nduu woè ka'. Wáè laèa yuu mini ghup.”
- 19 Njeñwáè anaè aè laa neè ye enáê, “Masaè, máè yá máná aè yu ñwáè ncep ntuu Nyúè.
- 20 Wer btarkú a m ce duè rloo mbe rtuâu aèfa na, weèe a ce laèa ye ená dii' ce aède' beèe a du rloo ku ba ba aè rla' Jáèrusaláèm.”
- 21 Jisoès aè laa neè ye enáê, “Njeñwáè, m ce suñ wáè neè mini-ñwáè ená nfeè' ce gháá ce beèe a be keèr duè rloo mbe rtuèu ca ka', ka' aè rla' Jáèrusaláèm.
- 22 Weèe riññ ñwáè ce weêe ke loo neè ye ka'. Weèr riññ ñwáè ce wer ke loo neè ye njobeè' rluèñ li ke loè ba ese Jués.
- 23 Nfeè' ce vùè, nfeè' anaè aè ghááte seè'ni na, ce ñgaâa rloo ce mini a be loo neè Taèr aè yú' ker ba aè mini. A njáèá ñgaâa rloo ce Taèr e koèñ.
- 24 Nyúè yu yú'. Baná beèe ce a ce loo neè ye a be kuè loo aè yú' ker ba aè mini.”
- 25 Njeñwáè anaè aè laa neè ye enáê, “Máè riññ máná Máèsayaè ce a too ená Kraâis naè be vùè. E be vùè tá e suñ seèe buu wááwá.”
- 26 Jisoès aè laa neè ye enáê, “Máè ce m ce laèa neè wáè na, a máè ñwáè anaè.”
- 27 AÈ ka' ba aè nfeè' anaè, ñgaâa yá'ni buu Jisoès a kúti. A ka' kúti yá aèmboè Jisoès ce de' a njeñwáè, woweèe a bááñgeèr seê. Ñwáè moè' aè m bipshi yuu ce njeñwáè anaè aè m ce roèo káè mbuèu ce Jisoès aè m ce de' a ye ka'.
- 28 Njeñwáè anaè aè m tár ntúñ mdip a kúti aè laè' a laa neè beèe enáê,
- 29 “Vùè neè vù yá ñwáè ce e suñ máè buu wááwá ce máè m ce geèe. Seemoè' ñwáè anaè a Kraêis.”

- 30 Woweèe a fúú aè rla' anaè a duè aè ryá ye.
- 31 AÈmboè njeñwáè ca aè m kúti aè laè' naè, ñgaâa yá'ni buu Jisoès ca a laa neè Jisoès enáê, "Rabaèi, ye yuu seè'ni."
- 32 E laa neè woweèe enáê, "M túr njàéá byee mo' ce weèe riññ ka'."
- 33 Woweèe a ka' yu', a laa a waâp mú enáê, "Ñwáè aè vùè neè byee a fa neè ye a?"
- 34 Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "Wa byee yu ená m gee yuu ce Nyúè ce e m tuu máè koèñ, ker misi rfaè' ce e m fa neè máè.
- 35 Weèe ce kwaè'shi ená mñwáá vi báti kyeèe tá a ka' kep kwaa efa mñkúè. M ce laèa neè weèe ená weèe naa me mmir fyá' aè mñkúè. Kwaa aè baèñ, nfeè' rkep aè ce gháá.
- 36 Ñwáè ce e be kep buu efa mñkúè ce yá sá' efa li rfaè' wáá. E ce baashi byee ce vi bo koni ryoèñ ce nfeseè, tá ñwáè rbyeè ker ba ñwáè rkep a bo lu'shi bsïp.
- 37 Yi ku ba foñ aèmboè a ke maè' ñgaèa ená ñwáè jáá byeê, ñwáè jáá kep naè.
- 38 Máè tuu weèe ená weèe du kep buu ce weèe aè m byeè ka'. Beèe mo' a m byeè, weèe aè ye sá' efa rfaè' beèe anaè."
- 39 Beèe magoâr aè ñgoèñ Saèmarïyaè ce a m vúâ aè rla' Sikaè a m byemi neè Jisoès njobeè' njeñwáè anaè aè m laèa enáê, "E suñ máè buu wááwá ce máè m geèe."
- 40 Woweèe a ka' vùè yá Jisoès, a bu' mmbo neè ye ená a woweèe a cu. Jisoès aè byemiï, a cu a woweèe aè mnoâñ bbaa.
- 41 Beèe mo' goèr se a ker byemi neè ye njobeè' buu ce e m suñ woweèe.
- 42 Woweèe a m laèa neè njeñwáè anaè enáê, "Weèr aè ku byemi ba njo' yuu ce wáè suñ weèr ka', weèr aè yu' seè'ni neè wer btuè', a riñ neè mini-ñwáè werná ñwáè ca yu ñwáè ce e be geèe tá ñgoèñ yi luèñ."
- 43 Mnoâñ bbaa ca vi ka' caèa, Jisoès aè natïi a ce duè aè ñgoâñ Galeèleè.
- 44 Jisoès neè yi tu nyor aè m be laa ená a ke yu'ni neè ñwáè ncep ntuu Nyúè fa yeâ ñgoèñ ka'.
- 45 Geewa'a, e ka' baè' aè ñgoâñ Galeèleè, beâe aè ñgoâñ Galeèle a konïi ye boèñboñ seè, njobeè' woweèe foñ a m duè aè rla' Jáèrusalèem a ye Ñkaâ' caèasi-mndap, a yá buu ce Jisoès aè m geèe aè nfeè' ce a m ce ye ñkaè' anaè.
- 46 Jisoès aè ka' ba aè ñgoâñ Galeèle wa'a, a ker du aè rla' Kánaè faèdïi' ce e m beèesi mdip mi kútïl mruè' naè. Ñwáâ ñgoèr moè' aè m ba aèfo ce muu yïi aè m ce yañ aè rla' ce a m ce too ená Kaèpanuèm.
- 47 Ñwáâ ñgoèr ca aè ka' yu' ená Jisoès aè naètïû aè ñgoâñ Juèdiyaè a vú aè ñgoâñ Galeèleè, e du a yá ye, a bu' mmbo neè ye ená a ye a du aè rla' Kaèpanuèm tá e bo gee muu yïi ce e m ce yañ a ku ba yïû ñkwe, ke'se.

⁴⁸Jisoès aè laa neè ye enáê, “Weèe ku ce koèñ aè ryá mncoèò ba buu bbáèá ka' byemi neè máè.”

⁴⁹Ñwáá ñgoèr anaè aè laa neè ye enáê, “Yaè taê, soè ce du faè diì' muu waè kwe ka'.”

⁵⁰Jisoès aè laa neè ye enáê, “Duè, muu woè be kwe ka'.” Ñwáá ñgoèr anaè aè byemi yuu ce Jisoès aè m laèa, a nati a ce kúti.

⁵¹E ka' kúti baè' aèwaâa rla', ñgaâa mfaè' a vú a koni ye a laa neè ye ená muu yïi aè luèñ.

⁵²E bipshïi neè woweèe enáê, “Muu ca aè mú ká' a ce luèñ ba aè nfeè' efá?” Woweèe a beesïi a laa neè ye enáê, “E mú luñ neèñkuèr aè nfeè' nyúè aè mú ká' a ce lá'si nyor.”

⁵³Tar muu aè kuushïi ená nfeè' muu yïi aè mú naa rliir anaè ku ba nfeè' ce Jisoès aè mú laa neè ye ená muu yïi be kwe ka' naè. Ye yi tu nyor ker ba beèe embe yeâ ndaèp wááwá a byemi neè Jisoès.

⁵⁴Yuu ghagha' ca a ncoèò embenjïi ce Jisoès aè m geèe aè nfeè' ce e m loâ aè ñgoâñ Juèdiyaè a kúti aè ñgoâñ Galeèleè.

Ñwàè' Joân 5

¹Buu ca vi ka' mïi wáá, Jus a ce ye yap ñkaè' mo'. Jisoès aè du aè rla' Jáèrusaláèm.

²Túè mo' yi m ba aè rla' anaè aègee cuâu ñka' mo' ce a m ce too ená cuèu ñka' njeèe. A too rlii túè anaè aè li Hibruè ená Báètsataè. A m baè'ri btaèp mbuèu too aèwaâa túè anaè vi taê.

³Ku' ñgaâa byañ a m noèñte aè btaèp anaè. Beèe mo' efa woweèe a m feèp, beèe mo' a ba mntáèñ, mñgúè' nyor mmo' vi kweñgeèr beèe mo'. [Woweèe a m cu a ce keè' nfeè' ce túè be káè' ce bañti.

⁴Nciindap Nyúè aè m ce loâ vúè ce geèe túè anaè yi ce bañti. Túè anaè yi m ce bañti wa'a, ñwáè ce e ka' gwe njo entombïi, e m ka' ce yañ ba njáèá yañ ká, baná e be luèñ.]

⁵Ñwáè moè' aè m ba aèfo ce e m yañ aè bfeè' ncoèp-waami-aè-mntaar.

⁶Jisoès aè ka' vúè baè' a yá aèmboè ñwáè anaè noèñ. E m riïñ ená ñwáè anaè aè m yañ nfeè' njïisaèp seê. E laa neè ye enáê, “Wáá koèñ aè rluèñ efa yo yañ ca a?”

⁷Ñwáè anaè aè beesïi neè ye enáê, “Masaè, e ke ba aè nfeè' ce túè aè bañti m túr ñwáè ce e lor máè duè aègho njo ka'. Má loâ gheèter aè nfeè' anaè ená m du njo, ñwáè moè' ku du entombïi neè máè.”

⁸Jisoès aè laa neè ye enáê, “Naèti mbekïi, lor lo rwaèa ce duè.”

⁹Ñwáè anaè aè ku luñ aè nfeè' anaè a lor li rwaèa a ce duè. Noèñ ce Jisoès aè m geèe ñwáè anaè e luñ efa yi yañ anaè, aè m ba nyúè mmbomntaa Nyúè.

- 10**Yi ka' ba wa'a, Jus laa neè ñwáè ce Jisoès aè ba gee e luñ naè enáè, “Wáè riiñ ená ntiini a mmbomntaa. Wáè byáè' rwaèa anaè wa'a, a bú' ncir.”
- 11**Ñwáè anaè aè beesii neè woweèe enáè, “Ñwáè ce e ba gee máè luñ efa ya yañ aè ba laa neè máè ená m lor la rwaèa ce duê.”
- 12**Woweèe a bipshii neè ye enáè, “Ñwáè ce e ba laa ená aè lor lo rwaèa du aè ba laa nda anaè?”
- 13**Ñwáè anaè aè m riiñ ñwáè ce e m geèe ye e luñ efa yi yañ ka', njobeè' Jisoès aè m loè a bú aè múè kúr beèe ce a m ba aèfo.
- 14**Mú nfeè' moè' aè ka' tuuse, Jisoès aè yá ñwáè ce e m geèe ye e luñ naè mbe Ndaèp Nyúè, a laa neè ye enáè, “Yáè, wáè luèñ efa yo yañ. Fa keèr geèe buu bbelep ka', faè dii' ñgá' moè' goèr lo koni wáè caèa cena ka'.”
- 15**Ñwáè anaè aè du a suñ Jus ená ñwáè ce e geèe ye e luñ aè geèe Jisoès.
- 16**Woweèe a ká' a ce fa Jisoès ñgá' njobeè' buu ce e m geèe nyúè mmbomntaa.
- 17**Jisoès aè m laèa neè woweèe enáè, “Yaè ta ce faè' aè nfeè' wááwá. Má máè ce faè' aè njááa wa'a.”
- 18**Jus a ka' yu' yuu ce Jisoès aè laèa, a ku ker gheter ba aè se ená a ba yú ye njobeè' e m ku bú' ba ncir mmbomntaa caè'caè' ka', e m ker laa foñ ená Nyúè yu yii taê. Baná e m ce laèa ená a Nyúè a ku ba yááni.
- 19**Jisoès aè beesii a laa neè beèe anaè enáè, “M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená aède' Muu gee yuu neè yi tu ka'. AÈde' e gee ba yuu ce e yá Taèr aè ce geèe. Yuu ce yii Ta e ke geèe, a yuu ce ye ye e ke geèe.
- 20**Taèr koèñ Muu, a ce duèñshi ye buu wááwá ce e ke geèe. E be duèñshi ye buu bghagha' ce e be geèe ce vi be caèa vii ce weèe aè yá na, tá weèe yá, báèáñger seè.
- 21**AÈmboè Taèr e ke geèe beèe ce a kweñger a fúú efa rkwe, cu bteèe, a mboè Muu ye ye e ke geèe beèe ce e ce, a cu bteèe aè njááa wa' foñ.
- 22**Taèr e ke sa' ñwáè ka', e fa ñger neè muu yii ená e sa' beèe,
- 23**tá beèe a bo yu'ni neè Muu yii aèmboè a ke yu'ni neè ye foñ naè. Ñwáè aè ka' tá yu'ni neè muu ka', baná aède' ñgaèñ yu'ni neè Taèr ce e m tuu Muu anaè ka'.
- 24**“M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená ñwáè ce e ka' yu' ya nlaèa, byemi neè ñwáè ce e m tuu máè, baná ñgaèñ be koni ryoèñ ce nfeseè. A be sa' ñwáè anaè ka' njobeè' rkwe li keèr túr ñger mbe yeâ nduè ka'. Ñgaèñ be cu nteèe.
- 25**M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená nfeè' ce gháá, e gháá war, ce beèe ce a kweñger a be yu' njeèndoñ Muu Nyúè. Beèe ce a be yu' njeèndoñ anaè a be cu bteèe.
- 26**AÈmboè ryoèñ li ke loè ese Taèr, Taèr aè geèe ryoèñ anaè li ce loè ese Muu yii foñ,

- 27 a ker fa ñger neè Muu yïi foñ ená e sa' mnsa' njobeè' e yu Muu Ñwáè.
- 28 Weèe fa báèáñger njo' buu ce m ce suñ weèe na ka'. Nfeè' ce gháá ce beèe ce a yu njep nsheè a be yu' yïi njeèndoñ,
- 29 fúú efa rkwe. Beèe ce a m ce geèe buu bboèñboñ a be fúú, koni ryoèñ. Beèe ce a m ce geèe buu bbebep a be fúú tá Nyúè sa' woweèe fa woweèe ñgá'."
- 30 Jisoès aè ker laa enáê, "AÈde' m gee yuu mo' neè ya tu ka'. M ku ce sa' beèe ba aèmboè a m suñ máè ená m sa'. M ce sa' wa'a, ce teni mnsa' yáánïi njobeè' m ce geèe ba aèmboè m ce koèñ ka', m ce geèe ba aèmboè yaè Ta ce e m tuu máè ce koèñ ená m geêe.
- 31 "Yi ka' ba ená ce suñ máè aèmboè yaè nyor, yi ba yáánïi ka'.
- 32 Ñwáè moè' ku ba ce e ce suñ aèmboè máè. M riñ máná yuu ce e ce suñ aèmboè máè yi yu mini.
- 33 Weèe aè m tuu yeè beèe ená a du yá Joân. E m suñ weèe yuu mini.
- 34 Mbuèu moè' yu aègho neè máè aè rroèo ñwáè tá e bo suñ beèe aèmboè máè ka'. Geewa'a m ce suñ weèe ená Joân aè m laèa aèmboè máè, tá weèe bo byemi, luèñ.
- 35 E m ba lam ce a cúè' e ce raa seê. Weèe aè m koni li rraa anaè, a lu'shi neè li aè mú nfeè' moè'.
- 36 M túr buu moè' ce vi ce suñ aèmboè máè caa viú Joân. Mfaè' ce m ce geèe ce yaè Ta aè fa máè ñger ená m gee misi mi ce suñ aèmboè máè, a ce duèñshi ená yaè Ta aè tuu máè.
- 37 Yaè Ta ce e m tuu máè aè laèa yuu a kuu máè foñ. Weèe aè m be yu' yïi njeèndoñ ka', a be yá ye ka'.
- 38 Weèe aè láè yi nlaèa njep weêe mntee ka' njobeè' weèe aè byemi neè ñwáè ce e m tuu naè ka'.
- 39 Weèe ce yá'ni Ñwaâ' Nyúè njobeè' weèe ce kwaè'shi ená yi be geèe tá weèe koni ryoèñ ce nfeseè. Ku ba ñwaè' anaè ce yi ce suñ aèmboè máè.
- 40 Geewa'a, weèe aè ku kani ye yu aè rvúè yá máè tá weèe bo koni ryoèñ.
- 41 "M ce roèo máná beèe a ku'si máè ka'.
- 42 Ka' ba aèmboè weèe, máè riñ weèe, a riñ máná weèe koèñ Nyúè neè ye ntee-ñwáè ka'.
- 43 Máè vúè ya ba aè rlii yaè Taê, weèe aè koni máè ka'. Ñwáâ jáá aè ka' vú neè yi tu, a ñwáè ce weèe be koèñ aè rkonïi.
- 44 Weèe koèñ aè rkuè'si wee mnyor a ke' ce roèo bkuè'si ba ese Nyúè ce e yu moè'sir caè'caè' ka'. Baná weèe aè ba byemi neè máè aè njááá ká?
- 45 Weèe fa kwaè'shi ená ñwáè ce e be loèr weèe aè mnsa' aè bsii Taèr be loèr máè ka'. Be ba Musiis ce weèe aè láè mmir mbe yeâ nduè naè.

⁴⁶Weèe àè m ba byemi neè Musiis, weèe àè ba byemi neè máè njobeè' Musiis àè m sañ aèmbòe máè.

⁴⁷Weèe àè ka' tá byemi yuu ce e m sañ ka', weèe ka' byemi yuu ce m ce laèa àè njááá ká?"

Ñwaè' Joán 6

¹Cena yi ka' miì, Jisoès àè tuu neènguú túâ Galeèle ce a too foñ ená Tiìbáriiyyaès.

²Beèe magoèr a ce duè a yeâ mbuèu njobeè' mncoèò ce e m geèe. E m geèe ñgaâa byañ a ke'seè.

³Jisoès ba ñgaâa yá'ni yìi buu a m ko' mbe rtuèu, a ka' baè' mbo a cu àè nsheè.

⁴AÈ m ba àè nfeè' anaè, nfeè' ce Jus a m ce ye yap ñkaâ' caèasi-mndap àè ká' a ce gháá.

⁵Jisoès àè ka' naèa mmir yá aèmbòe kúr beèe a ce vùè àè ryá ye, e laa neè Felep enáê, "Seèe be yuu byee ba efá tá beèe ca a ka' ye?"

⁶Jisoès àè m laèa wa'a a ce taase Felep taase njobeè' e m ku riñ yuu ce e be geèe.

⁷Felep àè beesii enáê, "Seèe àè ka' yuu byee àè bbaèa mbaâa bbaa vi gháátee ka'."

⁸Ñwáè yá'ni yìi buu moè' ce àè m ba Andruè ce e m ba nfúr Saimún Pitaè àè laa neè Jisoès enáê,

⁹"Muu mbañruè moè' yu mbena, a túr bráâd yi taê, ba nca baa. AÈde' mú byee ca vi ba' àè yuu ka'."

¹⁰Jisoès àè laa enáê, "Laèa neè tá beèe ca a cu àè nsheè." Mjáá mi m ba mbe dii' anaè. Mmbañruè ce a m cute àè nsheè a m ba aèmbòe ncúèkii taê.

¹¹Jisoès àè lor mntu' bráâd anaè, a yoñshi Nyúè, a gapshi neè beèe ce a m cute àè nsheè naè. A lor nca a gapshi neè woweèe foñ. Ñwáè wááwá àè ye a yu'.

¹²A ka' ye yu', Jisoès àè laa neè ñgaâa yá'ni yìi buu enáê, "Baashi neè bbábá' bráâd ce vi báti naè aèbee faè dii' vi bú àè cicii ka'."

¹³Woweèe a baashiì bbábá' bráâd anaè aèbee. Bbábá' ce vi m báti vi m ruu àè mñkaèa ncoèp-baa-aè-rrúéú.

¹⁴Beèe anaè a ka' yá ncoèò ce Jisoès àè m duèñshi na, a laa enáê, "Neè mini-ñwáè, ñwáè ca yu ñwáè ncep ntuu Nyúè ce a m laèa ená e be keè vùè njep ñgoèñ naè."

¹⁵Jisoès àè m riñ ená beèe anaè a ce roèò àè rkoo ye àè ñger, ghar àè ñkúú. E ka' riñ wa'a, a nati a beeñger àè ñgúè' rtuèu moè' a cu aèfo mimñgi'.

¹⁶AÈ ka' ba àè mbuèuñkuèr, ñgaâa yá'ni yìi buu a du aèwaâa túè,

¹⁷a niñ mbe keñ, a ce duè àè rla' Kaèpanuèm ce li m ba neènguú túè anaè. A ka' ce duè, túè' àè sii woweèe. AÈ m ba àè nfeè' anaè, Jisoès àè be vù a koni woweèe ka'.

¹⁸Fu' yi ká' a ce caèa goèr seè, rdip li ce beèeñger ce ko' mbekii, ce suèu.

- 19**Woweèe a ka' duè aèmboè bkïlomátaè ta duè baè' ntuunfu wa'a, a yá aèmboè Jisoès ce jáer mbenduè rdip a ce vùè aègee keñ. Woweèe a ka' yá wa'a, a wáp seê.
- 20**E laa neè woweèe enáê, "Fa wáp neè ka', a máè."
- 21**Woweèe a m ce koèñ aè rkoo ye mbe keñ. A ka' keè', a ku yá ená woweèe a baè' neènguú túè faèdïi' woweèe a m ce duè.
- 22**Túè' aè ka' raa, beèe ce a m ku bii yap nje waâa túè a yá ená keñ aè m ku ba njo moè'sir. A m riññ ená ñgaâa yá'ni yïi buu a m niñ mbe keñ anaè a du mapñgi', Jisoès aè ba mbo ka'.
- 23**Bkeñ mo' vi m vúâ aè rla' Tïibárïyaès, a vú a ba' faèdïi' ce beèe a m ye bráâd ce Tata Jisoès aè m yoèñshi Nyúè aètu mo naè.
- 24**Beèe anaè a ka' yá ená ka' Jisoès káè ñgaâa yá'ni yïi buu a yu aèfo ka', woweèe a niñ aè bkeñ anaè a du aè rla' Kaèpanuèm a ce roèo Jisoès.
- 25**Woweèe a ka' yá ye neènguú túè, a laa neè ye enáê, "Rabaèi, wáè vùè aèfa aè se'ká?"
- 26**Jisoès aè beesïi a laa neè woweèe enáê, "M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená weèe ce roèo máè ba njo' ncoèo ce weèe aè mú yá máè duñshïi naè ka'. Weèe ce roèo máè ba njo' bráâd ce weèe aè mú ye a yu'.
- 27**Weèe fa faè' ba aè rkoni byee ce vi be miï ka'. Faè' neè ba aè rkoni byee ce vi be cu, fa ryoèñ ce nfeseè. A njáèá byee ce Muu Ñwáè be fa weèe. Nyúè ce e yu yaè Ta aè fa ye yïi ncoèo aè rduèñshi ená e yu muu yïi."
- 28**Woweèe a bipshïi neè ye enáê, "Yuu ce aède' weèr geèe, tá yi ka' ba ená weèr ce geèe mfaè' Nyúè yu ká?"
- 29**Jisoès aè beesïi a laa enáê, "Yuu ce aède' weèe gee yi yu ená weèe byemi neè ñwáè ce e tuu máè."
- 30**Woweèe a laa neè ye enáê, "Ncoèo ce aède' aè duñshïi tá weèr bo yá, byemi neè wáè yu ká?"
- 31**Viseèe bta a m ye manaè aè riññ aèmboè a m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè. A sañ mbo enáê, 'Nyúè aè m fa woweèe byee ce vi m suèu embe buèu ená woweèe a ye.' "
- 32**Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená byee ce a m fa neè wee bta naè, aè m fa Musiis ka'. Yaè Ta a ñwáè ce e ce fa weèe byee ce mini ce vi suèu embe buèu.
- 33**Byee ce Nyúè ce fa anaè yu byee ce vi suèu embe buèu a ce fa ryoèñ ce mini neè beèe enjep ñgoèñ na."
- 34**Woweèe a laa enáê, "Tataê, fa weèr njáèá byee ca aè nfeè' sïip."
- 35**Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "M yu byee ce e aè ryoèñ. Ñwáè ce e ka' vú yá máè, aède' njeè ker yañ ye ka'. Ñwáè ce e ka' byemi neè máè aède' ntee yi ker yuushi ye ka'.

- ³⁶Geewa'a, yi ku ba aèmboè máè m suñ weèe naè, weèe aè yá máè neè me mmir a ke' byemi neè máè ka'.
- ³⁷Beèe wááwá ce yaè Ta aè fa neè máè, a be vùè yá máè. Ñwàè ce e ka' vù yá máè, aède' m ke juu ñgaèñ ka',
- ³⁸njobeè' máè suèu embe buèu a rgeèe ba yuu ce m koèñ ka'. Máè vùè a rgeèe ba yuu ce ñwàè ce e m tuu máè koèñ.
- ³⁹Yuu ce ñwàè ce e m tuu máè koèñ, yi yu ená ñwàè moè' efa múè beèe ce e fa mba máâ mmoèe bú ka', tá m bo geèe tá woweèe a fúú efa rkwe aè noèñ elúèsimbuèu.
- ⁴⁰Yuu ce yaè Ta koèñ yi yu ená ñwàè ce e ka' yá muu yïi, byemi neè ye, baná ñgaèñ be koni ryoèñ ce nfeseè. Be ba aè noèñ elúèsimbuèu, m gee tá ñgaèñ fúú efa rkwe.”
- ⁴¹Jus a ká' a ce de'ñger njobeè' Jisoès aè m laèa enáê, “A máè byee ce vi suèu embe buèu.”
- ⁴²Woweèe a m laèa enáê, “Mboè ñwàè ca a Jisoès muu Josáèf a? To seèe riïñ yïi ta ba yïi maê. E ka' ce laèa enáê, ‘Máè suèu embe buèu’ njoká?”
- ⁴³Jisoès aè beesìi a laa neè woweèe enáê, “Weèe fa keèr de'ñger ka'.
- ⁴⁴AÈde' ñwàè moè' vù yá máè caa efa ená Taèr ce e m tuu máè aè geèe e vù a yá máè ka'. Ñwàè ce e ka' vù yá máè baná m be geèe tá ñgaèñ fúú efa rkwe aè noèñ elúèsimbuèu.
- ⁴⁵Ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m sañ enáê, ‘Nyúè be keè yá'ni woweèe wááwá.’ Baná ñwàè ce e ka' yu' nlaâa yaè Taê, yá'ni buu ese ye, baná ñgaèñ be vùè yá máè.
- ⁴⁶M ce laèa ba máná ñwàè moè' aè m be yá Taèr ka', ku ba ñwàè ce e m loèe ese Nyúè ce e yá Taèr.
- ⁴⁷M ce suñ weèe máná ñwàè ce e ka' byemi neè máè, baná ñgaèñ be koni ryoèñ ce nfeseè.
- ⁴⁸A máè byee ce aè ryoèñ.
- ⁴⁹Wee bta a m ye manaè aè riïñ a ku lo a kweñger.
- ⁵⁰Cena a byee ce vi suèu embe buèu, ce ñwàè aè ka' ye, e ke kwe ka'.
- ⁵¹A máè byee viû bteèe ce vi suèu embe buèu, ce vi ke fa beèe ryoèñ. Ñwàè aè ka' ye byee ca baná ñgaèñ be cu nfeseè. Byee ce m be fa neè beèe enjep ñgoèñ tá a bo koni ryoèñ na, yu yaè nyor.”
- ⁵²Awá Jus a ká' a ce sár mnsár a waâp mú tatap seê, a ce laèa enáê, “AÈde' ñwàè fa yïi nyor neè seèe ená seèe ye aè njáâa ká?”
- ⁵³Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “M ce suñ weèe neè mini-ñwàè, weèe aè ka' tá ye nyor Muu Ñwàè, keèr no vi bláá ka', weèe koni ryoèñ ka'.

- 54 Ñwàè ce e ka' ye yaè nyor ker no wa bláá baná e be koni ryoèñ ce nfeseè. M be keè fúr ye efa rkwe aè noèñ elúèsimbuèu.
- 55 Yaè nyor yu byee ce mini, wa bláá aè ba yuu no ce mini.
- 56 Ñwàè ce e ka' ye yaè nyor, ker no wa bláá baná ñgaèñ be cu njep máè tá má máè cu njep ye.
- 57 AÈmboè Taèr ce e yu nteèe aè tuu máè, máè cu nteèe njobeè' ye, baná ñwàè ce e ka' ye yaè nyor, e be cu nteèe njo' máè.
- 58 Ca yu byee ce vi suèu embe buèu, aè ke' ba njáéá byee ce wee bta a m ye a ku lo a kweñger naè ka'. Ñwàè ce e ka' ye byee ca baná ñgaèñ be cu nfeseè."
- 59 Jisoès aè m laèa buu ca aè nfeè' ce e m ce yá'ni beèe mbe ndaèp rloo aè rla' Kaèpanuèm.
- 60 Beèe magoèr efa múè ñgaâa yá'ni yìl buu a ka' yu' yuu ce e m laèa na, a laa enáê, "Nlaèa ca yi tap seê. Ñwàè ce aède' e byemiì njáéá nlaèa ca a nda?"
- 61 Jisoès aè ka' riñ ená woweèe a m ce de'ñger njobeè' yuu ce e m laèa na, a laa neè woweèe enáê, "Cena yi bep weèe a?"
- 62 Baná weèe aè ka' ba yá Muu Ñwàè aèmbòe e ce ko' mbe dïl' ce e m ba, a ka' vú naè, weèe aè ba laèa wee ká?
- 63 Yú' a yuu ce yi ke fa ñwàè ryoèñ. AÈde' nyor gee yuu mo' ka'. Blaèa ce máè laèa neè weèe na, yu yú', aè ker ba ryoèñ.
- 64 Geewa'a beèe efa weêe mú a byemi ka'." Jisoès aè m ku riñ beèe ce a be byemi ka' efa rkáè', a ker riñ foñ ñwàè ce e be fyeèni ye.
- 65 E ker laa enáê, "A mbuèu ce máè m suñ weèe ená aède' ñwàè vú yá máè caa efa ená Taèr aè fa ye njìl ená e vú yá máè ka'."
- 66 Ká' embe nfeè' anaè, beèe magoèr efa ñgaâa yá'ni yìl buu a ma'shìl ye, a ker ce kar a ye ka'.
- 67 Awá Jisoès aè laa neè beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú enáê, "Yi yu yi ká aèmbòe weèe, weèe be maè'shi máè duèse foñ a?"
- 68 Saimún Pitaè aè beesìl enáê, "Tataê, aède' weèr ka' ker du yá ba nda? A wàè ce aè túr blaèa ce vi ke geèe beèe a koni ryoèñ ce li be keè mïl ka'.
- 69 Weèr aè byemi neè wáè, a riñ seè'ni werná aè yu ñwáâ nrara ce e loè ese Nyúè."
- 70 Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "To a máè ce máè ce weèe beèe ncoèp-baa-aè-rrúèú? Ka' yi yu wa'a, moè' efa weêe mú yu nyúerkaè'."
- 71 E m ce laèa ba aèmbòe Judaès muu Saimún Iìskariìyoèt. Judaès ca ce e m ba moè' efa múè beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú, aè m ba ñwàè ce e be loè fyeèni ye.

Ñwàè' Joán 7

- ¹Buu ca àè ka' miì wáá, Jisoès àè ká' a ce karkar àè ñgoâñ Galeèleê. E m koèñ àè rduè àè ñgoâñ Juèdiyaè ka' njobeè' Jus a m ce koèñ àè ryú ye.
- ²AÈ m ba àè nfeè' anaè, nfeè' ce Jus a m ce ye ñkaâ' btaèp àè ká' a ce gháá.
- ³Yi ka' ba wa'a, bfúr vi a laa neè ye enáê, “Naètüü aèfa, du àè ñgoâñ Juèdiyaè tá ñgaâa yá'ni yoè buu a bo yá mfaè' ce àè ce geèe na.
- ⁴Ñwáè àè ka' koèñ ená beèe a riñ ye, aède' ñgaèñ ce geèe buu àè bsúèti ka'. Wáè ka' ce geèe mfaè' ca, àè gee ba aèwañ tá beèe wááwá a bo yá.”
- ⁵Bfúr vi a m ce laèa wa'a, a byemi neè ye ka' foñ.
- ⁶Jisoès àè m laèa neè woweèe enáê, “Yaè nfeè' àè be gháá ka'. AÈ ka' ba yi aèmboè weèe, nfeè' ku ba.
- ⁷AÈde' ñgoèñ a baa weèe ka'. Woweèe a baèa yi máè njobeè' m ce suñ woweèe ená woweèe a ce geèe buu bbebep.
- ⁸Duè neè ñkaè' anaè. M be duè ya yu ñkaè' anaè ka', njobeè' yaè nfeè' àè be gháá ka'.”
- ⁹E ka' laèa neè woweèe wa'a, a cu yi yu àè ñgoâñ Galeèleê.
- ¹⁰Bfúr vi a ka' duèse ñkaè' anaè wáá, e lo a du a waâp mbuèu. E m duè aèwañ ka', e m duè ba àè bsúèti.
- ¹¹Jus a m ce roèo ye àè ñkaè' anaè, a ce bipshi enáê, “Ñwáè anaè yu fá?”
- ¹²Beèe magoèr a ce cúèúni aèmboè ye. Beèe mo' a ce laèa enáê, “E yu ñwáá mboèñmboñ.” Beèe mo' a laa yap enáê, “AÈi', e ce bo' beèe bo'.”
- ¹³Ñwáè moè' àè m laèa yuu mo' aèwañ a kuu ye ka' njobeè' a m ce wáp Juès.
- ¹⁴A ka' ye ñkaè' baè' tütüiyáá, Jisoès àè du mbe Ndaèp Nyúè a ce yá'ni beèe mbo.
- ¹⁵Jus a m báéáñger, a ce laèa enáê, “Ñwáè ca riññ buu wa' àè njááá ká, ce e m be du ñwaè' mncir ka'?”
- ¹⁶Jisoès àè beesüi a laa neè woweèe enáê, “Buu ce m ce yá'ni yu wa ka', yu ba vi ñwáè ce e m tuu máè.
- ¹⁷Ñwáè ce e ka' ce koèñ àè rgeèe ba yuu ce Nyúè ce koèñ, baná ñgaèñ be riññ ená yuu ce m ce yá'ni yi loè ba ese Nyúè, káè m ce laèa ba àè ya ñger lá.
- ¹⁸Ñwáè ka' laa yuu ba àè yi ñger, baná ñgaèñ ce roèo ená beèe a ku'si ba ye. Ñwáè àè ka' ce roèo ená beèe a ku'si ba ñwáè ce e tuu ye, seèe riñ seená ñgaèñ yu ñwáè mini, a túr faèa ka'.
- ¹⁹“Mboè Musüis a ñwáè ce e m fa weèe mncir a? Geewa'a, ñwáè moè' efa weêe mú ce láè mncir anaè ka'. Weèe àè ka' ce roèo àè ryú máè njoká?”
- ²⁰Kúr beèe anaè a beesüi a laa neè ye enáê, “Hábá, ñwáè ce e ce roèo àè ryú wáè a nda? Yú' nyúèrkaè' yi yu njep wáè.”

- 21**Jisoès aè laa nèè woweèe enáê, “Máè m geèe rfaâ' rmo'sir, weèe aè túr rgha'nîi.
- 22**Musiis aè m fa ncir ená weèe ce gee búè. (Ke' ba ená a ye ce e m káè' ka', aè m káè' ba wee btaê.) Musiis aè ka' láè ncir wa'a weèe aè lo a ce geèe búè nyúè mmbomntaa Nyúè.
- 23**Ka' ba ená weêe ke geèe búè nyúè mmbomntaa faè dii' weèe bo bú' ncir Musiis ka', weèe aè ka' ce bepsi ntee nèè máè njobeè' máè geèe ñwáè aè luñ boèñboñ efa yi yañ nyúè mmbomntaa njoká?
- 24**Weèe aè ka' ce sa' mnsa', weèe fa fyá' mmir beèe ka', weèe sa' teni yáánîi.”
- 25**Beèe moâ' aè rla' Jáèrusaláèm a m laèa enáê, “Mboè ñwáè ca a ñwáè ce a roèo aè ryú naè a?
- 26**Yá nèè, e ce laèa buu aèwañ, ñwáè aè ke' ce laèa yuu nèè ye ka'. Seemoè' beêe bgoèrgoèr a yá ená e yu Kraâis anaè.
- 27**Geewa'a, weèr riñ faèdiì' ce ñwáè ca ce vùè, a riñ ená be ba aè nfeè' ce Kraâis anaè aè nyáá, tá ñwáè riñ faèdiì' e loè ka'.”
- 28**Awá Jisoès aè ka' ce yá'ni mbe Ndaèp Nyúè, a laa nèè ñger-ñwáè enáê, “Weèe riñ máè, a riñ faèdiì' ce m ce vùè. Ka' yi yu wa' máè vùè aèfa ba aè ya ñger ka'. Ñwáè ce e tuu máè yu ñwáè mini. Weèe riñ ye ka'.
- 29**Máè riñ ya ye, njobeè' máè m vùè ese ye, aè ba ye ce e m tuu máè.”
- 30**Awá woweèe a gheteèr ená a ba koo ye. A ka' gheèter wa'a, ñwáè aè joo ye ka' njobeè' yi nfeè' aè m be gháá ka'.
- 31**Beèe magoèr a m byemi nèè ye, a laa enáê, “Kraâis anaè aè ka' nyáá, aède' e duñshiì mncòeò caa viì ce ñwáè ca aè duèñshi na a?”
- 32**Beèe Fariisi a m yu' aèmboè kúr beèe ca a ce cúèuni aèmboè Jisoès. Yi ka' ba wa'a, beèe Fariisi ba beêe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshiì a tuu beèe ce a m ce keè'ni Ndap Nyúè ená a du koo ye.
- 33**Jisoès aè laa enáê, “Seèe be kuè cu seè'ni ba nfeè' múcaèr tá m kúti duè yá ñwáè ce e m tuu máè.
- 34**Weèe be roèo máè, yá máè ka', njobeè' aède' weèe vù faèdiì' m be ba ka'.”
- 35**Jus a ká' a ce laèa a waâp mú enáê, “Ñwáè ca ce roèo aè rduè ba fá, a ka' ce laèa ená seèe be yá ye ka'? E ce roèo aè rduè yá yiiseèe beèe ce a yu aè bto' mo' tá e bo cu a woweèe, yá'ni beêe aè to' anaè a?
- 36**E ce laèa enáê, ‘Weèe be roèo máè yá máè ka', baè' faèdiì' m be ba ka', baná e laèa ba ená ká?”
- 37**Noèñ elùèsimbuèu efa ñkaè' anaè aè m ba noañ goèr. AÈ ka' ba aè noèñ anaè, Jisoès aè natii mbekii a laa nèè ñger-ñwáè enáê, “Ntee yi ka' ce yuushi ñwáè, ñgaèñ vù yá máè, no yuu.

- 38 Ñwàè ce e ka' byemi neè máè aèmboè Ñwáâ' Nyúè yi laèa, baná mdip ce mi ke fa beèe ryoèñ mi be fúú enje yeâ nyoèr goèr seê."
- 39 Jisoès aè m laèa cena wa'a, a ce laèa ba aèmboè Yú' ce beèe ce a byemi neè ye a be koni. AÈ m ba aè nfeè' anaè, beèe a be koni Yú' anaè ka', njobeè' Nyúè aè m bii ka' kuè'si Jisoès.
- 40 Woweèe a ka' yu' blaèa ca, beèe mo' efa waâp mú a laa enáè, "Ñwàè ca yu ñwàè ncep ntuu Nyúè anaè ghup."
- 41 Beèe mo' a laa yap enáè, "Ñwàè ca yu Kraâis anaè." Beèe mo' a ker laa yap enáè, "AÈde' Kraâis anaè vúâ aè ñgoèñ Galeèle ka'.
- 42 Mboè Ñwáâ' Nyúè yi laèa ená Kraâis anaè be ba ñwàè embe ndúè' Dáviid, ba ñwáâ aè rla' Bátáèláhám ce yu rla' Dáviid a?"
- 43 Beèe a lo a ba bcuèu jáá jáèá jáá njo' ye.
- 44 Beèe mo' a lo a koñ aè rkoo ye. Ka' yi m ba wa'a, ñwàè moè' aè m joèe ye neè bo ka'.
- 45 Ñgaâa keè'ni Ndap Nyúè a m kúti a du a yá beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii ba beèe Fariisii. Woweèe a bipshii neè woweèe enáè, "Weèe aè duè a koo ye a vú aègho ka' njoká?"
- 46 Ñgaâa keè'ni Ndap Nyúè a beesii a laa enáè, "Ñwàè moè' aè m be laa yuu neè ñger-ñwàè aèmboè ñwàè ca aè laèa na ka'."
- 47 Beèe Fariisi a laa neè woweèe enáè, "A'a, a bo' weèe foñ a?"
- 48 Weèe aè be riñ ñwàè moè' efa múè ñgaâa rsa', káè beèe Fariisi áè, ce e byemi neè ye a?"
- 49 Beèe ce a ku ba yap aèwaèa a ke' riñ mncir ka' naè, baná Nyúè aè roè' woweèe."
- 50 Niiikoèdámòès aè m ba moè' efa múè beèe Fariisii, a ye ce e m be du yá Jisoès naè. E m laèa neè woweèe enáè,
- 51 "Waè' viseèe mncir vi byemi ená a sa' mnsa' ñwàè, fa ñgaèñ aè shañ, ce a be ká' a yu' yuu ce ñgaèñ aè laèa ka' a?"
- 52 Woweèe a laa enáè, "Haba! Wá wáè foñ yu ñwáâ aè ñgoâñ Galeèle a? Wáè ka' fyá' mbe Ñwáâ' Nyúè aè yá ená ñwàè ncep ntuu Nyúè be vúâ aè ñgoâñ Galeèle ka'."
- 53 [Beèe wááwá a da'seè a duse aè mlaè'.

Ñwàè' Joân 8

- 1 Jisoès aè du yi ba mbe rtuèu Oleèf.
- 2 AÈ ka' ba aè mú ñgaèptú', e ker du mbe Ndaèp Nyúè. Beèe wááwá a du a yá ye mbo. E cu aè nsheè a ce yá'ni woweèe.

- ³Ñgaâa ryá'ni mncir ba beèe Fariïsi a vú mbo neè ñgwa ñwáè moè' ce a m koo a mbañruèñwáè, a tár kuèntombiï neè beèe wááwá, a laa neè Jisoès enáê,
- ⁴“Ñwáè ryá'ni, a koo njeñwáè ca a mbañruèñwáè.
- ⁵Musiïs aè m sañ mbe ñwáè' mncir ená a ka' koo njeñwáè a mbañruèñwáè, a túúshii neè bluèr e kweê. Wáè laèa yo wá ká?”
- ⁶Woweèe a m laèa wa'a, a ce moèoshi ye ená e ka' faa nlaèa, tá a bo riïñ yuu ce a be geèe neè ye. Jisoès aè be'tiï nyor aè nsheè a ká' a ce sañ yuu aè nsheè neè ntubo.
- ⁷Woweèe a ku ce bipshi neè ye ená e laèa yi ená ká lá? E naa nyor mbekii a laa neè woweèe enáê, “Ñwáè moè' aè ka' ba a weêe mú ce e m be gee yuu bebep ka', baná ñgaèñ túú njeñwáè ca neè luèr entombiï.”
- ⁸E ka' laèa wa'a, a ker be'ti nyor a ce sañ yuu aè nsheè neè ntubo.
- ⁹Woweèe a ka' yu' nlaèa ca a nati a duse moè'sir moè'sir. Bleebeèe a m duè entombiï neè bghaèrbeèe, a ma'shi Jisoès a njeñwáè anaè mbo.
- ¹⁰Jisoès aè naa nyor mbekii a laa enáê, “Njeñwáè, woweèe a yuê? Ñwáè moè' aè geèe yuu neè wáè ka' a?”
- ¹¹E laa enáê, “Masaè, ñwáè aè geèe yuu neè máè ka'.” Jisoès aè laa neè ye enáê, “M be geèe yuu mo' neè wáè foñ ka'. Duè yo yu, wáá duè aè fa keèr geèe yuu bebep ka'.”]
- ¹²Jisoès aè m ker laa neè beèe enáê, “A máè rraa enjep ñgoèñ na. Ñwáè ce e ka' vú fa máâ mbuèu baná aède' e ker jár aè túè'nji ka', e be koni ba rraa ce li fa ryoèñ.”
- ¹³Beèe Fariïsi a laa neè ye enáê, “Ce suñ wáè aèmboè yo tu; yi ba yáániï ka'.”
- ¹⁴Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Ka' ce suñ máè ce suñ aèmboè ya tu wa'a, yuu ce m ce suñ yi yu yáániï njobeè' máè riïñ faèdii' ce máè vúè, a riñ faèdii' ce m ce duè. Weèe riïñ faèdii' ce máè vúè ka', a riñ faèdii' ce m ce duè ka'.
- ¹⁵Weèe ce sa' ye ba aèmboè beèe enjep ñgoèñ na a ke sa'. M ce sa' ya yu ñwáè moè' ka'.
- ¹⁶M ka' ce sa' beèe, m sa' yáániï njobeè' aède' m sa' neè ya tu ka'. M ce sa' aèbee weèr ñwáè ce e m tuu máè.
- ¹⁷A sañ mbe ye ñwáè' mncir enáê, 'beèe a mmbaa a ka' táá njiïnsa' aè yuu baná yuu anaè yi yu mini.'
- ¹⁸M ce suñ aèmboè ya tu, ñwáè ce e ce suñ aèmboè máè foñ yu yaè Ta ce e m tuu máè.”
- ¹⁹Woweèe a bipshii neè ye enáê, “Yoè Ta yuê?” Jisoès aè beesii a laa neè woweèe enáê, “Weèe riïñ máè ka', a riñ yaè Ta foñ ka'. Weèe aè ba riñ máè, weèe aè ba riïñ yaè Ta foñ.”

- 20**Jisoès aè m laèa buu ca neè woweèe aè nfeè' ce e m ce yá'ni mbe Ndaèp Nyúè a ba ba mbe dii' ce a m ce fa rfa. Ñwáè moè' aè m koo ye ka' njobeè' yïi nfeè' aè m be gháá ka'.
- 21**Jisoès aè m ker laa neè woweèe enáê, “M be duè ya yu, tá weèe roo máè, yá ka', kwe neè yeè buu bbebep. AÈde' weèe vú faèdiï' ce m ce duè ka'.”
- 22**Jus a laa enáê, “E laèa ená e ce duè faèdiï' ce aède' seèe vú ka' wa'a, baná e be yú yïi nyor a?”
- 23**Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Weèe yu ye beèe enjep nsheè na, máè lo ya e mbekiï. Weèe yu ye beèe enjep ñgoèñ na, máè ba ya ñwáè enjep ñgoèñ na ka'.
- 24**Máè suñ weèe ená weèe be kwe neè yeè buu bbebep, njobeè' weèe aè ka' tá byemi ená m yu ñwáè ce m yu ka', baná weèe be kwe neè yeè buu bbebep.”
- 25**Woweèe a bipshïi neè ye enáê, “A wáè nda seê?” Jisoès aè laa enáê, “M yu ñwáè ce má ke suñ weèe aè nfeè' wááwá ená m yu naè.
- 26**M túr buu magoèr ce máè ba laèa kuu weèe, keèr sa' weèe njo' buu anaè. Geewa'a, m ce suñ weèe ená ñwáè ce e m tuu máè yu ñwáè mini. M ce suñ ñgoèñ ca ba yuu ce máè yu' ese ye.”
- 27**Jisoès aè ka' ce laèa wa'a woweèe a riñ ená e ce laèa ba aèmboè yïi Ta ka'.
- 28**Yi ka' ba wa'a, Jisoès aè laa enáê, “Be ba aè nfeè' ce weèe aè naèa Muu Ñwáè mbekiï tá weèe ka' riñ ená a máè ye, keèr riñ foñ ená m ce geèe yuu mo' a máa ñger ka'. M ku ce laèa ba buu ce yaè Ta aè yá'ni máè.
- 29**Ñwáè ce e tuu máè yu weèr ye, e maè'shi máè mamñgi' ka' njobeè' máa ke kuá geèe ba buu ce nyor ce boèñ ye.”
- 30**E ka' laèa buu ca wa'a, beèe magoèr a byemiï neè ye.
- 31**Jisoès aè laa neè Jus ce a m byemi neè ye naè enáê, “Weèe ka' ku ce geèe buu ce máè yá'ni weèe, baná weèe yu ñgaâa yá'ni yaè buu ghup.
- 32**Weèe be riñ yuu mini, tá mini anaè gee tá weèe luèñ.”
- 33**Woweèe a laa enáê, “Weèr yu ñgúè Abraèhaêm. Weèr aè m be ba bkwaèa neè ñwáè moè' ka'. Wáè ka' ce laèa wáná aè be geèe tá weèr luñ aè njááá ká?”
- 34**Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená ñwáè ce e ka' ce geèe buu bbebep baná ñgaèñ yu ñkwaèa neè buu bbebep.
- 35**AÈde' ñkwaèa yi cu mbe ndaèp ñwáè nfeseè ka'. Ñwáè ce e ke cu mbo nfeseè a muu ñwáè ndaèp anaè.
- 36**Baná Muu Nyúè aè ka' gee weèe luèñ, baná weèe aè luèñ neè mini-ñwáè ghup.
- 37**M riñ máná weèe yu ñgúè Abraèhaêm. Ka' yi yu wa'a, weèe ce roèo aè ryú máè, njobeè' yuu máè suñ weèe yi niñ weèe mbaè tuè' ka'.

- 38M ce suñ weèe ba buu ce máè yá ese yaè Taê, weèe àè ce geèe ye ba buu ce weèe àè yá'ni ese yeè taê.”
- 39Woweèe a beesìl nèè ye enáê, “Abraèham yu yeèr taê.” Jisoès àè laa nèè woweèe enáê, “Weèe àè ba ba boo Abraèhaêm, weèe àè ba geèe ba buu ce Abraèham àè m ce geèe.
- 40Weèe ce roèo ye seè'ni àè ryú máè ce m yu ñwáè ce máè suñ weèe yuu mini ce máè yu' ese Nyúè. Abraèham àè m be gee yuu mo' wa' ka'.
- 41Weèe ce geèe ba yuu ce yeè ta ce geèe.” Woweèe a laa nèè ye enáê, “Weèr yu boo ce a bi àè bsaèkìl ka'. Yeèr ta ku ba Nyúè caè'caè'.”
- 42Jisoès àè laa nèè woweèe enáê, “Nyúè àè ka' ba ba yeè Taê, weèe àè ba koèñ máè njobeè' máè loè ese Nyúè a ka' vú aèfa. Máè vúè ba àè ya ñger ka'; máè vúè ba àè ñger ñwáè ce e m tuu máè.
- 43Weèe ce yu' yuu ce m ce laèa ka' njoká? Weèe ce yu' ka' njobeè' yi yu aètàèr nèè weèe àè ryu' ka'.
- 44Sataèn yu yeè taê. Weèe ce koèñ àè rgeèe ba buu ce e koèñ. E m ku ba ñwáè nyúshi beèe efa rkáè'. AÈde' e táá àè yuu mini ka', njobeè' e yu ñwáè mini ka'. E ke nya' mnde', ku nya' aèmboè yi ñgeèe yi yu naè njobeè' e yu ñwáè mnde', a ba taèr mnde'.
- 45A yuu ce m ce suñ weèe yuu mini, weèe àè ce byemi nèè máè ka'.
- 46AÈde' ñwáè moè' efa weêe mú duñshi yuu bebep ce máè geèe a? Máè ka' ce suñ weèe ba yuu mini, weèe àè byemìl nèè máè ka' njoká?
- 47Ñwáè àè ka' ba ñwáè Nyúè baná ñgaèñ be yu'shi blaâa Nyúè. Mbuèu ce weèe ce yu'shi blaâa Nyúè ka' yu njobeè' weèe yu beèe Nyúè ka'.”
- 48Jus a beesìl nèè ye enáê, “To yi yu yáániil aèmboè weèr ce laèa ená àè yu ñwáá àè ñgoañ Saèmariïyaè, yú' nyúèrkaè' yi ba njep wáè.”
- 49Jisoès àè beesìl enáê, “Yú' nyúèrkaè' yi yu njep máè ka'; m ce yu'ni ba nèè yaè Taê, weèe àè ke' ce yu'ni ye yu nèè máè ka'.
- 50M ce roèo ba ená beèe a ku'si máè ka'. Ñwáè moè' yu ce e ce roèo ená beèe a ku'si ye, a ba ñwáè sa' mnsa'.
- 51M ce suñ weèe nèè mini-ñwáè ená ñwáè àè ka' ce yu' yuu ce m ce laèa, ce geèe yi, baná rkwe li be joèo ye ka'.”
- 52Jus a laa nèè ye enáê, “Weèr rìlñ seè'ni werná yú' nyúèrkaè' yi yu njep wáè. To Abraèham àè m kwe, ñgaâa ncep ntuu Nyúè a kweñgeèr foñ. Wáè ka' ce laèa ená ñwáè àè ka' yu' yuu ce àè ce laèa ce geèe yi, rkwe li ke' joo ye ka' àè njááá ká?
- 53Wáè caèa yeèr ta Abraèham a? E m kwe. Ñgaâa ncep ntuu Nyúè anaè a kweñgeèr foñ. Wáè ka' ce laèa yo ená a wáè nda?”

⁵⁴Jisoès aè beesii enáê, “M ka' ce kuè'si ya tu, bkuè' anaè ba yuu cicii. Ñwàè ce e ce kuè'si máè yu yaè Ta ce weè ce laèa ená a yeè Nyúè naè.

⁵⁵Ka' weè ce laèa wa'a, weè riñ ye ka'. Máè riñ ye. M ka' ba laa máná máè riñ ye ka', máè ba ba ñwàè mnde' aèmoè weè. Máè riñ ye, a ce geè yuu ce e ce laèa.

⁵⁶Abraèham ce yu yeè ta aè m lu'shi ená e be yá nfeè' yaè. E m yá, a lu'shi.”

⁵⁷Jus a laa neè ye enáê, “Wàè be ba' bfeè' mnta ka', a ce laèa wáná wàè m yá Abraèham ba aè njááá ká?”

⁵⁸Jisoès aè laa neè woweè enáê, “M ce suñ weè neè mini-ñwàè ená, tá Abraèham ka' keè ba, m ku ba.”

⁵⁹Woweè a ka' yu' wa'a, a kwá' bluèr tá a bo túúshi ye aègho. Yi ka' ba wa'a, e bú a fúú yi yu embe Ndaèp Nyúè.

Ñwàè' Joán 9

¹Jisoès aè ka' ce caèa, a yá ñwàè moè' ce a m bi ye e ku ba nfeèp.

²Ñgaàa yá'ni yii buu a m bipshi neè ye enáê, “Rabaèi, a m bi ñwàè ca e ku ba nfeèp njo' yii buu bbelep káè njo' buu bbelep yii ma ba yii taê?”

³Jisoès aè beesii enáê, “Yi yu ba ená ñwàè ca káè yii ta ba yii ma a m geè buu bbelep ka'. A m bi ye e ku ba nfeèp tá beè a bo yá rfaè' Nyúè njep yuu ce a be geè neè ye.

⁴Seè'ni ce seè bii aè rraa, seè ku túr aè rgeè ba mfaè' ce ñwàè ce e m tuu máè aè fa neè seè ená seè fa'. Túè' be loè sii, tá ñwàè ker faè' ka'.

⁵Aè nfeè' ce m yu njep ñgoèñ na, m yu rraa neè ñgoèñ.”

⁶E ka' laèa buu ca wa'a, a ce mce aè nsheè, a top nshe aègho a yo' nfeèp anaè aègho nje mmïr,

⁷a laa neè ye enáê, “Duè su'si mmir njep túâ Sailoèm (ce yi yu ená, 'A tuu').” Nfeèp anaè aè du a su'si mi mmir njep túè anaè. A ka' ce kúti a ce yá buu.

⁸Beè efa yeâ laè' ker ba beè ce a m yá aè nfeè' ce e m ce loo buu naè, a laa enáê, “A'a! Aèmoè ñwàè ca yu ñwàè ce e m ce cu ce loo buu naè a?”

⁹Beè mo' a laa enáê, “ÁÈno, a ye.” Beè mo' a laa yap enáê, “AÈi', e ku feese ye feese.” E laa yi ená “A máè ñwàè anaè.”

¹⁰Woweè a bipshii neè ye enáê, “Wàè geè wá ká a ka' ce yá buu?”

¹¹E beesii enáê, “Ñwàè ce a too ená Jisoès naè, aè topshi nshe a yo' máè nje mmïr, a laa ená m du su'si mmir njep túâ Siloèm. Máè du a ka' suè'si mmir njo, a ká' a ce yá buu.”

¹²Woweè a bipshii neè yi enáê, “Ñwàè anaè yuê?” E beesii enáê, “M riñ faèdii' e yu ka'.”

- 13 Woweèe a lor ñwáè ce e m ba nfeèp naè, a woweèe a du a yá beèe Fariìsi.
- 14 Noèñ ce Jisoès aè m topshi nshe a gee nfeèp anaè aè ce yá buu naè, aè m ba nyúè mmbomntaa Nyúè.
- 15 Beèe Fariìsi foñ a ker bipshi neè ye ená e ba gee eká a ka' ce yá buu lá. E suñ woweèe enáê, “Ñwáè anaè aè ba yo' máè nshe nje mmïr, máè du a su'si mmir, a ká' a ce yá buu.”
- 16 Beèe mo' efa múè beèe Fariìsi a laa enáê, “Ñwáè ca yu ñwáè ce e loè ese Nyúè ka' njobeè' e cu mmbomntaa Nyúè ka'.” Beèe mo' efa waâp mú a laa yap enáê, “Ñwáè ca aè ba ba ñwáâ mbebep, e ba geèe yuu báèá ca aè njáâá ká?” Woweèe a ká' a ce kwaè'shi jáá jáèá jáá.
- 17 Woweèe a ker bipshi neè ñwáè anaè enáê, “AÈmboè ñwáè anaè aè geèe wáè, wáè ce yá buu seè'ni na, wáè laèa yo wá ká aèmboè ye?” E beesii enáê, “Ñwáè anaè yu ñwáè ncep ntuu Nyúè.”
- 18 Jus a m byemi yap yu ená ñwáè anaè aè m be fep a ka' lo a ce yá buu ka', caar woweèe a ká' yï ta ba yï maè,
- 19 a bipshi neè woweèe enáê, “Ñwáè ca yu muu weèe a? Yi yu mini ená e m feèp ká' embe nfeè' a m bi ye a? E geèe eká a ka' ce yá buu?”
- 20 Yï ta ba yï ma a beesii a laa enáê, “Weèr riiñ ená e yu muu weèr. Weèr aè m bi ye e ku ba nfeèp.
- 21 Weèr aè riiñ yer yu aèmboè e geèe a ka' ce yá buu ka', a riñ ñwáè ce e geèe e ka' ce yá buu ka'. Bipshi neè neè ye. E yu nleeñwáè. E be suñ weèe neè yi cuèu.”
- 22 Yï ta ba yï ma a m laèa wa'a njobeè' a m ce wáp Juès. A m ce wáp woweèe njobeè' woweèe a m byemi war aèbee ená ñwáè aè ka' laa ená Jisoès yu Kraâis anaè, baná a be juèu ñgaèñ embe ndaèp rloo.
- 23 A mbuèu ce yï ta ba yï ma a m laèa enáê, “E yu nleeñwáè, bipshi neè neè ye.”
- 24 Beèe Fariìsi a ker ká' ñwáè ce e m ba nfeèp naè, a laa neè ye enáê, “Laèa yuu ce Nyúè riiñ enjo. Weèr riiñ werná ñwáè ce e geèe wáè, wáè ce yá buu na yu ñwáè ñgeèe buu bbebep.”
- 25 E beesii enáê, “Káè e yu ñwáè ñgeèe buu bbebep áè, káè e yu ñwáè ñgeèe buu bbebep ka' áè, máè riiñ ya yu ka'. Yuu ce m riiñ yi ku ba ba ená máè m feèp, a ce yá buu seè'ni.”
- 26 Woweèe a bipshii neè ye enáê, “E ba gee eká neè wáè? E ba gee aè njáâá ká wáè ka' ce yá buu?”
- 27 E beesii a laa neè woweèe enáê, “Máè suñ weèe wáá, weèe aè ce yu' ka'. Weèe ce koèñ ená m ker suñ weèe njoká? Weêe koèñ aè rba ñgaâa yá'ni yï buu foñ a?”
- 28 E ka' laèa wa'a, woweèe a cáp ye a laa enáê, “A wáè ñwáè ce aè yu ñwáè yá'ni yï buu, weèr yu yer ñgaâa yá'ni buu Musiis.

- 29 Weèr riiñ ená Nyúè aè m suñ buu neè Musiis. AÈ ka' ba aèmboè ñwàè ca, weèr riiñ faèdii' ce e ce vùè ka'."
- 30 E beesii enáê, "Cena yu ba yuu báèá! Ka' weèe riiñ faèdii' ce ñwàè ca ce vùè ka' wa'a, ñwàè ce e geèe máè ka' ce yá buu aè geèe ye.
- 31 Seèe riiñ ená Nyúè e ke yu' mloo ñgaâa ñgeèe buu bbebep ka'. E ke yu' ba rloo ñwàè nsiiip ce e ke wáp ye, ce geèe yuu ce e koèñ.
- 32 Ká' ese aè nfeè' ce Nyúè aè m geèe ñgoèñ, ñwàè aè m be yu' ená ñwàè moè' aè geèe ñwàè ce a m bi ye e ku ba nfeèp e ce yá buu ka'.
- 33 Ñwàè ca aè ka' tá baè loè ba ese Nyúè ka', e ba geèe yuu mo' ka'."
- 34 Woweèe a beesii a laa neè ye enáê, "A m bi wáè njep múè buu bbebep, wáè ce roèo aè ryá'ni weèr a?" A ka' laèa wa'a, a juu ye embe ndaèp rloo.
- 35 Jisoès aè m yu' ená a juèu ñwàè anaè embe ndaèp rloo. E ka' roèo ye yá, a bipshi neè ye enáê, "Wáè byemi neè Muu Ñwàè a?"
- 36 E beesii enáê, "Masaè, Muu Ñwàè anaè yu nda tá m bo byemi neè ye?"
- 37 Jisoès aè laa neè ye enáê, "Wáè yá ye wáá, ñwàè ce e ce laèa neè wáè seè'ni na yu ye."
- 38 E laa neè Jisoès enáê, "Tataê, máè byemi neè wáè." E ka' laèa wa'a, a gú'shi neè ye.
- 39 Jisoès aè laa enáê, "Máè m vùè njep ñgoèñ na tá m bo teni mnsa' tá beèe ce a ce yá buu ka' a bo yá buu, tá beèe ce a ce yá buu naè a bo kúti mnfeèp."
- 40 Beèe Fariisi mo' ce a m ba aèfo a yu' blaèa ca, a m bipshi neè ye enáê, "Baná weèr aè feèp foñ a?"
- 41 Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "Weèe aè ba ba mnfeèp, weèe aè ba ba ñgaâa ñgeèe buu bbebep ka'. AÈmboè weèe ce laèa ená weèe ce yá buu, baná weèe ku cu ñgaâa ñgeèe buu bbebep."

Ñwàè' Joân 10

- 1 "M ce suñ weèe neè mini-ñwàè ená ñwàè aè ka' ce niñ mbe ñka' njeèe, ko' aè ñka', ke' du njii embe cuâu ñka' ka', baná ñgaèñ yu nyáèá a ker ba ñkep.
- 2 Ñwàè ce e ka' niñ aè cuâu ñka' baná ñgaèñ yu ñwàè nciiñ njeèe anaè.
- 3 Ñwàè ce e ce ke'ni cuâu ñka' be múè' cuâu ñka' neè ye, tá e ká' yi njeèe aè mlii, tá yi njeèe yi yu' yii njeèndoñ, tá e keñsi yi njeèe anaè fúú aègho embe ñka'.
- 4 E ka' fúr yi njeèe embe ñka' wááwá, táá entombii ce duè, yi njeèe yi ce vùè embe yeâ njii njobeè' yi riiñ yii njeèndoñ.
- 5 AÈde' yi byemii aè rduè aèmbuèu ñwáâ jáá ka'. Yi ka' yá ñwáâ jáá yi ká' ce cañ cañ, njobeè' yi riiñ njeèndoñ ñwàè anaè ka'."

- ⁶Jisoès aè m maè' ñgaèa ca neè woweèe, woweèe a ke' riñ ñgaèa anaè ka'.
- ⁷Yi ka' ba wa'a, Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "M ce suñ weèe yuu tatap, m yu cuâu ñka' njeèe.
- ⁸Beèe wááwá ce a duè entombiï neè máè, a yu byáèá, njeèe yi máñniï yaèp njeèdoñ.
- ⁹A máè cuâu ñka'. Ñwáè ce e ka' caa njiï enjep máè baná ñgaèñ be luèñ efa ñgá'. E be niñ mbo aè nfeè' ce e gwáá, koni yuu ye.
- ¹⁰Nyáèá e ke vùè tá e bo yáèá, yú, keèr bepsi buu. Máè vùè ya tá beèe a bo koni ryoèñ, túr buu wááwá.
- ¹¹"M yu gaây mboèñmboñ. Gaây mboèñmboñ e ke tami nyor aè rkwe njo' yi njeèe.
- ¹²Ñwáè ce a loèr ye, e ce jaè' yi jaè', yu gaèy ce e túr njeèe anaè ka'. E ka' yá aèmboè kuura ce vùè, e be cañ maè' njeèe, tá kuura koshi mo', bár yi da' aè riñ.
- ¹³Ñwáè ce a loèr e ce jaè' yi jaè' naè e lo cañ njobeè' njeèe yu yi ka'; e túr yi yu nfeè' aègho ka'.
- ¹⁴M yu gaây mboèñmboñ. M riñ ya njeèe, ya njeèe yi riñ máè.
- ¹⁵AÈmboè yaè ta koèñ máè, má máè aè koñ ye naè. Máè tami nyor aè rkwe njo' yi.
- ¹⁶M ker túr ya njeèe mo', yi ba mbe ñka' anaè ka'. M be kuè vùè neè njeèe anaè foñ mbe ñka' ca tá yi yu' yaè njeèdoñ, ba kúr e mo'sir, túr ñwáè rciñ moè'sir.
- ¹⁷Yaè ta koèñ máè njobeè' máè fa la ryoèñ tá m bo keèr loè koni li.
- ¹⁸Ñwáè moè' be koo la ryoèñ ese máè ka'. Ce fa ba máè aè la rkoèñ. M túr ñger aè rfa la ryoèñ, a ker túr ñger aè rkoo li. Cena yu ba yuu ce yaè Ta aè laèa ená m geêe."
- ¹⁹Jisoès aè ka' laèa blaèa ca, beâe bgoèrgoèr efa múè Jus a ká' a ce kwaè'shi jáá jáèá jáá njo' blaèa anaè.
- ²⁰Beèe magoèr a ká' a ce laèa enáê, "Yú' nyúèrkaè' yi karsi ye tu, e ká' a ce baa. Seèe ce yu' yuu ce e ce laèa njoká seè?"
- ²¹Beèe mo' a laa yap enáê, "Yú' nyúèrkaè' yi ka' karsi ñwáè tu, e laa njáèá buu ca ka'. AÈde' yú' nyúèrkaè' yi gee nfeèp ce yá buu aè njááá ká?"
- ²²Nfeè' ce a m ce ye Ñkaâ' Haènukaè aè rla' Jáèrusaláèm aè m gháá. AÈ m ba aè nfeè' ce saa aè m ya'ni.
- ²³Jisoès aè m ker du aè rla' Jáèrusaláèm. A ka' baè' a du mbe Ndaèp Nyúè a ce jáèr mbe diï' mo' ce a m ce too ená njiï-baaki ñkúú Solomúèn.
- ²⁴Jus a vú a sir ye a kaari a tarte, a laa neè ye enáê, "Weèr be keè' duè baè' ba fá, tá aè ka' suñ weèr njáèá ñwáè ce aè yu? Wáè ka' ba Kraèis, ce yu ñwáè rjaè' ce Nyúè aè m kaè'ni ená e be tuu naè, aè suñ weèr rara."

- ²⁵Jisoès aè laa nèè woweèe enáê, “Máè suñ weèe wáá, weèe aè byemii ka'. Buu ce m ce geèe aè rlii yaè Taê, vi ce duèñshi njáéá ñwáè ce m yu.
- ²⁶Ka' yi yu wa'a, weèe aè byemi ená m yu Kraâis ka' njobeè' weèe yu ya njeèe ka'.
- ²⁷Ya njeèe yi ke yu' yaè njeèndoñ, riññ. Máè riññ yi foñ, yi ce vùè a máâ mbuèu.
- ²⁸M ce fa yi ryoèñ ce nfeseè, tá yi ker kwe aè nfeè' moè' ka'. AÈde' ñwáè moè' fúr yi emba máâ mmboè ka'.
- ²⁹Yaè Ta ce e fa yi nèè máè, túr ñger a caa buu wááwá. AÈde' ñwáè moè' fúr njeèe ca embaè mmbo yaè Ta ka'.
- ³⁰Weèr yaè Ta yu ñwáè moè'sir.”
- ³¹Jus a ka' yu' blaèa ca, a kwá' bluèr tá a bo túúshi ye aègho tá e kwe.
- ³²Jisoès aè laa nèè woweèe enáê, “Weèe aè yá ku' buu bboèñboñ ce máè geèe aè rlii yaè Taê. Efa múè buu ca, weèe ce koèñ aè rtúúshi máè nèè bluèr ba aètu yiì efá?”
- ³³Beèe anaè a beesii enáê, “Weèr be túúshi wáè nèè bluèr njobeè' buu bboèñboñ ce wáè geèe ka'. Weèr be túúshi wáè nèè bluèr njobeè' wáè bepsi rlii Nyúè. AÈ ku ba ba ñwáè, a ce laèa wáná aè yu Nyúè.”
- ³⁴Jisoès aè laa enáê, “A sañ mbe ye ñwáè' mncir ená Nyúè aè m laèa enáê, ‘Weèe yu mnyúè.’
- ³⁵Seèe riññ seená blaâa Nyúè vi ke kupse ka'. Baná aèmmoè Nyúè aè m laèa ená beèe ce e laèa blaèa ca nèè woweèe a yu aèmmoè ye naè,
- ³⁶weèe aè ka' ce laèa weená m ce laèa máná m yu Nyúè wa'a a ce bepsi rlii Nyúè bepsi njoká? Yu máè ce yaè Ta aè m ce a tuu njep ñgoèñ.
- ³⁷Yi ka' ba ená m ce geèe ba mfaè' yaè Ta ka', weèe fa byemi nèè máè ka'.
- ³⁸M ka' ce geèe ba mfaè' yaè Taê, weèe aè ka' tá baè byemi nèè máè njo' buu ce m ce laèa ka', weèe aè ba byemi nèè máè njo' buu ce m ce geèe tá weèe bo riññ rara ená m yu ñgúè' moè' efa yaè Taê, yaè Ta aè ba ñgúè' moè' efa máè.”
- ³⁹Woweèe a m ker ce roèo aè rkoo ye, e fúú efa waâp mú a duè.
- ⁴⁰E m ker kúti a tuu rdip Jodaèn a du faèdii' ce Joân aè m ce baèptir beèe naè, a cu aèfo.
- ⁴¹Beèe magoèr a m vùè a yá ye aèfo, a ká' a ce laèa enáê, “Joân aè m geèe yuu mo' aè rduèñshi ená aè m tuu ba Nyúè a tuu ye ka'. Ka' yi yu wa'a, buu ce Joân aè m laèa aèmmoè ñwáè ca vi yu mini.”
- ⁴²Beèe magoèr ce a m ba aè dii' anaè a m byemi nèè Jisoès.

Ñwáè' Joân 11

- ¹Ñwáè moè' aè m ba a ce yañ, ce a too ye ená Lasoèroès. E m ce cu aè rla' Bátaniì a Máèári ba Maataè ce aè m ba bjar vi.
- ²Máèári ce ndur yíù Lasoèroès aè m ce yañ na, aè m ba Máèári ce e m cu'ni mgúr aè mkuèu Tata Jisoès, a siñsi neè yi nyúè'tu naè.
- ³Bjar vi a m cep ntuu neè ye enáê, “Tataê, ñwáè ce aè koèñ naè ce yañ.”
- ⁴Jisoès aè ka' yu' ntuu ca a laa enáê, “Yañ ca yi be lúesi ba neè rkwe ka'. Cena yi yu wa'a tá beè magoèr a bo yá bkuè' Nyúè tá a bo kuè'si Muu Nyúè njobeè' yi.”
- ⁵Jisoès aè m koèñ Maataè ba nfúr yìi ker ba Lasoèroès.
- ⁶E ka' yu' ená Lasoèroès ce yañ, a ker cu faèdii' ce e m ba naè aè mnoâñ bbaa.
- ⁷Mnoèñ anaè vi ka' caèa, e laa neè ñgaâa yá'ni yìi buu enáê, “Seèe kúti aè ñgoâñ Juèdiyaè.”
- ⁸Woweèe a laa neè ye enáê, “Rabaèi, to mnoèñ vi ku caa múcaèr seè, ce Jus a mú ce roèo aè rtúúshi wáè neè bluèr. Wáè ka' laa wáná aè be kúti aè ñgoâñ Juèdiyaè njoká?”
- ⁹Jisoès aè beesii enáê, “Nyúè e ke sañ, káâ' aè mú ñgaèptú' du ba' aè mbuèuñkuèr. Ñwáè aè ka' ce jáèr aè nfeè' ce ñgoèñ yi ce raa, aède' ñgaèñ koteè aè yuu ka' njobeè' ñgoèñ yi ce raa, e ce yá buu.
- ¹⁰Geewa'a ñwáè aè ka' ce jáèr neètú' baná ñgaèñ be kote njobeè' rraa li yu njep ye ka'.”
- ¹¹E ka' laèa wa'a, a ker suñ woweèe enáê, “Lasoèroès ce yu ñkar yìiseèe ce buumi buumi. M be duè tá m bo yáèá ye efa mmirloè.”
- ¹²Ñgaâa yá'ni yìi buu a laa enáê, “Tataê, e ka' ce buumi baná e be luèñ.”
- ¹³Woweèe a m ce laèa wa'a, a ce kwaè'shi ená Lasoèroès ce buumi aèmbòè beèe a ke buumi naè. Geewa'a Jisoès aè m ce laèa ba ená Lasoèroès aè kwe kwe.
- ¹⁴Jisoès aè m suñ woweèe rara enáê, “Lasoèroès aè kwe.
- ¹⁵M ce lu'shi njobeè' weèe, máná máè mú ba aèfo ka', tá weèe bo byemi neè máè. Baná seèe du yá ye.”
- ¹⁶Tomas ce a m ce too ye ená rfar naè, aè laa neè beèe ce a woweèe a m ce yá'ni buu Jisoès naè enáê, “Seèe du aèmbuèu Jisoès foñ tá seèe bo duè kwe seèe woweèe.”
- ¹⁷Jisoès aè ka' baè' aè rla' Bátaniì, a yu' ená yu mnoèñ kyeèe aèmbòè a mú tuñ Lasoèroès.
- ¹⁸⁻¹⁹AÈ m ba aè nfeè' anaè Jus magoèr se a loâ aè rla' Jáèrusaláèm a vú aè rcaè'ni Maataè ba Máèári njo' ndur yaèp ce e m kwe. Loâ aè rla' Jáèrusaláèm du ba' aè rla' Bátaniì yi yu saèsap ka'. Yi ku ba aèmbòè bkìilomátaè viù btaar wa'a.

- 20Maataè aè ka' yu' ená Jisoès ce vùè, e natii a du a koni ye aè nduunjii. Máèári aè cu yi mbe ndaèp.
- 21Maataè aè ka' koni Jisoès, a laa neè ye enáê, “Tataê, wàè mú ba aèfa ndur yaè aè mú kwe ka'.
- 22Ka' seè'ni na, máè riĩn máná Nyúè be fa yuu ce wáè ka' bipshi neè ye.”
- 23Jisoès aè laa neè ye enáê, “Ndur yoè be fúú efa rkwe.”
- 24Maataè aè laa neè ye enáê, “M riĩn máná e be fúú efa rkwe aè noèñ elúèsimbuèu ce beèè wááwá a be keè fúú efa rkwe naè.”
- 25Jisoès aè laa neè ye enáê, “A máè ce máâ ke geèè beèè a ce fúú efa rkwe, a ker ba ñwáè ce e ke fa ryoèñ. Ñwáè ce e ka' byemi neè máè, ka' ñgaèñ aè ka' kwe, e be cu nfeseè.
- 26Ñwáè ce e ka' cu nteèè, byemi neè máè, baná ñgaèñ be cu nfeseè. Waè' wáè byemi a?”
- 27E laa neè ye enáê, “ÁÈno, Tataê, máè byemi máná aè yu Kraêis, Muu Nyúè ce e m ba ená e be vùè njep ñgoèñ naè.”
- 28Maataè aè ka' laèa wa'a, a du a ká' nfúr yiũ Máèári a cúúni neè ye enáê, “Ñwáè ryá'nii aè vùè a ce ká' wáè.”
- 29Máèári aè ka' yu', a sa'ti mbekii a du a koni ye.
- 30AÈ m ba aè nfeè' anaè, Jisoès aè be niñ aè múè rla' ka'. E m ku bii ba mbe dii' ce Maataè aè m duè a yá ye naè.
- 31Jus ce a woweèè a m ce cu rkwe mbe ndaèp naè a ka' yá aèmboè Máèári aè saè'ti a fúú njepmbeè, woweèè a du a yeâ mbuèu njobeè' a m ce kwaè' ená e ce duè aè rwar rkwe faèdii' rsheè li m ba.
- 32Máèári aè du a yá Jisoès, a gú'shi njep yeâ tii, a laa enáê, “Tataê, wàè mú ba aèfa, ndur yaè aè mú kwe ka'.”
- 33Jisoès aè ka' yá aèmboè Máèári ce war, keèr yá aèmboè Jus ce a Máèári weèè a m ce vùè naè a ce warse, yi joo ye seê, mluè mi koo ye.
- 34E bipshii neè woweèè enáê, “Weèè aè mú tuñ ye ba fá?” Woweèè a laa neè ye enáê, “Tataê, vùè yá.”
- 35Jisoès aè suusi mñgoommir.
- 36Jus anaè a laa enáê, “Yá neè aèmboè e m koèñ ye naè.”
- 37Beèè mo' a laa yap enáê, “AÈde' ñwáè ce e m geèè nfeèp aè ce yá buu naè aè ke' ba geèè tá ñwáè ca luñ efa rkwe ka' a?”
- 38Yi ker joo Jisoès, e du mbe dii' ce rsheè li m ba. Rsheè anaè aè m ba mbúè' ce a m soè' nje ryáá, a biñsi luèr a cete aègho.

- ³⁹Jisoès aè laa enáê, “Caè'si neè luèr anaè.” Maataè ce e m ba njar ñkúsheè ñwáè naè, aè laa neè ye enáê, “Tataê, e be rúèú seê, njobeè' yu mnoèñ kyeèè seè'ni aèmboè a mú tuñ ye.”
- ⁴⁰Jisoès aè laa neè ye enáê, “Mboè máè ba suñ wáè ená aè be yá ñger Nyúè ce wáè ka' byemi a?”
- ⁴¹A m caè'si luèr embe ncuâu rsheè. Jisoès aè ke' mbe buèu a laa enáê, “Taèr, m ce yoèñshi wáè njobeè' wáè yu' la rloo.
- ⁴²Máè riiñ máná wáâ ke yu' la rloo aè nfeè' wááwá. Geewa'a, m ce laèa cena njo' beèè ce a táá na, tá woweèè a bo byemi ená a wáè ce wáè m tuu máè.”
- ⁴³E ka' laèa wa'a, a waa mbekii enáê, “Lasoèroès, fúú enjo!”
- ⁴⁴Ñwáè ce e m kwe na aè fúú aèmboè a m kur mi mkoo ba mi mkuèu neè bcáè', a boo vi bsii neè bcáè' naè. Jisoès aè laa neè woweèè enáê, “Baè'shi neè bcáè' tá e duê.”
- ⁴⁵Beèè ce a m vúè a Máèári weèè naè, a m yá yuu ce Jisoès aè m geèè, beèè magoèr efa waâp mú a byemii neè ye.
- ⁴⁶Beèè mo' a natii yap a du a yá beèè Fariisi a suñ woweèè yuu ce Jisoès aè m geèè anaè.
- ⁴⁷Yi ka' ba wa'a, beèè Fariisi ca ba beâe bgoèrgoèr efa mú ñgaâa tañshi tañshii a ká' kansuèr, a laa enáê, “Seèè be geèè seeká? Ñwáè ca ce duèñshi ku' mncòè seê.
- ⁴⁸Seèè aè ka' ma'shi ená e ce gee njáèá buu ca, beèè wááwá a lo byemi neè ye, tá beâe aè to' Rum a lo vúè bepsi yiseèè diû' rara ba yiseèè to'.”
- ⁴⁹Moè' efa woweèè ce a m ce too ená Kaifaès ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii mbe feè' anaè aè m naèti mbekii a laa enáê, “Weèè riiñ yuu ka' múcaèr ka'.
- ⁵⁰Weèè aè ba riiñ weená yi yu boèñboñ ená ñwáè moè'sir kwe aètu beèè neè ce ená to' siip yi bú.”
- ⁵¹Kaifaès aè m ce laèa wa'a, a ce laèa ba aè mkwaè'shii mi ka'. AÈmboè Kaifaès ca aè m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii aè feè' anaè, e m suñ beèè yuu ce yi be loè ba. E m laèa ená Jisoès táá aè rkwe aètu to' wááwá.
- ⁵²Yi m ba ená e be kwe ba aètu to' ca caè'caè' ka'. Yi m ba ená e be kwe aètu beèè Nyúè ce a yu aè bto' wááwá tá e bo vúè neè woweèè aèbee tá woweèè a ba ñwáè moè'sir.
- ⁵³Yi ka' ba wa'a, woweèè a ká' ese noèñ anaè, a ce seèesi aèmboè a be geèè ka' yú ye.
- ⁵⁴Yi ka' ba wa'a, Jisoès aè ker kar aèwañ aè ñgoâñ Juèdiyaè ka'. E m loè a du aè rla' mo' ce a too ená Áfráèm. Rla' anaè li yu aèwaâa riiñ. E m duè a cu aèfo a ñgaâa yá'ni yii buu weèè.

⁵⁵Nfeè' aè m káè' a ce gháá ce a be ye ñkaá' caèasi-mndap. Beèe a m loâ aè bbu' mla' wááwá a du aè rla' Jáèrusalàèm. Woweèe aè m koèñ aè rgeèe wap mnyor tá vi ba brara aè bsii Nyúè, tá nfeè' ñkaè' ka' gháá.

⁵⁶Woweèe a m ce roèò Jisoès, a ká' a ce bipshi fa waâp mú mbe Ndaèp Nyúè enáè, "Weèe ce kwaè'shi ená ká? E be vùè ñkaè' ca káè e be vùè ka'?"

⁵⁷Beâe bgoèrgoèr efa ñgaâa tañshi tañshiì ba beèe Fariìsi a m fa rsa' aè nfeè' anaè ená ñwáè aè ka' riñ faèdii' Jisoès yu, ñgaèñ vù suñ woweèe tá woweèe a bo duè koo ye.

Ñwàè' Joân 12

¹Mnoèñ ce a be ye Ñkaá' caèasi-mndap vi ka' báti ntuunfu, Jisoès aè natii a du aè rla' Bâtaniì. Rla' Bâtaniì ca yu faèdii' ce Lasoèroès ce Jisoès aè m fúr efa rkwe naè aè m ce cu.

²A m laa byee a tar ye aègho. Maataè aè m ce caèasi byee. Lasoèroès ye ye aè m ba moè' ce a Jisoès weèe a m ce ye byee mbe tábuèr.

³Woweèe a ka' ce ye byee, Máèári aè vù neè mgúr ce mi m boèñ seê, ce a m geèe neè njáèá mjáá ce a m ce too ená Naêd. Mgúr anaè mi m luèu ntaa seê. Mi m ba aèmboè nto'niì litaè wa'a. E m loèr mgúr anaè a cu'ni aè mkuèu Jisoès, a siñsi neè yi nyúè'tu. Ndap aè m ku rúú nsiiip nsiiip neè mgúr anaè.

⁴Judas Iìskariìyoèet ce e m ba mo' efa ñgaâa yá'ni yii buu, ce e m ba ñwáè ce e be loè fyeèni Jisoès naè, aè m laèa enáè,

⁵"Haba! AÈde' a ke' ba fyeèni mgúr ca aè bbaâa mbaâa btaar, loèr mbaèa efa gho fa neè ñgaâa fuèp ka' njoká?"

⁶E m laèa wa'a, ke' ba njobeè' e m ce koosimnse neè ñgaâa fuèp ka'. E m laèa wa'a njobeè' e m ba nyáèá. A ye ce e m ce láè yap mbaèa, a ce yáèá mo' enjo.

⁷Jisoès aè laa enáè, "Làè ye nyañ. Maè'shi tá e gee wa'a aè noèñ ce a be keè tuñ máè.

⁸Ñgaâa fuèp a ku ba weèe woweèe aè nfeè' wááwá, aè ka' ba aèmboè máè yi, seèe be ba aè nfeè' wááwá ka'."

⁹Ma kúr Jus a ka' yu' ená Jisoès yu aè rla' anaè, a natii a vùè. Woweèe a m vùè tá a bo kuè yá ba Jisoès caè'caè' ka', a m koèñ foñ aè ryá Lasoèroès ce Jisoès aè m fúr efa rkwe naè.

¹⁰Yi ka' ba wa'a, beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshiì a seesii aèmboè a be yú Lasoèroès,

¹¹njobeè' Jus magoèr a m maè'shi woweèe a byemiì neè Jisoès njo' ye.

¹²Túè' aè ka' raa, ku' beèe ce a m vùè aè rye ñkaè' naè, a yu' ená Jisoès ce vùè aè rla' Jáèrusalàèm.

- 13Yi ka' ba wa'a, woweèe a gwar bbaèp mtáá a du a koni ye aègho aè nduunjii, a ce yoèp enáê, "Hoèsanaè! Bghoèni vi yu neè ñwàè ce e ce vùè aè rlii Tataê, a ba ñkúú aè to' Israèl."
- 14Jisoès aè m koni muu jaèaki', a ko' a cu mbo, aèmboè a m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè naè. A m sañ mbo enáê,
- 15"Rla' Sayoèn, fa wáp ka'. Yá yoè ñkúú aèmboè e ce vùè, a cu mbenduè muu jaèaki'."
- 16Ñgaâa yá'ni yi buu a m riñ mbuèu efa buu ce vi m koni na efa rkàè' ka'. Woweèe a m loè a riñ ba aè nfeè' ce Nyúè aè m kuè'si Jisoès naè. Woweèe a m kuushi buu ce a m sañ a kuu ye aè nfeè' anaè, a kuushi foñ aèmboè a m geèe buu ca neè ye.
- 17Beèe ce a m ba a Jisoès weèe aè nfeè' ce e m fúr Lasoèroès efa rkwe naè a m ce suñ beèe aèmboè yuu ce yi m koni.
- 18A mbuèu ce beèe magoèr ce a m yu' yuu báèá ce Jisoès aè m geèe anaè, a m vùè a yá ye.
- 19Beèe Fariisi a ka' yá wa'a, a ká' a ce laèa a waâp mú enáê, "AÈde' seèe gee yuu mo' ka'. Yá aèmboè beèe wááwá a kuñ nyor a du a yeâ mbuèu."
- 20AÈ m ba aè nfeè' anaè, beèe mo' aè to' Greâs a ba aè mùè beèe ce a m ce du aè rgeèe rloo aè ñkaè' anaè.
- 21Beèe Greâs ca a m duè a yá Felep ce aè rla' Báètsaidaè aè ñgoâñ Galeèleê, a laa neè ye enáê, "Masaè, weèr ce koèñ aè ryá Jisoès."
- 22Felep aè du a suñ Andruè, a ye a du a suñ Jisoès.
- 23Jisoès aè laa neè woweèe enáê, "Nfeè' aè gháá ce a be kuè'si Muu Ñwàè.
- 24M ce suñ weèe neè mini-ñwàè máná, mbúè kwaa aè ka' tá gweè aè nsheè kwe ka', baná e be kuè cu moè'sir aèmboè e m ba. E ka' gwe aè nsheè, rlii li fúú, kwaa kwe, baná e be kuè', geèe mbúè kwaa aèngoo.
- 25Yi yu ená ñwàè ce e ka' boñshi li ryoèñ baná e be bá li. Ñwàè ce e ka' tá boñshi li ryoèñ nje ñgoèñ na ka', baná ñgaèñ be túr li ryoèñ, cu nfeseè.
- 26Ñwàè ce e ka' koñ aè rfaè' neè máè, ñgaèñ vù fa máâ mbuèu. Faèdiì' ce m ka' ba, baná yaè ñwàè rfaè' be ba aèfo foñ. Ñwàè ce e ka' fa' neè máè baná yaè ta be naèa ye mbekii.
- 27"Ya ntee yi ce fa máè ñgá' seè'ni seè. M be ka' laa má ká? M laa máná 'Yaè Taê, fúr máè efa ñgá' ce e yu seè'ni naè' a? AÈi', m be laèa wa' ka'. Máè m vùè tá m bo yá njáèá ñgá' ca.
- 28Yaè Taê, geèe tá a ku'si lo rlii." E ka' laèa wa'a, a yu' njeèdoñ aè laa embe buèu enáê, "Máè geèe wa'a, m be keèr geèe."

- ²⁹Kúr beèe mo' ce a m ba aèfo a m yu' njeèndoñ anaè a laa ená mbeèñ aè wañger. Beèe mo' a laa yap ená ncĩndap Nyúè aè laèa yuu neè ye.
- ³⁰Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Njeèndoñ ca aè laèa njo' máè ka', e laèa njo' weèe.
- ³¹Nfeè' aè gháá ce Nyúè be sa' ñgoèñ ca. Nfeè' aè gháá ce a be so ñkúú enjep ñgoèñ ca.
- ³²AÈ ka' ba yi aèmboèe máè, a be naèa máè mbekĩ tá m súñ beèe wááwá aè yaè.”
- ³³Jisoès aè m laèa wa'a tá beèe a bo rĩñ njáèá rkwe ce e be kwe.
- ³⁴Kúr beèe anaè a laa neè ye enáê, “Weèr aè m yu' embe Ñwáè' Mncir ená Kraâis anaè be cu nfeseè. Wáè ka' ce laèa wáná a be naèa Muu Ñwáè mbekĩ njoká? Muu Ñwáè anaè yu nda seè?”
- ³⁵Jisoès aè laa neè woweèe enáê, “Rraa li be kuè ba weèe woweèe ba aè nfeè' múcaècaèr. Ce jár neè seè'ni aèmboèe rraa li bii aègho, faè dĩ' túè'nji koni weèe ka'. Ñwáè ce e ke jáèr aè túè'nji e ke rĩñ faèdĩ' ce e ce duè ka'.
- ³⁶Byemi neè neè rraa ca aèmboèe li ku bii fa weêe mú na, tá weèe bo ba boo ce aè rraa.” Jisoès aè ka' laèa blaèa ca mĩsi, a lách'nyor efa múè beèe a du a cu mimñgi'.
- ³⁷Ka' Jisoès aè m duèñshi ku' mncòè a waâp bsii wa'a, woweèe a m byemi yap yu neè ye ka'.
- ³⁸Buu ca vi m ku koni aèmboèe AÈsayaè ñwáè ncep ntuu Nyúè aè m sañ naè. E m sañ enáê, “Tataê, waè' ñwáè moè' yu ce e byemi blaâa Nyúè ce weèr aè feè'shi na a? Waè' ñwáè moè' yu ce e rĩñ yo ñger a?”
- ³⁹Beèe anaè aè m byemi ka'. Yi ku ba aèmboèe AÈsayaè aè m ker sañ naè. E m sañ enáê,
- ⁴⁰“Nyúè aè cete maêp mmir, a teesi wap btu faè dĩ' woweèe a bo yá rraa ca neè maêp mmir, rĩñ buu ca, beèesi yap ntee vúè a máâ mbuèu tá m bo geèe woweèe a luñ ka'.”
- ⁴¹AÈsayaè aè m ce laèa buu ca wa'a njobeè' e m yá foèò Jisoès, a ce laèa ba aèmboèe ye.
- ⁴²Geewa'a, beèe magoèr a m byemi neè ye, ka' beèe mo' ce a m ba beêe bgoèrgoèr. Woweèe a m súñ beèe ka', njobeè' woweèe a m ce wáp beèe Fariĩsiñ. Woweèe a m geèe wa'a, faè dĩ' a bo juèu woweèe embe ndaèp rloo ka'.
- ⁴³Woweèe a m ce koèñ aè rgeèe ba yuu ce vúse Nyúè vúse woweèe ka'. Woweèe a m ce koèñ aè rgeèe ba yuu ce ku'si ba beèe kuè'si woweèe.
- ⁴⁴Jisoès aè m laèa neè ñger-ñwáè enáê, “Ñwáè aè ka' byemi neè máè baná ñgaèñ aè ku byemi ba neè máè ka', e byemi foñ neè ñwáè ce e m tuu máè.
- ⁴⁵Ñwáè ce e ka' yá máè, baná ñgaèñ aè yá ñwáè ce e m tuu máè.

⁴⁶Máè vùè njep ñgoèñ na aèmboè rraa tá ñwáè ce e ka' byemi neè máè, e bo keèr cu aè túè'nji ka'.

⁴⁷Ñwáè aè ka' yu' wa blaèa, ke' gee yuu ce máè laèa ka', be sa' máè nsa' ñwáè anaè ka'. Máè m vùè tá m bo sa' beèe ka'. Máè m vùè tá m bo geèe beèe a luèñ.

⁴⁸Ñwáè ce e ka' kani máè ker kani wa blaèa foñ, ñgaèñ túr yuu ce yi be sa' ye. Wa blaèa a yuu ce vi be sa' ñwáè anaè aè noèñ elúèsimbuèu.

⁴⁹Yi yu wa'a njobeè' m ce laèa buu ca ba aè ñger ya ka'. Yu ba yaè Ta ce e m tuu máè ce e m suñ máè yuu ce m laêa.

⁵⁰Máè riññ máná vi blaèa vi yu ryoèñ ce nfeseè. Baná blaèa ce m ce laèa neè weèe yu ba blaèa ce máè yu' ese yaè Ta caè'caè'."

Ñwáè' Joân 13

¹Tá a ka' ye Ñkaâ' caèasi-mndap, Jisoès aè m riññ ená nfeè' aè gháá ce e be maè'shi ñgoèñ ca duè yá yìl Taê. E m koèñ yìl beèe ce a yu njep ñgoèñ na, a koñ woweèe a du a misiï.

²Woweèe a m ce ye byee aè mbuèuñkuèr, Sataèn aè baniï gee Judaès ce muu Saimún Iìskarìyoèt aè ká' a ce kwaè'shi ená e be fyeèni Jisoès.

³Jisoès aè m riññ ená yìl Ta aè m fa buu wááwá mbe yeâ mmboè. E m riññ foñ ená e m loâ ese Nyúè, a ce kúti aè ryá Nyúè,

⁴a nati mbekìl aè nfeè' byee anaè, a co'ni bcáâ' mo' efa nyoèr, a lor baètaèare a cúu njep mbuèu.

⁵E ka' cúu wáá, a lor mdip a cu'ni njep kañ a ká' a ce suè'si mkuâu ñgaâa yá'ni yìl buu, a ce soèr neè baètaèare ce e ba cúu njep mbuèu naè.

⁶E ka' baè' mbe Saimún Pitaè, e laa neè ye enáê, "Tataê, a wáè ce aè be suè'si ma mkuèu a?"

⁷Jisoès aè beesìl neè ye enáê, "Wáè be riñ yuu ce m ce geèe seè'ni ka'. AÈ be loè riññ ba embenjìl."

⁸Pitaè aè laa neè ye enáê, "AÈde' aè ke' su'si ma mkuèu ka'." Jisoès aè beesìl enáê, "M ka' tá suè'si mo mkuèu ka', baná soè aè mìl."

⁹Saimún Pitaè a laa neè ye enáê, "Tataê, baná aè fa kuè suè'si ba ma mkuèu caè'caè' ka', suè'si ma mmbo ba ya tu foñ."

¹⁰Jisoès aè laa neè ye enáê, "Ñwáè aè ka' su'si nyor wáá, baná ñgaèñ be kuè suè'si ba mi mkuèu njobeè' yìl nyor ce raa. AÈ ka' ba yi aèmboè weèe, weèe ce raa, geewa'a ku ba weèe wááwá ce weèe ce raa ka'."

¹¹E m laèa wa'a, a ku riñ ñwáè ce e be loè fyeèni ye. A mbuèu ce e m laèa enáê, "Ku ba weèe wááwá ce weèe ce raa ka'."

- 12E ka' suè'si woweèe mkuèu wáá, a lor vi bcáè' ce e ba co'ni naè a yar, a du a cu aè nsheè. E ka' cu, a laa neè woweèe enáê, “Waè' weèe riiñ yuu ce máè geèe neè weèe na a?”
- 13Weèe ce too máè ená Ñwáè Ryá'niì, a ker ce too máè ená Tataê. Weèe ce too yáániì njobeè' m yu wa'a.
- 14AÈmboè máè ce m yu Tataê, a ker ba Ñwáè Ryá'niì, máè ka' su'si me mkuèu, baná weèe ce su'si mkuâu bfúr wee foñ.
- 15Máè geèe ca aè rduèñshi weèe tá wee weèe foñ bo geèe aèmboè máè geèe na.
- 16M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená aède' ñwáè rfaè' caa yìi masaè ka'. AÈbaè ñwáè ntuu caa ñwáè ce e tuu ye ka'.
- 17Weèe aè ka' riñ buu ce máè suñ weèe na, ce geèe vi, baná weèe be koni bghoèniì.
- 18M ce laèa ca ba aèmboè weèe wááwá ka'. M riiñ beèe ce máè ce. Geewa'a, yuu ce Ñwaâ' Nyùè yi m laèa yi be kuè ghááte aèmboè a m sañ enáê, ‘Ñwáè ce weèr ye aè m ce ye byee aèbee, aè m kúti yaè ñwáè bbaèa.’
- 19Máè suñ weèe buu ca seè'ni tá vi ka' koni, vi ka' lo koni tá weèe bo byemi ená m yu njáèá ñwáè ce m yu.
- 20M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená ñwáè ce e ka' koni yaè ñwáè ntuu, baná ñgaèñ aè koni máè. Ñwáè ce e ka' koni máè, baná ñgaèñ aè koni ñwáè ce e m tuu máè.”
- 21Jisoès aè ka' laèa blaèa ca wáá, mluè mi ká' a ce koo ye. E laa rara enáê, “M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená ñwáè moè' efa weêe mú be fyeèni máè.”
- 22Ñgaâa yá'ni yìi buu a ká' a ce keè'ni neè mmir, a ce tarni ñwáè ce Jisoès aè m ce laèa.
- 23Ñwáè moè' efa woweèe ce Jisoès aè m koèñ se naè aè m cu a kár nyor a yeâ geñ.
- 24Saimún Pitaè aè lap ye ená e bipshi neè Jisoès ená e ce laèa ba aèmboè nda lá.
- 25E yá'tiì yi tu nje ñguèñ Jisoès, a bipshi neè ye enáê, “Tataê, ñwáè anaè yu nda?”
- 26Jisoès aè beesìi enáê, “Yu ñwáè ce m be bá' bráâd cúè' njep njaèp fa neè ye.” E ka' laèa wa'a, a bá' bráâd a cú' njep njaèp, a fa neè Judaès, muu Saimún Iìskarìyoèt.
- 27E ka' ye, Sataèn aè niñ njep yeâ ntee. Jisoès aè laa neè ye enáê, “Fa caèasi nfeè' ka', geèe yuu ce aè ce koèñ aè rgeèe naè cárcár.”
- 28Beèe ce a m ba mbo a m riiñ mbuèu ce Jisoès aè m laèa neè ye wa' ka'.
- 29AÈmboè Judaès aè m ba ñwáè ce e m ce láè yap mbaèa naè, beèe mo' a ce kwaè'shi yap ená Jisoès ce laèa ba ená e du yuu buu ñkaè', káè ená e du fa yuu neè ñgaâa fuèp.

³⁰E ka' koo bráâd ca a ku fúú njepmbeè. AÈ m ba neètú'.

³¹E ka' fúú, Jisoès aè laa enáê, “A kuè'si Muu Ñwàè seè'ni. A ku'si Nyúè njì enjep ye.

³²A ka' ku'si Nyúè njì enjep ye, baná Nyúè be kuè'si Muu njì enjep yeâ nyoèr. E be geèe wa'a cárcár seê.

³³Boo waê, seèe be kuè cu ba aè nfeè' múcaècaèr. Weèe be roèo máè. Yi ku ba aèmboè máè m suñ Jus enáê, ‘AÈde' weèe vú faèdìi' ce m ce duè ka'” naè.

³⁴M ce fa weèe ncir ce fi ená weèe koèñni. Weèe koñni foñ aèmboè máè m koèñ weèe naè.

³⁵Weèe aè ka' koñni wa'a, baná beèe wááwá a be rìiñ ená weèe yu ñgaâa yá'ni yaè buu.”

³⁶Saimún Pitaè aè bipshì neè ye enáê, “Tataê, aè ce duè ba fá?” Jisoès aè beesì enáê, “AÈde' aè du faèdìi' ce m ce duè na seè'ni ka'. AÈ be loè ka' vùe a máâ mbuèu.”

³⁷Pitaè aè laa neè ye enáê, “Tataê, aède' m du fa wáâ mbuèu seè'ni ka' njoká? M be kwe njo' wáè.”

³⁸Jisoès aè beesì enáê, “Wáná aè be kwe njo' máè lá! M ce suñ wáè neè mini-ñwàè ená tá nduñgúp ka' toñ, aè be kani ená aè rìiñ máè ka' ñkaèraè' taar.

Ñwàè' Joân 14

¹“Weèe fa maè'shi tá wee mntee vi ce fa weèe ñgá' ka', weèe byemi neè Nyúè, ker byemi neè máè foñ.

²Bdìi' vi yu mbe ndaèp yaè Ta goèr seê. Yi ka' tá baè ba wa' ka', máè m ba suñ weèe. M ce duè aè rkupshi dîi' neè weèe.

³M ka' du kupshi dîi' neè weèe, m kútîi vú lor weèe tá seèe duè, tá weèe bo ba foñ faèdìi' ce m yu.

⁴Weèe rìiñ nduunjîu faèdìi' ce m ce duè anaè.”

⁵Tomas aè laa neè ye enáê, “Tataê, weèr rìiñ faèdìi' ce aè ce duè ka', baná aède' weèr riñ nduunjîi anaè aè njáâá ká?”

⁶Jisoès aè beesì enáê, “A máè nduunjîi, a máè mini, a máè ryoèñ. AÈde' ñwàè moè' du yá yaè Taê, ce e buu efa rcaèa njì enjep máè ka'.

⁷Weèe aè ba riñ máè, weèe aè ba rìiñ yaè Ta foñ. Ká' e seè'ni na, weèe aè rìiñ ye, a ker yá ye foñ.”

⁸Felep aè laa neè ye enáê, “Tataê, duèñshi weèr yoè Ta tá yi bo ghááte weèr.”

⁹Jisoès aè laa neè ye enáê, “Feleêp, seèe aè cu teèteè wa'a, wáè ke' riñ máè ka' lá? Ñwàè ce e ka' yá máè, baná e yá yaè Taê. Wáè ka' ker ce laèa ená m duñshi wáè yaè Ta njoká?

- 10**Wáè byemi ená m yu njep yaè Taê, yaè Ta àè ba njep máè a? Blaèa ce m ce laèa neè weèe na, m ce laèa ba àè ñger ya ka'. Yaè Ta ce e yu njep máè a ñwáè ce e ce geèe li rfaè'.
- 11**Byemi neè yuu ce máè suñ weèe ená m yu njep yaè Taê, yaè Ta àè ba njep máè naè. Weèe àè ka' tá byemi njo' blaèa ca ka', weèe àè ba byemi njobeè' mfaè' ce máè geèe na.
- 12**“M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená ñwáè ce e ka' byemi neè máè, baná e be geèe buu ce m ce geèe, keèr geèe buu ce vi caèa vi ce m ce geèe njobeè' m ce duèe àè rcu weèr Taèr.
- 13**Weèe àè ka' loo ka' njáèá ká àè máâ rlii, m be geèe yuu anaè, tá beèe a bo kuè'si Taèr njo' Muu yïi.
- 14**Weèe àè ka' loo ka' njáèá ká àè máâ rlii, m be geèe yi.
- 15**“Weèe àè ka' koñ máè, weèe yu' wa blaèa.
- 16**M be loo neè Taèr tá e tuusi weèe Ñwáè Rjaè' moè' tá e bo cu weèe woweèe nfeseè.
- 17**Ñwáè Rjaè' ca yu Yú' ce yi ke suñ beèe yuu mini. AÈde' beèe enjep ñgoèñ a koniñ Ñwáè Rjaè' anaè ka', njobeè' aède' woweèe a yá ye káè riñ ye ka'. Beèe ce a riñ ye yu weèe njobeè' e be cu weèe woweèe, ba njep weêe mntee.
- 18**M be maè'shi weèe neè ye tu ka'. M be duèe kúti vúèe yá weèe.
- 19**Ku báti nfeè' múcaèr tá beèe enjep ñgoèñ na a ker yá máè ka'. Geewa'a, weèe be yá máè. AÈ ka' ba njobeè' m cu nteèe, baná weèe be cu bteèe foñ.
- 20**Noèñ anaè yi be gháá tá weèe riñ ená m yu njep yaè Taê, weèe àè ba njep máè, má máè àè ba njep weèe.
- 21**Ñwáè ce e ka' yu' wa blaèa, láê, baná a ñwáè ce e koèñ máè. Ñwáè àè ka' koñ máè baná yaè Ta be koèñ ñgaèñ foñ. M be koèñ ñwáè anaè foñ, duèñshi yaè nyor neè ye.”
- 22**Judaès ce àè m ba Judas Iìskarüyoèt ka', àè laa neè ye enáê, “Tataê, àè be duèñshi yoè nyor neè weèr tá weèr yá wáè tá beèe enjep ñgoèñ a yá wáè ka' àè njááá ká?”
- 23**Jisoès àè beesü enáê, “Ñwáè àè ka' koñ máè baná ñgaèñ be yu' wa blaèa. Yaè Ta be koèñ ye. Weèr yaè Ta be vúèe cu weèr ñwáè anaè weèe.
- 24**Ñwáè ce e koèñ máè ka', a ñwáè ce e ce yu' wa blaèa ka'. Blaèa ce weèe ce yu' na, yu wa ka', yu blaèa yaè Ta ce e m tuu máè.
- 25**“M ce suñ weèe buu ca a ku bii fa weêe mú.
- 26**Ñwáè Rjaè' ce yu Yú' Rara ce Taèr be tuu a máâ rlii, yu ñwáè ce e be vúèe yá'ni weèe buu wááwá, geèe tá weèe kuushi buu ce máè suñ weèe wááwá.

²⁷“Máè láè cumúnyañ neè weèe, m ce fa yaè cumúnyañ neè weèe. M ce fa ba aèmbòè beèe enjep ñgoèñ na a ke fa ka'. Weèe fa maè'shi tá wee mntee vi ce fa weèe ñgá' ka'. Weèe fa wáp buu ka'.

²⁸Weèe àè m yu' aèmbòè máè m suñ weèe máná m ce duè kúti yá weèe. Weèe àè ba koñ máè, weèe àè ba lu'shi ená m ce duè àè ryá Taèr, njobeè' e kuè' a caa máè.

²⁹Máè suñ weèe buu ca seè'ni tá vi ka' koni, vi loè koni naè, tá weèe bo byemi neè máè.

³⁰M be keèr suñ buu weèe seèe weèe goèr ka' njobeè' ñwáè ce e ce sa' ñgoèñ ca ce vùè. E túr ñger mbe máâ nduè ka'.

³¹M ku ce geèe ba aèmbòè Taèr àè suñ máè ená m geèe, tá ñgoèñ yi bo riiñ ená máè koèñ ye. Naèti neè tá seèe du àè diù' jáá.”

Ñwàè' Joán 15

¹Jisoès àè m ker laa enáè, “M yu msini gráâp ce mini. Yaè Ta a ñwáè ce e ke ke' àè msini ca.

²Mba' efa gho ce e ka' ce yú ka', e gwar ma'. Mba' ce e ka' ce yú, e kupshii tá e bo yú goèr.

³A kupshi wee weèe foñ, weèe àè raa njobeè' blaèa ce máè laèa neè weèe.

⁴Cu neè njep máè tá m cu njep weèe. Aèmbòè aède' mba' fartii enje msini, ker yú ka' naè, weèe àè ka' tá cu njep máè foñ ka', aède' weèe gee yuu mo' ka'.

⁵M yu msini, weèe àè ba mmba'. Ñwáè ce e ka' cu njep máè, má máè cu njep ye, baná ñgaèñ be yú mbaèñ goèr seè. Weèe àè ka' tá cu njep máè ka' aède' weèe gee yuu mo' ka'.

⁶Ñwáè àè ka' tá cu njep máè ka', baná a be maè' ñgaèñ aèmbòè mba' msini, tá e yuushi. A ke baashi njáèá mmba' anaè, ma' njep mor vi she.

⁷Weèe àè ka' cu njep máè, wa blaèa vi cu njep weèe, weèe àè ka' loo ka' njáèá ká ce weèe koèñ ese máè, m be fa yuu anaè neè weèe.

⁸Yuu ce aède' a ku'sii yaè Ta aègho yi yu ená weèe yú mbaèñ goèr. Cena yi be duèñshi ená weèe yu ñgaâa yá'ni yaè buu.

⁹M ku koñ weèe foñ aèmbòè yaè Ta koèñ máè. Cu neè njep la rkoèñni.

¹⁰Weèe àè ka' gee buu ce máè laèa neè weèe, weèe be cu njep la rkoèñni aèmbòè má máè foñ àè geèe buu ce yaè Ta àè laèa ená m geèe, a cu njep li rkoèñni naè.

¹¹Máè laèa buu ca neè weèe tá weèe bo lu'shi foñ aèmbòè máè, tá le rlu'shii anaè li bo miisi.

¹²Yuu ce m ce laèa ená weèe gee yi yu ená weèe koñni aèmbòè m koèñ weèe.

¹³Njáèá rkoèñni mo' li yu aègho a ker caa ce ená ñwáè kwe aètu bkar vi ka'.

- 14**Weèe àè ka' gee yuu ce máè laèa neè weèe, baná weèe yu bkar wa.
- 15**AÈde' m ker too weèe ená ñgaáa mfaè' ka' njobeè' aède' ñwáè rfaè' riñ buu wááwá ce yìi masaè e ke geèe ka'. M ce too weèe ba máná bkar wa. Cena yi yu wa'a njobeè' máè suñ weèe buu wááwá ce máè yu' ese yaè Taê.
- 16**AÈ m ce weèe a ce máè ka'. AÈ m ce máè a ce weèe, a tuu weèe tá weèe bo duè yú mbaèñ, tá mbaèñ anaè yi bo cu. Weèe àè ka' gee wa'a, weèe àè ka' loo ka' njáâ ká ese yaè Ta fa máâ rlii, e be fa yuu anaè neè weèe.
- 17**Yuu ce m ce laèa neè weèe yi yu ená weèe koñni.
- 18**“Ñgoèñ ca yi ka' baa weèe, riññ neè ená yi m baa máè entombiû neè weèe.
- 19**Weèe àè ba ba beèe enjep ñgoèñ na, woweèe a ba koèñ weèe njobeè' weèe yu yaèp beèe. Geewa'a weèe yu ye beèe enjep ñgoèñ na ka'. Máè ce weèe efa múe beèe enjep ñgoèñ na. A mbuèu ce woweèe a baèa weèe.
- 20**Kuushi neè yuu ce máè m suñ weèe ená aède' ñwáè rfaè' caa yìi masaè ka' naè. Woweèe a m ka' ba fa máè ñgá', baná a be fa weèe ñgá' foñ. Woweèe a m ka' ba yu'ni neè wa blaèa baná a be yu'ni neè wee blaèa foñ.
- 21**Woweèe a be geèe neè weèe wa'a njobeè' máè, ker ba foñ njobeè' woweèe a riññ ñwáè ce e m tuu máè ka'.
- 22**Máè m tá baè vùè laèa yuu neè woweèe ka', a m ba taèa woweèe àè yuu bebep ka'. AÈmboè máè vùè seè'ni na, yuu mo' yi yu ce aède' yi ker tá'shi yaèp buu bbebep ka'.
- 23**Ñwáè ce e ka' baa máè, baná e baèa yaè Ta foñ.
- 24**Máè m ka' tá baè geèe mfaè' ce ñwáè aè m be gee ka' fa waâp mú na ka', a m ba taèa woweèe àè yuu bebep ka'. Woweèe a yá mfaè' ca seè'ni, a ku bii ce baèa máè, ba yaè Ta foñ.
- 25**Buu ca vi koni wa'a, tá yi bo kuè ghááte aèmboè a m sañ mbe yap ñwáè' mncir enáè, 'A m baèa máè àè cicìi.'
- 26**Be keè ba àè nfeè' moè' tá m tuu ñwáè rjaè' moè' neè weèe ese Taèr. Ñwáè anaè yu Yú' ce yi loè ese Taèr, yi ke suñ beèe yuu mini. Yi be vùè tá yi suñ beèe aèmboè máè.
- 27**Wee weèe foñ be suñ aèmboè máè njobeè' seèe aè m ku ba aèbee efa rkáè'.

Ñwáè' Joân 16

- 1**“Máè suñ weèe buu ca tá weèe bo táá tatap, keè' kúti njünjü ka'.
- 2**Beèe a be juèu weèe embe ndaèp rloo. Nfeè' ce gháá ce ñwáè ce e be yú weèe, be kwaè'shi ená e geèe ba rfaè' Nyúè.
- 3**Woweèe a be geèe buu ca njobeè' woweèe a riññ Taèr ka', a riñ máè foñ ka'.

- ⁴Máè suñ weèe buu ca tá nfeè' ka' gháá, vi koni, tá weèe bo kuushi ená máè m suñ weèe. “Máè m suñ weèe buu ca efa rkáè' ka' njobeè' seèe àè m ku ba.
- ⁵M ce kúti seè'ni duè yá ñwáè ce e m tuu máè. Ka' yi yu wa'a, moè' efa weèe àè be bipshi neè máè enáê, ‘AÈ ce duè ba fá lá?’ ka'.
- ⁶Weèe ce koosimnse njo' buu ce máè suñ weèe na.
- ⁷Geewa'a, m ce suñ weèe yuu mini. Yi yu boëñboñ neè weèe ená m duê, njobeè' m ka' tá duè ka', Ñwáè Rjaè' vú cu weèe woweèe ka'. M ka' duê, m tuu ye tá e vú cu weèe woweèe.
- ⁸E be vùè tá e gee tá ñgoèñ yi yá yaèp faèa kuèu buu bbebep, ba buu byáániì ker ba mnsa'.
- ⁹A be yá yaèp faèa kuèu buu bbebep njobeè' woweèe a byemi neè máè ka'.
- ¹⁰Kuèu buu byáániì njobeè' m ce duè àè ryá yaè Taê, tá weèe ker yá máè ka',
- ¹¹ker ba mnsa' njobeè' ñkúú enjep ñgoèñ na àè gweè mnsa'.
- ¹²“Buu yu magoèr ce máè ba suñ weèe, àè ba njobeè' m ka' suñ weèe seè'ni na, vi caa ye ñger.
- ¹³Be ba àè nfeè' ce Yú' ce yi ke suñ beèe yuu mini yi vùè, tá yi gee tá weèe riñ buu wááwá ce vi yu mini. E be laèa buu ba àè ñger yi ka'. E be kuè laèa ba buu ce e yu'. E be suñ weèe buu ce vi bii ka' ba.
- ¹⁴Yú' anaè yi be kuè'si máè njobeè' buu ce yi be suñ weèe vi be loè ba ese máè.
- ¹⁵Buu wááwá ce Taèr túr, yu wa. A mbuèu ce m ce laèa máná Yú' yi be koo buu ese máè, suñ neè weèe.”
- ¹⁶Jisoès àè m ker laa enáê, “Nfeè' múcaèr tá weèe yá máè ka', e ba nfeè' múcaèr tá weèe yá máè.”
- ¹⁷Beèe mo' efa ñgaâa yá'ni yìl buu a ká' a ce laèa a waâp mú enáê, “Yuu ce e laèa neè seèe na yi yu ba ená ká? E laèa enáê, ‘Nfeè' múcaèr tá weèe yá máè ka', e ba nfeè' múcaèr tá weèe yá máè’, a ker laa foñ enáê, ‘Njobeè' m ce duè àè ryá Taèr’ njoká?”
- ¹⁸Woweèe a laa enáê, “Nfeè' múcaèr ce e ce laèa na, yu ba ená ká? Seèe riñ njáèá yuu ce e laèa na ka'.”
- ¹⁹Jisoès àè m riñ ená woweèe a koèñ àè rbipshi yuu neè ye, a laa neè woweèe enáê, “Máè laèa enáê, ‘Nfeè' múcaèr tá weèe yá máè ka', e keèr ba nfeè' múcaèr tá weèe yá máè.’ Waè' a yuu ce weèe ce bipshi a weâe mú a?
- ²⁰M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená weèe be war ce koosimnse, tá ñgoèñ yi ce lu'shi yi yu. Weèe be señ buu tá yeè nseñ buu anaè lo kúti ba àè rlu'shiì.

- 21**E ke ba aè nfeè' ce njeñwáè ce luuti, e ce koosimnse njobeè' nfeè' rbi aè gháá. E ba aè nfeè' ce e bi muu wáá, e ker kuushi ryañ caè ka' njobeè' e ce lu'shi ená e bi muu.
- 22**A mboè weèe ce koosimnse seè'ni wa'a, geewa'a m be keèr yá weèe, tá weèe lu'shi aè nfeè' anaè, tá ñwáè moè' ker jepsi weèe efa rlu'shii ka'.
- 23**“Be ba nyúè anaè tá weèe ker loo yuu mo' ese máè ka'. M ce suñ weèe neè mini-ñwáè ená weèe aè ka' loo ka' njàèá ká ese Taèr fa máâ rlii, e be fa yuu anaè neè weèe.
- 24**Caar gháá seè'ni na, weèe aè be loo yuu mo' fa máâ rlii ka'. Loo neè tá weèe bo koni, tá le rlu'shii li bo mĩisi.
- 25**“Máè suñ weèe buu ca ba aè mñgaèa. Nfeè' ce gháá ce m be keèr suñ weèe buu ba aè mñgaèa ka'. M be suñ weèe rara aèmbòè Taèr.
- 26**Be ba aè nfeè' anaè tá weèe loo buu fa máâ rlii. M ce suñ weèe máná m be keèr loo neè Taèr a weêe btuè ka'.
- 27**Taèr ye ye koèñ weèe njobeè' weèe koèñ máè, a byemi ená máè m loè ese Nyúè.
- 28**Máè m loè ese Taèr, a vú njep ñgoèñ na. M ce loè seè'ni enjep ñgoèñ na a ce kúti aè ryá Taèr.”
- 29**Ñgaâa yá'ni yiì buu a laa enáè, “ÁÈháè! AÈ ce laèa seè'ni rara, aè ker ce maè' ba ñgaèa ka'.
- 30**Weèr aè riñ seè'ni na ená aè riñ buu wááwá. Mbuèu moè' ker ba aègho neè ñwáè aè rbi'pshi yuu mo' neè wáè ka'. AÈ ka' ba njobeè' cena, weèr a byemi ená wáè loè ese Nyúè.”
- 31**Jisoès aè beesii neè woweèe enáè, “Weèe aè byemi seè'ni a?
- 32**Yáè, nfeè' ce gháá, e gháá wáá, ce weèe be da'se, tá ñwáè wááwá kúti fa yeá laè', maè'shi máè mamñgi'. M be ba mamñgi' ka', njobeè' Taèr ku ba weèr ye.
- 33**Máè laèa cena neè weèe tá weèe bo koni cumúnyañ njep máè. Weèe be yá ñgá' njep ñgoèñ na. Ka' yi yu wa'a, kur neè ntee. Máè so ñgoèñ ca.”

Ñwáè' Joân 17

- 1**Jisoès aè ka' laèa buu ca, a naa mmir a ke' mbe buèu a laa enáè, “Taèr, nfeè' aè gháá. Kuè'si muu woè, tá muu woè ye ye bo kuè'si wáè.
- 2**Wáè fa ye ñger mbenduè beèe wááwá tá e bo fa ryoèñ ce nfeseè neè beèe wááwá ce wáè fa mba yeá mmboè.
- 3**Ryoèñ ce nfeseè ca li yu ba ená ñwáè riñ wáè, ce ku ba ba wáè caè'caè' ce aè yu Nyúè mini, ker riñ Jisos Kraâis ce wáè tuu njep ñgoèñ na.
- 4**Máè mĩisi rfaè' ce wáè m fa neè máè ená m geêe, a ku'si wáè aègho njep ñgoèñ na.

- ⁵Wáâ Taèr, kuè'si laè máè seè'ni a wáâ bsii nèè bkuè' ce máè m túr weèe soè tá ñgoèñ yi ka' ba.
- ⁶“Máè geèe yoè beèe ce wáè m fa mba máâ mmoèe efa múè beèe enjep ñgoèñ na a riñ wáè. Beèe anaè aè m ba yoè beèe, wáè fa woweèe nèè máè. Woweèe a yu'ni nèè wo blaèa.
- ⁷Woweèe a riñ seè'ni ená buu wááwá ce m túr, vi loè ba ese wáè.
- ⁸Máè suñ woweèe blaèa ce wáè m fa nèè máè. Woweèe a byemi blaèa ca, a riñ foñ nèè mini-ñwáè ená máè loè ba ese wáè. Woweèe a byemi ená wáè tuu máè njep ñgoèñ na.
- ⁹“M ce loo nèè woweèe. M ce loo ba nèè ñgoèñ ca ka', m ce loo ba nèè beèe ce wáè fa nèè máè na njobeè' woweèe a yu yoè beèe.
- ¹⁰Ya yu yo, yo aè ba ya. A kuè'si máè njo' woweèe.
- ¹¹M be keèr cu njep ñgoèñ ka', woweèe a be kuè cu yap njo, tá m vú ya vúè yá wáè. Taèr ce nrara, keè'ni woweèe nèè yo ñger ce wáè m fa nèè máè foñ naè, tá woweèe a bo ba ñwáè moè'sir aèmoèe soè yu naè.
- ¹²Máè m ba weèr woweèe, a ke'ni woweèe, woweèe a cu njep lo rlii ce wáè m fa nèè máè. Máè ciiñ woweèe, yuu mo' yi ke' joo woweèe ka'. Yi ka' ba wa'a, moè' efa woweèe aè m bú caa efa ñwáè ce yi yu ená e be bú naè ka'. E m bú tá yuu ce a m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè yi bo gháate njo.
- ¹³M ce vú aè ryá wáè seè'ni, a ce laèa buu ca njep ñgoèñ na, tá la rlu'shii li bo miisi njep woweèe.
- ¹⁴Máè suñ woweèe wo blaèa; ñgoèñ yi baèa woweèe njobeè' woweèe a yu beèe enjep ñgoèñ ka', aèmoèe má máè yu ñwáè enjep ñgoèñ ka' naè.
- ¹⁵M ce loo máná aè fúr woweèe enjep ñgoèñ ka'. M ce loo máná aè ke'ni woweèe faè dii' Sataèn ce e yu ñwáâ mbebep gee yuu mo' nèè woweèe ka'.
- ¹⁶Woweèe a yu beèe enjep ñgoèñ na ka', aèmoèe má máè yu ñwáè enjep ñgoèñ na ka' naè.
- ¹⁷Ce woweèe, lá woweèe rara nèè yoè mini. Wo blaèa yu mini.
- ¹⁸Aèmoèe wáè m tuu máè njep ñgoèñ na má máè aè tuu woweèe njep ñgoèñ foñ.
- ¹⁹Máè ce ya tu, a lá rara njo' woweèe, tá aè bo ce woweèe foñ, láè rara nèè yoè mini.
- ²⁰“M ce loo ba nèè woweèe caè'caè' ka', m ce loo foñ nèè beèe wááwá ce a be byemi nèè máè njobeè' wap blaèa.
- ²¹M ce loo máná woweèe wááwá a ba ñwáè moè'sir, aèmoèe wáâ Taèr, aè yu njep máè, máè ba njep wáè naè, tá woweèe a bo ba njep soè foñ, tá ñgoèñ ca yi bo byemi ená wáè m tuu máè.

²²Màè kuè'si woweèe aèmbòè wáè m kuè'si máè naè, tá woweèe a bo ba ñwáè moè'sir aèmbòè soè ku ba ñwáè moè'sir foñ naè.

²³M yu njep woweèe aèmbòè aè yu njep máè foñ naè, tá woweèe a bo ba ñwáè moè'sir nèè mini-ñwáè, tá ñgoèñ yi bo riiñ ená wáè m tuu máè, keèr riiñ foñ ená wáè m koèñ woweèe aèmbòè wáè m koèñ máè foñ naè.

²⁴Taèr, máè koèñ máná beèe ce wáè fa máè na, a ba weèr woweèe faèdii' ce m be ba foñ, tá a bo yá wa bkuè' ce wáè m fa nèè máè njobeè' wáè m koèñ máè tá a ka' keè geèe ñgoèñ, a ka' fa máè bkuè' anaè.

²⁵Taèr, wáè ce aè yu yááni, ñgoèñ yi riiñ wáè ka' máè riiñ ya yu wáè. Beèe ca a riiñ ená wáè m tuu máè.

²⁶Màè geèe woweèe a riñ lo rlii. M be kuè ce geèe wa'a tá lo rkoèñniì ce wáè túr nèè máè li ba njep woweèe, tá m ba njep woweèe foñ.”

Ñwáè' Joán 18

¹Jisoès aè ka' laèa buu ca wáá, a lor ñgaâa yá'ni yii buu, a woweèe a du a tuu ntoèñ Kádroèn faèdii' ce ñka' bce yi m ba. E m niñ mbo a ñgaâa yá'ni yii buu anaè.

²Judaès ce e m fyeèni ye naè, ye ye aè m riiñ dii' anaè njobeè' Jisoès ba ñgaâa yá'ni yii buu weèe a m ce duè mbe dii' anaè cá'cá'.

³Yi ka' ba wa'a, e koo kúr bsoogàè ba ñgaâa rkeè'ni Ndap Nyúè ese ñgaâa tañshi tañshi ba Farisii, a woweèe a ka' ce duè, a lor blam a cú', a bársi msuèsuèñ, a lor buu biir.

⁴Jisoès aè m riiñ buu ce vi be koni ye wááwá. A ka' riiñ wa'a, a fúú a laa nèè woweèe enáè, “Weê roèò ba nda?”

⁵Woweèe a beesii nèè ye enáè, “Weèr ce roèò ba Jisoès ce aè rla' Nasaráèt.” Jisoès aè laa nèè woweèe enáè, “A máè ye.” Judaès ce e m fyeèni ye naè aè m táá a woweèe.

⁶Jisoès aè ka' laèa nèè woweèe enáè, “A máè ye”, woweèe a kúti njünjii a gweñger aè nsheè.

⁷E ker bipshi nèè woweèe enáè, “Weèe ce roèò ba nda?” Woweèe a ker laa enáè, “Jisoès ce aè rla' Nasaráèt.”

⁸Jisoès aè beesii nèè woweèe enáè, “Máè suñ weèe wáá ená a máè ye. Yi ka' ba ená weèe ce roèò ba máè, weèe ma'shiì tá beèe ca a duse.”

⁹E m laèa wa'a tá yi bo kuè ghááte aèmbòè e m laèa enáè, “Máè búsi ñwáè moè' efa múè beèe ce wáè m fa nèè máè naè ka'.”

¹⁰Awá Saimún Pitaè ce e m túr saè', aè co' embaè ruèu, a tee tuè' maè' ese ñkwaèa ñwáè ce e m ba tu nèè ñgaâa tañshi tañshi. A m ce too ñkwaèa anaè ená Markuès.

- 11 Jisoès aè laa neè Pitaè enáê, “Kúsi kaèafaè' mbaè ruèu. M fa no njep ndoñ ce Taèr aè fa neè máè na ka' a?”
- 12 Ñwáè ce e m ba tu neè bsoogàè ba ñgaâa ke'ni Ndap Nyúè a m koo Jisoès a kur,
- 13 a du aègho a yá Anaès entombüi. Anaès aè m ba talu yïi Kaifaès ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshïi aè feè' anaè.
- 14 Kaifaès ca a ñwáè ce e m cep Jus ená yi yu boëñboñ ená ñwáè moè'sir kwe aètu beèè naè.
- 15 Saimún Pitaè ba ñwáè yá'ni yïi buu moè' a m duè aèmbuèu Jisoès aè nfeè' anaè. Ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshïi aè m riïñ ñwáè yá'ni buu Jisoès anaè. E niñ a Jisoès mbe mambe ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshïi anaè.
- 16 Pitaè aè m táá yi ba njep ncúèúndúè' njepmbeè. Ñwáè yá'ni buu Jisoès moè' aè m ba aèfo ce ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshïi aè m riïñ. E m fúú njepmbeè a laa neè muunje ce e m táá aè ncúèúndúè' ená e ma'shi, e lor Pitaè a ye a niñ mbe mambe caè.
- 17 Muunje ce e m ke'ni ncúèúndúè' naè aè laa neè Pitaè enáê, “Mboè aè yu moè' efa ñgaâa yá'ni buu ñwáè ca lá?” E laa enáê, “M yu moè' ka'.”
- 18 Ñgaâa mfaè' ba ñgaâa rkeè'ni Ndap Nyúè a m fyááshi mor a táá a ce yár njobeè' mbáp aè m ce fute seê. Pitaè ye ye aè m duè a táá a ce yár mor a woweèè.
- 19 Ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshïi na aè m bipshi buu neè Jisoès a kuu ñgaâa yá'ni yïi buu, ker ba li ryá'ni.
- 20 Jisoès aè beesïi neè ye enáê, “Máè laèa buu aèwañ neè beèè wááwá. Máè m ce yá'ni beèè aè nfeè' wááwá aè mndap mloo, ba mbe Ndaèp Nyúè, ce yu bdïi' ce Jus a ke vùè ce tarte. Máè laèa yuu mo' aè bsúèti ka'.
- 21 Aè ce bipshi neè máè njoká? Bipshi ba neè beèè ce a m yu' buu ce máè m ce laèa neè woweèè. Woweèè a riïñ buu ce máè m laèa.”
- 22 Jisoès aè ka' laèa wa'a, ñwáè rkeè'ni Ndap Nyúè moè' ce e m táá a yeâ geñ aè lip ye neè bo a laa neè ye enáê, “Haba! Waè' a njáèá njïi ce aède' aè beesïi yuu neè ñwáè ce e yu tu neè ñgaâa tañshi tañshïi a?”
- 23 Jisoès aè beesïi neè ye enáê, “M ka' laa wa'a, faèa ba njo, aè suñ faèa anaè. Ka' ba ená máè laèa yááni, wáè ka' lip máè njoká?”
- 24 Anaès aè laèa, a lor ye aèmboè a m kur naè, a duè aègho, a yá Kaifaès ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshïi.
- 25 Saimún Pitaè aè m ku táá a ce yár mor. Beèè mo' a laa neè ye enáê, “Mboè aè yu moè' efa ñgaâa yá'ni buu ñwáè anaè foñ a?” Pitaè aè kaniï a laa enáê, “M yu moè' ka'.”

26Moè' efa ñgaâa mfaâ' ñwàè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshi naè, ce e m ba raèraâ ñwàè ce Pitaè aè m tee yi tuè' naè, aè m laèa neè Pitaè enáè, "Mboè máè m yá weè ye mbe ñka' bce a?"

27Pitaè aè ker kani. E ka' kani wa'a, nduñgúp aè ku toñ.

28Aè ka' ba aè mú ñgaèptú', woweè a lor Jisoès embe mambe Kaifaès a du aègho mbe nto' yaèp govanoè. Woweè a ka' vùè, a niñ mbe nto' ka' njobeè' woweè a m ce koèñ aè rba brara aè bsii Nyúè tá woweè a bo ye yap Ñkaâ' caèasi-mndap.

29Yi ka' ba wa'a, Pailàèt aè fúú njepmbeè a laa neè woweè enáè, "Weè aè koo ñwàè ca a vù aègho ená e faèa ká?"

30Woweè a beesii neè ye enáè, "Ñwàè ca aè ka' tá baè ba ñwàè ñgeè buu bbebep ka', weèr aè ba koo ye vùè aègho fa neè wàè ka'."

31Pailàèt aè laa neè woweè enáè, "Loèr neè ye du sa' ye aèmboè ye ncir yi yu." Woweè a laa enáè, "Weèr túr ñger aè rsa' ñwàè yú ka'."

32Cena yi m ba wa'a, tá nlaèa ce Jisoès aè m laèa kuu njàèá rkwe ce e be kwe naè yi bo kuè ghááte njo.

33Pailàèt aè kútii mbe nto' a ká' Jisoès a laa neè ye enáè, "A wàè ñkúú Jus a?"

34Jisoès aè beesii enáè, "Yuu ce wàè bipshi na, aè ku kwa'shi ba wàè kàè aè suñ beè mo' a suñ wàè a kuu máè?"

35Pailàèt aè beesii enáè, "M yu ñwàè Jus ka'. Beè ce a vùè neè wàè a fa neè máè yu yoè beè ker ba beè efa waáp mú ce a ke tañshi tañshi naè. Wàè geè ba ká a ka' koo wàè a vù aègho?"

36Jisoès aè beesii enáè, "Ya kúú yu yii enjep ñgoèñ na ka'. Ya kúú aè ba ba yii enjep ñgoèñ na, yaè beè a ba beè yaè njii, reè bkoèr faè dii' a fa máè mbaè mmo Jus ka'. Yi yu ená ya kúú yi loè ba enjep ñgoèñ na ka'."

37Pailàèt aè laa neè ye enáè, "Baná aè yu ñkúú a?" Jisoès a beesii enáè, "To wàè laèa wáná m yu ñkúú. A m bi máè njep ñgoèñ na, máè vùè máná m bo suñ beè aèmboè yuu mini. A mbuèu ce a m bi máè njep ñgoèñ na. Ñwàè ce e ka' táa njep mini, a ñwàè ce e yu' wa blaèa."

38Pailàèt aè laa neè ye enáè, "Mini anaè yu ká seè?" E ka' laèa wa'a, a ker fúú embe nto' a yá Juès, a laa neè woweè enáè, "Máè yá yuu bebep moè' ce ñwàè ca aè geè ka'."

39Yeè ndeè moè' yu ená a ka' ce ye Ñkaâ' caèasi-mndap, m fúr ñwàè moè' embe shañ, fa neè weè. Weè ce koèñ weená m fúr ñkúú Jus fa neè weè a?"

40Woweè a waa enáè, "AÈi', fa fúr ba ye ka'. Fúr ba Baèrabaès fa neè weè." Baèrabaès ca aè m ba ñkep.

Ñwàè' Joân 19

- ¹Yi ka' ba wa'a, Pailàèt àè laêa, bsoogàè a lip Jisoès.
- ²Woweèe a gee rtaa kúú neè bsoèpsiì a sop ye mbe tuè, a lor cáâ' beer a fa ye àè nyoèr.
- ³a ká' a ce buèu ye aèmbòè ñkúú wa'a, a ce laèa enáê, "Nyaèr, ñkwe Juês." Woweèe a m liip ye neè mmbo.
- ⁴Pailàèt àè ker fúú embe nto' a laa neè Jus enáê, "Yá neè, m be fúr ñwàè ca njepmbeè tá weè bo riñ ená máè yá faèa moè' ce e geèe ka'."
- ⁵Jisoès àè fúú njepmbeè neè rtaa bsoèpsiì ca mbe tuè ba cáâ' beer caè àè nyoèr. Pailàèt àè laa enáê, "Yá laè neè ñwàè anaè."
- ⁶Beê bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshi ba ñgaâa keè'ni Ndap Nyúè a ka' yá ye, a waani enáê, "Taa ye mbe kiintaa! Taa ye mbe kiintaa!" Pailàèt àè laa neè woweèe enáê, "Koo laè neè ye du taa mbe kiintaa. Aè ka' ba yi aèmbòè máè, máè yá faèa ce e geèe ka'."
- ⁷Jus a ku le' yap enáê, "Weèr túr ncir, aèmbòè ncir anaè yi ce laèa, e be kuè kwe njobeè' e ce loèr yiì nyor ená e yu Muu Nyúè."
- ⁸Pailàèt àè ka' yu' blaèa ca, a wáp magoèr seê.
- ⁹A ker niñ mbe nto' a Jisoès, a bipshi neè ye enáê, "A wáè ñwàè efá?" Jisoès àè laa yuu ka'.
- ¹⁰Yi ka' ba wa'a, Pailàèt àè laa neè ye enáê, "Wáè laèa yuu neè máè ka' a? Mboè wáè riñ wáná m túr ñger àè rmaè'shi wáè tá àè du yo yu, a ker túr ñger àè rtaa wáè mbe kiintaa a?"
- ¹¹Jisoès àè beesì enáê, "Aède' àè túr ñger mbe máâ nduè ka', ce a m ka' tá baè fa ñger anaè neè wáè embe buèu ka'. Baná yuu bebep yi ñwàè ce e koo máè a fa mba wáâ mmboè, yi yu yi goèr a caa yo."
- ¹²Pailàèt àè ka' yu' blaèa ca, a koñ ená e ba maè'shi Jisoès tá e duê. Yi ka' ba wa'a, Jus a ce waani enáê, "Wáè ka' ma'shi ñwàè ca e duê, baná àè yu ñkar Sisaè ka'. è ka'. Ñwàè àè ka' lor yiì nyor àè ñkúú baná ñgaèñ àè tár Sisaè mkuèu mbe tuè."
- ¹³Pailàèt àè ka' yu' blaèa ca, a fúr Jisoès njepmbeè, a cu mbe diì' mnsa' tá e bo teni mnsa'. A m ce too diì' ca ená diì' ce a feèe neè bluèr. A m ce too diì' anaè àè li Hibruè enáê, "Gaèbataè."
- ¹⁴Noèñ anaè àè m ba noèñ ce a m ce tami nyor àè rye Ñkaâ' caèasi-mndap. Nyúè àè m káè' a ce kuèu ñgoèñ àè nfeè' anaè. Pailàèt àè laa neè beèe enáê, "A yeè ñkúú na."
- ¹⁵Woweèe a waani enáê, "Miìsi ye! Miìsi ye! Taa ye mbe kiintaa!" Pailàèt àè laa neè woweèe enáê, "Weèe ce koèñ ená m taa yeè ñkúú mbe kiintaa a?" Beê bgoèrgoèr efa múè ñgaèa tañshi tañshi a beesì enáê, "Weèr túr ñkúú moè' caa efa Sisaè ka'."

- 16**AÈ ka' ba aèlúèsimbuèu, Pailàèt aè boñlaèr a fa ye neè woweèe tá a bo taa ye mbe kiĩntaa. Woweèe a m koo Jisoès a du aègho.
- 17**E m byáè' yi kiĩntaa, a woweèe a du aè dii' mo' ce a m ce too ená Dii' keèkeèp tu. A too dii' anaè aè li Hibruè ená Golgotaè.
- 18**A faèdii' ce a m taa Jisoès mbe kiĩntaa. A m taa beèe mo' a baa mbe bkiĩntaa foñ. Moè' aè m ba aè bo ñkoèp Jisoès moè' aè ba yi aè bo maè', Jisoès aè ba yi mbetar.
- 19**Pailàèt aè m sañ ñwaè' foñ a taa mbe tu kiĩntaa. E m sañ enáê, "Jisoès ce aè rla' Nasaráèt, ñkúú Juês."
- 20**Jus magoèr a m beè' ñwaè' anaè njobeè' faèdii' ce a m taa Jisoès naè aè m ba aè waàa la'. A m sañ ñwaè' anaè aè li Hibruè, ba aè li Latii'n ker ba aè li Greèk.
- 21**Beàe bgoèrgoèr efa ñgaèa tañshi tañshii efa múe Jus a ka' beè', a du a yá Pailàèt a laa neè ye enáê, "Fa sañ ba ená 'ñkúú Jus' ka', sañ ba ená 'ñwàè ca aè m laèa ená a ye ñkúú Juês.'" "
- 22**Pailàèt aè beesii enáê, "Yuu ce máè sañ, a yuu ce máè sañ."
- 23**Bsoogàe a ka' taa Jisoès mbe kiĩntaa wáá, a lor vi bcáè' a gap bdii' kyeèe, ñwàè aè lor vi, ñwàè aè lor vi. Yii saèaro aè bátiì. Saèaro anaè aè m túr ntar ka'.
- 24**Woweèe a m laèa a waâp mú enáê, "Seèe fa saèa cáè' ca ka', seèe ma' kaèñ tá seèe bo yá ñwàè ce saèaro ca be duè neè ye." Cena yi m koni tá yi bo ghááte aèmboè a m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, "A m gaèp wa bcáè' a waâp mú, a ker ma' kaèñ tá a bo yá ñwàè ce yaè saèaro be duè neè ye." Bsoogàe a m ku gee aèmboè a m sañ.
- 25**Ma yii Jisoès, ba nfúr yii maè, ba Máèári ce e m ba ñgwa Kiilopaès ba Máèári ce aè rla' Makdalaè, a m táá aègee kiĩntaa Jisoès.
- 26**Jisoès aè ka' yá yii maè, ker ba ñwàè yá'ni yii buu ce e m koèñ naè aèmboè woweèe a táá aètútú, e laa neè yii ma enáê, "Njeñwàè yáè, a muu ghoè na."
- 27**E m ker laa neè ñwàè yá'ni yii buu enáê, "Yáè, a yoè ma na." Káâ' aè nfeè' anaè, ñwàè yá'ni yii buu aè lor yii maè, a ye a du a ce cu a yeâ laè'.
- 28**Cena yi ka' miì wáá, Jisoès aè riñ seè'ni ená li rfaè' li miì. E m laèa enáê, "Ntee yi ce yuushi máè." E m laèa wa'a tá yi bo ghááte aèmboè a m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè.
- 29**Ghee mo' yi m táá aèfo, mruâ' mcece' mi ba njo jiñ. A m lor kúèsha a fúú njep múe mruè' anaè a kur aè mbaèñ a naa mbekii, a túr ye aègee cuèu.
- 30**Jisoès aè m nyoñ mruè' anaè efa kúèsha. E ka' nyoñ wáá, a laa enáê "Yi miì." A kár tu, a ma'shi li ryoèñ neè Nyúè.
- 31**AÈmboè noèñ anaè aè m ba noèñ ce a m ce tami nyor tá a bo fúú cu mmbomntaa Nyúè, Jus a m ce koèñ ená bgúáú beèe vi cu mbe kiĩntaa ka'. Mmbomntaa anaè aè m ba miù goèr. Yi ka' ba wa'a, woweèe a du a laa neè Pailàèt

ená e ma'shi tá woweèe a kepshi mkuèu ese beèe anaè, tá a bo yaèñse kweñger tá a ca'si efa bsii.

³²Bsoogàe a vù a kepshi mkuèu ese ñwàè entombiì a ker kepshi mkuèu ese ñwàè moè' ce a m taa mbe kiiñtaa foñ naè.

³³Woweèe a ka' vùè baè' mbe Jisoès a yá ená e ba kwe wáá, a ke' kepshi mkuèu mi ka'.

³⁴Ñwàè soogàe moè' aè sop mbeèp nyor ese Jisoès neè rkoèñ, mdip ba bláá mi ku fúú aè cuèu anaè.

³⁵Ñwàè ce e m yá buu ca a ñwàè ce e suñ vi. Yuu ce e laèa yi yu mini. Ye ye riññ foñ ená yuu ce e ce laèa yi yu mini. E ce suñ weèe buu ca tá weèe bo byemi foñ.

³⁶Buu ca vi m koni tá yi bo ghááte aèmbòe a m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáé, "A be keè kep yi vúp mo' ka'."

³⁷Ñwaâ' Nyúè yi ker laa mbe dii' mo' enáé, "Woweèe a be keè yá ñwàè ce a m soèp."

³⁸Cena yi ka' miì wáá, Josáef ce aè rla' AÈrimaètiyaè aè vù a yá Pailàèt. E m ba ñwàè yá'ni buu Jisoès a ke' ce koèñ ená beèe a riñ ka' njobeè' e m ce wáp Juès. E m laèa neè Pailàèt ená e fa ye njiì tá e suusi gúáú Jisoès embe kiiñtaa, tuñ. Pailàèt aè ka' byemi, e du a suusi, a du aègho.

³⁹Niikoèdámòès foñ ce e m be vù a yá Jisoès neètú' naè, aè m duè a ye, a túr njàéa mcáèp mo' ce a m ce too ená máêr, ba aluès ce a m fiñshi. Mcáèp anaè mi m ba aèmbòe bkiluè mñkyeèe wa'a.

⁴⁰A m loèr gúáú Jisoès a kur neè bcáâ' bboèñboñ neè mcáèp anaè-ñwàè aèmbòe Jus a m ce geèe.

⁴¹Ñka' mbyeè buu yi m ba faèdii' ce a m taa Jisoès mbe kiiñtaa anaè. Rsheâ rfi li m ba mbo ce a m be tuñ ñwàè njo ka'.

⁴²AÈ ka' ba njobeè' Jus a m ce tami nyor nyúè anaè tá a bo fúú cu mmbomntaa, a lá ye njep rsheè anaè, njobeè' li m ba aètútú.

Ñwàè' Joân 20

¹AÈ ka' ba noèñ entombiì embe múè ñgaèa, aè mú ñgaèptú', ñgoèñ yi ku bii sii, Máèári ce aè rla' Makdalaè aè du faèdii' rsheè li m ba naè. E ka' baè' a yá ená a m caè'si luèr ce a m cete ncuâu rsheè aègho naè.

²Yi ka' ba wa'a, e natii a cañ a du a yá Saimún Pitaè ba ñwàè yá'ni buu Jisoès moè' ce Jisoès aè m koèñ ye se naè, a laa neè woweèe enáé, "A fúr Tata enjep rsheè, a du aègho, weèr aè riññ faèdii' ce a l àè ye ka'."

³Pitaè ba ñwàè yá'ni buu Jisoès ca a natii a cañ a du faèdii' ce rsheè li m ba naè.

- ⁴Ñwáè yá'ni buu Jisoès moè' anaè aè cañ a caa Pitaè, a du a ba' faèdii' ce rsheè li m ba naè entombii.
- ⁵E ka' be'ti nyor fyá' njep rsheè a ku yá bcáè' ce a m kur gúáú ñwáè aègho naè aèmboè vi noèñ njo, a ke' niñ njo ka'.
- ⁶Saimún Pitaè aè ka' tose yi a ku niñ ba njep rsheè, a yá bcáè' ce vi m noèñ njo,
- ⁷a yá yii ce a m kur yi tu aègho naè. Yi m noèñ aègee vii anaè ka'. Yi m kashi nyor a noñ jáá.
- ⁸Ñwáè yá'ni buu Jisoès ce e m vùè a ba' aè ncuáu rsheè entombii naè aè m niñ njo foñ a yá, a byemi.
- ⁹Woweèe a m be riñ yap yu yuu ce a m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè ená Jisoès be fúú efa rkwe naè ka'.
- ¹⁰Woweèe a natii a kúti aè mlaè'.
- ¹¹Máèári aè m táá aègee rsheè a ce war. E ka' ce war wa'a, a be'ti nyor a fyá' njep rsheè.
- ¹²E m yá bcüindap Nyúè a baa. Woweèe a m maè' bcáá' bbúú, a cu mbe dii' ce a m láè gúáú ñwáè naè. Moè' aè cu mbe dii' ce yii tu yi m noèñ, moè' a cu mbe dii' ce mi m mkuèu mi m noèñ.
- ¹³Woweèe a bipshii nèè ye enáè, “Njeñwáè, aè ce war ba ká?” E laa nèè woweèe enáè, “M ce war njobeè' a loèr yaè Tata a du aègho, máè ke' riñ faèdii' ce a láè ye ka'.”
- ¹⁴E ka' laèa wa'a, a karsi nyor a yá Jisoès aèmboè e táá, a ke' riñ ená a Jisoès ka'.
- ¹⁵Jisoès aè laa nèè ye enáè, “Njeñwáè, aè ce war ba ká? AÈ ce roèo ba nda?” Máèári aè m ce kwaè'shi ená a ye ñwáè ñka' anaè, a laa nèè ye enáè, “Yaè Taè, ka' ba ená aè loèr wáè a lor ye a du aègho, aè suñ máè faèdii' ce wáè loèr ye a láè, tá m bo duè loèr.”
- ¹⁶Jisoès aè laa nèè ye enáè, “Máèári.” E karsii nyor a laa nèè ye aè li Hibruè enáè, “Raèbonii”, ce mbuèu efa gho yu enáè, “Ñwáè ryá'nii”.
- ¹⁷Jisoès aè laa nèè ye enáè, “Fa joèo máè ka' njobeè' máè be du a yá Taèr ka'. Duè, du suñ bfúr wa ená m be duè faèdii' ce yaè Ta ce e yu yeè Taè, a ba yaè Nyúè, a ba yeè Nyúè foñ naè yu.”
- ¹⁸Máèári ce aè rla' Makdalaè aè duè, a suñ ñgaâa yá'ni buu Jisoès enáè, “Máè yá Tataè.” E m ker suñ woweèe buu ce e m laèa nèè ye naè.
- ¹⁹AÈ ka' ba aè noèñ entombii embe múè ñgaèa anaè aè mbuèuñkuèr, ñgaâa yá'ni buu Jisoès a kaari aèbee mbe ndaèp, a li' keèñ njobeè' woweèe a m ce wáp Juès. Jisoès aè ku nyáá a waâp mú, a laa nèè woweèe enáè, “Cumúnyañ ba nèè weèe.”
- ²⁰E ka' laèa wa'a, a duñshi woweèe mi mmbo ba yii mbeèp nyor. Ñgaèa yá'ni yii buu a ka' yá Tataè, a lu'shi seè.

- ²¹Jisoès aè ker laa neè woweè enáê, “Cumúnyañ ba neè weè. AÈmboè yaè Ta aè m tuu máè naè, má máè ce tuu weè foñ.”
- ²²E ka' laèa wa'a, a yoñse mbe waâp nduè a laa enáê, “Koo neè Yú' Rara.
- ²³Weè aè ka' foosi ñwáè efa yuu bebep ce ñgaèñ aè geè, baná Nyúè be foèosi ye foñ. Weè aè ka' tá foèosi ñwáè efa yuu bebep ce ñgaèñ aè geè ka' baná Nyúè be foèosi ye foñ ka'.”
- ²⁴AÈ m ba aè nfeè' ce Jisoès aè m vùè a duñshi yï nyor neè yï beè naè, Tomaês, moè' efa múè beê ncoèp-baa-aè-rrúèú ce a m ce too ená rfar naè, aè m ba aèfo ka'.
- ²⁵E ka' vùè, bár ñgaâa yá'ni yï buu a suñ ye enáê, “Weèr aè yá Tataê.” Tomas aè laa neè woweè enáê, “M ka' tá yá bdiï' efa mi mmo ce a mú ta neè mmbaa naè, joèo neè ntubo, keèr joèo yï mbeèp nyor neè bo ka', aède' m byemi ka'.”
- ²⁶Mnoèñ vi ka' caèa waami, woweè a ker kaari aèbee mbe ndaèp, Tomas aè ba a woweè. Woweè a m li' keèñ, Jisoès aè ku lo a nyáá a waâp mú, a laa enáê, “Cumúnyañ ba neè weè.”
- ²⁷E ka' laèa wa' wáá, a laa neè Tomas enáê, “Vùè neè yoè ntubo, yu'shi mbena, naèa yo bo joo yaè mbeèp nyor aègho. Fa keèr tarni ka', byemi.”
- ²⁸Tomas aè beesï neè ye enáê, “Yaè Tata ba yaè Nyúè.”
- ²⁹Jisoès aè laa neè ye enáê, “Wáè byemi njobeè' wáè yá máè. Bghoèni vi yu neè beè ce a yá ka', a ku byemi.”
- ³⁰Jisoès aè m duèñshi ku' mncòè mo' aè bsii ñgaâa yá'ni yï buu ce a sañ mbe ñwaè' ca ka'.
- ³¹A sañ buu ca tá weè bo byemi ená Jisoès yu Kraêis, ce Muu Nyúè. Weè aè ka' byemi wa'a, weè bo koni ryoèñ a yeâ rlii.

Ñwaè' Joân 21

- ¹Cena yi ka' mi wáá, Jisoès aè ker duñshi yï nyor neè ñgaâa yá'ni yï buu aèwaâa túè Tïbáriyaès. E m duèñshi yï nyor ba aè njáèá enáê.
- ²Saimún Pitaè ba Tomas ce a m ce too ená rfar naè, ba Naètaniyyáèl ce aè rla' Kánaè ce aè ñgoâñ Galeèleè, ba boo Sábàèdï, ba beè mo' a baa efa múè ñgaâa yá'ni yï buu, a m ba aèbee.
- ³Saimún Pitaè aè m laèa neè woweè enáê, “M be duè koo nca.” Woweè a laa neè ye enáê, “Seè be duè.” Woweè a du a niñ mbe keñ aè rkoo nca, a ke' koo yuu neétú' anaè ka'.
- ⁴Túè' aè ka' ce raa, Jisoès aè táá aèwaâa roè. Ñgaâa yá'ni yï buu a ke' riñ ená a Jisoès ka'.

- ⁵Jisoès àè laa nèè woweèe enáê, “Boo, weèe àè koo nca ka' a?” Woweèe a beesii nèè ye enáê, “AÈi'.”
- ⁶E laa nèè woweèe enáê, “Maè' nèè rraa àè ñgúè' bo maè', weèe be koo yuu.” Woweèe a ma' rraa, a moo àè rsúèñ rraa enjep roè laèr, njobeè' nca yi m ba njep rraa anaè goèr seê.
- ⁷Ñwàè yá'ni buu Jisoès ce Jisoès àè m koèñ se naè àè laa nèè Pitaè enáê, “A Tataê.” Pitaè àè ka' yu' ená a Tataê, a ma' cáè' àè nyoèr njobeè' e m co'ni bcáè' efa nyoèr. E ka' maè' wáá, a nyáá embe keñ a coo njep roè a du a yá Jisoès.
- ⁸Bár ñgaâa yá'ni buu Jisoès a m vùè yap ba mbe keñ. A ka' ce vùè wa'a, a ce sùèñ rraa ce nca yi m ba njo goèr se naè, a ce vùè aègho. Ká' embe ðiì' woweèe a m ba anaè du nje waâa roè yi m ba njìisaèp ka'. Ká' embo naè du nje waâa roè yi m ba aèmboè mkoo mntaê.
- ⁹Woweèe a ka' baè' nje w a roè, fúú embe keñ, a yá mor, a yá bráád, a yá nca njep mor anaè.
- ¹⁰Jisoès àè laa nèè woweèe enáê, “Loèr nèè nca mo' ce weèe àè ku koo seè'ni naè, vù aègho.”
- ¹¹Saimún Pitaè àè kútìl mbe keñ a sùñ rraa a fúr mbe ñkúè. Nca goèrgoèr yi m ba njo seê. Yi m ba rjeèe nèè ncoèp-taar-aè-mntaê. Ka' nca yi m ba njo goèr wa'a, rraa li m ceeñger ka'.
- ¹²Jisoès àè laa nèè woweèe enáê, “Vùè nèè ye yuu.” Ñwàè moè' efa múè woweèe àè túr ntee àè rbipshi nèè Jisoès ená a ye nda lá ka'. Woweèe a m riìñ ená a Tataê.
- ¹³Jisoès àè du a lor bráád a vù a gapshi nèè woweèe, a ker lor nca a gapshi nèè woweèe foñ.
- ¹⁴A ñkaèraè' taar seè'ni aèmboè Jisoès àè m duèñshi yìl nyor nèè ñgaâa yá'ni yìl buu, káá' àè nfeè' ce e m fúú efa rkwe.
- ¹⁵Woweèe a ka' ye byee miìsi wáá, Jisoès àè laa nèè Saimún Pitaè enáê, “Saimúèn, muu Joân, wáè koèñ máè a caa beèe ca a?” Pitaè àè laa nèè ye enáê, “ÁÈno Tataê, àè riìñ wáná m koèñ wáè.” E laa nèè ye enáê, “Nyañ ya njeèe.”
- ¹⁶E m ker laa nèè Pitaè enáê, “Saimúèn, muu Joân, àè koèñ máè a?” E laa nèè ye enáê, “ÁÈno Tataê, àè riìñ wáná m koèñ wáè.” E laa nèè ye enáê, “Nyañ ya njeèe.”
- ¹⁷E ka' laèa nèè Pitaè baè' bkaâñ btaar enáê, “Saimúèn, muu Joân, àè koèñ máè a?” Ntee yi bep ye njobeè' e m bipshi nèè ye ñkaèraè' taar enáê, “AÈ koèñ máè a?” E laa nèè ye enáê, “Tataê, àè riìñ buu wááwá, àè riìñ wáná m koèñ wáè.” Jisoès àè laa nèè ye enáê, “Nyañ ya njeèe.”
- ¹⁸M ce suñ wáè nèè mini-ñwàè ená aè m ba aè nfeè' ce wáè m bii nsuènsuè ñwáè, wáè m ce kur yoè ñkaènda ce duè faèdii' ce wáè gwáá. Be ba aè nfeè' ce aè yu nleeñwáè tá aè naa mmbo, tá ñwáè jáá kur wáè, loèr wáè duè aègho faèdii' ce aè koèñ aè rduè ka'.

- ¹⁹E m laèa wa'a, aè rduèñshi njáèá rkwe ce Pitaè be keè kwe, kuè'si Nyúè aègho. Cena yi ka' mĩ wáá, e laa neè ye enáê, "Vúè fa máâ mbuèu."
- ²⁰Pitaè aè ka' karsi nyor a yá ñwáè yá'ni buu Jisoès moè' ce Jisoès aè m koèñ se naè aèmbòè e ce vúè a waâp mbuèu. A ye ce e m káèr nyor aègee Jisoès aè nfeè' woweèe a m ce ye byee, a bipshi neè ye enáê, "Tataê, ñwáè ce e be fyeèni wáè a nda?" naè.
- ²¹Pitaè aè ka' yá ye, a laa neè Jisoès enáê, "Tataê, yi yu yi ká aèmbòè ñwáè ca?"
- ²²Jisoès aè laa neè ye enáê, "M ka' koñ ená e ku cu nteèe caar tá m ke kúti, yo enjo ba ká? Vúè yo ba fa máâ mbuèu."
- ²³Jisoès aè ka' laèa wa'a, bfúr a ká' a ce suñ ená ñwáè yá'ni yĩ buu ce Jisoès aè m koèñ ye goèr naè be keè lá kwe ka'. Jisoès aè m baniì laa ba ená e be keè kwe ka' ka'. E m baniì laa ba enáê, "M ka' koñ ená e ku cu nteèe caar tá m ke kúti, yo enjo ba ká? Vúè yo ba fa máâ mbuèu."
- ²⁴Ñwáè yá'ni buu Jisoès ca a ñwáè ce e ce suñ weèe buu ca. Aè m sañ ye a sañ buu ca. Weèr riĩñ werná yuu ce e laèa yi yu mini.
- ²⁵Buu moè' ce Jisoès aè m geèe vi yu goèr seè. A m ba sañ buu ca wááwá, m kwaè' máná ñgoèñ ca yi m ba túr diì' aè rláè mñwáè' ce a sañ buu anaè mbo ka'.

Ñwaè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès

Ñwaè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 1

- ¹Maèsaè Tiiyofiloès, mbe ya ñwaè' entombii ce máè m sañ neè wáè naè, máè m sañ buu wááwá ce Jisoès aè m geèe ker ba vii ce e m yá'ni, káâ' aè nfeè' ce e m káè' li rfaè',
- ²du ba' aè nfeè' ce Nyúè aè m loèr ye a du aègho mbe buèu. Tá e ka' keè duè mbe buèu e m fa ncep neè ñgaâa ntuu ce e m ce naè aè ñger Yú' Rara.
- ³Jisoès aè ka' kwe, fúú efa rkwe a cu aè mnoèñ mkyeèe a yáati fa waâp mú nfeè' aèñgoo, a duñshi yïi nyor neè woweèe aè njáèá njïi ce rtarnii li m ba njo ka', ená e yu nteèe. E m ce suñ woweèe aèmoèe rsa' Nyúè ce e ce sa' aèmoèe ñkúú.
- ⁴Jisoès aè ka' ba a woweèe aè nfeè' anaè, a laa neè woweèe ená woweèe a fa loâ aè rlaè' Jáèrusaláèm ka'. E m laèa enáè, “Cu neè ce ke' yuu ce Nyúè Taèr aè m kaè' neè weèe aè ba yuu ce máè m suñ weèe foñ naè.
- ⁵Joân aè m baèptir weèe neè mdip, geewa'a, ku báti mnoèñ múcaèr tá a baptir weèe ba neè Yú' Rara.”
- ⁶Ñgaâa ntuu Jisoès a ka' ba a Jisoès weèe, a bipshi neè ye enáè, “Tataê, waè' aè be kúsi ñger neè beèe Isràèl seè'ni na a?”
- ⁷Jisoès aè beesii neè woweèe enáè, “Yu ye dii' aè rriiñ nfeè' káèe mnoèñ ce Taèr aè láè aè yi ñger ka'.
- ⁸Ka' yi yu wa'a, weèe be túr ñger aè nfeè' ce Yú' Rara yi suèu mbe weâe nduè, tá weèe bo suñ beèe aèmoèe máè aè rla' Jáèrusaláèm, ba aè ñgoañ Judaè wááwá, ba Saèmarïyaè, ker ba aè mñgoèñ wááwá.”
- ⁹E ka' laèa wa' mïisi, Nyúè aè lor ye a du aègho mbe buèu, woweèe a táá a ce fyá', mmbaè' vi vú a cete ye, woweèe a ke' ker yá ye ka'.
- ¹⁰Woweèe a m ku bii keè' mbe buèu a ce fyá' aèmoèe e ce duè, a ka' loè a ku yá mmbañruè a baa aèmoèe a táá a waâp geñ, a yar bcáâ' bbúú.
- ¹¹Mmbañruè a baa ca a laa neè woweèe enáè, “Beâe aè ñgoañ Galeèleê, weèe aè táá a ce keè' ba ká mbe buèu? Jisoès ce Nyúè aè loèr ye a du aègho mbe buèu na, e be keè kúti aè njáèá njïi weèe aè yá ye e ce duè na.”
- ¹²Ñgaâa ntuu Jisoès a m loè embe rtuèu Oleèf a du aè rla' Jáèrusaláèm. Aè rloè embe rtuèu Oleèf duè Jáèrusaláèm e ku ba aèmoèe mar moè'sir.
- ¹³Woweèe a ka' baè' a ko' mbe rum ndap yïu mbekii, mbe dii' ce woweèe a m ce cu. Beèe ce a m ba mbo aè m ba Pitaè ba Joân ba Jáèms, ker ba Andruè ba Feleèp, ker ba Tomas ba Baètoèlomii ba Matïyoè ba Jáms muu Alfïyoès ba Saimúèn ce e m ba moè' efa múè beèe Siloèt ba Judaès muu Jáèms.
- ¹⁴Woweèe wááwá a m ba cuâu mo'sir, a ce loo aèbee. Bbyeèñge mo' ba Máèári ma yïi Jisoès, ker ba bfúr Jisoès, a m ba a woweèe.

- 15AÈ m ba aè mnoèñ anaè Pitaè aè natii mbekiì a táá aè múè yii beèe ce a m ba aèmboè beèe rjeèe neè beèe mmbaa, a laa enáê,
- 16“Yaè beèe, blaâa Nyúè vi be kuè ghááte aèmboè Yú' Rara yi m laèa njiì enjep Dáviiid, kuu Judaès ce e m duèñshi njiì neè beèe ce a m koo Jisoès.
- 17E m ba moè' efa seèe ce a m fa ye rfaè' ce seèe ce geèe na foñ.”
- 18Judaès ca aè m loèr yi mbaèa bláá ce e m koni naè a yuu ñkúè aègho. E m gweè aè yeâ ñkúè anaè njep nshe neè bsii, rbùè li watii, bto vi fúú aè mñkúè.
- 19Beèe wááwá aè rla' Jáèrusaláèm a m yu' yuu ce yi m koni Judaès. Woweèe a ka' yu', a too ñkúè anaè aè yaèp li ená AÈkádámaè. Mbuèu efa gho aè ba ená, “Ñkúè Bláá.”
- 20“A sañ mbe Ñwaè' Byáá enáê, ‘Tá yii ndap ba mboèmmbo, tá ñwáè ke' cu mbo ka'.' A ker sañ mbo foñ enáê, ‘Tá ñwáè moè' lor yi nta' rfaè'.’
- 21-22Baná seèe be ce ñwáè moè' tá e lor yi nta' rfaè' tá weèr woweèe bo suñ beèe ená weèr aè m yá Jisoès aè nfeè' ce e m fúú efa rkwe. Seèe ce ñwáè ce seèe woweèe aè m ba aè nfeè' ce Jisoès aè m ce kar seèe woweèe, ká' embe nfeè' ce Joân aè m ce baèptir beèe, du ba' mbe nfeè' ce Tata Nyúè aè m loèr ye a du aègho mbe buèu.”
- 23Pitaè aè ka' laèa mïisi, woweèe a ce beèe a mmbaa. A m ce Josáèf ce li rlii mo' li m ba ená Baèsabaès, rmo' li ba ená Jostoès, a ker ce Maètiyaès foñ.
- 24Woweèe a m loo, a laa enáê, “Tataê, wáè ce wáè riñ mntee beèe wááwá. Duèñshi laè weèr ñwáè ce wáè ce efa múè beèe a mmbaa ca,
- 25ená e gee rfaè' ñgaâa ntuu Jisoès ce Judaès aè m ce faè', a ka' ma'shi a du faèdii' ce e ba duè.”
- 26A m sañ mlii beèe a mmbaa ca ená a bo co' ñwáè ce e be loèr dii' Judaès. A ka' geèe wa'a, rlii ce li fúú entoèmbii aè ba li Maètiyaès. Li ka' fúú, a lor ye a fa mbe múè ñgaâa ntuu Jisoès ce a m ba beèe ncoèp-moè'sir-aè-rrúèú naè.

Ñwaè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 2

- 1Noãñ Ñkaâ' Pántikoès yi ka' gháá, woweèe wááwá a ba aèbee mbe dii' moè'sir.
- 2Ka' cu, a ku yu' aèmboè yuu mo' yi ce vùè embe buèu, a ce coèo aèmboè fu' tatap wa'a. Yi m ce coèo aè bdii' wááwá embe ndaèp ce woweèe a m ba.
- 3Yuu mo' yi yáátii aèmboè mçuèñ mor wa'a, a da' a suu mbenduè ñwáè wááwá.
- 4Ñwáè wááwá aè ruu neè Yú' Rara, a ká' a ce laèa bli ce woweèe a m yá'ni ka', ce Yú' Rara yi m geèe woweèe a ce laèa.
- 5Jus ce a m vùèse aè bto' wááwá enjep ñgoèñ na a m ce cu aè rla' Jáèrusaláèm aè nfeè' anaè. AÈ m ba beèe ce a fa yap ntee neè Nyúè.

- ⁶Yuu anaè yi ka' ce coèò wa'a, ku' beèe a kaariì aèbee. Woweèe a m báèáñger seê, njobeè' ñgaâa yá'ni buu Jisoès a m ce laèa, ñwàè nsìp aè ce yu' aè yìl lĩ.
- ⁷Ca yi m gha' woweèe seê, woweèe a bááñgeèr, a laa enáè, "To beèe ce a laèa na yu beêe Galeèleè!
- ⁸Yi yu aè njááá ká ce ená woweèe a ce laèa ñwàè nsìp aè ce yu' aè yìl lĩ?
- ⁹Beèe mo' efa weâr mú yu beêe Pátìyaè ba Mádìyaè, beêe Álaèm ba Máèsoèpoètámìyaè, beêe Judaè ba Kaèpaèdosìyaè, beêe Pontuès ba Ásìyaè.
- ¹⁰Beèe a vúâ aè ñgoâñ Frijìyaè ba Paèmfilìyaè ker ba aè ñgoâñ Ijìp ba bdiì' moâ' aè to' Lebìyaè ce vi yu aègee Saèireèn. Beèe mo' efa weâr mú ce a vúâ aè ñgoâñ Ruèm, yu Juès, ba beèe mo' enje jáá ce a byemi nèe Nyúè Juès.
- ¹¹Beèe mo' efa weâr mú a vúâ aè ñgoâñ Kreèt, ba aè ñgoâñ AÈrábìyaè. Woweèe a ce suñ njáèá buu bbáèá ce Nyúè aè geèe seèe aè ce yu' aè viseèe bli wááwá."
- ¹²Woweèe a m báèáñger seê, a ker jep, a ce bipshi fa waâp mú enáè, "Cena yi yu ba ená ká?"
- ¹³Beèe mo' a m vùèshi woweèe, a laa enáè, "Beèe ca a no mruè' mi koo woweèe."
- ¹⁴Pitaè aè natìl mbekìl a ñgaâa ntuu Jisoès ce ncoèp moè'sir-aè-rrúèú, a laa mbekìl nèe ku' beèe anaè enáè, "Yaè beêe Judaè ker ba beèe wááwá ce a ce cu aè rla' Jáèrusalàèm. Yu'shi nèe boèñboñ tá m suñ weèe yuu ce yi yu.
- ¹⁵Weèe ce kwaè'shi ená beèe ca a no mruè' mi koo woweèe. Yi yu wa' ka'. Seè'ni ku bii nyúè búè'ú aè ñgaèptú'.
- ¹⁶Cena a yuu ce Jowál ce ñwàè ntuu Nyúè aè m suñ beèe. E m suñ enáè,
- ¹⁷Nyúè ce laèa enáè, "Be ba aè mnoèñ elúèsimbuèu tá m fa ya yú' nèe beèe wááwá, tá boo wee ce mmbañruè ba bbyeèñge, a cep ya ntuu nèe beèe. Tá boo wee boo mnsuènsuèe a yá buu ce vi be loâ koni, tá bleebeèe a yá mlo.
- ¹⁸Noèñ anaè yi be ba tá m fa ya yú' nèe ya ñgaâa mfaè' wááwá, mmbañruè ba bbyeèñge, tá woweèe a cep ya ntuu nèe beèe.
- ¹⁹M be keè geèe buu bghagha' mbe buèu, duèñshi mncoèò njep ñgoèñ na. Bláá vi be keè ba, tá mor yi ba, tá ku' njemor yi dú'.
- ²⁰Nyúè ce e ce sañ na be keè liiti, tá ñwáá yi bañ aèmoèè bláá. Tá noèñ yìu Tata ce yi be keè ba goèr keèr ba jáá se naè yi ka' gháá.
- ²¹Baná ñwàè ce e ka' ke ká' rlii Tata ená e ja' ye, a ñwàè ce e be keè luèñ." ' "
- ²²"Yaè beèe Isráèl, yu' nèe yuu ce m be laèa na. Jisoès ce aè rla' Nasaráèt aè m ba ñwàè ce Nyúè aè m duèñshi ená e m ce ye. E m duèñshi wa'a nèe buu bghagha' ce Jisoès aè m geèe, ba mncoèò ce e m duèñshi a weêe mú aè ñger Nyúè. Wee weèe rìl buu ca boèñboñ.

- ²³Nyúè àè m maè'shi Jisoès mbe weêe mmoèe àèmboèe e m láè, a yi wáá ená yi be ba. Weèe àè fa ye neè ñgaâa ñgeèe buu bbebep, a taa ye mbe kïntaa, e kweê.
- ²⁴Ka' e m kwe wa'a, Nyúè àè m fúr ye efa rkwe, a gee e luñ efa mluâ rkwe, njobeè' rkwe li m túr ñger àè rláè ye mbaè yir ka'.
- ²⁵Dávïid àè m laèa yuu a kuu ye enáê, 'Máè m yá ená Tata ku ba weèr ye àè nfeè' wááwá. E yu àè la rkoo maè', àède' yuu mo' yi ci' máè ka'.
- ²⁶A mbuèu ce ya ntee yi m lu'shi, la rlee li ce yoèp neè rlu'shïi-ñwáè. Yi yu foñ ená m be cu ce keè' yuu ce Nyúè be geèe neè máè,
- ²⁷njobeè' m rïñ máná àè be maè'shi tá m cu mbaè yir ka'. AÈ be maè'shi tá yoè muu rfaâ' nrara kwe, búète ka'.
- ²⁸Wáè duèñshi máè mnduunjiú ryoèñ. AÈ be geèe tá m lu'shi seê, njobeè' àè ku ba weèe soè.'
- ²⁹"Bfúr waê, yi yu rara ená Dávïid ce e m ba yïseèe tarkú naè àè m kwe, a tuñ ye, li rsheè li ku bii aègho caar gháá ntïini.
- ³⁰E m ba ñwáè ncep ntuu Nyúè, a riñ yuu ce Nyúè àè m kaè' neè ye. Nyúè àè m ye leè' ená ñwáè moè' embe ndúè' Dávïid be keè ye kúú Dávïid.
- ³¹Dávïid àè m yá yuu ce yi be keè ba, a suñ aèmboèe nfúú efa rkwe Kraâis enáê, 'Nyúè àè m maè'shi ená e cu mbaè yir ka', a ma'shi ená yï nyor búte ka'.'
- ³²Nyúè àè m fúr Jisoès ca efa rkwe, weèr àè yá ye neè mer mmir foñ.
- ³³Nyúè àè naèa ye a cuusi àè li rkoo maè', e koo Yú' Rara ce yï ta àè m kaè' naè. Baná yuu ce weèe ce yá a ker ce yu' seè'ni na, yu ba yú' anaè ce e ce fa neè weèr.
- ³⁴Dávïid àè m be du mbe buèu ka', geewa'a yu ba ye ce e m laèa enáê, 'Tata àè m laèa neè yaè tata enáê, "Cu àè la rkoo maè' caar tá nfeè' gháá
- ³⁵tá m ke geèe tá àè tár mkuèu mbenduè beèe ce a baèa wáè."'
- ³⁶Baná beèe Israèl wááwá a rïñ neè mini-ñwáè ená Jisoès ce woweèe a m taa mbe kïntaa naè yu ñwáè ce Nyúè àè m geèe e ba Tataê, a ker ba Kraâis anaè."
- ³⁷Beèe anaè a ka' yu', yi joo yap ntee seê, woweèe a laa neè Pitaè ker ba bár ñgaâa ntuu Jisoès enáê, "Bfúr weêr, yuu ce àède' weèr geêe, yu ba ká?"
- ³⁸Pitaè àè beesïi enáê, "Kupse neè, ma' yeè buu bbebep tá a bo baèptir weèe wááwá àè rlii Jisos Kraêis, tá Nyúè foosi weèe yeè buu bbebep, tá weèe koni Yú' Rara ce yu rfa ese Nyúè.
- ³⁹Mkaè'ni ce Nyúè àè m kaè', mi yu neè weèe ba boo wee, ker ba beèe wááwá ce a yu aènjïisaèp ba beèe wááwá ce yïseèe Tata Nyúè àè m ká' ená a ba yï beèe."
- ⁴⁰Pitaè àè m ker laa buu moè' magoèr neè woweèe tá woweèe a bo yá rara enjo, a ker loo woweèe enáê, "Tee neè wee btu efa ñgá' ce e ce vùè neè ñgaâa bsaèrbuu ce e seè'ni."

⁴¹A m baèptir beèe ce a m byemi yuu ce Pitaè aè m laèa anaè. Beèe ce a m kyeèse nyor aè mùè ñgaâa rbyemiï nyúè anaè a m ba aèmboè beèe ncùèkii taar wa'a.

⁴²Woweèe a m loèr yaèp nfeè' a yu' ryá'niï ce ñgaâa ntuu Jisos Kraâis a m ce yá'ni, a ce vùè aèbee cá'cá', a ce ye wap byee ker ba byee Nyúè aèbee, a ker ce geèe mloo.

⁴³Beèe wááwá a m ce wáp seê, njobeè' ku' buu bbáèá ba mncòè ce ñgaâa ntuu Jisoès a m ce duèñshi aè ñger Nyúè.

⁴⁴Ñgaâa rbyemiï wááwá a m ku ba aèbee, a túr yaèp buu aèbee.

⁴⁵Woweèe a m ce loè fyeni yaèp buu, ce loèr mbaèa efa gho ce gaèpshi fa waâp mú aèmboè ñwáè aè m buu yuu.

⁴⁶Woweèe a m ce tarte mbe Ndaèp Nyúè aè mnoèñ wááwá, a ce bá'shi bráâd fa waâp mndaèp, a ce yeñger aèbee neè rlu'shiï-ñwáè, a ke' ce yu' nyor ka'.

⁴⁷Woweèe a m ce náèsi Nyúè, beèe a ce yu' rboèñ neè woweèe. Tata aè m ce kyeèse beèe ce a m luèñ efa ñgá' na a mùè beèe ca aè mnoèñ wááwá.

Ñwaè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 3

¹AÈ ka' ba aè noèñ mo', Pitaè ba Joân a du mbe Ndaèp Nyúè aè nyúè taar neèmootii. AÈ m ba nfeè' ce a m ce duè mbo ce geèe rloo.

²Woweèe a ka' baè' a yá ñwáè moè' ce e m kepñger, ká' embe nfeè' ce a m bi ye. Ñwáè anaè aè m cu a cuâu ñka' ce a m beèe Ndap Nyúè aègho. A m ce too cuâu ñka' anaè ená Rboèñ. A m ce byáè' ye aè mnoèñ wááwá ce cuusi njep cuâu ñka' anaè tá e bo ce loo mbaèa ese beèe ce a m ce vùè mbe Ndaèp Nyúè.

³E ka' yá aèmboè woweèe a ce vùè aè rniñ mbe Ndaèp Nyúè e loo mbaèa ese woweèe.

⁴Pitaè ba Joân a ke' ye mbe mmiir. Pitaè aè laa enáè, "Keè' weèr!"

⁵E ka' keè' woweèe a ce kwaè'shi ená woweèe a be fa ye yuu.

⁶Pitaè aè laa neè ye enáè, "M túr mbaèa ka', geewa'a, m be fa wáè yuu ce m túr. AÈ rlii Jisos Kraâis ce aè rlaè' Nasaráèt, naèti mbekii, jáêr."

⁷E ka' laèa wa', a ghashi ye aè rkoo maè', a naa mbekii. E ka' naèti táá mbekii, mi mkuèu mi tap, vi byuèñ nyor enje mlir mkuèu vi tap.

⁸E nyáá mbekii a táá, a ká' a ce jáèr, a du mbe Ndaèp Nyúè a woweèe, a ka' baè' mbo e ce jáèr mbo, a ce nyáshi mbekii, a ce kuè'si Nyúè.

⁹Beèe wááwá a yá aèmboè e ce jáèr, a ce kuè'si Nyúè.

¹⁰Woweèe a ka' yá, a riñ ená a ñwáè ce e m ce cu njep cuâu ñka' ce a m ce too ená Rboèñ, ce loo buu ese beèe naè. Woweèe a bááñgeèr, a túr yuu laèa ka', njo' yuu ce yi m koni anaè.

- 11**AÈmboè ñwáè ca aè m ku bii ghashi rkoo Pitaè ba Joân naè, beèe wááwá a bááñgeèr seê, a cañ a koni woweèe mbe njii baaki ñkúú Solomúèn.
- 12**Pitaè aè ka' yá woweèe, a laa neè woweèe enáê, “Yaè beèe Isráèl, weèe ce báèáñger njo' yuu ce yi koni na, a ce keè' weèr ntuñ-ñ-ñ njoká? Waè' weèe ce kwaè'shi ená weèr aè geèe ñwáè ca aè jár ba aè yer ñger káè njobeè' weèr riñ aè rcaè'ni Nyúè boèñboñ a?
- 13**Nyúè Abraèham ce e yu Nyúè Aisiik a ba Nyúè Jakoèp a ker ba Nyúè viseèe btarkú wááwá, aè kuè'si Jisoès ce e yu yi ñwáè rfaè'. Weèe aè m fa ye neè beèe ce a m ce sa' weèe, a máñni ye aè bsii Pailáèt, ka' Pailáèt aè m ce koèñ aè rmaè'shi ye wa'a.
- 14**Ka' e m ba ñwáâ nrara a ba ñwáâ nyáániì wa'a, weèe aè m máñni ye, a laa neè Pailáèt ená e fúr ba ñwáâ nyúshi beèe embe shañ, fa neè weèe.
- 15**Weèe aè m yú ye yu ñwáè ce e m múè' nduunjîû ryoèñ. Geewa'a, Nyúè aè m fúr ye efa rkwe, weèr aè yá ye neè mer mmir.
- 16**A geèe ñwáè ce weèe aè yá a riñ na aè tap boèñboñ ba aè rbyemii ce aè rlii Jisoès. AÈ ka' ba njo' rbyemii ce aè rlii Jisoès, ñwáè ca aè tap boèñboñ a weêe bsii.
- 17**“AÈmboè yi yu wa' seè'ni na, bfúr waê, máè riñ máná yuu ce weèe ker ba beèe ce a m ce sa' weèe aè m geèe neè Jisoès naè, weèe woweèe aè m ce geèe wa'a, a riñ yuu ce weèe aè m ce geèe ka'.
- 18**Nyúè aè m geèe ená yi ba wa'a tá yuu ce e m suñ beèe njii enjep yi ñgaâa ntuu naè yi bo gháate njo. E m laèa ená Kraâis ce e be tuu naè be keè yá ñgá'.
- 19**Kupse neè, ma' yeè buu bbebep, tá Nyúè bo siñsi yeè buu bbebep anaè. E ka' siñsi, e fa weèe nfeè' ce weèe be yu' rboèñ,
- 20**tuusi Kraâis ce a láè neè weèe. Jisoès ca yu Kraâis anaè.
- 21**E be kuè cu mbe buèu caar baè' aè nfeè' ce Nyúè be geèe tá buu wááwá kúti bfi aèmbòe e m laèa njii enjep yi ñgaâa ntuu eluâuñgoèñ ce aè m ba beêe brara naè.
- 22**Musiis aè m laèa yi enáê, ‘Tata Nyúè be keè fúr ñwáè ntuu efa weêe mú aèmbòe e m fúr máè naè. Weèe be keè yu' buu wááwá ce e be keè laèa neè weèe, geèe vi.
- 23**Ñwáè ce e ka' tá keè yu' yuu ce ñwáè ntuu Nyúè anaè be keè laèa, geèe yi ka', baná a be keè fúr ñgaèñ efa múè beèe, yú.’
- 24**Ñgaâa ntuu Nyúè wááwá, ká' embe nfeè' yi Saâmwaèl du ba' mbe nfeè' yi ñgaâa ntuu wááwá ce a m ba mbenjii Saâmwaèl a m laèa aèmbòe mnoèñ ca.
- 25**Weèe yu boo ñgaâa ntuu Nyúè, a ce ye sá' efa yuu ce woweèe aè m suñ beèe ená yi be keè ba naè. Leè' ce Nyúè aè m ye a weêe bta naè, weèe ce ye sá' efa gho seè'ni. Nyúè aè m laèa neè Abraèham enáê, ‘M be ghoèni mnjáèá enjep ñgoèñ na wááwá njii enjep yoè ñgúè beèe.’

²⁶Yi ka' ba wa'a, Nyúè àè fúr yìi ñwáè rfaè' efa weâe mú, a tuu ye neè weèe entombiì, tá e bo ghòeni weèe, geèe tá weèe kupse, maè' wee bsaèrbuu."

Ñwàè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 4

¹Pitaè ba Joân a ka' kuè bii ce laèa neè beèe, ñgaâa tañshi tañshiì ba ñwáè ce e m ba tu neè beèe ce a m ce keè'ni Ndap Nyúè, ker ba beèe Saduèsii, a vúseè.

²Ntee yi bep woweèe seê, njobeè' Pitaè ba Joân aè m ce yá'ni beèe ená Jisoès aè m fúú efa rkwe, yi ce duèñshi ená beèe ce a kweñger a be fúú efa rkwe.

³A m koo Pitaè ba Joân a li' mbe ndaèp, a lá woweèe mbo caar túè' aè raa, njobeè' nyúè aè m coo.

⁴Geewa'a, beèe magoèr ce a m yu' yuu ce woweèe a m laèa a m byemi. Beèe ce a m byemi a m baè' seè'ni aèmboèe ncúèkii ta wa'a.

⁵Túè' aè ka' raa, beèe ce a m ce sa' to' ba bleebeèe, ker ba ñgaâa ryá'ni mncir, a vúseè aèbee aè rla' Jáèrusaláèm.

⁶Anaès ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshiì, ba Kaifaès, ba Joân ba AÈlàèksandaè, ker ba beèe embe ndúè' ñgaâa tañshi tañshiì, a m ba aèfo foñ.

⁷A m fúr woweèe embe ndaèp, a tár mbe waâp tar, a ká' a ce bipshi neè woweèe enáè, "Weèe aè geèe ca ba aè ñger nda? Weèe aè geèe ba aè rlii nda?"

⁸Pitaè aè ruu neè Yú' Rara aè nfeè' anaè, a laa neè woweèe enáè, "Ñgaâa sa' to' ker ba bleebeèe!"

⁹Weèe aè ka' ce bipshi buu neè weèr kuu yuu boèñboñ ce weèr aè geèe neè ñwáè ce e kepñger na, ená e geèe eká a ka' ce jáèr lá,

¹⁰baná weèe ker ba beâe aè to' Israël wááwá, aè ba riñ ená ñwáè ca aè jáèr boèñboñ ba aè rlii Jisos Kraâis ce aè rla' Nasaráèt. Jisoès ca yu ñwáè ce weèe aè m taa mbe kiñntaa, Nyúè aè fúr ye efa rkwe naè.

¹¹E yu aèmboèe luèr ce weâe ñgaâa mboo mndap aè m maè', aè ka' ba seè'ni, e kútiì ba aè luâr aè rbuu ndap.

¹²Ñwáè moè' ker ba ce aède' e gee beèe a luñ ka', njobeè' Nyúè aè ker fa ñwáè moè' njep ñgoèñ na ce aède' seèe luñ aè li rlii ka'."

¹³Woweèe a ka' yá njáèá ntee ce Pitaè ba Joân a m túr, a bááñger seê, njobeè' woweèe a m ku ba beâe aètáèr, a riñ ñwáè' ka'. Woweèe a m riñ aè nfeè' anaè ená Pitaè ba Joân a m ba a Jisoès weèe neè mini-ñwáè.

¹⁴Yi ka' ba wa'a, woweèe a ker túr yuu laèa ka' njobeè' woweèe aè m yá aèmboèe ñwáè ce e m kepñger anaè táá aègee Pitaè ba Joân.

¹⁵A m laèa neè woweèe ená woweèe a fúú embe kansuèr. Woweèe a ka' fúú, ñgaâa kansuèr a ká' a ce seèesi yuu ce a be geèe neè woweèe.

- 16 Woweèe a m laèa enáê, “Seèe be geèe seeká neè beèe ca? Beèe wááwá aè rla' Jáèrusaláèm a riiñ ená woweèe a geèe yuu báéa seê. AÈde' seèe kanii ka'.
- 17 Ka' yi yu wa'a, seèe laa neè woweèe ená a fa keèr laèa yuu mo' neè ñwáè moè' aè rlii Jisoès ka', faè dii' ryá'nii ca li bo keèr duè ntombii ka'.”
- 18 A m ká' woweèe a laa neè woweèe ená a fa ker laèa yuu mo', keèr yá'ni yuu mo' aè rlii Jisoès ka'.
- 19 Pitaè ba Joân a beesii neè woweèe enáê, “Kwaè'shi ka neè boèñboñ ená yi yu yááni aè bsii Nyúè ená weèr yu'ni ba neè weèe káè neè Nyúè lá?
- 20 AÈde' weèr buu yer yu efa rlaèa yuu ce weèr aè yá a ker yu' ka'.”
- 21 Ñgaâa Kansuèr a m ker wápsi woweèe, a ma'shi woweèe. Woweèe a m túr njii aè rgeèe yuu mo' neè Pitaè weèe ka' njobeè' beèe wááwá a m ce kuè'si Nyúè aè yuu ce yi m koni anaè.
- 22 Ñwáè ce a m geèe yuu báéa neè ye, e jár anaè, aè m caèa bfeè' mñkyeèe.
- 23 A ka' maè'shi woweèe, woweèe a du a yá yaèp beèe a suñ woweèe buu wááwá ce beèe ce a m ba btu neè ñgaâa tañshi tañshii ba bleebeèe a m laèa neè woweèe.
- 24 Yaèp beèe a ka' yu', a loo aèbee enáê, “Taâr ñgoèr ce e m geèe rbuu ba nshe, ba mdip, ker ba buu wááwá ce vi yu aè bdii' ca!
- 25 Wáè m geèe Dáviiid ce e m ba yoè ñwáè rfaè' aè laa aè ñger Yú' Rara enáê, 'Ntee yi m ce yañ beèe enje jáá njoká? Beèe a m ce roèò mkuèu beèe mo' aè cicii njoká?
- 26 Bkúú enjep ñgoèñ a m ba'shi nyor, a ñgaâa sa' to' weèe a vúseè aèbee aè rmaè' biiir a Tata Nyúè, ker ba yii Kraêis.’
- 27 Yi yu neè mini-ñwáè ená Hároèd ba Pontiyos Pailáèt a m vúseè aèbee aè rla' ca a beèe enje jáá weèe, ker ba beèe Isráèl, a ce roèò mkuèu Jisoès, ce e yu yoè ñwáè rfaâ' nrara ce wáè m yo'.
- 28 Woweèe a m ku gee ba yuu ce wáè m kwaè'shi a lá aè yo ñger ená yi be keè koni.
- 29 Tataê, yá laè seè'ni aèmoè a ce wápsi weèr naè, geèe tá yoè boo mfaè' a fe'shi wo blaèa neè ntee-ñwáè,
- 30 naèa yo bo mbekiï, gee tá beèe a luñ efa byañ, fa weèr ñger tá weèr bo duèñshi mncoèò, geèe buu bghagha' aè rlii Jisoès ce e yu yoè ñwáè rfaâ' nrara.”
- 31 Woweèe a ka' loo, mbe dii' ce woweèe a m ba naè yi ci'tii, woweèe a ruu neè Yú' Rara, a ce feè'shi blaâa Nyúè neè ntee-ñwáè.
- 32 Ñgaâa rbyemii ca wááwá a m ku túr nteâe mo'sir ba rkwaè'shiû rmo'sir. Ñwáè moè' aè ke' ce laèa ená buu ce e túr ku ba vi caè'caè' ka'. Woweèe a m ku túr yaèp buu aèbee.

³³Ñgaâa ntuu Jisoès ca a m ku ce suñ neè ñger-ñwáè aèmboè nfúú efa rkwe Tata Jisoès. Nyúè aè m geèe woweèe wááwá a túr ntee boèñboñ a waâp mú.

³⁴Ñwáè moè' efa waâp mú aè ke' ker buu yuu mo' ka'. Beèe ce a m túr mñkúè, káè mndap áè, a m ce fyeèni, ce vùè neè mbaèa efa gho,

³⁵ce láè njeptii ñgaâa ntuu Jisoès, woweèe a ce loèr mbaèa anaè ce gaèpshi neè beèe ce a m túr yuu ka'.

³⁶Ñwáè moè' aè m ba fa waâp mú ce a m ce too ená Josáèf. Ñgaâa ntuu Jisoès a m ce too ye ená Baènabaès. Mbuèu efa rlii ca yu ená, ñwáè nfa ñger. E m ba ñwáè embe ndúè' Lávii, a ba ñwáè ce a m bi ba aè to' Saiproès.

³⁷E m fyeèni yïi ñkúè moè', a lor mbaèa efa gho a lá njeptii ñgaâa ntuu Jisoès.

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 5

¹Ñwáè moè' aè m ba yi ce a m ce too li rlii ená AÈnaèniyaès. E m túr ñgwa, rlii ñgwa yïi li ba ená Saèfereèyaè. A ñgwa a m fyeèni yap nsuu mo'.

²Woweèe a ka' fyeèni, nduu yïi a gapniì mbaèa efa gho, a lor bár a du aègho a lá njeptii ñgaâa ntuu Jisoès. Ñgwa yïi aè m riñ enjo foñ.

³Yi ka' ba wa'a, Pitaè aè laa enáè, "AÈnaèniyaès, Sataèn aè ruusi yo ntee, a gee wáè nya' mnde' neè Yú' Nyúè, a gapni mbaèa nsuu ce wáè mú fyeeni njoká?"

⁴Nsuu ca aè m ku ba yo nsuu tá aè ka' keè fyeèni, wáè ka' fyeèni mbaèa efa gho aè ba yo mbaèa. Wáè kwaè'shi aè rgeèe njáèá yuu ca njoká? Wáè nya' mnde' ba neè beèe ka', wáè nya' mnde' ba neè Nyúè"

⁵AÈnaèniyaès aè ka' yu', a gwe aè nsheè a kwe. Beèe ce a m yu' yuu ce yi m koni anaè, a m wáp seè.

⁶Boo mnsuènsuè a m vùè, a kur yi gúèu neè bcáè', a byá' a du aègho, a tuñ.

⁷Awaè vi ka' caèa aèmboâ btaar, ñgwa yïi a vùè, a ke' riñ yuu ce yi ba koni ka'.

⁸Pitaè aè laa neè ye enáè, "Suñ ka máè láè, waè' ca yu mbaèa nsuu ce weèe aè mú fyeeni naè a?" E beesii enáè, "ÁÈno, a yi."

⁹Pitaè aè laèa neè ye enáè, "Weèe nduu woè aè kwaè'shi a byemi ená weèe be moèoshi Yú' Tata Nyúè njoká? Yáè! Mkuèu beèe ce a tuñ nduu woè mi yu kuè ncúèúndúè'. Woweèe a be byáè' wáè fúú aègho foñ."

¹⁰Ye ye aè gwe njeptii Pitaè, a kwe. Boo mnsuènsuè a ka' vùè, a yá aèmboè e kwe, woweèe a byá', a du aègho, a tuñ aègee nduu yïi.

¹¹Cor nsïp ker ba beèe wááwá ce a m yu' buu ce vi m koni na a m wáp seè.

¹²Ñgaâa ntuu Jisoès a m geèe ku' buu bbáèá ba buu bghagha' aè múè beèe. Ñgaâa rbyemii wááwá a m ce vùè aèbee mbe njii baaki ñkúú Solomúèn.

¹³Ñwáè moè' aè m ker vú yi yu a kyese nyor a waâp mú ka', ka' beèe wááwá a m loèr woweèe aè beèe bboèñboñ se wa'a.

- 14Ku' mmbañruè ba bbyeènge a m ce byemi neè Tataê.
- 15Ca yi m geèe beèe a byá' ñgaâa byañ foñ a vú aègho a lá mbe bkuu ba mbe mwaèa aèwaâa nduunjii ená Pitaè ka' ce caèa tá li rleènshi li bo caèa mbenduè beèe mo' efa waâp mú.
- 16Beèe àè m kaari aè mú mla' ce mi m ba aègee rla' Jáèrusalàèm, a vú neè yaèp beèe ce a m ce yañse, ker ba beèe ce byú' bbebep vi m ce fa woweèe ñgá', Pitaè weèe a gee woweèe wááwá a luêñ.
- 17Yuu ce ñgaâa ntuu Jisoès aè m ce geèe naè yi m cii' ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii, a ci' yii beèe ce a m ba beèe Saduèsii, woweèe a ko'ndoñ neè ñgaâa ntuu Jisoès seè.
- 18A m koo woweèe a li' mbe shañ.
- 19Aè ka' ba neètú', nciindap Tata Nyúè aè vúê, a mú' bkeèñ shañ, a fúr woweèe embo, a laa enáê,
- 20“Duè neè mbe Ndaèp Nyúè, suñ beèe buu wááwá ce vi kuèu ryoâñ rfi ca.”
- 21Woweèe a ka' yu' wa'a, túè' aè ka' ce raa, woweèe a du mbe Ndaèp Nyúè, a yá'ni beèe. Ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii ba yii beèe a m ká' bleebeèe embe kansuèr wááwá, a tuu beèe ená a du fúr woweèe embe shañ vú aègho.
- 22Woweèe a ka' duâ baè', a yá woweèe mbe shañ ka', a kúti a du a suñ beèe ce a m tuu woweèe naè. A m laèa neè woweèe enáê,
- 23“Weèr aè duè a yá aèmboè a li' shañ boèñboñ seè, ñgaâa ncir a táá njepmbeè a ce keè'ni ñgaâa shañ. Weèr aè ka' múè' shañ, a yá ñwáè mbo ka'.”
- 24Ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa keè'ni Ndap Nyúè, ker ba beèe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii, a ka' yu', bfee vi jep woweèe, woweèe a ká' a ce tarni yuu ce aède' yi lo ba.
- 25Ñwáè moè' aè vú a laa neè woweèe enáê, “Yáê! Beèe ce weèe aè mú li' mbe shañ naè, a yu mbe Ndaèp Nyúè, a ce yá'ni beèe mbo.”
- 26Ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa keè'ni Ndap Nyúè naè, ker ba yii beèe, a m duè a vú neè woweèe. A m koo woweèe aè ñger ka', njobeè' ñgaâa tañshi tañshii a m ce wáp ená a ka' koo woweèe aè ñger, seemoè' beèe a túúshii woweèe neè bluèr.
- 27A ka' vúè neè woweèe, a tár woweèe mbe múè kansuèr. Ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii aè bipshii buu neè woweèe.
- 28E m laèa enáê, “Weèr aè m laèa ená weèe fa yá'ni yuu mo' aè rlii ñwáè anaè ka'. Yá laè neè yuu ce weèe aè geèe. Weèe aè geèe le ryá'nii li du aè mú bdiì' wááwá aè rla' Jáèrusalàèm, a koñ seè'ni aè rgeèe tá yi yááti ená beèe ce a m yú ñwáè ca aè m yú weèr.”
- 29Pitaè ba ñgaâa ntuu Jisoès a beesii enáê, “Weèr be kuèe yu'ni ba neè Nyúè caèa ce ená weèr yu'ni ba neè ñwáè.

- ³⁰Nyúè viseèe btarkú aè m fúr Jisoès ce weèe aè m káèti mbe ce e kwe naè efa rkwe.
- ³¹Nyúè aè m naèa ye a cusi a yeâ bo maè' aèmboè ñwáè múè' nduunjii nèè beèe, ba ñwáè rjaè', tá e bo fa beèe njii aè rkupseè, maè' yaèp buu bbebep tá Nyúè bo foèosi woweèe efa yaèp buu bbebep.
- ³²A weèr ce weèr ce suñ beèe buu ca, Yú' Rara ce Nyúè aè fa nèè beèe ce a ce yu'ni nèè ye, yi ce suñ woweèe foñ."
- ³³Woweèe a ka' yu', ntee yi bep woweèe seê, woweèe a ká' a ce kwaè'shi aè ryú ñgaâa ntuu Jisoès.
- ³⁴Ñwáè Farïisi moè' ce a m ce too ená Gaèmaliïyaèl, aè m naèti mbekii. AÈ m ba ñwáè ce e m ce yá'ni beèe mncir Nyúè, aè ba ñwáè ce beèe wááwá a m ce yu'ni nèè ye. E m laèa ená a fúr beèe ca njepmbeè tá a cu njo nfeè' múcaèr.
- ³⁵A ka' fúr, e laèa nèè woweèe enáê, "Yaè beèe Isráèl, loèr nèè nfeè' aè yuu ce weèe ce koèñ aè rgeèe nèè beèe ca.
- ³⁶AÈ m ba mbe nfeè' moè' Toâdaès aè nyáá a lor yii nyor aè ñwáâ ñgoèr, mmbañruè ce a m ba aèmboè mjeèe kyeèe a du a yeâ mbuèu. A m yú ye, mmbañruè ce a m ce duè a yeâ mbuèu a da'seè, yuu ce woweèe a m ce koèñ aè rgeèe naè yi bú aè cicii.
- ³⁷Ca yi ka' caèa wáá, Judaès ce e m ba ñwáâ aè ñgoâñ Galeèle aè nyáá mbe nfeè' ce a m ce beè' beèe, a súñ beèe mo' aè mbeèp yii. Ye ye aè m kwe, beèe ce a m ce duè a yeâ mbuèu, a da'seè.
- ³⁸AÈ ka' ba aèmboè yi yu seè'ni na, m ce laèa nèè weèe ená weèe fa geèe yuu mo' nèè beèe ca ka'. Láè nèè woweèe nyañ njobeè' yuu ce woweèe a ce kwaè'shi aè rgeèe na, yi ka' lo ba ese ñwáè baná yi be geèeti ka'.
- ³⁹Yi ka' lo ba ese Nyúè, aède' weèe jepsiì woweèe ka'. Weèe ka' jepsi woweèe, seemoè' yi lo ba ená weèe ce maè' biir weèe Nyúè weèe."
- ⁴⁰Woweèe a m yu' ncep ce e m fa, a ka' ká' ñgaâa ntuu Jisoès, a lip woweèe, a laa nèè woweèe ená woweèe a fa keèr laèa yuu mo' aè rlii Jisoès ka'. A ka' laèa wa'a, a ma'shi woweèe ená woweèe a duè.
- ⁴¹Woweèe a fúú embe kansuèr a ce lu'shi ená Nyúè aè yá woweèe a ghááteè aè beèe ce aède' beèe a coosiì njo' rlii Jisoès.
- ⁴²Woweèe a m ce yá'ni a ce feè'shi mbe Ndaèp Nyúè ba aè mla' aè mnoèñ wááwá ená Jisoès yu Kraâis anaè.

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 6

¹AÈ m ba aè mnoèñ ca ce ñgoo ñgaâa yá'ni buu Jisoès aè m ce kuè', beèe ce a m ce laèa li Greâk a m laèañger a kuu beèe ce a m ce laèa li Hibruè njobeè' a m ce gaèpshi buu nèè beèe aè mnoèñ wááwá, a ce fa byepkúú wap ka'.

- ²Beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúèú a ká' ñgaâa yá'ni buu Jisoès, a laa neè woweèe enáê, “Yi yu yááni ená weèr borni efa rfeè'shi blaâa Nyúè ce gaèpshi ba buu neè beèe ka'.
- ³Bfúr weêr, baná weèe fúr mmbañruè saèambaê, efa weêe mú ce yap ñgeèe yi yu yááni, woweèe a ruusi neè Yú' Rara, a ker riñ buu, tá weèr bo fa rfaè' ca mbe waâp mmoèe,
- ⁴loèr yeèr nfeè' ce geèe rloo, keèr ce feè'shi blaâa Nyúè.”
- ⁵Yuu ce a m laèa, yi m boèñ beèe wááwá, woweèe a ce Stáfaèn ce e m byemi seê, a ker ruusi neè Yú' Rara, ba Feleêp, ba Pukoruès, ba Nikanoè, ba Timúèn, ba Pámánaès, ba Nikoèlaès ñwáâ aè rla' Antiiyoèk, ce e m loè a byemi neè Nyúè beèe Juês.
- ⁶Woweèe a m loèr beèe ca a tár njeptii ñgaâa ntuu, woweèe a loo, a lá map mmoèe mbe waâp nduè.
- ⁷Blaâa Nyúè vi m duè kuèntombii, ñgoo beèe ce a m ce duè aèmbuèu Jisoès aè rla' Jáèrusaláèm aè ku' seê. Ñgaâa tañshi tañshii ce a m yu' blaâa rbyemii ca a byemi, a m ba goèr.
- ⁸Stáfaèn aè m túr rboañ Nyúè ba ñger Nyúè seê, a gee buu bghagha' ba buu bbáèa aè múè beèe.
- ⁹Yi ka' ba wa'a, beèe mo' ce a m ba beèe embe ndap rloo ce a m ce too ená ndap rloo beèe ce a bii faè' bkwaèa ka', ce aè m ba beêe aè rla' Saèiren ba aè rla' AÈláèksandaè ker ba beêe aè ñgoañ Siilesiyyaè ba Áshaè a m ce sár mnsár a Stáfaèn weèe.
- ¹⁰Yap ñger mnsár aè Stáfaèn weèe yi m sáè njobeè' Stáfaèn aè m ce laèa ba neè bfee ba ñger Yú' Rara ce Nyúè aè m fa ye.
- ¹¹Woweèe a du embenjiì a cepshi beèe mo' ená woweèe a nya' mnde' mbe tu Stáfaèn. Woweèe a ká' a laa enáê, “Weèr aè yu' aèmoèe e ce nya' mnde' a ce bepsi rlii Musiis ba Nyúè.”
- ¹²Ca yi m geèe mntee beèe ba mntee bleebeèe ba mntee ñgaâa yá'ni beèe mncir, vi yáañgeèr, woweèe a vú mbenduè Stáfaèn, a koo ye a du aègho mbe kansuèr.
- ¹³A ka' duè aègho, a vú neè beèe ená a vú táá njiinsa' mnaèñ, laa enáê, “Ñwáè ca aè be buu efa rlaèa yuu bebep aèmoèe diù' rara ca ba mncir Musiis ka'.
- ¹⁴Weèr a yu' aèmoèe e ce laèa ená Jisoès ce aè rla' Nasaráèt be saè'si diì' ca keèr kupse ndeèe to' ce Musiis aè m fa neè seèe.”
- ¹⁵Beèe wááwá embe kansuèr a ka' fyá' bsii Stáfaèn, a yá vi ba aèmoèe bsii nciiindap Nyúè wa'a.

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 7

- ¹Ñwáè ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshii àè bipshii neè Stáfaèn enáè, “Yi yu wa' a?”
- ²Stáfaèn àè beesii enáè, “Bfúr wa ba wa btaê, yu' neè yuu ce m be laèa. Nyúè ce e yu ñwáè foèò àè m yááti neè Abraèham ce e m ba yeèr ta àè nfeè' ce e m ba àè ñgoâñ Máèsoèpoètámiïyaè ka' naètiû aèfo duè cu àè rla' Háraèn naè,
- ³a laa neè ye enáè, ‘Loè efa wáâ ñgoèñ, fúú efa múè yoè beèe, du àè ñgoèñ ce m be duèñshi wáè.’
- ⁴E naètiû àè ñgoâñ beèe Kaldiiyaè, a du a cu àè rla' Háraèn. Yi ta àè ka' kwe, Nyúè àè fúr ye a vú aègho faèdii' ce weèe ce cu na.
- ⁵E m fa ye ñgúè' moè' efa ñgoèñ ca káè mú bábá' efa gho ka'. Geewa'a, e m ye leè' ená e be loè fa ñgoèñ anaè neè ye, ker ba boo vi, ka' àè m ba mbe nfeè' anaè e túr muu ka' wa'a.
- ⁶Yuu ce Nyúè àè m laèa neè ye yi m ba ená yï ñgúè be loè bkïlloè, cu àè ñgoâñ beèe mo' tá beèe anaè a gee woweèe a kúti bkwaèa, jar neè woweèe àè bfeè' mjeèe kyeèe.
- ⁷Nyúè àè ker laa foñ enáè, ‘M be sa', fa ñgá' neè to' ce woweèe a ce faè' bkwaèa neè woweèe naè. Máâ geèe wa' wáá, tá woweèe a fúú aèfo, vùè loo neè máè aèfa na.’
- ⁸Nyúè àè m ye leè' ce ncoèò efa gho àè m ba búè ce Abraèham àè m geèe naè. Yi ka' ba wa'a, Abraèham àè bi Aisiik, mnoèñ vi ka' ba waami, e gee ye búè. Aisiik àè bi Jakoèp, Jakoèp àè bi btu mntáè' ncoèp-baa-aè-rrúèú.
- ⁹Btu mntáè' ca a m ko'ndoñ neè Josáèf, a fyeni ye àè to' Ijïip. Geewa'a Nyúè àè m ba a ye,
- ¹⁰a ja' ye efa yï ñgá' wááwá, a gee Fároè ce e m ba ñkúú àè to' Ijïip àè túr ye àè ntee boèñboñ, a gee e yáátii ñwáè bfee a yeâ bsii. Yi ka' ba wa'a, e gee ye àè ñwáè rsa' àè to' Ijïip ker ba mbe yeâ ndaèp.
- ¹¹“Njeè àè m koo àè ñgoâñ Ijïip wááwá ba àè ñgoâñ Kánaèn foñ, ñgá' àè ba seè, viseèe bta a ke' túr yuu ye ka'.
- ¹²Jakoèp àè ka' yu' ená byee vi yu àè to' Ijïip, e tuu viseèe bta àè nfeè' entombïl.
- ¹³Woweèe a ka' kúti keèr duè àè nfeè' embenjii, Josáèf àè gee woweèe a riñ ye, Fároè àè lo a riñ ndap Josáèf.
- ¹⁴Josáèf àè tuu beèe ená a du vùè neè Jakoèp ce àè m ba yï taê, ker ba beèe embe yeâ ndaèp ce a m ba beèe ncoèp-ta-aè-mnsaèambaê.
- ¹⁵Jakoèp àè m duè àè to' Ijïip. E m kwe, viseèe bta caè a kweñgeèr foñ.
- ¹⁶Woweèe a ka' kweñger, a lor woweèe a kúti aègho àè rla' Shákïim a tuñ njep rsheè ce Abraèham àè m yuu neè mbaèa ese boo Hamoèr.

- 17“Nfeè' mkaè'ni ce Nyúè àè m kaè' neè Abraèham naè àè ka' ce gháá, beèe ca a ku', a yaa àè ñgoañ Ijìp,
- 18caar ñkúú moè' ce e m riiñ Josáèf ka', àè ko' kúú àè to' Ijìp.
- 19E m bo' yïiseèe beèe, a jar neè viseèe btaê, a gee woweèe a fúr boo wap aèwañ, tá a bo kweñger.
- 20A m bi Musiis àè nfeè' ca, e ba mboèñmboñ se àè bsii Nyúè. E m kuè' mbe ndaèp yïi ta àè mñwáá btar.
- 21A ka' fúr ye aèwañ, muu Fároè ce àè m ba muunje, àè lor ye a du aègho, a ke' aègho aèmboè muu yïi.
- 22A m yá'ni Musiis bfee beâe àè ñgoañ Ijìp wááwá, e ba ñwáâ ñgoèr àè vi blaèa ker ba yi ñgeèe.
- 23“Musis àè ka' baè' bfeè' mñkyeèe, a kwa'shi àè rcaè'ni bfúr vi ce a m ba boo Isráèl.
- 24E ka' duè yá aèmboè a ce fa ñgá' neè moè' efa woweèe, e beenjiì nfúr yïi, a lip ñwáâ Ijìp, e kweê.
- 25Musis àè m ce kwaè'shi ená yïi beèe a be riiñ ená e yu ñwáè ce Nyúè àè tuu ená e fúr woweèe efa ñgá'. Geewa'a, woweèe a riñ yap yu ka'.
- 26Túè' àè ka' raa, e vú a yá aèmboè beèe mo' efa woweèe a ce reè bkoèr. E ghetèèr ená e teni bkoèr anaè, a laa enáê, 'Bfúr waê, weèe yu bfúr; mbuèu njoká weèe ce reè bkoèr?'
- 27Ñwáè ce e m káè' bkoèr naè àè doo ye, a laa enáê, 'Ñwáè ce e geèe ená àè ba mbe weâr nduè, sa' weèr, àè geèe nda?'
- 28Wáâ koèñ àè ryú máè aèmboè wáè mú yú ñwáè Ijìp neèñkuèr naè a?'
- 29E ka' laèa wa'a, Musis àè cañ, a du a ba kiiòè àè to' Midiiyáèn, a cu aèfo a bi boo a baa.
- 30“Bfeè' vi ka' caèa mñkyeèe, nciiñdap Nyúè a nyáá àè riiñ embe rtuèu Sinaèi nje múè mçuèñ mor ce mi m ce she mbe mú ce mo'. Musis àè yáè.
- 31E ka' yá, a bááñger seê. E ka' ce ko'shi aètútú àè rfyá', a yu' aèmboè Tata àè laèa enáê,
- 32'A máè Nyúè wee btaê. A máè Nyúè Abraèham ba Aisiik ba Jakoèp.' Musis àè m kaèñ seê, a wáp àè rfyá'.
- 33Tata àè laa neè ye enáê, 'Co'ni blaba' njobeè' mbe dii' àè táá anaè yu diù' rara.
- 34Máè yá neè mini-ñwáè aèmboè a ce jar neè yaè beèe àè to' Ijìp, a yu' aèmboè woweèe a ce war, a suu tá m bo fúr woweèe efa ñgá'. Baná àè be tami nyor tá m tuu wáè àè to' Ijìp.'

- 35“Musìis ca ce woweèe a m máñni a laa enáê, ‘Ñwáè ce e geèe ená aè ba mbe weâr nduè, sa' weèr aè geèe nda' naè, Nyúè aè m tuu ye ená e ba ñwáè rsa', ker ba ñwáè nfúr beèe efa ñgá'. E m caèasi ntuu neè ye mbe mmbo yìi nciìndap ce e m nyáá nje múè mçuèñ mor mbe mú ce mo' naè.
- 36E m fúr woweâe aè to' Ijìip. E m geèe buu bghagha' ba buu bbáèá aè to' Ijìip, ba aèwaâa rdip rbeer, ker ba aè rìiñ aè bfeè' mñkyeèe.
- 37Musìis ca a ñwáè ce e m laèa neè boo Isráèl enáê, ‘Nyúè be fúr ñwáè ntuu neè weèe efa múè bfúr wee aèmboè e m fúr máè' naè.
- 38A ye ce e m ba aè múè beèe Nyúè ce a m kaari aè rìiñ, a ba a nciìndap Nyúè ce e m laèa neè ye mbe rtuèu Sinaèi, a ba a viseèe bta foñ. E m koo blaâa bteèe tá e bo fa neè seèe.
- 39Viseèe bta a m koèñ aè ryu'ni neè ye ka', a doori ye aè geñ, a kúti aè to' Ijìip enjep ntee.
- 40Woweèe a m laèa neè Ároèn enáê, ‘Geèe mnyúè neè weèr tá vi bo keè'ni weèr duè aègho. AÈ ka' ba aèmboè Musìis ca ce e m fúr weâr aè to' Ijìip na, weèr rìiñ yuu ce yi koni ye ka'.
- 41Woweèe a kupshìi mú muu naè' neè bco' aè nfeè' anaè, a gee tañshìi neè yaèp nyúè anaè, a lu'shi neè yuu ce map mmbo mi m geèe.
- 42“Yi ka' ba wa'a, Nyúè aè beesìi yìi njìi neè woweèe, a ma'shi woweèe a ce caè'ni buu embe buèu aèmboè a sañ mbe ñwaâ' ñgaâa ntuu Nyúè. A sañ mbo enáê, ‘Ndap Isráèl, waè' weèe aè m sháshi mnyaèa a gee tañshìi aègho ba neè máè aè bfeè' mñkyeèe aè rìiñ a? Yi yu wa' ka'.
- 43Weèe aè m byáè' taâp Moloèk ba rkaèñsìu Ráfaèn ce aè m ba buu ce weèe aè m geèe tá weèe bo caè'ni. Baná m be fúr weèe duè aègho caèa aè rla' Babiloèn.’
- 44“Wer bta a m túr taèp ce yi ce duèñshi ená Nyúè aè ye leè' a yìi beèe naè, aè rìiñ. Yi m ku ba aèmboè Nyúè aè m laèa neè Musìis ená e ba'rii, a duñshi ye njáèá njìi ce e ba'ri naè.
- 45Wer bta a m vùè aègho aèfa aè nfeè' ce Joshuèwaè aè m ba yap tu, woweèe a vù a so yap ñgoèñ, Nyúè aè juu beèe enje jáá ce a m ba aèfo a waâp bsii naè. Yi m cu neè woweèe caar a ba' mbe nfeè' yìi Dávìid.
- 46E m túr bsii wañ a Nyúè, a loo ená Nyúè fa ye njìi tá e ba'ri ndap neè Nyúè Jakoèp.
- 47Geewa'a, ñwáè ce e m baè'ri ndap neè ye aè m ba Solomúèn.
- 48“Ka' yi m ba wa'a, Nyúè embe buèu e ke cu ba mbe ndap ce a baè'ri neè mmbo ka'. Yi yu aèmboè ñwáè ncep ntuu Nyúè aè m laèa. E m laèa enáê, Tata ce laèa enáê,

49'Rbuu yu ya kaèbaèraè', nshe aè ba ya nta' ntár mkuèu. Tata ce laèa enáê, Njàèá ndap ce aède' weèe ba'rîi nèè máè yu ba njàèá ndap ká? Njàèá dii' ce aède' m lúshîi aèfo, yo njàèá dii' ká?

50AÈmboè buu ca wááwá aè geèe máè nèè ma mmbo a?'

51"“Weèe ce weèe yu ñgaâa nteèetu, a ba mbáè'nsúèr aè mntee ker ba aè btuè', weâe ke kuâ reè bkoèr weèe Yú' Rara weèe aè nfeè' wááwá. Yuu ce wee bta a m geèe ku ba yuu ce weèe ce geèe.

52Ñwáè ncep ntuu moè' ce wee bta a m buu efa rfa ñgá' nèè ye ka', yu yîi efá? Woweèe a m yú beèe ce a m suñ beèe tá nfeè' ka' gháá, ená Ñwáâ Nyáániî ce vùe naè. Yu ye ñwáâ Nyáániî anaè ce weèe aè fyeèni a ker yú.

53Beèe ce a m koni mncir ce Nyúè aè m caèasi mbe mmbo yîi ncüindap na aè m koni weèe. Geewa'a, weèe aè láè mncir anaè ka'.”

54Woweèe a ka' yu', ntee yi bep woweèe seè, woweèe a kúr msoèñ.

55Yú' Rara yi m ruusi Stáfaèn, e ke' mbe buèu a yá foâo Nyúè, a yá Jisoès aèmoè e táá aè rkoo maâ' Nyúè.

56E laa enáê, “Yá nèè, máè yá aèmoèe rbuu li múè'ti, máè yá Muu Ñwáè aèmoèe e táá aè rkoo maâ' Nyúè.”

57Woweèe a ka' yu' ca, a ghaa mbekîi, a cete wap btuè', a cañ a gúmi mbe yeâ nduè.

58Woweèe a m fúr ye efa múè rla' a túúshi nèè bluèr. Beèe ce a m táá njîinsa' mbe kansuèr naè a m láè wap bcáè' njeptii mbañruèñwáè moè' ce a m ce too ená Soèl.

59Woweèe a ka' ce túúshi Stáfaèn nèè bluèr, e loo a laa enáê, “Tata Jisoès, koo la ryoèñ.”

60E m gú'shi nèè mkúúshi, a waa mbekîi enáê, “Tataê, fa láè yuu bebep ca mbe waâp nduè ka'.” E ka' laèa wa'a, a kwe.

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 8

1Sol aè m byemi ená a yú Stáfaèn. AÈ m ba aè noèñ anaè a ká' a ce fa ñgá' nèè cor ce aè rla' Jáèrusaláèm seè. Yi ka' ba wa'a, ñgaâa rbyemiî a da'seè aè bdiî' wááwá aè ñgoâñ Juèdiyaè ba aè ñgoâñ Saèmarîiyaè. Beèe mo' efa waâp mú ce a m ku cu aè rla' Jáèrusaláèm aè m ku ba ñgaâa ntuu Jisoès.

2Beèe mo' ce a m fa yap ntee nèè Nyúè a m tuñ Stáfaèn, a war li rkwe seè.

3Sol aè m fa ñgá' nèè cor seè. E m ce duè aè mndap jáá jáèá jáá ce koshi mmbañruè ba bbyeèñge ce fa mbe shañ.

4Beèe ce a m da'se yap naè, a m ce feè'shi blaâa Nyúè aè bdiî' wááwá ce woweèe a m duè.

- ⁵Felep aè m duè aè mú bu' rla' mo' aè ñgoâñ Saèmariïyaè, a suñ aèmboè Kraâis anaè neè beâe aèfo.
- ⁶Bkúr beèe ca a ka' yu' yuu ce Felep aè m laèa, keèr yá mncoèò ce e m duèñshi, a ker lor nfeè' a yu'shi boèñboñ seê.
- ⁷Byú' bbebep ce vi m niñ njep beèe magoèr, vi m ce waani, ce fúúse enjep beèe anaè. Beèe magoèr ce yaèp ñgùè' nyor moè' aè m kwe, ker ba beèe ce a m ba mntáèñ a m luèñ.
- ⁸Beâe aè rla' anaè a m lu'shi seê.
- ⁹Ñwáè moè' aè m ba, a too ye ená Saimúèn AÈ m ba ñwáè ce e m be ce geèe fii aè rla' Saèmariïyaè, beâe aè to' anaè a ce báèáñger seê. E m ce geèe fii anaè a ce naèa nyor ená e yu ñwáè ñger.
- ¹⁰Beèe wááwá a m yu'shi yuu ce e m ce laèa boèñboñ, ká' embe beâe bká'ká' du ba' mbe beâe bgoèrgoèr, a laa enáè, “Ñwáè ca yu ñger Nyúè ce a ce too ená Ñger Ce Goèr naè.”
- ¹¹Woweèe a m yu' yuu ce e m ce laèa boèñboñ njobeè' yi fii ce e m geèe aè bfeè' aèñgoo, beèe a bááñgeèr naè.
- ¹²Geewa'a, woweèe a ka' byemi Nsuñ Mboèñmboñ ce Felep aè m feè'shi aèmboè kúú Nyúè ker ba aèmboè rlii Jisos Kraêis, a baptìr woweèe, mmbañruè ba bbyeèñge.
- ¹³Saimúèn ye ye aè m byemi, a ka' baèptir ye, e ku ce kar a Feleêp. E ka' yá mncoèò ba buu bghagha' ce Felep aè m geèe, e bááñgeèr seê.
- ¹⁴Ñgaâa ntuu Jisoès e Jáèrusaláèm a ka' yu' ená beâe aè ñgoâñ Saèmariïyaè a yu' blaâa Nyúè a byemi, a tuu Pitaè ba Joân ená a du yá woweèe.
- ¹⁵Woweèe a ka' duè baè', a loo neè beèe anaè tá woweèe a bo koni Yú' Rara,
- ¹⁶njobeè' Yú' Rara yi m be suu mbe waâp nduè ka'. A m ku baptir woweèe ba aè rlii Tata Jisoès.
- ¹⁷Yi ka' ba wa'a, woweèe a lá map mmbo mbe waâp nduè, woweèe a koni Yú' Rara.
- ¹⁸Saimúèn aè ka' yá ená ñgaâa ntuu Jisoès a láè mmbo mbenduè beèe, woweèe a koni Yú' Rara, e vú neè mbaèa ená e bo fa neè woweèe,
- ¹⁹a laa enáè, “Fa neè máè njáèá ñger ca foñ, má máâ láè mmbo mbenduè ñwáè, ñgaèñ bo koni Yú' Rara.”
- ²⁰Pitaè aè laa neè ye enáè, “Weèe yo mbaèa anaè du bú aè ciciì njobeè' aè ce kwaè'shi ená aède' aè yuu rfa Nyúè neè mbaèa!
- ²¹Rfaè' ca yu lo rfaè' ka'. AÈ túr bo njo ka' njobeè' yo ntee yi yu rara aè bsii Nyúè ka'.

- 22**Kupse, ma'shi wo bsaèrbuu, loo neè Tata ená káè e be foèosi wáè yuu ce aè ce kwaè'shi njep wáâ ntee naè áè.
- 23**Máè yá máná aè yu ñwáè ntee sii, yo ñgeâe bebep yi kur wáè.”
- 24**Saimúèn aè laa enáè, “Loo neè neè Tata Nyúè neè máè ená yuu mo' efa yuu weèe aè laèa na yi fa koni máè ka'.”
- 25**Woweèe a ka' suñ beèe aèmboè Jisoès, keèr feè'shi blaèa Tataê, a nati a kúti Jáèrusaláèm. Woweèe a ka' ce kúti a fe'shi Nsuñ Mboèñmboñ ca aè ku' mla' magoèr aè ñgoâñ Saèmariïyaè.
- 26**Nciìndap Tata Nyúè aè laa neè Felep enáè, “Naèti du mbaè mbuèuñgoèñ, njep nduunjiì ce yi loâ aè rla' Jáèrusaláèm a du aè rla' Gaasaè.” Yu nduunjiì ce yi yu aè riìñ.
- 27**E natii a ce duè, a ka' ce duè, a yá ñwáâ aè to' Iìtopiïyaè. AÈ m ba ñwáè ce a m soèñ, ce e m ce faè' njeptii Mayaâa Kandáès ce e m ce sa' to' Iìtopiïyaè. Buu Mayaâa wááwá aè m ba mba yeâ mboè. E m duè aè rla' Jáèrusaláèm aè rgeèe rloo neè Nyúè,
- 28**a ka' ce kúti, a cu mbe yiì mutuè ce aè m ce súèñ ba mnyaèabaèraè', a ce beè' ñwaâ' AÈsayaè ñwáè ncep ntuu Nyúè.
- 29**Yú' yi laa neè Felep enáè, “Duè tee mutuè ca.”
- 30**Felep aè ka' cañ duâ baè', a yu' aèmboè e ce beè' embe ñwaè' AÈsayaè ñwáè ncep ntuu Nyúè. E bipshii neè ye enáè, “Wáâ beè' wa'a, a riñ yuu ce yi ce laèa a?”
- 31**E laa enáè, “AÈde' m riñ aè njááá ká ce ñwáè moè' aè ka' tá naèshi neè máè ka'?” E m laèa neè Felep ená e ko' cu a ye mbe mutuè anaè.
- 32**Dii' embe Ñwaâ' Nyúè ce e m ce beè' aè m ba dii' ce a sañ enáè, “AÈmboè njeèe ce a ke duè aègho aè rsáá, káè muu njeèe ce a ke koo mnyoâr efa gho e ce war ka' naè, e m múè' yi cuèu ka'.
- 33**Beèe a m loèr ye aè yuu cicii, a sa' vi mnsa' neè mnaèñ-ñwáè. Ñwáè moè' yu ce aède' e suñ aèmboè yi raèraè ka', njobeè' a tee li ryoèñ enjep ñgoèñ.”
- 34**Ñwáâ nsoèñ ca aè laa neè Felep enáè, “Suñ laè máè, ñwáè ce ñwáè ncep ntuu Nyúè anaè ce laèa du kuu ye yu nda? E ce laèa ba aèmboè yi nyor káè aèmboè ñwáè moè' lá?”
- 35**Felep aè ká' embe dii' ce ñwáè anaè aè ba ce beè' naè, a fe'shi Nsuñ Mboèñmboñ kuu Jisoès neè ye.
- 36**Woweèe a ka' ce duè, a yá rdip mo', ñwáâ nsoèñ ca a laa enáè, “Yáè, a rdip na. Yuu ce aède' yi jepsii wáè efa rbaèptir máè yu ká?”
- 37**[Felep aè laa enáè, “Wáè ka' byemi neè yo ntee-ñwáè, m baptiir wáè.” E beesii enáè, “Máè byemi ená Jisos Kraâis yu muu Nyúè.”]

³⁸E ka' beèesi wa'a, a laèa, mutuè caè aè táá. E ka' táá, Felep ba ñwáâ nsoèñ anaè a suu njep roè, Felep aè baptiir ye.

³⁹Woweèe a ka' fúú enjep roè, Yú' Tata yi lor Felep a du aègho, ñwáâ nsoèñ ca aè ker yá ye ka', a nati a ce duè, a ce lu'shi.

⁴⁰Felep aè ka' loè a ku yá ená e yu aè rla' AÈsotoès, a ka' ce caèa, a ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aè mla' wááwá caar a du a ba' Sisaèriyaè.

Ñwaè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 9

¹Sol aè m ku bii ce wápsi beèe ce a m ce duè aèmbuèu Tata Jisoès ená e be yúshi woweèe. E m duè a yá tu neè ñgaâa tañshi tañshii,

²a laa ená e fa ye ñwaè' tá e bo duè fa neè btu embe mndap mloáo aè rla' Daèmaskoès, e ka' duè yá beèe ce a ce jáer njep nduunjii Kraéis, káè yu mmbañruè á, káè yu bbyeèñge áè, e bo kur woweèe vùè aègho aè rla' Jáèrusaláèm tá a bo sa' woweèe.

³E ka' koni ñwaè' ce duè aègho duâ baè' aètútú, rraa li ku lo a bap embe buèu a suu mbe yeâ nduè.

⁴E gwe aè nsheè a yu' aèmboè njeèndoñ ce laèa neè ye enáè, “Soèl, Soèl, aè ce jar neè máè njoká?”

⁵E beesii enáè, “Tataê, a wáè nda?” E laa enáè, “A máè Jisoès ce aè ce jar neè máè naè.

⁶Naèti mbekii du aè múè rla', tá a bo suñ wáè yuu ce aè be geèe.”

⁷Beèe ce a woweèe a m ce duè, a m táá, a túr yuu laèa ka'. Woweèe a m yu' aèmboè njeèndoñ ce laèa, a ke' ce yá ñwáè ka'.

⁸Sol aè natii enjep nsheè, a ka' múè'shi mmir, a ker ce yá buu ka'. A m koo ye aè rkoo a du aègho aè rla' Daèmaskoès.

⁹E m cu aè mnoañ btaar, a yá yuu ka', a ye yuu ka', a no yuu ka'.

¹⁰Ñwáè moè' ce e m ce duè aèmbuèu Jisoès aè m ba aè rla' Daèmaskoès, li rlii li ba ená AÈnaèniyaès. Tata Jisoès aè m laèa neè ye aè rloo enáè, “AÈnaèniyaès.” E beesii enáè, “Tataê, a máè na.”

¹¹Tata Jisoès aè laa neè ye enáè, “Naèti du njep nduunjii ce a too ená Kuèyáá naè, du mbe ndaèp mbe Judaès, laa ená wáâ koèñ aè ryá ñwáâ aè rla' Tasoès ce li rlii li yu ená Sol naè. E ce geèe rloo seè'ni na.

¹²E ce geèe rloo wa'a, Nyúè aè gee e yá ñwáè moè' ce li rlii li yu ená AÈnaèniyaès aèmboè e vùè a niñ mbe ndaèp a lá mmbo mbe yeâ nduè tá e bo yá buu.”

¹³AÈnaèniyaès aè beesii enáè, “Tataê, máè yu' beèe a laèa buu magoèr se aèmboè ñwáè ca. Beèe a laèa aèmboè ku' buu bbelep ce e geèe neè yoè beâe aè rla' Jáèrusaláèm.

- 14**E yu aèfa se'ni na wa'a, beèe ce a yu btu neè ñgaâa tañshi tañshii a baniï fa ye ñger wáá ená e vú koo beèe ce a ce loo neè wáè, kur du aègho, fa mbe shañ."
- 15**Tata Jisoès aè laa neè ye enáê, "Duè yo yu. E yu yaè ñwáè ce máè ce tá e bo suñ aèmboè la rlii neè beèe enje jáá, ba bkúú, ker ba boo Isráèl.
- 16**Ku ba máè ce m be duèñshi ye ku' ñgá' ce e be yá njo' la rlii."
- 17**E ka' laèa wa' miïsi, AÈnaèniyaès aè natii a du a niñ mbe ndaèp, a lá mi mmo mbenduè Soèl, a laa enáê, "Nfúraâ Soèl, Tata Jisoès ce e m yáati aè nduunjii ce wáè m vùè njo, aè tuu máè ená m vú gee tá aè ker yá buu, ruusi neè Yú' Rara."
- 18**E ka' laèa wa' miïsi, yuu mo' ce yi m ba aèmboè bbap nyor wa'a vi gweñgeèr ye enjep mmiiir njaè' moè'sir, e ker ká' a ce yá buu. E m naèti mbekii, a baptiir ye.
- 19**E ka' ye byee miïsi, yi ñger yi kútii njo. E m cu aè rla' Daèmaskoès a beèe ce a m ce duè aèmbuèu Jisoès naè aè mú mnoèñ mo'.
- 20**E m caèasi nfeè' ka'. E m niñ aè mndap mlou a ce feè'shi aèmboè Jisoès, a ce laèa enáê, "E yu muu Nyúè."
- 21**Beèe wááwá ce a m yu', a m báèánger seê, a laa enáê, "Mboè ñwáè ca yu ñwáè ce e m ce gheèter aè ryúshi beèe ce a m ce loo neè Jisoès aè rla' Jáèrusaláèm naè a? Mboè e vùè aèfa tá e bo keèr koshi ñgaâa rloo ca kur duè aègho duè fa neè beèe ce a yu btu neè ñgaâa tañshi tañshii a?"
- 22**AÈ ka' ba yi aèmboè Soèl, e m ker misi a tap, a ce naèshi ená Jisoès aè m ba Kraâs anaè. Cena yi gee bfee vi jep Jus ce a m ce cu aè rla' Daèmaskoès.
- 23**Mnoèñ vi ka' caèa aèñgoo, Jus a cuteè, a fa mntañ a ká' a ce roèo mi mkuèu.
- 24**Beèe mo' a m suñ Sol ená beèe a ce roèo mi mkuèu. Woweèe a m ce keè'ni bcuâu ñka' neèmootii ba neètú', tá a bo koo Sol yú.
- 25**Yi ka' ba wa'a, yi beèe ce a m ce duè a yeâ mbuèu a lor ye neètú', a lá njep ma ñkaèa moè', a torsi njiû aè wenduè ñka', a suusi njep nsheè.
- 26**E ka' duâ baè' aè rla' Jáèrusaláèm a koñ aè rba a beèe ce a m ce duè aèmbuèu Jisoès naè aèbee. Woweèe wááwá a m wáp ye, njobeè' woweèe a m byemi ená e yu moè' efa múè beèe ce a m ce duè aèmbuèu Jisoès ka'.
- 27**Geewa'a, Baènabaès aè m loèr ye a du aègho mbe múè ñgaâa ntuu Jisoès. E m suñ neè woweèe ená Sol aè yá Tata Jisoès aè nduunjii, Tata aè laa neè ye. E m ker suñ woweèe ená Sol aè m feè'shi aè rlii Jisoès, neè ntee-ñwáè aè rla' Daèmaskoès
- 28**Sol aè m ku ba aèbee a woweèe, a ce jáèr a woweèe aè rla' Jáèrusaláèm.
- 29**E m feè'shi aè rlii Jisoès neè ntee-ñwáè. E m de' a Jus ce a m ce laèa li Greèk, a sár mnsár a woweèe. Woweèe a m ce roèo aè ryú ye.
- 30**Bfúr ca a ka' riïñ wa'a, a lor ye a du aègho aè rla' Sisaèriyaè, a ma'shi ye, e natii a du aè rla' Tasoès.

31Yi ka' ba wa'a ñgaâa cor ce e m ba aè ñgoâñ Judaè wááwá, ker ba aè ñgoâñ Galeèle ba aè ñgoâñ Saèmarîyaè a m cu neè cumúnyañ-ñwáè, a tap foñ. Woweèe a ka' ce wáp Tata Nyúè, Yú' Rara yi ce fa woweèe ñger foñ, cor aè ku' aè beèe.

32Pitaè aè ka' jáèr aè mú bdïi' jáá jáèá jáá, a nati a du aè rla' Lidaè foñ, tá e bo yá beèe Nyúè ce a m ba aèfo.

33E ka' baè', a yá ñwáè mo' ce li rlii li m ba ená AÈniyaès. Yïi ñgúè' nyor moè' aè m kwe, e noñ njep keñ yañ aè bfeè' waami.

34Pitaè aè laa neè ye enáê, "AÈniyaès, Jisos Kraâis ce geèe tá aè bo luèñ; naèti mbekïi, kupshi wo bkuu." E m naèti mbekïi njaè' moè'sir.

35Beèe wááwá ce a m ce cu aè rla' Lidaè ba mbo' Sharoèn wááwá, a m yá ye, a beeñger a byemi neè Tata Jisoès.

36Ñwáè moè' ce e m ce duè aèmbuèu Jisoès aè m ba aè rla' Jopaè. Li rlii li m ba ená Taèbitaè; mbuèu efa rlii anaè aè ba ená Ñgap. E m ce geèe buu bboèñboñ seè, a ba mmbo mtoo.

37E m loè a yañ, a kwe. A ka' suè'si ye, a lá mbe rum ndaèp yïi embekïi.

38Rla' Jopaè li ku ba aètútú rla' Lidaè. Beèe ce a m ce duè aèmbuèu Jisoès a ka' yu' ená Pitaè yu aè rla' Lidaè, woweèe a tuu beèe a mmbaa ená a du laa neè ye enáê, "Kyer wáè, vùè càrcár, vú yá weèr."

39Pitaè aè nati a du a woweèe. E ka' duâ baè', a lor ye a du aègho mbe rum ndap yïi embekïi naè. Byepkúú wááwá a m táá a yeâ geñ, a ce war, a ce duèñshi bcàè' njáèá jáá jáèá jáá ce Dokaès aè m tar aè nfeè' ce e m bii nteèe.

40Pitaè aè m fúr woweèe wááwá njepmbeè a gú'shi a loo; a karsi nyor a ke' gúâú ñwáè, a laa enáê, "Taèbitaè, naèti mbekïi." E m múè' mi mmir a ka' yá Pitaè, a nati a cu mbekïi.

41Pitaè aè ghashïi ye aè rkoo, a naa mbekïi, a ká' beèe Nyúè ker ba byepkúú, a fa ye neè woweèe nteèe.

42Beâe aè rla' Jopaè wááwá a m yu', beèe magoèr efa waâp mú a byemiïl neè Tata Jisoès.

43E m cu aè rla' Jopaè aè mnoèñ aèñgoo a Saimúèn ñwáè yaati mñguâp nyaèa.

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 10

1Ñwáè moè' aè m ba aè rla' Sisaèriyaè ce li rlii li m ba ená Koèniyuès. E m ba tu neè kúr bsoogáè ce a m ba rjeèe. A m ce too kúr bsoogáè anaè ená bsoogáè enje Italeè.

2AÈ m ba ñwáè ce a yïi ndap aè m fa yaèp nyor neè Nyúè, a ker ce wáp ye foñ. E m ba mmbo mtoo neè beèe wááwá, a ce loo neè Nyúè aè nfeè' wááwá.

- ³AÈ ka' ba aè noèñ mo', aèmboè aè nyúè taar neèmootiì, e yá yuu mo' aèmboè rlo wa'a. E m yá ncìindap Nyúè boèñboñ se aèmboè e vùè, a niñ mbe ndaèp, a laa neè ye enáê, “Koèniyuès.”
- ⁴Koèniyuès a ke' ye ená ntuñ-ñ-ñ, a kaèñ, a laa neè ye enáê, “Tataê, yu ká?” E laa neè ye enáê, “Nyúè aè yu' lo rloo, a yá ená aè yu mmo mtoo, a ce kuushi wáè.
- ⁵Baná aè tuu beèè aè rla' Jopaè tá woweèè a du vùè neè Saimúèn ce li rlii mo' li yu ená Pitaè naè.
- ⁶E ce cu a Saimúèn ñwáè yaati mñguâp nyaèa, ce yïi ndap yu aèwaâa rdip rgoèr naè.”
- ⁷Ncìindap Nyúè ce e m laèa neè ye naè aè ka' duè, e ká' boo mfaè' embe yeâ ndaèp a baa ker ba ñwáè soogàè ce e m fa yïi nyor neè Nyúè, ce e m ba moè' efa beèè ce a m ce faè' neè ye.
- ⁸E ka' suñ woweèè buu wááwá, a tuu woweèè aè rla' Jopaè.
- ⁹Túè' aè ka' raa, woweèè a ce duè, a ka' baè' aètútú, Pitaè aè ko' mbe tu ndap aèmboè aè nyúè ncoèp-baa wa'a, aè rgeèè rloo.
- ¹⁰E ka' ce loo, njeè aè ka' káè' ce yañ ye, e koñ aè rye yuu. A ka' ce fáèr byee neè ye, e yá njáèá rlo mo'.
- ¹¹E m yá aèmboè rbuu li múè'ti, yuu mo' yi ce suèu embo aèmboè ma cáâ' báèbár wa'a, a ghashiì aè bcuèu kyeèè efa gho a suusi njep nsheè.
- ¹²Mnyaèa njáèá jáá jáèá jáá vi m ba njep cáè' anaè, ker ba buu moè' aèmboè mnyo, ba bbar, ba bsiñ.
- ¹³Njeèndoñ aè laa neè ye enáê, “Pitaè, naèti mbekiì, sháshi, ye.”
- ¹⁴Pitaè aè laa yi yu enáê, “Tataê, máè ka'. Máè m be ye ya yu yuu ce ncir yi kani ka'.”
- ¹⁵Njeèndoñ ca aè ker laa neè ye enáê, “Nyúè aè ka' gee yuu yi ba rara, aè fa loèr yuu anaè aèmboè yuu ce yi raa ka' ka'.”
- ¹⁶Ca yi m koni nfeè' taar, a lor yuu anaè njaè' moè'sir, a kúti aègho mbe buèu.
- ¹⁷Pitaè aè ka' ce señ ená rlo ce e yá naè li ce laèa ba ená ká lá, beèè ce Koèniyuès aè m tuu naè a baniì vú a roo ndap yïi Saimúèn a yá, a táá njep cuèu ñka' ce a m sïr ndap anaè aègho,
- ¹⁸a bipshi ená, “Saimúèn ce li rlii mo' li yu ená Pitaè naè ce cu mbe ndaèp na a?”
- ¹⁹Pitaè aè m ku bii ce señ aèmboè rlo ce e m yá naè, Yú' yi laa neè ye enáê, “Yáè, beèè a mntaar a ce roèò wáè.
- ²⁰Naèti, suu njep nsheè. Fa wáp aè rduè weèè woweèè ka', njobeè' aè tuu máè a tuu woweèè.”

- 21**Pitaè aè suu a yá woweèe, a laa enáê, “A máè ñwáè ce weèe ce roèo naè. Weèe aè vùè aè rroèo máè ená ká?”
- 22**Woweèe a beesii enáê, “Koènyuès ce e yu tu neè bsoogáè rjeèe, aè tuu weèr. E yu ñwáâ nyááni, a ce wáp Nyúè, Jus wááwá a ce laèa buu bboèñboñ kuu ye. Nciindap Nyúè moè' ce nrara aè laa neè ye ená e ká' wáè tá aè vù mbe yeâ ndaèp, tá e bo yu' yuu ce aè be laèa neè ye.”
- 23**E laèa, a woweèe a niñ mbe ndaèp a noêñ. Túè' aè ka' raa, e natii a du a woweèe, bfúr moâ' aè rla' Jopaè a du a yeâ mbuèu.
- 24**Túè' moè' aè ka' keèr raa, woweèe a ba' aè rla' Sisaèriyaè. Koènyuès aè m cu a ce keè' woweèe, a ká'shi beèe ce a woweèe a m raète, ba bkar vi vi mntee, woweèe a vù mbe yeâ ndaèp.
- 25**Pitaè aè ka' niñ, Koènyuès aè konii ye, a gwe njep yeâ tii a ca'ni ye aèmbòè a ke caè'ni Nyúè naè.
- 26**Pitaè aè naa ye mbeki, a ce laèa neè ye enáê, “Naèti mbeki, má máè foñ ku ba ñwáè aèmbòè wáè.”
- 27**E ka' ce de' a ye, a ye a niñ mbe ndaèp, e yá ku' beèe aèmbòè a cu mbo.
- 28**E m laèa neè woweèe enáê, “Weèe riñ weená ncir yi yá'ni ená ñwáè ce e yu ñwáè Jus kar káè ca'ni ñwáè enje jáá ka'. Geewa'a, Nyúè aè geèe máè riñ máná aède' m ker lor ñwáè moè' aèmbòè ñwáè ce aède' weèr ye buu efa rkar ka'.
- 29**A mbuèu ce wáè ka' tuu beèe ená a vù ká' máè, máè laa yuu mo' ka', a ku nati a ce vùè. M ce bipshi neè wáè ená wáè tuu beèe ená m vù gee ká lá.”
- 30**Koènyuès aè laa enáê, “Mnoèñ vi caèa seè'ni kyeèe ce máè mú ba mbe máâ ndaèp, aè nfeâ' seè'ni ce yu nyúè taar neèmootii na, a ce loo. Ñwáè moè' aè ku lo a táá kuèntombii neè máè, a yar bcáè' ce vi m ce raa seè,
- 31**a laa enáê, ‘Koènyuès, Nyúè aè yu' lo rloo a yá ená aè yu mmbo mtoo, a ce kuushi wáè.
- 32**Baná aè tuu beèe aè rla' Jopaè tá woweèe a du vùè neè Saimúèn ce li rlii mo' li yu ená Pitaè naè. E ce cu mbe ndaèp mbe Saimúèn ñwáè yaati mñguâp nyaèa, ndap anaè aè ba aèwaâa rdip rgoèr.’
- 33**Máè caèasi nfeè' ka', a tuu beèe ená a vù ká' wáè. Wáè geèe yuu boèñboñ seè, a vùè. Weèr yu mbena seè'ni aè bsii Nyúè, tá weèr bo yu' yuu ce Tata aè laèa neè wáè ená aè laa neè weèr.”
- 34**Pitaè aè laa enáê, “Máè riñ neè mini-ñwáè ená Nyúè e ke loèr ñwáè moè' jáá ka'.
- 35**Ñwáè wááwá ce e ka' ce wáp Nyúè, ce geèe yuu ce yi yu yááni, káè ñgaèñ yu ñwáâ aè to' efá àè, baná Nyúè be koo ye mmbo mmbaa.

³⁶Weèe riĩn ntuu ce Nyúè àè m cep neè beàe àè to' Isràèl, a ce suĩ beèe Nsuĩ Mboèñboñ aèmbòè cumúnyañ ce e ce loè ese ye njĩ enjep Jisos Kraâis ce e yu Tata neè beèe wááwá.

³⁷Weèe riĩn yuu ce yi m koni àè ñgoãñ Judaè wááwá. Yi m káâ' àè ñgoãñ Galeèleê, rfeè'shĩl ce Joãn àè m ce feè'shi tá e bo baèptir beèe naè li m baniĩ caa wáá.

³⁸Yi m ba ená Nyúè àè m suèusi Yú' Rara mbe tu Jisoès, a ce ye, a fa ye ñger. E m duè àè bdiĩ' wááwá a ce geèe buu bboèñboñ a ce geèe beèe wááwá ce nyúèrkaè' àè m túr ñger mbe waâp nduè a ce luèñ, njobeè' Nyúè àè m ba a ye.

³⁹Weèr àè m yá buu wááwá ce e m geèe àè bbu' mla' àè ñgoãñ Juèdiyaè ba àè rla' Jáèrusaláèm neè mer mmir. Woweèe a m yú ye, a m káèti ye ba mbe ce, e kweê.

⁴⁰Geewa'a, mnoèñ vi ka' baâ' btaar, Nyúè àè fúr ye efa rkwe, a gee e yáátìl àèwañ.

⁴¹E m yáátì neè beèe wááwá ka'. E m yáátì ba neè weèr ce Nyúè àè m ce ená weèr suĩ beèe aèmbòè ye, weèr àè ba beèe ce weèr àè m yeñger a ker noñger aèbee weèr woweèe àè nfeè' ce e m fúú efa rkwe.

⁴²E m fa rsa' neè weèr ená weèr fe'shi neè beèe, suĩ beèe ená yu ye ce Nyúè àè m ce ená e ba ñwáè ce e be keè sa' beèe ce a cu bteèe ker ba beèe ce a m kweñger.

⁴³Ñgaâa ncep ntuu Nyúè wááwá a m laèa aèmbòè ye, a suĩ beèe ená ñwáè ce e ka' byemi, baná Nyúè be foèosi ñgaèñ efa yĩ buu bbebep a yeâ rlii.”

⁴⁴Pitaè àè ka' kuè bii ce laèa, Yú' Rara yi suu mbenduè beèe wááwá ce a m yu' blaèa ca.

⁴⁵Ñgaâa rbyemĩl efa múè beèe ce a m geèe búè ce a m vùè a Pitaè weèe naè, a m báèáñger se njobeè' Nyúè àè m suèusi yi Yú' mbenduè beèe enje jáá foñ.

⁴⁶Woweèe a m yu' aèmbòè woweèe a ce laèa bli ce woweèe a m yá'ni ka', a ce ku'si Nyúè. Pitaè àè laèa enáè,

⁴⁷“Beèe ca a koni Yú' Rara aèmbòè see seèe àè m koni naè. AÈde' ñwáè moè' kanĩ ená a fa baèptir woweèe ka' a?”

⁴⁸E m laèa ená a baptir woweèe àè rlii Jisos Kraêis. A ka' baèptir woweèe, woweèe a laa neè ye ená e cu a woweèe àè mú mnoãñ mo'.

Ñwaè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 11

¹Ñgaâa ntuu Jisoès ker ba bfúr ce a m ba àè ñgoãñ Juèdiyaè a m yu' ená beèe enje jáá a yu' blaâa Nyúè a byemi.

²Pitaè àè ka' duè Jáèrusaláèm, beèe ce a m ce laèa ená ñwáè gee búè ka' ba ñwáè rbyemĩl naè, a lapniĩ Pitaè,

³a laa neè ye enáè, “Wáè niñ àè mndap beèe ce a geèe búè ka', a yeñger weèe woweèe njoká?”

- 4**Pitaè aè lor nfeè' a nashi yuu ce e m geè anaè nè woweè boèñboñ seê, a laa enáê,
- 5**“Màè m ba aè rla' Jopaè a ce geè rloo a yá njáèá rlo mo'. Màè m yá aèmboè yuu mo' yi ce suèu embe buèu aèmboè ma cáâ' báèbár wa'a, a ghashi aè bcuèu kyeèe efa gho a suusi njep nsheè. Yi m suèu a máâ geñ.
- 6**Màè ka' fyá' njo boèñboñ, a yá mnyaâa aè laè' ba mnyaâa aè riññ, ker ba buu moè' aèmboè mnyo ba bbar, ba bsiñ.
- 7**Màè yu' aèmboè njeendoñ moè' aè laèa nèè màè enáê, ‘Pitaè, naèti mbekiì, sháshi, ye.’
- 8**Màè laa ya yu mánáê, ‘Tataê, màè ka', yuu ce ncir yi kani beèe efa rye yi m be niñ ku máâ cuèu ka'.’
- 9**Njeendoñ ca aè ker laa embe buèu enáê, ‘Nyúè aè ka' gee yuu yi ba rara, aè fa loèr yuu anaè aèmboè yuu ce yi raa ka' ka'.’
- 10**Ca yi m koni nfeè' taar, a súñ buu anaè wááwá a ko' aègho mbe buèu.
- 11**Aè ka' ba aè nfeè' anaè seeseê, beèe a mntaar ce a m tuu aè rla' Sisaèriyaè ená a vú yá màè, a vú a ba' mbe ndaèp ce màè m ce cu mbo.
- 12**Yú' Rara yi laa nèè màè ená m fa wáp aè rduè weèr woweèe ka'. Bfúr beèe ntuunfu ca a m duè weèr woweèe, weèr woweèe aè ka' baè', a niñ mbe ndaèp ñwáè anaè.
- 13**E suñ weèr aèmboè e m yá nciiindap Nyúè a vú a niñ mbe ndaèp a laa enáê, ‘Tuu beèe a rla' Jopaè tá woweèe a du vúè nèè Saimúèn ce li rlii mo' li yu ená Pitaè naè.
- 14**E be suñ wáè nsuñ ce e be geèe tá wáè ker ba beèe embe wáâ ndaèp wááwá a luêñ.’
- 15**Màè ka' káè' ce laèa nèè beèe embe ndaèp anaè, Yú' Rara yi suu mbe waâp nduè aèmboè yi m suèu mbe seâe nduè efa rkáè' naè.
- 16**Màè kuushiì nlaèa ce Tata aè m laèa enáê, ‘Joân aè m baèptir beèe nèè mdip, geewa'a, a be baèptir weèe ba nèè Yú' Rara.’
- 17**Nyúè aè m ka' ba fa rfa ce e m fa nèè seèe mbe nfeè' ce seèe aè m byemi nèè Tata Jisos Kraâis naè nèè woweèe foñ, màè m ba nda ka' sáni weèr ye?”
- 18**Woweèe a ka' yu' ca, a ker túr yuu laèa ka', a ku'si Nyúè, a ce laèa enáê, “Baná Nyúè aè maè'shi foñ ená beèe enje jáá a kupse, ma' yaèp buu bbelep tá a bo koni ryoèñ.”
- 19**Beèe ce a m da'se njobeè' a m yú Stáfaèn, ñgá' aè koniì cor naè, a m duè aè bdiì' jáá jáèá jáá. Beèe mo' a m duè aè ñgoâñ Foènishàè, beèe mo' a du aè to' Saiproès, beèe mo' a du aè rla' Antiiyoèk. Woweèe a m duè aè bdiì' ca wa'a, a ce feè'shi blaâa Nyúè ba nèè Jus caè'caè'.

- ²⁰Geewa'a, beè mo' efa waâp mú ce a m ba beê aè to' Saiproès ba rla' Saèiren a m baè' aè rla' Antïyoèk a fe'shi blaâa Nyúè neè beè enje jáá foñ. Woweèe a m feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèmbòè Tata Jisoès neè beèe anaè.
- ²¹Ñger Nyúè yi m ba a woweèe, beèe magoèr a byemi neè Tataê, a kupse, a ma' yaèp buu bbelep.
- ²²Nsuñ aè m niñ mbaè btuè' ñgaâa cor ce a m ba aè rla' Jáèrusalàèm, woweèe a tuu Baènabaès ená e du aè rla' Antïyoèk.
- ²³E ka' duè baè' yá rboèñ Nyúè a waâp mú, a lu'shi, a tapse woweèe, a laa neè woweèe neè ñger-ñwáè ená woweèe a ku ce yu'ni neè Tata neè nteê mo'sir.
- ²⁴E m tapse beèe anaè wa'a njobeè' e m ba ñwáâ mboèñmboñ, a ruusi neè Yú' Rara, a byemi seê. Ku' beèe magoèr a m byemi neè Tataê.
- ²⁵Yi ka' ba wa'a, Baènabaès aè natïl a du aè rla' Tasoès aè rroèò Soêl.
- ²⁶A ka' yá ye, a lor ye a vú aègho aè rla' Antïyoèk. Woweèe a m cu a ñgaâa cor weèe aè feè' biïi, a yá'ni beèe magoèr seê. A m káè' a too ñgaâa yá'ni buu Jisoès ená ñgaâa rbyemi ba aè rla' Antïyoèk.
- ²⁷Aè m ba aè mnoèñ anaè, ñgaâa ncep ntuu Nyúè a loâ aè rla' Jáèrusalàèm a du aè rla' Antïyoèk.
- ²⁸Moè' efa woweèe ce a m ce too li rlii ená AÈgaboès aè m naèti mbekïi, a laa aè ñger Yú' rara ená njeè be koo aè ñgoèñ wááwá. Ca yi m koni aè nfeè' ce Klaâdiïyoès aè m ce sa' beèe naè.
- ²⁹Ñgaâa yá'ni buu Jisoès a m kaè'ni ená ñwáè wááwá be fa aèmbòè yi ñger yi yu, tá a tuusi rfa anaè neè bfúr aè ñgoañ Juèdiyaè, jaè' woweèe aègho.
- ³⁰Woweèe a m geèe wa'a, a tuusi rfa anaè neè Baènabaès ba Soêl, ená woweèe a du fa neè btu embe coêr.

Ñwaè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 12

- ¹Aè m ba aè nfeè' anaè ñkúú Hároèd aè koo ñgaâa cor mo' a ce fa woweèe ñgá'.
- ²E m yú Jáms ce e m ba nfúr Joân neè kaèafaè'.
- ³E ka' yá ená e geèe wa' nyor aè boñ Juês, e koo Pitaè foñ. Ca yi m koni aè nfeè' ce a m ce ye Ñkaâ' bráâd ce a láè yes njo ka'.
- ⁴E ka' koo ye, a fa ye mbe shañ. E m fa ye mbaè mmbo bsoogáè ce a m ba bkúr kyeèe, bsoogáè a ba mbe kúr e mo'sir beèe ñkyeèe, a ce keè'ni ye. E m ce kwaè'shi ená a be ye Ñkaâ' caèasi-mndap tá e ka' fúr ye, sa' aè múè beèe.
- ⁵E m ku lá Pitaè mbe shañ; yi ka' ba wa'a, ñgaâa cor a ce loo neè ye neè mini-ñwáè.

⁶AÈ m ba neètú' ce túè' be raa tá Hároèd fúr ye embe shañ sa' naè, Pitaè aè noñ mbetar bsoogàè a baa, a cúú ye nèè bkwaâñ bbaa aè mkoo. Bsoogàè ce a m ce keè'ni shañ a m táá aè cuâu ñka' shañ.

⁷Ka' cu nciïndap Tata Nyúè aè nyáéá, rraa li raa mbe múè shañ; e lipshii Pitaè nèè bo aè gee nyor, a yáá ye efa mmirloè a laa enáè, "Naèti mbekii cárcár." Bkwaèñ caè vi m gweèñger efa yeâ mkoo.

⁸Nciïndap Nyúè aè laa nèè ye enáè, "Kupshi wo bcáè', yar wo blaba'." Pitaè aè gee wa'a. E ker laa nèè ye enáè, "Yar wo mñgaèbúlaè, vú a máâ mbuèu."

⁹Pitaè aè fúú a du a yeâ mbuèu a ke' riñ ená yuu ce nciïndap Nyúè aè m geèè anaè yi m ba mini ka'. E m kwaè'shi ená e ku yá yá.

¹⁰Woweèè a ka' caèa bsoogàè ce a m táá entoembii ker ba beèè embenjii mo, a ba' aè cuèu ñka' bkwaèñ ce a caèa mbo niñ ba aè múè la', yi mú'tii nèè yi bo, woweèè a fúéú, a ka' ce jáèr njep nduunjii mo', nciïndap Nyúè aè ma'shii ye kañ mo'sir, a duè.

¹¹Bfee Pitaè vi ka' kúti mbo, e laa enáè, "Máè riñ seè'ni nèè mini-ñwáè ená Tata aè tuusi yii nciïndap e fúr máè embaè mmbo Hároèd, a ker fúr máè efa ñgá' ce Jus a m ce keè' ená e ba koni máè."

¹²Pitaè aè ka' riñ wa'a, a nati a du mbe ndaèp mbe Máèári, ma yii Joân. A m ce too rlii Joân mo' ená Maèk. Beèè magoèr a m kaari mbo a ce geèè rloo.

¹³E ka' kuèushi keèñ enjep mbeè, muunje ce e m ce faè' mbe ndaèp anaè ce a m ce too ye ená Rudaè, a yu' a vú aè ryu'shi ená ce kuèu nda lá.

¹⁴E ka' yu' njeèdoñ Pitaè, riñ, a lu'shi seè, a mú' keèñ ka', a cañ a kúti ba mbe ndaèp, a laa enáè, "Pitaè táá njep ncuâu ñka'."

¹⁵Woweèè a laa nèè ye enáè, "Tu yi kar wáè embo." Muu anaè aè laa tatap se ená yi yu mini wa'a. Woweèè a laa enáè, "Yu nciïndap Nyúè ce e ke keè'ni Pitaè."

¹⁶Pitaè aè ku ce kuèushi keèñ; woweèè a ka' múè', a yá ye, a bááñger seè.

¹⁷E ka' naèa bo mbekii ená woweèè a cu múnyañ, a suñ woweèè aèmboè Tata aè fúr ye embe shañ. E ka' müsi, a laa enáè, "Suñ nèè buu ca nèè Jáèms, ba bfúr mo' ce a yu ñgaâa rbyemii." E laa wa'a, a fúú, a du aè diû' mo'.

¹⁸Túè' aè ka' raa, bjep vi ba aè múè bsoogàè se njobeè' woweèè a m riñ yuu ce yi m koni Pitaè ka'.

¹⁹Hároèd aè ka' roèu ye yá ka', a bipshi nèè bsoogàè ce a m ce keè'ni ye naè. E ka' bipshi riñ dii' e yu ka', a laa ená a yúshi woweèè. E ka' laèa wa'a, a natiu aè ñgoân Juèdiyaè a du aè rla' Sisaèriyaè, a cu aèfo.

²⁰Ntee yi m yañ Hároèd nèè beâe aè rla' Tayaè ba Sidoèn woweèè a natii aèbee a du aè ryá ye. Woweèè a ka' duè baè', a loo Blaâstoès ce e m ba nciïndap embe nto', a du a yá ñkúú a laa nèè ye ená a woweèè a nashi buu, cu nèè cumúnyañ-ñwáè. A m laèa wa'a njobeè' yap to' yi m ce koni byee ba ese to' yiú ñkúú anaè.

²¹Noëñ ce woweèe a m láè yi ka' gháá, Hároèd àè yar bcáá' kúú a cu mbe kaèbaèràè', a laa neè woweèe.

²²Woweèe a m fuñ enáè, “Cena yu ba njeèdoñ Nyúè, a yìi ñwáè ka'.”

²³A ka' laèa wa'a, nciìndap Tata Nyúè àè túú ye neè yañ kaãñ moè'sir njobeè' e m kuè'si Nyúè ka'; mghoèghoè mi ye ye, e kweê.

²⁴Blaâa Nyúè vi m duè kuèntombiì, beèe magoèr àè yu' a byemi.

²⁵Baènabaès ba Sol a ka' mĩisi yuu ce woweèe a m duè àè rgeèe àè rla' Jáèrusaláèm, a kúti. A ka' ce kúti, a lor Joèn Maêk.

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 13

¹Ñgaâa ryá'nii ba ñgaâa ncep ntuu Nyúè ce a m ba mbe cor àè rla' Antiiyoèk, àè m ba Baènabaès ba Simiiyoèn ce a m ce too ená Ñwáâ Nsii, ker ba Lushoàs àè rla' Saèireên, ba Manáèn ce e m kuè' a Hároèd ce e m be sa' njeptii ñwáâ ñgoèr, ba Soèl.

²Woweèe a ka' ce loo neè Tataê, ce jii mdip ce geèe rloo, Yú' Rara yi laa enáè, “Fúr neè Baènabaès ba Sol efa weêe mú, tá a bo geèe rfaè' ce máè fúr woweèe ená a geêe.”

³Woweèe a ka' jii mdip, ce geèe rloo wáá, a lá map mmbo mbe waâp nduè, a ma'shi woweèe, woweèe a duè.

⁴Yú' Rara yi ka' tuu woweèe, woweèe a natii a du àè rla' Sáèlushaè, a loâ aèfo a niñ mbe keñ a du àè to' Saiproès.

⁵Woweèe a ka' duè baè' àè rla' Saèlamiis, a fe'shi blaâa Nyúè àè mndap rloo Juês. Joân àè m ba a woweèe, tá e bo ce jaè' woweèe.

⁶Woweèe a ka' jáèr àè to' ca wááwá, baè' àè rla' Pafòès, a yá ñwáè fii moè' ce a m ce too ená Baâajisoès. E m ba ñwáè Jus ce e m ce bo' beèe ená e yu ñwáè ncep ntuu Nyúè.

⁷E m ce faè' neè govanoè ce a m ce too ená Saèjoès Poloès. AÈ m ba ñwáè ce e m túr bfee seê. E m tuu beèe ená a du ká' Baènabaès ba Soèl, njobeè' e m koèñ àè ryu' blaâa Nyúè.

⁸Ñwáè fii anaè ce a m ce too àè li Greâk ená Álemaès, àè jepsii woweèe, a koñ ená govanoè byemi blaèa ce woweèe a m feè'shi aèmbòè Jisoès naè ka'.

⁹Sol ce a m ce too ená Pol foñ naè, àè ka' ruu neè Yú' Rara, a ke' ye a laa enáè,

¹⁰“Wáè ce àè yu muu nyúèrkaè', a baa buu wááwá ce vi yu yáániì, a ba ñwáè ye kiiñgaè, a ba ñwáè mbo'ni a misiì, aâ koèñ àè rborni efa rjepsi mini Tata ce e yu kuèyáá na ka' njoká?

- 11**Yáê, Tata be fa wáè ñgá'. AÈ be feèp, keèr yá rliir nyúè ka' aè mú nfeè' moè'." E ka' laèa wa'a, mbaè' aè tar ye aè mmïir njaè' moè'sir, mmir mi sii ye, e ká' a ce roèo ñwáè ce e be ghashi ye aè rkoo duè aègho.
- 12**Govanoè aè ka' yá yuu ce yi koni, a byemi yuu ce Sol aè m laèa. E m báéá ryá'nïi ce a m yá'ni du kuu Tata na seè.
- 13**Pol ba beèe ce a woweèe a m ce jáèr, a m naètïû aè rla' Pafòès a niñ mbe keñ a du aè rla' Págaè aè ñgoañ Paèmfilìyyaè. A ka' baè', Joân aè ma'shïi woweèe a kúti aè rla' Jáèrusaláèm.
- 14**Woweèe a ka' naètïû aè rla' Págaè a du a ba' aè rla' Antiïyoèk aè ñgoañ Pïisidìyyaè. AÈ ka' ba nyúè mmbomntaa Juès, woweèe a niñ mbe ndaèp rloo a cu aè nsheè.
- 15**Beèe embe ndaèp rloo a ka' beè' embe ñwaâ' mncir keèr beè' embe ñwaâ' ñgaâa ncep ntuu Nyúè, beèe ce a m ba btu embe ndaèp rloo a tuu ñwáè ená e laa neè woweèe enáê, "Bfúr weêr, weèe aè ka' túr ncep moè' aè rfa neè beèe, weèe fa."
- 16**Pol aè natïi mbekïi, a naa bo mbekïi a laa enáê, "Yaè beèe Isráèl ker ba weèe ce weèe ce wáp Nyúè, yu' neè yuu ce m be laèa.
- 17**Nyúè beèe Isráèl ca aè m ce viseèe btaê, a gee ñgúè yïiseèe beèe aè ku' aè nfeè' ce woweèe a m ba bkiiloè aè to' Ijïp. Nyúè aè m fúr woweêe aè to' anaè aè yi ñger,
- 18**a ku ba a woweèe aè rïiñ aè bfeè' mñkyeèe a ce kur ntee neè woweèe aèfo.
- 19**E ka' yúshi beêe aè bto' saèamba ce vi m ba aè ñgoañ Kánaèn, a fa ñgoèñ anaè aè bti' neè yïi beèe,
- 20**aèmboè aè bfeè' mjeèe kyeèe ba nto'. AÈ ka' ba embenjïi ca, e fa woweèe ñgaâa nsa' mnsa', woweèe a sa' caar a ba' mbe nfeè' yïi Saâmwaèl ce e m ba ñwáè ncep ntuu Nyúè.
- 21**AÈ m ba aè nfeè' yïi Saâmwaèl, woweèe a laa ená Nyúè fa woweèe ñkúú, Nyúè aè fa woweèe Sol ce e m ba muu Kïish, ce e m ba ñwáè embe ntáè' yïi Bánjamáèn. E m sa' kúú aè bfeè' mñkyeèe.
- 22**Nyúè aè ka' suèusi ye embe kúú, a ce Dáviïd aè yaèp ñkúú. E m laèa yuu a kuu ye enáê, 'Máè yá Dáviïd muu Jásïi e ba ñwáè ce e ghááte aè ñwáè ce e be geèe buu wááwá ce m koèñ.'
- 23**Yu ba embe ndúè' ñwáè ca ce Nyúè aè fúr ñwáè ce e be geèe beèe a luèñ, a fa neè beèe Isráèl aèmboè e m kaè' woweèe. Ñwáè rluèñ ca yu Jisoès.
- 24**Tá e ka' keè vúè, Joân aè m feè'shi neè beèe Isráèl wááwá ená woweèe a kupse, ma'shi yaèp buu bbebep tá a baptir woweèe.

- 25**Joân aè ka' ce miïsi li rfaè', a laa enáê, 'Weèe ce kwaè'shi ená a máè ñwáè anaè a? A máè ye ka'. Ñwáè moè' ce vùè embe máâ njîi, aè ba ñwáè ce máè ghááte aè rbaè'shi vi blaba' ka.'
- 26**"Bfúr waê, beèe embe ndúè' Abraèham ker ba weèe ce weèe ce wáp Nyúè, a tuusi nsuñ rluèñ ca ba neè seèe.
- 27**Beâe aè rla' Jáèrusaláèm ker ba beèe ce a ce sa' woweèe a riïñ njáèá ñwáè ce Jisoès yu ka'. A m beè' blaâa Nyúè ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m sañ aè mmbomntaa Nyúè wááwá, woweèe a yu' a riñ vi ka'. AÈmboè yi yu wa' naè, yuu ce a m beè' anaè yi m ku ghááte mbe nfeè' ce a m sa' vi mnsa' a teni ená a yú ye naè.
- 28**Ka' woweèe a m túr yuu mo' ce aède' a m ba noñ mbenjîi mo, yú ye ka' wa'a, woweèe a m laèa neè Pailáèt ená a yú ye.
- 29**Woweèe a ka' geèe buu wááwá ce a m sañ mbe Ñwaa' Nyúè ená a be keè geèe neè ye naè, a suusi ye embe ce, a lá njep rsheè.
- 30**Geewa'a, Nyúè aè m fúr ye efa rkwe,
- 31**e yáátîi neè beèe ce a woweèe a m jáâr aè ñgoañ Galeèleè, a du a ba' aè rla' Jáèrusaláèm naè, aè mnoèñ aèñgoo. Woweèe a ce suñ yiiseèe beèe seè'ni aèmboè ye.
- 32**Weèr aè vùè aèfa aè rsuñ weèe Nsuñ Mboèñmboñ ená Nyúè aè fúr Jisoès efa rkwe. Baná yuu ce Nyúè aè m kaè' ená e be geèe neè viseèe bta naè,
- 33**e geèe yuu anaè ba neè seèe ce seèe yu boo wap. Yi ku ba aèmboè a sañ mbe bkúèkúâ bbaa embe Ñwaa' Byáá. A sañ mbo enáê, 'AÈ yu muu waè, káâ' ntîini, m yu yo taè.'
- 34**Ca yu yuu ce Nyúè aè m laa aèmboè rfúú ce yi m ba ená e be keè fúú efa kwe keèr duè mbaè yir búète ka' naè. E m laèa enáê, 'M be fa wáè buu brara ce máè m kaè' neè Dávîid, rtarnîi li ba njo ka' naè.'
- 35**E ker laa mbe diï' mo' foñ enáê, 'AÈde' aè ma'shîi yoè ñwáè rfaâ' nrara, e kwe búète ka.'
- 36**Dávîid aè m geèe buu ce Nyúè aè m koèñ ená e gee mbe nfeè' yîi. A ka' geèe, a kwe. A m tuñ ye aègee vi btarkú, e búteè.
- 37**Ñwáè ce Nyúè aè m fúr efa rkwe naè, aè m búète yi ka'.
- 38**Baná aèmboè yi yu wa' na, bfúr waê, weèe aè ba riïñ ená yu ba njo' ñwáè anaè ce a ce feè'shi neè weèe ená aède' Nyúè foosiï buu bbebep ñwáè.
- 39**Weèe aè ba riïñ ená ñwáè wááwá ce e ka' byemi neè ye baná ñgaèñ be luèñ efa buu wááwá ce aède' ncir Musiïs yi m ba gee ñwáè e luñ efa gho ka'.
- 40**Loèr neè nfeè' faè diï' yuu ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m laèa, yi lo koni weèe ka'.

⁴¹Woweèe a m laèa enáê, 'Yáê, weèe ce weèe ce jaèasi buu Nyúè, báèáñger neè, kweñger, njobeè' m be geèe rfaâ' mo' aè nfeè' yeè, tá ba rfaè' ce ñwáè moè' aè m ka' suñ weèe, weèe byemi ka'.' "

⁴²Pol ba Baènabaès a ka' ce fúú embe ndaèp rloo, beèe anaè a bu' mmo neè woweèe ená woweèe a ker vú aè mmbomntaa Nyúè ekoâ ker suñ woweèe buu anaè.

⁴³Woweèe a ka' fúúse ce duèse, Jus magoèr se ker ba beèe mo' enje jáá ce a m byemi neè Nyúè Juês, a du aèmbuèu Pol ba Baènabaès. Pol ba Baènabaès a de' a woweèe, a fa woweèe ñger ená woweèe a ku ce yu' ba ese Nyúè tá e be túr ntee boèñboñ neè woweèe.

⁴⁴Aè ka' ba aè mmbomntaa Nyúè ekoâ, to' biñi yi ku roèò fúú wááwá aè ryu' blaâa Nyúè.

⁴⁵Jus a ka' yá ku' beèe ca, a ko'ndoñ, a sár yuu ce Pol aè m laèa, a cáp ye.

⁴⁶Pol ba Baènabaès a ker laa neè ñger-ñwáè enáê, "Yi m ba yáániñ ená weèr fe'shi blaâa Nyúè neè weèe entombiñ. Aèmbòè weèe aè kani a lor ená weèe aè ghááte aè rkoni ryoèñ ce nfeseè ka' na, baná weèr be maè'shi weèe, fe'shi ba neè beèe enje jáá.

⁴⁷Ca yu ba yuu ce Tata Nyúè aè laèa neè weèr enáê, 'Máè geèe wáè, wáè ba rraa neè beèe enje jáá, tá aè bo ba nduunjiú rluèñ neè ñgoèñ wááwá.' "

⁴⁸Beèe enje jáá a ka' yu' ca, a lu'shi seê, a ku'si Tata aè vi blaèa. Beèe ce Nyúè aè m ce ená a bo koni ryoèñ ce nfeseè a m byemi.

⁴⁹Blaâa Tata vi m duè aè ñgoèñ anaè wááwá.

⁵⁰Ka' yi m ba wa'a, Jus a m barsi bbyeèñge ñgaâa mlii ce a m ce loo neè Nyúè ker ba mmbañruè ce a m ba beêe bgoèrgoâr aè rla' anaè, woweèe a fa ñgá' neè Pol ba Baènabaès, a juu woweèe efa yap ñgoèñ.

⁵¹Pol weèe a ka' ce duè, a kashi nfúènfú efa map mkuèu neè woweèe, a du aè rla' Iñkoniiyoèm.

⁵²Beèe ce a m byemi neè Jisoès aè rla' Antiyoèk a m ku lu'shi seê, a ruu neè Yú' Rara.

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 14

¹Woweèe a ka' baè' aè rla' Iñkoniiyoèm, a niñ mbe ndap rloo Jus aèmbòè a m niñ aè rla' Antiyoèk naè, a fe'shi boèñboñ seê. Jus magoèr seê, ker ba beèe enje jáá a byemi.

²Ka' yi m ba wa'a, Jus ce a m byemi ka', a m barsi beèe enje jáá, a karsi wap btu, a gee woweèe a baa bfúr.

- ³Pol weèe a m loèr nfeè' a cu aèfo a ce feè'shi aèmbòè Tataê, nèe ntee-ñwáè. Tata aè m fa woweèe ñger, woweèe a duñshii mncoèò, a gee buu bbáèá aè rduèñshi ená yuu ce woweèe a m ce feè'shi aèmbòè rboãñ Nyúè yi yu mini.
- ⁴Beêe aè rla' anaè a m fúú nto'nii baa, beèe mo' a du aè ñgúè' yii Juês, beèe mo' a du aè ñgúè' yii ñgaâa ntuu Jisoès.
- ⁵Beèe enje jáá ba Juês, ker ba beèe ce a m ba btu nèe woweèe, a kwa'shii a byemi ená a be jar nèe ñgaâa ntuu Jisoès, túúshi woweèe nèe bluèr.
- ⁶Woweèe a ka' yu', a cañ a du a ñgoãñ Liikoniiyaè, a ka' baè', a du aè rla' Lистраè ba Dábeè, ba mla' ce mi m ba aègee mla' ca,
- ⁷a ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèfo.
- ⁸Ñwáè moè' aè m ba aè rla' Lистраè ce e m kepñger. E m ku ba wa'a ká' embe nfeè' ce a m bi ye. E m be jar ka'.
- ⁹E m yu' aèmbòè Pol ce laèa. Pol aè ke' ye a yá ená e túr njáèá rbyemii ce aède' li gee ye e jáêr.
- ¹⁰E ka' yá wa'a, a laa mbekii enáê, "Naèti, táá mbekii." Ñwáè anaè a nyáá mbekii, a ká' a ce jáèr.
- ¹¹Kúr beèe a ka' yá yuu ce Pol aè m geèe na, a waa, a laa aè li Liikoniiyaè enáê, "Mnyúè vi kúti aèmbòè beèe wa'a, a vú fa seêe mú."
- ¹²Woweèe a m too Baènabaès ená Siyuès, a too Pol ená Hámaè, njobeè' a ye ce e m ce laèa yi buu goèr.
- ¹³Ndap Siyuès aè m ba aègee rla'. Ñwáè tañshi tañshii nèe nyúè anaè aè vú nèe naè' ba fúèlawaè njep cuâu ñka' njobeè' ye ker ba yii beèe a m ce koèñ aè rtañshi tañshii nèe ñgaâa ntuu Jisoès.
- ¹⁴Baènabaès ba Pol a ka' yu' yuu ce beèe ca a m ce roèò aè rgeèe nèe woweèe, a shashi wap bcàè', a cañ a niñ mbe waâp mú, a laa mbekii enáê,
- ¹⁵"Yeèr beèe, weèe ce geèe wa' njoká? Weèr yu beèe aèmbòè weèe. Weèr aè vúè aè rfeè'shi Nsuñ Mboèñmboñ nèe weèe tá weèe bo maè'shi buu bcicii ca, byemi ba nèe Nyúè ce e yu nteèe, aè ba Nyúè ce e m boo rbuu ba nshe ba mdip ker ba buu wááwá.
- ¹⁶Aè m ba mbe nfeè' entoèmbii, e ma'shii bto' wááwá vi ce geèe aèmbòè vi gwáá.
- ¹⁷Ka' yi m ba wa', Nyúè aè m be borni efa rduèñshi weèe njáèá ñwáè ce e yu aè nfeè' wááwá aè buu bboèñboñ ce e ce geèe nèe weèe ka'. E geèe mbeñ ce gweè, weèe ce koni byee njep nfeâ' mboèñmboñ, ce ye, ce yu', ce lu'shi."
- ¹⁸Ka' woweèe a m laèa buu ca wa'a, woweèe a m loèr nfeè' se aè rgeèe ená beèe ca a borni efa rtañshi tañshii nèe woweèe.

- ¹⁹Jus mo' a lo a vúâ aè rla' Antïyoèk ba Ìlkonïyoèm, a ka' beèsi mntee ese beèe, a woweèe bsïp a túúshïi Pol neè bluèr, a ka' kwaè'shi ená e kwe, a súñ aè nsheè a fúú aègho efa laè'.
- ²⁰Ñgaâa yá'ni buu Jisoès a ka' vùè mbe yeâ nduè, e natïi mbekïi a kúti aè múè rla'. Túè' aè ka' raa, a Baènabaès a natïi a du aè rla' Dábeè.
- ²¹Woweèe a m feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aè rla' anaè, a gee beèe magoèr a byemïi, a ba ñgaâa yá'ni buu Jisoès. A ka' mïisi, a kúti a caa rla' Listraè ba Ìlkonïyoèm, a ba' aè rla' Antïyoèk aè ñgoâñ Pïisidïyaè.
- ²²Woweèe a m fa ñger neè ñgaâa yá'ni buu Jisos aè mla' anaè, a ce laèa neè woweèe ená woweèe a táá tatap njep rbyemïi. A m laèa enáè, "Seèe be kuè yá ñgá' wáá ka' niñ mbe diú' kúú Nyúè."
- ²³Woweèe a m ce btu embe cor neè bcor wááwá aè mla' anaè, a ce loo ce jïi mdip, ce fa woweèe mbaè mmbo Tata ce woweèe a m byemi neè ye naè.
- ²⁴Woweèe a ka' caèa ñgoâñ Pïisidïyaè, a ba' aè ñgoâñ Paèmfilïyaè,
- ²⁵a fe'shi blaèa Tata aè rla' Págaè, a nati a du aè rla' AÈtalïyaè.
- ²⁶Woweèe a natïú aèfo, a niñ mbe keñ a du aè rla' Antïyoèk, faèdïi' ce a m fa woweèe mbaè mmbo Nyúè tá Nyúè bo keè'ni woweèe, tá woweèe a gee rfaè' ce woweèe a m geèe a misi naè.
- ²⁷Woweèe a ka' baè', a ká' ñgaâa cor wááwá, a suñ woweèe buu ce woweèe a m geèe aè ñger Nyúè. A m suñ woweèe aèmboè Nyúè aè fa fáñ neè beèe enje jáá aè rbyemïi.
- ²⁸Woweèe a m cu aèfo a ñgaâa yá'ni buu Jisos weèe aè nfeè' njïlsaèp.

Ñwaè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 15

- ¹Beèe mo' a m loâ Juèdiyaè a vú a ce yá'ni bfúr enáè, "A ka' tá geèe weèe búè aèmboè ncir Musïis yi laèa ka', aède' weèe konïi rluèñ ka'."
- ²Ca yi m geèe Pol ba Baènabaès a ba aè yuu yi mo'sir a woweèe ka' koo múcaèr, a sár nsár a woweèe. Yi ka' ba wa'a, ñgaâa cor a ce Pol ba Baènabaès, ba beèe mo', ená a du aè rla' Jáèrusaláèm, yá ñgaâa ntuu Jisoès ba btu embe cor ená a woweèe a seesi yuu ce a be geèe.
- ³Cor aè ka' tuu woweèe wa'a, woweèe a du a caa aè ñgoâñ Foènishàè ba Saèmariïyaè, a suñ beèe ená beèe enje jáá a kupse, a byemi neè Nyúè. Nsuñ ca aè m geèe bfúr wááwá a lu'shïi seè.
- ⁴Woweèe a ka' baè' aè rla' Jáèrusaláèm, cor ba ñgaâa ntuu Jisoès ker ba btu embe cor a konïi woweèe. Pol weèe a suñ woweèe buu ce Nyúè a geèe njïi enjep woweèe.

- ⁵Beèè mo' efa múè Fariìsi ce a m byemi, a m natìi mbekiì a laa enáê, “Yi yu ená beèè enje jáá a ku túr àè rgeèè búè, tá a ker suñ woweèè ená woweèè a lá mncir Musiis.”
- ⁶Ñgaâa ntuu Jisoès ba btu embe cor a m cute, tá a bo seèesi yuu ce a be geèè.
- ⁷Woweèè a ka' loèr ku' nfeè', seèesi yuu ce a be geèè, Pitaè àè natìi mbekiì a laa neè woweèè enáê, “Bfúr waê, weèè riĩn ená àè m ba efa rkáè', Nyúè àè ce máè tá beèè enje jáá a bo yu' Nsuñ Mboèñmboñ eku máâ cuèu, byemi.
- ⁸Nyúè ce e riĩn yuu ce yi yu njep ntee ñwáè wááwá àè m duèñshi ená e m koo woweèè àè njáèá njiì ce e fa Yú' Rara neè woweèè aèmbòè e m fa neè seèè foñ naè.
- ⁹E m ker yá woweèè a ba jáá efa seèè ka'. E m geèè wap mntee vi ba brara foñ njo' lap rbyemi.
- ¹⁰Aè ka' ba njoká seè'ni ce weèè ce koèñ àè rmoèoshi Nyúè àè njáèá njiì ce weèè ce láè ntàèr mbenduè ñgaâa yá'ni buu Jisoès, ce ka' weèè káè wer bta àè, a m túr ñger àè rbyáè' ka'.
- ¹¹Seèè àè byemi ená yu ba njo' ntee boèñboñ Tata Jisoès ce seèè be keè luèñ aèmbòè woweèè a be keè luèñ njo' li foñ naè.”
- ¹²Beèè wááwá a m cu múnyañ a ce yu'shi yuu ce Baènabaès ba Pol a m ce suñ kuu mncoèò ba buu bbáèá ce Nyúè àè m geèè àè múè beèè enje jáá njiì enjep woweèè.
- ¹³Woweèè a ka' laèa miisi, Jáms àè beesii enáê, “Bfúr waê, yu' neè yuu ce m be laèa.
- ¹⁴Saimúèn àè suñ aèmbòè Nyúè àè m káè' a duñshi ntee ce e m láè njep beèè enje jáá a fúr beèè mo' efa woweèè àè yiì beèè.
- ¹⁵Yuu ce e laèa na yi ghááte àè yuu ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m laèa. A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê,
- ¹⁶Ca yi be caèa wáá, tá m kúti, baè'ri ndap Dávìid ce e gweè. M be baè'ri ndap ce e saè'ñger na, geèè tá e ba aèmbòè e m ba,
- ¹⁷tá bár beèè ce yu beèè enje jáèá ce máè geèè woweèè a ba yaè beèè a bo roèò Tataê.
- ¹⁸Ca ce laèa ba Tata ce e m geèè beèè a riñ ca eluâuñoèñ seè.
- ¹⁹Máè yá ya máná seèè fa geèè tá buu ba btatap neè beèè enje jáá ce a ce kupse ce byemi neè Nyúè naè ka'.
- ²⁰Seèè àè ba sañ ba ñwaè' neè woweèè, suñ woweèè ená woweèè a fa ye byee ce a fa neè mnyúè enjep ñgoèñ na ka', borni bsaèkiì, ker borni efa rye mnyaèa ce a toosi mndoñ efa gho, vi kweñgeèr, ker borni efa rno bláá.
- ²¹To a feè'shi buu embe mncir Musiis àè mla' wááwá àè bfeè' aèñgoo, a ce beè' buu anaè àè mndap mloo àè mmbomntaa wááwá.”

- 22** Ñgaâa ntuu Jisoès ker ba btu embe cor ba cor wááwá, a yá ená yi yu boèñboñ aè rce beèe moè' efa waâp mú, tá a bo tuu woweèe a Pol weèe aè rla' Antïyoèk. Woweèe a m ce Judaès ce li rlii mo' li m ba ená Baèsabaès, ker ba Silaès. Woweèe a m ba boo mlïi aè mú bfúr.
- 23** A m tuu woweèe neè ñwaè' ce a m sañ enáê, “Ñgaâa ntuu Jisos ba btu embe cor ce a yu bfúr wee a sañ ñwaè' ca, a ca'ni bfúr enje jáá ce a ce cu aè rla' Antïyoèk, ba Sirïyaè, ker ba Sïlesïyaè.
- 24** Weèr aè yu' werná beèe mo' a loâ efa weâr mú a jepsi weèe neè buu ce woweèe a m laèa, weèe aè riñ yuu ce weèe táá mbenduè mo ka'. Weèr aè m fa woweèe ñger aè rlaèa buu anaè ka'.
- 25** Weèr aè ka' yu', a yá ená yi yu boèñboñ neè weèr aè rce beèe, tuu tá a vú yá weèe. Woweèe a be vùe a Baènabaès ba Pol ce yu bkar wer seè,
- 26** aè ba beèe ce a tami nyor aè rkwe aètu yïiseèe Tata Jisos Kraéis.
- 27** Baná weèr ce tuu Judaès ba Silaès. Woweèe a be suñ weèe buu ce weèr aè sañ na, neè yap cuèu foñ.
- 28** Yú' Rara yi yá, wer weèr foñ aè yá ená yi yu boèñboñ ená weèr ker lá ntàer mo' mbe weâe nduè caa efa mú mncir ce weèr be suñ weèe ená weèe lá na ka'.
- 29** Weèe fa ye byee ce a fa neè mnyúe enjep ñgoèñ na ka'. Weèe fa no bláá ka'. Weèe fa ye mnyaèa ce a toosi mndoñ efa gho vi kweñgeèr ka', ker borni bsaèkïi. Weèe aè ka' borni buu ca, baná weèe aè geèe boèñboñ. Seèe aè bár.”
- 30** A m maè'shi woweèe, woweèe a natïi a du aè rla' Antïyoèk, a ka' baè', a baashi ñgaâa rbyemiï wááwá mbe diû' mo'sir, a fa ñwaè' anaè neè woweèe.
- 31** Woweèe a ka' beè', a lu'shi aè njáèá ñger ce ñwaè' anaè yi fa woweèe.
- 32** Judaès ba Silaès ce a m ba ñgaâa ncep ntuu Nyúe foñ, a m laèa buu goèr se aè rfa woweèe ñger tá woweèe a bo tap.
- 33** Woweèe a ka' cu aèfo aè mú nfeè' moè', bfúr a daasiï woweèe ená woweèe a du boèñboñ, du yá beèe ce a m tuu woweèe.
- 34** [Silaès aè kwa'shïi aè rcu aèfo.]
- 35** Pol ba Baènabaès a m cu aè rla' Antïyoèk a ce yá'ni a ker ce feè'shi blaâa Tata a ku' beèe mo' weèe.
- 36** Mú mnoèñ mo' vi ka' tuuse, Pol aè laa neè Baènabaès enáê, “Soè kúti ca'ni bfúr ce a yu aè bbu' mla' ce soè aè m feè'shi blaâa Tata aèfo naè, yá ená woweèe a ku cu yáániï lá.”
- 37** Baènabaès aè m ce koèñ ená woweèe a du a Joèn Mak weèe.
- 38** Pol aè kwa'shïi ená yi yu yáániï ená a woweèe a du ka' njobeè' Joèn Mak aè m maè'shi woweèe aè ñkúè rfaè' aè ñgoâñ Paèmfilïyaè a du yi yu.

³⁹Woweèe a m ba bcuèu jáá jáèá jáá seê, a gapni. Baènabaès aè lor Joèn Maêk, a ye a niñ mbe keñ a du aè to' Saiproès.

⁴⁰Pol aè ce Silaès, a ye a duê. Bfúr a m fa woweèe mbe mmbo Nyúè, tá Tata Nyúè bo keè'ni woweèe.

⁴¹E m duè a caa aè ñgoâñ Siriiyaè ba Siiilesiiyaè, a ka' ce caèa a ce fa ñger neè bcoêr.

Ñwàè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 16

¹Pol aè du a ba' aè rla' Dábeè, a du aè rla' Lистраè. Ñwàè yá'ni buu Jisos moè' aè m ba aèfo, a too ye ená Timotiì. Yiì ma aè m ba ñwàè Jus ce e m ba ñwàè rbyemiì, yiì ta aè ba yi ñwàè Greês.

²Bfúr ce a m ba aè rla' Lистраè ba Iìkoniiyoèm a m laèa buu bboèñboñ aèmboè ye seê.

³Pol aè m ce koèñ ená a Timotiì a duê, yi ka' ba wa'a, a gee ye búè njobeè' Jus wááwá ce a m ba aè bdiì' anaè a m riìñ ená yiì ta yu ñwàè Greês.

⁴Woweèe a ka' ce duè ce caèa aè mla' anaè, a ce suñ beêe aèfo buu ce ñgaâa ntuu Jisoès ba btu embe cor aè rla' Jáèrusaláèm a m seèesi a laa ená woweèe a geêe. A m laèa neè woweèe ená woweèe a gee buu anaè.

⁵Ca yi m geèe bcor wááwá vi misii a tap aè rbyemiì, a ce kuè' aè beèe aè mnoèñ wááwá.

⁶Woweèe a m naèti a caa aè ñgoâñ Frijiiaè ba Gaèláshaè, njobeè' Yú' Rara yi m kani woweèe efa rfeè'shi blaâa Nyúè aè ñgoâñ Áshaè.

⁷Woweèe a ka' ce baè' njep ndeèe ñgoâñ Misiiyaè, a ce taè' aè rduè aè ñgoâñ Biitiniiaè, Yú' Jisoès yi ma'shiì ená woweèe a du ka'.

⁸Woweèe a m caèa njiù aè ñgoâñ Misiiyaè a du a ba' aè rla' Trowaès.

⁹Aè ka' ba neètú', Pol aè yá yuu mo' aèmboè rlo wa'a. E m yá aèmboè ñwáa aè ñgoâñ Máèsáèdoniiaè aè táá, a ce bu' mmbo neè ye enáè, "Vúè aè ñgoâñ Máèsáèdoniiaè, ja' weèr."

¹⁰Pol aè ka' yá wa'a, weèr aè roo nduunjii aè rduè aè ñgoâñ Máèsáèdoniiaè, njobeè' weèr aè m riìñ neè mini-ñwàè ená Nyúè aè ká' weèr ená weèr fe'shi Nsuñ Mboèñmboñ neè woweèe.

¹¹Weèr aè ka' loâ aè rla' Trowaès, a niñ mbe keñ, a duê, a táá aè diì' mo' ka', caar a ba' aè rla' Soèmatáraès. Túè' aè ka' raa, weèr aè ba' aè rla' Niìyapoliìs.

¹²Weèr aè ka' loâ aèfo, a du a ba' aè rla' Fileèpaèi. Aè m ba rla' ce baèraè' ce a m vúâ Rum a m ce sa'. Aè m ba rla' rgoâr aè ñgoâñ Máèsáèdoniiaè. Weèr aè m cu aèfo aè mnoèñ aèñgoo.

- 13**AÈ ka' ba nyúè mmbomntaa, weèr àè fúú efa múè la' a ce du aèwaâa roè, a ce kwaè'shi ená weèr be yá diì' rloo aèfo. Weèr àè ka' baè', a cu aè nsheè, a laa neè bbyeènge ce a m vùè aè rgeèe rloo aèfo.
- 14**Njeñwàè moè' efa múè bbyeènge ca ce a m ce too ená Lidiiyaè a m yu' yuu ce weèr àè m laèa. AÈ m ba ñwáâ aè rla' Taèitiraè, a ba ñwàè ce e m ce fyeèni bcàè' ce vi m luèu ntaa. AÈ m ba njeñwàè ce e m ce loo neè Nyúè. Nyúè aè m múè' yi ntee, e byemii blaâa Nyúè ce Pol aè m feè'shi.
- 15**A m baèptir ye ker ba beèe embe yeâ ndaèp, a ka' miisi, e be weèr ená weèr vù mbe yeâ ndaèp. E m laèa enáè, "Weèe aè ka' yá neè mini-ñwàè ená màè byemi neè Tataè, weèe vù cu mbe máâ ndaèp." E m laèa neè weèr caar, weèr woweèe a duè.
- 16**AÈ ka' ba nyúè moè', weèr àè ce duè aè rgeèe rloo. A tarte weèr muunje moè' ce e m ba ñkwaèa. Njàèá yú' mo' yi m ba njep ye, a ce geèe e ce suñ beèe buu ce vi bii ka' ba. E m ce kap ku' mbaèa neè beèe ce a m yuu ye seè, njobeè' e m ce suñ beèe buu anaè.
- 17**E m duè aèmbuèu weèr Pol weèe, a ce fuñ enáè, "Beèe ca yu ñgaâa mfaè' neè Nyúâ ñgoèr. A ce suñ weèe njàèá njii ce aède' weèe gee ka' luèñ."
- 18**E m fuñ wa' aè mnoèñ aèñgoo, ntee yi yañ Poèl, e karsii nyor a ke' ye, a laa neè yú' ce yi m ba njep ye anaè enáè, "M ce laèa neè wàè aè rlii Jisos Kraâis ená aè fúú enjep ye." E ka' laèa wa'a, yú' anaè yi ku fúú aè nfeè' anaè.
- 19**Beèe ce a m túr ñkwaèa ca a ka' yá ená njii moè' ker ba aègho neè woweèe aè rkap mbaèa ka', woweèe a koo Pol ba Silaès a súñ a du aègho aè ntaa, a fa woweèe neè ñgaâa sa' to'.
- 20**A m vùè neè woweèe kuèntombii neè ñgaâa nsa' mnsa' a laa enáè, "Beèe ca yu Juês. Woweèe a ce jepsi liseèe rla'.
- 21**Woweèe a ce yá'ni ndeèe to' moè' ce yiseèe ncir yi byemi ená seèe gee ka'. Seèe yu yiseèe beâe aè to' Ruêm."
- 22**Kúr beèe ce a m ba aèfo a m niñ njep múè mo, a baa Pol weèe foñ. Ñgaâa nsa' mnsa' a m shaèshi bcàè' efa nyoèr Pol ba Silaès, a laa ená a lip woweèe neè mbaèñ.
- 23**A ka' liip woweèe boèñboñ, a fa woweèe mbe shañ, a laa neè ñwàè ce e m keè'ni shañ ená e ke'ni woweèe boèñboñ.
- 24**A ka' laèa neè ye wa'a, e lá woweèe mbaè múè ndap embe shañ, a taa woweèe aè buè'.
- 25**AÈ ka' ba aèmboè neè ntee tú' wa'a, Pol ba Silaès a ce geèe rloo a ce yáá byáá neè Nyúè, ñgaâa shañ a cu a ce yu'shi.
- 26**Ka' cu ñgoèñ yi ci'tiì, a ci' kuâu shañ foñ. Bkeèñ shañ vi mú'ñgeèr njaè' moè'sir, bkwaèñ vi gweñgeâr aè mkoo ñgaâa shañ wááwá.

27Ñwáè ce e m ce keè'ni shañ aè ka' lá' efa mmirloè yá ená bkeèñ shañ vi múè'ñger, e co' kaèafaè' ená e bo yú yì nyor aègho njobeè' e m ce kwaè'shi ená ñgaâ shañ a fúúse embe shañ a cañ a duse.

28Pol aè waa enáê, “Fa báási yoè nyor ka'! Weèr ku ba taâa wááwá!”

29Ñwáè rkeè'ni shañ anaè aè laa ená a bársi mor fa neè ye. A ka' bársi fa neè ye, e cañ a du mbe shañ, a gweè njeptii Pol ba Silaès, a ce kaèñ.

30A ka' naèti mbekì, a fúr woweèe njepmbeè a laa neè woweèe enáê, “Masaè weèe, yuu ce aède' m gee ka' luñ yu ká?”

31Woweèe a beesì enáê, “Byemi neè Tata Jisoès tá aè bo luñ, wáè ker ba beèe embe wáâ ndaèp.”

32A m feè'shi blaâa Tata neè ye ker ba neè beèe wááwá embe yeâ ndaèp.

33Aè ka' ba aè nfeè' ana neétú' anaè, e lor woweèe a su'si wap mnfur. E ka' suè'si mîisi, a baptir ye ker ba beèe wááwá embe yeâ ndaèp.

34E m loèr Pol ba Silaès a du aègho mbe yeâ ndaèp, a fa woweèe byee. A beèe embe yeâ ndaèp weèe a m lu'shi se njobeè' woweèe a m byemi neè Nyúè.

35Túè' aè ka' raa, ñgaâa teni mnsa' a tuu yap ñgaâa ntuu ená a du laa ená a fúr beèe anaè embe shañ.

36Ñwáè rkeè'ni shañ aè laa neè Pol enáê, “Ñgaâa teni mnsa' a tuu beèe ená a fúr weèe Silaès embe shañ. Baná weèe fúú laè embo, du boèñboñ.”

37Pol aè laa neè woweèe enáê, “Weèe aè be sa' wer mnsa' ka', a lip weèr aè múèe beèe, a ku lor wer ce weèr yu beâe aè to' Rum a fa mbe shañ. Woweèe a ce roo seè'ni aè rfúr weèr embe shañ ba aè bsùèti njoká? AÈde' yi ba wa' ka'. Laèa neè tá woweèe a vú fúr weèr embo neè yap bo.”

38Ñgaâa ntuu ca a du a suñ neè ñgaâa teni mnsa'. Woweèe a ka' yu' ená Pol ba Silaès a yu beâe aè to' Rum, a wáp seè,

39a duè, a bu' mmbo neè woweèe, a fúr woweèe embe shañ, a laa neè woweèe ená woweèe a fúú efa lap rla' duè.

40Pol ba Silaès a ka' fúú embe shañ a du mbe ndaèp mbe Lidüyaè, a tarte a bfúr weèe, a fa woweèe ñger. A ka' misì, a duè.

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 17

1Woweèe a ka' duè caèa rla' AÈmfipoliis ba rla' AÈpoèlonüyaè, a ba' aè rla' Tàèsaèlonikaè. Ndap rloo Jus aè m ba aèfo.

2Pol aè niñ mbe ndaèp rloo anaè aèmboè e m geèe aè mla' mo' naè. E m loèr mmbomntaa mi mtaar aè rnaèshi woweèe buu embe Ñwáâ' Nyúè,

- ³a ce saèr buu Nyúè neè woweèe, a ce duèñshi neè woweèe ená yi m ba ená Kraâis anaè aè m túr aè ryá ñgá', kwe, fúú efa rkwe. E m laèa enáê, "Jisoès ce m ce suñ weèe aèmbòè ye na, yu Kraâis anaè."
- ⁴Beèe mo' efa woweèe a m byemi, a ba aèbee a Pol ba Silaès. Beèe magoèr efa múè Greâk ce a m ce loo neè Nyúè ker ba bbyeèñge ce a m ba ñgaâa mlii a m byemi foñ a ba aèbee a Pol weèe.
- ⁵Jus a m ko'ndoñ neè woweèe, a du a yá ñgaâa bsaèrbuu mo' efa múè ñgaâa fa ñgá', woweèe a baashii beèe, beèe anaè a ká' ñgá' aè múè la'. A ka' káè' ñgá', a cañ a du mbe ndaèp mbe Jasiïn aè rkoo Pol ba Silaès, fúr woweèe fa neè beèe.
- ⁶A ka' yá woweèe ka', a koo Jasiïn ba bfúr mo', a súdeñ, a du aègho a fa neè ñgaâa kansuèr, a laa mbekiï enáê, "Beèe ca ce a beèesi ñgoèñ tútúèñ na, a vùè a ba' aèfa foñ.
- ⁷Jasiïn aè koo woweèe a lá mbe yeâ ndaèp. Woweèe a ce bú' mncir Sisaè aè njiï ce a ce laa ená ñkúú moè' ker ba, a ce too ená Jisoès."
- ⁸Ku' beèe ce a m ba aèfo ker ba ñgaâa kansuèr a ka' yu', ntee yi fúú woweèe.
- ⁹Woweèe a laa ená Jasiïn ba bfúr ca a tee yap tu. Jasiïn weèe a ka' tee yap tu aèmbòè a m laèa, a ma'shiï woweèe a duseè.
- ¹⁰Túè' aè ka' sii, bfúr a lor Pol ba Silaès a du aègho aè rla' Báèriyaè. Woweèe a ka' baè', a du mbe ndaèp rloo Juès.
- ¹¹Ndeèe beèe ca aè boñ a caa ndeèe beèe embe ndaèp rloo ce aè rla' Táèsaèlonikaè, njobeè' woweèe a m koèñ aè ryu'shi blaâa Nyúè seè, a ce beè' Ñwaâ' Nyúè aè mnoèñ wááwá tá a bo yá ená yuu ce Pol aè m ce laèa yi m ba mini lá.
- ¹²Beèe magoèr a m byemi. Bbyeèñge Greâk ce ñgaâa mlii ba Greâk ce a m ba mmbañruè, a m byemi foñ.
- ¹³Jus aè rla' Táèsaèlonikaè a ka' yu' ená Pol ce feè'shi blaâa Nyúè aè rla' Báèriyaè foñ, woweèe a vú foñ a barsi beèe ce a m ba aèfo ená a woweèe a ká' ñgá'.
- ¹⁴Yi ka' ba wa'a, bfúr a lor Pol njaè' moè'sir a du aègho aèwaâa rdip rgoèr, Silaès ba Timotiï a cu yap aè rla' Báèriyaè.
- ¹⁵Beèe ce a m duè a Pol weèe naè, a m duè caar a du a ma'shi ye aè rla' Atáèns. A ka' ce kúti, Pol aè laa neè woweèe ená a du laa neè Timotiï ba Silaès ená a vú cárcár vú yá ye.
- ¹⁶Pol aè ka' cu aè rla' Atáèns ce keè' Timotiï ba Silaès, a yá ku' blañ ce beêe aèfo a m ce loo neè vi ená a mnyúè. E ka' yá, nyor aè bep ye.
- ¹⁷Yi ka' ba wa'a, e nashiï buu moè' mbe ndaèp rloo neè Jus ba neè Greâk ce a m ce loo neè Nyúè. E m geèe wa' foñ aè mnoèñ wááwá aè ntaa neè beèe ce a m vùè aèfo.

- 18**Beèe mo' efa múè beèe ce a m túr ba bfee ÁÈpáèkuraèn, ba beèe mo' ce a m túr ba bfee Stoyĩk, a m sár mnsár a Poèl. Beèe mo' efa waâp mú a laa yap enáê, “Ñwáè bu' cuèu ca ce roèo àè rlaèa ba ká?” Beèe mo' a laa yap enáê, “Yi ce yááti ená e ce laèa ba aèmboè mnyúè mo' ce seèe riĩn ka'.” Woweèe a m laèa wa'a njobeè' Pol aè m ce feè'shi aèmboè Jisoès ba nfúú efa rkwe.
- 19**Woweèe a lor Pol a du aègho mbe rcuteèe ce a m ce cute mbe rtuâu AÈropagoès, a laa neè ye enáê, “Weèr ce koèñ aè rriĩn njáèá ryá'niũ rfi ce aè ce yá'ni na.
- 20**Buu moè' ce weèe ce laèa vi yu bfi neè weèr, weèr aè ce koèñ aè rriĩn vi.”
- 21**Woweèe a m laèa wa'a njobeè' beèe wááwá aè rla' Atáens ker ba bkiiloèe ce a m ce cu aèfo a m loèr ku' yaèp nfeè' a ce geèe kiĩnfáèr ba aèmboè buu bfi, a ker ce yu' buu bfi.
- 22**Pol aè natii mbekii mbe rcuteèe embe AÈropagoès, a laa enáê, “Beâe aè rla' Atáens! Máè yá boèñboñ máná weèe yu beèe ce weèe ce wáp mnyúè seè.
- 23**M ce laèa wa'a njobeè' máè kar aè múè le rla' ca, a yá bdiĩ' ce weèe ce geèe mloo. Máè yá foñ diũ' rfa, a sañ mbe diĩ' anaè enáê, ‘Neè Nyúè ce a riĩn ka'.’ Baná Nyúè ce weèe ce loo neè ye, a riñ ye ka' anaè, a yiĩ ce m be suñ weèe aèmboè ye.
- 24**Nyúè ce e m geèe ñgoèñ a ker gee buu enjep ñgoèñ na wááwá yu Nyúè ce e ce sa' mbe buèu ba njep nsheè. E ke cu mbe ndaèp Nyúè ce beèe a baè'ri neè mmbo ka'.
- 25**AÈde' beèe a fa' neè ye aèmboè e buu lá buu wa' ka', njobeè' ku ba ba ye ce e ke geèe beèe a cu bteèe ce yoèñse, ker fa woweèe buu wááwá.
- 26**E m geèe mnjáèá wááwá vi fúú enjep ñwáè moè'sir, tá vi bo cu aè bdiĩ' wááwá enjep ñgoèñ na. E m kwaè'shi wáá, a lá mnfeè', a ker lá bdiĩ' rcu neè woweèe.
- 27**E m geèe wa'a tá beèe a bo roèo ye, ce ghaèashi ená káè seemoè' a be yá ye lá. Geewa'a, Nyúè yu aènjiĩsaèp ese ñwáè moè' efa seèe ka'.
- 28**Seèe cu bteèe a ce jáèr, a ba aègho njo' ye. Yi ku ba aèmboè yeè beèe ce a ke sañ mghaèghar a laèa. Woweèe a laèa enáê, ‘Neè mini-ñwáè, seèe yu boo vi.’
- 29**Baná aèmboè seèe yu boo Nyúè na, seèe fa keèr ce kwaè'shi ená Nyúè yu aèmboè blañ ce a loèr ba bco' káè bluèr áè, a gee aègho, aè ba yuu ce ñwáè aè geèe ba neè vi bfee ba mi mmbo naè ka'.
- 30**AÈ m ba mbe nfeè' ce beèe a m riĩn yuu ce a m ce geèe ka' naè, Nyúè aè ce fuse. AÈ ka' ba seè'ni na, Nyúè aè ce laèa neè beâe aè bdiĩ' wááwá ená woweèe a kupse, ma' yaèp buu bbebep,
- 31**njobeè' e láèe noèñ ce a be sa' beèe wááwá aè njiũ yáániĩ, a ker ce ñwáè ce e be sa' beèe. Nyúè aè geèe ñwáè wááwá aè riñ ená e be geèe wa'a njobeè' e fúr ñwáè anaè efa rkwe.”

³²Woweèe a ka' yu' aèmbòè rfúú ce beèe a be keè fúú efa rkwe, beèe mo' efa waâp mú a vúshîi ye, beèe mo' a laa yap enáê, “Weèr be keèr yu' yuu ce àè be laèa kuu yuu ca nyúè moè'.”

³³Pol àè fúú efa waâp mú, a duê.

³⁴Beèe mo' a ba a Pol aèbee, a byemi. Beèe mo' efa beèe ca àè m ba Daèyonishoès ce e m ba ñwáè embe rcuteè AÈropagoès anaè, ker ba njeñwáè ce a m ce too ená Damáreès, ker ba beèe mo'.

Ñwaè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 18

¹E ka' mîisi wáá, a loâ àè rla' Atáèns a du àè rla' Koreèn.

²E ka' baè', a yá ñwáè moè' embe ndúè' Juès, ce a m ce too ená AÈkwilaè. A m bi ye àè rla' Pontuès. E m loâ àè rla' Italeè a ñgwa yîi ce a m ce too ená Preèsilaè njobeè' ñkúú Klaâdîiyoès àè m fa rsa' ená Jus a fúú àè rla' Rum duse. Pol àè m duè àè ryá woweèe,

³a ka' yá ená yaèp ntaa àè m ba bcáè' ce woweèe a m ce tar ce geèe btaèp aègho ce fyeèni aèmbòè ye ye foñ, e cu a woweèe a ce faè' a woweèe aèbee.

⁴E m ce duè mbe ndaèp rloo Jus àè mmbomntaa wááwá, a ce naèshi woweèe buu tá Jus ba Greâk ce a m ba mbo a bo byemi nèè Jisoès.

⁵Silaès ba Timotîi a ka' vúâ àè rla' Máèsáèdonîiyaè, Pol àè lo seè'ni a ku ce feè'shi ba blaâa Nyúè caè'caè', a ce suñ Jus ená Jisoès yu Kraâis anaè.

⁶Woweèe a ka' kani yuu ce Pol àè m suñ woweèe, ce cáp ye, e kashîi vi bcáè' a laa enáê, “Máè laèa ya wáá, kwaè' weèe. Ká' e seè'ni na, m be ce feè'shi blaâa Nyúè ba nèè beèe enje jáá.”

⁷E m loè a du mbe ndaèp Taitîiyuès ce e m ba aègee ndap rloo. E m ba ñwáè ce e m ce loo nèè Nyúè.

⁸Kriûspoès ce e m ba tu embe ndaèp rloo ba beèe wááwá embe yeâ ndaèp a m byemi nèè Tata Nyúè. Beèe magoâr àè rla' Koreèn a m yu' yuu ce Pol àè m laèa nèè woweèe, a byemi, a baptîir woweèe.

⁹AÈ ka' ba neètú' moè', Tata àè laa nèè Pol àè rlo enáê, “Fa wáp ka', kuè ce fe'shi blaâa Nyúè, ke' borni àè nfeè' moè' ka',

¹⁰njobeè' m ku ba weèe soè. Ñwáè moè' be geèe yuu mo' bebep nèè wáè ka', njobeè' ku' yaè beèe a yu àè rla' ca seê.”

¹¹Pol àè m cu a woweèe àè feè' bîi ba nto' a ce yá'ni woweèe blaâa Nyúè.

¹²AÈ m ba mbe nfeè' ce Gaèliyoè àè m ba govanoâ àè ñgoâñ AÈkayaè, Jus a m tar cuèu, a koo Pol a du aègho mbe koêr.

¹³A ka' baè' mbo, a laa enáê, “Ñwáè ca ce koèñ àè rgeèe tá beèe a loo nèè Nyúè àè njáèá njîi ce ncir yi byemi ka'.”

- 14** Pol aè ka' loè ená e ce laèa, Gaèliyoè aè laa enáê, “Yu' ka neè lá Juês! Weèe aè ka' ba ce laèa ená Pol aè geèe yuu mo' bebep kàè e bú' ncir mo' tatap àè, màè ba loèr nfeè', yu' yuu ce weèe ce laèa.
- 15** AÈ ka' ba njobeè' weèe ce sár mnsár ba aèmboè blaèa ba mlìi ker ba ye ncìr, baná weèe aè ba sa' wee mnsa' m̀isi fa weêe mú. M be sa' njáèá mnsa' anaè ka'.”
- 16** E ka' laèa wa'a, a juu woweèe embe koêr.
- 17** Woweèe a koo Soèstánìi ce e m ba tu embe ndaèp rloo a lip aè bsii koêr. Ka' yi m ba wa'a, Gaèliyoè aè m loèr yuu ce woweèe a m geèe anaè aè yuu ka'.
- 18** Pol aè m cu a bfúr weèe aè rla' Koreèn aè mú nfeè' moè', a ma'shi woweèe a niñ mbe keñ a Preèsilaè ba AÈkwilaè a du aè ñgoañ Sirìiyaè. Tá woweèe a ka' duè, e m ye leè' aè rla' Sinkrìiyaè, a koo yi tu aèmboè ndeèe Jus aè m ba.
- 19** Woweèe a ka' duè baè' aè rla' Áfásoès, Pol aè ma'shiì Preèsilaè ba AÈkwilaè aèfo. E m du mbe ndaèp rloo a suñ Jus buu aèmboè Jisoès.
- 20** Woweèe a m laèa ená a woweèe a cu aè mú nfeè' moè'. E kanìi.
- 21** E ka' ce duè, a laa neè woweèe enáê, “Nyúè aè ka' byemi, m kútìi vú yá weèe.” E ka' laèa wa'a, a naètìú aè rla' Áfásoès a niñ mbe keñ a duè.
- 22** E ka' baè' aè rla' Sisaèriyaè, a du Jáèrusaláèm a ca'ni cor yìú aèfo, a nati a kúti aè rla' Antìiyoèk.
- 23** E ka' cu aèfo aè mú nfeè' moè', a nati a jár aè ñgoañ Gaèláshaè ba Frijiìyaè, a ce fa ñger neè ñgaàa yá'ni buu Jisoès ce a m ba aè bdiì' anaè wááwá.
- 24** Ñwáè Jus moè' ce a m ce too ená AÈpoloès aè m vúâ aè rla' Áfásoès. A m bi ye aè rla' AÈláèksandaè. AÈ m ba ñwáè ce e m riñ aè rlaèa yuu, a riñ Ñwaâ' Nyúè boèñboñ foñ seê.
- 25** A m yá'ni ye buu kuu Tata Jisoès. E m laèa neè ntee-ñwáè, a yá'ni beèe buu aèmboè Jisoès yááni seê. Ka' yi m ba wa'a, e m ku riñ yi ba baptìr yìi Joân caè'caè'.
- 26** E m niñ mbe ndaèp rloo a ká' a ce laèa neè ñger-ñwáè seê. Preèsilaè ba AÈkwilaè a ka' yu', a lor ye a du aègho mbe waâp ndaèp, a nashi mnduunjìú Nyúè neè ye yááni seê.
- 27** AÈpoloès aè ka' taè' aè rduè aè ñgoañ AÈkayaè, bfúr ce aè rla' Áfásoès a fa ye ñger, a ker sañ ñwaè' neè ñgaàa yá'ni buu Jisoès ce a m ba aèfo ená woweèe a koni ye. E ka' baè', a ja' beèe ce a m byemi njobeè' Nyúè aè m túr woweèe aè ntee boèñboñ naè.
- 28** E m jaè' woweèe a sár mnsár a Jus weèe aèwañ tatap seê, a ce fyá' mbe Ñwaâ' Nyúè, a ce duèñshi woweèe ená Jisoès yu Kraâis anaè. E ka' sár wa'a, a so woweèe.

Ñwaè' Mfaè' Ñgaàa Ntuu Jisoès 19

- ¹AÈpoloès aè ka' ba aè rla' Koreèn, Pol aè jár neè mkuèu a du a ba' aè rla' Áfásoès. E ka' baè' a yá beèe mo' efa ñgaâa yá'ni buu Jisoès.
- ²E m bipshi neè woweèe enáê, “Weèe aè m byemi wa'a, a koni Yú' Rara a?” Woweèe a beesii neè ye enáê, “Weèr aè m be yu' yuu mo' aèmboè Yú' Rara ka'.”
- ³E laa neè woweèe enáê, “Baná a m baèptir weèe ba aè njááá ká?” Woweèe a beesii enáê, “A m baèptir weèr ba neè baèptir yiì Joân.”
- ⁴Pol aè laa neè woweèe enáê, “Joân aè m ce baèptir beèe njobeè' woweèe a m kupse, a ma' yaèp buu bbelep.” E m ker ce suñ beèe ená woweèe a byemi neè ñwáè ce e be vúè embe yeâ njii. Ñwáè ce e m ce laèa na aè m ba Jisoès.
- ⁵Woweèe a ka' yu' wa'a, a byemi, a baptiir woweèe aè rlii Tata Jisoès.
- ⁶Pol aè ka' láè mi mmbo mbe waâp nduè, Yú' Rara yi suu mbe waâp nduè, woweèe a laa bli ce a m yá'ni ka', a cep ntuu Nyúè neè beèe.
- ⁷Beèe anaè a m ba aèmboè beèe ncoèp-baa aè-rrúèú wa'a.
- ⁸Pol aè m niñ mbe ndaèp rloo, a laa neè beèe neè ñger-ñwáè aè mñwáá btaar, a ce naèshi woweèe buu aèmboè Jisoès tá woweèe a bo riñ njáèá njii ce Nyúè ce sa' aèmboè ñkúú.
- ⁹Beèe mo' efa woweèe a tee btu, a kani aè rbyemii, a ce laèa bebep aèmboè nduunjii Tata aè bsii beèe. Pol aè fúú efa waâp mú a lor ñgaâa yá'ni buu Jisoès a du aègho mbe ndap ñwaè' Tiiranoès, e ce yá'ni woweèe buu mbo aè mnoèñ wááwá.
- ¹⁰E m yá'ni wa'a aè bfeâ' bbaa. Yi ka' ba wa', beèe wááwá aè ñgoâñ Ásiÿaè, Juès, ba beèe enje jáá a yu' blaèa Tataê.
- ¹¹Nyúè aè m geèe buu bghagha' ce vi m ba jáá se njii enjep Poêl.
- ¹²Beèe a m loèr bbishiiir, ba bcáè' mfaè' ce vi m joèo Poêl, a duè joèo beèe ce a m ce yañse aègho, woweèe a luñ efa waâp byañ, byú' bbelep vi fúú enjep woweèe.
- ¹³Jus mo' ce a m ce kar ce juèu byú' bbelep enjep beèe, a ká' a ce yoèñ rlii Tata Jisoès mbenduè beèe ce byú' bbelep vi m ba njep woweèe. Woweèe a m ce laèa enáê, “AÈ rlii Jisoès ce Pol e ke feè'shi naè, fúú neè duê.”
- ¹⁴Beèe mo' beèe nsaèambaê ce a m ce geèe wa'a, aè m ba boo Siikivaè ce e m ba ñwáè Jus moè' ce e m ba ñwáâ ñgoèr moè' efa múè ñgaâa tañshi tañshii.
- ¹⁵Yú' bebep ca yi m laèa neè woweèe enáê, “Máè riñ Jisoès, a riñ aèmboè Pol foñ, a weèe ye weèká?”
- ¹⁶Ñwáè ce yú' bebep ca yi m ba njep ye na aè gwe mbe waâp nduè, a lip woweèe seè, a gha' woweèe. Woweèe a cañ a fúú embe ndaèp mbuèuriñ neè mnfur aè nyoèr.
- ¹⁷Jus wááwá ker ba beèe enje jáá ce a m ce cu aè rla' Áfásoès a m yu' ca, a wáp seè, a naa rlii Tata Jisoès mbekii seè.

- 18**Beèe magoèr efa múè beèe ce a m byemi, a m vùèse aèwañ, a ce suñ yaèp buu bbelep.
- 19**Beèe magoèr efa woweèe ce a m ba ñgaâa tú', a m vùè neè wap mñwaè' tú' a lá aèbee, a too aè bsii beèe wááwá. A ka' beè' mbaèa ce a m yuu mñwaè' anaè aègho a yá ená aè m ba mmalaèr mntaê.
- 20**Yi ka' ba wa'a, nlaâa Tata Jisoès yi du aè ñgoèñ neè ñger-ñwáè.
- 21**Buu ca aè ka' koni wa'a, Pol aè laa ená aède' e buu efa caèa aè ñgoâñ Máèsáèdoniyyaè ba aè ñgoâñ AÈkayaè duè Jáèrusaláèm ka'. E m ker laa enáè, "M ka' du ba' aèfo, m ku du aè rla' Rum foñ."
- 22**E ka' laèa wa'a, a tuu Timotìl ba ÁÈrastoès ce a m ce jaè' ye aè li rfaè', ená a du aè ñgoâñ Máèsáèdoniyyaè, a biishi yi aè ñgoâñ Áshaè.
- 23**AÈ m ba aè nfeè' anaè ku' ñgá' aè ká' aètu buu ce a m ce yá'ni kuu nduunjüu Tataê.
- 24**Ñwáè ntoèo nlaèa moè' aè m ba a ce too ye ená Dáèmitroès. E m ce geèe mú mndap nyúâ bká'ká' neè njáèá bco' mo' ce a m ce too ená Silvaè, vi feeseè ndap nyúè AÈtámìis. Beèe ce a m ce faè' neè ye a m ce ye sá' enjep rfaè' anaè seè.
- 25**E m ká' woweèe a beèe ce a m ce geèe njáèá ntaa anaè foñ aèbee, a laa neè woweèe enáè, "Yaè beèe, weèe riiñ ená see ke yeñger boèñboñ seè, njobeè' liseèe rfaè' ca.
- 26**To wee weèe foñ aè yá a ker yu' yuu ce ñwáè ce a too ená Pol na ce geèe aè rla' Áfásoès, ker ba aè ñgoâñ Ásiyyaè wááwá. Byá anaè aè laèa ená mnyúè ce beèe a kupshi kupshi yu lá mnyúè ka'. E geèe wa'a, a beesi mntee ese beèe magoèr.
- 27**Yi ku ba ba ená ñgá' be koni seèe tá liseèe rfaè' ca li kwe ntaa ka', beèe a be keèr loèr ndap nyúè AÈtámìis anaè aè yuu ka', tá nyúè ca seese ce beêe aè ñgoâñ Áshaè wááwá a ce caè'ni na, ker kúti ba yìl ce aède' beèe a yu'nii neè ye ka'."
- 28**Woweèe a ka' yu' ca, ntee yi bep woweèe seè, woweèe a ká' a ce ghaa a ce laèa enáè, "AÈtámìis ce aè rla' Áfásoès yu nyúâ ñgoèr."
- 29**Nfeè' aè m tuuse ka', ghaa yi ko' aè rla' Áfásoès wááwá. Beèe ca a m koo Gayoès ba AÈristakoès a du aègho mbe mambe ñgoèr. Beèe a mmbaa ca a m ba beêe aè ñgoâñ Máèsáèdoniyyaè ce a m ce kar a Pol weèe.
- 30**Pol aè m ce koèñ ená e du niñ mbe múè beèe anaè, ñgaâa yá'ni buu Jisoès a kanii.
- 31**Beèe moâ' aè ñgoâñ Ásiyyaè ce a m ba bkar Poèl, a m cep ntuu neè ye, a laa ená e fa moèo ka'.
- 32**Beèe ce a m kaari anaè a m jep, a ce ghaa a ce laèa buu jáá jáèá jáá njobeè' beèe magoèr a m riiñ yap yu mbuèu ce woweèe a m vùè mbo ka'.

³³Jus a m doèori AÈlàèksandaè a tár kuèntombiï nè beèe, a laa nèe ye ená e laa yuu. AÈlàèksandaè aè naa bo mbekii ená beèe a cu nyañ tá e laa yuu.

³⁴Woweèe a ka' yá ená e yu ñwáè Juês, woweèe a ghaa aèbee aèmbòè awaè baa wa'a, a ce laèa enáè, "AÈtámiïs ce aè rla' Áfásoès yu nyúâ ñgoèr."

³⁵Ñwáè nsañ ñwaè' ce aè rla' ca aè gee beèe wááwá a cu nyañ, e laa enáè, "Yaè beàe aè rla' Áfásoès, ñwáè wááwá riñ ená rla' Áfásoès a rla' ce li ke keè'ni ndap nyúè AÈtámiïs ce yu nyúâ ñgoèr, a ker ba rla' ce li ke keè'ni yuu ce yi m gweè embe buèu naè.

³⁶AÈde' ñwáè moè' máñniï buu ca ka', baná ñwáè moè' fa keèr fa ñgá' ka'. Cu nèe múnyañ.

³⁷Weèe aè vúè nèe beèe ca mbena ce aèmbòè woweèe a yáèá buu embe mndap nyúè ka', a laa yuu mo' bebep aèmbòè yïiseèe nyúè ka'.

³⁸Dáèmitroès ba yi ñgaâa mfaè' a ka' túr yuu mo' kuu ñwáè moè', baná woweèe a riñ ená bkor vi ku táá btoo, ñgaâa rsa' a ba aègho, baná woweèe a du mbo sa' waêp mnsa'.

³⁹Weèe aè ka' ker túr yuu mo' ce weèe aè ba laèa, weèe laa ba mbe rcuteè ce beèe ce a ce sa' rla' a ká'.

⁴⁰AÈmbòè yi yu seè'ni na, aède' a ku koo seèe aètu ñgá' ce e koni ntïini na. Yi ka' koni wa'a, seèe túr yuu aè rlaèa ka'."

⁴¹E ka' miïsi, a laa beèe aè da'seèe a duse.

Ñwaè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 20

¹Bjep ca vi ka' miï, Pol aè ká' ñgaâa yá'ni buu Jisoès a laa buu nèe woweèe, a fa woweèe ñger, a daasi woweèe, a nati a ce duè aè ñgoâñ Máèsáèdoniïyaè.

²E ka' ce jáèr aè ñgoèñ anaè a ce laèa ku' buu nèe beèe, a ce fa woweèe ñger nèe blaèa anaè. E ka' miïsi, a du aè ñgoâñ Greês,

³a cu aèfo aè mñwáá btaar. E ka' ce tami nyor aè rduè aè ñgoâñ Sirïiyaè, a yá ená Jus a cu mncúè aè rkoo ye yú, e kwa'shiï aè rkúti duè njïû aè ñgoâñ Máèsáèdoniïyaè.

⁴Beèe ce a m duè a Pol weèe aè m ba Soèpataè, muu yïi Pairuâs aè rla' Báèriyaè, ba AÈristakoès ba Sáèkunduâs aè rla' Táèsaèlonikaè, ba Gayoâs aè rla' Dábeè, ba Timotïi, ba Tikikoès a Troâfimoès ce a m ba beàe aè ñgoâñ Áshaè.

⁵Woweèe a m duè entombiï a du a táá weèr aè rla' Trowaès.

⁶Mnoèñ ce a m ce ye bráâd ce a láè yes njo ka' vi ka' caèa, weèr aè niñ mbe keñ a loâ aè rla' Fileèpaèi, mnoèñ vi ka' baè' taè, weèr aè koniï woweèe aè rla' Trowaès, a cu aèfo aè mnoèñ saèambaè.

- 7**AÈ ka' ba aè noèñ entoèmbiï embe múè ñgaèa, weèr a vú aèbee aè rye byee Nyúè. Pol aè fe'shiï blaâa Nyúè, a fe'shi caar a ba' neè ntee tú' njobeè' e m riïñ ená túè' be raa tá e duê.
- 8**A m cúè'shi ku' blaêm, a tooshi mbe múè ndap embekiï mbe diï' ce weèr aè m ba anaè.
- 9**Muu nsuènsuè moè' ce a m ce too ená Yutikoès aè m cu mbe wenduè. Pol aè ka' feè'shi duèni goèr, e buumïi, a ka' buumi boèñboñ seê, a gwe embe ndaèp ce e m ba mbenduè yïu mbekiï. A ka' naèa ye mbekiï e baniï kwe.
- 10**Pol aè suu njep nsheè a gwe mbe yeâ nduè, a baa ye nje nyoèr, a laa enáê, "Weèe fa wáp ka', e ku bii nteèe."
- 11**E ka' geèe wa'a, a kúti mbe diï' ce e ba ba, a bá' bráâd a ye, a de' a woweèe, caar túè' aè raêa. Túè' aè ka' raa, e ma'shiï woweèe a duê.
- 12**Woweèe a m loèr muu nsuènsuè ca nteèe a du aègho, yap ntee yi fúteè seê.
- 13**Weèr aè m naèti yer a du entoèmbiï, a du a niñ mbe keñ ñgoèr a du aè rla' Asoès. Yi m ba ená weèr be baè' aèfo koo Pol mbe keñ. Pol aè m seèesi a woweèe wa'a njobeè' e m koèñ aè rduè aèfo neè mkuèu.
- 14**E ka' vúè koni weèr aèfo, weèr aè koo ye mbe keñ weèr woweèe a du aè rla' Mitileèn.
- 15**Weèr aè natïi a ce duè, túè' aè ka' raa weèr aè ba' a ce yá rla' Kiyòès nje weâr cuèu. Túè' moè' aè ka' raa, weèr aè ba' aè rla' Samoès. Túè' moè' aè ka' keèr raa weèr aè ba' aè rla' Milátoès.
- 16**Pol aè m yá ená e be táá aè rla' Áfásoès ka', faè diï' e bo caèasi nfeè' moè' aè ñgoañ Áshaè ka', njobeè' e m ce koèñ ená e du cárcár tá e bo yá ená aède' e ba' aè rla' Jáèrusaláèm aè noèñ Pántikoès lá.
- 17**Pol aè ka' baè' aè rla' Milátoès, a cep ntuu ená btu embe cor aè rla' Áfásoès a vú yá ye.
- 18**Woweèe a ka' vúè baè', Pol aè laa neè woweèe enáê, "Weèe riïñ njáèá njïi ce máè m cu a weêe mú káâ' aè noèñ ce máè m tár kuèu aè ñgoañ Áshaè.
- 19**Máè m ce faè' neè Tataê, a ce naèa tu ka', a ce faè' neè mñgoommir-ñwáè, ker ba mmoèoshiï ce mi m vúè neè máè njo' mncúè ce Jus a m cúè máè.
- 20**Weèe riïñ ená máè m buu efa rsuñ weèe yuu mo' ce aède' weèe aè m ba ye sá' enjo ka'. Máè m ce feè'shi, a ker ce yá'ni weèe aè múè beèe ker ba aè mndaèp.
- 21**Máè m ce laèa neè Jus ker ba beèe enje jáá tatap se ená a kupse, ma' yaèp buu bbebep, kúti aè mbeèp yïi Nyúè, byemi neè Tata Jisoès.
- 22**"M ce duè aè rla' Jáèrusaláèm seè'ni na aèmboè Yú' Rara yi laèa ená m duè, a ke' riñ yuu ce yi be duè koni máè aèfo ka'.

- ²³Yuu máè riĩn caè'caè' yi yu ená Yú' Rara yi ce suñ máè aè bbu' mla' wááwá ce m ce duè ená m be duè shañ, keèr yá ñgá'.
- ²⁴Ka' yi yu wa'a, m ce loèr la ryoèñ aèmboè ku' yuu mo' se ka', ku ba ba ená m du gee rfaè' ce Tata Jisoès aè m fa neè máè. Rfaè' anaè li yu ená m suñ beèe Nsuñ Mboèñmboñ aèmboè ntee boèñboñ ce Nyúè túr neè beèe.
- ²⁵“Máè m jáèr fa weâe mú a ce feè'shi aèmboè kúú Nyúè. M riĩn seè'ni na máná aède' moè' efa weèe ker yá máè ka'.
- ²⁶M ce laèa ntĩni na neè weèe máná ñwáè moè' efa weèe ka' bú, aède' a taa máè ka',
- ²⁷njobeè' máè m buu efa rsuñ weèe buu wááwá ce Nyúè aè koèñ ená vi ba ka'.
- ²⁸Keè'ni neè wee btu ker ke'ni njeèe ce Yú' Rara yi fa mba weâe mmboè. Fyá' neè aè cor Nyúè ce e m yuu neè bláá muu yĩi.
- ²⁹Máè riĩn máná m be duè wáá tá bkuura vi ñaa bcuèu niñ a weâe mú, fa ñgá' neè beèe Nyúè wááwá.
- ³⁰Beèe mo' efa weâe mú seeseê, a be toosi blaèa mini tá a bo súdeñ beèe moè' efa ñgaâa yá'ni buu Jisoès duè aègho aè mbeèp yaèp.
- ³¹Baná weèe lor nfeè', ker kuushi foñ ená máè m cep weèe neè mñgoommir-ñwáè, neètú' ker ba neèmootĩ, aè bfeâ' btaar.”
- ³²“Káâ' seè'ni na, máè láè weèe mbe mmbo Nyúè, a ker ma'shi weèe neè yi nlaèa aèmboè yi ntee boèñboñ. AÈde' nlaèa anaè yi gee weèe ce ba yááni, koni bti' weèe beèe wááwá ce Nyúè aè geèe a ba brara.
- ³³Máè m gani mbaâa ñwáè moè' káè bcáâ' ñwáè moè' ka'.
- ³⁴Wee weèe foñ riĩn ená máè m faè' neè ma mmbo, a ja' ya tu, a ker ja' beèe ce weèr woweèe aè m ce faè'.
- ³⁵Buu wááwá ce máè m geèe vi m ba aè rduèñshi weèe ená seèe fa' aè njáâa wa'a tá seèe bo ce jaè' beèe ce a buu ñger. Seâe geèe wa'a ce kuushi blaèa ce Tata Jisoès aè laèa.” E m laèa enáè, “Ñwáè ce e ce fa fa, yu ñwáè mboântu caa ñwáè ce e ce koo yi koo.”
- ³⁶E ka' laèa wa' mĩisi, a woweèe a gú'shĩ neè mñkúúshi, e gee rloo.
- ³⁷Woweèe a warseè seê, a baa ye nje nyoèr neè ntee-ñwáè.
- ³⁸Yuu ce yi m geèe woweèe a koosiimnse seê, aè m ba blaèa ce e m laèa ená woweèe a be keèr yá ye ka' naè. A woweèe a m duè a ba' aègee keñ ñgoèr.

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 21

- ¹Weèr Pol weèe aè ka' maè'shi woweèe, a niñ mbe keñ a du a ba' aè rla' Koès, a táá aè dñi' mo' ka'. Túè' aè ka' raa weèr aè ba' aè rla' Rodoèn, a ka' loâ aèfo, a du a ba' aè rlaè' Pataraè.

- ²Weèr àè ka' yá keñ ce e m ce duè àè rla' Foènishaè, weèr àè niñ mbo a duè.
- ³Weèr àè ka' baè' mbe dïl' mo' yá rla' Saiproès, a ma'shi li àè bo ñkoèp a caa a du a ba' àè ñgoañ Sirìyaè. Keñ àè du a táá àè rla' Tayaè tá a bo fúshi buu embo aèfo.
- ⁴Weèr àè du a yá ñgaâa yá'ni buu Jisoès aèfo a cu weèr woweèe àè mnoèñ saèambaê. Woweèe a m laèa neè Pol àè ñger Yú' Rara ená e fa duè àè rla' Jáèrusaláèm ka'.
- ⁵Geewa'a, yeèr nfeè' rduè àè ka' gháá, weèr àè natìl a ce duè. Woweèe wááwá ba wap bbyeènge ba boo wap a m fúú efa lap rla' ca a du weèr woweèe. Weèr woweèe àè ka' baè' àèwaâa roè, a gú'shi neè mñkúúshi a loo,
- ⁶a ma'shi mnyor. Weèr àè niñ mbe keñ, woweèe a natìl a kúti.
- ⁷Weèr àè loâ àè rla' Tayaè a du a ba' àè rla' Toèlemáès, a ca'ni bfúr viû aèfo, a cu weèr woweèe àè noañ mo'sir.
- ⁸Túè' àè ka' raa, weèr àè natìl a du a ba' àè rla' Sisaèriyaè, a niñ mbe ndaèp Felep ce e m ba ñwáè rfeè'shi Nsuñ Mboèñmboñ, a cu weèr woweèe. E m ba moè' efa beèe nsaèamba ce cor àè rla' Jáèrusaláèm àè m ce naè.
- ⁹E m túr boo bbyeènge kyeèe ce a m ce cep ntuu Nyúè neè beèe. Boo ca a m duè bguèu ka'.
- ¹⁰Weèr àè ka' cu aèfo àè mú mnoañ mo', ñwáè ncep ntuu Nyúè ce a m ce too ená Aègaboès àè vúa àè ñgoañ Juèdiyaè.
- ¹¹E ka' vùè yá weèr, a fyáá muu cáè' ce Pol àè m cúú nje bú', a cúú mi mkuèu ba mi mkoo aègho, a laa enáê, “Yú' Rara yi laèa ená Jus àè rla' Jáèrusaláèm a be kur ñwáè ce e túr muu cáè' ca àè njááá wa'a, fa ye neè beèe enje jáá.”
- ¹²Weèr àè ka' yu' wa'a, weèr beâe àè rla' anaè weèe àè bu' mmbo neè ye ená e fa duè àè rla' Jáèrusaláèm ka'.
- ¹³Pol àè laa enáê, “Weèe ce war a ce koosi máè bsáè wa'a njoká? Máè ku tami nyor ba ená a koo máè kur kur caè'caè' ka', máè tami nyor foñ àè rkwe àè rla' Jáèrusaláèm aètu Tata Jisoès.”
- ¹⁴E ka' kani yuu ce weèr àè m laèa, weèr àè borniì yer yu, a laa wernáê, “Tá Tata Nyúè gee yuu ce e koèñ.”
- ¹⁵Mú mnoèñ vi ka' caèa, weèr àè kur buu a du àè rla' Jáèrusaláèm.
- ¹⁶Beèe mo' efa ñgaâa yá'ni buu Jisoàs àè rla' Sisaèriyaè anaè a du weèr woweèe, a lor weèr a du aègho mbe ndaèp Nasìin ce e m ba ñwáâ àè ñgoañ Saiproès. A ñwáè ce weèr àè m ce duè àè rcu weèr woweèe. E m ba moè' efa beèe entombiì ce a m byemi neè Jisoès.
- ¹⁷Weèr àè ka' baè' àè rla' Jáèrusaláèm, bfúr ce a m ba aèfo a koniì weèr boèñboñ seè.

- 18Túè' aè ka' raa, weèr Pol weèe aè du aè ryá Jáêms, a ka' baè' a yá btu embe cor wááwá a Jáms weèe mbe dīû' mo'sir.
- 19Pol aè ca'nīl woweèe, a suñ woweèe buu wááwá ce Nyúè aè geèe neè beèe enje jáá njo' rfaè' ce e m geèe fa waâp mú.
- 20Woweèe a ka' yu', a ku'si Nyúè, a laa neè Pol enáê, “Nfúêr, wáè yá aèmbòè Jus ce a byemi a yu aè mncúèkīl aè mncúèkīl, woweèe wááwá a túr ntee aè rlàè ncir seè.
- 21Beèe a suñ woweèe ená a ce yá'ni Jus ce a ce cu aè bto' beèe enje jáá ená woweèe a fa láè mncir Musīis ka', a ce laèa neè woweèe ená woweèe a fa geèe bùè ese boo ka', ma' lá ndeèe to' foñ.
- 22Aèmbòè yi yu na, baná seèe be geèe seeká? Woweèe a be buu efa ryu' ená weèe aè vùè ka'.
- 23Baná aè gee yuu ce weèr be suñ wáè. Weèr túr beèe moè' beèe ñkyeèe ce a ye leè' neè Nyúè.
- 24Loèr neè beèe ca tá weèe woweèe du geèe yuu ce ncir yi ce laèa ená ñwáè gee tá e bo ba nrara aè bsii Nyúè. Fa woweèe mbaèa tá woweèe a bo koo btu. Wáè ka' gee wa'a, tá ñwáè wááwá bo rīñ ená buu ce beèe a suñ aèmbòè wáè naè, vi yu mini ka', rīñ seè'ni ená wá wáè foñ ce láè mncir Musīis.
- 25Aè ka' ba yi aèmbòè beèe enje jáá ce a byemi, weèr aè sañ ñwáè' neè woweèe a suñ yuu ce weèr aè cu aèbee a laèa. Weèr aè laèa werná woweèe a fa ye byee ce a fa neè mnyúè enjep ñgoèñ na ka', borni efa rye bláá ba mnyaèa ce a toosi mndoñ efa gho, borni bsaèkīl.”
- 26Túè' aè ka' raa, Pol aè lor beèe anaè a woweèe a gee yuu ce ncir yi m ce laèa ená a gee tá a bo ba brara aè bsii Nyúè. A woweèe a ka' mīisi, e du mbe Ndaèp Nyúè, a suñ beèe noèñ ce woweèe a be geèe buu anaè mīisi tá a bo vùè fa rfa aètu ñwáè wááwá.
- 27Mnoèñ saèamba ca vi ka' káè' ce mīi, Jus moâ' aè ñgoañ Áshaè aè yá Pol mbe Ndaèp Nyúè. Woweèe a ka' yá ye mbo, a barsi beèe fa yeâ mbuèu, a woweèe a koo ye,
- 28a waa enáê, “Beèe Isráèl, jaè' neè weèr! Ñwáè ca a ñwáè ce e ce jáèr ce yá'ni beèe wááwá ená yīiseèe beèe ba viseèe mncir ker ba yīiseèe Ndap Nyúè ca yu yuu ka'. E ker lor beèe enje jáá foñ a ññ aègho mbe Ndaèp Nyúè, a bepsi dīû' rara ca yi ba jaèpri.”
- 29Woweèe a m laèa wa'a njobeè' a m yá Troâfimoès ce aè rla' Áfásoès a Pol weèe aè rla' anaè, a ce kwaè'shi ená Pol aè m loèr ye a du aègho mbe Ndaèp Nyúè.
- 30Rla' wááwá li ci'tīi, beèe a cañseè a vùse a koo Poèl, a súñ a fúú aègho embe Ndaèp Nyúè, a cete ncúèúndúè',
- 31a ce gheèter aè ryú ye. Nsuñ aè vú a ba' ñwáè ce e m ba tu neè bsoogáè ncúèkīl ená rla' Jáèrusaláèm wááwá li jep.

- 32**E lor bsoogàè mo' ba btu mo' a woweèe a cañ a du a yá ku' kúr beèe anaè. Woweèe a ka' yá a bsoogàè weèe, a borni efa rliìp Poêl.
- 33**Tu bsoogàè yîû goèr ca aè m koo Poêl, a laa ená a kur ye neè bshañ bbaa, a bipshi neè beèe ená Pol yu nda lá, a ker bipshi ená e geèe ba ká lá?
- 34**Beèe mo' efa múè kúr beèe ca a m laèa yuu jáá, beèe mo' a laa yuu jáá. Bjep vi ba goèr seê, yi ba aetàèr neè ye aè rriiñ yuu ce yi koni ka', e laa ená a lor Pol du aègho mbe barakiì.
- 35**Pol aè ka' baè' mbe diì' ce a be loè embo ce ko' ko', beèe a gúmìi a yeâ nduè, bsoogàè a boñlaèr a byá' ye.
- 36**Kúr beèe ca a m ce duè a yeâ mbuèu a ce ghaa a ce laèa enáè, “Yú neè ye!”
- 37**A ka' koo Pol tá a bo niñ aègho mbe barakiì, e laa neè ñwáè ce e m ba tu bsoogàè yîû goèr ca naè enáè, “AÈde' m laa yuu a?” E beesìi enáè, “Baná wáâ ke laèa li Greâk a?”
- 38**Mboè a wáè ñwáâ aè to' Ijiìp ce e m káè' ñgá', a lor ñgaâa nyúshi beèe ncùèkiì kyeèe aè nfeè' moè' a du aègho aè ntee rriiñ naè a?”
- 39**Pol aè beesìi enáè, “M yu ñwáè Jus ce aè rla' Tasoâs aè ñgoâñ Siìlesìiyaè ce yu rla' ce li yu aetàèr ka'. Kyer wáè, maè'shi tá m laa yuu neè beèe ca.”
- 40**Ñwáè anaè aè ma'shiì ená e laèa. Pol aè táá mbe diì' ce e m ko' a táá naè, a naa bo mbekiì ená beèe a cu nyañ. Beèe a ka' cu nyañ, e laa neè woweèe aè li Hibruè enáè,

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 22

- 1**“Yaè beèe, bfúr waé, ba yaè ta weèe, yu' neè yuu ce e m be laèa.”
- 2**Woweèe a ka' yu' aèmboè e laèa neè woweèe ba aè li Hibruè, woweèe a misiì a cu nyoèñ. Pol aè laa enáè,
- 3**“M yu ñwáè Jus ce a m bi ba aè rla' Tasoès aè ñgoâñ Siìlesìiyaè. Geewa'a, máè m kuè' aè rlaâ' aèfa na. Máè m cu njeptii Gaèmaliìyaèl, e yá'nii máè mncir viseèe btarkú boèñboñ seê, ya ntee yi ce luèu máè aè rduè aèmbuèu Nyúè aèmboè ye foñ yi ce luèu ntiini na.”
- 4**Máè m fa ñgá' neè beèe enjep nduunjii Jisoès ca, beèe mo' efa woweèe a kweñgeèr. Máè m koo mmbañruè ba bbyeènge a fa mbe shañ.
- 5**AÈde' tu neè ñgaâa tañshi tañshiì, ker ba ñgaâa kansuèr wááwá a ku suñ weèe ená m ce nya' ba mnde' ka'. Woweèe a rriiñ ená máè m koo mñwáè' ce woweèe a m sañ neè bfúr wap ce aè rla' Daèmaskoès a du aèfo tá m bo duè koo beèe enjep nduunjii Kraèis, kur vùè aègho aè rla' Jáèrusaláèm tá a fa woweèe ñgá'.
- 6**“Máè ka' duè baè' aètútú aèmboè aè nfeè' ce nyúè e ke kuèu ñgoèñ naè, rraa li ku lo a raa embe buèu ená ñwaâñ mbe máâ nduè.

- 7Màè gwe àè nsheè, a yu' aèmbòè njeèndoñ ce laèa nèè màè enáê, 'Soèl, Soèl, AÈ ce fa ñgá' nèè màè njoká?'
- 8Màè beesii enáê, 'Tataê, a wáè nda?' E laa nèè màè enáê, 'A màè Jisoàs aè rla' Nasaráèt ce a ce jar aègho naè.'
- 9Beèe ce weèr woweèe aè m ba a m yá rraa anaè a ke' yu' njeèndoñ ñwáè ce e m ce laèa nèè màè na ka'.
- 10Màè laa mánáê, 'M be geèe má ká Tataê?' Tata aè beesii enáê, 'Naèti mbekiì du aè rla' Daèmaskoès. AÈ be baè' aèfo tá a suñ wáè buu wááwá ce Taèr aè ce ená aè geèe.'
- 11Rraa ce li m raa naè li m niñ màè njep mmiiir, màè feêp, beèe ce weèr woweèe aè m ba a koo màè aè boè a du aègho aè rla' Daèmaskoès.
- 12"Ñwáè moè' ce a m ce too ená AÈnaèniyaès aè m ba aè rla' anaè, aè ba ñwáè ce e m ce láè mncir yáániì seê. Jus aèfo wááwá a m ce laèa boèñboñ aèmbòè ye seê.
- 13E m vùè a yá màè, a táá a máâ geñ a laa enáê, 'Nfúraâ Soèl, yá buu.' Màè yá buu aè nfeè' anaè, a yá ye aèmbòè e táá.
- 14E laa enáê, 'Nyúè yii viseèe btarkú aè ce wáè tá aè bo riiñ yuu ce e ce koèñ ená aè geèe, keèr yá yii Ñwáè Rfaâ' Nyáániì, yu' aèmbòè e ce laèa,
- 15njobeè' aè be ba yii ñwáè ce aè be suñ beèe wááwá buu ce wáè yá a ker yu'.
- 16AÈ ker ce keè' ba ká seè'ni? Naèti mbekiì, ká' li rlii, tá a baptir wáè, suè'si yoè buu bebep.'
- 17" Máè ka' kúti aè rla' Jáèrusaláèm ce geèe rloo mbe Ndaèp Nyúè, a yá njáèá rlo mo'.
- 18Màè m yá aèmbòè Tata ce laèa nèè màè enáê, 'Naèti cárcár fúú efa rla' Jáèrusaláèm njobeè' beàe aèfo a be yu' yuu ce aè ce suñ woweèe aèmbòè màè ka'.'
- 19Màè laa mánáê, 'Tataê, beèe ca a riiñ ená màè m ce duè aè mndap mloo a ce koo beèe ce a byemi nèè wáè a ce fa aè bshañ, a ce liip beèe mo' efa woweèe.
- 20AÈ ka' ba aè nfeè' ce a m ce yú Stáfaèn ce e m ce suñ beèe aèmbòè wáè, má màè aè táá aèfo a ce yu' rboèñ, a ce keè'ni bcáâ' beèe ce a m ce yú ye.'
- 21E laa nèè màè enáê, 'Kuè du njobeè' m be tuu wáè tá aè du aènjiiisaèp seê, duè yá beèe enje jáá.' "
- 22Pol aè m ce laèa beèe a ku ce yu'shi, e ka' ce laèa aèmbòè beèe enje jáá, woweèe a ghaêa, a laa enáê, "Weèe fa maè'shi ye ka', yú nèè ye."
- 23Woweèe a ce ghaa, a co'ni wap bcàè' a ce maè'ri, ce dú'si nfúènfú mbekiì.
- 24Ñwáè ce e m ba tu naè aè laa ená a lor Pol niñ aègho mbe barakiì, lip ye, bipshi buu nèè ye tá a bo riiñ mbuèu ce Jus a m ce ghaa ye aè njáâá wa'a.

²⁵Woweèe a kur ye tá a bo liip, e laa neè ñwáè ce e m ba tu neè bsoogáè rjeèe enáè, “Waè' ncir yi byemi ená a lip ñwáè Rum ce a be sa' yïi nsa' ka' a?”

²⁶Ñwáè ce e m ba tu neè bsoogáè rjeèe naè aè ka' yu' ca, a du a suñ neè tu yïu goèr. E m laèa neè ye enáè, “AÈ be geèe wáká seè'ni aè? Ñwáè ca yu ñwáè Ruêm.”

²⁷Tu yïu goèr yi du a yá Poêl, a bipshi neè ye enáè, “Suñ ka máè láè, aè yu ñwáè Rum a?” E beesïi ená áèno.

²⁸Tu ca yi laa neè ye enáè, “Máè m laè' ku' mbaèa goèr seè, ka' ba ñwáè Ruêm.” Pol aè laa enáè, “A m bi yi máè aè ñwáè Ruêm.”

²⁹Beèe ce a m ba ená a be bipshi buu neè ye naè, a natïi a táá encaèñ. Tu yïu goèr foñ yi m loè a wáp aè nfeè' ce e m riïñ ená e koo Pol ce yu ñwáè Ruêm, a kur.

³⁰Tu yïu goèr yi m ce koèñ aè rriïñ rara ená Jus ca a m ce laèa ená Pol aè geèe ba ká lá. Túè' aè ka' raa, e ba'shïi ye efa bshañ, a laa beàe bgoèrgoèr efa múe ñgaâa tañshi tañshïi ba ñgaâa kansuèr wááwá a vúseè. E vú neè Pol a tár mbe kansuèr.

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 23

¹Pol aè fyá' ñgaâa kansuèr ená ntuñ-ñ-ñ, a laa enáè, “Yaè beèe, máè cu la rcu vú ba' ntïini na neè ntee rara-ñwáè aè bsii Nyúè.”

²Tu ñgaâa tañshi tañshïi ce a n ce too ená AÈnaèniyaès aè laa neè beèe ce a m táá aègee Pol ená woweèe a lip ye aè cuèu.

³Pol aè laa neè ye enáè, “Nyúè be liip wáè, wáè ce aè yu aèmbòè ñgúè' ndap mbúú. Wáè loèr mncir a ce sa' máè aègho, a ker ce bú' mncir anaè njobeè' wáè laèa ená a lip máè.”

⁴Beèe ce a m táá aègee Pol, a laa neè ye enáè, “AÈ ce cáp tu ñgaâa tañshi tañshïi yïu Nyúè a?”

⁵Pol aè beesïi enáè, “Bfúr waè, máè ba riñ ená a tu ñgaâa tañshi tañshïi ka'. A sañ mbe Ñwáà' Nyúè enáè, ‘Fa laèa yuu bebep kuèu ñwáè ce e ce sa' yoè beèe ka'.’ ”

⁶Pol aè m riïñ ená beèe mo' embe kansuèr a yu Saduèsïi, beèe mo' a ba Fariïsiï, a laa neè ñgaâa kansuèr enáè, “Yaè beèe, m yu ñwáè Fariïsiï, a ba muu ñwáè Fariïsiï. M táá mbe kansuèr na aè mnsa' njo' m ce keè' ená beèe ce a kweñger a be keè fúú efa rkwe.”

⁷E ka' laèa wa'a, beèe Fariïsi ba beèe Saduèsi a ká' a ce lapni, a fúú nto' baa.

⁸Beèe Saduèsi a kani ená nfúú-efa-rkwe yu aègho ka', a ker kani ená bcïindap Nyúè ker ba byú' vi yu aègho ka'. Beèe Fariïsi a byemïi ená buu ca wááwá yu aègho.

⁹Beèe a misïi a ghaa goèr seè, beèe mo' efa ñgaâa ryá'ni mncir ce a m ba yap beèe Fariïsiï, a natïi mbekïi a laa tatap seè, enáè, Weèr a yá faèa moè' neè ñwáè ca ka'! Seèe riïñ neè ká aèmbòè aè laèa ba yú' mo' káè nciïndap Nyúè neè ye.

- 10**Beèe a lapniì goèr seê, tu yiù goèr yi wáp ená a be koo Pol saèsi. E laa neè bsoogáè ená woweèe a du koo ye aè ñger niñ aègho mbe barakiì.
- 11**Túè' aè ka' sii, Tata Jisoès aè vú a táá aègee Poêl, a laa neè ye enáê, “Táá tatap, fa wáp ka'! Wàè suñ beèe aèmbòè máè aè rla' Jáèrusaláèm, aè be duè suñ beèe aèmbòè máè foñ aè rla' Ruêm.”
- 12**Túè' aè ka' raa, Jus mo' a cuteè a ye leè' ená woweèe a ka' tá yú Pol ka' woweèe a ye yuu ka', ker no yuu ka'.
- 13**Beèe ce a m ye leè' ca a m caèa beèe mkyeèe.
- 14**Woweèe a du a yá beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshi ba bleebeèe, a laa neè woweèe enáê, “Weèr aè ye leè' tatap seê, ená weèr aè ka' tá yú Pol ka' weèr joo yuu kuè cuèu ka'.
- 15**Baná weèe kansuèr weèe aè ba cep ntuu neè tu yiù goèr ená e vú neè Pol fa neè weèe, aèmbòè weèe ce lá koèñ aè rfyá' njep múè vi mnsa' boèñboñ wa'a. Weèr aè tami nyor aè ryú ye tá e ka' vùè baè'.”
- 16**Muu njar Pol aè yu' mncùè ce woweèe a m cúè na, a du a niñ mbe barakiì a suñ Poêl.
- 17**Pol aè ká' tu mo', a laa neè ye enáê, “Loèr muu nsuènsuè ca du fa neè tu yiù goèr, e roèò suñ ye yuu mo'.”
- 18**E lor ye a du aègho a fa neè tu yiù goèr, a laa neè ye enáê, “Pol ce e yu ñwàè shañ naè aè ká' máè, a laa neè máè ená m vú neè muu nsuènsuè ca fa neè wàè njobeè' e roèò suñ wàè yuu mo'.”
- 19**Tu yiù goèr yi koo ye aè rkoo, a ye a lá'siì nyor, e bipshiì neè ye enáê, “Yuu ce wáâ roèò suñ máè yu ká?”
- 20**E laa enáê, “Jus a cu a fa ntañ ená a be laèa neè wàè ená aè vú neè Pol mbe kansuèr aèyaèñseè aèmbòè woweèe a ce lá koèñ aè rniñ njep múè mnsa' ca boèñboñ wa'a.
- 21**Fa byemi ka' njobeè' beèe ce a caèa beèe mkyeèe a be tá' ye aè nduunjiì. Woweèe a ye leè' ená a ka' tá yú Pol ka', a ye yuu ka', ker no yuu ka'. Woweèe a tami nyor seè'ni a ce keè' ená aè byemi gee yuu ce woweèe a be laèa.”
- 22**Tu yiù goèr yi laa neè ye ená e duè. E duè e fa suñ ñwàè moè' yuu ce e suñ ye naè ka'.
- 23**E m ká' btu mo' a baa ce a m ce faè' njep yeâ tii, a laa neè woweèe enáê, “Loèr neè bsoogáè mjeâe mmbaa, ba ñgaâa mnyaèabaèraè' msaèambaê, ba ñgaâa mkoèñ mjeâe mmbaa tá weèe woweèe lo neètú' na aè nyùè búè'úê, duè aè rla' Sisaèriyaè.
- 24**Fyá' neè mnyaèabaèraè' mo' tá Pol cu mbo tá weèe lor ye duè aègho boèñboñ duè fa neè Fáliis ce e yu govanoè.”

- ²⁵Tu yïû goèr yi sañ ñwaè' foñ enáê,
- ²⁶“Ñwaè' ca aè sañ máâ Klaâdïyoès Lesaè neè wáâ maèsaè Fáliis ce aè yu govanoè. Máè caè'ni wáè.
- ²⁷Jus a m koo ñwáè ca a sáni yú. Máè ka' yu' máná e yu ñwáè enjeptii ñkúú aè to' Ruêm, máè lor wa bsoogáè a du aègho a fap ye ese woweèe.
- ²⁸Máè koñ aè rriññ yuu ce a m laèa ená e geèe, a lor ye a du aègho mbe yaèp kansuèr.
- ²⁹Máè ka' duè neè ye mbo, a yá máná e m geèe yuu mo' ce aède' a m ba yú ye káè fa ye mbe shañ ka'. Yuu ce a m ce laèa aèmoè ye aè m ba ba buu ce a m ce bipshi neè ye kuu yap ncir.
- ³⁰Ñwáè aè suñ máè ená Jus a cu mncúè ená a bo tá' ye, koo yú, máè laa máná a lor ye du aègho cárcár fa neè wáè. Máè ker laa foñ neè beèe ce a m ce koèñ aè rsa' mnsa' a Pol naè ená woweèe a vú njep wáâ tïi, suñ yuu ce e geèe.”
- ³¹Bsoogáè a m ku gee aèmoè a m laèa neè woweèe, a lor Pol neètú', a du aègho a ba' aè rla' AÈntipaètidaè.
- ³²Túè' aè ka' raa, woweèe a kútïi yap mbe barakïi, ñgaâa mnyaèabaèraè' a du a Pol weèe.
- ³³Woweèe a ka' duè baè' aè rla' Sisaèriyaè, fa ñwaè' neè govanoè wáá, a fa Pol neè ye foñ.
- ³⁴Govanoè aè ka' beè' ñwaè' anaè, a bipshi neè Pol ená a ye ñwáâ aè ñgoèñ efá lá? E ka' yu' ená e yu ñwáâ aè ñgoâñ Sïilesïiyaè,
- ³⁵a laa enáê, “M be yu'shi wo mnsa' aè nfeè' ce beèe ce weèe woweèe aè m ce sa' mnsa' mbe kansuèr naè a vùè foñ.” E m laèa ená a lor Pol du aègho mbe nto' Hároèd ce ke'nïi.

Ñwaè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 24

- ¹Mnoèñ vi ka' caèa taê, AÈnaèniyaès ce e m ba tu neè ñgaâa tañshi tañshïi aè lor bleebeèe ba loyaè moè' ce a m ce too ená Táètuloè, woweèe a du a suñ govanoè buu ce Pol aè m geèe.
- ²A ká' Poêl, e ka' vùè, Táètuloè aè ká' a ce suñ govanoè buu ce Pol aè m geèe, a ce laèa neè ye enáê, “Wáè sa' weèr, weèr aè cu neè cumúnyañ-ñwáè seê. AÈ ka' ba njo' buu ce wáè geèe neè weèr, bdïi' wááwá efa yer ñgoèñ vi ba yááni.
- ³Weèr aè byemi yuu ce wáè geèe na aè bdïi' wááwá ba aè nfeè' wááwá, a ce yoèñshi wáè magoèr seê.
- ⁴M ce koèñ máná m caasi yoè nfeè' ka', a ce bu' mmbo neè wáè ená aè fa mú nfeè' moè', yu' yuu ce weèr be suñ wáè.

- ⁵Weèr aè yá ñwáè ca aè ba ñwáè ñgá' seê. E ce teèesi btu ese Jus aè ñgoèñ wááwá, a ba tu mo' neè beèe ce a daè' enjep nduunjii Nyúè ce a too ená Nasaráên.
- ⁶E m gheèter foñ ená e gee tá Ndap Nyúè ba jaèpri, weèr aè koo ye. [Weèr aè m ce kwaè'shi werná weèr be loèr yer ncir sa' vi mnsa' aègho.
- ⁷Weèr aè ka' ce kwaè'shi wa'a, Lesaè ce e yu tu yiù goèr aè vúè, a koo ye ese weèr aè ñger,
- ⁸a laa ená beèe ce a ce koèñ aè rsa' mnsa' a Pol naè a vú yá wáè.] Wáè ka' bipshi buu neè ye, wá wáè foñ ku riñ yuu ce yi yu mini kuu buu ce weèr aè suñ wáè ená e geèe na.”
- ⁹Jus a m beèe njii Táètuloè, a laa ená buu ce e laèa vi yu mini.
- ¹⁰Govanoè aè naa bo ená Pol laèa, Pol aè laa enáè, “Máè riñ máná wáè sa' to' ca aè bfeè' aèngoo, máè ce lu'shi aè rsuñ yuu ce yi yu.
- ¹¹AÈde' wá wáè foñ ku fyá' yá ená káâ' nyúè ce máè m duè aè rla' Jáèrusaláèm aè rloo neè Nyúè vú ba' ntiiini na, ku ba ba mnoèñ ncoèp baa-aè-rrúéú.
- ¹²Jus a m yá máè ce sár mnsár weèr ñwáè moè' embe Ndaèp Nyúè ka', a ker yá ená máè ce káè' ñgá' aè mndaèp mloo káè aè dii' mo' aè rla' na ka'.
- ¹³AÈde' woweèe a duñshii neè wáè ená buu ce a ce suñ ená máè geèe na vi yu mini ka'.
- ¹⁴Yuu ce m ce byemi a wáâ bsii yi yu ená, m ce loo Nyúè weèr bta aè nduunjii mo' ce Jus a laèa yap ená a nduunjii yááni ka'. Máè byemi buu wááwá ce a sañ mbe ñwaâ' mncir ba mñwaâ' ñgaâa ncep ntuu Nyúè.
- ¹⁵Máè byemi neè Nyúè, a ce keè' aèmoè woweèe foñ a byemi a ce keè' ená beèe bboèñboñ ba beèe bbelep a be keè' fúú efa rkwe naè.
- ¹⁶Yi ka' ba wa'a, máè ce gheèter seê, aè rláè ya ntee rara aè nfeè' wááwá aè bsii Nyúè ba ñwáè.
- ¹⁷“Bfeè' mo' vi ka' caèa, máè lo a vúâ a máâ to' tá m bo jaè' ñgaâa ñgá' neè mbaèa, keèr fa rfa neè Nyúè.
- ¹⁸Máè ka' ce geèe buu ca, woweèe a vú a yá máè mbe Ndaèp Nyúè. Woweèe a m ce yá máè wa'a, máè geèe neè yuu ce ncir yi laèa ená ñwáè gee tá e bo ba rara aè bsii Nyúè naè wáá, a ba weèr kúr beèe ka', ñgá' moè' aè ba ka'.
- ¹⁹Ka' yi yu wa'a, Jus moâ' aè ñgoañ Áshaè a m ba aèfo. Woweèe a ba vúè táá a wáâ bsii, laèa yuu, ce yi ka' ba ená woweèe a túr yuu kuu máè.
- ²⁰Ka' beèe ce a vúè na, a ba suñ faèa ce máè m geèe ka' keè' táá mbe kansuèr.
- ²¹Ku ba yuu yi mo'sir ca ce máè riñ máná máè m laèa mbe kansuèr: Máè m laèa mánáè, “Máè táá mbe kansuèr ntiiini na njobeè' máè byemi máná beèe ce a kweñger a be keè' fúú efa rkwe.”

²²Fáliis ce e m riñ nduunjii anaè boèñboñ seê, aè ku' mnsa', a laa neè woweèe enáê, “Lesàè ce e yu tu yïù goèr neè bsoogàè naè aè ka' vùè, m ka' teni wee mnsa' ca.”

²³E m laèa neè tu neè bsoogàè rjeèe ená a ke'ni Poêl, a ker laa ená a keè'ni wa'a, a gee tá e ce koo mbáp, ma'shi tá bkar vi a ce vùè ce jaè' ye neè buu.

²⁴Mnoèñ mo' vi ka' caèa, Fáliis aè vù a ñgwa yii ce a m ce too ená Dusiláè ce aè m ba muu Juês. E tuu beèe, a vù neè Poêl, Pol aè ka' vùè a suñ aèmbòè rbyemiù neè Jisos Kraêis, e ce yu'shi.

²⁵Pol aè ka' káè' ce suñ aèmbòè ñgeâe yááni ba aèmbòè aède' ñwáè kur ntee ker ba aèmbòè noèñ mnsa' Nyúè, Fáliis aè wáêp, a laa enáê, “Wáè laèa yi gháá seè'ni. Duè yo yu. M be koni fáñ tá m ka' keèr tuu beèe tá a vù neè wáè.”

²⁶E m ce kwaè'shi foñ ená Pol be yuni ye. E ka' ce kwaè'shi wa'a, a ce ká' Pol aèfo aèfo a ce de' a ye.

²⁷Bfeè' vi ka' caâa bbaa, Poshoè Fástoès aè lor diù' Fáliis, a ba aè govanoè. Fáliis aè m ce koèñ ená e gee tá nyor boñ Juês. E ka' koèñ wa'a, a ku lá Pol mbe shañ.

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 25

¹Mnoèñ vi ka' caâa btaar, ká' embe nfeè' ce Fástoès aè m koo nta', Fástoès aè natiù aè rla' Sisaèriyaè a du aè rla' Jáèrusaláèm.

²E ka' baè', beâe bgoèrgoèr efa múè ñgaâa tañshi tañshii ba btu efa múè Jus a vùè, a yá ye a suñ ye buu ce Pol aè m geèe. Woweèe a m laèa neè ye tatap

³ená e gee yuu ce nyor boñ woweèe, laa tá Pol vù aè rla' Jáèrusaláèm. Woweèe a m laèa wa'a njobeè' woweèe a m cu mncùè ená Pol aè ka' ce vùè, baná woweèe a be tá' aè nduunjii, koo yú.

⁴Fástoès aè beesii neè woweèe ená Pol yu aè rla' Sisaèriyaè, beèe a ce keè'ni ye aèfo, baná e be cu ba mnoèñ múcaèr, kúti aè rla' anaè.

⁵E m laèa neè woweèe ená a ma'shi tá a btu efa waâp mú a du aè rla' Sisaèriyaè, ka' ba ená e geèe yuu mo' bebep, tá woweèe a bo laèa yuu ce a túr aè rlaèa kuu ye.

⁶E ka' cu a woweèe aèmbòè mnoèñ waami káè mnoèñ rúú wa'a, a nati a du aè rla' Sisaèriyaè. Túè' aè ka' raa, e niñ mbe kor aè rsa' mnsa', a laa ená a vù neè Poêl.

⁷Pol aè ka' vùè, Jus ce a m vúâ aè rla' Jáèrusaláèm naè a vù a tááte, a sir ye a fa mbetar, a suñ ku' buu ce e m geèe. Geewa'a yuu mo' yi m ba ce yi m ce duèñshi ená buu anaè aè m ba mini ka'.

⁸Pol aè kaniì, a laa enáê, “Máè geèe faèa moè' kuu mncir Juês, ba Ndap Nyúè ka', a gee faèa moè' neè ñkúú aè to' Rum ka'.”

⁹Fástoès aè ka' ce koèñ aè rgeèe tá nyor boñ Juês, e laa neè Pol enáê, “Wáè koèñ aè rduè aè rla' Jáèrusaláèm tá m sa' wo mnsa' ca ba aèfo a?”

- 10**Pol aè beesii enáê, “M táá seè'ni ba mbe kor ñkwe Ruêm, aè ba mbe dii' ce a be sa' wa mnsa'. Máè geèè faèa moè' neè Jus ka', wá wáè foñ riñ wa'a.
- 11**Ka' ba ená máè bú' ncir a gee yuu mo' ce a ba yú máè, m kaniì efa rkwe ka'. Ka' ba ená buu ce Jus a laèa aèmbòè máè na vi yu mini ka', ñwáè moè' túr ñger aè rkoo máè fa neè woweèè ka'. M ce koèñ máná a sa' wa mnsa' ba njeptii ñkwe Ruêm.”
- 12**Fástoès aè du a de' a yiì beèè ce a m ce cep ye, a laa enáê, “Wáè laèa wáná ñkwe Rum be sa' wo mnsa', baná a be duè yá ba ye.”
- 13**Mnoèñ mo' vi ka' caèa, ñkúú Agripaè ba Báènis a du aè rla' Sisaèriyaè aè rcaè'ni Fástoès.
- 14**Woweèè a ka' cu aèfo aè mú mnoèñ mo', Fástoès aè suñ mnsa' Pol neè ñkúú. E m suñ ye enáê, “Ñwáè moè' yu aèfa ce Fáliis aè m ce duè, a lá aèfa aè ñwáè shañ.
- 15**Máè ka' duè aè rla' Jáèrusaláèm, beàe bgoèrgoèr efa múè ñgaàa tañshi tañshiì ba bleebeèè efa múè Jus a suñ buu ce e geèè, a laa ená m laa máná e gweè mnsa'.
- 16**Máè suñ woweèè ená ndeèè Rum yu ená a ka' vú neè ñwáè ce e geèè faèa, baná beèè ce a laèa ená e geèè faèa naè, a be vùè, tá ye ye laa yuu kuu faèa ce a laèa ená e geèè, tá a ka' teni mnsa'.
- 17**Weèr woweèè aè ka' vùè aèfa, máè caasi nfeè' ka'. Túè' aè ka' raa, máè niñ mbe kor aè rsa' mnsa', a laa máná a vú neè ñwáè anaè.
- 18**Beèè ce a m laèa ená e geèè faèa naè a táá mbe koèr, a laa yuu mo' efa buu bbebep ce máè m ce kwaè'shi ená woweèè a be laèa aèmbòè ye ka'.
- 19**Yuu ce woweèè a m laèa yi m ku ba ba aèmbòè mnsár ce a woweèè a m ce sár aèmbòè njáèá njii ce a woweèè a ke loo neè Nyúè, ker ba foñ aèmbòè ñwáè moè' ce e m kwe, ce a m ce too ená Jisoès ce Pol aè m ce laèa ená e cu nteèè naè.
- 20**Máè riñ yuu ce aède' máè m ba gee kuu yuu ce a m ce sár mnsár aètu mo naè ka'. Yi ka' ba wa'a, máè laa neè ye máná e be koèñ aè rduè aè rla' Jáèrusaláèm duè sa' vi mnsa' aèfo lá?
- 21**Pol aè laa ená a caasi vi mnsa' tá du teni ba Taèr Mañgoèñ, máè laa máná a ku ce ke'ni ye caar tá nfeè' ce m be tuusi ye neè ñkwe Rum ka' gháá.”
- 22**Agripaè aè laa neè Fástoès enáê, “M be koèñ foñ aè ryu' yuu ce ñwáè anaè be laèa.” Fástoès aè beesii enáê, “AÈ be yu' yuu ce e be laèa ba aèyaèñseè.”
- 23**Túè' aè ka' raa, Agripaè ba Báènis a vú neè foèò-ñwáè, a niñ mbe ndaèp rcuteè. A m niñ mbo a beèè ce a m ba btu neè bsoogáè, ba beàe bgoèrgoâr aè rla' ca. Fástoès aè laèa, a vú neè Poèl.
- 24**A ka' vùè neè ye, e laa enáê, “Ñkúú Agripaè ker ba beèè wááwá ce weèr woweèè yu taàa, yá neè ñwáè ce Jus wááwá a m tuu beèè ená a vú yá máè, suñ buu ce e geèè. Woweèè a vú a yá máè aè rla' Jáèrusaláèm, ker ba aèfa, a ce waani, a ce laèa ená e yu ñwáè ce e ba keèr cu nteèè ka'.

²⁵Màè m fyá' a yá máná e bú' ncir ka', a gee yuu mo' bebep ce aède' a m ba yú ye yú ka', aè ka' ba njobeè' e m koèñ ená Taèr Mañgoèñ sa' vi mnsa', màè laa máná m be tuusi ye neè ye.

²⁶Ka' yi yu wa'a, màè yá yuu mo' ce e geèe ce màè ba sañ suñ Tata ka'. A mbuèu ce màè vùè neè ye njep weâe tîi, lañlañ njeptii wàè ce ñkúú Agripaè, tá seâe ce fyá' nje mùè mnsa' ca tá m bo túr yuu ce m sañ.

²⁷Yi yu yááni ená m tuusi ñwáè shañ ce màè buu efa rsañ, suñ yuu ce e geèe ka'."

Ñwàè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 26

¹Agripaè aè laa neè Pol enáè, "Màè fa wàè nji ená aè laa eku wáâ cuèu." Pol aè naa bo mbekii a laa yuu. E m laèa enáè,

²"Ñkúú Agripaè, màè yá máná màè koni rboañtu ntîni na aè rtáá a wáâ bsii laèa yuu kuu buu wááwá ce Jus a laèa kuu màè.

³Yi yu wa' ghup njobeè' wàè riññ ndeèe to' Jus ker ba buu ce woweèe a ke sár mnsár aètu mo, baná m ce bu' mmbo neè wàè ená aè kur ntee yu'shi yuu ce m be laèa.

⁴Jus wááwá a riññ njáèá ñwáè ce màè m ba, ká' embe nfeè' màè m ba ghaèñwáè a ce cu a máâ to' ker ba aè nfeè' ce màè m ce cu aè rla' Jáèrusaláèm.

⁵Woweèe a riññ màè ká' ese aè nfeè' njüsaèp seê. Woweèe a ka' koñ aè rlaèa, aède' a ku laa ená màè m ba moè' efa mùè beèe ce a ke geèe mcáâr aè njáèá nji ce a ke loo neè yaèp Nyúè ka', a cu aèmoè ñwáè Fariisii.

⁶Màè táá mbena seè'ni aè mnsa' njobeè' màè byemi, a ce keè' buu ce Nyúè aè m kaè' neè viseèe btaè,

⁷aè ba buu ce viseèe mntáâ' ncoèp baa-aè-rrúèú a ce loo neè Nyúè neètú' ba neèmootii, a ce keè' foñ ená a be koni vi. Taèr Mañgoèñ, yu njobeè' rbyemii ca ce ená Jus a loèr màè aè mnsa'.

⁸Yi yu tatap neè weèe aè rbyemi ená Nyúè e ke fúr beèe ce a kweñger efa rkwe njoká?

⁹"Má màè foñ aè m kwaè'shi máná màè ba geèe yuu wááwá ce aède' m geèe, aè rkani buu ce vi m ba kuu Jisoès aè rla' Nasaráèt.

¹⁰A yuu ce màè m geèe aè rla' Jáèrusaláèm. Màè m loo nji ese beâe bgoèrgoèr efa mùè ñgaâa tañshi tañshii, a du a fa beèe Nyúè magoèr se aè shañ. Beèe a ka' ce yúshi woweèe, màè byemii foñ.

¹¹Màè m duè aè mndap mloo aè nfeè' aèngoo aè rfa ñgá' neè woweèe, a gheter aè rgeèe tá woweèe a kani ená a be keèr byemi neè Jisos Kraâis ka'. Ntee yi m bep màè neè woweèe seê, màè du a fa ñgá' neè woweèe caar a ba' aè mlaâ' aè bto' mo'.

- 12“**AÈ** ka' keèr ba aè nfeè' moè', maaè ker nati a ce duè aè rla' Daèmaskoès, beàe bgoèrgoèr efa mùè ñgaàa tañshi tañshiì a sañ ñwaè' a fa maaè ñger ená m du koo woweèe.
- 13**Taèr** Mañoèñ, nyúè aè ka' kuèu ñgoèñ, maaè yá aèmbòè rraa li raa embe buèu, mbe máâ nduè, ker ba aè nduè beèe ce weèr woweèe aè m ce duè. Rraa anaè li m raa a caa nyúè.
- 14**Weèr** wááwá aè gweñgeèr aè nsheè, maaè yu' aèmbòè njeèndoñ ce laèa neè maaè aè li Hibruè enáè, 'Soèl, Soèl, **AÈ** ce fa maaè ñgá' njoká? Waaè ka' yá luèr ku túú kuèu njo, baná yi be yañ ba waaè.'
- 15**Maaè** beesìi mánáè, 'Tataè, a waaè nda?' Tata aè laa enáè, 'A maaè Jisoès ce aè ce jar neè ye naè.
- 16**Naèti** táá mbekiì, njobeè' maaè vúè tá m bo ce waaè aè yaè ñwaaè rfaè', ker ba aè ñwaaè ce aè be ce suñ beèe buu ce waaè yá ese maaè ntìni na, ker ba vii ce m be loè duèñshi waaè.
- 17**M** be fúr waaè embaè mmbo beèe Isràèl, ba embaè mmbo beèe enje jáá.
- 18**M** ce tuu waaè ená aè du mú' map mmir, gee tá woweèe a fúú efa túè'nji du aè rraa, lo enjeptii Sataèn du njeptii Nyúè, tá a bo foèosi woweèe efa yaèp buu bbebep, tá woweèe a koni dii' aè mùè beèe ce Nyúè aè geèe woweèe a ba brara njobeè' woweèe a byemi neè maaè naè.'
- 19“**Yi** ka' ba wa'a, ñkúú Agripaè, maaè kani efa rgeèe yuu ce Nyúè aè m suñ maaè aè njáèá rlo mo' naè ka'.
- 20**Maaè** m kaaè' a fe'shi neè beàe aè rla' Daèmaskoès entoèmbiì, a ka' du a fe'shi aè rla' Jáèrusaláèm ba aè ñgoaã Juèdiyaè, a ker fe'shi neè beèe enje jáá foñ ená woweèe a kupse, ma' yaèp buu bbebep, kúti aè mbeèp yìi Nyúè, gee buu ce vi ce duèñshi ená woweèe a kupse ghup.
- 21**A** mbuèu ce Jus a m koo maaè mbe Ndaèp Nyúè a ce roèo aè ryú maaè.
- 22**Nyúè** aè jaè' maaè a ba' ntìni na, maaè táá taàa a ce feè'shi neè beàe bká'ká' ba beàe bgoèrgoèr. M ce laèa yuu mo' jáá caa efa yìi ce ñgaàa ncep ntuu Nyúè ba Musiis a m laèa ená yi be keè ba ka'.
- 23**Woweèe** a m laèa ená Kraàis anaè be keè yá ñgá', ba ñwaaè entoèmbiì aè rfúú efa rkwe, suñ neè yìi beèe ba beèe enje jáá aèmbòè rraa ce li raa.”
- 24**Pol** aè ka' ce laèa buu ca aè njááá wa'a, Fástoès aè waa, a laa enáè, “Poèl, tu yi ce kar waaè embo! Ku' yo ñwaè' ce waaè yá'ni anaè yi geèe waaè ce baa.”
- 25**Pol** aè beesìi enáè, “Maèsaè Fástoès, tu yi ce kar maaè embo ka', buu ce m ce laèa vi yu mini, a ba neè bfee-ñwaaè.
- 26**Ñkúú** riìñ buu ca. M ka' ce laèa neè ye m ker ce wáp yuu mo' ka'. Maaè riìñ neè mini-ñwaaè ená e máñni mo' efa buu ca ka' njobeè' a m geèe vi ba aè bsùèti ka'.

²⁷Ñkúú Agripaè, wáè byemi yuu ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m laèa a? Mâè riĩn máná wáè byemi.”

²⁸Agripaè aè laa neè Pol enáè, “AÁ kwaè'shi ená aède' aè ku lor nfeè' múcaècaèr wa'a, gee m ba ñwáè rbyemiĩ a?”

²⁹Pol aè laa enáè, “Káè yu nfeè' yíù múcaèr àè, káè yu yíù njĩsaèp àè, m ce loo neè Nyúè máná wáè ker ba beè wááwá ce a ce yu' yuu ce m ce laèa ntĩni na, a ba ba aèmboè má màè yu na, ke' ba ñgaâa shañ foñ aèmboè màè ka'.”

³⁰Ñkúú ba govanoè ba Báèniĩs, ker ba bár beè wááwá a natĩ mbekĩ.

³¹A ka' naèti duè, a seèsiĩ, a laa enáè, “Ñwáè ca ce geèe yuu mo' ce aède' a ba yú ye káè fa ye aè shañ ka'.”

³²Agripaè aè laa neè Fástoès enáè, “Ñwáè ca aè ka' tá baè laèa ená ñkwe Rum a ñwáè ce e be sa' vi mnsa' ka', seèe aè ba maè'shi ye tá e duè.”

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 27

¹A ka' seèesi ená weèr Pol weèe be niñ mbe keñ ñgoèr duè aè to' Italeè, a lor Pol ba ñgaâa shañ mo' a fa neè tu neè bsoogáè rjeèe efa bkúr bsoogáè ñkwe Ruèm. A m ce too ñwáè ca ená Julĩyoès.

²Weèr aè m niñ mbe keñ ñgoèr ce aè m ba yíù aè diĩ' ce a m ce too ená AÈdamituèm. Keñ anaè aè m táá aè rco'ti duè, ce táátá aè mla' moâ' aèwaâa roè aè ñgoâñ Áshaè. Weèr aè niñ mbo a ce duè. AÈristakoès ce aè m ba ñwáá aè rla' Táèsaèlonikaâ aè ñgoâñ Máèsáèdoniĩyaè aè m ba weèr woweèe.

³Túè' aè ka' raa, weèr aè ba' aè rla' Sidoèn. Julĩyoès aè gee ñgeâe boèñboñ neè Poèl. E m maè'shi ye e du a yá bkar vi tá woweèe a bo keè' aè ye.

⁴Weèr aè loâ aèfo a niñ mbe keñ a ce duè, fu' yi ka' ce vúâ aè mbeèp ce keñ aè m ce duè, weèr aè lá' aè mbeèp moâ' aè ñgoâñ Saiproès ce fu' yi m ce caèa ka'.

⁵Weèr aè ka' tuu roâ aè ñgoâñ Siĩlesĩyaè ba aè ñgoâñ Paèmfilĩyaè a du a ba' aè rla' Miraè aè ñgoâñ Lishaè.

⁶Weèr aè ka' baè' aèfo, tu neè bsoogáè rjeèe yi yá keñ yíù aè rla' AÈláèksandaè ce e m ce duè aè to' Italeè, a fa weèr mbo.

⁷Weèr aè m ce duè múwáèá-múwáèá, a lor mnoèñ aèngoo, a yá ñgá' seè, a ka' ba' aètútú rla' Kidoèm. Fu' yi m maè'shi ená weèr ba' aè rla' anaè ka', weèr aè lá' a du aè mbeèp moâ' aègee to' Kreât ce fu' yi m ce caèa ka'. Rla' Saèlmoneè li ba yi nje yáá.

⁸Keñ aè ce dii aèwaâa roè, weèr aè yá ñgá' seè, a ka' ba' aè diĩ' ce a m ce too ená Fáá Háváèn aègee rla' Lisĩyaè.

⁹Weèr aè m caèasi nfeè' aè nduunjĩ goèr seè. Rjáèr li m ba neè mluè-ñwáè seè, njobeè' noèñ ce a ke tañshi tañshiũ goèr yi m caèa, aè m ba aè cuèu saa.

- 10Yi ka' ba wa'a, Pol aè báá woweèe a laa enáê, “Beèe caê, máè yá máná liseèe rjàèr ca li be ba yáániì ka'. Seèe ka' loâ aèfa baná yïiseèe buu be bep, tá keñ bep, tá beèe a kweñger foñ.”
- 11Geewa'a, tu neè bsoogàe rjeèe yi m byemi ba yuu ce ñwáè ce e m ce doèo keñ ker ba ñwáè ce e m túr keñ anaè a m laèa.
- 12Dii' ce woweèe a m vùe táá aèfo anaè aè m ba diù' boèñboñ aè rcu aè saa ka'. Beèe magoèr a fa ntañ ená a gheter yá ená a be baè' aè rla' Fenìis cu ba aèfo lá. Fenìis aè m ba dii' moâ' aè to' Kreât ce bkeñ vi m ce vùe ce táá, ka' ker ce co'ti ce duè. AÈ m ba dii' ce wáè m ka' ba táá ce keè' mbaè mbuèuntii, aè ku yá rdip aè yo bo ñkoèp ba yo bo maè'.
- 13Mú fu' mo' yi ce vùe embaè mbuèuñgoèñ, woweèe a kwa'shiì ená a koni yuu ce a ce roèo. Woweèe a súñ ma co' ce keñ aè m táá aègho a lá mbe keñ a co'ti a ce duè aèwaâa roâ aè to' Kreêt.
- 14Woweèe a m duè njìisaèp ka', ma nteèendúñ moè' aè suâu aè to' Kreêt, aè ba yïi ce a too enáê, Yîù aè bke'.
- 15Nteèendúñ anaè aè koo aè keñ, keñ aè moo aè rduè laèr, weèr aè boñlaèr a ma'shiì, e lor keñ a ce duè aègho.
- 16Weèr aè caa a du aè ñgùè' moâ' aè rla' Kaèwudaè ce fu' yi m ce caèa ka', a gheter seè, tá keñ ñká' ce a m cúú mbaè mbuèu yîù ñgoèr anaè ka' bep ka'.
- 17A m sùèñ a niñ aègho mbe mùè yîù ñgoèr, a fyáá bkúè a kur keñ ñgoèr aègho faè dii' e sa'ñger ka'. Woweèe a ka' ce wáp ená keñ be baè' Sitiì, niñ njep mùè nsaruñ táá, woweèe a susiì ma co' ce keñ aè m ce táá aègho naè njep mùè roè tá keñ bo táá, keñ aè ku ce duè neè yi bo.
- 18Nteèendúñ ca aè ku ce caèa, a ce fa weèr ñgá' seè. Túè' aè ka' raa, woweèe a ká' a ce fúshi buu embe keñ a ce maè'ri njep roè.
- 19Mnoèñ vi ka' baâ' btaar, woweèe a lor buu mfaè' embe keñ neè map mmo, a ma'ri njep roè.
- 20Mnoèñ vi m caèa aèngoo seè, weèr aè be yá rliir nyúè káè mkaènsiì ka', nteèendúñ aè ku ce caèa tatap seè. Weèr aè riñ ená aède' weèr luñ efa gho ka'.
- 21Beèe ca a ka' cu teèteè seè, ye yuu ka', Pol aè natii a táá a waâp mú a laa enáê, “Beèe caê, weèe aè mú yu' yuu ce máè mú laa neè weèe aè to' Kreât naè, cu aèfo, yïiseèe buu aè ba keèr bep, bú aè cicìi ka'.
- 22M ce laèa neè weèe seè'ni na ená weèe kur ntee. Moè' efa weèe be kwe ka'. Yuu ce yi be bep, saè'ñger, ku ba keñ caè'caè'.
- 23AÈ ba neètú', Nyúè ce e túr máè, ce máâ ke loo neè ye, aè tuusiì yïi nciìndap, e vú a táá a máâ geñ,
- 24a laa enáê, 'Poèl, fa wáp ka'. AÈ be kuè táá aè bsii Sisaè. Nyúè aè túr wáè aè ntee boèñboñ, a ja' myoâñ beèe ce weèe woweèe yu mbe keñ na njo' wáè.'

- ²⁵Beèe caê, baná weèe kur ntee njobeè' mée byemi máná yi be kuè ba aèmbòè Nyúè aè laèa nèè mée.
- ²⁶Geewa'a, keñ be niñ nje múè nsaruñ, taèñte, táá aèwaâa rla' mo'."
- ²⁷AÈ ka' ba neètú' ce mnoèñ vi baè' war ncoèp-kyeèe-aè-rrúéú, nteèendúñ aè ku ce daè' nèè weèr aè rdip ce a m ce too ená AÈnduyaè. AÈ ba aèmbòè nèè ntee tú' wa'a, beèe ce a m ce doèò keñ a yu' enjep bláá ená woweèe a ce baè' aèwaâa roè.
- ²⁸Woweèe a lor kúè, a cúú yuu ríir rir aè cuèu efa gho, a suusi njep roè a yá ená rcoomii efa rdip anaè li yu aèmbòè mkoo mbaa. A ka' keèr duè mú ntaèm moè', a ker suusi kúè anaè njo a yá ená rcoomii efa gho li yu mkoo ncoèp-ta-aè-rrúéú.
- ²⁹Woweèe a wáp ená keñ be kuèu nyor aè bluèr njep múè roè, a lor bco' ce keñ e ke táá aègho njep múè roè naè embaè mbuèu keñ vi kyeèe, a fa njep roè, a loo ená túè' raa cárcár.
- ³⁰Beèe ce a m ce doèò keñ ca a ghetèèr ená a ba cañ fúú embo, a lor keñ ñká' a suusi njep roè, a bo'shi ená woweèe a ce duè kuè cuâu keñ tá a bo keèr fúr bco' mo' ce keñ e ke táá aègho njep roè naè.
- ³¹Pol aè laa nèè tu nèè bsoogáè rjeèe ba bsoogáè enáê, "Beèe ca a ka' tá kuè cu mbe keñ na ka', weèe luñ ka'."
- ³²Bsoogáè a ceeshii bkúè efa keñ ñká', e ce duè mbaè roè.
- ³³Túè' aè ka' káè' ce raa, Pol aè bu' mmbo nèè woweèe wááwá ená woweèe a ye yuu. E m laèa nèè woweèe enáê, "Weèe aè yá mluè, a cu nèè njeè aè mnoèñ ncoèp-kyeèe-aè-rrúéú, a joo yuu kuè cuèu ka'.
- ³⁴Baná m ce bu' mmbo nèè weèe ená weèe ye yuu. Weèe aè ka' tá ye yuu ka', weèe luñ ka'. Mbúè nyúè'tu embe tu ñwáè moè' efa weêe mú be duè aè yuu ka'."
- ³⁵Pol aè ka' laèa buu ca nèè woweèe mĩsi, a lor bráêd, a loo a yoñshi Nyúè aè waâp bsii, a bá' a ká' a ce ye.
- ³⁶Ca yi m fa woweèe ñger, woweèe a waseè, a ye yuu.
- ³⁷Weèr aè m ba mbe keñ anaè wááwá beèe mjeêe mbaa nèè ncoèp-ntuunfu-aè-mnsaèambaê.
- ³⁸Woweèe a ka' ye byee yu' boèñboñ, a fúshi msañ ce mi m ba mbe keñ a ma' njep roè tá keñ bo fáp.
- ³⁹Túè' aè ka' raa, woweèe a yá nje waa ñkúè, a riñ faèdii' ce woweèe a m ba anaè ka', a ka' ce fyá', a yá dii' mo' ce rdip li tuñ a bársii, nsaruñ aè ba aèwaâa roè anaè seê. Woweèe a kwa'shi ená yi ka' ba aetàèr woweèe a doo keñ anaè du aègho mbe dii' anaè, tá e bo niñ njep múè nsaruñ táá.
- ⁴⁰Woweèe a ceeshii bco' ce keñ e ke táá aègho njep múè roè, vi suu njep roè, a ker ba'shi bkúè ce a ke kur yuu ce a ke doèò keñ aègho. Woweèe a ka' geèe wa' mĩsi,

a naa ma cáâ' báèbár ce yi m ba kuè cuâu keñ tá fu' yi bo koo njo, doèò keñ duè aègho.

⁴¹Geewa'a, keñ aè niñ njep múè nsaruñ yìi embe dii' ce mdip mi m ce tarte a mmo', a táá. Cuâu keñ yi niñ njep múè nsaruñ anaè boèñboñ seê, a tañte njo. Mdip ce mi m ce bañti ce vùè neè ñger-ñwáè se naè, mi sa'siì mbuèu keñ.

⁴²Bsoogàè a fa ntañ ená a be yúshi ñgaâa shañ ce a m ba mbe keñ anaè wááwá faè dii' moè' efa woweè bo coo njep roè bu' rdip, fúú nje waa ñkúè cañ ka'.

⁴³Tu neè bsoogàè rjeèe yi m ce koèñ aè rjaè' Pol efa rkwe, a kani woweèe efa ryúshi ñgaâa shañ. E m laèa ená beèe ce a riññ aè rbu' rdip a nyáá coo njep roè entombiì bu' rdip, du nje waa ñkúè.

⁴⁴Yi m ba ená bár beèe mo' a ba'ni plaèñ, tá bár mo' a ba'ni bbaèbaèr keñ ce e m saè'ñger naè. A m geèe wa'a, weèr woweèe wááwá aè du a ba' nje waa ñkúè, yuu mo' yi joo ñwáè moè' ka'.

Ñwáè' Mfaè' Ñgaâa Ntuu Jisoès 28

¹Weèr aè ka' baè' nje waa ñkúè, luèñ efa ñgá', a yu' ená rlii rla' ce rdip li m siìr a tarte anaè li yu ená Málitaè.

²Beê aè rla' anaè a m geèe ñgeâe boèñboñ neè weèr, a caa embe dii' ce weèr aè m ce kwaè'shi. Woweèe a m koni weèr, a too mor njobeè' mbeèñ aè m ce gweè, mbáp aè ce fúte.

³Pol aè baashii ñguu a byá' mbe rkoo, a ka' ce toèò, nyo aè fúú enjo njobeè' mor yi m luèu goèr, a luu ye aè boè, a barni aègho.

⁴Beê aè rla' anaè a ka' yá aèmbòè nyo ce láñlání ye aè boè, woweèe a laa fa waâp mú enáê, “Ñwáè anaè ku ba ñwáè ce e yú ñwáè. Ka' e luèñ efa rkwe enjep roè wa'a, e ku bii nyaèa rkwe.”

⁵Pol aè kar nyo ca efa boè, e gwe njep mor, yuu mo' yi gee ye ka'.

⁶Woweèe a m ce keè' ená bo yi ka' tá kuè ko' ye mbe dii' ka', baná e be kuè loè co'ti gweè aè nsheè, kwe. Woweèe a cu nfeè' njiisaèp seê, a yá yuu mo' yi gee ye ka', woweèe a kupseè map mkwaè'shiì a laa enáê, “E yu nyúè moè'.”

⁷Ñwáâ ñgoâr aè rla' anaè aè m túr ñkúè aètútú. A m ce too ye ená Puèbiliiyoès. E m koni weèr, a nyañ weèr boèñboñ se aè mnoâñ btaar.

⁸Yi ta aè m noèñ a ce yañ. Mbáp aè m ce fúte ye, e ker ce to' a ce fiñshi. Pol aè niñ mbe dii' e m noèñ, a gee rloo, a lá mmbo mbe yeâ nduè, e ke'seè.

⁹Ca yi ka' koni wa'a, bár ñgaâa byañ ce a m ba aè rla' anaè a vùseè, Pol aè gee woweèe a ke'seè.

¹⁰Woweèe a m naèa weèr aè mnduunjiù jáá jáéá jáá. Weèr aè ka' niñ mbe keñ tá weèr bo ce duè, woweèe a fa weèr buu ce vi bo jaè' weèr.

- 11**Weèr aè m cu aè rla' ca aè mñwáá btaar a ka' co'ti a ce duè mbe keñ yïù aè rla' AÈlàèksandaè ce a m ce too ená Mfar Mnyúè. E m táá aè rla' ca njep múè roè káá' aè cuèu saa caar saa aè miñ.
- 12**Weèr aè du a ba' aè rla' Sïirakusaè a cu aèfo mnoãñ btaar.
- 13**Weèr aè ka' loâ aèfo a kaari a ba' aè rla' Rágïyoèm. Túè' aè ka' raa, fu' yi ká' a ce vùè embaè mbuèuñgoèñ. Túè' moè' aè ka' raa, weèr aè ba' aè rla' Puètoliì.
- 14**Weèr aè m yá bfúr mo' aèfo, woweèe a laa ená weèr woweèe cu aèfo aè mnoèñ saèambaê. Awá weèr aè du a ba' aè rla' Ruêm.
- 15**Tá weèr ka' baè' aè rla' Ruêm, bfúr ce aè rla' anaè a m baniì yu' ená weèr yu aè nduunjì. Woweèe a vù caar a ba' aè ntaa yïù aè rla' AÈpiyoè, beèe mo' a ba' faèdii' bhoètál vi m ba vi btaar, tá a bo koni weèr. Pol aè ka' yá woweèe, a yoñshi Nyúè, ñger yi vù ye nje nyoèr.
- 16**Weèr aè ka' baè' aè rla' Ruêm, a ma'shi Poêl, e ce cu neè yi tu, ñwáè soogàè moè' aè ce keè'ni ye.
- 17**Mnoèñ vi ka' caâa btaar, e ká' beâe bgoèrgoèr efa múè Jus ce aè rla' Ruêm. Woweèe a ka' vùè, e laa neè woweèe enáê, “Yaè beèe, ka' máè m geèe faèa moè' neè yïiseèe beèe káè ma' ndeèe to' ce viseèe btarkú a m láè neè seèe naè ka' wa'a, a ku koo máè aè rla' Jáèrusalàèm, a fa mbe mmbo beèe ñkwe Ruêm.
- 18**Beèe ñkwe Rum ca a m bipshi buu neè máè, a koñ aè rmaè'shi máè njobeè' máè m geèe yuu mo' ce a m ba yú máè aètu mo ka'.
- 19**Geewa'a, Jus a ka' kani ená a fa maè'shi máè ka', máè boñlaèr a laa máná wa mnsa' be sa' ñkwe Ruêm. Máè m laèa wa'a, a ke' túr yuu bebep mo' aè rlaèa kuu yaè beèe ka'.
- 20**A mbuèu ce máè laèa máná weèe vùè, tá m yá weèe, tá seèe de'. Kwaèñ yu máè kuè rkoo seè'ni na ba aètu ñwáè ce beèe Isràèl a m cu a ce keè'.”
- 21**Woweèe a beesii enáê, “Weèr aè be koo mñwaè' moâ' aè ñgoãñ Juèdiyaè ce a sañ a kuu wáè ka'. Nfúr yïiseèe moè' aè be vúâ aèfo neè nsuñ moâ' mbembep káè a laa yuu bebep mo' kuu wáè ka'.
- 22**Ka' yi yu wa'a, weèr ce koèñ aè rriiñ yuu ce aè ce kwaè'shi njobeè' weèr riiñ werná beèe wááwá a ce laèa bebep kuu njáèa nduunjì ce aè yu njo na.”
- 23**A Pol weèe a seesii a lá noèñ ce woweèe a be vùè yá ye. Noèñ anaè yi ka' gháá, woweèe a vù seè, a caa aèmboè woweèe a m ba naè, a yá Pol mbe dii' ce e m ce cu. E m suñ woweèe aèmboè kúú Nyúè, a nashi buu ca neè woweèe káá' aè ñgaèptú' du ba' aè mbuèuñkuèr. E m gheèter aè rgeèe tá woweèe a byemi neè Jisoès, a ce fyá' mbe mñwaâ' mncir Musiis, ba mñwaâ' ñgaâa ncep ntuu Nyúè aè rduèñshi ená Jisoès yu Kraâis anaè.
- 24**Beèe mo' a m byemi yuu ce e m laèa, beèe mo' a byemi yap yu ka'.

25Woweèe a m túr mñgaèpni fa waâp mú kuu yuu ce Pol aè m laèa, a ka' naèti ce duè, Pol aè laa mbúè laèa neè woweèe. E m laèa enáê, “Yú' Rara yi m laèa yuu yáániì neè weèe btarkú mbe nfeè' ce e m tuu AÈsayaè ce e m ba ñwáè ncep ntuu Nyúè, e vú a laa enáê,

26'Duè yá beèe ca laa neè woweèe enáê, “Weèe be yu' keèr yu', yu' ka'. Weèe be keè' keèr keè', yá ka'.

27Yi yu wa'a njobeè' mntee beèe ca vi tap seê. Btuè' vi lo' woweèe, woweèe a ker kaashi map mmir, buwa'laèr woweèe a ba yá buu neè map mmir, yu' buu neè wap btuè', beèeñger, vúè aè mbeèp yaè, tá m gee woweèe a luèñ.”

28Baná m ce koèñ máná weèe riñ ená nsuñ Nyúè ce kuu rluèñ aè duè neè beèe enje jáá. Woweèe a be yu'shi boèñboñ.”

29[Pol aè ka' laèa wa'a, Jus a natii a duè, a ce sár mnsár a waâp mú tatap seê.]

30Pol aè m cu mbe ndaèp aè bfeâ' bbaa a ce laè' ndap anaè. E m ce koni beèe wááwá ce a m ce vúè aè ryá ye.

31E m ce feè'shi aèmbòè kúú Nyúè, a ce yá'ni beèe buu kuu Tata Jisos Kraêis. E m geèe wa'a neè ñger-ñwáè, ñwáè aè ce jepsi ye ka'.

Ñwaè' Ruêm

Ñwaè' Ruêm 1

- ¹Ñwaè' ca ce sañ máâ Pol ce m yu ñwáè rfaè' neè Jisos Kraêis. Nyúè àè m ce máè ená m ba ñwáè ntuu neè Jisoès, a fúr máè ená m fe'shi yïi Nsuñ Mboèñmboñ neè beèe.
- ²Nsuñ mboèñmboñ ca yu nsuñ ce Nyúè àè m kaè' neè beèe. E m laèa, ñgaâa ncep ntuu Nyúè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè ce yi yu rara.
- ³Nsuñ mboèñmboñ ca kuèu muu yïi ce Jisos Kraâis ce e yu Tata neè seèe. AÈ ka' ba aèmboè li rbi, a m bi ye mbe ndúè' Dávïid.
- ⁴AÈ ka' ba yi aèmboè yi yú' ce yi yu rara, Tata Nyúè àè fúr Jisoès efa rkwe a yeá ñger, aè rduèñshi ená e yu muu yïi.
- ⁵Yu njo' Jisoès ce Nyúè àè túr máè àè ntee boèñboñ, a fa máè fáñ àè rba ñwáè ntuu, tá beèe àè bto' wááwá a bo byemi neè ye, yu'ni neè ye, naèa ye mbekiï.
- ⁶Wee weèe yu àè múè beèe ce Nyúè àè ce ená a ba beèe Jisos Kraêis.
- ⁷M ce sañ ñwaè' ca neè weèe wááwá ce weèe yu àè rla' Ruêm, ce Nyúè àè koèñ weèe, a ká' weèe ená weèe ba yïi beèe. M ce loo máná Nyúè ce e yu yïiseèe Ta ker ba Tata Jisos Kraâis túr weèe àè ntee boèñboñ ker fa weèe cumúnyañ.
- ⁸Tá m ka' laèa buu moè', m ce yoèñshi yaè Nyúè àè rlii Jisos Kraâis njo' weèe wááwá, njobeè' beèe a ce suñ aèmboè le rbyemiï àè bdiï' wááwá.
- ⁹Nyúè ce m ce faè' neè ye neè ya ntee wááwá aèmboè m ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèmboè muu yïi na, riïñ ená m ce loo neè weèe àè nfeè' wááwá.
- ¹⁰M ce loo máná Nyúè àè ka' byemi, e fa máè fáñ seè'ni tá m vú yá weèe.
- ¹¹M ce koèñ àè ryá weèe seè, tá m bo koni bghoèniï ce àè yú', táá tatap.
- ¹²Yi yu ená seèe ja' viseèe mnyor. M be túr ñger njo' le rbyemiï tá weèe túr ñger njo' la rbyemiï.
- ¹³Bfúr waè, m ce koèñ máná weèe riñ ená yu nfeè' magoèr ce má ke loè kwa'shi ená m vú yá weèe. caar ba' ntïini na, máâ kwaè'shi wa'a, yuu mo' yi ku jepsi máè. M ce koèñ àè rgeèe tá beèe a byemi neè Jisoès tá la rfaè' li ba neè sá'-ñwáè a weêe mú aèmboè li yu neè beèe enje jáá foñ naè.
- ¹⁴Yu ya diï' ená m fe'shi Nsuñ Mboèñmboñ neè beèe wááwá; m be feè'shi neè beèe Greêk, ba neè beèe ce a yu beèe Greâk ka', ker ba neè beèe ce a riïñ ñwaè' ba beèe ce a riïñ ñwaè' ka'.
- ¹⁵A mbuèu ce máè láè ntee àè rfeè'shi Nsuñ Mboèñmboñ neè weèe ce weèe yu àè rla' Rum foñ.

- 16**Riitu yi ce koo máè nèè Nsuñ Mboèñmboñ ca ka'. Nsuñ Mboèñmboñ ca yu ñger Nyúè ce yi geèe beèe ce a byemi a luèñ. Ca yi yu entombiì nèè Juês, a ka' ba foñ nèè beèe enje jáá.
- 17**Nsuñ Mboèñmboñ ca ce duèñshi seèe njáèá njii ce Nyúè e ke geèe beèe a ba byáánii a yeâ bsii. Njáèá njii anaè aè káè' nèè rbyemii, a misi nèè rbyemii. Yi ku ba aèmboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, “Ñwáè ce e yu yáánii aè bsii Nyúè njobeè' e byemi nèè ye, ñgaèñ be luèñ.”
- 18**Nyúè ce ko'si rshentee nèè beèe ce a geèe buu bbebep nèè ye, a ker ce geèe nèè bee moè' foñ naè. Yaèp buu bbebep anaè ce jepsi beèe efa rriñ yuu mini.
- 19**Nyúè ce ko'si li rshentee njobeè' buu wááwá ce aède' beèe a riñ aèmboè ye vi yu brara nèè woweèe. Nyúè ye ye aè duèñshi woweèe buu anaè.
- 20**Káá' aè nfeè' ce Nyúè aè m geèe ñgoèñ, buu ce Nyúè aè m geèe vi ce duèñshi beèe buu ce aède' woweèe a m ba riñ kuu ye ka' naè. Vi ce duèñshi boèñboñ seè, ená e túr ñger ce aède' yi ke mi ka', a ker ce duèñshi foñ ená e yu Nyúè. Baná njii moè' yu aègho ce aède' woweèe a fúr yap tu ka'.
- 21**Ka' woweèe a riñ Nyúè wa'a, woweèe a ce kuè'si ye ka', a ker ce yoèñshi ye ka'. Yi ka' ba wa'a, bfee vi jep woweèe, woweèe a riñ yuu ka'.
- 22**Woweèe a m ce laèa ená woweèe a túr bfee, a kúti ba blúr.
- 23**Woweèe a m borni efa rloo nèè Nyúè ce e yu ñwáè foèo a ker ba Nyúè ce e ke kwe ka', a ce loo ba nèè blañ ce a soèp vi feeseè ñwáè ce e ke loè ku kwe, ba bsiñ ba mnyaèa ker ba buu ce vi túr mnyoâr ka'.
- 24**A mbuèu ce Nyúè aè maè'shi ená woweèe a gee buu bbebep aèmboè woweèe a ce koèñ aè rgeèe. Woweèe a ce geèe buu ce vi yu nèè riitu-ñwáè nèè wap mnyor, a waâp mú.
- 25**Woweèe a maè' mini Nyúè, a lor ba mnde'. Woweèe a ce loo ba nèè buu ce Nyúè aè m geèe, a ce faè' ba nèè buu anaè, a ke' ce loo nèè Nyúè ce e m geèe buu anaè ka'. Yu ye ce beèe a ba ce yoèñshi aè nfeè' wááwá. Yi yu wa'a.
- 26**Yi ka' ba wa'a, Nyúè aè ma'shi ená woweèe a gee buu ce a ce koèñ aè rgeèe, aè ba buu ce vi yu nèè riitu-ñwáè. Bbyeèñge a kupse yuu ce ñwáè aè ba geèe, a ce geèe ba yuu ce ñwáè aè ba geèe ka'.
- 27**Mmbañruè wowo a bornii efa rnoèñ a bbyeèñge weèe, a ce luèu aè rnoèñ ba a mmbañruè mo' weèe, a ce geèe buu ce vi yu nèè riitu-ñwáè seè. Woweèe a ká' ñgá' mbe waâp nduè, aè ba ñgá' ce e ghááte aè yaèp buu bbebep anaè.
- 28**Aè ka' ba njobeè' beèe ca a kani efa rriñ Nyúè aèmboè yaèp Nyúè, Nyúè aè ma'shi woweèe a ce kwaè'shi ba mkwaè'shi mmbembep tá woweèe a bo geèe buu ce vi yu yáánii ka' na.
- 29**Yap ntee yi ruu nèè buu bbebep njáèá jáá jáèá jáá. Woweèe a ce geèe bsaèrbuu. Woweèe a lá mmir mbenduè buu beèe mo', a ce kwaè'shi bebep aèmboè beèe

mo'. Woweèe a ce ko'ndoñ, a ce yúshi beèe, a ce reè bkoèr a beèe weèe, a ce bo' beèe, a túr mntee byayañ neè beèe, a ce cúe beèe, a ce sa' beèe.

³⁰Woweèe a baèa Nyúe, a ce nyúe' beèe, a ce naèa tu, a ce yu' nyor, a ce kwaè'shi mnduunjii jáá jáéá jáá ce aède' woweèe a gee buu bbebep. Woweèe a ce yu'ni neè wap mma ba wap bta ka'.

³¹Woweèe a riñ yuu ka'. Woweèe a kaè' yuu, gee yuu anaè ka', a ce koèñ beèe ka', a ce koosimnse neè beèe ka'.

³²Woweèe a riñ ená Nyúe ce laèa ená beèe ce a ce geèe njáéá buu ca a gháate aè rkweñgeèr. Ka' woweèe a riñ wa'a, woweèe a ku ce geèe yap yu buu ca. Yuu ce yi bep seè, yi yu ená woweèe a ce laèa ená beèe ce a ce geèe njáéá buu ca a geèe yááni.

Ñwaè' Ruêm 2

¹Baná wáá ñwáè ce aè ce sa' beèe mo', mboè wáè riñ wáná aède' aè fúr yo tu efa mnsa' Nyúe ka' a? Wáè ka' laèa ená woweèe a geèe buu bbebep, baná wáè ce sa' yoè nyor foñ njobeè' wáè ku ce geèe ba njáéá buu ce woweèe a ce geèe.

²Seèe riñ seená Nyúe e ke geèe yááni aè nfeè' ce e ce sa' beèe ce a ce geèe njáéá buu ca.

³Ñkaraè, waè' wáè ka' ce sa' beèe ce a ce geèe njáéá buu ca, ker ce geèe vi foñ, waè' aède' Nyúe buu efa rsa' wáè a?

⁴Waè' aè ce loèr ñgeàe boèñboñ ce Nyúe ce geèe neè beèe, a gee yuu mo' neè woweèe ka', a túr ntee múfáéá naè, aè yuu cicìi a? Mboè wáè riñ wáná Nyúe ce geèe ñgeàe boèñboñ ca neè wáè wa'a, a ce fa wáè fáñ tá aè bo kupse yo ñgeàe bebep a?

⁵Wáè teèe tu, a kani efa rkupseè, baná aè ce keè' seè'ni ba rshentee Nyúe ce li be keè yááti aèwañ aè noèñ ce e be keè sa' beèe wááwá aè njiú yááni naè.

⁶Nyúe be keè laè' ñwáè wááwá aè buu wááwá ce ñgaèñ aè m geèe.

⁷Beèe ce a láè ntee aè rgeèe buu bboèñboñ aè nfeè' wááwá, a lá mmir mbenduè bkuè' ese Nyúe ba ryu'ni ba ryoèñ ce nfeseè, Nyúe be geèe tá woweèe a cu nfeseè.

⁸Beèe moè' ce a yu bwer, a kani yuu mini, a ce geèe ba buu bbebep naè, a be yá ñgá' rshentee ba bepntee Nyúe.

⁹E be keè fa ñgá' neè ñwáè wááwá ce e ce geèe buu bbebep tá woweèe a yu' ryañ seè. E be keè káè' neè Juês, ka' du mbenduè beèe enje jáá foñ.

¹⁰AÈ ka' ba yi aèmboè beèe ce a ce geèe buu bboèñboñ, woweèe a be keè koni bkuè' ba ryu'ni ba cumúnyañ ese Nyúe. E be keè káè' neè Juês, ka' fa neè beèe enje jáá foñ.

¹¹Nyúe e ke so'niñgoèñ ka'.

- 12**Beèe ce a geèe buu bbelep, a riñ mncir Nyúè ka', a be bú, ka' a be keè sa' woweèe neè mncir ka' wa'a. Beèe ce a geèe buu bbelep a riñ mncir Nyúè naè, Nyúè be sa' woweèe neè mncir anaè.
- 13**Beèe ce Nyúè aè geèe woweèe a ba byááni a yeâ bsii yu beèe ce a ce yu' mncir ba neè btuè' caè'caè' ka', yu beèe ce a ce láè mncir.
- 14**Beèe ce a yu Jus ka', a riñ mncir ka', a ka' ce geèe buu mo' ce mncir vi ce laèa aè mkwaè'shii map, ka' woweèe a riñ mncir ka' wa'a, woweèe a ku riñ yuu ce yi yu yááni.
- 15**Yap ñgeèe yi ce duèñshi ená mncir Nyúè anaè vi yu njep waâp ntee ghup. Wap bfee vi ce geèe woweèe a riñ wa'a foñ njobeè' woweèe a geèe yuu boèñboñ, ku riñ, a geèe yuu bebep, ku riñ.
- 16**A mboè yi be keè ba wa'a aè noèñ ce Nyúè be fa ñger neè Jisos Kraâis tá e sa' beèe a yeâ tuè, teni wap mnsa' naè. E be sa' woweèe aè buu wáawá ce woweèe a m ce geèe aè bsúèti aèmbòè m ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ, a ce suñ beèe naè.
- 17**Wáè ce aè ce naèa nyor ená a wáè ñwáè Juês, aè ce laèa ená aè yu yááni njobeè' aè riñ mncir, a ce naèa nyor ená aè riñ Nyúè jáá,
- 18**wáè riñ yuu ce Nyúè ce koèñ, a riñ yuu ce yi yu boèñboñ njobeè' a yá'ni wáè mncir Nyúè.
- 19**Wáè loèr yo yu ená aède' aè duñshii mnfeèp nduunjii. AÈ ce laèa wáná aè yu rraa neè beèe ce a yu aè túè'nji.
- 20**AÈ ce laèa wáná aède' aè yá'ni blúr, ker yá'ni foñ beèe ce a riñ buu ka', njobeè' mncir vi fa wáè bfee, a gee wáè riñ yuu mini.
- 21**Waè' wáè ce wáâ ke yá'ni beèe mo', wáè yá'ni yoè nyor a? Wáè ce wáâ ke yá'ni ená beèe a fa yáèá ka', waè' wáâ ke yáèá a?
- 22**Wáè ce aè ce laèa ená beèe a fa koo bbyeèñge beèe mo' ka', waè' wáâ ke koo bbyeèñge beèe mo' a? Wáè ce aè baèa mnyúè enjep ñgoèñ na, waè' wáâ ke yáèá buu embe ndap mnyúè anaè a?
- 23**Wáè ce aè ce naèa nyor ená aè riñ mncir Nyúè seê, waè' wáâ ke geèe beèe a ce laèa bebep aèmbòè Nyúè njobeè' aè ce bú' mncir anaè a?
- 24**A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, "Beèe enje jáá a ce bepsi rlii Nyúè njobeè' yuu ce weèe ce geèe."
- 25**AÈ ce geèe búè aè rduèñshi ená aè yu ñwáè Nyúè. Búè ce aè ce geèe anaè be ba neè sá'-ñwáè, ce aè ka' ce láè mncir Nyúè. Wáè ka' ce bú' mncir Nyúè, baná yi yu seè'ni aèmbòè wáè geèe lá búè ka' wa'a.
- 26**AÈ ka' ba yi aèmbòè ñwáè ce e geèe búè ka', ñgaèñ aè ka' ce láè mncir Nyúè, baná Nyúè be kuè loèr ñgaèñ aèmbò ñwáè ce e geèe búè wáá wa'a.

²⁷Ñwáè ca be coosi wáè ce wáè geèe búè, a riñ mncir Nyúè ce a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè, a lá vi ka' naè.

²⁸Yi yu ená ñwáè ce e yu ñwáè Jus ghup yu ba ñwáè ce a ce yá ba neè mmir ka'. Búè ce yu búè mini aè bsii Nyúè yu ba yïi ce aè geèe ñwáè ka'.

²⁹Ñwáè ce e yu ñwáè Jus ghup yu ñwáè ce e yu wa'a ba enjep ntee, búâ mini yu ba yïi enjep ntee. Búè anaè yu ba rfaè' ce aè geèe ba Yú' Rara, a ke' ba yuu ce mncir vi ce laèa ka'. E ke vúse ba beèe vúse njáèá ñwáè anaè ka'. Nyúè a ñwáè ce e ke vúse njáèá ñwáè ca.

Ñwaè' Ruêm 3

¹Baná mboâñtu ce Jus a túr a caa beèe moè' yu ká? Waè' búè ce ñwáè aè geèe e túr sá' moè' neè ñgaèñ a?

²Jus a túr sá' goèr seê. Yuu entombïi yi yu ená Jus a beèe ce Nyúè aè m fa vi blaèa mba waâp mmboè.

³Ka' beèe mo' efa woweèe a m táá njep blaâa Nyúè anaè ka' wa'a, waè' yi yu ená Nyúè aè m buu efa rtáá njep yuu ce e m laèa a?

⁴AÈde' yi ba wa' ka' koo múcaèr. Ñwáè wááwá aè ka' ba ñwáè mnde', Nyúè ku ba yi yu ñwáâ mini. Yi ku ba aèmboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, "Tá beèe a yá ená wáâ ke laèa, ku gee aèmboè wáè laèa. Wáâ ke sa' wo mnsa', ku so."

⁵Yi ka' ba ená buu bbebep ce seèe ce geèe, ce geèe beèe a ce yá ená Nyúè yu ñwáâ nyááni, seèe ka' laa seená ká? Waè' aède' seèe laa ená Nyúè aè ka' fa seèe ñgá' njo' buu bbebep ce seèe aè geèe baná e geèe yuu yááni ka' a? (M ce laèa ba aèmboè ñwáè.)

⁶AÈde' yi ba wa' ka' koo múcaèr. Yi ka' ba ba wa'a, e ka' sa' ñgoèñ aè njáâá ká?

⁷Yi ka' ba ená m ce nya' mnde', beèe a yá ghup ená Nyúè yu ñwáâ mini, ce kuè'si ye, Nyúè ker taa máè ená m yu ñwáâ ñgeèe buu bbebep aè njáâá ká?

⁸Baná seèe gee buu bbebep tá rboèñ li bo fúú enjo a? Beèe moè' a ce bepsi la rlii, a ce laèa ená máè laèa lá wa'a. Nyúè be fa njáèá beèe ca ñgá' ce e be ghááte aè yuu ce woweèe a laèa.

⁹Seèe be ka' laèa seeká seè'ni aè? Waè' seèe yu jáá efa beèe moè' a? Yi yu wa' ka' koo múcaèr. Máè laèa wáá ená buu bbebep túr ñger mbenduè beèe wááwá, káè yu Jus áè, káè yu beèe enje jáá àè.

¹⁰Yi ku ba aèmboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, "Ñwáè moè' yu ñwáâ nyááni aè bsii Nyúè ka', ka' ñwáè moè'sir.

¹¹Ñwáè moè' yu ce e riññ buu Nyúè ka'. Ñwáè moè' yu ce e ce koèñ aè rriññ Nyúè ka'.

¹²Ñwáè wááwá aè beèesi njiñ neè Nyúè. Woweèe wááwá a kúti buu bciciñ. Ñwáè moè' yu ce e ce geèe yuu boèñboñ ka', ka' ñwáè moè'sir.

- 13**Blaèa ce vi ce fúú eku waâp bcuèu vi ce vùè nèè rkwe nèè beèè ce a yu' blaèa anaè. Wap blaèa vi yu aèmboè nli' nyo ce yi ke yú ñwáè naè.
- 14**Blaâa bcece' vi fúú eku waâp bcuèu.
- 15**Woweèè a ke caèasi nfeè' aè ryú ñwáè ka'.
- 16**Woweèè a ce bepsi buu, a ce vùè nèè ñgá' aènduè beèè aè bdiì' wááwá ce woweèè a ka' ce duè.
- 17**Woweèè a riñ aè rcu a beèè weèè nèè cumúnyañ-ñwáè ka'.
- 18**Woweèè a ce geèè yaèp buu, a ce wáp Nyúè ka'."
- 19**Seèè riñ seená yuu ce mncir Nyúè vi ce laèa, vi ce laèa ba nèè beèè ce Nyúè aè m fa mncir anaè nèè woweèè. Yi yu wa'a tá ñwáè moè' bo laèa ená e yu yi jáá ka', tá beèè wááwá enjep ñgoèñ na a bo keè táá kuèntombiì nèè Nyúè, tañshi yaèp nsa' nèè ye.
- 20**Ñwáè moè' yu ce e láè mncir wááwá tá Nyúè bo laèa ená ñgaèñ yu ñwáâ nyáániì ka'. Yuu ce mncir vi geèè yi yu ená vi geèè beèè a riñ buu bbelep.
- 21**AÈ ka' ba seè'ni na, Nyúè aè geèè beèè a riñ njáèá njii ce aède' ñwáè ba yáániì a yeâ bsii. Njii anaè túr yuu mo' aè rgeèè nèè mncir ka'. Ñwáè' mncir Nyúè ba ñgaâ ncep ntuu Nyúè a m laèa aèmboè njii anaè.
- 22**Njáèá njii ce Nyúè ce geèè beèè a ba byáániì yu ba aè rbyemi nèè Jisos Kraêis. Njáèá njii ca yu nèè beèè wááwá ce a ka' byemi, ñwáè moè' ker ba jáá ka',
- 23**njobeè' beèè wááwá a geèè buu bbelep, a sá efa foèè ce yi loè ese Nyúè.
- 24**Nyúè aè túr woweèè aè ntee boèñboñ, a gee woweèè aè ba byáániì a yeâ bsii. E m geèè wa'a nèè woweèè aè ciciì. Jisoès Kraâis a ñwáè ce e m geèè ená yi ba wa'a, a tee seèè efa ñgá'.
- 25**Nyúè aè m fa ye tá e bo ba aèmboè mbú tañshiì wa'a, tá li rkwe li bo geèè tá Nyúè foosi beèè ce a byemi nèè ye. Nyúè aè m geèè wa'a, tá e bo duèñshi nèè beèè ená e yu ñwáâ nyáániì, njobeè' aè m ba entombiì, e kur ntee a fuse efa buu bbelep ce beèè a m ce geèè.
- 26**AÈ ka' ba seè'ni na e duñshiì beèè ená e ce geèè buu aè njii yáániì tá beèè a bo riñ ená e yu ñwáâ nyáániì, a ker gee beèè ce a byemi nèè Jisos Kraâis a ba byáániì foñ.
- 27**Baná aède' seèè ker naatu a? Njii moè' yu ka'. Njoká? Njobeè' Nyúè aè geèè seèè aè ba beâe byáániì aè ke' ba ba njo' mncir ka', yu ba njo' rbyemiì.
- 28**Weèè aè laèa werná ñwáè yu yáániì aè bsii Nyúè ce ñgaèñ ka' byemi; ca yi túr yuu mo' aè rgeèè nèè mncir ka'.
- 29**Waè' Nyúè ku ba ba Nyúè Jus caè'caè' a? AÈmboè e yu Nyúè beèè enje jáá foñ a? ÁÈno, e yu Nyúè beèè enje jáá foñ,

³⁰njobeè' Nyúè ku ba moè'sir caè'caè'. E be geè Jus ce a ke geè búè naè aèmbòè beàe byáániì, ce woweè a ka' byemi neè Jisos Kraêis. Yi ku ba wa' foñ neè beè ce a ke geè búè ka' naè. Nyúè be geè woweè tá a ba byáániì ce woweè aè ka' byemi neè Jisos Kraêis.

³¹Waè' cena yi yu seè'ni ená seèe lor mncir aè yuu cicìi njo' rbyemiì a? AÈde' yi ba wa' ka' koo múcaèr. Yi yu ba ená seèe tapsi mncir.

Ñwaè' Ruêm 4

¹AÈde' seèe laa seeká aèmbòè Abraèham ce e yu tar neè seèe ce seèe yu Juês?

²Nyúè aè m ka' ba gee Abraèham ba yáániì njobeè' buu ce e m geèe, Abraèham aè m ba túr yuu ce aètaè e m ba naa nyor aègho. Geewa'a, e m túr yuu mo' aè rnaèanyor aègho aè bsii Nyúè ka',

³njobeè' Ñwaâ' Nyúè yi laèa enáê, "Abraèham aè m byemi neè Nyúè, Nyúè aè lor ye aè ñwáâ nyáániì njo' li rbyemiì."

⁴Ñwáè aè ka' gee rfaè', a la' ye, baná mbaèa ce a laè' ye aègho anaè yu yìi ce a fa ye fa ka', njobeè' e faè' a ka' koni.

⁵Ñwáè aè ka' tá fa' ka', byemi ba neè Nyúè ená Nyúè a ñwáè ce e ke geèe beèe ce a geèe buu bbelep a ba byáániì, baná Nyúè be loèr ñwáè anaè aèmbòè ñwáâ nyáániì neè mini-ñwáè, njobeè' e byemi neè ye.

⁶Dávìid ye ye aè m laèa foñ wa'a, ená Nyúè aè ka' lor ñwáè aèmbòè ñwáâ nyáániì ke' ba njobeè' rfaè' ce ñgaèñ aè geèe ka', baná ñgaèñ yu ñwáè rboâñtu seè.

⁷E m laèa enáê, "Beèe ce Nyúè aè foèosi woweèe efa wap bsaèrbuu a ma' yaèp buu bbelep anaè, a yu ñgaâa mboâñtu.

⁸Ñwáè ce Tata Nyúè be keèr ce beè' buu bbelep ce ñgaèñ aè m geèe ka', yu ñwáâ rboâñtu."

⁹Waè' beèe ce a yu ñgaâa mboâñtu ca ku ba ba beèe ce a geèe búè a? Beèe ce a geèe búè ka' a be ba ñgaâa mboâñtu foñ. Kwaè'shi ka neè aèmbòè Abraèhaêm. To seèe ce laèa seená Nyúè aè m loèr Abraèham aè ñwáâ nyáániì njo' li rbyemiì.

¹⁰AÈ m ba aè nfeè' ce Nyúè aè m loèr Abraèham aèmbòè ñwáâ nyáániì naè, Abraèham aè m baniì geèe búè a? Yi yu wa' ka', aè m ba aè nfeè' anaè e be gee búè ka'.

¹¹A m geèe ye búè, e ba aèmbòè ncoèo wa'a, ce e m ce duèñshi ená e yu yáániì aè bsii Nyúè njo' li rbyemiì, ka' a m be gee ye búè aè nfeè' anaè ka' wa'a. Yi ka' ba aè njáâá wa'a, Abraèham aè ba seè'ni taèr beèe wááwá ce a byemi, Nyúè aè ce yá woweèe aè beàe byáániì, ka' woweèe a geèe búè ka' wa'a.

¹²Yiiseèe ta Abraèham ca yu taèr neè beèe wááwá ce a geèe búè, a ke' ku geèe ba búè caè'caè' ka', a ce jáèr njep mi mkuèu, a byemi aèmbòè e m byemi tá a ka' keè geèe ye búè naè.

¹³Nyúè aè m kaè' Abraèham ker ba ñgùè Abraèham ená e be fa ñgoèñ neè woweèe. Nyúè aè m kaè' neè Abraèham wa'a njobeè' e m ce láè mncir ka'. E m kaè' wa'a njobeè' Abraèham aè m byemi neè ye a ba yáániì a yeâ bsii.

¹⁴Yi m ba ba ená beèe ce a ce láè mncir a beèe ce a be koni buu ce Nyúè aè m kaè', yi ba ba ená rbyemiì li túr sá' ka', tá mkaè'ni anaè mi ba foñ aè cicìi.

¹⁵Geewa'a, mncir vi ce geèe yi, ntee yi ce bep Nyúè neè beèe bep. Mncir vi ka' tá ba ka', ñwàèe bú' mncir ka'.

¹⁶Baná mkaè'ni anaè mi yu ba neè beèe ce a byemi. Yi yu wa'a tá yi bo ba rara ená e ce fa buu ce e m kaè' anaè neè seèe njo' yi ntee boèñboñ, tá buu anaè bo ba aègho neè ñgùè Abraèham wááwá, keè' kuè ba ba neè beèe ce a ce láè mncir ka', vi bo ba aègho neè beèe ce a byemi neè Nyúè aè mboèe Abraèham aè m byemi naè foñ. Abraèham yu taèr neè seèe wááwá.

¹⁷Yi ku ba aè mboèe a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, "Máè geèe wáè ba taèr neè bto' magoèr" naè. Baná aè bsii Nyúè, Abraèham yu taèr neè seèe. Yu ye ce Abraèham aè m byemi neè ye naè. Yu ye Nyúè ce e ke geèe beèe ce a kweñger, a kútii bteèe. Yu ye ce e ke laèa, yuu ce yi m be ba ka', yi ku ba.

¹⁸Abraèham aè m ku lá mi mmir mbenduè Nyúè, a byemi yuu ce e m kaè', ka' yi m ce yááti ená yuu ce Abraèham aè m láè mmir mbenduè mo naè yi be geeti ka' wa'a. Yi ka' ba wa'a, Abraèham aè lo a ba taèr neè bto' magoèr. Yi ku ba aè mboèe a sañ mbe Ñwaè' Nyúè. A sañ mbo enáê, "Yo ñgùè be ba goèr aè mboèe mkaèñsiì wa'a."

¹⁹Abraèham aè m ba aè nfeè' anaè aè mboèe bfeè' rjeèe. E m riñ ená e yu gúáú ñwàèe, a riñ ená Sáèra yu kar. Ka' e m riñ wa'a, e m ku byemi a sá ka'.

²⁰E m tarni ka', a ku byemi ená Nyúè be geèe yuu ce e m laèa. E m ku táá tatap njo' li rbyemiì, a ce kuè'si Nyúè.

²¹E m riñ neè mini-ñwàèe ená Nyúè túr ñger aè rgeèe yuu ce e m kaè' anaè.

²²A mbuèu ce Nyúè aè m yá ye aè ñwáâ nyáániì njo' li rbyemiì.

²³Blaèa ce a sañ enáê, "A m yá ye aè ñwáâ nyáániì" naè, a m ku sañ ba njo' Abraèham caè'caè' ka',

²⁴a m sañ njo' seèe foñ. Tata Nyúè be yá seèe aè mboèe beâe byáániì, ce seèe ka' byemi neè ye ce e m fúr Jisos Kraâis efa rkwe.

²⁵A m yú ye njo' yïseèe buu bbebep, Nyúè aè fúr ye efa rkwe tá seèe bo ba byáániì a yeâ bsii.

Ñwaè' Ruêm 5

¹Aè ka' ba njobeè' seèe yu byáániì aè bsii Nyúè njo' liseèe rbyemiì, seèe ce cu neè rfúteè-ñwàèe seèe Nyúè weèe njo' yuu ce yïseèe Tata Jisos Kraâis aè m geèe.

- ²Yu ye ce e geèe seèe àè koniì fáñ, a riñ rboãñntee Nyúè ce seèe ce yá seè'ni na, a ce lu'shi njobeè' seèe riññ seená seèe be koni foèò ce yi loè ese Nyúè.
- ³Mo' foñ yi yu ená seèe ce lu'shi àè ñgá' ce seèe ce yá njobeè' seèe riññ seená ñgá' e ke geèe ñwáè e kur ntee;
- ⁴ñkur ntee anaè e geèe ñgeèe ñwáè yi boñ Nyúè. Yiseèe ñgeèe yi ka' boñ Nyúè, baná yi be geèe tá seèe lá mmir mbenduè Nyúè.
- ⁵Seèe àè ka' lá mmir mbenduè Nyúè wa'a, seèe lá àè ciciì ka' njobeè' seèe riññ seená Nyúè àè koèñ seèe magoèr seê. Seèe riññ wa'a, ba àè ñger Yú' Rara ce e fa neè seèe naè.
- ⁶Yi yu ená àè m ba àè nfeè' ce seèe àè m riññ àè rjaè' viseèe btu ka' naè, Kraâis àè vú àè nfeè' ce Nyúè àè m láè, a kwe a seâe btuè ce seèe yu ñgaâa ñgeèe buu bbebep.
- ⁷Seèe riññ seená yi yu aetàèr neè ñwáè àè rkwe aètu ñwáè moè' ka'; ka' ñgaèñ àè ka' ba ñwáâ nyáániì àè. Seemoè' aède' ñwáè ku byemi ená e be kwe aètu ñwáè ce yìi ndeèe boèñ seê.
- ⁸Aè ka' ba yi aèmoè Nyúè, e duèñshi seèe ená e koèñ seèe seê, njobeè' àè m ba àè nfeè' ce seèe àè m ku bii ñgaâa ñgeèe buu bbebep naè, Kraâis àè kwe a seâe btuè.
- ⁹Aè ka' ba njobeè' rkwe Jisos Kraêis, Nyúè àè gee seèe àè ba byáániì, baná yi yu mini ghup ená Jisoès be jaè' seèe efa rshentee Nyúè foñ.
- ¹⁰Aè m ba àè nfeè' ce seèe àè m ku bii ñgaâa bbaèa neè Nyúè, muu yìi àè gee seèe Nyúè weèe àè kútiì aèbee njo' li rkwe. Yi ka' ba ená seèe Nyúè weèe àè kútiì aèbee, baná yi yu mini ená seèe be luèñ njobeè' e cu nteèe.
- ¹¹A yi wa' wáa ka'. Seè'ni na, seèe ce lu'shi njo' yuu ce Nyúè àè geèe neè seèe njo' rkwe yìiseèe Tata Jisos Kraêis, àè ba ye ce e m geèe seèe Nyúè weèe àè kútiì aèbee.
- ¹²Yi yu ená buu bbebep àè m vùè njep ñgoèñ na njo' ñwáè moè'sir, a vú neè rkwe. Yi ka' ba wa'a, rkwe li vú aènduè beèe wááwá njobeè' beèe wááwá a geèe buu bbebep.
- ¹³Buu bbebep àè m ku ba njep ñgoèñ tá Nyúè ka' keè fa vi mncir. Mncir vi ka' tá ba aègho ka', aède' a be' buu bbebep ce ñwáè àè geèe ka'.
- ¹⁴Ka' yi yu wa'a, rkwe li m ku ba àè nfeè' ce ncir yi m be ba ka', ká' ese àè nfeè' yìi Adaèm du ba' àè nfeè' yìi Musiis, rkwe li m ku ba, ka' woweèe a m geèe njáèá yuu bebep ce Adaèm àè m geèe àè nfeè' ce e m teèe tu neè Nyúè naè ka' wa'a. Adaèm yu aèmoè rleèñshi Jisos Kraâis ce e bii ka' vùè.
- ¹⁵Ka' yi yu wa'a, rfa ce Nyúè àè m fa njo' ñwáè ce e m bii ka' vùè anaè li yu jáá efa yuu bebep ce Adaèm àè m geèe. Beèe magoèr a m kweñger njo' yuu bebep ce ñwáè moè'sir ce yu Adaèm àè m geèe. Aè ka' ba njobeè' rboãñntee ñwáè moè'sir

foñ ce yu Jisos Kraêis, beèe magoèr se a koniï rboâñntee Nyúè ce yu rfa ce e fa aè cicïi.

¹⁶Sá' efa rfa Nyúè yu jáá efa sá' efa yuu bebep ce ñwáè moè'sir aè m geèe. Ñwáè moè'sir aè m geèe yuu bebep, Nyúè aè sa' beèe, woweèe a gwe mnsa'. Geewa'a, beèe magoèr a ku ce geèe buu bbebep, Nyúè aè ku fa beèe rfa aè cicïi, a gee woweèe a ba byáániï a yeâ bsii.

¹⁷Ka' ba ená yuu bebep ce ñwáè moè'sir aè m geèe, yi m geèe rkwe li túr ñger mbenduè ñgoèñ wááwá, beèe wááwá a ce kweñger njobeè' ñwáè moè'sir anaè, baná yi yu foñ ená rboâñntee ñwáè moè'sir, ce yu Jisos Kraêis, li be geèe beèe magoèr a koni rfa ce aè cicïi, ba beâe byáániï aè bsii Nyúè, koni ryoèñ, so buu bbebep.

¹⁸Baná aèmoèe yuu bebep ce ñwáè moè'sir aè m geèe yi m geèe beèe wááwá a gwe mnsa' Nyúè naè, yi yu foñ ená yuu yáániï ce ñwáè moè'sir aè m geèe naè, yi geèe beèe wááwá a koniï fáñ aè rso mnsa', koni ryoèñ.

¹⁹Aèmoèe beèe magoèr a m ba ñgaâa ñgeèe buu bbebep njobeè' nteèetu ñwáè moè'sir naè, yi yu foñ ená beèe magoèr a be ba byáániï aè bsii Nyúè njobeè' ñwáè moè'sir aè m yu'ni neè Nyúè.

²⁰Nyúè aè m fa mncir tá beèe a bo geèe buu bbebep goèr. Ka' yi yu wa'a, faè dïi' ce beèe a m ce geèe buu bbebep goèr, rboâñntee Nyúè li m gha' buu bbebep anaè aèfo goèr seè.

²¹Baná aèmoèe buu bbebep aè túr ñger mbenduè beèe, a vú neè rkwe, yi yu foñ ená rboâñntee Nyúè li túr ñger aè rgeèe beèe tá a ba byáániï aè bsii Nyúè, koni ryoèñ ce nfeseè njo' yïiseèe Tata Jisos Kraêis.

Ñwáè' Ruêm 6

¹Seèe be ka' laèa seeká seè'ni? Waè' yi yu ená seèe be kuè ce geèe buu bbebep tá beèe a bo yá rboâñntee Nyúè goèr a?

²Aède' yi ba wa' ka' koo múcaèr. Seèe yu aèmoèe bgúáú beèe ce aède' buu bbebep ker gee yuu mo' neè seèe ka'. Aède' seèe ker ce geèe buu bbebep aè njáâá ká?

³Mboè weèe rïiñ weená aè m ba aè nfeè' ce a m baèptir seèe aè rlii Jisoès naè, seèe Jisos Kraêis weèe aè kweñgeèr aèbee a?

⁴A tuñ seèe Jisos Kraêis weèe aèbee aè baèptir ce a m baèptir seèe naè, yi ba ená seèe woweèe aè kweñger aèbee. A m geèe ená seèe woweèe kweñger aèbee tá seèe bo koni ryoèñ, geèe ba ñgeâe fi aèmoèe Jisos Kraêis aè m fúú efa rkwe aè ñger Taèr Nyúè, a koni ryoèñ foñ naè.

⁵Seèe aè ka' ba aèbee seèe Jisos Kraêis weèe aè li rkwe, baná seèe be keè ba aèbee seèe woweèe, fúú efa rkwe aèmoèe e m fúú naè.

- ⁶Seèe riĩn seená aè m ba aè nfeè' ce a m taa Kraâis mbe kiĩntaa naè, a m taa njáèá ñwáè ce seèe aè m ba naè mbo foñ tá a bo yú yĩlseèe ndeâe mbembep, faè diĩ' seèe bo keèr ba bkwaèa neè buu bbebep ka'.
- ⁷Yi yu wa'a njobeè' ñwáè aè ka' kwe wáá, baná ñgaèñ aè luèñ efa buu bbebep.
- ⁸Yi yu foñ ená aèmboè seèe Kraâis weèe aè kwe aèbee na, seèe aè byemi ená seèe be cu seèe Kraâis weèe foñ,
- ⁹njobeè' seèe riĩn seená aèmboè Nyúè aè m fúr Kraâis efa rkwe naè, aède' e ker kwe ka'. Rkwe li ker túr ñger mbe yeâ nduè ka'.
- ¹⁰E m kwe wa'a, a ker kwe ka', tá yuu bebep yi ker geèe yuu mo' neè ye ka'. Li rcu ce e ce cu seè'ni na, e ce cu a Nyúè.
- ¹¹Baná wee weèe foñ aè ba yá wee mnyor aèmboè beèe ce a kweñger, yuu bebep yi ker ce geèe yuu mo' neè weèe ka', weèe aè ce cu seè'ni weèe Nyúè weèe njobeè' weèe Jisos Kraâis weèe yu aèbee.
- ¹²Baná weèe fa maè'shi tá yuu bebep yi túr ñger mbenduè wee mnyor ce vi be kweñger, tá weèe ce geèe buu bbebep ce weèe ce koèñ na ka'.
- ¹³Weèe fa maè'shi tá ñgúè' moè' efa yeè nyor kúti ba yuu ce weèe be ce geèe buu bbebep aègho ka'. Fa neè yeè nyor ba neè Nyúè aèmboè beèe ce a kweñger, a kúti bteèe. Maè'shi neè tá yeè nyor wááwá ba ba yuu ce Nyúè be ce geèe mfaâ' myáániĩ aègho.
- ¹⁴Buu bbebep be keèr túr ñger mbe weêe nduè ka' njobeè' weèe ker bii njeptii mncir ka', weèe yu ba njeptii rboãñntee Nyúè.
- ¹⁵Seèe be geèe seeká seè'ni? Waè' seèe be ce geèe buu bbebep njobeè' seèe ker bii njeptii mncir ka', a ba ba njeptii rboãñntee Nyúè a? AÈde' yi ba wa' ka' koo múcaèr.
- ¹⁶Mboè weèe riĩn ená weèe aè ka' fa weêe mnyor neè ñwáè tá weèe bo ce yu'ni neè ñgaèñ aèmboè bkwaèa wa'a, baná weèe yu bkwaèa neè ñwáè ce weèe ce yu'ni neè ye anaè a? Weèe aè ka' fa weêe mnyor aè rgeèe buu bbebep, weèe ba bkwaèa neè buu bbebep, sá' efa gho aè ba rkwe. Weèe aè ka' fa weêe mnyor aè rgeèe ñgeèe ryu'nĩ, weèe ba bkwaèa neè ñgeèe ryu'nĩ, sá' efa gho yu ená weèe be ba byáániĩ aè bsii Nyúè.
- ¹⁷Seèe yoñshi Nyúè njobeè' weèe ce weèe aè m ba bkwaèa neè buu bbebep, aè m kupse, a yu'ni ba neè ryá'nĩ ce a m yá'ni weèe naè neè ye ntee wááwá.
- ¹⁸Weèe aè luèñ efa buu bbebep, a ba bkwaèa neè ñgeâe yáániĩ.
- ¹⁹M ce laèa aèmbo ñgeâe bkwaèa tá yuu ce m ce laèa yi bo ba rara njobeè' yi yu tatap neè weèe aè riĩn buu ca neè bfee viũ ñwáè. AÈ m ba entombiĩ weèe aè fa weêe mnyor neè buu bbebep, a ce geèe ba bsaèrbuu. Baná weèe fa weêe mnyor seè'ni na ba neè ñgeâe yáániĩ, tá weèe bo ba beèe Nyúè ce weèe yu brara.

²⁰AÈ m ba aè nfeè' ce weèe aè m ba bkwaèa nèe buu bbebep naè, ñgeâe yáániì yi m túr yuu mo' aè rgeèe nèe weèe ka'.

²¹Weèe aè m ye ba njáèá sá' ká efa buu ce rìitu yi ce koo weèe aègho seè'ni na? Sá' efa buu anaè yu ba rkwe.

²²AÈ ka' ba seè'ni na ce weèe aè luèñ efa buu bbebep a ba bkwaèa nèe Nyúè na, sá' efa gho yu ená weèe yu beèe Nyúè ce weèe yu brara, loè koni ryoèñ ce nfeseè.

²³Blaè' efa buu bbebep yu rkwe, rfa ce Nyúè ce fa nèe beèe aè cicìi aè ba ryoèñ ce nfeseè ce seèe aè koni njobeè' seèe yu aèbee seèe Jisos Kraâis ce e yu Tata nèe seèe.

Ñwaè' Ruêm 7

¹Bfúr waê, m ce laèa nèe weèe ce weèe wááwá riiñ mncir. Weèe riiñ ená mncir vi túr ñger mbenduè ñwáè ba aè nfeè' ce ñgaèñ bii nteèe.

²Seèe lor aè rduèñshìi, njeñwáè aè ka' du bguèu, baná e be kuè cu ba a nduu yìi, ce nduu yìi anaè a ka' ku bii nteèe, aèmboè ncir yi laèa. Nduu yìi aè ka' kwe baná e luèñ efa ncir anaè.

³E ka' ker du bguèu a mbañruèñwáè moè' ce nduu yìi ku bii nteèe, baná e koo nduu ñwáè moè'. Nduu yi anaè aè ka' kwe baná e luèñ efa ncir. E ka' du bguèu a mbañruèñwáè moè' aè nfeè' anaè, baná e koo nduu ñwáè moè' ka'.

⁴Bfúr waê, yi ku ba nèe weèe wa' foñ. AÈ ka' ba aèmboè ñger ce mncir vi túr mbe weêe nduè, yi yu seè'ni ená weèe aè kwe, njobeè' weèe Jisos Kraâis weèe yu aè ñwáè moè'sir. Yi yu seè'ni na ená weèe cu njeptii nduu moè' jáá, ce e yu Kraâis ce Nyúè aè m fúr efa rkwe tá seèe bo geèe buu bboèñboñ nèe Nyúè.

⁵AÈ m ba aè nfeè' ce seèe aè m ce geèe buu ce e ke koèñ ba ñwáè aè rgeèe naè, mncir vi m ce naèashi viseèe mntee, seèe aè ce geèe buu bbebep, buu bbebep anaè aè lúsii ba nèe rkwe.

⁶AÈ ka' ba seè'ni na, seèe aè luñ efa mncir. Seèe aè kweñger, yuu ce yi m kur seèe naè, yi ker túr ñger mbe seâe nduè ka'. Seèe ce faè' nèe Nyúè seè'ni na, a ce láe mncir viù brúèú ce a sañ naè ka'. Seèe ce faè' nèe Nyúè ba aè njîu nfi, ce Yú' yi ce duèñshi seèe.

⁷Seèe be ka' laèa seeká seè'ni aè? Waè' seèe be laèa seená mncir yu yuu bebep a? AÈde' yi ba wa' ka' koo múcaèr. Yuu ce yi m geèe m ka' riñ yuu bebep, aè m ba mncir. Ncir yi m ka' tá baè laèa enáê, "Fa gani ka'" ka', m àe m ba riiñ ená ñwáè e ke gani yuu, baná ñgaèñ aè geèe yuu bebep ka'.

⁸AÈ ka' ba njobeè' ncir anaè, yuu bebep yi koniì fáñ a gee máè ce gani buu njáèá jáá jáèá jáá. Mncir vi ka' tá ba aègho ka', buu bbebep yáátii ka'.

⁹Nfeè' moè' aè m ba ce máè m riiñ mncir ka', a ku ba nteèe. Mncir vi ka' vùè, yuu bebep yi ba teèe,

- 10màè kwe. Màè yá máná mncir ce a m fa tá beèe a bo koni ryoèñ naè, vi geèe màè kwe kwe.
- 11AÈ ka' ba njobeè' mncir anaè, yuu be bep yi koni fán a bo' màè, a yú màè.
- 12Baná buu ca ce duèñshi ená mncir vi yu brara, buu wááwá ce Nyúè aè laèa vi ba brara a ba byááni, a boèñ.
- 13Waè' yi yu ená yuu ce yi m ba boèñboñ yi m vúè ba neè rkwe neè màè a? AÈde' yi ba wa' ka' koo múcaèr. Yu ba buu bbe bep ce vi m loèr mncir ce vi m ba bboèñboñ, a vú ba neè rkwe neè màè. Cena yi m ba wa'a, tá beèe a bo ríiñ yuu bbe bep. AÈ ka' ba njobeè' yuu ce Nyúè aè laèa, yuu be bep yi bep ghup neè mini-ñwáè.
- 14Seèe ríiñ seená mncir yu ba yuu ce aè yú', màè ba ya ba ñwáè ce a fyeèni aè mboè ñkwaèa wa'a neè buu bbe bep.
- 15M ríiñ mbuèu ce m ce geèe buu ce m ce geèe na ka', m ce geèe ba buu ce ya ntee yi ce koèñ aè rgeèe ka'. M ce geèe ba buu ce màè baèa.
- 16M ka' ce geèe buu ce ya ntee yi koèñ aè rgeèe ka', baná cena yi ce duèñshi ená màè byemi máná mncir vi yu bboèñboñ.
- 17Baná buu anaè ce geèe ba màè ka', ce geèe ba buu bbe bep ce vi yu njep máâ ntee.
- 18M ríiñ máná yuu boèñboñ mo' yi yu njep máâ ntee ka', m ce laèa ba buu ce m ce koèñ aè mboè ñwáè. Ntee aè rgeèe yuu boèñboñ yi yu njep rbúè, mmbo aè rgeèe yuu anaè mi ba ka'.
- 19M ce geèe yuu boèñboñ ce m ce koèñ aè rgeèe na ka', a ce geèe ba yuu be bep ce m ce koèñ aè rgeèe ka' naè.
- 20AÈ mboè m ce geèe ba buu ce m ce koèñ aè rgeèe ka' na, ce geèe ba màè ka', ce geèe ba buu bbe bep ce vi yu njep máâ ntee.
- 21Baná màè yá máná yi yu seè'ni aè mboè ncir wa'a ená m ka' ce koèñ aè rgeèe yuu boèñboñ, ku vú ba yíú be bep njep máâ ntee.
- 22M ce yu' rboèñ neè mncir Nyúè enjep máâ mbuèu ntee.
- 23Ka' yi yu wa'a, màè yá máná ncir mo' jáá yi yu njep máâ bláá, a ce maè' bìir a ncir enjep máâ ntee, a gee màè ba ñkwaèa neè ncir yuu be bep ce yi yu njep máâ bláá naè.
- 24Màè bú ghup. Ñwáè ce e be jaè' màè efa nyor ce e be geèe tá m kwe na yu nda?
- 25Seèe yoñshi Nyúè njo' yuu ce yíiseèe Tata Jisos Kraâis aè m geèe. Baná yi yu ená m yu ñkwaèa neè mncir Nyúè enjep máâ ntee, yaè nyor aè ba ñkwaèa neè ncir yuu be bep.

Ñwaè' Ruêm 8

- ¹Baná beèe ce a Jisos Kraâis weèe a yu aèbee a be keèr gweèe mnsa' ka',
- ²njobeè' ñger Yú' ce yi vùè neè ryoèñ njo' Jisos Kraâis yi geèe màè luñ efa ñger buu bbebep ba rkwe.
- ³Nyúè aè geèe yuu ce mncir vi túr ñger aè rgeèe ka', njobeè' ñwáè aè moèo aè rláè mncir laèr. E m tuu muu yïl, e beeñgeèr aè ñwáè aèmoè seèe ce seèe yu ñgaâa ñgeèe buu bbebep, tá e bo geèe tá buu bbebep mïl. A mboè e m so buu bbebep enjep seâe mntee aè njáâá wa'a.
- ⁴Nyúè aè m geèe wa'a tá seèe ce seèe ce geèe ñgeèe ba aèmoè ñwáè koèñ ka', a ce geèe ba aèmoè Yú' Nyúè yi ce koèñ, bo geèe ba buu byáániil ce vi gháâte aèmoè mncir vi ce laèa.
- ⁵Beèe ce a ce geèe ba yuu ce yaèp nyor koèñ, a ku ce kwaè'shi ba aèmoè yaèp nyor. Beèe ce a ce geèe ba buu ce Yú' Nyúè yi koèñ, a ku ce kwaè'shi ba aèmoè buu Nyúè.
- ⁶Ñwáè aè ka' lá ntee ba aè yuu ce yïl nyor koèñ, baná e be kwe. Ñwáè aè ka' lá ntee ba aè yuu ce Yú' Nyúè yi koèñ, baná e be koni ryoèñ, cu neè rfúteè-ñwáè.
- ⁷Ñwáè aè ka' lá ntee ba aè yuu ce yïl nyor koèñ, baná ñgaèñ be ba ñwáè bbaèa neè Nyúè njobeè' e ce yu'ni neè mncir Nyúè ka'. Neè mini-ñwáè, e moèo aè ryu'ni neè mncir anaè laèr.
- ⁸AÈde' beèe ce a ce geèe ba buu ce ñwáè koèñ, a gee yuu ce nyor boñ Nyúè ka'.
- ⁹AÈ ka' ba yi aèmoè weèe, Yú' Nyúè yi ka' ba njep weâe mntee ghup, baná weèe be keèr láè ntee ba aè buu ce ñwáè e ke koèñ aè rgeèe ka', wee be láè ntee ba aè buu Yú' Nyúè. Ñwáè aè ka' tá túr Yú' Kraâis ka', baná ñwáè anaè yu yïl ñwáè ka'.
- ¹⁰Kraâis ka' ba njep weèe, ka' weèe mnyor vi kweñger njobeè' buu bbebep wa'a, weèe yu bteèe aè yú' njobeè' e geèe weèe aè ba byáániil.
- ¹¹Yú' ñwáè ce e m fúr Jisos Kraâis efa rkwe yi ka' ba njep weèe, baná ñwáè ce e m fúr Jisos Kraâis efa rkwe be geèe foñ tá weèe mnyor ce aètaè vi kweñgeèr na, vi kúti bteèe. E be geèe wa'a aè ñger yi yú' ce yi yu njep weèe naè.
- ¹²Bfúr waê, baná yuu mo' yi yu ce seèe be kuè geèe, aè ke' ba ená seèe yu'ni neè nyor, cu ba aèmoè e ce koèñ ka'.
- ¹³Wáè ka' cu ba aèmoè ñwáè e ke koèñ, baná aè be kwe. Wáè ka' yú buu ce ñwáè e ke koèñ aè ñger Yú' Nyúè, baná aè be cu.
- ¹⁴Beèe wááwá ce Yú' Nyúè yi ce duèñshi woweèe nduunjïl, a yu boo Nyúè.
- ¹⁵Yú' ce weèe aè m koni naè yu ba yú' ce yi geèe weèe aè ba bkwaèa tá weèe bo ce wáp buu ka', yu ba yú' ce yi geèe weèe aè ba ba boo Nyúè. Yú' anaè yi geèe seèe aè ce war neè Nyúè enâê, "Abaè, Yaè Taè."
- ¹⁶Yú' anaè ba viseèe mntee a ce duèñshi ená seèe yu boo Nyúè.

- 17**Seèe àè ka' ba boo baná seèe yu beèe ce seèe be ye bti'. Seèe yu ñgaâa ye bti' Nyúè. Seèe Jisos Kraâis weèe be ye bti' anaè aèbee. Seèe ka' yá ñgá' seèe Jisoès weèe baná seèe woweèe be keè sa' foèo.
- 18**Máè yá máná aède' seèe be'niì ñgá' ce seèe ce yá seè'ni na aè foèo ce seèe be keè sa' na ka'.
- 19**Buu wááwá ce Nyúè aè m geèe vi cu a ce keè' nfeè' ce Nyúè be geèe tá boo vi a yááti.
- 20**Nyúè aè m geèe buu ca aè lo a kúti aè buu bcicïi. AÈ m koèñ buu ca aè rkúti aè buu bcicïi ka', aè m koèñ Nyúè ená buu anaè ba wa'a, a ce keè' ená,
- 21**buu wááwá ce e m geèe be luñ efa rbúèteè, tá vi bo koni rboèñ efa foèo ce boo Nyúè a be koni.
- 22**Seèe rïiñ seená buu wááwá ce Nyúè aè m geèe vi ce warñger, a ce yu' ryañ aèmbòè njeñwáè ce e ce luuti muu wa'a, vú ba' ntïini na.
- 23**Ku ba ba buu ce Nyúè aè m geèe ce vi ce warñger ka'. See seèe ce Nyúè aè fa seèe yi yú' ce yu rfa entombïi naè, seèe ce warñger enjep ntee foñ, a ce keè' nfeè' ce Nyúè be koo seèe aèmbòè boo vi, geèe tá viseèe mnyor vi luèñ.
- 24**Seèe ce Nyúè aè geèe seèe aè luèñ, seèe ce keè' nfeè' ce seèe be koni buu anaè. Ñwáè aè ka' yá yuu ce e ba ce keè', e ker ce keè' yi ka'. Waè' aède' ñwáè ker cu aè rkeè' yuu ce e yá wáá a?
- 25**Seèe àè ka' ce keè' yuu ce seèe aè be yá ka', baná seèe be kur ntee ce keè' yi.
- 26**Yú' Nyúè foñ yi ce jaè' seèe ce seèe yu neè bsàè-ñwáè, njobeè' seèe rïiñ aè rloo aèmbòè seèe aè ba loo ka'. Yú' anaè yi ke bu' mmbo neè Nyúè a seâe btuè neè rwarñgeèr-ñwáè, aè njïi ce aède' ñwáè laa ka'.
- 27**Nyúè ce e ke fyá' viseèe mntee wááwá rïiñ yuu ce Yú' yi ce kwaè'shi, njobeè' yú' yi ce bu' mmbo aètu beèe Nyúè aè buu ce Nyúè koèñ.
- 28**Seèe rïiñ seená Nyúè aè geèe buu wááwá ce vi koni aè kútiì ba rboèñ neè beèe ce a koèñ ye, ce yu beèe ce e ká' aèmbòè e m koèñ aè rgeèe efa rkáè'.
- 29**Beèe ce Nyúè aè m rïiñ wáá ená a be ba yïi beèe naè, e m laèa ená e be geèe tá woweèe a feese muu yïi, tá muu yïi anaè bo ba muu nlee neè bfúr magoèr.
- 30**Beèe ce Nyúè aè m laèa ená woweèe a be feese muu yïi naè, e m ká' woweèe. Beèe ce Nyúè aè m ká' anaè, e m geèe woweèe a ba byáániì. Beèe ce e m geèe woweèe a ba byáániì naè, e m kuè'si woweèe foñ.
- 31**AÈde' seèe ka' ker laa seeká aèmbòè seèe rïiñ buu ca na? Nyúè aè ka' ba aè mbeèp yïiseèe, ñwáè ce aède' e ker gee yuu mo' neè seèe ba nda?
- 32**Nyúè aè m kani efa rfa muu yïi ka'. E m fa muu yïi a seâe btuè. E ka' fa muu yïi, baná e be fa seèe buu wááwá foñ aè cicïi.

- 33**Ñwàè ce aède' e laa ená beèe ce Nyúè aè ce a yu ñgaâa ñgeèe buu bbelep yu nda? Nyúè a ñwàè ce e geèe seèe aè ba byáániì.
- 34**Ñwàè ce e be laèa ená seèe aè gweè nsa' yu nda? Ñwàè moè' yu ka', njobeè' Jisos Kraâis ce e m kwe, a ker lo a fúú efa rkwe foñ, cu seè'ni na aè rkoo maâ' Nyúè, a ce loo a seèe btuè.
- 35**Ñwàè ce aède' e gapniì seèe efa rkoèñniì ce Kraâis koèñ seèe naè, yu nda? Yuu mo' yi yu ka', káè seèe yu aè ñgá' áè, káè buu aè tap neè seèe se áè, káè beèe a ce fa seèe ñgá' áè, káè njeè ce yañ seèe áè, káè seèe aè buu bcáè' áè, káè yu rkwe áè, káè beèe a ce yú seèe áè, aède' seèe Jisoès weèe gapniì ka'.
- 36**Yi ku ba aèmbòè a sañ mbe Ñwaa' Nyúè. A sañ mbo enáè, "AÈ ka' ba njobeè' weèe, beèe a taè' yúshi weèr aè mnoèñ wááwá, a ce loèr weèr aèmbòè njeèe ce a ce duè aègho aè rsáá wa'a."
- 37**AÈ ka' ba aèmbòè buu ce vi koni weèr na, weèr aè so vi wááwá a misiì, njo' ñwàè ce e m koèñ weèr.
- 38**M riññ neè mini-ñwàè ená yuu mo' yi yu ce aède' yi gapniì seèe efa rkoèñniì ce Nyúè koèñ seèe na ka'. Káè yu rkwe áè, káè yu rluèñ áè, káè yu bcìndap Nyúè, káè yu mnyúâmkaè' áè, káè yu buu ce vi yu aègho seè'ni na áè, káè yu buu ce vi bii ka' ba áè, káè njáèá ñger ká áè,
- 39**káè yu ba viì embe buèu áè, káè yu ba viì enjep múè nshe áè, káè yu ba yuu mo' efa buu ce Nyúè aè m geèe áè, yuu mo' yi yu ce aède' yi gapniì seèe efa rkoèñniì ce Nyúè koèñ seèe njo' Jisos Kraâis ce e yu Tata neè seèe naè ka'.

Ñwàè' Ruêm 9

- 1**M ce laèa ba yuu mini aè rlii Kraâis. M ce nya' mnde' ka'. Ya ntee ce Yú' Rara yi yu njo yi táa yaè njìnsa' ená,
- 2**m ce koosimnse seè, ntee yi ce yañ máè aè nfeè' wááwá,
- 3**neè yaè beèe ce a yu bfúr wa seeseè, weèr woweèe aè ba láá e mo'sir. M ce koèñ máná ndoèò co' máè, tá weèr Jisos Kraâis gapni, ce yi ka' ba ená ñgaèpni anaè yi be jaè' yaè beèe.
- 4**Woweèe a yu beèe Isráèl. Nyúè aè m geèe woweèe a bo ba boo vi, a fa yi foèò neè woweèe. E m ye leè' a woweèe, a fa woweèe mncir. E m suñ woweèe aèmbòè aède' woweèe a gee rloo. E m geèe mi mkaè'ni ba neè woweèe.
- 5**Woweèe a yu beèe embe ndúè' Abraèham ba Aisìik ba Jakoèp. A m bi Kraâis aè ñwàè embe ndúè' anaè, e ba Nyúè ce e túr ñger mbenduè buu wááwá. Seèe yoñshi ye aè nfeè' siìp. Yi yu wa'a.
- 6**Waè' yi yááti ená yuu ce Nyúè aè m kaè' neè beèe Isráèl yi buu efa rgeèetìl a? Yi yu wa' ka'. Beèe wááwá embe ndúè' Isráèl a yu beèe Isráèl ka'.

- ⁷Yi yu foñ ená beèe wááwá a yu boo Abraèham njobeè' woweèe a yu beèe embe ndúè' Abraèham ka'. Nyúè aè m laèa neè Abraèham enáê, "Boo ce a be láè lo rlii be ba boo Aisïk."
- ⁸Cena yi ce duèñshi ená yu boo wááwá ce Abraèham aè m bi ce a yu boo Nyúè ka'; yu ba boo ce a m bi njo' mñkaè'ni ce Nyúè aè m geèe neè Abraèham ce a ce beè' aè boo Abraèhaêm.
- ⁹Nyúè aè m geèe mñkaè'ni anaè, a laa enáê, "Nfeè' be gháá tá m kúti; tá Sáera bi muu mbañruè."
- ¹⁰Yi ku ba ba wa' caè'caè' ka'. Boo Ráèbákaè a m túr taèr moè'sir ce e yu yïiseèe ta Aisïk.
- ¹¹⁻¹²Ka' yi yu wa'a, aè m ba aè nfeè' ce boo anaè a m ku bii njep rbúè, a ke' be geèe yuu bbebep káè yuu boèñboñ ka', Nyúè aè laa neè Ráèbákaè enáê, "Nlee be faè' neè Ñká'." Nyúè aè m geèe wa' tá yi bo ba ená aè ce ba ye a ce moè' efa boo ca aèmboè e m kwaè'shi, aè ke' ba ba njobeè' yuu mo' ce ñwáè anaè aè m geèe ka', aè m ba njobeè' aè m káè' ba Nyúè.
- ¹³Yi ku ba aèmboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, "Máè m koèñ Jakoèp a baa Ásoè." naè.
- ¹⁴Baná seèe be laèa seeká? Waè' seèe be laèa seená Nyúè aè m geèe yuu mini ka' a? AÈde' yi ba wa' ka' koo múcaèr.
- ¹⁵Nyúè aè m laèa neè Musiis enáê, "M be koosimnse neè ñwáè ce máè koèñ. Be kwaè'shi ba máè ñwáè ce m be geèe boèñboñ neè ye."
- ¹⁶Baná yi yu ená Nyúè e ke ce ñwáè ba aèmboè ñwáè ce koèñ káè njo' yuu ce ñwáè aè geèe ka'. E ke ce ba njo' yïi ñkoosimnse caè'caè'.
- ¹⁷Nyúè aè m laèa neè Fároè mbe yeâ ñwáè' enáê, "Máè ko'si wáè mbe kúú, tá m bo duèñshi ya ñger njïi enjep wáè, tá la rlii li bo yu'ti aè ñgoèñ wááwá."
- ¹⁸Baná Nyúè e ke koosimnse neè ñwáè ce e koèñ aè rkoosimnse neè ye, ker teesi tu ese ñwáè ce e koèñ aè rteèesi tu ese ye.
- ¹⁹Seemoè' ñwáè moè' efa weâe mú be laèa neè máè enáê, "Yi ka' ba wa'a, Nyúè aè ka' ce taèa ñwáè njoká, aèmboè yi yu ba ená aède' ñwáè kaniï efa rgeèe yuu ce Nyúè ce koèñ ená ñgaèñ gee ka' na?"
- ²⁰Wáè ce aè ku ba ba ñwáè, aè yu nda ka' beèesi cuèu weèe Nyúè? AÈde' rkiïñ li laa neè ñwáè ce e boo li enáê, "Wáè boo máè wa'a njoká" a?
- ²¹AÈde' ñwáè mboo mkiïñ lor mboo, gee yuu ce e koèñ aègho. AÈde' e lor mboo embe dïû' mo'sir boo mkiïñ aègho mmbaa, rmo' li boñ du misïi, rmo' li ku ba ba aè rkiïñ.
- ²²Yi ka' ba ená Nyúè aè m ce koèñ aè rduèñshi li rshentee, geèe tá beèe a bo yá yi ñger, a lo a kur ba ntee neè beèe ce a m geèe ntee yi bep ye, aè ba beèe ce yi m ba ená e be yúshi woweèe naè,

²³baná e m geèe wa'a tá e bo duèñshi rboèñ efa yi foèò neè beèe ce e m ce koosimnse neè woweèe, aè ba beèe ce e m kupshi tá woweèe a bo koni foèò anaè naè.

²⁴A seèe beèe ce Nyúè aè ká' ená a ba yïi beèe anaè. E ku ká' beèe ba efa múè Jus ka', e ká' beèe enje jáá foñ.

²⁵Nyúè aè laèa mbe ñwaâ' Hoèsiyaè enáê, "Beèe ce a m ba yaè beèe ka', m be too woweèe ená yaè beèe. M be too to' ce máè m koèñ ka' ená ya to' ce m koèñ seè."

²⁶E ker laa foñ enáê, "Mbe dii' ce a m laèa neè woweèe ená, 'weèe yu yaè bee ka'", ku ba mbe dii' anaè ce a be too woweèe ená boo Nyúè ce e yu nteèe."

²⁷Aè ka' ba yi aèmboè beèe Isràèl, AÈsayaè aè m laèa yuu a kuu woweèe. E m laèa enáê, "Ka' beèe Isràèl a yu goèr aèmboè nsaruñ aèwaâa roè wa'a, ku ba beèe múcaèr efa waâp mú ce a be luèñ."

²⁸Tata be caèasi nfeè' ka', e be sa' mnsa' ñgoèñ, teni.

²⁹Yi ku ba aèmboè AÈsayaè aè m laèa foñ enáê, "Tata Nyúè ce e túr ñnger mbenduè buu wááwá aè m ka' tá baè maè'shi boo moè' neè seèe ka', seèe aè m ba ba aèmboè rla' Sodoèm ba rla' Goèmoraè." wa'a.

³⁰Cena yi yu ba ená ká? Yi yu ená beèe enje jáá ce a m ce gheèter aè rba byáániï aè bsii Nyúè ka', a yu seè'ni byáániï njobeè' lap rbyemiï.

³¹Beèe Isràèl ce a m ce roèò yap aè rba byáániï njo' mncir ce a m ce láè, a m moèò laèr.

³²Woweèe a m moèò laèr njoká? AÈ m ba njobeè' woweèe a m gheèter aè rba byáániï njo' mfaè', ke' ba ba njo' rbyemiï ka'. Woweèe a m kote aè luèr,

³³ce Ñwaâ' Nyúè yi laèa aègho naè. Yi laèa enáê, "Yáê, m ce láè luèr aè rla' Sayoèn, ce e be geèe tá beèe a kote. Luèr anaè be geèe tá woweèe a gweñger. Ñwàè ce e ka' byemi neè ye, m ke coosi ñgaèñ ka'."

Ñwàè' Ruèm 10

¹Bfúr waè, m ce koèñ neè ya ntee-ñwàè, a ker ce loo neè Nyúè ená beèe Isràèl a luèñ.

²Máè riïñ máná woweèe a láè ntee aè rduè aèmbuèu Nyúè, a ke' riñ njïu mini ka'.

³Woweèe a m riïñ njáèá njï ce Nyúè e ke geèe beèe a ba byáániï ka', a ce gheèter aè rroèò ba nduunjiï yap aè rba byáániï, a kani yap yu njï yïi Nyúè.

⁴Kraâis aè m vùè, rfaè' efa mncir li mïï, tá ñwàè wááwá ce e byemi neè ye bo ba yáániï aè bsii Nyúè.

⁵Musiïs aè m sañ aèmboè aède' ñwàè ba yáániï njo' mncir, a laa enáê, "Ñwàè ce e ka' lá mncir wááwá baná ñgaèñ be cu njo' mncir anaè."

- ⁶AÈ ka' ba aèmboè njì ce aède' ñwàè ba yáániì njo' rbyemiì, e laa enáè, “Fa laèa njep wáà ntee enáè, ‘AÈde' ko' nda mbe buèu lá?’ ka' (ce yi yu ená, Be suèu nda neè Kraâis embe buèu lá?).
- ⁷Fa laèa njep wáà ntee enáè, ‘AÈde' ñwàè du mbaè yir lá?’ ka'” (ce yi yu ená be vùè nda neè Kraâis embaè yir? lá).
- ⁸Ñwaâ' Nyúè yi laèa ená ká? Yi laèa ba enáè, “Blaâa Nyúè vi yu aètútú neè wáè; vi yu ku wáà cuèu, a ba njep wáà ntee.” Blaèa anaè yu blaèa ce vi ce suñ aèmboè rbyemiì ce weèr ce feè'shi.
- ⁹Wáè ka' laèa eku wáà cuèu ená Jisos yu Tataè, byemi enjep wáà ntee ená Nyúè aè m fúr ye efa rkwe, baná aè be luèñ.
- ¹⁰Ñwàè e ke byemi ba enjep ntee ka' ba yáániì aè bsii Nyúè, e ke laèa ba ekuè cuèu ka' luèñ.
- ¹¹Ñwaâ' Nyúè yi laèa enáè, “Ñwàè wááwá ce e ka' byemi neè ye, baná e be coosi ñgaèñ ka'.”
- ¹²Jus a ker ba jáá efa beèe enje jáá ka'. Kraâis yu Tata neè woweèe wááwá. E ke ghoèni ñwàè wááwá ce e ka' war neè ye.
- ¹³Yi ku ba aèmboè a sañ enáè, “Ñwàè wááwá ce e ka' war aè rlii Tataè, baná ñgaèñ be luèñ” naè.
- ¹⁴Baná aède' beèe a war neè ye aè njááá ká ce woweèe a ka' tá byemi neè ye ka'? AÈde' woweèe a byemi neè ye aè njááá ká ce woweèe a ka' tá yu' aèmboè ye ka'? AÈde' woweèe a yu' aèmboè ye aè njááá ká ce ñwàè aè ka' tá feè'shi neè woweèe ka'?
- ¹⁵AÈde' beèe a du fe'shi aè njááá ká ce a ka' tá tuu woweèe ka'? Yi ku ba aèmboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè. A sañ mbo enáè, “Mkuèu beèe ce a vùè a ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ mi boèñ aèmboè ká wa'a!”
- ¹⁶Ka' yi yu wa'a, beèe wááwá a byemi Nsuñ Mboèñmboñ ca ka'. AÈsayaè aè m laèa enáè, “Tataè, ñwàè moè' yu ce e byemi yuu ce weèr aè laèa ka'.”
- ¹⁷Baná yi yu ená beèe a ke yu' wáá ka' byemi; beèe a feè'shi aèmboè Kraâis wáá, beèe a ka' yu'.
- ¹⁸M ce bipshi máná woweèe a m yu' nsuñ ca ka' lá? Yi yu mini wa' ka'. Yi yu enáè, “Beèe a yu' yaèp njeèndoñ aè bdiì' wááwá enjep ñgoèñ. Wap blaèa vi baè' aè mmbuu ñgoèñ wááwá.”
- ¹⁹M ker ce bipshi máná beèe Isráèl a m riìñ ka' lá? M be beèesi neè yuu ce Musiis aè m sañ eluâuñgoèñ. E m sañ yuu ce Nyúè aè m laèa, enáè, “M be geèe tá weèe ko'ndoñ neè beèe ce a ghááte aè to' ka'. M be geèe tá ntee yi bep weèe neè to' ce yi riìñ yuu ka'.”

²⁰AËsayaè ye ye aè m raasi seê, a sañ yuu ce Nyúè aè m laèa enáê, “Beèe ce a m ce roèo máè ka', a yá máè. Máè duèñshi yaè nyor neè beèe ce a m ce bipshi ená m yu fá lá ka'.”

²¹AË ka' ba aèmboè beèe Isráèl, AËsayaè aè m sañ yuu ce Nyúè aè m laèa enáê, “Máè maè' ma mmbo neè yaè beèe, káâ' aè ñgaèptú' du ba' aè mbuèuñkuèr, woweèe a tee btu, a yu'ni neè máè ka'.”

Ñwaè' Ruêm 11

¹M be keèr bipshi yuu mo'. Waè' Nyúè aè maè' yìi beèe a? AËde' yi ba wa' ka' koo múcaèr. Má máè yu moè' efa beèe Isráèl. M yu ñwáè embe ndúè' Abraèhaêm, a ba ñwáè embe ntáè' Bánjamáèn.

²Nyúè aè maè' yìi beèe ce e m ce efa rkáè' ka'. Mboè weèe riiñ yuu ce a m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè aèmboè AËlajaè naè a? AË m ba mbe nfeè' moè', e laa bebep aèmboè beèe Isráèl neè Nyúè.

³E m laèa enáê, “Tataê, beèe ca a yúshi yo ñgaâa ntuu, a kááshi wo bdiû' ntoèo mfa, aè ku báti máè. Woweèe a ce roèo aè ryú máè.”

⁴Nyúè aè beesìi neè ye ená ká? E m beèesi enáê, “Máè bár yaè beèe ncùèkii saèambaê, ce woweèe a loo neè Baal ka'.”

⁵Yi ku ba wa' foñ seè'ni na. Mú beèe moè' a ku ba aè múè beèe Isráèl ce Nyúè aè ce njo' yi ntee boèñboñ.

⁶Yi ka' ba ená Nyúè aè ce woweèe njo' yi ntee boèñboñ baná e ce woweèe ba njo' yuu mo' ce woweèe a geèe ka'. E m ka' ba ce woweèe ba njo' yuu mo' ce woweèe a m geèe, yi ntee boèñboñ anaè aè m ba ba ntee boèñboñ ghup ka'.

⁷Yuu m ce laèa yi yu ba ená ká? Yi yu ená beèe Isráèl wááwá a m koni yuu ce a m ce roèo ese Nyúè ka'. Mú beèe ce Nyúè aè m ce naè a beèe ce a m koni yuu anaè. Nyúè aè m geèe bár beèe a cip btuè'.

⁸Yi ku ba aèmboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè. A sañ mbo enáê, “Nyúè aè m geèe woweèe a máñni buu, a ce yá buu ka', a ker ce yu' buu ka', caar ba' ntïni na.”

⁹Dávïid ye ye aè m laèa enáê, “Geèe tá yuu ce woweèe a ce yu' rboèñ aègho naè, yi kúti ba taa ce yi be koo woweèe. Geèe tá woweèe a tañte, keèr kote aè yuu anaè, yá ñgá' njo' yap yuu ce a geèe anaè.

¹⁰Geèe tá woweèe a faêp, faè dii' woweèe a bo keèr yá buu ka'. Gúú wap mnjiï nfeseè.”

¹¹Waè' cena yi yu ená woweèe a m kote tá woweèe a bo gweè keèr naèti ka' a? AËde' yi ba wa' ka' koo múcaèr. AË ka' ba njobeè' woweèe a m geèe yuu bebep, Nyúè aè fa fáñ neè beèe enje jáá tá woweèe a bo luèñ, tá beèe Isráèl a ko'ndoñ neè woweèe.

- 12**Ka' ba ená yuu bebep ce woweèe a m geèe naè aè m kúti ba bgheñni neè ñgoèñ, rgweè ce woweèe a m gweè naè aè kúti ba bgheñni neè beèe enje jáá, baná bgheñni ce seèe be keè koni aè nfeè' ce Jus wááwá a yu'ni neè Nyúè foñ naè, vi be keè ba magoèr aèmoèe ká?
- 13**M ce laèa seè'ni na ba neè weèe ce weèe yu ye beèe enje jáá. M yu ñwáè ntuu ba neè beèe enje jáá. M ce loèr la rfaè' ca aè mcáâr ka',
- 14**tá m bo yá máná aède' m gee yaè beèe aè ko'ndoñ tá beèe mo' efa woweèe a bo luèñ lá.
- 15**Nyúè aè m ka' ma' woweèe, bár beèe enjep ñgoèñ a koni fán aè rkúti aèbee a Nyúè weèe, baná yi be ba aè njáá ká aè nfeè' ce Nyúè aè ka' koo woweèe aè yíi beèe? Yi be ba aèmoèe beèe ce a kweñger a kúti lá bteèe wa'a.
- 16**Ñwáè aè ka' top mkúâñ bráêd, too bráâd yíi entoembíi fa neè Nyúè, baná bráâd wááwá ce e be toèe efa mkúèñ anaè yu yíu Nyúè. Mñgañ ce ka' ba vi Nyúè, baná mmba' ce yu vi foñ.
- 17**Yi ka' ba ená a m faèrshi mmba' mo' efa ce Oleèf ce a m byeè aè mñkúè, a lor weèe ce weèe yu ye mmba' ce Oleèf ce aè ríiñ a bar nje ce Oleèf ce aè mñkúè, weèe aè ce kuè' neè mdip enje nyoèr ce anaè,
- 18**baná weèe fa naèa tu ená weèe aè caèa mmba' ce ce a m faèrshi efa Oleèf ce aè mñkúè naè ka'. Weèe aè ka' ce naèa nyor, weèe kuushi ená yu ba weèe ce weèe ce geèe mñgañ ce vi ce kuè' ka', yu ba mñgañ ce ce vi geèe weèe aè ka' ce kuè'.
- 19**Seemoè' aè be ce naèa tu ená, "A m faèrshi mmba' mo' tá a bo bar máè njo."
- 20**Yi yu mini wa'a. A m faèrshi woweèe njobeè' woweèe a m byemi ka'. Weèe yu ñgúè' moè' efa ce anaè njo' le rbyemi caè'caè'. Baná weèe fa naèa tu ka', weèe lor nfeè'.
- 21**Nyúè aè m ka' tá koosimnse efa rfaèrshi mmba' ce mo' efa ce Oleèf yíu aè mñkúè ka', baná e be koosimnse efa rfaèrshi weèe foñ ka'.
- 22**Yá ka neè aèmoèe Nyúè ce geèe ñgeâe boèñboñ neè beèe mo', a ker ce jar neè beèe moè'. E ce jar neè beèe ce a gweè, a ce geèe ñgeâe boèñboñ neè weèe, ce weèe aè ka' ku ce jáèr ba njep yi nduunjíi. Yi ka' tá ba wa' ka' baná e be faèr weèe foñ.
- 23**Beèe anaè foñ a ka' kupse byemi, baná Nyúè be bar woweèe nje ce ca. E túr ñger aè rgeèe wa'a.
- 24**E m loèr weèe ce weèe yu mmba' ce Oleèf efa ríiñ, a bar nje ce Oleèf yíu aè mñkúè, ce yi ke ba wa'a ka', baná neè mini-ñwáè, e túr ñger aè rloèr mmba' ce víu aè mñkúè ce a m faèrshi naè, bar nje ce anaè.
- 25**Bfúr waè, m ce koèñ máná weèe riñ yuu ce beèe a m be riñ ka', faè dii' weèe bo ce kwaè'shi ená weèe túr bfee se ka'. Yi yu ená beèe Isráèl a be kuè cip btuè'

nfeseè ka'. A be kuè cip btuè' caar duè baè' aè nfeè' ce beè wááwá efa múè beè enje jáá ce a ba byemi, a byemi naè.

²⁶Ca yi be keè koni, tá beè Isráèl wááwá a luèñ. A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáé, “Ñwáè ce e be fúr beè efa ñgá' be vùè efa rla' Sayoèn, fúr ñgeâe be bep embe ndúè' Jakoèp.

²⁷Be ba aè nfeè' ce máè siñsi yaèp buu bbebep, tá yi ba ená máè geèe yuu ce máè m ye leè' máná m be geèe naè.”

²⁸Beè Isráèl a yu ñgaâa bbaèa neè Nyúè njobeè' woweèe a kani Nsuñ Mboèñboñ. Cena yu sá' neè weèe ce weèe yu beèe enje jáá. Ka' yi yu wa'a, e m ce woweèe a ku bii koèñ woweèe njobeè' wap btaê.

²⁹Nyúè aè ka' ce beèe, ker ghoni woweèe, aède' e ker kupse yi ntee ka'.

³⁰AÈ m ba entoèmbiì, weèe aè tee btu neè Nyúè, aè ka' ba seè'ni, Nyúè aè koosimnse neè weèe njobeè' nteètu beèe Isráèl.

³¹Wowo foñ a teèe btu neè Nyúè seè'ni na tá Nyúè bo koosimnse neè weèe, keèr koosimnse neè woweèe foñ.

³²Yi yu ená Nyúè aè fa beèe wááwá aè shañ nteètu, tá e bo koosimnse neè woweèe wááwá.

³³Yá aèmbòè Nyúè yu ñwáâ ñgoèr naè! Yá aèmbòè e riñ buu, a túr bfee se naè! AÈde' ñwáè riñ aèmbòè Nyúè ce kwaè'shi ka'. AÈde' ñwáè riñ aèmbòè Nyúè ce geèe yì buu ka'.

³⁴A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáé, “Ñwáè ce e riñ aèmbòè Tata e ke kwaè'shi yu nda? Ñwáè ce aède' e cep ye yu nda?”

³⁵“Ñwáè ce e m be fa Nyúè yuu tá Nyúè bo laè' yuu ce e m fa neè ye anaè yu nda?”

³⁶Buu wááwá aè m loè ese Nyúè, buu anaè wááwá aè ba aègho njo' ye, buu wááwá aè ba yì buu. Tá beèe a ku'si ye nfeè' sùp! Yi yu wa'a.

Ñwáè' Ruêm 12

¹Bfúr waè, yi ka' ba wa'a, aèmbòè Nyúè aè koosimnse neè seèe na, m ce bu' mmbo neè weèe ená weèe fa weèe mnyor neè Nyúè aèmbòè buu tañshì ce vi yu bteèe, a ba brara, Nyúè aè ce yu' rboèñ aègho. A njáèá njiù yááni ce ñwáè aè ba loo neè Nyúè.

²Fa beè'ni neè buu ce beèe enjep ñgoèñ na a ce geèe ka'. Maè'shi neè tá Nyúè kupse me mkwaè'shì tá weèe bo geèe ñgeâe fi. Weèe aè ka' gee wa'a, weèe riñ yuu ce Nyúè koèñ. Weèe be riñ yuu ce yi yu boèñboñ, aè ba yuu ce Nyúè ce yu' rboèñ aègho, a ba yááni.

³AÈ ka' ba njobeè' ñger ce Nyúè aè fa neè máè njo' yi ntee boèñboñ, m ce laèa neè weèe wááwá ená ñwáè fa kwaè'shi aèmbòè yi tu, caèa embe diì' ce e ba kwaè'shi

ka'. Kwaè'shi aèmboè yo tu ba aè njiù yááni. Ñwàè wááwá ku kwa'shi aèmboè yi tu ba aèndeè rbyemi ce Nyúè aè fa ye.

⁴Nyor ku ba moè'sir, a túr mñgúè' nyor jáá jáèá jáá, ñgúè' nyor wááwá aè túr li rfaè'.

⁵Yi ku ba nè seè wa' foñ. Ka' seè yu aèngoo wa'a, seè ku ba nyor moè'sir njobeè' seè Kraâis weè yu aèbee. Yi ka' ba ená seè yu nyor moè'sir, baná ñgúè' nyor moè' yu nè yi tu ka'.

⁶Seè wááwá aè koni bfee jáá jáèá jáá ese Nyúè njo' yi ntee boèñboñ ce e túr nè seè, a ce geè mfaè' aègho. Baná ñwàè wááwá geè rfaè' nè bfee anaè. Nyúè aè ka' fa ñwàè bfee ce aède' e cep ntuu Nyúè, baná ñwàè anaè cep aèmboè li rbyemi li yu.

⁷Nyúè aè ka' fa ñwàè bfee ce aède' e fa' nè beè, baná ñwàè anaè fa' nè beè. Ñwàè aè ka' túr bfee aè ryá'nii, ñgaèñ yá'nii beè.

⁸Ñwàè aè ka' túr bfee aè rfeè'shi blaâa Nyúè, tapsi beè aègho, baná ñgaèñ fe'shi. Nyúè aè ka' gee ñwàè riñ aè rfa beè buu, baná ñgaèñ fa mmbo mtoo. Ñwàè ka' túr bfee aè rba tu nè beè, e sa' beè nè yi ntee-ñwàè. Ñwàè aè ka' túr bfee aè rjaè' beè, ñgaèñ ja' nè rlu'shi-ñwàè.

⁹Koèñ nè beè nè mini-ñwàè, baa yuu bebep, koñ ba yuu boèñboñ.

¹⁰Weè koñni aèmboè bfúr. Weè naa beè moè' mbeki caa aèmboè weè ce naèa wee btu.

¹¹Fa koosi nè bbor ka', faè' nè tatap. Faè' nè nè Tata Nyúè nè ye ntee-ñwàè.

¹²Láè nè mmir mbenduè buu ce Nyúè aè kaè' nè weè, ce lu'shi. Táá nè tatap aè nfeè' ñgá', ce loo nè Nyúè, ke' ce sá ka'.

¹³Ñwàè Nyúè aè ka' buu yuu, weè túr yuu anaè, weè fa ye. Koni nè beè ce a niñ weè, gá' nè woweè boèñboñ.

¹⁴Loo nè ená Nyúè ghoni beè ce a ce fa weè ñgá'. Fa loo nè ená ndoè co' woweè ka', loo nè ba ená Nyúè ghoni woweè.

¹⁵Lu'shi nè weè beè ce a ce lu'shi, koosimnse weè beè ce a ce koosimnse.

¹⁶Cu nè nè rfúteè-ñwàè weè beè wááwá. Fa naèa nè tu ka', koo nè bkar weè beè ce a loèr wap mnyor njep nsheè. Fa kwaè'shi nè ená weè yu ñgaâa bfee ka'.

¹⁷Fa kúsi nè yuu bebep nè yuu bebep ka'. Gheèter nè gee ba buu ce vi be ba yááni aè bsii beè wááwá.

¹⁸Geè nè yuu wááwá ce aède' weè geè, tá weè bo cu nè rfúteè-ñwàè weè beè wááwá.

¹⁹Bkar waê, ñwàè fa kúsi mcucu' ka', maè'shi yì anaè ba neè rshentee Nyúè. A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, “Ñwàè ce e be kúsi mcucu' yu máè. M be laè' woweèe. Cena ce laèa Tata Nyúè.”

²⁰Weèe gee ba aèmbòè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè. A sañ mbo enáê, “Njeè aè ka' ce yañ ñwàè ce e baèa wáè, aè fa ye byee. Ntee yi ka' yuushi ye, aè fa ye yuu tá e no. Wáè ka' gee wa'a, baná wáè cuè' mçuèñ mor mbe yeâ tu.”

²¹Fa maè'shi tá yuu bebep yi so wáè ka'; so yuu bebep neè yuu boèñboñ.

Ñwàè' Ruêm 13

¹Ñwàè wááwá yu'ni neè beèe ce a ce sa' to' njobeè' Nyúè a ñwàè ce e geèe ená beèe mo' a sa' beèe mo'. Nyúè ka' tá fa ñwàè ñger aè rsa' beèe ka', ñgaèñ túr ñger anaè ka'.

²Baná ñwàè ce e ka' tee tu neè beèe ce a ce sa' beèe, baná ñgaèñ aè teèe tu neè yuu ce Nyúè aè geèe. Beèe ce a ka' gee wa'a, baná woweèe a ce ká' ñgá' mbe waâp btuè.

³AÈde' ñwàè ce e ce geèe ñgeâe boèñboñ wáp ñwàè ce e ce sa' beèe ka'. Ñwàè ce aède' e wáp ye, yu ba ñwàè ce e ce geèe ñgeâe bebep. Wáè ka' ce koèñ aè rwáp ñwàè ce e ce sa' beèe ka', aè gee ñgeâe boèñboñ tá e bo yoèñshi wáè.

⁴Ñwàè ca ce faè' ba neè Nyúè tá e bo jaè' wáè. Wáè ka' gee yuu bebep, aè wáp ye, njobeè' ñger ce a fa ye anaè yi yu aè cicìl ka'. Nyúè aè fa ye ñger aè rkúsi mcucu' neè beèe ce a ce geèe buu bbebep.

⁵Baná yi yu yáánì aè ryu'ni neè ñgaâa rsa', ke' ku ba ba njobeè' aè ce wáp ñgá' ka'. Geèe wa'a faè diìl' yo ntee yi bo ce sa' wáè ka'.

⁶A mbuèu ce weêe ke laè' mbaâa baèraè' foñ, njobeè' beèe ce a ce kuèu mbaâa baèraè' a ce faè' ba neè Nyúè.

⁷Fa neè yuu ce weèe aè ba fa neè ñwàè wááwá. Kàè yu mbaâa baèraè' àè, kàè yu mbaèa ce a laèa ená aè la' aètu buu ce wáè túr àè, laè' yuu ce wáè ba laè'. Wáp beèe ce wáè ba wáp, yu'ni neè beèe ce wáè ba yu'ni neè woweèe.

⁸Weèe ñwàè moè' fa ba neè rkaa ka'. Rkaa ce aède' aè túr weèe ñwàè li yu ená aè koèñ ñgaèñ. Ñwàè aè ka' koñ beèe, baná e l àè mncir wááwá.

⁹Mncir Nyúè vi ce laèa enáê, “Fa koo ñgwa ñwàè moè' kàè nduu ñwàè moè' ka', fa yú ka', fa yàèá ka', fa gani ka'.” Mncir ca wááwá ker ba mncir mo' vi táá ba mbenduè ncir e mo'sir. Ncir anaè yi yu enáê, “Koèñ nfúroè aèmbòè wáè koèñ yoè nyor.”

¹⁰Ñwàè aè ka' koñ nfúr yìl, e ker gee yu bebep neè ye ka'. Ñwàè aè ka' koñ ñwàè baná e l àè mncir wááwá.

¹¹Weèe ce koñni wa'a njobeè' weèe riĩn ená nfeè' ce weèe àè ba lá' efa mmirloè àè gháá. Nfeè' ce Nyúè be geèe tá seèe luñ yu seè'ni aètútú a caa aèmboè e m ba àè nfeè' ce seèe àè m káè' byemi neè Jisos Kraâis naè.

¹²Mbeèr àè loè, túè' àè ká' a ce raa. Baná seèe ma' ñgeâe neètú', lor buu biĩr e neèmootĩ, yar.

¹³Seèe gee ñgeèe aèmboè beèe ce a ce cu ba àè rraa. Seèe fa ce duè mñkaâ' bghaa, káè ce no buu tá vi ce koo seèe ka'. Seèe borni bsaèkĩl ba mká'ni. Seèe borni mlap ba ñko'ndoñ.

¹⁴Loèr neè ba ndeèe Tata Jisos Kraêis. Fa fa neè njĩl neè buu bebep ce ñwáè e ke koèñ àè rgeèe naè ka'.

Ñwáè' Ruêm 14

¹Ñwáè ce li rbyemiĩ li ka' ba wáèni, weèe koo ñgaèñ a weêe mú. Weèe ñwáè anaè weèe fa sár ba mnsár aèmboè yuu ce e byemi ená e ba geèe ka'.

²Ñwáè moè' àè byemi yi ená aètaè e ye njáèá buu wááwá, ñwáè ce li rbyemiĩ li yu wáèni àè ku ce ye yi ba njaèp ce a kap kap.

³Ñwáè ce e ce ye njáèá buu wááwá fa jaèasi ñwáè ce e kani efa rye njáèá byee mo' naè ka', ñwáè ce e ce ye njáèá byee mo' ka' naè fa laèa ená ñwáè ce e ye njáèá byee wááwá àè geèe yuu bebep ka', njobeè' Nyúè àè koo ñwáè anaè àè yĩl ñwáè.

⁴AÈ yu nda, ka' sa' ñwáè rfaè' ñwáè moè'? Ñwáè ce aède' e laa ená ñwáè rfaè' àè geèe boèñboñ káè bebep áè, ku ba yĩl masaè. E be gweè ka' njobeè' Tata túr ñger àè rgeèe ye tá e táá tatap.

⁵Beèe moè' a ce loèr ená noañ mo' yu noañ goèr a caa mnoèñ wááwá, beèe mo' a lor yap ená mnoèñ wááwá vi ku ba yáániĩ. Ñwáè wááwá àè ba kwaè'shi, riĩn neè mini-ñwáè ená yuu ce e ce kwaè'shi yi yu yáániĩ.

⁶Ñwáè ce e ce loèr ená noañ mo' yi yu jáá ce geèe wa'a tá e bo yu'ni neè Tataê. Ñwáè ce e ce ye buu wááwá, ce geèe wa'a njobeè' e ce koèñ àè ryu'ni neè Tata foñ. E ce yoèñshi Nyúè àè byee anaè. Ñwáè ce e kani efa rye njáèá byee mo', ce geèe wa'a njobeè' e ce koèñ àè ryu'ni neè Tata foñ. Ye ye ce yoèñshi Nyúè.

⁷Ñwáè moè' efa seâe mú ce cu neè yi tu ka'. Ñwáè moè' efa seâe mú ce kwe neè yi tu ka'.

⁸Seèe àè ka' cu bteèe, seèe ku ce yu' ba ese Tataê. Seèe àè ka' kwe, baná seèe ku ba ba mba yeâ mmboè. Baná káè seèe àè cu bteèe áè, káè seèe àè kwe áè, seèe ku ba ba mbaè mmbo Tataê.

⁹A mbuèu ce Kraâis àè m kwe a fúú efa rkwe. E m geèe wa'a tá e bo ba Tata neè beèe ce a kweñger ba beèe ce a cu bteèe.

¹⁰AÈmboè yi yu wa' na, wáè ka' ce sa' nfúroè njoká? AÈ ce jaèasi nfúroè njoká? Seèe wááwá be keè táá kuèntombiĩ neè Nyúè tá e sa' seèe.

- 11A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, "Tata àè laèa enáê, 'AÈmboè m yu nteè na ñwáè wááwá be keè gú'shi njep máâ tìi. Ñwáè wááwá be keè laèa neè yi cuèu ená m yu Nyúè."
- 12Baná ñwáè wááwá be keè táá kuèntombiì neè Nyúè, suñ yuu ce e m geèe.
- 13Baná seè fa keèr sa' viseèe mnyor ka'. Yuu ce weèe àè ba geèe yi yu ená weèe kani ená weèe be keè geèe yuu mo' ce aède' yi gee nfúr yeè moè' kote káè gwe ka'.
- 14AÈ ka' ba aèmboè weèr Tata Jisoès yu aèbee na, máè riñ neè mini-ñwáè ená njáèá byee mo' vi yu ce aède' ñwáè buu efa rye ka'. Ka' yi yu wa'a, ñwáè àè ka' byemi ená njáèá byee mo' vi boèñ àè rye ka', baná byee anaè vi yu boèñboñ neè ye ka'.
- 15Ntee yi ka' ce yañ nfúroè njobeè' àè ce ye njáèá byee mo', baná àè ker ce koèñ ye ka'. Fa maè'shi tá byee vi kúti ba yuu ce yi be geèe tá ñwáè ce Kraâis àè m kwe a yeâ tuè gwe ka'.
- 16Fa geèe tá yuu ce yi yu boèñboñ neè wáè, yi kúti ba yuu ce beèe a be laèa bebep aègho ka'.
- 17Yuu ce yi yu goèr neè beèe ce Nyúè yu yaèp ñkúú yu ba buu bye ba buu mno ka'. Yuu ce yi yu goèr yu ba ñgeâe yáániì ba cumúnyañ, ker ba rlu'shiì ce li loè ese Yú' Rara.
- 18Ñwáè àè ka' ce faè' neè Kraâis àè njááá wa'a, baná Nyúè be yu' rboèñ neè ñgaèñ, tá beèe a vúse ye.
- 19Baná seèe gheter ce gee ba buu ce vi be geèe tá seèe cu neè cumúnyañ-ñwáè, keèr geèe tá seèe ce kuè' aèbee.
- 20Fa bepsi rfaâ' Nyúè njo' byee ka'. Nyúè àè kani seèe efa rye njáèá byee mo' ka'. Ka' yi yu wa'a, wáè ka' ye yuu ce yi be geèe tá nfúroè gweê, baná wáè geèe yuu bebep.
- 21Yi yu boèñboñ ená àè borni efa rye nyaèa, ker borni efa rno mruè', borni efa geèe njáèá yuu ce aède' yi gee nfúroè koteè.
- 22Wáè ka' byemi ená Nyúè àè kani wáè efa rgeèe buu ca ka', àè ma'shiì tá ku riñ ba wáè weèe Nyúè. Ñwáè ce e ka' riñ ená yuu ce e ce geèe yi yu yáániì, yi ntee yi ce fa ye ñgá' àè yuu anaè ka', baná ñgaèñ yu ñwáè rboâñtu.
- 23Ñwáè àè ka' ce tarni àè rye njáèá byee mo', kúti ye byee anaè, baná Nyúè be taèa ye njobeè' e ce ye byee anaè wa'a, a byemi ená yi yu yáániì neè ye àè rye ka'. Ñwáè àè ka' ce geèe yuu ce e byemi ená yi yu yáániì ka', baná ñwáè anaè àè geèe yuu bebep.

Ñwaè' Ruêm 15

- ¹Seèe ce liseèe rbyemiï li tap, seèe aè ba kur ntee nè beèe ce lap rbyemiï li yu wáèni. Seèe fa geèe ba buu ce nyor boñ ba seèe ka'.
- ²Ñwáè wááwá efa seêe mú gee ba yuu ce nyor boñ nfúr yïi tá nfúr yïi bo tap foñ.
- ³Kraâis ye ye aè m geèe ba yuu ce nyor boñ ba ye ka'. Yi ku ba ba aèmboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè. A sañ mbo enáê, "Mcáp ce beèe a m cáp wáè aègho naè, mi duè ba mbe máâ tuè."
- ⁴Buu ce a m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè wááwá, a m sañ tá vi bo cep seèe, geèe tá seèe kur ntee, táá tatap ce keè' ba buu ce Nyúè aè kaè' nè seèe.
- ⁵Tá Nyúè ce e ke geèe seèe kur ntee, túr ñger, ja' weèe tá weèe be'ni ndeèe Jisos Kraâis, cu weèe bfúr wee weèe nè cumúnyañ-ñwáè,
- ⁶tá weèe wááwá bo kuè'si Nyúè ce e yu Taèr nèe yïiseèe Tata Jisos Kraâis nèe ntee e mo'sir ba cuâu moè'sir.
- ⁷Baná weèe koo bfúr mo' nje nyoèr a weêe mú aèmboè Kraâis aè m koo seèe foñ na, tá beèe a bo ce kuè'si Nyúè.
- ⁸M ce laèa nèe weèe ená Kraâis aè m vúè aè ñwáè rfaè' nèe Jus tá Nyúè bo geèe buu ce e m kaè' nèe viseèe bta naè, duèñshi ená e yu ñwáè mini.
- ⁹E m vúè wa' foñ tá beèe enje jáá a bo yá, ku'si Nyúè njo' yïi ñkoosimnse. Yi ku ba aèmboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè. A sañ mbo enáê, "Baná m be suñ aèmboè wáè aè múè beèe enje jáá, yoèp byáá ce ku'si lo rlii aègho."
- ¹⁰A ker sañ foñ enáê, "Beèe enje jáá, lu'shi nèe weèe beèe Nyúè weèe."
- ¹¹A ker sañ mbe diï' mo' enáê, "Beèe enje jáá wááwá, yoèñshi nèe Tata. Tá beêe aè bto' wááwá a ku'si ye."
- ¹²AÈsayaè ye ye aè m laèa enáê, "Ñwáè embe ndúè' Jáásii be vúè. E be vúè tá e bo sa' beèe enje jáá aèmboè yaèp ñkúú. Beèe enje jáá wááwá a be láè mmir mbe yeâ nduè."
- ¹³Tá Nyúè ce e geèe weèe aè lá mi mmir mbenduè buu ce vi bii ka' koni gee tá weèe ce lu'shi seè, cu nèe cumúnyañ-ñwáè njobeè' weèe aè byemi nèe ye. E geèe wa'a, tá weèe bo kuè ce láè mmir mbenduè buu anaè aè ñger Yú' Rara.
- ¹⁴Bfúr waê, m riïñ nèe mini-ñwáè ená weèe yu beêe bboèñboñ seè, a riïñ buu seè, a riïñ aè rcep weèe btu.
- ¹⁵Ka' yi yu wa'a, máè sañ ñwaè' ca a laa buu moè' mbo nèe weèe tatap seè, tá weèe bo kuushi buu anaè. Máè geèe wa'a nèe ñger ce Nyúè aè fa nèe máè njo' yi ntee boèñboñ,
- ¹⁶ená m ba ñwáè rfaè' Jisos Kraâis nèe beèe enje jáá. M ce geèe rfaè' ca wa'a, a ba aèmboè ñwáè tañshi tañshii wa'a. M ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ ce e loè ese Nyúè tá beèe enje jáá a bo ba aèmboè yuu m ce tañshi tañshii aègho ce yi yu yáániï aè bsii Nyúè njobeè' Yú' Rara yi geèe yi ba rara.

- 17**Baná aède' m naatu aè rfaè' ce máè geèe neè Nyúè njobeè' weèr Jisos Kraâis yu aèbee.
- 18**AÈde' m ker naatu aè yuu jáá caa efa rfaè' ce máè geèe aè ñger Kraâis aè múe beèe enje jáá ka'. Woweèe a ce yu'ni neè Kraâis njo' buu ce máè laèa ker ba buu ce máè geèe.
- 19**Woweèe a m yu'ni foñ njobeè' máè m duèñshi mncoèò ba buu bbáèá, ker ba njo' ñger Yú' Rara. Káá' ese aè rla' Jáèrusaláèm du ba' aè rla' Ìlirikoèm, máè feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèmboè Kraêis, a bár yuu mo' ka'.
- 20**Máâ ke gheèter aè nfeè' wááwá aè rfeè'shi Nsuñ Mboèñmboñ anaè aè bdìi' ce beèe a m be yu' rlii Kraâis ka'. Máâ ke geèe wa'a, faè dîi' m bo baè'ri mbenduè kuèundap ce ñwáè moè' aè boo ka'.
- 21**M ku ce geèe ba aèmboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè. A sañ mbo enáê, "Beèe ce a m be suñ woweèe yuu mo' aèmboè ye ka' a be yá. Beèe ce a m be yu' yuu mo' aèmboè ye ka' a be rîiñ."
- 22**A yuu ce yi jepsi máè nfeè' aèñgoo se aè rvúè caè'ni weèe.
- 23**Dîi' mo' yi ker ba aègho neè máè seè'ni aè rfaè' aèfa ka'. Yu bfeè' aèñgoo se aèmboè máè m ce koñ aè rvúè caè'ni weèe.
- 24**Baná m ka' ce duè aè to' Spáên, tá m lá' caè'ni wee weèe tá seèe ku cu nfeè' múcaèr, tá m bo yu' rboèñ aè rba a weâe mú, tá weèe ka' jaè' máè tá m duè.
- 25**M ce duè aè rla' Jáèrusaláèm seè'ni na, tá m bo fa mbaèa neè beèe Nyúè ce a yu aèfo.
- 26**M ce duè njobeè' ñgaâa rbyemiì ce a yu aè ñgoâñ Máèsáèdoniÿaè ba ñgoâñ AÈkayaè a m kwaè'shi ená woweèe a be kuèu mbaèa tá a bo jaè' ñgaâa fuèp ce a yu aè mú beèe Nyúè aè rla' Jáèrusaláèm.
- 27**Woweèe a m yá ená yi yu yáániì aè rgeèe wa'a. Neè mini-ñwáè yu yap bdìi' aè rjaè' Juês. Beèe enje jáá a koni bgheèni efa yuu ce Nyúè aè m geèe neè Juês, baná yi yu boèñboñ ená woweèe a ja' Jus foñ neè buu ce Nyúè aè gheèni woweèe aègho.
- 28**M ka' du ba' fa mbaèa ce a kuèu anaè neè woweèe, misi rfaè' anaè, tá m lá' caè'ni weèe ka' caèa duè aè to' Spáên.
- 29**M rîiñ máná m be vúè caè'ni weèe tá seèe koni bgheèni ese Kraâis goèr seè.
- 30**Bfúr waê, m ce bu' mmbo neè weèe aè rlii Tata Jisos Kraêis, a ce bu' mmbo neè weèe njobeè' rkoèñni ce seèe aè koni ese yi yú', ená weèe koni máè aè rloo ce m ce loo neè yaè nyor, tá seèe loo aèbee.
- 31**Loo neè ená Nyúè fúr máè embaè mmbo beèe aè ñgoâñ Juèdiyaè ce a byemi neè Jisos Kraâis ka' naè. Loo neè foñ ená beèe Nyúè aè rla' Jáèrusaláèm a yu' rboèñ neè mbaèa ce m ce duè fa neè woweèe,

³²tá Nyúè ka' byemi, m bo vùè yá weè neè rlu'shii-ñwáè, tá m bo lùèshi, tá seèe yu' rboèñ.

³³Nyúè ce e ke fa beèe cumúnyañ, ba weèe woweèe wááwá. Yi yu wa'a.

Ñwaè' Ruêm 16

¹M ce koèñ máná weèe riñ Febeè ce e yu njar yïiseèe, ce e yu dikoèn embe cor aè rla' Keñkáèraè.

²E ka' vùè, weèe koni ye aèmbòè beèe Tata Nyúè a ba koni ñwáè rbyemiì. Fa neèe yu ce e ka' buu, njobeè' e jaè' beèe magoèr seè, a ja' máè foñ.

³Caè'ni neè Priùskaè ba AÈkwilaè ce weèr woweèe aè m faè' aèbee neè Jisos Kraâis naè neè máè.

⁴Woweèe a m tami nyor aè rkwe njo' máè. AÈ ku yoñshi ba máè woweèe caè'caè' ka', bcor wááwá ce ñgaâa rbyemiì embo yu beèe enje jáá, a yoèñshi woweèe foñ.

⁵Caè'ni neè ñgaâa rbyemiì ce a ke niñ cor mbe waâp ndaèp. Caè'ni neè ÁÈpáènitòès ce e yu ñkaraè ce wa mntee naè. E m ba ñwáè entombiì aè rbyemi neè Kraâis aè ñgoâñ Áshaè.

⁶Caè'ni neè Máèári ce e m faè' neè weèe tatap se naè.

⁷Caè'ni neè AÈndroènikòès ba Juènyaaès ce weèr woweèe yu Juès, woweèe foñ a yá ñgá' mbe shañ aèmbòè máè. Woweèe a yu boo mlii aè mùè ñgaâa ntuu Jisos Kraêis. Woweèe a m ba ñgaâa rbyemiì entombiì neè máè.

⁸Caè'ni neè AÈmplatòès ce e yu ñkaraè ce wa mntee, ce weèr ye yu aèbee weèr Tata weèe naè.

⁹Caè'ni neè OÈbanuès ce e ce faè' neè Jisos Kraâis aèmbòè weèr ce faè' foñ naè, ba Sütakiis ce e yu ñkaraè se naè.

¹⁰Caè'ni neè AÈpáláès ce e ku táá tatap, a duñshi neè mini-ñwáè ená e yu ñwáè Kraêis. Caè'ni neè beèe wááwá embe ndaèp AÈrìstobuluès.

¹¹Caè'ni neè Háèrodiyoèn ce e yu ñwáè Jus aèmbòè máè foñ naè. Caè'ni neè beèe embe ndaèp Naèkisoès ce yu beèe Tataê.

¹²Caè'ni neè Tiìrfánaè ba Tiìrfosaè ce yu bbyeèñge ce a ce faè' neè Tata naè. Caè'ni neè Pásiis ce e yu ñkaraè a ba foñ njeñwáè moè' ce e faè' neè Tata tatap se naè.

¹³Caè'ni neè Rufoès ce e yu muu rlii efa mùè beèe Tata naè, ker ba yïi ma ce e m gá' neè máè aèmbòè muu yïi wa'a naè.

¹⁴Caè'ni neè AÈsinkiritoès ba Fiilàgoèn ba Hámiis ba Paètoèropaès ba Hámaès, ker ba bfúr ce a yu a woweèe wááwá.

¹⁵Caè'ni neè Fiilologüis ba Juèliyaè, ba Náriyoès a njar yïi, ba OÈlipaès ba beèe Nyúè wááwá ce a yu a woweèe.

- 16**Caè'ni nèè bfúr wee, baa woweèe nje nyoèr aè rlii Jisoès. Bcor wááwá vi caè'ni weèe.
- 17**Bfúr waê, m ce bu' mmo nèè weèe ená weèe lor nfeè' nèè beèe ce a ce vùe nèè ñgaèpni a ker ce daè'si beèe foñ naè. Woweèe a ce geèe jáá efa yuu ce a yá'ni weèe. Sïir nèè njïi nèè woweèe.
- 18**Geèe nèè wa'a njobeè' njáèá beèe ca a ce faè' ba nèè Kraâis ce e yu Tata nèè seèe ka', woweèe a ce geèe ba yuu ce yi boèñ woweèe. Woweèe a ce bu' cuèu nèè blaèa ce vi boèñ a ce foo seê, a ce bo' beèe ce a máñni buu.
- 19**AÈ ka' ba aèmoèe weèe, beèe wááwá a rïiñ ená weèe yu beèe ce weèe ce yu'ni nèè Tataê. M ce lu'shi nèè weèe seê. Ka' yi yu wa'a, m ce koèñ máná weèe riñ yuu boèñboñ, máñni yuu bebep.
- 20**Nfeè' báti goèr ka', tá Nyúè ce e ke fa beèe cumúnyañ so Sataèn, maè' njep weêe tïi tá weèe tár mkuèu mbe yeâ nduè. M ce loo máná tá yïiseèe Tata Jisos Kraâis túr weèe aè ntee boèñboñ.
- 21**Timotiì ce weèr ye ce faè' aèbee, aè caè'ni weèe. Lushoès ba Jasiìn, ba Soèsipataè ce weèr woweèe yu Jus naè, a caè'ni weèe foñ.
- 22**Máâ Táshoès ce máè sañ ñwaè' ca ce caè'ni weèe foñ aè rlii yïiseèe Tataê.
- 23**Gayoès, ce m ce cu mbe yeâ ndaèp, ñgaâa rbyemiì a ce niñ cor mbo foñ naè aè caè'ni weèe. ÁÈrastoès ce e ce láè mbaèa to' naè ba Kwatoès a caè'ni weèe.
- 24**[M ce loo máná tá yïiseèe Tata Jisos Kraâis túr weèe wááwá aè ntee boèñboñ. Yi yu wa'a.]
- 25**Seèe ku'si Nyúè! E túr ñger aè rgeèe tá weèe táá tatap, aèmoèe Nsuñ Mboèñmboñ ce laèa naè. Nsuñ ca a nsuñ ce m ce suñ aèmoèe Jisos Kraêis, a ba nsuñ aèmoèe buu ce vi m ba aè bsúèti ká' eluâũgoèñ,
- 26**a yááti aèwañ seè'ni na. Buu ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m sañ vi geèe buu ca aè yááti aèwañ nèè beèe enje jáá. Nyúè ce e ce cu nfeseèe aè m laèa ená buu ca yááti nèè beèe enje jáá wa'a, tá bto' wááwá vi bo byemi, yu'ni nèè ye.
- 27**Ku ba ye Nyúè ce e túr bfee. Seèe ku'si ye aè nfeè' sïip njo' yuu ce Jisos Kraâis aè m geèe! Yi yu wa'a.

Ñwaè' Beâe Koreèn Ce Entombiì

Ñwaè' Beâe Koreèn Ce Entombiì 1

- ¹Ñwaè' ca ce sañ máâ Poêl, ce Nyúè àè ce máè ená m ba ñwáè ntuu nèè Jisos Kraêis. Weèr Soèstániì ce e yu nfúr yïiseèe ce caè'ni weèe.
- ²Weèr ce sañ ñwaè' ca nèè ñgaâa cor ce a yu àè rla' Koreèn ce a Jisoès weèe a yu àè ñwáè moè'sir. Nyúè àè ce weèe efa múè beèe enjep ñgoèñ na tá weèe ba yïi beèe. Weèe yu aèbee weèe beèe Nyúè ce a yu àè bdiì' wááwá a ce loo nèè yïiseèe Tata Jisos Kraêis. E yu Tata nèè woweèe aèmboèe e yu nèè seèe naè.
- ³Nyúè ce e yu yïiseèe Taê, ker ba Jisos Kraâis ce e yu Tata nèè weèr foñ, túr weèe àè ntee boèñboñ, ker fa weèe cumúnyañ.
- ⁴Má ke yoèñshi Nyúè a weâe btu àè nfeè' wááwá njobeè' e ghoèni weèe embenjiì Jisos Kraêis.
- ⁵E ghoèni weèe àè mnduunjìi jáá jáèá jáá, a gee weèe àè túr bfee bboèñboñ, a ker fa weèe ñger àè rfeè'shi vi blaèa.
- ⁶Nsuñ aèmboèe Jisos kraâis àè taa mñgaèñ a weâe mú.
- ⁷Yi ka' ba wa'a, weèe àè buu mo' efa buu wááwá ce Yú' Tata Nyúè yi ke fa nèè beèe ka', aèmboèe weèe cu seè'ni ce keè' nfeè' ce weèe be keè' yá Jisos Kraâis na.
- ⁸Tata Nyúè be fa weèe ñger tá weèe táá tatap baè' aèlúèsimbuèu faè diì' weèe bo keè' gweèe mnsa' àè noèñ ce Jisos Kraâis àè vùè ka'.
- ⁹Nyúè yu mini. Yu ye ce e ká' weèe ená weèe bo ba aèbee weèe muu yïi ce Jisos Kraâis ce e yu Tata nèè seèe.
- ¹⁰Bfúr waê, máè loo weèe àè rlii yïiseèe Tata Jisos Kraêis, ená weèe ba cuâu mo'sir. Weèe fa túr ñgaèpni a weâe mú ka'. Weèe ba aèbee àè yuu weèe ce kwaè'shi ker ba àè yuu weèe ce geèe.
- ¹¹Bfúr waê, máè laèa wa'a njobeè' beèe mo' embe ndaèp Kloáo a suñ máè ená weèe yu cuâu mo'sir ka'.
- ¹²Máè yu' máná beèe mo' efa weâe mú a ce laèa enáê, “M yu ya weèr Poêl”, moè' enáê, “M yu ya weèr AÈpoloès”, moè' enáê, “M yu ya weèr Sáfaès”, moè' enáê, “M yu ya weèr Jisos Kraêis.”
- ¹³Waè' weèe àè gaèp Jisoès a? Waè' ñwáè ce a m taa mbe kiìntaa njo' weèe àè m ba Pol a? Waè' a m baèptir weèe àè rlii Pol a?
- ¹⁴Máè yoèñshi Nyúè njobeè' máè m baèptir ñwáè moè' efa weâe mú caa efa Kriûspoès ba Gayoès ka',
- ¹⁵faè diì' ñwáè moè' bo laèa ená máè m baèptir ye a máâ rlii ka'.
- ¹⁶Máè kuushi ená máè m baèptir beèe embe ndaèp Stáfánaès foñ. Máè kwaè'shi máná máè m ker baptir ñwáè moè' caa efa beèe ca ka'.

17Jisos Kraâis aè m tuu máè ená m du baptir beèe ka', e m tuu máè ba ená m du fe'shi Nsuñ Mboèñmboñ. Máè m ce feè'shi nsuñ ca ba neè bfee wa ka'. Máè m geèe wa'a tá ñger efa rkwe ce Jisos Kraâis aè m kwe mbe kiĩntaa yi bo buu efa ryáátii ka'.

18Yi yu ená nsuñ kuu rkwe Jisos Kraâis embe kiĩntaa yu blúr neè beèe ce a ce bú njep múè buu bbebep. AÈ ka' ba yi aèmboè seèe ce seèe ce luèñ, nsuñ ca yu ñger Nyúè.

19A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, "M be geèe tá bfee ñgaâa bfee vi bú aè ciciì. M be geèe tá beèe ce a feese, a jep."

20Baná ñgaâa bfee enjep ñgoèñ na a yu ba fá seè'ni? Ñgaâa ñwaè' enjep ñgoèñ na a yu ba fá? Ñgaâa mnsár enjep ñgoèñ na a yu ba fá? Mboè Nyúè aè geèe bfee enjep ñgoèñ aè kútii ba blúr a?

21Bfee vi Nyúè vi yu jáá. E m geèe ená beèe a riñ ye ba neè bfee wap ka'. E m koèñ ená e gee beèe ce a byemi neè ye a luñ njiì enjep rfeè'shiì ce beèe a loèr aè yuu ciciì naè.

22Jus a roèo aè ryá ncoèo ka' byemi yuu ce beèe a laèa, Greâk a ce roèo yap ba bfee.

23Weèr ce feè'shi ba aèmboè Jisos Kraâis ce a m taa mbe kiĩntaa. Rfeè'shiì ca li ce jepsi Jus efa rbyemi neè ye, aè ba blúr neè beèe enje jáá.

24AÈ ka' ba yi neè beèe ce Nyúè aè ká', kàè yu Jus áè, kàè yu Greâk áè, woweèe a riñ ená ñger Nyúè yi yááti, bfee Nyúè vi yáátii foñ embenjiì Jisoès Kraêis.

25Yuu ce beèe a ce kwaè'shi ená yi yu blúr aè ñgúè' yiì Nyúè naè, bfee vi yu njo a caa bfee ce beèe a túr, yuu ce a kwaè'shi ená a bgoè'sii aè ñgúè' yiì Nyúè naè, ñger yi yu njo a caa ñger ce beèe a túr.

26Bfúr waè, fyá' ka neè njáèa beèe ce weèe aè m ba aè nfeè' ce Nyúè aè m ká' weèe ená weèe ba yiì beèe. Weèe ka' fyá' a weâe mú weèe yá ená beèe ce ñgoèñ ca yi m loèr ená a túr bfee a yu goèr ka'. Beèe ce ñgoèñ ca yi m kwaè'shi foñ ená a yu beâe bgoèrgoèr a ker túr mnta' bgoèrgoèr a yu goèr ka'.

27Nyúè aè ce ba beèe ce beèe enjep ñgoèñ na a ce kwaè'shi ená a yu blúr tá riitu yi bo koo beèe ce a ce kwaè'shi ená a yu ñgaâa bfee. E m ce beèe ce beèe enjep ñgoèñ a kwaè'shi ená a yu bgoè'sii tá riitu yi bo koo beèe ce a túr ñger.

28E m ce buu ce beèe enjep ñgoèñ na a jaèasi a lor aè yuu ciciì, tá e bo suèusi mkwaè'shiì ce beèe a túr aè buu wááwá ce a kwaè'shi ená vi yu btatap se naè njep nsheè.

29Yi yu wa'a, faè diì' ñwáè moè' bo naèa nyor aè bsii Nyúè ka'.

30Nyúè a ñwáè ce e geèe weèe Jisos Kraâis weèe aè ka' ba aèbee. E m geèe ená Jisos Kraâis fa seèe bfee bboèñboñ. E ce yá seèe aèmboè beèe ce a cu rcu yáániì, a

ba brara ba njī enjep Jisos Kraêis. Ku ba njī enjep Jisoès ce e tee seèe efa ñgá' buu bbelep.

³¹A mbuèu ce a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè ená ñwáè ka' ce koèñ ená e naa nyor, baná e naa ba aè yuu ce Tata Nyúè aè geèe neè ye.

Ñwaè' Beâe Koreèn Ce Entombī 2

¹Bfúr waè, aè m ba mbe nfeè' ce máè m vúè yá weèe tá m bo feè'shi buu ce Nyúè aè m geèe weèr aè riñ kuu Jisos Kraêis naè, máè vú a ke' ce laa ba blaèa ce beèe bo vúse ka' káè feè'shi ba neè bfee ñwáè tá weèe ka' byemi ka'.

²Máè m laèa enjep máâ ntee ená m be kuè feè'shi ba aèmboè Jisos Kraêis caè'caè', suñ weèe aèmboè a m taa ye mbe kīntaa.

³Máè m ba a weâe mú, a go'sī, a ce wáp buu, ntee yi ce kaèñ máè.

⁴Máè m ce feè'shi blaèa ca neè weèe, a ke' ce feè'shi ba neè bfee enjep ñgoèñ na ka'. Máè m ce feè'shi ba neè ñger Yú' Nyúè ce yi m geèe weèe aè ka' riñ weená blaèa ca vi yu mini.

⁵Máè m geèe wa'a njobeè' máè m koèñ maná weèe byemi ba njo' ñger Nyúè, ke' ba ba njo' bfee ñwáè ka'.

⁶Ka' máè m ce feè'shi ba neè bfee ñwáè ka' wa'a, weèr ce feè'shi blaèa bfee neè beèe ce a bi njep múè lap rbyemī. Blaèa ca vi loè enjep ñgoèñ na káè ese beèe ce a ce sa' ñgoèñ ca ka'. Yap ñger yi be mī.

⁷Bfee Nyúè ce weèr ce laèa na yu ba vi bfee ce vi m ba aè bsúèti, beèe a m rīñ ka'. Tá Nyúè ka' keè geèe ñgoèñ ca, e m kwaè'shi wáá, a lá ená e be geèe buu ca tá seèe bo túr ñgúè' moè' efa yi foèo.

⁸Beèe ce a ke sa' ñgoèñ ca a m rīñ wa' ka'. Woweèe a m ba riñ a m ba taa Tata ce e yu ñwáè foèo mbe kīntaa ka'.

⁹A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, “Buu ce ñwáè aè m be yá káè yu' ka', ker ba buu ce ñwáè aè m be kwa'shi ka', Nyúè aè kupshi vi, a lá neè beèe ce a koèñ ye.”

¹⁰Nyúè aè geèe seèe aè riñ buu ca njī enjep yi Yú'. Yú' Nyúè yi rīñ buu wááwá, a riñ ka' buu Nyúè ce vi yu aè bsúèti.

¹¹Ñwáè moè' e ke rīñ yuu ce ñwáè moè' ce kwaè'shi ka'. E ke kuâ rīñ ñwáè yuu ce yi yu njep yeâ ntee. Yi ku ba foñ ená aède' ñwáè moè' riñ yuu ce Nyúè ce kwaè'shi ka'. Ku ba ba Yú' Nyúè ce yi rīñ yuu ce Nyúè ce kwaè'shi.

¹²Yú' ce seèe aè koni yu yú' enjep ñgoèñ na ka'. Yú' ce seèe aè koni yu yú' ce yi loè ese Nyúè. Yú' ca yi ke geèe seèe riñ buu ce Nyúè aè fa neè seèe.

¹³Yi ka' ba wa'a, aèmboè weèr ce suñ beèe buu ca, weèr ce suñ ba buu ce beèe a yá'ni weèr neè wap bfee ka'. Weèr ce suñ ba buu ce Yú' Nyúè yi geèe weèr aè rīñ. Weèr ce yá'ni buu ce aè yú' neè beèe ce a túr Yú' Nyúè njep waâp mntee.

¹⁴Ñwáè ce Yú' Nyúè yi yu njep yeâ ntee ka' e ke byemi buu ce vi loè ese Yú' Nyúè ka' njobeè' buu ca yu neè ye aèmbòè blúr wa'a, aède' e riñ buu ca ka' njobeè' ku ba ba ñwáè ce Yú' Nyúè yi yu njep yíù ntee ce aède' e riñ vi.

¹⁵Ñwáè ce Yú' Nyúè yi yu njep yeâ ntee, e ke fyá' buu wááwá, riñ mbuèu efa gho, ka' beèe a fyá' ye, riñ njáèá ñwáè ce e yu ka' wa'a.

¹⁶A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, “Ñwáè moè' riiñ ntee Nyúè ka'. Ñwáè moè' yu ce aède' e cep Tata Nyúè ka'.” AÈ ka' ba aèmbòè seèe, seèe túr ntee Jisos Kraêis.

Ñwáè' Beâe Koreèn Ce Entombii 3

¹Bfúr waê, aè m ba mbe nfeè' ce máè m vúè yá weèe naè, aède' máè m ba laa neè weèe aèmbòè beèe ce a túr Yú' Nyúè njep waâp mntee ka'. Máè m laèa neè weèe ba aèmbòè máâ ke laèa neè beèe ce a ce yu' rboèñ aè buu enjep ñgoèñ na. Máè m laèa wa'a njobeè' weèe aè m bii boo bká' aè buu Jisos Kraêis, weèe aè m ba aèmbòè boo ce a bii nyoñ mmbee wa'a.

²Máè m nyoñsi weèe nyoñsi, a ke' fa weèe ba yuu ye ka' njobeè' weèe aè m be ghááte aè rye yuu ka'. Ka' seè'ni na, weèe aè be ghááte ka'.

³Weèe ku bii yu' rboèñ aè buu enjep ñgoèñ na. Ñko'ndoñ yu a weâe mú, ñgaèpni yi ba a weâe mú, baná mboè weèe ku bii yu' rboèñ aè buu enjep ñgoèñ na a? Mboè ye ñgeèe yi ku ba aèmbòè yi beèe enjep ñgoèñ na a?

⁴Ñwáè moè' ka' laa yi enáê. “M yu ya weèr Poêl,” moè' ker laa yi enáê, “M yu ya weèr AÈpoloès.” Waè' baná weèe yu jáá efa beèe enjep ñgoèñ na a?

⁵AÈpoloès yu nda, Pol aè ba nda? Weèr ku ba ba ñgaâa mfaè' neè Tata Nyúè. Nyúè aè m tuu weèr ená weèr gee tá weèe byemi neè Jisos kraêis. Ñwáè wááwá aè m ku gee ba li rfaè' ce Tata aè m fa neè ye ená e geèe.

⁶Máè m byeè ñgúè buu, AÈpoloès aè ñwáñshi mdip aègho. Ñwáè ce e m geèe ñgúè buu ca aè fúú a ku', aè m ba ba Nyúè.

⁷Ñwáè rbyeè yu yuu mo' ka', ñwáè ñwáñshi neè mdip aè ba yuu mo' foñ ka'. Ñwáâ ñgoèr ku ba ba Nyúè ce e geèe buu ce a byeè vi ce kuè'.

⁸Ñwáè rbyeè ba ñwáè ñwáñshi neè mdip a ku ba yáániì. Nyúè be laè' ñwáè wááwá aè rfaè' ce ñgaèñ aè geèe.

⁹Weèr yu ñgaâa mfaè', a ce faè' aèbee neè Nyúè. Weèe yu ñkúè Nyúè, a ba ndap ce Nyúè aè baè'ri.

¹⁰AÈ ka' ba njo' bfee ce Nyúè aè fa máè, máè boo kuèundap aèmbòè ñwáè ce e riiñ aè rboo yuu seè. Beèe mo' a ce boo ndap mbe kuèundap anaè. Ñwáè wááwá ce e ce boo, lor nfeè'.

¹¹AÈde' ñwáè moè' ker boo kuèundap mo' jáá caa efa yíì ce a boo war ce yu Jisos Kraêis na ka'.

- 12**AÈ ka' ba aèmboè buu ce beèe a be baè'ri ndap anaè aègho, beèe mo' a be baè'ri neè bco' ce a too ená guêl, ba bco' ce a too ená silvaè, ba bluèr ce vi luèu ntaa seè. Beèe mo' a be baè'ri yap neè mntaañguu ba bvúp msañ, ba bbuu.
- 13**Mfaè' ñwàè wááwá mi be keè yááti aèwañ njobeè' be keè ba aè noèñ mnsa' tá a mooshi mfaè' ñwàè wááwá. Mor yi be keè ce káti aè noèñ anaè, geèe tá a riñ njáèá mfaè' ce ñwàè wááwá aè m ce geèe.
- 14**Yuu ce ñwàè aè baè'ri ndap anaè aègho yi ka' tá she ka' baná ñgaèñ be koo blaè'.
- 15**Yuu anaè yi ka' she, baná ñgaèñ be bú aè cicìl, koni yuu ka'. Geewa'a, ñgaèñ be luèñ, kuè luèñ ba aèmboè ñwàè ce e cañ mor, a coo njep mncuèñ mor a tose.
- 16**Mboè weèe riiñ weená weèe yu Ndap Nyúè, Yú' Nyúè yi ce cu njep weèe a?
- 17**Ñwàè aè ka' bepsi Ndap Nyúè baná Nyúè be bepsi ñgaèñ. Yi yu wa'a njobeè' Ndap Nyúè yu nrara, Ndap Nyúè anaè aè ba weèe.
- 18**Ñwàè moè' fa bo' yi tu ka'. Ñwàè moè' efa weêe mú ka' ce kwaè'shi ená e túr njáèá bfee ce ñgoèñ ca yi riiñ ená a bfee, ñgaèñ aè ba kúti lúr tá e bo túr bfee neè mini-ñwàè.
- 19**Yi yu wa'a njobeè' bfee enjep ñgoèñ na yu ba blúr aè bsii Nyúè. Yi ku ba aèmboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, "Nyúè e ke loèr bfee ñgaâa bfee, koo ñgaâa bfee anaè aègho."
- 20**A ker sañ mbo enáê, "Tata Nyúè riiñ ená mkwaè'shiì beèe ce a túr bfee mi yu aè cicìl."
- 21**AÈmboè yi yu na baná ñwàè moè' fa keèr kuèu ñguèñ njo' ñwàè moè' ka'. Buu wááwá yu yeè buu.
- 22**Pol ba AÈpoloès ba Pitaè a yu yeè beèe, ñgoèñ ca yu ye, ryoèñ yu le, rkwe aè ba le, buu ce vi yu seè'ni na, ba buu ce vi be keè ba, vi wááwá a yeè buu.
- 23**Yi yu ená weèe yu beèe Kraêis, Kraâis aè ba ñwàè yìi Nyúè.

Ñwàè' Beâe Koreèn Ce Entombü 4

- 1**Yi boèñ ená weèe aè ba yá weèr aèmboè ñgaâa mfaè' neè Jisos Kraêis. Weèe aè ba riiñ ená Nyúè aè m loèr buu ce vi yu aè bsúèti a fa mba weâr mmboè ená weèr yá'ni beèe.
- 2**Yuu goèr ce masaè e ke koèñ ese ñwàè rfaè' yi yu ená e ba mini neè ye.
- 3**AÈ ka' ba yi aèmboè máè, a ka' ce sa' máè, káè ce sa' weèe áè, káè ce sa' ba kor áè, m lor ya yu yìi anaè aè yuu ka'. Ka' máè foñ, máâ ke sa' ya tu ka'.
- 4**Máè ke' riiñ ya yu yuu bebep mo' ce máè geèe ka'. Yi ke' ba ená aède' m sa' mnsa' embe máâ tuè, teni ená máè so ka'. Ñwàè ce aède' e sa' wa mnsa' teni, a Tataè.

⁵Yi ka' ba wa'a, baná weèe fa ce sa' beèe tá nfeè' mnsa' ka' gháá ka'. Be ba aè noèñ ce Tata Jisoès aè kúti, tá e gee buu ce beèe a geèe aè túè'nji vi yááti aèwañ. E be keè geèe tá mkwaè'shii beèe mi yááti aèwañ foñ. Yu aè noèñ anaè ce Nyúè be keè yoèñshi ñwáè wááwá aèmboè a ba yoèñshi.

⁶Bfúr waê, máè laèa buu ca neè weèe, a lor AÈpoloès ba ya tu nyor aèmboè rduèñshii wa'a, tá weèe bo yá'ni ese weèr aè rcu, aèmboè a sañ mbe Ñwáá' Nyúè faè dii' ñwáè moè' efa weêe mú bo naèa tu neè ñwáè moè', loèr moè' aè yuu cicii ka'.

⁷Ñwáè ce e geèe wáè aè ñwáá ñgoèr aè geèe nda? Yuu ce aè túr ce wáè koni ba ese Nyúè ka', yu ká? Nyúè aè ka' fa wáè buu ca, wáè ka' ce naèa tu aèmboè wáè túr lá buu ca ba aè yo ñger wa'a njoká?

⁸Waè' weèe túr buu wááwá a? Waè' weèe yu ñgaâa mbaèa a? Weèr yu yer yu bkúú ka', weèe aè lor wee btu aèmboè bkúú. M ce koèñ máná weèe aè ba ba bkúú ghup tá seèe bo sa' bsiiip?

⁹M ce kwaè'shi ená dii' ce Nyúè aè fa neè weèr ce weèr yu ñgaâa ntuu, yu dii' elúèsimbuèu. Weèr yu aèmboè beèe ce mnsa' mi koo woweèe, yi ka' táá seè'ni ená a be yú woweèe, a lor woweèe a tár aèwañ tá bciindap Nyúè ba beèe enjep ñgoèñ na a bo kaari ce fyá'.

¹⁰Weèr yu blúr njo' Jisos Kraêis. AÈ ka' ba yi aèmboè weèe, weèe aè túr bfee njep Jisos Kraêis. Weèr túr ñger ka', weèe aè túr ye ñger. Weèe yu beèe ce beèe a ce yu'ni neè weèe, weèr aè ba yer beèe ce beèe a ce jaèasi.

¹¹Njeè ku bii yañ weèr vú ba' seè'ni na, ntee-mdip yi ku bii luèu weèr, weèr aè ce yar ba bkaèkaâ cáè'. E ba aè nfeè' moè', a lip weèr. Weèr túr rla' ka'.

¹²Weèr ce faè' neè mer mmbo, ka' ce yeñger. Beèe a ce cáp weèr, weèr ce laèa yer neè woweèe ená Nyúè ghoni woweèe. Beèe a ce fa weèr ñgá' weèr ce kur ntee, ce laèa yuu ka.

¹³Beèe a ce laèa buu bbebep neè weèr, weèr ce kúsi ba blaâa bboèñboñ neè woweèe. Beèe a ce loèr weèr aèmboè yuu cicii ce ñgoèñ yi ker ce koèñ aè ryá ka'. A ku bii loèr weèr aèmboè bkuèp buu wa'a, vú ba' ntïni.

¹⁴M ce sañ buu ca neè weèe tá riitu yi bo koo weèe ka'. M ce fa weèe ba ncep njobeè' weèe yu boo wa ce máè koèñ magoèr.

¹⁵Ka' beèe ce a ce fa weèe ncep aè rcu aèmboè beèe Jisos Kraêis a yu goèr wa'a, yeè ta ku ba moè'sir. Yu ba máè ce máè m ba aèmboè taèr neè weèe njobeè' máè m feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ neè weèe tá weèe ka' keè ba beèe Jisoès Kraêis.

¹⁶Yi ka' ba wa'a máè loo neè weèe ená weèe ku gee ba yuu ce m ce geèe.

¹⁷A mbuèu ce máè tuu Timotiï ená e vú yá weèe tá e bo keèr suñ weèe aèmboè ñgeâe boèñboñ ce m ce geèe njobeè' m ce duè aèmbuèu Jisos Kraêis. Timotiï yu muu waè ce máè koèñ, njobeè' weèr ye yu ñwáè moè'sir njep Tata Jisos Kraêis. E

ke faè' neè yi ntee-ñwàè. Buu ce e be suñ weèe yu buu ce m ce yá'ni aè bcor ce vi yu aè bdiì' wááwá.

¹⁸Beèe mo' efa weâe mú a ce kwaè'shi ená m be kúti vùè yá weèe ka', a ce naèa tu.

¹⁹Nfeè' múcaèr tá m vù yá weèe, ce Tata Nyúè aè ka' koèñ, tá m bo riiñ máná ñger Nyúè yi yu njep ñgaâa naèatu ca káè woweèe a ku ce bu' ba cuèu lá.

²⁰Kúu Nyúè yu ba cuâu bu' ka', yu ba ñger.

²¹Weèe ce koèñ ba yìi efá? Weèe ce koèñ ená m vù ba neè ñgwaèa káè neè rkoèñniì ba ntee bobor?

Ñwàè' Beâe Koreèn Ce Entombü 5

¹Máè yu' máná beèe mo' efa weâe mú a ce saèki. Njàèá saèkiì ca yu njàèá yìi ce aède' e ba ka', ka' aè múè beèe ce a riiñ Nyúè ka'. Máè yu' máná ñwàè moè' efa weâe mú ce koo ñgwa yìi taê.

²AÈde' weèe ce naèa tu aè njáâá ká ce ñwàè moè' efa weâe mú ka' ce geèe njàèá yuu ca. Weèe aè ba ce war war. Weèe fúr ñwàè ca efa weâe mú.

³⁻⁴Ka' m yu aènjüsaèp efa weèe wa'a, seèe ku ba aèbee aè yú'. AÈ rlii Tata Jisos kraêis, máè sa' war yuu ce ñwàè ca ce geèe, a teni mnsa' anaè aèmoèè m yu lá a weâe mú wa'a. Geèe neè ba yuu ce m be suñ weèe na. Kaari neè aèbee mbe diû' mo'sir. Ya yú' yi be kuè ba a weâe mú.

⁵Wee kaari wáá, lor ñwàè anaè fa mbaè mmbo Sataèn aè ñger Tata Jisoès, tá e bo yá ñgá', tá Nyúè bo jaè' li ryoèñ aè noèñ ce Tata Jisos kraâis be kúti njep ñgoèñ na.

⁶Yeè naèatu anaè boèñ ka'. Mboè weèe riiñ ená aède' yuu bebep e moè'sir yi bepsü cor nsüip a?

⁷Baná weèe fúr yuu bebep ca efa weâe mú tá weèe bo ba brara. Yi yu mini ená weèe yu war brara njobeè' a m tañshi tañshü neè Jisos Kraâis ce e yu yüiseèe njeèe tañshü.

⁸Yi ka' ba wa'a baná seèe cu rcu ce mini. Njàèá buu bbebep aèmoèè bcena vi fa ba a seâe mú ka'. Ñwàè fa túr mkwaè'shiû mbebep neè nfúr yüi ka'. Ñwàè fa geèe bsaèrbuu ka'.

⁹Máè m sañ mbe ñwàè' ce máè m sañ neè weèe naè ená weèe fa keè kar weèe beèe ce a ce saèki ka'.

¹⁰Máè m laèa cena a ke' ce laèa ba aèmoèè beèe ce a máñni Jisoès ka'. Beèe ce a ke saèki, ce ko'ndoñ, ce yáèá, ker ce loo neè mnyúè enjep ñgoèñ na, a ku ba seèe woweèe njep ñgoèñ na. Tá aè ka' buu efa rkar weèe njàèá beèe ca weèe, baná aè be fúu enjep ñgoèñ na duè faè mo'.

¹¹Ncep ce máè m fa weèe e m ba ba ená weèe fa kar weèe ñwàè ce e ce laèa ená e yu nfúr, a ker ce saèki ka'. Káè yu ñwàè ñko'ndoñ áè, káè nyáèà áè, káè yu ñwàè ce e ce loo neè mnyúè enjep ñgoèñ na áè, káè yu ñwàè ce e ce cáp beèe áè, káè yu

no ñkoo áè, weèe woweèe fa keè kar ka'. Fa keè ye byee weèe njáèá beèe anaè weèe ka'.

12-13 AÈ ka' ba yi aèmboè beèe ce a máñni Jisoès, m túr ñger mo' aè rsa' woweèe ka'. Nyúè a ñwáè ce e ke sa' njáèá beèe ca. Yu ba yiseèe dii' aè rsa' ñgaâa coêr, yá ená woweèe a geèe boèñboñ káè bebep lá. Yaè beèe, baná weèe gee aèmboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè. A sañ mbo enáè, "Fúr neè ñwáâ mbembep efa weêe mú."

Ñwaè' Beâe Koreèn Ce Entombii 6

Máè túr yuu aè rlaèa aèmboè mnsa' ce weêe duè aègho mbe koêr.

1 Waè' yi yu boèñboñ ená ñwáè rbyemiï ka' túr mnsa' a ñwáè rbyemiï moè', e lor ye du aègho mbe kor ená beèe ce a yu byáániï ka' a sa' a? Mboè weèe aè ba sa' wee mnsa' a weêe mú aèmboè beèe Nyúè a?

2 Mboè weèe aè riïñ ená beèe Nyúè a be keè sa' ñgoèñ ca a? Ka' ba ená ñgoèñ ca be keè sa' weèe, waè' baná weèe aè ghááte aè rsa' mú mnsa' ce vi yu a weêe mú ka' a?

3 Mboè weèe riïñ ená seèe be keè sa' bciïndap Nyúè a? Yi ka' ba wa'a, yi ka' ba eká aèmboè buu ce vi kuèu liseèe rcu enjep ñgoèñ.

4 Baná mú mnsa' vi ba a weêe mú, weèe du aègho mbe koêr, fa neè beèe ce cor e ke loèr aè yuu ka', ená a sa' neè weèe njoká?

5 Máè laèa cena tá riïtu yi bo koo weèe. Waè' ñwáè moè' ce e túr bfee yu a weêe mú ce mfúr moè' ka' túr mnsa' a nfúr moè', e sa' mnsa' anaè neè woweèe ka' a?

6 Mbuèu njoká ce nfúr moè' e loè lor moè' du aègho mbe kor du táá kuèntombii neè beèe ce a byemi neè Jisos Kraâis ka'?

7 Yi yu mini ená ñwáè rbyemiï moè' ka' ce loèr moè' ce duè aègho mbe koêr, baná weèe aè gweè. Yi yu aèndeèe ená weèe aè ba borni ye yu, leèse faèa ce beèe a geèe neè weèe tá a fip weèe, neè ce weèe lor woweèe duè aègho mbe koêr.

8 Weèe aè geèe wa' ka'. Yuu weèe aè geèe ye, yi yu ená ñwáè moè' ce geèe faèa neè moè', moè' aè ce fiïp moè', ka' weèe wááwá yu bfúr wa'a.

9 Mboè weèe riïñ weená aède' beèe ce a yu byáániï ka' a niñ mbe diïu' kúú Nyúè ka' a? Weèe fa bo' wee btu ka'. Riïñ neè ená beèe ce a ce saèki ba beèe ce a ce loo neè mnyúè enjep ñgoèñ na, ba beèe ce a ce koo bbyeènge beèe mo', káè mmbañruè mo' áè, ba mmbañruè ce a ce koo mmbañruè mo',

10 ka' byáèá áè, káè ñgaâa ñko'ndoñ áè, káè no ñkoo weèe áè, káè ñgaâa mcápni áè, káè ñgaâa faèpshi buu aè ñger áè, aède' a niñ mbo ka'.

11 AÈ m ba entombii, beèe mo' efa weèe a ce geèe njáèá ñgeèe ca. AÈ ka' ba seè'ni na, Tata Nyúè aè su'siï weèe, a ker gee weèe aè ba jáá, a ba byáániï aè ñger Jisoès Kraâis ker ba aè ñger Yú' yiïseèe Nyúè.

¹²Yi yu mini ená yuu mo' yi yu ce aède' m buu efa rgeèe ka'. Geewa'a, yu buu wááwá ce vi ce jaè' ka'. Ka' yuu mo' yi yu ce aède' m buu efa rgeèe ka' wa'a, aètaè m ke' byemi máná yuu mo' yi túr ñger mbe máâ nduè tá m lo ba ñkwaèa neè yuu anaè ka'.

¹³AÈde' aè laa wánáê, “Byee vi yu njo' rbúè, rbúè li ba njo' byee.” Ka' yi yu mini wa'a, Nyúè be geèe tá rbúè ba byee a lo miì. AÈ ka' ba yi aèmboè nyor, Nyúè aè m geèe nyor tá beèe a bo loèr ce saèki aègho ka'. Nyúè aè m geèe nyor tá ñwáè bo geèe rfaè' aègho neè Tata Jisos Kraâis. Tata Jisos Kraâis aè ce keè'ni nyor anaè.

¹⁴Nyúè be loèr yi ñger fúr seèe aègho efa rkwe aèmboè e m fúr Tata Jisos Kraâis efa rkwe naè.

¹⁵Mboè weèe riñ ená weèe mnyor yu ñgúè' moè' efa nyor Jisos kraâis a? Baná aède' ñwáè lor yìi nyor ce yu ñgúè' moè' efa nyor Jisos Kraâis, gee tá e ba ñgúè' moè' efa nyor kwaèraè a? Ka'! AÈtaè yi ba wa' ka'.

¹⁶Mboè weèe riñ ená ñwáè ka' lor yìi nyor gee e ba ñgúè' moè' efa nyor kwaèraè baná a ye a yu seè'ni ba ñwáè moè'sir a? A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, “Mbañruèñwáè ba njeñwáè ca a be ba nyor moè'sir.”

¹⁷Ñwáè ce e ka' gee yìi nyor ba ñgúè' moè' efa nyor Tata Jisos Kraâis baná Jisos Kraâis a ñwáè anaè a yu ñwáè moè'sir aè yú'.

¹⁸Cañ neè bsaèkiì. Yuu bebep mo' ce ñwáè e ke geèe e ke túr yuu mo' aè rgeèe neè yìi nyor ka'. AÈ ka' ba yi aèmboè ñwáè ce e ce saèki, e ce bepsi ba yìi nyor.

¹⁹Mboè weèe riñ ená weèe mnyor yu ndap Yú' Rara a? Yú' Rara anaè yi vùè ese Nyúè a ce cu njep weèe. Mnyor ce weèe túr yu weèe mnyor ka'.

²⁰Nyúè aè m yuu weèe aè ntaa nluèuluu. Baná weèe lor weèe mnyor gee rfaè' aègho ba neè ye caè'caè' tá e bo sa' foèo aègho.

Ñwáè' Beâe Koreèn Ce Entombü 7

¹M be beèesi buu ce weèe aè m sañ a bipshi neè máè naè. Ñwáè aè ka' tá loèr ñgwa ka' yi ku ba yááni.

²Ka' yi yu wa'a, yi boèñ ená mbañruèñwáè túr ñgwa yìi, tá njeñwáè túr nduu yìi, faè dii' woweèe a lo gweè rmoèoshii, ce saèki ka'.

³Nduu fa sheè ñgwa embe bkuu ka'. Ñgwa ye ye fa sheè nduu yìi ka'.

⁴AÈde' ñgwa ñwáè cu neè yi tu ka'. Ñwáè ce e túr ñger mbe yeâ nduè yu nduu yìi. AÈde' nduu ñwáè cu neè yi tu ka'. Ñwáè ce e túr ñger mbe yeâ nduè yu ñgwa yìi.

⁵Nduu ñwáè fa kani bkuu ñgwa, káè ñgwa kani bkuu nduu ka'. A ye a ka' tá tarshi bkuu ka' baná a ye a ba byemi aèbee ená a be geèe wa' ka', tá a bo loèr nfeè' anaè geèe ba rloo. Wee loè ker tarshi bkuu faè dii' Sataèn mooshi weèe tá weèe gwe rmoèoshii njobeè' weèe aè moèo aè rcu wa' laèr ka'.

⁶M ku ce fa ca ba aèmboè ntañ, ke' ba ená a ncir ka'.

- 7**AÈ ba ba yi aèmboè máè, beèe wááwá aè ba kuè cu ñkúè aèmboè máè. Ka' m ce laèa wa'a, máè riiñ máná Nyúè aè fa beèe ñger jáá jáéá jáá. E fa ñwáè mo' ñger ená e fa' neè ye aè njiì moè', a ker fa moè' ñger ená e fa' neè ye aè njiì moè'.
- 8**Máâ laèa ca seè'ni ba neè bkúè ker ba byepkúú. Yi yu boèñboñ ená woweèe a ku cu neè yap tu aèmboè má máè cu na.
- 9**Yi ka' ba wa'a, woweèe a ka' moo aè rcu wa' laèr, mbañruèñwáè lor ñgwa yìi, njeñwáè yá nduu yìi a ye a cu. Yi yu aèndeèe ce mbañruèñwáè ka' lor ñgwa, njeñwáè ye ye du bguèu neè ce a ku cu wa'a tá ntee njeñwáè yi ce loè mbañruèñwáè seè, tá ntee mbañruèñwáè yi ce loè njeñwáè seè.
- 10**Yuu ce m ce laèa neè beèe ce a duè bguèu wáá yi yu ená njeñwáè fa fúú ese nduu yìi ka'. Máè laèa cena neè weèe ba neè ya tu ka'. Blaèa ca yu blaèa ce vi vùè ba ese Tataê.
- 11**Njeñwáè ka' fúú bguèu, e fa keèr yá nduu moè' ka'. Ka' ba ená e yá nduu moè', e kútiì ba a nduu yìi caè. Yi yu foñ ená mbañruèñwáè fa juèu ñgwa yìi ka'.
- 12**AÈ ka' ba aèmboè mmbañruè ce a túr bbyeèñge ce a yu ñgaâa rbyemiì ka', ker ba bbyeèñge ce a túr bduu ce a yu ñgaâa rbyemiì ka', m be fa woweèe ncep. Ncep ca aè kwaè'shi ba máè, ke' ba ená aè fa Tata Nyúè ka'. Mbañruèñwáè ce e yu ñwáè rbyemiì ka' túr ñgwa ce e yu ñwáè rbyemiì ka', ñgwa yìi anaè ku koñ ená a ye a cu, e fa juèu ye ka'.
- 13**Yi yu foñ ená njeñwáè ka' túr nduu ce e yu ñwáè rbyemiì ka', nduu anaè koñ ená a ye a ku cu, e fa fúú bguèu ka'.
- 14**Nyúè aè geèe ená mbañruèñwáè ce e yu ñwáè rbyemiì ka' koni bghoèniì ese ye njo' ñgwa yìi ce e yu ñwáè rbyemiì. E ker gee foñ ená njeñwáè ce e yu ñwáè rbyemiì ka' koni bghoèniì ese ye njo' nduu yìi ce e yu ñwáè rbyemiì. Yi ka' tá baè ba wa' ka', boo wap aè ba ba boo bbebep, geewa'a, woweèe a yu brara.
- 15**Mbañruèñwáè ce e yu ñwáè rbyemiì ka', ka' koñ ená a ñgwa a gapni, aède' a ye a ku gapni. Njeñwáè ce e yu ñwáè rbyemiì ka', ka' koñ ená a nduu yìi a gapni, aède' a ye a ku gapni. A ye a ka' gapni baná ñwáè ce e yu ñwáè rbyemiì, kàè yu mbañruèñwáè áè, kàè yu njeñwáè áè, e bú' ncir Nyúè ka'. Nyúè aè ká' seèe ená seèe bo cu rcu ce li yu neè rfúteè-ñwáè.
- 16**Wáâ ñgwa, wáè riiñ neè ká aèmboè aède' Nyúè lo ja' nduu woè njo' wáè? Wáâ nduu, wáè riiñ neè ká aèmboè aède' Nyúè lo ja' ñgwa woè njo' wáè?
- 17**Yá neè ená ñwáè wááwá ku gee ba yuu ce Nyúè aè fa ye ñger ená e geèe. Ñwáè wááwá ku ba aèmboè e m ba tá Tata Nyúè ka' ká' ye. A yuu ce m ce yá'ni aè bcor wááwá.
- 18**Ñwáè ka' ba ce a m geèe ye búè tá Nyúè ka' ká' ye, ñgaèñ fa keèr roèo nduunjì mo' ená a gee ye e kúti mbáè'-nsúèr ka'. Ñwáè aè m ka' ba ba mbáè'-nsúèr tá Nyúè ka' ká' ye, e fa geèe búè ka'.

- 19**Kàè ñwáè àè geèe búè àè, kàè ñwáè àè geèe búè ka' àè, yìi anaè yi túr yuu mo' àè rgeèe ka'. Yuu ce yi yu goèr yi yu ba ená ñwáè lá mncir Nyúè.
- 20**Yi ka' ba wa'a, baná ñwáè wááwá ku ba aèmbòè e m ba tá Nyúè ka' ká' ye.
- 21**Wáè m ka' ba ba ñkwaèa àè nfeè' ce Nyúè àè m ká' wáè, àè fa bu' ka', ka' ba ne ená wáè koni fáñ àè rfúú efa bkwaèa, àè fúú yo yu.
- 22**Máè laèa wa'a, njobeè' ñwáè ce e m ka' ba ba ñkwaèa àè nfeè' ce Nyúè àè m ká' ye, e fúú seè'ni efa buu bbebep njobeè' a Tata a yu aèbee. Yi yu foñ ená ñwáè ce e m ba ñkwaèa àè nfeè' Nyúè àè m ká' ye ka', yu seè'ni ba ñkwaèa Jisos Kraêis.
- 23**Weèe yu bkwaèa Jisos Kraêis njobeè' e m yuu weèe àè ntaa nluèuluu. Weèe fa ba bkwaèa ba neè beèe ka'.
- 24**Bfúr waê, baná ñwáè wááwá ku ba a Nyúè, ce cu aèmbòè e m ce cu àè nfeè' Nyúè àè m ká' ye.
- 25**Aè ka' ba aèmbòè beèe ce a be du bguèu kàè beèe ce a be lor bbyeèñge ka', ka' Nyúè àè fa máè blaèa mo' ená m laa neè woweèe ka' wa'a, m be suñ woweèe yuu ya ce máâ kwaè'shi. M ce laèa wa'a aèmbòè ñwáè ce aètaè weèe yu' yuu ce m ce laèa, njobeè' Tata Jisos Kraêis ce e m koosimnse neè máè.
- 26**Aè ka' ba njobeè' ñgá' ce e yu seè'ni na, m ce kwaè'shi máná yi yu boèñboñ ená ñwáè ku cu aèmbòè e yu.
- 27**Ñwáè ka' túr ñgwa, e fa taè' nduunjìl àè rjuèu ye ka, ñwáè ka' tá túr ñgwa ka', e fa taè' nduunjìl àè rloèr ñgwa ka'.
- 28**Ka' máè laèa wa'a, ñwáè ka' lor ne ñgwa, baná e geèe yuu bebep ka'. Muu ñgoèñgoè ka' du bguèu baná e geèe yuu bebep ka'. Weèe àè riìñ ená beèe wááwá ce a ke cu àè nduu a ñgwa a ke yá ñgá' njep ñgoèñ na seê. Máè yá ya máná ñwáè àè ba cu ñkúè faè dïl' e bo yá njàèá ñgá' ca ka'.
- 29**Bfúr waê, yuu m ce laèa yi yu ená nfeè' Nyúè àè fa seèe yu nlùè'shi. Baná ká' e seè'ni na, beèe wááwá ce a túr bbyeèñge, a cu aèmbòè a yu lá bkúè wa'a.
- 30**Tá beèe ce e koosimnse a cu aèmbòè a ce koosi lá mnse ka' wa'a. Tá beèe ce a ce lu'shi a cu aèmbòè beèe ce a ce lá lu'shi ka' wa'a. Tá beèe ce a yu ñgaâa ntaa a cu aèmbòè beèe ce a túr lá buu ntaa ka' wa'a.
- 31**Tá ñwáè ce e túr rfaè' àè rgeèe njep ñgoèñ na, kàè yu ba njàèá rfaè' ká, cu aèmbòè ñwáè ce e túr lá mkwaè'shìl àè buu anaè ka' wa'a, njobeè' ñgoèñ ca yi ce mìl.
- 32**Máè koèñ máná buu moè' ba ce vi be fa weèe ñgá' ka'. Ñwáè ce e cu ñkúè e ke kwaè'shi aèmbòè buu ce Tata Jisoès àè koèñ ená e gee tá nyor boñ ye.
- 33**Aè ka' ba yi aèmbòè ñwáè ce e túr ñgwa, e ke kwaè'shi aèmbòè buu enjep ñgoèñ ce roèo ená e gee nyor boñ ñgwa yìi.

³⁴Yi ba wa'a, baná yi ntee yi gaèp nyor aè buu bbaa. Boo mñgoèñgoè ba bbyeèñge ce a túr bduu ka', a ke kwaè'shi aèmbòè buu Tataê. Woweèe a loè lor waêp mntee ba waêp mnyor wááwá fa neè Nyúè. Bbyeèñge ce a túr bduu a loè kwa'shi ba aèmbòè buu enjep ñgoèñ na njobeè' woweèe a koèñ ená a gee tá nyor boñ bduu wap.

³⁵Máè laèa buu ca tá m bo jaè' weèe jaè'. Máè koèñ máná m lá weèe ba ntàèr mbenduè nyor ka'. Yuu máè koèñ yi yu ba ená weèe gee buu ce vi yu bboèñboñ a ba byáánii tá yuu mo' yi bo ba ce aètaè yi jepsii weèe efa rfaè' neè Tata ka'.

³⁶AÈ ka' ba aèmbòè mbañruèñwáè ce e fa kwaèñ neè muunje, mbañruèñwáè anaè ka' yá ená e be loèr muunje ca ka' njobeè' e koèñ aè rcu ñkúè tá e bo faè' neè Nyúè boèñboñ, yi bep ka'. E ka' moo aè rcu laèr njo' ntee njeñwáè yi ce loè ye, e ka' koñ e lor ñgwa yii. E ka' gee wa'a, baná e geèe yuu bebep ka'.

³⁷Mbañruèñwáè ka' kwa'shi neè yi tu ená e be loèr muunje anaè ka', ce mboè aè laèa ñwáè moè' neè ye ka', e ka' cu ñkúè, riñ ená e be keèr kwaè'shi yuu mo' aèmbòè njeñwáè ka', baná e geèe boèñboñ.

³⁸Baná mbañruèñwáè ce e loèr ñgwa, e geèe yáánii. Mbañruèñwáè ce e loèr ñgwa ka', e geèe yuu boèñboñ a caa mbañruèñwáè ce e loèr ñgwa.

³⁹Yi yu ená njeñwáè ka' du bguèu baná e be kuè cu a nduu yii keè caèa kwe. Ka' ba ne ená nduu yii aè kwe, baná e túr ñger aè ryá nduu moè', ce yu ba ñwáè ce e táá njep múè buu Tataê.

⁴⁰Máè yá ya máná e ka' cu neè yi tu, e yu' rboèñ seè. Máè byemi máná yuu máè laèa na, yi vùè ba ese Yú' Nyúè.

Ñwáè' Beâe Koreèn Ce Entombii 8

¹M be laèa yuu aèmbòè byee ce beèe a ce geèe tañshii aègho neè mnyúè enjep ñgoèñ na naè. Seèe riñ seená seèe wááwá túr bfee. Bfee anaè vi loè gee ñwáè, e naa tu. Yu ba rkoèñni ce li ke kupshi beèe.

²Ñwáè ce e kwaè'shi ená e riñ buu seè, ñgaèñ aè be riñ buu aèmbòè e ba riñ ka'.

³Ñwáè aè ka' koñ Nyúè baná Nyúè riñ ye.

⁴AÈ ka' ba aèmbòè nye byee ce beèe a ce geèe tañshii aègho neè mnyúè enjep ñgoèñ na naè, seèe aè riñ ená njáèá mnyúè anaè yu buu bcicii njobeè' vi túr myoèñ ka'. Seèe riñ yiseèe ená Nyúè ku ba moè'sir caè'caè'.

⁵Ka' buu moè' yu goèr mbe buèu ba njep nsheè na ce beèe a ce too ená mnyúè wa'a, ker ce loèr buu anaè aèmbòè vi yu lá btaèr neè woweèe wa'a,

⁶seèe aè riñ yiseèe ená Nyúè ku ba moè'sir caè'caè', E yu Taèr neè seèe. Yu ye ce e m geèe buu wááwá, a ker gee seèe foñ ená seèe bo ba yii beèe. Seèe ku túr Tata moè'sir ce yu Jisos Kraéis. Nyúè aè m geèe buu wááwá ba njiì enjep ye. Yu ye ce e fa seèe ryoèñ.

⁷Yu ba ñgaâa rbyemiï wááwá ce a riïñ ená mnyúè enjep ñgoëñ na yu ba buu bciciï ka'. Geewa'a, beèe mo' a yu ce a m ce loo neè mnyúè ca, e loè ba aè nfeè' ce woweèe a ce ye byee ce a fa neè mnyúè ca, a ku riñ yap ená byee anaè yu ba byee mnyúè. Woweèe a ce ye, yap ntee yi ce fa woweèe ñgá', woweèe a ce kwaè'shi ená woweèe a geèe yuu bebep.

⁸Seèe aè riïñ seená aètaè byee vi gee seèe seèe ba jáá aè bsii Nyúè ka'. Seèe ka' tá ye ka', yïi anaè yi túr yuu mo' aè rgeèe ka'. Seèe ka' ye, yïi anaè yi gee seèe seèe ba jáá ka'.

⁹Ka' seèe riïñ wa'a, ñwáèe lor nfeè' faè diï' njáèá ñger ce Nyúè aè m fa neè ye ená e ye buu naè, yi lo geèe tá bfúr mo' ce map mkwaè'shi mi ce fa woweèe ñgá' naè, a lo gweèe ka'.

¹⁰Ñwáèe ce yi ntee yi ka' ku bii fa ye ñgá', ka' yá aèmbòèe wáè ce wáèe túr bfee ce ye byee mbe ndaèp njáèá mnyúè ca, mboèe cena yi be fa ye ñger aè rye byee anaè a?

¹¹E ka' ye, baná wáèe ce wáèe túr bfee naè, wáèe bepsi nfúroèe ce Jisos Kraâis aè m kwe neè ye.

¹²Wáèe ka' gee yuu bebep neèe bfúr wo, tá yap ntee yi ce fa woweèe ñgá' wa'a, baná wáèe geèe yuu bebep neèe Jisos Kraâis.

¹³M ka' yá maná m be ye njáèá byee anaè tá nfúraèe gee yuu bebep, gweèe, baná m be keèr ye vi ka'.

Ñwáè' Beâe Koreèn Ce Entombü 9

¹M túr ñger aè rgeèe yuu ce máèe ka' koñ aè rgeèe. M yu ñwáèe ntuu neèe Jisos Kraâis. Máèe m yá Jisos Kraâis ce e yu Tata neèe seèe neèe ma mmir. Weèe yu ya bo rfaè' efa rfaè' ce máèe faè' neèe Tataê.

²Beèe mo' a ka' tá riïñ ená m yu ñwáèe ntuu neèe Jisos Kraâis ka', máèe riïñ maná weèe riïñ wa'a njobeè' weèe yu ncoèe ce e geèe beèe a riñ ená m yu ñwáèe ntuu neèe Tataê.

³Blaèa ce m be laèa seè'ni na a blaèa ce m ce laèa neèe beèe ce a ce tarni ená m yu ñwáèe ntuu neèe Tataê.

⁴Mboèe weèr túr ñger aè rkoo byee ker ba buu mno ese beèe njo' rfaè' ce weèr ce geèe neèe woweèe a?

⁵Mboèe weèr túr ñger aè rloèr wer bbyeèñge ce a yu ñgaâa rbyemiï, tá weèr woweèe ce kar aèmbòèe Pitaè ba ñgaâa ntuu mo' foñ, ker ba bfúr Tata Jisoès a ce geèe naè a?

⁶Wáè' beèe ce aède' a fa', tar buu enjep mmboèe ka' ce yeñger, ku ba weèr Baènabaès a?

- 7**Waè' aède' ñwàè soogáè ce taèr buu enjep mmboè ka' ce yeñger a? Waè' aède' ñwàè nfaè' byee lo buu efa rye byee ce e faè' a? Mboè beèe ce a ke ciiñ naè' a ke kaa mmbee naè' ce a ce ciiñ, no a?
- 8**M ce laèa buu ca, aè ke' ku laèa ba máè ka', ncir Nyúè yi laèa wa' foñ.
- 9**A sañ mbe ñwaè' mncir ce Nyúè aè m fa neè Musiis enáé, "Fa kur cuèu naè' ce e ce bu' msañ ka'." Nyúè aè m ce laèa buu ca a ke' ce laèa ba aèmmoè naè' ka'.
- 10**E m ce laèa ba aèmmoè seèe. Ñwàè nfaè' mnsuu aè ba riñ ená e be túr ñgúè' moè' efa byee ce e faè', ñwàè rkep riñ foñ ená e be túr ñgúè' moè' efa byee anaè.
- 11**Weèr aè ka' fa' a weêe mú, bye buu ce aè yú' njep weêe mntee, yi ke' ba yááni ená weèr aè ba koni buu ce vi be geèe tá weèr cu rcu ryááni ese weèe a?
- 12**Beèe mo' a ka' túr ñger aè rlaèa ená weèe ja' woweèe, riñ neè ená beèe ce weèe aè ba jaè' entombii yu weèr. Ka' yi yu wa'a, weèr aè be laa ená weèe ja' weèr ka', weèr aè koèñ aè ryá ñgá' faè dii' weèr bo jepsi beèe efa ryu' Nsuñ Mboèñboñ aèmmoè Jisoès ka'.
- 13**Kuushi neè ená beèe ce a ke faè' mbe Ndaèp Nyúè a ke ye efa buu ce beèe a fa rfa aègho mbe Ndaèp Nyúè, beèe ce a ke faè' mbe diù' ntoèo rfa a ke ye ñgúè' moè' efa buu ce a tañshi tañshii aègho.
- 14**Tata aè m laèa foñ ená beèe a fa ñgaâa rfeè'shii buu ce aède' vi gee woweèe a cu rcu rboèñboñ.
- 15**Ka' máè túr ñger aè rlaèa ená weèe ja' máè wa'a, máè be laa wa' ka'. M ce sañ ñwaè' ca neè weèe seè'ni wa'a, a ke' ce sañ tá weèe bo jaè' máè ka'. Ka' ba ená ñwàè moè' gee tá naèatu ce m ce naèa njobeè' m ce feè'shi blaâa Nyúè a ke' ce koo buu ese weèe ka' naè, lo ba yuu ciciì, m boñlaèr kwe kwe.
- 16**Aède' m naa tu njobeè' blaâa Nyúè ce m ce feè'shi neè weèe ka' njobeè' Nyúè aè m laèa neè máè ená m fe'shii. Ndoèo be co' máè ce m ka' tá feè'shi ka'.
- 17**Aè m ba kwa'shi ba máè ená m be feè'shi blaâa Nyúè neè beèe, máè m ba koo blaè' ese woweèe. Yi ke' ba wa'a ka'. M ku ce geèe ba rfaè' ce Nyúè aè m fa mba máâ mmboè.
- 18**Njáéá sá' ce aède' m konii efa rfaè' ca yu ba ká? Yaè sá' ku ba ba ená m fe'shi Nsuñ Mboèñboñ neè beèe aè ciciì. A mbuèu ce m ce laèa maná beèe a fa laè' máè aèmmoè ñwàè rfeè'shii ka'.
- 19**M yu ñkwaèa neè ñwàè moè' ka'. Ka' m yu ñkwaèa neè ñwàè moè' ka' wa'a, máè geèe yaè nyor aèmmoè ñkwaèa neè beèe wááwá tá m bo so beèe magoèr neè Jisos Kraéis.
- 20**Máâ cu weèr Jus weèe, gee ñgeèe aèmmoè woweèe wa'a, tá m bo so woweèe neè Jisos Kraéis. Ka' mncir Musiis vi kur máè ka' wa'a, máâ cu weèr beèe ce mncir ca vi kur woweèe, gee ñgeèe aèmmoè mncir ca vi kur lá máè foñ wa'a. M ce geèe wa'a, tá m bo so beèe anaè neè Jisos Kraéis.

- ²¹Máâ cu weèr beèe ce mncir vi kur woweèe ka', gee ñgeèe aèmbòe woweèe wa'a, tá m bo so woweèe neè Jisos Kraêis. M ce geèe wa'a, ke' ba ená máe loèr mncir ce Nyúe àe m fa aetàèr ka'. M ce yu'ni neè mncir Jisos Kraêis seê.
- ²²Máâ cu weèr beèe ce map mkwaè'shii mi ku bii fa woweèe ñgá', m ku ba aèmbòe woweèe wa'a tá m bo so woweèe neè Jisos Kraêis. Máâ loè ku gee yaè nyor aèmbòe beèe a yu, tá m bo gheèter aè mnduunjii jáá jáéá jáá, geèe tá woweèe a luêñ.
- ²³M ce geèe buu ca wa'a, tá beèe a bo yu' Nsuñ Mboèñmboñ tá má máe koni bghoèni ce nsuñ anaè e ke geèe beèe a konii.
- ²⁴Mboè weèe riñ ená e ke ba nfeè' mcañni, ñgaèa mcañni a cañ wa'a, lo koo blaè' bsiip ka' a? Baná weèe cañ boèñboñ tá weèe bo koo blaè'.
- ²⁵Ñwàe wááwá ce e ke koèñ aè rcañ, e ke yá'ni aè rcañ boèñboñ seê. E loè gee wa'a tá e bo koo blaè' ce vi ke cu nfeseè ka'. Blaè' viseèe aè ba blaè' ce vi be cu nfeseè.
- ²⁶Máe ka' ce cañ ya, a ke' ce cañ ba aè nji ka', a ku ce keè' ba kuèntombii tá m bo cañ miisi. M ce maè' dúe' a ke' ce maè' ba aèmbòe ñwàe ce e ce maè' aè bjiji ka'.
- ²⁷M ce fa ñgá' neè yaè nyor, a gee e kúti aè ñkwaèa faè dii' m ce feè'shi neè beèe moè', loè gweè, bá blaè' ka'.

Ñwàe' Beâe Koreèn Ce Entombii 10

- ¹Bfúr waê, m koèñ máná weèe aè ba kuushi buu ce vi m koni viseèe bta aè nfeè' ce woweèe a m ce daè' aè riñ naè boèñboñ. Mmbaè' vi m ce keè'ni woweèe. Woweèe a m tuu ma rdip mo' ce a m ce too ená rdip rbeer neè mkuèu.
- ²Aèmbòe woweèe a m ce duè aèmbuèu mmbaè', a ker tuu rdip rbeer ca, cena yi m ba neè woweèe aèmbòe njàéá baèptir moè' ce e m geèe woweèe a ba beèe Musiis.
- ³Woweèe wááwá a m ye byee ce Nyúe aè m maè'ri embe buèu,
- ⁴a no mdip ce mi m fúú ba enje ryáá. Ryáá anaè aè m ba Jisos Kraêis ce e m ce jáer a woweèe.
- ⁵Ka' woweèe a m yá buu ca neè map mmir wa'a, beèe magoèr efa woweèe a m geèe buu ce ntee yi boñ Nyúe ka'. Yi ka' ba wa'a, woweèe a kweñgeèr, bgúéú vi sañsiì nyor aè riñ.
- ⁶Buu ca aè ba geèe tá see seèe foñ riñ ená seèe aè ba koèñ buu bbebep aèmbòe viseèe bta a m koèñ naè ka'.
- ⁷Weèe fa geèe rloo neè mnyúe enjep ñgoèñ na aèmbòe beèe moè' efa woweèe a m geèe naè ka'. A sañ mbe Ñwáâ' Nyúe enáé, "Beèe a m cu aè nsheè a ye byee, a no buu, a nati mbekiì a bii bii neè blañ."

- ⁸Seèe fa ce saèki aèmboè beèe mo' efa woweèe a m saèki naè ka'. Woweèe a m saèki wa'a, beèe ncúèkii-ncoèp-taar-aè-mmbaa a kweñgeèr aè noañ mo'sir.
- ⁹Seèe fa moèoshi Tata aèmboè beèe mo' efa woweèe a m moèoshi naè ka'. Mnyo vi m tashi woweèe, woweèe a kweñgeèr.
- ¹⁰Seèe fa ce rúè'ñger aèmboè beèe mo' efa woweèe a m rúè'ñger naè ka'. Nciindap Nyúè ce e ke yúshi beèe naè aè m yúshi woweèe.
- ¹¹Buu ce vi m koni beèe eluâuñgoèñ, yu buu ce Nyúè aè m báá woweèe aègho. A m sañ buu ca tá seèe ce seèe ce cu ba aè nfeè' ce ñgoèñ yi ce miì na, bo riñ, loèr nfeè' faè diì' buu anaè koni seèe foñ ka'.
- ¹²Baná ñwáè ce e ce kwaè'shi ená e táá tatap, lor nfeè' faè diì' e gwe ka'.
- ¹³Njáèá rmoèoshiì ce li ka' vú neè weèe ku ba njáèá rmoèoshiì ce li vúè neè beèe mo' foñ. Nyúè ce e yu mini be maè'shi tá li vú caèa ye ñger ka'. Rmoèoshiì li ka' vú neè weèe baná e be fa weèe ñger tá weèe táá tatap, so rmoèoshiì anaè.
- ¹⁴Bkar waè, baná m ce laèa neè weèe ená weèe fa túr yuu mo' aè rgeèe neè mnyúè enjep ñgoèñ na ka'.
- ¹⁵M ce laèa neè weèe ce weèe riñ buu. Weèe kwa'shi ka ená yuu ce m ce laèa neè weèe yi yu mini lá.
- ¹⁶E ke ba aè nfeè' seèe ce ye byee Nyúè, see loo, yoñshi ye aè ndoñ mruè' ce see ke no. Seâe ce no enjep ndoñ anaè yi ce duèñshi ená seèe Jisos Kraâis weèe yu aèbee njo' vi bláá. Seâe ce bá'shi byee, yi ce duèñshi foñ ená seèe woweèe yu aèbee njo' yì nyor. Mboè yi yu wa' a?
- ¹⁷Ka' seèe ce seèe ce ye efa byee anaè, seèe yu aèngoo wa'a, ntu' bráâd ku ba moè'sir. Cena yi duèñshi ená seèe wááwá yu ñwáè moè'sir.
- ¹⁸Kwaè'shi neè aèmboè ndeèe beèe Isráèl. E ke ba aè nfeè' beèe mo' efa woweèe a ce ye byee ce a tañshi tañshiì aègho neè Nyúè, a Nyúè weèe a ba ñwáè moè'sir.
- ¹⁹Yuu ce m ce laèa yi yu ba ená ká? Waè' nyúè moè' enjep ñgoèñ na, káè byee ce a ke tañshi tañshiì aègho neè njáèá nyúè ca áè, e ke ba yuu goèr a?
- ²⁰Yi yu wa' ka'. Beèe ce a riñ Nyúè ka' a ke tañshi yap tañshiì ba neè mnyúâmkaè'. Woweèe a ke tañshi tañshiì ca ba neè Nyúè ka'. M ce koèñ máná weèe mnyúâmkaè' weèe ba ñwáè moè'sir ka'.
- ²¹AÈde' ñwáè no enjep ndoñ Tata Jisos Kraêis, ker no enjep ndoñ mnyúâmkaè' aè njáâá ká? AÈde' ñwáè ye byee ce yu ba byee Tata Jisos Kraêis, ker ye byee ce yu ba byee mnyúâmkaè' aè njáâá ká?
- ²²Seèe lor nfeè' faè diì' seèe gee yuu mo' ce ntee yi bep Tata Nyúè neè seèe ka'. Waè' seèe túr ñger a caa ye a?
- ²³Weèe túr ñger aè rgeèe buu wááwá. Ka' weèe túr ñger ca wa'a, yu buu wááwá ce aède' vi ja' beèe ka'. Yi yu mini ená weèe túr ñger aè rgeèe buu wááwá. Ka' yi

yu mini ená weèe túr ñger aè rgeèe buu ca wa'a, yu buu wááwá ce aède' vi gee beèe a táá tatap njep buu ce yu vi Tata Jisos Kraâis ka'.

²⁴Ñwáè wááwá gee yuu ce aède' yi ja' ñwáè moè'. Ñwáè fa geèe ba yuu ce yi ku boèñ ba ye caè'caè' ka'.

²⁵Weèe fa maè'shi tá ye ntee yi ce fa weèe ñgá' aè rye nyaèa ce weèe a yuu efa ntaa ka'. Weèe fa kwaè'shi ená weèe ka' gee wa'a ba yuu bebep ka'.

²⁶M ce laèa wa'a njobeè' a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, “Ñgoèñ ca wááwá yu yi Nyúè, ker ba buu wááwá ce vi yu njo.”

²⁷Ñwáè ce e yu ñwáè rbyemii ka', aè ka' be wáè ená aè vú tá weèe ye ye byee, wáè ka' duè, aè ye njáèá byee wááwá ce e ka' fa wáè. Fa maè'shi tá yo ntee yi lo káè' ce fa wáè ñgá' ka'.

²⁸Ka' yi yu wa'a, ñwáè moè' aè ka' suñ wáè ená byee ce aè ce ye anaè yu byee ce a tañshi tañshii aègho, aè fa ye ka'. Fa ye ka' njobeè' ñwáè anaè ka' yá aèmboè aè ce ye, e kwa'shii yi ená wáè geèe ba yuu bebep.

²⁹Fa ye ka' njo' mkwaè'shii mi ñwáè anaè, ke' ba njo' mo ka'. Seemoè' ñwáè moè' be laèa enáè, “AÈde' m bornii efa rgeèe yuu mo' njobeè' ñwáè moè' ce kwaè'shi ená yuu anaè yi yu bebep njoká?

³⁰M ka' ce yoèñshi Nyúè aè byee ce m ce ye, beèe mo' a laa bebep aèmboè máè aè njááá ká?”

³¹Ñwáè ka' laa wa'a, m beesii mánáè, “Yuu wááwá ce wáè ka' ce geèe, káè aè ce ye ye áè, káè aè ce no áè, geèe ba aè njáèá njii ce beèe mo' a ka' yá, tá woweèe a bo kuè'si Nyúè.”

³²Loèr nfeè' faè dii' aè gee yuu mo' ce yi gee tá ñwáè moè' gweè, káè yu Jus áè, káè yu beèe enje jáá áè, káè yu ñgaâa cor áè, fa keè moèo ka'.

³³Má máè ce gheèter aè rgeèe tá nyor boñ ñwáè wááwá aè buu wááwá ce m ce geèe. Má ke kwaè'shi ba aè yuu ce aètaè yi ja' ba máè caè'caè' ka'. Má ke kwaè'shi ba aèmboè yuu ce aètaè yi ja' beèe wááwá, tá woweèe a bo luèñ efa buu bbebep.

Ñwáè' Beâe Koreèn Ce Entombii 11

¹Kuè ce gee neè ba yuu ce m ce geèe aèmboè má máè ce geèe ba buu ce Jisos Kraâis aè m ce geèe.

²Máè yoèñshi weèe njobeè' weèe ce kuushi buu ce máè m yá'ni weèe, a ker ce geèe buu anaè yááni seè.

³Máâ koèñ tá weèe riñ boèñboñ ená Jisos Kraâis yu tu neè mbañruèñwáè, mbañruèñwáè aè ba tu neè njeñwáè, Nyúè aè ba tu neè Jisos Kraâis.

⁴Ka' ba aè nfeè' ce mbañruèñwáè ce geèe rloo, ker ba aè nfeè' ce e ce cep ntuu Nyúè, e ka' sop rtaa mbe tuè baná e coosi Jisos Kraâis ce e yu tu neè ye.

- ⁵Njeñwáè ye ye ka' ce geèe rloo, káè ce cep ntuu Nyúè áè, ke' señ rtaa mbe tuè ka' baná e coosi mbañruèñwáè ce e yu tu neè ye. Njeñwáè ka' tá señ rtaa mbe tuè ka' baná e yu aèmboè njeñwáè ce a kwaèa ye tu wa'a.
- ⁶Njeñwáè ka' kani aè rseñ rtaa mbe tuè baná e ba boèñlaèr koo tu anaè koo. AÈ ka' ba ená yu rìitu neè njeñwáè aè rkwaèa tu káè koo tu áè, baná njeñwáè señ rtaa mbe tuè.
- ⁷Yi yu boèñboñ ená mbañruèñwáè sop rtaa mbe tuè ka', njobeè' e yu rfeese Nyúè, a ba foào Nyúè, njeñwáè aè ba foào mbañruèñwáè.
- ⁸Seèe rìiñ ená Nyúè aè m loèr nfaèñ njeñwáè a boo mbañruèñwáè aègho ka'. E m loèr nfaèñ mbañruèñwáè a boo njeñwáè aègho.
- ⁹Nyúè aè m boo mbañruèñwáè a fa neè njeñwáè ka', e m boo ba njeñwáè a fa neè mbañruèñwáè.
- ¹⁰A mbuèu ce njeñwáè aè ba señ rtaa mbe tuè faè dïi' ntee yi bo yañ bcïindap Nyúè ka'.
- ¹¹AÈ ka' ba yi aèmboè seèe ce seèe ce cu seèe Tata Jisos Kraâis weèe, njeñwáè yu neè yi tu ka', mbañruèñwáè aè ba neè yi tu ka'.
- ¹²Nyúè aè m loèr nfaèñ mbañruèñwáè a boo njeñwáè aègho, njeñwáè ye ye aè ba ñwáè ce e ke bi mbañruèñwáè. Buu ca wááwá aè m geèe ba Nyúè.
- ¹³Kwaè'shi ka neè ená waè' yi yu yáániì ená njeñwáè gee rloo neè Nyúè ce e señ rtaa mbe tuè ka' lá.
- ¹⁴Beèe wááwá a ku riñ ená mbañruèñwáè ka' ko'si tu, baná e coosi yi tu.
- ¹⁵AÈ ka' ba yi neè njeñwáè, tu ko'si aè ba yuu boèñboñ njobeè' Nyúè aè m fa ye nyúè'tu saèsap tá e bo tá'shi yi tu aègho.
- ¹⁶Ñwáè moè' aè ka' ba ce e ce sár yi ená buu ca yu wa' ka', baná ñgaèñ aè ba rìiñ ená weèr ce geèe ba buu ca, bcor wááwá vi ce geèe wa' foñ.
- ¹⁷Yuu ce m be fa weèe ncep aègho na yu ba yuu ce m be yoèñshi weèe aègho yoèñshi ka'. E ke ba aè nfeè' weèe aè vúè aèbee aè rgeèe rloo neè Nyúè, weèe ce geèe ba ñgeâe bebeb caa ñgeâe boèñboñ.
- ¹⁸Yuu entombiì ce máè yu' yi yu ená e ke ba aè nfeè' ce weèe aè vúè aèbee aè rgeèe rloo neè Nyúè, ñgaèpni yi ba a weâe mú. Máè yá máná seemoè' yi yu mini wa'a.
- ¹⁹Yi yu yáániì ená ñgaèpni yi ba a weâe mú, njobeè' e ke ba ne aè nfeè' ce ñgaèpni yi niñ wa'a, weèe ka' yá beèe ce a yuu beâe mini.
- ²⁰Máè yá máná wee ke vúè aèbee, vú ba aè rye byee Tata Nyúè ka'.
- ²¹Máè laèa wa'a njobeè' e ke ba aè nfeè' ce a ce ye byee, ñwáè ku ce ye vi byee, ke' ce kwaè'shi aèmboè beèe mo' ka'. Yi loè ba wa'a, njeè ce yañ beèe moè', beèe moè' a no mruè' mi koo woweèe.

²²Njáèá yuu ce yi koni weèe na yu ba njáèá ká? Mboè weèe túr mndap ce wee ke fúú embo weèe àè baniï yeñger, a ker noñger a? Yi yu boèñboñ ená weèe lor cor Nyúè àè yuu cicïi ker gee tá riitu yi koo beèe ce a buu byee ba buu mno ka'. Yuu ce m be laèa nèe weèe yu ká? Waè' m be yoèñshi weèe a? Ka', aède' m yoñshii weèe ka'.

²³Máè m yá'ni weèe buu ce Tata àè m geèe máè riññ. Buu anaè yu ená, àè m ba neètú' ce a be fyeèni Tata Jisoès naè, e lor bráêd,

²⁴a yoñshi Nyúè, a bá'shi, a laa enáè, "Ca yu yaè nyor ce máè fa a weâe btuè. Ce gee nèe àemboè seèe ce geèe na tá weèe bo ce kuushi máè."

²⁵Woweèe a ka' ye wáá, e lor ndoñ a laa enáè, "Ndoñ ca táá àetu leâ' fi ce Nyúè àè ye a beèe nèe wa bláá. Kuushi nèe máè àè nfeè' wááwá ce weèe ka' ce no enjep ndoñ ca."

²⁶Baná ka' ba àè nfeè' efá ce weèe ce ye byee ca, ce no enjep ndoñ ca, weèe ce suñ beèe àemboè rkwe Tata Jisoès, caar tá e ke vúè.

²⁷Baná ñwáè ce e ka' tá ye bráâd ca, ker ce no enjep ndoñ ca àè njïú yáánii ka', baná ñgaèñ àè loèr nyor ba bláá Tata àè yuu cicïi.

²⁸Tá ñwáè ka' ye bráâd ca, keèr no enjep ndoñ ca, ñgaèñ fyá' yiï nyor boèñboñ ka' gee wa'a.

²⁹Ñwáè ce e ka' ye bráêd, ker no enjep ndoñ ca, ke' ce kuushi ená buu ca táá àetu nyor ba bláá Tata Jisoès ka', baná ñgaèñ àè loèr ndoèo mbe yeâ tuè.

³⁰A mbuèu ce beèe magoèr a weâe mú a sàè, beèe mo' a ce yañ, beèe mo' a kweñgeèr.

³¹Seèe ka' fyá' viseèe mnyor ka' ye bráâd ca, ker no enjep ndoñ ca, Nyúè sa' seèe àemboè beèe ce a geèe yuu bebep ka'.

³²Tata Nyúè e ke sa' seèe wa'a ce naèshi seèe naèshi faè diï' seèe bo keè gweè mnsa', yá ñgá' àè nfeè' ce e be sa' ñgoèñ naè ka'.

³³Bfúr waè, yi ka' ba wa'a, ka' ba àè nfeè' weèe àè vúè àèbee àè rye byee Nyúè, beèe mo' a fa kuè káè' ce ye entombii nèe beèe moè' ka'.

³⁴Njeè ka' ce yañ ñwáè, baná ñgaèñ ye byee mbe yeâ ndaèp ka' vúè, faè diï' weèe vú àèbee loè geèe ñgeâe bebep tá Nyúè sa' weèe ka'. M be fa weèe ncep àè buu mo' foñ, àè nfeè' ce m ka' vú ca'ni weèe.

Ñwáè' Beâe Koreèn Ce Entombii 12

¹Bfúr waè, m ce koèñ máná weèe riñ buu moè' kuu bfee ce Yú' Nyúè yi ke fa nèe beèe.

²Aè m ba àè nfeè' weèe àè m ku bii àè túè'nji, Sataèn àè m ce bo' weèe àè mnduunjii jáá jáèá jáá, a gee weèe àè ce caè'ni mnyúè enjep ñgoèñ na ce vi ke laèa ka'.

- ³Baná m ce koèñ ená weè riñ ená Yú' Nyúè yi ka' ba njep ñwáè, aède' ñgaèñ laa enáê, “Ndoèò co' Jisoès” ka'. Yú' Nyúè yi ka' tá ba njep ñwáè ka', aède' ñgaèñ laa enáê, “Jisoès yu Tataê” ka'.
- ⁴Yú' Nyúè yi ke fa beè bfee jáá jáèá jáá àè rgeè buu. Ka' yi yu wa'a, Yú' anaè yi ku ba yi mo'sir.
- ⁵Mfaè' ce beè a ke geè mi ku ba jáá jáèá jáá foñ. Ka' yi yu wa'a, Tata Jisoès ce a ce faè' neè ye ku ba moè'sir.
- ⁶Mfaè' mi yu jáá jáèá jáá ce beè a ke geè, àè ku ba Nyúè moè'sir ce e fa beè wááwá bfee àè rgeè mfaè' anaè.
- ⁷Bfee Yú' Nyúè yi ke yááti njep beè àè mnduunjì jáá jáèá jáá tá ñwáè bo loèr bfee anaè jaè' beè Nyúè aègho.
- ⁸Yú' Nyúè yi ke fa beè mo' bfee àè rfa beè ncep mboèñmboñ, ker fa beè mo' bfee àè rfeè'shi blaàa Nyúè àè njáèá njì ce aède' beè a riñ Nyúè boèñboñ. Yú' ca yi ku ba yi mo'sir.
- ⁹Yi ke fa beè mo' bfee àè rláè ntee àè buu Nyúè, ker fa beè mo' bfee àè rgeè ñgaàa byañ a ke'se. Ku ba Yú' yi mo'sir ce yi geè buu ca wááwá.
- ¹⁰Yi ke fa beè mo' bfee àè rgeè buu bghagha', ker fa beè mo' bfee àè rcep ntuu Nyúè. Yi ke fa beè mo' bfee àè rrìñ buu ce vi loè ese Yú' Nyúè, ker riñ vî ce vi loè ese Yú' Nyúè ka'. Yi ke fa beè mo' bfee àè rlaèa bli ce a m be yá'ni ka', ker fa beè mo' bfee àè rsuñ beè buu ce a laèa àè bli anaè.
- ¹¹Yú' Nyúè anaè yi ke fa beè ñger àè rgeè buu ca wááwá. Yi ke fa ñwáè wááwá yuu ce yi ce koèñ àè rfa.
- ¹²Yi ku ba aèmoè nyor e ke ba moè'sir, mñgùè' nyor vi ku ba jáá jáèá jáá naè. Mñgùè' nyor ca vi ke tarshi nyor aèbee, gee nyor moè'sir. Jisos Kraâis ku ba wa' foñ.
- ¹³Ka' beè mo' efa seè a yu Juês, beè mo' a ba beè enje jáá, beè mo' a ba bkwaèa, beè mo' a ba bkwaèa ka' wa'a, seè wááwá àè m kúti ñwáè moè'sir àè nfeè' ce a m baèptir seè neè Yú' Nyúè. Ku ba Yú' Nyúè ca ce Nyúè àè m fa neè seè wááwá ená yi niñ njep viseê mntee.
- ¹⁴Nyor e ke túr ñgùè' nyor moè'sir ka', e ke túr mñgùè' nyor jáá jáèá jáá.
- ¹⁵Kuèu yi ka' laa enáê, “M yu ñgùè' moè' efa nyor ka, njobeè' m yu bo ka',” waè' baná kuèu yi buu efa rba ñgùè' moè' efa nyor a?
- ¹⁶Tuè' yi ka' laa enáê, “M yu ñgùè' moè' efa nyor ka', njobeè' m yu rlir ka',” waè' aède' blaèa anaè vi gee tuè' yi buu efa rba ñgùè' moè' efa nyor a?
- ¹⁷Nyor àè m ba ku ba rlir, ñwáè àè m ba ce yu' buu ba neè ká? Nyor àè m ba ku ba tuè', ñwáè àè m ba ce yu' rúèú yuu ba neè ká?

- 18Gee ne wa'a, yi yu ená Nyúè aè m geèe mñgúè' nyor jáá jáèá jáá vi ce faè' buu jáá jáèá jáá aèmbòè e m koèñ.
- 19Nyor wááwá aè m ba ku ba ñgúè' nyor moè'sir, yìl anaè aè ba ba nyor ka'.
- 20Yi yu ená mñgúè' nyor vi yu jáá jáèá jáá wa'a, nyor aè ku ba moè'sir.
- 21Baná aède' rlrir li laa neè bo enáê, "M túr yuu mo' aè rgeèe neè wàè ka'" ka'. AÈde' tu foñ yi laa neè mkuèu enáê, "M túr yuu mo' aè rgeèe neè weèe ka'" ka'.
- 22Mñgúè' nyor mo' ce seèe ce yá yiseèe ená vi túr mfaè' ka' naè, vi ka' buu, seèe yu' rboèñ ka'.
- 23Mñgúè' nyor ce seèe ce kwaè'shi ená vi ku ba aè cicìl naè, a vîl ce see ke gá' aègho seè. Mñgúè' nyor ce see ke koèñ ená vi yááti aèwañ ka', a vîl ce see ke tá'shi boèñboñ.
- 24See ce tá'shi wa'a, ma'shi mñgúè' nyor bboèñboñ vi yáátìl aèwañ. Yi yu wa'a njobeè' Nyúè aè m geèe viseèe mnyor aè njááá ená mñgúè' nyor ce vi ke yááti aè vîu bcicìl naè, vi ba vîl ce a be gá' aègho seè.
- 25AÈmbòè yi yu wa'a, baná mñgúè' nyor wááwá vi ku ce fa' aèbee njobeè' mñgúè' nyor wááwá ku túr yuu aè rgeèe neè ñgúè' nyor moè'.
- 26Ñgúè' nyor moè' ka' ce yá ñgá', baná mñgúè' nyor wááwá vi be yá ñgá'. Ñgúè' nyor moè' ka' ce yu' rboèñ baná mñgúè' nyor wááwá vi be yu' rboèñ.
- 27Weèe yu nyor Jisos Kraêis, ñwáè wááwá aè ba ñgúè' moè' efa nyor anaè.
- 28Nyúè aè fa beèe embe cor bfee jáá jáèá jáá ená a gee rfaè' aègho. Rfaè' entombùl ce e fa neè beèe mo' li yu ená woweèe a ba ñgaâa ntuu Jisos Kraêis, lîl embenjîl li ba ená beèe mo' a ba ñgaâa ncep ntuu Nyúè. Lîl embenjîl mo li ba ená beèe mo' a yá'ni vi blaèa neè beèe, rmo' li ba ená beèe mo' a gee buu bbáèá, rmo' li ba ená beèe mo' a gee tá ñgaâa byañ a ke'se, rmo' li ba ená beèe mo' a ja' beèe, rmo' li ba ená beèe mo' a sa' beèe, rmo' li ba ená beèe mo' a laa bli ce woweèe a m be yá'ni ka'.
- 29Waè' beèe wááwá a yu ñgaâa ntuu Jisoès a? Waè' beèe wááwá a yu ñgaâa ncep ntuu Nyúè a? Waè' beèe wááwá a yu ñgaâa ryá'nîl a? Waè' beèe wááwá a yu ñgaâa rgeèe buu bghagha' a?
- 30Waè' Nyúè aè fa beèe wááwá bfee aè rgeèe tá ñgaâa byañ a ke'se a? Waè' beèe wááwá a ke laèa bli ce a be yá'ni ka' a? Waè' beèe wááwá a rîlñ aè rsuñ beèe buu ce beèe mo' a laèa aè bli ce a m be yá'ni ka' a?
- 31Weèe lá ntee aè rkoni bfee ce vi be geèe tá weèe ja' cor goèr, caa bfee mo'. Baná m be suñ weèe yuu ce yi caèa buu ca wááwá seè'ni.

Ñwáè' Beâe Koreèn Ce Entombùl 13

- 1Ñwáè ka' riñ aè rlaèa bli enjep ñgoèñ na, ker laa bli ce bcîndap Nyúè a ke laèa, ke' koñ beèe ka', baná ñgaèñ ku ba aèmbòè mbee ce e ke laèa ñooñ-ñooñ naè.

²Ñwáè ka' túr ñger aè rcep ntuu Nyúè, ker túr ñger aè rriñ buu Nyúè ce vi yu aè bsúèti, ker riñ buu wááwá, ker byemi neè Nyúè btatap seê, ce aède' e laêa, rtuèu li co'ti embe dii' li táá, du táá aè diu' jáá, e ka' tá koèñ beè ka', baná e ku ba ñwáè ciciñ.

³Ñwáè ka' lor yiñ buu wááwá gapshi neè beè, ker ma'shi ená beè a koo ye too neè mor, e ka' tá koèñ beè ka', sá' moè' ba njo ka'.

⁴Ñwáè ce e koèñ beè e ke kur ntee, ker ce geè ñgeâe boèñboñ. Ñwáè anaè e ke ba ñwáè ñko'ndoñ ka'. E ke yu' nyor káè naa tu ka'.

⁵Ñwáè anaè e ke geè ñgeâe bebep neè beè ka', e ke weti ka', e ke cápñger ka', e ke láè yuu bebep njep ntee ka'.

⁶Ñwáè anaè e ke yu' rboèñ aè yuu bbebep ka', e ke yu' rboèñ ba aè yuu ce yi yu mini.

⁷Aède' yuu mo' yi caa rkoèñniñ ka'. Rkoèñniñ li ke yá faèa ñwáè ka', li ke kwaè'shi boèñboñ aèmboè beè mo', ker táá tatap aè nfeè' wááwá.

⁸Bfee ce Nyúè aè fa neè beè mo' aè rcep yi ntuu vi be keè caèa, tá bfee ce e fa neè beè mo' aè rlaèa bli ce a m be yá'ni ka', vi miñ, tá bfee ce e fa neè beè mo' aè rriñ buu, vi ker ba ka'. Aè ka' ba yi aèmboè rkoèñniñ, aède' li ke mi ka'.

⁹Seèe riñ buu aè bbábá', a ce cep ntuu Nyúè aè bbábá'.

¹⁰Be ba aè nfeè' ce Nyúè aè geè seèe aè riñ buu wááwá tá buu ca miñ.

¹¹Aè m ba aè nfeè' máè m ba munte, máè m ce laèa buu aèmboè munte, a ce kwaè'shi buu aèmboè munte, a riñ buu aèmboè munte, máè ka' ba nleeñwáè, a borni buu bbonte.

¹²Seèe ce yá buu seè'ni na laè'rñi laè'rñi. Be keè ba aè nfeè' moè' tá seèe yá vi boèñboñ. Seèe riñ buu aè bbábá' seè'ni na, be ba aè nfeè' anaè, tá seèe riñ buu wááwá aèmboè Nyúè ye ye aè riñ seèe naè.

¹³Buu vi yuá btaar ce vi be cu. Mo' yu rbyemiñ, mo' aè ba rkeè' ce seèe ce keè' ená Nyúè gee yuu ce e m kaè', mo' aè ba rkoèñniñ. Yuu goèr efa múè buu ca yu rkoèñniñ.

Ñwáè' Beâe Koreèn Ce Entombiñ 14

¹Weèe lá rkoèñniñ kuèntombiñ neè buu wááwá, lá ntee foñ a bfee ce Nyúè aè fa neè beè, lañlañ bfee ce e fa neè beè aè rcep yi ntuu.

²Ñwáè ka' ce laèa njáèá li ce e m be yá'ni ka', baná e ce laèa ba neè beè ka', e ce laèa ba neè Nyúè njobeè' aède' ñwáè moè' yu' yuu e ce laèa ka'. E ce laèa buu ce aè bsúèti aè ñger Yú' Nyúè.

³Ñwáè e ke cep ntuu Nyúè, yi ja' beè, fa beè ñger, ker gee mntee beè vi fúteè.

- ⁴Ñwáè e ke laèa li ce e m be yá'ni ka', ja' ba yi tu. Ñwáè e ke cep ntuu Nyúè, ja' ñgaâa cor wááwá.
- ⁵Máâ koèñ máná weèe wááwá laa njáèá bli ce weèe aè m be yá'ni ka'. Ka' yi yu wa'a, yi yu aèndeèe ená weèe cep ntuu Nyúè, neè ce ená weèe ku ce laa ba li ce weèe aè m be yá'ni ka'. Ñwáè ce e ce cep ntuu Nyúè aè caèa ñwáè ce e ce laèa li ce e m be yá'ni ka'. Ka' ba ená ñwáè moè' ce beesi buu ce ñwáè anaè aè laèa aè li ce e m be yá'ni ka' na, vi ka' ja' coêr.
- ⁶Bfúr waê, m ka' vú aè rcaè'ni weèe, laa neè weèe ba aè li ce máè m be yá'ni ka', waè' aède' yìi anaè yi ja' weèe a? Ka' ba ená máè vúè a suñ weèe yuu mo' fi, káè a gee buu Nyúè vi ba rara neè weèe áè, káè a cep ntuu Nyúè neè weèe, káè a yá'ni weèe áè, yìi anaè yi be jaè' weèe.
- ⁷Kwaè'shi ka neè aèmboè ndoñ ce a ke fyáp, ker ba rluñ ce a ke bu', ce mi túr myoèñ ka'. Ñwáè ka' fyáp ndoñ aè nji, káè bu' rluñ aè nji áè, aède' ñwáè riñ yuu ce e fyáp, káè yuu ce e bu' aè njáâá ká?
- ⁸Ñwáè ka' fyáp rsoèñ biir aè nji, waè' aède' beèe a ba'shiir nyor du biir a?
- ⁹Yi yu neè weèe wa' foñ. Weèe aè ka' ce laèa neè beèe ba aè li ce a riñ ka', aède' woweèe a yu' yuu ce weèe ce laèa aè njáâá ká? Yi ka' ba wa'a, baná weèe ce búsi yeè mbáp aè cicìi.
- ¹⁰Bli vi yu njep ñgoèñ na jáá jáèá jáá, li moè' aè ke' ba ce ñwáè buu efa ryu' ka'.
- ¹¹M ka' tá yu' li ce ñwáè ce laèa ka', baná ñgaèñ yu ñwáè nfuu neè máè, má máè aè ba ñwáè nfuu neè ye.
- ¹²A mboè aè rlaèa bli ce weèe aè be yá'ni ka', yi ku ba wa'a. Baná weèe aè ka' ce koèñ ená Yú' Nyúè yi fa weèe bfee aè rfaè' neè Nyúè, weèe koñ goèr ba njáèá bfee ce aède' vi gee tá cor du kuèntombi.
- ¹³Baná ñwáè ka' ce laèa buu neè beèe aè njáèá li ce e m be yá'ni ka', ñgaèñ loo ená Yú' Nyúè yi fa ye bfee aè rbeèesi buu anaè aè li ce aède' beèe a yu'.
- ¹⁴Ñwáè ka' ce loo neè Nyúè aè njáèá li anaè baná ñgaèñ ku ce loo ba enjep ntee, a ke' riñ yuu ce e ce loo ka'.
- ¹⁵Yuu ce aède' ñwáè gee yi yu ená ká? Yi yu ená ñwáè loo neè Nyúè aè li ce e m be yá'ni ka', ker loo aè li ce e riñ, ñwáè yop neè Nyúè aè li ce e m be yá'ni ka', ker yop neè ye aè li ce e riñ.
- ¹⁶Ñwáè ka' ce loo ce yoèñshi Nyúè aè njáèá li ce e m be yá'ni ka', aède' ñwáè ce e riñ buu Nyúè boèñboñ ka' gee eká ka' byemi aè yuu ce e laèa, laa enáè, "Yi yu wa'a", ce aèmboè e ce yu' yuu ce ñgaèñ aè laèa ka'.
- ¹⁷Wáè ka' ce loo aè njáèá li anaè, ce yoèñshi Nyúè aèmboè ká, aède' yìi anaè yi ja' ñwáè moè' ka'.
- ¹⁸M ce yoèñshi Nyúè njobeè' m ce laèa bli ce máè m be yá'ni ka', a caa weèe wááwá.

- 19**Ka' yi yu wa'a, m ka' ba niñ coêr, m koñ máná m laa mbúè laèa ta aè li ce beèe a riiñ, tá m bo yá'ni beèe, neè ce ená m laa mmbúè laèa ncúèkĩi aè li ce aède' ñwáè yu' ka'.
- 20**Bfúr waê, weèe fa ce kwaè'shi buu aèmboè weèe yu lá bbonte wa' ka'. Weèe ba aèmboè bbonte ba aè njii ce weèe be ce kwaè'shi buu bbebep ka'. Kwaè'shi neè buu ba aèmboè bleebeèe.
- 21**A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, "Tata Nyúè aè m laèa enáê, 'M be tuusi beèe ce a ce laèa li moè' jáá, tá a du suñ wa blaèa neè yaè beèe. Ka' m be geèe wa'a, yaè beèe ca a be yu' yuu ce máè laèa neè woweèe ka'.' "
- 22**Yi yu ená aè rlaèa li moè' ce ñwáè aè m be yá'ni ka', yu ba ncoèò neè beèe ce a byemi neè ye ka', ke' ba ba ená yu ncoèò ba neè beèe ce a byemi wáá ka'. Aè rcep ntuu Nyúè yu ncoèò ba neè beèe ce a byemi neè ye, ke' ba ená yu ncoèò ba neè beèe ce a byemi neè ye ka' ka'.
- 23**Weèe ce kwaè'shi ená aède' yi ba aè njáâá ká ce beèe a ka' niñ coêr, ñwáè wááwá ku ce laèa ba aè li ce e m be yá'ni ka'? Beèe mo' ce a be riñ buu Nyúè boèñboñ ka', ker ba beèe ce a be byemi ka', a ka' niñ, aèmboè a be kwaè'shi yap ená weèe ce baa baa a?
- 24**Beèe a ka' niñ coêr, ñwáè wááwá ce cep ntuu Nyúè, njáèá beèe ca a ka' niñ, yuu ce woweèe a yu' yi be geèe tá woweèe a yá yaèp buu bbebep, keèr geèe tá yap ntee ye sa' woweèe,
- 25**keèr geèe tá buu ce woweèe a m ce sùèti njep ntee naè vi yááti aèwañ, tá woweèe a gú'shi, yoèñshi Nyúè, laèa neè yap cuèu enáê, "Nyúè yu a weêe mú neè mini-ñwáè."
- 26**Bfúr waê, yuu ce m ce laèa aèlúèsimbuèu du kuu buu ce máè suñ na yi yu ba ená weèe ka' niñ coêr, ñwáè wááwá tami nyor aè rgeèe yuu ce Nyúè aè fa ye bfee aè rgeèe. Ñwáè ce e riiñ aè ryoèp yáá, e yoèp, ñwáè ce e riiñ aè ryá'ni beèe blaâa Nyúè, e yá'nii, ñwáè ce e riiñ aè rsuñ beèe buu ce Nyúè aè geèe vi ba brara neè ye, e suèñ, ñwáè ce e riiñ aè rlaèa neè beèe aè njáèá li ce e m be yá'ni ka', e laèa, ñwáè ce e riiñ aè rbeèesi blaèa ce ñwáè ca aè laèa aè li anaè, e beesii. Seèe gee buu ca wááwá ba aè njáèá njii ce aède' buu anaè ja' ñgaâa coêr.
- 27**Weèe ka' niñ coêr, beèe ce a riiñ aè rlaèa li ce woweèe a m be yá'ni ka', a ka' ba a weêe mú aèngoo seê, woweèe a fa laèa bsüip ka'. Beèe a mmbaa káè beèe a mntaar áè, efa woweèe a ka' laèa, yi ba yááni. Moè' e laèa miisi wáá, moè' ka' laèa, ker ba ená a ka' ce laèa, ñwáè moè' beesii blaèa anaè aè li ce aède' beèe a yu'.
- 28**Ñwáè ka' tá ba ce aède' e beesii ka, baná beèe anaè a fa laèa mbe cor ka'. Woweèe a ku ce laa neè Nyúè ba enjep ntee.
- 29**beèe a mmbaa káè beèe a mntaar áè, a ka' suñ beèe buu ce Nyúè aè geèe woweèe a riiñ, baná bár beèe a fyá' ka ená buu woweèe a laèa anaè vi yu mini lá.

- ³⁰Nyúè ka' ker gee ñwáè moè' ye ye riñ yuu mo' ce aède' e suñ beèe, baná ñwáè ce e ba ce laèa naè fa ye njî foñ tá e laèa.
- ³¹Weèe ka' ce geèe wa'a baná ñwáè wááwá be túr fáñ aè rlaèa aè nfeè' yîi ka'. Weèe ka' ce geèe wa'a baná beèe a be riñ buu goèr seê, keèr túr ntee aè buu Nyúè.
- ³²Beèe ce a ke suñ beèe buu ce Nyúè aè geèe woweèe aè riñ, a ke túr ñger aè rfaè' neè bfee ce Nyúè aè fa woweèe anaè boèñboñ.
- ³³⁻³⁴Nyúè e ke fa woweèe njáèá ñger ca njobeè' e koèñ bjep ka'. E koèñ beèe ce a túr cumúnyañ. AÈmboè yi yu aè bcor wááwá, baná wee bbyeènge a ka' niñ coêr, a fa laèa yuu ka', njobeè' ncir Nyúè yi byemi ená woweèe a ka' niñ coêr, a lor yaèp nyor njep nsheè aèmboè ncir Nyúè yi laèa.
- ³⁵Woweèe a ka' ce koèñ aè rriñ yuu mo', woweèe a bipshîi neè bduu wap aè mlaè'. Yu yuu ncoosi tu neè bbyeènge aè rlaèa yuu mbe múe coêr.
- ³⁶Weèe ka' kani, baná weèe aè ba riñ ená blaâa Nyúè vi ku ká' ba neè weèe káè mi neè weèe ka'.
- ³⁷Ñwáè ce e kwaè'shi ená e túr bfee aè rsuñ beèe buu ce Nyúè aè geèe e riñ, a ker ce kwaè'shi ená Yú' Nyúè yi fa ye bfee aè rgeèe buu mo' foñ, aè ba riñ ená buu ce máè suñ neè weèe na yu buu ce aè laèa Tata Jisoès ená seèe geèe.
- ³⁸Ñwáè ka' kani yuu ce máè laèa na weèe kani vi blaèa foñ.
- ³⁹Bfúr waê, yi ka' ba wa'a, m ce laèa neè weèe ená weèe aè ba lée ntee goèr ba aè rsuñ beèe buu ce Nyúè aè geèe weèe aè riñ. Yi ka' ba ne wa'a, weèe fa kani ená beèe mo' efa weêe mú ce a riñ aè rlaèa aè li ce a m be yá'ni ka' naè a fa laèa ka'.
- ⁴⁰Weèe gee buu wááwá aè njîu yááni.

Ñwáè' Beâe Koreèn Ce Entombîi 15

- ¹Bfúr waê, tá m kuushi weèe aèmboè Nsuñ Mboèñmboñ ce máè m feè'shi neè weèe naè. Nsuñ ca yu nsuñ ce weèe aè m yu' a byemi, a táá njo.
- ²Weèe ka' ku táá njo tatap, weèe luñ njo' nsuñ ca. Yi ka' tá ba wa' ka' baná weèe aè m byemi ba aè ciciî.
- ³Yuu tatap ce máè m suñ weèe aè m ba yuu ce a m suñ máè foñ. Nsuñ anaè yu ená Jisos Kraâis aè m kwe njo' yîiseèe buu bbebep aèmboè a m sañ mbe Ñwáâ' Nyúè ená yi be ba naè.
- ⁴E m kwe, a tuñ ye, mnoèñ vi ka' baâ' btaar, e fúú efa rkwe aèmboè a m sañ mbe Ñwáâ' Nyúè.
- ⁵E ka' fúú efa rkwe a duñshi yîi nyor neè Sáfaès, a ker lo a duñshi yîi nyor neè yîi beèe ce ncoèp-baa-aè-rrúéú.

- 6**AÈ ka' keèr ba àè nfeè' moè', e duñshii yii nyor neè beè ce a m ce duè a yeà mbuèu. Beè anaè a m caèa beè mjeè taè. Beè magoèr efa woweè a cu bteè, ka' beè mo' a kweñger wa'.
- 7**AÈ ka' keèr ba àè nfeè' moè' e duñshii yii nyor neè Jáêms, a ker lo a duñshi yii nyor neè yi ñgaâa ntuu.
- 8**AÈ ka' ba aèlùèsimbuèu e duñshii yii nyor neè m àè njáèá njii ce aède' ñwàè aè m ba kwa'shi ka'.
- 9**M yu ñwàâ ñká' efa múè beè wááwá ce a yu ñgaâa ntuu neè Jisoès. M àè ghááte aè njáèá ñwàè ce aède' beè a ba loèr m àè ená m yu ñwàè ntuu neè Jisoès ka' njobeè' m àè m fa ñgá' neè ñgaâa coèr.
- 10**AÈ ka' ba njobeè' Nyúè aè m túr ntee boèñboñ neè m àè, e gee m àè ba njáèá ñwàè ce m yu seè'ni na. Yuu ce e m gee neè m àè anaè yi m bú aè ciciì ka' njobeè' m àè m faè' a caa beè wááwá ce a m ba ñgaâa ntuu neè Jisoès. Yi ke' ba ba ená m àè m faè' neè ya ñger ka'. AÈ m ba njobeè' Nyúè aè m túr m àè aè ntee boèñboñ, a ka' fa m àè ñger anaè.
- 11**Yi ka' ba wa'a, k àè aè feè'shi ba m àè áè, k àè aè feè'shi ba beè mo' ce a yu ñgaâa ntuu neè Jisoès foñ áè, weèr wááwá ku ce feè'shi ba yuu yi mo'sir kuu Jisos Kraêis, aè ba yuu ce weè aè byemi foñ.
- 12**Nsuñ Mboèñmboñ ce weè ce feè'shi neè beè yu ená Jisoès aè m fúú efa rkwe. Weèr aè ka' ce feè'shi wa'a, beè mo' efa weè a ce laèa yap ená beè a be keè fúú efa rkwe ka' njoká?
- 13**Yi ka' ba ená beè a be keè fúú efa rkwe ka', baná Jisoès Kraâis aè m fúú efa rkwe foñ ka'.
- 14**Yi ba ba ená Jisos Kraâis aè m fúú efa rkwe ka', yi ba ba ená blaèa ce weè ce feè'shi neè weè na vi yu aè ciciì, le rbyemiì li ba foñ aè ciciì.
- 15**Yi ba ba foñ ená weèr aè nya' mnde' a kuu Nyúè, njobeè' weèr aè suñ beè ená Nyúè aè m fúr Jisos Kraâis efa rkwe.
- 16**Beè ce a kweñger a ka' tá keè fúú efa rkwe ka', baná Nyúè aè m fúr Jisos Kraâis efa rkwe foñ ka'.
- 17**Nyúè aè m ba fúr Jisos Kraâis efa rkwe ka' yi ba ba ená le rbyemiì li yu aè ciciì, yeè buu bbebep aè ku bii mbe weê btuè.
- 18**Yi ba ba wa'a, yi ba ba ená beè ce a m byemi neè Jisos Kraâis foñ, a kweñger naè a bú aè ciciì.
- 19**Seè aè ka' ce láè mmir mbenduè Jisos Kraâis ená e be kuè jaè' seè ba njep ñgoèñ na caè'caè', baná seè yu beè ce a ba koosimnse neè seè caèa beè enjep ñgoèñ na wááwá.
- 20**Yi yu mini ená Jisos Kraâis aè m fúú efa rkwe. Efa múè beè ce a m kweñger, a ye ce e m k àè' a fúú efa rkwe.

- 21 Rkwe li m vùè njep ñgoèñ na njo' yuu ce ñwàè moè'sir aè m geèe. Beèe a be keè fúú efa rkwe foñ njo' yuu ce ñwàè moè'sir aè m geèe.
- 22 Yi yu ená beèe wááwá a ce kweñger njobeè' a yu raèraè Adaèm, a ba ená Nyúè be keè fúr beèe ce a yu a Jisoès weèe aèbee efa rkwe.
- 23 Ñwàè wááwá be kuè fúú efa rkwe aè nfeè' ce Nyúè aè lá. Jisos Kraâis a ñwàè ce e m fúú efa rkwe entombiì. Be keè ba aè nfeè' ce Jisos Kraâis aè kúti naè, tá yìi beèe a fúú efa rkwe.
- 24 Yìi anaè yi mii wáá, tá ñgoèñ yi mii, tá Jisos Kraâis so mnyúâmkaè' ker ba beèe wááwá ce a ce sa', loèr yi kúú fa neè Nyúè ce e yu yìi Taê.
- 25 Tá Jisos Kraâis ka' keè fa yi kúú neè yìi Taê, e be kuè sa' duè baè' aè nfeè' ce Nyúè be so beèe ce a baèa ye, làè woweèe wááwá njep yeâ tii.
- 26 Ñwàè bbaèa ce elúèsimbuèu ce Nyúè be keè so, yu rkwe.
- 27 A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, “Nyúè aè làè buu wááwá njep yeâ tii.” Ka' buu wááwá be keè ba njeptii Jisos Kraâis wa'a, yi yu rara ená Nyúè be keè ba njeptii Jisos Kraâis foñ ka' njobeè' yu ba ye ce e geèe buu ca wááwá aè ba njeptii Jisoès.
- 28 Buu ca wááwá e ba njep yeâ tii tá ye Jisos Kraâis ce e yu Muu Nyúè lá yìi nyor njeptii Nyúè, tá Nyúè ce e làè buu wááwá njeptii Jisos Kraâis bo túr ñger mbenduè buu wááwá.
- 29 Yi ba ba mini ená beèe ce a kweñger a be fúú efa rkwe ka', a ka' ce baèptir beèe aètu beèe ce a m kweñger njoká?
- 30 Yi ka' tá baè ba ená beèe ce a kweñger a be fúú efa rkwe ka', weèr aè ba kuè ce yá ñgá' nfeè' siip njoká?
- 31 Bfúr waê, m ku ba ñwàè rkwe aè nfeè' wááwá. Mâè laèa wa'a njo' naèatu ce m ce naèa neè weèe njobeè' seèe yu aèbee seèe Jisos Kraâis ce e yu yìiseèe Tataê.
- 32 Mâè m ba aè rla' Áfásoès, beâe aèfo a fa mâè ñgá' seè. Beèe a m loè beeñger a vù mbe máâ nduè, a ce geèe ñgeèe aèmboè mnyaèa wa'a. Yi m ba ba ená beèe a be fúú efa rkwe ka', yaè sá' aè ba ba ká? Yi ba ba wa'a, yi ba ba boèñboñ ená m laa neè weèe enáè, “Seèe yeñger ce noñger njobeè' ku báti nfeè' múcaèr tá seèe kweñger.”
- 33 Fa maè'shi neè tá ñwàè moè' bo' weèe ka'. Weèe ka' ce kar weèe beèe ce a ce geèe ñgeâe bebep, weèe ku lo gee ñgeâe bebep foñ.
- 34 Borni mkwaè'shiì blúr, borni efa rgeèe buu bbebep. Mâè yá máná beèe mo' efa weèe a riñ Nyúè ka' koo múcaèr. M ce laèa wa' tá riñtu yi bo koo weèe.
- 35 AÈde' ñwàè moè' bipshiì enáè, “AÈde' beèe ce a kweñger a fúú efa rkwe aè njááá ká? Woweèe a be fúú efa rkwe ba neè njáèá nyor ce e yu aè njááá ká?”
- 36 Ñwàè ce e ka' bipshi wa'a, baná ñgaèñ yu lúr. Mboè wàè riñ ená a ke byeè ñguè yuu njep nsheè e búteè wáá ka' fúú a?

- 37**E ba aè nfeè' ce yuu ce wáè byeè anaè yi fúú, a ku', yi ba jáá efa ñgúè yuu ce wáè byeè, káè yu ñgúè kwaa áè, káè ñgúè ká áè.
- 38**Nyúè e loè gee yuu anaè yi túr njáèá nyor ce e koèñ ená yi ba túr. E loè gee buu jáá jáèá jáá vi túr nyor jáá jáèá jáá.
- 39**Buu ce vi túr myoèñ vi túr nyor njáèá moè'sir ka'. Nyor ñwáè yu jáá efa yïi nyaèa, nyor siñ aè ba jáá efa yïi nca.
- 40**Nyor buu embe buèu yu jáá efa nyor buu enjep ñgoèñ. Rboèñ buu embe buèu li yu jáá efa rboèñ buu enjep ñgoèñ.
- 41**Nyúè ce e ke sañ, túr rboèñ li, ñwáá yi túr rboèñ li, mkaèñsìi mi túr rboèñ lap, lap rboèñ anaè li ba jáá jáèá jáá.
- 42**Yi ku ba foñ ená nyor ce beèe a be keè fúú aègho efa rkwe be keè ba jáá. A ke tuñ ñwáè, nyor búteè. E fúú efa rkwe, yïi nyor anaè ker búte ka'.
- 43**A ke tuñ ñwáè, nyor ce keè' mboèñmboñ ka', túr ñger ka'. E fúú efa rkwe, yïi nyor ba mboèñmboñ, túr ñger.
- 44**E ke ba aè nfeè' ce a ce tuñ ñwáè, e túr ba njáèá nyor ce seèe túr na. E ba aè nfeè' ce e fúú efa rkwe e túr ba nyor ce aè yú'. Nyor moè' ka' ba ce e yu nyor ce seèe túr na, baná nyor moè' ku ba ce e yu nyor ce aè yú'.
- 45**A sañ mbe Ñwaa' Nyúè enáè, "Ñwáè entombiì ce a m too ená Adaèm naè aè m beèeñger aè yuu teèe." Adaèm embenjiì ce yu Adaèm elúèsimbuèu yu yi ba yú' ce yi ke fa beèe ryoèñ.
- 46**Nyor ce aè yú' a yïi ce e ke ba entoèmbiì ka', yïi ce e ke ba entombiì e ke ba nyor ce seèe túr na tá nyor ce aè yú' ka' ba.
- 47**Nyúè aè m boo ñwáè entombiì ba neè nshe, ñwáè embenjiì aè vú yi ba embe buèu.
- 48**Beèe enjep ñgoèñ wááwá a ku ba aèmboè ñwáè entombiì ce a m boo neè nshe, beèe embe buèu a ku ba aèmboè ñwáè ce e m suèu embe buèu.
- 49**Seèe ce seèe yu seè'ni aèmboè ñwáè ce Nyúè aè m boo neè nshe, seèe be keè ba aèmboè ñwáè ce e m suèu embe buèu aè noèñ mo'.
- 50**Bfúr waê, m ce suñ weèe ená aède' njáèá nyor ce seèe túr na niñ mbe diù' kúú Nyúè ka'. Aède' yuu ce yi ke kwe yi ye bti' yuu ce yi ke cu nfeseè ka'.
- 51**Yáè, m be suñ weèe yuu ce weèe aè m be riñ ka'. Seèe wááwá be keè kweñger ka'. Seèe wááwá be keè kupse kupse.
- 52**Seèe be keè kupse nfeè' moè'sir. Tá ñwáè ka' keè búèr rliir seèe aè kupse neè wáá. Be ba aè nfeè' elúèsimbuèu tá rsoèñ li laèa, tá buu ca koni. Li be keè laèa, tá beèe ce a m kweñger a fúú efa rkwe neè njáèá nyor ce aètaè e ke kwe ka', tá seèe ce a cu bteèe, kupse.

⁵³Viseèe mnyor ce vi ke kwe búte na, vi be keè kuè kúti ba a njáèá mnyor ce vi ke kwe ka', búte ka'.

⁵⁴Be keè ba aè nfeè' ce viseèe mnyor vi kúti aè njááá wa'a, tá yuu ce a m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, "A so rkwe" naè, yi ghááte njo.

⁵⁵"AÈ wáá rkweê, yo ñger yi yuê? AÈ wáá rkweê, yoè nsìi yuê?"

⁵⁶Nsìi rkwe yu buu bbelep, ñger buu bbelep aè ba mncir.

⁵⁷Seèe yoñshi Tata Nyúè ce e ke fa seèe ñger aè rso buu bbelep, ker ba rkwe, njì enjep Jisos Kraêis.

⁵⁸Bfúr wa ce máè koèñ seê, yi ka' ba wa'a, táá neè tatap, ke' ce ci'ti ka', ce fa' neè Tata Jisos Kraêis neè ye ntee-ñwáè aè nfeè' wááwá, njobeè' weèe rìiñ ená rfaè' ce weèe ce geèe neè Tata Jisos Kraêis li be keè bú aè ciciì ka'.

Ñwaè' Beâe Koreèn Ce Entombü 16

¹AÈ ka' ba aèmbòe mbaèa ce weèe ce kuèu tá weèe bo jaè' beèe Nyúè ce aè rla' Jáèrusaláèm aègho naè, weèe ku kuu ba aè njáèá njì ce máè m laèa neè bcor aè ñgoâñ Gaèláshaè ená a kuu naè.

²E ba aè noèñ entoembü enjep ñgaèa ñwáè wááwá lor ñgúè' moè' efa mbaèa ce Nyúè aè ghoèni ye aègho, láê, faè dii' m ka' vú tá beèe a bo keèr loèr nfeè' moè' aè rkuèu mbaèa ka'.

³Geèe neè wa'a, má vúè bo sañ ñwaè', loèr mbaèa ce weèe aè kuèu naè kyeèe aègee ñwaè' anaè tuusi neè beèe ce weèe aè ce tá woweèe a du aègho aè rla' Jáèrusaláèm.

⁴Yi ka' ba yááni ená má máè duè, weèr woweèe du bsüp.

⁵M ce kwaè'shi aè rduè njíu aè ñgoâñ Máèsáèdoniyyaè ka' vúè caè'ni weèe.

⁶M ce kwaè'shi máná m ka' vúè, seèe cu aè mú nfeè' moè', seemoè' aède' seèe ku cu nfeè' kiintoèò miì. E miì wáá, weèe ja' máè m du faèdiì' m koèñ aè rduè.

⁷M koèñ máná m ka' ba vú ba' yá weèe m ku caèa ce duè ka'. M ce kwaè'shi máná m ka' vúè, seèe cu nfeè' njíisaèp, ce Tata Nyúè ka' fa ñger.

⁸M be cu aè rla' Áfásoès na baè' aè noèñ Ñkaâ' Pántikoès.

⁹M túr fáñ aè rgeèe rfaâ' rboèñboñ aèfa, ka' beèe magoèr a yu ce a koèñ aè rjepsi la rfaè' wa'a.

¹⁰Timotiì ka' vúè, weèe koniì ye boèñboñ seê, tá e bo wáp yuu mo' ka', njobeè' ye ye ce faè' foñ ba neè Tata aèmbòe máè.

¹¹Ñwáè moè' fa loèr ye aètàèr ka'. Jaè' neè ye tá e jár boèñboñ duè faèdiì' e ce duè tá e bo kúti vúè yá máè aèfa. Weèr bfúr ce aèfa weèe ce keè' ye.

- 12**AÈ ka' ba aèmboè nfúr weâr AÈpoloès, mǎè loo ye se ená e vú a bfúr mo' weèe vú ca'ni weèe, e yá yi ená yi yu boèñboñ ená e vú seè'ni ka'. E ka' lo koni nfeè', e ka' vúê.
- 13**Tami nyor, táá tatap aè lo rbyemïl. Fa wáp yuu ka', ba neè ñger-ñwáè.
- 14**Geèe neè buu wááwá neè rkoèñniï-ñwáè.
- 15**Bfúr waê, weèe riïñ ená Stáfánaès ba beèe embe yeâ ndaèp a m ba beèe entombïl efa múè beâe aè ñgoañ AÈkayaè ce a m beèeñger aè ñgaâa rbyemïl. Woweèe a m fa waêp mnyor aè rjaè' beèe Nyúè.
- 16**M ce bu' mmbo neè weèe ená weèe yu'ni neè njáèá beèe ce a yu aèmboè woweèe. Ker yu'ni neè beèe ce a woweèe a ce faè' aèbee.
- 17**M ce lu'shi njobeè' Stáfánaès, Foètunatoès ba AÈkaikoès a vúè a yá máè aèfa. M ce lu'shi njobeè' máè yá woweèe, yi ba aèmboè máè yá lá ba weèe wááwá wa'a.
- 18**Woweèe a m fa máè ñger aèmboè a m ce fa weèe naè. Njáèá beâe wa'a yu beèe ce a ba yu'ni neè woweèe.
- 19**Bcor aè ñgoañ Áshaè wááwá vi caè'ni weèe. AÈkwilaè ba PriÛskaè ker ba beèe ce a ke niñ cor mbe waâp ndaèp a caè'ni weèe se aè rlii Tataê.
- 20**Bfúr ce aèfa wááwá a caè'ni weèe. Caè'ni neè bfúr mo' ba mo', baa woweèe nje nyoèr neè rkoèñniï-ñwáè.
- 21**Rcaè'niï ca aè sañ máâ Pol neè ya bo.
- 22**Ñwáè ce e ka' tá koèñ Tata Jisoès ka', ndoèo co' ye. Yeèr Tataê, vúè.
- 23**M ce loo máná Tata Jisoès túr weèe aè ntee boèñboñ.
- 24**Máè koèñ weèe wááwá njobeè' seèe wááwá yu aèbee seèe Jisos Kraâis weèe. Yi yu wa'a.

Ñwaè' Beâe Koreèn Ce Embenjii

Ñwaè' Beâe Koreèn Ce Embenjii 1

¹Ñwaè' ca ce sañ máâ Poêl, ce m yu ñwàè ntuu neè Jisos Kraêis. Nyúè a ñwàè ce e m geèe ená m ba ñwàè ntuu neè Jisoès. Weèr Timotiì ce e yu nfúr yïiseèe ce sañ ñwaè' ca neè cor Nyúè ce e yu aè rla' Koreèn, ker ba neè beèe Nyúè wááwá ce a yu aè ñgoañ AÈkayaè wááwá.

²Nyúè ce e yu yïiseèe Taê, ker ba Tata Jisos Kraêis, túr weèe aè ntee boèñboñ, ker fa weèe cumúnyañ.

³Seèe yoñshi Nyúè ce e yu Taèr neè yïiseèe Tata Jisos Kraêis. E yu Taèr ce e ke koosimnse neè beèe, ker ce fa beèe ñger aè nfeè' wááwá.

⁴E ke fa seèe ñger aè nfeè' wááwá ce seèe ka' ce yá ñgá'. E ke geèe wa'a ená ñwàè moè' foñ aè ka' ce yá ñgá', seèe bo fa ñgaèñ ñger neè ñger ce seèe aè koni ese ye.

⁵Ndeèe ce seèe aè ka' yá njáèá ñgá' ce Jisos Kraêis aè m yá, ka' ñgá' anaè aè ka' ba goèr se àè, baná a ndeèe ce seèe be koni ñger njo' ye.

⁶Weèr ka' ce yá mluè, weèe riñ ená weèr ce yá tá mi bo fa weèe ñger, keèr geèe tá weèe luèñ. Nyúè aè ka' fa weèr ñger, baná wee weèe foñ be koni ñger anaè tá weèe bo kur ntee, táá tatap njep ñgá' ce weèe ce yá aèmboè weèr ce yá na.

⁷Weèr túr ntee njep weèe seê, a riñ neè mini-ñwàè ená aèmboè weèe ce yá ñgá' aèmboè wer weèr ce yá na, weèe be koni ñger ce weèr aè koni foñ naè ese Nyúè.

⁸Bfúr waê, weèr ce koèñ ená weèe riñ njáèá ñgá' ce weèr aè m yá aè ñgoañ Áshaè. Ñgá' anaè aè m tap seê, a ba aèmboè ntàèr ce yi m riir a caa yer ñger wa'a, wer aè lo a ce kwaè'shi ená ñwàè be cu nteèe ka'.

⁹Weèr aè m ce kwaè'shi ená weèr aè kweñger wáá. Geewa'a, ñgá' ca aè m koni weèr tá weèr bo kuè láè buu wááwá mbe mmbo Nyúè ce e ke fúr beèe efa rkwe, ke' ba mbe weâr mmboè ka'.

¹⁰E fúr weèr efa ñgá' ce e m ba yú weèr. E be keèr fúr weèr. Weèr aè láè mmir ba mbe yeâ nduè ená ku ba ye ce e be kuè ce fúr weèr efa njáèá ñgá' anaè.

¹¹Wee weèe foñ aè ba jaè' aè rloo neè weèr. Weèe aè ka' loo, baná beèe magoèr a be yoèñshi Nyúè njo' yuu boèñboñ ce Nyúè aè yu' miseèe mloo, a geèe neè weèr.

¹²Yuu mo' yi yu ce weèr ce naèa tu aègho, a ke' ce tarni ka'. Yuu anaè yi yu ená weèr aè cu njep ñgoèñ na, lañlañ aè nfeè' weèr aè m ba a weêe mú neè ntee rara ba mini ce e loè ese Nyúè. Weèr aè cu wa'a ba neè bfee enjep ñgoèñ na ka', weèr aè cu ba njo' ntee boèñboñ ce Nyúè túr neè weèr.

¹³⁻¹⁴Mñwaè' ce weèr aè sañ neè weèe naè, buu embo wááwá vi yu brara, a ba kuèyáá. Weèe aè be riñ weèr seè'ni na boèñboñ ka'. Baná m ce kwaè'shi máná weèe be loè riñ weèr boèñboñ tá weèe bo loè naèa tu neè weèr aèmboè weèr be loè naèa neè weèe foñ aè noèñ ce Tata Jisoès be vùè.

- 15** M riiñ máná weèe be loè riiñ weèr boèñboñ. Yi ka' ba wa'a, màè kwaè'shi máná m be caè'ni weèe entoembii tá weèe bo lu'shi ñkaèraè' baa.
- 16** Màè m kwaè'shi máná m be ce duè aè ñgoañ Màèsàèdoniiaè tá m caa caè'ni weèe má ce kúti, ker ca'ni weèe, tá weèe bo maè'shi màè tá m du aè ñgoañ Juèdiyaè.
- 17** Seemoè' aèmboè màè m kúti a vú ka' naè, weèe ce kwaè'shi ená m yu njàèá ñwàè ce e ke kupse ntee aèfo aèfo. Waè' m ka' ce kwaè'shi yuu ce m be geèe, m kwa'shi aèmboè beèe enjep ñgoèñ na ce a ke byemi yuu, ker lo kani naè a?
- 18** Yi yu wa' ka'. AÈmboè seèe riiñ ená Nyúè yu ñwàè mini, baná aède' weèr byemii aè rgeèe yuu ker lo kani efa rgeèe yi ka'.
- 19** Jisos Kraâis ce e yu Muu Nyúè, yu ñwàè ce e ke byemi ker kani ka'. Yu ye ce weèr Timoti ba Silaès aè m ce feè'shi aèmboè ye aè nfeè' ce weèr aè m ba a weèe mú naè. E yu ñwàè ce e ce duèñshi ená Nyúè e ke laèa ená àèno, ku táá ba njo,
- 20** njobeè' e ce duèñshi ená Nyúè aè byemi ená e be geèe buu wááwá ce e kaè'. Baná seèe ce laèa enáè, "Yi yu wa'a" ba njo' ye. Seèe laèa wa'a, ce ku'si ba Nyúè.
- 21** Yu ye Nyúè ce e geèe seèe aè táá tatap njep Kraêis. Yu ye ce e ce seèe aè yii beèe,
- 22** a ker fa seèe ncoèo ce e ce duèñshi ená seèe yu yii beèe. E fa yi Yú' njep seèe mntee, yi ba aèmboè yuu ce e tár neè seèe ená seèe be koni buu wááwá ce e kaè' ená e be keè fa neè seèe.
- 23** Màè m vùè aè rla' Koreèn ka' faè dii' m bo loè geèe tá nyor bep weèe ka'. M ce ka' Nyúè ená e táá yaè njiinsa' ená yuu ce m ce laèa na yi yu mini.
- 24** Yi yu ená weèr be vùè loèr ba ñger ka' suñ weèe yuu ce weèe byemi ka', njobeè' weèe aè táá tatap njep le rbyemii. Ler rfaè' li yu ba ená weèr ja' weèe tá weèe bo yu' rboèñ.

Ñwàè' Beàe Koreèn Ce Embenjii 2

- 1** A mbuèu ce màè m kwaè'shi máná aède' m ker vú ca'ni weèe ka', faè dii' m lo geèe tá nyor bep weèe ka'.
- 2** M ka' gee nyor bep weèe, ñwàè ce aède' e ka' gee nyor boñ màè ba nda, caa efa weèe ce màè geèe nyor aè bep weèe naè?
- 3** A mbuèu ce màè m sañ ñwàè' anaè neè weèe, faè dii' m ka' vú ca'ni weèe tá yi lo ba ená beèe ce m ce kwaè'shi máná woweèe a ba geèe nyor boñ màè, a lo ba ba beèe ce a be geèe tá m lo yu' ba ryañ ka'. M riiñ máná m ka' ce yu' rboèñ baná weèe ce yu' rboèñ foñ.
- 4** Màè m sañ ñwàè' anaè neè weèe, a ce koosimnse, ntee yi ce fa màè ñgá', mñgoommir mi ce suèu màè ekuè tuè. Màè m ce sañ yi tá m bo geèe tá nyor bep weèe bep ka'. Màè m sañ yi tá weèe bo riiñ ená m koèñ weèe seè.

- ⁵Ñwáè ka' gee yuu ce ntee yi bep beèe, baná ñgaèñ àè geèe ba nèè màè ka'. E geèe yuu anaè goèr ba nèè weèe wááwá. Baná m ker laa tatap aèmbòè yuu anaè ka'.
- ⁶Ñgá' ce beèe magoèr efa weêe mú a fa nèè ñgaèñ àè gháá.
- ⁷Baná yuu ce weèe àè ba geèe nèè ñwáè anaè seè'ni yi yu ená weèe àè ba foèosi ye, fa ye ñger faè dïi' bsáè vi lo koo ye ka'.
- ⁸M ce bu' mmo beèe ená weèe gee tá ñgaèñ riñ ená weèe ku bii koèñ ye.
- ⁹Máè m sañ ñwaè' anaè tá m bo moèoshi weèe, yá máná waè' weèe ce yu'ni nèè màè àè buu bsïp lá.
- ¹⁰Weèe àè ka' foosi ñwáè, baná màè foèosi ye foñ. Yi ka' ba ená ñwáè àè geèe yuu ce m foosi ye, m foosï ye àè bsii Kraâis njo' weèe,
- ¹¹faè dïi' Sataèn lo túr ñger mbe seâe nduè ka'. Seèe riñ ená Sataèn yu kwáèá.
- ¹²Máè m duè àè rfeè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèmbòè Jisos Kraâis àè rla' Trowaès, a ka' ba aèfo, a yá máná Tata Nyúè àè múè' nduunjï nèè màè aèfo àè rfaè' nèè ye.
- ¹³Ka' yi m ba wa'a, ntee yi bu' màè se njobeè' màè m yá nfúr yaè ce Taitoès ka'. Màè ka' yá ye ka', a daasi woweèe a du àè ñgoâñ Máèsáèdonïyaè.
- ¹⁴Baná seèe yoñshi Nyúè njobeè' seèe àè ka' ce duè ba fá, e ku táá kuèntombïi nèè seèe. E táá wa'a, seèe ce jáèr aèmbòè beèe ce a ce jáèr mbe ñgoo beèe Jisoès, Jisoès àè táá entombïi a ce vúni. Nyúè àè loèr seèe a gee nsuñ aèmbòè Jisoès àè du àè bdiï' wááwá aèmbòè nráèá ce a too e rúú boèñboñ seê, a du àè bdiï' wááwá.
- ¹⁵Nráèá ce Jisoès ce toèo nèè Nyúè anaè yuu seèe. Nráèá anaè yi ce rúèú àè múè beèe wááwá, káè yu beèe ce a be luèñ áè, káè yu beèe ce a be bú áè.
- ¹⁶Rúèú efa gho yi yu nèè beèe ce a ce bú aèmbòè rúèú ce aède' yi yú ñwáè, a ba nèè beèe ce a be luèñ aèmbòè yuu ce aède' yi gee ñwáè e cu nteèe. AÈmboè yi yu wa' na, baná ñwáè ce e ghááte àè rgeèe njáèá rfaè' ca yu nda?
- ¹⁷AÈ ka' ba yi aèmbòè weèr, weèr yu aèmbòè beèe mo' ce a loèr blaâa Nyúè àè ba yuu ntaa naè ka'. AÈ tuu ba Nyúè a tuu weèr, weèr àè ce feè'shi vi blaèa a yeâ bsii nèè mini-ñwáè, àè rlii Kraâis.

Ñwaè' Beâe Koreèn Ce Embenjï 3

- ¹Waè' weèr ce laèa buu ca wa'a tá weèe bo riñ ená weèr yu ba beâe mini a? Yi yu wa' ka'. Waè' yi yu ená wer àè ba fa ba ñwaè' nèè weèe tá wee weèe sañ ñwaè' nèè weèr tá beèe a riñ aèmbòè weèr ce faè' a weêe mú, aèmbòè beèe mo' a ke geèe naè a? Yi yu wa' ka'.
- ²Weèe yu njep weâr mntee aèmbòè ñwaè' ce a sañ, ñwáè wááwá àè ce beè', a riñ yuu ce a sañ mbo wa'a,

- ³a ce yá boèñboñ ená weèe yu ñwaè' ce aè sañ ba Jisos Kraâis, a ka' tuu weèr aègho. Ñwaè' ca yu ñwaè' ce a sañ ba neè mdip ñwaè' ka'. A sañ ba neè Yú' Nyúâ nteèe. A sañ ba mbe luâr mbáèmbár ka', a sañ ba njep mntee beèe.
- ⁴Weèr ce laèa buu ca aèmbòè beèe ce a Jisos Kraâis weèe a yu aèbee, a riñ werná ku ba Nyúè ce e be jaè' weèr tá weèr ka' geèe buu ca.
- ⁵Weèr túr ñger aè rgeèe yuu mo' neè yer tu ka'. Yer ñger yi loè ba ese Nyúè.
- ⁶E geèe seèe aè ghááteè aè ñgaâa mfaè' ce a ce feè'shi aèmbòè leâ' fi. Leâ' fi ca yi ce laèa ená seèe yu' seè'ni ba ese Yú' Nyúè, ke' yu' ba ese mncir ce a sañ mbe ñwaè' ka'. Ncir yi vùè neè rkwe, Yú' Nyúè yi ce fa rluèñ.
- ⁷Weèe riiñ nfeè' ce Nyúè aè m láè mncir a duñshi yi foèo. E m sañ mncir mbe luâr mbáèmbár a fa neè Musiis. E ka' ce vùè neè mncir ca, rraa Nyúè li raa a yeâ bsii seè, ce aède' beèe Isráèl a m ba fyá' neè mmir ka'. Ka' rraa anaè li m loè a ker ce raa aèmbòè li m ce raa naè ka' wa'a. Aèmbòè yi yu seè'ni ená rsa' rrúéú ce li m ce vùè ba neè rkwe li m ce duèñshi foèo Nyúè na,
- ⁸baná rsa' rfi ce li vùè yi ba neè Yú' Rara, li caèa liû rrúéú aè njáèá njii ce e ce duèñshi foèo Nyúè.
- ⁹Ka' ba ená rsa' rrúéú ce li m ce geèe beèe a gwe mnsa' Nyúè naè li m ce duèñshi foèo Nyúè, baná rsa' rfi ce li ce geèe beèe a ba byáánii aè bsii Nyúè li caèa liû rrúéú aè njáèá njii ce e ce duèñshi foèo Nyúè.
- ¹⁰AÈde' seèe laa seè'ni ená rraa ce li m ba njep rsa' rrúéú na li ker ce yááti aè yuu ka' njobeè' seèe ce jáèr seè'ni ba njep rsa' rfi ce li ce raa a caa ñger.
- ¹¹Yi yu ená aèmbòè rsa' rrúéú anaè li m cu njìsaèp ka', a ku ce duèñshi foèo Nyúè naè, baná rsa' rfi ce li be cu yi nfeseè na, li be duèñshi foèo Nyúè caèa liû rrúéú anaè.
- ¹²AÈ ka' ba njobeè' weèr riiñ buu ca, weèr ce suñ beèe buu Nyúè rara seè, a ke' ce sùèti yuu mo' ka'.
- ¹³Weèr yu aèmbòè Musiis ka'. Musiis aè m ce loè cete vi bsii neè càè' faè dii' beèe Isráèl a bo yá aèmbòè rraa efa yeâ bsii anaè li ce liiti ka'.
- ¹⁴Yap ntee yi yiniì. Ká' ese aè nfeè' anaè vù ba' seè'ni na, yuu mo' yi ce cete wap bfee. E ke ba aè nfeè' ce a ce beè' ñwaè' mncir embe ñwaâ' rúéú neè woweèe, woweèe a ke' ce yu' yuu ce a ce beè' ka'. Bfee ñwàè vi ke múè'ti ba aè nfeè' ce ñwàè anaè ba Kraâis a yu aèbee.
- ¹⁵Yi yu mini wa'a ená ká' ese aè nfeè' anaè vù ba' seè'ni na, woweèe a ke beè' mncir Musiis, yuu mo' yi ce cete wap bfee, woweèe a ke' riñ yuu ce a ce beè' ka'.
- ¹⁶Geewa'a, ñwàè aè ka' beesi yi ntee byemi neè Tata Jisoès baná Nyúè be caè'si yuu ce yi cete ye bfee anaè.
- ¹⁷Tata ce seèe ce laèa na yu Yú'. Faè dii' wááwá ce Yú' Tata yi ka' ba, baná beèe anaè a luèñ.

¹⁸AÈ ka' ba njobeè' yuu mo' yi ker ce cete seè mmir ka', baná rraa Nyúè ca li ce raa seè aè nyoèr, seè aè ce raa, a ká' a ce kupse, kuè ce kupse caar, loè ba foñ aèmboè Tata Jisoès, ba ñgaâa foè aèmboè Kraâis yu naè. Cena yu ba rfaè' Tata ce e yu Yú'.

Ñwaè' Beâe Koreèn Ce Embenjü 4

¹Nyúè aè m túr ntee boèñboñ neè weèr, a fa weèr rfaè' ená weèr gee buu ca neè beèe. Yi ka' ba wa'a, weèr aè ce geèe li, a ke' ce koosi bsáè ka'.

²Weèr aè maè' buu bbebep ce beèe a ke geèe aè bsúèti njo' rïitu. Weèr ce bo' beèe ka', a ce kupse blaâa Nyúè ka'. Weèr ce feè'shi buu mini aèwañ, aè bsii Nyúè. Weèr ce geèe wa'a, ñwáè wááwá aè ce kwaè'shi boèñboñ aèmboè weèr.

³Nsuñ Mboèñmboñ ca ka' ba neè beèe mo' aèmboè yuu ce a cete, baná e yu wa'a ba neè beèe ce a ce bú.

⁴Woweèe a byemi Nsuñ Mboèñmboñ ca ka' njobeè' Sataèn ce e yu nyúè enjep ñgoèñ na aè geèe woweèe a feêp. AÈde' woweèe a yá rraa ce li ce raa mbe waâp nduè ka'. Rraa ca yu rraa ce li vùè njo' Nsuñ Mboèñmboñ aèmboè foè ce Kraâis túr ce e ku ba aèmboè Nyúè ye ye yu naè.

⁵Weèr ce feè'shi ba aèmboè weêr mnyor ka'. Weèr ce feè'shi neè beèe ená Jisos Kraâis yu Tataê. Weèr yu ñgaâa mfaè' neè weèe ba njo' Jisoès.

⁶Nyúè ce e m laèa enáè, “Maè'shi tá rraa li raa aè túè'nji,” yu ye ce e geèe li rraa li ce raa njep seâe mntee, tá seèe bo koni rraa, yá foèo Nyúè aèmboè yi ce raa aè bsii Kraêis.

⁷Seèe ce seèe túr yuu boèñboñ ca, seèe yu aèmboè mkiññ nshe. Seèe yu wa'a tá yi bo duèñshi ená njáèá ñger ce yi caèa ñger na, yu yiseèe ñger ka'. Ñger anaè yu ba ñger Nyúè.

⁸Ñgá' ce koni weèr aè mnjii wááwá, weèr aè ke' bornii rfaè' ca ka'. E ba aè nfeè' moè' bfee vi jep weèr, ntee yi ke' kwe weèr efa rfaè' ca ka'.

⁹Beèe a ce fa weèr ñgá', weèr aè ke' ba mer mñgi' ka'. Beèe a ce liip weèr, weèr aè ce gweèñger aè nsheè, a ke' ce kweñger ka'.

¹⁰Weèr aè byáè' rkwe Jisoès nje weâr mnyoèr aè nfeè' wááwá, tá li ryoèñ li bo yááti nje weâr mnyoèr foñ.

¹¹AÈmboè weèr ce cu njep ñgoèñ na, rkwe li ce rúèú wer aè nfyèenyú aè nfeè' wááwá njo' Kraêis, tá li ryoèñ li bo yááti nje weâr mnyoèr ce vi be loè kweñger naè.

¹²Baná weèr aè byemi yer ba rkwe, tá weèe bo koni ryoèñ.

¹³Weèr aè láè ntee njep Nyúè aèmboè ñwáè ce e m laèa mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, “Máè m byemi a ka' laèa.” Baná wer weèr foñ aè byemi a ka' laèa.

¹⁴Weèr riiñ werná Nyúè ce e m fúr Tata Jisoès efa rkwe be fúr weèr ce weèr yu beèe Jisoès efa rkwe, loèr weèr, keèr loèr weèe foñ duè aègho, tár aè bsii Kraêis.

¹⁵Weèr ce yá ñgá' ca tá weèe bo koni sá' efa gho, tá beèe magoèr a koni rboèñ Nyúè, ce kuè'si ye goèr. Yi ka' ba wa'a, beèe magoèr a násii ye.

¹⁶A mbuèu ntee yi ce kwe weèr ka'. Ka' wer mnyor vi káè' a ce sàè wa'a, ryoãñ rfi ce li yu njep weèr naè, li ce top aè mnoèñ wááwá.

¹⁷Ñgá' ce weèr ce yá, ce e be cu njìsaèp ka' naè, yu aèmbòè yuu ce yi fáp wa'a, a ce geèe tá seèe bo ghááte aè rkoni foèo ce yi be cu nfeseè. Foèo anaè yi caèa ñgá' anaè goèr seè.

¹⁸Yi ka' ba wa'a, weèr aè ke' ce láè mer mmir ba mbenduè buu ce beèe a ce yá nèe mmir ka'. Weèr aè láè mer mmir ba mbenduè buu ce aède' ñwáè yá ka', njobeè' buu ce aède' ñwáè yá, vi be cu nfeseè ka'. Vii ce vi be cu nfeseè yu vii ce aède' ñwáè yá ka' naè.

Ñwáè' Beâe Koreèn Ce Embenjii 5

¹Weèr riiñ werná yeèr nyor ce weèr ce cu aègho njep ñgoèñ na yu aèmbòè taèp ce weèr ce cu mbo wa'a. A ka' sa'si taèp anaè, seèe ku riñ seená ndap yu mbe buèu ce aè baè'ri ba ñwáè ka'. Ndap anaè aè baè'ri Nyúè, aè ba ndap ce e be cu nfeseè.

²Weèr ce shooñger seè'ni njobeè' weèr ce koèñ se aè ryar ndap ce e yu mbe buèu naè aèmbòè cáè' ce ñwáè aè yar aè nyoèr wa'a.

³Weèr aè ka' ke yar, weèr bo ba mbuèuriñ ka'.

⁴Aèmbòè weèr ce cu nèe nyor ca njep ñgoèñ na, weèr ce shooñger aèmbòè weèr aè byáè' lá ntàèr yi ce riir se wa'a. Yi yu ba ená weèr ce koèñ aè rco' cáâ' rúèú ca ka', weèr ce koèñ ba aè ryar cáâ' fi, tá cáâ' rúèú yi kupse dúèdúè.

⁵Nyúè a ñwáè ce e geèe seèe aè tamii nyor aè rkupseè ca, a ker fa yú' nèe seèe, aèmbòè btár, yi ce duèñshi ená seèe be koni buu ce Nyúè aè kaè' seèe.

⁶Baná weèr ce koosi bsàè aè nfeè' moè' ka'. Weèr riiñ ená aèmbòè weèr ce cu nèe nyor ca njep ñgoèñ na, weèr yu njìsaèp ese Tataê.

⁷Aèmbòè weèr ce cu nèe nyor ca njep ñgoèñ na, weèr ce cu ba njobeè' weèr aè láè ntee nèe ye, ke' ba njobeè' weèr aè yá ye ka'.

⁸Weèr ce koosi bsàè ka', a koñ yer aè rmaè'shi nyor ca duè cu aè laè' weèr Tata weèe.

⁹Aèmbòè yi yu na, yuu ce weèr túr nje tuè yi yu ená weèr fa' tá nyor boñ ye, káè weèr cu nèe nyor ca njep ñgoèñ na áè, káè weèr aè fúú enjo áè.

¹⁰Seèe wááwá be keè táá kuèntombii nèe Kraêis, tá e bo sa' seèe, tá ñwáè wááwá koo yuu ce yi ghááte aè yuu ce e m geèe aè nfeè' ce e m ce cu nèe nyor ca njep ñgoèñ na, káè yuu anaè yi m boèñ áè, káè yi m bep áè.

¹¹AÈmboè weèr àè riiñ aèmbòè mnsa' Tataê, a ce wáp ye, weèr ce gheèter àè rgeèe tá beèe a kupse. Nyúè riiñ njáèá beèe ce weèr yu, màè ce kwaè'shi máná wee weèe foñ àè riiñ njáèá beèe ce weèr yu.

¹²Weèr ce laèa wa'a, a ke' ce gheèter ba àè rgeèe tá weèe bo riiñ ená weèr yu beêe mini ka'. Weèr ce taè' ba ená weèe koni yuu ce aède' weèe yu' rboèñ aègho neè weèr, tá weèe bo túr yuu àè rlaèa neè beèe ce a ce yu' rboèñ neè ñwàè njo' nta' ce ñgaèñ túr, ke' ba ba njo' njáèá ñwàè ce e yu ka'.

¹³Weèr àè ka' ce yááti aèmbòè beèe ce btu vi ce kar embo wa'a, baná weèr yu wa'a njo' Nyúè. Weèr àè ka' ba beèe ce yap tu yi yu mbo, baná weèr yu wa'a njo' weèe.

¹⁴Yu ba rkoèñniì Kraâis ce li geèe ntee yi ce luèu weèr àè rgeèe njáèá buu ca, njobeè' weèr riiñ ená ñwàè moè'sir ka' kwe àè btu beèe wááwá, baná beèe wááwá àè kweñger.

¹⁵E m kwe àè btu beèe wááwá, tá beèe ce a cu bteèe a bo cu neè yap tu ka', cu ba aètu ñwàè ce e m kwe a waâp tuè, a fúú efa rkwe.

¹⁶Baná weèr ker ce yá beèe ba àè mmïr, aèmbòè beèe enjep ñgoèñ na a ke geèe naè ka'. Weèr àè m ce yá Kraâis wa'a àè nfeè' moè', àè ka' ba seè'ni na, weèr àè ker ce yá ye wa' ka'.

¹⁷Ñwàè àè ka' ba aèbee a Kraêis, baná e kúti ñwáâ nfi; buu brúèú àè miì, àè ba ba buu bfi seè'ni.

¹⁸Cena yu ba rfaè' Nyúè. E m geèe seèe woweèe àè kúti aèbee njo' Kraêis, a fa weèr rfaè' ená weèr suñ beèe ená aède' a Nyúè weèe a kúti aèbee.

¹⁹Yuu ce m ce laèa yi yu ená Nyúè àè m caèa embenjii Kraâis a gee a beèe enjep ñgoèñ na weèe a kúti aèbee, a ke' ce beè' yaèp buu bbebep ka'. E fa nsuñ ca mba weâr mmboè ená weèr suñ neè beèe.

²⁰Weèr táá aètu Kraêis, a ce laèa buu ca aèmbòè ce laèa lá ba Nyúè seese neè weèe wa'a. Weèr ce bu' mmbo neè weèe aètu Kraâis ená weèe kúti aèbee weèe Nyúè weèe.

²¹Kraâis àè m geèe yuu bebep ka', geewa'a, Nyúè àè m geèe e ba aèmbòè ñwàè ce e m geèe lá yuu bebep wa'a, tá seèe bo ba byáániì àè bsii Nyúè aèmbòè Nyúè yu, njo' ye.

Ñwàè' Beêe Koreèn Ce Embenjii 6

¹AÈmboè weèr ce faè' aèbee weèr Nyúè weèe na, weèr ce bu' mmbo neè weèe ená weèe fa maè'shi tá rboèñ Nyúè ce weèe àè koni na li bú àè cicii ka'.

²Nyúè àè laèa mbe yeâ Ñwàè' enáè, "Nfeè' ce màè m ba àè rgeèe yuu boèñboñ neè wàè àè m gháá, màè fa wa btuè' neè wàè. Noèñ ce màè m ba àè rjaè' wàè tá àè bo

luèñ, yi m gháá, máè ja' wáè." Riiñ neè ená nfeè' ce aède' Nyúè gee yuu boèñboñ neè seèe, yu ba seè'ni na. Nfeè' ce aède' Nyúè gee beèe a luèñ, yu seè'ni na.

³Weèr ce jepsi ñwáè moè' ka', faè dii' ñwáè moè' bo laèa yuu mo' bebep aèmbòè ler rfaè' ka'.

⁴Aè ka' ba koni ká koni weèr, weèr ce duèñshi ená weèr yu ñgaâa mfaè' neè Nyúè. Weèr ce duèñshi wa'a aè njáèá njii ce weèr aè kur ntee seè, a táá tatap aè nfeè' ce weèr ce yá ñgá', ba aè nfeè' ce fuèp aè koo weèr, ker ba aè nfeè' ce buu aè ka' tap neè weèr.

⁵Beèe a liip weèr, a fa weèr aè shañ. E ba aè nfeè' moè' beèe a gañ weèr. E ba aè nfeè' moè' weèr fa' jorni, e ba aè nfeè' moè' weèr túr nfeè' aè rbuumii ka', e ba aè nfeè' moè' weèr túr yuu ye ka'.

⁶Weèr aè duèñshi ená weèr yu ñgaâa mfaè' neè Nyúè aè yer ñgeâe rara, ba aè buu Nyúè ce weèr aè riiñ, ba aè njáèá njii ce weèr ce kur ntee, ker ba foñ aè njáèá njii ce weèr ce geèe ñgeâe boèñboñ neè beèe. Weèr aè ruusi ba neè Yú' Rara, a koñ beèe neè mini-ñwáè.

⁷Weèr ce suñ nsuñ mini aè nfeè' wááwá, a ce geèe buu ba aè ñger Nyúè. Yer ñgeâe yááni yi yu aèmbòè buu biir ce weèr bo maè' biir aègho neè Nyúè, keèr tá'shi yeèr nyor aègho.

⁸E ba aè nfeè' moè' beèe a naa weèr, e ba aè nfeè' moè' a coosi weèr. E ba aè nfeè' moè' beèe a laa buu bebep aèmbòè weèr, e ba aè nfeè' moè' a laa buu bboèñboñ. Beèe a loè lor weèr aèmbòè ñgaâa mnde' wa'a, weèr ku ce laèa yer yu ba yuu mini.

⁹E ba aè nfeè' moè' beèe a lor weèr aè buu bcicii, geewa'a, beèe a riiñ weèr aè bdii' wááwá. E ba aè nfeè' moè' a yá weèr aèmbòè bgúáú beèe wa'a, geewa'a weèr ku ba bteèe. Beèe a fa weèr ñgá', a ke' yú ne weèr ka'.

¹⁰Weèr yu aèmbòè beèe ce a ce koosimnse wa'a, geewa'a weèr ce lu'shi aè nfeè' wááwá. Weèr yu aèmbòè ñgaâa fuèp wa'a, geewa'a weèr ce geèe beèe magoèr a ce koni bkuè'. Weèr yu aèmbòè beèe ce a túr buu ka' wa'a, geewa'a weèr a túr buu wááwá.

¹¹Beâe aè rla' Koreèn, weèr aè súèti yuu mo' ese weèe ka'. Weèr aè múè' yer ntee a lá too neè weèe.

¹²Weèr aè cete yer ntee ese weèe ka', yu ba weèe ce weèe aè cete ye ntee ese weèr.

¹³Kúúsi neè rboèñ ce weèr aè m ce geèe neè weèe naè, mú' wee mntee lá btoo foñ. M ce laèa neè weèe aèmbòè boo wa.

¹⁴Weèe fa ba aèbee weèe beèe ce a yu ñgaâa rbyemii ka' ka'. Aède' yuu yááni ba yuu bebep a koo ñkar aè njáèá ká? Yuu ce rraa li túr aè rgeèe a túè'nji yu ká?

¹⁵AÈde' Kraâis ba Báèlayaèl a ba cuâu mo'sir aè njáâá ká? AÈde' ñwáè rbyemii táá kuèu a ñwáè ce e byemi ka' aè njáèá ká?

¹⁶AÈde' Ndap Nyúè ba yìi mnyúè enjep ñgoèñ na a ba aè yuu mo'sir aè njáâá ká? Seèe yu ndap neè Nyúè ce e yu nteèe. Yi ku ba aèmboè Nyúè aè laèa. E laèa enáè, "M be cu a waâp mú, jáèr a waâp mú, ba yaèp Nyúè tá woweèe a ba yaè beèe.

¹⁷Baná weèe fúú efa waâp mú, táá jáá. Weèe fa joèo yuu ce yi yu rara ka' ka', tá m bo koni weèe.

¹⁸M be ba taèr neè weèe tá weèe ba boo wa, boo mmbañruè ba boo bbyeèñge. Cena aè laèa Tata ce e túr buu wááwá."

Ñwáè' Beâe Koreèn Ce Embenjii 7

¹Bkar waê, aèmboè Nyúè aè geèe mkaè'ni ca neè seèe, seèe raasi viseèe btu efa buu wááwá ce vi ce bepsi viseèe mnyor ba viseèe byú'. Seèe ce wáp Nyúè, fa viseèe btu wááwá neè ye, ce gee ñgeâe rara aè buu wááwá.

²Múè' neè wee mntee neè weèr. Weèr aè geèe faèa neè ñwáè moè' ka', weèr aè daè'si ñwáè moè' ka', weèr aè ye sá' efa ñwáè moè' ka'.

³M ce laèa wa'a, a ke' ce lapni weèe lapni ka'. Weèr túr weèe aè ntee boèñboñ aèmboè weèr aè m suñ weèe naè. Káè yu rkwe áè, káè yu rluèñ á, seèe ku ba aèbee.

⁴M túr ntee njep weèe neè mini-ñwáè, a ce naèa tu neè weèe. Weèe ce geèe ya ntee yi ce fúte. Ka' weèr yu njep ñgá' wa'a, m be kuè ce lu'shi lu'shi njo' weèe.

⁵Weèr aè m baè' aè ñgoâñ Máèsàèdoniïyaè a lúshi ka', mluè mi ku bii neè weèr. Ñgá' aè koniïl weèr aè mnjii wááwá, beèe a ce káè' weèr msii'si, weèr a ce wáp.

⁶Geewa'a, Nyúè aè m fa weèr ñger aèmboè e ke fa neè beèe ce a sáè. E m fa weèr ñger ca aè nfeè' ce Taitoès aè m vúè.

⁷Yi yu ená weèr aè m ku túr ñger ba njobeè' Taitoès aè m vúè ka, weèr m túr yi foñ njobeè' Taitoès aè m suñ weèr ená weèe aè m fa ye ñger. E m suñ weèr ená weèe ce koèñ aè ryá máè seê, a ker suñ máè ená weèe ce koosimnse aè yuu ce weèe aè m geèe. E m suñ weèr aèmboè weèe túr ntee aè rgeèe buu ce máè laèa. Máè ka' yu' buu ce e suñ anaè, a lu'shi neè weèe goèr seê.

⁸Weèe aè m ka' ba koosimnse njo' ñwáè' ce máè m sañ naè, yi bep máè ka'. Nyor aè m bep máè aè nfeè' entoembii ce máè m yá ená ñwáè' anaè yi m geèe weèe aè koosimnse aè mú nfeè' moè'.

⁹Geewa'a, m ce lu'shi seè'ni, a ke' ce lu'shi njobeè' máè m geèe weèe aè koosimnse ka', m ce lu'shi njobeè' weèe aè m koosimnse wa'a, a kupse, a ma' yeè buu bbebep. Ñkoosimnse ce weèe aè m túr, yu njáèá ñkoosimnse ce Nyúè koèñ. Weèr aè m bepsi weèe bepsi ka' koo múcaèr.

¹⁰Ñwàè aè ka' koosimnse aè njáèá njì ce Nyúè koèñ, baná ñkoosimnse ca be geèe tá ñgaèñ kupse, ma' yì buu bbebep, luèñ. AÈde' ñwàè señ buu ená e geèe yuu bebep aè njáèá njì ce e ce koosimnse wa' ka'. Ñkoosimnse yì beèe enjep ñgoèñ na e ke vùè ba nè rkwe.

¹¹Yá nèe yuu ce njáèá ñkoosimnse ce Nyúè koèñ na aè geèe nèe weèe. E geèe weèe aè lor buu tatap seê, a ka yeè njo. E geèe nyor aè bep weèe, weèe a ce báèáñger, a ce koèñ ená seèe ba cuâu mo'sir, ntee yi ce luèu weèe aè rgeèe buu bboèñboñ. E geèe weèe aè tamì nyor aè rsa' ñwàè ce e geèe yuu bebep. Weèe aè duèñshi ená weèe túr bo njep yuu bebep anaè ka' koo múcaèr.

¹²Máè m ce sañ ñwaè' ca nèe weèe wa'a, a ke' ce sañ ba ená m ce sa' ñwàè ce e geèe yuu bebep, káè beèenjì ñwàè ce a m geèe yuu bebep nèe ye ka'. Máè m sañ tá weèe bo yá rara aè bsii Nyúè ená weèe aè fa weèe mnyor nèe weèr nèe mini-ñwàè.

¹³Yi ka' ba wa'a, weèe aè gee ntee yi fúteè weèr. Kyese aègee ntee ce yi m fúte weèr na, weèr aè m yu' rboèñ se aè ryá njáèá njì ce Taitoès aè m ce lu'shi, njobeè' weèe aè m geèe yi ntee yi ke' ce bu' ka'.

¹⁴Máè m naèa tu nèe Taitoès njo' weèe, weèe a ke' coosi máè ka'. AÈmboè yuu wááwá ce weèr aè m suñ weèe yi m ba mini naè, buu ce weèr ce naèa tu aègho nèe Taitoès njo' weèe naè, aè yáátì mini foñ.

¹⁵Taitoès ce kuushi aèmboè weèe wááwá aè m tami nyor aè ryu'nì, ker ba njáèá njì ce weèe aè m koni ye nèe rwáp-ñwàè, cena yi gee e ker koñ weèe a caa aèmboè e m koèñ.

¹⁶M ce lu'shi njobeè' aède' m lá ntee njep weèe nèe mini-ñwàè.

Ñwàè' Beàe Koreèn Ce Embenjù 8

¹Bfúr waè, weèr ce koèñ ená weèe riñ yuu boèñboñ ce Nyúè aè m geèe bcor ce vi yu aè ñgoñ Máèsáèdonìyaè vi geèe.

²Ñgá' ce woweèe a m yá, aè m moèoshi woweèe seê. Geewa'a woweèe a m ce lu'shi seê, a ba mmo mtoo seê, ka' fuèp aè m koo woweèe se wa'a.

³Máè rìñ máná woweèe a m ku fa ba aèmboè aède' woweèe a m ba fa ka', woweèe a m fa a caa embo. AÈ m laèa ba ñwàè nèe woweèe ená woweèe a fa wa' ka', aè m ku kwa'shi ba woweèe a fa wa'a.

⁴Woweèe a m loo weèr, a loo nèe mini-ñwàè ená weèr gee yuu boèñboñ nèe woweèe, fa woweèe njì foñ tá a ja' beèe Nyúè ce a yu aè ñgá'.

⁵Yuu mo' ce weèr aè m ce kwaè'shi ená aède' yi ba ka', yi yu ená woweèe a m fa wap mnyor nèe Tataê, a ker fa nèe weèr foñ aèmboè Nyúè e koèñ.

⁶Weèr aè ka' yá wa'a, a loo Taitoès ce e m káè' rfaè' rjaè' ca ená e du nèe rfaè' ca kuèntombì, ja' weèe tá weèe misi rfaà' rboèñboñ ce Nyúè aè fa weèe na.

- ⁷Weèe ce geèe buu wááwá boèñboñ. Weèe túr rbyemii tatap. Weèe riĩn àè rsuĩ buu Nyúè, weèe túr bfee àè buu mini, weèe àè koèñ àè rjaè' beèe, weèe àè koèñ weèr. Baná weèr ce koèñ werná weèe gee rfaà' rboèñboñ ca boèñboñ foñ.
- ⁸M ce laèa wa'a a ce fa ba rsa' ka'. M ce koèñ ba àè rfeè' le rkoèñniĩ àè rkoèñniĩ liũ beèe mo', tá m bo yá máná le rkoèñniĩ anaè li yu mini lá.
- ⁹Kuushi neè njáèá ntee boèñboñ ce Tata Jisoès àè m túr. E m ba ñwáè bkuè', a lo a kúti ñwáè fuèp njo' weèe, tá yĩ fuèp ca bo geèe tá weèe túr bkuè'.
- ¹⁰Cena yu ba yaè ncep ce m ce fa neè weèe aèmboè buu ca. Yi boèñ ená weèe misi yuu ce weèe àè m káè' ha' ñgaèani naè seè'ni na. Weèe àè m ba beèe entombiĩ, a ke' ku ba ba beèe entombiĩ àè rfa caè'caè' ka', weèe àè m ba beèe entombiĩ ce a m káè' a tami nyor àè rfa.
- ¹¹Baná weèe gee rfaè' ca misiĩ. Weèe gee li neè ntee boèñboñ aèmboè weèe àè m káè' neè ntee boèñboñ foñ naè. Geèe neè li neè yuu ce weèe àè túr.
- ¹²Ñwáè àè ka' túr ntee àè rfa, Nyúè be koo ba yuu ce ñwáè anaè túr, ke' ba ba yuu ce e buu ka'.
- ¹³M ce laèa ba ená weèe fa goèr seê, lo bá buu, tá beèe mo' a bo yu' rboèñ aègho ka'. M ce laèa ba ená beèe wááwá a túr yuu ce yi gháá woweèe, tá beèe wááwá a bo ba yáániĩ, tá moè' buu yuu ka'.
- ¹⁴Weèe ja' beèe ce a buu yuu, neè ku' buu ce weèe túr seè'ni na, weèe weèe àè ka' buu yuu, woweèe a túr, tá a bo jaè' weèe aègho foñ. Yi ba seè'ni ená ñwáè wááwá àè túr yuu ce e buu.
- ¹⁵Yi yu aèmboè a m sañ mbe Ñwaà' Nyúè enáè, “Ñwáè ce e m kwáè' goèr àè m túr goèr se ka'. Ñwáè ce e m kwáè' múcaèr àè m túr múcaèr se ka'.”
- ¹⁶M ce yoèñshi Nyúè ená e geèe Taitoès àè koñ àè rjaè' weèe aèmboè wer weèr foñ àè koèñ àè rjaè' naè.
- ¹⁷Taitoès àè m ku byemi ba yuu ce weèr àè m laèa neè ye ka', e koèñ àè rjaè' weèe seê, a kwa'shi seè'ni neè yi tu ená e be vùè yá weèe.
- ¹⁸Weèr ce tuu nfúr moè' ená e du a Taitoès. Nfúr ca túr rlii rboèñboñ àè bcor wááwá njo' blaàa Nyúè ce e ce feè'shi.
- ¹⁹E yu ñwáè ce bcor wááwá a ce, a tuu ená weèr woweèe jár koo rfa ca. Cena yu rfaè' ce li be geèe tá beèe a ku'si Tata Nyúè, keèr riĩn foñ ená weèr ce koèñ àè rjaè' bfúr wer.
- ²⁰Weèr ce loèr nfeè' neè ku' rfa ca, faè diĩ' beèe mo' a lo ce de'ñger kuèu rfa anaè ka'.
- ²¹Weèr ce gheèter àè rgeèe ba yuu ce yi yu boèñboñ àè bsii Tataè, ker ba àè bsii beèe foñ.

²²Baná weèr ce tuu nfúr weèr moè' foñ ená e du a woweèe. Nfúr ca yu ñwáè ce weèr àè fyá' ye nfeè' aèñgoo seê, a yá ená e túr ntee àè rgeèe rfaè' Nyúè àè nfeè' wááwá. E túr ntee àè rjaè' weèe seè'ni na seê, njobeè' e túr ntee njep weèe goèr seê.

²³Aè ka' ba yi aèmbòè Taitoès, e yu ñwáè ce weèr ye ce faè' aèbee tá weèr bo jaè' weèe. Aè ka' ba aèmbòè bfúr mo' ce a woweèe a ce duè naè, woweèe a táá aètu bcor wááwá. Woweèe a be geèe tá beèe a nási Kraêis.

²⁴Duèñshi neè neè beèe ca ená weèe àè koèñ woweèe neè mini-ñwáè. Weèe ka' gee wa'a, baná bcor wááwá a be yu', riñ ená naèatu ce weèr àè m naèa neè weèe naè, àè m ba naèatu mini.

Ñwáè' Beâe Koreèn Ce Embenjü 9

¹Mbuèu moè' ker ba aègho neè má àè rsañ neè weèe kuu rfa ce weèe àè ba fa tá a bo jaè' beèe Nyúè aègho naè ka'.

²Máè riñ máná weèe àè tami nyor a ce lu'shi àè rjaè' woweèe. A mbuèu ce m ce naèa tu neè weèe àè bsii beèe Nyúá àè ñgoañ Máèsáèdoniïyaè máná weèe ce beâe àè ñgoañ AÈkayaè àè m tami nyor àè rfa ká' ha' ñgaèani. Ye ntee ce weèe àè túr àè rfa yuu yi geèe beèe magoèr efa waâp mú a koñ àè rfa foñ.

³M ku ce koèñ àè rtuu bfúr ca neè weèe tá naèatu ce weèr ce naèa neè weèe naè bo bú àè ciciì ka'. M ce tuu woweèe tá weèe bo tami nyor aèmbòè máè m laèa naè,

⁴njobeè' m ka' vú weèr beèe mo' e àè ñgoañ Máèsáèdoniïyaè, woweèe a vú yá ená weèe àè tami nyor ka', riñtu yi koo weèr. Riñtu yi ka' koo weèr, yi ba eká aèmbòè weèe ce weèr àè láè ntee njep weèe.

⁵A mbuèu ce máè m kwaè'shi máná m loo bfúr ca tá woweèe a du entombüi yá weèe, tá a bo baashi rfa ce weèe àè m kaè'ni àè rfa na mbe dïù' mo'sir tá m ka' vùè. Weèe àè ka' gee wa'a, yi duñshi ená weèe àè fa njobeè' weèe àè koèñ àè rfa ke' ba njobeè' a taèa weèe taèa ka'.

⁶Kuushi neè ená ñwáè ce e ka' bye múcaèr baná ñgaèñ be kep múcaèr, tá ñwáè ce e byeè goèr kep goèr.

⁷Ñwáè wááwá fa aèmbòè e kwaè'shi enjep yeâ ntee àè rfa. E fa, e fa ce de'ñger káè fa njobeè' a taèa ye taèa ka' njobeè' Nyúè koèñ ñwáè ce e ce fa neè rlu'shiñ-ñwáè.

⁸Nyúè túr ñger àè rghoèni weèe goèr seê, tá weèe ke' buu yuu mo' àè nfeè' moè' ka', tá weèe bo loèr buu anaè geèe mfaâ' mmboèñmboñ aègho.

⁹Yi yu aèmbòè a sañ mbe Ñwáâ' Nyúè enáè, "E láè mi mmbo mtoo neè ñgaâa fuèp, yi ñgeâe boèñboñ yi ce kupse àè nfeè' moè' ka'."

¹⁰Nyúè ce e ke fa ñgúè buu neè ñwáè rbyeè, ker fa yuu ye, be fa weèe ku' ñgúè buu, geèe tá ye ñgeâe boèñboñ yi fa sá' goèr.

¹¹E be geèe tá weèe túr buu goèr aè nfeè' wááwá, ba mmbo mtoo a nfeè' wááwá tá beèe magoèr a bo yoèñshi Nyúè njo' le rfa ce woweèe a ce koo ese weèr.

¹²Rfaè' ce weèe ce geèe na li ce jaè' beèe Nyúè ce a buu yuu, a ker ce geèe beèe magoèr a ce yoèñshi Nyúè.

¹³Weèe aè ka' gee njàèá rfaè' ca, baná weèe ce duèñshi beèe njàèá beèe ce weèe yu. Beèe a be yá, kuè'si Nyúè njobeè' weèe ku ce geèe ba buu ce weèe aè laèa aèmbòè Nsuñ Mboèñmboñ kuu Jisos Kraêis.

¹⁴A be yoèñshi ye foñ njobeè' weèe yu mmbo mtoo neè woweèe, ker ba neè beèe wááwá.

¹⁵Seáe yoèñshi Nyúè aè ku' li rfa ce aède' seèe túr cuèu aè rsuñ ka' naè.

Ñwàè' Beâe Koreèn Ce Embenjü 10

¹Máâ Poêl, m ce bu' mmbo neè weèe. Beèe a ce laèa ená má ke ba a weâe mú ce wáp, e ba aè nfeè' m yu aèfo ka', m sañ ñwàè' tatap neè weèe. M ce loo neè weèe aè rlii Jisoès ce e túr rboniì, a ba múnyañ ená,

²weèe fa geèe tá m lo laèa neè njeèndoñ ntatap neè weèe aè nfeè' ce máè vúè ka'. AÈde' m laa tatap ba neè beèe ce a ce laèa ená weèr ce geèe rfaè' tá weèr bo ye sá' enjo, aèmbòè beèe enjep ñgoèñ a ke geèe naè.

³Yi yu mini ená weèr ce cu njep ñgoèñ na. Weèr ce cu njo wa'a, a ke' ce maè' bìir ba aèmbòè beèe enjep ñgoèñ na a ke maè' naè ka'.

⁴Buu bìir ce weèr ce maè' bìir aègho yu ba buu bìir enjep ñgoèñ na ka'. Weèr ce maè' ba neè buu bìir víû Nyúè ce vi túr ñger, a ce saè'si bdìi' ce yer ñgaâa bbaèa a cu.

⁵Weèr ce loèr buu bìir ca ce siñsi bfee beèe enjep ñgoèñ na aègho, ker ba njàèá buu ce beèe a ce kwaè'shi, ce vi geèe woweèe a máñniì bfee Nyúè. Weèr ce loèr vi ce so mkwaè'shiì beèe aègho tá woweèe a bo yu'ni neè Jisos Kraêis.

⁶Weèe a ka' duñshi ená weèe aè yu'ni neè Jisos Kraêis neè ye ntee-ñwáè, weèr fa ñgá' neè beèe ce a teèe btu.

⁷Weèe ce fyá' buu ba efa mmiìr. Ñwáè moè' aè ka' ce loèr yi tu ená ku ba ye ñwáè yïi Jisos Kraêis, ñwáè anaè a ba kwaè'shi nfeè' baa, riññ ená wer weèr foñ yu beèe vi Jisos Kraêis.

⁸Weèe aè ka' ce kwaè'shi ená m ce yu' nyor magoèr neè ñger ce Tata Jisos Kraêis aè fa weèr naè, baná aède' m koosiì riñtu ka'. E fa máè ñger anaè tá m bo tapsi weèe aègho, ke' ba ba ená weèr sáási weèe aègho ka'.

⁹Weèe fa kwaè'shi ená m ku ce wápsi weèe ba neè mñwáè' ce m ce sañ na caè'caè' ka'.

10Màè laèa wa'a njobeè' beèe a ce laèa ená mñwaè' ce m ce sañ neè weèe vi tap, a ce' seê, máâ ba fa weêe mú, yááti aèmbòè ñwáè ce e goè'si, la rfeè'shii li túr ñger ka'.

11Beèe anaè a ba riĩn ená buu ce weèr ce sañ neè weèe aè mñwaè' njo' weèr yu aèfo ka' naè vi yu jáá efa viĩ ce weèr be geèe aè nfeè' ce weèr aè vúe a yá weèe naè ka'.

12AÈde' weèr ke laa nyúè moè' ená weèr yu aèmbòè beèe ce a ce kwaè'shi ená a yu beêe bgoèrgoèr naè ka'. AÈde' weèr fe'nii yer ñger aè yap ka'. Woweèe a ce feè'ni yap ñger fa waâp mú wa'a, baná woweèe a yu blúr.

13Weèr be naèa tu caa embe diĩ' ce weèr aè ba naèa ka'. Weèr be naèa tu ba aè rfaè' ce Nyúè aè fa neè weèr. Rfaè' ce weèr ce geèe fa weêe mú yu mbeèp moè' efa rfaè' anaè.

14Weèr aè m naèti a jár seê, a vú a yá weèe a fe'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèmbòè Jisos Kraâis neè weèe. AÈmbòè wee yu mbeèp mo' efa ler rfaè' na, weèr aè ka' ce naèa tu neè weèe baná weèr ce naèa tu a caa embe diĩ' ce weèr aè ba naèa ka'. Weèr aè m ka' tá baè faè' fa weêe mú ka', weèr aè m ba naèa tu caèa embo.

15Weèr aè naèa tu a caa embe diĩ' weèr aè ba naèa ka' njobeè' weèr aè naèa tu neè rfaè' ce beèe mo' a geèe ka'. Weèr ce kwaè'shi ba ená le rbyemiĩ li be kuè ce kuè' tá ler rfaè' ce weèr ce geèe fa weêe mú li ku' foñ seê.

16Yi ka' ba wa'a, weèr ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ ca aè bdiĩ' mo' foñ, ke' ce naèa tu aè rfaè' ce ñwáè moè' aè geèe fa yeâ ñkúè ka'.

17Yi ba enáè, “Ñwáè aè ka' ce naèa tu, e naa ba aè yuu ce Tata aè geèe.”

18Yu ba ñwáè ce e ce laèa ená e yu yáániĩ ce aède' e ba yáániĩ ghup aè bsii Tata ka'. Ñwáè ce e yu yáániĩ aè bsii Tata yu ñwáè ce Tata riĩn ená e yu yáániĩ.

Ñwáè' Beêe Koreèn Ce Embenjii 11

1M be loo aè rlaèa mú laèa blúr. Baná weèe ku fa mú nfeè' moè' yu'shi blaèa anaè.

2M ce ko'ndoñ neè weèe neè njáèá ñko'ndoñ ce Nyúè túr. Weèe yu aèmbòè muunje ce e be riĩ mbañruèñwáè ka', máè kaniĩ máná m be guèusi ye neè mbañruèñwáè moè'sir caè'caè'. Mbañruèñwáè ca yu Jisos Kraêis.

3AÈmbòè yi yu wa' na, m ce wáp máná Sataèn be jepsi btu ese weèe aèmbòè e m loèr vi bkwáèá a bo' Ef aègho naè, tá weèe ker láè ntee njep Jisos Kraêis, fa wee mnyor neè ye ka'.

4M ce laèa wa'a njobeè' máè yá máná ñwáè moè' aè ka' vú fe'shi aèmbòè Jisoès moè' caa efa yiĩ ce weèr aè m feè'shi naè, weèe ku byemi. Ñwáè moè' ka' laa aèmbòè yú' mo' ce yu yú' jáá, weèe ku byemi. Ñwáè moè' ka' fe'shi Nsuñ Mboèñmboñ moè' ce e yu jáá efa yiĩ ce weèr aè m feè'shi aèmbòè Jisos Kraâis naè, weèe ku byemi, koo buu ca wááwá mmbaa.

- ⁵Weèe ce loèr beèe ce a loèr wap btu ená a yu ñgaâa ntuu Jisoès naè aè beèe ce a yuu jáá. Weèe aè ka' fe'ni máè weèr woweèe m kwa'shii máná aède' m ba mbaè njii ka'.
- ⁶M ka' tá riiñ aè rlaèa yuu ka', m máñniì yuu Nyúè ka'. Weèr aè geèe ca yi ba rara neè weèe aè mnduunjii jáá jáéá jáá.
- ⁷AÈ m ba aè nfeè' ce máè m ce feè'shi blaâa Nyúè neè weèe, máè m bipshi blaè' efa gho ka'. Máè m suèusi yaè nyor njep nsheè tá m bo naèa weèe mbekiì. Waè' máè m geèe wa'a, aè ba ba yuu bebep a?
- ⁸Máè m ce faè' neè weèe, bcor mo' efaè jáá vi ce laè' máè. Baná máè m ce yáéá ese bcor anaè tá m bo jaè' weèe.
- ⁹Yi yu foñ ená aè m ba aè nfeè' seèe aè m ce cu naè, máè m ka' ba buu yuu, m ke' ba ntàèr neè ñwáè moè' ka'. Beèe ce a m vùè embe cor aè ñgoâñ Máèsáèdoniìyaè a m fa máè buu ce máè m túr ka'. Máè m laèa máná weèe la' máè ka', m be keè laèa máná weèe la' máè ka', faè dii' m bo ba ntàèr neè weèe ka'.
- ¹⁰M ce laèa mini aèmboè ñwáè Jisos Kraâis ená aède' ñwáè moè' ce aè ñgoâñ AÈkayaè jepsii máè faè dii' m yu' nyor aè yuu ce máè geèe na ka'.
- ¹¹Waè' m ce geèe wa'a njobeè' m koèñ weèe ka' a? Nyúè riiñ ená m koèñ weèe.
- ¹²M be kuè ce geèe yuu ce m ce geèe seè'ni na, faè dii' beèe ce a ce koèñ aè ryu' nyor ená lap rfaè' li ku ba aèmboè ler naè a bo túr njii moè' aè ryu' ka'.
- ¹³Woweèe a yu ñgaâa ntuu Jisoès ce mini ka'. Woweèe a yu ñgaâa ñkuèprii ce a ce yááti foñ aèmboè ñgaâa ntuu Jisos Kraêis.
- ¹⁴Ca yu yuu báèá ka', njobeè' Sataèn ye ye e ke loè yááti aèmboè nciìndap Nyúè ce e yu ñwáè rraa.
- ¹⁵Yi ñgaâa mfaè' a ka' yááti foñ ba aèmboè beèe ce a ke faè' aè ryá ená beèe a geèe ñgeâe yáániì naè, ker ba yuu báèá ka'. Yaèp ñgá' be loè kuè ba aèmboè map mfaè' mi m ba.
- ¹⁶M ker ce laèa ená ñwáè moè' fa kwaè'shi ená m yu lúr ka'. Weèe ka' ce kwaè'shi ená m yu lúr, weèe ku ma'shi tá m laa nlaâa nyu' nyor aèmboè aède' lúr laèa.
- ¹⁷Yuu ce m ce laèa na, aè laèa Tata ená m laa ka'. M ka' ce yu' nyor, m ce laèa ba aèmboè lúr.
- ¹⁸AÈmboè beèe magoèr a ce yu' nyor neè buu enjep ñgoèñ na, baná má máè be yu' nyor foñ.
- ¹⁹Weèe aè laèa ená weèe yu ñgaâa bfee seè, a ku ce byemi yuu ce blúr a ce geèe naè neè rlu'shii-ñwáè.
- ²⁰Weèe aè maè'shi ená beèe a gee weèe aè wap bkwaèa, sop sá' efa weèe, nyúè' weèe, ko' weèe neè mkuèu mbe tuè, lip weèe neè mmbo nje mmiir.

- ²¹Riitu yi ce koo máè ená weèr àè m ba yer bgoè'siì, a gee buu ca neè weèe ka'. Koosi neè mnse neè weèr àè buu ce weèr àè m geèe ka'. Ñwàè àè ka' túr yuu ce aède' e lip ñguèñ aègho, baná má máè túr yuu anaè foñ. M be liip ñguèñ aègho. M ku bii ce laèa aèmboè lúr.
- ²²Woweèe a ka' ba beèe Hibruès, baná m yu moè' foñ. Woweèe a ka' ba' beèe Isráèl, baná m yu moè' foñ. Woweèe a ka' ba beèe embe ndúè' Abraèhaêm, baná m yu moè' foñ.
- ²³Woweèe a ka' ba ñgaâa mfaè' neè Jisos Kraêis, baná máè gha' woweèe. (M ce laèa seè'ni aèmboè ñgaèabaa wa'a.) Máè faè' a caa woweèe, a du shañ a caa woweèe, beèe a liip máè a caa woweèe, rkwe li rúéú máè a nfyèenyú nfeè' aèñgoo.
- ²⁴Jus a m liip máè neè ñgwaèa ce woweèe a ke liip beèe aègho ñkaèraè' ncoèp-búè'ú-aè-mntaar naè, nfeè' taê.
- ²⁵Beèe enje jáá a m liip máè neè mmbaèñ nfeè' taar, beèe a túúshii máè neè bluèr nfeè' moè'sir. Weèr àè ka' ce jáèr njep mdip mñgoèrñgoèr mbe bkeñ bgoèrgoèr, bkeñ anaè vi bep neè weèr, a coo njep roè nfeè' taar. Máè m cu njep rdip rgoèr káá' aèñgaèptú' du ba' aèñgaèptú' moè'.
- ²⁶Máè m jáèr seê. Mdip mi sáni loèr máè, byáèá a fa máè ñgá', yaè beèe efa máâ to' a fa máè ñgá', beèe enje jáá a fa máè ñgá'. Máè m yá ñgá' aè múè la', a yá ñgá' aè riñ, a yá ñgá' njep rdip rgoèr, a ker yá ñgá' mbe mmo bo beèe ce a bo' beèe ená a yu ñgaâa rbyemii naè.
- ²⁷Máè faè' a tee rlii', a sáè, mmirlo mi gaa máè mnoèñ aèñgoo. Njeè aè yañ máè, ntee yi yuushii, máè konii yuu ye ka' nfeè' aèñgoo. Mbáp aè m fúte máè, máè túr yuu yar foñ ka'.
- ²⁸Kyese aègee buu ca wááwá, ya ntàèr yu mkwaè'shi ce m ce kwaè'shi aèmboè bcor wááwá aè mnoèñ wááwá.
- ²⁹Ñwàè àè ka' ba goè'siì aè buu Nyúè, máâ kwaè'shi aèmboè ye, ba aèmboè ñwàè ce e goè'siì wa'a foñ. Ñwàè àè ka' gee yuu beebep, mluè mi koo máè seê.
- ³⁰Ka' ba ená m yu' nyor baná m be yu' nyor ba aè buu ce vi duèñshi wa bgoè'siì.
- ³¹Nyúè ce e yu Taèr neè Tata Jisos Kraêis, aè ba ye ce beèe a be ce yoèñshi aè nfeè' siip, riñ ená m ce nya' mnde' ka'.
- ³²AÈ m ba aè rla' Daèmaskoès ñwáâ ñgoèr ce e m ce faè' njeptii AÈrátaè aè laa bsoogáè a sir rla' Daèmaskoès tá a bo koo máè.
- ³³Yi ka' ba wa'a, beèe mo' a fa máè njep ñkaèa, a torsi njiû aè wenduè a suusi njepmbeè, máè cañ a duè.

Ñwàè' Beâe Koreèn Ce Embenjii 12

- ¹M be kuè ce yu' nyor, ka' sá' moè' yu njo ka' wa'a. M be ce yu' nyor seè'ni ce suñ beèe ba buu ce Tata Jisos Kraâis aè m suñ máè aè njáèá mlo mo' ker ba vii ce e múè' ma mmir máè yáè.
- ²Máè riĩñ ñwáè Jisos Kraâis moè' ce a m loèr ye a du aègho mbe laèlaè rbuu. Káè ñwáè anaè aè m duè ba neè yĩi nyor áè, káè e m duè ba neè yĩi nyor ka' áè, m riĩñ ka'. Ñwáè ce e riĩñ ku ba Nyúè caè'caè'. Yu seè'ni bfeè' ncoèp-kyeèe-aè-rrúèù aèmboè ca yi m koni.
- ³M riĩñ máná a m loèr mbañruèñwáè anaè a du aègho aè ñgoãñ Paraèdaèis. Káè e m duè neè yĩi nyor áè, ká e m duè aègho ka' áè, m riĩñ ka'. Ñwáè ce e riĩñ ku ba Nyúè caè'caè'.
- ⁴E ka' baè' mbo a yu' buu ce aède' e suñ ka'. Nyúè aè maè'shi ená ñwáè suñ buu anaè neè beèe ka'.
- ⁵M be yu' nyor neè njáèá ñwáè ca, ke' ba ba neè yaè nyor ka'. Yuu ce aède' m yu' nyor aègho neè yaè nyor ku ba wa bgoè'siĩ caè'caè'.
- ⁶M ka' ba ce kwaè'shi aè ryu' nyor, m ba lúr ka', njobeè' m be kuè ce laèa ba yuu ce yi yu mini. Ka' yi yu wa'a, m be yu' nyor ka' faè diĩ' ñwáè moè' bo kwaè'shi aèmboè máè caèa buu ce m ce geèe, ker ba vii ce m ce laèa na ka'.
- ⁷Nyúè aè m ce koèñ ená m naatu neè ku' buu bbáèá ce e m múè' ma mmir máè yá naè ka'. E m fa máè yuu mo' nje nyoèr, yi ba aèmboè msini wa'a, aè ba yuu ce aè m tuusi Sataèn. Yuu anaè yi m ce yañ máè tá m bo ce naèa tu ka'.
- ⁸Máè m loo neè Tata nfeè' taar máná e fúr máè yuu anaè enje nyoèr.
- ⁹Máè ka' loo wa'a, Tata aè beesii enáè, “Ya ñger ce máè fa neè wáè yi gháate yi ba aè rjaè' wáè tá aè cu neè yuu anaè nje nyoèr. Ya ñger yi ce yáati boèñboñ ba njep ñwáè ce e goè'si.” Baná m be yu' nyor neè wa bgoè'siĩ neè rlu'shiĩ-ñwáè tá ñger Jisos Kraâis yi bo ba mbe máâ nduè.
- ¹⁰A mbuèu ce máè byemi buu ca. Káè bgoè'siĩ áè, káè mcáp áè, káè bjep ce vi vúè neè máè áè, káè yu buu ce vi tap neè máè áè, káè yu ñgá' áè, máè byemi buu ca wááwá njo' Jisos Kraâis, a ce bu' ka'. Máè byemi wa'a njobeè' e ke ba aè nfeè' ce m goè'si, m ka' túr ñger.
- ¹¹M ce laèa neè weèe aèmboè lúr wa'a, aè gee ba weèe máè ka' ce laèa wa'a. Yi yu ená weèe aè ba ce yu' nyor neè máè njobeè' a ka' ba ce feè'ni máè weèr beèe ce a loèr wap btu aèmboè ñgaâa ntuu Jisos Kraâis ce a yu yap jáá naè, m ba ba mbe waâp njii ka', ka' m yu yuu cicii wa'a.
- ¹²Máè m geèe buu bghagha' ce vi ke duèñshi ená ñwáè yu ñwáè ntuu Jisoès naè a weâe mú, a ke' borni aè nfeè' moè' ka'.
- ¹³Yuu ce máè m geèe neè bcor mo' a ke' gee neè weèe ka', yu ká? Yuu ce máè m geèe neè weèe ka' ku ba ba ená máè m ba ntàèr neè weèe ka'. Máè geèe faèa. Foèosi neè máè.

¹⁴Máè tami nyor aè rvúè caè'ni weèe. M ka' vú ca'ni weèe baná máè caè'ni weèe seè'ni nfeè' taar. M be vúè tá m ba ntàèr neè weèe ka' njobeè' yuu ce m ce roèò yu ba yeè buu ka', m ce roèò ba weèe. Yi yu ená boo a fyá' aè wap mma ba wap bta ka'. Yi yu ba ená mma ba btaèr a fyá' aè boo wap.

¹⁵Baná m be bepsi yaè buu wááwá njo' weèe, fa yaè nyor foñ neè weèe neè rlu'shiì-ñwáè. M ka' koñ weèe goèr aèmbòè m koèñ naè, weèe koñ ye máè múcaèr a?

¹⁶Weèe ce laèa weenâê, “Yi yu mini ená e ke vúè ba ntàèr neè weèr ka'. Yi ku ba ba ená e yu kwáéá. Weèr riiñ ená e ye sá' efa weèr aè mú mnjii mo'.”

¹⁷Ca yu ba njáèá ká? Waè' beèe ce máè m tuu máná a vú yá weèe naè, a m vúè wa'a ená m bo bo' weèe koshi buu ese weèe a?

¹⁸Máè m bu' mmbo neè Taitoès ená e vú yá weèe, a laa neè nfúr moè' ená e du a ye. Waè' Taitoès aè m bo' weèe a koshi buu ese weèe a? Weèr Taitoès ku ba ñwáè moè'sir, a ce geèe yeèr buu neè ntee e mo'sir.

¹⁹Seemoè' weèe ce kwaè'shi ená weèr ce laèa ená weèr yu ñgaâa ntuu Jisos Kraâis wa'a, a ce tá'shi ba yer tu. Yi yu wa' ka'. Weèr ce laèa buu ca ba aè bsii Nyúè aèmbòè beèe Jisos Kraêis. Bkar waê, buu ce weèr ce geèe na, weèr ce geèe vi wááwá tá weèe bo táá tatap njep Jisos Kraêis.

²⁰M ce wáp máná m be vúè yá weèe, tá weèe ba jáá efa yuu ce m ce kwaè'shi, tá má máè ba jáá efa yuu ce weèe ce kwaè'shi. M ce wáp máná m be vúè baè' tá mlap ba ñko'ndoñ ba mshentee ba ñgaèpni ba mbepsi beèe, ba mnsa'ni, ba naèanyor ker ba bjep vi ba fa weêe mú.

²¹M ce wáp máná m be vúè, tá Nyúè gee tá riitu yi koo máè fa weêe bsii, tá nyor bep máè, tá m war njo' beèe ce cu rcu rrara ka', a kupse ka' naè. M be war njobeè' woweèe a ce saèki, a kúti aè bbáp.

Ñwaè' Beâe Koreèn Ce Embenjii 13

¹M ka' vú ca'ni weèe baná a nfeè' taar seè'ni aèmbòè máè caè'ni weèe. Kuushi neè enâê, “A ka' vú neè mnsa' ená ñwáè aè geèe yuu bebep, baná a be sa' mnsa' anaè ce beèe a mmbaa káè beèe a mntaar áè, a ka' táá njiiinsa' ená ñgaèñ aè geèe faèa anaè ghup.”

²Máè m báá weèe mbe nfeè' ce máè m ker vú a ca'ni weèe naè, a ker ce báá weèe seè'ni na tá nfeè' ce m be keèr vúè caè'ni weèe ka' gháá. M ce laèa neè beèe ce a geèe buu bbebep naè ker ba bár beèe ená m be vúè tá m koosimnse neè woweèe ka'.

³Baná weèe be riiñ ená ya nlaèa yi loè ese Jisos Kraêis. Jisoès Kraâis ye ye ghashi weèe neè mmbo ce mi yu mwáèni ka', e ce faè' a weêe mú neè ñger-ñwáè.

⁴Yi yu mini ená e m goè'si aè nfeè' ce a m taa ye mbe kiiñtaa. Geewa'a, e cu nteèe seè'ni aè ñger Nyúè. Aèmbòè weèr yu bgoè'sii foñ aèmbòè Jisos Kraâis aè m ba

naè, baná weèr be cu bteèe foñ weèr Jisos Kraâis weèe àè ñger Nyúè, a ce faè' neè weèe neè ñger-ñwáè.

⁵Fyá' neè wee mnyor yá ka ená weèe ce cu ba rcu ñgaâa rbyemiì a ba cu lá? Moèoshi neè weèe mnyor. Mboè weèe àè riiñ weená Jisos Kraâis yu njep weèe, ce weèe ka' tá gweè rmoèoshiì ka' a?

⁶M ce kwaè'shi máná weèe be loè yá ená weèr àè gweè rmoèoshiì ka'.

⁷Yuu ce weèr ce loo neè Nyúè yi yu ená weèe fa geèe yuu bebep ka'. Weèr ce loo wa'a, a ke' ce loo tá beèe a bo yá ená weèr àè so ka'. Weèr ce loo ba ená weèe gee yuu ce yi yu yáániì, ka' yi ce yááti aèmboè weèr àè lá gweè wa'a.

⁸Yi yu ená aède' weèr gee yuu mo' ce aèbaè yi jepsii yuu mini ka'. Weèr be kuè geèe ba yuu ce yi be geèe tá mini du ba entoèmbii.

⁹Weèr àè ka' ba bgoè'sii, weèe ba btatap, nyor boñ weèr seê. Weèr ku ce loo neè Nyúè ba ená weèe kupse, ba yáániì.

¹⁰Baná a mbuèu ce m ce sañ buu ca neè weèe ka' loè vùe caè'ni weèe. M ce sañ wa'a faè diì' m bo loèr ñger ce Tata Nyúè àè fa máè, ghashi weèe ba neè mmbo mtatap àè nfeè' ce m ka' vù ka'. Nyúè àè m fa máè ñger anaè tá m bo tapsi weèe aègho, ke' ba ba ená m sáási weèe aègho ka'.

¹¹Bfúr waê, m ce mïisi ya ñwaè' ca a ce laèa neè weèe ená weèe cu boèñboñ. Gheèter neè kupse, ba yáániì. Yu' neè yuu ce m ce laèa. Túr neè ntee e mo'sir, cu neè neè cumúnyañ-ñwáè. Weèe àè ka' gee wa'a, Nyúè ce rkoèñniì li ke loè ese ye, cumúnyañ lo ese ye foñ naè ba weèe woweèe.

¹²Caè'ni neè bfúr wee, baa woweèe nje nyoèr àè rlii Jisoès.

¹³Beèe Nyúè wááwá a caè'ni weèe.

¹⁴M ce loo máná Tata Jisos Kraâis túr weèe àè ntee boèñboñ, tá Nyúè koñ weèe, tá Yú' Rara yi gee weèe ba aèbee.

Ñwàè' Gaèláshaè

Ñwàè' Gaèláshaè 1

¹Ñwàè' ca ce sañ máâ Pol ce m yu ñwàè ntuu neè Jisos Kraêis. AÈ m ce ñwàè a ce máè ená m gee rfaè' ca ka'. Máè m koo ñger ese ñwàè moè' aè rgeèe rfaè' ca foñ ka'. AÈ m ce ba Jisos Kraâis ba Taèr Nyúè ce e m fúr Jisoès efa rkwe.

²Weèr bfúr wááwá ce a yu aèfa aè caè'ni bcor ce vi yu aè ñgoãñ Gaèláshaè.

³Tá Nyúè ce e yu yïiseè Taê, ba Tata Jisos Kraêis, túr weèe aè ntee boèñboñ ker fa wee cumúnyañ.

⁴Jisos Kraâis aè m fa yïi nyor a seâe tuè, tá Nyúè bo foèosi seèe efa yïiseèe buu bbebep, tee seèe efa ñgeâe bbebep enjep ñgoèñ na. E m geèe ba yuu ce Nyúè ce e yu yïiseèe Ta aè m koèñ ená yi ba.

⁵Tá beèe a ku'si Nyúè aè nfeè' bsïp. Yi yu wa'a.

⁶Máè yu' yuu ce weèe ce geèe, a bááñger seê. Nyúè aè m ká' weèe ená weèe ba yïi beèe njo' yuu boèñboñ ce Jisos Kraâis aè m geèe neè weèe. Ka' Nyúè aè m geèe wa'a, weèe aè beesïi njìi neè ye cárcár seê, a ce duè ba aèmbuèu nsuñ moè' ce weèe ce kwaè'shi ená a nsuñ mboèñmboñ.

⁷Nsuñ mboèñmboñ moè' ce e yu mini ker ba aègho caa efa yïi máè m suñ weèe naè ka'. Beèe mo' a ce jepsi weèe, a ce koèñ ená a ba kupse nsuñ mboèñmboñ ce e yu aèmboè Jisos Kraêis.

⁸Ñwàè moè' ka' ker fe'shi nsuñ mboèñmboñ moè' ce e yu jáá efa yïi ce weèr aè m feè'shi neè weèe naè, ndoèo co' ye. Ka' aè ba fe'shi ba weèr àè, kàè nciindap Nyúè embe buèu áè, ndoèo co' ñgaèñ.

⁹M ce suñ weèe ba yuu ce weèr aè m suñ weèe naè. Ñwàè moè' aè ka' ker fe'shi nsuñ mboèñmboñ moè' ce e yu jáá efa yïi ce weèr aè m feè'shi neè weèe, weèe aè yu' a byemi naè, ndoèo co' ye.

¹⁰Waè' m ce laèa buu ca tá beèe a bo koèñ máè, kàè yu' rboèñ neè yuu ce m ce laèa a? Yi yu wa' ka'. M ce koèñ máná yu' ba Nyúè yu' rboèñ neè máè. Máè m ba ce koèñ máná yu' ba beèe yu' rboèñ neè máè, máè m ba ba ñwàè rfaè' neè Jisos Kraâis ka'.

¹¹Bfúr waê, m ce koèñ ená weèe riñ boèñboñ ená nsuñ mboèñmboñ ce máè m feè'shi neè weèe naè aè m ba nsuñ ñwàè ka'.

¹²Máè m yu' nsuñ ca ba ekuèè cuèu ñwàè ka'. AÈ m yá'ni ñwàè a yá'ni máè nsuñ ca ka'. Yu ba Jisos Kraâis ce e m geèe máè riñ buu ca.

¹³Weèe riñ aèmboè ya ñgeèe yi m ba aè nfeè' ce máè m ce geèe ba ndeèe Jus naè. AÈ m ba aè nfeè' anaè máè ce fa ñgá' neè ñgaâa cor seê. Máè m ce koèñ máná cor ba aègho ka'.

¹⁴Máè m caèa beèe magoèr seê, efa múè yaè waè', aè njáèá njì ce máè m ce geèe ndeèe Juês. Máè m túr ntee luèulu njep ndeèe wa btarkú seê.

¹⁵Ka' yi m ba wa'a, Nyúè aè m túr ntee boèñboñ neè máè, a ce máè tá yaè ma ka' keè bi máè.

¹⁶Nfeè' aè ka' gháá, e gee máè riñ muu yì tá m bo suñ beèe enje jáá aèmbòè muu yì anaè. AÈ m ba aè nfeè' anaè máè ke' cu máná ñwáè moè' suñ máè yuu ce m gee ka'.

¹⁷Máè m duè aè rla' Jáèrusaláèm tá m bo yá beèe ce a m ba ñgaâa ntuu neè Jisoès entombiì neè máè naè ka'. Máè m naèti cárcár seê, a du aè ñgoâñ AÈrábiyaè, a ka' loâ aèfo a ku kúti ba aè rla' Daèmaskoès.

¹⁸Bfeè' vi ka' caâa btaar, máè du aè rlaè' Jáèrusaláèm tá m bo lááte weèr Pitaè. Máè m cu weèr ye aè mnoèñ ncoèp-ta-aè-rrúèú.

¹⁹Máè m ker yá ñwáè ntuu moè' efa múè ñgaâa ntuu entombiì naè ka'. Máè m ku yá ba Jáms ce e yu nfúr Tata Jisoès.

²⁰Buu ce m ce sañ na vi yu mini. Nyúè riñ ená m ce nya' ba mnde' ka'.

²¹Máè ka' loâ aè rla' Jáèrusaláèm a du aè bdiì' mo' aè ñgoâñ Sirìyaè ba aè ñgoâñ Silesiàè.

²²AÈ m ba aè nfeè' anaè bcor Jisos Kraâis ce vi m ba aè ñgoâñ Juèdiyaè, a be riñ máè ka'.

²³Woweèe a m ku yu' ba buu ce beèe a m ce laèa aèmbòè máè. Beèe a m ce laèa enáè, “Ñwáè ce e m ce fa ñgá' neè seèe naè ce feè'shi seè'ni ba aèmbòè rbyemü neè Jisos Kraêis, ce e m ce koèñ ená li ba ka' naè.”

²⁴Woweèe a m ce ku'si rlii Nyúè njo' máè.

Ñwaè' Gaèláshaè 2

¹Bfeè' vi ka' caèa ncoèp-kyeèe-aè-rrúèú, máè ker du aè rla' Jáèrusaláèm weèr Baènabaès. Máè m loèr Taitoès, weèr woweèe aè duè.

²Máè m duè njobeè' Nyúè aè m laèa neè máè ená m duè. Máè ka' duè baè', a suñ woweèe yuu ce máè m ce feè'shi neè beèe enje jáá. Máè m ku suñ ba beèe ce a m ba btu embe cor caè'caè'. Máè m suñ woweèe faè diì' rfaè' ce máè m geèe ker ba li ce m ce geèe seè'ni, mi bo bú aè cicì ka'.

³Woweèe a byemü yuu ce máè m suñ woweèe anaè. Ka' Taitoès ce weèr woweèe aè m vùè naè aè m ba ñwáâ aè to' Greâs wa'a, a m taèa ye ená e geèe búè ka'.

⁴A m seèesi yuu a kuu búè ba njo' beèe mo' ce a m ce bo'shi ená a yu ñgaâa rbyemü. Beèe anaè a m la' kuèu a vù a weâr mú tá a bo yá ka njáèá njì ce weèr ce geèe buu waèrwaèr njobeè' weèr Jisoès weèe yu aèbee naè. Woweèe a m koèñ ená mncir Jus vi kur weèr.

- ⁵Weèr aè m fa njiì nè woweèe koo múcaèr ka', faè diì' a kupse nsuñ mboèñmboñ ca, jepsi weèe ka'.
- ⁶AÈ ka' ba aèmboè beèe ce a m ce aè btu embe cor naè, woweèe a m ker kyese yuu mo' mbenduè blaèa ce máè m ce feè'shi ka'. Ka' beèe ca a m ba btu wa'a, máè m loèr yap nta' anaè aè yuu goèr ka', njobeè' beèe wááwá a yu yáániì aè bsii Nyúè.
- ⁷Woweèe a m yá yap ená blaèa ce máè m ce feè'shi anaè aè m fa Nyúè a fa nèe máè nèe mini-ñwáè. A m yá ená Nyúè aè m tuu máè ená m du fe'shi blaèa ca nèe beèe enje jáá, aèmboè Nyúè aè m fa blaèa ca foñ nèe Pitaè ená e du fe'shi yi ba nèe Jus naè.
- ⁸Ñwáè ce e m fa Pitaè ñger ená e gee rfaè' ca nèe Jus aè m ku ba ñwáè ce e m fa máè ñger foñ ená m gee rfaè' ca nèe beèe enje jáá.
- ⁹Jáms ba Pitaè ba Joân ce a m ba aèmboè btu btatap embe coêr, a ka' yá ená Nyúè aè fa máè njáèá rfaè' ca ghup, weèr woweèe ba Baènabaès aè faniì mmbo aè rduèñshi ená weèr ce faè' aèbee. Weèr woweèe aè m byemi aèbee ená weèr Baènabaès du fe'shi yer ba nèe beèe enje jáá, tá woweèe a fe'shi yap ba nèe Juês.
- ¹⁰Woweèe a m ku fa weèr ncep ba aè yuu mo'sir caè'caè'. Woweèe a m laèa ená weèr fa leèse efa rjaè' ñgaâa fuèp ka'. Woweèe a m ku laa ba yuu ce máè m ce koèñ aè rgeèe seè.
- ¹¹AÈ m ba mbe nfeè' ce Pitaè aè m vùè aè rla' Antïyoèk, máè lapniì ye aè mùè beèe njobeè' e m geèe faèa.
- ¹²Pitaè aè m káè' a ce ye byee a beèe enje jáá weèe. Jáms aè ka' tuu Jus mo' ená a vù yá Pitaè, Pitaè aè borniì efa rye byee a beèe enje jáá caè, a fúr yìi nyor efa mùè woweèe. E m geèe wa'a njobeè' e m ce wáp Jus mo' ce a m ce laèa ená ñwáè aè ka' tá geèe búè ka', ñgaèñ ba ñwáè rbyemiì ka'.
- ¹³Jus ce a m ce cu aè rla' Antïyoèk a ba ñgaâa rbyemiì foñ naè, a m koni ñgeêe cicìi ce Pitaè aè m ce geèe naè. Baènabaès ye ye aè m loè a ce geèe njáèá yap ñgeèe anaè.
- ¹⁴Máè ka' yá máná woweèe a ce geèe ba yuu jáá efa yuu ce nsuñ mboèñmboñ ce laèa, máè laa nèe Pitaè aè bsii beèe wááwá enáè, "AÈ yu ñwáè Juês, a ce cu aèmboè beèe enje jáá a ce cu naè. Wáè ka' ce taèa beèe enje jáá ená a geèe ba ndeèe Jus njoká?"
- ¹⁵AÈ ka' ba yi aèmboè weèr ce weèr yu Jus seese naè, weèr yu aèmboè beèe enje jáá ce a ke láè yap yu mncir Nyúè ka' naè ka'.
- ¹⁶Ka' yi yu wa'a, weèr riiñ war ená Nyúè e ke loèr ñwáè aè ñwáâ nyáániì njobeè' ñgaèñ ce láè mncir ka'. Yuu ce yi ke geèe ñwáè e ba nyáániì aè bsii Nyúè, ku ba rbyemiù nèe Jisos Kraâis caè'caè'. Weèr ce weèr yu Juês, aè byemi nèe Jisoès foñ tá Nyúè bo loèr weèr aè beêe byáániì, ke' ba njo' mncir ce weèr ce láè ka'. Yi ku ba

aèmboè a m sañ mbe Ñwaa' Nyúè. A m sañ enáê, "AÈde' ñwáè ba nyááni àè bsii Nyúè njobeè' ñgaèñ ce láè mncir ka'."

¹⁷AÈde' ñwáè moè' laa ená seè ce seè ce koèñ aè rba yááni àè bsii Nyúè njo' rfaè' Jisos Kraâis, ku bii ñgaâa ñgeè buu bbebep njobeè' seè ce láè mncir ka'. Ñwáè aè ka' laa wa'a, baná e ce laèa ená Jisos Kraâis ce fa beè ñger aè rgeè buu bbebep. Yi yu wa' ka' koo múcaèr.

¹⁸M ka' ker ce baè'ri yuu ce máè m saè'si, baná m yu ñwáè bú'shi mncir.

¹⁹Mncir vi m geè máè riñ máná njì moè' yu aègho neè ñwáè aè rba yááni àè bsii Nyúè njobeè' e ce láè mncir ka'. Yi ka' ba wa'a, máè ba seè'ni aèmboè gúèú ñwáè ce aède' mncir vi ker gee yuu aègho ka' wa'a, tá m bo cu ba rcu ce Nyúè koèñ.

²⁰AÈde' m laa máná a m taa weèr Jisos Kraâis mbe kiíntaa weèr ye aè kwe aèbee. A mbuè ce ryoèñ ce m túr seè'ni na yu la ka'. Ryoèñ anaè yu ba li Jisos Kraâis ce e yu njep máâ nteè. Rcu ce m ce cu njep ñgoèñ seè'ni na yu ba rcu rbyemii ce li geè máè ce láè ya ntee ba neè Muu Nyúè ce e m koèñ máè, a fa li ryoèñ njo' máè.

²¹Yi m ba ba ená aède' ñwáè ba yááni àè bsii Nyúè njobeè' e lá mncir, yi ba ba ená rkwe Jisos Kraâis li yu aè ciciì. AÈde' m lor ntee boèñboñ ce Nyúè túr neè seè na aè yuu ciciì ka'.

Ñwáè' Gaèláshaè 3

¹Beê aè ñgoañ Gaèláshaè, weè yu blúr a? Ñwáè ce e roè' weè aè roè' nda? Mboè weèr aè m suñ weè mbuè efa rkwe Jisos Kraâis embe kiíntaa rara se a?

²Kuè suñ neè máè ba yuu mo'sir. Yú' Rara yi m niñ njep weê mntee njo' mncir ce weè aè m ce láè, káè njo' blaâa Nyúè ce weè aè m yu' a byemi?

³Weè aè m káè' neè Yú' Nyúè, a ce taè' mïsi ba aè ye ñger njoká? Weè yu blúr wa' njoká?

⁴Waè' ku' buu ce Yú' anaè yi geè weè aè riñ na vi ku bú aè ciciì a? M ce kwaè'shi wa' ka'.

⁵Weè aè yá aèmboè Nyúè aè fa weè yi Yú', a ker ce geè buu bbáèa a weê mú njì enjep Yú' anaè. Nyúè ce geè buu ca njobeè' weè ce láè mncir, káè njobeè' weè aè yu' nsuñ mboèñmboñ, a byemi?

⁶Kwaè'shi ka neè aèmboè Abraèhaêm. A sañ mbe Ñwaa' Nyúè enáê, "Abraèham aè m byemi yuu ce Nyúè aè m laèa, li rbyemii anaè li gee e ba ñwáâ nyááni àè bsii Nyúè."

⁷Baná weè riñ ená beè ce a byemi neè Nyúè a beè ce a yu boo Abraèhaêm.

⁸A m sañ mbe Ñwaa' Nyúè ená Nyúè be keè geè tá beè enje jáa a ba byááni a yeá bsii njobeè' woweè a byemi neè ye. A m sañ eluâuñoèñ aèmboè Nyúè aè m feè'shi nsuñ mboèñmboñ neè Abraèhaêm. E m laèa neè ye enáê, "M be ghoèni bto' enjep ñgoèñ na wááwá njo' wáè."

- ⁹Baná aèmbòè Nyúè aè m ghoèni Abraèham njobeè' e m byemi neè ye naè, e be ghoèni beèe wááwá ce a byemi neè ye foñ.
- ¹⁰AÈ ka' ba aèmbòè beèe ce a foèosi ba neè mncir naè, ndoèo yu mbe waâp tuè, njobeè' a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, “Ñwáè ce e ka' tá yu'ni neè mncir wááwá ce a sañ mbe ñwaè' mncir ka', baná ndoèo aè co' ye.”
- ¹¹Seèe riiñ seená aède' mncir vi gee ñwáè e ba yáániì aè bsii Nyúè ka', njobeè' a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, “Ñwáè ce e yu yáániì aè bsii Nyúè njobeè' e byemi neè ye, ñgaèñ be luèñ.”
- ¹²Mncir vi túr yuu mo' aè rgeèe neè rbyemii ka'. Mncir vi laèa yi ená ñwáè yu'ni neè vi yu'ni. A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, “Ñwáè aè ka' lá mncir wááwá, ñgaèñ ka' koni ryoèñ.”
- ¹³Ndoèo aè co' seèe wááwá njobeè' seèe aè láè mncir wááwá ka'. Jisos Kraâis aè tee seèe efa ndoèo ca. E m loèr yiseèe diì', a kwe mbe ce, a lo a ba ñwáè ndoèo aè bsii Nyúè. Yi ku ba aèmbòè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, “Ñwáè ce a ka' káti mbe ce baná ñgaèñ yu ñwáè ndoèo aè bsii Nyúè.”
- ¹⁴Jisos Kraâis aè m yá ñgá' ca tá beèe enje jáá a bo koni efa bgheeni ce Nyúè aè m fa neè Abraèhaèm, tá seèe ce seèe aè byemi neè Jisoès bo koni Yú' ce Nyúè aè m kaè' ená e be fa neè yii beèe naè njo' ye.
- ¹⁵Bfúr waè, m be feè'ni yuu ce m ce laèa aè yuu ce beèe a ke geèe. Beèe a mmbaa a ka' ye leè', aède' moè' bú' leè' anaè ka'. AÈde' moè' ker kyese yuu mo' mbenduè leè' anaè ka', njobeè' a kur wáá.
- ¹⁶Leè' ce Nyúè aè m ye eluâũngoèñ naè yi ku ba wa' foñ. E m ye leè' anaè, a gee mkaè'ni anaè ba neè Abraèham ba yii ñgúè. Ñwaâ' Nyúè yi laèa enáê, “Neè yoè ñgúè”, ce yi yu ená e m ce laèa ba aèmbòè beèe aèngoo ka', e m ce laèa ba aèmbòè ñwáè moè'sir, ñwáè anaè aè ba Jisos Kraêis.
- ¹⁷Yuu ce m ce laèa yi yu ená Nyúè aè m ye leè' a Abraèham wa'a, bfeè' mjeèe-kyeèe-ba-bfeè'-mntaar vi ka' caèa, e ka' fa mncir neè Juês. Mncir anaè vi túr ñger aè rbú' leè' tá yuu ce Nyúè aè m kaè' yi kúti aè yuu ciciì ka'.
- ¹⁸Ñwáè aè ka' koni bgheeni ese Nyúè njo' mncir ce e ce láè, yi ba ba ená Nyúè ce fa seèe bgheeni anaè njo' leè' ce e m ye ka'. Geewa'a, seèe riiñ seená Nyúè aè m ghoèni Abraèham njobeè' e m kaè' ená e be ghoèni ye.
- ¹⁹AÈmbòè yi yu wa' na baná Nyúè aè m fa seèe mncir njoká? E m fa seèe mncir tá seèe bo riiñ yuu ce yi yu bebep. Mncir anaè vi m ba, duè baè' aè nfeè' ce ñwáè ce e m ba ñgúè Abraèham ca aè vùè. Ñwáè anaè a ñwáè ce Nyúè aè m ye leè' a Abraèham ená e be ghoèni ye. Nyúè aè lor mncir anaè, a fa neè bciiindap Nyúè, bciiindap Nyúè wo wo a fa mncir anaè neè ñwáè ce e m táá mbetar Nyúè ba ñwáè.
- ²⁰Ñwáè aè ka' táá mbetar beèe, baná ñgaèñ táá aè btu beèe aèngoo. AÈ ka' ba aèmbòè Nyúè, e ku ba moè'sir.

²¹Waè' mncir vi jepsi leè' ce Nyúè àè m ye naè a? Yi yu wa' ka'. Mncir vi m ka' ba túr ñger àè rfa ñwàè ryoèñ ce nfeseè, àè ba kuè ba vi ce vi m ba geèe tá beèe a ba yááni àè bsii Nyúè.

²²Geewa'a, aède' mncir vi fa ñwàè ryoèñ ce nfeseè ka'. A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè ená buu bbelep vi túr ñger mbenduè ñgoèñ ca wááwá. Baná yu ba beèe ce a byemi neè Jisos Kraâis naè, ce a be túr buu ce Nyúè àè m kaè' ená e be fa neè beèe ce a byemi neè ye.

²³AÈ m ba mbe nfeè' ce Jisos Kraâis àè m be vú ka' naè, mncir vi kur seèe aèmbòè ñgaâa shañ wa'a caar a du a ba' aè nfeè' ce e m vùè, seèe àè byemi neè ye naè.

²⁴Mncir vi m ce naèshi seèe tá Jisos Kraâis ka' vùè, tá seèe ce seèe àè byemi neè ye naè bo ba byááni àè bsii Nyúè.

²⁵AÈ ka' ba seè'ni ce seèe àè byemi neè Jisoès na yuu mo' yi ker ce naèshi seèe aèmbòè yi m ce naèshi naè ka'.

²⁶Weèe wááwá yu boo Nyúè njobeè' weèe àè byemi neè Jisos Kraâis.

²⁷Ñwàè wááwá ce a baèptir ye, a Jisos Kraâis a ba aèbee, ñwàè anaè àè loèr ba ñgeèe Jisos Kraâis.

²⁸Baná káè àè yu Jus áè, káè àè yu ñwàè enje jáá áè, káè àè yu ñkwaèa áè, káè àè yu muu áè, káè àè yu mbañruèñwáè áè, káè àè yu njeñwáè áè, jáá jáéá jáá yu aègho ka' njobeè' weèe wááwá yu ñwàè moè'sir njep Jisos Kraâis.

²⁹Wáè ka' ba ñwàè Jisos Kraâis, baná àè yu moè' efa ñgúè Abraèham ce e be koni buu ce Nyúè àè m kaè' ená e be fa neè ñgúè Abraèham naè.

Ñwaè' Gaèláshaè 4

¹Yuu ce m ce laèa yi yu ba ená muu ce e be ye bti' yìl taê, ka' bii munte, e ku ba aèmbòè ñkwaèa, ka' bti' anaè yu vi wa'a.

²E ke ba àè nfeè' anaè, beèe a ba ce a be ce keè'ni muu anaè, keèr ce fyá' buu ce yu vi naè neè ye caar tá bfeè' ce yìl ta àè m láè naè vi gháá.

³Yi ku ba neè seèe wa' foñ. AÈ m ba mbe nfeè' ce seèe àè m be riñ buu Nyúè boèñboñ ka' naè, seèe àè ce faè' bkwaèa neè byú' enjep ñgoèñ na.

⁴Nfeè' àè ka' gháá, Nyúè àè tuu muu yìl njep ñgoèñ na. AÈ m bi njeñwáè a bi muu anaè. A m bi ye àè ñwàè Judaè, e ce láè mncir Juês.

⁵Nyúè àè m geèe wa'a tá e bo tee beèe ce mncir vi m kur woweèe naè, tá seèe bo ba boo Nyúè.

⁶AÈ ka' ba njobeè' weèe yu boo Nyúè, Nyúè àè tuusiì Yú' muu yìl ená yi vú niñ njep viseèe mntee. Yú' ca yi geèe seèe ce ká' Nyúè enáè, "Baâa, Taèr."

⁷Baná weèe ker bii bkwaèa ka'. Weèe yu seè'ni ba boo. AÈ ka' ba njobeè' weèe yu boo Nyúè, baná weèe be koni buu wááwá ce e kupshi a lá neè boo vi naè.

- 8**AÈ m ba mbe nfeè' ce weèe àè m riĩn Nyúè ka' naè, weèe àè m ba bkwaèa nèè buu ce yu mnyúè ka'.
- 9**AÈ ka' ba seè'ni aèmboè weèe àè riĩn Nyúè na, kàè seè'ni ce Nyúè àè riĩn weèe na, weèe àè ker ce koèñ àè rkúti aèmbuèu byú' enjep ñgoèñ na njoká? Njàèá byú' anaè vi yu aè cicìi, a túr ñger ka'. Weèe ker ce koèñ àè rkúti ba bkwaèa nèè byú' anaè njoká?
- 10**Weèe ce loèr mnoèñ mo', ba mñwáá mo', ba nfeè' moè', ba bfeè' mo' ená vi yu jáá njoká?
- 11**Ye ñgeèe anaè yi ce wápsi máè seè. Yi ce yááti aèmboè la rfaè' ce máè m geèe a weêe mú naè li bú aè cicìi wa'a.
- 12**Bfúr waê, m ce bu' mmo bo nèè weèe ená weèe lor ba ya ñgeèe aèmboè má máè aè loèr ñgeèe ye naè. Weèe àè m be gee yuu be bep nèè máè ka' koo múcaèr.
- 13**Weèe riĩn ená aè m ba aè nfeè' entombiĩ ce máè m feè'shi nsuñ mboèñmboñ nèè weèe naè, máè m ce cu a weêe mú njobeè' máè m ce yañ.
- 14**Ka' ya yañ aè m ba yĩi ce weèe àè m ba cañ efa máâ geñ wa'a, weèe àè m loèr máè aè yuu cicìi ka'. Weèe àè m gá' nèè máè aèmboè weèe ce gá' lá ba nèè nciĩndap Nyúè wa'a. Neè mini-ñwáè, weèe àè m gá' nèè máè aèmboè weèe ce gá' lá ba nèè Jisos Kraâis wa'a.
- 15**AÈ m ba mbe nfeè' máè m vúè yá weèe naè, weèe àè lu'shiĩ seè. Yuu ce yi koni seè'ni aè koni ká? Máè riĩn máná aè m ba mbe nfeè' anaè, weèe àè koñ máè seè. A m ba laa mbe nfeè' anaè ená ñwáè co'ni mmir enje tuè fa nèè máè, ñgaèñ aè m ba kuè geèe wa'a.
- 16**Waè' máè kúti ñwáè bbaèa nèè weèe njobeè' m ce suñ weèe yuu mini a?
- 17**Beèe ca a ce koèñ ená a so weèe, koo weèe àè mbeèp yaèp. A ce koèñ aè rso weèe ba aè yuu boèñboñ ka'. Woweèe a ce koèñ ená seèe gaèpni tá weèe bo koèñ ba woweèe.
- 18**Yi yu boèñboñ ená ñwáè so ñwáè aè mbeèp yĩi ba aètu yuu boèñboñ. Cena yu yuu yáániĩ aè nfeè' wááwá, kàè yu aè nfeè' m yu a weêe mú áè, kàè m yu a weêe mú ka' áè.
- 19**Boo wa ce máè koèñ nèè ya ntee wááwá, m ker ce yá ñgá' a weêe btuè aèmboè njeñwáè ce e ce luuti wa'a. M be kuè ce yá ñgá' wa'a caar tá weèe lor ba ñgeèe Jisos Kraêis.
- 20**Máè ba ba a weêe mú, máè ba riĩn yuu ce m be laèa. Njàèá yuu ce weèe àè geèe na, yi geèe bfee vi bú máè.
- 21**Weèe ce weêe koèñ ená weèe ba njeptii mncir, waè' weèe ce yu' yuu ce mncir vi ce laèa a?
- 22**A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè ená Abraèham aè m túr boo mmbañruè a baa. E m bi moè' a ñkwaèa, a bi moè' a njeñwáè ce e m ba ñkwaèa ka'.

²³Ñkwaèa ca yi m bi muu yïi ca aèmboè a ke bi boo wááwá naè. Njeñwàè ce e m ba ñkwaèa ka' naè aè m bi muu yïi ba njo' mkaè'ni ce Nyúè aè m geèè neè Abraèhaèm.

²⁴AÈde' seèe lor cena ba aèmboè ñgaèa wa'a. Bbyeèñge a baa ce a too ená Hagaè ba Sáera na a táá aètu bleá' bbaa. Hagaè táá aètu leè' ce Nyúè aè m ye a Musiis mbe rtuèu Sinaèi aè nfeè' ce e m fa mncir neè Musiis naè. Boo wááwá ce a yu njeptii leè' ca a ku ba bkwaèa.

²⁵Hagaè táá aètu leè' ce a m ye mbe rtuèu Sinaèi ce li yu ba aè ñgoañ AÈrabiyaè, a ker táá foñ aètu rla' Jáèrusaláèm liû seè'ni na, njobeè' beâe aè rla' Jáèrusaláèm wááwá a yu bkwaèa neè mncir.

²⁶AÈ ka' ba yi aèmboè beèe embe Jáèrusaláèm ce embe buèu, woweèe a yu bkwaèa ka'. Jáèrusaláèm ca yu yïiseèe maè.

²⁷Yuu ce a m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè aèmboè buu ca yi yu mini. A m sañ enáè, "Wáâ njeñwàè ce wàè be bi muu ka', lu'shi. Wàè ce wàè be riñ aèmboè a ke luuti muu ka', waa mbekii ce lu'shi, njobeè' boo njeñwàè ce nduu aè maè' ye, a be loè caèa boo njeñwàè ce e cu a nduu"

²⁸Bfúr waè, aè ka' ba yi aèmboè weèe, weèe yu boo Nyúè njo' mkaè'ni ce Nyúè aè m geèe, aèmboè a m bi Aisiik aè muu Abraèham njo' mkaè'ni ce Nyúè aè m geèe naè.

²⁹AÈ m ba aè nfeè' anaè, muu ce a m ku bi aèmboè beèe wááwá a ke bi boo naè, aè lo a ce fa ñgá' neè muu ce a m bi ba aè ñger Yú' Nyúè naè. Yi ku ba seè'ni wa' foñ.

³⁰A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè aèmboè ñgá' ca ená ká? A sañ mbo enáè, "Juèu njeñwàè ce e yu ñkwaèa naè a muu yïi bsii. Yi yu boèñboñ ená muu ñkwaèa anaè ye bti' a muu njeñwàè ce e yu ñkwaèa ka' naè ka'."

³¹Bfúr waè, baná seèe yu boo njeñwàè ce e yu ñkwaèa naè ka', seèe yu ba boo njeñwàè ce e yu ñkwaèa ka' naè.

Ñwaè' Gaèláshaè 5

¹Jisos Kraâis aè m fúr seèe efa bkwaèa faè dii' seèe bo ker faè' bkwaèa neè yuu mo' ka'. Baná weèe táá tatap. Weèe fa keèr byemi aè rfaè' bkwaèa neè yuu mo' ka'.

²Yu' neè boèñboñ. Máâ Poèl, m ce suñ weèe ená weèe ka' byemi ená a gee weèe búe tá weèe ka' ba byááni aè bsii Nyúè, baná yuu ce Jisos Kraâis aè m geèe neè weèe naè yi bú aè ciciì.

³M ce koèñ máná weèe riñ boèñboñ ená ñwàè aè ka' byemi ená a gee ye búe, baná ñgaèñ túr aè rlaè mncir Jus wááwá foñ.

- ⁴Weèe ce weèe ce koèñ ená weèe ba byááni àè bsii Nyúè njobeè' weèe ce láè mncir, weèe Jisos Kraâis weèe àè gaèpni. Weèe àè bá yuu boèñboñ ce Nyúè àè ba geèe nèè weèe.
- ⁵AÈ ka' ba yi aèmbòè seèe, Yú' Rara yi geèe seèe àè ce keè' ba ená Nyúè be loèr seèe aèmbòè beàe byááni a yeâ bsii njobeè' seèe àè byemi nèè Jisos Kraêis.
- ⁶Seèe Jisos Kraâis weèe ka' ba ñwáè moè'sir, káè ñwáè àè geèe búè áè, káè ñwáè àè geèe búè ka' áè, yi túr yuu mo' àè rgeèe nèè liseèe rbyemii ka'. Yuu tatap yi yu ená seèe byemi nèè Jisos Kraêis, duñshi liseèe rbyemii anaè àè liseèe rkoèñni.
- ⁷AÈ m ba efa rkáè' weèe àè ce geèe boèñboñ seê. AÈ geèe ba nda, weèe àè ka' borni efa rgeèe yuu mini?
- ⁸Ñwáè ce e doèoshi weèe, weèe àè ka' ce geèe njáèá ñgeèe ca àè doèoshi Nyúè ce e m ká' weèe ená tá weèe ba yii beèe ka'.
- ⁹Kuushi nèè ená koè' e mo'sir yi ke bepsi ncwa'.
- ¹⁰AÈ ka' ba njobeè' seèe Jisos Kraâis weèe yu ñwáè moè'sir, m àè byemi máná weèe be yu' buu ce máè laèa na. Ñwáè ce e ce jepsi weèe naè, káè yu nda áè, Tata Nyúè be fa ye ñgá'.
- ¹¹Bfúr waè, àè ka' ba yi aèmbòè máè, yi yu rara ená m ker bii feè'shi ená beèe ce a byemi nèè Jisos Kraâis a gee búè ka'. Máè ka' ba ce feè'shi wa'a, beèe a ba keèr ce fa máè ñgá' ka'. Yi ka' ba ba mini wa'a, yuu ce m ce feè'shi ená Jisos Kraâis àè m kwe mbe kiintaa na yi ba geèe tá beèe a bepsi ntee nèè máè ka'.
- ¹²AÈ ka' ba aèmbòè beèe ce a ce jepsi weèe naè, maè'shi nèè tá woweèe a soñ wap mnyor.
- ¹³Bfúr waè, Nyúè àè ká' weèe faè dii' weèe bo keèr ce faè' bkwaèa nèè mncir ka'. Aèmbòè weèe ker bii ce faè' bkwaèa nèè mncir ka' naè, weèe fa laèa weená aède' weèe ku gee yuu ce weèe koèñ ka'. Yuu ce weèe àè ba geèe yi yu ená weèe koñ bfúr mo', ce fa' nèè woweèe.
- ¹⁴Weèe gee wa'a njobeè' laèa ce enáè, "Koèñ nfúroè aèmbòè wáè koèñ yoè nyor" naè, yi kur mncir wááwá.
- ¹⁵Weèe àè ka' ce luuni aèmbòè mnyaèa, baná weèe lor nfeè' faè dii' weèe yúshi wee btu ka'.
- ¹⁶Yuu ce m ce laèa yi yu ená weèe ma'shi tá Yú' Nyúè yi ke'ni weèe faè dii' weèe bo geèe ba yuu ce yeè nyor ce koèñ ka'.
- ¹⁷Yuu ce nyor koèñ, a yuu ce Yú' Nyúè yi koèñ ka'. Yuu ce Yú' Nyúè yi koèñ, a yuu ce nyor ce koèñ ka'. Buâu bbaa ca vi yu àè yuu mo'sir ka'. A mbuèu ce aède' àè gee yuu ce wáâ koèñ àè rgeèe ka'.
- ¹⁸Yú' Nyúè yi ka' ce keè'ni wáè, baná mncir vi ker túr ñger mbe wáâ nduè ka'.

- ¹⁹Buu ce ñwáè e ke geèe yu buu ce beèe a máñni ka'. Buu ca yu mká'ni ba bsaèkii, mkwaè'shii aèmboè mká'ni ba bsaèkii, bsaèkii ce e duè ba aè yañ,
- ²⁰rloo neè mnyúe enjep ñgoèñ na, tú', bbaèniì ba mlap, ñko'ndoñ, ntee yayañ, bwer, ñgaèpni ba rcu jáá jáéá jáá,
- ²¹gháè', no buu vi koo, ñañ ker ba buu moè' ce vi ku ba aèmboè bca. M ce laèa neè weèe tatap aèmboè máe m laèa neè weèe naè, ená aède' beèe ce a ce geèe njáéa buu ca a konii ñgúè' moè' efa kúú Nyúè ka'.
- ²²Buu ce vi loè ese Yú' Nyúè yu buu ca: rkoèñniì, rlu'shii, cumúnyañ, ñkur ntee, ñgeàe boèñboñ neè beèe, aè rba mini,
- ²³aè rba neè rbonii-ñwáè, aè rmaè'shi yoè nyor aèwaèa ka'. Ncir mo' yi yu ce yi kani beèe efa rgeèe buu ca ka'.
- ²⁴Beèe ce a yu beèe Jisos Kraâis a maè' buu ce nyor ce koèñ. Cena yi yu aèmboè a taa lá vi mbe kiintaa wa'a.
- ²⁵Aèmboè seèe ce cu aè ñger Yú' Nyúè na, baná seèe ce gee buu aè ñger Yú' Nyúè.
- ²⁶Seèe fa naèa tu ka', seèe fa geèe tá ntee yi bep ñwáè moè' ka', seèe fa ko'ndoñ neè ñwáè moè' ka'.

Ñwáè' Gaèláshaè 6

- ¹Bfúr waè, weèe aè ka' yá aèmboè ñwáè aè geèe yuu bebep, weèe ce weèe ce geèe buu aè ñger Yú' Nyúè naè, weèe ja' ye tá e bo kúti njep nduunjiù yáaniì. Wee ce jaè' ñwáè anaè, weèe fa ce naèa tu ka'. Weèe fyá' weèe mnyor boèñboñ faè dii' weèe lo gweèe rmoèoshii foñ ka'.
- ²Weèe koni bfúr wee aè ñgá' ce woweèe a ce yá. Weèe ka' gee wa'a, baná weèe aè láè ncir Jisos Kraêis.
- ³Ñwáè aè ka' lor yi tu ená e yu ñwáè, ce e yu ñwáè ka', baná ñgaèñ ce bo' yi tu.
- ⁴Tá ñwáè wááwá fyá' yiì ndeèe; yiì ndeèe ka' ba yáaniì, baná ñgaèñ be yu' nyor njobeè' buu bboèñboñ ce e geèe, ke' ba njobeè' e yá ená e geèe buu anaè a caa ñwáè moè' ka'.
- ⁵Ñwáè wááwá be kuè byáè' yi ntáèr.
- ⁶Tá beèe wááwá ce a ce yá'ni woweèe buu Nyúè a fa buu moè' efa buu bboèñboñ ce a túr neè ñwáè ce e ce yá'ni woweèe.
- ⁷Fa bo' yo tu, loèr Nyúè aè lúr ka'. Yuu ce ñwáè aè byeè ku ba yuu ce e be kep.
- ⁸Ñwáè aè ka' ce geèe ba buu ce yiì nyor koèñ, baná ñgaèñ be koni rbep ba rkwe. Ñwáè ce e ka' ce geèe ba buu ce Yú' Nyúè yi koèñ, baná ñgaèñ be koni ryoèñ ce nfeseè.
- ⁹Baná seèe fa koosi bsáè, borni efa rgeèe yuu boèñboñ ka', njobeè' seèe ka' tá borni ka', nfeè' ka' gháá, seèe ye sá' efa liseèe rfaè' anaè.

- 10**Baná àè nfeè' wááwá ce seèe àè ka' koni fáñ, seèe gee yuu boèñboñ neè beèe wááwá, lañlañ ñgaâa rbyemïi.
- 11**Yá neè mbúâ ñwàè' goèrgoèr ce m ce sañ neè ya bo na.
- 12**Beèe ce a ce koèñ àè ryááti boèñboñ àè bsii beèe naè, a beèe ce a ce taèa weèe ená weèe gee búè. Woweèe a ce geèe wa'a faè dïi' beèe a bo fa woweèe ñgá' njobeè' woweèe a ce feè'shi aèmboè rkwe ce Jisos Kraâis àè m kwe mbe kiïntaa ka'.
- 13**Ka' beèe ce a geèe búè wáá naè, a ce láè mncir wááwá ka'. Woweèe a ku koñ ená weèe gee búè tá a bo naèa tu ená weèe àè yu'ni neè woweèe.
- 14**AÈ ka' ba yi aèmboè máè, aède' m naatu àè yuu mo' caa efa rkwe ce Tata Jisos Kraâis àè m kwe mbe kiïntaa naè ka'. AÈ ka' ba njobeè' li rkwe anaè, buu enjep ñgoèñ na àè kúti buu bciciï neè máè. Buu anaè yu neè máè aèmboè bgúâú buu wa'a, má máè àè ba aèmboè gúâú yuu wa'a, neè buu anaè.
- 15**Káè ñwàè àè geèe búè áè, káè ñwàè àè geèe búè ka' áè, yi túr yuu mo' àè rgeèe neè liseèe rbyemïi ka'. Yuu goèr yi yu ená Nyúèe gee tá seèe ba beâe bfi.
- 16**Tá Nyúèe fa cumúnyañ, ker koosimnse neè beèe ce a ce cu aèmboè beâe bfi, a ba beèe Isráèl mini ce a yu beèe Nyúèe.
- 17**Káâ' seè'ni na, ñwàè fa keèr fa máè ñgá' ka', njobeè' ncoèe ce e yu a máâ nyoèr ce duèñshi ená m yu ñwàè Jisos Kraêis.
- 18**Bfúr waè, m ce loo máná Tata Jisoès túr weèe àè ntee boèñboñ. Yi yu wa'a.

Ñwaè' Áfásoès

Ñwaè' Áfásoès 1

- ¹Ñwaè' ca ce sañ máâ Pol ce Nyúè aè ce máè ená m ba ñwàè ntuu neè Jisos Kraêis. M ce sañ ñwaè' ca neè beèè Nyúè ce a yu aè to' Áfásoès. Beèè Nyúè ca yu beèè ce a duè aèmbuèu Jisos Kraâis neè mini-ñwàè.
- ²M ce loo máná Nyúè ce e yu yïiseèè Taê, ba Tata Jisos Kraêis, túr weèè aè ntee boèñboñ, gee tá weèè cu neè cumúnyañ-ñwàè.
- ³Seèè yoñshi Tata Nyúè ce e yu Taèr neè Jisos Kraâis ce e yu yïiseèè Tataê. Yu ye ce e ghoèni seèè neè buu embe buèu. E ghoèni seèè neè buu ca njobeè' seèè yu beèè Jisos Kraêis.
- ⁴Tá Nyúè ka' keè geèè ñgoèñ, e m ce seèè ená seèè ba aèbee seèè Jisos Kraâis weèè tá seèè bo ba yïi beèè, ba brara, ba yááni a yeâ bsii. AÈ ka' ba njobeè' Nyúè aè koèñ seèè,
- ⁵e m kwaè'shi war, a gee ená seèè ba boo vi njo' rfaè' ce Jisos Kraâis be vùè geèè neè seèè. Nyúè aè m geèè ca njobeè' aè m ba yuu ce yi m boèñ ye, e koñ aè rgeèè.
- ⁶E m geèè ená seèè ba boo vi tá seèè bo kuè'si ye njobeè' e m geèè yuu boèñboñ neè seèè. E m geèè yuu anaè neè seèè aè cicïi. Seèè aè koni yi njo' muu yïi ce e koèñ se naè.
- ⁷AÈ ka' ba njobeè' Jisoès aè m fa vi bláá aè rtee seèè efa ñgá', Nyúè aè foosi seèè efa yïiseèè buu bbebep. E m túr ntee boèñboñ neè seèè neè mini-ñwàè,
- ⁸a ka' gee yuu anaè neè seèè aè njiï ce aède' ñwàè laa ka'. E m túr bfee, a riñ buu wááwá, a ka' gee wa'a.
- ⁹E m geèè yuu ce e m ce yu' rboèñ aègho, a gee seèè aè riñ buu ce aède' seèè aè m ba riñ ka', ce yu buu ce e m kwaè'shi ená e be loèr Jisos Kraâis geèè aègho.
- ¹⁰E m kwaè'shi ená e be geèè buu ca ce nfeè' aè ka' gháá, vùè neè buu embe buèu ba buu enjep nsheè wááwá tarshi aèbee, láè njeptii Jisos Kraêis.
- ¹¹Yu ba njo' Jisos Kraâis ca ce Nyúè aè m ce weèè ená weèè ba yïi beèè. E ke geèè buu wááwá ba aèmbuè e láè ená e be geèè.
- ¹²E m ce weèè wa'a tá weèè ce weèè aè m ba beèè entoèmbiï aè rlaè mmir mbenduè Jisos Kraâis bo geèè tá beèè a yá yi foèè, ce kuè'si ye.
- ¹³Weèè weèè foñ yu aèbee weèè Jisos Kraâis weèè. Weèè aè m yu' nsuñ kuu yuu mini, ce e yu ená aède' weèè luèñ, a byemi neè Jisoès. Weèè aè ka' byemi wa'a, Nyúè aè fa weèè ncoèò ce e ce duèñshi ená weèè yu yïi beèè. Ncoèò anaè yu Yú' Rara ce Nyúè aè m kaè' ená e be fa neè yïi beèè.
- ¹⁴Yú' Rara ca yi yu aèmbuè yuu ce Nyúè aè tár lá neè seèè wa'a, caar tá Nyúè tee seèè efa ñgá', tá seèè koni buu wááwá ce e be fa neè yïi beèè, tá beèè wááwá a yá yi foèè, kuè'si ye.

15AÈ ka' ba njo' buu ce Nyúè àè geèè nèè weèè na, m ce loo nèè weèè káâ' àè nfeè' ce beèè a m suñ máè ená weèè àè byemi nèè Tata Jisoès, a ker koñ beèè Nyúè wááwá.

16M ce yoèñshi Nyúè àè nfeè' wááwá njo' weèè, a ker ce loo nèè weèè àè nfeè' ce m ka' ce loo.

17M ce loo nèè Nyúè ce e yu Nyúè nèè yïiseèè Tata Jisos Kraâis a ker ba Taèr ce e yu ñwáè foèò, ená e fa weèè yi yú', tá weèè túr bfee, riñ njáèá ñwáè ce Nyúè yu nèè mini-ñwáè.

18M ce loo máná Nyúè mú' wee bfee tá weèè bo yá li rraa, riñ buu wááwá ce weèè àè láè mmir mbenduè mo njobeè' e m ká' weèè, ker riñ ená bti' ce Nyúè àè láè nèè yïi beèè vi boèñ a caa ñger.

19M ce loo ená e mú' wee bfee tá weèè bo riñ yi ñger ce yi caèa ñger bsïip. Yu ñger ca ce e loèr a ce geèè rfaè' aègho njep viseâe mntee, ce seèè yu beèè ce seèè àè byemi nèè ye. Ñger ce yi caèa ñger anaè ku ba ñger

20ce e m loèr a gee Jisos Kraâis àè fúú efa rkwe, e lor ye a cuusi a yeâ rkoo maè' mbe buèu.

21A mbe dii' ce Jisos Kraâis yu, a ce sa' buu wááwá ce vi túr ñger mbe buèu; e yu ñwáâ ñgoèr a caa byú' wááwá, ba bcïindap Nyúè wááwá, a ker túr ñger a caa beèè wááwá ce a túr mlïi njep ñgoèñ na seè'ni. E túr ñger seè'ni na, keèr loè túr àè nfeè' ce e bii ka' ba.

22Nyúè àè m loèr buu wááwá a lá njeptii Jisoès, a ker gee ená e ba tu nèè coèr, ce sa' buu wááwá.

23Cor yu nyor Jisos Kraâis, ce e geèè Jisoès àè misïi a ghááte, Jisoès ye ye àè gee buu ce vi yu àè bdïi' wááwá vi misïi a ghááte.

Ñwáè' Áfásoès 2

1AÈ m ba àè nfeè' moè' weèè àè ba aèmbòè beèè ce a kweñger wa'a, njobeè' weèè àè m geèè faèa ba buu bbebep.

2AÈ m ba àè nfeè' anaè weèè àè ce geèè ñgeèè ce beèè enjep ñgoèñ na a ce geèè, a ker ce yu'ni ba nèè ñkúú embe dii' ce byú' bbebep vi ce cu, àè ba dii' ce yi yu ba mbekii. Ñkúú ca yu yú' ce yi ce faè' njep mntee beèè ce a teèè btu nèè Nyúè.

3AÈ m ba àè nfeè' moè' see seèè àè ba aèmbòè beèè ca, a ce geèè buu ce yïiseèè nyor àè m ce koèñ àè rgeèè ker ba vii ce seèè àè m ce kwaè'shi àè rgeèè. AÈ ka' ba njobeè' seèè àè m ku túr ba njáèá ntee ce beèè ca a m túr, yi ba ená Nyúè be ko'si rshentee nèè seèè woweèè wááwá.

4Ka' yi m ba wa'a, ñkoosimnse Nyúè àè m caèa ñger, e ker koñ seèè magoèr.

- ⁵AÈ m ba aè nfeè' ce seèe aè m ce geèe buu bbelep, a ba aèmboè beèe ce a kweñger naè, Nyúè aè gee seèe aè kútìl bteèe seèe Jisos Kraâis weèe. Yu njobeè' ntee boèñboñ ce Nyúè aè m túr neè seèe, ce seèe aè luèñ efa rkwe.
- ⁶AÈ ka' ba njo' Jisos Kraâis, Nyúè aè naa seèe mbekìl aèbee seèe woweèe, a gee seèe woweèe aè cu mbe buèu.
- ⁷E m geèe buu ca tá beèe wááwá a bo yá buu boèñboñ ce e m geèe neè seèe ce seèe yu aèbee seèe Jisoès weèe, riñ yi ntee boèñboñ ce yi caèa ñger.
- ⁸Yu njo' ntee boèñboñ ca ce weèe aè m luèñ efa rkwe aè nfeè' ce weèe aè m byemi neè Jisoès. Cena yi m loè ba ese weèe ka'. Nyúè aè m fa neè weèe aè cicìl.
- ⁹Seèe aè koni rboèñ ca njo' yuu mo' ce seèe aè geèe ka', faè diìl ñwáèe moè' bo naèa nyor ená e geèe yuu mo' a ka' koni ka'.
- ¹⁰Seèe yu bo rfaâ' Nyúè. E geèe seèe Jisos Kraâis weèe aè ba aèbee tá seèe bo geèe mfaâ' mmoèñmboñ ce Nyúè aè m láè ená seèe geèe.
- ¹¹Weèe ce weèe yu beèe enje jáá naè, kuushi neè njáèá beèe ce weèe aè m ba. Jus ce a ce too wap btu ená ñgaâa ñgeèe búè naè, a ce too weèe ená mmbáè'nsúèr. Búè ca ku ba búè ce beèe a geèe neè mmo.
- ¹²Kuushi neè ená weèe aè m túr yuu mo' aè rgeèe neè Kraâis ka'. Weèe aè m ba ñgúè beèe Isráèl ce Nyúè aè m ce naè ka'. Weèe aè m túr yuu mo' aè rgeèe neè leè' ce Nyúè aè m ye a yi beèe njo' mkaè'ni ce e m geèe a woweèe naè ka'. Weèe aè m ce cu le rcu enjep ñgoèñ na, a túr yuu mo' ce aède' weèe lá mmir mbenduè mo ka', a riñ Nyúè ka'.
- ¹³Weèe aè m ba aènjìisaèp ese Nyúè, aè ka' ba seè'ni ce weèe yu aèbee weèe Jisos Kraâis weèe na, wee weèe aè vú aètútú njobeè' e m kwe a weêe btuè.
- ¹⁴Yu ye ce e geèe seèe aè ce cu neè cumúnyañ-ñwáèe. E m geèe beèe ce a yu Juês, ker ba beèe ce a yu Jus ka' a ba ñwáèe moè'sir. E m loèr yìl nyor a ca'si buu ce vi m gaèpni seèe, a gee seèe aè banìl naè, aègho.
- ¹⁵E m siñsi mncir Musiis ce vi m ce suñ beèe buu ce beèe a ba ce geèe. E m geèe wa'a tá e bo loèr beèe embe mnjáâá bbaa ca, ba a woweèe aèbee, tá a ba njáèá moè'sir, cu neè cumúnyañ-ñwáèe.
- ¹⁶E m kwe mbe kiiñtaa, a gee seèe Nyúè weèe aè kútìl aèbee. E m geèe mmbaèni anaè yi miñ,
- ¹⁷e vúè, a fe'shi nsuñ cumúnyañ neè weèe ce weèe aè m ba aènjìisaèp ker ba neè beèe ce a m ba aètútú.
- ¹⁸Yu njo' Jisoès ce seèe wááwá aè túr yú' e mo'sir, a koni fáñ aè rtáá aè bsii Taèr.
- ¹⁹Baná weèe ce weèe yu Jus ka' na, weèe ker bii bkiiiloè káè beèe ce a ce caèa caèa ka', weèe yu boo ñgaâa nshe weèe beèe Nyúè weèe, a ba beèe embe ndaèp Nyúè.

²⁰Weèe yu ñgùè' moè' efa ndaèp Nyúè ce a boo. Beèe ce a m ba ñgaâa ntuu neè Jisos Kraêis, ba ñgaâa ncep ntuu Nyúè, a ba kuèundap anaè. Jisos Kraâis yu luèr rbuu ndap anaè,

²¹aè ba ye ce e geèe ndap anaè aè táá yáániì, a ku', a ba ndap nrara.

²²Aèmbòè weèe Jisos Kraâis weèe yu ñwàè moè'sir seè'ni na, e geèe weèe beèe ca weèe aè ba aèbee aèmbòè ndap ce a baè'ri wa'a, tá Yú' Nyúè yi bo cu mbo.

Ñwàè' Áfásoès 3

¹Aè ka' ba njobeè' Nyúè aè geèe wa'a, máâ Poèl, m ce loo neè weèe. M yu ñwàè shañ njobeè' m yu ñwàè rfaè' neè Jisos Kraêis, a ce faè' neè weèe ce weèe yu beèe enje jáá.

²M ce kwaè'shi máná weèe aè m yu' wáá ená Nyúè aè m ce máè ená m suñ weèe aèmbòè ntee boèñboñ ce e túr neè weèe.

³Nyúè aè m duèñshi máè buu ce aède' ñwàè aè m ba riñ ka', máè riñ vi. Máè sañ a suñ weèe mú mmo' efa gho.

⁴Wee aè ka' be' buu ce máè sañ neè weèe na, weèe yá ená yuu ce aède' beèe a riñ kuu Kraâis ka' naè, m riñ yi boèñboñ seè.

⁵Aè m ba entoèmbiì, Nyúè aè gee beèe a riñ yuu anaè ka'. Aè ka' ba seè'ni na e tuu yi yú' yi gee yìl beèe ce e m ce aè ñgaâa ntuu, ker ba beèe ce a ce suñ beèe buu ce Nyúè aè geèe woweèe a riñ naè, a riñ yuu anaè.

⁶Yuu anaè yi yu ená beèe enje jáá a be koni bghoèni ce Jus a koni naè foñ. Woweèe foñ a yu ñgùè' moè' efa nyor Jisos Kraêis. Woweèe a be koni buu ce Nyúè aè m kaè' neè yìl beèe ce a yu aèbee a Jisos Kraâis weèe. Yuu ce yi geèe beèe aè ka' riñ buu ca yu Nsuñ Mboèñboñ aèmbòè Jisos Kraêis.

⁷Nyúè aè m ce máè ená m fe'shi Nsuñ Mboèñboñ anaè. Aè ka' ba njobeè' e m túr ntee boèñboñ neè máè, e m loèr yi ñger a fa' njep máâ ntee, a fa máè rfaè' ca ená m geèe.

⁸Ka' m yu ñwàâ ñká' efa múè beèe Nyúè wa'a, e fa máè rfaè' ca ená m fe'shi neè beèe enje jáá wááwá, suñ woweèe buu bboèñboñ ce vi loè ese Kraêis, ce yu buu ce aède' ñwàè riñ ka'.

⁹E m ce máè ená m gee tá beèe wááwá a riñ buu ca, ce yu buu ce vi m ba tá ñgoèñ yi ka' keè ba. Nyúè ce e m geèe buu wááwá aè m kupshi buu ca a láê, beèe a riñ vi ka',

¹⁰ená nfeè' e seè'ni na ka' gháá aèmbòè e gháá na tá e bo loèr cor geèe tá beèe embe buèu ce a yu btu, ba bciindap Nyúè ce bgoèrgoèr a riñ bfee ce Nyúè túr aè buu wááwá.

¹¹A mboè Nyúè aè m geèe buu ce e m kupshi a lá efa rkáè' wa'a, buu anaè aè geetiì aè nfeè' ce e m tuu Jisos Kraâis ce e yu yìlseèe Tataê.

- ¹²Yu njo' ye ce seèe ce seèe woweèe yu ñwáè moè'sir àè koni fáñ àè rvúè àègee Nyúè, táá a yeâ bsii neè ñger-ñwáè njobeè' seèe àè byemi neè ye.
- ¹³Yi ka' ba wa'a, máè ce bu' mmbo neè weèe ená weèe fa sáè njo' ñgá' ce m ce yá fa weêe btuè na ka'. Weèe be koni sá' efa ñgá' anaè.
- ¹⁴A mbuèu ce m ce gúè'shi njeptii Taèr
- ¹⁵ce beèe embe buèu ba beèe enjep nsheè wááwá a yu aègho njo' ye.
- ¹⁶M ce loo neè Nyúè ce e túr bkuè' seê, ená e fa weèe yi yú' tá yi bo geèe tá wee mntee vi ba btatap,
- ¹⁷tá Jisos Kraâis cu njep weêe mntee aèmboè weèe àè byemi neè ye na. M ce loo máná weèe taa mñgaèñ, táá tatap àè rkoèñniì,
- ¹⁸tá weèe ker ba beèe Nyúè wááwá bo riìñ ku' njàéá rkoèñniì ce li báèr àè bke', a sap kuèyáá, a sap a ko' mbekiì, a coomi a caa ñger.
- ¹⁹Ka' njàéá rkoèñniì anaè li caèa ñger ñwáè àè rriìñ wa'a, m ce loo máná weèe riñ li, tá buu bboèñboñ ce vi ruu njep ntee Nyúè naè vi bo ruu njep weêe mntee foñ.
- ²⁰Wáá Nyúè ce wáè loèr yo ñger a ce faè' aègho njep weâr mntee goèr seê, Wáá Nyúè ce wáè túr ñger àè rgeèe caa embe diì' weèr àè bipshi káè embe diì' weèr ce kwaè'shi áè,
- ²¹tá beèe a ku'si wáè njo' cor ker ba njo' Jisos Kraâis àè nfeè' wááwá. Yi yu wa'a.

Ñwáè' Áfásoès 4

- ¹Máè ce m yu ñwáè shañ njo' Tata Jisoès, m ce bu' mmbo neè weèe ená weèe gee ñgeèe ce yi ghááte àè ñgeèe beèe ce Nyúè àè ká' ená a ba yìi beèe.
- ²Loèr neè wee mnyor njep nsheè, ba múnyañ, kur ntee. Koo neè faèa ce bfúr a geèe, nje nyor, njo' weèe koèñni.
- ³Gheèter neè cu neè cumúnyañ-ñwáè tá weèe bo cu aèbee aèmboè beèe ce Yú' Nyúè yi geèe a ba ñwáè moè'sir.
- ⁴Nyor Jisos Kraâis yu moè'sir. Yú' Nyúè yi ba e mo'sir. Yuu ce Nyúè àè m ká' seèe, seèe àè lá mmir mbenduè mo yi ku ba e mo'sir foñ.
- ⁵Tata yu moè'sir, rbyemì li ba rmo'sir, baèptir àè ba moè'sir,
- ⁶Nyúè ce e yu Taèr neè beèe wááwá àè ba moè'sir foñ. Yu ye ce e túr ñger mbenduè beèe wááwá, àè ba ye ce e loèr beèe wááwá a ce geèe mi mfaè' aègho, a ker ba foñ njep beèe wááwá.
- ⁷Geewa'a, ñwáè wááwá àè koni ñger àè ndeèe ce Jisoès Kraâis àè fa.
- ⁸A mbuèu ce a sañ mbe Ñwáà' Nyúè enáé, "E m ko' mbekiì a gee beèe ce e m so a du a yeâ mbuèu, a fa mfa neè beèe foñ."

- ⁹AÈmboè a sañ enáê, “E m ko' mbekii” na, baná yi yu ba ená ká? Yi yu ba ená e m káè' entombii a suu embe dii' ce e m ba, a ba'si njep nsheè.
- ¹⁰Ñwáè ce e m suèu anaè ku ba ye ce e m ko' mbekii a caa rbuu tá e bo ba aè bdiì' wááwá, tá buu wááwá ghááte aèmbòè vi ba ba.
- ¹¹Ku ba ye ce e m fa mfa nèè beèe. E m fa rfa nèè beèe mo' ená woweèe a ba ñgaâa ntuu, a fa nèè beèe mo' ená woweèe a suñ beèe buu ce Nyúè aè geèe woweèe a riñ, a fa nèè beèe mo' ená woweèe a kar mbekii fe'shi Nsuñ Mboèñmboñ, a fa nèè beèe mo' ená woweèe a ke'ni ñgaâa rbyemii, ker yá'ni woweèe.
- ¹²E m fa mfa ca tá beèe Nyúè a bo riñ aè rgeèe li rfaè', tá ñgaâa rbyemii ce a yu nyor Jisos Kraâis naè a bo tap,
- ¹³caar duè baè' aè nfeè' ce seèe be ba ñwáè moè'sir aè liseèe rbyemii ker ba aè buu ce seèe aè riñ aèmbòè Muu Nyúè. Seèe ka' cu wa'a, yi gee seèe gháá, misi ba yááni aèmbòè Kraâis yu naè.
- ¹⁴Yi ka' ba wa'a, baná seèe be keèr ba aèmbòè bghaèrbeèe ka'. Beèe a ka' ce bo' seèe nèè ryá'nii mnde', seèe bo daè' ka'. Woweèe a ka' lor ba bfee kwáèá ce taè' tuè'si seèe aègho, seèe bo cii'ti aèmbòè yuu ce yi ke cii'ti aè nfeè' fu' yi ce caèa naè ka'.
- ¹⁵Baná seèe aè ba ce koèñ beèe, ce laèa ba yuu ce yi yu mini, ce geèe yi, tá seèe bo kuè' ba aèmbòè Jisos Kraâis ce e yu tu naè, aè mnjii wááwá.
- ¹⁶Tu yi ka' túr nyor aèmbòè byuèñ nyor vi ke cú'te nyor, gee nyor ba moè'sir naè, mñgúè' nyor wááwá vi ce faè' aèmbòè vi ba ce faè', baná nyor wááwá be ku', tap. A mboè nyor Jisos Kraâis yu wa'a, ce ñwáè wááwá aè ka' koñ beèe moè'.
- ¹⁷Baná m ce laèa nèè weèe tatap seê, aè rlii Tata Jisoès ená weèe fa cu njáèá rcu ce beèe ce a riñ Nyúè ka' a ce cu naè ka'. Map mkwaè'shiì yu mkwaè'shiû ciciì.
- ¹⁸Woweèe a ce cu aè túè'nji, a túr ka' mú bábá' efa ryoèñ ce li loè ese Nyúè ka', njobeè' woweèe a teèe btu, a riñ yuu ka'.
- ¹⁹Woweèe a ker túr riitu ka'. Woweèe a niñ njep múè bsaèrbuu, a koñ aè rgeèe vi aè nfeè' wááwá.
- ²⁰AÈ ka' ba yi aèmbòè weèe, cena yu yuu ce a yá'ni weèe a kuu Jisos Kraâis ka'.
- ²¹M ce kwaè'shi máná weèe aè yu' yiì nsuñ, a yá'nii weèe buu ce vi yu mini, aè ba buu ce vi kuèu ye.
- ²²Baná weèe co' ñguâp nrúèú ce e m geèe weèe aè ce geèe njáèá ñgeèe ce weèe aè m geèe naè. Buu bbelep ce vi bo' weèe, weèe aè ce koèñ aè rgeèe vi naè vi bepsi weèe.
- ²³Maè'shi nèè tá Nyúè kypse wee mntee tá weèe bo túr mkwaè'shiû mfi.
- ²⁴Yar nèè ñguâp nfi ce Nyúè aè geèe e feeseè ye. Ñguâp nfi ca yu ñgeâe mini ce yi yu yááni a ker ba rara.

- ²⁵Baná weèe fa ce nya' mnde' ka'. Ñwáè wááwá laa ba yuu mini neè nfúr yìi njobeè' seèe wááwá yu mñgúè' nyor efa nyor Jisos Kraêis.
- ²⁶Ntee yi ka' bep wáè, aè fa maè'shi yi gee tá aè gee yuu bebep ka'. Fa cu neè ntee bebep ca caar nyúè coo ka'.
- ²⁷Fa fa fáñ neè Sataèn ka'.
- ²⁸Ñwáè ce e m ba nyáèá borni byáèá, ce fa' neè mi mmbo aè njiú yááni, tá e bo koni yuu ce aède' e ja' ñgaâa fuèp aègho.
- ²⁹Fa laèa blaâa bebep ka'. Laèa ba yuu boèñboñ ce aède' yi ja' ñwáè, tá wo blaèa anaè vi bo vùè neè rboèñ neè beèe ce a yu' vi.
- ³⁰Fa geèe tá ntee yi yañ Yú' Rara ce yu Yú' Nyúè naè ka'. Nyúè aè fa yi neè weèe aèmboè ncoèò, yi ce duèñshi ená be ba aè noèñ mo' tá Nyúè tee weèe efa ñgá'.
- ³¹Maè' neè ncápntee, ba rshentee, ba ntee bebep, ba mlap, ba mnsa'ni. Ñwáè fa keèr yu' ryañ neè nfúr yìi ka'.
- ³²Geèe neè ñgeâe boèñboñ neè beèe moè', koosimnse neè woweèe, foosi woweèe foñ aèmboè Nyúè aè m foèosi weèe njo' Jisos Kraâis naè.

Ñwáè' Áfásoès 5

- ¹Weèe ce weèe yu boo ce Nyúè koèñ seè, beè'ni neè gee ñgeèe ce Nyúè ce geèe.
- ²Cu neè neè rkoèñni-ñwáè aèmboè Jisos Kraâis ye ye aè m koèñ seèe, a fa li ryoèñ a seâe btuè naè. Li ryoèñ ce e m fa na, li m ba aèmboè rfa ce a fa, Nyúè aè yu' rboèñ aègho seè.
- ³Njáèá buu aèmboè bsaèkìi ba mká'ni, ba ñgeâe ñgwe, ba mbaèñ mmir aè buu yi fa keèr yu'ti a weâe mú ka', njobeè' weèe yu beèe Nyúè.
- ⁴Blaâa bbebep, bde' bcicìi ba ñkáèrbuu mbembep fa keè fúú eku weâe cuèu ka'. Buu ca yu yááni ka'. Weèe aè ba ce yoèñshi ba Nyúè.
- ⁵Riñ neè neè mini-ñwáè ená ñwáè ce e ce saèki, ba ñwáè ce e ce ká'ni, ker ba ñwáè ce e túr yuu, yi gháá ye ka', ce e loèr buu ca aèmboè yìi Nyúè wa'a, aède' e koni buu bboèñboñ ce beèe ce a túr dii' mbe diú' kúú Jisos Kraâis ba Nyúè a koni naè ka'.
- ⁶Weèe fa maè'shi tá ñwáè moè' bo' weèe neè blaâa bcicìi tá weèe gee njáèá buu ca ka'. Yu njo' buu anaè ce ená Nyúè be ko'si rshentee, fa ñgá' neè beèe ce a ce yu'ni neè ye ka'.
- ⁷Baná weèe fa táá kuèu weèe njáèá beèe ca weèe ka'.
- ⁸Aè m ba aè nfeè' moè' weèe aè ce cu aè túè'nji, aè ka' ba seè'ni na, weèe aè ce cu ba aè rraa njobeè' weèe yu beèe Tata Jisoès. Geèe neè ñgeèe aèmboè beèe ce a ce cu aè rraa.

- ⁹Rraa ca li geèe beèe a gee buu wááwá ce vi yu bboèñboñ, a ba yáániì, a ker ba mini.
- ¹⁰Gheèter neè riñ buu ce vi boèñ Tata Jisoès.
- ¹¹Fa túr neè yuu mo' aè rgeèe neè buu bcicìi ce beèe a ce geèe aè túè'nji na ka'. Geèe neè tá buu anaè yááti aèwañ.
- ¹²Yi yu neè riñtu-ñwáè aè rlaèa aèmboè buu ce woweèe a ce geèe aè bsùèti.
- ¹³A ka' nyáá neè yuu aè rraa, baná yuu anaè yi yááti aèwañ.
- ¹⁴Yuu yi ka' yááti aèwañ yi kútii ba ba yuu ce aè rraa. A mbuèu ce a laèa enáê, "Wáè ce aè ce buumi, lá' efa mmirloè, fúú efa rkwe, tá rraa Kraâis li sañ mbe wáá nduè."
- ¹⁵Baná weèe lor nfeè' neè ye ñgeèe. Weèe fa geèe ñgeèe aèmboè beèe ce a máñni buu ka', geèe neè ba aèmboè beèe ce a riñ buu.
- ¹⁶Weèe aè ka' koni fáñ aè rgeèe yuu boèñboñ weèe gee yi, njobeè' buu bbebep aè kuè' aè ñgoèñ seè'ni na.
- ¹⁷Baná weèe fa ba blúr ka'. Riñ neè ba buu ce Tata Jisoès ce koèñ ená weèe geèe.
- ¹⁸Weèe fa ce no mruè' tá mi ce koo weèe ka'. Mi ka' ce koo weèe baná mi be ce bepsi weèe bepsi. Fa neè wee mnyor ba neè Yú' Nyúè tá yi bo ruu njep weèe mntee.
- ¹⁹Yoèp byáá njáèá jáá jáèá jáá, laa buu neè beèe neè byáá ca. Yoèp byáá, ku'si Tata Jisoès neè yo ntee wááwá.
- ²⁰Yoèñshi Nyúè ce e yu yilseèe Taê, aè rlii yilseèe Tata Jisos Kraêis. Yoèñshi ye aè buu wááwá aè nfeè' wááwá.
- ²¹Yu'ni neè neè wee btu, njobeè' weèe yu beèe ce weèe ce gú'shi neè Kraêis.
- ²²Bbyeèñgeè, yu'ni neè neè bduu wee aèmboè weèe ce yu'ni neè Tata Jisoès naè.
- ²³Nduu yu tu neè ñgwa aèmboè Kraâis ye ye yu tu neè cor naè. Yu ye ce e geèe cor aè luèñ, cor ca aè ba yii nyor.
- ²⁴Baná aèmboè cor ce yu'ni neè Kraâis naè, yi yu yáániì ená bbyeèñge a yu'ni neè bduu wap aè buu wááwá.
- ²⁵Mmbañruè, koèñ neè wee bbyeèñge aèmboè Kraâis ye ye aè m koèñ coêr, a fa yi tu aètu mo naè,
- ²⁶tá cor anaè bo ba jáá. E m loèr mdip ce yu blaâa Nyúè a gee cor aè ba nrara aègho,
- ²⁷tá e lor fa neè yii nyor aèmboè ñgwaguâu mboèñmboñ ce e yu nyáániì, a ba nrara, a túr faèa koo múcaèr ka'.
- ²⁸Mmbañruè foñ a ba koèñ wap bbyeèñge aèmboè a koèñ wap mnyor naè. Ñwáè aè ka' koñ ñgwa yii, baná e koèñ yii nyor.

²⁹(Ñwáè aè m be baa yìl nyor ka'. Ñwáè e loè nyañ yi tu, ker fyá' aè yìl nyor aèmboè Kraâis e ke geèe neè cor naè.

³⁰E ke geèe wa'a njobeè' cor yu yìl nyor. Seèe ce seèe yu ñgaâa coêr, seèe yu mñgúè' mo' efa yìl nyor.)

³¹Yi ku ba aèmboè a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, "Yi ka' ba wa'a, baná mbañruèñwáè be maè'shi yìl ta ba yìl maè, cu a ñgwa yìl, tá a ye a ba ñwáè moè'sir" naè.

³²Yi yu aetàèr aè ryu' blaèa ca ka'. Máè yá ya máná vi kuèu Kraâis ba yìl coêr.

³³Vi kuèu nduu a nje foñ. Baná mbañruèñwáè koñ ñgwa yìl aèmboè e koèñ yìl nyor, tá njeñwáè yu'ni neè nduu yìl.

Ñwáè' Áfásòès 6

¹Boo, yu'ni neè neè weêe bta ba weêe mmaè. Yi yu yááníl ená beèe ce a yu aèbee a Tata Jisoès weèe a gee wa'a.

²Ncir entoèmbiil ce mkaè'ni mi yu aègee mo yi yu enáè, "Yu'ni neè yo ta ba yo maè." Mkaè'ni anaè mi yu enáè,

³"Tá buu bo ba yááníl neè wáè, tá aè cu aè ñgoèñ ca njìisaèp."

⁴Btar boo, weèe fa geèe tá ntee yi ce yañ boo wee ka'. Weèe yá'ni woweèe, cep woweèe aè njáèá njìl ce Tata Jisoès koèñ.

⁵Weèe ce weèe yu bkwaèa, yu'ni neè neè wee mmasaè enjep ñgoèñ na; wáp woweèe. Yu'ni neè neè woweèe neè ntee e mo'sir aèmboè weèe ce yu'ni neè Kraâis naè.

⁶Weèe fa kuè ce faè' ba aè nfeè' ce woweèe a ce yá weèe tá woweèe a bo yu' rboèñ neè weèe ka'. Weèe aè ba kuushi ba ená weèe yu ñgaâa mfaè' neè Kraâis, loèr ye ntee wááwá geèe ba yuu ce Nyúè koèñ.

⁷Geèe neè le rfaè' neè ntee boèñboñ. Weèe fa geèe aèmboè weèe ku ce faè' ba neè ñwáè wa' ka', weèe gee li ba neè Tata Jisos Kraâis.

⁸Riil neè ená Tata be laè' ñwáè wááwá aè yuu boèñboñ ce e geèe, káè ñgaèñ yu ñkwaèa áè, káè e yu ñkwaèa ka' áè.

⁹Weèe ce weèe yu mmasaè, geèe neè ñgeáè boèñboñ foñ neè bkwaèa. Weèe fa ce wápsi woweèe ka'. Weèe aè ba kuushi ená weèe bkwaèa ca weèe wááwá túr Masaè moè'sir ce e ce cu mbe buèu. E ke so'niñgoèñ ka'.

¹⁰Yuu ce m ce laèa elúèsimbuèu yi yu ená aèmboè weèe Tata Jisoès weèe yu aèbee na, táá neè tatap, koni ñnger ese ye ce e túr ñnger goèr.

¹¹Yar neè buu biir wááwá ce Nyúè aè fa weèe tá weèe bo tami nyor aè rmaè' biir aègho, faè diil' Sataèn bo' weèe neè bfee kwáèá ka'.

- 12**Seèe ce maè' bïir ca ba seèe beèe weèe ka'. Seèe ce maè' ba seèe byú' bbebep wááwá ce vi túr ñger mbekîi. Byú' bbebep ca yu byú' ce vi ce sa', a túr ñger, a tap njep ñgoèñ ce yi yu aè túè'nji na.
- 13**Baná weèe lor buu bïir ce Nyúè aè fa neè weèe naè, tami nyor aègho, tá Sataèn e vúe naè, weèe bo maè' bïir boèñboñ, gweèe ka'. Bïir ca ka' mïi, tá weèe bo kuèe táá tatap.
- 14**Táá tatap, tami nyor aèmboè ñwáèe mini tá mini ca ba aèmboè ñkaènda ce ñwáèe maè' bïir aè kur njep mbuèu. Maè'shi tá yo ñgeèe yi ba yááni. Njàèé ñgeèe ca yi tá'shi weèe aèmboè yuu ce ñwáèe maè' bïir aè yar a tá'shi yïi ñguèñ aègho wa'a.
- 15**Loèr Nsuñ Mboèñboñ ce e ce suñ aèmboè cumúnyañ ce Nyúè ce fa neè beèe, tá e ba aèmboè blaba' ce ñwáèe maè' bïir aè yar, faè dii' aè bo gweèe ka'.
- 16**Mo' foñ yi yu ená aè láè ntee neè Tata Jisoès, tá ntee ce wáèe láè anaè yi ba aèmboè byáá bïir, tá mjáá Sataèn ce mor yi yu aè cuèu mo mi bo koo njo.
- 17**Loèr neè rluèñ tá li ba aèmboè rtaa ñwáèe maè' bïir wa'a. Loèr neè kaèafaè' ce aè fa ba Yú' Nyúè a fa neè weèe. Kaèafaè' ca yu blaâa Nyúè.
- 18**Loo neè neè Nyúè aè nfeè' wááwá. Weèe aè ka' ce loo wa'a, weèe ma'shi tá Yú' Rara yi gee tá weèe riñ aè rloo. Cu neè njo, ke' sá ka'. Loo neè neè beèe Nyúè wááwá aè nfeè' wááwá,
- 19**ker loo neè máè ená Nyúè fa máèe blaèa ce vi yu yááni aè nfeè' ce m ka' ce suñ beèe buu ce aède' beèe aè m ba riñ ka' kuu nsuñ mboèñboñ. Loo neè ená m ka' ce suñ beèe buu ca, m suñ neè ñger-ñwáèe.
- 20**Nsuñ ca yu nsuñ ce Jisos Kraâis aè m ce máèe ená m táá a yeâ tuè, suñ beèe, ka' m yu mbe shañ seè'ni wa'a. Loo neè ená m suñ beèe buu ca neè ñger-ñwáèe, suñ vi aèmboè máèe ba suñ.
- 21**M ce koèñ máná weèe riñ foñ yuu ce yi koni máèe tá weèe bo riñ aèmboè m yu. Tikikoès be suñ weèe buu ca. E yu nfúr yïiseèe, seèe aè koñ ye seè. E yu ñwáèe rfaè' ce e ce faè' neè Tata Jisoès neè mini-ñwáèe.
- 22**A mbuèu ce m ce tuu ye ená e vú yá weèe tá e bo suñ weèe aèmboè weèr yu tá ye ntee yi bo fúte tá weèe yu' rboèñ.
- 23**Nyúè ce e yu yïiseèe Taê, ba Tata Jisos Kraêis, fa cumúnyañ neè beèe Nyúè wááwá, gee tá woweèe a koñni, láè ntee neè Jisoès.
- 24**M ce loo máná Nyúè túr ntee boèñboñ neè beèe wááwá ce a koèñ Tata Jisos Kraâis neè mini-ñwáèe, a ku cu ba njep rkoèñni anaè.

Ñwaè' Fileèpaèi

Ñwaè' Fileèpaèi 1

- ¹Ñwaè' ca ce sañ máâ Pol weèr Timotiì ce weèr yu ñgaâa mfaè' neè Jisos Kraêis. Weèr ce sañ neè weèe ce weèe yu beèe Nyúè aè rla' Fileèpaèi, ce weèe aè tarshi weèe Jisos Kraâis weèe, a ker ce sañ neè wee btu embe coêr, ker ba bdikiìn.
- ²Weèr ce loo werná Nyúè ce e yu yiiseèe Ta ker ba Tata Jisos Kraêis, túr weèe aè ntee boèñboñ, ker fa weèe cumúnyañ.
- ³Máâ ke yoèñshi yaè Nyúè aè nfeè' wááwá ce m ce kwaè'shi aèmboè weèe.
- ⁴Máâ ke loo neè weèe, ce loo neè rlu'shiì-ñwáè.
- ⁵Máâ loo wa'a ce yoèñshi Nyúè njobeè' m ce kuushi aèmboè weèe aè koni máè aè rfaè' Nsuñ Mboèñmboñ, ká' embe nfeè' ce weèe aè m byemi neè Nyúè vú gháá seè'ni na.
- ⁶M riìñ boèñboñ máná Nyúè ce e m káè' a gee li rfaè' ce rboèñboñ ca njep weêe mntee be kuè duè kuèntombiì neè rfaè' anaè, caar duè baè' aè nfeè' ce li be keè miì aè noèñ ce Jisoès be vúè naè.
- ⁷Yi boèñ ená m túr njáèá mkwaè'shiì ca kuu weèe, njobeè' m túr weèe aè ntee boèñboñ. Weèe aè m koni máè aè rfaè' rboèñboñ ce Nyúè aè m fa máè. Weèe aè m koni máè aè nfeè' ce máè m táá a ce feè'shi, a ker ce saèr Nsuñ Mboèñmboñ neè beèe, ker ba seè'ni ce m yu mbe shañ na.
- ⁸Nyúè riìñ ená ya ntee yi ce luèu aè ryá weèe. Njáèá njiì ce m koèñ weèe, ku ba aèmboè Jisoès ye ye koèñ weèe naè.
- ⁹M ce loo neè weèe ená le rkoèñniì li ku' du kuèntombiì, gee tá weèe yi buu Nyúè, keèr riìñ jáá jáá efa yuu boèñboñ ba yuu bebep,
- ¹⁰tá weèe bo co' yuu ce yi boèñ a caa mo', e keè ba aè noèñ ce Kraâis be keèr vúè naè wee mntee vi bo ba brara tá yuu yi ke' ba ce e taa weèe aègho ka'.
- ¹¹Jisos Kraâis be geèe tá weèe túr ba ndeâe mboèñmboñ ce beèe a yá bo kuè'si Nyúè, keèr náesi ye.
- ¹²Bfúr waè, m ce koèñ tá weèe riñ ená ñgá' ce e koni máè na aè geèe Nsuñ Mboèñmboñ aè misiì a du kuèntombiì.
- ¹³Ñgaâa nciiñ nto', ba beèe wááwá ce aèfa a riñ seè'ni ená m yu mbe shañ njobeè' m yu ñwáè rfaè' neè Jisos Kraêis.
- ¹⁴Beèe magoèr efa múè bfúr viseèe a ka' yá máè mbe shañ wa'a, Tata aè geèe, woweèe a misiì a túr ntee, a ce feè'shi Blaâa Nyúè neè ñger-ñwáè a ke' ce wáp yuu ka'.
- ¹⁵Weèe mo' efa woweèe a feè'shi buu kuu Jisos Kraâis njobeè' a ce ko'-ndoñ neè máè, a ce roèu aè rcaèa máè, weèe mo' a ce feè'shi yap ba aè ntee boèñboñ.

- 16**Beèe ca a ce feè'shi njobeè' woweèe a koèñ máè. Woweèe a riìñ ená m yu mbe shañ tá m bo tome Nsuñ Mboèñmboñ.
- 17**Beèe mo' ca a feè'shi buu kuu Jisos Kraâis njobeè' woweèe a ce koèñ aè rba beâe bgoèrgoèr. Yuu ce woweèe a ce feè'shi yu ba yuu ce woweèe a túr njep ntee ka'. Woweèe a ku ce roèò ená mluè mi ku ce koo máè aèmbòè m yu mbe shañ na.
- 18**Yi geèe mnsa' ka'. Káè woweèe aè ce feè'shi ba aè ntee bebep áè, káè a ce geèe ba aè ntee boèñboñ áè, beèe a ce yu' aèmbòè Jisos Kraâis. A yuu ce yi geèe m ku ce lu'shi.
- 19**Neè mini-ñwáè, m be kuè ce lu'shi wa'a duè kuèntombiì, njobeè' m riìñ máná le rloo ba rjaè' ce li loè ese Yú' Jisoès Kraâis li be geèe tá m luèñ.
- 20**Yuu mo'sir ce m ce roèò, a ce keè' máná yi koni neè máè yi yu ená m fa keè geèe yuu ce yi be koosi máè riìtu ka'. Yi yu ená m túr ba ntee tatap seè'ni aèmbòè máè m ku túr naè aè nfeè' sīp tá m bo kuè fa rlii rgoèr neè Jisos Kraâis neè yaè nyor. Káè m be cu nteèe áè, káè m be kwe áè, m ku ce roèò ba aè rfa rlii rgoèr neè ye.
- 21**Aè ka' ba aèmbòè máè, m ka' cu mbe tunshe na m ku ce láè mmir ba mbenduè Jisos Kraâis. Máè ka' kwe, ba sá' neè máè.
- 22**Máè ka' cu mbe tunshe na m gee rfaè' ce li be jaè' beèe. Yi ka' ba wa' máè ke' riñ yī ce m co' ka'.
- 23**M táá mbetar. M ce koèñ máná máè ba maè'shi tunshe duè cu weèr Jisos Kraâis. Yī anaè yi boèñ a caa rcu embe tunshe na.
- 24**Geewa'a, yi boèñ magoèr ená m cu mbe tunshe njo' weèe.
- 25**Máè yá máná yi boèñ wa'a. Máè riìñ máná m be cu weèe seèe, tá m bo jaè' weèe tá weèe du kuèntombiì neè le rbyemī, keèr ce lu'shi,
- 26**máà keèr vùè yá weèe, tá weèe bo yoèñshi Jisos Kraâis njo' máè.
- 27**Yuu mo'sir yi yu ená yeè ndeèe ba le rcu li ku ba yáániì aèmbòè Nsuñ Mboèñmboñ Jisoès ce roèò ená li ba, ka' máè ka' vù yá weèe, káè máè vùè ka' áè, m bo kuè yu' máná weèe táá tatap, a túr rkwaè'shiù rmo'sir, a ker ce reè neè ntee mo'sir tá Nsuñ Mboèñmboñ ce weèe aè byemi aègho bo duè kuèntombiì.
- 28**Weèe ka' tá ce wáp ye ñgaâa bbaèa ka', ca yi be ba ncoáo nrara neè woweèe ená woweèe a be kwe, bú, keèr duèñshi ená Nyùè be geèe tá weèe luèñ.
- 29**Nyùè aè fa weèe njī ená weèe fa kuè byemi neè Jisos Kraâis byemi ka', e fa ená weèe yá ñgá' a yeâ tuè foñ.
- 30**E geèe ená weèe niñ njep mùè bkoèr ce weèe aè m yá máè ce reè, a ker ce yu' seè'ni ená m ku bii reè na.

Ñwaè' Fileèpaèi 2

- ¹Weèe riĩn ená weèe àè tarshi weèe Kraâis weèe. Mboè rtarshii anaè li geèe weèe àè túr ñger a? Mboè ntee yi fúte weèe njobeè' Kraâis koèñ weèe a? Mboè weèe yu aèbee weèe Yú' Rara weèe a? Mboè weèe túr mntee bboèñboñ a ce koosimnse aègho a?
- ²Baná weèe kwa'shi yuu yi mo'sir, koñni a weâe mú, túr cuâu mo'sir; wee geèe wa' naè, m bo miĩsi lu'shi.
- ³Weèe fa geèe yuu njo' ñwáè ce roèo àè rcaèa ñwáè ka', káè njo' ñwáè ce koèñ àè rnaèa nyor ka'. Ñwáè wááwá lor yi tu njep nsheè, yá ená ñwáè moè' àè caèa ye.
- ⁴Ñwáè fa kuè ce kwaè'shi ba aèmboè yi tu ka', ñwáè wááwá kwa'shi aèmboè beèe mo' foñ.
- ⁵Yeè ndeèe àè ba ba aèmbo yii Jisos Kraêis.
- ⁶E m ba aèmboè Nyúè yu naè, a ka' ba wa'a, a ke' ce gheèter ená e be kuè cu aèmboè Nyúè yu naè ka'.
- ⁷E m maè'shi nta' goèr ca, a lor yi tu njep nsheè a ba aèmboè ñkwaèa wa'a. A m bi ye àè ñwáè.
- ⁸E ka' ba ñwáè wa'a, a ker lor yi tu njep nsheè a yu'ni neè Nyúè a byemi àè rkwe; a ka' kwe a kwe ba rkwe ce embe kiĩntaa.
- ⁹A mbuèu ce Nyúè àè naèa ye mbekii, a fa ye rlii ce li caèa mlii wááwá,
- ¹⁰ená buu wááwá ba beèe wááwá ce a yu mbe buèu, a ker ba mbe tunshe, ker ba beèe ce a yu mbaè yir a yu' rlii Jisoès bo gú'shi,
- ¹¹suñ ená Jisos Kraâis yu Taèr, tá bkuè'siĩ vi ba neè Nyúè Taèr.
- ¹²Bkar waê, baná yi boèñ ená weèe yu'ni neè máè seè'ni ce m yu njiiisaèp na, yu'ni neè caa aèmboè weèe àè m ce yu'ni neè máè àè nfeè' ce seèe àè m ba naè. Weèe ku ce fa', ce kañ neè rwáp-ñwáè tá weèe bo miĩsi koni rluèñ.
- ¹³Yu Nyúè ce e ce faè' njep weâe mntee, a ce geèe ená weèe koñ àè rgeèe yuu ce e ce roèo, àè ker ba ye ce e ce fa weèe ñger àè rgeèe yuu anaè.
- ¹⁴Weèe ka' ce geèe ka' njáèá ká, weèe fa ce rúéúru ka',
- ¹⁵faè diĩ' yuu yi bo ba ce a taa weèe aètu mo ka', tá wee mntee vi ba brara. Geèe neè wa'a tá weèe bo ba boo Nyúè ce a túr faèa ka', a ce cu àè múè ñgaâa bsaèrbuu, a ce raa àè waâp mú aèmboè mkaènsiĩ wa'a.
- ¹⁶Weèe ce gee tá woweèe a yu' nsuñ ce e yu aèmboè ryoèñ ce nfeseè. Weèe gee wa'a tá m bo koni yuu ce m naatu aègho, àè noèñ ce Kraâis àè vùè, faè diĩ' yi bo keè ba ená máè m yú nyor àè ciciĩ ka'.
- ¹⁷Yuu ce weèe àè m geèe njo' le rbyemiũ neè Jisos Kraâis yi yu aèmboè tañshii ce weèe àè geèe neè Nyúè. Máè ka' ba kwe, wa bláá vi misiĩ tañshii anaè, m ku ce lu'shi lu'shi.

- 18**Wee weè ce lu'shi, tá seè lu'shi bsìp.
- 19**Tata Jisoès aè ka' byemi, baná m be tuu Timotì nfeè' múcaèr, tá e vú yá weè, e kúti suñ máè nsuñ aèmbòè weè tá má máè bo lu'shi.
- 20**Ñwàè moè' ker ba ce e túr weè njep ntee aèmbòè máè, caa efa Timotì ka'.
- 21**Beè wááwá a ku ce kwaè'shi ba aèmbòè wap btu, a ke' ce kwaè'shi aèmbòè yuu ce Jisoès ce roè ka'.
- 22**AÈ ka' ba aèmbòè Timotì, weè ku riñ yì ndeè. Weè riñ ená e faè' weè ye aèmbòè muu e ke faè' a yì ta naè, aè rgeè ená Nsuñ Mboèñboñ du kuèntombì.
- 23**A mbuè ce m ce ke' máná a ka' teni mnsa' m riñ aèmbòè buu yu, m ka' tuu ye tá e vú yá weè.
- 24**M riñ máná nfeè' múcaèr tá Tata ma'shi tá má máè vú yá weè.
- 25**Máè yá máná yi yu boèñboñ ená m tuu nfúr yìseè ce ÁÈpafroèditoès tá e kúti vùè yá weè. E yu ñwàè ce weè ye ce faè' aèbee, a ce maè' bìr Nyúè aèbee. E yu foñ ñwàè ntuu ce weè aè m tuu ená e vú ja' máè.
- 26**Cuèu yi ce luèu ye aè ryá weè, mluè mi ce koo ye njobeè' e riñ ená weè aè yu' yi yañ.
- 27**Yi yu mini ená e m yañ, a ku táá yì ñkwe, Nyúè aè ke' byemì ka'. Nyúè aè ka' kani wa'a, a koosi ba mnse neè ye, a koosi neè máè foñ, njobeè' e m ba kwe kwe, yaè ñgá' aè ba báèr.
- 28**A mbuè ce m ce koèñ ená m tuu ye tá e vú yá weè, tá weè bo lu'shi aè ryá ye tá ntee yi bo fúte máè foñ.
- 29**Koni neè ye boèñboñ neè rlu'shi-ñwàè aèmbòè nfúr weè ce weè woweè yu aèbee weè Tata Jisoès weè. Yi boèñ ená weè gú'shi neè njáèá ñwàè aèmbòè ye anaè.
- 30**AÈ m bár múcaèr e m ba kwe njo' rfaè' ce e m ce geè neè Jisos Kraèis. E m tami nyor aè rkwe tá e bo jaè' máè a weàe btuè.

Ñwàè' Filepaèi 3

- 1**Baná aè rmìsì, bfúr waè, weè lu'shi njobeè' weè yu weè Tata weè. Yi geè mnsa' neè máè aè ker sañ buu ca neè weè ka'. Buu anaè be jaè' weè tá weè ke' bo lá'ti ka'.
- 2**Loèr neè nfeè' weè beè ce a yu aèmbòè ñgwe. Loèr neè nfeè' weè beè bbebep ca weè. Weè lor nfeè' weè woweè ce a ce yá'ni ená ñwàè wááwá túr aè rgeè búè ka' ba ñwàè Nyúè naè.
- 3**Yu ba seè ce seè aè geè búè ce mini, njobeè' seè ce loo neè Nyúè aèmbòè Yú' Rara yi ce roè, a ce lu'shi aè rcu ce seè Jisoès weè ce cu, a ke' ce láè yiseè ntee aè buu ce aè nyoèr ka'.

- ⁴Màè ba ce koèñ aè rlàè ntee aè buu ce aè nyoèr, màè ba láè. Ñwàè moè' ka' ce kwaè' ená e túr yuu ce aède' yi gee ená e lá ntee aè njáèá buu anaè, m túr buu anaè a caa ye.
- ⁵A m bi máè aè ñwàè Isráèl mbe ntàè' Bánjamáèn, yaè ta ba yaè ma a ba beèe Hibrùès ce mini, màè ka' baè' ñgaèa moè'sir, a gee máè búè. AÈ ka' ba aèmboè mncir ce a láè, màè m ba ñwàè Fariìsĩ.
- ⁶AÈ ka' ba aèmboè buu Nyúè ce Jus a byemi aègho, màè m faè' neè ya ntee wááwá aè rfa ñgá' neè ñgaâa coêr. Baná aèmboè mncir Jus anaè vi yu, màè m bú' mo' ka'.
- ⁷Kàè yu ba njáèá sá' ká ce màè m túr enjep múè buu anaè áè, màè yá seè'ni máná buu anaè wááwá vi m ce búsi màè búsi, a ma'shi vi wááwá tá m bo duè ba aèmbuèu Jisos Kraêis.
- ⁸AÈ ke' ku ba cena caè' ka', màè loèr buu wááwá aè buu ce vi ce búsi màè búsi, a ma' vi wááwá tá m bo yi yaè Tata Jisos Kraêis, njobeè' yĩ anaè a yuu ce yi yu goèr a caa buu wááwá. Màè búsi buu wááwá njo' ye. Màè loèr vi seè'ni aè buu bcicìi tá m bo ba aèbee weèr Kraêis,
- ⁹ba yĩ ñwàè, ba yáániì njobeè' màè byemi neè ye, ke' ba njobeè' màè láè mncir ka'. Yu Nyúè ce e ke geèe ñwàè ba yáániì njo' e byemi.
- ¹⁰Yuu mo'sir ce m ce roèò yi yu ená m riñ Kraêis, ker yá yi ñger ce e m túr aè nfeè' ce e m fúú efa rkwe. M ce roèò foñ máná m yá ñgá' aèmboè e m yá, byemi rkwe aèmboè e m byemi,
- ¹¹tá yi ka' ba aètàèr Nyúè bo fúr màè efa rkwe, fa màè ryoèñ ce nfeseè.
- ¹²Yi yu ba ená màè koni yuu ce màè ce roèò aè rkoniì naè ka', a ke' ba ená màè buu faèa dúèdúè ka'. M ku bii gheèter ce duè kuèntombiì máná m bo koni yuu anaè, ce yu yuu ce Jisos Kraêis aè koo màè mba yeâ boè aètu mo.
- ¹³Bfúr waè, m ce kwaè' máná màè be koni yuu anaè ka', yuu mo'sir yi yu ená màè maè'shi buu ce vi m caèa, a ce duè ba aèmbuèu yuu ce yi bii kuèntombiì.
- ¹⁴M ce faè' ce duè kuèntombiì máná m bo duè koni blaè' embe buèu ce Nyúè aè ká' màè ená e bo fa màè njo' yuu ce Jisos Kraêis aè m geèe.
- ¹⁵Yi boèñ ená seèe ce seèe yu bleebeèe aè buu Nyúè seèe túr njáèá mkwaè'shiì ca. Yuu mo' yi ka' ba aègho ce weèe ce kwaè'shi jáá baná Nyúè be naèshi yuu anaè neè weèe.
- ¹⁶Yi ba ená seèe ku ce jár seè'ni ba njep mkuèu ce seèe ce jáèshi njo na.
- ¹⁷Bfúr waè, weèe wááwá ce be'ni ba yuu ce m ce geèe. Weèr aè duèñshi ndeêe mboèñmboñ. Weèe be'ni yuu ce beèe ce a beè'ni yeèr ndeèe anaè, a ce geèe.
- ¹⁸Màè suñ weèe nfeè' aèngoo, a ker ce suñ weèe seè'ni neè mñgoommir-ñwàè máná beèe magoèr a yu a weêe mú ce yaèp ndeèe ce duèñshi ená woweèe a baèa rkwe ce Jisos Kraêis aè m kwe mbe kiĩntaa naè.

¹⁹Woweèe a be kwe, bú njobeè' woweèe a koèñ buu ce àè nyoèr a caa Nyúè. A loèr yuu ce rĩtu yi ba koo woweèe àètu mo a beesi àè yuu naèatu, a lá yap ntee wááwá ba njep buu embe tunshe.

²⁰AÈ ka' ba aèmboè seèe, liseèe rla' li yu ba mbe buèu mbe dīl' ce seèe ce keè' seená yīiseèe Tata Jisos Kraâis be vùè embo, geèe tá seèe luêñ.

²¹E be vùè beèesi bjaèprīl nyor viseèe ca tá vi ba aèmboè ku' yīl nyor mboèñboñ ce e m túr àè nfeè' ce e m fúú efa rkwe naè. Ñger ce e be geèe yuu ca aègho ku ba ñger ce aède' e loêr, beesi buu wááwá ce àè ñgoèñ na tá vi ba njep yeâ tīli.

Ñwaè' Fileèpaèi 4

¹Baná weèe ku táá tatap weèe Tata weèe, bfúr waê. M koèñ weèe magoèr seê, bkar waê. Ya ntee yi ce luèu máè àè ryá weèe. Yu weèe ce weèe ce geèe m ce lu'shi, a ce naèa tu neè weèe.

²M ce loo neè ÁÈvodīyaè ba Siintikàè máná woweèe a ba tarte, ba cuâu mo'sir njobeè' woweèe a tarshi a Tata weèe.

³Kyer wáè Sisiguès ce àè yu mini àè rfaè' ce soè ce faè' aèbee, jaè' bbyeèñge ca, njobeè' weèr woweèe àè m ce reè aèbee tá m bo feè'shi Nsuñ Mboèñboñ neè beèe. Kláámáèn ye ye àè m ce reè weèr ye, ker ba beèe mo' ce a m ce faè' weèr woweèe naè; mlii beèe anaè mi yu mbe ñwaè' Ryoèñ.

⁴Weèe ce lu'shi nfeè' sīp njobeè' weèe yu weèe Tata weèe; m ker ce laèa máná weèe lu'shi.

⁵Weèe gee buu wááwá àè nduunjīl ce ñwáè wááwá bo yá ená weèe yu neè rbornī-ñwáè. Kuushi neè ená nfeè' múcaèr tá Tata vùè.

⁶Weèe fa bu' ka'. Yuu yi ka' buu weèe, weèe loo yi ese Nyúè ker yoñshi ye àètu mo.

⁷Weèe àè ka' gee wa'a, Nyúè fa weèe rfúteè ce li caèa bfee ñwáè, ba rfúteè ce li be ba njep weêe mntee ba njep weêe mkwaè'shīl njobeè' weèe yu aèbee weèe Jisos Kraâis weèe.

⁸Baná àè rmiisīl, bfúr waê, weèe ce kwa'shi aèmboè buu wááwá ce vi yu bboèñboñ, a gháate àè buu ce aède' beèe a násīl. Buu anaè yu buu ce vi yu mini, buu ce vi yu neè foèo-ñwáè, ce vi yu kuèyáá a ba brara, buu ce aède' beèe a koèñ, buu ce vi ce keè' bboèñboñ.

⁹Geèe neè buu wááwá ce weèe àè yá'ni ese máè, a koo ese máè, a yu' ese máè, a ker yá ese máè tá Nyúè ce e yu ñwáè cumúnyañ bo ba weèe woweèe.

¹⁰M ce lu'shi magoèr aèmboè ñwáè Tataê, njobeè' máè yá ená weèe àè ker kuushi a ja' máè aèmboè weèe àè m ce jaè' entoèmbīl naè. Weèe àè m ku ce ne kuushi máè, a ka' buu ba njīl àè rjaè' máè.

- 11**Ke' ba ená m ce laèa njobeè' yuu mo' yi buu máè ka'; máè lááte aè rcu, mú yìi ce máè túr yi ghááteè máè.
- 12**Máè riñ yuu ce m gee aè nfeè' ce buu vi gha' máè, a riñ yuu ce m gee aè nfeè' ce máè túr buu goèr. Máè lááte aè buu anaè wááwá, a tami nyor, ka' aè se'ká, káè máè ye áè, káè máè ye ka' áè; káè máè túr áè, káè máè túr ka' áè!
- 13**AÈde' m gee buu wááwá, ce ñwáè ce e ke fa máè ñger aè ka' táá mbe máâ njìi.
- 14**Máè ka' laa aèmbòè máè laèa na, m ku riñ máná weèe aè geèe yááni seè, aè rjaè' máè seè'ni ce m yu aè ñgá' na.
- 15**Weèe ce beàe aè rla' Fileèpaèi, weèe ku riñ yááni ená aè m ba aè nfeè' ce máè m naètiú aè ñgoañ Máèsáèdoniyyaè a ká' a ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ naè, cor moè' aè m ker ba ce weèr woweèe aè m ce tarte mmbo ker caa efa weèe ka'.
- 16**Káá' aè nfeè' ce máè m ba aè rla' Táèsaèlonikaè weèe aè m tuusi buu a ja' máè aègho bkaèñ aèñgoo.
- 17**Yu ba buu ce weèe aè m tuusi ce m ce loèr aè yuu goèr ka'. Yuu ce m ce loèr aè yuu goèr yu ba ku' sá' ce weèe be túr njo' buu anaè.
- 18**M ker buu yuu seè'ni ka', m túr buu vi ce gha' máè gha'. M túr buu wááwá seè'ni njobeè' máè koo buu ce weèe a m tuusi neè máè mbe bo ÁÈpafroèditoès. Buu anaè yu aèmbòè njáèá yuu mo' ce yi ce rúèú boèñboñ, a ba aèmbòè tañshìi ce Nyúè aè koèñ, a byemi.
- 19**Nyúè ce e túr ku' buu bboèñboñ be fa weèe buu wááwá ce weèe buu. E be caèasi buu anaè mbe bo Jisos Kraèis.
- 20**Bkuè'siì vi ba neè Nyúè ce yìiseèe ta seè'ni ba aè nfeè' siìp. Yi yu wa'a.
- 21**Caè'ni neè ñwáè wááwá ce e yu aèbee a Jisos Kraèis. Bfúr ce a yu weèr woweèe aèfa a caè'ni weèe.
- 22**Beèe Nyúè ce aèfa wááwá a caè'ni weèe, lañlañ beèe ce a ce faè' mbe ndaèp Sisaè.
- 23**M ce loo máná Tata Jisos Kraèis túr weèe aè ntee boèñboñ.

Ñwàè' Koèlosiì

Ñwàè' Koèlosiì 1

- ¹Ñwàè' ca ce sañ máâ Pol ce Nyúè àè ce máè ená m ba ñwàè ntuu neè Jisos Kraêis. M ce sañ ñwàè' ca weèr Timotiì ce e yu nfúr yïiseèe.
- ²Weèr ce sañ neè weèe ce weèe yu beèe ce Nyúè àè ce, a ce cu àè rla' Koèlosiì, weèe Jisoès weèe àè ba aèbee, weèe àè ce duè a yeâ mbuèu neè ntee mo'sir. Weèr ce loo neè Nyúè ce e yu yeèr ta ená e túr weèe àè ntee boèñboñ, ker fa weèe cumúnyañ.
- ³E ke ba àè nfeè' wááwá ce weèr ce loo neè weèe, weèr ce yoèñshi Nyúè ce e yu Taèr neè yïiseèe Tata Jisos Kraêis,
- ⁴njobeè' weèr àè yu' ená weèe àè láè ntee neè Jisos Kraêis, a ker koñ beèe Nyúè wááwá.
- ⁵Weèr àè riñ ená weèe àè túr njáèá ntee ca njobeè' weèe ce keè' ba buu ce Nyúè àè kupshi a lá neè weèe mbe buèu. AÈ m ba njobeè' nsuñ mboèñmboñ ce e yu mini ce a m feè'shi, weèe àè ka' riñ aèmboè buu ca.
- ⁶Nsuñ anaè àè baè' àè bdii' wááwá enjep ñgoèñ na. E geèe beèe a ce kupse yap ñgeâe bebep a ce geèe ba ñgeâe boèñboñ. Beèe magoèr se a ce byemi nsuñ ca. Nsuñ ca àè geèe weèe àè ce geèe ñgeâe boèñboñ foñ káâ' àè noèñ ce weèe àè m káè' yu', a riñ neè mini-ñwàè ená Nyúè túr ntee boèñboñ neè beâe bbebep.
- ⁷Weèe àè m yu' nsuñ mboèñmboñ anaè ese ÁÈpafraès ce e yu ñwàè rfaè' neè Jisos Kraêis aèmboè weèr. Weèr koèñ ye seè. E yu weèe woweèe wa'a, a táá ba a weâr tuè, a ce faè' neè Jisos Kraêis neè nteâe mo'sir.
- ⁸E suñ weèr aèmboè njáèá njii ce weèe koèñ beèe neè rkoèñniì ce li loè ese Yú' Nyúè.
- ⁹A mbuèu ce káâ' àè noèñ ce weèr àè m yu' buu ca, weèr àè be borni efa rloo neè weèe àè nfeè' moè' ka'. Weèr ce loo neè Nyúè ená e gee tá weèe koni bfee ce vi loè ese yi Yú', riñ buu ce yu vi wááwá, tá weèe bo riñ buu ce e koèñ boèñboñ.
- ¹⁰Weèe àè ka' riñ wa'a, baná weèe be túr ndeèe ce beèe Tata Jisoès a ba túr, geèe ñgeâe boèñboñ àè mnduunjii jáá jáèá jáá, keèr riñ buu ce yu vi Nyúè goèr.
- ¹¹Weèr ce loo foñ ená Nyúè lor yi ñger ce yi caèa buu wááwá gee tá weèe túr ntee tatap, ka' àè ka' ba ba ká, tá weèe bo kur ntee, táá tatap keèr ce lu'shi,
- ¹²ce yoñshi Nyúè Taèr ce e yu yïiseèe ta àè nfeè' wááwá. Yu ye ce e geèe weèe àè gháâtee àè rkoni ñgúè' moè' efa buu ce e kupshi a lá neè yïi beèe mbe diù' kúú ce yu diù' rraa.
- ¹³E fúr seèe efa túè'njii, a lor seèe a lá ba àè dii' ce muu yïi ce e koèñ se naè ce sa' aèmboè ñkúú.

- 14Muu yïi anaè a ñwàè ce e geèe Nyúè àè foosii yïiseèe buu bbelep, a tee seèe efa ñgá'.
- 15Ñwàè moè' àè m be yá Nyúè neè mmir ka'. Muu yïi ce beèe a yá neè mmir, a ñwàè ce e geèe seèe àè riñ njáèá ñwàè ce Nyúè yu. E yu entoembii neè buu wááwá ce Nyúè àè m geèe.
- 16Nyúè àè m geèe buu wááwá njii enjep ye, káè yu buu embe buèu áè, káè yu vii enjep ñgoèñ áè, káè yu buu ce aède' beèe a yá áè, káè yu buu ce aède' beèe a yá ka' áè, buu ca wááwá yu aègho njo' Jisos Kraêis. Ka' byú' njáèá jáá jáèá jáá ce vi túr ñger áè, Nyúè àè m geèe buu ca wááwá neè muu yïi, njii enjep muu yïi anaè.
- 17Aè m ba àè nfeè' ce yuu mo' yi m be ba ka', muu anaè àè ku ba. Buu wááwá yu aèmboè vi ba ba njo' ye.
- 18E yu tu neè coêr. Cor anaè àè ba yïi nyor. Ñwàè ce e m káè' cor àè m káè' ye njobeè' e m ba ñwàè entombii àè rfúú efa rkwe neè nyor ce aède' e ker kwe ka'. Buu ca yu wa'a tá e bo ba ñwàè ce e táá kuèntombii neè buu wááwá.
- 19Nyúè àè m geèe ená buu ca ba wa'a njobeè' e m koèñ ená muu yïi ba yááñii aèmboè ye ye yu naè àè buu wááwá.
- 20E m koèñ ená buu wááwá ce e m geèe káè yu vii embe buèu áè, káè yu vii enjep ñgoèñ áè, a kúti aèbee njii enjep muu yïi. Aè ka' ba njo' rkwe ce muu yïi anaè àè m kwe mbe kiintaa, Nyúè àè gee buu enjep ñgoèñ ba vii embe buèu, vi kúti bkar a ye, a cu neè rfúteè-ñwàè.
- 21Aè m ba àè nfeè' moè' weèe àè ba aènjiiisaèp ese Nyúè, a ba ñgaáa bbaèa neè ye, njobeè' weèe àè m ce kwaè'shi buu bbelep, a ce geèe buu bbelep.
- 22Aè ka' ba àè nfeè' e seè'ni Nyúè àè gee weèe woweèe àè kúti bkar njo' rkwe ce muu yïi ce e m ba ñwàè àè m kwe a seâe tuè naè. Nyúè àè m geèe wa'a, tá e bo tár weèe a yeâ bsii aèmboè yïi beèe ce a yu brara, a túr faèa ka'.
- 23Weèe be táá àè bsii Nyúè wa'a, ce weèe ka' ku lá ntee neè Jisos kraâis àè nfeè' wááwá, táá tatap keè' ce cii'ti ka', kuè ce keè' ba buu ce beèe ce a m feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ ca neè weèe a m suñ weèe ená weèe be koni naè. Nsuñ Mboèñmboñ ca yu ba nsuñ ce a feè'shi neè beèe wááwá enjep ñgoèñ na. Rfaè' ce má máâ Pol ce geèe foñ li yu ená m suñ Nsuñ Mboèñmboñ ca neè beèe.
- 24Aèmboè m ce yá ñgá' a weâe btuè seè'ni na, m ce lu'shi. M ce yá ñgá' aèmboè Jisos Kraâis àè m yá aètu cor ce e yu yïi nyor naè. M ce yá ñgá' ca wa'a, ryañ ce m ce yu' li ce miisi ñgá' ce Jisoès àè m yá, e bátii naè.
- 25La rfaè' li yu ená m fa' neè coêr. Nyúè a ñwàè ce e fa rfaè' ca mba máâ mmoèe tá m bo jaè' weèe. Yu ya dii' ená m gee tá beèe a riñ Nsuñ Nyúè boèñboñ.
- 26A m sùèti nsuñ anaè ese beèe wááwá. Aè ka' ba àè nfeè' e seè'ni, Nyúè àè gee yïi beèe a riñ.

²⁷Nyúè àè m koèñ ená e gee tá yïi beèe a yá ená rboèñ efa nsuñ ce e caèa buu wááwá na li yu neè beèe enje jáá foñ. Nsuñ ce e geèe seèe àè riñ na yu ená Jisos Kraâis yu njep weâe mntee, yi ka' ba wa'a, weèe àè riñ ená weèe be koni ñgúè' moè' efa foèò Nyúè.

²⁸Weèr ce suñ ñwáè wááwá aèmboè Jisoès ca. Weèr ce báá ñwáè wááwá, a ker ce loèr bfee ce Nyúè àè fa weèr a ce yá'ni beèe aèmboè Jisos Kraâis tá ñwáè wááwá ce e yu aèbee a Jisoès bo ba aèmboè Nyúè ce koèñ ená e ba ba.

²⁹A mbuèu ce m ce gheèter, a ce faè' neè ñger wááwá ce Jisos Kraâis àè fa máè tá m bo müsi li rfaè' aègho.

Ñwáè' Koèlosii 2

¹M ce koèñ máná weèe riñ aèmboè m ce gheèter neè weèe, ker ba beâe àè rla' Laèodisiyyaè ker ba beèe wááwá ce weèr woweèe àè m be tarte ka'.

²Máè koèñ ená wee mntee vi ba btatap tá weèe koñ bfúr wee, ba aèbee weèe woweèe. M ce koèñ máná yuu ce yi m ba aè bsúèti, Nyúè àè gee seèe àè riñ naè, yi ba rara neè weèe tá weèe bo riñ yi boèñboñ. Yuu ce yi m ba aè bsúèti anaè yu nsuñ aèmboè Jisos Kraâis.

³Ñwáè ce e geèe seèe àè túr bfee bboèñboñ ku ba Jisoès caè'caè'. Njàèá bfee ca vi túr sá' seè.

⁴M ce suñ weèe buu ca faè dii' ñwáè moè' bo bo' wee neè cuèu ka'.

⁵Ka' m yu aènjüsaèp wa'a, seèe ku ba aèbee enjep ntee. M ce lu'shi njobeè' máè yu' máná weèe yu aèbee, a ku táá tatap àè rbyemii ce weèe àè m byemi neè Jisos Kraâis.

⁶Weèe àè byemi Jisos Kraâis aèmboè ye Tataê, baná weèe ce gee ba ñgeèe ce beèe ce a ce duè aèmbuèu Jisos Kraâis a ba ce geèe.

⁷Taa neè mñgaèñ njep ye, ku' njep ye, táá tatap àè rbyemii ce a m yá'ni weèe naè, ker ce yoñshi Nyúè àè nfeè' wááwá.

⁸Loèr neè nfeè' faè dii' ñwáè moè' bo' weèe neè bfee enjep ñgoèñ na, koo weèe àè bkwaèa ka'. Ndeèe to' ker ba mncir ce byú' bebeb vi láè, a buu ce vi vúè neè njàèá bfee ca. Ñwáè ce e fa beèe njàèá bfee ca àè fa Jisos Kraâis ka'.

⁹Riñ neè ená Jisos Kraâis ce e yu ñwáè, yu yááni a Nyúè àè buu wááwá.

¹⁰Riñ neè ená weèe Jisos Kraâis weèe ka' ba aèbee, weèe túr buu wááwá njobeè' e yu tu neè byú' wááwá ce vi túr ñger.

¹¹Aè m ba aè nfeè' ce weèe Jisos Kraâis weèe àè m ba aèbee naè, Nyúè àè fa weèe njàèá ncoèò moè' ce e ce duèñshi ená weèe yu yïi beèe. Ncoèò anaè yu ba búè ce a geèe neè mmbo aèmboè Jus a ce geèe naè ka', yu ba njàèá ncoèò yïi Jisos Kraâis. Njàèá ncoèò ca yu ba ncoèò enjep ntee, ce e yu ená weèe bii geèe buu bbebeb aèmboè weèe àè m ce geèe naè ka'.

12AÈ m ba aè nfeè' ce a m baèptir weèe, yi duñshii ená a tuñ weèe Jisos Kraâis weèe aèbee. AÈ m ba aè nfeè' anaè foñ Nyúè aè fúr weèe Jisos Kraâis weèe efa rkwe. E m geèe wa'a njobeè' weèe aè m byemi ená Nyúè ce e m fúr Jisos Kraâis efa rkwe, túr ñger aè rfúr weèe efa rkwe foñ.

13AÈ m ba aè nfeè' entombii weèe aè ba aèmboè bgúáú beèe wa'a, njobeè' weèe aè m ce geèe buu bbebep, a ke' túr ncoèò ce yu ba ncoèò beèe Nyúè ka'. Seèe Jisos Kraâis weèe aè ka' ba aèbee, Nyúè aè foosii seèe efa yïiseèe buu bbebep wááwá, a gee seèe aè kútii bteèe seèe Jisos Kraâis weèe.

14Seèe aè m bú' mncir Nyúè, seèe Nyúè weèe aè túr mnsa', Nyúè aè ca'sii buu bbebep ca embe seâe tuè. E m caè'si wa'a, yi ba seè'ni ená e láè mbe tu Jisoès aè nfeè' ce a m taa ye mbe kiïntaa naè.

15Jisos Kraâis aè m kwe mbe kiïntaa wa'a, a so byú' bbebep wááwá ce vi túr ñger, a duñshi neè beèe rara se ená e túr ñger a caa byú' ca.

16AÈmboè buu ca yu wa'a, fa maè'shi neè tá ñwàè moè' gee mncir neè weèe aèmboè buu ce aède' weèe ye, ker ba buu ce aède' weèe no ka'. Fa maè'shi neè foñ tá ñwàè moè' gee mncir neè weèe aèmboè njáéá njii ce aède' weèe gee mñkaè' ka', káè yu ñkaè' enjep feè' áè, káè yu Ñkaâ' ñwáá fi áè, káè yu Ñkaâ' mmbomntaa áè.

17Buu ca vi m ba aèmboè rleèñshi ce li m ce duèñshi beèe yuu ce yi be keè ba. Yuu ce buu ca vi m ce duèñshi anaè aè ba Jisos Kraâis.

18Fa yu'shi yuu ce beèe mo' a ce laèa ená weèe lor wee mnyor njep nsheè, a ker ce laèa ená weèe gú'shi neè bciïndap Nyúè naè ka'. Woweèe a ce laèa wa'a, a ce bepsi weèe bepsi. Njáéá beèe anaè a ce laèa ená Nyúè aè geèe woweèe a yá rlo. Woweèe a laèa wa'a, a ce naèa ba tu aè ciciï, bfee wap aè ba bfee enjep ñgoèñ na.

19Cena yi ce duèñshi ená woweèe ker ba Jisos Kraâis ce e yu yiseèe tu, a yu aèbee ka'. Ku ba ba beèe ce a yu aèbee a Jisos Kraâis weèe, ce a yu aèbee aè nyor moè'sir, a koni byee, a ce kuè' aèmboè Nyúè ce koèñ.

20AÈmboè weèe riïñ wáá ená weèe Jisos Kraâis weèe aè kwe aèbee, baná byú' bbebep enjep ñgoèñ na vi ker túr ñger mbe weâe nduè ka'. Yi ka' ba wa'a, weèe aè ce láè mncir ce beèe a laèa ená weèe lá njoká?

21Woweèe a ce laèa neè weèe enáè, "Weèe fa geèe cena ka', weèe fa ye cena ka', weèe fa joèò cena ka'."

22Mncir ca aè láè ba beèe, a lá ba aè buu ce vi be cu nfeseè ka'.

23Njáéá mncir ca vi loè gee beèe a yu'nii aègho, lor wap mnyor njep nsheè ker fa ñgá' neè yaèp nyor. E ba aè nfeè' ce beèe a káè' ce láè mncir anaè yi yáátii aèmboè vi geèe beèe a túr lá bfee wa'a, vi baniï túr ñger aè rjaè' ñwàè tá e borni yuu ce yii nyor ce koèñ ená e gee ka'.

Ñwàè' Koèlosii 3

- ¹Weèe riĩn ená Nyúè àè gee weèe àè fúú efa rkwe weèe Jisoès Kraâis weèe, baná weèe lá ntee ba àè buu embe buèu, mbe dīĩ' Jisos Kraâis yu, a cu àè rkoo maè' Nyúè.
- ²Kuè ce kwa'shi neè ba aèmbòè buu embe buèu, ke' ba aèmbòè buu enjep ñgoèñ ka'.
- ³Weèe kwa'shi wa'a njobeè' weèe àè m kwe, le ryoèñ li ba njep Jisos Kraâis ce e yu a Nyúè, Nyúè àè kupshīĩ ryoèñ anaè a lá neè weèe.
- ⁴Le ryoèñ yu Jisos Kraâis. Be keè ba àè nfeè' ce e nyáá, tá weèe woweèe ba aèbee, tá weèe túr ñgúè' moè' efa foèò ce Nyúè àè fa neè ye.
- ⁵Baná weèe borni njáèá buu ce weèe àè m ce geèe àè nfeè' weèe àè m ce cu ba rcu enjep ñgoèñ na naè. Loèr neè buu anaè aèmbòè buu ce vi kwe wa'a. Maè'shi neè bsaèkīĩ ba mká'ni, borni ñgeâe bebep wááwá, ba mkwaè'shiũ mmbembep. Fa baèñ mmir àè buu ka', njobeè' àè ka' ce baèñ mmir àè buu baná wáè loèr buu anaè aèmbòè yu Nyúè wa'a.
- ⁶Njáèá buu bbebep ca vi geèe Nyúè ce ko'si rshentee neè beèe.
- ⁷Aè m ba àè nfeè' entombīĩ weèe àè ce geèe njáèá ñgeèe ca, njáèá mkwaè'shiĩ àè rgeèe buu ca mi túr ñger mbe weâe nduè.
- ⁸Aè ka' ba seè'ni ce weèe Jisos Kraâis weèe yu aèbee na, baná weèe borni ñgeâe bebep. Fa ba ñwáè rshentee káè ñwáè ncápntee ka'. Fa kwaè'shi bebep aèmbòè ñwáè moè' ka'. Fa ba ñwáè mnsa'ni ka'. Fa maè'shi tá blaâa bbebep vi fúú eku wáâ cuèu ka'.
- ⁹Fa nya' neè mnde' neè ñwáè moè' ka', njobeè' weèe àè maè' ye ñgeâe rúèú ce weèe àè m ce geèe naè,
- ¹⁰a lor seè'ni ba ñgeâe fi. Nyúè ce e m boo weèe àè beâe bfi ca ce kupshi ye ñgeèe ca tá yi bo ba aèmbòè ñgeèe yi, tá weèe bo riĩn ye boèñboñ.
- ¹¹Aè ka ba njobeè' weèe àè túr ba ñgeâe fi seè'ni na, jáá jáèá jáá ker ba fa weâe mú ka'. Jus a yu jáá efa beèe enje jáá ka'. Beèe ce a geèe búè a yu jáá efa beèe ce a yu mbáè'nsúèr ka'. Ñwáâ àè riĩn yu jáá ka'. Nfuu bkaè' a yu jáá ka. Jáá jáèá jáá yu aègho mbetar bkwaèa ba boo ka'. Woweèe wááwá a ku ba byáánīĩ njobeè' a ce yá seè'ni ba Jisos Kraâis, àè ba ye ce e túr beèe wááwá.
- ¹²Nyúè àè ce weèe ená weèe ba yīĩ beèe. E koèñ weèe seê. Baná weèe gee ba ñgeèe ce yi duèñshi ená weèe yu yīĩ beèe. Ce koosi neè mnse neè beèe mo', gee ñgeâe boèñboñ neè woweèe. Loèr neè wee mnyor njep nsheè, ba neè rbonīĩ-ñwáè, ker kur ntee.
- ¹³Fa bepsi neè ntee cárcár ka'. Ñwáè moè' ka' gee yuu bebep neè weèe, weèe foosīĩ ye. Tata Jisoès àè foèosi weèe efa yeè buu bbebep, baná weèe foosi beèe mo' foñ.

- ¹⁴Yuu ce yi yu lulu seê, yi yu ená weèe koñ beèe, njobeè' rkoèñniì a yuu ce yi kur buu ca wááwá aèbee, tá weèe bo ba aèmboè Nyúè ce koèñ ená weèe ba.
- ¹⁵Yá neè ená cumúnyañ ce e loè ese Jisos Kraâis ba njep weêe mntee aè buu wááwá ce weèe ce geèe, njobeè' Nyúè aè ká' weèe ená weèe ba aèbee aèmboè ñwáè moè'sir, neè cumúnyañ-ñwáè. Ce yoñshi neè Nyúè aè nfeè' wááwá.
- ¹⁶Yá neè ená blaâa Jisoès vi cu njep weêe mntee aè nfeè' wááwá. Loèr bfee ce Nyúè aè fa weèe, yá'ni ker cep aègho. Ku'si Nyúè neè byáá njáèá jáá jáèá jáá. Wee yoèp wa'a, weèe ce yoñshi Nyúè enjep ntee.
- ¹⁷Buu wááwá ce weèe ce geèe, kàè weèe ce laèa áè, geèe neè buu anaè wááwá ba aè rlii Tata Jisoès, ker ce yoñshi Nyúè Taèr a yeâ rlii.
- ¹⁸Bbyeèñgeê, yu'ni neè neè bduu wee aèmboè beèe ce a ce duè aèmbuèu Tata Jisoès a ba geèe.
- ¹⁹Mmbañruè, koèñ neè wee bbyeèñge. Fa nyúè' neè woweèe ka'.
- ²⁰Boèò, yu'ni neè neè weêe bta ba weêe mma aè buu wááwá, njobeè' weèe ka' ce geèe wa'a, Tata yu' rboèñ.
- ²¹Btar boo, weèe fa geèe ñgeèe aè njáèá njìl ce ntee yi lo yañ boo wee tá bsàè vi lo koo woweèe ka'.
- ²²Bkwaèa, yu'ni neè neè wee mmasaè enjep ñgoèñ na. Weèe fa kuè ce faè' ba aè nfeè' ce woweèe a ce yá weèe tá woweèe a bo yu' rboèñ neè weèe ka'. Faè' neè neè woweèe neè nteâe mo'sir njobeè' weèe ce wáp Tata Nyúè.
- ²³Weèe ka' ce geèe ba njáèá ká, weèe gee neè ye ntee wááwá njobeè' weèe ce geèe yuu anaè ba neè ñwáè ka, weèe ce geèe ba neè Tata Jisoès.
- ²⁴Ñwáè ce e yu yeè masaè yu Tata Jisos Kraêis. E be keè laè' weèe. E be keè fa weèe buu ce e kupshi a lá neè yìl beèe.
- ²⁵Nyúè be laè' beèe ce a ce geèe buu bbebep aè buu bbebep anaè. E ke so'niñgoèñ ka'.

Ñwaè' Koèlosii 4

- ¹Mmasaè, geèe neè ñgeâe boèñboñ neè wee bkwaèa. Kuushi neè ená wee weèe túr masaè ce e yu mbe buèu.
- ²Weèe ce loo neè Nyúè aè nfeè' wááwá. Wee loo, weèe ce kwa'shi ba aè yuu ce weèe ce loo anaè, ce yoñshi ye aè buu wááwá ce e geèe neè weèe.
- ³Loo neè neè weèr tá weèr bo koni njìl aè rsuñ nsuñ ce e m ba aè bsúèti aèmboè Jisos Kraâis naè, neè beèe. M yu mbe shañ seè'ni na njobeè' m àè m ce suñ nsuñ anaè neè beèe.
- ⁴Loo neè ená Nyúè ja' m àè tá m gee tá beèe a riñ nsuñ anaè boèñboñ aèmboè m àè ba geèe.

- ⁵Weèe ka' cu weèe beèe ce a yu ñgaâa rbyemiï ka', weèe cu neè bfee-ñwá. Weèe fa maè'shi tá nfeè' ce weèe yu weèe woweèe anaè bú aè cicï ka'.
- ⁶Yá neè ená wee blaèa vi yu bboèñboñ, a ker ce leèe aèmboè mgwañ wa'a. Ñwáè ka' bipshi yuu neè weèe, weèe gheteèr beesi ye aè njiû mboèñmboñ.
- ⁷Tikikoès be suñ weèe buu wááwá ce vi koni máè. E yu nfúr ce weèr koèñ ye seê. E ce geèe rfaè' Tata Nyúè neè yi ntee wááwá. Weèr ye ce faè' neè Tata Jisoès aèbee.
- ⁸Máâ tuu ye ená e vú yá weèe tá e bo suñ weèe aèmboè weèr yu, keèr fa weèe ñger foñ.
- ⁹Yuènisimoès ce e yu muu weèe aè vúè a ye. E yu nfúr ce weèr koèñ seê. E ce duè aèmbuèu Jisoès neè yi ntee wááwá. Woweèe a be suñ weèe buu ce vi koni weèr aèfa wááwá.
- ¹⁰Aèristakoès ce weèr ye yu mbe shañ, aè caè'ni weèe. Mak ce e yu nfúr Baènabaès aè caè'ni weèe foñ. Máè fa weèe ncep aèmboè Mak wáá. Máè suñ weèe ená e ka' vúê, weèe koniï ye boèñboñ.
- ¹¹Jisoès ce a too li rlii mo' ená Jostoès aè caè'ni weèe foñ. Ku ba beèe a mntaar ca ce a yu Jus aè múè beèe ce weèr woweèe ce faè'. Weèr woweèe ce faè' wa'a tá beèe a bo riïñ aèmboè kúú Nyúè. Woweèe a fa máè ñger magoèr seê.
- ¹²ÁÈpafraès ce e yu muu weèe, a ker ba ñwáè rfaè' neè Jisos Kraéis, aè caè'ni weèe. E ce loo neè weèe aè nfeè' wááwá ená Nyúè gee tá weèe táá tatap, ba aèmboè Nyúè ce koèñ ená weèe aè ba ba, riïñ buu ce Nyúè ce koèñ ená weèe aè ba geèe, geèe buu anaè wááwá.
- ¹³Máè yá neè ma mmir ená e ce faè' tatap seê, tá e bo jaè' weèe, jaè' beâe aè rla' Laèodisïyaè ker ba beâe aè rla' Hiïrapoliïs.
- ¹⁴Luk ce weèr koèñ seê, ce e ke fa beèe mcáèp naè, ker ba Dimaès, a caè'ni weèe.
- ¹⁵Caè'ni neè bfúr ce aè rla' Laèodisïyaè neè máè, ker ca'ni Nimfaè ba beèe ce a ke niñ cor mbe yeâ ndaèp naè foñ.
- ¹⁶Wee beè' ñwáè' ca, weèe tuusi neè cor ce aè rla' Laèodisïyaè tá woweèe a bo beè' foñ. Wee weèe be' ñwáè' ce máè tuusi neè cor ce aè rla' Laèodisïyaè naè foñ.
- ¹⁷Laèa neè neè AÈkiboès ená e ce gee rfaè' ce Nyúè aè fa neè ye ená e gee naè.
- ¹⁸AÈ sañ máâ Poêl, a sañ rcaè'ni ca neè ya bo. Kuushi neè yaè ñgá' ce m ce yá mbe shañ. M ce loo máná Nyúè túr weèe aè ntee boèñboñ.

Ñwaè' Táèsaèlonikaè Ce Entombüi

Ñwaè' Táèsaèlonikaè Ce Entombüi 1

¹Ñwaè' ca ce sañ máâ Poêl, ba Silaès ba Timotiï neè ñgaâa cor ce a yu aè rla' Táèsaèlonikaè. Beè ca yu beè Nyúè Taèr, a ker ba beè Jisos Kraâis foñ. M ce loo máná Nyúè túr weè aè ntee boèñboñ, fa weè cumúnyañ.

²Wer ke loo aè nfeè' wááwá ce kuushi weè ker ce yoèñshi Nyúè njo' weè.

³Wer ke loo neè Tata Nyúè wa'a ce kuushi njáéá rbyemiï ce weè aè túr neè Jisos Kraêis, a ce faè' aègho. Wer ke loo wa'a ce kuushi mfaè' ce weè ce geè njo' le rbyemiï, ba le rkoèñniï ce weè túr neè Jisos Kraêis, a ker ce kuushi aèmboè weè aè táá tatap a ce keè' nfeè' ce e be vùè.

⁴Bfúr weêr, weèr riïñ ená Nyúè aè koèñ weè, a ce weè.

⁵Weèr riïñ wa'a njobeè' weèr aè m ku fe'shi Nsuñ Mboèñboñ ca neè weè ba neè cuèu caè' ka'. Weèr aè m feè'shi neè weè neè ñger-ñwáè aè ñger Yú' Rara, a riïñ ená yuu ce weèr ce laèa yi yu mini. Weèr riïñ njáéá rcu ce weèr aè m ce cu a weê mu. Weèr aè m ce cu wa'a njo' weè.

⁶Weè aè m koni yuu ce weèr aè m ce geè, a koni yuu ce Tata Jisoès aè m ce geè. Ka' a m fa weè ñgá' goèr wa'a, weè aè m ku yu' blaèa ca a byemi, Yú' Rara yi gee weè aè ce lu'shi.

⁷Weè aè ka' byemi wa'a, a ba rduèñshiï neè ñgaâa rbyemiï ce aè ñgoâñ Máèsáèdoniïyaè ba aè ñgoâñ AÈkayaè.

⁸Blaèa aèmboè Tata ce vi loè ese weè vi ku ba' ba aè ñgoâñ Máèsáèdoniïyaè ba aè ñgoâñ AÈkayaè ka', beâe aè bto' wááwá a yu' aèmboè le rbyemiï ce weè túr neè Nyúè. Yi ka' ba wa'a, yuu mo' ce aède' weèr ker suñ beè aèmboè weè yi yu ka'.

⁹Beè a ce suñ aèmboè weè aè m koni weèr aè nfeè' ce weèr aè m vùè ca'ni weè naè. A ce suñ foñ aèmboè weè aè m maè'shi mnyúè enjep ñgoèñ na a ce faè' ba neè Nyúè ce e yu nteè, aè ba Nyúâ mini,

¹⁰a ker ce keè' nfeè' ce muu yïl be suèu embe buèu. Muu yïl anaè yu Jisoès ce e m fúú efa rkwe, aè ba ye ce e be fúr seè efa ku' ñgá' ce e be vùè aè nfeè' ce Nyúè aè sa' ñgoèñ ca.

Ñwaè' Táèsaèlonikaè Ce Entombüi 2

¹Bfúr waè, weè weè aè riïñ ená rcaè'niï ce weèr aè m vùè ca'ni weè naè li m ba aè ciciï ka'.

²Weèr riïñ wáá aèmboè weèr a m yá ñgá', beè a jar neè weèr aè rla' Fileèpaèi. Ka' yi m ba wa'a, weèr aè m kur ntee aè ñger yeèr Nyúè a suñ weè Nsuñ Mboèñboñ ce e loè ba ese ye, ka' beè aè m ker ku jepsi weèr se wa'a.

- ³Weèr àè ka' vùè yá weèe, a ce feè'shi aènji káè neè ntee sii ka', a ce bo' ñwáè moè' ka'.
- ⁴Nyúè àè m yá ená weèr àè ghááte, a ka' fa Nsuñ Mboèñmboñ ca mba weâr mmoè. Yi ka' ba wa'a, weèr àè ce feè'shi blaèa ca tá nyor bo boèñ ñwáè ka'; wer ce feè'shi tá nyor bo boèñ ba Nyúè ce e ke fyá' wer mntee.
- ⁵Weèe riñ boèñboñ ená weèr àè m vùè tá weèr bo bu' cuèu koni yuu ese weèe ka'. Weèr àè m vùè tá weèr bo bo' beèe, koni bkuè' ka'. Nyúè riñ wa' foñ.
- ⁶Weèr àè m ce roèo ená beèe a ku'si weèr ka', ka' weèe àè, káè beèe mo' àè, weèr àè m ce roèo wa' ka'.
- ⁷Aè m ku ba yer dñ' ená weèr àè m ba laèa ená weèe nási weèr njobeè' weèr yu ñgaâa ntuu neè Jisos Kraêis. Weèr àè ka' ba a weêe mú, a ba ba aèmbòè ma muu ce e ke gá' neè boo vi naè.
- ⁸Weèr àè m ka' baè koèñ weèe wa'a, a ke' koñ ená weèr ku suñ weèe ba Nsuñ Mboèñmboñ ce e loè ese Nyúè ka', weèr àè m koèñ àè rfa wer mnyor neè weèe foñ, njobeè' weèr àè m koèñ weèe seè.
- ⁹Bfúr waê, weèe ku bii ce kuushi njáèá mfaè' ce weèr àè m ce geèe àè nfeè' seèe àè m ba weèr àè ce suñ Nsuñ Mboèñmboñ neè weèe naè. Weèr àè m ce faè' neètú' ba neèmootìl faè dñ' weèr bo ba ntàèr neè ñwáè moè' ka'.
- ¹⁰Weèe riñ aèmbòè Nyúè ye ye riñ foñ naè ená yer ñgeèe ce weèr àè m ce geèe neè weèe ce weèe àè byemi, yi m ba yááni. Weèr àè m geèe yuu bebep ka'.
- ¹¹Weèe ku bii ce kuushi ená weèr àè m gá' neè weèe aèmbòè tar muu e ke gá' neè boo vi naè.
- ¹²Weèr àè m laèa ba buu ce vi fa weèe ñger keèr geèe tá wee mntee vi ce fúte. Weèr àè m cep weèe ená weèe gee ba ñgeèe ce Nyúâ koèñ. Ku ba ye ce e ká' weèe tá weèe bo ye rboèñ ba foèo efa yi kúú.
- ¹³Mbuèu moè' ce wer ke yoèñshi Nyúè àè nfeè' wááwá yu njobeè' weèr àè m feè'shi blaâa Nyúè neè weèe, weèe àè yu' a byemi. Weèe àè m byemi ená blaèa ca àè m ba blaâa ñwáè moè' ka', àè m ba ba blaâa Nyúè. Yi yu mini wa'a. Weèe àè ka' ce byemi blaèa ca wa'a, vi ce kupseè me myoèñ.
- ¹⁴Yuu ce yi m koni weèe, ku ba yuu ce yi m koni ñgaâa cor ce a yu àè ñgoañ Juèdiyaè, ce a yu beèe Jisos Kraêis. Yeè beèe a m fa weèe ñgá' aèmbòè Jus a m fa woweèe ñgá' foñ naè.
- ¹⁵Jus ca yu beèe ce a m yú Tata Jisoès, a ker yúshi ñgaâa ncep ntuu Nyúè. Woweèe a m fa weèr ñgá', a juu weèr, a ce geèe ñgeèe ce yi boèñ Nyúè ka', a ker baa beèe wááwá.
- ¹⁶Woweèe a m ce jepsi weèr efa rfeè'shi blaâa Nyúè neè beèe enje jáá. A m ce geèe wa'a a ce jepsi beèe enje jáá anaè efa ryu' nsuñ ce e be geèe tá woweèe a

luêñ. AÈmboè woweè a ce geè wa' naè, yaèp buu bbebep aè ku ce kuè'. AÈ ka' ba aèlúèsimbuèu Nyúè aè ma' ñgá' mbe waâp nduè.

¹⁷Bfúr waè, káâ' aè nfeè' weèr aè m vùè ca'ni weè, seè aè lo a gaèpni naè, nfeè' aè be du se ka. Seè aè m gaèpni ba enjep ntee ka, seè aè m ku gapni ba efa nyoèr. Weèr aè canï efa ryá weè, a ce koèñ se ená weèr aè ba vùè tá seè ker yáni.

¹⁸Weèr aè m gheèter se ená weèr aè ba koni fáñ vùè caè'ni weè. Máâ Poêl, mæ gheteèr nfeè' aèngoo seê, Sataèn aè ka' jepsi weèr efa rvùè.

¹⁹Yuu ce aède' weèr kwa'shiï aègho, lu'shi aègho, ker naatu aègho kuèntombïi nèè yïiseè Tata Jisoès aè nfeè' ce e be vùè naè, yu ba ká caa efa weè?

²⁰Weèe yu beèe ce weèr be naèa tu, keèr lu'shi aègho aè nfeè' anaè.

Ñwaè' Táèsaèlonikaè Ce Entombïi 3

¹⁻²Weèr aè ka' caèni aè ryá weèe goèr wa'a, a moo aè rcu laèr. Yi ka' ba wa'a, weèr aè kwa'shiï ená weèr be tuu Timotiï tá e vù yá weèe tá weèr ku di' boèñlaèr cu aè rla' Atáèn. Timotiï yu nfúr weèr ce weèr woweèe e ke faè' nèè Nyúè. Ye ye e ke feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèmboè Jisos Kraâis nèè beèe. Weèr aè tuu ye ená e vù yá weèe tá e bo fa weèe ñger, geèe tá weèe táá tatap njep le rbyemïi,

³faè diï' ñwàè moè' efa weèe mú lo jep njo' ñgá' ce beèe a ce fa weèe na ka'. Weèe aè riñ foñ ená ñgá' ca yu ñgá' ce e be kuè ba nèè beèe wáawá ce a byemi nèè Jisoès.

⁴Weèr aè m suñ weèe wáá aè nfeè' ce seèe aè m ba naè ená ñgá' be koni. Weèe aè riñ foñ ená ñgá' anaè aè koni weèe wáá.

⁵A mbuèu ce mæ tuu Timotiï ená e vù yá weèe. Mæ tuu ye ená e vù yá ená weèe ku táá tatap njep le rbyemïi lá. Mæ geèe wa'a njobeè' mæ kwaè'shi aèmboè buu ce vi koni weèe na, vi caa ya ñger, mæ riñ aèmboè m ku cu wa' ka'. Mæ m ce wáp máná seemoè' Sataèn aè moèoshi weèe goèr seê, tá yi lo ba seè'ni ená rfaè' ce weèr aè m geèe li bú aè cicïi.

⁶Timotiï aè kúti a vù a yá weèr a suñ weèr nsuñ mboèñmboñ. E suñ weèr ená le rbyemïi li ku bii tatap, weèe aè ku koñ Nyúè aèmboè weèe aè m koèñ naè. E suñ foñ ená weèe túr weèr aè ntee boèñboñ, a ce koèñ aè ryá weèr aèmboè weèr ce koèñ aè ryá weèe foñ naè.

⁷Bfúr weêr, aèmboè yi yu wa' seè'ni na, weèr ka' ce yá ñgá' ce weèr ce yá na, ce yu' ryañ ce weèr ce yu' na, weèr ce yu' rboèñ nèè weèe, ntee yi fúte weèr njobeè' weèe ku táá tatap njep le rbyemïi.

⁸AÈmboè weèr aè riñ seè'ni ená weèe táá tatap njep Tata na, weèr be cu seè'ni yááni.

⁹Nyúè àè geèè weèr àè ce yu' rboèñ àè njáèá beèè ce weèè yu seê. Weèr àè riiñ àèmboè àède' weèr yoñshii ye ka'.

¹⁰Weèr ce loo neè Nyúè neètú' ba neèmootii ená e fa weèr fáñ tá weèr vúê, tá seèè yáni, tá weèr yá'ni weèè buu moè' ce weèè àè be riñ ka' naè, tá le rbyemii li bo ruusi.

¹¹Weèr ce loo ená Nyúè ce e yu yiiiseè Ta ker ba Tata Jisoès, gee tá weèr koni fáñ vúè yá weèè.

¹²Tá Tata Jisoès gee tá rkoèñni ce weèè túr a weêe mú naè, li du kuèntombii, ker gee tá weèè koñ beèè wááwá àèmboè weèr àè koèñ weèè foñ naè.

¹³Weèè àè ka' gee wa'a, Nyúè gee wee mntee vi tap. E keè ba àè nfeè' ce Tata Jisoès àè vúè a yii beèè weèè naè, tá weèè bo ba brara, keè' túr faèa àè bsii Nyúè ce e yu yiiiseè Ta ka'.

Ñwàè' Táèsaèlonikaè Ce Entombii 4

¹Bfúr waê, weèr ker túr yuu mo' àè rkyeèse mbenduè buu ce weèr àè suñ weèè wáá na. Weèr ce bu' mmbo neè weèè àè rlii Tata Jisoès ená weèè ce gee ba ñgeèè ce Nyúè àè koèñ, àèmboè weèè ce geèè naè, ke' borni àè nfeè' moè' ka'. Njáèá ñgeèè ca a yii ce weèr àè m yá'ni weèè.

²Weèè riiñ ncep ce weèr àè m fa neè weèè àè rlii Tata Jisoès naè.

³Yuu ce Nyúè ce koèñ ese weèè yi yu ená weèè cu ba njáèá rcu ce li ce duèñshi ená weèè àè fa wee mntee neè Nyúè. Weèè fa ba ñgaâa mká'ni ka'.

⁴Ñwàè wááwá efa weêe mú cep yi tu tá e bo geèè ba yuu ce Nyúè koèñ ená e gee neè yii nyor, àè ba yuu ce beèè wááwá a ce yu' rboèñ àègho.

⁵Ñwàè fa kuè loèr njeñwàè ba njo' rboèñ ce a ye a be yu' mbe bkuu, àèmboè beèè ce a riiñ Nyúè ka' a ke geèè naè ka'.

⁶Ñwàè fa geèè yuu bebep neè nfúr yii àè njáèá yuu ca ka'. Weèr àè m ciiisi neè weèè wáá ená Tata Jisoès be keè kúsi mcucu' neè beèè ce a ce geèè njáèá buu ca.

⁷Nyúè àè m ká' seèè tá seèè bo ce geèè ba njáèá ñgeêe bebep ca ka'. E m ká' seèè tá seèè bo cu ba rcu rrara.

⁸Baná ñwàè ce e ka' kani ncep ca, baná ñgaèñ àè kani ba ñwàè ka', e kani ba Nyúè ce e fa weèè yi Yú' ce yi yu rara.

⁹Aè ka' ba àèmboè rkoèñni ce e neè nfúr moè' ce e byemi neè Jisoès, mbuèu moè' ker ba neè weèr àè rsañ neè weèè àèmboè li ka' njobeè' Nyúè àè yá'ni weèè njáèá rkoèñni ca wáá.

¹⁰Weèè àè duèñshi njáèá rkoèñni ca neè bfúr wee wááwá ce a yu àè ñgoâñ Mâèsáèdoniiaè. Bfúr waê, weèr ce tapsi weèè ená weèè gee tá njáèá rkoèñni ca li du ba kuèntombii.

- 11**Gheèter neè cu ba rcu ce li yu yáániì. Ñwàè fa ce fúèúshi cuèu àè buu beèe moè' ka'. Ñwàè wááwá ce fa' yuu ce yi be jaè' ye. Weèr àè m suñ weèe wáá ená weèe gee wa'a.
- 12**Weèe ka' gee wa'a beèe ce a yu ñgaâa rbyemii ka' naè, a vúseè weèe, wee weèe ker ke' ená ñwáâ jáá be faè' tá weèe ka' ye ka'.
- 13**Bfúr weêr, weèr ce koèñ ená weèe riñ yuu ce yi be loè koni beèe ce a kweñger wáá naè, faè dii' weèe bo ce koosimnse aèmbòè beèe ce a ke keè' rcu ce nfeseè ka' naè ka'.
- 14**Aèmbòè seèe àè byemi ená Jisoès àè m kwe a fúú efa rkwe, seèe àè byemi foñ ená e ba àè nfeè' ce e vúè, tá Nyúè fúr beèe wááwá ce a m byemi neè Jisoès naè efa rkwe, aèmbòè e fúr Jisoès efa rkwe naè.
- 15**Weèr ce suñ weèe ba yuu ce Tata àè laèa. Yi yu ená be ba àè nfeè' ce Tata àè vúè, seèe ce seèe bii bteèe seèe ke' du yá ye entombii neè beèe ce a kweñger ka'.
- 16**Tata be keè suèu embe buèu, tá beèe a yu' ma njeèndoñ aèmbòè e waa, tá nciiindap Nyúá ñgoèr waa foñ, tá rsoèñ Nyúè li laèa. Be keè ba àè nfeè' anaè tá beèe ce a m byemi neè Jisos Kraâis a ka' kweñger, a fúú efa rkwe wáá,
- 17**tá seèe ce seèe cu bteèe a ba' àè nfeè' anaè, ka' tarshi nyor seèe woweèe mbe múè mmbaè', duè koni Tata mbekii tá seèe woweèe cu nfeseè.
- 18**Baná weèe lor blaèa ca, gee tá mntee beèe efa weâe mú vi fúte.

Ñwàè' Táèsaèlonikaè Ce Entombii 5

- 1**Bfúr waê, mbuèu moè' ker ba aègho neè weèr àè rsañ neè weèe aèmbòè nfeè' kàè noèñ ce Jisoès be vúè ka'.
- 2**Weèe àè riñ boèñboñ ená noèñ ce Tata Jisoès be vúè yi be keè ba aèmbòè nyáèá ce e ke búèú ñwàè neètú' naè.
- 3**Be ba àè nfeè' ce beèe a ce laèa ená buu wááwá yu yáániì, cumúnyañ àè ba se naè, tá ñgá' moè' lo vúè neè woweèe. Ñgá' ca be keè lá'si woweèe aèmbòè àè nfeè' ce njeñwáè e ke kàè' ce luuti muu naè, tá woweèe a túr njii moè' ce aède' a cañ ka'.
- 4**Aè ka' ba yi aèmbòè weèe, bfúr waê, weèe yu beèe ce weèe ce cu àè túè'nji tá noèñ anaè yi bo búèú weèe aèmbòè nyáèá e ke búèú ñwàè naè ka'.
- 5**Weèe yu beèe ce weèe ce cu ba àè rraa, a ker ba aèmbòè beèe ce a ce jáèr ba neèmootii. Seèe yu beèe ce seèe ce cu ba àè túè'nji ka'. Seèe túr yuu mo' àè rgeèe neè túè'nji ka'.
- 6**Baná seèe fa ce buumi aèmbòè beèe mo' a ce geèe naè ka'. Seèe ce ke'se, tami nyor.
- 7**Beèe ce a ke buumi a ke buumi ba neètú', buu mno vi ke gha' koo ñgaâa no buu ba neètú'.

⁸AÈmboè seèe yu yi seèe beèe ce seèe ce cu ba aè rraa, baná seèe tami nyor. Seèe tá'shi viseèe mnyor aèmbòe bsoogàe a ke tá'shi wap mnyor aè ñkúè bīr naè. Seèe lá viseèe mntee njep Nyúè, ker koñ ye foñ tá cena yi bo ba aèmbòe kañ ce seèe aè tá'shi viseèe mñguèñ aègho. Yi yu foñ ená aèmbòe seèe cu a ce keè' nfeè' ce Nyúè be jaè' seèe, cena yi yu neè seèe aèmbòe rtaa bco' ce seèe aè soèp mbe tuè tá li bo tá'shi tu wa'a.

⁹Nyúè aè m ce seèe tá e bo maè' ñgá' mbe seâe nduè ka'. E m ce seèe ená seèe bo koni rluèñ njī enjep Tata Jisos Kraêis,

¹⁰ce e m kwe neè seèe. E m kwe neè seèe tá seèe woweèe bo cu aèbee aè nfeè' wááwá. E ka' vúè, kàè seèe cu bteèe àè, kàè seèe aè kweñger àè, tá seèe woweèe bo cu aèbee.

¹¹AÈmboè weèe aè riñ buu ca wáá na, weèe ku ce gee boèñboñ aèmbòe weèe ce geèe naè. Ñwáè wááwá efa weâe mú fa ñger neè nfúr moè', ja' nfúr moè' tá e táá tatap.

¹²Bfúr waê, weèr ce loo neè weèe ená weèe yu'ni neè beèe ce a ce faè' a weâe mú, aè ba beèe ce Tata Nyúè aè ce ená woweèe a ke'ni ker ce yá'ni weèe naè.

¹³Yu'ni neè neè woweèe boèñboñ seê, koñ woweèe neè ye ntee-ñwáè njo' rfaè' ce woweèe a ce geèe. Cu neè rcu ce li yu neè rfúteè-ñwáè.

¹⁴Bfúr waê, weèr ce laèa neè weèe ená weèe fa ncep neè beèe ce a yu bbor, fa ñger neè beèe ce wap mntee vi ce bu', ja' beèe ce a sáè, túr ntee boèñboñ neè ñwáè wááwá.

¹⁵Yá neè ená ñwáè fa kúsi yuu bebep neè yuu bebep ka'. Gheèter neè aè rgeèe ba buu bboèñboñ. Geèe neè buu bboèñboñ ca neè ñwáè wááwá ce e yu a weâe mú ker ba beèe enjepmbeè foñ.

¹⁶Lu'shi neè aè nfeè' wááwá,

¹⁷loo neè neè Nyúè aè nfeè' wááwá,

¹⁸yoñshi neè Nyúè aè buu wááwá ce vi ka' koni weèe. Buu ca a buu ce Nyúè ce koèñ ená beèe ce a ce duè aèmbuèu Jisos Kraâis a geêe.

¹⁹Fa kani neè Yú' Rara efa rfaè' njep weèe ka',

²⁰weèe fa jaèasi ñwáè ce e ce suñ buu ce Yú' Rara yi geèe e riñ ka'.

²¹Taase neè buu wááwá ce beèe a ce laèa neè weèe, koo viû bboèñboñ,

²²ba aènjīsaèp efa buu bbebep wááwá.

²³Nyúè ce e ke fa seèe cumúnyañ, gee tá weèe cu rcu rrara, túr faèa koo múcaèr ka', ker gee tá faèa ba aè yuu ce weèe ce geèe kàè aè yuu ce weèe ce kwaè'shi ka', kuè ba bboèñboñ aè buu wááwá du ba' aè nfeè' ce Tata Jisos Kraâis be vúè.

²⁴Nyúè ce e ká' weèe, yu ñwáâ mini. E be geèe tá yi ba wa'a.

²⁵Bfúr waê, loo neè neè weèr.

²⁶Caè'ni neè bfúr wer wááwá neè weèr. Baa woweèe nje nyoèr àè beèe Nyùè.

²⁷M ce laèa neè weèe àè rlii Tata Jisoès ená weèe be' ñwaè' ca neè bfúr wááwá.

²⁸M ce loo máná Tata Jisoès túr weèe àè ntee boèñboñ.

Ñwaè' Táèsaèlonikaè Ce Embenjii

Ñwaè' Táèsaèlonikaè Ce Embenjii 1

- ¹Ñwaè' ca a sañ máâ Pol ba Silaès ba Timotii nè ñgaâa cor ce a yu aè rla' Táèsaèlonikaè, ce yu beèe yiiseèe Ta Nyúè, a ker ba beèe Tata Jisos Kraêis.
- ²M ce loo máná Taèr Nyúè ba Tata Jisos Kraâis a túr weèe aè ntee boèñboñ, ker fa weèe cumúnyañ.
- ³Bfúr waé, yu yer dii' aè ryoèñshi Nyúè aè nfeè' wááwá njo' weèe. Yi boèñ ená weèr gee wa'a njobeè' ler rbyemiï li ce tap, a caa aèmboè li m ba, ñwáè wááwá aè ce koèñ nfúr yiï a caa aèmboè e m koèñ.
- ⁴A mbuèu ce wer ke laèa nè bcor mo', ce naèa tu nè weèe njobeè' beèe a ke nyúè' weèe, ker fa weèe ñgá', weèe ku táá tatap, byemi ba nè Nyúè.
- ⁵Ca yi ce duèñshi ená buu ce Nyúè e ke geèe vi yu yáániï, njobeè' yi be geèe tá weèe ghááte aè beèe ce a be ye rboèñ embe diû' kúú Nyúè. A mbuèu ce weèe ce yá ñgá' seè'ni.
- ⁶Nyúè yu ñwáè mini. E be kúsi mcucu' nè beèe ca njobeè' a ce fa weèe ñgá',
- ⁷jaè' weèe efa ñgá' ce weèe ce yá anaè, keèr jaè' weèr foñ efa ñgá'. E be geèe cena aè nfeè' ce Tata Jisoès ce vúè embe buèu nè ñnger-ñwáè, a bcïindap Nyúè weèe.
- ⁸E be vúè njeè múè mçuèñ mor, fa ñgá' nè beèe ce a máñni Nyúè a kani efa rgeèe yuu ce Nsuñ Mboèñboñ aèmboè Tata Jisoès ce laèa ená a geêe.
- ⁹Woweèe a be bú nfeseè, gaèpni a Tata Nyúè weèe, bá foèe efa yi ñger.
- ¹⁰E be keè vúè aè noèñ anaè tá yiï beèe ce a byemi nè ye a ku'si ye keèr vúse ye. Weèe be keè ba aè múè beèe ca njobeè' weèe aè byemi blaâa Nyúè ce weèr aè m feè'shi nè weèe.
- ¹¹A mbuèu ce wer ke loo nè weèe aè nfeè' wááwá ená Nyúè gee tá weèe cu njáèá rcu ce e koèñ ená yiï beèe a cu. Tá yiiseèe Nyúè gee aè yi ñger tá buu bboèñboñ ce weèe ce kwaè'shi aè rgeèe vi geetiï, ker gee tá mfaè' ce weèe ce geèe njo' le rbyemiï mi geetiï.
- ¹²Yi ba wa'a, a ku'siï Jisos Kraâis njo' weèe, ku'si wee weèe foñ njo' ye. Bkuè' ca vi be ba wa'a njobeè' ntee boèñboñ ce yiiseèe Nyúè ba Tata Jisos Kraâis a túr nè seèe.

Ñwaè' Táèsaèlonikaè Ce Embenjii 2

- ¹Bfúr weêr, aè ka' ba aèmboè rvúè Tata Jisos Kraêis, ker ba nfeè' ce seèe Jisoès weèe be tarte, weèr ce laèa nè weèe ená,
- ²ntee yi fa yaèñse bu' weèe, káè weèe fa yaèñse tuè'te njobeè' beèe moè' a ce laèa ená noèñ Tata anaè yi yu aètútú ka'. Seemoè' káè aè laèa ñwáè ce e ce suñ beèe

buu ce Yú' Rara yi geèe e riñ àè, káè ñwáè ce e ce feè'shi ba blaâa Nyúè àè, káè beèe mo' a ce laèa ená weèr àè sañ ñwaè' àè,

³Weèe fa maè'shi tá ñwáè moè' bo' weèe ka' aè njáâá ká ka'. Tá noèñ ca yi ka' ba, nteèetu ce aèlùèsimbuèu be ba, tá ñwáè ce e baèa Kraâis vúê. Ca yu ñwáè ce e bú yi wáá.

⁴E be naèa tu ená e caèa buu wááwá ce beèe a ce gú'shi aègho ená a Nyúè. E geèe wa'a, du niñ mbe Ndaèp Nyúè, cu mbo, lor yi tu ená a ye Nyúè.

⁵Mboè weèe bii kuushi ená aè m ba mbe nfeè' ce seèe aè m ba naè, máè suñ weèe buu ca a?

⁶Weèe aè riñ yuu ce yi geèe ená ñwáè anaè fa vúè seè'ni ka', tá e bo loè vúè ba aè nfeè' yìi.

⁷Bsaèrbuu vi yu aègho wáá, a ka' ba ba aè bsúèti. Ñwáè ce e geèe bsaèrbuu anaè vi ke' ce yááti aèwañ ka' yu aègho. Be ba aè nfeè' ce a fúr ñwáè anaè,

⁸tá ñwáè bsaèrbuu ca yááti aèwañ. E yááti aèwañ tá Tata Jisos Kraâis lo vúè neè ñger-ñwáè, fyáp ye neè mbáp, tá e kwe, mïisi bú aè noèñ anaè.

⁹Ñwáè bsaèrbuu anaè be vúè neè ñger ce yi loè ese Sataèn, geèe ku' mncòè ba buu bbáèá ce bo' beèe aègho ená a ku'si ye.

¹⁰E be geèe ku' buu goèr se tá e bo bo' beèe ce a ce bú aègho. Woweèe a ce bú njobeè' a m kani aè rkoèñ mini ce e m ba geèe tá woweèe a luèñ.

¹¹Aè ka' ba njobeè' woweèe a m koèñ mini ca ka', Nyúè ce geèe woweèe a ce jep, a ce koñ ba mnde'.

¹²Nyúè ce geèe wa'a, tá mnsa' mi bo koo beèe ce a byemi yuu mini ka', a ce yu' yap rboèñ ba neè bsaèrbuu.

¹³Aè ka' ba yi aèmboè weèe, bfúr weêr, Tata Nyúè aè koèñ weèe. Yu yer dïi' aè ryoèñshi Nyúè aè njáèá beèe ce weèe yu njobeè' Nyúè aè m ce weèe efa rkáè' tá weèe bo koni ryoèñ. Weèe aè m koni ryoèñ ca njìi enjep yú' Nyúè. Yi m geèe weèe aè ba brara, ker byemi blaâa mini ce weèe aè m byemi aègho.

¹⁴Nyúè aè m ká' weèe, weèe aè koni ryoèñ ca aè nfeè' ce weèr aè m feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ neè weèe naè. E m ká' weèe tá weèe bo sa' foèò ce yu foèò Tata Jisoès.

¹⁵Yi ka' ba wa'a bfúr weêr, táá neè tatap, ku lá ba ryá'nii ce weèr aè m yá'ni weèe a ker sañ neè weèe naè nje tuè.

¹⁶⁻¹⁷Tata Jisos Kraâis ba Nyúè ce e yu yïseèe Taê, fa weèe cumúnyañ. Nyúè aè m koèñ seèe a fa seèe ñger nfeseèe, a ker ka'ni seèe buu ce seèe aè riñ ená vi be ba. E m geèe buu ca njo' yi ntee boèñboñ ce e m túr neè seèe. M ce loo máná Nyúè ca fa weèe cumúnyañ, gee tá weèe táá tatap, ce geèe ba buu bboèñboñ keèr ce laèa ba buu bboèñboñ.

Ñwaè' Táèsàèlonikaè Ce Embenjì 3

- ¹Bfúr waê, weèr ce laèa nèè weèe aèlúèsimbuèu ená weèe loo nèè weèr. Loo nèè ená blaèa aèmboè Tata vi du aè ñgoèñ cárcár tá beèe a byemi ce yu'ni nèè Nyúè aèmboè weèe aè m byemi a ce yu'ni naè.
- ²Loo nèè foñ ená Nyúè fúr weèr embaè mmbo ñgaâa bsaèrbuu. Weèr ce laèa wa' njobeè' beèe wááwá a ce byemi blaèa ca ka'.
- ³Ka' yi yu wa'a, Tata Jisoès yu ñwáè mini. E be fa weèe ñger, keè'ni weèe ese Sataèn ce e yu ñwáè bsaèrbuu.
- ⁴Aè ka' ba njo' yìi mini ca weèr aè byemi ená weèe ce geèe buu ce weèr aè suñ weèe, kuè ce geèe ba vi aè nfeè' wááwá.
- ⁵Tata Nyúè beesi wee mntee tá weèe riñ njáèá rkoèñniì ce e túr nèè weèe, keèr riñ njáèá ñkur ntee ce Jisos Kraâis túr.
- ⁶Bfúr waê, weèr ce cìlisi nèè weèe aè rlii Tata Jisos Kraâis ená nfúr moè' ka' ba a weêe mú ce e ce koèñ aè rfaè' ka', a ce cu aèmboè weèr aè m yá'ni weèe ená weèe cu naè ka', weèe woweèe fa kar ka'.
- ⁷Wee weèe riñ ená weèe aè ba geèe ba ñgeèe ce weèr aè m ce geèe. Weèr aè m ba a weêe mú a ce koosi bbor ka'.
- ⁸Weèr aè m ye yuu mo' a buu efa rlaè' ka'. Weèr aè m ce faè' ce lii'mi neètú' ba neèmootiì faè dii' weèr bo ba ntàèr nèè ñwáè moè' ka'.
- ⁹Weèr aè m ce geèe wa'a yi ke' ba ená weèr aè m buu ñger aè rlaèa ená weèe ja' weèr ka'. Weèr aè m geèe wa'a tá weèe bo yá'ni, ce faè' aèmboè weèr aè m ce faè'.
- ¹⁰Weèr aè m laèa nèè weèe aè nfeè' ce seèe aè m ba naè wáá ená ñwáè ka' tá faè' ka', e fa ye ka'.
- ¹¹Weèr ce laèa wa'a, njobeè' weèr aè yu' ená beèe moè' efa weèe a yu bbor. Woweèe a koèñ aè rfaè' ka' a ce kar a ce jepsi ba ntaè'teè beèe moè'.
- ¹²Weèr ce cìlisi a ker ce bu' mmbo nèè beèe anaè aè rlii Tata Jisoès Kraâis ená woweèe a cu aè nsheè ce fa' tá a bo túr yuu ye.
- ¹³Bfúr waê, weèe fa sáè aè rgeèe yuu boèñboñ ka'.
- ¹⁴Ñwáè moè' ka' kani aè rgeèe yuu ce weèr aè sañ nèè weèe na, weèe fyá' ñgaèñ boèñboñ. Weèe fa túr yuu mo' aè rgeèe weèe ñwáè anaè weèe ka' tá e bo ghaèani.
- ¹⁵Ka' yi yu wa'a, weèe fa loèr ne ye aè ñwáè bbaèa ka'. Cep nèè ye ba aèmboè nfúr weèe.
- ¹⁶Tata ce e ke fa seèe cumúnyañ, fa weèe cumúnyañ ca aè nfeè' wááwá, ka' aè ba koni ká koni weèe áè. Tata ba a ñwáè wááwá efa weêe mú.
- ¹⁷Rcaè'niì ca aè sañ máâ Pol nèè ya bo. Máè ku sañ aèmboè má ke sañ mbe wa mñwaè' wááwá naè, tá weèe bo riñ ená aè sañ máè.

18M ce loo máná Tata Jisos Kraâis túr weèe àè ntee boèñboñ.

Ñwaè' Timotì Ce Entombü

Ñwaè' Timotì Ce Entombü 1

¹Ñwaè' ca ce sañ máâ Pol ce m yu ñwáè ntuu nè Jisos Kraêis. M yu ñwáè ntuu ba aè ñger Nyúè ce e geè seè aè luñ ker ba aè ñger Jisos Kraâis ce e geè seè aè lá mmir mbenduè buu ce vi be keè ba.

²M ce sañ ñwaè' ca nè Timotì ce e yu muu waè ce mini njobeè' e byemi nè Jisos Kraêis. M ce loo máná Taèr ba Jisos Kraâis ce e yu yùseè Tata túr weè aè ntee boèñboñ, koosimnse nè weè, ker fa weè cumúnyañ.

³AÈmboè máè m laèa nè wáè aè nfeè' ce máè m ce duè aè ñgoañ Máèsáèdoniÿaè naè, m ker ce laèa nè wáè ená aè ku cu aè rla' Áfásòès, tá aè bo laèa nè beè mo' ce a ce yá'ni ryá'nü mnde' naè ená woweè a borni njáèá ryá'nü anaè.

⁴Laèa nè woweè ená woweè a fa loèr yaèp nfeè' ce suñ ba mghaèghar káè ce naèshi ba bfúr ce baè' aèfo ka' ka'. Buu ca vi geè beè a ce sár ba mnsár a ke' ce jaè' beè aè rriñ buu ce vi yu a kuu mfaè' Nyúè ka'. Beè a ke rriñ buu ca ba njobeè' woweè a byemi yuu ce Nyúè aè laèa.

⁵Mbuèu ce wáè ba laèa buu ca nè woweè yu ená woweè a bo koèñ beè. Rkoèñnì ca li ba ba aè nfeè' ce ñwáè aè ka' túr ntee rara, yi ntee yi ke' ce fa ye ñgá' ka' njobeè' e geè ñgeê boèñboñ, a byemi nè mini-ñwáè.

⁶Beè mo' a maè' buu ca a da' nduunjü a du ba aèmbuèu bde' bcicü.

⁷Woweè a koèñ aè rba ñgaâa ryá'ni mncir Nyúè, a ke' riñ buu ce woweè a ce laèa nè ntee-ñwáè ená vi yu mini naè ka'.

⁸Seè rriñ ená mncir Nyúè vi yu bboèñboñ ce ñwáè aè ka' gee rfaè' ce a ba geè aègho.

⁹Seè rriñ ená Nyúè aè fa mncir ca ba njo' beê bboèñboñ ka'. E fa vi njo' beè ce a teè btu, a ce bú' mncir, ker ba beè ce a ce yu'ni nè Nyúè ka', a ba ñgaâa ñgeè buu bbebep. E fa vi foñ njo' beè ce yap ñgeè yi yu rara ka', woweè a ce jaèasi buu Nyúè. E fa vi njo' beè ce a ce yúshi wap bta ba wap mmaê, ker ba beè mo' foñ ce a yu ñgaâa nyúshi beè.

¹⁰E fa vi njo' bee ce a ce saèki, ba mmbañruè ce a ce noèñ a mmbañruè mo', ba beè ce a ce yáèá beè ce fyeèni aè bkwaèa, ba ñgaâa nya' mnde', ker ba ñgaâa ntáá njìnsa' mnaèñ, ker ba njáèá ñgeè wááwá ce beè a ce geè yi ba jáá efa ryá'nü mini.

¹¹Ryá'nü mini ca yu ryá'nü ce li ghááte a ke' ba jáá efa Nsuñ Mboèñboñ ce Nyúè aè fa mba máâ mmoè ka'. Nsuñ Mboèñboñ ca ce geè beè a ce rriñ foè Nyúè ce e yu ñwáè bghoè.

¹²M ce yoëñshi Jisos Kraâis ce e yu yïiseèe Tataê, aè ba ye ce e fa máè ñger ená m gee rfaè' ca. M ce yoëñshi ye njobeè' e m yá ená m yu ñwáâ mini, a ka' ce máè ená m fa' neè ye.

¹³Máè m ba ñwáè ce máè m ce bepsi rlii Jisos Kraâis, a ce fa yïi beèe ñgá', a ce geèe bsaèrbuu neè beèe. Ka' máè m ba njáèá ñwáâ wa'a, Nyúè aè koosimnse neè máè njobeè' máè m ce geèe buu ca wa'a, a be byemi neè Jisos Kraâis ka', a riñ ená a buu bbebep ka'.

¹⁴Jisos Kraâis ce e yu yïiseèe Tata aè m geèe yuu boëñboñ neè máè seê. E m geèe máè byemi neè ye, a ker koñ beèe foñ. Jisos Kraâis e ke fa rbyemi ca ba rkoëñni neè beèe ce a woweèe a yu ñwáè moè'sir.

¹⁵Nlaèa ca yu nlaèa mini, rtarni li ke' ba njo ka', aè ba nlaèa ce beèe a ba byemi neè yap ntee-ñwá. Nlaèa anaè yi yu ená Jisos Kraâis aè m vùè njep ñgoëñ na aè rgeèe tá ñgaâa ñgeèe buu bbebep a luëñ. Ñkúú efa múè beâe bbebep ca yu máè.

¹⁶Mbuèu ce Nyúè aè m koosimnse neè máè aè m ba tá Jisos Kraâis bo duëñshi beèe ená e yu ñwáè ce aède' e kur ntee seê. E m geèe wa'a tá beèe a bo yá aèmbòe e kur ntee neè máè ce m yu ñkúú efa múè ñgaâa ñgeèe buu bbebep, tá m bo ba rduëñshi neè beèe ce a be byemi neè ye, koni ryoëñ ce nfeseè.

¹⁷Ha wáâ Nyúè! Ñkúú ce aè ce cu nfeseè, ce aède' aè kwe ka', ce aède' ñwáè yá wáè neè mmir ka', ce nyúè moè' ker ba caa efa wáè ka', tá beèe a yu'ni neè wáè, tá aè sa' foèo nfeseè. Yi yu wa'a.

¹⁸Muu waè ce Timoti, m ce laèa buu ca neè wáè. Buu ce m ce laèa neè wáè na yu buu ce vi gháâte aè buu ce Nyúè aè m geèe aè nfeè' moè', beèe a riñ a laa aèmbòe wáè naè. Wáâ ce geèe buu anaè, vi bo fa wáè ñger aè rmaè' biir ce mboëñmboñ.

¹⁹Kuè táá tatap njep lo rbyemi, lá yo ntee rara. Beèe mo' a kani yuu ce yap ntee yi ce suñ woweèe, a sa'si lap rbyemi.

²⁰Beèe mo' efa múè beèe ca yu Hiiminaès ba AËláèksandaè. Máè fa woweèe mbaè mmo Sataèn tá woweèe a bo yá ñgá', riñ buu, borni efa rbepsi rlii Nyúè.

Ñwáè' Timoti Ce Entombi 2

¹Yuu entombi ce m ce laèa neè wáè yi yu ená weèe loo neè beèe wááwá, yoñshi Nyúè, loo buu ce weèe aè buu ese ye. Loo ená e ja' beèe mo' foñ.

²Loo neè neè bkúú ba beèe wááwá ce a ce sa' beèe tá seèe bo cu neè cumúnyañ-ñwáè, tá ñgá' ba ka', cu ba rcu ce Nyúè koëñ, ba beâe byááni aè bsii beèe aè buu wááwá.

³Aè rloo wa'a yu yuu boëñboñ, aè ba yuu ce Nyúè ce e yu yïiseèe ñwáè rjaè' e ke yu' rboëñ aègho.

⁴E ke koëñ aè rjaè' beèe tá woweèe a bo riñ yuu ce yi yu mini.

⁵Nyúè yu moè'sir, ñwáè ce e yu mbetar Nyúè ba beèe, a ce geèe tá beèe a ba aèbee a Nyúè aèmbòe seèe yu, aè ba moè'sir foñ. Ñwáè ca yu Jisos Kraâis ce e m ba ñwáè aèmbòe seèe.

⁶Jisos Kraâis ca aè m fa yïl nyor aè rtee beèe wááwá efa yaèp ñgá'. Yuu ce e m geèe na yi ce duèñshi ená Nyúè aè m ce koèñ aè rgeèe tá beèe wááwá a luêñ. Cena yi ku koni ba aè nfeè' ce Nyúè aè m lálè.

⁷A mbuèu ce Nyúè aè m ce máè ená m ba ñwáè rfeè'shïi ker ba ñwáè ntuu foñ. Yuu ce m ce laèa na yu yuu mini, m ce nya' ba mnde' ka'. Nyúè aè m ce máè wa'a tá m bo yá'ni beèe enje jáá yuu mini, tá woweèe a riñ foñ aèmbòe aède' ñwáè byemïl nèe Jisos Kraâis.

⁸M ce koèñ ená mmbañruè ce a yu aè bdiï' wááwá a loo. Woweèe a ce loo, a naa mmo mrara mbekïl, ke' túr ntee yayañ nèe beèe moè', káè ba ñgaâa mntañshïl ka'.

⁹M ce koèñ foñ ená bbyeèñge a yar buu aè njiû yáániì tá vi ba yáániì, keè' ba ba buu rñgoèo ka', keè' ba' ba tu rñgoèo ka', káè yar ba bsa' káè btee káè bcaèñ rñgoèo, káè bcáè' ce vi luèu ntaa ka'.

¹⁰Woweèe a susi nyor ba nèe mfaâ' mmoèñmboñ, ce yu mfaè' ce mi ghááte nèe bbyeèñge ce a ce laèa ená woweèe a riñ Nyúè.

¹¹Ka' ba aè nfeè' ce a ce yá'ni beèe, njeñwáè cu múnyañ, cu nèe ryu'niì-ñwáè.

¹²Máè byemi ená njeñwáè yá'ni káè túr ñger mbenduè mbañruèñwáè ka'. Njeñwáè túr aè rcu múnyañ.

¹³Cena yi yu wa'a njobeè' a m boo Adaèm entombïl nèe EÊf.

¹⁴Yi ba foñ ená ñwáè ce a m bo' aè m ba Adaèm ka'. Ñwáè ce a m bo', e bú' ncir, aè m ba njeñwáè.

¹⁵Geewa'a, njeñwáè aè ka' táá tatap njep li rbyemïl ba rkoèñniì, gee ñgeâe rara, cu yáániì, baná Nyúè be jaè' ye embenjïl boo ce e ce bi.

Ñwáè' Timotï Ce Entombï 3

¹Nlaèa ce m be laèa na yu nlaèa mini. Nlaèa anaè yi yu ená ñwáè aè ka' koñ aè rba tu-nta', baná ñgaèñ aè koèñ ba rfaâ' rboèñboñ.

²Tu embe cor yi túr aè rba ñwáè ce aède' a taa ye aètu yuu mo' ka'. E be kuè túr ñgwa moè'sir, túr ntee bobor, túr bfee. E fa ba ñwáè aèwaèa ka'. E be ba ñwáè ce aède' e sa' beèe yáániì, riñ aè ryá'ni beèe yáániì foñ.

³E túr aè rba no-ñkoo ka', ce geèe buu ba aè ñger ka'. E be ce geèe buu nèe rbonïl-ñwáè. E túr aè rba ñwáè mntañshïl ka'. E fa roñ mbaèa ka'.

⁴Ñgaèñ túr aè rba ñwáè ce e ce keè' aè yïl ndap boèñboñ, ker ce yá'ni boo vi tá woweèe a ce yu'ni nèe ye, ce geèe ñgeâe boèñboñ nèe beèe wááwá.

- ⁵Ñwáè aè ka' tá riiñ aè rkeè'ni aè yii ndap boèñboñ ka', aède' e gee eká ka' ke'ni aè cor Nyúè?
- ⁶E túr aè rba ba ñwáè rbyemiû nfi ka', buwa'laèr e lo naatu, gwe mnsa' aèmboè Sataèn aè m gweè naè.
- ⁷E túr aè rba ñwáè ce beè ce a yu ñgaâa cor ka' a be ce laèa yáani aèmboè ye foñ faè dii' beè a lo taèa ye, tá e kwe aè taa Sataèn ka'.
- ⁸Bdikiin foñ a túr aè rba beè ce a ke loèr buu aetàèr ka', keèr ba foñ beè ce a nya' mnde' ka'. Woweè a túr aè rba beè ce a ce no mruè' goèr ka', káè beè ce a roñ mbaèa ka'.
- ⁹Woweè a túr aè ce táá njep buu ce vi kuèu rbyemi ce yu buu ce vi caèa bfee ñwáè naè neè ntee rara.
- ¹⁰Tá woweè a ka' keè faè' rfaè' bdikiin, baná a be fyá' woweè boèñboñ seê. A ka' fyá' woweè wa'a, yá ená woweè a ghááte, woweè a fa'.
- ¹¹Bbyeèñge foñ a túr aè rba ba beè ce a ce loèr buu aetàèr ka', ba ñgaâa mnsa'ni foñ ka'. A túr aè rba beè ce a túr ntee bobor, ba foñ beè ce a yu mini aè buu wááwá.
- ¹²Bdikiin a túr aè rba beè ce a túr bbyeèñge aèñgoo ka', ba beè ce a ce keè' aè boo wap ba wap mndap boèñboñ.
- ¹³Beè ce a ka' fa' rfaè' bdikiin ca boèñboñ, baná a be naèa woweè mbeki, woweè a ce laèa aèmboè rbyemi ce e neè Jisos Kraêis, laa neè ñger-ñwáè.
- ¹⁴Aèmboè m ce sañ ñwaè' ca neè wáè seè'ni na, m ce kwaè'shi ená ku báti nfeè' múcaèr tá m vú yá wáè.
- ¹⁵Geewa'a, m ka' caasi nfeè', tá ñwaè' ca yi bo geè tá beè a riñ njáèá ñgeè ce a ba geè aè múè beè Nyúè. Beè Nyúè ca yu cor Nyúè ce e yu nteè. Cor ca yu aèmboè rki ce li ghashi buu ce vi yu mini.
- ¹⁶Aède' beè a kani ená buu ce vi kuèu Nyúè, ce e múè' miseè mmir seè aè yá naè vi buu efa rba bghagha' ka'. E m vúè aèmboè ñwáè, beè a yá ye. Yú' Nyúè yi m duèñshi ená yi yu yáani. Bciindap Nyúè a m yá ye. Beè a m feè'shi aèmboè ye aè bto' wááwá. Ñgoèñ ca yi m byemi neè ye. Nyúè aè m loèr ye a du aègho mbe buè, e cu mbo neè foè-ñwáè.

Ñwáè' Timoti Ce Entombü 4

- ¹Yú' Rara yi ce laèa rara ená be keè ba aè nfeè' moè' tá beè mo' a ma' yuu ce a m byemi, ce yu'ni ba neè byú' ce vi ke bo' beè, keèr ce yu' ba buu ce mnyúâmkaè' vi ce yá'ni.
- ²Yi be keè ba wa'a njobeè' ñgaâa nya' mnde' ce a yu ñgaâa mbo'ni a be keè yá'ni njáèá ryá'ni ca. Woweè a be keè riiñ jáá jáèá jáá efa yuu boèñboñ ba yuu bebep ka' njobeè' wap mntee vi yini.

³Woweèe a be keè yá'ni ená mbañruèñwáè fa loèr ñgwa ka', keèr yá'ni ená njeñwáè du bguèu foñ ka'. Woweèe a be keè yá'ni beèe ená woweèe a fa ye njáèá byee mo' ka'. Geewa'a, Nyúè aè m geèe byee tá beèe ce a byemi a riñ yuu mini a bo ye ce yoèñshi ye.

⁴Buu wááwá ce Nyúè aè m gee vi yu yáánì, mo' efa gho aè ke' ba yìl ce ñwáè kani ka'. Yi yu ená beèe aè ka' koni buu ca, a yoñshì Nyúè.

⁵Blaâa Nyúè ba rloo vi geèe buu ca vi ba byáánì aè bsii Nyúè.

⁶Wáè ka' suñ buu ca neè bfúr enjep Jisos Kraâis baná aè yu ñwáè rfaâ' mboèñboñ neè Jisoès, a ce duèñshi ená aè ce nyañ yoè nyor neè blaèa ce vi kuèu rbyemì, ker ba ryá'niû rboèñboñ ce wáè ku táá njo naè.

⁷Fa túr yuu mo' aè rgeèe neè mghaèghar cicì ka'. Mi túr yuu mo' aè rgeèe neè Nyúè ka'. Yá'ni yoè nyor aè rcu ba rcu ce Nyúè koèñ.

⁸Ñwáè aè ka' yá'ni yìl nyor aè rgeèe mcáâr, mú sá' ku ba njo. Geewa'a, ñwáè aè ka' yá'ni yìl nyor aè rkwaè'shi ba aèmboè buu Nyúè, sá' ba njo aè buu wááwá njobeè' njáèá mkwaè'shì ca mi kaè'ni seèe rcu rboèñboñ seè'ni na, ker ba rcu rboèñboñ aè nfeè' ce e bii ka' ba.

⁹Nlaèa ca yu nlaâa mini, rtarnì li ke' ba njo ka', aè ba nlaèa ce beèe a ba byemi neè yap ntee-ñwáè.

¹⁰A mbuèu ce weèr ce faè', a ce faate msoèñ. Weèr ce geèe wa'a njobeè' weèr aè láè mer mmir ba mbenduè Nyúè ce e yu nteèe. E yu Nyúè ce e be geèe tá beèe wááwá a bo luèñ, lañlañ beèe ce a byemi neè ye.

¹¹Laèa buu ca ker yá'ni vi.

¹²Fa maè'shi tá ñwáè moè' lor wáè aetàèr njobeè' aè yu ghaèñwáè ka'. Ba rduèñshì neè beèe ce a byemi, aè wo blaèa, ba a yo ñgeèe, ba aè lo rkoèñni, ba a lo rbyemì, ker ba aè lo rcu rrara.

¹³Tá m ka' vùè, loèr yoè nfeè' ce be' blaâa Nyúè neè beèe, cep woweèe, ker ce yá'ni woweèe.

¹⁴Fa maè' bfee rfaè' ce Nyúè aè fa neè wáè ka'. Nyúè aè m fa wáè bfee ca njo' buu ce e m geèe aè nfeè' moè', beèe mo' a yu' ese ye a laa aèmboè wáè, btu embe cor foñ a la' mmo mbe wâ nduè naè.

¹⁵Láè ntee aè buu ca, ce gee vi tá ñwáè wááwá bo yá aèmboè aè ce kuè' aè buu Nyúè.

¹⁶Keè'ni yo tu, lor nfeè' aè yuu ce aè ce yá'ni. Ce gee ba buu ca aè nfeè' wááwá, njobeè' wáè ka' ce geèe vi, baná aè be tee yo tu efa ñgá', keèr tee btu beèe ce a ce yu' buu ce aè ce laèa.

Ñwáè' Timotì Ce Entombù 5

- ¹Fa lapni nleeñwáè ka', cep ye aèmboè aède' aè cep yoè taê. Geèe yuu ce aède' aè gee nèè bfúr wo nèè boo mnsuènsuè.
- ²Geèe yuu ce aède' aè gee nèè yo maê, nèè bbyeèñge ce a yu bleebeèe, gee yuu ce aède' aè gee nèè bjar wo nèè bbyeèñge ce a yu bleebeèe ka' naè. Cu weèe woweèe aè njîû yáánîi.
- ³Jaè' byepkúú ce a yu byepkúú nèè mini-ñwáè.
- ⁴Ñgwañkúñwáè aè ka' túr boo káè mmbishîi áè, baná boo ca káè mmbishîi ca áè, a ba ba beèe entombîi aè rjaè' ye. Woweèe a ka' ja' ye baná woweèe a ce geèe yuu ce woweèe a yá'ni a kuu Nyúè, tá yi ba ená njeèe aè rúèú a ce nyoñ muu. Cena yu yuu ce Nyúè e ke yu' rboèñ aègho.
- ⁵Ñgwañkúñwáè ce e yu ñgwañkúñwáè nèè mini-ñwáè, a ke' túr ñwáè ce e ja' ye ka', yu ñgwañkúñwáè ce e làè mi mmir mbenduè Nyúè a ce loo nèè ye aè nfeè' wááwá ená e ja' ye.
- ⁶Ñgwañkúñwáè ce e ka' ce ye yi ba rboèñ enjep ñgoèñ na, baná ka' e yu nteèe wa'a, e kwe.
- ⁷Laèa buu ca nèè beèe tá woweèe a bo cu rcu ryáánîi, faè dîi' ñwáè moè' bo laèa yuu bebep kuèu woweèe ka'.
- ⁸Ñwáè aè ka' tá jaè' yîi beèe ka', lañlañ beèe embe yeâ ndaèp, baná ñgaèñ aè kani buu ce e byemiîi, a bep a caa ñwáè ce e byemi ka'.
- ⁹Ñgwañkúñwáè aè ka' tá caèa bfeè' mntuunfu keèr ba foñ ba njeñwáè ce e m ku túr nduu moè'sir ka', weèe fa sañ li rlii aè múè mlii byepkúú ka'.
- ¹⁰E be ba njeñwáè ce beèe a rîiñ ye aè mi mfaâ' mmboèñmboñ. E be ba njeñwáè ce e m ce keè' aè boo vi boèñboñ, a ce koni beèe mbe yeâ ndaèp boèñboñ, a ce su'si mkuèu beèe Nyúè, a ce jaè' ñgaâa ñgá', a ce fa nyor aè rgeèe mfaè' wááwá ce mi yu mmboèñmboñ.
- ¹¹Weèe fa sañ mlii byepkúú ce a yu bleebeèe ka' naè ka', njobeè' woweèe a ka' lo ce kwaè'shi goèr ba aèmboè rboèñ nyor caa rfaè' e nèè Jisos Kraêis, woweèe a lo koñ ba aè rduè bguèu.
- ¹²Woweèe a duè bguèu baná woweèe a bú' mkaè'ni ce woweèe a m geèe naè, a ká' ñgá' mbe waâp nduè.
- ¹³Woweèe a lo koèñ ba aè rcu aè ciciîi, ce kar aè mndap beèe mo' foñ. Yi ka' ba wa'a, woweèe a lo káè' mnsa'ni, keèr ce jepsi ntaè'teè beèe mo', ce laèa buu ce woweèe a ba laèa ka'.
- ¹⁴M ce cep byepkúú ce a yu bleebeèe ka' naè ená woweèe a du bguèu, bi boo, fyá' wap mndap boèñboñ faè dîi' ñwáè bbaèa koni fáñ aè rlaèa yuu bebep kuèu woweèe ka'.
- ¹⁵Beèe mo' efa woweèe a daè' njîi wáá, a du ba aèmbuèu Sataèn.

- ¹⁶Baná ñwáè rbyemiì aè ka' túr byepkúú mbe yeâ ndaèp, e fyá' aè byepkúú anaè. E fa láè ntàèr ca mbenduè cor ka', tá cor bo fyá' aè byepkúú ce a yu byepkúú neè mini-ñwáè.
- ¹⁷Btu embe cor ce a ka' ce geèe lap rfaè' boèñboñ baná woweèe a ghááte aè beèe ce cor aè ba yu'ni neè woweèe jáá, keèr fyá' aè woweèe boèñboñ. M ce laèa lañlañ ñgaâa rfeè'shiì ce a ce feè'shi blaâa Nyúè, a ker ce yá'ni vi boèñboñ se naè.
- ¹⁸Ñwaâ' Nyúè yi laèa enáè, "Fa kur cuèu naè' ce e ce bu' msañ ka'." Ñwaâ' Nyúè yi ker laa foñ enáè, "Ñwáè rfaè' aè ghááte aè rkoo vi blaè'."
- ¹⁹Ñwáè aè ka' laa ená tu embe cor yi geèe faèa, weèe fa byemi ka'. Geewa'a, beèe a mmbaa káè beèe a mtaar áè, a ka' vù suñ ená e geèe faèa ghup weèe ka' byemi.
- ²⁰Beèe ce a ka' gee buu bbebep, baná a be lapni woweèe aèwañ tá bár a bo wáp.
- ²¹M ce laèa cena neè wáè aè bsii Nyúè, ba aè bsii Jisos Kraêis, ker ba foñ aè bsii bcïndap Nyúè ce Nyúè aè ce. M ce laèa tatap seê, ená aè gee buu ce m ce laèa neè wáè na, ke' ce so'niñgoèñ ka'. Gee neè beèe wááwá yááni.
- ²²Fa kaèka aè rla' mmbo mbenduè ñwáè ka'. Fa túr bo njep yuu bebep ce beèe mo' a geèe ka'. Geèe ñgeâe rara.
- ²³Fa kuè no ba mdip caè'caè' ka', no mú mruè' múcaèr tá mi bo jaè' wáè a rbùè ce li ce fa wáè ñgá', aè ce yañ cá'cá' se naè.
- ²⁴Buu bbebep beèe moè' vi ke yaèñse yááti, beèe aè riñ ená woweèe a be gweè mnsa'. Buu bbebep vi beèe moè' vi loè lor nfeè' seê, ka' yááti.
- ²⁵Yi ku ba wa' foñ neè buu bboèñboñ ce beèe a ce geèe. Buu bboèñboñ ce beèe mo' a ce geèe vi loè yañse yááti. Buu bboèñboñ ce beèe mo' a ce geèe vi loè lor nfeè' ka' yááti. Geewa'a aède' vi lo buu efa ryááti ka'.

Ñwáè' Timotü Ce Entombü 6

- ¹Beèe ce a yu bkwaèa, a ce yá ñgá', a ba loèr wap mmasaè aèmoè beèe ce woweèe a ba yu'ni neè woweèe boèñboñ seê, faè diì' ñwáè lo laèa yuu bebep kuèu Nyúè ker ba buu ce weèr ce yá'ni beèe na ka'.
- ²Bkwaèa ce wap mmasaè a yu ñgaâa rbyemiì naè a fa loèr wap mmasaè aètàèr njobeè' woweèe a yu bfúr enjep Jisos Kraâis ka'. Woweèe a ba faè' neè wap mmasaè anaè boèñboñ seê, njobeè' beèe ce a ce ye sá' efa lap rfaè' yu beèe ce a ku ba ñgaâa rbyemiì aèmoè woweèe, aè ba beèe ce woweèe a koèñ. Yá'ni beèe buu ca, cep woweèe tá a bo geèe vi.
- ³Ñwáè aè ka' yá'ni yuu mo' jáá, ke' byemi blaèa ce Jisoès aè m laèa ker ba ryá'ni ce li geèe beèe a ce riñ Tata Nyúè ka',
- ⁴baná ñwáè anaè ce naèa tu, a riñ yuu ka'. E ce señ buu, a ce sár mnsár aè mú blaèa jáá jáéá jáá. Cena yi geèe beèe a ce ko'ndoñ, a ce lapni, a ce cápni, beèe a ce kwaè'shi bebep kuu beèe mo'.

- ⁵Cena foñ yi geèe beèe ce map mkwaè'shii mi jep a ker riñ yuu mini ka', a ce sár mnsár. Woweèe a ce kwaè'shi ba ená buu Nyúèe yu buu ce a be koni sá' enjo.
- ⁶Geewa'a, ñwáèe àè ka' ce cu rcu ce Nyúèe koèñ, yuu ce e túr yi gháátee ye, baná ñgaèñ àè koni sá' seê.
- ⁷Seèe àè m ce vùèe njep ñgoèñ na, a túr yuu mo' ka'. Seèe be keèe ce duèe tá seèe lor yuu mo' enjo ka'.
- ⁸Seèe àè ka' túr bcàèe' ba byee, seèe ma'shii tá vi gháátee seèe.
- ⁹Beèe ce a koèñ àè rkuèe' àè buu a lo gwe rmoèoshii, kwe àè taa. Taa ce woweèe a loèe kwe aègho na, yu ba buu ce woweèe a koèñ neèe blúr-ñwáèe, ñgá' àè ba njo. Buu ce woweèe a koèñ neèe blúr-ñwáèe na yu buu ce vi ke suèusi beèe njep nsheèe, bepsi woweèe dúèdúèe.
- ¹⁰Broñ mbaèa yu mñgaèñ efa buu bbebep wááwá. Beèe mo' a koèñ àè rtúr mbaèa seê, a ka' ce koèñ wa'a, a da' njii rbyemii, a ce señ ba buu, wap ntee vi ce fa woweèe ñgá'.
- ¹¹Aè ka' ba yi aemboèe wáèe ce àè yu ñwáèe Nyúèe, cañ efa gee buu ca. Láè ntee ce gee ba ñgeàe yááni, cu ba rcu ce Nyúèe koèñ, lá ntee neèe Nyúèe, koñ beèe, táá tatap, ba múfáèà àè yo ñgeèe.
- ¹²Cañ mcañniû mboèñmboñ ce àè rbyemii, so ryoèñ ce nfeseèe ce Nyúèe àè m ká' wáèe ená àè bo koni. Nyúèe àè m ká' wáèe ená àè bo koni njáèà ryoèñ ca, wáèe konii li nyúèe ce wáèe m laèa àè múèe beèe ená wáèe byemi, Nyúèe àè yu' rboèñ naè.
- ¹³M ce laèa neèe wáèe àè bsii Nyúèe ce e ke geèe buu wááwá ba bteèe, ba àè bsii Jisos Kraâis ce e m laèa boèñboñ àè bsii Pontos Pailàèt.
- ¹⁴M ce laèa ená àè gee buu ce máèe laèa na, ke' co' mo' embo ka'. Geèe vi yááni caar du ba' àè nfeèe' ce Tata Jisos Kraâis be vùèe.
- ¹⁵Nyúèe be geèe tá Jisos Kraâis vùe àè nfeèe' ce e m láèe. Nyúèe ca yu Nyúèe ce beèe a ba ce náèsi, yu ye ce e ce sa' caè'caè'. E yu ñkúú neèe bkúú wááwá, a ba Taèr neèe btaèr wááwá.
- ¹⁶Ku ba ye ce aède' e kwe ka', a ce cu ba àè rraa ce aède' ñwáèe ba' aètútú efa gho ka'. Ñwáèe àè m be yá ye ka', aède' ñwáèe yá ye ka'. Tá beèe a yu'ni neèe ye, tá yi ñger yi cu nfeseèe. Yi yu wa'a.
- ¹⁷Laèa neèe beèe ce a kuèe' àè buu enjep ñgoèñ na ená woweèe a fa naèa tu káèe láèe mmir mbenduèe bkuèe' ka', njobeèe' ñwáèe moèe' riñ aèyaèñseèe ka'. Laèa neèe woweèe ená woweèe a lá map mmir ba mbenduèe Nyúèe ce e yu mmo mntoo a ce fa seèe buu wááwá tá seèe bo yu' rboèñ aègho.
- ¹⁸Laèa neèe woweèe ená woweèe a gee buu bboèñboñ, ku' àè mfaâ' mmoèñmboñ, ba mmo mntoo, koñ foñ àè rgaèp yaèp buu a beèe mo' weèe.

19Woweèe a ka' gee wa'a tá yi bo ba ená woweèe a kupshi buu ce vi be jaè' woweèe àè nfeè' ce e bii ka' vùè naè, a lá boèñboñ, tá woweèe a bo so ryoèñ ce yu ryoâñ mini.

20Timotiì, ke'ni buu ce Nyúè àè fa mba wáâ mmoèè na boèñboñ. Fa fa yo cuèu njep múè bde' bcicì ba mnsár ce beèè a ce kwaè'shi ená yu bfee naè ka'.

21Beèè mo' àè laèa ená a túr njàèá bfee ca, a ka' ce laèa wa', a da' njii rbyemiì. M ce loo máná Nyúè túr weèè àè ntee boèñboñ.

Ñwàè' Timotì Ce Embenjù

Ñwàè' Timotì Ce Embenjù 1

- ¹Ñwàè' ca ce sañ máâ Pol ce Nyúè àè m ce aèmboè e m koèñ, ená m ba ñwàè ntuu neè Jisos Kraêis, tá m bo suñ beè ená Nyúè àè kaè' ená e be fa beè ryoèñ ce nfesèè njì enjep Jisos Kraêis.
- ²M ce sañ ñwàè' ca neè Timotì ce e yu muu wàè ce máè koèñ neè ya ntee-ñwàè. M ce loo máná Nyúè Taèr, ker ba Jisos Kraêis ce e yu yìseè Tataê, túr wàè àè ntee boèñboñ, koosimnse neè wáè, fa wàè cumúnyañ.
- ³M ce loo neè wáè àè mnoèñ wááwá, a ce yoèñshi Nyúè ce m ce faè' neè ye neè ntee rara aèmboè wa bta a m ce faè' naè.
- ⁴Máâ kuushi mñgoommir ce wáè m suèusi naè, a ce koèñ àè ryá wáè tá m bo lu'shi.
- ⁵M ce kuushi lo rbyemì ce wáè byemi neè Jisoès neè yo ntee wááwá. Yoè makú Lowáès, ba yoè ma Yunìs, a m túr njáèá rbyemì ca. Máè rìñ máná àè túr njáèá rbyemì ca seè'ni.
- ⁶A mbuèu ce m ce kuushi wáè ená àè yáási bfee rfaè' ce Nyúè àè m fa neè wáè àè noèñ ce máè m la' mmbo mbe wáâ tuè naè.
- ⁷M ce laèa wa'a njobeè' Nyúè àè fa seè ba yú' ce yi geè seè ce wáp buu ka', e fa seè ba yú' ce yi geè seè túr ñger ba ntee rkoèñni ker ba ntee ce aètaè yi geè seè túr ñger mbenduè yìseè nyor.
- ⁸Baná àè fa koosi rìtu àè rsuñ beè aèmboè yìseè Tata Jisoès, kàè koosi rìtu njo' máè ce m yu mbe shañ njo' ye ka'. Yá ñgá' njo' Nsuñ Mboèñmboñ àè ñger Nyúè.
- ⁹E geè seè àè luèñ, a ká' seè ená seè cu rcu rrara, àè ke' ba njo' rfaè' mo' ce seè àè geè neè ye ka'. E m ká' seè ba aèmboè e m láè ená yi ba, ker ba njobeè' Jisos Kraêis. E m kwaè'shi buu ca tá ñgoèñ yi ka' keè ba.
- ¹⁰Aè ka' ba seè'ni na ce Jisos Kraêis ce e geè seè àè luèñ, àè vùè na, buu ca àè yáátì aèwañ. Jisos Kraêis ca àè m so rkwe a vù neè ryoèñ ce aètaè li ke mi ka'. Seè yi buu ca njo' Nsuñ Mboèñmboñ ce a ce feè'shi.
- ¹¹Nyúè àè m ce máè njo' Nsuñ Mboèñmboñ ca, ená m fe'shì, ba ñwàè ntuu neè Jisoès, ker ba ñwàè ryá'nì.
- ¹²M ce yá ñgá' njo' Nsuñ Mboèñmboñ ca, a ka' ce yá wa'a, a ce koosi rìtu ka' njobeè' m rìñ ñwàè ce máè byemi neè ye, a rìñ máná e be kupshi mfaè' ce e fa mba máâ mmboè naè láè duè baè' noèñ ce Jisoès be vùè.
- ¹³Kuè táá ba njep blaâa mini aèmboè Jisos Kraêis ce wáè m yu' ese máè naè. Geè tá lo rbyemì ba rkoèñ ce wáè koèñ beè njo' Jisos Kraêis naè li yááti.

14Nyúè àè fa nsuñ ca ce yu nsuñ mboèñmboñ seê, mba wáâ mmoè. Loèr nfeè' faè dïi' ñwáè moè' kupse nsuñ anaè ka'. Lor nfeè' ba àè ñger Yú' Rara ce yi yu njep wáâ ntee.

15Wáè rïiñ wáná beêe àè ñgoèñ Áshaè wááwá a maè'shi máè, máè ba mamñgi'. Beèe mo' efa woweèe àè m ba Fugáloès ba ÁÈmogániis.

16-17M ce loo máná Tata Nyúè koosimnse neè ndap OÈnisiforoès wááwá, njobeè' a ñwáè ce e m maè'shi máè ka', a ke' koosi rïitu njobeè' máè m ba mbe shañ ka'. E m baè' àè to' Rum, a lor nfeè' a roo máè a yá. E m yá máè wa'a a fa má ñger seê.

18M ce loo máná Tata Nyúè geèe tá Tata Jisos Kraâis koosimnse neè ye àè noèñ ce e ka' vúê. Wáè rïiñ ená e m jaè' máè àè to' Áfásoès àè mnduunjïi jáá jáéá jáá.

Ñwáè' Timotïi Ce Embenjïi 2

1Wáâ Timotïi ce àè yu muu waè, Nyúè àè túr wáè àè ntee boèñboñ. Wáè konïi sá' efa gho njo' Jisos Kraêis. Baná àè táá tatap.

2Buu wááwá ce wáè m yu' aèmmoè m ce yá'ni beèe naè, loèr vi fa mbaè mmoè beèe ce wáè rïiñ ená a yu mini, a rïiñ foñ ená woweèe a ghááte àè ryá'ni beèe mo'.

3Loèr yo dïi' yá ñgá' aèmmoè ñwáè soogáâ mboèñmboñ neè Jisos Kraêis.

4AÈde' ñwáè soogáâ mboèñmboñ cu aèmmoè beêe àè laè' a ke cu naè ka', njobeè' yi yu ená e gee ba yuu ce yi boèñ yïi ñwáâ ñgoèr.

5Kwaè'shi ka aèmmoè ñwáè mcañniï, e ka' tá láè mncir ce a láè neè ñgaâa mcañniï ka', e so ka'.

6Ñwáè nfaè' mnsuu ce e faè' tatap àè ba ba ñwáè entombïi àè rye efa buu ce e faè' àè mñkúè.

7Kwaè'shi aèmmoè buu ce máè suñ wáè na, tá Tata ku gee tá àè rïiñ vi.

8Kuushi ená Jisos Kraâis ce e m ba ñwáè embe ndúè' Dávïid àè m fúú efa rkwe. Ca yu Nsuñ Mboèñmboñ ce m ce feè'shi neè beèe.

9M ce yá ñgá' ca mbe shañ aèmmoè ñwáè ce e bú' lá ncir wa'a njo' Nsuñ Mboèñmboñ anaè. Ka' a kur máè neè bkwaèñ wa'a, aède' a kur blaâa Nyúè ka'.

10M ce yá ñgá' ca tá beèe ce Nyúè àè ce a bo byemi neè Jisos Kraêis, koni ryoâñ rfi, koni bkuè' ce vi be keè mïi ka'.

11Blaèa ca vi yu mini. "Seèe ka' kwe seèe Jisoès weèe, seèe ke cu seèe woweèe.

12Seèe ka' táá tatap du ba' aèlúèsimbuèu, seèe Jisoès weèe ke sa' aèbee. Seèe ka' kani ye, ye ye ke kani seèe.

13Seèe ka' tá ba mini neè ye ka', aède' e kupse efa rba njáèá ñwáè ce e yu na ka'. E be kuè ba yi yu mini àè nfeè' wááwá."

- 14**Kuushi beè buu ca, ker cep woweè aè rlii Tata Nyúè ená a fa ce sár mnsár aè mú blaèa jáá jáèá jáá ka'. Njáèá mnsár anaè vi túr sá' ka', vi ke bepsi beè ce a ce yu'.
- 15**Gheèter gee ñgeâe boèñboñ neè Nyúè tá e bo yu' rboèñ neè wáè. Ba ñwáè rfaè' ce aède' rñtu yi koo ye ka', ker ba ñwáè ce e be ce yá'ni beè blaâa mini yááni.
- 16**Fa fa yo cuèu njep múè mnsár ka'. AÈde' mnsár anaè vi gee ñwáè riñ Nyúè ka', vi loè gee beè ce a ce sár vi a misìl máñni Nyúè máñni.
- 17**Njáèá mnsár ca vi loè ba aèmbòè nfur ce e ke loè beeñger aè koetà naè. Beè mo' efa múè ñgaâa mnsár ca yu Haémányoès ba Fìlítóès.
- 18**Woweè a daè' njì, a ce yá'ni beè ená beè aè m fúú efa rkwe war. Woweè a yá'ni wa'a a ce geèe beè mo' a ce tarni yuu ce woweè a m byemi.
- 19**Ka' beè anaè a ce tarni wa'a, blaâa Tata Nyúè vi yu mini, aètaè vi kupseè ka'. Vi yu aèmbòè kuèundap wa'a, a sañ mbo enáè, "Tata Nyúè rññ beè ce a yu yìl beè." A ker sañ mbo enáè, "Ñwáè ce e ka' ce laèa ená e ce duè aèmbuèu Tata Jisoès baná ñgaèñ fa keèr geèe buu bbebep ka'."
- 20**E ke ba mbe ndaèp ñwáâ ñgoèr, bghee bboèñboñ ba mkiûñ mmboèñboñ ce a geèe neè bco', ker ba mkiñ ce a ku boo ba neè mboo mi ku ba mbo. A loè lor bghee ba mkiûñ mmboèñboñ lá byee njo neè bkeèe, lor mkiñ ce a ku boo ba neè mboo naè lá byee njo neè ñgaâa ndap.
- 21**Ñwáè ka' borni efa rgeèe buu bbebep, e ba aèmbòè bghee bboèñboñ ba mkiûñ mmboèñboñ caè. E yu ñwáâ nrara ce aède' Nyúè lor gee rfaè' aègho, njobeè' e tami nyor aè rgeèe mfaâ' mmboèñboñ ce Nyúè ce koèñ ená e gee naè aè nfeè' wááwá.
- 22**Fa keè geèe ñgeèe rnsuèu ka'. Geèe ba ñgeâe yááni, foosi neè Tata Nyúè, túr ntee rkoèñni ba ntee cumúnyañ. Wá geèe wa'a, yi ba ená aè ce geèe aèmbòè beè wááwá ce a ce ká' rlii Jisoès neè ntee rara a ce geèe naè.
- 23**Fa fa yo cuèu njep mnsár ka'. Nsár yu yuu blúr ce vi ke vùè ba neè mlap.
- 24**Ñwáè ka' ba ñwáè rfaè' neè Tataê, ñgaèñ fa ba ñwáè mnsár ka'. E ba ba ñwáâ nyááni, ba ñwáè ce e rññ aè ryá'nì, ba ñwáè ce e kur ntee.
- 25**Beè mo' a ka' kani yuu ce e ce suñ woweè, e lor nfeè' nashi neè woweè njobeè' aède' Nyúè gee woweè a kupseè yap ntee lo byemi yuu ce yi yu mini,
- 26**tá wap bfee vi bo kúti woweè mbo, tá woweè a fúú enjep taa Sataèn ce yi m koo woweè, a gee woweè a ce yu'ni ba neè ye naè.

Ñwáè' Timotii Ce Embenjü 3

- 1**Rññ ená be keè ba aè nfeè' elúèsimbuèu tá ñgá' ba seè.

- ²Beèe a be keè koèñ wap mnyor, koèñ mbaèa seê, ce yu' nyor, keèr ce suñni nyor, ce cápni. Boo foñ a be keè teèe btu neè wap mma ba wap btaê. Beèe a be keè ce yoèñshi beèe àè buu bboèñboñ ce a geèe neè woweèe ka', ce geèe mntuèp buu.
- ³Beèe a be keè ce koèñni ka', túr ntee rfoèosi ka', ce tee mnde' mbe tu beèe moè', geèe yuu ce yaèp nyor ce koèñ ená a geèe, ce geèe ñgeèe mnyaèa, koèñ buu bboèñboñ ka'.
- ⁴Beèe a be keè ce ye mcùè mbe btu beèe moè', ce geèe buu aèwaèa, ce naèa nyor, koèñ aè rye ñgoèñ, keè' koèñ Nyúè ka'.
- ⁵Woweèe a be keè riññ Nyúè ba aè mñguèpcuèu keè' riññ ye enjep ntee ka', Fa táá kuèu weèe njáèá beèe anaè ka'.
- ⁶Beèe mo' efa waâp mú a lo la' kuèu du aè mndap beèe mo', bo' bbyeèñge ce a yu blúr a ce wáp buu njo' yaèp buu bbebep ce woweèe a jep njep múè mo.
- ⁷Njáèá bbyeèñge anaè a koèñ aè ryá'ni buu seê, a ce gheèter seê, a ke' riñ yuu mini ka'.
- ⁸Njáèá mmbañruè ce a bo' bbyeèñge na a baèa yuu ce yi yu mini aèmboèe Jáníis ba Jámbraès a m geèe neè Musiis naè. Wap mntee vi yu bsii, lap rbyemi li ba mini ka'.
- ⁹Beèe a be loè tee yaèp mbuèu tá woweèe a yááti aèwañ aèmboèe Jáníis ba Jámbraès a m yááti naè.
- ¹⁰Wáá Timotiì, wáè riññ la ryá'ni ba njáèá njì ce m ce cu la rcu, a riñ yuu ce m ce koèñ aè rgeèe njep ñgoèñ na, a yá la rbyemi, a yá njáèá njì ce m ce kur ntee, a yá la rkoèñni, a yá foñ aèmboèe máè táá tatap neè Jisoès,
- ¹¹a yá ñgá' ce beèe a m ce fa neè máè, a yá mluè ce máè m ce yá. Wáè m yá yuu ce yi m koni máè aè rla' Antìyoèk ba aè rla' Ìlkonìyoèm ker ba aè rla' Listraè. Beèe a m fa má ñgá' seè, máè ku táá tatap, Tata Jisos aè ja' má efa ñgá' anaè wááwá.
- ¹²Yi yu mini ená beèe a be fa ñgá' neè beèe ce a ce duè aèmbuèu Jisoès, a ce koèñ aè rcu lap rcu aèmboèe Nyúè ce koèñ.
- ¹³Ñgeèe beèe ce a yu yap ba beêe bbebep, a ce bo'shi ená a riññ Nyúè se naè, yi be bep caèa ñger. Woweèe a be keè ce bo' beèe, ce bo' wap btu foñ.
- ¹⁴Kuè táá yo ba njep buu ce a m yá'ni wáè, wáè riññ, a byemi ená vi yu mini naè, kuushi beèe ce a m yá'ni wáè buu anaè.
- ¹⁵Wáè riññ ená káá' aè nfeè' ce wáè m ba ghaèñwáèe vú gháá seè'ni na, wáè riññ blaèa embe Ñwaâ' Nyúè seê. AÈde' blaèa anaè vi gee aè túr bfee, byemi neè Jisos Kraèis, luèñ.
- ¹⁶Blaèa wááwá ce vi yu mbe Ñwaâ' Nyúè, vi loè ese Nyúè, a túr sá' seê. Vi yu aè ryá'ni beèe, a ba aè rlapni beèe ce a ce yá'ni ryá'ni mnde', a ba aè rnaèshi beèe, a ker ba aè rcep beèe tá a bo cu rcu ryááni,

¹⁷tá ñwàè ce e ce faè' neè Nyúè bo túr buu wááwá, ghááte àè rgeèe mfaâ' mmoèñmboñ.

Ñwàè' Timotii Ce Embenjii 4

¹M ce laèa neè wáè tatap àè bsii Nyúè, ker ba àè bsii Jisos Kraâis ce e be keè sa' beèe wááwá ce a cu bteèe ker ba beèe ce a kweñger. AÈ ka' ba njobeè' e be vùè tá e bo sa' woweèe aèmoè ñkúú, m ce laèa neè wáè ená,

²àè fe'shi blaâa Nyúè àè nfeè' wááwá, káè yu àè nfeâ' mbembep áè, káè yu a nfeâ' mboèñmboñ áè, geèe tá woweèe a riñ yaèp buu bbebep, lapni woweèe, fa woweèe ñger, yá'ni woweèe neè ntee múfàèá.

³Yá'ni woweèe njobeè' nfeè' moè' be ba ce beèe a be keèr koèñ àè ryu' ryá'nii ce li yu mini ka', koèñ ba àè rgeèe buu ce woweèe àè gwáá. Yi ba wa'a tá woweèe a ká' ku' ñgaâa ryá'nii mo' ená a vù yá'ni woweèe ba buu ce woweèe a koèñ.

⁴Woweèe a be keè koèñ àè ryu' yuu ce yi yu mini ka', koèñ ba àè ryu' mghaèghar ce beèe a ce suñ aèmoè buu enjep ñgoèñ na.

⁵Timotii, táá yo yáánii àè nfeè' wááwá, táá tatap àè nfeè' ñgá', gee rfaè' ce ñwàè ce e ce feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ àè ba geèe, geèe rfaè' wááwá ce Nyúè àè fa neè wáè.

⁶AÈ ka' ba yi aèmoè máè, nfeè' ce gháá ce m be fa la ryoèñ neè Nyúè aèmoè tañshii wa'a. Nfeè' ce m be maè'shi àè gháá.

⁷Máè gheèter a cañ mcañnii ce mmoèñmboñ a misii, a táá ba njep mini a ba' aèlúèsimbuèu.

⁸Máè riñ seè'ni máná blaè' ce a kupshi a lá neè máè njo' ya ñgeâe yáánii vi yu aègho. Ñwàè ce e be keè fa máè blaè' anaè be keè fa Tata Jisoès ce e ke sa' vi mnsa' yáánii. E be keè fa máè blaè' ca àè noèñ ce e vùè. E be keè fa ba neè máè caè' ka. E be keè fa neè beèe wááwá ce a ce nyaèñnyañ àè ryá noèñ ce e be vùè anaè.

⁹Gheèter vù ghaèagheèr vù yá máè,

¹⁰njobeè' Dimaès àè koèñ yi yu ba buu enjep ñgoèñ, a ma'shi máè a du àè to' Táèsaèlonikaè. Kriûsáèn àè du yi ba àè ñgoâñ Gaèlášhaè, Taitoès àè du yi ba àè ñgoâñ Daèlmashaè.

¹¹Ñwàè ce e yu weèr ye ku ba Luêk. Loèr Mak tá weèe ye vù tá e bo jaè' máè àè rfaè' ce m ce geèe.

¹²Máè tuu Tikikoès àè rla' Áfásoès.

¹³Wá vùè àè túr kur ce máè m láè neè Kapoès àè rla' Trowaès, ker ba wa mñwaè', lañlañ wa mñwaâ' bboèñboñ caè.

¹⁴AÈlákèksandaè ñwàè ntoèo nlaèa àè m geèe buu bbebep neè máè seè. Tata Nyúè be laè' ye àè buu ce e geèe neè máè anaè.

- 15**Loèr nfeè' neè ye njobeè' e m jepsi blaâa Nyúè ce weèr àè m ce feè'shi naè seê.
- 16**A m duè neè máè mbe kor àè nfeè' entoèmbiï, beè wááwá a cañ a ma' máè, ñwáè ce e táá yaè njiinsa' àè ke' ba ka'. M ce loo máná Nyúè fa baèa woweèe njobeè' woweèe a m geèe neè máè wa' ka'.
- 17**Ka' yi m ba wa'a, Tata Jisoès àè ku ba weèr ye a fa máè ñger, tá m bo feè'shi buu Nyúè wááwá neè beèe enje jáá tá woweèe a yu'. Nyúè àè m fúr máè ekuè cuèu búrúè'.
- 18**Tata Jisoès be jaè' máè efa ñgá' wááwá, loèr máè duè aègho mbe buèu mbe diï' ce e ce sa' yi kúú. Seèe ku'si ye àè nfeè' wááwá. Yi yu wa'a.
- 19**Caè'ni Priûskaè ba AÈkwilaè ker ba beèe embe ndaèp OÈnisiforoès.
- 20**Ìrastoès àè m cu àè rla' Koreèn, máè ma'shiï Troâfimoès àè rla' Milátàèns njobeè' e m ce yañ.
- 21**Gheèter vú tá ñgoèñ yi ka' fúte. Yuèbuloès ba Pudaèn ba Lainoès ba Klaâudiïyaè ker ba bfúr wááwá, a caè'ni wáè.
- 22**M ce loo máná Tata Nyúè ke'ni lo ryoèñ, túr weèe àè ntee boèñboñ.

Ñwaè' Taitoès

Ñwaè' Taitoès 1

¹Ñwaè' ca ce sañ máâ Pol ce m yu ñwáè rfaè' neè Nyúè a ker ba ñwáè ntuu neè Jisos Kraêis. Nyúè aè m ce máè tá m bo jaè' beè ce e ce, tá woweèe a bo byemi neè ye, riiñ yuu mini ce aède' yi gee ñwáè cu rcu ce Nyúè koèñ.

²AÈde' ñwáè cu njáèá rcu ca njobeè' e ce keè' ryoèñ ce nfeseè. Tá ñgoèñ yi ka' keè ba, Nyúè ce e ke nya' mnde' ka' aè m kaè' ená e be fa beè njáèá ryoèñ ca.

³Nfeè' aè ka' gháá, Nyúè aè gee yi nlaèa yi yáátii aèwañ, beè a riñ buu ca. Nyúè ce e yu yïseèe ñwáè rjaè' aè fa blaèa ca mba máâ mmboè ená m fe'shi neè beèe.

⁴M ce sañ ñwaè' ca neè Taitoès ce e yu muu waè ce mini njobeè' e byemi neè Jisos Kraâis aèmmoè seèe aè byemi naè. M ce loo máná Nyúè ce e yu yïseèe Ta ker ba Jisos Kraâis ce e yu yïseèe ñwáè rjaè', túr weèe aè ntee boèñboñ, ker fa weèe cumúnyañ.

⁵Máè m maè'shi ená aè cu aè to' Kreât tá aè bo naèshi buu embe cor ce vi yu yááni ka' naè, keèr ce btu embe cor aè bcor ce vi yu aè bu' mla' wááwá. Kuushi ená máè m laèa neè wáè ená,

⁶aè ka' ce ce tu embe coêr, aè ce ba ñwáè ce beèe a riiñ ená e yu ñwáâ mboèñboñ, a túr ñgwa moè'sir caè'caè', boo vi foñ a ba ñgaâa rbyemii, yap ñgeèe aè ba njáèá ñgeèe ce aède' beèe a yá laa ená woweèe a ce geèe buu bbelep káè ená a teèe btu ka'.

⁷Ñwáè ce e ce fyá' beèe Nyúè yu ñwáè ce mfaè' Nyúè mi yu mba yeâ mmboè. Baná yi ñgeèe yi ba boèñboñ. E fa naèa tu káè túr ntee cácap ka'. E fa lá ntee aè buu mno ka'. E fa ba ñwáè ce e ce geèe buu ba aè mntee ka'. E fa ba ñwáè roñ mbaèa ka'.

⁸E ba ba ñwáè ce e yu mmbo mtoo, a ba ñwáè ce e koèñ ba yuu boèñboñ. E ba ñwáè ce e be kwaè'shi buu neè bfee-ñwáè, ba ñwáè nyááni, ba ñwáè nrara aè bsii Nyúè, ker ba ñwáè ce e maè'shi yï nyor aèwaèa ka'.

⁹E ba ñwáè ce e be táá njep ryá'nii mini ce a yá'ni ye, tá ye ye foñ bo riiñ aè ryá'ni beèe mo' boèñboñ, keèr gee tá yi yááti rara ená beèe ce a ce kani ryá'nii ca naè a ce jep jep.

¹⁰M ce laèa wa'a njobeè' beèe ce a teèe btu a yu goèr seè, lañlañ beèe aè múè ñgaâa ñgeèe búè. Njáèá beèe ca a yu ñgaâa laèa buu bcicii, a ce bo' beèe neè wap blaèa anaè.

¹¹Geèe tá woweèe a baate yap cuèu njobeè' woweèe a ce yá'ni ba yuu ce yi yu yááni ka'. A ku ce roèo ba nduunjii aè rkoni mbaèa aè njáèá njii ce e yu neè riitu-ñwáè. Woweèe a jepsi rbyemii embe mndap beèe mo' neè wap blaèa anaè.

¹²Ñwàè moè' efa múè beâe àè to' Kreât anaè, ce e m ce yá buu ce vi be keè ba, àè m laèa enáè, "Beâe àè to' Kreât a yu ñgaâa mnde'. Woweèe a yu aèmbòè mnyaèa efa riĩñ wa'a, a ba mñkuñri ce a yu bbor."

¹³Yuu ce e m laèa anaè yi yu mini. Baná àè lapni woweèe tatap seê, tá woweèe a bo byemi ba yuu ce yi yu mini.

¹⁴Fa maè'shi tá woweèe a ker du aèmbuèu mghaèghar Juês, kàè keèr yu'ni nèè rsa' ce beèe ce a kani yuu mini a fa naè ka'.

¹⁵Ñwàè àè ka' túr ntee rara, baná buu wááwá be ba brara a yeâ bsii. Ñwàè àè ka' túr ntee sii, ke' byemi ka' baná buu wááwá vi be ba brara nèè ye ka' njobeè' mi mkwaè'shii mi yu msii, e ke' ker riĩñ jáá jáá efa yuu boèñboñ ba yuu bebep ka'.

¹⁶Njáèá beèe ca a loèr ená a riĩñ Nyúè seê, buu ce woweèe a ce geèe vi ce duèñshi ená woweèe a máñni Nyúè. Woweèe a yu beâe bciciì, a tee btu. AÈde' woweèe a geèe yuu boèñboñ ka'.

Ñwàè' Taitoès 2

¹AÈ ka' ba yi aèmbòè wáè, yá'ni beèe ba ñgeâe boèñboñ ce ryá'niiù rboèñboñ li laèa ená beèe a geèe.

²Laèa nèè mmbañruè ce a yu bleebeèe ená woweèe a túr ba ntee bobor, ke' lor buu aètáèr ka; kwa'shi buu nèè bfee-ñwáè; byemi nèè Jisos Kraâis nèè mini-ñwáè, koñ beèe, táá tatap.

³Laèa nèè bbyeèñge ce a yu bleebeèe foñ ená woweèe a gee ñgeèe ce yi yu nèè ryu'nii-ñwáè. Woweèe a fa tee mnde' mbe tu beèe mo', kàè ba bkwaèa nèè mruè' ka'. Woweèe a yá'ni beèe ba buu bboèñboñ,

⁴tá ryá'nii ca li bo geèe tá bbyeèñge ce a bii bghaèrbeèe naè a bo koèñ bduu wap ba boo wap,

⁵geèe buu nèè bfee-ñwáè, ba brara enjep ntee, fyá' wap mndap boèñboñ, geèe ñgeâe boèñboñ nèè beèe mo', yu'ni nèè bduu wap. Woweèe a gee wa'a faè dii' ñwáè moè' bo koni njii àè rlaèa yuu bebep aèmbòè blaâa Nyúè njo' yap ñgeèe ka'.

⁶Cep boo mnsuènsuè foñ ená woweèe a fa maè'shi wap mnyor aèwaèa ka'.

⁷AÈ ka' ba aèmbòè wáè, yuu wááwá ce wáè ka' ce geèe, àè gee ba yuu boèñboñ tá beèe mo' a bo yá beè'ni. Yá'ni beèe nèè mini-ñwáè, fa geèe ñkáèrbuu nèè lo ryá'nii ka'.

⁸Laèa ba blaâa bboèñboñ ce aède' ñwáè moè' jaasii ka', tá riĩtu yi bo koo beèe ce a kani liseèe rfaè'. Riĩtu yi be koo woweèe njobeè' woweèe a yá yuu bebep ce aède' a suñ aèmbòè seèe ka'.

⁹Laèa nèè bkwaèa ená woweèe a yu'ni nèè waêp mmasaè, gee buu wááwá ce wap mmasaè a koèñ ená woweèe a geèe. Woweèe a fa sár mnsár ka'.

10Woweèe a fa cwaèr mmbo ka'. Woweèe a fa' neè wap mmasaè neè ntee mo'sir aè nfeè' wááwá tá yap ñgeèe yi bo geèe tá beèe a vúse buu ce seèe ce yá'ni aèmbòe Nyúe ce e yu yïseèe ñwáè rjaè'.

11Kuushi ená Nyúe aè m geèe yi ñgeâe boèñboñ yi yáátìl aèwañ tá beèe wááwá a bo luèñ.

12Yi ñgeâe ca yi ce yá'ni seèe ená seèe borni ñgeèe ce beèe ce a máñni Nyúe a ke geèe, ker borni efa rláè ntee aè buu enjep ñgoèñ na. Yi ce yá'ni seèe foñ ená seèe cu rcu ce li yu neè bfee-ñwáè, ba mini tá yiseèe ñgeèe enjep ñgoèñ na yi bo ba yááni aè bsii Nyúe.

13Seâe ce cu wa'a, ce keè' nfeè' ce Jisos Kraâis be vúe neè vi bghoèni, tá yi foèe yi yáátì aèwañ. E yu yïseèe Nyúâ ñgoèr, a ker ba ñwáè rjaè'.

14E m kwe a seâe btuè tá e bo fúr seèe efa buu bbebep, keèr geèe tá seèe ba brara enjep ntee, ba yïl beèe ce a ce lu'shi aè rgeèe ba buu bboèñboñ.

15Suñ beèe buu ca. Cep, ker lapni beèe neè ñger-ñwáè. Fa maè'shi tá ñwáè moè' lor wáè aetàèr ka'.

Ñwáè' Taitoès 3

1Kuushi beèe ená woweèe a yu'ni neè beèe ce a ce sa' woweèe ba beèe ce a yu btu mnta' neè woweèe. Woweèe a yu'ni neè beèe ca ker tami nyor aè rgeèe njáèá rfaè' ce li ka' ba yááni.

2Woweèe a fa laèa yuu bebep aèmbòe ñwáè moè' ka, borni mlap, gee buu neè rboni-ñwáè, ba múfáèá aè yap ñgeèe neè beèe wááwá, aè nfeè' wááwá.

3Aè m ba entombi wer weèr foñ aè ba blúr, a tee btu. Weèr aè m daè' nduunji. Weèr aè m ba bkwaèa neè buu wááwá ce yeèr nyor aè m koèñ. Mer mkwaè'shi mi m ba mmbembep, weèr aè ce ko'ndoñ neè beèe, beèe a mmbaa weèr, weèr aè baa woweèe foñ.

4Aè ka' ba mbe nfeè' moè', Nyúe ce e yu yïseèe ñwáè rjaè' aè duñshii seèe yi ñgeâe boèñboñ ba li rkoèni,

5a ja' seèe. E m jaè' seèe njo' buu bboèñboñ mo' ce seèe aè m geèe ka'. Aè m ba njo' yïl ñkoosimnse. E m suè'si viseèe mntee vi ba brara, a fa seèe ryoañ rfi, yi yú' yi gee seèe aè ba beâe bfi.

6Aè ka' ba njo' yuu ce Jisoès Kraâis ce e yu yïseèe ñwáè rjaè' aè m geèe, e fa seèe yi yú' seèe,

7tá seèe bo ba byááni aè bsii Nyúe njo' yi ñgeâe boèñboñ, loè koni ryoèñ ce nfeseèe ce seèe ce keè' naè.

8Nlaèa ca yu nlaâa mini. M ce koèñ ená aè laa buu ca tatap seèe, tá beèe ce a byemi neè Nyúe a bo loèr nfeè' ce geèe ba buu bboèñboñ. Buu ca vi yu byááni, sá' aè ba njo neè ñwáè wááwá.

⁹Fa sár mnsár blúr ka'. Fa caèasi nfeè' aè rbeè' braèraè beèe ce a m kweñger ka', fa ba ñwáè mlap ka', fa ce sár mnsár aèmbòè mncir ce Nyúè aè m fa neè Musiis naè ka'. Njàèá buu ca yu buu bcicì, sá' aè ba njo ka'.

¹⁰Ñwáè aè ka' sár yuu ce aè ce yá'ni, aè cep ye. E ka' tá yu' ka' aè ker cep ye. Wáè ka' cep ye nfeè' baa e ke' yu' ka', aè fa túr yuu mo' aè rgeèe weèe ye ka'.

¹¹Riñ ená mkwaè'shiì njàèá ñwáè ca mi jep, e ce geèe buu bbebep, a lor ndoèo mbe yeâ tuè.

¹²M be tuu AÈtimaè ká Taèikokoès áè, tá e vú yá wáè. E ka' vú ba', aè vú cárcár seê, vú yá máè aè rla' Niikapoliis njobeè' máè kwaè'shi ená m be cu aè rla' ca tá luèu yi she.

¹³Gheèter ja' Sánaès ce e riñ mncir se naè, ker ja' AÈpoloès aè rjàèr ce woweèe a ce tami nyor aè rjàèr naè, yá ená woweèe a túr buu ce vi be jaè' woweèe aè rjàèr anaè.

¹⁴Geèe tá yiiseèe beèe a lor yaèp nfeè' ce geèe ba buu bboèñboñ tá woweèe a bo koni buu ce vi be jaè' woweèe keèr jaè' beèe mo' foñ. Woweèe a fa loèr yaèp nfeè' búsi ba aè cicì ka'.

¹⁵Beèe wááwá ce weèr woweèe yu aèfa a caè'ni wáè. Caè'ni beèe wááwá ce seèe woweèe aè byemi neè Jisos Kraêis, woweèe a koèñ weèr naè. M ce loo máná Nyúè túr weèe wááwá aè ntee boèñboñ.

Ñwaè' Fìilemúèn

Ñwaè' Fìilemúèn 1

- ¹Ñwaè' ca ce sañ máâ Poêl, ce m yu mbe shañ aètu Jisos Kraêis. M ce sañ yi weèr Timotii ce e yu nfúr yïiseèe. Weèr ce sañ neè wàè ce Fìilemúèn ce weèr koèñ seê, seèe aè ce faè' aè yuu mo'sir, ba beèe Nyúè wááwá ce a ke tarshi mbe wáâ ndaèp.
- ²Weèr ce sañ yi foñ neè wàè, AÈfiyaè ce aè yu njar yeèr, ker ba wàè ce AÈcipoès ce seèe aè reè bsìp a rfeè'shi Nsuñ Mboèñmboñ.
- ³M ce loo máná Ta Nyúè, ba Tata Jisos Kraêis túr weèe aè ntee boèñboñ, ker fa weèe cumúnyañ.
- ⁴Má ke kuushi wàè aè nfeè' m ce loo, ker ce yoèñshi Nyúè a wáâ tuè,
- ⁵njobeè' m ce yu' aèmboè aè koèñ beèe Nyúè wááwá, a ker byemi neè Tata Jisos Kraêis.
- ⁶M ce loo máná liseèe rtarshiû aèbee aèmboè ñgaâa rbyemiì li gee tá aè riìñ boèñboñ aèmboè bghoèniì ce seèe aè koni aèmboè beèe Jisos Kraêis.
- ⁷Nfúraè, njáèá rkoèñniì ce aè túr neè beèe Nyúè li geèe máè ce lu'shi, a ker tapsi máè. Wàè koèñ woweèe wa'a, a gee wap mntee vi fúteè.
- ⁸AÈmboè m yu ñwàè ntuu Jisos Kraêis, aède' m laa neè wàè a máâ ñger máná aè gee yuu ce aè túr aè rgeèe.
- ⁹A ka' ba njobeè' rkoèñniì ce aè túr na, m be loo wàè loo. Kuushi wáná ce loo máè e loo wàè, máè ce Pol ce m yu nleeñwàè seè'ni, a ba mbe shañ aètu Jisos Kraêis.
- ¹⁰M ce loo máná aè koo muu waè OÈnásimoès ce máè beèeti yi ta seè'ni ce m yu mbe shañ na.
- ¹¹AÈ m ba aè nfeè' entombiì e ba yuu cicìi neè wàè; seè'ni e yu lulu neè wàè ker ba neè máè foñ.
- ¹²M ce kúsi ye ce e yu wa mntee neè wàè.
- ¹³Seè'ni ce máè niñ shañ njobeè' Nsuñ Mboèñmboñ na, máè ba koèñ aè rlàe ye aèfa tá e lor yo diì', ce jaè' máè.
- ¹⁴Máè ke' geèe wa' ka', njobeè' m ce koèñ aè rgeèe yuu ce aè buu efa rriìñ enjo ka'. M ce koèñ ba máná aè ka' ce gee yuu boèñboñ neè máè aè gee ba aèmboè wàè gwáá.
- ¹⁵Seemoè' yi yu ená ye ce OÈnásimoès aè m cañ ese wàè duè cu nfeè' múcaèr, e kúti bo cu weèe ye nfeseè.
- ¹⁶E be kúti keèr cu weèe ye seè'ni ba aèmboè ñkwaèa ka', e gha' ñkwaèa seè'ni. E be cu weèe ye seè'ni ba aèmboè nfúr ce weèe ye koèñni. E yu yuu goèr neè máè seê. E ka' ba neè máè wa'a, yi ka' ba yi ká aèmboè wàè ce e yu yoè ñwàè rfaè' a ker ba nfúroè ce weèe ye yu beèe Tataé?

- ¹⁷Baná yi ka' ba mini ená soè yu aè ñwáè moè'sir, aè koni ye aèmboè wáè ba koni máè.
- ¹⁸AÈ ka' ba ená e m faèa yuu mo' neè wáè, káè e m ye wáè ba rkaa áè, aè suñ máè tá m la'.
- ¹⁹Ce sañ máâ Pol neè ya bo, m be laè'. Baná m ker laèa yuu aèmboè rkaa ce wáè túr máè ka', rkaa ce yu ba yo tu nyor.
- ²⁰Nfúraè, m ce loo wáè aè rlii Tata máná aè ja' máè, gee yuu boèñboñ ca neè máè. Geèe wa' njobeè' Jisos Kraêis, tá ya ntee yi bo keèr tap.
- ²¹A mbuèu ce m ce sañ na, máè riiñ máná aè be geèe yuu ce máè laèa na, keèr geèe caa embo naè.
- ²²M ce laèa foñ ená aè kupshi dii' rnoèñ neè máè, njobeè' m ce kwaè'shi máná le rloo li be geèe tá Nyúè ker tuusi máè neè weèe.
- ²³ÁÈpafraès ce weèr ye aè niñ shañ bsïp aètu Jisos Kraêis, aè caè'ni wáè.
- ²⁴Mak ba AÈristakoès, Demaès, ker ba Lukas ce weèr woweèe ce faè', a caè'ni wáè foñ.
- ²⁵M ce loo máná Tata Jisos Kraêis túr weèe a ntee boèñboñ.

Ñwaè' Hìbruès

Ñwaè' Hìbruès 1

¹AÈ m ba eluâuñgoèñ, Nyúè àè laa neè viseèe bta nfeè' aèñgoo aè mnduunjii jáá jáéá jáá. E m laèa njii enjep beèe ce a m ce cep yi ntuu neè beèe.

²AÈ ka' ba aè nfeè' e seè'ni ce yu ba mnoèñ elùèsimbuèu, Nyúè àè laa neè seèe njii enjep muu yii. Nyúè àè m geèe ñgoèñ ca wááwá ba njii enjep muu yii anaè. Nyúè àè m ce ye tá e bo fa buu wááwá mba yeâ mmoè.

³Foèo Nyúè yi ce yááti ba njii enjep muu yii, seèe àè riñ njáéá ñwáè ce Nyúè yu ba njii enjep ye, njobeè' e ku ba aèmboè Nyúè yu. Muu yii ca ce loèr vi blaèa ce vi túr ñnger seê, a ce geèe ñgoèñ ca yi ku bii aègho. E m loèr yii nyor a gee tañshii aègho tá e bo geèe tá Nyúè foosi seèe efa yiiiseèe buu bbebe. E ka' geèe wa'a, a ko' mbe buèu, a cu aè bo maè' Nyúè ce yi kúú yi táá kuèntombii.

⁴Nyúè àè m fa muu yii nta' ce yi caèa mnta' bciindap Nyúè. Cena yi ku ba foñ aèmboè rlii ce Nyúè àè fa neè ye li caa mlii bciindap Nyúè naè.

⁵Seèe riñ wa'a njobeè' Nyúè àè m be laa yuu ce e m laèa aèmboè muu yii neè yii nciindap moè' ka'. E m laèa aèmboè muu yii enáê, "AÈ yu muu waè, ká' e ntiiini m yu yoè taê." E m ker laa aèmboè muu yii enáê, "M be ba yii taê, tá e ba muu waè." Nyúè àè m be laa aèmboè yii nciindap moè' wa' ka'.

⁶AÈ m ba aè nfeè' ce Nyúè àè m ba ená e be fa muu yii ce aè m ba muu rñgoèo njep ñgoèñ, a laa enáê, "Tá bciindap Nyúè wááwá a gú'shi neè ye."

⁷AÈ ka' ba aèmboè bciindap, e a laa enáê, "Nyúè àè m geèe vi bciindap a ba aèmboè fu', yi ñgaâa mfaè' anaè a ba aèmboè mçuèñ mor."

⁸AÈ ka' ba aèmboè muu, Nyúè àè laa enáê, "Wáâ Nyúè, yo kúú yi be cu nfeseè. AÈ be sa' yo to' neè mini-ñwáè.

⁹Wáè koèñ ñgeâe boèñboñ, a baa ñgeâe bebe. A mbuèu ce Nyúè ce e yu yoè Nyúè àè ce wáè ená aè ba ñwáâ ñgoèr ce lu'shi caa bfúr wo."

¹⁰E ker laa enáê, "Wáâ Tataê, aè m ba efa rkáè', wáè gee ñgoèñ ba buu embe buèu wááwá neè mo mmo.

¹¹Buu ca vi be keè bú tá aè ku cu nfeseè. Vi be kúti brúèú aèmboè bcáè' wa'a.

¹²AÈ be kashi buu ca aèmboè a ke kashi cáè' naè. Vi be kupse aèmboè cáè' yi ke kwe ncoèo, kupse naè. AÈ ka' ba yi aèmboè wáè, aè be kupse ka', aède' aè ke kwe ka'."

¹³Nciindap Nyúè moè' yu ce Nyúè àè m be laa yuu ce e m laèa neè muu yii neè ye ka'. E m laèa neè muu yii enáê, "Cu a máâ bo maè' caar tá m gee tá aè tár mkuèu mbenduè beèe ce a baèa wáè."

¹⁴Baná bciindap Nyúè ku ba ba byú' ce vi ke geèe rfaè' neè Nyúè. E ke tuu vi ená vi du ja' beèe ce e be geèe tá woweèe a luèñ.

Ñwàè' Hibruès 2

- ¹AÈmboè seèe riĩn buu ca wa'a, baná seèe àè ba loèr blaèa ce seèe àè yu' aèmboè ye na tatap seè, faè diĩ' seèe lo fúú enjo ka'.
- ²Seèe àè riĩn seená blaèa ce bcĩndap Nyúè a m suĩ neè viseèe bta vi m túr ñger seè. Ñwàè ce e m ka' tee tu, yu'ni neè blaèa anaè ka', e m ku yá ñgá' ce e m ba yá.
- ³AÈmboè yi yu wa'a, seèe àè ka' lor blaèa ce vi yu aèmboè rluèñ ce li vùè ese Nyúè na aètáèr, seèe gee seeká ka' fúú efa ñgá'. Tata Jisoès àè m káè' a suĩ beèe blaèa ca, beèe ce a m yu' blaèa ca ese ye a geèe seèe àè riĩ ená blaèa anaè vi yu mini.
- ⁴Nyúè àè m geèe buu bbáèá, a duñshi yi ñger àè mnduunjìl jáá jáèá jáá, a ker lor ñger ce yi ke vùè ese yi Yú' Rara, a gapshi neè beèe aèmboè e m koèñ, tá beèe a bo riĩn foñ ená blaèa ca vi yu mini.
- ⁵Nyúè àè m geèe ená ñgoèñ mo' ce weèr àè suĩ weèe ená yi be vùè naè, be sa' ba bcĩndap Nyúè ka'.
- ⁶E m geèe ba aèmboè a sañ mbe diĩ' mo' embe Ñwáà' Nyúè. A sañ mbo enáè, "Tataè, muu ñwàè yu ká tá àè ka' kwaè'shi aèmboè ye? E yu ká tá àè ka' jaè' ye.
- ⁷Wàè m geèe yi nta' yi sáteè embe nta' bcĩndap Nyúè àè mú nfeè' moè', mú nfeè' anaè àè ka' caèa, wàè fa ye nta' kúú ba ryu'nĩl,
- ⁸a gee e túr ñger mbenduè buu wááwá foñ." AÈmboè e túr ñger mbenduè buu wááwá wa'a, baná yuu mo' yi yu ce e be buu efa rtúr ñger mbenduè mo ka'. AÈ ka' ba àè nfeè' e seè'ni na, seèe àè ke' be yá ne aèmboè ñwàè túr ñger mbenduè buu wááwá ka'.
- ⁹Ka' aèmboè weèr àè yá ñwàè ka' na, weèr àè yá Jisoès. AÈ m ba àè mú nfeè' moè' Nyúè àè gee nta' Jisoès yi sáteè embe nta' bcĩndap Nyúè. AÈ ka' ba njobeè' ñgá' ce Jisoès àè m yá, a kwe, Nyúè àè lo a fa ye nta' kúú, a gee ená beèe a yu'ni neè ye. AÈ ka' ba njobeè' Nyúè àè m túr ntee boèñboñ, yi ba ená Jisoès àè kwe aètu beèe wááwá.
- ¹⁰Buu wááwá àè geèe Nyúè, àè ba yìl buu. AÈ ka' ba njobeè' e m roèo ená beèe magoèr a koni fáñ àè rba boo vi, sa' foèo, yi m ba yáániĩ ená e gee tá ñwàè ce e be múè' njìl naè yá ñgá', ghááte àè ñwàè ce aède' e gee woweèe a luèñ.
- ¹¹Yi yu ená Jisoès ce e ke geèe beèe a ba brara àè bsii Nyúè, ker ba beèe ce e ke geèe woweèe a ba brara anaè, a ku túr taèr moè'sir. A mbuèu ce riĩtu yi ce koo Jisoès àè rtoo woweèe ená bfúr vi ka'.
- ¹²AÈ m ba àè nfeè' moè' e laa enáè, "Nyúè, m be suĩ bfúr wa aèmboè njáèá ñwàè ce àè yu; m be táá àè múè yoè beèe, yoèp yáá, náesi wáè."
- ¹³E keèr laèa aèmboè ñwàè e ke laèa, laa enáè, "M be láè buu wááwá mbe mmo Nyúè." E m ker laa foñ enáè, "Yá laè máè weèr boo ce Nyúè àè fa neè máè."

¹⁴Boo vi anaè ku ba beè ce a túr láá foñ. Jisoès ye ye aè m vùè a ku ba ñwàè aèmboè woweèe tá e bo kwe, bepsi ñger Sataèn, njobeè' Sataèn a ñwàè ce e túr ñger aè rvùè neè rkwe mbenduè beè.

¹⁵E m geèe wa'a, a ja' beè ce a m ba bkwaèa njobeè' a m ce wáp rkwe.

¹⁶Yi yu rara ená e m vùè ba aè rjaè' bcïndap Nyúè ka', e m vùè ba aè rjaè' ñgúè Abraèhaèm.

¹⁷Yi m ba yááni ená e beeñger ba aèmboè bfúr vi aè mnduunjii wááwá, tá e bo ba tu neè ñgaàa tañshi tañshii ce e be faè' neè Nyúè neè mini-ñwàè, koosimnse neè beè, tá e bo maa yaèp buu bbelep.

¹⁸E ghááte aè rjaè' beè ce rmoèoshi li vùè neè woweèe njobeè' rmoèoshi li m vùè neè ye ye, e riñ ñgá' efa rmoèoshi foñ.

Ñwàè' Hibruès 3

¹Bfúr waê, Nyúè aè m ká' weèe ená weèe bo ba yii beè. Baná weèe kwa'shi aèmboè ñwàè ce Jisoès yu. A ye ce e táá aètu Nyúè, a ba tu neè ñgaàa tañshi tañshii efa buu Nyúè ce seèe aè byemi aègho.

²E m geèe rfaè' ce Nyúè aè m ce ye ená e gee naè neè mini-ñwàè. E m ku gee rfaè' anaè neè mini-ñwàè aèmboè Musiis ye ye aè m geèe neè beè Nyúè naè.

³Jisoès yu ñwàè ce beè a ba kuè'si ye caèa Musiis, aèmboè beè a ke kuè'si ñwàè ce e baè'ri ndap caa ndap ce e baè'ri naè.

⁴Ndap moè' yu ce aè buu efa rbaè'ri ñwàè ka'. Ka' yi yu wa'a, ñwàè ce e m geèe buu wááwá yu Nyúè.

⁵Musiis aè m geèe rfaè' neè beè Nyúè neè mini-ñwàè. E m geèe rfaè' ca wa'a a ku ba ba ñwàè rfaè' neè Nyúè. Li rfaè' anaè li m táá ba aètu yuu ce Nyúè aè m bii ka' geèe tá beèe a riñ.

⁶Jisos Kraais yu yi ba muu ce e túr ñger mbenduè beè Nyúè aèmboè muu ñwàè ndap e ke túr ñger mbenduè buu yii ta naè. E ce geèe rfaè' anaè neè mini-ñwàè. See seèe yu beèe Nyúè, ce seèe aè ka' ku táá tatap, lá mmir mbenduè buu ce Nyúè a kaè' neè seèe, ce yu' rboèñ aè rsuñ beèe buu anaè.

⁷Baná weèe aè ba yu' yuu ce Yú' Rara yi laèa. Yi laèa enáè, "Weèe aè ka' yu' njeèdoñ Nyúè ntii,ni,

⁸weèe fa teèe btu aèmboè weèe bta a m teèe neè Nyúè, a kani efa rgeèe yuu ce e m laèa naè ka'. AÈ m ba aè nfeè' ce woweèe a m ce jáèr aè riñ naè, woweèe a m teèe btu neè máè. Woweèe a m teèe wa'a a mooshi máè.

⁹Woweèe a m moèoshi máè aè riñ anaè wa'a, a yá buu ce máè m geèe neè woweèe aè bfeè' mñkyeèe.

¹⁰A mbuèu ce ntee yi m bep máè neè beèe anaè, máè laa máná woweèe a kani efa ryu'ni neè máè, a ker riñ ya nduunjii ka'.

11Ntee yi m bep máè nè woweèe, máè ye leè' máná aède' woweèe a ke ba' a ya diû' rlúeshiî tá a bo lúeshi ka'."

12Bfúr waê, loèr nè nfeè' faè dii' ñwàè moè' efa weêe mú túr ntee bebep, kani efa rfoèosi nè Nyúè, maè'shi Nyúè ka'. Kuushi nè ená Nyúè ca yu Nyúè ce e yu nteèe.

13Yuu ce weèe aè ba geèe yi yu ená weèe aè ba cep wee btu faè dii' ntee bebep anaè yi bo' ñwàè moè' tá e tee tu nè Nyúè ka'. Kuè ce gee nè wa'a aè mnoèñ wááwá aèmoè nfeè' ku bii aègho ntìini na.

14Seèe Jisos Kraâis weèe yu ñwàè moè'sir, ce seèe ka' ku táá tatap ba aè yuu ce seèe aè byemi naè du ba' aèlúèsimbuèu.

15A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, "Weèe ka' yu' njeèndoñ Nyúè ntìini, weèe fa teèe tu aèmoè weêe bta a m teèe nè Nyúè, a kani efa rgeèe yuu ce e m laèa naè ka'."

16Beèe ce a m yu' njeèndoñ Nyúè a tee btu nè Nyúè aè m ba weèe ká? AÈ m ba beèe ce Musiis aè m fúr efa bkwaèa aè to' Ijiip eluâungoèñ naè.

17Beèe ce Nyúè aè m bepsi ntee nè woweèe aè bfeè' mñkyeèe naè aè m ba weèe ká? AÈ m ba beèe ce a m geèe buu bbebep a kweñger aè riñ naè.

18AÈ m ba aè nfeè' ce Nyúè aè m ye leè' ená aède' woweèe a vú ba' fa yeâ diû' rlúeshiî ka' naè, e m ye leè' anaè aètu weèe ká? AÈ m ba beèe ce a m teèe tu nè Nyúè naè.

19Baná seèe aè yá seè'ni ená woweèe a m duè ba' aè dii' ce Nyúè aè m kaè' ená woweèe a be duè baè' naè ka', njobeè' woweèe a m byemi nè ye ka'.

Ñwaè' Hibruès 4

1Nyúè ku bii kaè' ená aède' seèe vú mbe yiû diû' rlúeshiî foñ. Baná seèe lor nfeè' faè dii' moè' efa seèe lo buu efa rbaè' aè diû' rlúeshiî anaè ka'.

2Weèr aè yu' blaâa Nyúè ce a feè'shi nè weèr aèmoè woweèe foñ a m yu' naè. Weèr aè yá werná blaâa Nyúè ce a m yu' anaè vi m túr sá' nè woweèe ka' njobeè' woweèe a m yu' wa'a, a byemi ka'.

3Beèe ce a be baè' mbe dii' ce Nyúè e ke lúeshi anaè, lúeshi mbo foñ, yu ba seèe ce seèe aè yu' blaâa Nyúè a byemi. AÈ ka' ba yi aèmoè beèe ce a m yu' blaâa Nyúè a byemi ka' naè, Nyúè aè sañ mbe yeâ ñwàè' enáê, "Ntee yi m bep máè nè woweèe, máè ka' máná aède' woweèe a vú ba' mbe ya diû' rlúeshiî tá a bo lúeshi ka'." Yi yu ená diû' rlúeshiî yi m buu ka', njobeè' e m ce laèa wa'a, e m baniî gee ñgoèñ wáá a lúshi yi yu.

4A sañ mbe dii' mo' embe Ñwaâ' Nyúè aèmoè noèñ ce Nyúè aè m mïisi li rfaè', enáê, "Nyúè aè m geèe li rfaè' aè mnoèñ ntuunfu a misii, túè' aè ka' raa ce ená a mnoèñ saèambaê, e lúshiî."

- ⁵Ka' diû' rlùeshiî anaè yi m ba aègho wáá wa'a, Nyúè aè ku ker laa enáê, "AÈde' woweèe a ba' mbe ya diû' rlùeshiî tá a bo lùèshi ka'."
- ⁶Ka' yi yu rara ená beèe mo' a be baè' aè diû' rlùeshiî anaè wa'a, yi ku ba rara foñ ená beèe ce a m yu' blaâa Nyúè a byemi ka' naè, a m baè' aè diû' rlùeshiî anaè ka'.
- ⁷Yi ka' ba wa'a, Nyúè aè lá nfeè' moè' ce beèe a be lùèshi ce yu nfeè' e seè'ni na. Bfeè' vi ka' caèa aèngoo seê, Nyúè aè laa njiî enjep Dáviiid. E m ku laa ba blaèa ce weèr aè sañ neè weèe wáá naè. E m laèa enáê, "Wáè ka' yu' njeèndon Nyúè ntiîni na, aè fa teèe tu ka'."
- ⁸Seèe riîñ wáá ená Joshuèwaè aè m loèr viseèe btarkú a du aègho aè to' Kánaèn. To' Kánaèn anaè aè m ba ba diû' rlùeshiî anaè, Nyúè aè m ba ker laa aèmoèe nfeè' rlùeshiî ce e bii ka' ba ka'.
- ⁹Yi yu rara ená nfeè' rlùeshiî ce beèe Nyúè a be lùèshi naè bii ka' ba. Nfeè' anaè be keè ba aèmoèe noèñ ce Nyúè aè m geèe li rfaè' a ka' mïisi wáá a lúshi naè.
- ¹⁰Ñwáè aè ka' baè' mbe diû' rlùeshiî ca lúshi mbo, baná ñgaèñ be keèr faè' ka', aèmoèe Nyúè ye ye aè m mïisi li rfaè' a lúshi, a ker fa' ka' naè.
- ¹¹Baná seèe gheter ba' mbe diû' rlùeshiî anaè. Ñwáè fa ba ce e be buu efa rbaè' aè dii' anaè njobeè' e teèe tu aèmoèe viseèe bta a m teèe naè ka'.
- ¹²Blaâa Nyúè vi yu bteèe, a túr ñger, vi cáp a caa sa' mbyàeràñ. Vi loè niñ njep ntee ñwáè ker niñ njep mi mkwaè'shiî caa aèmoèe saè' mbyàeràñ e ke niñ nje yuu naè. Blaâa Nyúè ca vi ke geèe buu ce ñwáè ce kwaè'shi njep yeâ ntee vi yáatiî aèwañ.
- ¹³Yuu mo' yi yu efa buu ce Nyúè aè m geèe ce aède' Nyúè buu efa ryá ka'. Buu wááwá vi yu aèwañ aè bsii Nyúè ce e yu ñwáè ce seèe be keè táá kuèntombiî neè ye aè noèñ mo', suñ buu wááwá ce seèe aè m geèe.
- ¹⁴Seèe táá tatap ba aè buu mini ce seèe aè yu' a byemi naè njobeè' seèe túr tu neè ñgaâa tañshi tañshiî ce e yu ñgoèr, ce e cu mbe buèu a táá a seêe btuè. Ñwáè tañshiû ñgoèr ca yu Jisoès ce e yu muu Nyúè.
- ¹⁵E yu ñwáè ce e riîñ buu ce vi yu btatap neè seèe, a ce koosimnse neè seèe njobeè' ye ye ku ba aèmoèe seèe. Rmoèoshii li m vùè neè ye foñ aè mnduunjii jáá jáéá jáá aèmoèe li ke vùè neè seèe, geewa'a e ke' gwe ka'.
- ¹⁶Baná vùè aègee kaèbaèràè' Nyúè, ke' ce tarni ka', yá ntee boèñboñ ce e túr neè seèe, njobeè' a mbe dii' ce Nyúè be koosimnse neè seèe, jaè' seèe aè nfeè' ce yi yu ená e ba jaè' seèe.

Ñwáè' Hibrùès 5

- ¹Seèe riñ ená a ke ce tu neè ñgaâa tañshi tañshiî efa múè beèe tá e bo táá aètu beèe kuèntombiî neè Nyúè, koo buu ce beèe a fa neè Nyúè, keèr tañshi btañshiî aètu yaèp buu bbelep.

- ²AÈ ka' ba njobeè' e túr njáèá ntee ce aède' yi gee ye e gee yuu bebep, e riñ foñ yuu yááni ce aède' e gee neè beèe ce a ku ba aènji, a ce daè'.
- ³AÈ ka' ba njobeè' e túr njáèá ntee ca, baná e túr aè rtañshi tañshi àètu yi buu bebep aèmboè e ke tañshi àètu buu bbebep beèe mo' naè.
- ⁴Seèe riñ ená ñwáè tañshi tañshi e ke ce yi tu tá beèe a bo ce yu'ni neè ye ka'. Nyúe a ñwáè ce e ke ce ñwáè tañshi tañshi aèmboè e m ce Ároèn naè.
- ⁵Jisos Kraâis ye ye aè m ce yi tu aè ñwáè tañshi tañshi ñgoèr ka'. Nyúe a ñwáè ce e m ce ye. E m ce ye wa'a, a laa enáê, "AÈ yu muu waè, máè ba yoè ta ká' e ntìni na."
- ⁶E ker laa mbe dïi' mo' foñ enáê, "Máè ce wáè ená aè ba ñwáè tañshi tañshi àè nfeè' wááwá aèmboè Máèlkisidáèk aè m ba naè."
- ⁷Jisoès aè m loo neè Nyúe aè nfeè' ce e m ba njep ñgoèñ na. E m loo wa'a a ce warñger a ce suèusi mñgoommir. E m loo neè Nyúe njobeè' Nyúe aè m túr ñger aè rjaè' ye efa rkwe. Nyúe aè m yu' li rloo njobeè' e m ce loo neè ryu'ni-ñwáè.
- ⁸Ka' e m ba muu Nyúe wa'a, e m riñ aèmboè aède' e yu'ni neè Nyúe ba njo' ñgá' ce e m loè a yá.
- ⁹Nyúe aè m geèe ye e ba yááni seè, a ba seè'ni na ba ñwáè ce e ce fa ryoèñ ce nfeseè neè beèe ce a ce yu'ni neè ye.
- ¹⁰E m ghááte aè rgeèe wa'a njobeè' Nyúe aè m kuè'si ye aè tu neè ñgaâa tañshi tañshi aèmboè Máèlkisidáèk aè m ba naè.
- ¹¹Weèr túr buu magoèr se aè rlaèa aèmboè ñwáè tañshi tañshi ca, geewa'a weèr aè riñ aèmboè aède' weèr nashi vi neè weèe ka' njobeè' weèr ka' nashi weèe yu' ka'.
- ¹²Weèe aè yá'ni a riñ buu seè, nfeè' aè ka' gháá ce weèe aè ba yá'ni beèe mo' foñ, weèr aè yá werná ñwáè moè' aè ba keèr yá'ni weèe buu Nyúe ce weèe aè m riñ efa rkáè' naè. Weèe ku bii nyoñ ba mmbee, ce weèe aè ba ghááte aè rye ba buu.
- ¹³Ñwáè ce e ka' ce nyoñ ba mmbee, baná ñgaèñ ku bii munte, a be lááte aè ryá'ni ce li yu aèmboè aède' ñwáè ba yááni aè bsii Nyúe ka'.
- ¹⁴Ñwáè ce aède' e ye yuu yu ba nleeñwáè. A ñwáè ce e yá'ni, a lááte a riñ yuu boèñboñ ba yuu bebep.

Ñwáè' Hibrùès 6

- ¹Baná seèe yá'ni riñ buu btatap ce vi yu aèmboè Jisos Kraâis tá seèe bo ba bleebeèe aè buu Nyúe. Seèe fa kuè cu ba aè ryá'ni ce a m káè' a yá'ni seèe naè ka'. Seèe aè yá'ni a riñ wáá ená beèe a ba kupse, borni efa rgeèe buu ce aède' vi vú neè rkwe, byemi ba neè Nyúe.

²Seèe àè yá'ni aèmbòè baèptiîr, ker ba aèmbòè a ke la' beèe mmo mbe tuè, a ker yá'ni aèmbòè Nyúè be keè fúr beèe efa rkwe, a yá'ni aèmbòè mnsa' ce a be keè sa', teni nfeseè.

³Baná Nyúè àè ka' byemi, seèe yá'nii buu mo' bfi.

⁴Beèe a ka' riñ njáèá ñwáè ce Nyúè yu, lo beesi njii nèè ye, njii moè' ker ba aègho ce aède' ñwáè geêe, woweèe a beesii yap ntee àè nfeè' moè' ka'. Woweèe a m yá rraa ce li m loè ese Nyúè, a riñ bghoèni ce Nyúè àè fa woweèe, a koni Yú' Rara njep waâp mntee.

⁵A yu'shi blaâa Nyúè, a riñ ená vi ke leèe seê, a ker riñ foñ njáèá ñger ce yi be ba àè ñgoañ fi ce yi bii ka' ba naè.

⁶Beèe a ka' riñ buu Nyúè ca wa'a, beesi njii nèè ye, baná njii moè' ker ba aègho ce aède' ñwáè geêe, woweèe a beesii yap ntee àè nfeè' moè' ka', njobeè' woweèe a ka' beesi njii wa'a, baná woweèe a ker taa Jisos Kraâis mbe kiiñtaa, a ker coosi ye àè múè beèe, a bá sá' efa li rkwe.

⁷Mbeèñ àè ka' gweê, nshe nyoñ mbeèñ anaè, byee ce beèe a byeè vi ku' ja' beèe anaè baná Nyúè be ghoèni nshe anaè.

⁸Yuu ce yi ka' fúú ku' mbe dii' anaè àè ka' ku ba ba ñgúú ba msini, baná nshe anaè yu àè ciciî. Yi ka' ba wa'a, baná nfeè' àè gháá ce Nyúè be bepsi nshe anaè tá a too nèè mor.

⁹Bkar waê, weèr ce báá weèe wa'a a ku riñ werná weèe ce jáèr ba njep nduunjiû yááni, a ce luèñ.

¹⁰Nyúè e ke geèe buu àè njiiú yááni. E be maè' weèe ka'. E be leèe rfaè' ce weèe àè geèe, káè leèe njáèá rjaè' ce weèe àè m jaè' yii beèe a ku bii jaè' naè ka'. Weèe àè m jaè' woweèe njobeè' weèe koèñ Nyúè.

¹¹Weèr ce koèñ werná weèe wááwá ku ce gee rfaè' ca nèè ye ntee-ñwáè caar du ba' aèlúèsimbuèu, tá weèe bo koni buu ce weèe cu ce keè' naè.

¹²Weèr ce koèñ ená weèe koosi bbor ka'. Weèr ce koèñ ená weèe ba ba aèmbòè beèe ce a ce byemi yuu ce yi yu mini, a ke' ce bu' ka'. Weèe àè ba ba wa'a njobeè' njáèá beèe ca yu beèe ce a be koni buu ce Nyúè àè kaè' nèè yii beèe.

¹³Aè m ba àè nfeè' ce Nyúè àè m geèe mkaè'ni nèè Abraèham naè, ñwáè moè' àè m ker ba ce e caèa ye ce Nyúè ka'. Aè ka' ba wa'a, e kaa ba àè li rlii ená e be geèe yuu ce e laèa.

¹⁴E m laèa enáê, “Rbuu ba nshe a ka' ba ce tarte, m buu efa rghoèni wáè keèr geèe tá yoè ñgúè yaa ka'.”

¹⁵Abraèham àè ka' kur ntee, ce bu' ka', a koni buu ce Nyúè àè m kaè' ená e be fa nèè ye naè.

¹⁶Seèe àè riñ seená beèe a ke kaèa àè rlii ñwáè ce e caèa woweèe. Beèe a ke kaèa wa'a, yi ce geèe mntañshii vi ce miì efa múè beèe.

¹⁷Nyúè ye ye aè koèñ ená beè ce a be loè koni yuu ce e m kaè' neè woweè naè, a riñ ghup ená e be kupse yuu ce e m laèa ka'. A mbuèu ce e m kaèa aè li rlii.

¹⁸Yi ka' ba wa'a, buu bbaa vi yu ce aède' vi kupseè ka' njobeè' aède' Nyúè laa wa'a nya' ba mnde' ka'. Buu bbaa anaè a buu ce vi ce fa seè ñger tá seè ce seè aè cañ a súni njeptii Nyúè seè bo riñ neè mini-ñwáè ená seè be koni buu ce Nyúè aè kaè' neè seè.

¹⁹AÈmboè seè aè riñ seená Nyúè e ke kupse mi mkaè'ni ka' naè, aède' viseè mntee vi ker bu' ka'. Baná seè aè tii ndaèñ a niñ mbe diù' rara embe Ndaèp Nyúè.

²⁰Jisoès aè duè a niñ mbe diù' rara anaè entombiì neè seè a táa mbo a seâe btuè, a ba tu neè ñgaâa tañshi tañshi ñfeseè aèmbòè Máèlkisidáèk aè m ba naè.

Ñwàè' Hibruès 7

¹Máèlkisidáèk ca aè m ba ñkúú aè to' Saláèm, a ba ñwáè tañshi tañshi neè Nyúè embe buè. AÈ m ba aè nfeè' moè' Abraèham aè ka' duè maè' biìr a bkúú mo', a so woweè. A ka' ce kúti, Máèlkisidáèk aè du a koni ye a ghoni ye.

²Abraèham ye ye aè lor buu ce e m koo aè ñkúè biìr a gap bdiì' rúèú, a lor diù' mo'sir a fa neè Máèlkisidáèk. Mbuèu efa rlii Máèlkisidáèk ca yu enáè, “Ñkúú ce e ke geè ñgeâe yáániì.” Mbuèu efa rlii yi to' yu enáè, “Cumúnyañ” Baná li rlii li yu foñ enáè, “Ñkúú cumúnyañ”

³Ñwáè moè' yu ce e riñ yì ma káè yì ta ka'. A laèa yuu mo' aèmbòè yi raèraè ka'. Seè riñ nfeè' a m bi ye káè nfeè' ce e m kwe ka'. E yu aèmbòè muu Nyúè, e yu ñwáè tañshi tañshi ñfeseè.

⁴Yá neè aèmbòè Máèlkisidáèk aè m ba ñwáâ ñgoèr. Abraèham ce e m ba taèr beâe aè to' Isràèl aè m loèr buu ce e m koo aè ñkúè biìr a gaèp bdiì' rúèú, a lor diù' mo'sir a fa neè Máèlkisidáèk.

⁵AÈ ka' ba aèmbòè ñgaâa tañshi tañshi ce a yu raèraâ Lávii naè, ncir yi byemi ená woweè a koo diù' mo'sir efa bdiì' rúú efa buu jáá jáèá jáá ce beâe aè to' Isràèl a túr. Yuu ce seè riñ yi yuu ená woweè a ce koo buu ca ba ese bfúr wap, ka' woweè wááwá a yu ñgúè Abraèham wa'a.

⁶Ka' Máèlkisidáèk aè m ba raèraâ Lávii ka' wa'a, e m koni buu ese Abraèham ce e yu ñwáè ce Nyúè aè m kaè' buu neè ye, a ghoni ye.

⁷AÈde' ñwáè sániì ená ñwáè ce e ke ghoèni ñwáè, yu ñwáâ ñgoèr a caa ñwáè ce e ghoèni naè ka'.

⁸Ñgaâa tañshi tañshi ce a yu raèraâ Lávii ce beè a ke fa woweè diù' mo'sir efa buu ce woweè a túr naè, a ke loè kweñger. AÈ ka' ba yi aèmbòè Máèlkisidáèk, Ñwáâ' Nyúè yi laèa ená e ku cu nteè.

- ⁹AÈ m ba aè nfeè' Abraèham aè m gaèp buu bdiì' rúêú, lor diù' mo'sir a fa neè Máèlkisidáèk naè, yi m ba aèmboè Lávìi ce boo vi a ke koo diù' mo'sir efa buu rúú naè aè m lá fa foñ wa'a.
- ¹⁰AÈde' seèe laa wa'a njobeè' Máèlkisidáèk aè m duè aè rkoni Abraèham ce e m ba tarkú Lávìi, a be bi Lávìi ka'.
- ¹¹AÈ m ba aè nfeè' ce Nyúè aè m geèe raèraâ Lávìi a ba ñgaâa tañshi tañshii naè, e m fa mncir neè beâe aè to' Israèl tá a bo riñ aè rloo neè ye. Rfaè' ñgaâa tañshi tañshii ca li m ka' ba gháate aè rgeèe tá beèe a ba byáaniì aè bsii Nyúè, mbuèu moè' aè m ba keèr ba ená seèe túr ñwáè tañshi tañshii moè' ce e yu ba aèmboè Máèlkisidáèk ce e yu jáá efa Ároèn naè ka'.
- ¹²Yi yu rara ená ñwáè tañshi tañshii moè' ka vúè, ce geèe tañshii yi aè njáá jáá, baná mncir vi be kupse foñ.
- ¹³AÈ ka' ba aèmboè Tata Jisoès ce seèe ce laèa aèmboè ye na, e m ba yi ba raèraâ jáá. Ñwáè ce e yu raèraè anaè aè m be fa' aè ñwáè tañshi tañshii ka'.
- ¹⁴Seèe riñ ená e m ba yi ba raèraâ Judaè. Musiis aè m laèa yuu mo' a kuu raèraè ca aè nfeè' ce e m ce laèa aèmboè ñgaâa tañshi tañshii ka'.
- ¹⁵Yuu ce yi geèe yuu seèe ce laèa aèmboè ñgaâa tañshi tañshii na yi ba rara seè, yi yu ená ñwáè tañshi tañshii moè' aè vúè a ba yi ba aèmboè Máèlkisidáèk.
- ¹⁶E yu ñwáè tañshi tañshii, a ke' ba ba aèmboè ncir kuu raèraè ñwáè tañshi tañshii yi ce laèa ka'. E yu ñwáè tañshi tañshii njobeè' e túr ryoèñ ce nfeseè. Ku ba ñger efa ryoèñ anaè ce e geèe e ba ñwáè tañshi tañshii.
- ¹⁷Seèe aè riñ wa'a njobeè' a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, "Máè ce wáè ená aè ba ñwáè tañshi tañshii aè nfeè' wááwá aèmboè Máèlkisidáèk aè m ba naè."
- ¹⁸Baná a m maè' mncir ce vi m ba entombii njobeè' vi m túr ñger aè rjaè' beèe ka'.
- ¹⁹Vi m túr ñger aè rgeèe ñwáè tá e ba yáaniì aè bsii Nyúè ka'. Yuu ce seèe ce laèa aègho seè'ni yi yu aèndeèe njobeè' a yuu ce aède' yi vú neè seèe aègee Nyúè.
- ²⁰Yi yu foñ ená aè m ba aè nfeè' Nyúè aè m laèa ená e be geèe Jisoès aè ñwáè tañshi tañshii nfeseè naè, a kaêa. AÈ ka' ba aè nfeè' e m geèe raèraâ Lávìi aè ñgaâa tañshi tañshii naè, e kaa ka'.
- ²¹Nyúè aè m ka' geèe Jisoès aè ñwáè tañshi tañshii, a kaêa, a laa neè ye enáè, "Máà Taèr, máè kaèa ená aè be ba ñwáè tañshi tañshii nfeseè. AÈde' ya nlaèa ca yi kupseè ka'"
- ²²Cena yi yu ená Jisoès yu ñwáè ce e geèe leè' ce Nyúè aè ye seèe woweèe naè yi tap a caa leá' rúèú.
- ²³Yi yu foñ ená ñgaâa tañshi tañshii ce aè m ba raèraâ Lávìi naè a m ba aèngoo njobeè' aè m ba beèe ce a be loè kweñger, tá lap rfaè' li miì.

²⁴Jisoès yu yi ba ñwáè ce e cu nteè nfeseè, aède' e ke buu efa rba ñwáè tañshi tañshii aè nfeè' moè' ka'.

²⁵A mbuèu ce e túr ñger aè rgeè tá beè ce a vùè kuèntombii nè Nyúè aè li rlii a luñ dúèdúè njobeè' e cu nteè nfeseè a ce loo a seàe btuè.

²⁶Baná Jisoès a tu nè ñgaàa tañshi tañshii ce e ghááte nè seè. E ghááte njobeè' e yu ñwáá nrara a ce kwaè'shi kàè a ce geè faèa ka', a ba yi jáá efa beè ce a ke geè buu bbebepe, Nyúè aè naa ye mbekii.

²⁷Btu nè ñgaàa tañshi tañshii ca a m ce tañshi aè mnoèñ wááwá. Woweè a m ce kàè' be tañshi aètu yaèp buu bbebepe wáá, ka' tañshi aètu buu bbebepe beè. Jisoès aè m tañshi tañshii yi ba aè njááá wa' ka'. E m tañshi yi nfeè' moè'sir yi ku mi wa'a. E m tañshi tañshii anaè ba aè nfeè' ce e m fa yii nyor, a kwe a seàe btuè naè.

²⁸Ncir Musiis yi byemi ená ñwáè ce aède' e gee faèa ba aè tu nè ñgaàa tañshi tañshii. AÈ ka' ba yi aèmoè leè' ce Nyúè a m ye, ce yi lor dii' mncir naè, e m ce ba muu yii aè ñwáè tañshi tañshii. E m geè ye e ba yááni nfeesè.

Ñwáè' Hibrúès 8

¹Yuu tatap ce weèr ce laèa yi yu ená seè túr tu nè ñgaàa tañshi tañshii ce e ghááte nè seè. E cu mbe buèu aè bo maè' kaèbaèraè' Nyúè ce e ke sa' li rsa' nè ñger-ñwáè.

²E yu ñwáè ce e ke faè' mbe dii' rara ce yi yu mbe dii' ce a ke loo nè Nyúè. Dii' rara ca aè m geè ñwáè ka', aè m geè ba Nyúè. Yu dii' rloo ce yi yu yááni.

³Rfaè' ce tu nè ñgaàa tañshi tañshii e ke geè li yu ená e koo buu ce beè a fa, ker ba buu tañshii, gee tañshii aègho. Baná yi m ba boèñboñ ená tu nè ñgaàa tañshi tañshii ce e táá a seàe btuè mbe buèu naè túr yuu mo' ce ye ye be fa nè Nyúè foñ.

⁴E m ba ba njep ñgoèñ na e m ba ba ñwáè tañshi tañshii ka' njobeè' ñgaàa tañshi tañshii a yu njep ñgoèñ na wáá, a ce tañshi tañshii aèmoè ncir Musiis yi laèa.

⁵Rfaè' ce ñgaàa tañshi tañshii ca a ce geè li táá ba aètu yuu ce yi yu mbe buèu. Seè riiñ wa'a njobeè' aè m ba aè nfeè' ce Musiis aè m ce tami nyor aè rbaè'ri taèp nè bcáè' naè, Nyúè aè laa nè ye enáè, "Loèr nfeè' ba'ri taèp ca tá yi ku ba aèmoè máè m suñ wáè mbe rtuèu Sinaèi ená aè ba'ri naè."

⁶AÈ ka' ba aèmoè rfaè' ce Jisoès ce geè, li caèa rfaè' ce ñgaàa tañshi tañshii mo' ca a ce geè. Yi yu foñ ená leè' ce Nyúè aè m ye seè woweè, tañshii efa gho aè ba Jisoès naè, yi boèñ a caa yii ce yi m ba entombii. Yi yu wa'a njobeè' Nyúè aè kaè' seè buu ce vi boèñ a caa vii ce vi m ba njo' leè' anaè.

⁷Leè' entoèmbii anaè yi m ba ghááte aè rgeè tá beè a ba byááni aè bsii Nyúè, Nyúè aè m ba keèr ye leè' mo' ka'.

⁸Nyúè àè m yá ená yi m ghááte ka'. Seèè riĩñ wa'a njobeè' e m laèa enáê, "Nfeè' moè' be keè ba ce m be ye leá' fi weèr beèè Isráèl ba beèè Judaè. Nlaèa ca àè laèa máâ Tata Nyúè.

⁹Leè' anaè yi be ba jáá efa yìl ce máè m ye weèr wap bta àè noèñ ce máè m jaè' woweèe, a fúr woweêe àè to' Ijìp naè. Woweèe a m bú' leè' ce máè m ye weèr woweèe, máè beesìl njìl nèè woweèe. Nlaèa ca àè laèa máâ Tata Nyúè.

¹⁰Máâ Taèr, máè laèa mánáê, Leè' ce m be ye weèr beèè Isráèl àè mnoèñ ce vi bii ka' ba naè yi yu ená m be geèe tá woweèe a kupse yap ntee, ce yu' rboèñ àè rláè wa mncir. M be ba yaèp Nyúè tá woweèe a ba yaè beèe.

¹¹Mbuèu moè' be keèr ba aègho nèè ñwáè àè ryá'ni bfúr vi, laèa nèè woweèe enáê, 'Riĩñ nèè Taèr' ka', njobeè' woweèe wááwá a be keè riĩñ máè, ká' embe beêe bká'ká' du ba' mbe beêe bgoèrgoèr.

¹²Yi be ba wa'a njobeè' m be keèe koosimnse nèè woweèe, foèosi woweèe efa yaèp buu bbebep, keèr kuushi vi àè nfeè' moè' ka."

¹³Nyúè àè m ce laèa aèmbòè leá' fi wa'a baná e m geèe leè' entoèmbiì yi kútiìl yuu rúèú. Yuu yi ka' kúti rúèú, beeñger àè yuu cicìl, baná yuu anaè yi be bú.

Ñwaè' Hibrúès 9

¹Nyúè àè m ye leè' a yìl beèe àè nfeè' entombiì, a gee mncir ce vi m ba aèmbòè aède' woweèe a loo nèè ye. Diì' mo' yi m ba ce a m ce loo nèè Nyúè mbo.

²A m beèe diì' anaè nèè bcáè', a ba'ri taèp nèè bcáè' foñ mbe múè mo. A m baè'ri taèp anaè wa'a, yi ba brum bbaa. A m too yìl entombiì enáê, "Diù' rara." Buu ce a m láè mbe rum anaè àè m ba laêm, ba tábuèr ba bráád yìu Nyúè.

³A m teni rum yìl enje mú ba nèè cáè'. A m too rum yìl anaè ená, Diù' rara ce yi caèa ñger.

⁴Diù' ntoèo nráèá yi m ba mbo, a yo' nèè guèl. Ñkuèp leè' Nyúè àè m ba mbe rum anaè foñ. A m yo' ñkuèp anaè nèè gul foñ. A m láè ntúñ ce a m geèe nèè guèl, a lá manaè njo, a lá njep ñkuèp anaè. Mbaèñ Ároèn ce e m loè a saa mmbar, àè m ba njep ñkuèp anaè. Bluèr ce Nyúè àè m sañ leè' mbo naè vi m ba njo foñ.

⁵A m kupshi buu mo' bbaa aèmbòè bcìindap Nyúè wa'a, ce vi m ce duèñshi foèo Nyúè, a tooshi mbenduè ñkuèp anaè àè rduèñshi ená Nyúè yu mbe diì' anaè. Vi m táá àè bgeñ ñkuèp, a búr bbaèp vi tarteè a tá'shi ñkuèp ce Nyúè e ke foèosi buu bbebep beèe mbo. AÈde' weèr suñ weèe buu ca wááwá seè'ni ka'.

⁶A m kupshi buu embe brum bbaa ca wa'a, ñgaâa tañshi tañshiì a ce duè mbe rum yìu entombiì a ce geèe rfaè' mbo nèè Nyúè àè mnoèñ wááwá,

⁷ñwáè ce e ce niñ mbe rum yìl embenjìl àè ku ba tu nèè ñgaâa tañshi tañshiì. E ke niñ mbo nfeè' moè'sir njep feè'. E niñ wa'a, túr bláá mbú tá e bo ñwañshi aètu yìl buu bbebep ker ba buu bbebep ce beèe a m geèe a riñ ka' naè.

- ⁸Woweèe a ka' ce geèe buu ca wa'a, Yú' Rara yi gee yi ba rara ená aèmbòe diù' rara ca yi ku bii aègho na, njiì yi yu neè beèe wááwá aè rniñ mbe diù' rara ce yi caèa ñger naè ka'.
- ⁹Buu ca vi táá ba aètu buu ce vi yu seè'ni na. Yi duèñshi seèe ená mfa ba btañshii ce a m ce geèe neè Nyúe naè vi túr ñger aè rgeèe ñwáè tá e riñ ená e yu nrara aè bsii Nyúe ka'.
- ¹⁰Yi yu wa'a njobeè' buu anaè vi kuèu ba buu ce seèe ce yá neè mmir aèmbòe byee ba buu mno, ker ba ndeèe ce e yu ba aèmbòe aède' beèe a su'sii buu ba nyor. Buu ca ku ba buu enjep ñgoèñ na ce vi be duè baè' aè nfeè' ce Nyúe be geèe buu wááwá tá vi kúti bfi naè.
- ¹¹Jisos Kraâis aè vúe wáá aè tu neè ñgaâa tañshi tañshii, a vú neè bgheñii a fa neè seèe. E ce geèe li rfaè' ba mbe dii' ce yi boèñ a caa diù' rara ca njobeè' dii' anaè yi yu yááni seè. Dii' anaè aè m geèe ñwáè ka', baná yu yuu enjep ñgoèñ na ka'.
- ¹²AÈ m ba aè nfeè' Jisos Kraâis aè m niñ mbe dii' anaè, e m duè a ba' mbe diù' rara ce yi caèa ñger naè nfeè' moè'sir, yi ku mi wa'a. E m duè mbo ba neè bláá mbú káè bláá muu naè' ka'. E m duè ba neè vi bláá. E m loèr vi bláá anaè a tee seèe efa ñgá' ce seèe aè m ce yá njo' buu bbelep ce seèe aè m ce geèe naè nfeseè.
- ¹³A m ce loèr bláá mbú ba bláá muu naè', ba bú efa muu naè' ce a toèo, ñwáñshi beèe ce woweèe a m ba brara aè bsii Nyúe ka' aègho tá woweèe a bo ba brara.
- ¹⁴Bláá njáèá mnyaèa ca vi ka' ba túr ñger aè rgeèe mnyor beèe tá vi ba brara, yi ka' ba yi ká aèmbòe bláá Jisos Kraâis ce vi túr ñger aè rgeèe viseèe mntee tá vi ba brara? E m loèr yi nyor ce e m ba nrara a gee tañshii aègho neè Nyúe a seèe btuè. E m geèe cena ba aè ñger Yú' Rara ce yi ku ba aègho aè nfeè' wááwá. Vi bláá vi túr ñger aè rgeèe tá seèe ba brara faè dii' seèe bo geèe mfaâ' mcicii ce aède' mi lo vúe neè rkwe ka'. E m geèe wa'a tá seèe bo faè' ba neè Nyúe ce e yu nteèe.
- ¹⁵AÈ ka' ba njobeè' li rkwe ce e m kwe naè, e ba seè'ni ba ñwáè ce e táá mbetar Nyúe ba ñwáè, a gee leâ' fi, tá beèe ce Nyúe aè ce a bo koni buu bboèñboñ ce Nyúe aè kaè' neè woweèe naè, túr buu anaè nfeseè. Li rkwe anaè li geèe beèe ce a m ce geèe buu bbelep aè nfeè' ce leè' entombii yi m kur woweèe naè, a ce luèñ.
- ¹⁶Ñwáè e ke laè' rkwe, baná beèe a be yá ená ñgaèñ aè kwe wáá tá a ka' geèe buu ce ñwáè anaè aè m laèa.
- ¹⁷Ñwáè anaè ka' ku bii nteèe, nlaè' rkwe anaè yi túr ñger ka'. Yi ku túr ñger ba aè nfeè' ce ñwáè anaè aè kwe.
- ¹⁸A mbuèu ce a m kur leè' ce Nyúe aè m ye a beèe aè nfeè' entombii naè ba neè bláá.
- ¹⁹AÈ m ba aè nfeè' Musiis aè m suñ beèe mncir ce Nyúe aè m fa neè woweèe wááwá, a lor mnyoâr njeèe ce vi m ce baèñ, a cúú aè fuè ce a too ená Hisoèp, a fúú

njep bláá muu naè' ce a m fiñshi neè mdip, a ñwañshi mbenduè ñwaè' mncir a ker ñwañshi beèe wááwá aègho.

²⁰E ka' ñwañshi wáá a laa enáè, “Cena yu ba bláá ce vi kur leè' ce Nyúè aè ye weèe woweèe, a laa ená weèe gee yuu ce leè' yi laèa naè.”

²¹E m ker ñwañshi bláá anaè aè diù' rara caè, a ker ñwañshi aè buu mfaè' wááwá ce vi m ba mbo.

²²Yi yu mini ená ncir yi laèa ená buu wááwá vi yu brara aè bsii Nyúè, ce a ka' ñwañshi neè bláá. Baná bláá vi ka' tá ba ka', a foosii buu bbebep beèe ka'.

²³Yi m ba yááni ená a lor ba bláá gee buu ce vi táá ba aètu buu ce vi yu mbe buèu naè gee tá vi ba brara aè bsii Nyúè. AÈ ka' ba aèmboè buu embe buèu anaè, yi yu yááni ená a gee njáèá tañshi mo' ce yi caèa btañshi ce a m ce geèe neè mnyaèa naè, aètu buu anaè.

²⁴Kraâis aè m niñ ba mbe diù' rara ce aè m kupshi ba beèe ka'. Diù' ce aè m kupshi ba beèe anaè yi táá ba aètu diù' ce Nyúè yu. E m niñ mbe buèu mbe diù' ce Nyúè yu, tá e bo táá a seâe btuè aè bsii Nyúè aè nfeè' wááwá.

²⁵Yi yu foñ ená tu neè ñgaâa tañshi tañshi yi m ce niñ mbe diù' rara, du mbe diù' rara ce yi m caèa ñger naè nfeè' moè'sir aè bfeè' wááwá. E m ce duè mbo wa'a, du ba neè bláá ce vi m fúú enje nyoèr nje ye ka'. Jisos Kraâis aè m duè yi ba mbe diù' rara embe buèu, a lor yi nyor a gee tañshi aègho nfeè' moè'sir caè'caè'.

²⁶E m ba du mbe diù' rara nfeè' aèngoo, e m ba yá ñgá' foñ nfeè' aèngoo ká' embe nfeè' ce Nyúè aè m geèe ñgoèñ. E m geèe wa' ka'. E vúè ba nfeè' moè'sir aè nfeè' ce ñgoèñ yi ce miì na, a lor yi nyor a tañshi tañshi aègho tá e bo siñsi buu bbebep ce beèe a geèe, nfeseè.

²⁷Ñwàè wááwá be kuè kwe ba nfeè' moè'sir. E loè embenjiimo tá Nyúè sa' ye.

²⁸Jisos Kraâis ye ye aè m kwe nfeè' moè'sir aètu beèe magoèr tá e bo siñsi yaèp buu bbebep. E be keè kúti njep ñgoèñ na, kúti tá e bo siñsi buu bbebep beèe ka'. E be keè kúti tá e bo geèe tá beèe ce a ce keè' ye a luèñ.

Ñwaè' Hibuès 10

¹Mncir ce Nyúè aè m fa neè Jus vi m táá ba aètu buu bboèñboñ ce vi bii ka' ba. AÈde' vi duñshi seèe buu bboèñboñ anaè seese ka'. Yi ka' ba wa'a, btañshi ce ñgaâa tañshi tañshi a ke tañshi njep feè' njep feè' vi túr ñger aè rgeèe beèe ce a ce vúè aègho naè tá a ba yááni ka'.

²Btañshi anaè vi m ka' ba túr njáèá ñger ca, beèe a m ba keèr ce tañshi btañshi ka' njobeè' woweèe a m ba baè raa miisi, keèr riñ ená woweèe a yu ñgaâa ñgeèe buu bbebep ka'.

³Yi yu ba ená btañshi ce a ce tañshi njep feè' njep feè' anaè, vi geèe beèe a kuushi yaèp buu bbebep,

- ⁴njobeè' aède' bláá naè' ba bláá mbú vi siñsi buu bbebep anaè ka'.
- ⁵A mbuèu ce Jisos Kraâis aè m vùè njep ñgoèñ na a laa neè Nyúè enáê, "Wáè m koèñ btañshii ba mfa ka'. Wáè m fa máè ba nyor tá m bo geèe yuu ce wáè koèñ aègho.
- ⁶Wá ke yu' rboèñ neè buu ce beèe a ke fa neè wáè, too neè mor vi she ji' naè ka'. Wá ke yu' rboèñ neè btañshii ce beèe a ke geèe tá vi bo siñsi yaèp buu bbebep naè ka'
- ⁷Yi ka' ba wa'a máè laa mánáê, 'Tata Nyúè, a máè na. Máè tami nyor aè rgeèe buu wááwá ce wáè koèñ ená m geèe, aèmboè a sañ mbe yo ñwaè' mncir.' "
- ⁸E m ce laèa mbo wa'a, a ce laèa ba ená Nyúè e ke yu' rboèñ neè btañshii ca ka', ka' ncir yi ce laèa ená beèe a tañshi wa'a.
- ⁹E m ker laa foñ enáê, "A máè na, máè tami nyor aè rgeèe buu wááwá ce wáá koèñ ená m geèe." E m laèa wa'a baná e siñsi btañshii rúèú ca a kúúsi ba yíú fi.
- ¹⁰AÈ ka' ba njobeè' Jisos Kraâis aè m vùè aè rgeèe yuu ce Nyúè koèñ, seèe yu seè'ni brara aè bsii Nyúè. E m loèr yíi nyor a tañshi tañshii aègho nfeè' mo'sir, yi ku mi wa'a.
- ¹¹Ñwáè tañshi tañshii e ke táá mbekii ce tañshi njáèá btañshii ce e m be tañshi nfeè' aèngoo wáá, aè mnoèñ wááwá. AÈde' njáèá btañshii ca vi siñsi buu bbebep ce beèe a geèe ka'.
- ¹²AÈ ka' ba aèmboè Jisos Kraâis, e m ku tañshi tañshii yi nfeè' moè'sir, Tañshii anaè yi túr ñger aè rsiñsi buu bbebep ce beèe a geèe, nfeseè. E ka' tañshi tañshii ca wáá, a du a cu aè bo ma' Nyúè.
- ¹³E cu wa'a a ce keè' ba nfeè' ce Nyúè be láè yi ñgaâa bbaèa njep yeâ tii tá e tár mi mkuèu mbe waâp nduè.
- ¹⁴E m ku tañshi ba tañshii e mo'sir, a gee ená beèe ce e geèe woweèe a ba brara naè a ba byááñii nfeseè.
- ¹⁵Yú' Rara yi duèñshi seèe ená tañshii ce e m geèe nfeè' moè'sir naè yi m ghááte. Yi káè' a laa enáê,
- ¹⁶"Nyúè aè laèa enáê, 'Nfeè' be gháá tá m ye leè' weèr woweèe. M be geèe tá woweèe a kupse yap ntee, ce yu' rboèñ aè rláè wa mncir.' "
- ¹⁷Yi ker laa enáê, "M be keèr kuushi buu bbebep ba bsaèrbuu ce woweèe a geèe ka'."
- ¹⁸Nyúè aè ka' foosi beèe efa yaèp buu bbebep, mbuèu moè' ker ba aègho neè woweèe aè rtañshi tañshii tá yi bo siñsi yaèp buu bbebep ka'.
- ¹⁹Bfúr waè, aè ka' ba njobeè' bláá Jisoès, seèe túr ñger seè'ni aè rniñ mbe diú' rara ce yi caa ñger naè, keè' wáp yuu mo' ka'.

- 20**Jisoès aè múè' nduunjîû fi tá seèe bo niñ mbe dii' anaè, koni ryoèñ. E múè' nduunjîi anaè neè yîi nyor. Cena yi yu aèmboè e tii lá ndaèñ ce a m teni rum enje mú naè aègho wa'a.
- 21**AÈmboè seèe túr yîiseèe ñwáè tañshi tañshiû ñgoèr ce e yu mbenduè beèe Nyúè na,
- 22**baná seèe lá ntee njep ye, ke' ce tarni yuu mo' ka', niñ mbe dii' anaè neè ntee e mo'sir. AÈde' seèe gee wa'a njobeè' a ñwañshi viseèe mntee neè bláá Jisoès vi ba brara, seèe aè ker ce kwaè'shi ená seèe yu ñgaâa ñgeèe buu bbebep ka', a ba ba beèe ce a suè'si wap mnyor neè mdip mrara.
- 23**Baná seèe táá tatap, lá mmir ba mbenduè buu ce seèe aè byemi wáá ená vi be koni naè. Seèe fa tarni ka' njobeè' aède' Nyúè buu efa rgeèe yuu ce e m kaè' ka'.
- 24**Seèe kwa'shi aèmboè aède' seèe yáásîi mntee bfúr mo' tá seèe bo koèñ beèe keèr geèe buu bboèñboñ.
- 25**Seèe fa borni efa rtarshi aèbee ce geèe rloo neè Nyúè aèmboè beèe mo' a ce geèe naè ka'. Seèe fa bfúr mo' ba ñger tá a bo táá tatap, ñgáè'ni mo' aèmboè seèe aè rîiñ war ená noèñ ce Tata Jisoès be vùè yi yu aètútú naè.
- 26**Seèe aè rîiñ buu ce vi yu mini war. Seèe aè ka' ker kani buu anaè gee ba buu bbebep baná tañshi mo' yi ker ba ce aède' yi siñsîi buu bbebep ce seèe aè geèe naè ka'.
- 27**Ñwáè aè ka' ku ce geèe ba buu bbebep wa'a, baná ñgaèñ aè ba káè' ce wáp njobeè' e be gweè mnsa' Nyúè. Ma njáèá mor mo' yi yu ce yi be keè yáèr beèe wááwá ce a teèe tuè neè Nyúè.
- 28**AÈ ka' ba aèmboè mncir ce Musîis aè m vùè aègho naè, ñwáè aè m ka' bú' mncir anaè, beèe a mntaar káè beèe a mmbaa áè, a m ka' táá njîinsa' ená a yá ñgaèñ aè gee yuu ce ncir yi kani, baná a be koosimnse efa ryú ñwáè anaè ka'.
- 29**Yi ka' ba wa'a, baná yi be ba aè njááá ká neè ñwáè ce e nyúè' muu Nyúè, a loèr bláá ce a m ye leè' aègho aè ba bláá ce vi geèe ye e ba nrara naè aè yuu cicîi, a ker cáp Yú' Nyúè ce yi ke vùè neè bgheñni naè?
- 30**Seèe rîiñ ñwáè ce e m laèa enáè, "Ku ba máè ce m be kúúsi mcucu', m be laè' woweèe." E m ker laèa foñ enáè, "Tata Nyúè be sa' yîi beèe."
- 31**Yu yuu bwáp seèe, ce ñwáè aè ka' táá ená Nyúè ce e yu nteèe teni mi mnsa'.
- 32**Kuushi neè yuu ce yi m ba aè nfeè' ce weèe aè m káè' a yá rraa Nyúè naè. Ka' weèe aè m yá ñgá' aè nfeè' anaè se wa'a, weèe aè m ku kur ntee a táá tatap.
- 33**AÈ m ba aè nfeè' moè' beèe a ce cáp weèe aèwañ a ker ce fa weèe ñgá'. AÈ m ba aè nfeè' moè' weèe aè ba aè múè beèe moè' ce a m ce yá njáèá ñgá' ca foñ.
- 34**Nse yi m koo weèe neè ñgaâa shañ, weèe aè ja' woweèe. Beèe a m faèpshi yeè buu, weèe aè ma'shîi, a ku ce lu'shi lu'shi njobeè' weèe aè m rîiñ ená weèe túr buu moè' ce vi boèñ a caa vîi anaè, aè ba buu ce vi be cu nfeseèe.

³⁵Baná weèe fa káè' ce tarni ka' njobeè' beèe ce a ka' táá tatap ba' aè lúèsimbuèu, baná Nyúè be laè' woweèe boèñboñ seè.

³⁶Yi yu boèñboñ ená weèe kur ntee tá weèe bo geèe yuu ce Nyúè koèñ, koni yuu ce e kaè' ená e be fa weèe naè.

³⁷A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáè, "Ku báti nfeè' múcaèr, tá ñwáè ce e be vùè naè, vùè. E be caèasi nfeè' ka'.

³⁸Yaè ñwáè ce e yu yáánii a máâ bsii njobeè' e byemi neè máè, be luèñ. E ka' kúti njiiñjii baná m be yu' rboèñ neè ye ka'."

³⁹AÈ ka' ba yi aèmboè seèe, seèe yu aèmboè njáèá beèe ce a be kúti njiiñjii loè bú ka'. Seèe be byemi ba neè Nyúè, luèñ.

Ñwaè' Hibrùès 11

¹Rbyemii yu ba ená ká? Rbyemii yu ená seèe aè riññ rara ená yuu ce seèe ce keè', seèe be koni. Rbyemii yu ba ená seèe aè riññ ená yuu yi yu aègho neè mini-ñwáè, a ka' be yá yuu anaè neè mmir ka'.

²Nyúè aè m yu' rboèñ neè beèe eluâuñgoèñ njobeè' woweèe a m byemi wa'a.

³Rbyemii li geèe seèe aè riññ rara ená Nyúè aè m ku laa laèa, ñgoèñ yi ba aègho. Baná yuu ce seèe ce yá neè mmir yi m loè ba efa yuu ce aède' seèe yá neè mmir ka'.

⁴Rbyemii li m geèe Ábáèl aè gee tañshii neè Nyúè, yi ba boèñboñ aè bsii Nyúè a caa yi Káên. Yi tañshii yi m boèñ wa'a, Nyúè aè lor ye aèmboè ñwáâ nyáánii njobeè' e m byemi neè ye. Seèe aè riññ wa'a njobeè' Nyúè aè m koo buu ce e m fa neè ye. Ka' e m kwe eluâuñgoèñ wa'a, li rbyemii li ku bii laèa.

⁵AÈ ka baè njobeè' rbyemii, rkwe li m joo Ánoèk ka'. Nyúè aè m loèr ye a du aègho mbe buèu nteèe. Beèe a m ker yá ye ka' njobeè' Nyúè aè m loèr ye a du aègho. Ñwaâ' Nyúè yi laèa ená tá Nyúè ka' keè loèr Ánoèk, yi ñgeèe yi m ba boèñboñ aè bsii Nyúè.

⁶Ñwáè ka' tá byemi ka', aède' Nyúè yu' rboèñ neè ye ka', njobeè' ñwáè aè ka' ce koèñ aè rvùè aètútú neè Nyúè baná ñgaèñ be byemi ená Nyúè yu aègho a ce laè' beèe ce a ce roèo ye neè ntee-ñwáè.

⁷Rbyemii li m geèe Nowa aè yu' yuu ce Nyúè aè m suñ ye ená yi be keè koni. Ka' e m be yá buu anaè neè mmir ka' wa'a, e m ku yu'ni neè Nyúè, a gee ma njáèá keñ moè', a beèe embe yeâ ndaèp wááwá a lo a niñ mbo a luñ efa mdip ce mi m cete ñgoèñ wááwá naè. E m geèe wa'a yi duñshii ená ñgeèe beèe enjep ñgoèñ na yi m ba bebep. Nyúè aè m loèr yi ye aèmboè ñwáâ nyáánii, aèmboè e ke loèr ñwáè wááwá ce e ka' byemi neè ye.

⁸Rbyemiï li m geèe Abraèham aè yu'nñi neè Nyúè. Nyúè aè m ká' ye a laa neè ye ená e nati du faèdii' ce e be fa neè ye. E lo efa yeâ to' a ce duè, a ke' riñ faèdii' ce e ce duè ka'.

⁹AÈ ka' ba njobeè' e m byemi, e du a cu aèmboè kii loè wa'a faèdii' ce Nyúè aè m kaè' ená e be fa neè ye naè. E m cu ba aè btaèp ce a m baè'ri ba neè bcáè' a muu yiù Aisiik ker ba muu muu yiù Jakoèp ce Nyúè aè m kaè' neè woweèe wááwá ená e be fa woweèe ñgoèñ anaè.

¹⁰Abraèham aè m cu aè btaèp anaè a ce keè' nfeè' ce e be keè' ce cu ba mbe ndaèp aè rla' ce aè m kupshi ba Nyúè a ba'rîi.

¹¹Rbyemiï li m geèe Sáera ce e m ba ma nleeñwáè a caase efa rbi muu, aè lo a yeeti. Cena yi m ba wa'a njobeè' e m byemi ená Nyúè yu ñwââ mini, e be geèe yuu ce e kaè'.

¹²AÈ m ba aè nfeè' anaè, Abraèham aè ba ma nleeñwáè, ka' yi m ba wa'a, yiï ñgúè aè m loè yaa, a ba aèmboè mkaèñsiï embe buèu, a ker ba foñ aèmboè nsaruñ yiù aèwaâa roè ce aède' ñwáè be' ka' naè.

¹³Beèe eluâũgoèñ ca a m ku byemi neè Nyúè caar a kweñger, a koni buu ce Nyúè aè m kaè' ená e be fa neè woweèe naè ka'. Woweèe a m ku yá buu anaè aè njïsaèp seè, a lu'shi, a laa ená woweèe a yu bkii loè njep ñgoèñ na.

¹⁴Beèe ce a ce laèa wa'a a geèe yi ba rara ená a roo ba rla' mo' ce be ba rlap.

¹⁵Woweèe a m ker ce kwaè'shi aèmboè lap rla' ce a m loâ aèfo naè ka'. Woweèe a m ka' ba ce kwaè'shi aèmboè lap rla' anaè, a m ba túr njï aè rkúti aèfo.

¹⁶Woweèe a m ce koèñ aè rduè ba aè rla' ce li boèñ a caa faèdii' ce woweèe a m ce cu. Rla' anaè yu liï embe buèu. Baná woweèe a ka' too Nyúè ená yaèp Nyúè, riïtu yi ke' koo Nyúè neè woweèe ka'. Seèe riïñ wa'a njobeè' Nyúè aè kupshi rla' a lá neè woweèe.

¹⁷AÈ m ba mbe nfeè' ce Nyúè aè m taase Abraèhaêm, a laa ená e lor Aisiik ce aè m ku ba muu yiï ce e m túr caè'caè' tañshi tañshiï aègho neè ye naè, aè m ku ba ba rbyemiï ce li m geèe, Abraèham aè ka' yu'ni. E m tami nyor aè rtañshi tañshiï neè Aisiik, ka' Nyúè aè m kaè' neè ye ená yiï ñgúè be yaa se wa'a.

¹⁸Nyúè aè m suñ war Abraèham ená Aisiik a ñwáè ce e be káè' geèe tá yiï ñgúè yaa.

¹⁹Abraèham aè m byemi ená Aisiik aè ka' kwe, Nyúè ku túr ñger aè rgeèe tá e kúti nteèe. AÈde' seèe laa seená Aisiik aè m ba aèmboè ñwáè ce e m kwe wáá, Nyúè aè fúr ye efa rkwe, yiï ta aè koniï lá ye wa'a.

²⁰Rbyemiï li m geèe Aisiik aè ghonii Jakoèp ba Ásoè, a suñ woweèe aèmboè bghoèniï ce woweèe a be loè koni.

- 21**AÈ m ba àè nfeè' ce Jakoèp àè m ce kwe, rbyemiï li m geèe e gthoniï boo mmbañruè a baa ce Josàèf àè m túr. AÈ m ba mbe nfeè' anaè e too nyor àè mbaèñ a gú'shi neè Nyúè.
- 22**AÈ m ba àè nfeè' ce Josàèf be kwe, rbyemiï li m geèe ye e laa ená beèe Isráèl a be keè loâ àè to' Ijìip, a ker laa ená woweèe a ka' ke ce loè, a lor yi gúèú du aègho.
- 23**Rbyemiï li m geèe taèr ba ma yiï Musiis a ka' bi Musiis, a ke' yú ye ka', a sùti mbe ndaèp àè mñwáá btaar. Woweèe a m yá ená muu waèp anaè boèñ seê, a ke' wáp yap yu àè rbú' ncir ñkúú ka'.
- 24**Rbyemiï li m geèe Musiis àè ka' kuè' gháá ñwáè, a kani ená a fa keèr too ye ená muu embe nto' ñkúú àè to' Ijìip ka'.
- 25**E m laèa ená yi boèñ ená a beèe Nyúè weèe a yá ñgá' aèbee caa ce ená e gee buu bbebep ce yu' rboèñ aègho àè mú nfeè' múcaèr.
- 26**E m byemi yi yu ená beèe a ka' cáp ye njo' Kraâis ce Nyúè be loè tuu njep ñgoèñ na, cena yi boñ ye caa ce ená e túr bkuâ' àè to' Ijìip wááwá. Yi m ba wa'a njobeè' e m ce keè' ba blaè' ce vi bii ka' ba.
- 27**Rbyemiï li m geèe e loâ àè to' Ijìip a du yi yu a ke' wáp njobeè' ntee yi m bep ñkúú ka'. E m kur ntee a du aèmboè ñwáè ce e m ce yá lá Nyúè ce aède' ñwáè yá neè mmir ka' naè wa'a.
- 28**Rbyemiï li m geèe e ká' Ñkaâ' caèasi mndap. E m laèa neè beèe Isráèl ená a ñwáñshi bláá àè ncúèúndúè' tá ncìindap Nyúè ce e m ce yúshi boo mmbañruè ce a m ba boo rñgoèo naè, e caèa bo yá, yúshi boo rñgoèo ce beèe Isráèl a m túr ka'.
- 29**Rbyemiï li m geèe beèe Isráèl a tuu ma rdip ce a too ená rdip rbeer. A m tuu rli aèmboè a m ce jáèr lá ba mbe ñkúè wa'a. Beêe àè to' Ijìip a ka' juèu a waâp mbuèu gheèter foñ ená a bo tuu, rdip anaè li kuñrìi woweèe a du aègho mbaè roè.
- 30**Rbyemiï li m geèe beèe Isráèl a jár a kaari to' Jáèrikuè àè noèñ àè noèñ, mnoèñ vi ka' ba saèambaê, ñka' àè to' anaè yi káátìi.
- 31**Rbyemiï li m geèe saèkii ce a m ce too ená Rahaèp àè sùtìi beèe Isráèl ce a m vùè àè rker ñgoèñ naè mbe yeâ ndaèp. AÈ ka' ba àè nfeè' ce beèe ce a m teèe btu neè Nyúè àè m kweñger naè, e kwe ka'.
- 32**AÈde' m suñ weèe buu wááwá ce rbyemiï li m geèe beèe mo' foñ a gee ka'. M ka' lo ená m ce suñ, m suñ du ba' fá? Nfeè' yu aègho ce m suñ weèe aèmboè Gidiïyoèn, ba Baraèk, ba Saâmsiïn, ba Jáptaè, ba Dávìid, ba Saâmwaèl ker ba beèe wááwá ce a m ce cep ntuu Nyúè ka'.
- 33**Rbyemiï li m geèe beèe mo' efa woweèe a ma' biïr a bto' mo', a so bto' anaè. Woweèe a m sa' beèe àè njiû yáániï, a koni buu ce Nyúè àè m kaè' ená e be fa neè woweèe. Nyúè àè m cete bcuèu bbúruè' njo' lap rbyemiï.
- 34**Beèe mo' efa woweèe a m táá mbe múè mçuèñ mor, mor yi too woweèe ka'. Weèe mo' a m luèñ efa biïr. Ka' woweèe a m ba bgoè'siï wa'a, a m ku lo a gee buu

btatap. Beèe mo' a m túr ñger aè rmaè' bïir. Beèe mo' a m juèu ñgaâa maè' bïur aè bto' mo'.

³⁵Rbyemiï li m geèe bbyeèñge mo' a yá yaèp beèe moè' ce a m kweñger a lo a kúti bteèe. Beèe mo' a m yá mluè aè njáéá njïi ce ená a m fa ñgá' neè woweèe, a lip beèe mo' neè mmbaèñ, bvúp vi kepñgeèr, woweèe a kweñgeèr. Woweèe a m byemi ená a be beèesi njïi neè Nyúè tá a bo luèñ ka'. Woweèe a m geèe wa'a njobeè' woweèe a m rïiñ ená woweèe a be loè fúú efa rkwe, cu rcu ce li yu jáá.

³⁶A m jaèasi beèe moè', a lip weèe mo', a kur weèe mo' mkoo a fa mbe shañ.

³⁷A m túúshi beèe mo' efa woweèe neè bluèr a kweñgeèr, a gwate beèe mo' efa woweèe a teni bkúèkúâ bbaa. A m yúshi beèe mo' efa woweèe neè bkaèafaè'. Beèe ce a m ce yá ñgá' na a m ba ñgaâa fuèp. Woweèe a m ce yar ba mñgúp mbú. Beèe a m fa woweèe ñgá' a jar neè woweèe seê.

³⁸Woweèe a m ce jáer aè brïiñ ba aè mtuèu, a ce cu ba aè mmbúè' ba aè mntoèñ. Ñgoèñ ca yi m ba yáániï neè woweèe aè rcu njo ka'.

³⁹Beèe ca a m kweñger a lá rlii mbenjïi njobeè' woweèe a m byemi neè Nyúè. Ka' yi m ba wa'a, woweèe a m koni yuu ce Nyúè aè m kaè' ená e be loè fa neè beèe ka'.

⁴⁰Nyúè aè m kwaè'shi ená e be geèe yuu ce yi yu boèñboñ neè seèe ce seèe yu beêe seè'ni na, tá e bo geèe tá seèe beèe ca weèe ba aèbee, ba yáániï a yeâ bsii.

Ñwaè' Hibruès 12

¹Aè ka' ba yi aèmbòè seèe, beèe magoèr ca, ce a m byemi neè Nyúè na, a sïir seèe a kaari a tarte a ce fyá' yuu ce seèe be geèe. Baná seèe ma' buu wááwá ce vi ce jepsi seèe, ker ba buu bbebep ce vi yu seèe njep bláá naè, kur ntee cañ mcañniï ce Nyúè e koèñ ená seèe cañ naè.

²Seèe ku lá miseèe mmir ba mbenduè Jisoès ce e m múè' njïi ená seèe lá ntee njep ye, aè ku ba ye ce e be keè loèr seèe duè aègho mbe buèu aèlúèsimbuèu. E m byemi a kwe rkwe rïitu mbe kïintaa. E m loèr rïitu anaè aè yuu ka', tá e bo túr njáéá rlu'shiï ce Nyúè aè m kupshi a lá neè ye. Aè ka' ba njobeè' e m geèe wa'a, e cu seè'ni aè bo maè' kaèbaèraè' yïù Nyúè.

³Kwaè'shi ba aèmbòè Jisoès ce e m byemi, a yá ñgá' mbaè mmbo beêe bbebep ce a m baèa ye, faè diï' weèe lo koosi bsáè tá ntee yi lo kwe weèe ka'.

⁴Bïir ce weèe ce maè' weèe buu bbebep naè aè be ba' mbe diï' ce weèe ma' wa'a kweñger ka'.

⁵Weèe fa leèse blaâa Nyúè ce vi ke fa weèe ñger njobeè' weèe yu boo vi naè ka'. A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, "Muu waè, Nyúè aè ka' fa wáè ñgá' njo' yuu bebep ce wáè geèe, aè fa loèr aètàèr ka'. E ka' cep wáè, aè fa koosi bsáè ka'.

⁶Riĩn neè ená Nyúè e ke fa njáèá ñgá' ca ba neè ñwáè ce e koèñ. E ke liip ba ñwáè ce e loèr ená a muu yĩi."

⁷Baná njáèá ñgá' ce weè ce yá na yu ba njii ce Nyúè ce yá'ni weè. Cena yi duèñshi ená Nyúè aè loèr weè aèmbòè boo vi. Waè' muu moè' aè m be ba ce e ka' gee yuu bebep, taèr ke' lip ka' a?

⁸Nyúè aè ka' tá fa weè ñgá' njo' yuu bebep ce weè aè geè aèmbòè e ke geè neè boo vi wááwá naè ka', baná weè yu boo bsuu.

⁹Yi yu foñ ená viseè bta a m ce fa ñgá' neè seè njo' faèa ce seè aè geè, seè yu'ni neè woweè. Baná yi yu boèñboñ ená seè yu'ni neè yiseè ta ce e yu mbe buè boèñboñ seè, tá seè bo koni ryoèñ ce nfeseè.

¹⁰Viseè bta enjep ñgoèñ na a m fa seè ñgá' aè yuu bebep ce seè aè geè aè mú nfeè' aèmbòè a m yá ená yi yu yááni. AÈ ka ba yi aèmbòè Nyúè, e ke fa seè ñgá' njo' yuu bebep ce seè aè geè tá ñgá' anaè bo jaè' seè tá seè ba rara aèmbòè ye ye yu naè.

¹¹E ke ba mbe nfeè' ce seè ce yá njáèá ñgá' ca, seè ce koosimnse, ke' ce lu'shi ka'. E ba embenji, beè ce a yá'ni yuu efa njáèá ñgá' ca, a cu lap rcu neè rfúteè-ñwáè, gee ñgeáe yááni.

¹²Baná weè tapsi mkoo ce mi sáè naè, ke' ma'shi tá mkoo mi ce kaèñ weè ka'

¹³Kuáu jár neè ba njep nduunjii ce yi yu kuèyáá, tá kuè ce weè ce nyáèá ntáèñ aègho naè yi bo tap tap, ke' yañ goèr ka'.

¹⁴Gheèter yá ená wáè cu aè múè beè neè rfúteè-ñwáè. Gheèter cu rcu rrara njobeè' ñwáè ka' tá cu njáèá rcu ca ka', e ke yá Nyúè ka'.

¹⁵Loèr neè nfeè' faè dii' ñwáè moè' efa weêe mú lo buu efa rkoni bghoèni Nyúè ka'. Loèr neè nfeè' faè dii' ñwáè moè' efa weêe mú lo ba aèmbòè ñgúè cece' ce ñwáè e ke si'si mbaè mmboè, e joèò byee neè mmbo vi ku ce' foñ naè ka'. Njáèá beè ce a yu aèmbòè ñgúè cece' a ke vùè yap ba neè ñgá', bepsi ñgeáe beè magoèr.

¹⁶Loèr neè nfeè' faè dii' ñwáè moè' efa weêe mú lo geè bsaèrbuu káè loèr buu Nyúè aètàèr loè ba aèmbò Ásoè ce e m fyeèni blee aètu baa naè ka'.

¹⁷Weè riĩn ená Ásoè aè m ker lo a koñ ená yii ta aè ba ghoèni ye, yi ta aè kani yu. Njii moè' aè m ker ba neè Ásoè aè rkupse yuu ce e m geè na ka', ka' e m ce war ená yii ta ghoni ye, mñgoommir mi ce suèu wa'a.

¹⁸Riĩn neè mbe dii' ce weè táá. Weè táá ba mbe dii' ce beè Isráèl a m be táá naè ka'. Woweè a m táá aègee rtuèu ce a m ce too ená Sinaèi. AÈ m ba rtuèu ce aède' ñwáè aè m ba joèò. AÈ m ba aè nfeè' anaè mçuèñ mor mi ko' mbekii, tùè' aè sii biip, fu' yi ce caèa tatap seè.

- ¹⁹Woweèe a m yu' aèmboè rsoèñ li laèa, a ker yu' aèmboè njeèndoñ ñwàè aè laèa. Buu ce njeèndoñ ñwàè anaè aè m laèa vi m wápsi woweèe, woweèe a bu' mmbo ená njeèndoñ anaè fa keèr laèa ka'.
- ²⁰Woweèe a m laèa wa'a, njobeè' yuu ce njeèndoñ anaè aè m laèa, yi m caèa yap ñger. Njeèndoñ anaè aè m laèa enáê, "Yuu mo' yi ka' joo rtuèu ca, káè yu ñwàè áè, káè yu nyaèa áè, baná a be túúshi neè bluèr tá e kwe."
- ²¹Buu ce woweèe a m yá aèfo vi m wápsi woweèe seê. Musiis ye ye aè m laèa enáê, "M ce wáp a ce kaèñ."
- ²²Weèe táá ye ba aègee rtuèu ce a too ená Sayoèn. Weèe aè baè' aè rla' Nyúè ce e yu nteèe. A too rla' anaè enáê, "Jáèrusaláèm yîu mbekii". Bciindap Nyúè ce aède' ñwàè be' ka', a yu mbo a ce lu'shi.
- ²³Weèe yu aè múè boo blee viû Nyúè, ce Nyúè aè m sañ map mlíi mbe ñwàè' embe buèu naè. Weèe táá ba aè bsii Nyúè ce e ke sa' beèe wááwá. Me myoèñ mi yu aè múè myoèñ beê mini ce a geèe woweèe a ba yááni naè.
- ²⁴Weèe aè duè aèmbuèu Jisoès ce e m loèr yîi nyor a fa neè Nyúè, Nyúè aè ye leè' aègho a ñwàè naè wáá. Weèe aè láè mmir ba mbenduè bláá Jisoès ce a m ñwañshi, yuu ce bláá anaè vi táá aètu mo yi caèa yuu ce bláá Ábáèl vi m táá aètu mo.
- ²⁵Baná weèe lor nfeè' faè dii' weèe lo kani efa ryu' blaèa ce ñwàè ce e ce laèa neè weèe naè aè m ce feè'shi naè ka'. Beèe eluâuñgoèñ ce a m kani efa ryu' blaèa ce ñwàè ce a m ba njep ñgoèñ na aè m ce feè'shi, a m luèñ efa ñgá' ka'. AÈmboè woweèe a m luèñ efa ñgá' ka', baná aède' seèe ce seèe aè yu' blaâa ñwàè ce e suèu embe buèu, seèe luñ efa ñgá' aè njááá ká, ce seèe aè ka' kani efa ryu' blaèa anaè.
- ²⁶AÈ m ba aè nfeè' anaè, njeèndoñ Nyúè aè gee ñgoèñ yi ci'tiì, aè ka' ba seè'ni, Nyúè aè ye leè' ená e be ciì' ñgoèñ ca seè'ni nfeè' moè'sir caè'caè', keèr ciì' rbuu foñ.
- ²⁷Blaèa ce enáê, "Nfeè' moè'sir caè'caè'", vi ce duèñshi ená Nyúè be caè'si buu ce aède' vi ci'tiì, ce yu buu ce e m geèe naè, tá buu ce aède' vi ci'tiì ka' vi cu nfeseè.
- ²⁸Baná seèe yoñshi Nyúè ce e fa seèe diû' kúú ce aède' ñwàè ci' ka'. Seèe yu'ni neè ye, gú'shi neè ye neè rboniì-ñwàè aè njáèá njiì ce ye ye koèñ. Seèe wáp ye foñ.
- ²⁹Yiiseèe Nyúè yu aèmboè mor ce yi be toèo buu wááwá naè wa'a.

Ñwàè' Hibruès 13

- ¹M ce koèñ aè rsuñ weèe ená weèe yu bfúr, baná weèe koñni.
- ²Weèe fa leèse efa rkoni bkeèe ce a vùè aè rcaè'ni weèe ka', keè' neè woweèe boèñboñ. Beèe mo' a m koni bkeèe a ke' aè woweèe boèñboñ seè, a ke' riñ ená bkeèe anaè aè m ba bciindap Nyúè ka'.

- ³Kuushi beèe ce a yu mbe shañ, koosimnse neè woweèe aèmbòe wá wáe yu lá mbe shañ wa' foñ. Kwaè'shi aèmbòe beèe ce a ce yá ñgá', njobeè' aè ku túr nyor foñ aèmbòe woweèe.
- ⁴Yi yu boèñboñ ená beèe wááwá a lá mncir ce vi yu nje múe bguèu. Tá mmbañruè a ba mini neè wap bbyeèñge tá bbyeèñge a ba mini neè wap mmbañruè. Nyúe be keè sa' beèe ce a ce koo bduu beèe mo', keèr sa' beèe ce a ce koo bbyeèñge beèe mo'.
- ⁵Loèr neè nfeè' efa rkoèñ mbaèa. Maè'shi tá buu ce wáe túr naè vi gháate wáe, njobeè' Nyúe aè laèa ená aède' e ma'shiì wáe aè nfeè' moè' ka'. E be jaè' wáe aè nfeè' wááwá.
- ⁶Baná aède' seèe laa neè ntee-ñwáe enáe, "Nyúe yu ñwáe ce e ce jaè' máe, aède' ñwáe gee yuu mo' neè máe ka'."
- ⁷Kuushi neè beèe ce a m ba btu neè wee, a fe'shi blaáa Nyúe neè weèe naè. Kwaè'shi neè aèmbòe rcu beèe anaè li m ba, byemi neè Nyúe foñ aèmbòe woweèe a m byemi naè.
- ⁸Jisos Kraâis ku ba ntîini aèmbòe e mú ba neèñkuèr, kuè ba wa' foñ aèyaèñseè. AÈde' e kupseè aè nfeè' moè' ka'.
- ⁹Fa maè'shi tá buu mo' ce beèe mo' a ce yá'ni, vi ba yi jáa naè, vi lo bo' weèe ka'. Yuu ce yi geèe viseèe mntee vi ka' tap, aè geèe ba bghoèniì ce vi vúe ese Nyúe. Mncir ce vi yu a kuu ba byee naè vi yu aè ciciì. AÈde' mncir anaè vi ja' beèe ce a ce lée vi ka'.
- ¹⁰Seèe túr diì' ce a geèe tañshiì mbo neè seèe. Ñgaáa tañshi tañshiì ce a ke faè' ba mbe Tabáenakuèr naè, a túr ñger aè rye yuu embe diì' tañshiì yiseèe na ka'.
- ¹¹Tu neè ñgaáa tañshi tañshiì efa múe Jus e ke tañshi tañshiì aètu buu bbebep beèe. E ke tañshi tañshiì ca, lor ba bláa caè'caè' niñ aègho mbe diù' rara ce yi caèa ñger naè, lor nyaèa ce a ba sáa naè fúú aègho efa múe rla', too neè mor.
- ¹²Jisoès ye ye aè m fúú efa múe rla' a ka' kwe tá e bo siñsi buu bebep ce beèe a m geèe neè vi bláa.
- ¹³Baná seèe fúú efa múe rla' du yá ye tá a coosi seèe woweèe aèbee,
- ¹⁴njobeè' seèe túr rla' mo' njep ñgoèñ na ce li be cu nfeseè ka', seèe ce keè' ba rla' ce li bii ka' ba.
- ¹⁵Baná seèe yoñshi Nyúe aè rlii Jisoès. Liseèe ryoèñshiì anaè li be ba aèmbòe tañshiì ce seèe aè geèe neè Nyúe wa'a. Seèe yoñshi ye neè viseèe mnjeendoñ aè njiù yáaniì.
- ¹⁶Fa leèse efa rgeèe yuu boèñboñ keèr gaèp yoè buu ce wáe túr neè beèe ka', njobeè' njáèá ñgeáe boèñboñ ca yi yu aèmbòe njáèá tañshiì ce Nyúe koèñ se wa'a.
- ¹⁷Yu'ni neè neè beèe ce a yu kuèntombiì neè weèe, gee yuu ce a ce laèa neè weèe. Woweèe a ce keè'ni me myoèñ, a ker ba foñ beèe ce a be keè taa aè bsii Nyúe, suñ

aèmboè a m geèe rfaè' ca àè nfeè' ce woweèe a m ba njep ñgoèñ na. Seèe yu'ni nèe woweèe tá woweèe a bo ce geèe lap rfaè' nèe rlu'shii-ñwàè, buwa'laèr woweèe a lo ce koosimnse, tá yuu anaè yi ja' weèe ka'.

18Loo nèe nèe weèr. Weèr riñ nèe mini-ñwàè ená yer ntee yi yu rara.

19M ce bu' mmbo nèe weèe seè, ená weèe loo nèe weèr, tá m bo yaèñse koni fáñ keèr vùè yá weèe.

20Nyúè àè geèe Jisos Kraâis àè fúú efa rkwe. Bláá Jisoès a yuu ce yi m geèe leè' ce Nyúè àè m ye a ñwàè yi túr ñger nfeseè. AÈ ka' ba njobeè' rkwe Jisoès, Jisoès yu ñkúú gaèy ce e ce keè'ni yì beèe.

21Baná, tá Nyúè ce e ke fa beèe cumúnyañ njep ntee, fa weèe buu bboèñboñ tá weèe bo geèe buu ce e ce koèñ ená weèe àè ba geèe. Tá e fa' njep viseèe mntee, gee tá seèe ba njáèá beèe ce e koèñ ená seèe àè ba ba, àè ñger Jisos Kraâis. Tá beèe a ku'si Jisos Kraâis nfeseè. Yi yu wa'a.

22Bfúr waè, m ce bu' mmbo nèe weèe ená weèe koo ncep ca mmbo mmbaa. Ñwàè' ce máè sañ nèe weèe na yi saèp ka'.

23M ce koèñ ená weèe riñ ená Timotii àè fúú embe shañ seè'ni. E ka' vù yá máè, tá m lor ye, weèr ye vù yá weèe.

24Caè'ni nèe btu embe coèr, ker ca'ni beèe Nyúè wááwá nèe máè. Beèe Nyúè ce àè to' Italeè a caè'ni weèe foñ.

25M ce loo máná Nyúè ghoni weèe wááwá. Yi yu wa'a.

Ñwaè' Jáêms

Ñwaè' Jáêms 1

¹Ñwaè' ca ce sañ máâ Jáêms, ce m yu ñwáè rfaè' neè Nyúè ker ba neè Tata Jisos Kraéis. M ce sañ neè weè ce beè Israël ce aè mntáè' ncoèp-baa-aè-rrúèú ce a da'se mbe tunshe siip. M ce ca'ni weè.

²Bfúr waê, rmoèoshii jáá jáèá jáá li ka' vú neè weè njo' le rbyemiï baná weè kuè ce lu'shi,

³njobeè' weè yi ená weè ka' so rmoèoshii ca baná li be geè tá weè túr ñger aè rtáá tatap.

⁴Weè gheter ená weè táá tatap du kuèntombii, tá weè bo ba yáaniï aè buu wááwá, keè' buu yuu mo' ka'.

⁵Ñwáè moè' efa weêe mú aè ka' buu bfee, e loo ese Nyúè. Nyúè be fa ye, njobeè' e yu mmo mto, ce fa neè ñwáè wááwá, ke' cápshi nyor ka'.

⁶Ñwáè aè ka' loo yuu ese Nyúè, ñgaèñ byemi neè yi ntee-ñwáè ená Nyúè be fa ye yuu anaè. E loo, e fa tarni ka' njobeè' ñwáè aè ka' loo ce tarni, baná ñgaèñ yu aèmbòè rdip goèr ce fu' yi caèa ce cii' wa'a.

⁷⁻⁸Njáèá ñwáè ce e túr mkwaè'shii mmbaa wa'a ce koko koko. E fa kwaè'shi ená e be koni yuu mo' ese Tata ka'.

⁹Nfúr ce e yu ñwáè fuèp aè ba ce lu'shi ená Nyúè aè naèa ye mbekii,

¹⁰tá ñwáè mbaèa ye ye ce lu'shi ená Nyúè aè suèusi ye njep nsheè, njobeè' e be kuè loè ba aèmbòè fùèlawaè ce e táá ntiiini ce foo, tú' e ce raa e baniï yuushi naè.

¹¹Nyúè e sañ aè mjáá, mi yuushi, fùèlawaè efa gho yi karnger, gwe aè nshe, li rboèñ li bú aè cicii. A mboè yi yu neè ñwáè mbaèa wa'a; yi ntaè'teè e ce duè kuèntombii, e kwe, bár buu anaè.

¹²Ñwáè ce e ka' táá tatap aè nfeè' ce rmoèoshii li vùè neè ye, baná ñgaèñ yu ñwáè rboñtu. Rmoèoshii li ka' vú neè ye, e so, baná Nyúè be fa ye ryoèñ ce yu blaè' ce Nyúè aè m kaè' ená e be fa neè beè wááwá ce a koèñ ye.

¹³Rmoèoshii li ka' vú neè ñwáè, ñgaèñ fa laèa ená li loè ese Nyúè ka'. AÈde' yuu bebep yi mooshiï Nyúè ka', Nyúè ye ye e ke moèoshi ñwáè ka' foñ.

¹⁴Yu ba broñ ce ñwáè roñ aè buu ce vi ke geè ñgaèñ ka' túr rmoèoshii aè rgeèe yuu bebep.

¹⁵Broñ ca vi doèoshi ñwáè e gee yuu bebep; yuu bebep ca yi ku', vú neè rkwe.

¹⁶Bfúr wa ce máè koèñ seê, fa byemi neè tá ñwáè moè' bo' weè ka'.

¹⁷Famáè wááwá ce e yu boèñboñ, a ba yáaniï, e ke vùè embe buèe ese Nyúè ce e m boo mraa wááwá ce mi ke raa embe buèe. Nyúè yu ñwáè ce e ke kupse yiï ndeèe, ma'shi yiï beèe aè túè'njiï ka'.

- ¹⁸E m co' seèe àè li rkoèñ, a laa yïi nlaèayá, a gee seèe àè ba boo vi, tá seèe bo ba entombïi neè buu wááwá ce e m boo naè.
- ¹⁹Bfúr wa ce máè koèñ seê, m ce cep weèe máná ñwáè wááwá ba cárcár àè ryu' buu, lor nfeè' ka' laa yuu, ker lor nfeè' ka' cápshi nyor.
- ²⁰AÈde' ñwáè ncápshi nyor gee yuu ce yi yu yááni àè bsii Nyúè ka'.
- ²¹Yi ka' ba wa'a, máè ce laèa neè weèe seè'ni ená weèe ma' ndeâe mbembep ba bsaèrbuu. Nyúè ce byeè vi blaèa njep weâe mntee, baná weèe mú' wee mntee, yu' vi neè rbonïi-ñwáè. AÈde' vi gee weèe luêñ.
- ²²Weâe yu' blaâa Nyúè anaè, weèe ce gee yuu ce yi suñ weèe ená weèe geêe. Weèe àè ka' ku ce yu' blaâa Nyúè yu', ke' ce geèe yuu ce vi laèa ka' baná weèe ce bo' wee btu.
- ²³Ñwáè ce e ka' ce yu' blaâa Nyúè, ke' ce geèe buu ce vi laèa ka', baná ñgaèñ yu aèmboè ñwáè ce e fyá' yïi nyor nje cárlïr.
- ²⁴E lá'si nyor, nfeè' múcaèr lese aèmboè li rfeese li ba ba.
- ²⁵Ñwáè ce e ce yu' ncir Nyúè ce yi boèñ du misïi, àè ba ncir ce yi fa ñwáè fáñ àè rgeèe buu bboèñboñ, a ker lá ncir anaè boèñboñ àè nfeè' sïip, Nyúè be ghoèni yuu wááwá ce e ce geèe, njobeè' ñwáè anaè ku ce yu' yu' ka', e ce yu' ce geèe.
- ²⁶Ñwáè àè ka' ce laèa ená e byemi neè Nyúè, ke' ghashi li rlee ka', baná e bo' yi tu. Li rbyemiï anaè li yu àè ciciï.
- ²⁷Rbyemiï ce li yu rrara a ba yááni àè bsii Nyúè ce e yu yïiseèe Taê, li yu ená ñwáè ja' boo ñkú ba byepkúú ce a ce yá ñgá'. Li yu foñ ená ñwáè fa maè'shi tá ñgoèñ yi bo' ye ka'.

Ñwáè' Jáèms 2

- ¹Bfúr waê, weèe ce weèe àè byemi neè yïiseèe Tata Jisos Kraâis ce e yu ñwáè foèò, weèe fa so'niñgoèñ ka'.
- ²Ñwáè fuèp ba ñwáè mbaèa a ka' niñ mbe diï' ce weèe ce geèe rloo neè Nyúè, ñwáè mbaèa yar tee ce e luèu ntaa, ma' bcââ' bboèñboñ àè nyoèr, ñwáè fuèp caè yar bcáè' ce vi yu bjaèpri,
- ³weèe àè ka' fa rgú'shïi neè ñwáè ce e suèsi nyor naè, laa neè ye enáê, "Vúè cu mbe nta' boèñboñ ca," laa neè ñwáè fuèp ca yi ba enáê, "Táá yo mbonaè, buwa'laèr àè sárniï àè nsheè mbe máâ geñ mkuèu na,"
- ⁴baná weèe àè duèñshi jáá jáá a weâe mú, a lá weèe mnyor àè ñgaâa nsa' mnsa' beèe neè mntee bbebep.
- ⁵Yu' neè, bfúr wa ce máè koèñ seê, mboè Nyúè àè m ce ñgaâa fuèp enjep ñgoèñ na ená woweèe a byemi neè Jisos Kraâis, koni sá' goèr, ye bti' embe diû' kúú Nyúè ce e m kaè' neè beèe ce a koèñ ye a?

- ⁶Ka' yi yu wa'a, weèe àè ku cu àè rjaèasiì ñgaâa fuèp. Mboè beèe ce a ke fa weèe ñgá', ker ce loèr weèe ce duè aègho mbe ndap mnsa' yu ñgaâa mbaèa a?
- ⁷Mboè yu woweèe ce a ce bepsi rlii rboèñboñ ce Jisoès àè m fa neè weèe na a?
- ⁸Baná yuu ce yi ghááte neè weèe àè rgeèe yi yu ená weèe lá ncir ce embe diû' kúú Nyúè ce a m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, "Koèñ nfúroè aèmboè wáè koèñ yoè nyor" naè.
- ⁹Weèe àè ka' ce so'niñgoèñ, baná weèe ce geèe ba yuu bebep, weèe àè bú' ncir Nyúè.
- ¹⁰Ñwáè àè ka' lá mncir Nyúè wááwá, ku bú' ba mo'sir, baná e bú' mncir wááwá.
- ¹¹Weèe yi ená ñwáè ce e m laèa enáê, "Fa koo ñgwa ñwáè moè' káè nduu ñwáè moè' ka'," ku ba ye ce e m laèa foñ enáê, "Fa yú ñwáè ka'." Wáè ka' tá koo ñgwa ñwáè moè' káè nduu ñwáè moè' ka', yú ñwáè, yi ku ba ená wáè bú' mncir wááwá.
- ¹²Baná weèe ce laa buu, ker ce gee ñgeèe ba aèmboè beèe ce Nyúè be keè sa' weèe neè ncir ce yi maè'shi ñwáè aèwaèa àè rgeèe buu ce e koèñ.
- ¹³Nyúè be keè sa' beèe tá e kani efa rkoosimnse neè beèe ce a m buu efa rkoosimnse neè beèe mo'. Baná beèe ce a m ce koosimnse neè beèe mo' a be wáp mnsa' anaè ka'.
- ¹⁴Bfúr waê, ñwáè àè ka' laa ená e byemi neè Nyúè, ke' ce geèe ñgeâe boèñboñ ka', baná sá' efa gho yu ká? AÈde' rbyemii anaè li gee ye e luñ a?
- ¹⁵Nfúr moè' káè njaèr moè' ka' buu bcáè' ce e yar, ker buu byee ce e ye,
- ¹⁶moè' efa weèe ka' yá ye, laa neè ye enáê, "Duè neè rfúteè-ñwáè du ma' bcáè' ce yoè nyor bo luèu, yeñger boèñboñ," e laèa wa'a ke' fa ye buu ce e buu na ka', e ja' ye a njááá ká?
- ¹⁷A mboè rbyemii li ku ba wa'a. Ñwáè àè ka' byemi, ke' ce geèe ñgeâe boèñboñ ka' baná rbyemii anaè li yu gúâú yuu.
- ¹⁸AÈde' ñwáè moè' laa yi enáê, "Wáè túr rbyemii, máè túr ndeâe mboèñmboñ." M be beèesi neè ñwáè ce e laèa wa' mánáê, "Duèñshi ka máè lo rbyemii ce li buu ndeâe mboèñmboñ, tá m duñshi wáè yaè ndeâe mboèñmboñ tá àè yá wáná máè túr rbyemii."
- ¹⁹To wáè byemi ená Nyúè ku ba moè'sir. Wáè geèe yáániì. Kuushi wáná byú' mnyúâmkaè' vi ku byemi wa' foñ, a ce wáp a ce kaèñ.
- ²⁰Lúr caê, wáâ roèo ená m duñshi wáè ená rbyemii ce li buu ñgeâe boèñboñ li yu àè cicii a?
- ²¹Kuushi ená Nyúè àè m loèr yiiseèe ta Abraèham àè ñwáâ nyáániì a yeâ bsii njobeè' e m loèr muu yiû Aisiiik tá e bo tañshi tañshi aègho neè Nyúè.
- ²²AÈde' weèe yá seè'ni ená rbyemii Abraèham ba yiì ndeâe mboèñmboñ a m ku ce jáèr aèbee. Yuu ce Abraèham àè m geèe yi m geèe li rbyemii li ghááteè.

²³Cena yi m geèe yuu ce a m sañ mbe Ñwaa' Nyúè enáê, “Abraèham aè m ba ñwáa nyáani aè bsii Nyúè njo' li rbyemiï,” naè yi gháateè njo. A mbuèu ce a m ce too Abraèham enáê, “Ñkar Nyúè.”

²⁴Weèe aè yá seè'ni ená ñwáè yu yáani aè bsii Nyúè njo' yìi ndeàe mboèñmboñ, ke' ku ba njo' li rbyemiï caè' ka'.

²⁵Yi m ku ba wa'a foñ neè njeñwáè saèkiï ce a m ce too ená Rahaèp. E m ba yáani aè bsii Nyúè njobeè' e m sùèti ñgaâa ñker ce beèe Israèl a m tuu, a duñshi woweèe nduunjì mo', woweèe a cañ a kúti.

²⁶Rbyemiï ce li buu ndeàe mboèñmboñ li ku ba aèmboè gúâú ñwáè wa'a.

Ñwàè' Jáèms 3

¹Bfúr waè, yi boèñ ená beèe magoèr efa weàe mú a ba ñgaâa ryá'niï ka', njobeè' Nyúè be keè sa' seèe ce seèe yu ñgaâa ryá'niï tatap caèa beèe mo'.

²Ñwáè wááwá e ke geèe buu bbebep magoèr. Ñwáè aè ka' ba ce e ke laèa yuu bebep ka', baná ñgaèñ yu yáani aè buu wááwá, a ce loèr nfeè' aè buu wááwá ce e ce geèe.

³Seèe aè ka' fa kwaèñ kuè cuâu nyaèabaèraè' tá e bo yu'ni neè seèe, aède' seèe gee e du aè diï' seèe aè gwáá.

⁴Keèr kwa'shi neè aèmboè ma keñ enjep rdip rgoèr. Fu' tatap yi ka' ce doèo ce duè aègho aè jáá, ñwáè rdoèo ku beesi ba mú co' mo' embe keñ anaè, e du aè njì ce ñwáè rdoèo ce koèñ.

⁵A mboè rlee ñwáè li yu wa'a foñ. Li yu múcaèr wa'a a túr ñger seè. Kuè kwa'shi ka neè foñ aèmboè mú rcuèñ mor li ke toèo ma koèp láê.

⁶Rlee ñwáè li yu aèmboè mor, a ba aèmboè ñgoèñ ce yi ruu neè buu bbebep, a ce bepsi ñwáè dúèdúè. AÈde' li ku too ñwáè, ñgaèñ yá mluè caa kwe. Mor Sataèn a yuu ce e ke cùè' mor ca.

⁷Beèe a yá'ni mnyaèa ce aè riïñ ba viï enjep roè, ba bsiñ, vi ce geèe aèmboè beèe a koèñ;

⁸geewa'a, ñwáè aè ke' ba ce aède' e yá'ni li rlee tá li ku ce laèa ba buu bboèñboñ ka'. Rlee yu njáèá yuu bebep mo' ce yi ke koèñ aè rcu múnyañ ka'. Li ke laèa yuu yi ba aèmboè nli' ce aède' e yú ñwáè wa'a.

⁹See ke loèr rlee yoñshi Nyúè ce e yu yùiseèe Tata aègho, ker lor ro' bfúr viseèe ce Nyúè aè m boo a feeseè ye aègho.

¹⁰Ryoèñshì ba mcáp mi ke kuè ce fúú ekuè cuâu mo'sir. Bfúr waè, yi boèñ wa' ka'.

¹¹Waè' aède' mdip mmboèñmboñ mi fúú embe diï' mo'sir a mdip mmbembep a?

¹²Bfúr waè, aède' mmbiï mi yú mbe ce fer a? AÈde' fer yi yú mbe rtáá a? Yi yu foñ ená aède' aè tu' mdip mmboèñmboñ enjep diï' ce mdip mgwañ mi ce fúú ka'.

13Ñwàè àè ka' ba a weâe mú ce e túr bfee, a yi buu, baná li rcu rboèñboñ li be kuè ce duèñshi ená e túr bfee. E ka' ce cu wa'a, e ba múfáèá àè yi ñgeèe àemboè ñwàè bfee àè ba ba.

14Ñwàè àè ka' ba ne ñwàè ñko'ndoñ seê, ker ce tañ buu àè bwer, baná e fa ce naa-tu, ce jepsi mini neè mnde' ená e yu ñwàè bfee ka'.

15Njáèá bfee ca vi vùè ese Nyúè ka'; yu ba bfee enjep ñgoèñ, àè ba bfee ñwàè ce vi vùè ba ese Sataèn.

16Faèdii' ce ñko'ndoñ ba bwer vi yu, baná beèe a be kuè ba bcuèu jáá jáá, keèr ce geèe njáèá buu bbebep wááwá.

17Bfee ce vi vùè ba ese Nyúè vi ke geèe ñwàè, e ce geèe ñgeâe rara. Vi ke geèe ñwàè, e cu neè cumúnyañ-ñwàè, ba neè rbonii-ñwàè, ker túr ntee àè ryu' yuu ce beèe mo' a ce laèa. Vi ke geèe ñwàè, e túr ñkoosimnse ker ce geèe buu bboèñboñ. Vi ke geèe ñwàè e ce so'niñgoèñ ka', ke' ce bo' beèe ka'.

18Ñgaâa ñgeèe cumúnyañ a ka' bye cumúnyañ àè múè beèe, e ku', baná a be kep ba ñgeâe boèñboñ.

Ñwàè' Jáêms 4

1Mlap ba bkoèr ce vi yu a weâe mú na vi loè efá? Mboè vi yu ba njobeè' weèe ce tañ buu njep weâe mntee a?

2Weèe ce yúshi beèe njobeè' weèe ce roèo àè rtúr buu ce weèe túr ka', weèe ce lapni, ker ce reè bkoèr njobeè' weèe ku ce gani buu gani ke' ce koni ka'. Weèe túr buu ce weèe ce koèñ àè rtúr ka' njobeè' weèe ce loo vi ese Nyúè ka'.

3Weèe àè ka' loo buu ese Nyúè ke' túr vi ka', baná weâe loo neè mkwaè'shiù mmbembep. Weèe ce loo àè rkoni buu ce weèe ce tañ àè rtúr njep weâe mntee.

4Weèe ce bsaèkii, mboè weèe yi weená ñwàè ce e ka' koo ñkar a ñgoèñ, baná ñwàè anaè yu ñwàè bbaèa neè Nyúè a? Baná ñwàè ce e ka' koèñ àè rkoo ñkar a ñgoèñ baná e geèe yi tu àè ñwàè bbaèa neè Nyúè.

5Ñwaa' Nyúè yi laèa enáè, "Yú' ce Nyúè àè fa neè seèe yi koèñ magoèr ená seèe ku yu'ni ba neè Nyúè." Waè' yi laèa ba àè ciciì a?

6Yi ka' ba wa'a, Nyúè àè túr ntee boèñboñ neè seèe seê, a fa seèe ñger. Yi ku ba àemboè a sañ mbe Ñwaa' Nyúè enáè, "Nyúè baèa ñgaâa naèatu, a ce fa ñger neè beèe ce a suèusi yaèp nyor njep nsheè."

7Baná weèe fa wee btu mbe mmo Nyúè. Weèe kani Sataèn tá e cañ weèe.

8Vùè neè aègee Nyúè tá ye ye bo vùè a weâe geñ, weèe ce ñgaâa ñgeèe buu bbebep, fúr neè me mmo enjep múè buu bbebep, ñgaâa rtarnii, fa neè wee mntee neè Nyúè.

9Kuushi neè yeè buu bbebep ce weèe àè geèe, koosimnse, war neè Nyúè; fa keèr lu'shi neè ce vùèshi ka', ce war neè war ce koosi ba mnse.

- ¹⁰Suèusi neè wee mnyor njep nsheè aè bsii Tataê, tá e naa weèe mbekiì.
- ¹¹Bfúr waê, weèe fa ce laèa bebep kuu beèe mo' ka'. Ñwáè ce e ka' ce laèa bebep kuu nfúr yìi, ker ce sa' ye, baná e ce laèa bebep kuu ncir, a ker ce sa' ba yi. Weèe aè ka' ce sa' ncir baná weèe aè borni aè rláè ncir, a ká' a ce sa' yi sa'.
- ¹²Ku ba Nyúè ce e fa ncir, a ker túr ñger aè rsa' beèe, ku ba ye ce e túr ñger aè rjaè' beèe, a ker túr ñger aè rbepsi beèe. A wáè nda, ka' ce sa' bfúr wo?
- ¹³Yu' neè seè'ni, weèe ce weèe cu ce kaè' buu ce weèe be geèe, ce laèa enáê, “Weèr be loè ntìni, buwa'laèr weèr lo aèyaèñseè duè cu aè to' mo' aèmboè feè', tá weèr bo geèe ntaa, koni mbaèa.”
- ¹⁴Weèe riiñ yuu ce yi be ba aèyaèñseè ka'. Le ryoèñ li yu aèmboè mmbaè' ce vi yááti, nfeè' múcaèr vi bú naè.
- ¹⁵Weèe aè ka' ce kaè' aè rgeèe yuu, weèe aè ba laèa ba enáê, “Tata ka' byemi baná seèe be geèe ca ba ca.”
- ¹⁶Yi ka' ba wa'a weèe aè ku bii neè naèa-tu-ñwáè, a ce kwaè' ená aède' weèe gee buu wááwá a weêe ñger. Njàèá naèa-tu anaè boèñ ka'.
- ¹⁷Yi ba ená ñwáè ce e ka' riñ yuu boèñboñ ce aède' e geèe, ke' gee yuu anaè ka' baná ñgaèñ aè geèe yuu bebep.

Ñwáè' Jáêms 5

- ¹Weèe ce weèe yu ñgaâa mbaèa, yu' neè yuu ce m be laèa neè weèe. War neè, ker koosimnse njo' ñgá' ce e be vùè neè weèe.
- ²Yeè buu aè búète, nsá' yi ye weèe bcáè' wááwá.
- ³Nlo aè ye ye mbaèa; nlo ca be keè fa weèe aè ñgá', ye weèe ba aèmboè mor ce yi toèo ñwáè wa'a. Weèe aè baashi ye mbaèa a lá aè nfeè' ce ñgoèñ yi ce mii.
- ⁴Beèe a faè' neè weèe, weèe aè kaniì aè rlaè' woweèe. Yu' neè aèmboè woweèe a ce war ce gùéú weèe, woweèe a war teèteè, Nyúè ce e túr ñger mbenduè buu wááwá aè yu'.
- ⁵Weèe aè ye rboèñ enjep ñgoèñ, a cu neè rlu'shii-ñwáè. AÈ m ba nyúè ce a m ce yúshi beèe, weèe aè ku cu aè rye byee, a ce kuè' ñger.
- ⁶Weèe aè fa beèe ce a geèe faèa ka' aè ñgá', a yúshi woweèe, woweèe a ke' gee yuu mo' ka'.
- ⁷Bfúr waê, aèmboè yi yu wa' naè, m ce laèa neè weèe ená weèe kur ntee du ba' aè nfeè' ce yiiiseè Tata Jisos Kraâis be keè vùè. Kwaè'shi ka neè aèmboè ñgaâa nfaè' mnsuu a ke kur ntee ce keè' mbeèñ kwaêa, ker keè' nfeè' ce kwaa be bi tá a ka' kep naè.
- ⁸Baná wee weèe kur ntee wa' foñ. Tami neè nyor, táá tatap ce ke', njobeè' nfeè' múcaèr tá yiiiseè Tata Jisos Kraâis vùè.

- ⁹Bfúr waê, weè fa ce rúè'ñger ka', faè dii' a bo sa' weè ka'. Ñwàè ce e be teni viseè mnsa' yu aètútú.
- ¹⁰Kuushi neè ñgaâa ncep ntuu Nyúè ce a m cep aè rlii Tataê, bfúr waê. Yá'ni neè ese woweè aè rtúr ntee tatap aè nfeè' ñgá' aèmbòè woweè a m túr naè.
- ¹¹Seèè ce laèa seená woweè a yu ñgaâa Mboâñtu njobeè' woweè a m táá tatap aè nfeè' ñgá'. Weè aè m yu' aèmbòè Jup ce e m kur ntee aè nfeè' ce rmoèoshii li m vùè neè ye, a ka' loè embenjii mo, Nyúè aè fa ye ku' buu. Baná weè riñ ená Taèr Nyúè boèñ ñgeè, a ba ñwàè ñkoosimnse seè.
- ¹²Bfúr waê, yuu mo' tatap ce m ker ce roèò suñ weè yi yu ená wee ce suñ buu weè fa kaèa ka'. Weè fa kaèa ka' aè rlii Nyúè káè aè rlii nshe ka', káè aè rlii yuu mo' ka'. Kuè laèa neè enáè, “ÁÈno” ce weè aè ka' byemi, laa enáè, “Kaka” ce weè aè ka' kani, tá yi mi wa'a, faè dii' Nyúè bo keè sa' weè ka'.
- ¹³Bfúr waê, ñwàè moè' yu ce e ce yá ñgá' a? Ñgaèñ loo neè Nyúè. Ñwàè moè' yu ce e ce lu'shi a? Ñgaèñ yop yáá, nási Nyúè.
- ¹⁴Ñwàè moè' yu ce e ce yañ a? Ñgaèñ ká' btu embe coêr, tá a vú loo neè ye keèr yo' ye neè mgúr aè rlii Tata Jisos Kraêis.
- ¹⁵Woweè a ka' loo neè rbyemii-ñwàè, Tata ja' ñwàè yañ anaè. Ka' ba ená ñwàè anaè aè m geèè buu bbebep, baná Nyúè be foèosi ye.
- ¹⁶Yi ba seè'ni ená weè to'shi yeè buu bbebep, ñwàè to'shi vi neè ñwàè; loo neè neè wee btu, ñwàè loo neè ñwàè, tá Yú' yi bo jaè' weè tá weè ke'si efa wee byañ. Ñwáâ mboèñmboñ ka' loo yuu ese Nyúè neè yi ntee-ñwàè, Nyúè yu' li rloo cárcár seè.
- ¹⁷AÈlajaè ce e m ku ba ñwàè aèmbòè seèè aè m loo tatap ená mbeèñ fa gweè ka'. Nyúè aè m yu' li rloo, mbeèñ aè ke' gwe ka' aè bfeâ' btaar ba mñwáá ntuunfu.
- ¹⁸Embenjii mo AÈlajaè aè ker loo, mbeèñ aè gweê, byee vi ká' a ce kuè'.
- ¹⁹⁻²⁰Bfúr waê, kuushi neè yuu ce m be laèa neè weè na. Moè' efa weè aè ka' ma'shi nduunjii Nyúè, nfúr moè' ja', kúsi ye njep nduunjii Nyúè, baná nfúr anaè aè tee yú' ñwáâ mbembep caè efa rkwe, a ker búsi ku' buu bbebep magoèr.

Ñwaè' Pitaè Ce Entoèmbii

Ñwaè' Pitaè Ce Entoèmbii 1

- ¹Ñwaè' ca ce sañ máâ Pitaè ce m yu ñwàè ntuu Jisos Kraêis. M ce sañ neè beèe Nyúè ce a da'se a ba bkĩloè aè ñgoañ Pontuès, ba Gaèláshaè, ba Kaèpaèdosiiyaè, ba Áshaè ker ba Biiitiniïyaè.
- ²Nyúè Taèr aè m riĩn weèe wáá, a ka' ce weèe, yi yú' yi gee weèe aè ba brara, tá weèe bo yu'ni neè Jisos Kraêis, tá Nyúè ñwañshi weèe neè bláá Jisoès. M ce loo máná Nyúè túr ntee boèñboñ neè weèe seè, ker gee tá weèe cu neè rfúteè-ñwàè boèñboñ seè.
- ³⁻⁴Seèe yoñshi Nyúè ce e yu Nyúè a ba Taèr neè yiiseèe Tata Jisos Kraêis. Aè ka' ba njobeè' e m koosimnse neè seèe seè, e m geèe seèe aè ba beàe bfi njobeè' Jisos Kraâis aè m fúú efa rkwe. Ca yi geèe seèe aè ce keè' bti' ce aède' vi búteè, kàè bep, kàè kwe ncoèò ka', a ke' ce tarni ka'. A l àè vi mbe buèu neè weèe,
- ⁵ce weèe yu beèe ce weèe aè byemi, Nyúè aè ce keè'ni aè yi ñger, tá weèe bo koni rluèñ ce li be yááti aèwañ aè nfeè' elúèsimbuèu.
- ⁶Ca yi geèe weèe aè ce lu'shi seè, ka' weèe be yu' ryañ seè'ni na njo' rmoèoshii ce li be vùè neè weèe aè mú nfeè' moè', aè mnduunjii jáá jáéá jáá wa'a.
- ⁷Rmoèoshii ca li be vùè neè weèe tá le rbyemii li bo ba yááni. Ka' gul ce e ke cu nfeseè ka' naè, beèe a ke loèr too njep mor tá e bo ba yááni. A mboè le rbyemii ce li luèu ntaa a caa gul naè li ku ba wa'a. A be moèoshi li tá li bo ba yááni, tá a bo yoèñshi weèe, kuè'si weèe, yu'ni neè weèe nyúè ce Jisos Kraâis be yááti aèwañ.
- ⁸Weèe aè m be yá Jisos Kraâis ka', a ku koñ ye. Weèe ce yá ye seè'ni na ka', a ku byemi neè ye, a ce lu'shi njáéá rlu'shii ce aède' ñwàè suñ ka',
- ⁹njobeè' le rbyemii li be lúèsi neè rluèñ ce weèe ce keè' aè rkoni naè.
- ¹⁰Ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m loèr nfeè' a fyá' njep múè rluèñ ca boèñboñ seè. Woweèe a m suñ beèe aèmboè rboãntee Nyúè ce yi m ba ená weèe be koni.
- ¹¹Yú' Kraâis ce yi m ba njep woweèe yi m suñ woweèe aèmboè ñgá' ce Kraâis be yá, tá beèe a ka' kuè'si ye. Woweèe a m gheèter aè rriĩn nfeè' ce buu ca be koni, ker ba njáéá njii ce vi be ba.
- ¹²Nyúè aè m geèe woweèe a riñ ená buu ce woweèe a m ce suñ beèe aè m ba buu ce vi be koni aè nfeè' yaèp ka'. E m geèe woweèe a riñ ená vi be koni ba aè nfeâ' yi. Aè ka' ba seè'ni na, beèe ce a m feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ aèmboè Jisos Kraâis neè weèe aè ñger Yú' Rara, ce a m tuu embe buèu, a suñ weèe buu anaè. Bciindap Nyúè foñ a ce koèñ aè rfyá' nje múè buu ca.
- ¹³Baná weèe tami nyor, ke'ni wee btu, ce ke' ba rboãntee Nyúè ce weèe be koni aè nfeè' ce Jisos Kraâis aè vùè.

- 14**AÈmboè weèe yu boo ce weèe ce yu'ni na, weèe fa keèr raèasi nyor aè buu bbebep ce weèe aè m ce koèñ aè rgeèe aè nfeè' ce weèe aè m máñni buu naè ka'.
- 15**AÈmboè ñwáè ce e ká' weèe yu ñwáâ nrara na, baná weèe ba rara aè buu wááwá ce weèe ce geèe,
- 16**njobeè' a sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, “Ba neè brara njobeè' m yu nrara.”
- 17**Weèe ce loo, ce too Nyúè ená yeè Taê. E yu ñwáè ce e ke so'ni ñgoèñ ka', ce sa' beèe ba aè buu ce woweèe a geèe, baná aèmboè weèe ce cu njep ñgoèñ na aèmboè bkïloè na, weèe ce wáp ye.
- 18**Weèe riiñ weená aè m ba aè nfeè' ce a m yuu weèe efa ndeèe to' ce weèe bta a m láè neè weèe, sá' aè ba njo ka' naè, a m yuu weèe ba neè buu ce nlo e ke koo aègho aèmboè mbaèa na ka'.
- 19**A m yuu weèe ba neè bláá Kraâis ce vi luèu ntaa seê, a ba aèmboè bláá fuâu njeèe tañshîi ce yi yu yáániî, já' yi ba aègho ka'.
- 20**Tá Nyúè ka' keè geèe ñgoèñ, e m riiñ war yuu ce e be geèe neè Kraêis. AÈ ka' ba aè nfeè' elúèsimbuèu e geèe, e yáátîi aèwañ njo' weèe.
- 21**Yu njo' ye ce ená weèe aè byemi neè Nyúè ce e m fúr ye efa rkwe, a ku'si ye. Yi ka' ba wa'a weèe aè ce byemi ba neè Nyúè, a lá mmir ba mbe yeâ nduè.
- 22**AÈmboè weèe yu brara njobeè' weèe aè yu'ni a gee buu mini, a koñ bfúr wee neè mini-ñwáè na, m ce laèa máná weèe koñni neè ye ntee-ñwáè.
- 23**Yi yu ená a ker bi weèe, weèe aè ke' ba boo beèe ce a ke loè ku kweñger naè ka'. Weèe yu ba boo ñwáè ce aède' e ke kwe ka'. Yu Nlaèa Nyúè ce yi yu teèe, a túr ñger nfeseè, ce yi geèe weèe aè ka' ba boo vi.
- 24**Yi ku ba aèmboè a m sañ enáê, “Beèe wááwá a yu aèmboè mjáá, lap rboèñ li ku ba aèmboè fúèlawaè ce e ke kuè' aè riiñ naè. Mjáá mi ke yopri, fúèlawaè karñgeèr.
- 25**Nlaâa Tata Nyúè yi cu yi aè nfeè' siïp.” Nlaèa anaè yu Nsuñ Mboèñmboñ ce a feè'shi neè weèe naè.

Ñwaè' Pitaè Ce Entoèmbü 2

- 1**Baná weèe ma' bsaèrbuu. Weèe fa keèr ce bo' beèe, káè ce bo' weêe btu, káè ce ko'ndoñ, káè ce sa'ni ka'.
- 2**Weèe yu seè'ni aèmboè boo bbeer ce a bi wa'a. Baná weèe aè ba koèñ aè rnyoñ mmbee ce aè yú' ce mi yu mrara, tá weèe bo kuè', luèñ.
- 3**Weèe aè yá war ená Tata aè geèe yuu boèñboñ neè weèe.
- 4**Weèe ko'shi aègee Tata ce e yu luèr ce nteèe. Beèe a m maè' luèr ana, aè ba luèr ce Nyúè aè m ce, e luu ntaa neè ye seê.
- 5**Wee weèe foñ yu aèmboè bluâr bteèe wa'a. Baná weèe ko'shi a yeâ geñ tá e bo loèr weèe baè'ri Ndap Nyúè yîû aè yú' aègho, tá weèe bo faè' mbo aèmboè ñgaâa

tañshi tañshii ce a yu brara, a ce tañshi btañshii ce aè yú', ce vi yu byááni aè bsii Nyúè njo' yuu ce Jisos Kraâis aè m geèe.

⁶A sañ mbe Ñwaâ' Nyúè enáê, "Yu' neè, m ce láè luèr rbuu ndap aè rla' Sayoèn. AÈ co' máè luèr anaè, e boñ neè máè seê. Ñwàè ce e ka' byemi neè ye, aède' riitu yi ke koo ñgaèñ ka'."

⁷Baná e boèñ neè weèe ce weèe aè byemi. AÈ ka' ba yi neè beèe ce a byemi ka', "Luèr ce ñgaâa mboo mndap a m maè', aè kúti ba luèr rbuu ndap."

⁸A ker ba foñ, "Luèr ce beèe a ce kote aègho, a ce gweènger." Woweèe a ce kote aègho njobeè' woweèe a byemi Nlaâa Nyúè ka'. Nyúè aè m geèe ená yi ba wa'a.

⁹AÈ ka' ba yi aèmboè weèe, weèe yu ndúè' beèe ce Nyúè aè ce, a ba ñgaâa tañshi tañshii, a ce faè' neè ñkúú, a ba to' rara, a ba beèe vi Nyúè, tá weèe bo suñ aèmboè buu bboèñboñ ce Nyúè aè geèe. Yu ye ce e ká' weèe a fúr weèe efa túè'nji, weèe aè ba seè'ni ba aè li rraa ce li boèñ seê.

¹⁰AÈ m ba aè nfeè' moè' weèe aè m ba beèe Nyúè ka', aè ka' ba seè'ni na, weèe aè ba beèe Nyúè. AÈ m ba aè nfeè' moè', Nyúè aè m koosimnse neè weèe ka', aè ka' ba seè'ni na, e koosimnse neè weèe.

¹¹Bkar waê, m ce bu' mmbo neè weèe ce weèe yu bkïloè a ker ba beèe ce a ce caèa njep ñgoèñ na caèa, ená weèe borni buu ce wee bláá vi luèute aè rgeèe, aè ba buu ce vi ke jepsi wee mntee ce weèe aè láè neè Nyúè.

¹²Cu neè rcu rboèñboñ aè múè beèe ce a riïñ Nyúè ka' tá woweèe a ka' ba ce laèa ená weèe yu ñgaâa ñgeèe buu bbebep áè, tá a bo yá buu bboèñboñ ce weèe ce geèe, kuè'si Nyúè aè noèñ ce e be vùè aè rsa' ñgoèñ.

¹³AÈmboè weèe yu beèe Tataê, baná weèe yu'ni neè neè ñgaâa rsa' wááwá ce beèe a láè ená a sa' weèe. Káè yu ñkúú áè, weèe yu'ni neè ye aèmboè ñwàè ce ñnger bto' wááwá yi yu mba yeâ mmboè.

¹⁴Káè yu bgovanoè áè, weèe yu'ni neè woweèe aèmboè beèe ce ñkúú aè tuusi tá a bo fa ñgá' neè ñgaâa ñgeèe buu bbebep, yoèñshi beèe ce a geèe buu bboèñboñ.

¹⁵Nyúè ce koèñ ená weèe gee boèñboñ wa'a tá blúr ce a máñni buu naè a bo yá, baate yap cuèu.

¹⁶Fa cu neè aèmboè bkwaèa neè ñwàè moè' ka'. Weêe cu wa'a, weèe fa loèr njáèa rcu anaè tá' aè mmïir, ce geèe buu bbebep ka'. Cu neè ba aèmboè beèe ce a yu bkwaèa neè Nyúè.

¹⁷Yu'ni neè neè beèe wááwá, koñ bfúr ce weèe woweèe yu ñgaâa rbyemiï, wáp Nyúè, yu'ni neè ñkúú.

¹⁸Ñgaâa mfaè', yu'ni neè neè wee mmasaè boèñboñ, gú'shi neè woweèe. Weèe fa kuè geèe wa' ba neè beèe ce a ce geèe buu bboèñboñ neè weèe, a ce loèr weèe aè beèe ka', geèe neè wa' foñ neè beèe ce yap ñgeèe yi yu tatap.

- ¹⁹Yuu yuu boëñboñ seê, ce aè ka' ce yá ñgá' aètu yuu ce wáè geèe ka', a kur ntee, a ce yá ñgá' anaè wa'a, njobeè' aè ce koëñ aè rgeèe yuu ce yi boëñ Nyúè.
- ²⁰AÈde' a yoñshii wáè aè njááá ká, ce aè ka' gee yuu bebep, a lip wáè, aè kur ntee. Wáè ka' ce yá ñgá' njobeè' yuu boëñboñ ce wáè geèe, ku kur ntee, baná Nyúè be yu' rboëñ neè wáè.
- ²¹Nyúè aè m ká' weèe ená weèe ka' ce yá ñgá', weèe kur ntee, njobeè' Kraâis ye ye aè m yá ñgá' a weêe btuè. E m geèe wa'a, aè ba ncoèo ená weèe aè ba geèe wa'a foñ.
- ²²E m be geèe yuu mo' bebep ka'. Mnde' mi m be fúú eku yeâ cuèu ka'.
- ²³A m cáp ye, e ke' kúsii ka'. A m fa ye ñgá', e ke' gee yuu mo' ka'. E m ku lá buu anaè ba mbe mmbo Nyúè ce e ke sa' mnsa' yááni.
- ²⁴E m kwe yiiseèe boo-biir aè nfeè' ce a m taa ye mbe kiintaa naè, tá seèe bo keèr ce geèe buu bbebep ka', cu ce geèe ba buu byááni. AÈ ka' ba njobeè' a m báási ye, seèe aè luêñ.
- ²⁵Weèe aè m ba aèmbò njeèe ce yi daè', aè ka' ba seè'ni weèe aè kútii a ce duè ba aèmbuèu ñwáè nciiñ njeèe ce e ce keè'ni weèe.

Ñwáè' Pitaè Ce Entoembii 3

- ¹Bbyeèñge foñ a ba yu'ni neè bduu wap, bduu wap mo' a ka' ba ce a byemi blaâa Nyúè ka' tá yap ñgeèe yi bo geèe woweèe tá a byemi ce woweèe a laèa yuu mo' neè woweèe ka',
- ²njobeè' a yá aèmbòe woweèe a ce cu rcu rrara a ce yu'ni.
- ³Le rboëñ li fa loè ba efa btu ce weèe ce ba', ba bsa', ba bcáè' ce weèe ce suèsi nyor aègho tá beèe a bo yá naè ka'.
- ⁴Le rboëñ li ba ba enjep ntee, ba neè rbornii-ñwáè, ba neè rfúteè enjep ntee. Njáèá rboëñ ca li ke kwe ncoèo ka', a boñ aè bsii Nyúè seê.
- ⁵A njáèá njii ce bbyeèñge brara eluâuñgoëñ ce a m láè map mmir mbenduè Nyúè, a m ce duèñshi lap rboëñ. Woweèe a m ce yu'ni neè bduu wap.
- ⁶Sáèra ye ye aè m ce yu'ni neè Abraèhaêm, a ce yoëñ ye ená yiì masaè. Weèe yu boo vi ce weèe aè ka' ce geèe ñgeâe boëñboñ, ke' ce wáp yuu mo' ka'.
- ⁷Bduu foñ a ba cu a wap bbyeèñge weèe neè bfee-ñwáè. Woweèe a ba riin ená bbyeèñge a yu yap bwáèni, yu'ni neè woweèe. Woweèe a ba geèe wa'a njobeè' woweèe bsiiip a be koni ryoëñ ce nfeseè ce li loè ese Nyúè njo' yi ntee boëñboñ. Woweèe a ba geèe wa'a faè dii' yuu mo' yi bo jepsi lap rloo ka'.
- ⁸Yuu ce m ce laèa neè weèe aèlúèsimbuèu seè'ni yi yu ená weèe ba cuâu mo'sir, ce koosimnse neè beèe, koñni aèmbòe bfúr boo ma wa'a, gee ñgeâe boëñboñ neè beèe, ker lor yeè nyor njep nsheè.

⁹Fa kúsi neè yuu bebep neè yuu bebep ka. Faè kúsi mcáp neè mcáp ka'. Loo neè ba ená Nyúè ghoni beè ce a geè buu ca neè weè, njobeè' Nyúè aè m ká' weè ená weè bo geè wa'a, tá e bo ghoèni weè.

¹⁰Yi ku ba aèmboè a sañ enáê, “Ñwàè ce e ka' ce koèñ aè rcu ce yu' rboèñ, ce lu'shi, ñgaèñ fa laèa yuu bebep kàè nya' mnde' ka'.

¹¹Ñgaèñ be borni buu bbebep, geè ba buu bboèñboñ. E be koèñ cumúnyañ, roèò mnduunjii aè rkoni cumúnyañ anaè. Ñgaèñ aè ba geè wa'a,

¹²njobeè' Tata Nyúè ce keè'ni beè ce a ce geè buu byááni, a ce yu' lap rloo, a ce fa ñgá' neè beè ce a ce geè buu bbebep.”

¹³Ntee yi ka' ce luèu weè aè rgeè yuu boèñboñ, ñwàè ce aède' e gee yuu bebep neè weè ba nda?

¹⁴Ka' yi yu wa'a, weè aè ka' ce yá ñgá' ba njo' yuu boèñboñ ce weè aè geè baná weè yu ñgaâa mboântu. Weè fa wáp woweè, maè'shi tá mluè mi ce koo weè njo' woweè ka'.

¹⁵Yi yu ba ená weè yu'ni ba neè Kraâis aèmboè Tataê, neè ye ntee-ñwàè. Tami neè nyor aè nfeè' wáawá aè rbeèsi ñwàè wáawá ce e ka' bipshi ená weè suñ mbuèu efa yuu ce weè cu ce keè'.

¹⁶Geè neè wa'a neè cumúnyañ-ñwàè ba ryu'nii, lá ye ntee rara, tá beè a ka' ce cáp weè, tá riitu yi bo koo woweè njo' wap blaâa bbebep ce a ce laèa njo' ye ñgeâe boèñboñ ce weè ce geè njo' weè yu beè Jisos Kraâis.

¹⁷Yi yu aèndeè ená aè yá ñgá' njo' yuu boèñboñ ce aè ce geè ce Nyúè ka' koñ ená yi ba wa'a, neè ce ená aè yá ñgá' njo' yuu bebep.

¹⁸Kraâis ye ye aè m kwe aètu yïseè buu bbebep, a ku kwe ñkaèraè' moè'sir caè'caè'. Ye ce e m ba ñwáâ nyááni, aè m kwe aètu beè ce a m ba byááni ka', tá e bo loèr seè fa neè Nyúè. AÈ m ba aè nfeè' ce e m ba aè ñwàè, a yú ye. Nyúè aè ka' fúr ye efa rkwe, e ba aè yú'.

¹⁹E m duè aè yú', a du a fe'shi Nlaèa Nyúè neè byú' ce vi m ba mbe shañ,

²⁰aè ba byú' ce vi m teè tu eluâũgoèñ aè nfeè' ce Nowa aè m ce baè'ri keñ, Nyúè aè kur ntee neè vi naè. Beè ce a m niñ mbe keñ anaè a m ba múcaèr seè. AÈ m ku ba beè nwaami caè'caè' ce a m luèñ embenjii mdip anaè.

²¹Mdip anaè mi yu aèmboè baèptir ce e ce geè weè ce luèñ seè'ni na. Baèptir anaè yu ba ená ñwàè ce suè'si mghaa efa nyoèr ka', yu ba ená ñwàè ce geè mkaè'ni neè Nyúè neè ntee rara. E ce geè weè ce luèñ embenjii rfúú ce Jisos Kraâis aè m fúú efa rkwe.

²²E m duè mbe buèu, a cu aè rkoo maè' Nyúè, bcïndap Nyúè ba byú' wáawá ce vi túr ñger a ba njep yeâ tïi.

Ñwàè' Pitaè Ce Entoèmbii 4

- ¹Baná aèmbòè Kraâis aè m yá ñgá' aè nfeè' ce e m ba aè ñwáè, a yu' ryañ se naè, wee weè foñ aè ba túr ba njáéá ntee ce e m túr, njobeè' ñwáè ce e ka' yá ñgá' wa'a, baná ñgaèñ aè gaèpni a yuu bebep.
- ²E gaèpni a yuu bebep, baná e be keèr cu li rcu enjep ñgoèñ na, ce geèe ba buu bbebep ce vi bláá vi ce luèute aè rgeèe ka'. E be cu ce geèe ba yuu ce Nyúè ce koèñ.
- ³Nfeè' ce weèe aè m ce geèe buu ce beèe ce a riññ Nyúè ka' a ce geèe naè, aè gháá wa'a. Woweèe a ce geèe mnyáâr, a ce geèe yuu ce wap bláá vi ce luèute aè rgeèe. Woweèe a ce no buu vi ce koo woweèe, a ce geèe mñkaè' bghaa, a ce geèe mñkaè' no buu, a ce loo nèe mnyúè enjep ñgoèñ na ce Nyúè aè kani ená beèe a fa loo nèe vi ka'.
- ⁴Woweèe a ka' yá ená weèe ker ce geèe ku' njáéá buu bbebep ce weèe woweèe aè m ce geèe naè ka', a bááñger, a ce cáp weèe.
- ⁵Woweèe a be keè laèa yuu kuèu yuu ce woweèe a ce geèe na nèe ñwáè ce e tami nyor aè rsa' beèe ce a cu bteèe ker ba beèe ce a kweñger.
- ⁶A mbuèu ce a m feè'shi Nsuñ Mboèñmboñ nèe beèe ce a m kweñger, tá woweèe a bo cu aè yú' aèmbòè Nyúè ce cu naè. Woweèe a be cu wa'a, ka' a m sa' woweèe aè nfeè' ce woweèe a m ba njep ñgoèñ na, woweèe a kwe aèmbòè beèe wááwá a ke kwe naè wa'a.
- ⁷Nfeè' múcaèr tá buu wááwá miñ. Baná weèe cu nèe bfee-ñwáè tá weèe bo riññ aè rloo boèñboñ.
- ⁸Yuu ce yi yu tatap seê, yi yu ená weèe koñni nèe mini-ñwáè njobeè' rkoèñni li ke tá'shi buu bbebep goèr.
- ⁹Koni nèe beèe ce a ce niñ weèe, gá' nèe woweèe boèñboñ. Wee geèe wa' weèe fa ce de'ñger ka'.
- ¹⁰Weèe wááwá aè koni bfee ese Nyúè. Baná weèe lor bfee anaè ja' wee mnyor aègho. Wee geèe wa'a baná weèe aè loèr yuu ce Nyúè aè m fa nèe weèe aè ntee boèñboñ, a fa' aègho yááni.
- ¹¹Ñwáè ka' ce feè'shi, e fe'shi ba blaâa Nyúè. Ñwáè ka' ce faè' nèe beèe, e lor ñger ce Nyúè aè fa nèe ye fa' aègho, tá beèe a bo kuè'si Nyúè aè buu wááwá ce weèe ce geèe njo' weèe yu beèe Jisos Kraâis. Bkuè' wááwá vi ba nèe ye aè nfeè' siip, ñger wááwá yi ba nèe ye aè nfeè' siip foñ. Yi yu wa'a.
- ¹²Bkar waê, weèe fa ce báéáñger njo' rmoèoshi ce li ce toèoshi weèe aèmbòè mor na, aèmbòè yu lá yuu ce yi búèú weèe wa' ka'.
- ¹³Weèe aè ba ce lu'shi lu'shi ená weèe ce yá ñgá' ce Kraâis aè m yá, tá weèe bo keè lu'shi ce yu' rboèñ aè nfeè' ce e be vúè duèñshi yi foèo.
- ¹⁴Beèe a ka' ce cáp weèe njo' Jisos Kraâis, baná weèe yu ñgaâa mboâñtu, njobeè' yú' ce yi ke vúè nèe foèo, ce yu yú' Nyúè naè, yi yu mbe weêe nduè.

¹⁵Moè' efa weè fa yá ñgá' njobeè' e yu ñwáè nyúshi beèe, kàè nyáèá, kàè ñwáè ñgeèe buu bbebep, kàè njobeè' e ce jepsi ntaè'teè beèe mo' ka'.

¹⁶Ñwáè aè ka' yá ñgá' ba njobeè' e yu ñwáè rbyemiì, riìtu yi fa koo ñgaèñ ka', ñgaèñ yoñshi Nyúè ená e yu mbaèmba Kraêis.

¹⁷Nfeè' ce a be sa' mnsa' aè gháá. Beèe ce a be sa' entombiì yu beèe Nyúè. A ka' ká' mnsa' anaè ba neè seèe, yi lo ba eká neè beèe ce a byemi Nsuñ Mboèñmboñ ce e loè ese Nyúè naè ka'?

¹⁸A sañ enáê, “Yi ka' ba tatap neè beèe ce a yu yáániì aè rluèñ efa mnsa', beèe ce a ce wáp Nyúè ka', a ce geèe buu bbebep a lo ba yap ba fá?”

¹⁹Baná beèe ce a ce yá ñgá' aèmbòè Nyúè aè koèñ, a ba fa waêp mnyor neè ñwáè ce e m boo woweèe, ce e yu ñwáè mini, kuè ce geèe buu bboèñboñ.

Ñwáè' Pitaè Ce Entoèmbiì 5

¹M túr yuu aè rlaèa neè btu embe coêr. M ce laèa aèmbòè tu foñ. M yu ñwáè ce máè m yá yuu ce a m geèe neè Kraêis aè nfeè' ce e m yá ñgá', a ba moè' efa múe beèe ce a be koni rboèñ ce Jisoès be keè vùè aègho naè.

²Ciñ neè kúr njeâe Nyúè ce yi yu mba weâe mmboè naè, ciñ yi neè rlu'shiì-ñwáè aèmbòè Nyúè ce koèñ ená weèe ciñ naè, ke' ba ba aèmbòè a taèa lá weèe taèa wa' ka'. Weèe fa faè' njobeè' weèe aè roñ mbaèa ka', faè' neè ba njobeè' weèe ce lu'shi aè rfaè'.

³Weèe fa sa' beèe ce Nyúè aè fa mba weâe mmboè aèmbòè weèe yu lá waêp mmasaè wa' ka'. Weèe duñshi ba ndeâe mboèñmboñ, ce woweèe a yá, bo koni.

⁴Be ba nyúè ce tu ñgaâa nciiñ njeèe aè vùè tá weèe koni rtaa foèo ce aède' li ke kwe ncoèo ka'.

⁵M ce laèa neè boo mnsuènsuè foñ máná woweèe a yu'ni neè bleebeèe. Baná weèe wááwá lor weèe btu aèmbòè bkwaèa, ce fa' a weâe mú. Nyúè e ke fa ñgá' neè ñgaâa naèatu, duñshi yi ntee boèñboñ neè beèe ce a ce naèa tu ka'.

⁶Baná weèe suusi yeè nyor njeptii Nyúè ce e túr ñger, nfeè' aè ka' gháá, tá e bo naèa weèe mbekii.

⁷Fa neè yeè buu wááwá ce mluè mi ce koo weèe aègho mbe yeâ mmboè, njobeè' e túr ntee neè weèe.

⁸Cu neè neè bfee-ñwáè, ce ke'niì, njobeè' Sataèn ce e yu yeè ñwáè bbaèa ce kashi aèmbòè búruè' ce e ce waa wa'a, a ce roèo ñwáè ce e bo koo, ye.

⁹Weèe fa fa yeè njii ka', táa neè njep yuu ce weèe aè byemi, riñ weená bfúr wee ce a yu aè bdiì' wááwá enjep ñgoèñ na, a ce yá njáèá ñgá' ce weèe ce yá na.

¹⁰Weèe aè ka' yá ñgá' aè mú nfeè' moè' wáá, tá Nyúè gee tá buu wááwá kúti ba yáániì, keèr geèe tá weèe táa tatap ce ciì'ti ka'. Yu ye Nyúè ce bghoèniì wááwá vi

loè ese ye, yu ye ce e m ká' weèe ená weèe bo koni bkuè' ce nfeseè njo' yuu ce Kraâis aè m geèe naè.

¹¹Tá yi ñger yi cu nfeseè. Yi yu wa'a.

¹²Ñwáè ce e jaè' máè a sañ mú ñwaè' ca neè weèe a Siliivanoès. E yu nfúr ce m riñ máná e yu ñwáâ mini. Máè sañ tá m bo fa weèe ñger, keèr suñ weèe máná rboañntee Nyúè li yu aèmboè máè m suñ weèe naè neè mini-ñwáè. Táá neè njo tatap.

¹³Ñgaâ rbyemiì embe cor ce aè rla' Babiloèn, ce Nyúè aè ce foñ aèmboè e ce weèe naè, a caè'ni weèe. Muu waâ Mak aè caè'ni weèe foñ.

¹⁴Weèe ca'ni wee mnyor, baani mnyor aè rduèñshi ená weèe koèñni. Tá weèe wááwá ce weèe yu beèe Kraêis, koni cumúnyañ.

Ñwàè' Pitaè Ce Embenjii

Ñwàè' Pitaè Ce Embenjii 1

- ¹Ñwàè ce e sañ ñwàè' ca àè sañ máâ Saimún Pitaè. M yu ñwàè rfaè' a ker ba ñwàè ntuu neè Jisos Kraêis. M ce sañ ñwàè' ca neè beè ce a byemi neè Jisos Kraâis aèmboè wer weèr foñ aè byemi naè. Rbyemi ca li boèñ a caa buu wááwá. Jisos Kraâis aè fa seè njii ená seè byemi neè ye njobeè' e ke geè buu aè njii yááni. E yu Nyúè a ker ba yïseè ñwàè rjaè'.
- ²M ce loo máná aèmboè weè be ce yá'ni, riñ Nyúè boèñboñ, tá Nyúè túr ntee boèñboñ neè weè, ker fa weè cumúnyañ.
- ³Nyúè aè fa seè buu wááwá ce seè aè ba túr, tá seè bo cu rcu ryááni. E m geè yi ba aetàèr wa'a njo' yi ñger ce yi yu jáá. Njii ce seè aè riñ aè rcu wa'a yi yu ená seè riñ ñwàè ce e m ká' seè ená seè ba bboèñboñ aèmboè e yu naè.
- ⁴E geè wa'a a fa seè buu bboèñboñ ce e m kaè' ená e be fa seè naè, tá weè bo túr ñger aè rcañ efa gee buu bbebep enjep ñgoèñ na, ce beè enjep ñgoèñ na a koèñ se naè. Yi ka' ba wa'a tá weè bo geè ba ñgeè ce yi yu aèmboè yï Nyúè.
- ⁵Baná aèmboè weè aè foèosi neè Jisoès na, gheèter neè kyese buu moè' ca mbenduè le rbyemi. Geè neè ñgeè boèñboñ ker riñ buu foñ.
- ⁶Weè fa kuè riñ ba buu caè'caè' ka', weè kani wee mnyor efa rgeè yuu bebep. Weè ce kani wee mnyor efa rgeè yuu bebep, weè táá tatap aè buu bboèñboñ anaè. Weè ce táá tatap aè buu ca, weè gee ba ñgeè ce yi yu aèmboè yï Nyúè.
- ⁷Aèmboè weè ce geè ñgeè ce yi yu aèmboè yï Nyúè, weè gee yuu ce aède' weè gee neè nfúr embe weè ndap neè nfúr moè' foñ. Weè ce geè wa'a weè túr ntee boèñboñ neè beè wááwá.
- ⁸Weè aè ka' ce geè ba njáèá ñgeè ca, ce kuè' njo baná buu ce weè aè riñ aèmboè Jisos Kraâis naè vi be bú aè cicì ka'. Weè be ye sá' efa gho.
- ⁹Ñwàè ce e ka' ce geè njáèá ñgeè ca ka' baná ñgaèñ yu aèmboè ñwàè ce e feèp wa'a, a ce yá buu ce vi yu aè njii saèp ka', a lese yi yu ená Nyúè aè suè'si ye efa faèa ce e m geè.
- ¹⁰Bfúr waè, aèmboè yi yu wa'a, baná weè gheèter gee ba buu ce vi be duèñshi ghup ená Nyúè aè ce weè. Weè aè ka' ce geè wa'a weè ke gwe rmoèoshi aè nfeè' moè' ka'.
- ¹¹Yi ka' ba wa'a, tá Nyúè bo lu'shi aè rfa weè fáñ tá weè bo niñ mbe nto' Tata Jisos Kraâis ce e yu yïseè ñwàè rjaè', tá seè woweè bo cu mbo nfesèè.
- ¹²Baná m be kuè ce kuushi weè buu ca aè nfeè' wááwá. Mái riñ máná weè aè riñ war buu mini a táá njo tatap.
- ¹³Ka' yi yu wa'a, yi yu boèñboñ ená m kuushi weè buu ca aè nfeè' wááwá aèmboè m ku bii nteè na, tá m bo doèoshi weè aègho.

- 14**Màè riĩn máná ku báti nfeè' múcaèr tá m buu aègho. Tata Jisos Kraâis aè m suñ màè wa'a.
- 15**M be gheèter tatap seê, ka' m ka' kwe, tá weèe bo ku ce kuushi buu ca aè nfeè' wááwá.
- 16**Buu ce weèr aè m suñ weèe aèmbòè rvúè Jisos Kraâis ce e m vúè neè ñger Nyúè naè aè m ba ba mghaèghar ce beèe a sañ neè wap bfee naè ka'. Weèr aè m yá yi ñger neè mer mmir.
- 17**AÈ m ba mbe nfeè' ce Nyúè Taèr aè m fa ñger ba foèò neè Jisos Kraâis naè, njeèndoñ Nyúè ce e túr foèò ce vi caèa ñger aè m laèa enáè, "Muu ca a muu waè ce màè koèñ seê. M ce yu' rboèñ neè ye."
- 18**Weèr Jisoès weèe aè m ba mbe rtuèu ce Nyúè aè m laèa mbo anaè, a yu' njeèndoñ ce e m laèa embe buèu naè.
- 19**Baná weèr aè riñ neè mini-ñwáè ená blaèa ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m feè'shi naè vi yu mini njobeè' buu ce weèr aè yá neè mer mmir. Weèe aè ba yu' blaèa ca boèñboñ, njobeè' vi yu aèmbòè lam ce e raa neètú', ku raa du baè' aè nfeè' ce túè' be raa naè. Be ba aè nfeè' ce mbeèr aè loè naè, tá weèe yá rraa njep weêe mntee.
- 20**Yuu ce yi yu tatap yi yu ená weèe riñ ená yu ba ñwáè moè'sir ce e be saèr blaâa ñgaâa ncep ntuu Nyúè ce a m sañ mbe Ñwáà' Nyúè ka'.
- 21**Yi yu wa'a njobeè' buu ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè a m laèa anaè vi m loè ese ñwáè ka'. Yú' Rara yi m niñ njep ntee beèe Nyúè a gee woweèe a fe'shiĩ blaèa ce Nyúè aè m suñ woweèe.

Ñwáè' Pitaè Ce Embenjii 2

- 1**AÈ m ba eluâuñgoèñ, beèe ce a m ce laèa ená a ce cep ntuu Nyúè, a ba ba ñgaâa mnde' naè, a m ku ba aè múè beèe Nyúè. Ñgaâa ryá'nii ce a yu ñgaâa mnde' a be loè ba a weêe mú foñ aèmbòè ñgaâa mnde' a m ba aè múè beèe Nyúè eluâuñgoèñ naè. Woweèe a be vúè neè ryá'nii rbebep, bo' beèe, bepsi woweèe aègho. Woweèe a be kani yaèp masaè Kraâis ce e m tee woweèe efa bkwaèa naè. Yuu ce woweèe a be geèe na yi be geèe tá woweèe a bú aè ciciĩ cárcár.
- 2**Beèe magoèr a be beè'ni ndeêe mbembep ca, geèe tá beèe a laa bebep aèmbòè nduunjii ce mini.
- 3**Ñgaâa mnde' anaè a ku ce koèñ ená woweèe a koni sá' efa buu wááwá. Woweèe a be bo' weèe neè mnde' tá a bo ye sá' efa mnde' anaè. Yu nfeè' njisaèp aèmbòè Nyúè ce e be sa' mnsa' beèe teni aè tami nyor aè rfa woweèe ñgá' njo' yaèp ndeêe mbembep anaè. Ku báti nfeè' múcaèr tá e misi woweèe nfeseè.
- 4**Yá neè yuu ce Nyúè aè m geèe neè vi bcĩndap mo' ce a m geèe buu bbebep naè. Nyúè aè m buu efa rfa woweèe ñgá' ka'. E m maè' woweèe njep mor. Woweèe a noèñ njep ma beè'teè ce yi coomi neè bshañ aè mkoo. Njo yi ce sii mbiũñ mbiũñ. Woweèe a be cu njo duè baè' aè nfeè' ce Nyúè be sa' ñgoèñ.

- ⁵Nyúè aè m buu foñ efa rfa ñgá' neè beè eluâuñgoèñ ce a m ce geè buu bbebep naè ka'. E m geè mdip mi ruu a cete ñgoèñ wááwá, a yúshi beè ce a m teè tu neè ye anaè. E m ku ja' ba Nowa caè'caè' ce e m ce feè'shi neè beè ená a ce gee ba buu bboèñboñ, ker ba beè mo' beè nsaèambaê.
- ⁶Aè ka' ba aèmoè mla' Sodoèm ba Goèmoraè, mnsa' Nyúè mi m koo woweè. Nyúè aè m toè mla' anaè neè mor mi sheê, a kúti aè bú. E m geè cena wa'a, a ce duèñshi ená a yuu ce yi be keè koni beè ce a m teè tu neè Nyúè.
- ⁷Aè m ba aè nfeè' anaè e ja' Lot ce e m ba ñwáâ nyáániì. Ntee yi m ce yañ ye njo' ndeâe mbembep ce beè ce aè mla' ca a m ce geè.
- ⁸E m cu aè múè beê bbebep ca, a ce yá buu bbebep ce woweè a m ce geè aè mnoèñ wááwá, a ker ce yu' buu bbebep ce woweè a m ce laèa. Ntee yi m yañ ye se njobeè' e m ce geè ñgeêe yáániì.
- ⁹Buu ca vi ce duèñshi ená Nyúè riñ njáèá njì ce e be jaè' yì beè efa ñgá', a ker riñ njáèá njì ce e be fa ñgá' neè beê bbebep caar duè baè' aè nfeè' ce e be sa' ñgoèñ.
- ¹⁰Beè ce Nyúè be fa ñgá' ce e caèa ñger neè woweè, yu beè ce a ku ce geè ba buu bbebep ce yaèp nyor ce koèñ, a ker ce kani efa ryu'nù ce a yu ñgaâ mnde' naè a ke wáp yuu ka'. Woweè a teè btu, a ke' ce wáp aè rcáp byú' ce vi túr ñger a caa woweè naè ka'.
- ¹¹Ka' bcüindap Nyúè ce a caèa ñgaâ ryá'nù ce a yu ñgaâ mnde' naè a ke laèa bebep aèmoè woweè aè bsii Nyúè ka'.
- ¹²Beè ca a ce laèa bebep aèmoè buu ce woweè a riñ ka'. Woweè a ce geè ñgeè blúr a ba aèmoè mnyaâ aè riñ ce beè a ke koo, yú naè. Woweè a be bepsi beè mo' wa'a, bep foñ njep múè njáèá ñgeè anaè, loè kwe bú aè cicì.
- ¹³Nyúè be laè' woweè ba neè ñgá' njobeè' woweè a fa ñgá' neè beè mo' foñ. Woweè a yu' rboèñ aè rgeè buu bbebep ce beè a ke geè neétú' naè ba neémootì. Yap ñgeè yi coosi weè. Weè woweè e cu aèbee ye byee, woweè a kúti mbenjì, ce yu' rboèñ njep múè buu bbebep.
- ¹⁴Woweè a ku ce kwaè'shi ba aèmoè bbyeèñge aè nfeè' wááwá, a ke' sáè efa rgeè buu bbebep ka'. Woweè a ka' yá beè ce a táá tatap ka', baná a be bo' woweè tá woweè a bo geè buu bbebep foñ. Woweè a weti a lááte nje múè ñgeè bwer. Woweè a gweè mnsa' Nyúè war.
- ¹⁵Woweè a maè'shi njiû yáániì a du ba aè njiû mbembep. Woweè a loèr ba njì yì Balaèm ce e m ba muu Beyoè. Balaèm ca aè m koèñ aè rgeè yuu bebep tá e bo koni mbaèa.
- ¹⁶Nyúè aè m lapni ye njo' yuu bebep ce e m koèñ aè rgeè anaè. Aè m ba aè nfeè' anaè, jaèaki' ce e ke laèa ka', aè laa aèmoè ñwáè wa'a, a gee ñwáè ntuu Nyúè ca aè ke' gee yuu ce yi m ba neè blúr-ñwáè ka'.

¹⁷Njáéá beèe ce a maè'shi nduunjiù yáániì na a yu aèmboè mntoèñ mdip ce vi yuushi wa'a, a ker ba aèmboè mmbaè' ce fu' yi ke caèa, lor naè. Nyúè aè kupshi dii' mo' neè woweèe; faè dii' anaè aè ku ba ba túè'nji.

¹⁸Woweèe a bu' cuèu aè ciciì, a ce boèose beèe ce a ce gheèter aè rfúú efa múè beèe ce a ce geèe yuu mini ka', a ce laèa ená woweèe a gee ba yuu ce yaèp nyor koèñ.

¹⁹Woweèe a ce suñ beèe ená yuu mo' yi be ker kur woweèe ka'. Ka' woweèe a ce suñ beèe wa'a, woweèe a ku bii faè' bkwaèa neè buu bbebep, njobeè' yuu ce yi ka' túr ñger mbenduè ñwáè, baná ñgaèñ yu ñkwaèa neè yuu anaè.

²⁰Beèe a ka' riñ Jisos Kraâis ce e yu yïiseèe Tataê, a ker ba ñwáè ce e geèe seèe aè luèñ, ma'shi buu bbebep enjep ñgoèñ ce vi ke bepsi ñwáè naè, ker lo kúti aèmbuèu mo, baná woweèe a yu mbe diù' bebep aè nfeè' anaè a caa aèmboè a m ba entombiì.

²¹Yi m ba ba aè ndeèe neè woweèe ce woweèe a m ka' ba riñ nduunjiù yáániì ka', neè yìl ce ená woweèe a riñ nduunjiù anaè wáá, keèr loè borni efa rlàè mncir ce Jisoès aè m fa neè woweèe.

²²Yuu ce yi koni beèe ca yi ce duèñshi ená mñgaèa ce a ke maè' enáê, “Ñgwe aè vú', a ker kúti aèmbuèu mo.” Ker ma' moè' enáê, “A suè'si ñkuânyaèm, e ka' raa wáá a ker biñri aè ncaè'” naè vi yu mini.

Ñwaè' Pitaè Ce Embenjii 3

¹Bkar waê, cena yu ñwaè' embenjii ce máè sañ neè weèe. Máè sañ mñwaá' bbaa ca a ce kuushi weèe buu ca tá weèe bo lá' efa mmirloè ce kwaè'shi buu Nyúè aè njiù yáániì.

²M ce koèñ máná weèe kuushi buu ce ñgaâa ncep ntuu Nyúè ce a m ba beâe brara a m ce laèa, ker ba yuu ce Tata Jisoès ce e geèe seèe aè luñ aè m laèa ená weèe geèe. E m tuu yi ñgaâa ntuu a vú a suñ weèe buu anaè.

³Yuu entombiì ce weèe aè ba riñ boèñboñ yi yu ená be keè ba aè mnoèñ elúèsimbuèu tá beèe mo' a fúú aè múè beèe, ce geèe ba yuu ce a koèñ. Beèe ca a be keè vúèshi blaèa ce weèe ce feè'shi aèmboè Jisoès,

⁴ce laèa enáê, “To e m kaè' ená e be duè kúti? E yuê? Wer bta a m kweñger war, buu wááwá aè ku cu aèmboè vi m ba káâ' aè nfeè' ce Nyúè aè m geèe ñgoèñ.”

⁵Beèe ca a ce laèa wa'a, a ce geèe aèmboè a máñni ená aè m ba eluâũgoèñ Nyúè aè laa ená rbuu li ba, tá ñgoèñ yi ba, buu ca aè ku ba ghup ka' wa'a. E m gaèpse nshe a mdip, a gee nshe neè mdip.

⁶Nyúè aè m bepsi ñgoèñ eluâũgoèñ ba neè mdip aè nfeè' ce mi m ruu a cete ñgoèñ dúèdúè naè.

⁷Nyúè aè m ker laa laèa, yi ba ená rbuu ba nshe ce seèe ce yá na a be kuè cu duè baè' aè noèñ ce mor yi be toèò tá vi she dúèdúè. Buu ca be kuè cu duè baè' aè noèñ ce Nyúè be sa' beèe wááwá, geèe tá beèe ce a ce yu'ni neè ye ka' a kwe bú aè ciciì.

⁸Bkar waê, weèe fa leèse ená noâñ mo'sir yi yu aè bsii Nyúè aèmoèè bfeè' ncúèkìi, bfeè' ncúèkìi vi ba aèmoèè noâñ mo'sir ka'.

⁹Beèe mo' a ce kwaè'shi ená Tata e ke caèasi nfeè' efa rgeèe buu seê, a ce geèe yuu ce e m kaè' ka'. Yi yu ba ená Tata aè kur ntee neè weèe njobeè' e ce koèñ ená ñwáè moè' kwe bú aè ciciì ka'. E ce koèñ ená ñwáè wááwá kupse, borni yi ñgeêe bebep.

¹⁰Ka' yi yu wa'a, Tata be vùè tá e búú beèe búèú aèmoèè nyáèéa wa'a. Be keè ba aè nfeè' anaè tá rbuu li coêo, ce barñger aèmoèè mor wa'a, bú. Buu embe buèu wááwá vi be keè she, tá ñgoèñ foñ ba buu wááwá enjep ñgoèñ vi bú.

¹¹Aèmoèè weèe aè riññ ená buu wááwá vi be keè bú na, baná njáèéa ñgeèe ce weèe aè ba ce geèe yu njáèéa yîù ká? Weèe aè ba fa weèe mnyor neè Nyúè, geèe ba ñgeèe ce Nyúè koèñ.

¹²Ce ke' neè noèñ ce Nyúè be vùè, ker gheter foñ gee tá noèñ ca yi yañse ba. Be ba aè noèñ anaè tá rbuu ba nshe a bú, tá buu wááwá she dúèdúè.

¹³Nyúè aè kaè' seèe ená rbuu rfi ba nshe nfi be keè ba, tá buu wááwá vi ku ba byáániì aè ñgoèñ anaè. A yuu ce seèe cu seè'ni a ce ke'.

¹⁴Bkar waê, baná aèmoèè weèe cu a ce ke' buu anaè, weèe gheter geèe ñgeêe boèñboñ, e vùè, weèe bo túr faèa moè' a yeâ bsii ka', cu neè rfúteè-ñwáè.

¹⁵Riññ neè ená mbuèu ce Tata aè kur ntee a ku cu caar a gháá seè'ni yu njobeè' e koèñ ená beèe a luèñ. Pol ce e yu nfúr yîiseèe ce seèe koèñ se naè aè m loèr bfee ce Nyúè aè m fa ye a sañ buu ca aègho mbe ñwáè' ce e m sañ neè weèe naè.

¹⁶E laèa buu ca mbe vi mñwaè' wááwá ce e sañ. Buu moè' yu mbe vi mñwaè' ce vi tap seê. Beèe ce a máñni buu a táá tatap ka', a loè beesi buu ca aè njáèéa yaèp aèmoèè a beèesi blaèa moè' embe Ñwaâ' Nyúè naè. Yuu ce woweèe a ce geèe anaè yi be maè' ñgá' mbe waâp btuè.

¹⁷Bkar waê, aè ka' ba yi aèmoèè weèe, weèe aè riññ buu ca war. Baná weèe lor nfeè' faè diì' beèe ce a ce yu'ni neè Nyúè ka' a lo bo' weèe tá weèe lo kúti ñgaâa ñgeèe buu bbebep, gweèe embe diù' boèñboñ ce weèe yu na ka'.

¹⁸Kuè ce du neè ye yu ba aèmbuèu Tata Jisos Kraâis ce e geèe seèe aè luèñ, tá e bo túr ntee boèñboñ neè weèe, tá e bo ghoni weèe goèr, tá weèe riñ yîi buu boèñboñ. Tá beèe a ku'si ye seè'ni na ker ba aè nfeè' wááwá. Yi yu wa'a.

Ñwàè' Joân Ce Entombiï

Ñwàè' Joân Ce Entombiï 1

- ¹Yuu ce yi m ba efa rkáè' ce weèr àè yu', a yá neè mer mmir, a ke'shiï, a ker joo neè mer mmbo yu nlaèa ce e ce fa ryoèñ.
- ²A m duèñshi ryoèñ ca, weèr àè yáê, a ce suñ weèe aèmbòè ryoèñ ca ce yu ryoèñ ce nfeseè ce li m ba a Taèr a duñshii li neè weèr.
- ³Yuu ce weèr àè yá a ker yu', weèr ce suñ weèe foñ tá seèe bo ba aèbee. Yu ba seèe Taèr ba Muu yiï Jisos Kraâis weèe, ce seèe yu aèbee.
- ⁴Weèr ce sañ buu ca tá seèe bo ruu neè rlu'shiï.
- ⁵Nsuñ ce weèr àè yu' ese ye, a ce suñ weèe, yu ená Nyúè yu rraa, túè'nji yu njep ye ka',
- ⁶Seèe ka' laa ená seèe woweèe yu aèbee, kúti ce jáèr àè túè'nji baná seèe ce nya' mnde', a ke' ce cu rcu ce li yu mini ka'.
- ⁷Geewa'a, seèe ka' ce jáèr àè rraa, aèmbòè e yu àè rraa, seèe wááwá ba aèbee, bláá Jisoès ce Muu yiï vi su'siï seèe efa yiïseèe buu bbebep.
- ⁸Seèe ka' laa ená seèe túr yuu bebep ka', baná seèe ce bo' viseèe btu, a ker buu mini.
- ⁹Seèe ka' suñ yiïseèe buu bbebep, baná Nyúè ce e ke láè yi nlaèa, a ker ba kuèyáá, be foèosi seèe yiïseèe buu bbebep, suè'si seèe efa buu wááwá ce vi yu yáániï ka'.
- ¹⁰Seèe ka' laa ená seèe àè geèe yuu bebep ka', baná seèe ce loèr Nyúè àè ñwáè mnde', a buu yi nlaèa.

Ñwàè' Joân Ce Entombiï 2

- ¹Boo waê, m ce sañ ñwàè' ca neè weèe faè diï' weèe bo geèe buu bbebep ka'. Geewa'a yi ka' koni ená ñwáè moè' àè geèe yuu bebep, weèe yi ená seèe túr ñwáè njaè' beèe aègee Taèr. Ñwáè anaè yu Jisos Kraâis ce yu ñwáá nyáániï.
- ²E yu ñwáè ce a m geèe tañshii aègho ená a bo foèosi seèe yiïseèe buu bbebep. A m ku gee wa'a a seêe tu caè' ka', àè m ba foñ aètu buu bbebep beèe wááwá.
- ³Yuu ce yi ce duèñshi ená seèe riïñ Nyúè yi yu ená seèe ce geèe yuu ce e laèa.
- ⁴Ñwáè ce e ce laèa enáê, "M riïñ ye", ke' ce geèe yuu ce e laèa ka' yu ñwáè nya' mnde', a buu mini.
- ⁵Ñwáè ce e ce láè nlaèa Nyúè yu ñwáè ce e koèñ Nyúè a misiï. Cena a njiï ce aède' seèe ba seèe Nyúè weèe.
- ⁶Ñwáè ce e laèa ená e ce cu aèbee a Nyúè, ñgaèñ túr àè rcu aèmbòè Jisoès àè m ce cu.

- ⁷Bkar waê, yuu ce m ce sañ neè weè ená weè gee na, yu yuu fi ka', yu yuu rúèú ce a m laèa neè weè efa rkáè'. Yuu rúèú ca yu nlaèa ce weè aè m yu' wáá.
- ⁸Geewa'a, m ce sañ nlaâa fi neè weè ce yi ce duèñshi nyor njep Kraêis, ker ba njep weè foñ. Yi yu wa'a njobeè' túè'nji ce fa njii, rraa ce mini li ká' a ce raa.
- ⁹Ñwáè ce e ka' ce laèa ená e cu aè rraa, baa nfúr yii, baná ñgaèñ ku cu aè túè'nji.
- ¹⁰Ñwáè ce e koèñ nfúr yii, ñgaèñ cu aè rraa, yuu mo' yi yu njep ye ce aètaè yi gee ñgaèñ gee yuu bebep ka'.
- ¹¹Ñwáè ce e baèa nfúr yii yu aè túè'nji, a ce jáèr aè túè'nji, a ke' yi faèdii' e ce duè ka', njobeè' túè'nji aè beèesi ye aè nfeèp.
- ¹²M ce sañ neè weè boo waê, njobeè' a foèosi weè ye buu bbebep wáá aè rlii Jisos Kraêis.
- ¹³M ce sañ neè weè btaèr njobeè' weè riñ ñwáè ce e m ba efa rkáè'. M ce sañ neè weè mnsuènsuè njobeè' ce weè aè so Sataèn.
- ¹⁴M ce sañ neè weè boo waê, njobeè' weè riñ Taèr. M ce sañ neè weè btaèr njobeè' weè riñ ñwáè ce e m ba efa rkáè'. M ce sañ neè weè mnsuènsuè njobeè' weè yu btatap, nlaèa Nyúè yi niñ weè njep bláá, weè aè so Sataèn.
- ¹⁵Weè fa koèñ ñgoèñ ka'. Weè fa koèñ buu enjep ñgoèñ ka'. Ñwáè ka' koñ ñgoèñ aètaè ñgaèñ koñ Taèr ka',
- ¹⁶njobeè' buu enjep ñgoèñ vi loè ese Taèr ka', vi loè ese ñgoèñ. Buu enjep ñgoèñ ca yu buu bbebep ce nyor ce roèò, ba mbaèñ mmir aè rtúr buu wááwá ce aè ce yá, ker ba naèanyor aè buu ce aè túr.
- ¹⁷Ñgoèñ yi be miì, tá buu wááwá ce beè a ce yá mbo, a ce roèò aè rtúr, vi mi foñ. Geewa'a, ñwáè ce e ka' ce geè yuu ce Nyúè ce roèò, baná ñgaèñ be cu nfeseè.
- ¹⁸Boo waê, nfeè' ca yu lúèsimbuèu nfeè'. Weè aè m yu' ená ñwáè ce e baèa Kraâis ce vùè. Beè ce a baèa Kraâis a vùè seè'ni aè ku' ñgoo, baná seè yi seè'ni ená nfeè' anaè aè gháá.
- ¹⁹Woweè a fúú efa seè mú njobeè' woweè a m ba aè ñgúè' yii seè ka'. Woweè a m ba ba aè ñgúè' yii seè, a m ba cu seè woweè. Woweè a fúú efa seè mú tá yi bo ba rara ená woweè wááwá a m ba aè ñgúè' yii seè ka'.
- ²⁰Aè ka' ba yi aèmboè weè, Kraâis aè fa weè Yú' Rara, weè wááwá aè yi buu ce mini.
- ²¹M ce sañ neè weè ba aè njáèá ená weè máñni mini ka'. M ce sañ njobeè' weè yi mini wáá, a ker yi ená aètaè mnde' mi lo ese mini ka'.
- ²²Ñwáè nya' mnde' a nda? Yu ba ñwáè ce e kani ená Jisoès yu Kraâis anaè ka'. Ñwáè anaè yu ñwáè ce e baèa Kraêis. E ce kani Taèr ba muu.
- ²³Aède' ñwáè kaniì muu, ba a Taèr ka'. Ñwáè ce e ka' byemi muu baná ñgaèñ yu aè Taèr foñ.

²⁴Yá neè ená buu ce weèe àè m yá'ni efa rkáè' vi cu njep weêe mntee. Buu ce weèe àè m yá'ni na vi ka' cu njep weêe mntee baná weèe be ba aèbee weèe muu ba Taèr.

²⁵Yuu ce Kraâis àè kaè' seèe, yu ryoèñ ce nfeseè.

²⁶M ce sañ cena neè weèe du kuu beèe ce a ce roèo àè rbo' weèe.

²⁷Ka' ba yi aèmboè weèe, Kraâis àè fa weèe Yú' Rara, yi ba neè weèe. Mbuèu moè' yu ce ñwáè moè' ker yá'ni weèe ka'. Yú' ce e m fa weèe naè yi be yá'ni weèe buu wááwá. Yú' ce e m fa yu yú' mini, àè ke' ba yú' mnde' ka'. Weèe ce cu aèbee weèe Kraâis weèe aèmboè yi m yá'ni weèe.

²⁸Boo waê, ce cu neè aèbee weèe Kraâis weèe, tá e ba àè nfeè' ce e vùè naè, seèe bo lu'shi àè ryá ye, keè' ce koosi riïtu ce sùèni àè nfeè' ce e vùè ka'.

²⁹Weèe ka' riñ ená Kraâis yu ñwáà nyáániì, baná weèe túr àè rriiñ foñ ená ñwáè nsiiip ce e ce geèe buu byáániì yu muu Nyúè.

Ñwaè' Joân Ce Entombü 3

¹Yá neè aèmboè Taèr àè koèñ seèe seê, a ce too seèe àè boo vi naè. Neè mini-ñwáè, seèe yu boo vi. Mbuèu ce ñgoèñ yi máñni seèe yu njobeè' yi m máñni ye.

²Bkar waê, seèe yu boo Nyúè seè'ni. Yuu ce seèe be keè ba yi be yááti neè seèe ka'. Geewa'a seèe yi ená be keè ba àè nfeè' ce e vùè tá seèe feese ye njobeè' seèe be keè yá ye aèmboè e yu.

³Ñwáè nsiiip ce e cu ce keè' ye, ce lá yi ntee rara aèmboè Kraâis ye ye yu nrara naè.

⁴Ñwáè nsiiip ce e ce geèe yuu bebep àè bú' ncir. Yuu bebep yu àè rbú' ncir.

⁵Weèe riñ ená Kraâis àè m vùè àè rcaè'si buu bbebep. Yuu bebep yi yu njep yeá ntee ka'.

⁶AÈde' ñwáè ce e ce cu aèbee a ye ker ce geèe yuu bebep ka'. Ñwáè ce e ka' ce geèe yuu bebep baná ñgaèñ àè be yá ye ka', a riñ ye ka'.

⁷Boo waê, weèe fa maè'shi tá ñwáè moè' bo' weèe ka'. Ñwáè ce e ka' ce geèe yuu yáániì, baná ñgaèñ yu ñwáà nyáániì aèmboè Kraâis yu ñwáè nyáániì.

⁸Ñwáè ce e ka' ce geèe yuu bebep baná ñgaèñ yu ñwáè Sataèn njobeè' Sataèn àè m geèe yuu bebep efa rkáè'. Mbuèu ce Muu Nyúè àè m vùè àè m ba ená e bo búsi mfaè' Sataèn.

⁹Ñwáè ce e yu muu Nyúè e ke geèe yuu bebep ka' njobeè' Nyúè yu njep ye. AÈtaè e gee yuu bebep ka' njobeè' e yu muu Nyúè.

¹⁰Yuu ce yi geèe seèe riñ ená beèe a yu boo Nyúè káè a yu boo Sataèn áè, yu ená ñwáè ce e ka' ce geèe yáániì ka' baná ñgaèñ yu muu Nyúè ka'. Ñwáè ce e ka' tá koèñ nfúr yiì ka' baná ñgaèñ yu muu Nyúè foñ ka'.

- 11** Cena a nsuñ ce weèe àè m yu' efa rkàè' ená seèe koñni.
- 12** Weèe fa ba aèmbòè Kán ce e m ba ñwàè Sataèn a yú nfúr yìi naè ka'. E m yú nfúr yìi ba njoká? AÈ m ba njobeè' buu ce e m geèe àè m ba buu bbelep, viû nfúr yìi vi ba yááni.
- 13** Bfúr waê, ñgoèñ yi ka' baa weèe, weèe fa ba neè rgha'nii-ñwàè ka'.
- 14** Seèe riñ ená seèe àè fúú efa ñgúè' rkwe a ba àè ñgúè' ryoèñ njobeè' seèe koèñ bfúr viseèe. Ñwàè ce e baèa bfúr yìi, ñgaèñ yu ñwàè ce e kwe.
- 15** Ñwàè ce e ka' baa nfúr yìi, baná ñgaèñ yu ñwàè nyú beèe. Weèe yi weená ñwàè nyú beèe àè koni ryoèñ ce nfeseè ka'.
- 16** Yuu ce yi geèe seèe, seèe àè riñ aèmbòè rkoèñni li yu, yu ená Kraâis àè m fa yi tu, a kwe njo' seèe. See seèe túr àè rfa viseèe btu njobeè' bfúr viseèe.
- 17** Ñwàè ka' túr buu enjep ñgoèñ na, yá ená nfúr yìi buu yuu, tee mmbo, aètaè rkoèñni Nyúè li ba njep ye àè njááá ká?
- 18** Boo waê, seèe fa kuè koèñ beèe ba ekuè cuèu ka'. Seèe duñshi rkoèñni neè mini-ñwàè àè yuu ce seèe ce geèe.
- 19** Seèe àè ka' gee wa'a, baná yi be geèe tá seèe yi ená seèe yu ñgaâa mini, keèr tapsi viseèe mntee àè bsii Nyúè
- 20** àè nfeè' ce viseèe mntee vi ce sa' seèe. Yi yu wa'a njobeè' Nyúè caèa viseèe mntee, a yi buu bsiiip.
- 21** Bkar waê, viseèe mntee vi ka' tá sa' seèe ka', seèe wáp àè bsii Nyúè ka'.
- 22** Yi ka' ba wa'a, seèe ka' loo ka' njáèá ká, e be fa seèe njobeè' seèe ce geèe buu ce e ce laèa, ker ce geèe buu ce yi boèñ ye.
- 23** Yi nlaèa yi yu ená seèe byemi neè Muu yìi ce Jisos Kraêis, ker koñni aèmbòè e m laèa neè seèe.
- 24** Beèe ce a ce geèe yuu ce e laèa, a ce cu njep ye, ye ye ce cu njep woweèe. Yuu ce yi geèe seèe àè yi ená e cu seèe woweèe yu Yú' ce e fa neè seèe.

Ñwàè' Joân Ce Entombii 4

- 1** Bkar waê, weèe fa byemi byú' bsiiip ka'. Weèe taase byú' àè ryá ená vi loè ese Nyúè lá, njobeè' beèe magoèr ce a bo'shi ená a yu ñgaâa ncep ntuu Nyúè, a yu àè ñgoèñ.
- 2** Yuu ce aède' yi gee weèe riñ Yú' Nyúè yi yu ená, yú' wááwá ce yi byemi ená Jisos Kraâis àè m beèeñger àè ñwàè, a vú njep ñgoèñ, yi loè ese Nyúè.
- 3** Yú' wááwá ce yi ka' tá byemi wa' ka', baná yi loè ese Nyúè ka'. Yú' cena yu yú' ñwàè ce e baèa Kraâis ce weèe àè m yu' ená yi ce vúè. Yi yu war njep ñgoèñ seè'ni.

- ⁴Boo waê, weèe yu beèe Nyúè, a so njáèá beèe ca njobeè' ñwáè ce e yu njep weèe aè caèa ñwáè ce e yu njep ñgoèñ.
- ⁵Woweèe a yu beèe enjep ñgoèñ, baná a ce laèa yap ba buu enjep ñgoèñ, ñgoèñ yi ce yu' buu ce woweèe a ce laèa.
- ⁶Weèr yu yer beèe Nyúè. Ñwáè ce e ríñ Nyúè ce yu' yuu ce weèr ce laèa. Ñwáè ce e yu ñwáè Nyúè ka', ce yu' yuu ce weèr ce laèa ka'. Cena a yuu ce yi ce geèe seèe ka' ce ríñ yú' ce mini, ba yú' mnde'.
- ⁷Bkar waê, seèe koñni njobeè' rkoèñni li loè ese Nyúè. Ñwáè wááwá ce e koèñ beèe, yu muu Nyúè, a ker riñ Nyúè.
- ⁸Ñwáè ce e koèñ beèe ka', ríñ Nyúè ka', njobeè' Nyúè yu rkoèñni.
- ⁹Nyúè aè m duèñshi li rkoèñni neè seèe aè njáèá ená e m tuu muu yíi ce e m ku ba moè'sir njep ñgoèñ ená seèe bo cu njo' ye.
- ¹⁰Rkoèñni anaè li yu ba ená seèe aè m koèñ Nyúè ka', yu ba ená e m koèñ seèe, a tuu muu yíi ená e ba yuu geèe tañshi aètu yíiseèe buu bbelep.
- ¹¹Bkar waê, aèmboè Nyúè aè m koñ seèe se naè, see seèe túr aè rkoèñni foñ.
- ¹²Ñwáè moè' aè m be yá Nyúè ka'. Seèe ka' koñni, Nyúè cu njep seèe, seèe koñni seè, du misí.
- ¹³Seèe ríñ seená seèe cu njep ye, e cu njep seèe, njobeè' yi yú' ce e fa neè seèe.
- ¹⁴Weèr aè yá, a ce suñ beèe ená Taèr aè m tuu Muu yíi ená e ba ñwáè ce e be geèe tá ñgoèñ yi luèñ.
- ¹⁵Ñwáè ce e ka' byemi ená Jisoès yu Muu Nyúè, baná Nyúè cu njep ye, ye ye aè cu njep Nyúè.
- ¹⁶Yi ka' ba wa'a, seèe aè ríñ, a byemi rkoèñni ce Nyúè aè túr neè seèe. Nyúè yu rkoèñni. Ñwáè ce e ka' cu njep rkoèñni, baná e cu njep Nyúè, Nyúè aè cu njep ye.
- ¹⁷Seèe aè koèñni a du a misi wa'a, tá seèe bo keè wáp yuu mo' aè noèñ mnsa' ka', njobeè' seèe cu njep ñgoèñ na, a ba aèmboè ye.
- ¹⁸Rwáp li yu njep rkoèñni ka'. Yi yu ená rkoèñni ce li mĩsi li ke juèu rwáp, njobeè' rwáp li ke ba ba aè nfeè' ce seèe aè ríñ ená a be fa seèe ñgá' njobeè' seèe aè geèe yuu belep. Baná rkoèñni liú ñwáè ce e ce wáp buu li yu aè bábá'.
- ¹⁹Seèe aè koèñni njobeè' e m koèñ seèe entombi.
- ²⁰Ñwáè moè' ka' laa enáê, “M koèñ Nyúè,” baa nfúr yíi, baná ñgaèñ yu ñwáè mnde' njobeè' ñwáè ka' baa nfúr yíi ce e ce yá, aède' e koñ Nyúè ce e ce yá ka' aè njááá ká?
- ²¹Nyúè aè laèa ca neè seèe, e laèa enáê, “Ñwáè ce e ka' koñ Nyúè, baná e be kuè koèñ nfúr yíi foñ.”

Ñwáè' Joán Ce Entombi 5

- ¹Ñwáè wááwá ce e byemi ená Jisoès yu Kraêis, ñgaèñ yu muu Nyúè. Ñwáè wááwá ce e koèñ tar muu, koèñ muu anaè foñ.
- ²Seèè ka' koñ Nyúè ker ce geèè buu ce e ce laèa, seèè yi ená seèè koèñ boo vi.
- ³Rkoèñniû neè Nyúè li yu ená seèè gee buu ce e ce laèa. Buu ce e ce laèa vi gha' seèè aè rgeèè ka',
- ⁴njobeè' ñwáè wááwá ce e yu muu Nyúè e ke so ñgoèñ. Yuu ce yi so ñgoèñ yu liseèè rbyemiì.
- ⁵Ñwáè ce aède' e so ñgoèñ yu nda? Ku ba ñwáè ce e byemi ená Jisoès yu Muu Nyúè.
- ⁶Jisos Kraêis aè m vùè njep ñgoèñ, a caa njep mdip ba bláá. E m caèa ba njep mdip caè'caè' ka', e m caèa ba njep mdip ba bláá. Yú' yi m suñ aèmboè ye foñ njobeè' Yú' yu mini.
- ⁷Baná buu ce vi ce suñ aèmboè ye vi yu vi btaar.
- ⁸Buu vi btaar anaè yu Yú' ba mdip, ker ba bláá. Buu ca vi ce laèa yuu yi mo'sir.
- ⁹Seèè aè ka' byemi yuu ce beèè a laèa, baná yìi ce aè laèa Nyúè yi caèa yìi anaè, njobeè' cena a yìi ce aè laèa Nyúè kuu muu yìi.
- ¹⁰Ñwáè ce e byemi neè Muu Nyúè, ñgaèñ riñ wa'a njep yeâ ntee. Ñwáè ce e byemi ka' ce loèr Nyúè aè ñwáè mnde', njobeè' ce e byemi yuu ce Nyúè aè laèa kuu Muu yìi ka'.
- ¹¹Yuu ce Nyúè aè laèa yi yu ená e fa seèè ryoèñ ce nfeseè. Ryoèñ ca li ce loè ese muu yìi.
- ¹²Ñwáè ce e túr Muu Nyúè aè koni ryoèñ, ñwáè ce e túr Muu Nyúè ka', aè koni ryoèñ ka'.
- ¹³Máè sañ buu ca neè weèè ce weèè aè byemi neè Muu Nyúè tá weèè bo yi ená weèè aè koni ryoèñ ce nfeseè.
- ¹⁴Yuu ce yi geèè weèr aè túr rtarniì aè rbipshi yuu neè ye ka' yi yu ená weèr ka' loo ka' ká ce e koèñ ese ye, e be yu' weèr.
- ¹⁵Seèè ka' yi ená ka' njáèá ká ce seèè ce loo, e ce yu' seèè, baná seèè riñ ená seèè aè koni yuu ce seèè aè loo ese ye wáá.
- ¹⁶Ñwáè moè' ka' yá nfúr yìi e ce geèè yuu bebep ce aède' e gee e kwe ka', ñgaèñ loo tá Nyúè fa ye ryoèñ. M ce laèa ba aèmboè beèè ce a geèè buu bbebep ce aède' vi gee woweèè a kweñgeèr ka'. Yuu bebep ce e geèè ñwáè kwe yu aègho, geewa'a m ce laèa máná e loo aè yuu bebep anaè ka'.
- ¹⁷Buu wááwá ce beèè a geèè ce vi yu yáániì ka', yu buu bbebep. Geewa'a, yuu bebep mo' yi yu aègho ce aède' yi gee ñwáè kwe ka'.

18Seèe riĩn ená aède' ñwáè ce e yu muu Nyúè ku ce geèe yuu bebep ka', njobeè' Muu Nyúè ce keè'ni ye. AÈtaè Sataèn joo ñgaèñ ka'.

19Seèe riĩn ená seèe yu boo Nyúè, a riĩn ená ñgoèñ wááwá yi yu mbaè mmo Sataèn.

20Seèe riĩn foñ ená Muu Nyúè aè vúè, a fa seèe bfee tá seèe bo riĩn Nyúè ce mini. Seèe yu njep Nyúè ce mini anaè aèmboè seèe yu njep Muu yĩu Jisos Kraêis. Yu ye ce e yu Nyúè ce mini, a ker ba ryoèñ ce nfeseè.

21Boo waê, loèr neè nfeè' weèe mnyúè enjep ñgoèñ weèe.

Ñwàè' Joân Ce Embenjii

Ñwàè' Joân Ce Embenjii 1

- ¹Ñwàè' ca aè sañ máâ nleeñwàè neè njeñwàè ce a ce, ker ba boo vi ce m koèñ neè mini-ñwàè. Ku ba ba máè caè'caè' ce m koèñ weè ka'. Beè wááwá ce a riñ yuu mini a koèñ weè foñ,
- ²njobeè' yuu mini yi yu njep seè, yi be kuè ba njo nfeseè.
- ³AËmboè seè táá njep mini ba rkoèñni Nyúè, m ce loo máná Nyúè Taèr, ba Jisos Kraâs ce e yu Muu Taèr ghoni seè, koosimnse neè seè, ker fa seè cumúnyañ.
- ⁴M ce lu'shi magoèr aè ryá máná boo wee mo' a ce táá njep yuu mini aëmboè Taèr aè m laèa neè seè.
- ⁵Maamaê, m ce loo weè seè'ni ená seè koñni. M ce sañ wa'a a ce laèa ba yuu fi neè wàè ka', yu ba yi ce seè a m yu' efa rkáè'.
- ⁶Rkoèñni li yu ená seè ce gee buu ce Nyúè ce laèa. AËmboè weè aè m yu' efa rkáè', yuu ce e laèa yi yu ená weè cu neè rkoèñni-ñwàè.
- ⁷Ku' ñgaâa mbo' beè a yu njep ñgoèñ, a ce kani ená Jisoès aè m beèñger aè ñwàè, a vú njep ñgoèñ ka'. Njàèá ñwàè anaè yu ñwàè mbo' beè, a ba ñwàè baèa Kraêis.
- ⁸Loèr neè nfeè' faè dii' weè bá yuu ce weè ce faè' aètu mo ka' tá weè bo koni wee blaè' wááwá.
- ⁹Ñwàè ka' ma'shi yuu ce Kraâs aè m yá'ni, ce geèe jáá, baná ñgaèñ yu aèbee a Nyúè ka'. Ñwàè ka' ku cu ba njep yuu ce Kraâs aè m yá'ni, baná ñgaèñ yu aèbee a Taèr a ker ba aèbee a Muu.
- ¹⁰Ñwàè moè' ka' vú aè ryá weè, ke' ce yá'ni ba njàèá ryá'ni ca ka', weè fa byemi tá e niñ mbe weè ndaèp ka', fa fa neè ye bo foñ ka'.
- ¹¹Ñwàè ce e ka' fa ye bo, baná a ñgaèñ a geèe bsaèrbuu anaè bsiiip.
- ¹²M túr buu goèr ce m ba sañ neè weè. M be keèr sañ sañ ka', m ce kwaè'shi máná m be vùè yá weè, laèa neè ya cuèu tá seè bo lu'shi duè miiisi.
- ¹³Boo nfúroè ce a ce naè, a caè'ni wàè.

Ñwàè' Joân Ce Elúèsimbuèu

Ñwàè' Joân Ce Elúèsimbuèu 1

- 1**Ñwàè' ca aè sañ máâ nleeñwáè neè ñkaraâ Gayoès ce máè koèñ neè mini-ñwáè.
- 2**Ñkaraè, m ce loo máná aè cu yáániì, tá yoè buu wááwá ba yáániì aèmbòè yo ntee yi yu yáániì foñ naè.
- 3**Máè m lu'shi seê, aè nfeè' ce bfúr mo' a m vùè a ce suñ máè aèmbòè aè ce cu rcu ce li yu neè mini-ñwáè. Yi ku ba mini wa'a.
- 4**AÈde' yuu mo' yi gee m ker lu'shi caa aèmbòè m ce lu'shi aè ryu' ená boo wa a ku cu njep mini na ka'.
- 5**Ñkaraè, buu ce aè ce geèè neè bfúr na, aè ce geèè neè mini-ñwáè, lañlañ neè bkeèè.
- 6**Woweèè a suñ ñgaâa cor aèmbòè lo rkoèñniì. Be ba yuu boèñboñ ce wáè ka' daasi woweèè aè njáèá njìì ce e yu yáániì aè bsii Nyúè.
- 7**Yu njo' rlii Kraâis ce ená woweèè a m fúú aè mbeè a ke' ce koo yuu mo' ese beèè ce a máñni Nyúè ka'.
- 8**Baná seèè aè ba ce jaè' njáèá beèè ca tá seèè woweèè bo faè' aèbee aè rsuñ nsuñ ce mini.
- 9**Máè m sañ yuu mo' neè coêr, geewa'a Daèyotráfáès ce e koèñ aè rba tu embe cor aè byemìì ka'.
- 10**Baná m ka' vùè, m fúú neè ye aèwañ, suñ ku' buu bbebep ce e laèa a kuu weèr. E ce sa' weèr neè bsaèrbuu-ñwáè. E geèè ca wa'a, yi gháá ye ka', e kani aè rkoni bfúr, a kani beèè ce a ce koèñ aè rgeèè wa'a foñ, a fúr woweèè embe coêr.
- 11**Ñkaraè, fa beè'ni yuu bebep ka', beè'ni ba yuu boèñboñ. Ñwáè ce e ka' ce geèè yuu boèñboñ baná ñgaèñ yu ñwáè Nyúè. Ñwáè ce e ka' ce gee yuu bebep, baná ñgaèñ aè m yá Nyúè ka'.
- 12**Ñwáè wááwá ce laèa boèñboñ kuu Dáèmitroès. Ka' yìì ndeâe mini foñ ce duèñshi wa'a. Wer weèr foñ ce laèa boèñboñ kuu ye. Wáè rìiñ wáná yuu ce weèr ce laèa yi yu mini.
- 13**M túr buu magoèr ce m ba baè sañ neè wáè, m be keèr sañ sañ ka'.
- 14**M ce kwaè'shi aè rvùè yá wáè, laèa neè ya cuèu.
- 15**Cumúnyañ ba neè wáè. Bkar a ce caè'ni wáè. Caè'ni bkar aè mlii.

Ñwaè' Juêd

Ñwaè' Juêd 1

- ¹Ñwaè' ca ce sañ máâ Jud ce m yu ñwáè rfaè' neè Jisos Kraêis, a ba nfúr Jáêms. M ce sañ ñwaè' ca neè beè ce Nyúè Taèr aè ce, a koèñ, Jisoès aè ce keè'ni beè anaè.
- ²M ce loo máná Nyúè koosimnse neè weè, fa weè cumúnyañ seê, ker koñ weè seê.
- ³Bkar waê, máè m ce koèñ magoèr se aè rsañ neè weè kuu liseèe rluèñ. Geewa'a, máè yá máná yi boèñ ená m sañ ñwaè' neè weè seè'ni tá m bo fa weè ñger tá weè táá tatap njep rbyemii ce Nyúè aè m fa neè yii beè. AÈde' nsuñ du kuu rbyemii ca kee kupse ka'.
- ⁴Máè laèa wa'a njobeè' beè mo' ce a ce yu'ni neè Nyúè ka', a sùeni a niñ a weêe mú, a ce gheèter aè rkupse nsuñ ce e yu aèmoè ntee boèñboñ ce Nyúè túr neè beè naè, tá weè bo byemi ená aè rgeèe bsaèrbuu yi yu yáániì. Woweèe a geèe wa'a, a ce kani Jisos Kraâis ce ku ba ba ye caè'caè' ce e yu yiiseèe masaè, a ker ba Tata neè seèe. A m sañ mbe Ñwaâ' Nyúè eluâũngoèñ ená Nyúè be fa ñgá' neè njáèá beè ca.
- ⁵M ce koèñ aè rkuushi weè buu moè' ce weè aè m riñ wáá. Nyúè aè m jaè' beèe Isráèl a fúr woweêe aè to' Ijiiip. Ka' yi m ba wa'a, e m ku lo a yúshi beèe efa waâp mú ce a m byemi neè ye ka'.
- ⁶Kuushi neè foñ ená bciiindap Nyúè ce a m kani efa rcu mbe dii' ce Nyúè aè m fa woweèe, a ma'shi yap dii' anaè naè, Nyúè aè ma' woweèe njep dii' ce ku ba ba túè'nji tá woweèe a ku noèñ njo neè bshañ kuè mkoo caar duè baè' aè noañ goèr ce Nyúè be sa' ñgoèñ naè.
- ⁷To' Sodoèm ba to' Goèmoraè foñ, ker ba mla' ce mi m ba aègee bto' ca a m ce geèe bsaèrbuu, a ce geèe mnyáâr seê. Woweèe a ce yá ñgá' njep mor ce aède' yi liitiì aè nfeè' moè' ka'. Cena yi ce duèñshi seèe yuu ce yi be koni neè beè ce a ce geèe njáèá ñgeèe anaè foñ.
- ⁸Beèe ce a ce yu'ni neè Nyúè ka', a ba a weêe mú naè, a ce geèe njáèá bsaèrbuu ca foñ. Woweèe a ce yá mlo, mlo anaè mi ce geèe woweèe a ce bepsi wap mnyor, a kani efa ryu'nii, a ce laèa bebep kuu byú' ce a ba ce yu'ni neè vi se naè.
- ⁹Ka' Maikáèl ce e yu tu neè bciiindap naè, e m laèa bebep neè Sataèn aè nfeè' ce a ye a m ce sár mnsár aèmoèe gúáú Musiis naè ka'. E m laèa ba enâê, "Tá Nyúè lapni wáè."
- ¹⁰AÈ ka ba yi aèmoèe beèe ce a ce yu'ni neè Nyúè ka' na, woweèe a laèa bebep kuu yuu wááwá ce woweèe a riñ ka' naè. Woweèe a yu aèmoèe mnyaèa efa riñ ce vi ke geèe buu neè bfee-ñwáè ka' naè. Buu ce woweèe a ce geèe na, a buu ce vi ce bepsi woweèe, woweèe a ce bú aè ciciì.

- 11**Ndoèò be co' woweèe. Woweèe a ce jáèr ba njep mkuèu Káên. Woweèe a ce geèe buu bbebep tá a bo koni mbaèa aèmbòè Balaèm aè m geèe naè. Woweèe a ce kweñger njobeè' woweèe a teèe btu aèmbòè Koraè aè m teèe tu a lo a kwe naè.
- 12**Weèe beèe ca weèe e ke ye byee aèbee aèmbòè beèe Nyúè, yap ñgeèe yi ce coosi weèe. E ke ba aè nfeè' anaè, woweèe a ku ce tá' ba wap btu, rïitu yi ce koo woweèe ka'. Woweèe a yu aèmbòè mmbaè' ce vi ke ko', fu' yi caèa lor du aègho, mbeèñ ke' gwe ka' naè. Woweèe a yu aèmbòè bce ce nfeè' e ke gháá ce vi ba yú, vi yú ka', a co'nïi, vi kwe dúèdúè naè.
- 13**Woweèe a yu aèmbòè ma rdip rgoèr ce li ke bañti, mdip mi ce ko' mbekiï ce gweè naè. Yaèp buu bbebep yu aèmbòè mghaa ce rdip li fúr mbe waa ñkúè wa'a. Woweèe a yu aèmbòè mkaèñsiï ce mi ke táá mbe diû' mo'sir ka' naè. Nyúè aè kupshi diï' mo' neè woweèe; faè diï' anaè ku ba ba túè'nji, aè ba diï' ce woweèe a be cu nfeseè.
- 14**Ánoèk ce yïi ñgúè beèe aè m ba mbenjiï mñgúè beêe ntuunfu ká' embe ñgúè yïi Adaèm, aè m laèa yuu a kuu njáèá beèe ca. E m laèa enáè, "Tata be vúè a vi bcïindap aè mncúèkïi aè mncúèkïi,
- 15**tá e bo teni mnsa' beèe wááwá. Beèe wááwá ce a ce yu'ni neè Nyúè ka', a ce geèe buu bbebep, a ce laèa buu aè njïu mbembep a kuu Nyúè, a be gweè mnsa' Nyúè."
- 16**Beèe ca a ce rúè'ñger aè nfeè' wááwá. Yuu mo' yi ghááte woweèe ka'. Woweèe a geèe yuu ce yaèp nyor koèñ. Woweèe a ce laèa nlaèa naèa-nyor, a ce bu' cuèu tá a bo bo' beèe, koni yuu mo' enjo.
- 17**Bkar waê, aè ka' ba yi aèmbòè weèe, kuushi neè buu ce ñgaáa ntuu Tata Jisos Kraâis a m suñ weèe ená vi be loè koni naè.
- 18**Woweèe a m laèa neè weèe ená be ba aè mnoèñ elúèsimbuèu tá beèe a ba ce a be vùèshi weèe. Beèe anaè a be yu'ni neè Nyúè ka', ce geèe ba yuu ce a koèñ aè rgeèe.
- 19**Beèe ca a beèe ce a vúè neè ñgaèpni aè múè beèe, a túr ba mntee beèe enjep ñgoèñ. Yú' Rara yi yu njep waâp mntee ka'.
- 20**Bkar waê, aè ka' ba yi aèmbòè weèe, weèe gheter ja' weèe mnyor tá weèe bo táá aè buu Nyúè ce weèe aè byemi, ce vi boèñ aè misiï. Ce loo neè aè ñger Yú' Rara aè nfeè' wááwá.
- 21**Táá neè ba njep rkoèñniï Nyúè aèmbòè weèe ce keè' nfeè' ce Tata be koosimnse neè weèe, loèr weèe tá weèe woweèe cu nfeseè.
- 22**Koosi neè mnse neè beèe ce a ce tarni, nashi woweèe.
- 23**Beèe mo' a yu ce weèe aè ba fúr enjep mor, tá woweèe a luèñ. Beèe mo' a yu ce weèe aè ba koosi mnse neè woweèe, keèr ce wáp; káè yu wap bcáè' ce vi ce sii njobeè' yap ñgeâe bebep ce a ce geèe anaè áè, weèe fa joèò neè bo ka'.

²⁴Seèe ku'si Nyúè ce e túr ñger aè rkeè'ni seèe faè dïi' seèe gwe ka'. E be loèr weèe tá weèe táá kuèntombïi nèe ye mbe nfeè' ce e duèñshi yi ñger a ce sa' beèe naè, tá weèe táá wa'a, túr faèa ka', ce lu'shi.

²⁵Seèe ku'si Nyúè ce e ku ba moè'sir caè'caè', moè' aè ker ba ka'. Yu ye ce e geèe seèe aè luñ njï enjep Tata Jisos Kraêis. Tá beèe a yu'ni nèe ye, ker ku'si ye. Tá e ba ñkúú ce e be sa' seèe, ká' efa rkáè' vú ba' seè'ni na, ker ba aè nfeè' wááwá. Yi yu wa'a.

Ñwaè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni

Ñwaè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 1

- ¹Cena yu buu ce Jisos Kraâis aè m geèe beèe ce a ce duè aèmbuèu Nyúè a riññ. Nyúè aè m geèe Jisos Kraâis a riñ buu ca tá e bo geèe tá beèe ce a ce duè aèmbuèu Nyúè a riñ buu ce vi be koni nfeè' múcaèr. Yi ka' ba wa'a, Jisos Kraâis aè tuu yïi ncïindap ená e du yá Joân ce e yu yïi ñwáè rfaè', gee tá e yá buu ca.
- ²Joân aè ka' yá, a suñ beèe. E m sañ ba blaèa ce vi m loè ese Nyúè, Jisoès aè suñ ye.
- ³Ñwáè ce e ka' be' blaèa ca baná e yu ñwáè Mboâñtu. Beèe ce a ka' yu' blaèa ca, gee aèmboè vi laèa baná woweèe a yu ñgaâa Mboâñtu njobeè' nfeè' ce buu ca vi be koni ku báti múcaèr.
- ⁴Ñwaè' ca aè sañ máâ Joân neè bcor saèambaê, ce vi yu aè ñgoâñ Ásiyaè. M ce loo máná Nyúè túr ntee boèñboñ neè weèe ker fa weèe cumúnyañ. Ku ba ye ce e yu seè'ni na, aè ker ba Nyúè ce e m ba, aè ku ker ba ye ce e be keè vùè. Buu ca aè loè foñ ese Byú' saèambaê, ce vi táá kuèntombïi neè yi kaèbaèraè'.
- ⁵Vi loè foñ ese Jisos Kraâis ce e ke suñ buu ce vi yu mini, a ba ñwáè ce e m fúú efa rkwe entombïi, a ker ba ñwáè ce e ce sa' bkúú enjep ñgoèñ na wááwá. M ce yoèñshi ye ce e m koèñ seèe, a kwe a seâe btuè a fúr seèe efa buu bbebep neè vi bláá.
- ⁶E geèe seèe aè ba beèe ce e ce sa' seèe aèmboè ñkúú, a ker gee seèe aè ba ñgaâa tañshi tañshïi neè Nyúè ce e yu yïi Taê. Tá foèo yi ba neè Jisoès, tá ñger yi ba neè ye foñ aè nfeè' sïip. Yi yu wa'a.
- ⁷Yáê, e ce vùè mbe múè mmbaè'. Beèe wááwá a be yá ye. Beèe ce a m soèp ye neè rkoèñ a be yá ye foñ. Beâe aè bto' wááwá enjep ñgoèñ na a be war ená a m ba riñ a m ba byemi neè ye. ÁËno, yi yu wa'a.
- ⁸Ñger wááwá yi yu mbaè mmbo Nyúè ce e yu yïiseèe Taê. E yu seè'ni na. E m ba, aè ku ba ye ce e be keè vùè. E m laèa enáê, “A máè Alfaè a ker ba OÈmágaè.”
- ⁹A máè Joân ce m yu nfúr weèe, seèe aè ba aèbee aètu Jisos Kraêis. Seèe yu aèbee aè ñgá' ce seèe ce yá. Jisos Kraâis yu yïiseèe ñkúú. Seèe ce yá ñgá' ca wa'a, a ke' ce sáè ka'. AÈ m ba aè nfeè' moè', a koo máè a du aègho aè dii' mo' ce a m ce too ená Patmoès ce rdip rgoèr li m sïir a kaari a tarte. A m koo máè a du aègho aèfo njobeè' blaâa Nyúè ce máè m ce feè'shi kuu Jisos Kraêis.
- ¹⁰AÈ ka' ba nyúè mmbomntaa Nyúè, máè ba mbaè mmbo Yú' Nyúè, a yu' aèmboè njeèndoñ aè laèa embe máâ njïi aèmboè rsoèñ wa'a, enáê,
- ¹¹“Loèr ñwaè', sañ buu ce wáè yá mbo, tuusi neè bcor ce aè rla' Áfásoès, ba Sïimainaè, ba Págamoèm, ba Taèitiraè, ba Sadiis, ba Fïllaèdálfiyaè ker ba aè rla' Laèodisïyaè.”

- 12**Màè ka' yu' njeèndoñ ca a karsi nyor tá m bo yá ñwáè ce e ce laèa. Màè ka' karsi nyor a yá mú njáèá btábuèr ce a ke tooshi blam mbo vi saèambaê. A m geèe mú btábuèr ca nèè bco' ce a too ená guêl.
- 13**Màè ka' fyá' a yá ñwáè moè' aè táá mbetar btábuèr ca a ba aèmbòè muu ñwáè wa'a. E m maè' saèaro aè nyoèr, a cúú kúè càè' ce a geèe nèè guêl, nje ñguèñ.
- 14**Yi nyúè'tu yi m ce fúp aèmbòè mmbaè', mi mmir mi ba aèmbòè mçuèñ mor wa'a.
- 15**Mi mkuèu mi m ce laè'ñger aèmbòè bco' ce ñgaâa ntoèo nlaèa a kupshi wa'a. Yìi njeèndoñ aè m ba aèmbòè njeèndoñ rdip ce li ke gweè aè rkoñ wa'a.
- 16**E m túr mkaèñsìi saèamba mbaè bo maè', saè' mbyáèràñ aè fúú eku yeâ cuèu. Vi bsii vi m ce raa aèmbòè nyúè ce e ke sañ nèèmootìi naè.
- 17**Màè ka' yá ye, a gwe a noñ njep yeâ tìi aèmbòè ñwáè ce e kwe wa'a. E lá yi bo maè' mbe máâ nduè a laa enáè, "Fa wáp ka', m yu ñwáè entoèmbiì a ba ñwáè elúèsimbuèu.
- 18**M yu ñwáâ nteèe. Màè m kwe a kúti nteèe, cu nfeseè. Rkwe ker ba ñgoèñ byir a yu mba máâ mmbòè.
- 19**Sañ buu ce wáè yá na mbe ñwáè'. Sañ buu ce vi be koni seè'ni ker ba buu ce vi bii ka' koni.
- 20**Wáè yá mkaèñsìi ce m túr mbaè bo maè' a ker yá mú btábuèr saèamba ce a ke tooshi blam mbo naè. M be suñ wáè mbuèu efa buu ca. Mkaèñsìi saèamba ca mi táá aètu bcìindap saèamba ce a ce keè'ni bcor saèambaê, mú btábuèr saèamba ca aè ba bcor saèambaê."

Ñwáè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 2

- 1**Ñwáè ce máè m yá naè aè laa nèè máè enáè, "Sañ ñwáè' nèè ncìindap embe cor aè rla' Áfásoès enáè, 'Cena yu ba blaèa ce vi loè ese ñwáè ce e túr mkaèñsìi saèamba mbaè bo maè' a ce jáèr mbe múè mú btábuèr blam ce a geèe nèè guêl.
- 2**Màè rìiñ ye ñgeèe. Màè rìiñ aèmbòè weèe aè kur ntee a fa' a ke' ce sàè ka'. Màè rìiñ máná weèe ce maè'shi beâe bbebep a weâe mú ka'. Weèe aè fyá' beèe ce a ce laèa ená woweèe a yu ñgaâa ntuu Jisoès naè, a yá ená woweèe a ce bo'shi bo'shi.
- 3**Weèe aè kur ntee a yá ñgá' njo' máè, a ke' sá ka'.
- 4**Ka' yi yu wa'a, m be suñ weèe faèa moè' ce weèe aè geèe. Weèe ker koñ máè aèmbòè weèe aè m koèñ ka'.
- 5**Kuushi nèè njáèá njìi ce weèe aè m koèñ máè naè, kupse, ma' yeè buu bbebep, ce gee ba ñgeèe ce weèe aè m ce geèe entombiì. Weèe aè ka' tá kupse ka' m vú ca'si yeè tábuèr lam caè.

⁶Geewa'a, weèe àè geèe yuu mo' ce yi yu boèñboñ. Weèe àè baèa buu bbelep ce beèe ce a ce duè aèmbuèu Nikoèlaès a ce geèe. Weèe àè ku baa aèmboè màè baèa foñ.

⁷“Ñwàè ce e ka' túr btuè' ñgaèñ yu' yuu ce Yú' Nyúè yi ce laèa neè bcor wááwá. Ñwàè ce e ka' táá tatap caa rmoèoshiì, baná m be maè'shi tá ñgaèñ ye efa mbañ ce ryoèñ ce yi yu mbe nsuu Nyúè.’ ”

⁸Ñwàè ce màè m yá naè àè laa neè màè enáè, “Sañ ñwaè' neè ncìndap embe cor aè rla' Sìmainaè enáè, ‘Cena yu blaèa ce vi loè ese ñwàè ce e m ba entoèmbiì a ker ba elúèsimbuèu. E m kwe a kúti nteèe.

⁹Màè riìñ ñgá' ce weèe ce yá. Màè riìñ fuèp ce e koo weèe. Yi yu mini ghup ená weèe yu ñgaàa fuèp ka'. Nyúè àè ghoèni weèe magoèr seê. Màè riìñ buu bbelep ce beèe ce a ce loèr wap btu ená a woweèe Jus naè a ce laèa aèmboè weèe. Woweèe a yu Jus ka', a yu ba beèe ce a ce duè aèmbuèu Sataèn.

¹⁰Fa wáp neè ñgá' ce weèe be yá ka'. Yáè, Sataèn be moèoshi weèe. E be fa beèe mo' efa weèe mbe shañ tá a yá ñgá' mbo àè mnoèñ rúêú. Yi ka' ba ená weèe kwe njo' màè, weèe ku táá tatap tá m bo fa weèe rtaa ryoèñ.

¹¹Ñwàè ce e ka' túr btuè' ñgaèñ yu' yuu ce Yú' Nyúè yi ce laèa neè bcor wááwá. Beèe ce a ka' táá tatap caa rmoèoshiì, baná rkwe embenjiì li be joèo woweèe ka'.”

¹²Ñwàè ce màè m yá naè àè laa neè màè enáè, “Sañ ñwaè' neè ncìndap embe cor aè rla' Págamoèm enáè, ‘Cena yu blaèa ce vi loè ese ñwàè ce e túr saè' mbyàèráñ.

¹³Màè riìñ diì' ce weèe ce cu, àè diì' ce Sataèn cu mbe kaèbaèraè'. Weèe àè kani màè efa rba yeè ñkúú ka'. A m yú Antipaès ce e m byemi neè màè njobeè' e m suñ beèe ená e ce duè a máâ mbuèu. Ka' a m yú ye ba faèdiì' weèe ce cu, àè ba diì' ce Sataèn ye ye ce cu wa'a, weèe àè ku túr ntee njep màè.

¹⁴Ka' weèe ku túr ntee njep màè wa'a, weèe ce geèe buu moè', àè ba buu ce màè koèñ ka'. Beèe mo' a yu a weâe mú ce a ce geèe ba buu ce Balaèm àè m yá'ni beèe ená a geêe. E m yá'ni Balaèk ená e bo' beâe àè to' Isráèl tá a ye byee ce a fa neè mnyúè enjep ñgoèñ na ker ce sakî.

¹⁵Beèe mo' a yu a weâe mú foñ ce a ce duè ba aèmbuèu ryá'nii li Nikoèlaès.

¹⁶Baná weèe kupse, ma' yeè buu bbelep buwa'laèr m vú nfeè' múcaèr seê, lor saè' mbyàèráñ ce m túr kuè cuèu, seèe ma' biìr.

¹⁷Ñwàè ce e ka' túr btuè' ñgaèñ yu' yuu ce Yú' Nyúè yi ce laèa neè bcor wááwá. Ñwàè ce e ka' táá tatap caa rmoèoshiì, baná m be fa ye manaè ce a m loèr a sùti naè. M be fa ye luâr mbúú ce a sañ rlii rfi mbo, àè ba ba rlii ce be kuè riìñ ñwàè ce e túr luèr anaè.’ ”

¹⁸Ñwàè ce màè m yá naè àè laa neè màè enáè, “Sañ ñwaè' neè ncìndap embe cor aè rla' Taèitiraè enáè, ‘Cena yu blaèa ce vi loè ese muu Nyúè ce mi mmir mi ce raa

aèmboè mçuèñ mor, mi mkuu mi ce laè'ñger aèmboè co' ce ñgaâa ntoèò nlaèa a kupshi wa'a.

¹⁹Màè riiñ ye ñgeèe. Màè riiñ máná weèe koèñ màè, a riñ máná weèe ku táá njep le rbyemii, a riñ rfaè' ce weèe ce geèe, a riñ máná weèe ce kur ntee seê. Màè riiñ máná ñgeèe ce weèe ce geèe seè'ni na yi boèñ a caa yïi ce weèe aè m ce geèe entoèmbii.

²⁰Ka' yi yu wa'a, weèe aè geèe yuu mo', aè ba yuu ce màè koèñ ka'. Weèe aè maè'shi njeñwàè ce a ce too ená Jáèsábáèl naè a weâe mú. E ce loèr ená e yu ñwàè ncep ntuu Nyúè. AÈmboè e ce loèr wa' naè, a ce bo' yaè beèe ená woweèe a ce sakiñ, ker ce ye byee ce a fa neè mnyúè enjep ñgoèñ na.

²¹Màè fa ye mú nfeè' moè' ená e borni bsaèkii, e kaniì.

²²M be geèe tá e yañ, noèñ mbe bkuu; tá beèe ce a woweèe a ce saèki a yá mluè seê, ce woweèe a ka' tá kupse, borni buu ce a njeñwàè ca weèe a ce geèe na ka'.

²³M be yúshi beèe ce a ce duè a yeâ mbuèu tá bcor wááwá vi bo riiñ ená m riiñ buu ce beèe a ke kwaè'shi. M be laè' weèe wááwá aèmboè me mfaè' mi yu.

²⁴“AÈ ka' ba aèmboè bár beâe aè to' Taèitiraè ce a byemi ryá'nii njeñwàè anaè ka', a ke' riñ yap yu buu bbebep ce beèe a ce too ená a buu Sataèn ce vi yu btatap se naè ka', m ker túr ncep moè' ce m fa neè woweèe ka'.

²⁵Yuu ce aède' m laa yi ku ba ba ená weèe ku ce gee ba buu ce weèe aè yá'ni a ce geèe naè caar tá m ke vùè.

²⁶Ñwàè ce e ka' táá tatap, caa rmoèoshiì, ku ce geèe ba yuu ce yi boèñ màè caar du ba' aèlùèsimbuèu, baná m be fa ye ñger mbenduè bto' wááwá,

²⁷aèmboè yaè ta ye ye aè fa màè ñger mbenduè mo naè. Ñwàè anaè be loèr mbaèñ kúú ce a geèe neè bco', sa' bto' anaè aègho. E be bú'shi bto' aèmboè a ke bú' rkiñ li bú'ñger aè bsásáp aè bsásáp naè.

²⁸M be fa ñwàè anaè njáèá rkaèñsii ce a ke too ená mbeèr naè.

²⁹Ñwàè ce e ka' túr btuè' ñgaèñ yu' yuu ce Yú' Nyúè yi ce laèa neè bcor wááwá.' ”

Ñwàè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 3

¹Ñwàè ce màè m yá naè aè laa neè màè enáè, “Sañ ñwàè' neè nciiñdap embe cor aè rla' Sadiis enáè, ‘Cena yu blaèa ce vi loè ese ñwàè ce e túr Byú' Nyúè ce vi yu saèambaè, a ker túr mkaèñsii saèambaè. Màè riiñ ye ñgeèe. Beèe a ce loèr yap ená weèe yu beâe bteèe, geewa'a weèe aè ba ba bgúáú beèe.

²Weèe fa buumi ka'. Lá' neè, tapsi ryoèñ cor ce li báti naè, faè dii' li ba'si kwe ka'. Màè yá máná ye ñgeèe yi ghááte aè bsii Nyúè ka'.

³Baná weèe kuushi buu ce a yá'ni weèe, weèe aè byemii naè. Geèe neè buu anaè, ker kupse ye ntee, buwa'laèr m lo búú weèe búéú aèmboè nyáèá wa'a. Weèe be riiñ nfeè' ce m be vùè ka'.

- 4**Mú beè mo' a ku bii aè rla' Sadiis, ce a siisi wap bcáè' ka'. Beè ca a be maè' bcáà' bbúú tá weèr woweèe ce jáèr njobeè' a beè ce a ghááte aè rgeèe wa'a.
- 5**Ñwáè ce e ka' táá tatap, caa rmoèoshiì baná m be fa ñgaèñ bcáà' bbúú aè nyor, keè' siñsi li rlii embe ñwaè' ryoèñ ka'. M be táá kuèntombiì neè yaè Ta ba vi bcìndap, laèa aèwañ máná ñwáè anaè yu yaè.
- 6**Ñwáè ce e ka' túr btuè' ñgaèñ yu' yuu ce Yú' Nyúè yi ce laèa neè bcor wááwá.' "
- 7**Ñwáè ce máè m yá naè aè laa neè máè enáè, "Sañ ñwaè' neè ncìndap embe cor aè rla' Fìilaèdálfiyaè enáè, 'Cena yu blaèa ce vi loè ese ñwáà nrara, a ker ba ñwáè mini. E túr bki Dáviid mba yeâ mmoè. E ka' mú' keèñ, ñwáè ceteè ka', e ka' cete, ñwáè mú' ka'.
- 8**Máè riñ ye ñgeèe. Máè riñ máná ka' weè túr ñger goèr ka' wa'a, weè aè yu' wa blaèa. Weè aè m be máñni máè aè nfeè' moè' ka'. Yáè, máè múè' keèñ neè weè, ñwáè moè' aè ba ce aède' e ker cete ka'.
- 9**Yá yuu ce m be geèe neè beè ce a ce duè aèmbuèu Sataèn a ce nya' mnde' ená woweèe a yu Jus naè. M be geèe tá woweèe a vú gú'shi njep weâe tìi, yu'ni neè weèe, tá woweèe a bo riñ ená máè koèñ weèe.
- 10**Weèe aè yu' wa blaèa a kur ntee, a táá tatap, baná m be keè'ni weèe aè nfeè' ce ñgá' be vùè njep ñgoèñ na moèoshi beèe wááwá naè, tá ñgá' anaè bo joèo weèe ka'.
- 11**Ku báti nfeè' múcaèr tá m vùè. Táá neè tatap njep le rbyemì faè diì' ñwáè moè' lo koo wee blaè' ese weèe ka'.
- 12**Ñwáè ce e ka' táá tatap, caa rmoèoshiì baná m be geèe tá ñgaèñ ba aèmboè rkìi wa'a, mbe ndap yaè Taè. E be ba aèmboè rkìi ce li be táá mbo nfeseè. M be sañ rlii yaè Nyúè keèr sañ rlii diì' ce Nyúè e ke cu ce a too ená Jáèrusaláèm ce nfi naè a yeâ nyoèr. Jáèrusaláèm ca yu ba yiì ce e be loè ba ese Nyúè embe buèu. M be sañ la rlii rfi a yeâ nyoèr foñ.
- 13**Ñwáè ce e ka' túr btuè' ñgaèñ yu' yuu ce Yú' Nyúè yi ce laèa neè bcor wááwá.' "
- 14**Ñwáè ce máè m yá naè aè laa neè máè enáè, "Sañ ñwaè' neè ncìndap embe cor aè rla' Laèodisiyaè enáè, 'Cena yu blaèa ce vi loè ese ñwáè ce a too ená AÈmáèn. E yu ñwáè mini ce e ke suñ buu ce vi yu mini aèmboè Nyúè. Nyúè aè m geèe buu wááwá aè loè ese ye.
- 15**M riñ ye ñgeèe. Weèe ce fúte ka', a ke' ce luèu ka'. Máâ koèñ máná weèe aè ka' tá ce luèu ka', weèe ce fúte.
- 16**AÈ ka' ba njobeè' weèe ku ba ye yu ba mbe btaar, a ke' ce luèu ka', a ce fúte ka', baná m be ce weèe eku máâ cuèu.
- 17**Weèe ce laèa weená ryúr li boèñ weèe, weèe aè ku' aè buu, a ke' buu yuu mo' ka'. AÈmboè weèe ce yá weená weèe yu ñgaâa ñgá' ce beèe a ba koosimnse neè weèe a? Weèe yu ñgaâa fuèp, a feêp, a ker ce kar mbuèuriñ.

¹⁸Ncep ce m ce fa neè weèe yu ená weèe vú yá máè, yuu gul ce a toèò mbaè mor a gee e raa, tá weèe bo kuè' aè buu. Weèe vú yuu bcáâ' bbúú ese máè yar aè nyoèr faè dii' weèe bo keèr ce kar mbuèuriñ tá beèe a ce vùèshi weèe ka'. Weèe vú yuu mcáèp ese máè fa nje mmïir tá weèe bo yá buu.

¹⁹Beèe ce máè koèñ a beèe ce má ke lapni woweèe, nashi woweèe. Baná weèe lor nfeè', kupse, vú a máâ mbuu neè ntee e mo'sir.

²⁰Yáè, máè táá kuè ncúèúndúè' a ce kuèushi keèñ. Ñwáè ce e ka' yu' yaè njeèndoñ, mú' keèñ, baná m be niñ mbe yeâ ndaèp tá weèr ye yeñger aèbee.

²¹Ñwáè ce e ka' táá tatap, caa rmoèoshii baná m be maè'shi tá ñwáè anaè vú cu a máâ geñ mbe máâ kaèbaèraè' aèmbòè má máè aè m caèa rmoèoshii a cu weèr yaè Ta mbe yi kaèbaèraè' naè.

²²Ñwáè ce e ka' túr btuè' ñgaèñ yu' yuu ce Yú' Nyúè yi ce laèa neè bcor wááwá.' "

Ñwáè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 4

¹Yi anaè yi ka' müi, máè ka' naèa mmir fyá' mbekiì, a yá aèmbòè ncúèúndúè' embe buèu yi múè'ti. Máè ker yu' njeèndoñ ce e m laèa neè máè a ba aèmbòè rsoèñ li ke laèa naè. Ñwáè anaè aè laa neè máè enáè, "Vúè mbena tá m duñshi wáè buu ce vi bii ka' koni."

²Aè ka' ba aè nfeè' anaè máè ba ba mbaè mmbo Yú' Nyúè. A ka' keè', a yá kaèbaèraè', ñwáè aè cu mbo.

³Bsii ñwáè anaè vi m ce laè'ñger aèmbòè kwakwa' wa'a, a ce baèñ aèmbòè nloèp wa'a. Ghuèghumbeèñ yi m kaari kaèbaèraè' anaè a tarte, ncoèò efa gho aè ba aèmbòè ncoèò kaèkar wa'a.

⁴Bkaèbaèraè' mo' ce vi m ba ncoèp-kyeèe-aè-mmbaa vi m kaari kaèbaèraè' ca a tarte. Beâe bgoèrgoèr ce a m ba ncoèp-kyeèe-aè-mmbaa a m cute mbe bkaèbaèraè' anaè a yar bcáâ' bbúú. Woweèe a m soèp mtaa kúú ce a m geèe neè guèl.

⁵Máè yá aèmbòè mbeèñ ce baèpñger a ce rúèúñger, a ce wañger embe kaèbaèraè'. Máè yá bturkañ saèamba aèmbòè vi tááte kuèntombiì neè kaèbaèraè' a ce raa. Bturkañ anaè vi táá aètu byú' Nyúè ce vi yu saèambaè.

⁶Máè ka' keè' a yá ma rdip mo' li ce raa, ce tose aèmbòè glaàs wa'a. Li m ba kuèntombiì neè kaèbaèraè'. Buu bteèe vi m táá bdiì' kyeèe a kaari kaèbaèraè' anaè a tarte. Buu bteèe anaè vi m túr mmir aèngoo seè. Mmir mo' mi m ba kuèntombiì, mmo' mi ba mbenjiì.

⁷Efa múè buu bteèe ca, yi entombiì yi m feese búruè'. Yi embenjiì yi feeseè nduu naè'. Yi embenjiì yi ce e m feese nduu naè' naè aè túr bsii vi feeseè bsii ñwáè. Yi elúèsimbuèu aè ba aèmbòè waèawa mñkuèr ce e ce fáñ wa'a.

⁸Buu bteèe ce vi m ba kyeèe anaè vi m túr bbaèp ntuunfu ntuunfu, mmir mi ba aègho aèngoo seê. Mmo' mi m ba mbenduè bbaèp, mmo' mi ba nje múè bbaèp. Vi m ce yoèp yáá a ce buumi aè nfeè' moè' ka', káè neètú' áè, káè neèmootiì áè. Vi m ce yoèp enáê, “Nyúè yu nrara, Nyúè yu nrara, Nyúè yu nrara, ñger wááwá yi yu mbaè mmbo Tata Nyúè. E m ba, a ba aègho seè'ni na, aè ku ba ye ce e be vúè.”

⁹Buu bteèe anaè vi yop yáá a ce kuè'si a ker ce yoèñshi ñwáè ce e m cu mbe kaèbaèraè', aè ba ñwáè ce e ku ba nteèe aè nfeè' wááwá naè.

¹⁰A ka' ce yoèp wa'a, beâe bgoèrgoèr ce ncoèp-kyeèe-aè-mmbaa caè a ce gú'shi njeptii ñwáè ce e cu mbe kaèbaèraè' a ba nteèe aè nfeè' wááwá naè a ce kuè'si ye. Woweèe a co'nii map mtaa kúú embe tuè, a lá njeptii ñwáè anaè, a yop yáá enáê,

¹¹“Wáá yeèr Tata Nyúè, wáè ghááte aè ñwáè ce beèe a ba kuè'si wáè, náesi wáè, a ker ghááte aè rtúr ñger wááwá, njobeè' a wáè ce wáè m geèe buu wááwá, a kwa'shi ená buu anaè ba aègho.”

Ñwáè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 5

¹Máè yá fuè ñwáè' mbaè bo maè' ñwáè ce e m cu mbe kaèbaèraè' naè. A m sañ ñwáè' mbo mbeèp bsiip, a kar aèmboè a ke kar rwaèa naè, a siñ bcuèu efa gho neè nlaèadoñ bdiì' saèambaê.

²Máè yá nciindap Nyúè ce e m túr ñger magoèr seê. E m waa, a laa enáê, “Ñwáè ce e ghááte aè rnaèa nlaèadoñ ce a siñ bcuèu fuè ñwáè' aègho naè, búèr ñwáè' anaè yu nda?”

³Ñwáè moè' aè ke' ba mbe buèu, káè njep ñgoèñ na, káè mbaè yir ce e m ghááte aè rbúèr ñwáè' anaè, fyá' mbo ka'.

⁴Máè war seê, njobeè' ñwáè moè' aè m ghááte aè rbúèr ñwáè' ca fyá' mbo ka'.

⁵Awá ñwáâ ñgoèr moè' efa múè beâe bgoèrgoèr ca aè laa neè máè enáê, “Fa war ka'. Yáê, ñwáè ce a too ená búrué' ce yu yiú aè ñgoâñ Judaè, a ba muu rlii embe ndúè' Dávïid naè, aè so. E be naèa nlaèadoñ ce a siñ bcuèu ñwáè' aègho bdiì' saèamba naè, búèr ñwáè' anaè.”

⁶Máè yá muu njeèe aègee kaèbaèraè' ca. Buu bteèe caè ba beâe bgoèrgoèr caè a sir njeèe anaè a kaari a tarte. Njeèe anaè aè m ce yááti aèmboè yii ce a sáá wa'a. E m túr mndoñ saèambaê, a túr mmir saèambaê. Mndoñ ba mmir ca mi táá aètu byú' Nyúè ce vi yu saèambaê, a tuusiì vi aè bdiì' wááwá enjep ñgoèñ na naè.

⁷Njeèe anaè aè du a koo ñwáè' ca embaè bo maè' ñwáè ce e m cu mbe kaèbaèraè' naè.

⁸E ka' koo, buu bteèe caè ba beâe bgoèrgoèr caè a gwe njeptii njeèe anaè. Woweèe a m túr rluñ rmo'sir rmo'sir, a ker túr ghee ce a geèe neè gul yi mo'sir mo'sir, mgúr mo' ce mi m ce rúéú boèñboñ seê, mi ba njo, a táá aètu rloo beèe Nyúè.

⁹Woweèe a yop yáa fi enáê, “Wáè ghááte aè rloèr fuè ñwáè', naèa nlaèadoñ ce a sññ bcuèu efa gho aègho naè, njobeè' a m sáa wáè, wáè lor wo bláa a yuu beèe aègho neè Nyúè. Wáè yuu woweèe aè mntáè' wááwá, ce vi yu aè bto' wááwá a ce laèa bli jáa jáèá jáa.

¹⁰Wáè geèe woweèe a ba beèe ce aè ce sa' woweèe aè yaèp ñkúú, a ker gee woweèe a ba ñgaâa tañshi tañshii tá a bo faè' neè Nyúè. Woweèe a be sa' beèe enjep ñgoèñ na.”

¹¹Máè ker fyá' a yu' njeèndoñ bciindap Nyúè ce a m ba aè mncúèkii aè mncúèkii. Bciindap Nyúè ca a sir kaèbaèraè' ba buu bteèe caè, ba beèe bgoèrgoèr caè a fa mbetar,

¹²a yop se enáê, “Muu Njeèe ce a m sáa naè aè ghááte aè rkoni ñger ba ku' buu ba bfee. E ghááte aè ñwáè ce a ba kuè'si ye, yoèñshi ye.”

¹³Máè yu' aèmboè buu wááwá embe buèu ce Nyúè aè m geèe ba vii enjep ñgoèñ wááwá, ba vii embaè yir wááwá ba vii enjep roè wááwá vi ce yoèp enáê, “Seèe yoñshi Nyúè ce e cu mbe kaèbaèraè', ker ba muu njeèe. Seèe yu'ni neè woweèe, ku'si woweèe, riñ ená woweèe a túr ñger wááwá. Seèe gee wa'a nfeseè.”

¹⁴Buu bteèe ce kyeèe caè vi laa enáê, “Yi yu wa'a.” Vi ka' laèa wa'a, beèe bgoèrgoèr caè a gú'shii neè woweèe.

Ñwáè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 6

¹Máè ka' keè' a yá aèmboè muu njeèe aè naèa nlaèadoñ yii entoembii efa múè vii saèambaè. E ka' naèa, máè yu' aèmboè moè' efa buu bteèe ce vi m ba kyeèe naè aè laèa, njeèndoñ aè rúúñgeèr aèmboè mbeèñ wa'a, a laa enáê, “Vúè!”

²Máè fyá' a yá nyaèabaèraâ' mbúú. Ñwáè ce e m cu mbe nduè mo aè túr ñgúú mbaè boè. A m fa ye rtaa ce a ke fa neè beèe ce a maè' biiir a so naè. E cañ mbe nyaèabaèraè' anaè a ce maè' biiir tá e bo keèr so.

³Muu jeèe ca aè ka' keèr naèa nlaèadoñ yii embenjii, máè yu' aèmboè yuu teèe mo' yi laèa enáê, “Vúè!”

⁴Máè yá aèmboè nyaèabaèraâ' mbeer aè vúè. A m fa ñwáè ce e m cu mbe nyaèabaèraè' anaè ñger ená e gee tá cumúnyañ mi enjep ñgoèñ na tá beèe a bo ce yúshi wap mnyor. A m fa ye ma kaèafaè'.

⁵Muu Njeèe ca aè ka' keèr naèa nlaèadoñ mo', máè yu' aèmboè yuu teèe mo' yi laèa enáê, “Vúè!” Máè ker fyá' a yá nyaèabaèraâ' nsii. Ñwáè ce e m cu mbo aè m túr ndoñ ce a ke feè' buu njo mbaè bo.

⁶Máè yu' yuu mo' yi fúú e mbetar buu bteèe anaè aèmboè njeèndoñ wa'a, a laa enáê, “Beèe a be loèr mbaèa ce a faè' aè noèñ, yuu ndoñ saèa aègho moè'sir, buwa'laèr a yuu mndoñ msañ vi btaar. Fa bepsi mgúr ba mruè' ka'.”

⁷Muu Njeèe ca àè ka' naèa nlaèadoñ moè', mée yu' aèamboè njeèndoñ yuu teèe mo' aè laèa enáé, “Vúè!”

⁸Mée ka' keè' a yá nyaèabaèraè', ncoèò efa gho aè ba jüipri. A m ce too rlii ñwáè ce e m cu mbo ená Rkwe. Ñwáè ce a m ce too ená Mbaè Yir aè ce vúè mbe yeá ñjii. A m fa woweèe ñger mbenduè ñgúè' moè'sir efa bdii' kyeèe efa beèe enjep ñgoèñ na, ená a yúshi woweèe neè kaèafaè', gee tá woweèe a kwe njeè, kwe byañ, vúè neè mnyaèa efa riññ a waâp mú.

⁹Muu Njeèe ca àè ker naa nlaèadoñ mo', mée yá myoèñ beèe ce a m yúshi njo' blaâa Nyúè ce woweèe a m ce feè'shi. Myoèñ anaè mi m ba njeptii dii' ce a ke tañshi tañshii neè nyaèa, sáá mbo.

¹⁰Woweèe a waa, enáé, “Wáâ Tata Nyúè ce àè túr ñger, a ba ñwáâ mini, a ba nrara, weèr be cu mbena duè baè' aè nfeè' efá tá aè ka' sa' beèe enjep ñgoèñ, fa woweèe ñgá' njobeè' woweèe a m yúshi weèr?”

¹¹A lor bcââ' bbúú a fa woweèe e mo'sir mo'sir, a laa neè woweèe ená woweèe a táá nfeè' múcaèr njobeè' beèe mo' efa beèe Nyúè ce a be miisi yúshi aèamboè a m yúshi woweèe naè a ku báti.

¹²Mée ker yá aèamboè Muu Njeèe aè naèa nlaèadoñ mo'. E ka' naèa, ñgoèñ yi ci'tii seè, nyúè aè sii aèamboè cáâ' sii wa'a, ñwáá yi bañ aèamboè bláá wa'a.

¹³Mkaèñsii mi gweñgeèr aè nsheè aèamboè piya ce fu' tatap yi ke caèa ceni embe ce mber naè wa'a.

¹⁴Rbuu li karñgeèr aèamboè ñwáè ce kar lá rwaèa wa'a, a bú, mtuèu wááwá ba njáèá ñgoèñ ce rdip li ke siir kaari tarte naè, yi ci'tii a nati embe dii' yi m ba.

¹⁵Beèe wááwá a m cañse a du a súnii. Bkúú ba beæ bgoèrgoèr, ba beèe ce a m ba btu neè bsoogáè, ba ñgaâa mbaèa, ba beèe ce a m túr ñger aè rgeèe buu, ba bkwaèa ba boo a m cañse a du a súnii aè mmbúè', beèe mo' a súnii njeptii myáá.

¹⁶Woweèe a war a ká' mtuèu ba myáá a laa enáé, “Gweè neè mbe weâr nduè, cete weèr, faè dii' ñwáè ce e cu mbe kaèabaèraè' yá weèr, tá Muu Njeèe bepsi ntee, fa weèr ñgá' aètu yeèr buu bbebep ka'.

¹⁷Nfeè' aè gháá ce woweèe a be duèñshi lap rshentee. Ñwáè ce e be túr ñger aè rjaè' yi tu a nda?”

Ñwáè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 7

¹Cena yi ka' mi, mée yá bcüindap Nyúè vi kyeèe aèamboè a tááte aè mmbuu ñgoèñ kyeèe. A m táá wa'a, a cete fu' ce yi ke vúá aè mmbuu ñgoèñ anaè, faè dii' yi bo keèr ce caèa ka'. Fu' yi m ker caa mbenduè nshe káè mbenduè mdip enjep roè ka', a ker ce cii' bce foñ ka'.

²Mée yá ncüindap Nyúè moè' aèamboè e nyáá ekuè mbuèuntii, a túr rkáèá Nyúè ce e yu nteèe. Aè m ba rkáèá ce a ke fa ncoèò beèe Nyúè aègho. E m fuñ bcüindap

Nyúè ce a m ba beè ñkyeè, ce Nyúè aè m fa woweè ñger ená a bepsi buâu aè nsheè ba buu enjep roè naè.

³E m laèa nè woweè enáê, “Weè fa bepsi nshe káè mdip, káè bce ka', caar tá weèr fa mncoèò aè mnsaèpsi beè ce a ce faè' nè yeèr Nyúè.”

⁴Máè yu' máná beè ce a m fa woweè ncoèò nje nsaèpsi naè a m ba ncúèkii-rjeè-neè-ncúèkii-ncoèp-kyeè-aè-mñkyeè. Beè ca a m ba beè efa mntáè' beè Isráèl wááwá.

⁵Beè embe ntáè' moè'sir ce a m fa woweè ncoèò anaè a m ba ncúèkii-ncoèp-baa-aè-rrúèú. Mntáè' anaè vi m ba aè njáèá enáê: ntáè' Judaè, ntáè' Rubáèn, ntáè' Gaéd,

⁶ntáè' Ashaè, ntáè' Naptaleè, ntáè' Maènasiis,

⁷ntáè' Simiyoèn, ntáè' Lávii, ntáè' Esakaè,

⁸ntáè' Sábuloèn, ntáè' Josáèf ba ntáè' Bánjamáèn.

⁹Máè ka' keèr fyá' a yá ku' beè ce aède' ñwáè be' ka'. Beè anaè aè m ba beè efa bto' jáá jáèá jáá, ba mntáè' jáá jáèá jáá, ce a m ce laèa bli jáá jáèá jáá enjep ñgoèñ na wáá. Woweè a m táá kuèntombii nè kaèbaèraè' ba Muu Njeèe, a yar bcáá' bbúú, a túr bbaèp mtáá aè mmboè.

¹⁰Woweè wááwá a ce yoèp mbekii a ce laèa enáê, “Rluèñ li loè ese Nyúè ce e cu mbe kaèbaèraè', ker ba ese Muu Njeèe.”

¹¹Bciindap Nyúè wowo a m siir kaèbaèraè', ba beè bgoèrgoèr, ba buu bteè ce vi m ba kyeè naèè, a kaari a tarte. A ka' siir, a gú'shi nè Nyúè,

¹²a ce laèa enáê, “Yi yu wa'a. Nyúè a ñwáè ce beè a ba yoèñshi, kuè'si. E yu ñwáè ce e túr bfee wááwá. Beè a ba yoèñshi ye aè nfeè' wááwá, yu'ni nè ye, keèr riñ ená e túr ñger wááwá. Yi yu wa'a.”

¹³Moè' efa beè bgoèrgoèr ca aè bipshii nè máè enáê, “Wáè riñ njáèá beè ce a yar bcáá' bbúú na a? Woweè a vùè efá?”

¹⁴Máè beesii a laa nè ye mánáê, “Masaè, ñwáè ce e riñ yu ba wáè.” E laa nè máè enáê, “Beè ca yu beè ce a fúú efa ku' ñgá' ce e caèa ñger. Woweè a suè'si wap bcáè' nè bláá Muu Njeèe, vi ce fúp.

¹⁵A mbuèu ce woweè a túr ñger aè rtáá kuèntombii nè kaèbaèraè' Nyúè, ce faè' nè ye mbe yeá ndaèp neétú' ba neèmootii. Ñwáè ce e cu mbe kaèbaèraè' be ba a woweè, sùèti woweè faè dñi' yuu mo' yi bo joèò woweè ka'.

¹⁶Njeè be keèr yañ woweè ka'. Ntee mdip yi be keèr luèu woweè ka'. Nyúè ce e ke sañ na be toèò woweè ka'.

¹⁷Muu Njeèe ce e yu aègee kaèbaèraè' be ciiñ woweè aèmbòè gaèy wa'a. E be loèr woweè duè aègho faè rdip ce li ke fúú aè nfeè' wááwá ce fa ryoèñ ce nfeseè. Nyúè be siñsi mñgoommir ese woweè wááwá.”

Ñwaè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 8

- ¹Cena yi ka' mii, Muu Njeèe àè naa nlaèadoñ yïi elúèsimbuèu efa viú saèamba caè. E ka' naèa, ñgoèñ embe buèu yi noñ ená nyoèñ-ñ-ñ, yuu yi ce kaèra' ka' àè mú nfeè' moè'.
- ²Máè yá bcïindap Nyúè saèamba ce a ke táá kuèntombïi nèè Nyúè. A m fa woweèe msoèñ saèambaè.
- ³Nciindap Nyúè moâ' jáá àè vú a táá mbe dii' ce a ke fa rfa nèè Nyúè, a túr rkiúñ ntoèo nráéá ce a m geèe nèè guèl. A lor ku' nráéá a fa ye, ye ye àè lor nráéá anaè a fiñshi àè múè mloo ce beèe Nyúè a ce loo, a fa nèè Nyúè mbe dii' rfa ce a geèe nèè guèl, yi ba kuèntombïi nèè kaèbaèraè'.
- ⁴E too nráéá anaè, nje efa gho yi natìi a mloo aèbee embaè bo nciindap Nyúè, a ko' kuèntombïi nèè Nyúè.
- ⁵Nciindap Nyúè anaè àè koo mor embe dii' ce a ke fa rfa, a lá njep rkiñ anaè a ma' njep ñgoèñ. E ka' maè', mbeèñ àè rúúñgeèr, a bapñger, a wañger, nshe àè ci'tiì.
- ⁶Cena yi ka' mii, bcïindap Nyúè saèamba ce a m túr msoèñ saèamba naè a tamii nyor àè rfyáp msoèñ anaè.
- ⁷Nciindap Nyúè yïi entombïi a fyáp rsoèñ li. E ka' fyáp, a lor mghoèo ba mor ba bláá, a tarshi a ma' njep nsheè. Ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa nsheè àè sheè. Ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa bce àè she foñ, mjáá mi she wááwá.
- ⁸Nciindap Nyúè yïi embenjiì àè fyáp rsoèñ li. E ka' fyáp, a lor yuu mo' ce yi m ce she a feese ma rtuèu, a ma' njep rdip rgoèr.
- ⁹A ka' maè', ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa rdip anaè àè beeñgeèr àè bláá. Ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa buu bteèe enjep roè vi kweñgeèr wááwá. Ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa bkeñ enjep roè vi bep wááwá.
- ¹⁰Nciindap Nyúè embenjiì mo àè fyáp rsoèñ li. E ka' fyáp, ma rkaèñsiì ce li m ce káti aèmboè rsuèsuèñ wa'a, li gwe embe buèu. Li m gweè mbenduè ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa mdip ker ba faèdiì' mdip mi ke fúú.
- ¹¹Rlii rkaèñsiì anaè li m ba enáè, “Ñgúè cece'.” Rkaèñsiì anaè li m geèe ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa mdip mi ce'. Beèe magoèr a m no mdip anaè a kweñger njobeè' mi m ce ce'.
- ¹²Nciindap Nyúè embenjiì mo àè fyáp rsoèñ li. E ka' fyáp, yuu mo' yi kuu nyúè, ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa gho àè sii, a ke' ker sañ ka', a kuu ñwáá, ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa gho àè sii, a ke' ker sañ ka', a kuu mkaèñsiì, ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa gho àè sii, a ke' ker raa ka'. Ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar e neèmootiì ba ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar e neètú' a ke' ker raa ka'.
- ¹³Máè ka' fyá' a yá waèawa mñkuèr aèmboè e ce fáñ mbe buèu. E ka' ce fáñ wa'a, a waa enáè, “Ñgá', ñgá', ñgá'.” Bciindap Nyúè ce a báti a taar naè a be loè fyáp msoèñ map tá yi ba bebep nèè beèe ce a ce cu njep ñgoèñ.

Ñwàè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 9

- ¹Nciìndap Nyúè embenjii mo àè fyáp rsoèñ li. E ka' fyáp, máè yá rkaèñsii aèmbòè li suèu embe buèu a gwe àè nsheè. A fa bki ce rkaèñsii anaè li bo múè' cuèu rwee aègho. Rwee anaè li m coomi seè, lúèsimbuèu àè ba aègho ka'.
- ²Rkaèñsii anaè li ka' múè' rwee anaè, njemor yi fúú enjo aèmbòè nje efa mor foèò wa'a. Njemor anaè yi ka' fúú wa'a, a cete rbuu wááwá, rliir nyúè li ke' ker yááti ka'.
- ³Mñguu vi fúú embe múè njemor anaè a suu njep ñgoèñ. A m fa mñguu anaè ñger ená vi tashi beèe aèmbòè nyobsaa enjep ñgoèñ na wa'a.
- ⁴A m laèa neè mñguu ca ená vi fa joèò yuu ce yi fúú enjep nsheè a ce kuè' ka'. A m maè'shi ená vi fa ñgá' ba neè beèe ce a m buu ncoèò Nyúè nje nsaèpsi.
- ⁵A m maè'shi ená mñguu vi yú beèe ca ka'. A m laèa ená vi fa beèe ca ba ñgá' aè mñwáá taê. Ñgá' anaè aè m ba aèmbòè njáèá ryañ ce ñwáè ce nyobsaa aè ta e ke yu' naè.
- ⁶Be ba aè mñwáá ta anaè tá woweèe a roo rkwe, yá ka'. Woweèe a be koèñ aè rkwe tá rkwe li táá woweèe.
- ⁷Mñguu anaè vi m ba aèmbòè mnyaèabaèraè' ce a ba'shi tá a bo duè biiir aègho wa'a. Mtaa ce mñguu anaè vi m soèp mi feeseè mtaa kúú ce a geèe neè guèl. Wap bsii vi m feese bsii ñwáè.
- ⁸Yap nyúè'tu yi m feese nyúè'tu njeñwáè; map msoèñ mi feeseè msoèñ búruè'.
- ⁹A m cete yaèp ñguèñ neè bco' ce ñgaâa maè' biiir a ke cete ñguèñ aègho, wap bbaèp vi ce coèò aèmbòè njáèá mutuè mntaañguu ce ñgaâa maè' biiir a ke duè biiir cu mbo, mnyaèabaèraè' vi ce súdeñ naè.
- ¹⁰Vi m túr mñkuèñ aèmbòè mñkuèñ nyobsaa wa'a. Vi m tashi beèe neè mñkuèñ anaè, a fa woweèe ñgá' aègho aè mñwáá taê.
- ¹¹Ñkúú ce e ce sa' woweèe yu nciìndap mbembep ce e ce sa' njep rwee ce lúèsimbuèu yu aègho ka' naè. A too li rlii aè li Hibruè ená AÈbadoèn, too aè li Greâk ená AÈpoliìyoèn; mbuèu efa gho aè ba enáê, "Ñwáè rbepsiì."
- ¹²Cena a ñgá' entombii efa mñgá' ce vi be koni. Mñgá' ce vi bii ka' koni vi báti vi bbaa.
- ¹³Nciìndap Nyúè embenjii mo àè fyáp rsoèñ li. E ka' fyáp, máè yu' njeèdoñ aèmbòè e vúâ aè mmbur kyeèe embe dii' rfa ce a m geèe neè guèl, yi táá kuèntombii neè Nyúè naè.
- ¹⁴Njeèdoñ anaè aè laa neè nciìndap Nyúè ce e m túr rsoèñ naè enáê, "Baè'shi neè bciiindap bbebepe ce a m kur a lá aèwaâa roè ce a too ená Yufrátiis naè efa bkúè."
- ¹⁵Njeèdoñ anaè aè ka' laèa wa'a, a ba'shiì woweèe efa bkúè tá woweèe a bo yú ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa beèe enjep ñgoèñ. A m kur bciiindap bbebepe ce a

m ba kyeèè na a lá wa'a, woweèè a ce keè' ba nfeâ' aè noèñ anaè, embe ñwáá anaè, embe feè' anaè tá a bo geèè lap rfaè' aè nfeè' anaè.

¹⁶Màè m yá yap ñgaâa maè' biìr ce a ke maè' biìr yaèp cu ba mbe mnyaèabaèraè'. A m suñ màè ená woweèè a yu malaèr mjeâe mmbaa.

¹⁷Màè yá mnyaèabaèraè' anaè a yá aèmboè beèè ce a m ce cañ mbo a m ba. Woweèè a m yar bco' bbáèbár nje ñguèñ. Bco' anaè vi m ce baèñ aèmboè mor wa'a, a ce sii aèmboè ncoèororoè, a ce baèñ aèmboè cwa wa'a. Btuè' mnyaèabaèraè' anaè vi m ba aèmboè btuè' búrúè' wa'a. Mor ba njemor ba rúèú mkaèñ yi m ce fúú ekuè cuèu mnyaèabaèraè' anaè.

¹⁸Ñgá' mor, ba ñgá' njemor, ba ñgá' rúèú mkaèñ ce yi m fúú ekuè cuèu mnyaèabaèraè' ca naè aè m yú ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa beèè enjep ñgoèñ.

¹⁹Ñger mnyaèabaèraè' anaè yi m ba ku waâp cuèu, a ker ba aè wap mñkuèñ. Wap mñkuèñ vi m ba aèmboè mnyo, a túr btuè'. Vi tashîi beèè ba neè mñkuèñ anaè.

²⁰Bár beèè ce ñgá' ca a m yúshi woweèè ka' naè a m kupse yap ntee a borni efa rgeèè buu bbebep ka'. Woweèè a m ku ce gú'shi neè byú' mnyúâmkaè', ker ba mnyúè enjep ñgoèñ na ce a m kupshi ba neè mbo. A m kupshi mnyúè anaè ba neè bco' aèmboè gul ba selvaè, ba broên. A ker kupshi mmo' ba neè bluèr, ba mntaañguu. AÈde' mnyúè anaè vi yá buu, káè yu' buu, káè jâr ka'.

²¹Woweèè a m kani efa kupse yap ntee, borni yaèp buu bbebep. Woweèè a m ku ce yúshi beèè, a ce geèè tú', a ce saèki, a ce yáèá.

Ñwàè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 10

¹Cena yi ka' miì, màè ker yá ma nciìndap Nyúè moè' aèmboè e ce suèu embe buèu. Mmbaè' vi m cete ye aèmboè cáè' ce ñwàè aè maè' aè nyor wa'a, ghuèghumbeèñ yi ba mbe yeâ tuè. Vi bsii vi m ce raa aèmboè nyúè ce e ke sañ na, mi mkuèu mi ba aèmboè mntiti mor wa'a.

²E m túr mú ñwàè' mo' ce a búèr wáá mba yeâ boè. E m tár yi kuâu maè' mbenduè rdip rgoèr, a tár yi kuâu ñkoèp mbenduè nshe, a waa,

³njeèndoñ a rúúñgeèr aèmboè yîi búrúè' wa'a. E ka' waa, bsa'mbeèñ ce vi m ba saèamba vi beesîi neè rwañgeèr.

⁴Bsa'mbeèñ anaè vi ka' wañger, màè ce kwaè'shi máná m be sañ yuu ce bsa'mbeèñ anaè vi laèa. Màè ka' ce kwaè'shi wa'a, a yu' aèmboè njeèndoñ aè suu embe buèu enáè, "Fa geèè tá ñwàè moè' riñ yuu ce bsa'mbeèñ anaè vi laèa ka'. Fa sañ blaèa anaè mbe ñwàè' ka'."

⁵Nciìndap Nyúè ce e m tár yi kuèu mbenduè rdip rgoèr, a tár mo' mbenduè nshe naè aè naa yi bo maè' mbe buèu.

⁶E m naèa wa'a, a ye leè' aè rlii Nyúè ce e ce cu aè nfeè' wááwá, aè ba ye ce e m geèè rbuu ba buu wááwá ce vi yu mbo, a gee ñgoèñ ba buu wááwá ce vi yu njo, a

ker gee mdip ba buu wááwá ce vi yu njo. E m ye leè' enáê, “A be keèr caèasi nfeè' ka'.

⁷Be ba aè nfeè' ce nciindap Nyúè yìl elúèsimbuèu (yìl embenjìl bciindap ntuunfu) aè fyáp rsoèñ li naè, tá rfaè' Nyúè li miñ, tá buu Nyúè ce vi m ba aè bsúèti naè vi yááti aèwañ, tá yi bo kuè ba aèmboè e m suñ yi ñgaâa ncep ntuu.”

⁸Njeèndoñ ce máè m yu' e ce suèu embe buèu naè aè laa neè máè enáê, “Duè koo ñwaè' ce a búèr yi ba mbaè bo nciindap Nyúè ce e tár kuèu mbenduè rdip rgoèr, a tár mo' mbenduè nshe naè.”

⁹Máè du a laa neè nciindap Nyúè anaè ená e fa máè ñwaè' anaè. E laa neè máè enáê, “Koè ye, aè be ye tá yi lee kuè cuèu aèmboè bluè wa'a, bep njep rbúè.”

¹⁰Máè koo ñwaè' anaè emba yeâ boè, a ye. Máè ka' ye, yi lee kuè cuèu aèmboè bluè, a bep njep rbúè.

¹¹A m laèa neè máè enáê, “Aè be keèr cep ntuu Nyúè kuu beâe aè bto' jáá jáèá jáá, ce a ce laèa bli jáá jáèá jáá, ker ba bkúú aè bto' anaè.”

Ñwaè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 11

¹Cena yi ka' miñ, a fa máè ráèráñ ce a ke feè' buu aègho, a laa neè máè enáê, “Naèti duè, du fe' Ndap Nyúè, ker fe' diñ' ce a ke fa rfa mbo mbe Ndaèp Nyúè foñ. Beè' beèe ce a ce loo neè Nyúè mbe ndaèp anaè.

²Fa feè' mambe efa Ndap Nyúè anaè ka' njobeè' a maè'shi mambe anaè ba neè beèe ce a riñ Nyúè ka'. Woweèe a be nyúè'si rla' Nyúè aè mñwáá ncoèp-baa-aè-mñkyèèe.

³M be tuusi beèe a mmbaa tá a du suñ wa blaèa neè beèe. Woweèe a be yar bcáâ' njìl rkwe. M be fa woweèe ñnger tá a cep ya ntuu aè mnoèñ ncúèkìl neè mnoèñ mjeèe-mmbaa ba mnoèñ mntuunfu.”

⁴Beèe aè mmbaa ca a yu bce Oleâf bbaa ce a m sañ aèmboè vi naè, a ker ba mú btábuèr blam bbaa ce vi táá kuèntombiñ neè Nyúè ce e túr ñgoèñ wááwá naè.

⁵Ñwáè aè ka' ce roèo aè rgeèe yuu bebep neè woweèe, baná mor yi be fúú eku waâp cuèu, toèo ñgaèñ. Baná ñwáè wááwá ce e ka' ce roèo aè rgeèe yuu bebep neè woweèe, baná ñgaèñ be kuè kwe.

⁶Be ba aè nfeè' ce woweèe a ce cep ntuu Nyúè anaè tá woweèe a túr ñnger aè rgeèe tá mbeèñ ker gweè aè nfeè' anaè ka'. Woweèe a be túr ñnger aè rgeèe tá mdip enjep ñgoèñ wááwá mi beeñger aè bláá. Woweèe a be túr ñnger aè rgeèe tá mñgá' njáèá jáá jáèá jáá vi koni beèe enjep ñgoèñ aè nfeè' wááwá ce woweèe a ka' koèñ.

⁷Woweèe a be suñ beèe blaâa Nyúè miñsi, tá nyaâa ntatap ce e m fúú enjep rwee ce lúèsimbuèu yu aègho ka' naè, ma' biñr a woweèe. E maè' biñr a woweèe wa'a, so woweèe, yúshi woweèe.

- ⁸Bgúáú beè anaè vi be noèñ aè nduunjì aè múè rla' Nyúè anaè, aè ba rla' ce li yu rgoèr, aè ba rla' ce a m taa yaèp ñkúú aèfo mbe kīntaa naè. A m fa mlìi mo' nèè rla' anaè aè rduèñshi njáèá njì ce li m ba. Rmo' li m ba ená Sodoèm, rmo' li ba ená Ijìp.
- ⁹Beè a be vùèse aè mntáá' aè bto' wááwá enjep ñgoèñ. Be ba beè ce wap bli vi yu jáá jáèá jáá. Woweè a be vùè wa'a, fyá' bgúáú beè anaè aè mnoañ btaar ba bá', byemi ená ñwáè tuñ bgúáú beè anaè ka'.
- ¹⁰Beè enjep ñgoèñ na a be lu'shi njobeè' beè anaè a kweñger. Woweè a be geè ñkaè', ce lu'shi, ce fa beè buu njobeè' beè a mmbaa ce a m geè beè enjep ñgoèñ a yá ñgá' naè a kweñger.
- ¹¹Mnoañ btaar ba bá' vi ka' caèa, Nyúè aè yoñseè mbenduè beè a mmbaa anaè, a fa woweè ryoèñ, woweè a natì a táá mbekì. Beè ce a m yá woweè a wáp seè.
- ¹²Beè a mmbaa ca a yu' aèmbòè njeèdoñ ntatap aè suèu embe buèu, a laa nèè woweè enáè, "Vùè nèè mbena." Woweè a ka' ce duè mbe buèu, mmbaè' vi sir woweè a kaari a tarte. Beè ce a m baèa woweè naè a m yá aèmbòè woweè a ce duè.
- ¹³AÈ ka ba aè nfeè' anaè, nshe aè ci'tì seè. Ñgúè' moè'sir efa ñgúè' rúèú, efa mndap efa ma rla' anaè aè gweñgeèr aè nsheè. Nshe anaè aè ka' cì'ti wa'a, a yúshi beè ncúèkì saèambaè. Beè ce a m báti naè a wáp seè. A ka' wáp wa'a, a ku'si Nyúè embe buèu.
- ¹⁴Cena a ñgá' embenjì yì entombì. Yì embenjì mo be koni nfeè' múcaèr.
- ¹⁵Cena yi ka' mì, nciindap Nyúè yì elúèsimbuèu aè fyáp rsoèñ li. E ka' fyáp, máè yu' mnjeèdoñ aèmbòè vi suèu embe buèu. Mnjeèdoñ ca vi m laèa mbekì enáè, "Nfeè' aè gháá ce yìseè Nyúè ba Kraâis ce e m tuusi njep ñgoèñ na, a be sa' ñgoèñ ca. Nyúè be sa' ñgoèñ ca nfeseè."
- ¹⁶Beè bgoèrgoèr ce a m ba ncoèp-kyeèe-aè-mmbaa, a cute mbe bkaèbaèraè' kuèntombì nèè Nyúè naè, a gú'shì nèè Nyúè.
- ¹⁷Woweè a m laèa enáè, "Wáâ Nyúè ce ñger wááwá yi yu mba wáâ mmboè, wáè m ba, a ba seè'ni na. Weèr ce yoèñshi wáè njobeè' wáè loèr ku' yo ñger anaè a ká' a ce sa' ñgoèñ aègho.
- ¹⁸Ntee yi m ce yañ bto' mo' nèè wáè, nfeè' aè gháá ce ntee yi be yañ wáè foñ. Nfeè' aè gháá ce aè be sa' mnsa' beè ce a kweñger. Nfeè' aè gháá ce aè be laè' ñgaâ mfaè' ce a m ce feè'shi wo blaèa, ker ba beè ce a ce yu'ni nèè wáè, káè yu beè bgoèrgoèr áè, káè yu beè bká'ká' áè. Nfeè' anaè yu nfeè' ce aè be bepsi beè ce a m ce bepsi ñgoèñ ca."
- ¹⁹Beè bgoèrgoèr ca a ka' mìsi, máè yá aèmbòè Ndap Nyúè embe buèu aè múè'ti. E ka' múè'ti, máè yá ñkuèp leá' Nyúè ce e m ba mbo. Mbeèñ aè bapñgeèr, a rúúñger, a wañger, nshe aè ci'tì, ku' mghoè mi gweè.

Ñwaè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 12

- ¹Màè lo a yá ma yuu mo' aèmbòè yi yááti mbe buèu. AÈ m ba yuu báèá. Njeñwáè moè' aè m yááti mbo. E m maè' nyúè ce e ke sañ na aè nyoèr, a táá mbenduè ñwáá, a yar rtaa kúú ce a m geèe neè mkaèñsiì ncoèp-baa-aè-rrúèú.
- ²E m ba neè rbúè. A ka' káè' ce luuti, a ce war, njobeè' e m ce yu' ryañ.
- ³Màè ker yá yuu mo' aèmbòè yi yááti mbe buèu. Máè yá njáèá nyaèa moè' e feeseè nyaèaroè. Nyaèa anaè aè m ce baèñ. E m túr btu saèambaê, a túr mdoñ rúèú. E m soèp mtaa kúú mbe btu saèamba anaè wááwá.
- ⁴E lor yi ñkuèñ a súñ ñgúè' moè'sir efa ñgúè' taar efa mkaèñsiì embe buèu, a ma' njep nsheè. Nyaèa anaè aè vú a táá kuèntombiì neè njeñwáè ce e m ce luuti muu naè ená njeñwáè anaè e bi muu tá e bo ye.
- ⁵Njeñwáè ca aè bi muu mbañruè ce e be loèr mbaèñ kúú ce a geèe neè bco', sa' bto' wááwá aègho. E ka' bi muu anaè, a koo muu anaè ese ye a cañ a du aègho mbe diì' Nyúè yu, yi kaèbaèraè' yi ba mbo foñ naè.
- ⁶Njeñwáè anaè aè natii foñ a cañ a du aè ntee riñ faèdiì' ce Nyúè aè m kupshi neè ye, aè ba diì' ce e be cu tá a ke'ni ye aè mnoèñ ncúèkii neè mnoèñ mjeèe-mmbaa ba mnoèñ mntuunfu.
- ⁷A lo a ká' a ce maè' biìr mbe buèu. Nciìndap Nyúè ce a ce too ená Maikáèl ba bcìndap ce a m ba njep yeâ tii a m maè' biìr a nyaèa ce e m feese nyaèaroè naè. Nyaèa anaè ba vi bcìndap a m maè' biìr a Maikáèl weèe tatap seè.
- ⁸A ka' maè' biìr anaè, Maikáèl ba vi bcìndap a so. A ker ma'shi ená nyaèa ca ba vi bcìndap vi cu mbe buèu ka'.
- ⁹A m loèr ma nyaèa anaè a ma' njep ñgoèñ na. Ma nyaèa anaè foñ yu nyo eluâuñgoèñ ce a too li rlii ená ñwáè mnaèñ, too rmo' ená Sataèn. E yu ñwáè ce e ke bo' beèe enjep ñgoèñ na. A m maè' ye a vi bcìndap weèe njep ñgoèñ na.
- ¹⁰Màè yu' ma njeèndoñ aèmbòè e suèu embe buèu a laa enáè, "Yeèr Nyúè aè geèe weèr aè luèñ. Ñger Nyúè ba kúú Nyúè yi yááti aèwañ. Beèe a yá ñger Kraâis ce Nyúè aè m tuusi njep ñgoèñ naè. A fúr ñwáè ce e m ce tee mnde' mbe btu bfúr viseèe aè nfeè' wááwá naè embe buèu, a ma' njep nsheè.
- ¹¹Bfúr viseèe ca a so ye njo' bláá Muu Njeèe ker ba njobeè' blaâa Nyúè ce woweèe a m ce suñ beèe. Woweèe a m tami nyor ená aè ka' ba rkwe baná woweèe a be kwe njo' Jisos Kraêis.
- ¹²Tá rlu'shiì li ba mbe buèu, ker ba neè beèe wááwá ce a ce cu mbo. Yi yu bebep neè beèe enjep ñgoèñ na ba mdip wááwá, njobeè' a maè' Sataèn embe buèu, e suu a ce cu a woweèe. Ntee yi ce yañ ye, njobeè' e riñ ená yiì nfeè' ku báti ba múcaèr seè."
- ¹³Nyaèa ce e m feese nyaèaroè naè aè ka' yá ená a maè' ye embe buèu, e gwe njep ñgoèñ, e ká' a ce juèu aèmbuèu njeñwáè ce e m bi muu mbañruè naè.

¹⁴A m fa njeñwàè anaè bbaèp vi bbaa. Bbaèp anaè vi m feese bbaèp waèawa mñkuèr. A m fa ye bbaèp ca tá e bo fáñ aègho cañ du aè diì' ce a m kupshi neè ye aè ntee riñ naè, faè diì' nyo ca bo koo ye ka'. E fáñ baè' aèfo, tá a bo keè'ni ye aè bfeâ' btaar ba nto'.

¹⁵Nyo anaè aè fúr mdip ekuè cuèu, mi ba aèmboè rdip wa'a. E m fúr mdip anaè tá mi bo loèr njeñwàè anaè duè aègho.

¹⁶E ka' fúr wa'a, nshe aè ja' njeñwàè ca, a sa'ti, a nyoñ rdip ce nyaèa ca aè m fúr ekuè cuèu naè wááwá.

¹⁷Ntee yi yañ nyaèa ca neè njeñwàè ca. E du a ma' biir a bár boo njeñwàè ca. Boo njeñwàè anaè yu beèe wááwá ce a ce láè mncir Nyúè, a ce suñ ená Jisoès yu yaèp Tataê.

¹⁸Nyaèa ce e m feese nyaèaroè naè aè du a táa aèwaâa rdip rgoèr.

Ñwàè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 13

¹Cena yi ka' mi, máè yá nyaâa mbembep moè' aèmboè e ce fúú enjep roè. Nyaèa anaè aè m túr btu saèambaê, a túr mdoñ rúêú. E m túr mtaa kúú mbe mdoñ anaè wááwá. A m sañ mlii mbe btu anaè a ce cáp ba Nyúè aègho.

²Nyaèa ce máè m yá anaè aè m feese mbaa. Mkuèu efa gho mi feeseè mkuèu njàèa nyaèa moè' ce a ke too ená báêá, cuèu efa gho yi ba aèmboè yiù búrúè' wa'a. Nyaèa ce e m feese nyaèaroè naè aè fa nyaèa ca ñger ba kúú.

³Tu mo' efa nyaèa anaè yi m túr ma nfur moè' aè ba ce e m ba yú ye; nfur anaè aè m ba neè ke'se yi yu. Ñgoèñ wááwá yi m báèá nyaèa anaè a ká' a ce yu'ni ba neè nyaèa anaè.

⁴Beèe wááwá a m ce gú'shi neè nyaèa ce e m feese nyaèaroè naè njobeè' e m fa ñger neè nyaèa moè' ca. Woweèe a m ce gú'shi neè nyaèa ce e m fúú enjep roè naè foñ, a ce laèa enáê, "Ñwàè moè' yu ce e túr ñger a caa nyaèa ca ka'. Ñwàè yu ce aède' a nyaèa ca a re bkoèr ka'."

⁵A m fa nyaèa ca ñger ená e naatu, cáp Nyúè. A m fa ye ñger ená e gee yuu ce e koèñ aègho aè mñwáá ncoèp-baa-aè-mkyeèe.

⁶E m káè' a ce cáp Nyúè, a laa buu bbebep a kuu rlii Nyúè ker ba faèdiì' Nyúè ce cu, ba beèe embe buèu wááwá.

⁷A m fa ñger ená nyaèa ca ma' biir a beèe Nyúè, so woweèe. A m ker fa ñger ená e sa' beèe ce a ce laèa bli jáá jáéá jáá, a ce cu aè mntàè' ce vi yu aè bto' wááwá enjep ñgoèñ na.

⁸Beèe ce a ce cu njep ñgoèñ a be gú'shi neè nyaèa ca. Beèe ce a be gú'shi ka' be ba beèe ce a m sañ map mlii mbe ñwàè' Muu Njeèe ce a m yú. A m sañ mlii ca tá ñgoèñ yi ka' keè ba aègho.

⁹Ñwàè ce e ka' túr btuè', ñgaèñ yu'.

¹⁰Yi ka' ba ená a be koo ñwáè fa aè shañ baná aède' ñgaèñ buu efa rduè shañ ka'. Yi ka' ba ená a be yú ñwáè neè saè' baná a be kuè yú ye ba aègho. AÈmboè yi yu aè njááá wa'a, baná beè Nyúè a ba táá tatap, láè ntee ba neè Taèr Nyúè.

¹¹Cena yi ka' miì, máè yá nyaèa moè' aèmboè e fúú enjep nsheè. Nyaèa anaè aè m túr mdoñ mbe tuè aèmbo mdoñ ya' ce yi ku bii ká'. Mdoñ anaè mi m ba mi mmbaa. Yìi njeèndoñ aè m feese njeèndoñ nyaèa ce e m feese nyaèaroè naè.

¹²E m loèr ñger nyaèa ce e m fúú enjep roè a túr nfur ce e m keè'se wáá naè a gee buu aègho aè rlii nyaèa anaè. E m geèe beèe enjep ñgoèñ wááwá a gú'shiì neè nyaèa anaè.

¹³E m geèe buu bbáéá, a gee mor yi suu embe buèu foñ, beèe wááwá a yá.

¹⁴A ka' geèe ku' buu bbáéá ce Nyúè aè m maè'shi ená e gee aè rlii nyaèa ca naè, a bo' beèe enjep ñgoèñ wááwá aègho. E m laèa ená a woweèe a gee blañ tá a bo gú'shi neè nyaèa ce a m gwaèr neè kaèafaè' e ke' kwe ka' naè.

¹⁵Nyúè aè m maè'shi ená nyaèa ce e m fúú enjep nsheè na, yoñse mbenduè blañ ca, fa ryoèñ aègho tá vi bo laèa. E m maè'shi ená blañ ca vi yúshi beèe ce a be gú'shi neè vi ka'.

¹⁶Nyaèa anaè aè m fa ñger ená a fa beèe wááwá ncoèo. Káè ñwáè aè m ba ñwáá ñgoèr áè, káè e m ba ñwáá ñká' áè, káè e m ba ñkwaèa káè muu áè, a m fa ye ncoèo. A m ka' tá fa ñwáè ncoèo ca aè rkoo maè' ka', a fa nje nsaèpsi.

¹⁷A m laèa ená ñwáè ce e ka' tá túr ncoèo ca ka' baná ñgaèñ be fyeèni yuu káè yuu yuu ka'. Ncoèo anaè yu nombaè efa rlii nyaèa anaè.

¹⁸Beèe a ba kwaè'shi aèmboè yuu ca boèñboñ seè, neè bfee-ñwáè. Ñwáè ce e ka' túr bfee baná ñgaèñ riñ yuu ce nombaè ca táá aètu mo. Nombaè ca táá aètu ñwáè. Nombaè anaè yu mjeèe ntuunfu neè ncoèp-ntuunfu-aè-mntuunfu.

Ñwáè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 14

¹Máè ka' keèr fyá' a yá Muu Njeèe aèmboè e táá mbe rtuèu Sayoèn. E m táá mbo a beèe ncúèkii rjeèe neè ncúèkii ncoèp-kyeèe-aè-mñkyeèe. A m sañ li rlii ba rlii yìi ta nje mnsaèpsi beèe ca wááwá.

²Máè yu' aèmboè njeèndoñ aè suèu embe buèu a coo aèmboè rdip ce li ce gweè aè rkoñ wa'a, a rúúñger aèmboè mbeèñ e ke wañger ce rúèúñger naè. Njeèndoñ anaè aè m laèa aèmboè mluñ ce beèe a ce bu' wa'a.

³Beèe anaè a m táá kuèntombii neè kaèbaèraè' ba buu bteèe ce vi m ba kyeèe naè, ker ba beèe bgoèrgoèr ce a m ba ncoèp-kyeèe-aè-mmbaa naè a ce yoèp yáá fi. AÈde' ñwáè moè' aè m ba yá'ni yáá anaè caa efa beèe ce a m ba ncúèkii rjeèe neè ncúèkii ncoèp-kyeèe-aè-mñkyeèe naè ka'. Beèe anaè a ba beèe ce muu njeèe aè m yuu neè vi bláá a fúr woweèe efa múè beèe enjep ñgoèñ naè.

- ⁴Beèe anaè yu beèe ce a làè wap mnyor brara, a ke' bepsi wap mnyor a bbyeènge weèe ka'. Woweèe a yu beèe ce a ce duè aèmbuèu Muu Njeèe àè bdïi' wááwá ce muu njeèe ka' ce duè. Beèe ca yu beèe ce a yuu woweèe neè bláá, a fúr woweèe efa múè beèe, woweèe a ba beèe Nyúè, a ker a ba beèe Muu Njeèe foñ.
- ⁵Woweèe a m be nya' mnde' ka'. Yuu bebep mo' yi yu ce aède' ñwáè laa ená woweèe a geèe ka'.
- ⁶Máè yá nciindap Nyúè moè' aèmbòè e ce fáñ mbe buèu. E m ce vùè neè Nsuñ Mboèñmboñ, aè ba nsuñ ce e be mïi aè nfeè' moè' ka'. E m ce vùè tá e bo suñ nsuñ anaè neè beèe wááwá ce a ce cu njep ñgoèñ na, a ba aè mntáè' wááwá ce vi yu aè bto' wááwá, a ce laèa bli jáá jáèá jáá.
- ⁷E m laèa neè njeèndoñ ntatap enáè, “Wáp neè Nyúè, ku'si ye, njobeè' nfeè' aè gháá ce e be sa' beèe wááwá. Baná weèe gú'shi neè ye. E m geèe rbuu ba nshe, ba mdip ce mi ce fúú enjep nsheè ba mdip mñgoèrñgoèr.”
- ⁸Nciindap Nyúè moè' aè ker vùè, a laa enáè, “Li gweè. Ma rla' rgoèr ce a too ená Babiloèn naè li gweè. Aè m ba rla' ce li m geèe bto' wááwá vi no mi mruè' ce yu saèkïi, a ce saèki foñ aèmbòè woweèe.”
- ⁹Nciindap yi embenjii bciindap Nyúè vi bbaa ca aè laa neè njeèndoñ ntatap enáè, “Ñwáè ce e ka' gú'shi neè nyaèa ker ba blañ ca, byemi ená a fa ye ncoèò nje nsaèpsi káè mbe rkoo àè,
- ¹⁰baná rshentee Nyúè li be gweè mbe tu ñwáè anaè. Rshentee Nyúè anaè li be ba aèmbòè mruâ' mtatap ce a fiñshi ka'. E be no mi wááwá. E be yá mluè njep mor ce yi ce she aèmbòè a làè lá mkaèñ njo wa'a. E be yá ñgá' ca aè bsii bciindap Nyúè ba Muu Njeèe.
- ¹¹Njemor ce yi be fa woweèe ñgá' yi be mïi aè nfeè' moè' ka'. Beèe ce a ce gú'shi neè nyaèa anaè ba vi blañ, a ker túr ncoèò rlii nyaèa anaè, a be yá mluè neètú' ba neèmootïi.”
- ¹²Baná yi yu boèñboñ ená beèe Nyúè ce a ce làè vi mncir, a lá ntee neè Jisoès naè, a táá tatap.
- ¹³Máè yu' aèmbòè njeèndoñ aè suèu embe buèu a laa enáè, “Sañ blaèa ca: ‘Ká' e seè'ni, mboañtu mi yu neè beèe ce a làè ntee neè Tata Jisoès wáá a ka' kwe.’ ” Yú' Nyúè yi beesii enáè, “Yi yu wa'a, lap rfaè' li mïi. Woweèe a be lúèshi ce lu'shi, njobeè' sá' efa map mfaè' be duè a waâp mbuèu.”
- ¹⁴Máè ka' fyá' a yá ku' mmbaâ' bbúú. Ñwáè moè' aè cu mbenduè mmbaè' anaè a ba aèmbòè muu ñwáè wa'a. E m soèp rtaa kúú ce a geèe neè guèl, a túr saâ' ncáncáp mbaè boè.
- ¹⁵Nciindap Nyúè moè' aè fúú embe Ndaèp Nyúè, a laa neè njeèndoñ ntatap neè ñwáè ce e m cu mbenduè mmbaè' naè enáè, “Nfeè' ce a be kep buu efa mñkúè aè gháá. Buu ce a byeè njep ñgoèñ na wááwá vi bi. Loèr saè' du kep aègho.”

¹⁶Ñwáè ce e m cu mbenduè mmbaè' naè aè lor yìi saè' a kep buu enjep ñgoèñ aègho wááwá.

¹⁷Máè ker yá ncìindap Nyúè moè' aèmboè e fúú embe Ndaèp Nyúè embe buèu, a túr saâ' ncáncáp mbaè boè foñ.

¹⁸Máè ker yá ncìindap Nyúè moè'. AÈ m ba ncìindap Nyúè ce e ke toèo mor mbe dii' ce a ke fa rfa neè Nyúè. E vú embe dii' rfa anaè a waa, a laa neè ncìindap Nyúè moè' ca enáê, "Yáê, gráâp aè baèñ. Loèr yoè saè' anaè du ceni efa mñkwaa enjep ñgoèñ na."

¹⁹Ncìindap Nyúè anaè aè cenii gráâp enjep ñgoèñ na wááwá neè saè', a ma' njep beè'teè tá a bo nyáèñ tá mdip mi fúú enjo. Rnyáèñ efa gho anaè li táá aètu rshentee Nyúè.

²⁰Beè'teè anaè yi yu ba aè múè rla' ka'. A ka' nyáèñ gráâp anaè bláá vi fúú enjo. Bsaèp efa gho vi m ba bkiiilomátaè mjeèe mtaar, rcoomiì efa gho li ba aèmboè rkoo rmo'sir.

Ñwáè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 15

¹Cena yi ka' miì, máè ker yá yuu báèá mo' mbe buèu. AÈ m ba yuu laèa ka'. Máè m yá bcìindap Nyúè saèambaê. Woweèe a m vúè neè mñgá' saèambaê. Mñgá' saèamba ca aè m ba mñgá' ce eluèsimbuèu. Nyúè be miisi li rshentee ba neè mñgá' ca.

²Máè yá yuu mo' yi feeseè rdip rgoèr ce a geèe neè glaàs ce a fiñshi mor aè múè mo. Máè yá beèe ce a m so nyaèa ba blañ nyaèa caè, ba nombaè rlii nyaèa anaè aèmboè a tááte aèwaâa rdip rgoèr a túr mluñ Nyúè mbaè mmboè.

³Woweèe a m ce yoèp yáá ce Musiis ce e m ce faè' neè Nyúè aè m yoèp, aè ba yáá Muu Njeèe foñ naè. Woweèe a m yoèp enáê, "Wáâ Nyúè ce aè yu yeèr taê, ñger wááwá yi yu mba wáâ mmboè. Mo mfaè' mi caèa ñger, aè ba foñ mfaâ' mmbáèá. AÈ yu ñkúú neè bto' wááwá enjep ñgoèñ na, buu ce wáâ geèe vi ku ba yáániì, a ba mini aè nfeè' wááwá.

⁴Yeèr taê, ñwáè ce aède' e wáp wáè ka', yu nda? Ñwáè ce aède' e buu efa rkuè'si lo rlii yu nda? Ñwáè ce e yu nrara ku ba wáè caè'caè'. Beâe aè bto' wááwá a be vúè gú'shi neè wáè, njobeè' a yá ená buu wááwá ce aè ce geèe vi yu yáániì."

⁵Cena yi ka' miì, máè yá mbe buèu. A ka' fyá' mbo, dii' rara ce yi caèa ñger ce yi yu mbe Ndaèp Nyúè embe buèu naè yi ba too.

⁶Bcìindap Nyúè saèamba ce a m vúè neè mñgá' saèamba naè a fúú embe dii' Nyúè anaè. Woweèe a m yar bcáâ' bbúú ce vi m ce fúp seê. Woweèe a m cúú kùè cáè' ce a geèe neè gul nje ñguèñ.

⁷Moè' efa buu bteèe ce vi m ba kyeèe naè aè fa bcìindap Nyúè saèamba ca bghee ce a geèe neè gul vi saèambaê. Rshentee Nyúè ce e ku ba nteèe aè nfeè' wááwá li m ba njep bghee anaè jiñ.

⁸Njemor yi tar mbe dii' Nyúè anaè. Njemor anaè yi m vùè ese ñger ker ba foèò Nyúè. Ñwàè moè' aè m ba ce aède' e m ba du mbe dii' Nyúè anaè ka'. AÈde' ñwàè aè m ba ku du mbo ba aè nfeè' ce mñgá' saèamba ce bciindap Nyúè a vùè aègho naè vi mi.

Ñwàè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 16

¹Cena yi ka' mi, máè yu' aèmbòè njeendoñ aè laèa tatap embe dii' Nyúè. E m laèa neè bciindap Nyúè saèamba caè enáè, "Cuè' neè rshentee Nyúè ce weèe túr aè bghee naè njep ñgoèñ."

²Nciindap Nyúè yi entoembii aè cu' ñgá' ce e m ba njep ghee yi naè njep ñgoèñ. E ka' cuè', bkoetà ce vi ke yañ se naè vi koo beèe ce a m fa woweèe ncoèò nyaèa caè, woweèe a ker ce gú'shi neè blañ nyaèa anaè naè.

³Nciindap Nyúè yi embenji mo aè cu' ñgá' ce e m ba njep ghee yi njep rdip rgoèr. E ka' cuè', rdip rgoèr li ghuptii a ba aèmbòè bláá gúáu ñwàè wa'a. Buu bteèe ce vi m ba njo vi kweñgeèr wááwá.

⁴Nciindap Nyúè moè' aè cu' ñgá' ce e m ba njep ghee yi njep roè ba mdip ce mi ce fúú enjep nsheè. Mdip anaè mi beeñgeèr aè bláá.

⁵Máè yu' aèmbòè nciindap Nyúè ce e m túr ñger mbenduè mdip naè aè laèa enáè, "Wàè ce aè yu ñwáâ nrara, wàè m ba, a ba seè'ni na. Wàè teni mnsa' ca yááni.

⁶Beèe ce a m yúshi yoè beèe a ker yúshi yo ñgaâ ncep ntuu, bláá vi láñ naè, a beèe ce wàè fa bláá neè woweèe ená a no. Yu beèe ce a ba no bláá anaè ghup."

⁷Máè yu' aèmbòè njeendoñ aè laèa embe dii' rfa enáè, "Yi yu mini. Wáâ Nyúè ce aè yu yeèr taè, ñger wááwá yi yu mba wáâ mmoè. Wàè teni mnsa' aè njiú yááni."

⁸Nciindap Nyúè moè' aè cu' ñgá' ce e m ba njep ghee yi mbenduè nyúè ce e ke sañ na. E ka' cuè', Taâr Nyúè aè ma'shiì, ñgá' anaè aè she aèmbòè mor wa'a, a too beèe.

⁹E ka' toèò woweèe, woweèe a cáp Nyúè ce e túr ñger mbenduè mñgá' ca wááwá. Woweèe a m kani efa rkupse yap ntee, kuè'si Nyúè.

¹⁰Nciindap Nyúè moè' aè cu' ñgá' ce e m ba njep ghee yi mbenduè kaèbaèraè' nyaèa ce e m fúú enjep roè naè. E ka' cuè', túè' aè sii aè ñgoèñ wááwá ce nyaèa anaè aè m ce sa'. Beèe a m luushi mlee njo' mluè ce woweèe a m ce yá.

¹¹Woweèe a m cáp Nyúè embe buèu njo' ñgá' ce woweèe a m ce yá, ker ba njobeè' bkoetà ce vi m koo woweèe naè. Woweèe a m yá ñgá' ca wa'a, a ke' kupse yap ntee borni buu bbebep ce woweèe a m ce geèe ka'.

¹²Nciindap Nyúè moè' aè cu' ñgá' ce e m ba njep ghee yi njep ma rdip ce a too ená Yufrátiis. E ka' cuè', rdip anaè li yuushi tá bkúú ekuè mbuèuntii a bo caèa njiì enjo.

¹³Máè yá byú' bbebep viû btaar, vi feeseè bja'. Vi m fúú ekuè cuèu nyaèa ce e m feese nyaèaroè naè, ba nyaèa ce e m fúú enjep roè naè, ker ba ekuè cuèu ñwáè ce e mú ce nya' mnde' ená e yu ñwáè ncep ntuu Nyúè naè.

¹⁴Byú' anaè yu mnyúâmkaè', a túr ñnger aè rgeèe buu bbáèá. Byú' anaè vi m duè a yá bkúú enjep ñgoèñ na wááwá, a baashi woweèe aèbee tá a bo maè' bïir a Nyúè weèe aè noèñ ce Nyúè ce ñnger wááwá yi yu mba yeâ mmboè be duèñshi yi ñnger.

¹⁵Yáè, “M be vùè aèmmoè nyáèá wa'a. Rboântu li yu neè ñwáè ce e ce buumi ka', a ce keè'ni vi bcáè', faè dïi' a lor vi, tá e lo kar mbuèuriñ tá rïitu yi koo ye aè múè beèe ka'.”

¹⁶Byú' ca vi vùè neè bkúú ca aèbee aè dïi' ce a too aè li Jus ená AÈmaègádoèn.

¹⁷Nciïndap Nyúè yïi elùèsimbuèu aè ñwañ ñgá' enjep ghee yi mbekiï. E ka' ñwañ, njeèndoñ aè laa embe kaèbaèraè' ce yi m ba mbe Ndaèp Nyúè naè enáè, “Yi miï.”

¹⁸Njeèndoñ anaè aè ka' laèa wa'a, mbeèñ aè bapñgeèr, a rúúñger, a wañger, nshe aè ci'tiï. Ká' embe nfeè' ce beèe a m káè' ba njep ñgoèñ na, ñgoèñ yi m be ci'ti wa' ka'.

¹⁹Ma rla' rgoèr caè li tenïi nyor bdiû' btaar, mla' ce mi m ba aè bto' wááwá enjep ñgoèñ na mi gweñgeèr. Nyúè aè m kuushi ma rla' rgoèr ce a m ce too ená Babiloèn naè, li rshentee ba yïi ñgá' aè vù mbenduè rla' ca. Nyúè aè m geèe rla' ca li no li rshentee ce li m ba njep yeâ ndoñ aèmmoè ndoñ mruâ' mtatap wa'a.

²⁰Bto' ce mdip mi siïr a kaari a tarte ker ba mtuèu a m káèáñger, a bú.

²¹Mghoèo mi suu embe buèu a gweñger aènduè beèe. Rghoáo rmo'sir li m ce rïir aèmmoè baèa msañ wa'a. Ñgá' anaè aè m báámi seè. Beèe a m cáp Nyúè njobeè' ku' ñgá' ce woweèe a m ce yá.

Ñwaè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 17

¹Cena yi ka' miï, máè yá nciïndap Nyúè moè' efa múè bciïndap saèamba ce a m túr bghee saèamba naè. E m vùè a laa neè máè enáè, “Vùè tá m duñshi wáè ñgá' ce kwaèraè ce e caèa ñnger na be yá. Kwaèraè ca táá aètu rla' ce a baè'ri mbetar mdip.

²Bkúú enjep ñgoèñ na wááwá a m noèñ a kwaèraè anaè weèe, beèe enjep ñgoèñ na wááwá a no mruè' saèkiï, a ce saèki foñ aèmmoè kwaèraè ca.”

³Máè m ba mbaè mmbo Yú' Nyúè, nciïndap Nyúè aè lor máè a du aègho aè ntee rïiñ. Máè ka' baè' aèfo a yá njeñwáè aèmmoè e cu mbenduè nyaâa mbembep, nyaèa anaè aè ba mbeer. A m sañ mlii aè nyor nyaèa anaè wááwá, aè ba ba mlii ce a m ce cáp ba Nyúè aègho. Nyaèa anaè aè m túr btu saèambaè, a túr mdoñ rúèú.

⁴Njeñwáè ca aè m yar bcáâ' bbeer, aè ba bcáè' ce vi m boèñ seè. E m suèsi yïi nyor neè buu jáá jáèá jáá. AÈ m ba buu aèmmoè bkwaèñ, ba mnciïi ba byáèári. A m geèe

buu anaè neè gul ker ba bluèr ce vi m ce laè'ñger seê. E m túr ndoñ ce a geèe neè gul mba yeâ boè, ndoñ anaè aè ruu neè bsaèrbuu efa yïi saèkïi.

⁵A m sañ rlii nje nsaèpsi njeñwàè ca. Rlii anaè li m táá ba aètu ñgaèa ce a m maè'. Rlii anaè li m ba enáê, “Babiloèn ce ñgoèr, ma ñwàè bsaèkïi, ba ma ñwàè bsaèrbuu enjep ñgoèñ na.”

⁶Màè m yá máná njeñwàè anaè aè m no bláá beèe ce a m yúshi njobeè' woweèe a m ce laèa aèwañ ená woweèe a ce duè aèmbuèu Jisoès naè. E m no, bláá anaè vi koo ye aèmboè mruè' mi ke koo ñwàè naè. Màè ka' yá wa'a, a bááñger seê.

⁷Nciïndap Nyúè aè laa neè máè enáê, “Wàè báèáñger njoká? M be to' wàè yuu ce njeñwàè ca ker ba nyaèa ce e túr btu saèamba a túr mdoñ rúú naè, a táá aètu mo.

⁸Nyaèa anaè aè m ba nteèe a ker bii nteèe seè'ni ka'. E be fúú enjep rwee ce lúèsimbuèu yu aègho ka' naè, tá a lo yú ye tá e kwe dúèdúè. Beèe ce a ce cu njep ñgoèñ na a be yá nyaèa ca, báèáñger seê. Beèe ca yu beèe ce a m sañ map mlii mbe ñwàè' ryoèñ ka', tá ñgoèñ yi ka' keè ba aègho. Woweèe a be báèáñger njobeè' nyaèa ca aè m ba nteèe a ker bii nteèe seè'ni ka, keèr loè kúti nteèe.

⁹“Beèe a ba kwaè'shi aèmboè buu ca boèñboñ se neè bfee-ñwàè. Btu saèamba ca yu mtuèu saèamba ce njeñwàè ca cu mbenduè mo. Btu anaè vi táá aètu bkúú saèambaê.

¹⁰Bkúú ta efa múè bkúú saèamba ca a bii mbe kúú ka'. Ñkúú moè' ku bii sa', moè' aè ku bii vùè. E be vùè kuè sa' ba nfeè' múcaèr seê.

¹¹Nyaèa ce e m ba nteèe, a bii nteèe seè'ni ka' naè yu ñkúú embenjiï bkúú saèambaê. E yu ñkúú embenjiï bkúú saèamba wa'a, a ku ba aè múè bkúú saèamba ca. Ku báti nfeè' múcaèr tá e nati du faèdïi' ce a be yú ye tá e kwe dúèdúè.

¹²“Mdoñ rúú ce wàè yá naè, yu bkúú rúú ce a bii ka' ko' mbe kúú. A be ghar woweèe wáá, tá woweèe a sa' a nyaèa anaè weèe aèbee nfeè' múcaèr seê.

¹³Bkúú rruú ca a be kuè túr ba rkwaè'shiû rmo'sir. Woweèe a be fa wap mnyor neè nyaèa anaè, ce faè' ba neè ye.

¹⁴Woweèe a be maè' biïr a muu njeèe Nyúè, tá Muu Njeèe Nyúè so woweèe. E be so woweèe njobeè' e yu ñkúú ce e caèa bkúú wááwá, a ker ba Taèr ce e caèa btaèr wááwá. Muu Njeèe a yïi beèe weèe a be so aèbee. Beèe ca yu beèe ce e ká', a ce, aè ba beèe ce a ce duè a yeâ mbuèu neè ntee e mo'sir.”

¹⁵Nciïndap Nyúè anaè aè laa neè máè enáê, “Mdip ce wàè yá ma kwaèraè caè aè cu mbetar mo naè, mi táá aètu ku' beâe aè mntáè' wááwá aè bto' wááwá ce a ce laèa bli jáá jáèá jáá.

¹⁶Nfeè' moè' be ba ce mdoñ rúú ce wàè yá, ba nyaèa caè a be baèa kwaèraè ca, faèp buu ese ye wááwá tá e kar mbuèuriñ. A be sáá nyaèa efa yeâ nyoèr ye, keèr loèr mor toèe ye aègho.”

¹⁷Nyúè a ñwáè ce e geèe bkúú ca a túr ntee e mo'sir, a vú aèbee, a fa yap ñger neè nyaèa ca ená e sa' caar tá yuu ce e m laèa ená yi be keè ba, yi geetiĩ.

¹⁸Njeñwáè ce wáè m yá naè, yu rla' rgoèr ce li ce sa' bkúú enjep ñgoèñ na wááwá.

Ñwáè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 18

¹Cena yi ka' miĩ, máè yá ncĩndap Nyúè moè' aèmbòè e ce suèu embe buèu. E m túr ñger goèr seè. Yiĩ nyor aè m ce raa, rraa efa yeâ nyor anaè li raa aè ñgoèñ wááwá.

²E m waa neè njeèndoñ ntatap enáè, “Ma rla' Babilòen li gweè. Li gweè dúèdúè. Rla' anaè aè kúti diĩ' ce mnyúâmkaè' vi ce cu. Byú' bebep wááwá vi tarshi aèfo. Njáèá bsiñ ce beèe a koèñ ka' vi tarshi nyor aèfo.

³A fa rla' ca ñgá' njobeè' li m fa mruè' saèkiĩ neè bto' enjep ñgoèñ na wááwá, bto' ca vi no a ce saèki foñ aèmbòè rli. Bkúú wááwá enjep ñgoèñ na a m ce ká' rla' ca ená a woweèe a sakiĩ. Li m geèe ñgaâa ntaa enjep ñgoèñ na a túr mbaèa njobeè' li m ce yuu ku' buu ese woweèe tá e bo ye rboèñ aègho.”

⁴Máè yu' aèmbòè njeèndoñ moè' aè suèu embe buèu a laa enáè, “Fúú neè efa múè rla' anaè yaè beèe. Fúú neè faè diĩ' weèe rla' ca weèe lo cú' mmbo tá wee weèe foñ lo geèe buu bbebep ka'. Fúú neè faè diĩ' wee weèe foñ lo yá ñgá' ce a be fa neè rla' anaè ka'.

⁵Ku' buu bbebep anaè aè kuè' a ba aèmbòè rtuèu ce li saèp a ba' mbe buèu wa'a. Nyúè aè kuushii buu bbebep anaè.

⁶Tá buu bbebep ce rla' ca li m geèe naè kúti mbe tu mo. Tá ñgá' ce a be fa neè rla' ca, caa yiĩ ce li m ce fa neè beèe naè ñkaèraè' baa. Loèr neè ndoñ ce rla' ca li m ce fa beèe mruè' njo ená a no naè fa li mruè' njo tá li no. Fa neè li ba mruè' ce mi tap a caa mruè' mi caè ñkaèraè' baa.

⁷Fa neè li ñgá', gee tá li koosimnse. Geèe neè tá ñgá' ba ñkoosimnse rla' anaè ku ba goèr foñ aèmbòè ku' foèo ba ku' buu ce li m túr naè. Fa neè li ñgá' njobeè' li ce naèa tu ená li yu ñkúú. Li ce laèa ená li yu ñgwañkúñwáè ka', aède' li war aè nfeè' moè' ka'.

⁸Aè ka' ba njobeè' li ce laèa wa'a, baná ku' ñgá' ce li be loè yá naè, be gweè mbenduè mo. Be ba aè noèñ ñgá' anaè tá li yañ, koosimnse, tá njeè koo li, mor yi ker toèo li foñ. Aè ka' ba njobeè' yiiseèe Ta Nyúè túr ñger, baná ku ba ye ce e be sa' mnsa' rla' ca teni.”

⁹Bkúú enjep ñgoèñ na ce a m ce ká' rla' ca ená a woweèe a sakiĩ, ce ye ñgoèñ naè, a be yá nje efa mor ce yi be toèo rla' ca, taa mmbo mbe tuè, war.

¹⁰Woweèe a be yá aèmbòè rla' ca li ce yá ñgá', wáp, táá aèñjisaèp laèa enáè, “Ndoèo! Ndoèo! Ma rla' rgoèr ce a too ená Babilòen ce li túr ñger foñ se naè, li ce yá ñgá'. A ku lor ba nfeè' múcaèr, a teni wo mnsa'.”

- 11 Ñgaâa ntaa enjep ñgoèñ na a be yá aèmboè rla' ca li ce she tá a taa mmbo mbe tuè war, njobeè' ñwáè ce e yuu yaèp buu ntaa be keèr ba ka'.
- 12 Ñgaâa ntaa ca a m ce geèe ntaa neè buu ce a m geèe neè gul ba selvaè ba bluèr ce vi m ce laè'ñger. Ntaa bcáè' ce vi m túr ncoèò jáá jáèá jáá a luu ntaa se naè aè ker ba aègho ka'. Ntaa buu embe ndaèp ce a m geèe neè mntaañguu ce vi m ce rúèú bboèñboñ seê, ba vii ce a m geèe neè msoèñ juè', ba vii ce a m soèp, ba buu ce a m geèe neè bco' bboèñboñ ba bluèr, aè ba aègho ka'.
- 13 Ntaa mgúr ce mi m ce rúèú boèñboñ aè ba aègho ka'. Ntaa mruè' ba ntaa mgúr aè ba aègho ka'. Ntaa kwaa aè ba aègho ka'. Ntaa nyaèa aèmboè naè' ba njeèe ba mnyaèabaèraè' aè ba aègho ka'. Ntaa mutuè mntaañguu aè ba aègho ka'. Ntaa bkwaèa ba beèe ce a m koo aè rkoèñ aè ker ba aègho ka'.
- 14 Ñgaâa ntaa caè a be laèa enáê, “Buu wááwá ce wáè m koèñ naè vi mi. Yo foèò ba ku' buu ce wáè m túr naè vi mi. AÈde' aè ker túr buu anaè ka'.”
- 15 Beèe ce a m ce geèe ntaa a túr ku' buu se naè, a be yá aèmboè rla' ca li ce yá ñgá', wáp, táá aènjìsaèp, taa mmbo mbe tuè, war, laèa enáê,
- 16 “Ndoèò! Ndoèò aè co' rla' rgoèr ca. AÈ m ba entoèmbiì rla' ca li m ba aèmboè njeñwáè ce e yar bcáâ' bboèñboñ ce vi m ce fúp, mo' vi ce baèñ. E m suèsi yiì nyor neè buu ce a m geèe neè gul ba bluèr ce vi ce laè'ñger.
- 17 Ku' buu ce rla' ca li m túr wááwá vi ku mi ba njaè' moè'sir.” Beèe ce a yu btu mfaè' neè beèe ce a ke faè' mbe bkeñ bgoèrgoèr, ba beèe wááwá ce a ke yeñger ba enjep roè, a m táá foñ aènjìsaèp,
- 18 a ka' yá njemor efa rla' ce li m ce she, a waa, a laa enáê, “Hábáê, rla' mo' li m be ba aèmboè rla' ca ka'.”
- 19 Woweèe a m gweè aè nsheè a biñri, a waa a laa enáê, “Ndoèò! Ndoèò aè co' rla' ca. AÈ m ba entoèmbiì, beèe ce a m túr bkeñ bgoèrgoèr a ku' njo' rla' ca. Ku' buu ce rla' ca li m túr wááwá vi ku mi ba njaè' moè'sir.”
- 20 Tá beèe embe buèu wááwá a lu'shi njobeè' rla' Babiloèn li gweè. Tá beèe Nyúè wááwá, ba ñgaâa ntuu neè Jisoès, ker ba ñgaâa ncep ntuu Nyúè a lu'shi njobeè' Nyúè aè bepsi rla' ca njo' ñgá' ce li m ce fa neè woweèe.
- 21 Ma nciìndap Nyúè moè' aè lor luèr ce e m kuè' aèmboè ñgoè' baa wa'a, a ma' njep roè a laa enáê, “A be koo ma rla' ce a too ená Babiloèn na aè ñger, geèe tá li gwe wa'a, tá ñwáè ker yá rli ka'.
- 22 Ñwáè be keèr yu' aèmboè beèe a ce bu' mluñ, ce fyáp mdoñ ba msoèñ, káè ce yoèp byáá aèfo ka'. Beèe ce a ke fáèr buu enje mmboè a be keèr ba aèfo ka'. Ñwáè be keèr yu' aèmboè a ce goè' baa aèfo ka'.
- 23 Blam vi be keèr raa aèfo ka. Mñkaè' bguèu vi be keèr ba aèfo ka'. AÈ m ba entoèmbiì ñgaâa ntaa ce aè rla' Babiloèn a ba beèe bgoèrgoèr njep ñgoèñ na, ma rla' anaè li ce bo' beèe aè bto' wááwá aè tú'.

²⁴Bláá ñgaâa ncep ntuu Nyúè ba bláá beèè Nyúè moè' wááwá, ker ba bláá beèè wááwá ce a yúshi njep ñgoèñ na, vi yu mbe tu rla' anaè.”

Ñwaè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 19

¹Cena yi ka' mii, yuu mo' yi coo máè mbaè tuè' embe buèu aèmbòè mnjeendoñ ma kúr beèè wa'a. A m ce yoèp yáá enáè,

“AÈleèluyaè! Rluèñ ba foèò ba ñger wááwá yi ba mba yeâ mmboè.

²E yu ñwáâ mini. E ke sa' mnsa', teni aè njiû yááni. E fa ñgá' neè ma kwaèraè ce e m bepsi ñgoèñ neè saèkii naè. E kúsi mcucu' neè kwaèraè ca njobeè' e m yúshi yii beèè ce a m ce faè' neè ye.”

³Woweèè a ker yop enáè, “AÈleèluyaè! Rla' ca li ce she, tá njemor yi ko' mbekii, mii aè nfeè' moè' ka'.”

⁴Beâe bgoèrgoèr ce a m ba ncoèp-kyeèe-aè-mmbaa naè ker ba buu bteèè ce vi m ba kyeèè naè, a gú'shiì neè Nyúè ce e m cu mbe kaèbaèraè', a laa enáè, “Yi yu wa'a! AÈleèluyaè.”

⁵Máè yu' aèmbòè njeendoñ aè laèa embe kaèbaèraè' enáè, “Beèè wááwá ce a yu ñgaâa mfaè' neè Nyúè, a ce wáp Nyúè foñ naè, a yoñshi yii seèè Nyúè. Káè yu beâe bgoèrgoèr áè, káè yu beâe bká'ká' áè, yoèñshi neè Nyúè.”

⁶Máè yu' yuu mo' yi coo máè mbaè tuè' aèmbòè njeendoñ ma kúr beèè wa'a. Njeendoñ anaè aè m ba aèmbòè njeendoñ rdip ce li ce gweè aè rkoñ wa'a, a ker wañger aèmbòè mbeèñ wa'a. Njeendoñ anaè aè m waa enáè, “AÈleèluyaè. Nyúè ce e yu yii seèè Tataè, ce e túr buu wááwá mba yeâ mmboè, yu ñkúú enjep ñgoèñ na seè'ni.

⁷Seèè yu' rboèñ, lu'shi, ku'si Nyúè, njobeè' nfeè' aè gháá ce Muu Njeèè be tarshi bguèu. Ñgwa yii aè tami nyor aè bguèu anaè foñ.

⁸Nyúè aè fa ñgwaguèu anaè bcáâ' bbúú ce vi ce raa a ce laè'ñger seè, ená e yar.” Bcáè' ca vi táá aètu mfaâ' mmboèñmboñ ce beèè Nyúè a geèè.

⁹Nciïndap Nyúè ce e m laèa neè máè naè aè ker laa enáè, “Sañ blaèa ca: ‘Mboântu mi yu neè beèè ce a be woweèè aè ñkaâ' bguèu yi Muu Njeèè.’” E ker laa neè máè enáè, “Blaèa ca aè laèa ba Nyúè seeseè.”

¹⁰Máè ka' yu' wa'a, a gwe njeptii nciïndap Nyúè anaè ená m bo gú'shi neè ye. E laa neè máè enáè, “Fa geèè wa' ka'. M ku ba ñwáè ce m ce geèè rfaè' Nyúè aèmbòè wáâ geèè foñ naè. M ku ba ñwáè rfaè' neè Nyúè aèmbòè weèè bfúr wo weèè yu naè. M ku ba aèmbòè beèè wááwá ce a táá tatap, a ce laèa ená Jisoès yu yaèp Tataè. Gú'shi neè ba neè Nyúè caè'caè'. Nsuñ Jisoès yu ntee efa ntuu Nyúè.”

¹¹Cena yi ka' mii, máè yá aèmbòè rbuu li múè'ti. Li ka' múè'ti, máè yá nyaèabaèraâ' mbúú. Rlii ñwáè ce e m cu mbe nyaèabaèraè' anaè li m ba enáè,

“Ñwàè mini ce aède' beèe a foosìi.” E ke sa' mnsa' yáániì, ku ma' ba bìir ce e ba maè'.

¹²Mi mmir mi yu aèmboè mçuèñ mor wa'a. E soèp mtaa kúú mbe yeâ tuè aèngoo. A sañ rlii mo' a yeâ nyoèr, aè ku riñ ba ye a riñ rlii anaè.

¹³E maè' saèaro ce a fúú njep bláá. A too li rlii enáê, “Nlaèa Nyúè.”

¹⁴Ñgaâa maè' bìir embe buèu wááwá a m ce duè a yeâ mbuèu. Woweèe a m yar bcáâ' bbúú ce mú ncoèo moè' aè m ba aègho ka', a cute mbe mnyaèabaèraâ' bbúú.

¹⁵Saè' mbyàèràñ aè m fúú eku yeâ cuèu. AÈ m ba saè' ce e be so bto' ce a baèa ye aègho. E be loèr yìi mbaèñ kúú ce a geèe neè bco', sa' woweèe aègho. E be nyáèñ gráâp ce a m ceni naè njep beè'teè ce a ke nyáèñ. Rnyáèñ efa gho li táá aètu ku' rshentee Nyúè ce ñger wááwá yi yu mba yeâ mmoè.

¹⁶A m sañ rlii a yeâ cáè' ce e m maè' aè nyoèr ker ba a yi ká'shi. Rlii ce a m sañ anaè li m ba enáê, “Ñkúú ce e caèa bkúú wááwá. Tata ce e caèa btata wááwá.”

¹⁷Máè yá nciindap Nyúè moè' aèmboè e táá aè nyúè. E m waa a ká'shi bsiñ ce vi ke ye bgúâú buu, a laa neè vi enáê, “Vúè neè aèbee ye ku' ñkaè' ce Nyúè aè ká'.

¹⁸Vúè neè ye bgúâú bkúú, ba bgúâú beèe ce a m ba btu neè bsoogáè, ker ba bgúâú beèe bgoèrgoèr. Vúè neè ye bgúâú mnyaèabaèraè' ba bgúâú beèe ce a m ce cañ mbo. Vúè neè ye bgúâú beèe wááwá, káè yu bkwaèa áè, káè yu boo áè, káè yu beèe bgoèrgoèr áè, káè yu beèe bká'ká' áè, ye neè bgúèú efa gho.”

¹⁹Máè yá aèmboè nyaèa ce e m fúú enjep roè naè aè vúè aèbee a bkúú enjep ñgoèñ na ker ba bsoogáè ce a yu njeptii bkúú ca. Woweèe a m vúè aèbee tá a bo maè' bìir a ñwáè ce e m cu mbe nyaèabaèraâ' mbúú naè ba bsoogáè ce a m ba njep yeâ tìi.

²⁰A m koo nyaèa ca ker ba ñwáè ce e m ce nya' mnde' ená e yu ñwáè ncep ntuu Nyúè, aè ker ba ñwáè ce e m ce geèe buu bbáèá aè bsii nyaèa ca naè. E m geèe buu bbáèá anaè a bo' beèe ce a m fa woweèe ncoèo nyaèa ca, woweèe a ker ce gú'shi neè blañ nyaèa ca naè. A m koo nyaèa ca ba ñwáè mnde' ca a ma' woweèe bteèe njep ma mor ce mkaèñ mi ce she njo.

²¹Ñwáè ce e m cu mbe nyaèabaèraâ' mbúú naè aè lor saè' ce e m ba ku yeâ cuèu naè a yúshi bár beèe ce a m ce duè aèmbuèu nyaèa anaè aègho, bsiñ vi vú a ye bgúâú beèe ca, a sáè.

Ñwáè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 20

¹Máè yá aèmboè nciindap Nyúè moè' ce suèu embe buèu, a túr ki ce a ke mú' rwee ce lúèsimbuèu yu aègho ka' naè aègho. E m túr ma shañ ñgoèr mbaè boè.

²E m koo nyaèa ce e m feese nyaèaroè naè a kyáá neè shañ anaè, e cu aègho aè bfeè' ncúèkiì. Nyaèa ca yu nyo ce e m ba eluâũngoèñ, aè ba nyaèa ce a ce too rlii efa gho ená nyúèrkaè', a ker ce too rmo' ená Sataèn naè.

³E m koo ye a ma' njep rwee ce lúèsimbuèu yu aègho ka'. A ka' maè' njo a li' cuèu efa gho, a siñ neè ncoèo Nyúè. E m geèe wa'a tá e bo cu njo aè bfeè' ncúèkìi, keèr túr njìi aè rbo' beèe enjep ñgoèñ ka'. Bfeè' ncúèkìi ca vi mii, tá a ku fúr ye enjo aè mú nfeè' moè'.

⁴Máè yá bkaèbaèraè', a yá beèe ce a m cu mbe bkaèbaèraè' anaè. A m fa beèe anaè ñger ená a sa' beèe. Máè yá myoèñ beèe ce a m ceeshi woweèe btu njobeè' woweèe a m ce suñ beèe ená woweèe a byemi neè Jisoès, a ker ce feè'shi blaâa Nyúè naè. Beèe ca a beèe ce a m gú'shi neè nyaèa ce e m fúú enjep roè naè ka', a ker gú'shi neè blañ nyaèa anaè ka'. Woweèe a m kani foñ ená a fa fa woweèe ncoèo nyaèa anaè nje nsaèpsi káè aè boè ka'. Beèe ca a m kweñger, a fúú efa rkwe, a Jisos Kraâis weèe a sa' aèbee aè bfeè' ncúèkìi.

⁵Cena yu nfúú efa rkwe ce entoembii. Bár beèe ce a m kweñger naè a m ker fúú efa rkwe ka', caar tá bfeè' ncúèkìi ca vi mii.

⁶Beèe ce a ka' ke fúú efa rkwe entombii baná woweèe a yu ñgaâa mboâñtu a ba beâe brara. Rkwe embenjii li be joèo woweèe ka'. Woweèe a be ba ñgaâa tañshi tañshii neè Nyúè ba Kraêis, sa' a Kraâis weèe aè bfeè' ncúèkìi.

⁷Bfeè' ncúèkìi ca vi be mii tá a fúr Sataèn efa shañ,

⁸tá e du aè bto' ce vi yu aè mmbuu ñgoèñ wááwá, bo' bto' anaè. A too bto' anaè ená Gok ba Magoèk. E be vùè neè bto' ca aèbee tá vi bo maè' biir. Ñgaâa maè' biir anaè a be ba goèr aèmoè nsaruñ wa'a.

⁹Woweèe a be duè aè ñgoèñ wááwá, siir dii' ce beèe Nyúè a yu, ce yu rla' ce Nyúè koèñ se naè, kaari tarte. Woweèe a be siir wa'a, tá mor yi suu embe buèu toèo woweèe.

¹⁰A be koo Nyúèrkaè' ce e m bo' beèe anaè naè, maè' njep ma mor ce mkaèñ mi m ce she njo. A dii' ce nyaèa ce e m fúú enjep roè naè ba ñwáè ce e m ce nya' mnde' ená e yu ñwáè ncep ntuu Nyúè naè a yu. Woweèe a be cu njo, yá mluè neètú' ba neèmootii, kuè yá wa'a nfeseè.

¹¹Máè yá ma kaèbaèraâ' búú, a yá ñwáè ce e m cu mbo. Ñwáè ca aè ka' nyáá, nshe ba rbuu a da' a bú, a ker yááti ka'.

¹²Máè yá beâe bgoèrgoèr ba beâe bká'ká' ce a m kweñger aèmoèe a táá kuèntombii neè kaèbaèraè' anaè. A m múè' mñwaè'. A m ker mú' ñwaè' mo', ñwaè' anaè aè ba ñwaâ' ryoèñ. Ñwáè ce e m cu mbe kaèbaèraè' naè aè m fyá' mbe mñwaè' ce a m sañ mfaè' beèe ce a m kweñger anaè mbo, a teni mnsa' ñwáè wááwá aèmoèe mi mfaè' mi m ba.

¹³Beèe wááwá a m ba aèfo. Beèe ce a m kweñger njep rdip rgoèr a m fúú enjo. Beèe ce a m kweñger, a ba mbaè yir a vù embaâ, a sa' woweèe, a teni mnsa' ñwáè wááwá aèmoèe mi mfaè' mi m ba.

¹⁴A ka' teni mnsa' wáá, a lor rkwe ba ñgoèñ embaè yir a ma' njep ma mor caè. Ma mor anaè yu rkwe embenjii.

¹⁵A m koo beèe ce a m sañ map mlíi mbe ñwaa' ryoèñ ka', a ma' njep ma mor anaè.

Ñwaa' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 21

¹Máè yá rbuu rfi ba nshe nfi. Rbuu ce li m ba entombiì ba nshe ce e m ba entombiì aè m bú, rdip rgoèr li bú foñ.

²Máè yá rla' rrara ce a m ce too ená Jáèrusaláèm ce nfi aèmboè li ce suèu embe buèu. AÈ m suèusi Nyúè a suusi li. Li m boèñ aèmboè njeñwaaè ce e suèsi nyor tá e bo duè mbe ndaèp nduu yìi wa'a.

³Máè yu' aèmboè njeendoñ ntatap aè laèa embe kaèbaèraè' enáê, “Rla' Nyúè li yu seè'ni ba aè mú beèe. E be cu a woweèe tá woweèe a ba yìi beèe. Nyúè seese be ba a woweèe, ba yaèp Nyúè.

⁴E be siñsi map mñgoommir wááwá. Rkwe li be keèr ba aègho ka', ñkoosimnse ba aègho ka', rwar li ba aègho ka', ryañ li ba aègho ka', njobeè' buu brúèú aè mii dúèdúè.”

⁵Ñwaaè ce e m cu mbe kaèbaèraè' naè aè laa enáê, “Yáê, m be geèe ba buu bfi seè'ni.” E m ker laa enáê, “Sañ blaèa ca njobeè' yu blaèa ce aède' vi caa aè cicìi ka', vi yu mini.”

⁶E m ker laa neè máè enáê, “La rfaè' li mii. M yu Alfaè, a ba OÈmágaè. A máè ñwaaè ce e m káè' buu wááwá, a ba ñwaaè ce e be mii si buu anaè. Ñ waaè ce ntee mdip yi ka' ce luèu ye, baná m be sáap mdip enjep rdip ryoèñ fa ye tá e no aè cicìi.

⁷Ñwaaè ce e ka' so, baná ñgaèñ be koni buu ca wááwá. M be ba yìi Nyúè, tá e ba muu waè.

⁸AÈ ka' ba yi aèmboè beèe ce a yu ñgaâa bwáp, ba beèe ce a yu mini ka', ba ñgaâa bsaèrbuu, ba ñgaâa nyúshi beèe, a be fa woweèe ñgá'. Beèe ce a ce saèki, ba ñgaâa tú', ba beèe ce a ce gú'shi neè mnyúè enjep ñgoèñ na, ba ñgaâa mnde', a be fa woweèe ñgá' foñ. A be koo woweèe wááwá maè' njep ma mor ce mkaèñ mi ce she njo. Ñgá' ca yu rkwe embenjiì.”

⁹Nciìndap Nyúè moè' efa múè bciìndap Nyúè ce a m túr bghee saèambaè, mñgá' vi ba njo naè aè vú a laa neè máè enáê, “Vúè tá m duñshi waaè ñgwaguèu ce e yu ñgwa Muu Njeèe.”

¹⁰Máè m ba mbaè mmbo Yú' Rara, nciìndap Nyúè aè lor máè a du aègho mbe tu ma rtuèu ce li m saèp seè. Weèr ye aè ka' baè' mbo, e duñshi máè Jáèrusaláèm ce yu rla' rrara ce li m loè ese Nyúè, aèmboè li ce suèu embe buèu.

¹¹Rraa Nyúè li m ce sañ aè rla' anaè, rla' anaè li ce laè'ñger aèmboè luèr ce a too ená jaspaaè, a ce raañger aèmboè kwakwa' wa'a.

¹²A m boo ñka' ce yi m saèp seè, a sir rla' anaè aègho a tarte. Bcuèu efa ñka' anaè vi m ba ncoèp-baa-aè-rrúèú. Bciìndap Nyúè ncoèp-baa-aè-rrúèú a m ce keè'ni

bcuèu ñka' anaè. A m sañ mlii mntáá' ncoèp-baa-aè-rrúúú aè to' Isráèl aè bcuèu efa gho wááwá.

¹³Mñgúè' ñka' kyeèè anaè wááwá vi m túr bcuèu vi btaar btaar. Bcuèu vi btaar vi m ba aè ñgúè' ekuè mbuèuntii, bcuèu vi btaar vi ba aè yìi embaè mbuèuntii. Bár mñgúè' ñka' bbaa vi m túr bcuèu vi btaar btaar foñ.

¹⁴A m boo ñka' anaè mbenduè bluèr ncoèp-baa-aè-rrúèú. A m sañ mlii beèè ncoèp-baa-aè-rrúèú ce a m ba ñgaáa ntuu neè Muu Njeeè mbe bluèr anaè.

¹⁵Nciìndap Nyúè ce e m ce laèa neè máè naè aè m túr mú co' saèsap ce a m geèè neè guèl. AÈ m ba co' ce a m ce feè' buu aègho. E m túr co' anaè tá e bo feè' rla' ca, feè' ñka' ce a boo a sir rla' ca aègho, keèr feè' bcuèu ñka' anaè.

¹⁶Bsaèp ba bbàèr efa rla' anaè vi m ku ba yáániì. Nciìndap Nyúè aè ka' feè' rla' anaè, bsaèp efa gho vi ba bkiìlomátaè ncùèkii-baa neè mnjeâe-mmbaa ba ncoèp-baa-aè-mmbaa. (2,222) Bbàèr efa gho vi ku ba wa'a. Bsaèp embekii vi ku ba foñ wa'a.

¹⁷Nciìndap Nyúè ca aè m ku fe' aèmboè beèè a m ce feè'. E m feè' bsaèp embekii efa ñka' anaè vi ba mmátaè ncoèp-ta-aè-msaèambaè.

¹⁸A m boo ñka' anaè neè bluèr ce vi m ce raañger aèmboè kwakwa', a boo rla' mbe múè mo neè gul ce e m ce raañger aèmboè glaês.

¹⁹A m loèr bluèr ce vi m ba jáá jáèá jáá, a túr mlii jáá jáèá jáá a boo kuèu ñka' anaè aègho. Bluèr anaè vi m ba ncoèp-baa-aè-rrúèú. Mlii efa gho mi m ba enáè: jaspae, ba safàèr, ba agàèr, ba emáraèl,

²⁰ba onìik, ba kaèniliyaèn, ba kwoèt, ba báèriìl, ba topaès, ba krisopraès, ba jasiìn, ker ba amátiis.

²¹A m geèè bcuèu ñka' ncoèp-baa-aè-rrúèú anaè neè njáèá bluèr mo' ce a m ce too ená, "Páèl." Bluèr anaè vi m ba ncoèp-baa-aè-rrúèú a ghááte aè bcuèu efa gho wááwá. A m geèè mnduunjii aè rla' ca neè gul ce e m ce raañger aèmboè glaês.

²²Máè m yá Ndap Nyúè aè rla' anaè ka' njobeè' yìiseèè Ta Nyúè ce ñger wááwá yi yu mba yeâ mmboè, ba muu njeèè a m ba aè rla' anaè.

²³Mbuèu moè' aè m ker ba ená nyúè ce e ke sañ na ba ñwáá a sañ aè rla' anaè ka', njobeè' rraa Nyúè li m ce sañ aèfo, muu njeèè aè ba lam efa rla' anaè.

²⁴Beèè enjep ñgoèñ na a be yá dii' ce a ce duè, njo' rraa anaè. Bkúú enjep ñgoèñ na a be loèr bkuè' ce a túr wááwá duè aègho aè rla' anaè.

²⁵Bcuèu ñka' ce a siìr rla' anaè aègho vi be kuè táá btoo aè nfeè' wááwá. A be cete ka' njobeè' aède' túè' sii aè rla' anaè ka'.

²⁶A be vùè neè ku' bkuè' enjep ñgoèñ na wááwá láè aè rla' anaè.

²⁷AÈde' yuu bebep yi ba' aè rla' anaè ka'. Ñwáè ce e ka' ba ñwáè bsaèrbuu, káè ñwáè mnde' áè, aède' e niñ aè rla' anaè ka'. Beèe ce a be niñ aè rla' anaè ku ba ba beèe ce a m sañ map mlii mbe ñwáà' ryoèñ muu njeèe.

Ñwáè' Kuu Buu Ce Vi Be Keè Koni 22

¹Nciìndap Nyúè anaè aè m duèñshi máè rdip ce li ke fa ryoèñ, li ce laè'ñger aèmboè glaês. Rdiip anaè li m ce fúú enje kaèbaèraè' ce túr Nyúè ba muu njeèe.

²Li m ce caèa mbe ntoèñ nduunjiì efa rla' anaè. Bce ce mbaèñ efa gho yi ke fa ryoèñ vi m táa aèwaâa rdip anaè, mo' aè bo ñkoèp, mo' aè bo maè'. Mbaèñ yi m ce yú mbo aè mñwáá ncoèp-baa enjep feè'. Bfuè efa gho aè m ba mcàèp. A m ce jaè' beàe aè bto' wááwá ce a m ce yañ aègho.

³AÈde' yuu ce yi yu bebep aè bsii Nyúè yi ker ba ka'. Yuu ce yi be ba aè rla' anaè be ba kaèbaèraè' ce túr Nyúè ba muu njeèe. Yiì beèe ce a ce duè a yeâ mbuèu a be gú'shi neè ye aè rla' anaè.

⁴Woweèe a be yá bsii Nyúè, tá a sañ rlii Nyúè nje waâp mnsaèpsi.

⁵AÈde' túè' ker sii ka'. Mbuèu moè' be ba ená blam vi ba aèfo tá vi bo ce raa, káè ená nyúè sañ aèfo ka', njobeè' Taèr Nyúè be ba rraa neè woweèe. Woweèe a be sa' aèmboè bkúú nfeseè.

⁶Nciìndap Nyúè ca aè laa neè máè enáê, “AÈde' blaèa ca vi caa aè cici ka', vi yu mini. Taèr Nyúè ce e ke fa yi yú' neè yi ñgaâa ncep ntuu, a ñwáè ce e tuu yiì nciìndap ená e vú yá beèe ce a ce faè' neè ye, duñshi woweèe buu ce ku báti nfeè' múcaèr tá vi koni.”

⁷“Yáê, m ce vúè seè'ni seè'ni. Mboâñtu mi yu neè beèe ce a ce geèe buu ce a sañ mbe ñwáè' ca.”

⁸Ñwáè ce e m yu' buu ca, a ker yá vi neè mmir a máâ Joân. Máè ka' yu' buu ca, yá vi, a gwe njeptii nciìndap Nyúè ce e m duèñshi máè buu ca tá m bo gú'shi neè ye.

⁹Nciìndap Nyúè anaè aè laa neè máè enáê, “Fa geèe wa' ka'. M ku ba ñwáè ce m ce geèe rfaè' Nyúè aèmboè wáâ geèe foñ naè. M ku ba aèmboè wáè ba bfúr wo ce a yu ñgaâa ncep ntuu Nyúè, a ker ba aèmboè beèe wááwá ce a ce geèe buu ce a sañ mbe ñwáè' ca. Gú'shi ba neè Nyúè.”

¹⁰E m laèa neè máè enáê, “Fa sùèti blaèa ce a sañ mbe Ñwáà' Nyúè na ese beèe ka'. Geèe tá beèe wááwá a yu', njobeè' nfeè' ce buu ca be koni yu aètútú.

¹¹Maè'shi tá ñwáè ce e ce geèe buu bbebep ku ce geèe yiì buu bbebep anaè. Ñwáè ce e ce geèe bsaèrbuu ku ce geèe vi bsaèrbuu. Ñwáè ce e ce geèe ñgeâe yáániì ku ce geèe yáániì. Ñwáâ nrara ku cu aè ñwáâ nrara.”

¹²Yáê, m ce vúè seè'ni seè'ni. M be vúè neè blaè' tá m bo laè' ñwáè wááwá aèmboè li rfaè' li yu.

- 13**M yu Alfaè, a ba OÈmágaè. A máè ñwáè entoèmbiì, a ba ñwáè elùèsimbuèu. A máè ñwáè ce e m káè' buu wááwá, a ba ñwáè ce e be mĩsi buu anaè.
- 14**Mboântu mi yu neè beè ce a suè'si wap bcáè'. A be maè'shi tá woweè a niñ aè rla' ca, ye mbaèñ ce ce yi ke fa ryoèñ.
- 15**Beè ce a ce geè ñgeè ñgwe, ba ñgaâa tú', ba beè ce a ce saèki, ba beè ce a ce yúshi beè, ba beè ce a ce gú'shi neè mnyúè enjep ñgoèñ na, ba beè ce a ce nya' mnde' a ce yu' rboèñ aè mnde' ce a ce nya' anaè, aède' ñwáè moè' efa beè ca niñ aè rla' anaè ka'.
- 16**Ñwáè ce e tuusi yi ncìindap ená e suñ weè buu ca a tuusi máâ Jisoès, tá bcor vi bo rĩñ vi foñ. M yu ñwáè embe ndúè' Dávĩd, a ker ba mbeèr.
- 17**Yú' Nyúè ba ñgwaguèu ce muu njeè aè loèr a laèa enáê, "Vúè." Ñwáè ce e ka' yu' blaèa ca baná ñgaèñ laa foñ enáê, "Vúè." Ñwáè ce ntee mdip yi ka' ce luèu ye, e koñ ená e ba no mdip enjep rdip ce li ke fa ryoèñ, baná ñgaèñ vú no mdip anaè aè ciciì.
- 18**M ce báá weè. Ñwáè ce e ka' yu' blaèa ce a sañ mbe ñwaè' ca, ce yu blaèa ce vi loè ese Nyúè, kyese yuu mo' mbenduè mo, baná Nyúè be loèr ku' ñgá' ce a sañ mbe ñwaè' ca, kyeèse mbenduè ñgá' ce ñgaèñ be yá.
- 19**Ñwáè ce e ka' co' yuu mo' efa gho, baná Nyúè be maè'shi tá e ye mbaèñ ce ce yi ke fa ryoèñ, ce a suñ mbe ñwaè' ca naè ka'. E be maè'shi tá ñgaèñ niñ aè rla' Nyúè ce a sañ mbe ñwaè' ca foñ naè ka'.
- 20**Ñwáè ce e suñ buu ca aè laèa enáê, "Yi yu mini, m ce vúè seè'ni seè'ni." Yi yu wa'a. Vúè, Tata Jisoès.
- 21**M ce loo máná Tata Jisoès túr ntee boèñboñ neè beè Nyúè wááwá. Yi yu wa'a.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil